

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:
<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

Et Tidsskrift til kristelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme

Udgivet af

Ansgarius Foreningen

Redigeret af

BERNH. JENSEN

Præst.

70. Aargang

KØBENHAVN

FREMMEDESPROG-TRYKKERIET „ATHENE“

1922

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblade udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7. Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 1.	Søndag den 1. Januar.	1922.
--------	-----------------------	-------

INDHOLD: Annus Domini 1922. — Pater Friederich Evers †. — Penge. — Biskop Felix Korum af Trier †. — »Det ny ved Reformationen —«. — Bjergvandreren. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Svendborg. Maribo. Esbjerg. Haderslev. — Brevkasse. — Avertissementer.

Annus Domini 1922.

(Herrens Aar 1922.)

Man læser oftere i Bøger, paa Bygninger etc.: Anno Domini ... — i Herrens Aar ... Dermed vil man sige, at det er saa og saa mange Aar siden Christi Fødsel, at det eller hint er sket eller fuldbyrdet. Det er en stor og vigtig Tanke og Sandhed, der er trængt ind i hele Verdenshistorien, og som er udtrykt i disse faa Ord: Anno Domini, den Sandhed, at Christus er Midtpunktet, Alpha og Omega, Begyndelsen og Enden, den første og den sidste. Vi regner med Tiden før og efter Christi Fødsel. Hans Komme til denne Verden er blevet Vendepunktet i hele Historien, og det maa nu alle regne med, om de nu tror paa ham eller ej. Den Sandhed er gaaet over i Menneskehedens Bevidsthed; maaske er der mange, for hvem det er en Anstødssten, de bider Tænderne sammen, men de er nu engang nødsaget til at bekende denne store Sandhed: Christus er Midtpunktet, Vendepunktet. De Kristne og Hedningerne, de troende og de vantro skal bekende sig til denne Sandhed; maaske sker det ofte ubevidst og med

Üvilje, men det er nu blevet til den store Sandhed: Christus er Midtpunktet! Det ligger i de faa Ord: Anno Domini — i Herrens Aar, Tiden før og efter Christus, Christus er Historiens Centrum. —

Annus Domini 1922 — Herrens Aar 1922!

Ogsaa 1922 er et Herrens Aar. Gud være evig Tak og Lov, at det er et Aar efter Christi Fødsel, hvor vi staar under Frelserens Indflydelse, d. v. s. hvor vi kan blive delagtige i den Forløsning, Frelseren har bragt os. 1922 efter Christi Fødsel, et af de mange Aar, efter at Christus er kommen som Menneskehedens Frelser!

Vil nu 1922 blive det for os, det bør blive, et Herrens Aar, et Frelsens Aar? Vi haaber det. Saaledes bør det blive. Først da vil 1922 blive det, det skal være for os, et af de Aar, som Herren har givet os til at arbejde med, til at tjene ham, til at tilegne os Forløsningen — et af de Aar, som vi engang skal kræves til Regnskab for, om vi har forvaltet dem vel.

Aaret 1922 vil blive et Annus Domini, et Herrens Aar, dersom Herren bliver vor Leder og Styre, det nye Aars Midtpunkt. Og hvornaar sker det? Lad mig sige dig det i nogle faa Ord.

Hvad 1922 vil føre med sig — især hvad dig angaar — det ved ingen af os. Jeg antager, at det vil bringe dig alt godt, alt det gode, Verden anser for godt: timeligt Vel-færd, Sundhed, Penge og meget af det, man mener, naar man svarer paa Spørgsmaalet: hvordan har De det? med: godt, udmærket! I Medgang maa du forstaa at leve i Herren, da ikke ophøje dig og hovmode dig i dit Hjerte, men give Gud Æren, da maa du ikke glemme din Herre og Gud og hans Bud, men være det lydige Barn imod Gud og Kirken, et Menneske, som i Medgang viser sig taknemmeligt mod Gud og sine Medmennesker. Det er en Kunst i Medgang at vise sig maadeholden og trofast. — Men hvis nu det nye Aar bringer det modsatte? Det, hvorom Mennesker siger, at det ikke behager, — Modgang: Sygdom, Fattigdom, Kummer og Sorg, maaske Døden for en af dine kære eller for dig selv. Det behager ikke, det gør ondt, det tynger ofte svært paa os Menne-sker, — og mange tror ikke at kunne taale det, for dem

er Døden en Lettelse, og derfor vælger de hellere den end at bære det tunge, som Livet fører med sig. Da gælder det om at vise sig som Kristen, som Christi Efterfølger, og han har sagt: vil nogen være min Discipel, saa fornægter han sig selv og tager daglig sit Kors paa sig og følger mig efter.

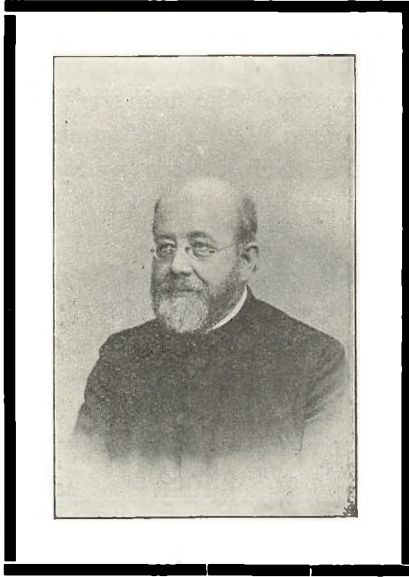
Er Modgang i det daglige Livs Forstand nu virkelig en Ulykke? For os Kristne er den en Prøvelse, et Tegn paa Christi Efterfølgelse, noget, der bringer Velsignelse, Naade og Løn. Under Modgang maa du vandre i Herren som en Kristen, som Jesu Discipel, som en Synder, der tænker paa sine Synder og den Bod, han skal fuldbringe. — Tænk og sku højere end kun paa det jordiske, og da vil man maaske ogsaa hos dig finde noget af det, som ene Kristendommen kan frembringe, Fred og Ro og Gudhengivenhed ogsaa i den bitreste Modgang, i aarelang Sygdom og Lidelse, Tilfredshed i Fattigdom, en fast Fortrøstning endog i Døden. Det kalder jeg for et Liv i Herren, og saadan burde 1922 blive, dersom det svære og tunge skulde vise sig i det kommende Aar. Foran mig ligger et Brev, jeg lige har faaet nu til Jul fra en af mine Konvertiter. Deri findes en Tak, fordi jeg har ført Brevskriveren tilbage til Kirken; og saa hedder det: men jeg siger, Gud være lovet, at De har lært mig en Sætning, der staar i min Bønnebog: »Man skal bære Modgang med Taalmodighed og Medgang med Ydmyghed«. Det forløbne Aar har bragt os Kummer og Sorg og Modgang. Hvor herligt har det da ikke været, at vi kunde søge vor hl. Kirke og Tro, og gennem Bønnen og den hl. Kommunion faa Kraft og Styrke til at bære det og betragte det som en Prøvelse fra Gud eller som en Straf for vore Synder«. Saadan burde det være. Det er Arbejde i Herren.

Det er den store Kunst, at leve godt, at leve som Kristen, at leve og at arbejde i Herren, saaledes at Livet ikke bliver forgæves men et Annus Domini — et Herrens Aar! Og derfor det Ønske til alle dem, som læser Ugebladet: *Maatte Aaret 1922 blive et lykkeligt, et godt Aar i Ordets bedste Forstand, til Gavn for Livet, men frem for alt til Gavn for Evigheden, et Aar fuldt af Arbejde i Herrens Tjeneste — et Herrens Aar, et Annus Domini.* Josef Resch.

Pater Friederich Evers.

30. Dec. 1849—21. Dec. 1921.

En Nekrolog kan dette ikke blive. Dertil er den tilmaalte Tid for kort. Det kan ikke blive stort mere end en Beretning om de nærmere Omstændigheder ved den udmærkede og afholdte Sognepræssts Død.

Pater Evers havde flere Gange i sit Liv været alvorlig syg, dels som Følge af svage Lunger, dels paa Grund af Ulykkestilfælde. Man mindes hans mærkelige Fald i Ermelunden for nogle Aar siden; stærkt blødende kom han hjem, men han erindrede aldrig, hvad der var sket.

I Slutningen eller snarere midt i November fik Pateren sin aarlige Forkølelse, om hvilken han ogsaa denne Gang mente, at den vilde være overstaet i Løbet af en fjorten Dages Tid; den var imidlertid ret haardnakket og forbundet med stærk Aandenød. Efter Andreasfesten var den afdøde dog nogenlunde restaureret og vilde saa smaat begynde paa at genoptage sit Arbejde. Torsdagen den 6. December skulde han efter Løfte bringe en syg den hellige

Kommunion. Han skulde tidlig af Sted. Da Vejret havde været noget usikkert i de sidste Dage, gik jeg ud paa Vejen for at se, hvordan Føret var. Det var en Smule glat, men der faldt ingen Nedbør, og Vejen var tør og haard. Meget imod Paterens Vilje fulgte jeg ham til Spornognens Stoppested ved Ordrup Hotel. Det gik godt, og Vejen fra Stoppestedet i Hellerup til den syges Bolig tilbagelagdes ogsaa uden Uheld. Men under Sygebesøget slog Vejret om til Isregn, og da Pater Evers, omhyggeligt ledsaget af Husets Frue, kom ned paa Vejen, gled han og faldt bagover. Derved sprængte han en firebaandet Sene over venste Knæ. Med stort Besvær blev han bragt op i Lejligheden igen og her kort efter paa Familjens Foranstaltning tilset af en Læge, der efter Undersøgelsen mente, at Skaden vilde være genoprettet i Løbet af nogle Dage. Saa blev den tilskadekomne kørt hjem til Præstegaarden i Ordrup og tilbragte her den følgende Nat; Broder Niels Christensen lagde de foreskrevne varme Omslag. Dagen efter konstaterede Huslægen det svære Brud og tilraadete stærkt Hospitalsindlæggelse, da Pater Evers vilde komme til at »slæbe« det syge Ben Resten af sit Liv. Paa St. Josefs Hospital, hvor den syge samme Dags Aften blev indlagt, blev man ogsaa klar over, at en Operation — i dyb Narkose — var nødvendig, men den udsattes Gang paa Gang i de paafølgende to Uger, da Pateren endnu havde nogen Hoste og lidt Feber. Der foretoges intet andet, end at der blev lagt en stærk Forbinding om Knæet, og det var denne Forbinding, der blev fornyet umiddelbart før Dødens Komme. En Operation, der af den syge imødesaas med nogen Bekymring, kom det slet ikke til.

Den 21. December om Morgenen modtog Pater Evers som sædvanlig den hellige Kommunion — »min Dags bedste Glæde« —, som Pastor Gamél rakte ham; med usvækket Stemme bad han forinden sit sidste Confiteor. Hvad der faa Timer senere skete, fortæller Søsteren, der forestod hans Pleje, med følgende Ord: »Lidt før Kl. 10 blev Pater Evers forbunden. Da han var færdig og laa paa Ambulancen for at blive båret ned, talte han endnu nok saa fornøjet med Lægen, men pludselig fik han et

Hjerteanfald. Han fik straks en Kamferindsprøjtning, men alt var forgæves. Døden var indtraadt lige efter Anfaldet. Pastor Neuvel blev tilkaldt og gav Pater Evers betingelsesvis den sidste Salvelse og Generalabsolutionen.«

Saaledes døde vor kære gamle Sognepræst. Enklere kunde det ikke være. Hverken i Liv eller Død gjorde han meget Væsen af sig selv. Saa meget mere var han for andre, ikke mindst for de fattige og andre lidende Mennesker. Han var en Mester i at trøste. Jeg har lagt Mærke til, at flere nu siger om ham, at han var et »fint« Menneske. Ikke i det ydre; det forsmaaede han, som det er Tilfældet med de fleste aandelige og overnaturligt sindede Mennesker. Pater Evers var »fin« af Tænkemaade. Derfor var han elsket baade af sine gamle Elever og af sine Sognebørn, Disse sidste staar nu sørgende ved hans Baare, mere end nogen Sinde før under en stærk Følelse af, at de har mistet noget kostbart. Der vil blive bedt meget til Gud for Pater Evers's Sjæl, og sikkert vil ogsaa han selv, naar han staar for Guds Trone, bede for enhver af dem, hvis sjælelige Velfærd var ham anbetroet paa Jorden.

Pater Evers var en gæv Westfaler og stod ved sin Død i sit 72. Aar. Siden 1874 havde han været her i Danmark, fraregnet den Tid, da han studerede Theologi i England. Han havde en god Hukommelse og kunde fortælle meget om Andreas-Kollegiets første Aar. Den nedlagte Latin-skole herude i Ordrup omfattede han med den varmeste Interesse, og ingen har sørget som han, da den maatte lukke sine Porte. Han mindedes ogsaa altid Skolens ædle Stifterinde i Beundring og Taknemmelighed.

Om faa Dage er det Jul. Da tænker vi paa ham, for hvem der ikke var Plads i Herberget. Pater Evers havde lukket op for Barn Jesus; han bar sin Frelser i sin Tanke, i sin Vilje og i sit Hjerte. Maatte Barn Jesus nu ogsaa lukke op for sin tro Tjener paa den store Højtid.

R. I. P.

Ordrup, den 22. December 1921.

Ludv. Günther.

*

*

*

Fra en gammel Elev.

Minder kan smerte — og de smertede mig dybt, da jeg modtog Meddelelsen om min gamle Lærers Død. Vi kan ikke mere træffe P. Evers oppe paa Højen, han er for stedse kaldt bort fra den Arbejdsmark, der var ham saa kær. Det er ikke overdrevent, at Pater Evers var elsket og afholdt af alle Kollegiets gamle Elever, thi Kærlighed, Godhed og Fromhed var det bærende i al hans Gøren og Laden. Gamle Elever vil maaske mest mindes hans store Arbejde for Musikken oppe paa vor gamle Skole. De vil mindes — og særlig undertegnede — hans energiske Arbejde for Kollegiets Aftenunderholdninger, et Arbejde, der krævede en Taalmodighed, som ikke alle tænkte paa. Og vi vil mindes P. Evers, naar han en Sommeraften dirigerede Kollegiets Hornorkester ude paa Legepladsen, og ogsaa dette var et Resultat af et taalmodigt Arbejde. — P. Evers vil mindes som en god og kærlig Lærer — alt for god —, thi han nænnede aldrig at straffe. Hygge og Fred bragte han med sig, hvor han kom. For hans gamle Elever vil der være en tom Plads, hvor han stod. For gamle Kollegianere vil det være en stor Sorg, at han ikke er mere. — Han vil ikke mere træffes oppe paa Højen; han vil ikke mere sidde ved sit kære Orgel i den hyggelige Andreas-Kirke. Men hver Gang vi hører dette Orgel lyde, vil vi med Vemod tænke paa vor afdøde Lærer. — Kollegiets Nedlæggelse var en stor Sorg for ham, det blev ham heller ikke ret lang Tid forundt at arbejde under de nye Forhold.

Og vi vil da — hans gamle Elever — med Sorg i Sind knæle ned ved hans Baare og i Taknemmelighed mindes vor kære Lærer og Ven. Vi vil altid mindes hans Ansigt, hans Stemme, hele hans Person, i vore Hjertes vil hele hans Billede være dybt gemt. — Vi haaber paa et Gensyn i den anden Verden, lad dette være os en Trøst i Sorgen!

Alfr. Silcowitz.

Penge.

Svar til Rc.

Naar Rc. i Ugebladets Nr. 52 farer saa vældigt frem mod vor Tids Mammonister, saa er det ikke med Urette. Kun forekommer det mig, at de fremførte Eksempler er misvisende og ret svage, og jeg kan derfor ikke fuldstændig slutte mig til, hvad Rc. i sin Artikel skriver.

Der er først Billedet med de to Smaabørn, hvis Fader paa Spørgsmaalet, om de altid er flittige, svarer Ja og tilføjer, at de jo gerne skulde tjene lidt mere end han selv. Rc. spørger: Hvad synes du om dette Svar? — Og jeg vil svare: Det er ganske korrekt svaret! — At Svaret er saa frygtelig forkert, som Rc. mener, kan jeg absolut ikke indse, navnlig fordi jeg selv er Fader. For det første har Manden jo ikke med et eneste Ord sagt, at det gælder Penge; man kan jo tjene saa meget andet uden at være Mammonist. Men for det andet kan det jo udmærket godt være, at han har ment, at hans Smaabørn skulde tjene flere Penge, end han selv har set sig i Stand til, og at han af den Grund vil give dem en bedre Uddannelse. Men er der da nogen virkelig fornuftig Grund til at bringe Manden en anden Opfattelse? Er det saa frygtelig forkert, at man opdrager sine Børn til at tjene mere end en selv, naar det sker paa ærlig og redelig Vis og ved Hjælp af deres Dygtighed og gode Kundskaber? Jeg er nærmest tilbøjelig til at antage det modsatte for urigtigt, det er netop saadanne Mennesker, baade Mænd og Kvinder, Samfundet til Stadighed har Brug for. Af den Grund maa man dog ikke stille den religiøse Opdragelse i Baggrunden, og det behøver man heller ikke. At man ikke er her paa Jorden for at tjene Penge, er enhver god Kristen paa Forhaand overbevist om. Og at det første, man skal lære sine Børn, er at elske og tjene Gud, søge Kirken og frelse sin Sjæl, behøver ingen at tvivle om, det har vi alle lært, og i den Henseende maa vi være os vort Ansvar bevidst. Men lige saa sikkert som dette gaar forud for alt andet, lige saa sikkert kommer man ikke uden om, at det næste maa være at opdrage Børnene og de unge til at lære noget, være pligtopfyldende og flittige, saa at de, naar den Tid kommer, da de skal bort fra Hjemmet, kan forsørge sig selv og udfylde deres Plads i Samfundet, hvad enten det bliver som Aandens eller Haandens Arbejdere. Gør man ikke det, lærer saadant et Barn aldrig Arbejdets Velsignelse at kende, lærer aldrig at respektere de Penge, som det ved sit Arbejde eller Erhverv fortjener,

ja, jeg vover endda at paastaa, at det aldrig lærer at arbejde, og det vil saaledes blive til Besvær for sine maaske i Forvejen haardt betrængte Medmennesker. — Som Følge heraf maa det være enhver Faders (resp. Moders) Pligt at opdrage Børnene og de unge til at tjene Penge, selv om det ikke skal være for Pengenes Skyld. Man har jo da ogsaa Eksempler paa, at gode, fromme og overbeviste Katholikker har arbejdet sig frem til ansete Stillinger og ved Dytighed har set sig i Stand til at tjene Penge, gøre gode Forretninger, skabe sig en Formue eller forøge den, hvis de allerede har haft en saadan. Og dette er sket paa fuldt ud moralsk lovlig Maade, og uden at de i mindste Grad har taget Skade, og uden at man kan klassificere dem med Mammonisten. — Saa er der Præsten og Lægen. Om deres samfundsnyttige og velsignelsesrige Virksomhed skal ingen nære den mindste Tvivl. Kun vil jeg gerne have Lov at fremhæve, at Lægens Konsultationsværelse til Stadighed vilde være optaget af Klienter, paa samme Tid som hans Pengekasse vilde være uhyggelig tom, hvis han ikke af og til tænkte lidt paa Honoraret. I dette maa selv den mest afgjorte Modstander af jordisk Mammon give mig Ret. Om Præstens pekuniære Forhold er jeg ikke i Stand til at udtale mig, ligesaa vel som jeg heller ikke har mindste Kendskab til theologiske Studiers Prisbillighed, men at det opnaas helt uden Udgift, tvivler jeg om, og den, der ønsker, at hans Søn skal være Præst, maa altsaa bære disse og som Følge deraf tjene Penge. Dette forekommer mig at være Logik.

Naar Rc. endvidere paastaar, at Mammonistens Adspredelser som oftest maa betegnes som »Mørkets Gerninger« som Følge af, at han maa trælle og slide, medens Solen skinner, saa maa man jo tro det, og det skal heller ikke modsiges. Men jeg vil dog gerne have Lov til at paapege, at man absolut kan være en god og from Katholik, tjene Penge hele Dagen og søge Adspredelse i sin Fritid, uden at man derfor skal stilles i Klasse med Mammonisten, og uden at disse Adspredelser i mindste Maade bør antage Karakteren af »Mørkets Gerninger«. Thi de fleste Menneskers Fritid falder vel nok paa en Tid, hvor Solen er ved at forlade Himmelen for senere helt at forsvinde, idet den giver Plads for andre og ligesaa smukke Himmellegemer.

Nej, det, Rc. her har doceret, staar ikke ganske godt for Kritik. Selv om Sjælens Frelse er den første og største Opgave, man maa stræbe efter at faa løst, og selv om det er ganske sikkert, at dette ikke sker ved Penges Hjælp, saa er det dog ligesaa sikkert, at Penge er en Artikel, vi alle har behov. Og ingen kan med Rette mene, at man

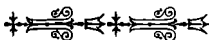
ikke har Lov til at tjene Penge, at være glad for at have tjent Penge, ja rent ud sagt at værne om dem, forøge dem og arbejde med dem, naar det sker paa en forsvarlig, ærlig og hæderlig Maade. Og det er slet ikke saa vanskeligt, som Rc. giver det Udseende af.

Lad os derfor ikke til Stadighed søge at bibringe Børnene og de unge en fanatisk Foragt for Penge. Hellere maa vi lære dem, hvorledes de kan erhverve dem, hvorledes de kan sprede Lykke og Velsignelse med dem, hvorledes de kan hjælpe andre med dem, hvorledes de kan tjene Guds Sag og vor hellige Kirke med dem for senere selv at søge den Lykke og Velsignelse, der opnaas ved saadan Virksomhed. Og dette har man talrige Eksempler paa, at Penge, anvendt paa denne Maade, har gavnet baade Guds og Menneskers Sag.

At jeg ikke er alene om denne Anskuelse, fremgaar med nogenlunde Tydelighed af Referatet fra Vincentsforeningens 4. Generalmøde (Nr. 52, S. 830), hvor A. P. stiller sig tvivlende overfor, hvad man fra kompetent Side mener om en aktiv Vincentsbroders Hovedopgave.

København, ²²/₁₂—21.

L. A.

Biskop Felix Korum af Trier †.

(Efter Die Welt.)

Biskop Felix Korum, den ældste af de tyske Biskopper, Triers 87-aarige Overhyrde, er afgaaet ved Døden. Som Biskop havde han kun det ene Maal; at vække og styrke Trosiveren i Folket. Med varm Kærlighed omfattede hans faderlige Hjerte alle, selv om de i enkelte Spørgsmaal havde andre Meninger end han. Kun een eneste Fordring stillede Biskoppen til alle sine Præster: at de i apostolisk Kærlighed og Taalmodighed, i Klogskab og Mildhed skulde søge at være alt for alle for at frelse Sjælene; hvorledes de nærmere skulde bære sig ad dermed, overlod han helt til de enkeltes egen Klogskab. Den samme Taktik viste Biskoppen i de ulykkelige Forhold efter Krigen. »Den lange Krigs uendelige Lidelser og Savn har gjort Menneskene syge,« sagde han, »man maa være skaansom imod dem, saa at de lidt efter lidt kan blive raske igen.«

Overfor den prøjsiske Statsmagt viste Biskop Korum sig altid meget stejl. Han taalte intet, der i mindste Maade var Indgreb i hans biskoppelige Rettigheder. Han

kaldtes derfor ofte »den stridbare Biskop«. Selv sagde han for kort Tid siden: »Naar jeg til Tider til min Beklagelse blev tvunget til at være en stridbar Biskop, og naar man ikke syntes om den Ild, som jeg da fik tændt, saa var det, fordi man ikke forstod, at denne Ild kun var Kærlighedens Ild, der ikke kunde taale Uret«. Den hellige Fader skrev i Fjor til den gamle Biskop: »I hele Tyskland er du højt i Ære paa Grund af det Mod, hvormed du under de vanskeligste Forhold altid har forsvaret Kirkens Rettigheder, og fordi du som en sand Hyrde altid har søgt at fremme Fromhed og kristelige Sæder i Folket.«

Som Følge af et Ulykkestilfælde kunde Biskop Korum i de sidste Aar af sit Liv ikke mere gaa, og gammel var han blevet. Men alligevel tog han stadig Del i de tyske Biskoppers Møder, og ved Hyrdebreve og Opraab arbejdede han paa at bevare den kristelige Kærlighed i de forvirrede Forhold, der kom. Han var ikke blot en stridbar Biskop, men ogsaa en Kærlighedens Apostel som St. Johannes. Katholikkerne i Tyskland har mistet en af deres store Mænd, en Fører, der i mange Aar tog Del i alt, og som altid var forrest, baade i Kamp og i Kærlighed.

»Det ny ved Reformationen —«.

Som Vidnesbyrd om den svigtende Forbindelse mellem Historieforskningen (i dette Tilfælde særlig den sunde Fornuft) og den tysk-protestantiske Theologi i Danmark skrev cand. theol. Poul Erichsen i en Artikel i Berl. Tid.s »Kirken og Samfundet« for 4/12 1921: »*Det ny ved Reformationen var Prædiken paa Modersmaalet.*« (!)

Jeg udsendte straks en underskreven Rettelse, hvori jeg bl. a. gjorde opmærksom paa, at Prædiken for Folket paa et fremmed Tungemaal først blev indført i Danmark ved Kirkerevolutionen af 1536 — Resultat: Fortyskningen i Sønderjylland og alle dens sørgelige Følger.

Min Berigtigelse blev ikke optaget. Læserne af »Kirken og Samfundet« (begge disse Begreber i snævraste Forstand) skal vel ligesom Læserne af Salmonsens og Allers o. fl. Konversationsleksika holdes til den »Oplysning«, der gives af »Fagmænd« — d. e. i Spørgsmaal, der tangerer den katholske Kirke — *lutherske Theologer.* (!)

A. F. Beyer.

Bjergvandreren.

Jeg vandrer langsomt ad en Vej,
der fører mod saa høj en Tind,
og ej jeg hviler — standser ej,
har ingen Ro i Sind.

Den drager mig, den Tinde,
hvor Alpegløden lyser
saa englehvid, saa gyldenrød,
som ellers ingensinde
jeg saa en hellig Glød.

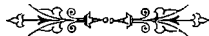
Men Vejen er saa stejl og trang,
og den er fuld af store Sten;
forstummet er min glade Sang
og trætte mine Ben.

Mit Haar til Panden klæber,
og for mit Blik det svimler,
hvor Fjeldet falder brat,
Og dog jeg stadig stræber,
det stunder snart mod Nat —

min Nat, naar Solens Lys gaar bort,
og Stien svinder for mit Blik;
min Vej er trang, og Tiden kort,
fra Vandrebud jeg fik.

Men hvert et Fjed, jeg træder,
gør Vejen mere stenet
og ogsaa mere stejl;
mit Hjerte næsten græder —
Gud! lad mig ej gaa fejl!

Karl V. Poulsen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Paa Højskolens sidste Møde før Jul var det Traditionen tro Pastor Günther, der glædede os med sin udmærkede Oplæsning. Han havde denne Gang valgt et Par af Berl. Tidendes Søndagsfortællinger, der be-

rørte katholske Forhold, og sluttede med »Den fjerde Hellig-Tre-Konge« af Joh.s Jørgensens nyeste Bog. Saa vidste vi, at Julen stod for Døren.

Svendborg. Menigheden afholdt en Basar i Dagene 11.—12. ds. Fra alle Sider — ogsaa fra København og Odense — indløb mange og kostbare Gaver. Resultatet blev da ogsaa langt over 1000 Kr., og Komiteen takker alle, som hjalp til det gode Resultat — ikke mindst de flittige Hænder, der har tilvirket Salgsvarerne, den stedlige Presse for god Omtale og Hr. cand. Hafstrøm for velvillig Assistance.

Maribo. I Anledning af Meddelelsen i Nr. 50 har vi faaet følgende nøjagtigere Oplysninger: Der findes nu for Tiden paa Lolland-Falster henved 800 à 900 danske Katholikker. Spredte, som de er over Amtet, maatte man søge at bringe dem til at stifte nærmere Bekendtskab med hverandre. Derfor blev der allerede i November 1917 oprettet Foreninger for katholske Mænd. — Foreningerne har paataget sig at fremme de katholske Kirkers og Skolers Sag i Amtet. Naar der er blevet bygget to nye Kirker og indrettet tre katholske Kostskoler i Amtet, saa har de lokale Foreninger medvirket dertil efter Evne. Der blev oprettet tre lokale Folkebiblioteker; katholske Skrifter, som er nyttige for Forholdene, har Foreningerne udbredt ogsaa blandt Ikke-Katholikker. Det aandelige Liv holdes vedlige ved Foreningernes hyppige Fælleskommunioner. Paa hvert eneste Møde holdes der Foredrag (for Maribos Vedkommende altid med Lysbilleder).

Esbjerg. Onsdag d. 14. Decbr. forlod Pastor A. L. Brems Esbjerg for hos sin Broder i Vejle at søge Hvile for sit Helbred. Pastor Brems, som i længere Tid har lidt af Sukkersyge, har i den senere Tid mistet meget af sine Kræfter. — I den korte Tid, Pastoren har virket her i Byen, har Pastor Brems vundet sig mange Venner, ikke alene blandt Menigheden, men ogsaa blandt dem, der tog Undervisning i Sprog, og hvem Pastoren ellers kom i Berøring med. Det var derfor ogsaa med Sorg, vi maatte sige vor gode og nidkære Pastor Brems Farvel. Dog haaber vi inden alt for længe at kunne byde Pastoren Velkommen tilbage. Maatte Gud hjælpe og velsigne ham!

Emanuel.

Haderslev. Præstegaarden i Haderslev sender alle, som ved deres venlige Bidrag har afhjulpet vor Fattigdom, herved den hjerteligste Tak for det forløbne Aar. Vi vil mindes vore Velgørere i Bønnen og ved den hl. Messe.

— St. Nikolas beredte Børnene i Haderslev katholske Børnehjem en stor og glædelig Overtaskelse i Aar. Den 5. Dec. om Aftenen kom han selv i Ornat, ledsaget af sin

tro Tjener Ruprecht og sit Æsel, som bar en stor Sæk med alle Slags gode Gaver. St. Nikolas uddelte efter Fortjeneste Ros og Dadel og gav Børnene og Søstrene Gaver. — Efter en meget smuk, til Hjerte gaaende Tale vendte han igen tilbage til sin Himmel, efter at han havde lovet at komme igen, hvis Børnene i Fremtiden vilde være lige saa flittige og artige som hidtil.

Brevkasse.

Hr. *Pastor Luppés*, Maribo. Selyfølgelig kan Ugebladet ligesaa lidt som noget andet Blad undgaa engang at bringe en ukorrekt Meddelelse. Allermindst kan det undgaaes, naar de, der ved god Besked, aldrig skriver til Bladet. Med min Bemærkning, som De tager saa højtideligt, har jeg aldeles ikke villet dadle eller kritisere nogen. Men det er snart saadan, at man falder over mig for hver Linie, jeg skriver. Og alligevel maa jeg dog stadig »vove« at skrive. Venlig Hilsen, Deres hengivne *Bernh. Jensen*

Organist. St. Andreas Menigheden i Ordrup søger Hjælp til Betjening af Kirkens Orgel paa Søn- og Festsdage. Vedkommende maa kunne spille til Gregoriansk Koralsang. Skriftlig Henvendelse med Oplysning om Kvalifikationer og Vilkaar til
Katholsk Præstegaard, Charlottenlund.

A.C. De unges Sektion. Onsdag den 11. Januar Kl. 8 i »Vesterhus«, Vestervoldgade 115, **Nytaarsgilde:** 4 Kr. pro persona. — Nytaarstale af **Emil Frederiksen.** Tegning senest Mandag den 9. Januar paa den i A.C.s Lokale fremlagte Liste eller hos Frk. M. Stark, Frydendalsvej 33^a (Telf. Vester 1904 y).
Festkomiteen.

K.D.K. Onsdag den 4. Januar Kl. 7—11 Julefest (1 Kr. pro persona) for Klubbens Medlemmer.

Højærværdige Pater Menzingers Kursus i Stenosgade for K.D.K.s Medlemmer begynder først **Mandag d. 9. Januar Kl. 8^{1/4}.**

St. Andreas Gilde. Møde Tirsdag den 3. Januar Kl. 8 i Charlottenlunds Palmehave.

St. Ansgars Kirke. Hellig tre Kongers Dag den 6. Januar Kl. 8 er der ved Aftenandagten Procession, hvori Rosenkransbroderskabet og de unge Pigers Foreninger deltager.

Udmærket Jule- og Nytaarsgave!

Et Gavekort,

der giver Ugebladet frit
tilsendt en hel Aargang.
Pris 12 Kroner.

Faas i Ekspeditionen og i Boghandelen.

Kalenderen for 1922 er udkommen og kan faas hos **Ekspeditionen**, Boyesgade 8^a (Telefon Vester 7515) samt ved Kirkerne og i Boghandelen.

Pris **40 Øre.** Ved Indsendelse af 60 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen portofrit.
Ansgariusforeningen.

Glædeligt Nytaar.

Følgende Menighedsmedlemmer har i Stedet for at udsende Jule- og Nytaarskort tilstillet Redaktionen en Pengegave til Vincentsforeningens Konferencer:

- Pastor *Chr. Raabe* — Boyesgade 8.
 Bogholder *Fr. Krejl og Hustru* — Halmtorvet 40.
Elof Andersen — Nansensgade 38.
 Familien Murermester *A. V. Günther* — Bangertsgade 11.
 Fuldmægtig *P. Stagno Balestrini og Hustru* — St. Thomas Allé 6.
 Fabrikant *Herm. Hoffmann* — Uraniavej 6.
 Familien Fabrikant *Jos. L. M. Hoffmann* — H. C. Ørstedesvej 7 A.
 Familien Vejinspektør *L. A. Nielsen* — Nørre Allé 9.
 Murermester *Josef Hoffmann og Hustru* — Prøvestens Allé 11.
 Grosserer *C. B. Lohrer og Hustru* — Prinsessegade 26.
 Pastor *Ph. v. Kettenburg* — Bredgade 64.
 Hattefabrikant *E. Bæklund og Hustru* — Rosenørns Allé 5.
 Familien Assistent *Jul. May* — H. C. Ørstedesvej 20.
 Familien Læge *E. d'Auchamp* — Falkoner Allé 36.
 Bogtrykker *Albert Hansen og Søn, Firma »Athene«*.

Til Fordel for
Ansgarius-Foreningen
 opfører
 Dilettantforeningen »L'espérance«
 i **St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4,**
 Mandag d. 2. og Tirsdag d. 3. Januar 1922
 Kl. 7¹/₂ pr.
 ET FARLIGT EKSPERIMENT
 og
FABIOLA.

BILLETTER à Reserv. Pl. 2 Kr., 1ste Plads 1 Kr. 50 Øre
 faas hos
 Pastor JENSEN, KATHOLSK BOGHANDEL, Portneren,
 Boyesgade 8. Stenosgade 3. Stenosgade 4.
 V. STABEHL, C. HAMM, Frk. M. KALLAN,
 Amerikavej 9. Fred. d. VI.s Allé 3. Prøvestens Allé 3.

Unios Julefest

med Lotteri og **Dans fra Kl. 6¹/₂—1** afholdes **Onsdag den 4. Januar 1922 i Koncertpalæets Riddersal.**

Billetpris for Medlemmer 2 Kr., for Besøgende 4 Kr.

Kun Medlemmers Børn har Adgang og er Adgangen gratis.

Kl. 9¹/₂ Spisning. Der findes en Souper til Kr. 7,— incl. Skænk, hvortil Tegningen sluttes d. 2. Januar Kl. 5.

Billetter faas hos

A. V. Günther,
 Bangertsgade 11.
 Telf. 4110.

Aug. Husson,
 Stenosgade 5.
 Telf. V. 787 x.

Joh.s Hoffmann & Søn,
 Købmagergade 48.
 Telf. 1389.

Alle Postabonnenter bedes huske at forny Abonnementet ved Postvæsenet snarest.

Kirkelig Kalender.

1. Jan. S. Jesu Omskærelse.	8. Jan. 1. Sønd. e. Epifani.
2. — M. Jesu Navnefest.	9. — M. Oktavdag.
3. — Ti. Oktav af Johannes.	10. — Ti. Oktavdag.
4. — O. Oktav af Uskyldige Børn.	11. — O. Oktavdag.
5. — To. Vigilie.	12. — To. Oktavdag.
6. — Fr. Epifani (H. 3 K.).	13. — F. Oktav af H. 3 K.
7. — L. Oktavdag. (Knud Hertug, Martyr).	14. — L. Hilarius, Biskop og Kirkelærer.

Nytaarsaften (Lørdag d. 31. Decbr.)

Takkegudstjeneste (ev. med Prædiken) **Te Deum**

St. Ansgars Kirke Kl. 6. Rosenskranskirken Kl. 6. St. Annæ Kirke Kl. 7. Jesu Hjerter Kirke Kl. 6. St. Josefs Kirke Kl. 7^{1/2}. Sakramentskirken Kl. 8. St. Andreas Kirke Kl. 7.

Kirkekollekt. I de københavnske Kirker afholdes **Nytaarsdag Kollekt af Peterspenge** til den Hellige Fader.

I Vikariatets Kirker afholdes **Hellig tre Kongers Dag** ifølge pavelig Anordning Kollekt til de **afrikanske Missioner.**

St. Ansgars Kirke. Der holdes ingen Procession Søndag d. 1. Jan., men først den følgende Søndag.

Mødreforeningens Møde i denne Maaned bortfalder.

Sakramentskirken. Hellig tre Kongers Dag. Kl. 7 stille Messe. Kl. 8 Højmesse og sakramental Velsignelse. Kl. 8 Aftenandagt.

Jesu Hjerter Kirke. Hellig tre Kongers Dag holdes Aftenandagten med Prædiken Kl. 8.

Den eucharistiske Forening. Paa Grund af Højmessens i St. Ansgars Kirke Fredagen d. 6. Jan. (Hellig 3 K.) bortfalder Tilbedelsen i Timerne fra Kl. 9—12.

Onsdagen d. 21. December Kl. 10 Form. bortkaldte Gud vore kære gamle Sognepræst

Pater Friederich Evers,

hvis Minde længe vil leve iblandt os.

Hans Sjæl anbefales til vore Trosfællers Forbøn.

Begravelsen har fundet Sted.

Menigheden i Ordrup.

For al udvist Deltagelse i Anledning af Pater **Evers'** Død og Jordfæstelse takkes hjerteligst i Menighedens og alle hans Medbrødres Navn.

Pater Ludv. Günther.

Priorinden og Søstrene i Assumptionsklosteret anbefaler til de Troendes Forbønner deres Generalpriorinde, som i Rom d. 15. December stille hensov i Herren.

FREMMEDESPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblad« udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7
Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Børnh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.
Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 2.

Søndag den 8. Januar.

1922.

INDHOLD: Jomfru Marias »diplomatiske« Evner. — Hr. Joachim Rønnow. — Ensomhed. — Kardinal de Cabrières †. — Jesu Barndoms Forening. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Ordrup. Næstved. Rønne. Tyskland. Australien. Indien. — Kirkelig Bekendtgørelse. — Avertissementer.

Jomfru Marias „diplomatiske“ Evner.

Det var ikke nogen let Opgave for Tømmermanden Josefs Hustru at skulle opdrage sin Søn som Menneske og samtidig ære ham som Gud. Overfor den Opgave havde hun intet som helst Forbillede at ty til. Det kunde endda gaa, saa længe Jesusbarnet i det store og hele opførte sig paa samme Maade, som artige og lydige Børn ellers plejer at gøre; men det blev rigtignok ganske betydelig sværere, da Drengen Jesus en skønne Dag viste sig tilsyneladende at have baaret sig ad paa en Maade, der ellers hos forstandige Forældre indbringer en tolvaars Dreng en alvorlig legemlig Afstraffelse. Ganske roligt at gaa sin Vej og løjtte om paa egen Haand i en stor By og samtidig lade sine omhyggelige og kærlige Forældre løbe ud ad Landevejen til Nar for alle deres Bekendte! (Det skulde man have vovet, den Gang man var tolv Aar!) — Ja, saadan maatte Maria og Josef rent menneskeligt have set paa Sagen. De baade vidste og troede imidlertid, at det var Guds Søn og Gud selv, der havde »gjort dem dette«; og denne Omstændighed opfordrede unægteligt til Forsigtighed i Bedømmelsen af det skete.

Nu saa de ham der midt imellem en hel Mængde fremmede Mennesker, tilmed store og lærde Mænd. Hvad

skulde de sige til ham, hvordan skulde de tage paa ham? En vaklende og usikker Optræden er altid uheldig, og det baade overfor den, det drejer sig om, og overfor Tilskuerne.

Josef har vistnok været noget langsom og forsigtig af Lynne; det blev derfor ganske naturligt Maria, der maatte, som man siger, »tage Affære«. Kvinden er jo i det hele noget hurtigere til at udtale sig, og derfor vejer i Almindelighed hendes Ord noget mindre, hvad der mange Gange er en Fordel.

Maria valgte at holde sig til, hvad der i hvert Fald var baade sikkert og sandt. For det første sagde hun »Søn«; med Benævnelsen »Søn« var straks Forholdet mellem dem angivet; hendes Egenskab som Moderen, der altsaa havde Myndighed over ham, og hans Egenskab som Sønnen, der burde være lydig.

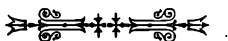
Dernæst stillede hun et Spørgsmaal: »Hvorfor har du gjort os dette?« Et Spørgsmaal er en fortrinlig Form for en omvejs Bebrejdelse, og alligevel har man ikke dermed fældet nogen forhastet Dom, men henvist den anden til at retfærdiggøre sig og endogsaa — ganske ridderligt — forudsat Muligheden af, at han kan dette. Heller ikke hermed var Maria gaaet videre, end hun var i sin fuldeste Rét til.

Maria tilføjede endnu en Ting: »Se, din Fader og jeg har søgt dig med Smerte.« Det gjorde de forudgaaende Ord mere indtrængende og følelige. Det var sagt i beherskede Udtryk og var af den Grund særlig egnet til at gøre Indtryk paa en dyb Karakter. Det vilde ogsaa have gjort Bebrejdelsen haardere, hvis et utilfredsstillende Svar havde ladet det forudgaaende Spørgsmaal stivne til i Virkeligheden at blive en saadan. Og dog havde Maria heller ikke med denne sidste Bemærkning gjort andet end holde sig til den nøjagtige og sikre Sandhed, og den krænker aldrig Guds Ære, navnlig ikke, naar den som her helt udspringer af Kærlighed, Kærlighed til sin Gud og Kærlighed til sit Barn og Kærlighed til sin Pligt.

At Maria som dannet Menneske nævnede Josef, Husfaderen, før sig selv, er selvfølgelig, ligesom at hun kort kaldte ham for »Fader« i Stedet for »Plejefader« eller »Fader efter Loven«.

Marias Ord ved denne Lejlighed svarede paa den fineste og sikreste Maade til alle de indbyrdes krydsende Hensyn, hun maatte tage. — Sligt forstaar kun, som man siger, den fødte Diplomat, eller bedre den, der har baade Visdommens og Forstandens og Raadets Aand; men Maria var jo heller ikke for intet Helligaandens Brud.

Fader Olrik.

Hr. Joachim Rønnow,
 Danmarks Riges Kansler,
 Roskildes sidste »katholske Biskop«.
 (Et Afsnit af Reformationshistorien.)

I. INDLEDNING.

Reformationshistorien herhjemme trænger endnu til en upartisk Bearbejdelse. Selv de nyeste Danmarkshistorier behandler Tiden ud fra gamle Fordomme, om de end i langt højere Grad end tidligere søger at give et objektivt, sandfærdigt Billede af Forholdene. Saaledes er A. Heises Værk, tredje Bind af Danmarks Riges Historie, ganske vist en noget tør, men fremragende og fyldig Fremstilling af hin vanskelige Tid. Men det bringer uriglige Opfattelser af det religiøse Liv den Gang, som naar Heise skriver: »Alt blev tilfals for Penge, lige fra de højeste Embeder til Syndstilgivelsen eller et Smørbrev i Fastetiden.«¹⁾

Dette er ikke blot en Overdrivelse, men en stor historisk Usandhed, hvad Syndstilgivelsen angaar. *Selv om man »købte« et Aflads- eller Fuldmagtsbrev, havde man ikke købt eller faaet selve Afladen eller haft Gavn af Fuldmagten.* Det skulde der dog ganske andre, aandelige Ting til! Dette aner Professoren ikke, og Tusinder af protestantiske Læsere faar saaledes en forkert Opfattelse af Kirken. — »Smørbreve«²⁾ derimod var »tilfals«, og det af gode Grunde — hvis man da vil kalde det Salg at give en Almisse i Stedet.

Derfor burde der ikke staa »Afladsbrev« under Heises Gengivelse af Erik Valkendorfs Privilegiebrev, men hellere »Smørbrev«, thi netop dette Privilegium forundes ham blandt andet i dette Dokument (S. 167). At vedkommende ogsaa faar det Privilegium at kunne blive absolveret fra Reservatsynder, at kunne faa en fuldkommen Aflad, be-

¹⁾ III. Bind, S. 203. Fremhævelsen af os.

²⁾ »Smørbrev« kaldtes Dispensationen fra et nu i vore nordiske Egne ophævet Fastebud om ikke at nyde »Lacticinier«, altsaa heller ikke Smør. I Italien brugtes Olivenolie i Stedet, og derfor var Budet altfor italiensk for vore Forhold.

tyder ingenlunde, at han faar disse Ting. Thi dertil kræves jo en hel Del andre Ting, nemlig netop denne personlige, dybe Religiositet, dette »personlige Gudsforhold«, denne Hjertets Anger og Sindets Omvendelse, som protestantiske Forfattere¹⁾ ofte har saa vanskeligt ved at lægge Mærke til hos »Pavekirken«s Medlemmer.

»I Stedet for Troen og Sjælelivet træder ydre Gerninger . . .« skriver samme Historiker i sin Fremstilling af Tiden før Reformationens Udbrud. Dette er atter en positiv Usandhed, selv om det dengang saa rige Trosliv og Sjæleliv ogsaa fandt Udtryk i »ydre Gerninger« saasom Faste, Pilegrimsfarter, Gaver til Kirker o. s. v. Man kan i saa Henseende ikke bebrejde de nye Magthavere og Reformationens Talsmænd, at de var hengivne til Faste, Pilegrimsfarter og Gaver til Kirker. Det er sandt nok. De foretrak at spise og drikke efter bedste Evne og i Stedet for at give til Kirkens Pryd, til Gudstjenestens Vedligeholdelse, at tage fra Kirkens Prydelser, at lade Gudstjenesten svinde ind til en Brøkdæl af det, den tidligere havde været — alt imens de talte højt om »Pavedømmets Mørke« og »Evangeliets Frihed«.

Vel var de kirkelige Tilstande, som vi skal se, sørgelige i mange Henseender. Men om »Munkelivet« har visse Forfattere mærkværdige Begreber. Ogsaa A. Heise skriver, at for Munkene var »Tiggeriet ved at blive Hovedsagen, ikke Prædiken og Sjælesorg«. Han overfører saaledes Datidens mere eller mindre vittige og begrundede Anker imod enkelte Ud vækster og Karrikaturer deraf paa selve Ordenslivets Indhold og Ordensfolkens væsentlige Arbejde. *I Virkeligheden var det netop Ordensfolkene, specielt Franciskanerne, der prædikede mest og tog sig af Folkets Sjælesorg.* Derfor maatte disse ogsaa først fordrives,

¹⁾ Hertil hører naturligvis ogsaa Pastor G. Jørgensen, hvis flittigt udarbejdede Historie om »Reformationen i Danmark« (1919, i Samlingen for »Folkceoplysningens Fremme«) naivt anfører Reformatorenes Fordrejelser af Kirkens Lære som Beviser imod denne! Saaledes Malmøbogens grove Usandheder (S. 124—129) og Udtalelserne om den hl. Messe (S. 168—170). G. Jørgensen burde ikke tro den Slags urene Kilder.

inden den »rene Lære« kunde faa den af Magthaverne ønskede Udbredelse i Folket¹⁾.

En anden Historiker, den ved sine Griffenfeldt-Studier kendte Knud Fabricius, har udgivet A. Fabricius's Historie i forbedret Skikkelse. Denne Bog er vist en af de mest udbredte Historiebøger herhjemme og er med til at danne hele Slægtleds historiske Kundskaber. Fabricius søger ogsaa at være upartisk, han vil ikke forurette den gamle Kirke, men ingen Læser faar ved hans Bog et virkeligt Indblik i vor Kirkes sande Tankegang og dets dybe Trosliv. Ogsaa han giver en forkert Skildring af Afladvæsenet og bringer et Billede af et »tysk Afladsbrev«, som intet virkeligt Afladsbrev er, næppe et af Kirken godkendt Billede, men et af de mange populære Smaabilleder, som f. Eks. rejsende Købmænd uddelte iblandt godtroende Folk. Teksten er overtroisk²⁾. *Saaledes holdes gamle Fordomme endnu i Live.*

Tænk, om der engang kom en Historiker, der ud fra den Tids Dokumenter, men ogsaa ud fra et uhildet Kendskab til den gamle Kirkes Lære og Liv retfærdigt og omhyggeligt vilde tegne for os Udviklingens mangfoldige Linjer! Thi endnu skelner Historikerne altfor lidt mellem *Afskaffelse af Misbrug og Afskaffelse af store Dele af den fra Aposteltiden nedarvede Troslære*, mellem Omdannelse af de kirkelige Myndigheders verdslige Stilling og selve disse Myndigheders principielle Afskaffelse, mellem Pavernes Fejlgreb og Pavedømmets sande Værd o. s. v. Den værste Fejl, mange protestantiske Historikere begaar, er at dømme hele Kirken eller hele Stænder i Kirken, hele Perioder efter paafaldende Udvækster eller Særheder. Samme Fejl gøres for Resten ogsaa i den profane Historie og i Bedømmelsen af Nutidsforhold, naar Forfattere skal skrive aandrigt om et andet Folks, en anden Nations Leve- og Tænkemaade. Dertil kommer, at protestantiske Forfattere har Vanskelighed ved at læse, hvad katholske Videnskabsmænd, katholske og kirkelige Forfattere siger. Hvem her

¹⁾ De trofaste Franciskanere vandrede ud til Nederlandene, Rhinlandene og nogle til Mecklenborg, blandt de første den hellige Vilhads, der døde som Martyr i Gorkum.

²⁾ Fabricius's Danmarkshistorie 2. Bind S. 35.

i Landet har for Eksempel læst Denifles grundige Under-søgelse over Luthers Sola fides-Lære? Med klare Beviser fælder dette monumentale Værk en knusende Dom over denne »Reformators« Behandling af Bibelsteder og Kirke-fædre¹⁾. Og efter at Vredens Bølge hos de store tyske Lutherbiografer havde lagt sig, blev denne Dom aldeles uomstødelig, og de nyeste store Biografer har maattet regne med den. Men derfra til et nyt Syn paa Luther og hans Revolution er der en lang Vej hos et Folk, der endnu kaldes for »luthersk« i sit store Flertal. *Men Sandheden maa frem, før eller senere, om den er behagelig at høre eller ikke!* — —

Dette Princip vil naturligvis ogsaa protestantiske Historikere vedkende sig, og de vil henvise til, at fra et neutralt Synspunkt kan hverken Lutheranere eller Katholikker være uhildede i denne Sag, enhver vil nærmest se Fejlene hos Modparten og Lyspunkterne hos sine egne.

Men Sagen er dog en hell anden. At vi her paa Jorden sjældent løftes op til et helt uhildet Syn paa historiske Begivenheder, der rører ved vort Hjerte, at konfessionelle Forsvarsskrifter baade i gamle Dage og nu let præges af Ensidighed, skal vi gerne indrømme. Saa snart vi kommer ind paa Sjælelivets, paa den indre Personligheds Omraade, er det saare vanskeligt at forstaa en andens, navnlig en anderledes troendes, Opfattelse til Bunds. Her kan let forekomme Misforstaaelser og ukærlige Domme. Det har vi Katholikker ofte maattet sande, og omvendt vil ogsaa vore i Troen adskilte Brødre kunne klage over ensidige og haarde Bedømmelser.

Men dette hører ind under de subjektive Anskuelsers og Følelsers Omraade. Her taler vi ikke om den Slags Fejltagelser og mindre Unøjagtigheder, som ethvert menneskeligt Vidnesbyrd jo er udsat for, men om positive Oplysninger fra gode historiske Kilder, hentet fra begge Sider. Om saa det religiøse Andagtsliv har været mere eller mindre stærkt hos katholske eller protestantiske Re-

¹⁾ Luther und Luthertum von Heinrich Denifle O. P., Mainz 1904. Grisar har derefter udgivet et endnu større Værk om Luther (i 3 Bind, Freiburg 1912).

formationsmænd — saa maa vi dog kunne blive enige f. Eks. i det Spørgsmaal, om Luther har forandret, med Vilje forandret, Bibelsteder, Kirkefædres og kirkelige Reglers Udtalelser, eller om han ikke har gjort det! Vi maa kunne faa Klarhed over, om de bekendte Paastande: Maria-Tilbedelse, Salg af Syndsforladelse, ren Udvortes-hed, Skriftemaalet som »Præsternes Opfindelse«, de 7 — alle syv — Sakramenters »senere« Oprindelse o. s. v. er rig-rige eller urigtige! — —

Dette har dog en hel Del at sige. Deraf vil Bedøm-melsen af det 16. Aarhundredes store Kirkestrid og ens egen religiøse Stilling for en stor Del være afhængig. —

— Maaske er dette for lang en Indledning til Afhand-lingen om Joachim Rønnow. Men det, jeg skriver, skal ikke udelukkende henføres til denne danske Prælat og Statsmands Privatliv. Nej, i og med Joachim Rønnow be-dømmes den Tid, han levede i, og hvis typiske Repræsen-tant han var. Han var nemlig et fuldblods Renæssance-Menneske. Naar vi forstaar disse Mennesker, forstaar vi ogsaa bedre det Tidspunkt, som altid vil interessere reli-giøse Mennesker i Nutiden: det Øjeblik, da den historiske Udvikling gjorde et vældigt Sving, ikke blot i Staternes indre Styrelse, ikke blot i hele den europæiske Politik, men tillige for Millioner og atter Millioner af Kristnes Tanke- og Følelsesliv.

F. F. M.

Ensomhed.

Af Mrs. Egerton Castle i The Universe.

Livet er fuldt af Velsignelser, som vi ikke gør os Regn-skab for. Kun engang imellem bliver vi klare over, hvad Luften betyder for vore Lunger; og maaske kun i Tørkens Tid begynder vi at forstaa Vandets vidunderlige Skønhed og dets absolute Nødvendighed i vor Tilværelse.

Luft og Vand hører til de Goder, som vi ikke kan undvære uden at gaa til Grunde under store Lidelser. Men der findes andre Guds Gaver, som vi kan raade over, som det staar i vor Magt at skubbe fra os eller at modtage. Et af disse Goder og ikke det mindste, skønt foragtet af mange, er Ensomhed.

Ensomhed er for vore Sjæle, hvad Luft og Vand er for vore Legemer. Uden nogen Tids fuldstændige Ensomhed kan ingen komme i Forbindelse med sin egen Sjæl og endnu mindre med Gud.

Vi mister os selv i Verdens Larm og Forvirring og i det stadige Samvær med andre. Selv med vore nærmeste og kæreste, med Mand eller Hustru eller Børn, kan Ensomhedens sande Væsen ikke komme frem, thi vi er paa Grund af den elskedes Selskab fyldt med tusinde Følelser. Ingen kan fuldstændig eje sin Sjæl undtagen paa et Sted og i et Øjeblik, hvor han kan lukke sig inde og finde den skjulteste og bedste Del af sin sammensatte Natur. Naar han finder sin Sjæl, vil han ogsaa finde Gud, thi det er alene i Sjælen, at Guds Billede findes.

Der er intet skønnere, intet renere, intet mere rensende end dette Ensomhedens Bad, som man stiger ned i for at rense sig fra det menneskelige Samværs uundgaaelige Støv og Snavs. Af det stiger man op, forfrisket og styrket, for at møde Livet igen.

De gamle kristne Eneboere forstod Ensomhedens Lykke. De øvede den til det yderste; ja, nogle siger, at det var overdrevent.

I Skovenes Dyb og ved stille Søers Bredder, somme-tider ogsaa midt i beboede Egne, fæstet til en stor Domkirkes Mur ligesom en Musling paa en Klippe, kunde man finde Eneboerens Hytte. Ensomhed var hans Lidenskab, og i den fandt han — Gud. Enhver skabte for sig selv et nyt Paradis, og Gud vandrede i det.

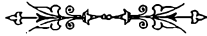
Men skønt denne Iver for det aandelige Liv saa godt som er forsvundet fra Verden, saa er dog Nødvendigheden af Ensomhed ikke dermed forsvundet. I Ensomhed, som er en absolut Forudsætning for Tavshed, lærer Sjælen at faa den indre Larm til at holde op. Vrede Følelser, Ophidselse svinder bort for at give Plads for Freden.

Vor Ensomhed maa nemlig absolut ikke være som Bjørnens i Buret; vi maa ikke gaa bort fra vore Medmennesker for saa at sige at suge paa Labben, for at ruge over Sorgen, for at vække vor Følelse af, at der sker os Uret, for at ophidse os selv til Utilfredshed, ja maaske endda til Hævn. Den rette Ensomhed er den, der giver Ro og Plads for Guds Tale.

Dersom vi under os selv denne lille Pause daglig, saa skulde vor Ensomhedstime langt borte fra al Uro være ligesom den Hvile-Time, Nervaløgerne foreskriver overanstrengte Mennesker. Alt skulde stræbe hen til Ro, til Vederkvælgelse af vort eget irritable Sind, til Frigivelse af den jagede Aand til sand Hvile — den eneste mulige Hvile i Guds Arme.

De vil aldrig svigte os. Det er vor Fejl, hvis vi ikke giver os selv hen i dem.

»Gaa ind i dit Kammer, og luk din Dør, og bed til din Fader i Løndom; og din Fader, som ser i Løndom, vil gengælde dig det.«

Kardinal de Cabrières †.

(Efter La Croix.)

Det ældste Medlem af det hellige Kollegium og den ældste af alle franske Biskopper, Kardinal de Cabrières, er kort før Jul afgaaet ved Døden. Med den største Ærbødighed saa hans Kolleger op til ham, og alle Katholiker, ja alle Fransk mænd ærede ham.

Familjen de Cabrière er en gammel Slægt, berømt for sin Tro og sin Ridderlighed og høje Dannelse, og den nu afdøde var en Adelsmand i Ordets bedste Forstand. Enhver lav Følelse var imod hans Natur og imod hans Samvittighed, og alle hans Gerninger blev baaret baade af Æresfølelse og Pligtfølelse. Han havde en særlig Sympathi for Ulykken, og han elskede at vise sine Modstandere Relfærdighed, især naar de syntes besejrede. Hans fine klassiske Kultur viste sig i den elegante og veltalende Form, alle hans Prædikener, Foredrag og Breve havde, mens Indholdet kom fra en kristen Apostelsjæl. Han troede paa Menneskenes Ærlighed og havde Tillid til alle, fordi hans egen Karakter var saa loyal, og derfor var han Optimist, og selv i de mørkeste Tider opgav han aldrig Haabet om den katholske Sags Sejr og om Frankrigs Frelse. Maaske er det i denne lykkelige Evne, at man maa søge Grunden til den Hjertets Ungdom, som han bevarede saa længe, og som gjorde ham saa elskelig i hans høje Alderdom. Han elskede at tage imod de unge, og det var en Fest at se ham lede Samtalen ikke saa meget ved den Autoritet, som hans Værdighed og hans Alder gav ham, som ved sin altid vaagne og livlige Aand.

Helliget ved Naaden gjorde hans store naturlige Evner ham til en af Frankrigs store Biskopper.

I 47 Aar var de Cabrières Biskop, og han ledede det samme Stift i henved et halvt Aarhundrede. Folk, som han har firmet, er allerede modne, ja gamle Mænd, derfor var han sit Bispedømmes Fader.

Med den største Iver forsvarede denne Biskop i Forfølgelsens mørkeste Dage Kirkens umistelige Rettigheder. Da Gambetta i 1877 udstødte sit berømte Krigsraab imod den katholske Kirke: »Klerikalismen er Fjenden«, da svarede den unge Biskop ham stolt og hævdede Gejstlighedens Ret til at forsvare den angrebne Religion ogsaa politisk: »Politikken er nu til Dags næsten udelukkende antireligiøs. . . . Saa forlanger man, at vi skal ikke blande os i den. Det vilde være latterligt, ja forbryderisk. Vor Pligt er tværtimod belejligt og ubelejligt at vise vor Overbevisning, at prædike højt om Kirkens Opgave og dens Ret, at vise os uforsonlige i Principspørgsmaal, saaledes som man er det overfor os, at kræve fuldstændig Frihed for alle vore Foretagender, fuldstændig Uafhængighed og absolut Respekt for Kirken og dens Overhoved.«

Dette klare Program hævdede han paany i 1892 i et Brev, der udstedtes af Biskopperne i Provinsen Avignon, og som han havde forfattet. Han hævdede der, at selv om man anerkendte Republikken, kunde man dog ikke anerkende alle dens Love. De nye Skolelove betegnede han som et Attentat paa Religionen og erklærede det for Katholikkernes Pligt at slutte sig sammen til Kamp.

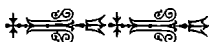
Følgende sin Slægts Traditioner og ogsaa sin Overbevisning var Kardinal de Cabrières Royalist, og han skjulte det aldrig. Overfor Leo XIII, der ønskede, at Katholikkerne skulde anerkende Republikken, gjorde han i al Ærbødighed sin Mening gældende, og selv om han bøjede sig for Forholdene, forandrede han ikke sin Mening, men tog ofte Del i royalistiske Demonstrationer.

En Dag, jeg var hos Kardinalen, hørte jeg ham sige til de unge, der omgav ham: »Det er nødvendigt at høre til et Parti; thi vi kan ikke være ligegyldige for vort Lands politiske Interesser; men ens Sjæl maa være stor nok til undertiden ogsaa at kunne tænke og handle over Partiet.« Det er et fornemt Ord, som viser den ærværdige Oldings store Aand. Det viser, hvor-

ledes denne ivrige Biskop dog i sit Livs Aften kunde blive et straalende Eksempel paa »den hellige Enighed«. Derfor kunde han, da Fædrelandet var i Fare, gøre alt for nu at hjælpe den antiklerikale Regering, og mærkeligt var det, at denne Regering da tilsidst maatte hædre en af sine ivrigste Modstandere med Æreslegionens Kors, men det var Folket, der krævede det.

I Syden, hvor Kardinal de Cabrières residerede som Biskop af Montpellier, tog han med største Interesse Del i alt, hvad der skete. For nylig saa man ham endnu være blandt de ledende ved de store Festligheder i Anledning af det medicinske Fakultets 700-Aars Jubilæum i Montpellier. Ved alle store religiøse, litterære eller folkelige Forsamlinger i Languedoc og i Provence førte Kardinalen Forsædet; han var i Spidsen altid for at fejre de store provençalske Digtere. Og gjaldt det Landets økonomiske Interesser, var han ikke mindre vaagen. Dengang Bønderne i Languedoc afholdt deres store Demonstrationer, aabnede han alle Kirkedøre i Montpellier, for at Deltagerne kunde hvile sig ud der om Natten før de store Møder. Intet Under, at Sydfrankrig i særlig Grad saa op til denne Kardinal som sin fornemste og berømteste Repræsentant.

Som de svundne Tidets store Biskopper var Kardinal de Cabrières ikke blot en Apostel for Sjælene, men ogsaa sit Folks Høvding, forenet med det i Glæde og Sorg, et levende Udtryk for alle dets Ønsker og Følelser, den Mand, Folket var stolt af.

Jesu Barndoms Forening.

Pastor Gamél har udsendt Regnskabet for Jesu Barndoms Forening for 1920. Det er endnu bedre end det foregaaende Aar, og der er blevet sendt Kr. 1989,10 eller 5200 Francs til Paris, hvor Foreningens Ledelse er. Regnskabet ledsages ligesom i Fjor med nogle opmuntrende Ord af Pastor Gamél og et Par Breve fra Missionærer, det ene fra en Biskop i Indien og det andet fra en Søster i Afrika, der fortæller om »Menneskeæderens Datter«.

A. Danmark.**København:**

St. Ansgars Sogn:	
Drengeskolen	5,00
Pigeskolen	30,00
Den franske Skole	80,00
Kollekten	22,06
St. Maria Sogn:	
Drengeskolen	50,00
Pigeskolen	26,00
Den franske Skole	100,00
Kollekten	36,00
St. Andreas Sogn:	
St. Josephs Søstrenes Skole	78,00
Menighedens Dreng	54,96
Kollekten	15,58
Til et Hedningebarn	25,00
St. Anna Sogn	115,00
Sakraments sognet	73,00
Birgittaforeningen	23,60
St. Knuds Skole	310,00
Ynglingekongregationen	54,30
Særlige Gaver (Frk. R., Frk. M., Frk. L.) ...	50,00
Aalborg	21,40
Aarhus	54,80
Fredericia	42,00
Helsingør	43,60
Horsens	22,00
Kolding	15,00
Odense	153,00
Randers	47,13
Ringsted	45,00
Silkeborg	15,00
Svendborg	12,00
Vejle	32,00

Kr. 1651,43**B. Norge.****Kristiania:**

St. Olafs Fællesskole	45,00
St. Olafs Drengeskole	32,50
St. Sunnivas Skole	200,00
St. Halvards Skole	50,00
Arendal	12,00
Bergen	205,51
Drammen	11,00
Frederikshald	14,00
Frederiksstad	11,66

Hammerfest	33,33
Kristianssand	24,00
Porsgrund	5,00
Stavanger	32,50
Tromsø	30,00
Trondhjem	48,24
	<hr/>
	754,74
Tab ved Omveks. af norske Penge i dansk Mønt	42,72
	<hr/>
	<u>Kr. 712,02</u>

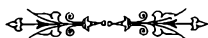
Regnskab.

INDTÆGT:

Kassebeholdning fra forrige Aar	262,76
Medlemsbidrag fra Danmark	1651,43
Medlemsbidrag fra Norge	712,02
Renter	26,09
	<hr/>
	<u>Kr. 2652,30</u>

UDGIFT:

Aarsheftet for 1919	108,75
5200 Francs afsendt til Paris	1989,10
Porto o. lign.	21,20
Kassebeholdning	533,25
	<hr/>
	<u>Kr. 2652,30</u>

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Ordруп. Pastor Evers's Begravelse den 27. Decbr. formede sig som en meget smuk Højtidelighed. Skønt Vejret var meget daarligt, fyldtes Andreaskirken dog til sidste Plads af alle dem, der vilde vise den gamle Præst den sidste Ære. Foran Kommunionbænken stod Kisten, og paa den stod der en Kalk, og der laa en Stola, Tegnene paa den afdødes præstelige Værdighed. Omkring Kisten samlede en stor Skare Præster fra nær og fjern. Den højtidelige Sjælemesse holdtes af Rektoren fra Stenosgade, Pastor Kùpferle, assisteret af Pastor Back og af Sognepræsten fra Aarhus, Pastor Nøsen. Efter Messen holdt Pastor Braun Talen, hvori han skildrede den afdøde som den nidkære Sognepræst, der altid var i Arbejde for Sjælenes Frelse, og i dette Arbejde faldt han; han var en Nathanaelsjæl og en Kærlighedens Apostel. Efter Absolutionen blev Kisten baaret ud til den lille Kirkegaard ved Siden af Kirken, hvor Pastor Braun forrettede Jordpaa-kastelsen. Her kom Pastor Evers til at hvile ved Siden

af Pastor Haas, der døde ifjor, der hvor han saa ofte har gaaet paa Vej til Kirken.

Næstved. Næstved Missionen er fra 1. Januar gaaet over i nye Hænder. Da Præsterne fra Vejle (Præmonstratenserne) har overtaget Esbjerg, der er mere belejligt beliggende for deres Vedkommende, maatte de give Afkald paa Næstved, som de ejede siden 1916. Det er Redemptoristerne, som har erhvervet denne Station, og den 3. Januar flyttede P. Steidl og Broder Lukas fra St. Anna i København S. hertil. P. Steidl har virket ved St. Annæ Kirken siden 1907 og har i denne Tid været til Gavn for mange baade i St. Annæ Sogn og i det øvrige København, saa at hans Bortrejse for mange vil være et stort Savn. Gid den gode Hyrde ogsaa i den nye Virkekreds maatte give ham baade Sundhed og rig Velsignelse.

Rønne. Det er saa sjældent, at Ugebladets Læsere hører noget fra vore to fjerneste Missionsstationer, Rønne og Aakirkeby. I Rønne har »Missionssøstrene af det kostbare Blod«, hvis Hovedvirksomhed er Negermission i Afrika, arbejdet i seks Aar under meget vanskelige Forhold med stor Iver og Opofrelse; deres Arbejde burde være kendt og skattet af mange flere Katholikker end de tilfældige Turister, der faar et lille Indblik deri. Den lille Pigeskole, som Søstrene har oprettet i Rønne, gaar udmærket frem og nyder stor Anseelse i Byen, og de haaber nu inderligt paa, at nogle danske Damer vil indtræde i Kongregationen og komme de fremmede til Hjælp med Skolearbejdet. I den omtalte Skole fejredes 2den Juledag en smuk Fest. For første Gang saa Smaapigerne en Julekrybbe, en stor og fin, som de selv havde sparet sammen til. Før Jul havde de faaet Lov til at se to af Figurerne, en Hyrde og et Æsel, og disses Pragt havde spændt Forventningen stærkt, — noget lignende var aldrig set i Rønne! — Nu samledes alle Børnene og deres Forældre — ja selv tilfældige Legekammerater fik Lov til at komme med — om Krybben. De smaa sang de gamle Julesalmer, en Hyrde fra Bethlehem og to Engle deklamerede stolt om deres egen Krybbe, om Jesusbarnet og om Julemanden. Og saa skete det mærkelige, at Julemanden selv kom, da der blev talt om ham, Han kom med Gaver og Godter til Børnene — men ogsaa med gavnlige Formaninger —. Med Sangen »Højt fra Træets grønne Top« sluttede den vellykkede Fest, som Søstrene havde beredt deres smaa Venner.

Tyskland. For kort Tid siden afgik den bekendte Fyrst Löwenstein, nu Dominikanerpater Raymundus ved Døden. Ved hans Begravelse fungerede som Ceremonimester en Prins af den protestantiske Linie Löwenstein-

Wertheim-Freudenberg. Denne Prins er fornylig blevet Katholik og er nu Kleriker i Franciskanerordenen.

Australien. I Australien har Vincentsforeningerne for første Gang holdt en stor Kongres, hvori der deltog Delegerede fra hele Fastlandet. Kongressen holdtes i Sydney, og blev overværet af mange Biskopper og Ærkebiskopper. Ærkebiskoppen af Hobart, Mgr. Barry, holdt en stor Tale om nogle af Vincentsforeningens nødvendigste og mest paatrængende Opgaver, nemlig Hjælp til løsladte Fanger og den katholske Sømandsmission. Det blev nærmest disse to Ting, der drøftedes og organiseredes.

Indien. I Byen Delhi skal der bygges en ny Domkirke. Regeringen har saa godt som skænket Grunden paa den Betingelse, at Domkirken skal være i Brug senest om syv Aar. Derfor skal Arbejdet straks paabegyndes, og en mægtig Propaganda for at samle Penge er i Gang. Da Delhi nu er hele Indiens Hovedstad, er det Meningen, at den nye Domkirke skal være stor og prægtig, saa at den kan maale sig med Delhis andre pragtfulde Bygninger.

Kirkelig Bekendtgørelse.

Ved Skrivelse af 13. December har Hs. Eminence Kardinal van Rossum oversendt en Apostolisk Skrivelse af 22. f. M. Ved denne har den Hellige Fader Pave Benedikt XV af Hensyn til deres aandelige Vel, der som Indbyggere i det Apostoliske Præfektur Slesvig-Holsten nylig efter Krigens Ophør fra tysk Styre er kommet under dansk, udskilt det Landomraade, der nu udgør en Del af Kongeriget Danmark, fra nævnte Præfektur og tillagt det det Apostoliske Vikariat Danmark, saaledes at sidstnævntes Grænser overfor Tyskland for Fremtiden falder sammen med Kongerigets.

Ovenstaaende tjener herved til Underretning for alle Vedkommende. Genforeningen af Nordslesvig med Danmark er saaledes nu ogsaa fuldbyrdet i katholsk kirkeretlig Henseende.

København den 28. December 1921.

† Johannes von Euch

Biskop, Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Taksigelse.

Da det desværre er mig umuligt personligt at takke hver især, store og smaa, unge og gamle, fjern og nær beder jeg dem herved modtage min hjerteligste Tak for al kærlig Opmærksomhed, der er vist mig i Anledning af min 80 Aars Fødselsdag.

L. Stampe Charisius.

Kirkelig Kalender.

<p>8. Jan. 1. Sønd. e. Epifani. 9. — M. Oktavdag. 10. — Ti. Oktavdag. 11. — O. Oktavdag. 12. — To. Oktavdag. 13. — F. Oktav af H. 3 K. 14. — L. Hilarius, Biskop og Kirkelærer.</p>	<p>15. Jan. 2. Sønd. e. Epifani. 16. — M. Marcellus, Pave og Martyr. 17. — Ti. Antonius, Abbed. 18. — O. Petri Stol i Rom. 19. — To. Knud Konge, Martyr. 20. — F. Fabian og Sebastian, Martyrer. 21. — L. Agnes, Jomfru og Martyr.</p>
---	---

Katholsk Højskole. Tirsdag den 10. Januar Kl. 8 Aften i Knudssalen i Stenosgade 4 B. Pastor J. Koch: Billeder fra Katakombernes Tid (m. Lysbilleder). Adgang for alle. 25 Øre. »Sursum corda« bedes medtaget.

A.C. De unges Sektion. Nytaarsgildet den 11. Januar kan ikke afholdes.

St. Knuds Kapel. Mariabørnskongregationen af den ubesmittede Undfangelse holder Møde med Optagelse Onsdag den 11. Januar Kl. 8 Aften.

Fra d. 12. til d. 19. Februar vil der blive afholdt **Eksercitier** for Hustruer og Mødre i Jesu Hjertes Kirke. Nærmere meddeles senere.

St. Annæ Kirke (København S). Gudstjenesten bliver fra og med d. 15. Januar forandret saaledes, at der hver Søndag er stille Messe Kl. 6 og Kl. 8^{1/2}, Højmesse Kl. 10. (Indtil nu var de hl. Messer Kl. 8, 10, 11^{1/2}.) Der holdes fra d. 15. Januar kun **én Gang** om Maaneden — 1. **Søndag** — polsk Gudstjeneste Kl. 11^{1/2}.

Conventus missionariorum insulæ Selandiæ erit die nono mensis Januarii loco ac tempore assuetis.

St. Josef Gilde st. 1885. Møde afholdes Mandag den 9. Januar Aften Kl. 8 i Bredgade 67. *Bestyrelsen.*

Juleindsamlingen i St. Ansgars Sogn indbragte 1230 Kr. som uddeltes i Pengegaver til 140 Familier og enligstillede. Alle Bidragydere bedes herved modtage vor hjerteligste Tak.

Komiteen.

Juleindsamlingen i Rosenkranskirkenes Sogn indbragte 669 Kr. 25 Øre, som uddeltes i Pengegaver til trængende Familier og enligstillede. Alle Bidragydere bringes herved en hjertelig Tak.

Komiteen.

Haderslev. Hjertelig Tak til alle dem, der har hjulpet os at berede vore Børn en Juleglæde. Hedvigssøstrene

Pastor Wolff.

En Portemonnæ med Indhold er glemt i Katholsk Boghandel. Bedes afhentet sammesteds.

Kalenderen for 1922 er udkommen og kan faas hos **Eks-
 peditionen**, Boyesgade 8³ (Telefon Vester 7515) samt ved Kirkerne og i Boghandelen.

Pris 40 Øre. Ved Indsendelse af 60 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen portofrit. *Ansgariusforeningen.*

FREMMEDESPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblade udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 3.	Søndag den 15. Januar.	1922.
--------	------------------------	-------

INDHOLD: Brylluppet i Kana. — Joachim Rønnow 2. — »Stille Nat«. — En katholsk Politiker. — Brudstykker. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. England. Tyskland. Kina. — Avertissementer.

Brylluppet i Kana.

Denne Søndags hellige Evangelium, Fortællingen om vor Herres Jesu Christi første Undergerning, vil maaske forekomme nogle Bibellæsere let og lige til, uden Vanskeligheder for Forstaaelsen; paa den anden Side vil den utvivlsomt vise sig at indeholde ikke saa faa Vanskeligheder for den, der med lidt Eftertanke vil dvæle ved, hvad der sker og siges i den lille skønne Fortælling fra Byen Kana i Galilæa.

Vor Frelsers Samtale med hans hellige Moder kan allerede straks give Stof nok til Overvejelse. »Kvinde, hvad har jeg med dig at gøre?« lyder Jesu første Ord til Maria, og de synes helt at skurre i vore Øren. Blot Ordet »Kvinde« — lyder det ikke næsten stygt? Men det kan ikke være saaledes ment; thi Jesus bruger det samme Ord paa Korset til sin Moder, da han i sit Hjertes overvældende Kærlighed betroede hende til sin mest elskede Discipel Johannes. Der er det ganske umuligt, at Ordet kan have en afvisende Klang, og i vor Fortælling har det alt-

saa ej heller en saadan; vi savner vistnok i vort Sprog et Ord, der rummer det samme som det tilsvarende græske Ord i Ny Testamente. Fortsættelsen har ej heller nogen afvisende Klang; »hvad har jeg med dig at gøre« betyder ikke mere end: »Lad det være min Bekymring«, en Forklaring, der bliver ganske tydelig, hvis vi sætter et Spørgsmaalstegn efter det følgende (som bekendt staar der ingen Tegn i de gamle Skrifter, dem maa vi selv sætte til, som Meningen kræver), saa det lyder: »Er min Time endnu ikke kommen?« d. v. s. nu er jeg jo selv traadt frem i min Virksomhed efter tredive lange Aars stille Vandring ved din Side. At Maria ingen Afvisning har fundet, ser vi i hendes korte Anvisning til Tjenerne, at de skal gøre, hvad han siger; hun ved altsaa, at han kan hjælpe og vil hjælpe.

I vore Dage har mange Sekterere følt sig ilde tilpas ved, at det var til Vin, oven i Købet meget Vin, at Jesus forvandlede det Vand, man havde fyldt Karrene med. Hvorfor til Vin mon? Naturligvis, fordi de manglede Vin, og denne Mangel var bleven et stort Skaar i en uskyldig Glæde. Havde de manglet Æg eller Fisk, havde Jesus sikkert hjulpet med det, naturligvis lige saa lidt for at de skulde forspise sig i Maden som beruse sig i Vinen. Jesus helliggør ved sin Nærværelse og sit Vidunder den syndfri Menneskelighed, ja hæver den højere op.

I Køgemesterens Ord til Herren kan vi næsten finde det skønneste i hele Fortællingen: »Du har gemt den gode Vin til nu.« Det er hans Velsignelse, hans Nærværelse, som bringer det bedste og største, som aldrig svigter og aldrig hører op. Apostelen Johannes, som var til Stede, og som har opskrevet denne Begivenhed for os, har sikkert glædet sig over disse Ord, saasom han selv ender Fortællingen med at sige, at derved aabenbarede Jesus sin Herlighed. — Ja, Herre Jesus, vær du med os i al vor Færden, vor Handel og Vandel, saa vil ogsaa under vore ringe Kaar din Herlighed aabenbares.

Niels Hansen.

Hr. Joachim Rønnow,
 Danmarks Riges Kansler,
 Roskildes sidste »katholske Biskop«.
 (Et Afsnit af Reformationshistorien.)

2. DEN HØJERE GEJSTLIGHED.

Den 29. April 1529 døde den betydeligste af alle danske Prælater, Hr. Lage Urne, Biskop af Roskilde. Med ham faldt en Søjle for den kirkelige Lære og Tugt, den sidste store Repræsentant for den gamle Kirkes Lærdom, Fromhed og Renhed. Hans Død blev i mere end een Henseende af skæbnesvanger Betydning for den katholske Kirke herhjemme, hvis Hovedstøtte han havde været.

De øvrige Biskopper var med Undtagelse af den danske Kirkes Primas, Ærkebiskop Byrge af Lund, og den stilsiddende, velansete Ove Bilde af Aarhus gennemgaaende uskikkede til at beklæde deres høje Stillinger, endsige til at være Forkæmpere for Kirkens Sag i denne stormfulde Tid.

I Odense styrede endnu Jens Andersen »Beldenak«, den eneste borgerlige Mand paa en dansk Bispestol (foruden Ærkebiskop Byrge, der snart døde), men han var ikke til synderlig Gavn for Kirken. Han var mere Jurist end Theolog og særdeles proces- og stridslysten. Dog var han i Trossager helt igennem den gamle Kirkes Partimand og skrev flere Hyrdebrev imod Lutheranismen. Han kom dog ikke til at kæmpe Slaget ud, thi han abdicerede og rejste til Udlandet. Der fulgte han Kirkestriden med Interesse og døde ret gammel i Lybæk.

Hans Efterfølger blev Kong Frederiks trofaste Stridsmand Ridder Knud Gyldenstjerne, der tidligere havde været Domprovst i Viborg, men til Trods for Magisterværdigheden var en ret verdslig Herre uden synderlige theologiske Interesser eller Kundskaber. Han blev imod Betaling af en større Pengesum af Kongen indsat som »Overhyrde paa Fyen«, men han opnaaede dog aldrig hverken at blive gyldigt indviet eller at faa Pavens Stadfæstelse, som han vist heller ikke søgte. Han giftede sig

ogsaa snart og blev luthersk. Senere gav han Afkald paa Bispedømmet og døde som Privatmand. Men denne tve-tydige Personlighed blev altsaa en af Kirkens Hyrder i den vanskeligste Tid!!

Biskoppen af Viborg var den unge, adelsstolte og hidsige Hr. Jørgen Friis, en ubetydelig og verdslig Herre¹⁾. I Ribe sad Hr. Ivar Munk paa Bispestolen, en dannet og velmenende, men altfor svag Personlighed, der oven i Købet ikke tog det nøje med Cølibatloven. Han havde faaet sin Nevø, Hr. Oluf Munk, til Koadjutor i Bispedømmet.

Om Vendsyssels to Prælater, Biskop Niels Styge Rosenkrands og hans Søstersøn og Koadjutor Styge Krumpen er der desværre heller ikke meget godt at sige. Sidstnævntes Optræden gav med Rette Anledning til almindelig Forargelse. Han var ogsaa en fuldstændig verdslig Herre; han levede paa Børglum, som den Gang var Stiftets Bisperesidens. Paafaldende er det, at hele Danmark i Reformationens værste Tider kun havde ganske faa indviede og retmæssig indsatte Bisper — paa Øerne ikke en eneste²⁾!

Der var to Hovedskavanker ved den højere Gejstlighed. Paa Grund af Kongens voksende Indflydelse paa Bispestolenes Nybesættelse blev der hyppigt taget Mænd til Hyrder, som havde en fortrinsvis juridisk Uddannelse i de kongelige Kancellier, og som modtog Embedet næsten som en Slags bedre Pension eller bedre Forsørgelse. Saa snart de var introniseret, begyndte de at sørge for deres Slægtninge, Brødre, Svogre, Nevøer og Fætre, og forlenede

¹⁾ Se om ham »Ny Kirkehist. Samlinger« ved Holger Rørdam. Femte Bind: Kirkelige Forhold i Viborg Stift. S. 522 og ff. Jørgen Friis var som ung kongelig Sekretær bleven paanødt Kapitlet i Viborg som Biskop. Han skildres af A. Heise som »aandsfattig«, men meget have-syg og stridslysten. Og der anføres gode Grunde for denne Antagelse.

²⁾ Den Kirkehistorie, vore Menighedsbibliotheker har til Udlaan, og som udkom 1859 under Titlen »Den katholske Kirke i Danmark«, forfattet af Konvertitten Karup — indeholder mange gode og interessante Ting. Men den er altfor kort og for ensidig. Hensigten at modarbejde de gængse Fordomme har ført Forfatteren til at se noget for optimistisk paa Kirkens Mænd den Gang.

dem med Bispedømmets mangfoldige Embeder eller ligefrem med Domherre-Stillinger og andre Præbender. Og de ventede ikke, til vedkommende Søstersøn eller Slægtning havde en kanonisk Alder dertil, de udnævnte dem undertiden allerede i deres Drengaar til at indtage Pladser, der burde være forbeholdt ældre, fromme og lærde Præster. Om »Kald« var der desværre heller ikke meget Tale hos disse unge adelige Fyre, og deraf kom det, at Præstestanden paa det inderligste blev knyttet til Adelsvældet haade ved Slægtskabets og jordiske Interessers mangfoldige Baand. Intet Under at Kongerne, der gerne vilde befri sig for Adels Formynderskab, ogsaa af den Grund begunstigede Reformationen. *Ved at kuldaste den gamle Kirke fik Kongerne ganske overordentlige verdslige Fordele.* Thi de blev ikke blot Herrer over en uhyre Formue og kunde ved Fordeling af Kirkegodser, ved Forleninger og andre Privilegier knytte en større Skare af Tilhængere til deres Fyrstemagt, men de fik samtidig i Gejstligheden en ny Skare af afhængige Tjenere, der ikke kunde modstaa eller modsige deres Indblanding i gejstlige Sager eller med Eftertryk protestere imod deres enevældige Lyster.

Den gamle Kirke var ganske anderledes stillet. Dens Biskopper og navnlig dens øverste Ledelse, Paven, kunde hævde Troslivets Selvstændighed og Moralens Gyldighed ogsaa overfor Kongetronen, og de har mere end een Gang i Historien, ogsaa i den danske Historie, vist, at de ikke lod sig imponere af Kongernes Fordogtbeholdende eller voldelige Opræden.

Vi maa aldrig glemme, hvilken Forandring af Jordens Aasyn Reformationen betød, og hvilken Tilløkkelse dens Indførelse havde for de smaa og store Herrer i det 16. Aarhundrede! Først paa denne Baggrund og selvfølgelig ogsaa med Henblik paa de aldeles uskikkede Kirkehyrder fra denne Tid — danske og italienske — kan man begynde at forstaa det uhyre Frafald, der foregik mellem 1520—1540, og som saa smukt kaldes for Reformation¹⁾.

¹⁾ Danmarks fornemste Hyrdeembede, Ærkebispedømmet i Lund, havde i Løbet af ganske faa Aar følgende »Indehavere«: Byrge Jepsen, Didrik Slaghek, Aage Sparre, Torbern Bilde, Jørgen Skod-

Det vilde have været en overordentlig stor Selvfornægtelse, hvis Kongen ikke havde benyttet sig af Reformationsuroen til at mele sin egen Kage. Allerede Kristian II brød sig ikke synderligt om en Kristens eller en kristelig Konges Pligter. Han var maaske om ikke sindssyg saa dog behersket af utæmmelige Lidenskaber og et delvis sygt Sind. Han opnaaede heller intet andet end at lave den største Forvirring. Hans Forvisning og senere Fangenskab var maaske endnu den bedste Løsning for Landets senere Trivsel.

Hans kloge Farbroder Frederik I, der i og for sig vel heller ingen synderlige religiøse Interesser havde, forstod dog straks at sætte Sejlene efter Vindsiden. Han kunde ikke straks rapse alt Kirkegods og indføre den »rene Lære« ved en simpel Forordning, saadan som mange tyske Smaafyrster gjorde. Nej, han var jo bleven valgt ved den katolske Kirkes Hjælp, maatte altsaa lempe sig efter Prælaterne en Stund og underhaanden se at faa »Reformationen« gennemført, selv om det ogsaa gjaldt at komme udenom de edelig bekræftede Løfter om at ville beskytte den katolske Lære.

Der var desværre efter Lage Urnes Død ingen Kirkehyrde, der med Kraft og Myndighed kunde tale den katolske Kirkes Sag. Og Rom kunde heller ikke hjælpe den Gang. Pavestolen frembød et sørgeligt Skue i hele Reformationstiden, i hele det 16. Aarhundredes første Halvdel! Ikke som om alle Paver i denne Periode ikke havde duet. Pius III og Hadrian VI, den sidste en Hollænder, var inderlig fromme Mænd, besjælede af den bedste Reformaand. Og Paul III, hvis Pontifikat netop falder sammen med Reformationens Gennemførelse i Danmark, havde theologiske og religiøse Interesser, men de beherskede ham desværre ikke saa meget som hans verdslige Familjepolitik, han var endnu et af Renæssancetidens Produkter. Hans Forgænger, Clemens VII, var en Medici, og trods sin personlige Uplettethed var han aldeles uheldig i sin Regering.

borg, Johannes Weeze og Italieneren dei Ceci, som dog aldrig naaede at blive indført, endsige at faa Indtægterne (som jo vel havde været Hovedsagen for denne Herre).

Ja, man kan virkelig om Kirken i hine Dage sige, som Profeten sang om det forladede Jerusalem:

»Hvorlunde sidder nu saa ensom den Stad, der tilforn var saa rig paa Folk? Den, som var Folkenes Beherskerinde, er nu vorden som en Enke; den, der var Landskabernes Fyrstinde, sukker nu i Trældom.

Uden Ophør græder hun om Natten, og Taarer væder hendes Kinder. Der er ingen blandt alle hendes kære, der monne trøste hende. Alle hendes Venner lader haant om hende, og de er bleven hendes Fjender. . .«

[Lam. Jerem.]

Det var i saadanne Tider, at Roskilde Bispestol skulde nybesættes.

Hvem skulde blive Lage Urnes Efterfølger? Spørgsmaalet var af ikke ringe Betydning for Statsmagtens Indehaver. Thi selv om Reformationen paa denne Tid, altsaa i Aaret 1529, ikke var indført i Landet, og Kronen ikke i en Haandevending kunde sætte sig i Besiddelse af Bispegodset, saa havde det dog meget at sige, at der valgtes en af Kongens trofaste Mænd, helst en af hans Hofsinder, en, der maatte formodes ikke at ville lægge Hindringer i Vejen for Reformationen.

Nu i vore Dage, da man jo endnu har bevaret Betegnelsen »Biskop« i Folkekirken og taler om »Sjællands Biskop«, kan man ikke gøre sig nogen rigtig Forestilling om, hvad det i gamle Dage betød at være f. Eks. Ærkebiskop af Lund eller af Trondhjem eller Biskop af Roskilde. Disse Stillinger har intet tilsvarende i vore Dages Skandinavien. Man skal tilbage til de tyske Rigsfyrsters eller til de store Jarlers Tid for at forstaa disse Stillinger, der forenede en stor gejstlig Myndighed med en verdslig Fyrstes Magt. Disse Bispers Landbesiddelser, deres Under-saatters Antal, deres Væbnere og Krigsfolk, deres Kancelier og Slotte var ikke mindre end mangan en Rigsfyrstes.

Det vil derfor interessere mange Læsere at høre Navnene paa en Del af de Besiddelser, der omkring 1529 hørte ind under Roskilde Bispestol.

Frem for alt havde Bispen og (i visse Tilfælde) Kapitlet i Roskilde flere faste Borge som Hjortholm, Bistrup, Gjorslev og Dragsholm. Hver af dem var Sæde for en Slags Regering over de omliggende Besiddelser med en

Lensmand, der som Regel var en adelig Herre og skulde kommandere Militzen og føre Tilsyn med Borgen, og en Birkedommer, der var Jurist og i Biskoppens Navn havde at varetage Retsplejen og de øvrige Fogedforretninger. Desuden fandtes der Rentemestre, Skriverkarle og saa naturligvis de mange adelige eller borgerlige Lensfolk, som havde faaet Jordejendom i Forpagtning eller Forvaltning.

Til disse Jordejendomme hørte følgende Besiddelser:

Katterup, Kusserup, Berkinge, Hørby, Ellinge i Tudse Herred, Ellinge i Olds Herred — for Resten næsten det hele Tudse Herred — Toxværd, Elmelunde, Lekinge, Wendsløff, Smedstrup, Ramsløse, Jonstrup, Thureby, Hawelse [vistnok: Højelse], Farum, Selsø, Børreby, Tølløse, Svenstrup og flere andre Godser.

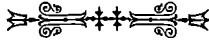
Naar man læser disse Navne og tænker paa, hvad alene Godser som Tølløse, Svenstrup eller Thureby betød, saa kan man formode, at næsten det halve Sjælland hørte ind under Roskilde Bispestols Ejendomme, og man forstaar, at Kong Frederik I havde al Grund til at se sig for, hvem han skulde overdrage en saadan Magtstilling.

Kongen kunde naturligvis i den katholske Tid ikke ligefrem »overdrage« en Bispestilling til en anden, saadan som Kongen senere udnævnte Biskopperne akkurat som andre kongelige Embedsmænd. Kirken var jo endnu ikke knust, Domkapitlernes og Pavens Rettigheder var endnu ikke formelt ophævet, skønt man allerede paa en Herredag i Odense 1527 havde forbudt at betale Annater og Palliumspenge til Rom¹⁾. — Det gjaldt altsaa om ikke blot at finde en Mand, der var Kongen hengiven og i sit stille Sind ikke Reformationen fjendsk, men en Mand, som kunde faa samlet det nødvendige Antal Stemmer iblandt

¹⁾ Annater (fra annus = Aar) var aarlige Afgifter til den pavelige Kurie for visse kirkelige Stillinger. Palliumspenge var en høj Afgift, som den nyudnævnte Ærkebiskop betalte for »Palliet«, en hvid Tøjstribe med sorte Kors, der hang ned over Brystet og Ryggen, og som bares over Messehaglen. Den var (og er endnu) en Udmærkelse, som i Reglen kun meddeltes Ærkebiskopperne. Dog var det et stort Misbrug, at man fordrede saa store Afgifter, selv om det i og for sig er ganske berettiget, at Kirkens Styrelse betales ogsaa særligt af Prælaterne.

Roskilde Domkapitel, og som forstod at styre Bispedømmets mangehaande verdslige Anliggender. Samtidig skulde dette »Bispevalg« benyttes til at presse saa mange Penge som muligt ud af Roskilde-Stolens Indtægter. Kandidaten dertil maatte altsaa ogsaa være sikker nok til at ville og kunne aarelades paa denne ublu Maade.

F. F. M.

„Stille Nat.“

I den lille Landsby Oberndorf i Salzburg er der fornylig bleven afsløret et Mindesmærke for Digteren af den smukke Julesalme. Han hed Joseph Mohr og var Kapellan i Oberndorf. Mindesmærket er udført af Billedhuggeren og Sognepræsten Mühlbacher, og det viser Digteren, der læner sig ud af Himmelens Vindue for at lytte ned til Jorden, hvor hans Sang jo bliver sunget af saa mange Mennesker i alle Lande.

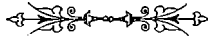
»Stille Nat«s Tilblivelseshistorie er som et helt Juleæventyr. Den er blevet til i en lykkelig Stemning, hverken dens Digter eller Komponist har ellers produceret noget. Det var lige før Jul i Aaret 1818, at den 26-aarige Kapellan i Oberndorf havde mange Bekymringer, fordi Orglet i den gamle Nikolauskirke ikke mere vilde give en Tone fra sig, det var blevet ødelagt af Vand ved store Oversvømmelser. Pastor Mohr syntes, det var sørgeligt, at skulle fejre Jul uden Orgel, og derfor spekulerede han paa, hvad der kunde gøres for, at Festen dog kunde blive rigtig højtidelig. Hvis Koret kunde synge en rigtig smuk Sang, som Menigheden ikke havde hørt før! Uden at vide, hvordan det gik til, havde han skrevet nogle Vers ned, skønt han aldrig havde digtet før. »Stille Nat« var færdig. Det vil sige Teksten, men nu manglede næsten det vigtigste, Melodien.

Tidlig om Morgenen Juleaftensdag, da Pastor Mohr havde læst sin Messe, skyndte han sig af Sted til sin gode Ven, Gruber, der var Skolelærer i Arnsdorf, fire Kilometer borte. Det var en Mand, der havde lidt Forstand paa Musik, og Mohr bad ham om at lave en Melodi til sine Vers; det skulde være for Solo og Kor og med Guitarledsagelse, for Orglet var i Stykker. Men det skulde ogsaa gaa i en Fart, for han skulde have den med, og han skulde

skynde sig, om Eftermiddagen skulde han øve den med Koret, og om Aftenen skulde han i Skriftestolen, saa der var ingen Tid at spille. Saa satte den unge Præst sig hen og arbejdede paa sin Juleprædiken, mens Vennen gav sig i Lag med at lave Melodi, og et Par Timer efter skyndte Pastor Mohr sig hjem igen med Melodien.

Til Midnatsmessen Julenat 1818 lød »Stille Nat« for første Gang i den lille Kirke i Oberndorf. Mohr og Gruber sang den sammen, Kapellanen sang Tenor og Gruber Bas og spillede paa Guitar til, mens Koret sang den sidste Linje med i hver Strofe. Menigheden kom rigtig i Julestemning, skønt det gamle Orgel ikke spillede med.

(Efter Die Welt.)

En katholsk Politiker.

Det er blevet Skik at mindes store Mænd ved Hundre-aarsdagene for deres Fødsel eller Død, og det er jo ofte en god Lejlighed til igen at drage dem frem. Men det er ikke altid let at huske alle disse Mindedage, navnlig ikke for os Katholikker, der har saa mange Stormænd at tænke paa. Selv om det derfor er for sent, skal Ugebladet dog med et Par Ord mindes Garcia Moreno, der fødtes i Equador i Sydamerika den 24. December 1821; det var altsaa Juleaften 100-Aarsdagen for hans Fødsel.

Gabriel Garcia Moreno blev efter store politiske Kampe i Aaret 1859 første Gang valgt til Republikken Equadors Præsident, og han beklædte denne Stilling med fem Aars Afbrydelse indtil sin Død i 1875. I denne Tid lykkedes det ham at hæve sit Land fra det største Forfald til Blomstring paa alle Omraader. Og det kunde han, fordi det Grundlag, han arbejdede paa, var den kristne, katholske Tro. Selv en dybt religiøs og inderlig from Mand, der ikke en eneste Dag forsømte Messen eller Rosenkransen, var det hans store Gerning at føre Gud frem ogsaa i Statens offentlige Liv. Den Grundlov, han fik gennemført, begynder med Ordene: »I Guds, den ene og trefoldiges Navn, i hans Navn, der er Verdens Skaber,

Opholder og Lovgiver, har Nationalkonventet vedtaget følgende Grundlov.« Disse Ord er typiske for denne Statsmand. I Guds Navn arbejdede han selv, og kun i Gud saa han sit Lands Lykke.

I Equador, der indtil da havde været Skuepladsen for den største Uorden og Borgerkrige, kom der under Garcia Morenos Styrelse til at herske Ro og Orden. Alle de Reformer, Præsidenten fik gennemført, kan ikke nævnes. Der var intet Omraade, der var ham fremmed. Først og fremmest gjaldt hans Arbejde Kirken, der var i Forfald, saa Skolerne og Indianermissionerne. Men derefter fulgte Reformerne i Hæren, i Hospitaler og Fængsler, og samtidig tog han fat paa Handel og Industri, Jernbaner og Veje og Byernes Gader. Og det lykkedes altsammen for denne Mand, der foruden at være from tillige var i Besiddelse af en uhyre Energi. »Han har forstaaet at ville,« skriver en af hans Biografer. Men det store hos denne Præsident rammer alligevel Louis Veuillot, naar han skriver: »Han vovede at prøve det, som Tiden anser for umuligt, og han naaede det. Han var i Styrelsen af Folket en Jesu Christi Mand (un homme de Jésus-Christ).«

Men Religionens Fjender hadede naturligvis denne Mand, og den 6. August 1875 blev han myrdet ved Indgangen til Regeringsbygningen; han døde med de Ord: »Gud dør ikke.« I Ugebladet fra 1876 findes der en detailleret Skildring af Garcia Morenos Død. Pius IX lod rejse en Statue af ham i Rom, og den fik Indskriften: »Religionens trofaste Vogter, Den hellige Stols modige Forsvarer, Videnskabens utrættelige Hjælper, Retfærdighedens nidkære Forkæmper, Forbrydelsens Besejrer.«

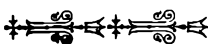
Et Par interessante Sætninger af denne moderne katolske Politiker er værd at overveje.

»Frihed for alle og for alt, undtagen for det onde og for dem, der gør ondt.

Tidens Fejl er, at man ikke mere forstaar at sige Nej. Gud kan lade vente, men det har jeg ikke Ret til.

I Aritmetik ingen Veltalenhed, men Tal; i Filosofi og i Politik ingen Snakken, men Grunde.«

B. J.

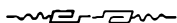
„Den store Reformator.”

Afdøde Stiftsskriver ved Roskilde Domkirke, *Dr. phil. Johs. Lindbæk*, skriver i sit bekendte Værk »De danske Franciskanerklostre« om den trofaste Katholik Poul Helgesen, at han »var den eneste virkelige Reformator i Tiden«.

Den nuværende Stiftsskriver sammesteds, Westrup, skriver i Berl. Td. Aftenudgave 3. Januar d. A. i en Artikel om St. Ibs Kirke i Roskilde: »Og kunde jeg da tænke mig, at der i Muren inde i Kirken sattes en Tavle til Minde om den store Reformator.«* Herr W. mener dermed Hans Tavsén.

Hvis nu *Dr. Lindbæk* har Ret — og derom er der blandt Historikere sikkert ingen Tvivl — tillader jeg mig at foreslaa Herr W., at Tavlen i Respekt for Sandheden opsættes til Minde om »den eneste virkelige Reformator«, Poul Helgesen.

A. F. Beyer.

Brudstykker.

119. Om Forholdene i Tyskland skriver Flensborg Avis bl. a.: »Det er trist at se Nøden i Storbyerne, især i Berlin, og saa at se sultende og frysende Stakler staa og stirre ind ad Spejlglassruderne i de fine Hoteller og Restaurationer, hvor der svælgés i Overdaadighed. Mindst er Modsætningerne i de Egne, hvor Centrum og det katholske Præsteskab har Magt. — Paa en Fabrik i Rhinprøjsen kan det hænde, at der lyder Salmesang fra Vævesalene, og mens Væverskerne synger den ene Julesalme efter den anden, gaar Skøtterne flinkt frem og tilbage.«

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Det var en munter og smuk Julefest, Unio afholdt den 4. Januar i Koncertpalæet. Det begyndte med en fornøjelig Oplæsning af Direktør Henrichsen, og

*) Udhævet af mig.

saa fulgte Lotteriet, der var saa usædvanligt, at det havde Gevinster til alle. Men Hovedsagen var jo Dansen, som de mange unge var kommet for. Der var over 100 Deltagere, og man fik det bedste Indtryk af den Maade, Unio nu løser en ingenlunde let eller ubetydelig Opgave paa. Man maa virkelig ønske, at vore Unge maa søge deres Fornøjelse og deres Omgang i Unio.

— Det var med ret spændt Forventning, at jeg imødesaa L'espérances Opførelse af »Fabiola« i St. Knuds Skoles Festsal. Det forekom mig en ret vanskelig Opgave at gengive de store og ædle Skikkelser, der er fremstillede i dette Stykke, og jeg frygtede lidt for, at de smukke Indtryk, jeg bevarede fra den Gang, jeg læste Bogen, skulde miste noget af deres Glans; men det overgik i alt væsentligt mine Forhaabninger. Dramaet, som handler om Hedningernes Stolthed og de første Kristnes vanskelige Forhold at leve under, medens de grusomme Forfølgelser rasede, blev spillet nydeligt og smukt, og man fik en god Forestilling om den Kærlighed og Hengivenhed i Guds Vilje, som besjælede de første Kristne. Af Hovedrollerne maa fremhæves Fabiola, den fornemme Romerinde, som omgivet af Slavinder, der alle skulde tjene hende, smigre hende og kun kende hendes Vilje, viste os ved sit dygtige Spil, hvilken Længsel hun følte efter noget højere, og hvilken Tomhed og ringe Glæde hun havde af sin op-højede Stilling og Rigdom. Den hellige Agnes's blide Spil viste ogsaa, hvilken Glæde og Fryd, der tilkommer den, som nærer Kærlighed til Gud og sine Medmennesker. Ogsaa de øvrige Roller blev spillet med en smuk Harmoni, der passede til det dybe og alvorlige Skuespil. Den lille Farce »Et farligt Eksperiment« var meget fornøjelig, trods det, den ikke bød paa megen Kunst og Aand. Som sædvanlig assisterede den altid beredvilige »Stringendo« med sin smukke Musik, og dersom Udbyttet af disse Foreningers Arbejde til det gode Formaal har været lige saa stort som Bifaldet, er Anstrengelserne sikkert belønnet, og Anerkendelsen for det alvorlige Arbejde bevist. J. E. M.

— Fredag den 20. ds. afholder de katolske Spejdere (Hertug Knuds Division) en Fest for de gamle i Menigheden. Festen begynder præcis Kl. 7 og holdes i Vesterhus. Programmet byder bl. a. paa Musik, Sang, Oplæsning, Deklamation, Hurtigtegning, Tryllekunster m. m. samt Kaffeboard og derefter Cigarer og Tobak til Herrerne og Konfekt til Damerne. Hvis nogen, der ønsker at deltage, ved en Fejltagelse ikke modtager Indbydelse, bedes de komme alligevel, og hvis de ønsker at blive afhentede af en Spejder, sende deres Adresse til Stabschefen,

Underdirektør Ludwigsen, Frederiksvej 4 (F). Alle er hjertelig velkomne!

Divisionsstaben.

Tyskland. I Nummer 1 bragte vi en lille Artikel om den afdøde Biskop Korum af Trier. Hans Testamente, der nu er blevet offentliggjort er meget karakteristisk for den afdøde. Det lyder saaledes: »Min stakkels Sjæl anbefaler jeg til Guds Barmhertighed, til den allersaligste Jomfru Marias, mine hellige Værnehelgener og Trier-Stiftets Skytspatroners Forbøn og til mine troendes Bønner. Mit Bibliothek testamenterer jeg til Præsteseminariet i Trier. Alle Messeklæder og kirkelige Prydelser, der er min Ejendom, testamenterer jeg efter kanonisk Forskrift til Trier-Bispestol. Af Dødskvartalet skal Omkostningerne ved min Begravelse besrides. Jeg ønsker, at den foregaar efter Kirkens Forskrifter, enkel og uden nogensomhelst Pragt. I Stedet for Blomster beder jeg om Bønnens Almisse for min stakkels Sjæl. Mit Lig skal begraves i Domkirken bag ved min Forgængers Gravmæle. Paa en simpel Plade skal der kun staa mit Navn og de nødvendige Data. Jeg vilde gerne have skænket noget til fattige Kirker og fromme Foreninger, men jeg har ingen Formue. Til de fattige og til fromme Forinaal har jeg i mit Liv givet saa meget, jeg kunde. Mine Søkende faar kun lidt. Mit hellige Embedes Indtægter turde jeg kun bruge til Kirkens Bedste. Dersom min Familie kun vedbliver at være trofast imod Troen og imod Kirken, vil den være rig nok. De troende i mit Stift beder jeg indtrængende om deres Forbøn. Bispeembedet er ansvarsfuldt. Gud være min stakkels Sjæl naadig.«

England. Under Ærkebiskoppen af Glasgows Forsæde er der i Skotland dannet en Komité, der skal arbejde for Beatifikationen af to skotske Martyrer. Det drejer sig om Jesuitpateren John Ogilvie, der blev henrettet i Glasgow 1615, og om Franciskaneren George Douglas, der led Døden i York 1587, alene fordi han var katolsk Præst. Der er mange andre skotske Præster, der ogsaa maatte dø for Troen, og deres Sager vil efterhaanden blive taget op.

Kina. Et hollandsk Blad meddeler, at i Tsai Tien er hele den protestantiske Menighed, 300 Sjæle, med Præsten i Spidsen gaaet over til den katolske Tro.

Credo. December 1921. Indhold: Hymnus. — Besöket i Betlehem. — Åra være Gud i höjden! — Här sägs huru Jungfru Maria födde sin son i Betlehem. — En Valfart til Bethlehem. — Betlehems härlighet. — Gierusalemme Liberata. — Een vijsa. — Bibel eller läroämbete? VII. — Credos böcker. — Från Credos torn. — Hur man undervisade i kyrkohistoria år 1731. — Från våra församlingar och föreningar. — Kyrklig kalender.

Paa alle danske Katholikkers Vegne tillader
Nordisk Ugeblad
 sig herved i dybeste Ærbødighed at bringe den
 højærværdigste
Biskop Johannes von Euch
 pavelig Tronassistent og Kommandør af Danebroge,
 en hjertelig Lykønskning
 i Anledning af den 88 aarige Fødselsdag paa Lørdag

Sakramentskirken. Søndag den 22. ds. foretager under Af-
 tenandagten Kl. 6 Medlemmerne af *den h. Families Forening* den
 højtidelige aarlige Fornyelse af deres Indvielse til den h. Familie
 af Nazareth.

Rosenkranskirken. Søndag den 22. ds. Kl. 5 Efterm. Andagt
 med Prædiken og Indvielse til den h. Familie af Nazareth.

St. Ansgars Kirke. Søndag d. 22. ds. Kl. 6 Aften fejres den
 hellige Families Fest.

Jesu-Hjertes-Budbringer. 1. Hefte 1922. Indhold: Glædelig
 Jul! Velsignet Nytaar! — Hvorledes et Jesu-Hjerte-Billede blev
 til. — Bønnens Apostolat. — Gemma Galgani. — Jesu Hjerte An-
 dagtens Krønike. — Smaastykker. — **Børnenes Budbringer.** Ind-
 hold: En heltemodig Apostel paa tolv Aar. — Englenes Sang ved
 Krybben. — Efter Festdagene. — Bernadette. — Smaa Besøg ved
 Tabernaklet. — Brev fra en dansk Søster i Kina.

Jesu-Hjertes-Budbringer
 udkommer fra Januar 1922 **seks Gange** aarlig.
Postabonnement 3 Kroner 52 Øre.
Bestilt hos Redaktionen i Aarhus og tilsendt pr. Post
 3 Kroner + Porto = 3 Kroner 37 Øre. I dette Tilfælde
 indsendes Pengene til Aarhus.

At Enkefru

Sophie Hansen,

Suensonsgade, den 10. ds. er afgaaet ved Døden paa
 Kommunehospitalet meddeles hendes katolske Venner.

Begravelsen finder Sted Søndag d. 15. ds. Kl. 12 $\frac{1}{2}$ paa
 Kath. Vestre Kirkegaard. Den afdøde anbefales til de
 troendes Forbønner.

Hendes Venner.

Kirkelig Kalender.

15. Jan. 2. Sønd. e. Epifani.	22. Jan. 3. Sønd. e. Epifani.
16. — M. Marcellus, Pave og Martyr.	23. — M. Raymund af Pennafort, Bekender.
17. — Ti. Antonius, Abbed.	24. — Ti. Timotheus. Biskop og Martyr.
18. — O. Petri Stol i Rom.	25. — O. Pauli Omvendelse.
19. — To. Knud Konge, Martyr.	26. — To. Polycarpus, Biskop og Martyr.
20. — F. Fabian og Sebastian, Martyrer.	27. — F. Joh. Chrysostomus, Biskop o. Kirkelær.
21. — L. Agnes, Jomfru og Martyr.	28. — L. Marias Offieium.

Katholsk Højskole. Tirsdag den 17. Januar Kl. 8 Aften i Knudssalen i Stenosgade 4 B. Højskoleforstander Begtrup: Ny folkelig Digtning 1824—25. Adgang for alle. 25 Øre. »Sursum corda« bedes medtaget.

St. Franciskus's III. Orden har Møde Fredag d. 20. Januar Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel. (Direktøren Pastor Steidl kan i Ordensanliggender træffes i St. Knuds Kapels Sakristi fra Kl. 6—8.)

Maria-Kongregationen for Mænd afholder Fælleskommunion i Jesu Hjerter Kirke Søndag den 15. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

St. Annæ Kirke (København S). Gudstjenesten bliver fra og med d. 15. Januar forandret saaledes, at der hver Søndag er stille Messe Kl. 6 og Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Højmesse Kl. 10. (Indtil nu var de hl. Messer Kl. 8, 10, 11 $\frac{1}{2}$.) Der holdes fra d. 15. Januar kun **én Gang** om Maanedens — **1. Søndag** — polsk Gudstjeneste Kl. 11 $\frac{1}{2}$.

Fra d. 12. til d. 19. Februar vil der blive afholdt **Eksercitier** for Hustruer og Mødre i Jesu Hjertes Kirke. Nærmere meddeles senere.

Den danske katolske Kirkesag

(Ansgarius-Bonifacius-Foreningen).

Samtlige Lokal-Komiteer gøres opmærksom paa, at deres Aarsbidrag forventes indsendt inden d. 15. Januar til Vikariats-Komiteens Kasserer, *Jos. L. M. Hoffmann*, Købmagergade 48, København K.

Ansøgning om Understøttelser til de respektive Menigheder bedes indsendt af d'Herrer Sognepræster til Hr. Pastor *A. Neuvel*, Formand for Komiteen, ligeledes inden d. 15. Januar.

Menighedsmedlemmer af St. Ansgars Sogn,

som selv plejer at indbetale deres Bidrag (Kirkeskat, Præstefølge m. m.), kan indbetale disse paa Kontoret Købmagergade 48, Mezz., til Kirkeforstander Hoffmann.

Direktoriet for 1922 er udkommet og koster 2 Kr.

Det Apostoliske Vikariat.

Kalenderen for 1922 er udkommen og kan faas hos **Eks-
peditionen**, Boyesgade 8³ (Telefon Vester 7515) samt ved Kirkerne og i Bøghandelen.

Pris **40 Øre**. Ved Indsendelse af 60 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen portofrit. *Ansgariusforeningen.*

FREMMEDESPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN),

Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne

70. AARGANG

»Nordisk Ugeblad« udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 4. Søndag den 22. Januar. 1922.

INDHOLD: Familieliv. — Joachim Rønnow 3. — De nye Stater i Europa og deres Forhold til Kirken. — Jul i Sønderjylland. — Vidnepligt. — »Den store Reformator«. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rudkøbing. Island. — Avertissementer.

Familieliv.

Sidste Uge hørte vi om et Bryllup, hvor Vorherre Jesus var budt som Gæst. Hvorledes mon det senere gik dette Ægtepar i deres Familieliv? mon de vedblev at leve i Mindet om ham, deres store Gæst? og mon han, som var hos dem paa deres Højtidsdag, ogsaa fik Lov at sætte sit Præg paa deres Samliv? Vi ved intet derom, saa det er unyttigt at fantasere et Billede frem.

Men det Familieliv, som vi selv fører, vilde sikkert have Gavn af at blive underkastet en lille Revision nu ved Nytaarstide, da man plejer at gøre Regnskaberne op og undersøge, om der har været Tab eller Fortjeneste.

Der er saa meget, som kan ødelægge et Familieliv, baade ydre og indre Forhold. Arbejdsløshed f. Eks., som bringer Fattigdom og Vanskeligheder med sig; en Mand, som er arbejdsdygtig, men gaar ledig, bliver let gnaven; der skal stærke Karakterer til at holde Ryggen rank og Modet oppe, naar et Hjem skal holdes paa Benene alene ved Understøttelse. Og Bølgnuød; man tænke

sig, hvad det kan medføre, at flere Familjer tvinges til Samliv i een Stue. Og Drikfældighed; hvor megen Elenighed har den ikke bragt over utalte Familjer; hvor mange nedkuede Hustruer og nødlidende Børn er der ikke, som en fortrukken Far har sendt i den dybeste Fattigdom og Fortvivelse. Og hvor mangen stakkels, stakkels Far græd ikke i sit Hjerte, da han en Dag vaagnede op og saa, at Vinen — denne Bedrager — havde overmandet ham, lagt hans Hus øde og gjort en Ruin af ham selv.

Familjeliv kræver Selvfornægtelse; men hvor ofte har ikke Stolthed, Egenkærlighed og Fordringsfuldhed lagt sine tyngende Baand paa en Familie! Ude, i Selskab, der er man glat og slikket og smilende og velklædt; men hjemme, der tager man sin gamle Frakke paa, hvad der for Resten ikke er noget at sige til; men der er oprigtig talt altfor mange, der ogsaa »ifører sig den gamle Adam« — og det var da endelig ikke Meningen. — »Hun var en Xantippe, og han var ikke nogen Sokrates«; og saa kom alle de smaa Naalestik, bedske og ukærlige Ord og Forhaanelser, ja, maaske endogsaa Skældsord; og en skønne Dag kom Tavshedens Djævel og lukkede Mund og Hjerte. Og alt i et saadant Hjem blev som en øde Ørk. — Men Jesus græd, fordi vi ikke vidste, hvad der tjente til vor Fred.

Er der da ingen Vej ud af alt dette? Jo, der er; der er een Vej, men ogsaa kun een: at byde Jesus med paany. »Han har sagt, hvor i min Tro, i mit Navn, forsamles to, ikkun to af mine kære, midt iblandt dem jeg vil være.« Saaledes maa det være. Ægtefællerne maa bøje Knæ sammen i Jesu Navn, og den lille Pusling i Vuggen maa staa midt imellem dem; og Børneflokkens maa knæle i sluttet Kreds omkring; og ved Bordet i Aftenstunden maa Far eller Mor læse og fortælle for Børnene og synge med dem. Tag »Sursum corda« frem og brug vor Salmebog. Kom alle til Kirke Søndag Morgen; helst i Flok og i Tide; intet er skønnere end at se en hel Familie fylde en Bænk eller to i Kirken! (Hvis der saa er bleven bedet eller sunget i Ugens Løb hjemme, saa skal det nok mærkes paa Deltagelsen i Gudstjenesten om Søndagen.)

Og lidt efter lidt lysner det i de før saa mørke Forhold; Samliv og Samtale begynder igen, »Hjemmets Puls-slag« mærkes atter. Lys for, Mørke bag.

St.

Joachim Rønnow,

Roskildes sidste »katholske Biskop«.

(Fortsat.)

3. UNGDOMSTID OG REJSER.

Paa Fyen, i de skønne Egne omkring Svendborg, ligger det store gamle Herresæde Hvidkilde. For Øjeblikket ejes det af den rige Ahlefeldtske Slægt, der arvede det efter Familien Rosenørn-Lehn. I det 16. Aarhundredes Begyndelse ejedes det af en Familie, som den Gang var en af de fornemste og mest ansete i hele Landet, nemlig Slægten Rønnow. Den havde fra det 13. Aarhundredes Midte hjemme i Holsten og skrev sig ogsaa de Rønnowe og Rynnow. Retskrivningen var jo i hine Dage meget afhængig af Skriverens Forgodtbefindende, og endnu i Reformationstiden kunde det ske, at en Adelsmand skrev sit Navn snart paa den ene, snart paa den anden Maade. Afgørende var hans Segl og Slægtsvaaben, som sattes ved Siden af Underskriften i Dokumentet, og dette Segl forsynedes atter med et Baand, der førtes gennem Dokumentets Pergament.¹⁾

Allerede i det 14. Aarhundredes Slutning har Rønnowerne levet i Danmark, i alt Fald enkelte Medlemmer af Slægten. Paa den Tid, vi her omtaler, var Familien Rønnow i Slægtskabsforbindelse med Landets største Familier, saasom Hardenberg, Bilde, Gyldenstjerne, Rosenkrands. Som Følge deraf nød den alle Fordele, som Rigets Adel havde reserveret sig i Form af gode Stillinger i Statens og i Kirkens Tjeneste.

En Karl Rønnow blev i Aaret 1465 Domprovst i Odense og valgtes i 1474 til Biskop over Fyen. Hans Broder Marquard ejede Hvidkilde, der allerede den Gang var et af Landets største Godser. Marquard Rønnow var gift med

¹⁾ Det er dog meget uvist, om de forskellige danske Familier Rønnow har hørt til den kendte Slægt, i hvert Fald hører de ikke til den Gren, vi her omtaler.

Mette Hardenberg, hvis Moder Birgitte var en født Vasa, altsaa et Medlem af det senere saa berømte svenske Kongehus. Birgitte var Faster til Erik Johansson Vasa, Kong Gustav I's Fader. Ægteparret Rønnow havde fem Børn, tre Sønner og to Døtre. Den ældste Søn fødtes vistnok paa Familiens Hovedejendom, det skønne Hvidkilde, men vi ved ikke, i hvad Aar. Dog har vi Grund til at antage 1490 eller et af de nærmest efterfølgende som sandsynligst. Han blev døbt Jakob og kaldes ogsaa af og til ved senere Lejligheder Jakob Rønnow. Men uvist af hvilke Grunde vilde han ikke kaldes saaledes, men valgte Navnet Joachim. Mærkeligt nok bebrejdedes det ham senere blandt andet, at han havde forandret sit Navn Jakob til Joachim. Dette Navn bærer han i Historien, og vi vil derfor kalde ham saaledes.

Sikkert har den unge Hr. Joachim faaet den i adelige Familier gængse Opdragelse, thi han skulde jo arve sine Fædres Gaard og eventuelt tjene Staten og Kongen i høje Embedsstillinger. Intet tyder paa, at han har villet vælge den gejstlige Vej. Til Uddannelsen hørte ogsaa et længere Ophold ved udenlandske Universiteter eller ved et fremmed Hof. Ogsaa Joachim rejste sydpaa, sammen med sin Broder Ejler, og gæstede Tyskland, Frankrig og Italien.

I »Dansk biografisk Leksikon« siges, at han ogsaa har været i Wittenberg, men det er ellers vanskeligt at afgøre, hvor og hvad han har studeret. Dog ligger det nær at antage, at han gav sig af med Retsvidenskab og Statskunst, thi han valgte senere denne Vej.

Allerede inden 1515, det Aar, Kong Ludvig XII af Frankrig døde, tjente baade Joachim og Ejler »i Kongens Gaard«, d. v. s. lærte Krigs- og Hofskik i Paris, eller hvor det franske Hof har opholdt sig paa den Tid. Fra Frankrig vendte han senest 1519 tilbage til Danmark. Paa samme Tid døde en tredje Broder, Christian, der faldt i Sverige; hans eneste overlevende Broder Ejler giftede sig senere med Anna Krabbe og fik tilsidst Fædrenegaarden Hvidkilde. Han var Hofmester hos Frederik II og døde som Rigsraad, men saa forinden alle sine Sønner gaa i Graven, saaledes at han blev Slægtens sidste paa Hvidkilde. De to Søstre, Anna og Birgitte, giftede sig henholds-

vis med Johan Urne og Knud Bilde til Kærsgaard. Anna skal have været en meget paaholdende og havesyg Kvinde. Ogsaa Ejler og Joachim havde deres Glæde i Gods og Penge, saa det maa have ligget i Familjen, en udpræget Sans for de materielle Goder.

Joachim, der skrev sig »til Hvidkilde« — han maa altsaa i nogen Tid have ejet Gaarden, inden han overdrog den til Broderen¹⁾ — og kaldte sig »wepner«, forlovede sig med Birgitte Gjõe, den bekendte Mogens Gjøes, Righofmesterens, Datter. Der er altsaa ingen Grund til at formode, at Joachim Rønnow skulde have studeret Theologi eller endog ladet sig meddele de lavere Vielser, for slet ikke at tale om Præstevielsen. Vel var det en Skik, at Adelsmænd for at opnaa Indtægter af Stiftelser og Kanonikater i yngre Aar lod sig meddele Tonsuren, men det skete dog kun i den Hensigt at blive »gejstlig« for Livstid, hvad der var en god Forsørgelse for de yngre Sønner, men selvfølgelig ikke for den ældste, der jo i Forvejen var tilstrækkelig forsørgt. Desuden vilde ingen gejstlig have kaldt sig »wepner« eller forlovet sig offentlig i hin Tid. Nej, Joachim Rønnow havde den Gang helt andre Tanker, han vilde kun udmærke sig som Verdensmand i Kongens Tjeneste. Vi vil maaske undres over, at en vordende Biskop fik den Slags Forberedelse til sin Gerning. Men vi maa huske paa, at Bispeværdigheden den Gang endnu laa helt udenfor hans Tankegang, men at mange fornemme Herrer, foranlediget af helt andre Hensyn end gejstligt Kald og Duelighed, ved rene Tilfældigheder, ved politiske Kombinationer, Familjepolitik, Intriger o. s. v. opnaaede Bispeværdigheden. Om en af Rønnows samtidige, en Greve af Wied, der endog blev Ærkebiskop af Köln, sagde selve Kejser Karl V, at denne »Biskop« ikke engang forstod to Ord Latin, endsige kunde læse Messe og bede Breviar . . .

Joachim Rønnow har derimod været en dannet Mand i verdslig Henseende. Han talte godt Latin, Fransk og Tysk og har aabenbart været godt inde i Juraen og i Diplomatiets Kunst.

¹⁾ I et Kongebrev dat. Gottrupe Fredag Tamperdag 1528 kaldes han »tjill Wickeldt, wepner«.

Han sluttede sig straks til den nye Konge, Frederik I, som efter Kristian II's Fald besteg sin Brodersøns Trone. Rønnow saa nok, at denne sidste havde forspildt sin Fremtid som Hersker; desuden vilde han som Aristokrat selvfølgelig modarbejde den borgerlige Bevægelse, Kristian II sympathiserede med. Frederik, Kong Hanses yngre Broder og Hertug til Gottorp, var i alle Henseender en stor Modsætning til den ubeherskede og vaklevorne Kristian. Han var en kølig og beregnende Natur, helt igennem Realist og udstyret med al den Kløgt og Falskhed, der er saa gode Betingelser for at komme frem i denne onde Verden.

Saaledes var Reformationstiden som skabt for den Slags Mennesker, der kunde øjne de store Fordele ved at gaa med Udviklingen og samtidig føre tvetydig Tale om den »rene« Lære og »Evangeliet«. Thi dette betalte sig bedst i hin Tid, hvor Kævl om Bibelfortolkning og de groveste materielle Interesser var saa inderligt sammenblandet, og hvor højt og lavt var saa mærkeligt sammenfiltret.

Joachim Rønnow blev Kong Frederiks Mand. Denne betroede ham en officiel Mission og sendte ham omkring 1524 til Frankrig for at forhandle med den franske Regering. Rønnow var jo godt inde i de franske Forhold. Efter Ludvig XII's Død havde hans Efterfølger Frans I fortsat Kampen imod det tyske Rige for at vinde Dele af Norditalien, navnlig Milano. Men i Slaget ved Pavia den 24. Februar 1524 led Frans et blodigt Nederlag og blev Kejser Karl V's Fange. Han førtes til Madrid, og under hans Fraværelse førte Kongens Moder Ludovica (Louise af Savoyen) Regentskabet. Dette var en meget ubehagelig Situation for Kong Frederik, thi hans Modstander og Nevø, Kristian II, var Kejser Karls Svoger og søgte ved Forhandlinger i Nederlandene at faa Kejseren til at tage Parti for sin Sag. *Saa inderligt var allerede dengang Danmarks Interesse knyttet til europæisk Politik*, thi Kejserens Vanskeligheder var Frederik I's Glæde, medens Kejserens Sejr gav Kristians Haab ny Næring.

Rønnow skulde udtrykke den danske Konges Deltagelse paa Grund af Tabet af Slaget ved Pavia, forhandle om

eventuel Hjælp til Frankrig og navnlig hindre den afsatte Kong Kristian i at faa Indflydelse hos den franske Regering. Dette lykkedes ogsaa. Frankrig lovede at støtte Kong Frederik, og det ønskede en fælles Aktion mod Tyskland, hvori Danmark skulde deltage med fire veludrustede Skibe. Hvor længe Rønnows Sendefærd varede, ved vi ikke, men senest 1526 var han tilbage, thi da ordnede Kongen for ham en Trætte med Biskop Jens Andersen angaaende et Gods, som allerede hans Fader Marquard havde ført Proces om.

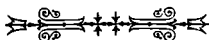
Kongen maa have været meget tilfreds med Joachim Rønnows Tjenester, han optog ham iblandt sine »Hofsinder« og betroede ham en ny diplomatisk Forhandling med den franske Konge angaaende danske Hjælpetropper til Frankrig. I Begyndelsen af 1528 var han atter tilbage og opholdt sig nu i Kongens Nærhed.

Indtil dette Øjeblik viser altsaa hans Livsgerning intet Præg af at være en Forberedelse til den gejstlige Stand, til en Kirkehyrdes Pligter og Værdighed.

Men nu døde, som nævnt, Roskilde-Biskoppen Lage Urne i Foraaret 1529. Kongen var lidt i Forlegenhed med Nybesættelsen af dette store, rige Embede. Han vilde presse saa mange Penge, han kunde, ud af dette Stift og helst sikre sig overfor en katholsk Reaktion.

Da faldt hans Valg paa Joachim Rønnow, der ikke blot var en helt verdslig Mand, men tillige »mere hengiven til Lutheranismen end til Kirken«¹⁾.

F. F. M.

De nye Stater i Europa og deres Forhold til Kirken.

Det er et ganske nyt og mærkeligt Europaskort, vi nu maa til at lære, vi der lærte vor Geografi, før Krigen

¹⁾ Saaledes Skiby-Krøniken: »Hæresi quam religioni addictior«. Ja, denne Kilde siger lige ud, at Rønnow ene og alene for at gennemføre »Reformationen« af Kongen var bleven valgt til Roskildes Biskop.

vendte op og ned paa adskillige Landes Grænser. Men det er af største Interesse at lægge Mærke til, at de nye Lande staar paa en god Fod med den katholske Kirke, ja flere af Staterne er saa godt som rent katholske. Men selv en Stat som Finland, hvor Katholikerne er af en forsvindende Minoritet, har vist sin Ærbødighed for vor hellige Kirke og dens Overhoved, idet der straks blev afsendt Diplomater til Rom for at meddele Paven, at Finland var traadt ind i de selvstændige Staters Række, samt for at forsikre om, at de katholske Undersaatter skulde faa fuld religiøs Frihed.

Gaar vi til Rusland, saa er Forholdene i det sydlige Rusland (Ukraine) gunstige nok for Katholikerne. Staten er nærmest styret efter Sovjetsystemet, men der findes fuld Religionsfrihed, og det er et gunstigt Tidens Tegn, at de skismatiske Bisper samledes i Juli Maaned og vedtog forskellige Bestemmelser, bl. a. at sætte sig i Forbindelse med den unerede Biskop af Galizien for at søge paany at komme i Samfund med Rom. Den nationale Bevægelse i Ukraine har brudt det gamle Aag fra Moskwa, og alt tyder nu paa Bestræbelser efter Forening med Rom. Der er 30 Millioner Indbyggere i Ukraine, som er Skismatikere, to Millioner følger den latinske Ritus, og syv Millioner er unerede af den ruthenske Ritus. Hvis Bestræbelserne for Enhed sejrer, vil det betyde Massekonversioner samt berede Vejen for Katholicismen i det nordlige Rusland.

Gaar vi fra Rusland over til Randstaterne, saa er der først Lithauen med tre og en halv Million Katholikker af knap fem Millioner Indbyggere. De fleste af Regeringens Medlemmer er ligeledes Katholikker.

Om Polen ved enhver, at det er et af de ivrigste katholske Lande i Europa med over tyve Millioner Katholikker. Resten af Befolkningen (knap syv Millioner) er Jøder eller Protestanter og græsk-orthodokse.

Af Ungarns en og tyve Millioner er godt Halvdelen Katholikker, og alle Østrigs seks Millioner er praktisk talt det samme, kun nogle faa tusind er Protestanter og Jøder.

Galizien, som før hørte med til Østrig, og som er et fuldt katholsk Land, er nu kommet til Polen og hører derfor atter til en katholsk Stat. Uheldigere er det gaaet Transsylvanien, som før hørte til Ungarn. Dette Land er nu forenet med Rumænien, og det betyder, at en hovedsagelig katholsk Befolkning nu staar under den skismatiske rumænske Kirkes Øvrighed. Der findes kun tre Millioner Katholikker af en Befolkning paa sytten Millioner Rumænere, og skønt der blev lovet Katholikerne, som enhver anden Religion, fri Religionsøvelse, saa holder

Staten dog ingenlunde, hvad der blev lovet. Der klages stadig over, at Øvrigheden prøver paa at tvinge Bondebefolkningen til at slutte sig til »den nationale« Kirke.

De samme Klager lyder fra Jugo-Slavien, det tidligere Serbien. Der er hele Befolkningen omtrent elleve Millioner; hvormange Katholikker der findes, er ikke muligt at oplyse nøjagtigt, men der maa findes mindst et Par Millioner spredt mellem de skismatiske Beboere og under meget vanskelige Forhold. Da Kroaterne, Dalmatierne og Slovernerne, som næsten alle er Katholikker, nu er forenede med Serbien, maa der mindst være fire Millioner Katholikker i disse gamle Landsdele.

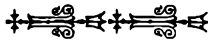
De danske Aviser har i Løbet af Efteraaret Gang paa Gang bragt mærkværdige Efterretninger fra Bøhmen, fortalt om, hvorledes Gejstligheden i dette før saa ærkekatholske Land nu søger at løsrive sig fra Rom og forlanger Afskaffelse af Cølibatsløftet — det er blevet fremstillet, som om Bøhmen inden ret længe vilde danne en selvstændig, national Kirke uden Samhørighed med Rom. Det hele er Overdrivelse og Fantasier, som kun er byggede paa et meget ringe Grundlag.

Sandt er det, at under Krigen voldte en czekisk Bevægelse af skismatisk Art megen Uro, men denne synes nu ogsaa at være i Tilbagegang, og den berørte slet ikke de katholske Slovaker eller de tyske Katholikker i Bøhmen. Landet lader nu til at komme i Ro og vil snart være en solid katholsk Stat igen.

Da Tyskland har maattet afstaa Elsass-Lothringen og de polske Provinser, findes der nu ikke saa mange Katholikker der i Landet som før Krigen, men til Gengæld er det katholske Liv blevet rigere og stærkere end før, ligesom Kaldet til Præste- og Ordensstanden er vokset.

Endelig er nu i de sidste Dage Irland blevet anerkendt som en selvstændig Stat. Landet er helt katholsk, med Undtagelse af Ulster.

(The Catholic Times.)

Jul i Sønderjylland.

Haderslev, 8. Januar 1922.

Haderslev Menighed oplevede meget skønne Juledage i Aar.

Midnatsmessen var godt besøgt, og mange Ikke-Katholikker var til Stede for at overvære den i Aviserne bekendt-

gjorte Midnatsgudtjeneste. Og de syntes ikke blot at have tilfredsstillet deres Nysgerrighed, men ogsaa at have fundet det rigtige Andagtssind og den rigtige Julestemning. Den pragtfulde Krybbe med dens andagtsvækkende Figurer har sikkert bidraget ikke lidt dertil.

Til Højmessen var Kirken overfyldt. Havde »Missa de Angelis« lydt med sit jublende Gloria i Midnatsmessen, saa kappedes nu under og efter Højmessen tre forskellige Nationer, Danskere, Tyskere og Polakker, med hverandre om paa deres Modersmaal at synges Lovsange til det guddommelige Barns Ære. Ved denne smukke Kappelstrid faldt Tanken uvilkaarlig paa de himmelske Sangere foran Betlehems Port: »Fred med Menneskene, der har en god Vilje.«

Anden Juledag blev Hadersleverne holdt noget knapt, idet de maatte nøjes med en Fromesse, medens Højmessen læstes i Aabenraa.

Tredje Juledag blev det smukke lille Kapel i Søstrenes Børnehjem aabnet. Allerede i lang Tid havde de gode Søstre længtes efter at have den guddommelige Frelser under deres Tag, og de havde gjort sig de allerstørste Anstrengelser for til Julen at kunne berede den elskede Frelser ikke blot en forbigaaende, men ogsaa en varig Bolig i deres Hjem. De vilde ubetinget ud af den sørgelige Adventsstemning. Men — de hellige tre Konger maatte nødvendigvis først komme med deres Guldskatte, der manglede stadig de hellige Kar.

Da »kom« i sidste Øjeblik i deres Sted en Konge fra Norden. Vor gode, gamle Biskop v. Euch havde i sin faderlige Godhed tænkt paa Søstrene og den nye Bolig for Frelseren i deres Hjem. Biskoppen sendte en meget smuk Kalk og et smukt Ciborium. De gode Søstre glædede sig i Taknemmelighed mod det guddommelige Forsyn og den gode Overhyrde. Nu skulde Advent snart være til Ende i Hedvigs-Søstrenes Børnehjem. Søstrene kunde næppe afvente det længselsfuldt ventede Øjeblik, hvor deres eukaristiske Frelser skulde komme til dem. Den 27. December Kl. 7 Morgen fandt den stille, hjertegribende Fest Sted. Søstrene og Børnene sang og jublede som Englene foran Betlehems Porte. Ogsaa et Par fromme Haderslevere havde indfundet sig for at bivaane denne »første hellige Messe«. Det Billede, som frembød sig der i Kapellet, erindrede levende om de rørende Scener ved Krybben i Betlehem — som de mange Gange er fremstillede af Kunstnere — den kære Frelser omringet af muciserende Engle, syngende Børn og i Andagt hensunkne Hyrder. Fra den Stund af lyser gennem de brogede Glasruder i det ophøjede Kapelhjørne den stille røde Lampe, lyser gennem Parken,

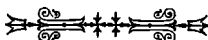
over Gaderne, over Enge og Marker, lyser som et var-
mende, kaldende Vagtbaal over Haderslev Fjord og henleder
med sit flakkende Skær alle Forbigaaendes Opmærksom-
hed paa sig. Mange spørger efter Signalets Betydning, og
mange vil sikkert finde det Svar, som ikke blot har den
største Lighed med det gamle Budskab fra Betlehem, men
ogsaa staar i den nærmeste Forbindelse dermed: »I Julen
er Frelseren draget ind i Børnehjemmet«. Endnu forstaa-
r de ikke disse Ords Mening, og mangen spørgendes Ansigt
forraader ikke mindre Forbavselse end Hyrdernes, da en
Engel forsikrede dem: »Frelseren er draget ind i Betle-
hem.« Gid vor guddommelige Herre Jesus's milde Lys
maa oplyse de Uvidende og Vildfarende og med sin gud-
dommelige Kærlighedsglød varme deres Hjerter, saa at og-
saa de snart forstaa det glade Budskab, saa at de med
glade Hjerter og i fuld Forstaaelse kan istemme Englenes
Lovsang: »Ære være Gud i det Høje og Fred paa Jord
med Mennesker med god Vilje.«

Paa de uskyldige Børns Dag fandt vor Juletræsfest
Sted. Om Eftermiddagen Kl. 3^{1/2} marcherede 50 Børn
under Klangen af en munter Julesang ind i Kirken og
samledes om Krybben. 50 Par store Øjne, 50 forbavsede
Ansigter, da de Smaa ved Tændingen af det elektriske Lys
kunde se ind i den klart oplyste, vinterligt funkende Klip-
pegrotte, hvor det guddommelige Barn laa paa Straa, tro
vogtet af Maria og Josef, omgivet af Engle og Hyrder, Føl
Kalve og Lam, himmelsk smilende, strækkende de smaa
Arme ud imod Børnene.

Da Børnene havde set sig mætte, fulgte en lille Andagt,
i hvilken Krybbens Hemmelighed og de uskyldige Børns
Fest paa jævn Vis blev dem forklaret i en Prædiken, hvor-
under mangt et Barneøjne fyldtes med Taarer. Saa gik det
ud igen, og i Skolesalen begyndte den sædvanlige Dans om
det smukt pyntede og oplyste Træ. Rundt om paa Bænke
og Borde laa talrige, smukke Gaver, som fromme Børne-
venner i Danmark og Tyskland havde skænket. Fuld af
barnlig Utaalmodighed kiggede de 50 Øjenpar paa alt,
med Længsel ventede man paa Gaveuddelingen. Efter
nogle smaa Foredrag og Sange fandt den saa Sted. Hvor
straalede da Barneøjnene i glad Overaskelse. Festkomite-
en havde i en vis Forsorg indrettet det saaledes, at de
første og værdifuldeste Numre tilfaldt netop de Børn, der
trofast havde besøgt Religionsundervisningen. Saa kom de
andre efter Tur. Der var ingen, som ikke fik en Gave;
endogsaa for de kære Søkende, som maatte blive hjemme,
var der sørget. Saa blev der drukket Chokolade. Dansk,
Tysk og Polsk svirrede mellem hinanden i Underholdnin-

gen, hvor hver især ikke blot betjente sig af sit Modersmaal, men ogsaa af en »Dialekt« bestaaende af alle tre Sprog. Alt gik saa net og fredeligt, som dannede alle tilsammen kun een Familie, som var alle ligeberettigede Børn af een Fader deroppe i Himmelen, af een Moder, den hellige katholske Kirke.

Spectator.

Vidnepligt.

Ja vist har vi Kristne Vidnepligt; om da vor Tro er bleven den bærende Kraft i vort Liv. Vi mindes vist alle den Glæde, der greb vort Sind den Dag, da saa meget af alt det, der havde staaet saa taaget og uklart for os, pludselig blev gennemtrængt af Forstaaelsens Lys. Vi blev opfyldt af Lyst og Iver for at delagtiggøre andre i vor Lykke, men netop der begyndte Vanskelighederne. Vi stormede frem og knuste tit de fineste Blomster i Næstens Sind, kun optaget af at klargøre vore egne Oplevelser. Vi glemte helt den lange Tid, hvor vi selv havde været alt andet end lydhøre lige overfor Guds Krav, og nu i Kampens Hede vilde vi straks belære andre. Personlig tror jeg nu, det allervigtigste er at kunne høre efter, stille og fredelig, for derigennem at finde Vej til Hjerterne. Under Religionskrigene slog man resolut hinanden ihjel, i vor Tidsalder har man ment at fremme den levende Kristendom ved at uddele Traktater i Sporvogne og stoppe Folk paa Gaderne for at spørge, om de elsker Jesus. Dersom vi katholske Kristne nu kom ind paa denne noget haandgribelige Maade, saa siger det saa lidt, om det skadede os selv, men saa meget, om det skadede vor Sag. Herren har sikkert Brug for os i denne Spaltnings Tid, hvor der ved Siden af saa meget materielt lever noget ideelt i Bunden af Hjerterne, men det gælder om først at faa det til at gro og vokse i vort eget Sind og saa, om Herren det vil, hos de andre, og det maa ske med fin og sikker Takt. Personlig tror jeg nu, at i Retning af at vidne har hver faaet sin særegne Naadegave. Saafremt en søgende Søster eller Broder fandt Trøst hos os, da skal vi i Yd-

myghed sige Gud Tak derfor, men ikke betragte det som nogen personlig Sejr eller Fortjeneste. Det skal ikke være Had, men Kærlighed, der besjæler vort Vidnesbyrd lige overfor anderledes troende. Offentlige Diskussioner, synes jeg, ligger saa lidt for os og fører til saa lidt. Katholicismen er saa staalsat og i sit Væsen saa afsluttet, at der ikke er noget at disputere om, modsat Protestantismen, der, som Navnet angiver, er protesterende og selv bestemmende. Vi har vist allesammen lidt af den Fristelse i os selv af og til at falde tilbage til denne bestandige Søgen og derigennem Dom om alt og alle. Imidlertid er det jo et Skøn, hvor og hvorledes Vidnepligten skal udøves, og selv er jeg jo kun Menig i Geledderne, men det ved jeg, at aldrig havde nogen vundet mig, om de var gaaet paa med Stormskridt. Det var dem, der kaldte paa det bedste i mig, der hjalp mig at finde ind til vor hellige katholske Kirke, der har højnet mine Glæder og mildnet mine Sorger, fordi den har givet mig Fred!

Elisabeth Rosenkrantz Charisius.

„Den store Reformator.“

Herr Kaptajn Beyers lille Artikel om Hans Tavsen fik mig til at mindes en Samtale for en Del Aar siden.

Jeg var kommen i Kupé sammen med en Lærer, der øjensynlig interesserede sig for min Person, formodentlig paa Grund af mit Vildmandsudseende. Efter nogle Tilløb gjorde han da Springet lige ind i det Spørgsmaal, hvem jeg var, og da han havde faaet sin Nysgerrighed tilfredsstillet, var vi, som enhver kan tænke sig, midt inde i en Diskussion, denne Gang om Reformationen. Jeg fik selvfølgelig det skolemæssige Uddrag af Skandalehistorier fra før Reformationen og spurgte ham, om han kendte Holger Rørdams Meddelelser fra efter den straalende Omvæltning. Nej, det gjorde han ikke. Ellers havde han da heller næppe været saa højmælt. »Men for Resten,« sagde jeg, »er det kun Skarnbassen, der lever paa andres Mødding. Og nu skal jeg sige Dem noget. Tidligere, da jeg tog Hatten dybere af for Historien, end jeg gør nu, har jeg be-

skæftiget mig en Del dermed, ogsaa med Reformationen og Reformatorerne. Jeg maa da tilstaa, at jeg endnu venter paa at gøre Bekendtskab med en »Reformator«, der var et anstændigt Menneske. Jeg vilde da være glad ved at finde saadan en, for Reformationshistorien er saa beskæmmende for den menneskelige Natur.«

Den Glæde kunde han da nemt berede mig, for hvad sagde jeg til Hans Tavsens?

»Ikke andet,« svarede jeg, »end at, hvis han levede nu, sad han i Horsens Tugthus.«

»Det var ellers en stram Paastand!«

»Aa ja saamænd. Men De er Lærer og har naturligvis ofte med Glæde og Beundring skildret Deres Børn, hvordan han i Spidsen for Viborgs »Borgere« jog de katolske Præster ud af Kirken og selv tog den i Besiddelse.« Ja, det havde han. »Nu vel, jeg er Præst i Silkeborg. Hvis jeg nu en Tid lang agiterede dyglig og dyglig hensynsløst blandt vor Tids utilfredse, altsaa Socialisterne (for Syndikalisterne tilhørte dengang endnu Fremtiden) og, naar jeg havde faaet dem godt i Kog, forestillede dem, at dér laa den store rummelige Kirke med Centralvarme og det hele, hvorfor i al Verden vi skulde staa paa Torvet? Nej, nu dages det, Brødre, kom an! Og jeg saa i Spidsen for Sværmen brød Kirken op (det behøvede Hans Tavsens ikke) og bemægtigede mig den — hvor mon jeg saa havnede?«

»Unægtelig i Tugthuset. Ja, men saadan har jeg aldrig set paa det.«

»Nej selvfølgelig. Men mon De nu næste Gang, De taler om Hans Tavsens i Skolen, kan holde Dampen oppe?«

Efter en Pavse af de lange ledte Læreren Samtalen hen paa Alberti, hvis Taburet netop dengang stod deroppe i »Wrangels Palais«.

Johs. Frederiksen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Højskolen begyndte sin anden Halvdel af Vintersæsonen den 10. Januar med et Foredrag af Pastor Koch om Katakomberne. Efter en kort Orientering fremviste Pastor Koch en hel Del Lysbilleder, der

gav et ganske fortrinligt Begreb om, hvordan der ser ud i Katakomberne, og om det Liv, der engang levedes dernede. — Desværre maa Højskolen nu paa Grund af Epidemien foreløbig aflyse sine Møder. Skolerne maa jo være særlig forsigtige, og der skal derfor i denne Tid ikke holdes Møder i Skolens Sale. Forhaabentlig bliver Afbrydelsen kun kort.

Rudkøbing. For første Gang siden Reformationen læstes Søndag den 15. ds. den hellige Messe offentlig i Rudkøbing af højærværdige Hr. Pastor Schindler, Svendborg. Der vil herefter blive holdt regelmæssig, offentlig Gudstjeneste, indtil videre dog kun hveranden Søndag. Højtideligheden, der overværedes af en talrig Forsamling, baade Katholikker og Ikkekatholikker, fandt Sted i Borgerforeningens Klubhus's store og festlige Sal, der beredvillig var stillet til Disposition, og hvor der paa en tæppebelagt Forhøjning i Salens Baggrund var opstillet et smukt, lille Alter. Det blev en gribende Time saavel ved dens betydningsfulde Karakter som ved den lydløse Andagt, hvormed Forsamlingen fulgte den hellige Handling og lyttede til Hr. Pastor Schindlers skønne Prædiken over Dagens Tekst »Brylluppet i Kana«. Hele den stedlige Presse havde vist Begivenheden megen Interesse og Velvilje og i forudgaaende, smukke Artikler paapeget saavel dens særlige, historiske Karakter som Hr. Pastor Schindlers Navn som Forfatter. Efter denne smukke Begyndelse tør man haabe paa Foretagendets lykkelige Vækst. Ikke mindst de trods det stærke Snefald langvejs fra mødte Landboere udtalte deres glade og taknemmelige Forventninger. *E. L. Kühl.*

Kollekten af Peterspenge

i København (Nytårsdag).

St. Ansgar	151,86	Tilbedelseskirken	25,00
Rosenkranskirken	39,16	Østerbro	16,35
St. Anna	57,00	Desuden er der ved en Fejlta-	
St. Andreas	54,70	gelse*) afholdt Kollekt i	
Sakramentskirken	57,00	Horsens	65,00
St. Knud	16,47	Køge	20,00
St. Josef	25,33	Svendborg	20,00
Jesu Hjerte	254,29	Desuden ved Kollekt sidste Aar i	
Immaculata	54,00	Reykjavik	7,00

Ialt: 863.36

København den 13. Januar. 1922. **Det Apostoliske Vikariat.**

*) Kollekten af Peterspenge holdes Nytårsdag kun i de københavnske Kirker, paa Peter Paulsfesten derimod i alle Landets Kirker.

St. Josefs Gilde. 3. Gradsmøde afholdes Mandag den 23. ds. Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ præcis i Bredgade 67² o. G.

M. Albrechtsen, Gradsmester.

A.C. Onsdag den 25. Januar Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Studenterforeningen. Stud. mag. Helge Kiærulff vil tale om »Sociale Spørgsmaal«. — Gæster kan medtages. *Adm.*

Kirkelig Kalender.

<p>22. Jan. 3. Sønd. e. Epifani.</p> <p>23. — M. Raymund af Pennafort, Bekender.</p> <p>24. — Ti. Timotheus. Biskop og Martyr.</p> <p>25. — O. Pauli Omvendelse.</p> <p>26. — To. Polycarpus, Biskop og Martyr.</p> <p>27. — F. Joh. Chrysostomus, Biskop o. Kirkelær.</p> <p>28. — L. Marias Offieium.</p>	<p>29. Jan. 4. Sønd. e. Epifani. Ansgar.</p> <p>30. — M. Martina, Jomfru og Martyr.</p> <p>31. — Ti. Petrus Nolasco, Bekender.</p> <p>1. Feb. O. Ignatius, Biskop og Martyr.</p> <p>2. — To. Marias Renselse. (Kyndelmisse).</p> <p>3. — F. Ansgar, Biskop og Bekender.</p> <p>4. — L. Andreas Corsini, Biskop og Bekender.</p>
---	--

Katholsk Højskole. Møderne aflyses foreløbig.

Sakramentskirken. Søndag den 22. ds. foretager under Aftenandagten Kl. 6 Medlemmerne af *den h. Families Forening* den højtidelige aarlige Fornyelse af deres Indvielse til den h. Familie af Nazareth.

Rosenkranskirken. Søndag den 22. ds. Kl. 5 Efterm. Andagt med Prædiken og Indvielse til den h. Familie af Nazareth.

St. Ansgars Kirke. Søndag d. 22. ds. Kl. 6 Aften fejres den hellige Families Fest.

Den danske katolske Kirkesag

(Ansgarius-Bonifacius-Foreningen).

Samtlige Lokal-Komiteer gøres opmærksom paa, at deres Aarsbidrag forventes indsendt inden d. 15. Januar til Vikariats-Komiteens Kasserer, *Jos. L. M. Hoffmann*, Købmagergade 48, København K.

Ansøgning om Understøttelser til de respektive Menigheder bedes indsendt af d'Herrer Sognepræster til Hr. Pastor *A. Neuvel*, Formand for Komiteen, ligeledes inden d. 15. Januar.

Menighedsmedlemmer af St. Ansgars Sogn,

som selv plejer at indbetale deres Bidrag (Kirkeskat, Præstepenge m. m.), kan indbetale disse paa Kontoret Købmagergade 48, Mezz., til Kirkeforstander Hoffmann.

Bekendtgørelse til Rosenkranssognet.

Da Menighedens Regnskab for 1921 vil blive sluttet Onsdag d. 1. Februar, bedes de resterende Bidrag (Kirkeskat, Præstepenge m. m.) snarest indbetalt til Kapellanen, Pastor Bernh. Jensen (tr. i Reglen 5—7), eller til Kirkeforstander P. Stagno Balestrini, St. Thomas Allé 6² Kl. 7—8.

Forstanderskabet.

Direktoriet for 1922 er udkommet og koster 2 Kr.

Det Apostoliske Vikariat.

Kalenderen for 1922 er udkommen og kan faas hos **Ekspeditionen**, Boyesgade 8^a (Telefon Vester 7515) samt ved Kirkerne og i Boghandelen.

Pris 40 Øre. Ved Indsendelse af 60 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen portofrit.

Ansgariusforeningen.

FREMEDSPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN),

Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag Abonnement 3 Kr. Kvartalei (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^B V. 5-7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^B, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 5.

Søndag den 29. Januar.

1922.

INDHOLD: Til Danmarks Katholikker. — Billede. — Pave Benedikt XV. — To Anekdoter. — Pavevalget. — Vore Fædre i Troen. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Island. Australien. — Avertissementer.

TIL

Danmarks Katholikker i Anledning af Vor Hellige Fader Pave Benedikt XV's Død den 22. Januar 1922.

Med dyb Sorg har vi modtaget Budskabet om, at vor Hellige Fader Pave Benedikt XV er blevet bortrevet fra os af en kortvarig, men pinefuld Sygdom. Alle de troende paa Jordens vide Kreds vil føle, at det er et stort og smerteligt Tab, vor hellige Kirke har lidt, ja ikke blot for os, men for alle Mennesker. Med Pave Benedikt XV er et af de ædlest, pletfrieste og frommeste Mennesker taget bort fra vor Jord, og dette betyder allerede i sig et stort Tab, da det for hele Menneskeheden er af uskattérlig Værdi at have gode Kristne og rene og stærke Karakterer at se hen til som Forbilleder navnlig i de højeste Stillinger.

Men Pave Benedikt XV var mere end et Eksempel paa stor kristelig Dyd og inderlig og ægte Kærlighed til Gud, han var mere end en Præst og Biskop, der var Præst og Biskop i disse Ords fuldeste og herligste Betydning. Ja, Benedikt XV var endogsaa mere end en Pave, der styrede vor hellige Kirke med den mest fremragende Visdom og Nidkærhed og uden Tanke paa selv.

Vi minder her blot om Udgivelsen af Kirkelovbogen, Codex Iuris Canonici, der sikkert vil være en Rettesnor for Aarhundreder.

Benedikt XV blev af Guds alvise Forsyn stillet paa den højeste og vigtigste, men ogsaa vanskeligste Post af alle i, som man med Rette kan sige, den forfærdeligste Tid, Menneskeheden nogensinde har gennemlevet; og idet han ikke stode paa menneskelig Kløgt og Magt, men alene paa Gud, blev det vor afdøde Hellige Fader forundt at blive det eneste store den sande Freds Tegn for den splittede blødende og oprevne Menneskehed. »Princeps pacis«, »Fredens Fyrste« var det, han fra det første og lige til det allersidste Øjeblik stræbte at være, idet han helt var gennemtrængt af hans Aand, hvis Statholder, Stedfortræder og ydmyge og lydige Tjener, han var her paa Jorden.

Og selvom Pave Benedikt XV langt fra naaede alt det, han havde sat sig som Maal, fordi saa store Dele af Menneskeheden ikke vil se Sandheden og Freden, der hvor den virkelig er, saa fik han dog udrettet mere til Mildnelse af Krigens Aag og til Fredens Genoprettelse end nogensomhelst anden.

Saa rørende og betegnende er de sidste Ord, han udtalte: »Vi giver gerne vort Liv for Verdens Fred.«

Det vilde føre for vidt her at ville blot i ganske korte Træk sammenfatte og vurdere alt, hvad Menneskeheden skylder vor afdøde Pave. Verdenshistoriens Dom vil i Fremtiden vide at fortælle meget derom og Guds Dom vil en Gang i Tidens Fylde sikkert fortælle endnu langt mere. Men vi, mine højtelskede i Herren, vi, der med dybt be-
drøvet Sind tænker paa den elskede Overhyrde og Fader, vi har mistet, vi skal intet afgøre med Hensyn til Stør-

relsen af hans Fortjeneste, — det tilkommer kun Gud i Himmelen —, men vi vil af hele vort Hjerte takke Gud for alt det, han i saa rigt og overflødigt Maal har skænket os igennem sin hedengangne Tjener, og endnu eet: Vi ved, at der med en saa mægtig og indflydelsesrig Stilling som Pavens er forbundet det største Ansvar overfor Gud. Derfor, selvom vi tør haabe, at vor afdøde Hellige Fader allerede nu nyder den evige Hvile efter sin jordiske Gernings usigelige Besværligheder og Anstrengelser og glæder sig ved den Løn, om hvilken den hl. Paulus med Profeten Isaias skriver, at »intet Øje har set, og intet Øre har hørt, og det er ikke opkommet i noget Menneskes Hjerte, hvad Gud har beredt dem, som elske ham,« — saa kan vi dog intet sige med absolut Sikkerhed, og derfor vil vi med største Andagt og Iver bede for den afdødes Sjæl, at Herren vil give ham den evige Hvile og lade det evige Lys lyse for ham. Skulde han — hvad vi som allerede før sagt tør haabe — ikke have disse Forbønner nødvendig for sin egen Sjæl, saa vil de dermed paa ingen Maade være spildte, men vil komme de andre afdødes Sjæle tilgode, og dette vil sikkert være en stor Glæde for vor afdøde Hellige Fader, som her paa Jorden har gjort saa meget netop for Sjælene i Skærsilden.

Vi indbyder da alle Katholikker i Vort Vikariat til at deltage i de højtidelige Sørgegudstjenester, der agtes afholdt i alle Vikariatets Kirker. Det vil ogsaa være ægte kristeligt og katholsk, om ret mange troende vilde opofre den hl. Kommunion for den Hellige Faders Sjæls Hvile.

I den herværende St. Ansgars Kirke vil der Tirsdag den 31. Januar Kl. 10 Form. blive holdt en Pontifikal-*Requiemsmesse* med paafølgende Mindetale og *Absolutio ad feretrum*.

Maaden og Tiden for Afholdelsen af den højtidelige Sjælemesse i Vikariatets øvrige Gudshuse overlader Vi det til de paagældende Herrer Præster at træffe nærmere Bestemmelse om.

Efter vor Hl. Faders Død paahviler der os imidlertid endnu en anden Pligt. Om faa Dage — saa vidt vides

allerede den 1. Februar -- træder det hl. Kardinals-Kollegium sammen for at vælge den afdøde Paves Efterfølger paa den apostoliske Bispestol i Rom. Dette Valg er af den allerstørste Betydning for Kirken, hvis Ve og Vel i høj Grad er knyttet til dets Udfald. Lad os da samles i inderlig Bøn til Gud om, at han naadig vil lede dette Valg og vise det hl. Kollegium, hvem han har udvalgt til at vogte den hele Hjord til dens evige Frelse og hans eget Navns Ære.

I denne Anledning bestemmes herved, at der Mandag den 30. Januar i alle Vikariatets Kirker, foran det udstillede allerhelligste Sakramente, skal holdes en højtidelig Messe som Missa voliva solemnitas I. Cl. (i røde Paramenter) i Overensstemmelse med Missalets Formular Pro eligendo Summo Pontifice (med Introitus Suscitabo, Gloria, Credo og Præfatio Smæ Trinitatis). Efter den højtidelige Messe skal Litaniet til Alle Helgen bedes eller synges, hvorpaa den sakramentale Velsignelse gives.

Fnemdeles skal fra denne Dag at regne til Pavevalgets Fuldendelse i Messerne optages Kollekten af den nævnte Messeformular som Oratio imperata (servatis rubricis), og efter hver Messe skal der forebedes nedenstaaende Kirkebøn af Messeformularen for Valget af en ny Pave tilligemed 3 Fader vor og 3 Hil dig, Maria samt 3 Ære være Faderen etc.

KIRKEBØN.

Lad os bede. I dybeste Ydmyghed bønfalder vi dig, o Herre, at din uendelige Miskundhed maa forunde den hellige rømerske Kirke en Overhyrde, som ved sin kærlige Omsorg for os stedse vil være dig velbehagelig og ved en heldbringende Styrelse til dit Navns Ære stedse vil fremstaa ærværdig for din Menighed. Ved Jesum Christum, vor Herre. Amen.

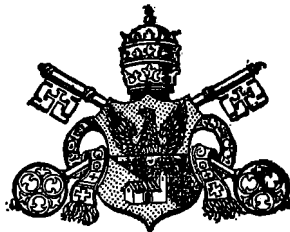
København, den 22. Januar 1922.

† JOHANNES,
Biskop, Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

BENEDIKT XV

**3. September
1914**

**22. Januar
1922**

Pave Benedikt XV †.

Ret pludselig og uventet kom Efterretningen om, at vor hellige Fader var angrebet af den i Øjeblikket saa udbredte Influenza-Epidemi. En Lungebetændelse traadte til, og faa Dage efter bukkede han under for den — 67 Aar gammel. — Det er underligt, at vi nu igen staar ved Afslutningen af et Pontifikat — vi, som saa tydeligt husker de stormfulde Augustdage ved Verdenskrigens Begyndelse Tyskerne havde lige begyndt deres Ilmarsch imod Paris — alle tænkte: mon det vil lykkes Franskmændene at standse Fjenden? Saa kom Morgenbladene og indeholdt blandt andet den korte Meddelelse, at den gode, fromme Pave Pius X var hensovet. Vel var denne Efterretning en Begivenhed af almen Interesse, men den forsvandt dog noget imellem de mange andre, som rystede Jordkloden. Ganske anderledes Indtryk gjorde Leo XIII's Død hin varme Julidag 1903, baade fordi der den Gang herskede dyb Fred, og fordi denne Pave havde haft en usædvanlig lang og lykkelig Regering.

Og nu tales der atter Verden rundt om et Paveskifte, og uvilkaarligt glider Tankerne tilbage paa den nu afdøde Paves Regeringstid. Det var en frygtelig Tid at skulle være Pave i! Vel har vi i Kirkehistorien haft Perioder, hvor Bølgerne gik særdeles højt og kastede deres Skum over Petri Skib — maaske langt værre end i vore Dage. Men sjældent har Menneskeheden, især i Europa, undergaaet saa mange legemlige og aandelige Lidelser som nu i de sidste 8 Aar, netop Pave Benedikts Regeringstid. Men Guds Forsyn skænkede vor Kirke netop den rette Mand som Styrer.

Giacomo della Chiesa var henved 60 Aar, da han valgtes. Han var af fornem Byrd, født i Genua den 21. Nov. 1854 og fra Ungdommen af udstyret — ikke med Legemets, men med Hjertets og Aandens bedste Egen-skaber. Tidlig kom han ind i Kirkens Tjeneste. Hans Fader havde egentlig ikke ønsket det, men hellere set ham som Jurist, og han forlangte ogsaa, at han først skulde blive Dr. juris. Denne Omvej skadede nu ikke den unge

Chiesa, som snart blev ansat ved den pavelige Kurie i Stats-Sekretariatet. Her havde han den Lykke at kunne arbejde under den berømte Kardinal Rampollas Ledelse og lære det europæiske Diplomati at kende. Da Rampolla efter Leo XIII's Død imod al Forventning ikke blev valgt, men Kardinal Sarto af Venedig besteg Tronen, var det vist ikke saa let for Monsignore Chiesa at arbejde under den nye Chef, Merry del Val. Ved Forsynets mærkelige Indgriben udnævntes Chiesa 1907 til Ærkebiskop af Bologna, saa at han derved ogsaa fik den praktiske Uddannelse som Kirkehyrde. Lige udnævnt til Kardinal blev han i September 1914 allerede valgt til Kirkens øverste Leder — vistnok fordi Kardinalerne vidste, at han forenede personlig Fromhed med stor Indsigt i Verdenspolitikken, og fordi han var af Rampollas Skole.

Og der trængtes sandelig til en klog Styrmand. Verden var af Lave (og er det for Resten endnu). Hvad det især kom an paa for Petri Hyrdeembedes Arvtager, var sikkert at bevare Neutraliteten, det var Forudbetingelsen for en heldig Virksomhed.

Dette har Benedikt XV af ærligt Hjerte søgt at gøre. Men hvor meget end de krigsførende Nationer theoretisk maatte anerkende Rigtigheden af dette Princip, saa blev det dog vanskeligt at anerkende det i Praksis, under Lidenskabernes Storme, under en til det yderste anspændt Krigsførelses Herredømme.

Og Paven har lidt meget derunder. Men hele hans Tankegang var netop ikke politisk, men kristelig. Han led ved Europas Lidelser, han vilde standse det rædsomme Myrderi. Men dette lykkedes ham ikke. Gud ved, om det ikke saa bedre ud i Verden, hvis Pavens maadeholdne Forslag havde dannet Grundlaget for Forhandlingerne?

Jeg husker det, som det var i Gaar, da vi stod omkring ham, og han med opløftede Hænder skildrede sin vanskelige Stilling som de katholske Kristnes fælles Fader under Krigen.

»Jeg havde elskede Sønner paa den ene som paa den anden Side. Og hvad skulde jeg gøre? Jeg kunde ikke gøre

andet end at rette mig efter Bibelens Ord om at øve Kærlighed til alle Sider, ogsaa imod Fjenden.«

Disse Ord vil uforglemmeligt staa i min Erindring. Og Kærlighed har Paven sandelig øvet! Hvor er det Land, som han under Krigens og Sultens Rædsler ikke har sendt store Bidrag i Penge, Levnedsmidler og kærlige Opmuntninger, der ofte som den eneste Lysstraale gennembrød de mørke Skyer? Han har vist sig som en sand Fader, som en sand Kristi Stedfortræder. Kan der siges noget smukkere og værdigere om en Pave?

Hans kirkelige Indenrigs-Styrelse var derimod meget rolig, da jo alles Sind var optaget af de udenrigske Begivenheder. Det, som mest fortjener at fremdrages, er hans Offentliggørelse af den nye kirkelige Lovbog, som dog allerede havde været i Forberedelse under Pius X, og hvis Hovedforfatter den nuværende Kardinal Gasparri er.

Benedikt XV havde som bekendt et lille, svageligt Legeme, hans Gang var haltende, og han var nærsynet. Men hans kloge, magre Ansigt prægedes af et vældigt Aandsliv og en overordentlig Godhed. Denne Godhed var ikke den umiddelbart barnlige som Pius X's, men den kom ud fra hans inderste Væsen. Han kunde ikke saa godt som sin Forgænger tale med hvem som helst, og de mange audienssøgende har sikkert trættet Pave Benedikt i høj Grad. Men han tillod dog, at de kom, Protestanter, Jøder og Hedninger ligesaa godt som Katholikker, og at de stillede sig op i Sala degli Arazzi og andre af Vatikanets Gange for at se paa ham, naar han kom forbi og velsignede til højre og venstre. . . .

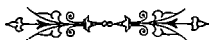
Thi hvad de end tænkte om denne spinkle Mand i den hvide Dragt — alle vidste, at hele Verdens Øjne var rettet imod ham, at han betød en vældig Fredens og Ordenens og Kulturens Magt i det menneskelige Samfund.

Men vi Katholikker har mistet mere i ham end en op-
højet og nobel Personlighed. Vi har mistet den Mand, vi med Rette kaldte for »vor Hellige Fader«, der paa Grund af sit hellige Embede stod os særlig nær, og som paa Grund af sin Renhed og Fromhed, sit Taalmod i Prøvel-

ser og sin altomfattende Kærlighed tillige har været et Mønster for os, en Fører til Christus.

Ave pia anima! Det evige Lys lyse for ham, og han hvile i Fred!

F. F. Maurer.

To Anekdoter om den afdøde Pave.

Som bekendt var Benedikt XV af ualmindelig lille Vækst, og hans hele Væsen havde til Trods for al italiensk Venlighed og Livlighed dog noget tørt og forretningsmæssigt over sig. Da han var bleven valgt til Pave, skulde han gaa fra det Sixtinske Kapel, hvori denne Handling foregaar, over til et Sideværelse for at anlægge den nye hvide Pavedragt. Der ventede Skrædderen, som efter gammel Skik havde syet tre Dragter, den ene til en meget høj Figur, den anden til en normal og den tredje til en særdeles lille. Næppe var den valgte Pave traadt ind, før Skrædderen begejstret hilste paa ham, gratulerede ham og sagde, at han, Skrædderen, forresten hele Tiden havde tænkt sig, at Kardinal della Chiesa vilde blive valgt, thi det var jo en Selvfølge. »Saa skulde De virkelig have syet Dragten bedre, min gode Mand«, svarede Paven spagfærdig, idet han viste den rødmende Skrædder, at selv den mindste Dragt, som han straks havde valgt at iføre sig — var altfor stor.....

Paa en Tid, da man almindeligt begyndte med at cykle, men Præsterne i Italien endnu ikke maatte øve denne Sport, skulde Ærkebiskoppen af Bologna, den senere Benedikt XV, holde Visitats i en Landsby. Da han kom, var den første, han mødte, Kapellanen, der kom susende afsted paa sin Cykle. Da Ærkebispnen naaede Præstegaarden og sad ved Sognepræstens Bord, undskyldte denne Kapellanens Fraværelse, grundet paa et Sygebesøg. »Jeg har allerede set Deres Kapellan,« sagde della Chiesa smilende. »Og jeg maa tilstaa, at han sad godt paa sin Cykle, saa godt, at jeg vilde anbefale alle Præster at sidde lige saa pænt paa deres Cykler... (Pause) hvis de maa.« Og da han senere spurgtes af en Sognepræst, om han da maatte, smilede Ærkebispnen og svarede: Hvorfor skal man altid spørge? — Her ser vi, at han øvede samme diplomatiske Mildhed som senere, da han var Pave og

straks efter den nye Lovbogs Udgivelse mildnede Fastebestemmelserne for Byen Roms Vedkommende ved at tillade, at Folk selv maatte vælge de Dage, hvor de holdt Abstinens. F. F. M.

Pavevalget.

I samme Øjeblik, Paven dør, overgaar Kirkens Repræsentation til Kardinalskollegiet. (Om dets Tilblivelse og Organisation har der endnu i Efteraaret staaet en Artikel i Ugebl.) Dets Dekan er for Tiden Vincens Vanutelli, en Olding paa 86 Aar, dog rask paa Sjæl og Legeme. Kirkens midlertidige Regering overgaar til Camerlengoen. Denne er Kardinal Gasparri, der har været Statssekretær hos den afdøde Pave; som Statssekretær derimod hører han med Pavens Død op at fungere.

Vatikanet bevogtes nu indtil Pavens Valg af Fyrst Chigi-Albani, som tager Svejtsere-Tropperne i Ed.

Kardinalskollegiet bestaar for Tiden af henved 60 Medlemmer, hvoraf den ene Halvdel er Italienerne, den anden af højst forskellig Nationalitet. Vælges kan theoretisk enhver af dem, men Valget falder dog nu altid paa en Italiener og det af gode Grunde. Thi for det første skal der jo vælges ikke blot »Paven«, men ogsaa »den romerske Biskop«, og for det andet vilde det være højst ubehageligt, hvis en af de øvrige om Verdensherredømmet stridende Stormagter skulde faa en Mand af deres Nationalitet paa Pavestolen. En Italiener som Pave er dog mere beroligende for Verden.

Men fra alle Lande begiver Kardinalerne sig nu til Rom for at foretage det betydningsfulde Valg, og i alle Lande, i alle katholske Kirker bedes der til Gud Helligaand om, at han vil staa dem bi i deres Gerning. Kardinalerne er forpligtet til at rejse til Konklavet, som Valgforsamlingen kaldes, og den skal træde sammen ti Dage efter Pavens Død. Hver Kardinal fører en Sekretær og en Tjener med sig, og alle Deltagerne bliver lukket inde i

en Del af Vatikanet, indtil Valget er forbi. Der vaages paa det nøjagtigste over, at ingen har nogen Forbindelse med Omverdenen. Selve Valghandlingen foregaar i det Sixtinske Kapel. Der vælges, indtil to Tredjedele af Stemmerne har samlet sig om een enkelt; først naar denne modtager Valget, har vi en ny Pave, der straks proklameres fra Peterskirkens Altan. Saa lad os da i de kommende Dage bede med hele Kirken for den ærværdige Forsamling i Paveslottet i den evige Stad. Give Gud, at den nye Pave maa blive en værdig Efterfølger af Benedikt XV.

Vore Fædre i Troen.

Spadserer man forbi Marmorkirken i København, ser man bl. a. en Statue, der skal forestille en katholsk Biskop og Benediktinermunk, nemlig vor hl. Ansgar. Ganske vist har den protestantiske Billedhugger taget fejl af Dragten og hverken tænkt paa Bispeklædningen eller Benediktinernes Ordensdragt, men nærmest fremstillet en moderne Franciskaner-Type. Men det er vi vant til og anerkender gerne den gode Hensigt, nemlig ogsaa at ville mindes den Smule godt, Danmark fik fra den ellers saa slemme Romerkirke: Christi Troslære.

Og det lader sig vel heller ikke gøre at overse den hl. Ansgar, naar man tænker paa Kristendommens Historie her i Landet.

»Hvo som hører eder, han hører mig,« havde Herren sagt om sin Læres retmæssige Forkyndere, Indehaverne af Apostlenes Lære-, Hyrde- og Præstemagt. Thi Herren vilde ingenlunde give os Frelsens Goder uden ved andre Menneskers, sine dertil udsendte Tjeneres, Medarbejde. Ogsaa hans Fader i Himmelen giver jo hverken Børnene Mad eller Folkene en god Styrelse uden Menneskers, Forældrenes, Statsmændenes o. s. v. Mellemledsarbejde.

Saaledes blev den hl. Ansgar en af vore Fædre i Troen og den, der fortrinsvis fortjener Navnet: Danmarks Apostel.

Der skal meget til for at være en sand Apostel.

»Jeg tror,« skriver Apostlen Paulus i første Korinthierbrev, »at Gud har fremstillet os Apostle som de ringeste, som dødsdømte; thi vi er blevne et Skuespil for Verden,

og for Englene og for Mennesker. Vi er Daarer for Christi Skyld, men I er kloge i Kristus. Vi er svage, men I er stærke, I er ansete, men vi er foragtede. . . .« Og han slutter med de betegnende Ord: »Thi Guds Rige bestaar ikke i Ord, men i Kraft.«

Det er i Sandhed møjsommeligt at lære Menneskene at at være kyske og ydmyge, at adlyde Herrens og Kirkens Bud, at være fordragelige og at give i Stedet for at berige sig. Det var langt lettere senere at prædike »Evangeliets Frihed« og faa Folk bort fra Kirkens Bud, bort fra Trosenheden, bort fra Faste og Skrifte og fra at gaa i den hl. Messe.

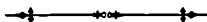
Men Ansgar har fastet, har hørt Skrifte og har selv skriftet, har hørt og læst den hl. Messe og prædiket om alle 7 Sakramenter. Han var iblandt Folket under Taa- rer, under megen Kamp og Fare udefra og megen Frygt og Sorg indefra. Men han kan ogsaa sige om alt det gode, der senere blomstrede op: »Corona mea — min Krone!« som Paulus kaldte en af sine Menigheder.

Mon det var vanskeligere at prædike Kirkens Lære den Gang? Vel har vi nu færre ydre Farer — nærmest ingen Farer uden Klimaets barske Vinterblæst og hist og her et lille Angreb i Pressen eller misvisende Om- tale i Bøger.

Men det er netop det vanskelige for os, at vi skal bringe religiøs Oplysning til et oplyst og i religiøse Spørgs- maal delvis uinteresseret Folk (thi de interesserede er alle- rede i Indre Mission eller i K. F. U. M. o. s. v.). Det van- skelige for os er, at man tror, at man kender »Pavekir- ken« saa inderlig godt (man har jo rejst i Italien eller læst Bergsøs Fra Piazza del Popolo). Det vanskelige er, at vi selv endnu er saa smaa og fattige, skønt vi allerede har bygget mangt et smukt Gudshus, og skønt vore Sko- ler og Hospitaler har vakt Opmærksomhed. Men det vær- ste er — lad os være aabenhjertige! — at vi ingen Sankt Ansgar er, ingen Helgener, der lyser af Aandens Kraft og Sjælens Renhed og Hjertets usigelige Kærlighed til Sjælene.

Men det er ingen Bebrejdelse. Det er kun en Tanke, der kan spore, der kan opmuntre os, alle os andre, der skal være Fædre i Troen for kommende Slægtled — om vi saa er Præster eller Mødre eller Fædre eller Søstre eller unge Mænd — til at tænke paa, hvilke Veje St. Ansgar gik, hvilken Methode han brugte for at fremme den Sag, der var hans, som den nu er vor. . . .

F. F. M.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Anledning af den Hellige Fader Pavens Død har Hs. Majestæt Kongen ved en egenhændig Skrivelse til Hs. Højærværdighed Biskoppen udtrykt sin og Hds. Majestæt Dronningens oprigtige Deltagelse, idet han særlig har fremhævet Erindringen om den Venlighed, Pave Benedikt XV viste Kongeparret under dets Besøg i Vatikanet.

— Til Fredag den 20. Januar havde Spejderne indbudt Menighedens Gamle til en festlig Aften i Vesterhus. Og den blev sikkert ogsaa festlig for de ca. 50, der havde fulgt Indbydelsen. Men hos alle dem, der ikke havde kunnet komme, mødte en Spejder op med Blomster og Hilsen, saa de blev ikke glemt den Aften. I Vesterhus samledes man Kl. 7 om de blomstersmykkede Kaffeborde, og i de følgende Timer kom et rigt Program til Udførelse. Der var Musik, og der var Sang af et lille Herrekor fra Sangforeningen »Dania«. Saa læste Cand. Hafstrøm op, og Illusionisten Hr. Bernard vakte Jubel med sine Tryllekunster, mens de gamles ivrige Ven, Hurtigmaleren Hr. Martini, desværre havde maattet sende Afbud paa Grund af Sygdom. Divisionskapellanen, Paslor Koch, holdt en lille Tale til Gæsterne, som han særlig opmuntrede til at bevare det ungdommelige Sind i deres Alderdom, saa at det kunde bære dem ud over alle Alderens Besværligheder. Atter fulgte Musik og Sang og derefter en morsom Oplæsning af Fotograf Rønnow. Til allersidst sang Spejderne deres muntre Sange, og saa var Klokken blevet godt ti, og Premierløjtnant Wissum talte til Afsked og bad de gamle ogsaa tænke paa Spejderne i deres Bønner. Det var en god Fest, som baade de gamle og Spejderne med deres utrættelige Stabschef Direktør Ludvigsen i Spidsen havde megen Glæde af. Det er Mening at fortsætte med saadanne Fester allerede nu i Vinter. Forhaabentlig kommer der et rigtig godt Arbejde i Gang. De unges Arbejde for de gamle!

Island. St. Josefs Hospital i Reykjavik hat sendt sin Aarsberetning for 1921. Hospitalet har i der forløbne Aar haft 869 Patienter, hvoraf de 837 var Islændere, 24 Danske og 8 af andre Nationer. Der var i alt 31648 Sygedage. Af Patienterne døde 54.

Australien. I Australiens Parlament er der blevet indbragt et Forslag om at indføre Bibellæsning i Statskolerne. Ved anden Behandling blev Forslaget forkastet med fem Stemmers Majoritet. Hovedoppositionen førtes af Katholikkerne, kun nogle enkelte andre sluttede sig til dem. Fra Forslagsstillernes Side gik man ind paa at tillade katholske Børn Brugen af den katholske Bibelover-

sættelse. Men denne Indrømmelse standsede ikke Katholikkernes Opposition, da man ikke paa nogen Maade vilde gaa med til, at katholske Børn skulde modtage Bibelundervisning af protestantiske eller vantro Lærere. Men navnlig vilde man ikke støtte et Forsøg paa at føre Sektérvæsenet ind i Statsskolerne, og det vilde uvægerligt blive Følgen. Statsskolerne har hidtil været uden nogen Religionsundervisning, og saaledes vil det altsaa blive ved med at være.

Søndagsgudstjeneste i København.

	Stille Messe	Højmesse m. Præd.	Efterm. Andagt
*St. Angars Kirke	8	10	6
Jesu Hjertes Kirke	6 7 8 ^{1/2}	10	6 (Præd.)
St. Knuds Kapel	7		3 (Præd.)
Klosterkirken paa Jagtvejen	8 (Præd.)		6
Immaculatakirken	7	10	2 ^{1/2} (Vesper)
*Sakramentskirken	8	10	6
St. Josefs Kirke	6 ^{1/2}	9	3
*Rosenkranskirken	8	10	5
*St. Annæ Kirke	6 8 ^{1/2}	10	6
*St. Andreas Kirke	6 ^{1/2} 8	10	5
Assumptionskapellet (Ordrupshøj)	8 (fransk Præd.)		4 ^{1/2}
St. Hans Kapel (Hørsholm)		9	

* Sognekirker.

Katolsk Syge- og Begravelseskasse af 1867. Forslag, som ønskes behandlet paa den aarlige Generalforsamling, der afholdes i Februar, bedes indsendt i Løbet af 8 Dage til Formanden, G. Læsøe-Riise, Christian Winthersvej 1. Bestyrrelsen.

Kirkelig Kalender.

29. Jan. 4. Sønd. e. Epifani. Ansgar.	5. Feb. 5. Sønd. e. Epifani. I Højmessen: Kyndelmisse.
30. — M. Martina, Jomfru og Martyr.	6. — M. Titus, Biskop og Bekender.
31. — Ti. Petrus Nolasco, Be- kender.	7. — Ti. Romualdus, Abbed.
1. Feb. O. Ignatius, Biskop og Martyr.	8. — O. Johannes af Matha, Bekender.
2. — To. Marias Renselse. (Kyndelmisse).	9. — To. Cyrillus af Alexan- dria, Biskop og Kir- kelærer.
3. — F. Ansgar, Biskop og Bekender.	10. — F. Oktav af Ansgar.
4. — L. Andreas Corsini, Biskop og Bekender.	11. — L. Vor Frue af Lourdes.

Katholsk Højskole. Møderne allyses foreløbig.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke Fredag d. 3. Feb. til de aftalte Tider.

St. Josefs Gilde. St. Ansgars Fest. Gildets Medlemmer anmodes om at deltage i Processionen Søndag d. 29. Januar Aften Kl. 6 i St. Ansgars Kirke. *Bestyrelsen.*

St. Ansgars Kirke. Søndag d. 29. Januar Kl. 6 Aften holdes Procession med St. Ansgars Relikvieskrin.

Eksercitier.

Fra Søndag d. 12. Febr. til Søndag d. 19. Febr. afholdes der i Jesu Hjertes Kirke Eksercitier (aandelige Øvelser) for katolske Mødre og Hustruer her i Byen. Alle indbydes venligst til at deltage deri.

Det første Foredrag er Søndag d. 12. Febr. 8. Hver Aften i Ugen er der Foredrag Kl. 8, Lørdag dog undtagen. Søndag Morgen (d. 19. Febr.) Kl. 8 Foredrag og derefter hl. Messe med Fælleskommunion.

Søndag Aften Kl. 8 Prædiken og Slutningshøjtidelighed.

Kollekt for den danske katolske Kirkesag.

Søndag den 29. Januar holdes den af det Apostoliske Vikariat foreskrevne **Ansgarius-Bonifacius Kollekt** i alle Kirker og Kapeller til Bedste for vore mest trængende kirkelige Institutioner.

Menighedsmedlemmer af St. Ansgars Sogn,

som selv plejer at indbetale deres Bidrag (Kirkeskat, Præstепenge m. m.), kan indbetale disse paa Kontoret Købmagergade 48, Mezz., til Kirkeforstander Hoffmann.

Bekendtgørelse til Rosenkranssognet.

Da Menighedens Regnskab for 1921 vil blive sluttet Onsdag d. 1. Februar, bedes de resterende Bidrag (Kirkeskat, Præstепenge m. m.) snarest indbetalt til Kapellanen, Pastor Bernh. Jensen (tr. i Reglen 5—7), eller til Kirkeforstander P. Stagno Balestrini, St. Thomas Allé 6² Kl. 7—8. *Forstanderskabet.*

Ung Student, der skal passe Kontor og studere samtidig, søger et lille møbleret Værelse med Pension fra 1. Febr. Der kan betales indtil 100 Kr. mdl. Billet mrk. »Værelse« modtager Eksp.

FREMMEPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN),
Svancmosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8° V. 5—7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8°, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 6. Søndag den 5. Februar. 1922.

INDHOLD: Jesus, vor Trøst. — Joachim Rønnow 4. — Pavens Eftermæle i den danske Presse. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Maribo. — Avertissementer.

Jesus, vor Trøst.

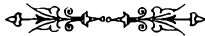
1) Den ærværdige, fromme Olding i Templet var lykkelig, da han turde tage Jesusbarnet paa sine Arme, saa overmaade lykkelig, at han udraabte: »Nu lader du din Tjener fare i Fred«; han havde set Frelseren i et hjælpeløst Barns Skikkelse, omfavnet det guddommelige Barn. Det var den mest trøstefulde Time — i hans Liv; nu vilde han gerne dø!

Hvis du havde staaet ved Simeons Side, hvis han havde lagt Verdens Forløser i dine Arme, hvilken Lykke vilde da have besjælet dig; og hvis Barnet havde smilet til dig, hvilken Salighed vilde da have gennemstrømmet din Sjæl! Men Jesus hviler virkelig hos dig, du omfavner ham ved Nadverbordet. Han kommer til dig som din Gæst, træder ind i dit Hus som i Farisæerens, hvor Maria Magdalena faldt ned, salvede hans Fødder og tørrede dem med sit smukke, lange Hovedhaar. Jesus er taknemmelig for den ydede Gæstfrihed og lønner kongeligt. Han bliver din Sjælespise, din Næring, og forener sig paa

det inderligste med dig. Men kun »hvo som overvinder, vil smage den skjulte Manna« . . .

2) Hvor lykkelig følte Simeon sig, da det guddommelige Barn saa paa ham! Hvilken Trøst vil Jesu første Blik ikke bringe dig, naar du for første Gang tør se ind i hans Øjne! Glædestraalende vil du som Maria Magdalena falde ned for hans Fødder og kun fremstamme det ene Ord »Rabboni«. Og hvilken Lykke vil ikke gennemstrømme din Sjæl, naar du hører din egen Helgenerklæring af Jesu Mund: »Kom hid, du velsignede! . . . Timen har slaaet. Gud vil aftørre enhver Taare, Døden skal ikke være mere, ejheller Sorg og Smerte. Du skal nyde en Lyksalighed uden Lige, en Glæde uden Smerte, en Ungdom uden Alder, en Frihed uden Skranke, en Skønhed uden Plet, en Fred uden Forstyrrelse, en Salighed uden Ende. »Intet Øje har set, intet Øre har hørt, hvad Gud har beredt dem, som elsker ham« . . . Og du vil se alle Himmelens Beboere, tale med dem, være en af dem. Men Guds Beskuelse vil være din største Trøst. Du vil nyde Gud, nyde hans Sandhed, nyde hans Salighed. Og Fest vil følge paa Fest; Fester til Pris for Jesu Menneskevordelse, Fester til Ære for Guds Moder og alle Helgener, Fester til din egen Forherligelse.

P. D. Steidl.

Joachim Rønnow,

Roskildes sidste »katholske Biskop«.

(Fortsat.)

4. ROSKILDES »UDVALGTE BISKOP«.

I Foraarstiden 1529, vistnok i Maj, førtes der nu Forhandlinger mellem Kongen og Joachim Rønnow om Betingelserne for Roskilde Bispestols Overtagelse. Betingelserne var ikke faa, thi paa den ene Side trængte Kongemagten paa for at faa saa meget ud af Bispestiftet, som det var muligt, i Retning af en »capitis deminutio«, d. v. s.

en Formindskelse eller Sønderflængelse af Bispestolens Magt og Selvstændighed¹⁾). Paa den anden Side vilde Domkapitlet bevare og helst forøge sine Særrettigheder. Navnlig var der adskillige Domherrer, der som trofaste Kirkens Mænd frygtede det værste af denne Forandring, og som vistnok af alle Kræfter arbejdede paa den katholske Religions Bevarelse.

Joachim Rønnow maatte nu bukke baade til den ene og til den anden Side. Han maatte love Kongen Ting, der ikke var forenelige med den katholske Kirkes Bevarelse, og samtidig love Domkapitlet at træde i Skranken for Kirkens Rettigheder! Hans Haandfæstning til Roskilde Kapitel er ikke bevaret in originali, men den har været mindst lige saa omfattende som Lage Urnes endnu bevarede fra 4. Februar 1513. For Resten har han senere i det store og hele søgt at holde sig denne Haandfæstning efterrettelig — til Trods for mange Klager over det modsatte. Han har altid haft en levende Følelse af Bispedømmets Magt og har altid forsvaret baade Roskildes og Fruekirkes Stiftsrettigheder. Dette har givet Anledning til, at man fra protestantisk Side har bebrejdet ham Partiskhed overfor den gamle Kirke — men dette er der desværre ingen Grund til. Han var nærmest ligeglad, idet han, som vi skal se, lod Lutheranismen brede sig, som den vilde, undtagen paa Roskilde Kathedrals og Vor Frue Kirkes Enemærker. Denne Hensyntagen til Stiftets Kanneriker bevirkede vistnok fra disses Side, at de holdt paa Rønnow, og at han saaledes havde bedre Fodfæste i sit Bispedømme. Men vi maa ikke glemme, at *han tog Sagen helt juridisk* og betragtede det som et Middel til større Magtudfoldelse, altsaa ingenlunde ledet af Hjertets Følelser eller af en katholsk Samvittigheds Betæneligheder.

Dette ser vi et sørgeligt Bevis paa i hans Forhold til Kongen, og det træder klart frem i de paafølgende Forhandlinger. Der er mindst to »Reverser«, han maatte udstede til Kongen. I en af dem tilsiger han Kongen Tro-

¹⁾ Senere hævdede Kristian III om Rønnow, »at han alleneste for Evangelii Skyld er kommen til Stiftet«. Det samme siger ogsaa Paulus Elie.

skab og lover, at han aldrig vil tage Parti for den afsatte Konge, at han ikke vil taale, at der lægges Evangeliets Forkyndelse Hindringer i Vejen — nemlig naar der kommer Prædikanter til Stiftet, der lærer Guds Ord »reent og klart«.

Var allerede dette en tydelig Tilkendegivelse af, hvad der forestod, saa indeholdt den anden Revers, der var hemmelig, endnu større Indrømmelser, thi vi har fra Aaret efter en Overenskomst mellem Rønnow og Kongen, hvori der udtrykkelig siges, at Biskoppen skulde lade »Guds Ord og det hl. Evangelium klarligen og ret prædike . . som han kongelige Majestæt tilforn lovet haver«.

Dette vil med andre Ord sige, at Danmarks første Prælat — thi de skiftende og til Dels bortjagede Ærkebisper i Lund havde ingen Betydning — for at opnaa kongelig Sanktion som Biskop lovede Lutherdommens Indførelse i Landet og senere vedkendte sig dette overfor Kongen og hans Kansler, Rigshofmester Mogens Gjõe. *Dette var Feloni, Højforræderi imod den katholske Kirke, begaaet af den Mand, der i Følge den Stilling, han saaledes imod alle kirkelige Love tilranede sig, burde have været Troslærens ivrigste Forsvarer!!*

Men ikke nok dermed. Skændselen skulde stige over alle Bredder! Skiby-Krønikens Forfatter, som jo tydelig nok betegner Joachim Rønnow som »vi ac potestate intrusus«, med Vold og Magt indsat¹⁾, tilføjer, at han kun opnaaede at blive udnævnt »interveniente grandi pecunia, ved Hjælp af en stor Sum Penge«.

Saaledes var det. Rønnow maatte ikke blot forskrive sig aandeligt til Kongen, men ogsaa være rede til at give Kongen en uhyre Pengesum eller med rene danske Ord: Bestikkelse i en aldeles ublu Grad. Skiby-Krøniken og ogsaa andre danske Forfattere nævner en Sum paa seks Tusind (6000) Guldstykker. Men med Rette skriver en Kender om Paulus Eliæ: »Det er tvivlsomt, om han har kendt Størrelsen af den omtalte Pengesum.« Der eksisterer ganske vist ikke alle Kvitteringer for de Summer, Rønnow

¹⁾ Skiby-Krøniken tager dog fejl ved at tro, at Rønnow simpelthen blev indsat »sublato electionis jure«, thi han blev faktisk valgt, men Valget var vistnok ikke helt frit, og R. fortjener fuldtud Betegnelsen: intrusus = voldeligen indført.

i de kommende Aar afbetalte til Kongen, men af endnu opbevarede Aktstykker ses, at *han har betalt langt større Summer!!* To Gange takkede han Vor Frue Kapitel i København for de Klenodier og for det Sølv, han havde faaet til »i neesth kommendes schulle giffve kongl. Maj. woor kjeriste naadig herre«. Desuden omtales henved 7000 Guldstykker som delvis betalt, delvis at betale ved nærmeste Termin. Endvidere nævnes 3000 »lükske Mark« til Kansleren.

Alt i alt var Summen vistnok langt større end 150,000 Kr., hvis man vil udtrykke den i vore Penge. Herved er dog Pengenes større Værdi i hine Tider slet ikke taget i Betragtning — saa vi kan forestille os en aldeles uhyre Sum, maaske en Million og mere efter vore nuværende Forhold! . . .

Det var intet Under, at »Biskoppen« derved paatog sig en uhyre Gæld, som Salg af Kirkens Monstranser og Kalke, Pantsættelse af Gods og Len, Laan hos Broderen Ejler og andre Slægtninge kun med store Vanskeligheder kunde afbalancere.

Om samtidig den vordende Kirkehyrdes Forlovelse med Birgitte Gjõe er bleven ophævet, eller om den af en anden Grund gik over Styr, ved vi ikke — gift med hende blev han aldrig. Derimod fik han sig en anden Kæreste, som han maaske efter det ny »Evangelium« har taget hemmeligt til Kone. Dette Punkt blev i hvert Fald aldrig bebrejdet ham offentligt, saa forargeligt det end var. *Indviet Præst eller Biskop var han eller blev han hverken før eller senere.* Han saa paa det hele med fuldstændig verdslige Øjne; han vidste, at han nu vilde blive en stor Herre og komme til at raade med over Danmarks Rige. Dette lader til at have været hans Hovedtanke¹⁾.

Den 24. August 1529 opnaaede han kongelig Konfirmats paa Roskilde Bispestol, Aaret efter den 24. Juni og

¹⁾ Først efter at dette var skrevet, gjordes jeg opmærksom paa, at Joachim Rønnow skildres i en af Palle Rosenkrantz's Romaner nøjagtig paa samme Maade. Dog synes jeg, Skildringen er noget for grov, og jeg kan ingenlunde anbefale den Roman. Hvis P. Rosenkrantz helt havde ladet være med at skrive, vilde det ingen Skade have været til for Ungdommen eller for Litteraturen.

den 22. Juli 1530 fulgte to videre Konfirmatser, og nu kunde Rønnow endelig skrive sig: *Electus Roskildensis*, udvalgt Biskop af Roskilde. Helst vilde han jo have sløjft Ordet »udvalgt«, men han naaede aldrig længere. Han gjorde sig stor Umage for at faa den hl. Stols Anerkendelse, henvendte sig til Magister Johan Skodborg, Ærkebiskop af Lund, lod sine danske Kolleger, Biskopperne, skrive til Kardinals-Kollegiet i Rom om, at Pave Clemens VII dog skulde stadfæste hans Valg. I dette Brev, der er fra 1. September 1533 — altsaa efter Kong Frederiks Død, da det saa ud til, at Kirken maaske alligevel vilde klare sig herhjemme — skriver Bisperne, *at de havde henvendt sig til Paven*, men at de ønskede, at ogsaa Kardinalerne vilde opløfte deres Stemme til Fordel for Joachim Rønnow (»rite et canonice electi«, hvoraf vi ser, at Rønnow virkelig var bleven valgt), thi det vilde være til stor Skade for den katholske Kirke, hvis denne Mand ikke fik den pavelige Anerkendelse.

Heldigvis var Rom utilbøjelig til at anerkende Rønnow. Paven havde overdraget Roskilde Bispedømme til Johannes Weeze [Vesalius], Kristian II's Partimand. Maaske har man alligevel ved den pavelige Kurie faaet private Oplysninger om, hvor lidt man kunde stole paa Rønnow. Og de danske Biskopper stiller sig egentlig i et ynkeligt Lys, naar de som forskrækkede Faar beder om, at denne verdslige Mand maatte faa pavelig Godkendelse, bare fordi han vistnok var den *juridisk* mest dannede og den mest viljestærke af Prælaterne. Man kan tilføje: *den mest ærgerrige og listige*. . . .

Nu sad altsaa Hr. Joachim Rønnow paa Roskilde Bispestol — ganske vist ikke uden en vis Usikkerhedsfølelse, thi han lod sig give Anerkendelser, Forskrivelser og Løtter fra høje og lave, fra Rigshofmesteren til hver ny indsat Domherre. Til at styre selve Bispedømmet havde han Kansleren, Magister *Laurents Olsen*, Domherre i Roskilde, der fungerede som Generalvikar. Til de gejstlige Funktioner valgte han sig en *Franciskaner Vincentius til Viebiskop*¹⁾. Det var det sørgelige, at selve »Biskoppen«

¹⁾ Han tituleredes »Biskop af Grønland« og hed Vincens Kampe (af Fødsel Hollænder, senere i Kallundborg, bispeviet i Rom paa Kristian II's Anmodning).

ingen Biskop var, følgelig maatte en virkelig indviet Biskop lejes til at fungere i Koret ved Pontifikalmesser, Vielser og Firmelser. Viebiskop Vincents har altsaa i denne Tid været den sidste, der meddelte Firmelsens Sakramente i København, Roskilde, Køge og andre af Stiftets Byer og Sogne, for saa vidt ikke Lutherdommen allerede havde holdt sit Indtog der.

Dette skete netop paa denne Tid. Det er det mærkelige ved Joachim Rønnow, at han i sit Hjerte troede, at Reformationens Indførelse vilde give ham forøget Magt. Hele hans Livsarbejde koncentrerer sig om denne Opgave: at beholde og eventueit at forøge Bispernes Magtstilling til Trods for den religiøse Omvæltning. Selve Religionen var ham fuldstændig ligegyldig — ja han saa, som den dannede Aristokrat og Statsmand han var, med en vis Liberalisme paa de forskellige Konfessioner. Han var »Lutheraner«, jo, derfor havde han jo faaet kongelig Konfirmats paa Roskilde, og det var det, Tiden bar hen imod. Men hvorfor ødelægge Kirkesangen, Korbønnen, den latinske Gudstjeneste og alt, hvad der hang sammen med den gamle Kirkes Kultur, Kunst og Skoleliv? Derfor beskyttede han altid disse Indretninger, ja han kunde vaage med Energi over, at Domherrerne i Roskilde og ved Vor Frue ikke blev forstyrret. Og en Gang, da det maatte afgøres, om der skulde være en katholsk eller en luthersk Præst i Helsingør, fjernede han Lutheraneren, thi dennes Opførsel havde været skandaløs.

Men vi maa ikke tro, at den Slags Handlinger viste, at han var Kirkens Mand. Han vilde vistnok aldrig være blevet Lutheraner og aldrig have fremmet Reformationens Sag, hvis han havde kunnet klare sig foruden, hvis Kongen og Omgivelserne ikke havde trængt paa. Men nu prøvede han paa egen Haand et Slags Akrobatsykke, en Slags Linedans mellem gammelt og nyt. Det lykkedes ham i kort Tid at holde Balancen — saa faldt han og slog sig ihjel. Det var vistnok Rønnows store Livsskuffelse, at Reformationen, som han haabede vilde fremme Bispernes Uafhængighed og øge deres Jordegods, blev et Trin til Kongemagtens Højnelse og den statslige Koncentrations Gennemførelse. Dog derom senere.

Den første Opgave for den nye Roskilde Bisp var at klare Stillingen paa den til Juli 1530 indvarslede Herredag i København. Kong Frederik I haabede, at det kunde komme til en Afgørelse i det vanskelige Reformationens-Problem. Bølgerne gik meget højt, thi allerede havde Tausen og Sadolin begyndt deres Tordentaler imod den gamle Kirke, og foruden Karmeliter-Munken Paulus Eliæ var der ikke mange, der turde vove at sige dem imod. Thi selv Sadolin indrømmer, at der var mange evangeliske Prædikanter, som »provocerede og trakasserede« enhver af deres katholske Modstandere »med Navn«.

Naar man blot dømmer efter den Stil, Peder Plade brugte i sine senere Skrifter, maa Tonen hos »Evangeliets« Forkyndere have været meget grov og skarp, dertil vistnok ikke underbygget med solide theologiske Kundskaber. *Det var en Massesuggestion, der satte i Scene, et Stormløb imod Moderkirken, under hvilken den blev overdænget med Smuds.* Og bagved det hele stod Kongen, Mogens Gjøe og andre »evangeliske« Herrer, der nok vidste, hvad de gjorde.

F. F. M.

Pavens Eftermæle i den danske Presse.

Det har næsten altid været med Glæde, vi Katholikker har kunnet læse, hvad Aviser og Blade har skrevet om den afdøde Pave. Hans Personlighed har saa godt som alle ydet deres Hyldest, endog de kirkelige Blade, der er vore ivrigste Modstandere, har kun haft gode Ord at sige om Benedikt XV. Naturligvis er der blevet sagt meget forkert og utiltalende om Kirken og Pavedømmet, men andet kan man jo ikke vente i et protestantisk Land, og det maa saa meget mere paaskønnes, at man til Trods for alle vrang Forestillinger dog har kunnet naa til en saa uhildet og anerkendende Bedømmelse af den Mand, der har beklædt St. Peters Stol i de sidste syv Aar. Selv Pastor Fibigers usmagelige »Spørgsmaal« i Nationaltidende var jo ikke noget Angreb paa den afdøde Paves Personlighed, selv om det ikke var morsomt at læse, men Spørgs-

maalene blev ogsaa udmærket besvarede af Præsterne Olrik og Gamél; de to Svar supplerede glimrende hinanden. Desværre tillader Pladsen os ikke at aftrykke meget af alt det, der har været skrevet i Anledning af Pavens Død. Det skal nævnes, at Bladet »Danskeren« i Haderslev har benyttet Lejligheden til — ikke for første Gang — at vise sit særlig fjendtlige Sindelag mod os Katholikker, hvad der sikkert vil være en stor Sorg for dem, der deler »Danskeren«s politiske og nationale Standpunkt. »Kolding Avis« har anderledes Forstaaelsen af Kirkens Stilling for Øjeblikket, naar den slutter sin Artikel med følgende Ord: »Jordens officielle Fredsfyrste mægtede ikke at standse Krigens Rædsler, men med den Klogskab, der altid har behersket Pavestolen, har Romerkirken trods Nederlaget vundet saa betydelige Sejre, at den nye Pave træder til i et Øjeblik, hvor Verdensmagterne paa ny kysser Pavens Fod.«

To Artikler vil vi tillade os at gengive helt, baade fordi de viser Beundringen for den hellige Fader Benedikt XV fra to vidt forskellige Sider, og fordi de indeholder udmærkede Oplysninger om Pavens Liv og Virksomhed. Den ene Artikel stod i »Dagens Nyheder« og var skrevet af Pastor F. Christiani ved Vartov; den bærer Overskriften: »Nogle Oplysninger om Pave Benedikts tidligere Liv« og lyder saaledes:

Der har staaet her i Bladet Beretninger om den nys afdøde Paves Virksomhed i den Tid, han beklædte Pave-Stolen. — Nogle Oplysninger om hans tidligere Liv og Virksomhed har jeg da ment kunde have sin Interesse.

Hans Navn var som meddelt *Giacomo della Chiesa* — altsaa hans Fødenavn — han var Markis — af italiensk Adelsslægt, han nedstammede fra Markgreverne della Chiesa, som siden det 15. Aarhundrede har hørt til Patricierne i Genova, i hvilken By han fødtes 21. November 1854. Hans Fader havde været Løjtnant i Marinen og døde i Rom 1892; hans Moder, som tilhørte en Adelsfamilie, som talte en Pave blandt sine Medlemmer (Innocens VII, 1404—06), døde 1904. Han havde 3 Søskende, en ældre Søster, Enkegrevinde Perrico, en ældre Broder, en Kontreadmiral, der er død, og en yngre Broder, der har været Løjtnant i Marinen og senere bosat i Pegli (nu ogsaa død).

Giacomo havde fra Barn af et skrøbeligt Helbred, hvorfor hans Moder af og til lod ham afbryde sine Studier, for at han paa Familiens Herregaard i Pegli kunde samle nye Kræfter. Her maatte han sammen med Forpagterens jævnaldrende Søn haandtere baade Spade og Hakke. Arbejdet paa Landet havde da ogsaa en særdeles gunstig Indflydelse paa hans Helbred. Elementærskolen og Gymnasiet gennemgik Giacomo fra 1861—69, derefter studerede han i 2 Aar Filosofi ved det ærkebispelige Seminarium — man lægge Mærke til den lange Tid, der blev anvendt paa Filosofien. — Med stor Iver og Grundighed, med en sand Jernflid, kastede han sig over alle pligtmæssige Fag, en Flid, der havde en heldig Indflydelse paa hele hans Karakterudvikling. 17 Aar gammel blev han Student ved Universitetet i Genova. Efter Faderens Ønske studerede han Retsvidenskab, men hans Lyst stod til Præstegerningen, og efter at han i August 1875 var blevet doctor juris civilis, begyndte han i November samme Aar sine theologiske Studier ved det gregorianske Universitet i Rom. Han maa have haft en glimrende Begavelse. Efter 4 Aars theologisk Studium tog han Doktorgraden i Theologi og var alt i Forvejen blevet præsteviet. 1879 bestemte han sig for den diplomatiske Løbebane og indtraadte derfor i et Seminarium for vordende pavelige Diplomater. Her studerede han Kirkehistorie, Nationaløkonomi og moderne Sprog. Dette Studium varede i 2 Aar, hvorefter han tog Doktorgraden i Kirkeret.

Kardinal Rampolla, som var blevet udnævnt til pavelig Nuntius i Madrid, havde lagt Mærke til Giacomos fremragende Evner og antog ham i 1883 som sin Sekretær. Det var paa en Tid, da det pavelige Diplomati havde store og vanskelige Opgaver at løse i Spanien.

I 4 Aar finder vi den unge Diplomat i Madrid; men i 1887 kaldte Pave Leo XIII Kardinal Rampolla til Rom og udnævnte ham til sin Statssekretær, og da han ikke vilde skille sig ved sin trofaste Medarbejder, gjorde han ham til sin Privatsekretær. I 20 Aar havde nu Giacomo Lejlighed til under Rampollas Ledelse at lære Kirkens Central-Regering at kende, og han erhvervede sig stor Sikkerhed i alle dens Funktioner. 1901 blev han Statssekretærens Stedfortræder og traadte i livlig, personlig Forbindelse med de fremmede Diplomater ved Pavehoffet — hele den diplomatiske Korrespondance gik igennem ham; desuden ledede han Udgivelsen af det pavelige Blad: *Osservatore Romano*.

Her viste Giacomo della Chiasas Personlighed sig i sine karakteristiske Træk. Arbejdet paa Kontorerne begyndte og endte paa Klokkeslættet — han manglede aldrig noget

for at faa Dagen til at gaa; alle havde hver Dag et velafmaalt Arbejde at udføre. Hvad der kunde gøres samme Dag, fik ikke Lov til at ligge til den næste. Han var var altid den første og den sidste paa Kontoret, af sit Personale fordrede han kun det halve af det, som han selv præsterede. Og dog fremkaldte Chefens Nøjagtighed ikke nogen Misstemning blandt Personalet, han tænkte ogsaa paa sine Arbejders Fornødenheder og Interesser.

Men della Chiesa var ikke blot Diplomat, han var ogsaa Præst, og han længtes efter at virke i sit Kald. Men han vidste, at dertil hørte, at der hos ham selv var Fremgang i det religiøse Liv. Derfor var han et virksomt Medlem af den saakaldte eukaristiske Præsteforening, hvis Medlemmer skiftevis skulde tilbringe en Del af Natten foran det Allerhelligste. Naar det var hans Tur, gik han efter Dagens Arbejde til Kirken, hvor han holdt sin Æresvagt og lidt efter Midnat læste sin Messe, for saa om Morgen atter at være i Statssekretariatet. Efter St. Franciscus' Ordensregler tilbragte han en Dag hver Maaned i et Kloster. Han tog sig af de Fattiges Sjælesorg og havde i Aarevis en fast Skriftestol i to Kirker. Ligeledes var han altid villig til at holde Foredrag og Prædikener. Da efter Leo XIII's Død i 1903 Kardinal Rampolla blev afløst af en anden Statssekretær, var det givet, at ogsaa hans Stedfortræder maatte forlade sin Plads. Dog blev han paa sin Post endnu i 4 Aar, indtil Pave Pius X udnævnte ham til Ærkebiskop i Bologna (1907). Med stor Iver tog della Chiesa sig af det Stift, der var meget stort (henimod 700,000 Mennesker, ca. 1200 Kirker). Han bestemte sig til at besøge hvert eneste Sogn og hver Kirke, til hvilket Arbejde han brugte 6 Aar, og det var tit forbundet med møjsommelige Rejser ind i Bjergene, hvor der ingen Jernbaner var, og Rejsen maatte foretages til Hest. Ofte prædikede han 4—5 Gange om Dagen, og udførte andre kirkelige Funktioner paa de Steder, hvor han holdt Visitats.

Med stor Alvor holdt han Præsterne til at opfylde deres Pligter, og han lagde stor Vægt paa Fattigplejen. Den Skik — at levere ham en bedre Middag i Anledning af Visitatsen — søgte han at faa afskaffet, og det endte ofte med, at den Sum, der skulde gives ud til Middagen, blev skænket til de fattige.

Han var ligefrem overfor sine Præster og stod dem gerne bi med Raad og Daad. Naar en Præst kom til ham i Bologna, fandt han altid en Plads ved Ærkebispens Bord. Især i de Kirker, der laa i Arbejder-Kvarteret, saa man ham ofte paa Prædikestolen. Særlig Opmærksomhed skænkede han sine Præsters Uddannelse. Under hans Ledelse blev to nye Præste-Seminarier bygget i Bologna. Han

forlangte Frihed i sit Overhyrde-Embede, men søgte samtidigt at opretholde et venskabeligt Forhold til de verdslige Myndigheder, da han gik ud fra, at et fredeligt Forhold og Samarbejde mellem disse to Øvrigheder var efter Guds Vilje.

De katolske Foreninger og den katolske Presse søgte han at støtte og udbrede, saa meget han kunde. I Maj 1914 blev han udnævnt til Kardinal. Men, skønt han kun kort Tid havde beklædt denne Værdighed, vil vi dog af det foregaaende let kunne forstaa, hvorfor efter Pius X's Død Kardinalerne valgte ham til Pave, hvilket skete 3. September 1914 — og som Pave antog han Navnet Benedikt XV.

En anden meget interessant Artikel, som sikkert kun faa af Ugebladets Læsere kender, stod i det jødiske Ugeblad »Mosaik Samfund« under Titlen »En jødevenlig Pave«:

Den nu afdøde Pave har Gang paa Gang lagt saa retsindigt og venskabeligt Sindelag for Dagen overfor Jøderne, at vi mente at burde minde ham med nogle Linier:

Da Bolognas Ærkebiskop, Kardinal Marchese della Chiesa blev Pave, rasede Verdenskrigens Kæmpebrand over Europa — delte Europa og hele Verden i to fjendtlige, uforsonlige Lejre — og dræbte Millioner af Mennesker. For Paven, som staar i Spidsen for den største aandelige Verdensmagt, som Overhoved for den katolske Kirkes verdensspændende Organisation med dens omtrent 300 Millioner Medlemmer, var Regeringsprogrammet givet ved Situationen. Paa hver Side af de krigsførende Lande stod der omtrent 80 Millioner Katholikker, hvis aandelige Fader og Fører Paven var. Hans Program var: Freden! — Og i Fredens og Kærlighedens Tjeneste har han gjort et ganske uhyre Arbejde. Pavens Diplomater ved de forskellige Nuntiaturer i Paris, Bryssel, München og Wien var i uafbrudt Forbindelse med den katolske Kirkes Overhoved paa den ene Side og de Regeringer, de var akkrediterede hos, paa den anden Side. I 1917 var Paven kommen saa vidt, at England og Frankrig var rede til at forhandle, hvis Tyskland afgav en Erklæring om sine Krigsmaal og Fredsbetingelser. Den pavelige Nuntius i München rejste til Berlin, forhandlede, rejste tilbage igen, telegraferede mere og mere indtrængende — men den tyske Rigskansler ønskede ingen Fred ved Pavens Intervention, ventede først i Ugevis, og saa kom der et absolut utilstrækkeligt Svar — og Fredshaabet maatte begraves. — Ved Pavens absolut neutrale Stilling kunde det ikke und-

gaas, at han høstede Utaak for sit Fredsarbejde, idet man i Frankrig mente, at Paven var tyskvenlig — i Tyskland, at Paven var fransk orienteret.

Bedre lykkedes det Paven at arbejde for Krigsfangerne. Paven intervernerede mange Gange, snart i Frankrig og England, snart i Tyskland og Østrig, for at forbedre Krigsfangerne Kaar. Man kan allerede nu sige, at Pave Benedikt har været den dygtigste og ærligste Diplomat i disse for hele Verden skæbnesvangre Aar. En mærkelig, og sikkert uventet, Tak har Paven faaet fra Tyrkernes Side. I Konstantinopel blev der rejst en Statue af Paven, der er 7 Meter høj og af Marmor, og som bærer følgende Indskrift: »Til Folkene Velgører uden Forskel i Nation eller Religion, et Takkens Tegn fra Orienten.«

Siden Krigens Slutning har Benedikt XV indsat sin fremragende internationale Autoritet for de nødlidende i alle af Krigen hjemsogte Lande, særlig for de sultende Børn. Paven opmuntrede til store Indsamlinger for de nødlidende Børn, og flere Gange blev der paa hans Initiativ indsamlet i alle katholske Kirker i Italien, Frankrig, Belgien, England, Amerika, Tyskland, i alle fem Verdensdele, og disse Penge blev fordelt af Paven uden Forskel paa Religion og Nation — til alle, der trængte til Hjælp, om de bad derom eller ej. Gennem hele Pavens verdensomspændende caritative Virksomhed gaar det store Træk af ægte Kærlighed, som ikke kender nationale, religiøse eller konfessionelle Grænser. Det var hans Tanke og Værk, at de lungesyge Krigsfanger fra alle Lande allerede under Krigen fik Lov til at blive interneret paa Kuranstalter i Schweiz. Rørende Taksigelsesskrivelser blev af disse Stakler sendt til Benedikt XV — Adresser, som var underskrevet af franske, tyske, engelske Soldater — hvad enten de var Jøder, Protestanter eller Katholikker. Igen var det paa den afdøde Paves Initiativ, at de fjendtlige Lande blev enige om allerede under Krigen at sende alle Krigsfanger hjem, som var saa haardt saarede, at de ikke mere kunde deltage i Krigen.

At denne Mand, som var født Italiener og stammede fra en gammel italiensk Greveslægt, en Mand, hvis nærmeste Slægtninge som italienske Officerer stod ved Fronten, — kunde være absolut neutral, lige kærlig, lige hjælpsom, lige retfærdig over for alle Nationer, forudsætter en stor Karakter, en meget dyb Opfattelse af sin internationale Stilling — og et Hjerte, som er gennemtrængt af den Kærlighed, man skal kende Christi Disciple paa.

Indenfor den katholske Kirke staar han som den 259. af Apostlen Peters Efterfølgere værdig ved Siden af de store Paver Pius IX, Leo XIII, Pius X. Alene Kodifika-

tionen af den kirkelige Lov — et juridisk enestaaende Arbejde — vil gøre ham uforglemmelig i den katholske Kirke.

Han var personlig en stor Arbejdskraft. Jeg hørte allerede for nogle Maaneder siden af en Bekendt, som var rejst til Rom og havde faaet Audiens hos Paven, at Benedikt XV saa meget svag og træt ud. I Rom sagde man almindeligt, at Paven arbejder sig ihjel. Det er ikke forunderligt, at en Mand paa 68 Aar, som mange Gange i ugevis ikke fik mere end 3—4 Timers Søvn om Dagen, ikke havde Modstandskraft nok mod en Lungebetændelse.

Nu er »Folkenes Velgører«, som Tyrkerne kaldte ham, død. For den katholske Kirke er det jo kun et Navn videre i Paverækken — men han vil blive regnet blandt de store Paver — og Millioner af saarede — Krigsfanger — nødlidende og sultende vil ikke glemme ham som deres største Velgører.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Tirsdag d. 31. Jan. Kl. 10 holdtes der i St. Ansgars Kirke en højtidelig Sjælemesse for den afdøde Pave. Kirken, særlig Koret og Orgeltribunen var smukt dekoreret med sorte Draperier. Foran Kommunionbænken var Katafalken opstillet mellem Lys og grønne Træer, og for Enden af den stod Pavens Vaabenskjold; ovenpaa Katafalken laa en Stola, Tiaraen, Bispestav og Pavestav. En stor Skare Mennesker fyldte Kirken. I de første Bænke saas paa den ene Side Landets højeste civile og militære Embedsmænd med Statsministeren og Udenrigsministeren i Spidsen; paa den anden Side var Corps diplomatique mødt fuldtalligt op, og en Del franske Marineofficerer sluttede sig til dem. Yderst til venstre saas St. Ansgars Kirkes Forstanderskab, og i øvrigt fyldte Menigheden Kirken til sidste Plads. Det var en sjælden Forsamling i St. Ansgars Kirke, men det var jo ogsaa en sjælden Anledning, de vilde jo alle vise Pave Benedikt XV den sidste Ære. Kl. 10 modtog Biskoppen ved Kirkens Indgang Hs. Majestæt Kongen og førte ham op paa Plads ved Siden af Katafalken. Selv holdt Biskoppen den højtidelige Sjælemesse, assisteret af Kirkens Præster, og i Stilhed og Andagt fulgte Forsamlingen den hellige Handling. — Da Messen var til Ende, holdt Pastor Braun Mindetalen over Paven. Han tolkede alle Katholikkers Sorg over Pavens tidlige Død, vi havde haabet at beholde

ham længe endnu, han syntes os uundværlig. Han var den rette Mand paa den rette Plads i den rette Tid. Ikke blot alle vi Katholikker, hans Børn, var Genstand for Bedikt XV's Kærlighed, men hans Kærlighed gik ud over den hele Verden. I Krigens Tid søgte han at stifte Fred; det lykkedes ham ikke, men det lykkedes ham at lindre megen Nød. Paa Pavens Initiativ var de syge Krigsfanger blevet udvekslet, og han var den, der fik Arbejdet i Gang med at indrette Lejre for Fanger i de neutrale Lande. Desuden uddelte han med den største Gavmildhed Almisser overalt, hvor der var Nød. Derfor tænker vi nu paa Herrens Ord: »Vær barmhjertige, og der skal vederfares eder Barmhjertighed.« Men alt dette vilde dog ikke gavne den døde selv, hvis han ikke havde ført et fromt og gudfrygtigt Liv. Men ogsaa det har Pave Benedikt gjort, og før sin Død har han med Tillid bedt Kirkens skønne Bønner, der begynder med Ordene; »Fader, i dine Hænder befaler jeg min Aand! Herre Jesus, annam min Aand!« Og han har tillige fundet Trøst i Tanken om alle de Bønner, der vilde blive bedt for ham af hans Børn, saaledes som vi har gjort det her i Dag. Han har ogsaa vendt sig til de Hellige i Himlen, som han havde gjort det hver Dag i Messens Confiteor, og bedt dem staa ham bi, for at Gud kunde være ham en naadig Dommer. Det beder vi ogsaa om i Dag her, at Herren maa give ham den evige Hvile og lade det evige Lys lyse for ham. — Efter Talen, der gjorde et dybt Indtryk, foretog Biskoppen Absolutionen ved Katafalken. Saa lød det sidste: Requiescat in pace, Amen! Mens alle rejste sig, ledsagede Biskoppen Kongen til Kirkens Dør. — De danske Katholikker havde gjort deres Kærlighedspligt mod den afdøde Overhyrde, og hele det danske Samfund, ja alle de fremmede Lande med, havde vist deres Ærbødighed for Kirken og for en af Tidens Store.

Maribo. I St. Birgitta Kirke, som til Sommer kan jubilere, fejrede i Søndags, den 22. Januar, et agtværdigt Ægtepar, Skomager Winnicki og Hustru, Guldbryllup. Kirken var i denne Anledning festlig smykket med grønne Planter og Blomster. Skolebørnene førte i Procession Guldbrudeparret op til Hæderspladsen i Koret. I sin Prædiken henvendte Præsten nogle rosende og opmuntrende Ord til Guldbrudeparret, som han fremstillede for Menigheden som et Mønster paa Fromhed og trofast Pligtopfyldelse.

Lollik.

Ung Pige med gode anbefalinger, flink til daglig Madlavning, søger Plads i et katholsk Hjem. Billet mrk. Plads.

St. Knuds Skoles Mindealbum faas i Katholsk Boghandel.
Pris 5,00

Kirkelig Kalender.

5. Feb. 5. Sønd. e. Epifani. I Højmesse: Kyndelmisse.	12. Feb. Sønd. Septuagesima.
6. — M. Titus, Biskop og Bekender.	13. — M. Ferialdag.
7. — Ti. Romualdus, Abbed.	14. — Ti. Valentin, Martyr.
8. — O. Johannes af Matha, Bekender.	15. — O. Faustinus og Jovita, Martyrer.
9. — To. Cyrillus af Alexan- dria, Biskop og Kir- kelærer.	16. — To. Ferialdag.
10. — F. Oktav af Ansgar.	17. — F. Ferialdag.
11. — L. Vorfrue af Lourdes.	18. — L. Marias Officium.

Katholsk Højskole. Møderne aflyses foreløbig.

Mødreforeningen i St. Ansgars Sogn. Tirsdag den 7. Febr. Kl. 8¹/₄ læses den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

St. Ansgars Kirke. Søndag d. 5. Febr. Kl. 9¹/₂ Lysvielse og Procession, derefter Højmesse.

Eksercitier.

Fra Søndag d. 12. Febr. til Søndag d. 19. Febr. afholdes der i Jesu Hjertes Kirke Eksercitier (aandelige Øvelser) for katholske Mødre og Hustruer her i Byen. Alle indbydes venligst til at deltage deri.

Det første Foredrag er Søndag d. 12. Febr. 8. Hver Aften i Ugen er der Foredrag Kl. 8, Lørdag dog undtagen. Søndag Morgen (d. 19. Febr.) Kl. 8 Foredrag og derefter hl. Messe med Fælleskommunion.

Søndag Aften Kl. 8 Prædiken og Slutningshøjtidelighed.

St. Andreas Gilde (Ordrup).

Almindeligt Møde Tirsdag d. 7. Febr. Kl. 8 i Charlottenlunds Palmehave.

A.C. (D. u. S.) Onsdag d. 8. Febr. Kl. 8¹/₄ i Vestervoldgade 115³. Cand. phil. Frk. Birgitte West: Græsk Vasemaleri og moderne Kunst. Gæster kan medtages. *Adm.*

Trosfæller, der agter at sætte deres Børn i St. Knuds Skoles første Underskoleklasse, anmodes om at indmelde samme snarest muligt, da der ellers ingen Pladser er tilovers. — I Katholsk Bogsalg sælges for Tiden Billedhæfter, der illustrerer Skolens Virksomhed i Skoleaaret 1921/22.

Fr. Kùpferte.

Skolebestyrer.

Katholsk selskabelig Forening

„Absalon“

afholder stort Karneval Fastelavns Søndag, den 26. Februar, i Blegdamsvejens Selskabslokaler fra 7—1.

Fem Musikere.

Billetter faas hos følgende:

A. Johansen, Birkegade 15². C. Otlesen, St. Hansgade 10².

L. Nielsen, Nørrebrogade 27C. A. Raith, Ryesgade 86A⁴.

A. Rundé, Ingerslevsgade 170².

Alle Katholikker er velkomne.

FREMMEDESPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN),
Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblad udgives af Auggariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7
Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.
Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 7.	Søndag den 12. Februar.	1922.
--------	-------------------------	-------

INDHOLD: Den skjulte Skat. — Pave Pius XI. — Joachim Rønnow 5. — Ved Pavens Død. — Nye Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Odense. Norge. — Brevkasse. — Bekendtgørelse fra det Apostoliske Vikariat. — Avertissementer.

Den skjulte Skat.

Pas godt paa i Dag, naar du læser Søndagens Evangelium. Vor Herre forklarer noget, som ikke blot Arbejderne i Vingaarden har ondt ved at forstaa, men som ogsaa vi kan finde gaadefuldt.

Det vanskelige Punkt er dette: Naar menneskeligt Arbejde skal vurderes, saa gaar vi hen og maaler det kun efter Timernes Antal og Dagens Byrde og Hede; med andre Ord, vi behandler det som Pengestykker, som vi blot tæller op og vejer; saa er vi færdige. Vor Herre derimod tager ganske vist ogsaa Hensyn til denne Side af Sagen — ingen slipper for Arbejde —, men Hovedvægten falder for ham paa en særlig Egenskab, en skjult Omstændighed ved vort Arbejde; han undersøger, for at udtrykke det paa en anden Maade, om Pengestykkerne er af Kobber, Sølv eller Guld.

Lad os forsøge at klarlægge dette Forhold. Det er af den største Betydning for vort daglige Liv. Der paastaas i Lignelsen, at Mennesker, der kun har arbejdet een Time, faar samme Løn som de, der har slidt en hel Dag. De

sidste behandles altsaa efter Overenskomsten, d. v. s. efter Retfærdighedens Maalestok, medens de første synes at faa uforholdsmæssig meget i Tilgift. Men nu opstiller jo Kristus selv den Lov, at han engang skal komme i sin Faders Herlighed med sine Engle, og da skal han betale enhver efter hans Gerning, Mt. 16, 27. Og Lk. 6, 38 staar der: »Med hvad Maal I maaler, skal der tilmaales eder igen.« Efter disse og andre Steder udbetales Lønnen altsaa til alle efter Retfærdighedens Grundsætninger.

Saa er der ingen anden Udvej, end at der findes noget i de sidst tilkomne Arbejderes Gerninger, som gør deres Arbejde ligesom til Guld, medens de andres nærmest maa sammenlignes med Kobber eller Sølv, saa der skal flere Stykker til, før samme Værdi er opnaaet. Men hvad er det nu for en hemmelighedsfuld Egenskab, der fremkalder en saa stor Forskel i Guds Øjne? Det er Guds Naade, hans udvælgende, helliggørende, hjælpende Naade, der hæver menneskelige Anstrengelser op i en højere Rangklasse og bevirker, at et Menneske i ganske kort Tid kan opnaa lige saa meget som andre først efter mange og lange Aar.

Forholder det sig nu saaledes, saa er det givet, at alle de Kristne, der vil vinde det evige Liv ved at overholde Guds Bud og opfylde deres Kaldspligter, frem for alt maa sørge for at bevare den helliggørende Naade og forøge den. Den kan gøre Kobber og Sølv til Guld. Og de maa sørge for, at de arbejder med en i Guds Øjne værdifuld Hensigt. Den bedste af alle er Kærlighed til Gud og hans Børn. Kort og godt: de maa altid arbejde i den Aand, hvori Guds Søn og hans helligste Moder har udført deres Gerning, medens de var her paa Jorden og skulde fortjene sig Himmelens Herlighed. Det er den praktiske Lære i Dagens Evangelium.

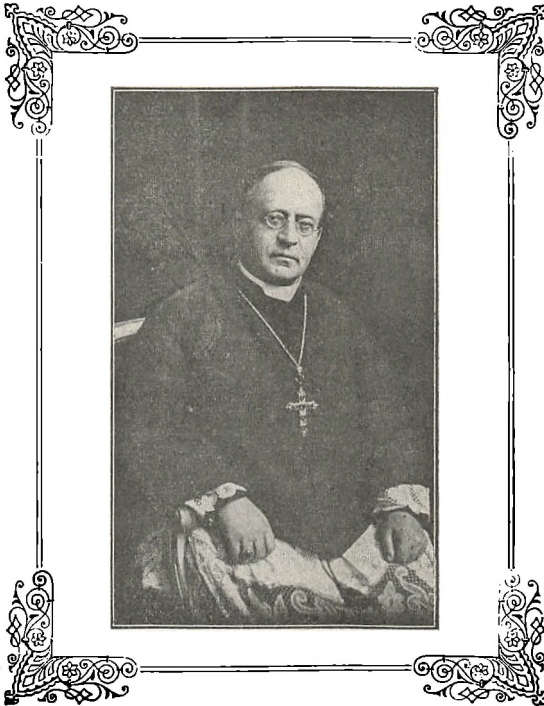
Fr. Kùpferle S. J.

Pave Pius XI.

Lige ved Redaktionens Slutning kommer Efterretningen om, at Kirken atter har en øverste Hyrde. Kardinal Achille Ratti, Ærkebiskop af Milano, er blevet valgt til Pave og har antaget Navnet Pius XI.

Det er kun faa Oplysninger, det endnu i Aften er muligt at faa samlet om den nye Hellige Fader. Man lægger

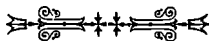
Mærke til, at han er en af dem, der straks blev nævnt af Aviserne og af Folk, der kendte Rom. Han betragtedes almindeligt som en af de mest fremragende af Kardinalerne, skønt han først modtog Kardinals purpuren den 16. Juni 1921. Ogsaa Pave Benedikt XV var først blevet Kardinal, kort Tid før han besteg St. Peters Stol.

Mgr. Dr. Achille Ratti var tidligere kendt som Videnskabsmand; han var en dygtig Historiker og blev 1912 Præfekt for Vatikanets Bibliotek. I 1918 sendtes han som

Apostolisk Visitator til Polen, der dengang var ved at opstaa til nyt Liv som en selvstændig Stat. Det skyldtes ham, at Pave Benedikt i Slutningen af Aaret 1918 sendte et Brev til Ærkebiskop Kakowski af Warschau, der vakte megen Opsigt. Paven lykønskede deri Polen til, at det igen kunde indtage sin Plads blandt de katholske Stater, saaledes som dets Historie gav det Ret til, og Paven meddelte Ærkebiskoppen, at han vilde udnævne ham til Kardinal i det næste Konsistorium. Som Følge af denne officielle Anerkendelse af Polen som selvstændig Stat blev der oprettet et Nuntiatur i Warschau, og Mgr. Ratti blev den første Apostoliske Nuntius. Han blev udnævnt til titulær Ærkebiskop af Lepanto og modtog Bispevielsen af Kardinal Kakowski den 19. Juli 1919 i Domkirken i Warschau.

Kun et Par Aar var Mgr. Ratti i Diplomatiets Tjeneste, men det var altsaa den store Overgang i Polen, han arbejdede med paa. Da i Fjor Ærkebiskoppen af Milano, Kardinal Ferrari, afgik ved Døden, blev Mgr. Ratti hans Efterfølger. Det var en stor Tillid, der derved blev vist ham fra Pave Benedikts Side, thi Kardinal Ferrari var en af Kirkens store Mænd, som det ikke var let at løfte en Opgave efter, og Forholdene i Italien krævede ogsaa betydelige Mænd, ikke mindst paa den indflydelsesrige Post som Ærkebiskop af Milano.

Hurtigt er Kardinal Ratti kommet paa en endnu større og indflydelsesrigere Post som St. Peters Efterfølger og Jesu Christi Stedfortræder. »Habemus Papam! Vi har en Pave!« lyder det fra Peterskirken ud over Verden. Og hele den katholske Kirke lytter efter Ordet og svarer Deo gratias. Og hele den katholske Kirke hylder den nyvalgte og bøjer sig i Lydighed og Ærbødighed for Pave Pius XI. Fra hele Kirken gaar Ønsker og Bønner om, at hans Regeringstid maa blive lang og blive til Guds Ære, til Kirkens Fremgang paa den hele Jord og dermed til Menneskehedens Frelse.

Joachim Rønnow,

Roskildes sidste »katholske Biskop«.

(Fortsat.)

5. »REFORMATIONENS« BØLGER.

Det er hverken en Danmarks- eller en Reformationshistorie, disse Kapitler kan indeholde, skønt det til Forstaaelsen af Joachim Rønnows Stilling ikke vilde være helt af Vejen at give en Oversigt over de aandelige Brydninger og til Dels allerede højst materielle Kampe, som ledsagede Lutheranismens Indtrængen i Hertugdømmerne og i Danmark indtil Aaret 1530, da Herredagen i København aabnedes den 2. Juli.

Sagen stod uhyre vanskeligt for den gamle Moderkirkes Repræsentanter. Thi hvis det bare havde drejet sig om ved roligt Studium eller ved fromme Formaninger at naa til Enighed og at bevare den katholske Troslære — saa havde Biskopperne, der med Undtagelse af Joachim Rønnow og Knud Gyldenstjerne ærligt forsvarede Kirken, sagtens kunnet naa deres Maal. Thi den største Del af Adelen og af Folket paa Landet var endnu trofast. Og bortset fra nogle lærde Theologer, der kom dem til Hjælp fra Udlandet, var alene Mester Paulus Eliae eller Povl Helgesen Mand nok til at kunne tumle baade Hans Tausen, Frans Vormordsen, Jørgen Sadolin, og hvad alle disse Prædikanter nu hed.

For Resten var der ogsaa danske katholske Theologer paa Herredagen, som Lektor Kristen Muus og Mester Jørgen Samsing, begge fra Aarhus, Dominikaner-Provincialen Broder Hans Nielsen, Mester Morsing, Domherre i Viborg. Men højt over dem alle staar Lektoren i Theologi ved Københavns Universitet, Karmeliternes Forstander, Magister Povl Helgesen eller Paulus Eliae.

Han hører til de mest fremragende Personligheder, som den katholske Kirke har haft herhjemme i Danmark, og derfor skal vi Katholikker sandelig ikke glemme denne ædle, højt dannede, apostoliske Mand!

Han var ingen ensidig Fanaliker, ingen Prælat, der maaske af verdslige Interesser forsvarede den gamle Tilstand! Nej, Paulus Eliae saa klarere end nogen dansk Patriot, end nogen af de lutherske Skraalere, Kirkens mangfoldige Brøst og Nødvendigheden af en sand Reformation. Dette havde han ogsaa aabent udtalt, og han hilste til at begynde med de reformvenlige Tanker som et glad Budskab.

Men da han saa, at man med Snak om Kirkeforbedring vilde ødelægge Kirkens apostoliske Forfatning, at man kaldte det hl. Messeoffer for »Åfgudsdyrkelse«, at man højlydt forkyndte Bibelen eller reitere Luthers nye Udlæggelse af Bibelsteder som den højeste Afgørelse i Tros-sager — da kunde han ikke gaa med til den Slags »Reformation«, der jo kun under det smukke Navn skjulte Revolution og Ødelæggelse.

Fra nu af blev han Kirkens mest energiske Talsmand ligesom Tausen den nye Læres. Disse to Mænds Strids-skrifter og Taler blev den gamle og den nye Kirkes Ordskifte — langt tilbage stod alle andre¹⁾. Men **derfor** — nemlig fordi han oprindelig var reformvenlig i god Forstand og for Resten altid vedblev at være det — fik han Øgenavnet »Poul Vendekaabe«. De lutherske Prædikanter og deres Følgesvende var jo ikke bange for at spotte og smæde. Det var deres Styrke, navnlig overfor Pøbelen, der hujede og skreg, saa snart en katholsk Præst viste sig offentligt under Herredagen.

Man forestille sig, hvilken Lidelse det maa have været for saa god en dansk Mand som Paulus Eliae at se de tyske Reformatorer vinde Indpas og samtidig at skulle prøve paa et Modstød, at skulle slides op i et haabløst Forsvar, at skulle med theologisk Dannelse forsvare en Kirkes klare og evigt sande Lære — som overdængedes af Reformatorernes grove Angreb og Mængdens Raab: Korsfæst, korsfæst den! Mængden kunde jo langt lettere forstaa Tausens og andre Prædikanters Angreb, der ogsaa ofte rettedes imod virkelige Misbrug — end skelne mellem Lære og Misbrug. Desuden har det nye altid en dragende Magt.

¹⁾ Heller ikke Biskoppernes forskellige Hyrdebrev fra den Tid udmærkede sig ved Skarpsindighed eller apostolisk Kraft.

Hertil kom, at Fyrstemagten saa en saa afgørende Vinding ved at stille sig paa den nye Læres Side, at den med alle Kræfter, ved List og Magt, hjalp til, saa at Luthernismens Bølger trængte ind fra alle Sider, nedenfra og ovenfra.

Det vilde naturligvis være forkert at tro, at Prostantismen ene og alene ved Fyrsternes Magtbud blev paatvunget Folket. *Nej, Bevægelsen var altfor stor og i sin Oprindelse delvis berettiget.* Borgerstanden havde allerede længe i Købstæderne haft et godt Øje til Kirkens Ejendomme og Klostrernes voksende Tal. Gudstjenesten var ikke efter Tidens Krav, Prædikenen lod ofte meget tilbage at ønske i Retning af Inderlighed eller af grundigt Bibelstudium. Men det er helt forkert at tro, at disse Brøst, der hang sammen med Gejstlighedens manglende Uddannelse¹⁾, var en rimelig Grund til at afskaffe de fleste af de 7 Sakramenter og til at sætte Luthers nye Paafund i Stedet for den gamle Kirkelære. Selvfølgelig kunde lutherske Prædikanter med Rette anke over de Misbrug, vi allerede har nævnet, og de kunde ved deres alvorlige Vækkelsestaler, ved smukke lutherske Salmer, ved en mere hjemmelavet Gudstjeneste opbygge deres Menigheder og lidt efter lidt skabe en i og for sig forkert, men dyb, inderlig Overbevisning om Reformationens Berettigelse, ja, om den lutherske Læres Fortrin for »Pavekirkens Gøgl og Blændværk«, for »de lusede Munkes« Afladsprædiken og Timehønner.

»Vor Gud han er saa fast en Borg« lød med sine mægtige Toner i Nikolajkirke og andre Steder, hvor den nye Gudstjeneste indførtes, og snart skabtes der en bestemt luthersk eller protestantisk Fromhedsretning, der ganske vist havde noget mørkt og trodsigt over sig, naar det gjaldt om at understrege Forskellen fra »Pavekirken«, men som ikke manglede Inderlighed og sædelig Kraft ud fra Bøn og Bibellæsning.

Men al luthersk Fromhed og al Bibellæsning og alle Tordentaler imod »Pavedømmets Mørke« og »Afladskram«

¹⁾ Der var en stor Forskel mellem almindelige Præster og dem, der havde en filosofisk eller theologisk Grad fra et Universitet. Først Kirkemødet i Trient ordnede disse Forhold bedre.

kunde i al Evighed ikke erstatte de tabte Værdier, som fandtes i den apostoliske Sukcession og Nøglemagten, i Herrens Nærværelse i Alterets Sakrament og den eukaristiske Gudstjeneste, i de øvrige Sakramenter og Sakramentalier, i hele den almindelige Kirkes klare Grundlag og dens rige Sædelighedslære. I Protestantismen blev en stor Del af Folket snart vænnet af med at regne Religion og Kirke for noget i deres daglige Liv, de kedede sig nærmest ved de lange Taler og Salmer og manglede den gamle Kirkes Vejledning, Skriftemaal og Bodspraksis. Den mindre Del af de kristne Folk blev ved Protestantismen ført til Sektvæsen, til en ensidig og ofte overspændt Religiositet, til Grublen og Søgen omkring i den stakkels Bibelbog, der nu maatte holde for som eneste Troskilde.

Alt dette saa Mester Paulus Eliæ allerede den Gang komme. Han havde jo hørt, hvorledes det var gaaet i Wittenberg, i Svejts og i Sydtyskland, hvor den ene »Reformator« kæmpede imod den anden, indtil Luther ved Fyrsternes Hjælp fik Overmagten i Nordtyskland.

Men hvad skulde han gøre imod Stemningen, imod Tidens Krav om at afskaffe det gamle Kirkevæsen, dets uhye Godseje og Magtstilling, imod Fyrsternes voksende Egenraadighed og Prædikanternes ofte kun altfor berettigede Angreb? Her nyttede intel: *distinguo*, »man bør skelne mellem . . .«, som man kunde svare i en akademisk Disput. Her kom det ikke an paa Klarhed og Lærdom, paa rolig Overvejelse. Lidenskaberne var altfor ophidsede, og ondsindede Magthavere frydede sig over Mængdens Larm og stod hjælpende bagved enhver Knytnæve, der løftedes imod den gamle Kirkes Forsvarere.

Hvad maa ikke Paulus Eliæ have lidt i denne Kamp! Ikke saa meget det, at Lutheranerne overdængede ham med Bagvaskelser og Skældsord, at han og hans Trosfæller næppe fik Lov til at røre sig under den falske Konges dulgte og Mogens Gjøes aabne Modstand — nej, det værste for ham maa have været Synet af de Mænd, der burde have kæmpet Apostlenes Kamp for deres Hjorder, Synet af den Mand i Særdeleshed, der nu var Kirkes første Talsmand og hans, Paulus Eliæs, gejstlige Foresatte og Herre! Hvilken Sjælepine at se Roskilde

Bispestav, som saa mange hellige og lærde Kirkehyrder havde ført med Hæder, i Hænderne paa en af Ærgerrighed, Urenhed og Simoni plettet Personlighed!

Men det hjalp ikke at sørge. I Skiby-Krøniken gemmes mangan en Taare, Paulus Eliæ har grædt over denne uværdige Kirkefyrste. Det kom alene an paa at redde, hvad der stod til at redde, og at føje sig efter Rønnow, der, naar alt kom til alt, heller ikke var videre lutheransk i Sindet og mindst af alt vilde slippe sine Bisperettigheder.

En Uge efter Herredagens Aabning overrakte den nye Læres Forsvarere, altsaa Hans Tausen, Frants Vormordsen, Jørgen Sadolin, Jakob Skønning, Klavs Mortensen¹⁾, Martin Hegelund og andre, 43 Artikler, hvori de fremstillede deres Trosbekendelse. At over 20 lutherske Prædikanter fra alle Landets Dele, men navnlig fra Skaane, nu i København offentlig turde optræde saaledes, viser, hvor udbredt Bevægelsen allerede var i 1530, og hvor mægtige Beskyttere de havde paa de højeste Steder.

Theologisk Lærdom fandtes egentlig ikke i disse 43 Artikler. De første Artikler erklærer, at enhver er »vanvittig, blind og vantro«, der følger anden Vej end »eneste efter Skriftens Udvisning til Retvished og Salighed«. Men netop dette Princip staar slet ikke i Biblen og gør en bestandig Tekstkritik og Ordstrid til øverste Vejledning i Trossager! Men Meningen var jo en anden. Thi under dette saa fromt lydende, men umulige Princip forstodes: Vi kan bedst vælte den gamle Kirke med enkelte i Luthers Smag fortolkede Bibelsteder. *Thi om de andre Steder, der var dem imod, tav de pønt stille.*

De øvrige Artikler var ogsaa aldeles efter Luthers nye Lære, mange Steder meget uklare, saaledes ved Begrebsbestemmelsen om »Kirken«. Den er nærmest usynlig. Der er kun to Sakramenter, thi kun disse bevistes ved »Guds Ord« — atter et Eksempel paa, hvad man kan finde eller ikke finde i Bibelen! Nadveren skal naturligvis nydes

¹⁾ »Tøndebinder«, en af Reformationens Hovedtalsmænd, desværre en frafalden Præst, en fræk og aldeles udannet Person, »scriptis neque humanis neque divinis eruditus« siger en samtidig.

baade med Brød og Vin — hvor blev ellers Modsigelsen imod den gamle Kirke af? Og desuden var dette et *overordentlig brugeligt Argument overfor den brede Masse*. —

Modersmaalet skulde bruges ved Gudstjenesten — naturligvis, thi da den mere og mere reduceredes til Prædiken og Salmesang og ikke havde nogen Forbindelse med den gamle almindelige Kirke, var det jo næsten en Grusomhed at ville bibeholde Latinen.

De »gode Gerninger«s Fortjenstlighed, Aflad, Skærsild, hl. Messer og Vigilier for de afdøde forkastedes, Skriftemaalets Nødvendighed ligeledes.

»Rette kristne« Bisper og Præster er kun de, som prædiker »Guds rene Ord« — atter en smuk Betegnelse for de ny Paafund.

Til sidst siges, at »Christus alene er Kirkens Hoved og Forstander, og intet andet Kreatur enten i Himmelen eller paa Jorden«.

Saaledes var Sindene forvirrede, saaledes dækkede man ved fromt lydende Tale over Bruddet med den almindelige Kirke og dens apostoliske Organisation. *I Stedet for »Christus alene« som Kirkens Hoved fik den danske Menigmand nu det kongelige Kirkeregimente.*

Med Rette siger Ludvig Schmitt i sit Skrift om Tausen¹⁾: *». . . Ubegribeligt forekommer det os, at tænkende Mennesker kunne rose, ophøje og forherlige et saadant Makværk.«*

Men Lutheranerne den Gang troede vel, at disse Artikler betød et Fremskridt, og at »Christus alene« nu blev deres Hoved og Forstander. De gjorde dog, som man siger, »Regning uden Vært«, og hverken Joachim Rønnow eller Kong Frederik I agtede at give Kirkestyrelsen til »Christus alene« eller til de naive, bibel- og frihedsglade Prædikanter.

F. F. M.

¹⁾ København, Mohns Trykkeri 1895, S. 33. Vi har i det foregaaende som paa flere andre Steder fulgt L. Schmitts kyndige Forarbejde. Naar han forbavses over Reformationsskrifternes Tarvelighed — maa jeg bekende, at jeg allerede for længe siden er bleven vænnet af med denne Forundring.

Ved Pavens Død.

Da Pave Benedikt XV Fredag den 20. Januar var blevet farlig syg, besatte Nobelgarden i Følge sine Ordre den Korridor i Vatikanet, hvor Pavens Soveværelse laa. Om Fredagen modtog den hl. Fader Vandringsbrødet, ved 2-Tiden Lørdag Morgen modtog han atter den hl. Kommunion, og derefter meddelte Mgr. Zampini den syge den sidste Salvelse. Da det var forbi, klappede Paven ham paa Haanden og sagde: »Tak for Deres Venlighed!« Derefter tog Kardinalerne Afsked med den døende, idet de en efter en kom hen og kyssede Pavens Haand for sidste Gang. Det var ved denne Lejlighed, at ogsaa Kardinal Sili, der er pavelig Delegat for Valfartsstedet i Pompeji, kom hen til Pavens Seng. Da greb Pave Benedikt Kardinalens Haand og sagde ganske stille: »Pompeji, Pompeji!« Kardinal Sili fortalte Paven, at store Menneskeskarer var forsamlet i Helligdommen i Bøn for deres Overhyrde. »Tak, Tak!« var Pavens Svar. Natten til Søndag, straks efter Midnat, begyndte Kardinalerne at læse den hl. Messe i et Værelse ved Siden af Sygeværelset, og Paven modtog for sidste Gang den hl. Kommunion. Kardinal Giorgi meddelte derefter den døende Generalabsolutionen, og Kl. 6 om Morgenen døde Pave Benedikt.

Saa snart en Pave er død, gaar den udøvende Magt i Kirken over til det Hellige Kollegium. Den eneste, hvis Embede varer ved, er Storpønitiariaren, alle andre Embeder bliver vakante sammen med Pavestolen. Statssekretæren meddeler det diplomatiske Corps Pavens Død, og dermed er hans Funktioner forbi. Den ledende bliver nu Kardinal-Camerlengoen; det var i dette Tilfælde den samme Mand, som var Statssekretær, nemlig Kardinal Gasparri.

En ejendommelig Ceremoni finder Sted straks efter Pavens Død. Med en lille Sølvhammer slaar Kardinal-Camerlengoen tre lette Slag paa den dødes Pande og kalder paa ham med hans Døbenavn: »Giacomo della Chiesa.« Derefter tager han Fiskerringen af Pavens Haand og erklærer højtideligt, at Paven er død.

Den afdøde Pave vilde ikke, at hans Lig skulde balsameres, og derfor er Sørgehøjtidelighederne blevet afkortet en Del. Søndag Eftermiddag blev Liget baaret ind i Tronsalen, og om Mandagen blev det bragt til Peterskirken. I Spidsen for Processionen gik den pavelige Garde, saa fulgte Officerer, Kammerherrer, hele det pavelige Hof's Embedsmænd. Derefter blev Pavens Lig baaret, Liget var klædt i en stor Korkaabe og Mitra, hvori Ædelstene funkede. Straks efter Liget fulgte den afdødes Nevøer og derefter Kardinal Gasparri og 19 andre Kardinaler, efter Kardinalerne, der var violet klædt i Stedet for rødt, kom det diplomatiske Corps, og derefter en stor Skare Prælater.

Processionen gik gennem Sala Clementina ad Scala Regia til St. Peter. Ved Indgangen til Kirken modtoges den af St. Peters Kapitel, og det sixtinske Kor istemte et Liberale, hvorefter en af Kannikerne foretog Absolutionen. I det hl. Sakramentes Kapel stilledes Liget op paa en stor Katafalk, omgivet af brændende Lys. Ved hvert af Katafalkens Hjørner tog en Nobelgardist Plads som Æresvagt. Derefter aabnedes Kirken for Folket, og alene om Mandagen gik ca. 300,000 Mennesker forbi den døde Pave.

Allerede Torsdag den 26. Januar fandt Begravelsen Sted, og Pave Benedikt fik straks sin egentlige Grav, ikke blot en foreløbig, ved Siden af Pius VI's Grav.

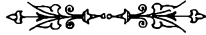

Nye Bøger.

Pax. The quarterly Review of the Benedictines of Caldey. (November 1921. 1 sh. 6 d.)

Benediktinerabbediet paa den lille Ø Caldey, som for snart en halv Snes Aar siden forlod Protestantismen og gik over til den katholske Kirke, har oftere været nævnet her i Ugebladet, som regelmæssig modtager dets smukke og stilfulde Kvartalskrift *Pax*. I November-Nummeret afslutter Abbed Aelred sin interessante Skildring af sin Rejse i Syd-Amerika, hvor han vandt en Mængde Venner og samlede en større Sum Penge for sit Abbedi, som var i

den yderste økonomiske Nød. En anden af Patrene skriver godt om, hvorledes man bør læse, og en tredje fortæller om deres hellige Regel og de mange Forklaringer til den. Interessante Anmeldelser af mere end 60 Bøger optager ikke saa faa af Hæftets 6 Ark. (*Pax. Caldey Abbey. Tenby. S. Wales. England.*)
N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Tirsdag den 14. Februar kan Højskolen igen begynde sine Møder. Der begyndes med en Mindefest for den afdøde Pave, og det bliver tillige en Fest for Pavedømmet. En Kvartet fra Stringendo vil spille, St. Ansgars Kirkekor synger, Pastor Günther læser op, og Mindetalen om Pave Benedikt holder Pastor Maurer. Det vil sikkert blive en baade stemningsfuld og belærende Aften, som forhaabentlig vil samle mange Tilhørere.

Odense. Torsdag d. 26. Januar genoptog St. Albans Menighed efter en længere Stilstand sine selskabelige Sammenkomster, og det er dens Hensigt i Fremtiden at holde dem regelmæssigt med kortere Mellemrum for at fremme Sammenholdet mellem sine saa langt spredte Medlemmer. Hr. Pastor Schmiderer bød Velkommen, hvorefter Menigheden fik nogle interessante Oplysninger om Sognets Tilstand. Efter disse Oplysninger tæller Odense Sogn 928 Katholikker (436 danske, 223 af dansk-polske og 269 af polske Familier); deraf bor 449 i Byen og 429 paa Landet. Af Menighedens 148 Ægteskaber er 77 danske (28 kath. og 49 blandet), 71 dansk-polske (20 kath. og 51 bl.) og 60 polske. Af de 398 Børn under 14 Aar stammer 142 fra danske, 102 fra dansk-polske og 154 fra polske Forældre. Af skolepligtige Børn er der i Byen 80, paa Landet 20. Af ugifte unge Mænd og Piger findes 62, Konvertiter 87. — Efter disse og flere andre Oplysninger med dertil knyttede Bemærkninger blev der fremvist en Række smukke Lysbilleder af Katakomberne. Aftenen sluttede med hyggeligt, selskabeligt Samvær og Kaffe bord. — Byen har nu ogsaa faaet sit katholske Bogsalg, idet en af dens Boghandlere, Hr. Åage Petersen, Albanigade 9, har paataget sig at forhandle katholsk Litteratur, som er udstillet i et Skab ved Indgangen til Kirken. Maatte dette bidrage til at udbrede Kendskab til og Læsning af vor desværre alt for lidt kendte katholske Litteratur.

Norge. Der forestaar, som »St. Olaf« meddeler, en hel Række vigtige Foretagender fra de kvindelige Kon-

gregationers Side i Norge. I Kristiania skal et stort Byggeforetagende sættes i Gang ved Vor Frue Hospital, som skal udvides og moderniseres, det bliver en stor, statelig Bygning, der skal rejses. Desuden har Josefs-søstrene paa et andet Sted i Kristiania erhvervet sig en større Grund, hvor der skal opføres Moderhus og Novicial for den norske Provins; derved vil der i St. Josefs Institut (Akersvejen 4) blive større Plads for Børnehjem og Skolerne. Vor Frue Villa, der hidtil var Noviciat, skal omdannes til Hvilehjem for gamle og syge Søstre. Ogsaa i Frederiksstad vil Josefs-søstrene bygge et nyt Hospital, — Elisabethsøstrene agter at foretage en stor Udvidelse af Elisabethshjemmet i Kristiania. I Tromsø sælger de deres gamle Ejendom og opfører et stort nyt Hospital lige udenfor Byen. — Endelig agter Franciskus-søstrene i Bergen at udvide deres Hospital og at opføre et Hvilehjem udenfor Byen.

Brevkasse.

Skal det være Vokslys eller kan man sætte Stearinlys foran Guds Moders Alter i St. Ansgar? B. J.

Der er vist ikke noget i Vejen for, at man kan sætte alle Slags Lys, naar blot denne smukke Skik i det hele taget kunde vinde lidt mere Udbredelse. Red.

Bekendtgørelse fra det Apostoliske Vikariat.

Den 6. Februar valgte det Hellige Kollegium den nye Pave, der har taget Navnet Pius XI. Hele Kirken glæder sig over igen at have et synligt Overhoved paa St. Peters Stol, og for at takke Gud for denne Naade vil der først-kommende Søndag, den 12. ds., Kl. 10 i St. Ansgars Kirke blive afholdt en højtidelig Pontifikalmesse med Te Deum og sakramental Velsignelse.

Vi forordner endvidere, at der den nævnte Søndag i samtlige Vikariatets Kirker og Kapeller efter Højmessens skal afsynges et festligt Te Deum og meddeles den sakramentale Velsignelse. København den 7. Februar 1922.

Det Apostoliske Vikariat.

Credo. Jan. 1922. Indhold: Led, milda Ljus! — Alphons Rodriguez S. J. Medel varigenom man-lär sig omsorgsfull plikt-uppfyllelse. — Credos nyårsbrev. — Kyrkokrönika över det gångna året. — Svensk kyrkokrönika 1921. — Morgen i Danmark. — Den kirkelige situation i Norge ved årsskiftet. — Från Credos torn. — Från våra församlingar och föreningar. — Kyrklig kalender.

Pastor Olrik er bortrejst fra Søndag fra den 12. til Torsdag Middag den 16. ds.

van Hureks Legat. Af dette Legat, som kan søges af katolske Mænd og Kvinder, boende i København, bliver en Portion ledig. Ansøgninger maa indsendes inden d. 25. Februar. Skemaer faas og afleveres igen Købmagergade 48 (Hoffmann). *Braun.*

Trosfæller, der agter at sætte deres Børn i St. Knuds Skoles første Underskoleklasse, anmodes om at indmelde samme snarest muligt, da der ellers ingen Pladser er tilovers. — I Katholsk Bogsalg sælges for Tiden Billedhæfter, der illustrerer Skolens Virksomhed i Skoleaaret 1921/22.

Fr. Kùpferte.
Skolebestyrer.

Katholsk selskabelig Forening

„Absalon“

afholder stort Karneval Fastelavns Søndag, den 26. Februar, i Blegdamsvejens Selskabslokaler fra 7—1.

Fem Musikere.

Billetter faas hos følgende:

A. Johansen, Birkegade 15². *C. Otlesen*. St. Hansgade 10².

L. Nielsen, Nørrebrogade 27C. *A. Raith*, Ryesgade 86A⁴.

A. Rundé, Ingerslevsgade 170².
Alle Katholikker er velkomne.

St. Andreas Gilde (Ordrup)

Saaftremt Forbudet hæves, afholdes

Fastelavnsfest

Mandag den 27. Februar 1922

i Charlottenlunds Palmehave.

Kl. 3 Børnene slaar Katten af Tønden etc.

Kl. 8 Fest for de Voksne (diverse Løjer) og Dans.

Billetter for Børn à 50 Øre, for Voksne: Kr. 1.00 for Medlemmer og Kr. 1.50 for Ikke-Medlemmer, faas hos

Fr. Grugni,
Hovmarksvej 9,
Telf. Ordrup 1197.

H. Holler,
Stationsvej 2,
Telf. Ordrup 986.

MUSIKFORENINGEN „STRINGENDO“

PRIVAT-KONCERT

Fredag den 17. Februar Kl. 7¹/₄ Eftm. præcis
i Studenterforeningens Festsal, V. Boulevard 6.

Assistance af:

PAUL SCHRAMM, **MARIE SCHRAMM,**
Klaver. Violoncello.

Virtuoser fra Wien.

Efter Koncerten Bal.

Billetter til Koncerten à Kr. 3,—, 2,— og 1,50 faas hos samtlige Medlemmer, i Katholsk Boghandel, Stenosgade 3, Telefon Vester 3930, Foreningens Sekretariat »Vestehus«, Vestervoldgade 115 samt gennem Foreningens Telefoner: C. 10,277 og Taga 2424 x.

Kirkelig Kalender.

12. Feb. Sønd. Septuagesima.	19. Feb. Sønd. Sexagesima.
13. — M. Ferialdag.	20. — M. Ferialdag.
14. — Ti. Valentin, Martyr.	21. — Ti. Ferialdag.
15. — O. Faustinus og Jovita, Martyrer.	22. — O. Petri Stol i Antiochia.
16. — To. Ferialdag.	23. — To. Petrus Damiani. Biskop og Kirkelærer.
17. — F. Ferialdag.	24. — F. Mathias, Apostel.
18. — L. Marias Officium.	25. — L. Marias Officium.

Katholsk Højskole. *Mindefest for Pave Benedikt XV.*
Tale af Pastor Maurer.

Tirsdag den 14. Febr. Kl. 8 Alt. i Knudssalen i Stenosg. 4 B. Adgang for alle. 25 Øre. Sursum corda bedes medbragt.

Maria Kongregationen for Mænd afholder Fælleskommunion i Jesu Hjerter Kirke Søndag den 12. Februar Kl. 8^{1/2}.

St. Josefs Gilde st. 1885. Møde afholdes Mandag den 13. Februar Aften Kl. 8 i Bredgade 67. *Bestyrelsen.*

Mariakongregationen for Mænd. Mødet Torsdag d. 16. ds. bortfalder.

Katholsk Syge- og Begravelseskasse af 1867. Den aarlige Generalforsamling afholdes Mandag den 20. Februar Aften Kl. 7^{1/2} i Bredgade 67^a o. Gaarden. *Bestyrelsen.*

St. Franciskus's III. Orden har Møde Fredag d. 17. Februar Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel. (Direktøren kan træffes i St. Knuds Kapels Sakristi fra Kl. 6—8.)

Eksercitier.

Fra Søndag d. 12. Febr. til Søndag d. 19. Febr. afholdes der i Jesu Hjertes Kirke Eksercitier (aandelige Øvelser) for katolske Mødre og Hustruer her i Byen. Alle indbydes venligst til at deltage deri.

Det første Foredrag er Søndag d. 12. Febr. 8. Hver Aften i Ugen er der Foredrag Kl. 8, Lørdag dog undtagen. Søndag Morgen (d. 19. Febr.) Kl. 8 Foredrag og derefter hl. Messe med Fælleskommunion.

Søndag Aften Kl. 8 Prædiken og Slutningshøjtidelighed.

Kiplings samlede Værker

20 Skindbind, absolut som ny. Bogladepris 200 Kr., sælges for 100 Kr. paa Grund af ulykkelige Omstændigheder. Billet, mrk: »Bøger« til Ekspeditionen.

Arbejde søges.

En Mand, der er pensioneret paa Grund af Svagelighed, søger lettere Beskæftigelse ved Inkassation eller Kontorarbejde. Billet mrk.: »Arbejde« til Bladets Ekspedition.

Kommis-Kolonial.

Som saadan søger jeg Plads i Forretning eller paa Lager straks eller senere. 6 Aar ved Faget. Anbefalinger fra tidligere Pladser have. Eventuelle Tilbud bedes tilsendt

Svend Beckmann, Dagmargade 71. Ringsted.

FREMMEDSPROGTRYKKERIEET »AITHENE« (ALB. HANSEN),
Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7
Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.
Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 8.

Søndag den 19. Februar.

1922.

INDHOLD: Sædemanden. — Den nye Pave. — Katholske Børn i Farc. — Nye Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Sverrig. England. Østerrig. Indien. — Til Ansgariusforeningens Medlemmer. — Brevkasse. — Avertissementer.

Sædemanden.

Lykkelige Jord, over hvilken den guddommelige Sædemand udsaar sin Sæd, der i Tidernes Morgen var lagt i de første Menneskers Hjerter, men snart blev tilintetgjort af Synden som af et ondt Hagelvejr. Da fandtes den himmelske Sæd ikke paa Jorden. Hele Verden laa hen som et Vildnis af Torne og Tidsler og giftige Planter. Der herskede Sult og Nød, thi uden den himmelske Sæd kan Mennesket ikke leve. Men nu har vor guddommelige Frelser bragt denne Sæd fra Himmelen igen og strør den ud over Jorden, ind i Menneskehjerterne. — Ogsaa i mit Hjerter har du, kære Frelser, saet din kostelige Sæd. Om det saa kun var et Par Frøkorn, som du spildte, mens du gik forbi, maatte jeg takke dig. Da havde du gjort mig rigere end ved at lægge den kosteligste Perle i min Haand. Men du har saet din Sæd i Overflod i mit Hjerter, med gavmild Haand har du meddelt mig af din »Fylde, Naade over Naade«. Du har omhyggeligt saet min Sjæls Ager til, og i hvert Frøkorn slumrede der Liv fra dit Liv, der vilde spire og vokse og bringe Frugt, tresindstyve og hundrede Fold.

Men da du gik og saaede din Sæd i min Sjæl, ihukom du Salmistens Ord: »De gik og græd, medens de saaede deres Sæd«. Du græd over den Skæbne, som du vidste, din Sæd vilde faa i mit Hjerte.

Det meste faldt paa Vejen, paa den haarde, af tusind Fødder traadte Jord. Og Himmelens Fugle kom og aad det. Hvergang du talte til mig, og jeg var døv og ikke vilde forstaa, hvergang du bankede paa, hvergang du bad og tryglede, og jeg sagde Nej og lukkede mit Hjerte til, da gik din Sæd til Spilde. Og den onde skyndte sig og røvede Frøet og dræbte det guddommelige Liv, der var i det. Derfor græd du, medens du gik og saaede Sæden i mit Hjerte.

Du saa ogsaa, hvor meget der faldt paa stenet Grund, hvor der ikke var megen Jord. Du betroede din hellige Sæd til min Overfladiskhed, mit vankelmødige Sind, min Utroskab. Den begyndte at spire, den blev til brændende Længsler, til ædle Tanker og hellige Beslutninger. Men saa kom Fristelsernes brændende Sol, og i Stedet for at modnes visnede den unge Sæd, fordi den ingen Rod havde. Ak, jeg har leget med den himmelske Sæd! Jeg søgte kun min Glæde og Tilfredsstillelse. Det var kun Overfladen af mit Væsen, der hørte dig til. Derunder var den haarde Sten. Derfor maatte Sæden dø, og derfor græd du, medens du gik og saaede Sæden i mit Hjerte.

Med Taarer saaede du ogsaa den Sæd, der skulde kvæles af mit Hjertes Tidsler og Torne, af alt det unyttige og gudfremmede, som jeg lader gro paa mit Hjertes Ager. Det trives saa godt der og vokser saa frodigt. Det bliver til et uigennemtrængeligt Krat, der breder sig og tager Lys og Luft fra alt det, du har plantet. Ak, hvor maatte du græde, da du saaede Sæden i mit Hjerte!

Du kunde have saæet denne Sæd i et andet Menneskes Hjerte, der vilde have bragt hundredfoldig Frugt. Men du er Sædens, du er Naadens Herre. Du giver enhver tilstrækkeligt, men du forbeholder dig at give med kongelig Gavmildhed, til hvem du vil. Lykkeligt det Hjerte, som forstaar sin Besøgelses Tid og bliver til en Mark, der bugner af Velsignelse! Men du forandrer ikke dine Kær-

lighedstanker, fordi de krydses af Menneskets Vilje, og du forudser Misvækst. — —

Forbarm dig over mig, guddommelige Sædemand! Se mit Hjertes fattige Ager, kom og saa dens Nøgenhed til en sidste Gang! Og du, som har sagt, at uden dig kan vi intet gøre, hjælp mig til at modtage din hellige Sæd med et ydmygt og taknemmeligt Sind, med uforbeholden Hengivelse, med Udholdenhed og Vilje til at bære Frugt, tredive og tresindstyve og hundrede Fold! Lad hellere alt andet dø i mig, end at et Frøkorn af din hellige Sæd skulde gaa til Grunde! Lad alt jordisk visne i den Naades Sol, der faar den himmelske Hvede til at modnes! Lad din Sæd sejrrigt kvæle alt det, som du ikke har plantet, for at du maa opleve Sædemandens Glæde og faa Sædemandens Løn ogsaa fra mit Hjerte! Den Løn, om hvilken Salmisten skriver: Men paa Høstens Dag vil de komme med Jubel, idet de bærer fulde Neg hjem fra den Ager, paa hvilken de har saaet med Taarer.

A. Menzinger.

Den nye Pave.

Mandag den 6. Februar Kl. 11³⁸ var Pavevalget afsluttet, og Kl. 12²⁵ blev det forkyndt fra St. Peters Balkon. Man ventede i Rom, at Paven som sædvanlig kun vilde vise sig indenfor Peterskirkens Mure for at give Velsignelse, men snart mærkedes det, at der vilde ske noget nyt. Alle Porte, der fra St. Peter førte ind i Vatikanet, blev lukkede, og paa een Gang hed det sig, at Paven vilde give Velsignelsen til Mængden paa Peterspladsen, saaledes som det skete i gamle Dage. Overalt i Rom lød Raabet: »Til Piazzaen! Til Piazzaen!« »Han vil give Velsignelse paa Piazzaen«, hørte man atter og atter, og en mægtig Strøm af Mennesker var paa Vej derud.

Stor Bevægelse gik gennem Mængden, da pludselig det pavelige Flag for første Gang siden Pius IX's Dage blev baaret frem langs Balustraden paa Vatikanets Terrasse. Det blev baaret med stor Højtidelighed af Nobelgardister,

aabenbart paa den nye Paves Befaling, og Kardinalernes store Flertal havde givet deres Samtykke dertil ved at give ham deres Stemme. Commendatore Tabanelli af Nobelgarden gik i Spidsen. Saa fulgte Svejtsergardister og atter Nobelgarden. Jubelraab steg op fra Menneskemængden. Der var ingen Tvivl mere, for første Gang i 50 Aar hørte man igen den pavelige Gardes Kommandoraab paa Peterspladsen.

Tilslidst kom Paven da tilsyne fulgt af en lille Flok. Smilende gik han fast og sikkert fremad. »Evviva il Papa«, lød det fra de 100,000 Mennesker. Paven gik straks hen til Balustraden og bredte sine Arme ud til Tegn paa, at han vilde give Velsignelsen. I dette Øjeblik naaede Begejstringen sit Højdepunkt. Raabene lød ustandseligt, og Tusinder af Lommetørklæder svingedes til Hilsen. Smilende og lykkelig stod Paven lidt og løftede saa atter Hænderne.

Endelig blev der stille, dødsstille, mens alle knælte ned, og langsomt og højtideligt kom Pavens Ord, man hørte dem over hele Pladsen: »Benedictio Dei Omnipotentis Patris et Filii et Spiritus Sancti descendit super vos et maneat semper.« »Amen«, var Mængdens Svar, og saa begyndte Hyldestraabene igen. Paven, der var ledsaget af Kardinalerne Vannutelli, Bisleti og Merry del Val, gjorde tre Gange Korsets Tegn over Mængden. Saa blev han staaende og saa ud over Pladsen. Garden kom og bad ham om en særlig Velsignelse, og smilende gav han den. Men Folket blev ved med at hylde Pius XI. Saa vendte han sig atter mod Pladsen og gjorde det ene Korstegn efter det andet over Folket. Et sidste Smil og et sidste Nik, og saa gik han langsomt ind. St. Peters Klokker begyndte at ringe, og alle Roms Klokker tog straks ogsaa fat, mens de sidste Hyldestraab lød fra Peterspladsen.

Den nye Pave er født den 31. Marts 1857 i Landsbyen Desio, der ligger omtrent 5 Mil fra Milano paa Vejen til Comosøen. »Times«s Korrespondent aflagde et Besøg i den lille Landsby allerede samme Dag, den nye Pave var valgt, og fandt en hel Mængde Bønder samlede foran det Hus, hvor Paven er født. Der boede i sin Tid hans

Fader, Francesco Ratti, der var Silkehandler, en ikke rig, men ganske velstillet Mand. Achille er den tredje af seks Børn, hvoraf der foruden ham selv kun lever to endnu. Sin første Skolegang fik Achille hos Præsten i Desio, som hele Sommeren igennem holdt Skole i fri Luft.

Senere kom Achille Ratti til Præsteseminariet i Milano og derfra til Lombarderkollegiet i Rom. Her viste han sine glimrende videnskabelige Evner og tog Doktorgraden baade i Filosofi, Theologi og kanonisk Ret. I Rom blev han ogsaa ordineret og holdt sin første Messe.

Allerede 1882 blev han kaldt tilbage til Milano og fik til Opgave at undervise Seminaristerne i Theologi og specielt i at prædike. Hurtigt blev den unge Ratti kendt for sine Kundskaber og sin Veltalenhed. 1888 gjorde Præfekten for det Ambrosianske Bibliothek, Mgr. Ceriani, ham til sin Assistent, og da han døde 1907, blev Ratti af Fakultetet valgt til hans Efterfølger.

Samtidig gjorde Ratti et stort Sjælesørgerarbejde. Han var Kapellan for nogle Søstre, og han organiserede en Forening af katholske Lærere i Milano. Derefter stiftede han Mariabørnenes Kongregation for Damer. Som Prædikant var han altid paa Færde, og hans største Glæde var at give Katekismusundervisning og forberede Børn til Modtagelsen af de hl. Sakramenter. Men hans Liv var fra 1888 til 1918 først og fremmest Videnskabsmandens anstrengende og flittige Liv.

Til Trods for dette Liv blandt Bøger ser Pius dog 10 Aar yngre ud, end han er, omend hans tidligere røde Haar er blevet hvidt. Han er stærkt bygget, men ikke ret høj. Hans glimrende Sundhed og store fysiske Styrke skyldes, at Bjergbestigning altid har været hans største Fornøjelse. Sammen med en Barndomsven, der er Sagfører, drog den lærde Mand hvert eneste Aar paa Tur i Alperne, og denne Ven siger, at det var altid vanskeligt at afgøre, hvad Ratti holdt mest af, Bøgerne eller Bjergene. Han har bestegit Bjergtoppene Matterhorn, Mont Blanc og Monte Rosa, ja, han var den første, der naaede op paa Mont Blanc fra den italienske Side. Denne og flere andre Ture har han selv skildret i den italienske Alpeklubs Blad. Hans stadige Ledsager fortæller spændende Historier om

disse Ture, hvor Rattis Ro aldrig forstyrredes, selv ikke i de farligste Situationer, som da Føreren engang faldt i en Afgrund, men Ratti fik ham langsomt halet op igen ved Tovene, de var bundet sammen med. Endnu da Ratti var 50 Aar, kunde han klatre som en ung Mand.

Saadan gik Ferierne, men til daglig sad Ratti som Bibliothekar i Milano og gjorde et mægtigt Arbejde. Han fik lært 27 Sprog og har skrevet mindst 100 lærde Værker af bibliografisk, historisk og filologisk Indhold, og desuden ca. 300 Artikler i videnskabelige Tidsskrifter. Hans Speciale er det orientalske Studium; men han har ogsaa skrevet kunsthistoriske Bøger om de gamle Bygninger i Milano og om Milanos første Digtere, desuden meget kendte Petrarca- og Leonardobibliografier. En Engländer, der i 1918 traf sammen med Ratti i Riga ved en Middag, den lettiske Regering gav for den pavelige Udsending, fortæller om, hvordan Samtalen snart kom paa Bøger. Ratti gjorde opmærksom paa, at der var kommet mange sjældne Bøger frem i Rigas Butikker fra de baltiske Baroners Samlinger, og han nævnede en hel Del, han vilde se at faa fat i. To Gange har Ratti gæstet England og besøgt de store Bibliotheker der, sidst i 1914, da han tog Del i Mindefesterne for Roger Bacon i Oxford.

1911 var Mgr. Ratti blevet flyttet til Rom som Sub-Præfekt ved det vatikanske Bibliothek, og tre Aar senere blev han dets Præfekt. Samtidig blev han udnævnt til Kannik ved St. Peter og Apostolisk Protonotar. Der havde i disse Aar udviklet sig et varmt Venskab mellem Pius X og den senere Pius XI, og desuden traadte han i nært Forhold til den engelske Kardinal Gasquet.

Men under Krigen fik heller ikke Mgr. Ratti Lov til at være i Ro. Benedikt XV valgte at bruge ham i en privat Mission, særlig paa Grund af hans mange Sprogkundskaber, og dermed kom Videnskabsmanden ind i Verdenskrigens allervanskeligste Forhold. Det var i Maj 1918, at Paven sendte ham til Polen ganske privat. Tyskerne sad dengang endnu fast i Polen, og i Rusland var Bolschevikrevolutionen lige ved at begynde. I Polen herskede den største Forvirring, Haab og Frygt var blandet sammen, Strid mellem de forskellige Partier, Vanskeligheder fra Ga-

licien og Ukraine, Rivalitet mellem latinsk og uneret Ritus og dertil Tyskernes Fremmedherredømme og Hungersnød. I al denne Forvirring kom nu Mgr. Ratti. Han kom først og fremmest med Pavens Almisser til de nødlidende i Polen. Det varede kun et Par Maaneder, saa var han i Krig med de tyske Generaler, der forbød ham al Rejsen rundt i Landet. Mæn før Protesten i Berlin var blevet afgjort, forlod Tyskerne Polen.

Nu var det, Mgr. Ratti fik Pave Benedikt til officielt at anerkende Polen som en selvstændig Stat, og Ratti blev saa udnævnt til Nuntius i Warschau og apostolisk Visitator for Rusland, hvor Bolschevismen triumferede. Kort derefter blev Ratti udnævnt til titulær Erkebiskop af Lepanto og blev bispeviet i Domkirken i Warschau. Samme Aar var Mgr. Ratti i Finland, den nye Stat, der straks havde søgt Forbindelse med Pavestolen.

I 1920 kom Polens frygtelige Ulykker, da de russiske Bolshevikhære trængte ind i Landet. Alle flygtede fra Warschau, den polske Regering var i Færd med at flytte, de fremmede Gesandter var alle borte, men den pavelige Nuntius blev. Han var den eneste, der var fast besluttet paa ikke at vige fra sin Post. Et uhyre Arbejde udrettede han i disse Aar for Krigsfanger og nødlidende af alle Slags. Pavens Udsending var virkelig Kærlighedens Apostel i Polen.

Ikke det mindst vanskelige Hverv fik Mgr. Ratti, da Paven gjorde ham til Apostolisk Kommissær i Schlesien under Folkeafstemningen. Det saa dengang ud til, at de største Stridigheder skulde bryde løs i det omstridte Land, ogsaa mellem de allierede selv. »Det er ikke almindelig kendt,« skriver et engelsk Blad, »men det er en Kendsgerning, at den Mand, der hidrog mere end nogen anden til Fredens Opretholdelse, var Pavens Repræsentant.« Det er ogsaa betegnende, at man fra ingen Side var rigtig tilfreds med ham i Schlesien, han var netop upartisk.

1921 blev Mgr. Ratti kaldt hjem til Italien og blev Kardinal Ferraris Efterfølger som Ærkebiskop af Milano. I den korte Tid han styrede Milanos Stift, faldt en stor Begivenhed, Aabningen af det katholske Universitet i Mi-

lano, for to Maaneder siden, der foregik under store Højtideligheder, hvor Kardinal Ratti meddelte Pavens Velsignelse. Det skulde være Begyndelsen til en ny stor Gerning, for ham blev det tillige Afslutningen. Hans nye Gerning blev i Rom ved St. Peter.

(Efter *The Universe* ved B. J.)

Katholske Børn i Fare.

Jeg er nødt til at skrive følgende Linjer, skønt det falder mig svært, fordi jeg er bange for, at Polakkerne ufortjent kommer til at staa i et daarligt Lys hos Ugebladets Læsere.

Men derfor beder jeg om at huske paa, at den polske Udvandring til Danmark allerede har varet over 27 Aar, og den beløb sig før Krigen til 12,000 aarligt. Husk paa, hvor ene de staar i Verden, uden den naturlige Støtte, som et Barn finder hos sine Forældre. Og hvis en eller anden paa Grund af det her følgende mener sig berettiget til at nedsætte Katholikkernes Moralitet til Fordel for den lutherske, saa vil jeg med det samme tilføje, at de polske Piger har vist sig at staa meget højere i moralsk Henseende end de lutherske svenske Arbejdersker, som levede under de samme Forhold.

Den polske Udvandring har i den senere Tid sat vilde Skud og skadelige Udvækster.

Det lange, tvungne Ophold under Krigen har ikke været uden Indflydelse paa de polske Folk.

Polakkerne, siger man, er efterhaanden blevet mere civiliserede. De spiser og drikker bedre, de klæder sig efter den sidste Mode, man finder dem paa Konditorierne, de kører i Bil, og Pigerne ligner snart helt fine Damer.

Men jeg tør sige, at mange til Trods for hele denne mærkelige Civilisation i Stedet for at velsigne de Aar, de har tilbragt i et fremmed Land, forbander det Øjeblik, de satte deres Fod i Gamle Danmark. Hvad gavner det at

oversmøre et Maleri med ny Farve, naar man ødelægger Billedet?

Denne ydre Civilisation er for dyrt købt, naar den har kostet Uskyldigheden. Mange rejser som Vrag tilbage til deres Fædreland. De har mistet de uskyldige, klare Øjne og den Alvor, hvormed de kom til Danmark for med Flid og Nøjsomhed at tjene Føden til deres gamle Forældre og til sig selv. Nej, man bliver ikke civiliseret, naar man er dømt til at leve under de elendige, umoralske Forhold paa de danske Herregaarde.

Det er ikke en Gevinst at bytte den ægte kristelige Civilisation med den, som bestaar i at spise og drikke, at køre i Bil og at klæde sig efter den sidste Mode.

Følgerne ser man i de ikke saa faa uægte Børn.

Ja, mange har desværre lidt Skibbrud.

For nu at kunne tjene Føden til sig selv og sit Barn er den ulykkelige Moder nødt til at sætte Barnet i Pleje hos danske Folk.

Nu sker det ofte, at Plejeforældrene fatter Kærlighed til Barnet og tilbyder uden eller for et ringe Vederlag at adoptere det. Og der skal Mod til, hvis en Moder med tre uægte Børn kan afvise baade Politiets og Plejefaderens Bøn om at afstaa eet Barn i det Øjeblik, hun skal sendes hjem. Hellere vil hun slæbe sine tre Børn med til det sultende Polen end efterlade eet af dem i lutherske Hænder. Jeg beundrer denne Piges Mod. Men ikke alle har denne Karakterstyrke.

Paa Banegaarden i Gedser sidder i et Hjørne en Pige, som har mistet Synet for nogle Aar siden. Nu skal hun hjemsendes. Hun har en Pige paa 10 Aar. Den lille er ikke med hende. »Hvor er dit Barn? Det kunde allerede være dig til Gavn,« siger jeg. »Barnet,« svarer hun, »er blevet tilbage hos danske Folk. De har ikke givet mig Ro, før jeg gav Afkald paa Pigen. Baade Politiet, Fattigaardsbestyreren, den lutherske Præst og Plejemoderen har været hos mig, for at jeg skulde afstaa Barnet. Man har lovet mig at sende Barnet, saa snart jeg kunde forsørge det.« — Stakkels Pige! Hun faar aldrig sit Barn, hvis hun ikke tvinger Plejemoderen til at udlevere Pigen.

»Hvor er din Dreng?« siger jeg til en anden, som skal

sendes ud af Landet. »Han er hos sine Plejeforældre ved Slagelse.«

For ikke længe siden blev en katholsk Dreng luthersk konfirmeret. Moderen var rejst hjem.

En Dreng paa to Aar venter paa at blive købt fri for 200 Kroner, som Plejemoderen vil have for Barnets Pleje. Moderen er i Amerika.

En anden Familie forbereder sig til at adoptere en 7^{1/2} Aars Pige. »Hvis Pige er du, Valborg (∴ Wladislawa)?« siger Plejemoderen. »Jeg er Fars Pige,« siger Barnet. — »Ogsaa Mors Pige?« spørger Konen. — »Ogsaa Mors (∴ Plejemors) Pige,« svarer Barnet. »Vil du rejse med Marie (∴ Barnets Moder)?« Barnet skal saa naturligtvis svare Nej. »Aa, du min lille Skat,« siger Konen og giver hende et Kys.

Paa denne Maade bringer man Moderen saa vidt, at hun efterhaanden gør sig fortrolig med den Tanke, at Valborg er Fars og Mors Pige og ikke Maries.

I Fjor fraskrev en Moder sig i Arresten Retten til en Dreng paa 4 Aar, før hun blev hjemsendt.

De ugifte Mødres Forhold bliver misbrugt baade af Politiet og Plejeforældre til at sønderrive de naturlige Baand, som knytter et Barn til dets Moder.

Der kan naturligtvis være Tilfælde, hvori det er forsvarligt fra luthersk Side, og det er tit rørende at se, hvor stor en Kærlighed disse Mennesker fatter til deres Plejebørn. Men det alene, at Forholdene i Polen er daarligere, kan heller ikke for Lutheranere være Grund til at arbejde paa denne unaturlige Adskillelse mellem Moder og Barn. Det er disse Børn, som af deres unaturlige Mødre bliver solgt og gaar tabt for Troen, det er disse katholske Børn, som raaber om Hjælp. Dette Raab overdøver Elenighedens Stemme, som kommer fra fjerne sultende Lande. Og Raabet vokser i Styrke for hver Dag og lyder ikke blot fra Nakskov, men fra alle Danmarks Egne.

Jeg overtager Børnenes Raab og bringer det videre til alle katholske Hjem. Og Raabet vil ikke forstumme, før det sidste Barn er i sikker Havn.

Vi maa bringe det saa vidt, at vi til enhver Tid kan sige til en Moder, som er endeligt besluttet paa at afstaa

sit Barn: »Giv mig Barnet, jeg vil sørge for dets Opdragelse.« Faren, hvori disse Børn befinder sig, er saa indlysende og saa overhængende, at vi ikke maa tøve. Mange har allerede glemt de katholske Børn fra Landet. Men ogsaa der bliver Forholdene stadig mere fortvivlede.

Derfor kommer vi til at udbrede vore Arme endnu videre for at favne alle vore Børn i en fælles Kærlighed.

Hvis det er nødvendigt, hvis vi ikke kan klare os paa anden Maade, saa maa vi forberede os paa at omdanne alle de mange »Dage« med Foraarsblomst, Høstblomst, Julesjerne o. s. v. til lige saa mange Dage for vore egne katholske Børn.

Hvis vi ikke kan overkomme begge Dele, skal vi først lindre Sjælenøden, før vi kan tænke paa den legemlige Nød.

Pater A. Smitz, Nakskov.

Nye Bøger.

Illustreret dansk Litteraturhistorie ved Carl S. Petersen og Vilhelm Andersen. (7. Hæfte. 1 Kr. 50 Øre. Gyldendal. København. 1921.)

Det vakte almindelig Glæde i mange Kredse Landet over, da i 1916 nærværende store og smukke Litteraturhistorie begyndte at udkomme; men det er vel tvivlsomt, om Glæden har holdt sig paa samme Punkt, da nu — seks Aar efter — kun en Brøkdal af det store Værk har set Dagens Lys. Arbejdet har jo, som allerede før omtalt, maattet deles mellem to, i Stedet for, at Carl S. Petersen skulde have skrevet hele Bogen. Denne sidste arbejder utvivlsomt meget langsomt — siden November 1919 har man med Spænding ventet paa, hvad han vil skrive om Niels Steno — medens Professor Andersen er noget hurtigere med at udsende sine Hæfter, der for Tiden behandler Øhlenschlägers og Grundtvigs Tidsalder. Carl S. Petersen skrev naturligt, klart og jævnt og i Ordets bedste Forstand belærende, Professor Andersen taler saare aandfuldt, men tit ret uforstaaeligt om Ting og Begivenheder, som han forudsætter kendte af sine Læsere, men som mange af disse afgjort intet kender til. Hvor mange vil f. Eks. faa noget positivt Udbytte af et Punktum som: »Bag ved Ørstedes Meningsskifte med Münster (om Angrebet paa Schillers »Grækenlands Guder« i »Aanden og Naturen«) ligger Striden mellem Troen paa Livets Udartning fra et guddommeligt Udspring og Haabet om dets Udvikling til

et menneskeligt Maal«. Eller hvem forstaar, i alt Fald uden nøjere Overvejelse, de første Ord af Afsnittet om Grundtvig: »I Litteraturens Historie, altsaa Bøgernes og ikke Kirkens, Skolens, Folkets Historie, kommer Grundtvig ikke blot i Tiden efter Øhlenschläger.« Og saaledes kunde man citere Snese af Eksempler, hvor den manierede Stil og det daarlige Sprog, overlæst med et Utal af Præpositioner, lægger Forstaaelsen mange Hindringer i Vejen og støder et sundt dansk Øre. At Professor Vilhelm Andersen naturligvis ved Besked om det, han skriver, og kaster et originalt Strejflys over mangt og meget i Litteraturen, er en Selvfølge, som ikke videre skal fremhæves, men hvorfor han her skal have sin Tak efter den forudgaaende Kritik. Noget af det, der glippede, kommer maaske af, at Professoren glemmer, at han skriver for jævne, almindeligt dannede Læsere, og ikke for stud. mager med Dansk som Hovedfag i deres sidste Semester før Eksamen.

Niels Hansen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. De Tilhørere, som sidste Vinter hørte Højskoleforstander Begtrup tale om Digteren Ingemanns Ungdom, skal nok af sig selv vide at komme igen paa Tirsdag Aften og høre om det Gennembrud, der omkring 1824—25 skete i hans Digtning. Men for de andres Skyld er der Grund til at gøre opmærksom paa, at Højskoleforstander Begtrup, der indtager en Førerstilling indenfor den danske Folkehøjskole, er en af dette Lands allerbedste Talere; og det baade i Henseende til Sprogets Skønhed og Foredragets Dybde. Vi tror, at ikke mindst den modne Ungdom af Kvinder og Mænd vil høste rigt Udbytte af denne Aften. — Foredraget begynder undtagelsesvis Kl. 8 præcis.

Ordруп. Menigheden herude har paa Initiativ af Kirkeforstanderskabet indsamlet 500 Kr. og for disse Penge stiftet et Legat til Minde om sin afdøde Sognepræst, Pastor Fr. Evers. Renterne tilfalder dels den Præst, der læser den ved Gavebrevet stiftede Sjælemesse for den afdøde, dels fattige i Sognet. Den smukke Tanke og den overordentlig villige Tilslutning vidner om, hvor afholdt Pastor Evers var i sin Menighed. G.

Sverrig. Længe har jeg tænkt paa at ville gøre Ugebladets Læsere specielt opmærksom paa »Credo«s sidste to Numre, fra December og Januar, men det har hidtil knebet med Pladsen i Ugebladet. Dog sent er bedre end

aldrig. Det første er »Credo«s Julenummer, der indeholder nogle meget interessante Stykker af St. Hieronymus og et af den hl. Paulas Breve til ham, begge Dele fortæller om Bethlehem. Af den hl. Birgittas Aabenbaringer bringer Heflet et lille Afsnit, der handler om Jesu Fødsel. Af særlig Interesse for os er desuden P. Schmiders Artikel om »En Valfart til Bethlehem«. — I Nytaarsnumret er det først »Credos Nyårsbrev«, der tiltrækker sig Opmærksomheden. Deri ser Redaktionen tilbage paa Aaret, der gik, og kan i den Anledning citere: »Det har regnet — men Regnen gav Grøde, Det har stormet — men Stormen gjorde stærk«. Stormen kom paa Grund af Biskop Bittes ofte omtalte Skrivelse til den svenske Skoledirektion, men »Credo« er tilfreds og glad for den Storm. Desuden læser man med stor Interesse tre Artikler »Svensk Kyrkokrönika 1921« af E. Sandqvist, »Morgen i Danmark« af J. Olrik og »Den kirkelige Situation i Norge ved Aarskiftet« af K. Kjelstrup. — Selve Biskop Bitters Skridt har ført til, at den svenske »skolöverstyrelse« har bedt Docent Sigfrid von Engeström om en sagkyndig Udtalelse om Biskoppens Skrift. Docent Engeström har afgivet en saadan, men den er ikke offentliggjort i sin Helhed. Dog viser, skriver Credo, de offentliggjorte Dele af dette officielle Indlæg, at det er skrevet med Samvittighedsfuldhed og Upartiskhed, men at Forfatteren dog har misforstaaet Biskoppen paa flere Punkter. Derfor har Bladene heller ikke hidtil kunnet enes om, hvorvidt Docent Engeström giver Biskop Bitter Ret eller ej. Man maa vente og se, om en fuldstændig Offentliggørelse af Docentens Skrift skulde finde Sted.

England. Under Pave Benedikts Sygdom blev der i den berømte anglikanske Kirke, Westminster Abbey, i London, bedt officielt for den syge Pave. Da Paven var død, sendte den anglikanske Biskop af Manchester en hjertelig Kondolenceskrivelse til den katholske Biskop af Salford. I flere anglikanske Kirker er der blevet holdt højtidelige Sjølemesser for Paven, og de er blevet holdt helt efter katolsk Ritus.

Østerrig. I sidste Øjeblik modtager vi Meddelelse om, at P. Ferdinand Friederichs S. J. er afgaaet ved Døden den 10. Februar i Jesuiterkollegiet i Kalksburg. Den afdøde var født i København den 19. December 1860. Efter at have været Elev paa Andreaskollegiet 1873—80, traadte han ind i Jesu Selskab og blev i Aaret 1894 viet til Præst. Hele sit Liv som Præst tilbragte han i Udlandet, den længste Tid i Kalksburg, hvor han nu er død. Gamle Katholikker i København husker sikkert den afdøde fra Ungdommen. R. I. P.

Indien. Blandt de skismatiske Jakobiter paa Malabar-kysten gør der sig en stærk Bevægelse gældende efter Forening med den katolske Kirke. Den Apostoliske Vikar af Kottayam, Biskop Chulaparambil, der selv er Indier, meddeler, at det for en stor Del skyldes den Omstændighed, at Paven har tilladt jakobitiske Præster, der konverterer, at beholde den syro-antiokenske Ritus. Som Følge heraf er en hel Del Præster og mange Lægmand traadt over til Kirken, og der er nu indrettet et særligt Seminarium for saadanne Præster.

Til Ansgariusforeningens Medlemmer.

Vi beder indtrængende Medlemmerne af Ansgariusforeningen ude i Provinsen om at indsende deres Kontingent for 1921. Til Trods for særskilte Henvendelser til hver enkelt, har mange endnu ikke svaret. I den nærmeste Fremtid skal Regnskabet afsluttes og Medlemslisten revideres, og det er derfor paa høje Tid. De 5 Kroner bedes sendt til undertegnede.

Bernh. Jensen,
Præst,

Boyesgade 8³. København V.

Brevkasse.

Ærede Hr. Red. Da De jo billigvis bør vide Besked om alt, hvad Deres Læsere ikke ved, men gerne vilde vide Besked om, tillader jeg mig at spørge Dem om Oversættelsen af følgende Ord i Alle Helgens Litaniet (eller rettere: eet Ord af følgende): *Dominus conservet eum* (Paven) . . . *et non tradat eum in animam inimicorum ejus*. Hvorledes kan den almindelige Oversættelse af *animam* ved Hænder forsvares, en Betydning, Ordet *anima* dog ikke kan have? Det skulde vel ikke være en gammel Fejlskrift for *manum*? Med Tak forud. Deres ærbødige *Exsul*.

Desværre ved jeg ikke Besked om alt og er ikke i Stand til at svare noget sikkert paa Deres Spørgsmaal. Selv har jeg altid opfattet Ordet *in animam inimicorum ejus* som en Omskrivning for »til hans Fjender«. Men om det er rigtigt, ved jeg ikke. Maa-ske kan en mere lærd Filolog oplyse os om det. *Red.*

A.C. Onsdag d. 22. Februar Kl. 8¹/₄ i Studenterforeningen. Ingeniør G. Wissum: Katholsk Landsforbund. — Kun Adgang for Medlemmer og de af Administratores specielt Indbudte, *Adm.*

Wienerinde med Kontorstilling søger møbleret Værelse hos katholsk Familie. Billet mrk. »Værelse« til Bladets Ekspedition.

Katholsk Højskole.

Møde hver Tirsdag Aften Kl. 8 i St. Knudssalen i Stenosgade. Adgang 25 Øre. Højskoleforeningens Medlemskort, som koster 3 Kr. een Gang for alle, giver gratis Adgang til alle Vintermøder (fra Oktober til Marts incl.). Indmeldelser modtages hos Hr. Johs. Hansen, Svanholmsvej 12⁴, samt ved Indgangen til Foredrags-salen, hvor Betaling for Kortene ogsaa afgives.

Datum	Foredragsholder	Emne
21. Febr.	Højskoleforstander Begtrup	Ny folkelig Digtning 1824—25.
28. —	Stud. mag. Emil Frederiksen	Skikkelser fra den katholske Renæs- sance i fransk Litteratur.
7. Marts	Pastor Olrik	Det klare Hoveds indre Bygning.
14. —	Organist Hammermüller	Liturgisk Solo- og Korsang.
21. —	Fuldmægtig Fink-Jensen.	Dr. Maria Montessori. Lidt om Opdragelse.

Bortlodning i Ordrup.

Venner af St. Andreas Menighed i Ordrup har, for at hjælpe Kirken til Udbedring af dens Varmeapparat, skænket tre værdifulde Gaver, som vil blive bortloddet i det nævnte Øjemed. De tre Ting er: Et stort *Oliemaleri* (Original), forestillende Kong Knud d. Hellige, malet af den svenske Kunstnerinde Fru *Gisela Trapp*. — En *silkebroderet Thedug* og En *guldbroderet Sofapude*.

Lodsedler à 1 Kr. vil kunne faas i Katholsk Bogsalg, Stenosgade 3, og hos Portneren ved St. Andreas Kirken i Ordrup i Dagene 22/2 til 12/4, begge Dage inclusive; Lotteriet trækkes den 19. April.

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Konfirmander til Hjælp. Skemaer, som de ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos Undertegnede (Form. 9—10 eller Efterm. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden Mandag den 6. Marts enten hos Fru Mariboe, (Istedgade 3) eller hos Undertegnede.

J. Braun, Sognepræst. Bredgade 64.

Fra Vincentsforeningen i St. Ansgars Sogn modtaget til de danske kath. Børn fra Landet 50 Kroner, og fra Vincentsforeningen i St. Annæ Sogn 25 Kr. hvorfor jeg hjerteligt takker.

Pater A. Smitz.

van Hureks Legat. Af dette Legat, som kan søges af katholske Mænd og Kvinder, boende i København, bliver en Portion ledig. Ansøgninger maa indsendes inden d. 25. Februar. Skemaer faas og afleveres igen Købmagergade 48 (Hoffmann). Braun.

Trosfæller, der agter at sætte deres Børn i St. Knuds Skoles første Underskoleklasse, anmodes om at indmelde samme snarest muligt, da der ellers ingen Pladser er tilovers. — I Katholsk Bogsalg sælges for Tiden Billedhæfter, der illustrerer Skolens Virksomhed i Skoleaaret 1921/22.

Fr. Kùpferle.
Skolebestyrer.

Kirkelig Kalender.

19. Feb. Sønd. Sexagesima. 20. — M. Ferialdag. 21. — Ti. Ferialdag. 22. — O. Petri Stol i Antiochia. 23. — To. Petrus Damiani. Biskop og Kirkelærer. 24. — F. Mathias, Apostel. 25. — L. Marias Officium.	26. Feb. Fastelavnssønd. 27. — M. Ferialdag. 28. — Ti. Ferialdag. 1. Marts O. Askeonsdag. 2. — To. Karl den Gode, Martyr. 3. — F. Ferialdag. 4. — L. Kasimir, Bekender.
--	--

Katholsk Højskole. Tirsdag d. 21. Febr. Kl. 8 Aften i Knuds-salen i Stenosgade 4 B. Højskoleforstander Begtrup: Ny folkelig Digtning 1824—25. Adgang for alle. 25 Øre. Sursum corda bedes medtaget. — NB. Der begyndes **Kl. 8 præcis.**

St. Annæ Menighed, Sundby. Søndag den 26. Februar Kl. 7 Aften Familiefest med Lysbilleder og Oplæsning, Kaffe bord m.m.

Bekendtgørelse til Rosenkranssognets Medlemmer.

Fra 1. Januar er de faste Stolepladser i Rosenkranskirken ophævede, og der haves ikke mere Ret til bestemte Pladser i Kirken.

Eksercitier i Ordrup.

I Lighed med hvad der har været Skik i tidligere Aar skal der nu atter afholdes 3 Dages Eksercitiiekursus paa det gamle St. Andreas Kollegium. Det første vil finde Sted i den stille Uge, fra Onsdag Aften den 12. April til Paaskesøndag, den 16. April Morgen.

Foruden Studenter og Gymnasieelever kan ogsaa andre kath. unge (eller ældre) Mænd faa Adgang,

Deltagerne vil komme til at bo paa St. Andreas Præstegaard og følge den til Eksercitierne hørende Dagsorden.

Anmeldelser bedes sendt til P. Ludv. Günther, Ordrup, hos hvem alle nærmere Oplysninger kan faas.

I Løbet af Sommerferien agtes der holdt flere Eksercitiiekursus bl. a. ogsaa for Præster.

Unio. *Fastelavnstirsdag* d. 21. Februar 1922 Kl. 7¹/₂ i Koncertpalæets Riddersal: *Kabaret* med efterfølgende *Bal til Kl. 1.* Underholdningen begynder *absolut præcis Kl. 8.*

Billetpris: for Medlemmer Kr. 2,25, for Besøgende Kr. 4.50.

Billetter faas hos:

A. V. Günther,
Bangertsgade 11
Tlf. 4110.

Aug. Husson,
Stenosgade 5
Tlf. Vester 787 x.

Johs. Hoffmann & Søn,
Købmagergade 48
Tlf. 1389.

Ansgariusforeningens Bestyrelse og andre af Ugebladets Venner bedes modtage en hjertelig Tak for den smukke Adresse og Opmærksomhed mod mig til venlig Erindring om min elleveaarige Virksomhed som Redaktør af Ugebladet. Villa Fjordblink i Thisted Febr. 1922.

Niels Hansen.

FREMMEDSPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN),
Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 9. Søndag den 26. Februar. 1922.

INDHOLD: Fastemandat. — Joachim Rønnow 6. — Tanker og Praksis. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aalborg. — Avertissementer.

FASTEMANDAT

FOR DET APOSTOLISKE VIKARIAT DANMARK
OG ISLAND.

I. Fastebudet — som kun tillader een fuldstændig Mættelse, eet mindre Maaltid og om Morgenen en Smule Brød*), men udelukker al anden Spise — gælder for alle Dage af den 40 Dages Fastetid fra Askeonsdag indtil Paaskelørdag Middag med Undtagelse af Søndagene, desuden for alle Tamperdagene — 7., 9. og 10. Juni, 20., 22. og 23. September og 20., 22. og 23. December — og for Vigilie-Fastedagene før Pinse, før Marias Optagelse (∴ den Søndag, hvor Festen fejres offentlig) og før Alle Helgen. Forpligtede til at faste paa disse Dage er alle, som har fyldt 21 Aar, men endnu ikke har begyndt det 60. Aar. Fastedagene skal hver Gang Søndagen forud forkyndes fra Prædikestolen.

II. Abstinensbudet, som forpligter alle, der er fyldt 7 Aar, til at afholde sig fra at spise Kød og Kødsuppe, gælder for Askeonsdag, Lørdagene i Fastetiden, alle Tamperdage — ogsaa den 8. Marts —, alle Vigilie-Fastedagene og Aarets samtlige Fredage (jrf. dog Nr. III). De øvrige Dage tillades Nydelsen af Kødspiser med den Indskrænkning, at paa samtlige paabudte Fastedage (jfr. Nr. I) til-

*) Theologerne regner indtil 60 Gram.

lades Nydelsen af Kød kun een Gang, nemlig ved Hovedmaaltidet. De, som paa Grund af deres Alder eller formedelst Dispens er fritagne for at faste, er ogsaa fritagne for Abstinenspligten paa de Fastedage, som ikke tillige er Abstinensdage.

III. Abstinenspligten bortfalder paa alle paabudte Festdage.

IV. Spiser, der er tilberedte med Flæsk, Fedt eller Blod, for saa vidt de enten slet ikke eller kun i uvæsentlig Grad indeholder Køddele, kan nydes hver Dag, med Undtagelse af den hellige Langfredag.

V. Følgende Personer er — undtagen paa Langfredag — aldeles fritagne for Abstinensen: a) De i aktiv Tjeneste staaende Militærpersoner og, hvis disse fører egen Husholdning, ogsaa deres Hus- og Bordfæller. b) Gæstgivere og Spiseværter og deres Gæster samt alle de, der jævnlig faar deres Mad fra et offentligt Spisested. c) Handelsbetjente, Svende, Lærlinge, Arbejdere og andre, som holdes med Kost af Ikke-Katholikker. d) De af Ikke-Katholikker indbudte Gæster. e) Medlemmer af og Tjenestefolk i Familier, hvor enten Mand eller Husru ikke er Katholik. f) Fattige, rejsende og de paa offentlige Bader eller Kuranstalter under Kur værende Personer.

VI. Alle Sognepræster har, og alle øvrige af Os approberede Skriftefædre meddeles der herved Myndighed til i paatrængende Tilfælde — hvor der nemlig foreligger vægtigere Grunde end blot overdrevent Hensyn til det legemlige Velvære — at forandre Faste- og Abstinensbudet for enkelte troende til en eller anden from Gerning; dog kan kun Sognepræsterne og Rektorerne gøre Brug af denne Fuldmagt udenfor Skriftemaalet. Sognepræsterne har ydermere Ret til at dispensere en hel Familie ad Gangen.

VII. Af Hensyn til, at Faste- og Abstinensbudets oprindelige Strenghed for alles Vedkommende er bleven mildnet, skal alle troende, som er i Stand dertil, i Fastetiden nedlægge en Almisse i de Bøsser, som i denne Hensigt bliver at anbringe i alle Kirker og Kapeller med Paaskrift: Faste-Almisse. Bøsserne skal anbringes paa et bekvemt og let synligt Sted. Disse Fastealmitter, som anvendes til Bedste for Vikariatets kirkelige Anstalter, skal indsendes til Vikariatet straks efter Fastetidens Afslutning. Den, som ikke er i Stand til at give en saadan Almisse, skal paa Søndagene i den hellige Fastetid bede den smertefulde Rosenkrans for Kirkens Anliggender.

VIII. I Overensstemmelse med Kirkelovbogens Canon 1346 og det hellige Tridentiner-Koncils Bestemmelser (S. XXIV de ref. c. 4) forordner Vi, at der i samtlige Sognekirker i den hellige Fastetid skal holdes en særlig Faste-

andagt, bestaaende af en Prædiken, Salmer og Bønner, hvorom vi overlader Sognepræsterne at træffe nærmere Bestemmelse. Disse Andagter skal slutte med den sakramentale Velsignelse og Prædikenerne have Menneskets sidste Ting eller Frelserens Lidelse og Død eller et andet dermed i nær Forbindelse staaende Emne til Genstand. — Paa Søgnedagene i Fastetiden bliver under eller efter Skolemessen den smertefulde Rosenkrans eller andre passende Bønner at forebede for Kirkens Anliggender.

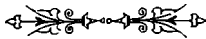
IX. I de saakaldte lukkede Tider, d. e. fra Askeonsdag indtil Første Paaskedag og fra den første Adventsøndag indtil Første Juledag inkl., maa ingen højtidelige Bryllupper — d. v. s. Messebryllupper — finde Sted. I Faste- og Adventstiden bør de troende ogsaa afholde sig fra alle Danse og andre støjende offentlige Forlystelser.

X. Tiden for Opfyldelsen af det kirkelige Bud om Paaske-Kommunionen fastsættes i Medfør af en pavelig Tilladelse at skulle vare fra Palmesøndag indtil Christi Himmelfart og for de Katholikker, som bor langt borte fra en Kirke, indtil Anden Pintsedag. I Overensstemmelse med Kirkelovbogens Canon 859 § 3 tilraades det de troende at opfylde deres nævnte Paaskepligt hver i sin Sognekirke, og de, der har opfyldt den i et fremmed Sogn, bør sørge for at underrette deres egen Sognepræst om, at de har opfyldt Kirkens Bud.

København, den 17. Februar 1922.

† JOHANNES,

Biskop af Anastasiopolis,
Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Joachim Rønnow,

Roskildes sidste »katholske Biskop«.

(Fortsat.)

6. RØNNOW PAA HERREDAGEN OG UNDER KIRKESTORMEN 1530.

Paa de 43 Artikler svarede Biskopperne eller rettere Ærkebispens af Lund og de øvrige 6 danske Bisper i 27 Artikler. Ærkebiskop Aage Sparre havde lige saa lidt

som Joachim Rønnow faaet pavelig Stadfæstelse, han var i og for sig den højeste iblandt Prælaterne¹⁾, men faktisk blev det Roskilde-Bispen, der førte an og var Episkopatets Ordfører. Dog kan det godt være, at han endnu i 1530 traadte lidt tilbage for Ove Bilde i Biskoppernes Forsamling. Men denne elskværdige og ikke videre energiske Olding gav vistnok snart efter for den yngre, regeringsdygtige Rønnow, navnlig da det efter Frederik I's Død kom til at se anderledes ud for Kirken, og Roskilde-bispen søgte Anerkendelse i Rom. Da Rønnow var Rigets øverste Kansler, var det en Selvfølge, at han optraadte paa de øvrige Bispers Vegne eller i hvert Fald havde mest at sige i Raadet. Det er i hvert Fald ham, der officielt træder mest frem.

De 27 Artikler bringer efter et Forord til Kongen nærmest kun en Gengivelse af de 43's Indhold, beder der- efter Hs. Naade om at ville forkaste disse som aabenbart kætterske og minder Kongen om hans Løfter om Kirkens Opretholdelse. — Der forhandlede meget om en offentlig Diskussion imellem de to Parter, og sikkert havde baade Kongen og Prædikanterne gerne afholdt et Møde med Diskussion paa Dansk med de sædvanlige Angreb — en Slags Skin-Disputats, der naturligvis vilde være endt med Forvirring eller »Evangeliets« Sejr, eftersom Tilhørerne i Forvejen var indtagne for den nye Lære og videnskabelig slet ikke var i Stand til at fælde Dom.

Derfor vilde Katholikkerne kun disputere under visse Betingelser og lade et helligt almindeligt Kirkemøde være Dommer i Striden²⁾. Saaledes forhandlede der frem og tilbage uden Resultat. Kongen gav Biskopperne et undvigende Svar om, at han ikke beskyttede Prædikanterne, fordi de var Luthers Disciple, men fordi han var forpligtet til at beskytte «Guds Ord».

¹⁾ Aage Sparre resignerede 1532, hans Efterfølger blev Torbern Bilde.

²⁾ At Katholikkerne fordrede en regelret latinsk Disputats, var en Selvfølge i hin Tid, da alle videnskabelige Spørgsmaal diskuteredes i dette Sprog. Desuden deltog nogle Theologer fra Köln i Herredagen, og disse regnede kun med en videnskabelig theologisk Disput. Men Prædikanterne vilde skænde og tordne. Det kunde de bedre paa Dansk.

Paa denne Maade løj han sig fra den Reces, han før Kongevalget havde lovet at holde, hvori der udtrykkelig stod, at han, Kongen, »aldrig vilde tilstede nogen Kætter, Luthers Discipel, at prædike . . . imod den hellige Fader Paven eller den romerske Kirke« o. s. v. *For Resten havde han jo brudt denne Ed allerede mange Gange før.* Man kan maaske sige: Ja, men hvis han, Frederik I, nu var overbevist Lutheraner, saa behøvede han dog ikke at holde en Ed, som han ikke længere ansaa for rigtig? Men Sagen ligger helt anderledes. Han blev udtrykkelig valgt af det katholske Parti for at beskylte Kirken. Hvis han paa een Gang var bleven »omvendt« til Luther, burde han aabent have vedkendt sig det og tilbudt at nedlægge Kronen i Stedet for underfundigt at lyve sig fra sine Forpligtelser. Det mest sandsynlige er desværre, at han allerede den Gang, da han aflagde Eden, ikke havde den alvorlige Hensigt at holde den. Nu holdt han altsaa Sagen hen med »Guds Ord« og lignede deri flere af de øvrige tyske Fyrster. Han selv var jo en af dem.

Under Herredagen prædikede Tausen og andre Lutheranere under stort Tilløb. Folket morede sig over de ud søgte Skældsord, som de lutherske Prædikanter traktered Kirkens Forsvarere med. Det blev dem for en Forms Skyld forbudt, men efter et Par Dage gik det atter videre i samme Stil ¹⁾.

Herredagen gik hen med Klager fra begge Sider og endte med, at Kongen — ingen Afgørelse traf, men lovede, at begge Parter skulde have Frihed, indtil et almindeligt Kirkemøde kom i Stand. Med andre Ord: de lutherske Prædikanter opmuntredes til at udbrede deres Lære, saa meget og saa kraftigt de kunde. Daglig to Gange forkyndtes nu Lutherdommen i flere Kirker, og hvilket op-

¹⁾ Det skal paa ingen Maade benægtes, at der under de theologiske Kampe faldt drøje Ord fra begge Sider. Ogsaa Paulus Eliæ staar her ikke uden Lyde, lige saa lidt som i Tyskland Dr. Eck og andre af Luthers Modstandere. Men jeg tror alligevel, at ligesom ingen før eller senere overgaar Martin Luther i Grovhed og Uhøviskhed, saaledes var ogsaa her i Danmark Protestanterne de groveste. Det var jo deres Styrke — og hvad skulde de ægge Mængden med, hvis de ikke havde »Pavekirken« at slaa løs paa?

hidsende Sprog Prædikanterne førte, skulde snart ses af Følgerne.

Under Herredagen havde Joachim Rønnow en særdeles vanskelig Stilling. Han var jo bundet til Kongen og til Indrømmelser overfor den nye Lære. Hans Bestræbelser gik derfor ud paa at mægle, saa meget det var muligt.

Om det var paa selve Herredagen eller kort efter, er ikke sikkert, men i alt Fald lavede Rønnow et Mæglingsforslag i Form af et Reformationens-Andragende til Kongen. Vi ser deraf tydelig, at han, skønt »Lutheraner«, vilde overholde Forpligtelserne imod Roskilde Domkapitel og bevare sin Bispemyndighed i gammel Forstand. Bestemmelserne i dette Forslag var:

1. »Guds Ord og det hellige Evangelium« skal »klarligen og ret« forkyndes — *altsaa Protestantismen principielt indføres.*
2. I Vor Frue Kirke skal den katholske Gudstjeneste holdes vedlige, »paa det at det latinske Maal ikke skal komme udi Fald og Forsømmelse«. Graabrødre-Kirken skal overlades Lutheranerne i Stedet for vor Frue Kirke. *Prædikanterne skal ikke udskælde nogen »navnligen«.* Dette sidste var i høj Grad paakrævet.
3. De Præster, der er berøvet deres Embede, skal faa Rentepenge og Alderdomsforsørgelse.
4. Ingen Prædikant maa paa egen Haand bortjage en Præst og trænge sig ind i hans Stilling, men han, Rønnow, vil i paakommende Tilfælde ordne Embedsbesættelsen selv.
5. Han, Bispen, vil gerne høre efter Raad og hjælpe til, for at alting maa reformeres, som er »tjenlig til god og kristelig Skik«.
6. Kongl. Majestæt og Rigets Raad skal lave en Ordinans om de kirkelige Sager, hvorefter man kunde rette sig herefter.

Hvitfeldt skriver om dette Forslag: »Men Bisp Rønnow fik ikke anden Besked end som tilførn: Hs. Majestæt vilde haandhæve begge Religioner, indtil der var holdt et almindeligt Koncilium , . .«

Man kan godt forstaa, at hverken de ivrige Lutheranere eller Katholikkerne var tilfredse med denne Mægling. Med Rette siger Rønnows protestantiske Biograf H. Knudsen:

»Grunden, hvorfor Forslaget ikke fandt Bifald, er ikke vanskelig at udfinde. *Det var ikke Kirkeforbedringen i og for sig, men vel de timelige Fordele, den havde i sit Følge, der laa hin Tids mægtige paa Hjerte, med andre Ord: det var Kirkens Gods og Formue, de tragtede efter, men det stræbte Forslaget at bevare ubeskaaret for Kirken.*«

Netop! **Her laa Knuden!!** Der er til Trods for al Tragik i denne frygtelige Kamp alligevel en uhyre, ja en grusom Komik i det at se Lutheraneren Rønnow paa den ene Side og Lutheraneren Frederik I med den endnu mere lutherske Søn, Kristian III, paa den anden Side »lege Skjul« bag ved »den rene Lære« for at gribe — det urene Mammons Rigdom og Magt¹⁾. De to Parter ligner to Indbrudstyre, der slaas om Byttet, kun at de i dette Tilfælde vil »reformere« for at faa Byttet. Men Frederik I var ikke saa stærk som Kristian III senere efter Grevens Fejde, derfor vovede han endnu ikke at gribe Roskildebispens ved Vingerne og skære dem af, han havde kun stækket dem noget i Begyndelsen, nu voksede de igen. Thi i Frue Kirke-Striden sejrede foreløbig Rønnow.

Allerede i de sidste Maaneder af Aaret 1530 var Lutheranerne trængt ind i Københavns Hovedkirke. Tausens voldsomme og ophidsende Taler imod Kirken — hvem kan vel smæde Kirken bedre end dens frafaldne Tjenere? — forøgede Folkets Lyst til at indføre den nye Trosskik i hele Byen og lade den gamle Kirkes Repræsentanter føle Nævernes Magt. Tredje Juledag trængte en hujende og skrigende Folkemængde, væbnet med Økser og andre Redskaber, ført af daværende Borgmester Ambrosius Bogbin-

¹⁾ H. Knudsen er endnu — det var i Aaret 1840 — saa lidt fordomsfri at tilføje, at »naturligvis« hans Bebrejdelse ikke gjaldt Frederik I, den »ædle« Mogens Gjøe, Erik Banner og »maaske« nogle faa andre. Vi spørger: Hvem da ellers? Navnlig Mogens Gjøes skandaløse Optræden ved at udjage Munkene i Hertugdømmerne og derved berige sig selv taler et tydeligt Sprog. Sædelige Helte var Reformationens Førere ikke, navnlig ikke Kongerne Frederik I og Kristian III. Denne sidste var dog en oprigtig Lutheraner. Om ham senere.

der, af Konrad Køkkenfedt, Anders Guldsmed, Vilhelm Ronge, Hans Sort, Rasmus Bager, Skipper Tøger og andre, »en stor Skare af Pøbelens værste Bærme« ind i Vor Frue Kirke. *De væltede Helgenbillederne, spyttede paa dem, slog løs paa dem med deres Næver, sønder slog dem med Økserne.* Derpaa løb de ind i Koret, ødelagde fuldstændig Kannike-stolene og alt Panelværk. Selve Højalteret vilde de have slaet i Stykker, hvis ikke Byfogden havde forsvaret det med sit Liv. Men alt andet vanhelligedes, og Messe-bøgerne blev revet itu. *Hans Tausen, Forbrydelsens Rænkesmed¹⁾, holdt sig hele Dagen skjult.* Efter denne Sejr for det »rene Evangelium« forandredes dog Situationen. Alle anstændige Folk og selvfølgelig den Del af Borgerne, der holdt fast ved Kirken, blev højst forbitrede over dette Udslag af den nymodens Kristendom. I Byraadet, hvor der endnu var mange gode Katholikker, protesteredes der højlydt, og der fordredes Straf over Voldsmændene. Hans Tausen havde først rost denne Voldshandling og jubileret over Sejren, men da han saa, at Stemningen slog om, begyndte han at tordne imod dette Kirkerov. Han fulgte deri Luthers Eksempel, der først ophidsede Bønderne og bagefter prædikede imod dem²⁾.

Vor Frue Kirke lukkedes nu foreløbig, men Joachim Rønnow holdt paa, at den burde aabnes for de katholske Kollegiats-Præster. Dette opnaaedes efter længere Forhandlinger dog først i 1931.

Den 14. November fjernedes det lutherske Alter — der vistnok var blevet opstillet Aaret forud enten foran Korets Skranker eller midt i Hovedskibet. Dagen derefter holdt Electus Roskildensis selv — mon i Panzer og Plade? — ledsaget af Rigsraaderne Mads Eriksen Bøller, Hans og Anders Bilde, Hans Urne, Hans Okse, Oluf Rosenkrands, Vincens Lunge og en Skare fornemme Folk,

¹⁾ Skiby-Krønikens Betegnelse.

²⁾ Naturligvis har protest. Historikere søgt at komme uden om Paul Eliæs Beretning, men Tausen havde jo allerede een Gang før, nemlig i Viborg, ophidset til tumultuariske Overgreb. Men det er sandsynligt, at han ikke har billiget alle røverske Enkeltheder ved Kirkestormen. Moralsk bærer han en Del af Skylden for den som Helhed.

sit højtidelige Indtog i Vor Frue, modtaget efter det kirkelige Ritual, dog vist uden Kapitel-Kors, og uden at der blev sunget: *Ecce sacerdos magnus!* Men Højmesse — maaske Pontifikalmesse af Viebiskop Vincens — blev der holdt »*magno apparatu devotionis*«.

Nu beholdt Katholikerne Vor Frue Kirke — »*frementibus Lutheranis*« (til Trods for Lutheranernes Raseri) i henved 3 Aar, altsaa saa længe Rønnow og Rigsraaderne havde noget at sige, men Forholdene forandredes jo senere, og fra den 2. Juli 1534 af har Protestantismen atter bemægtiget sig Københavns Hovedkirke.

I disse Aar, fra 1529—1532, foregik de bekendte Klosterstorme i de forskellige danske Købstæder. Graabrødrene, der var Kirkens nidkære Forsvarere, og som i det store og hele trofast holdt deres Løfter og ikke bøjede sig for Stormen, blev pint og tilsidst jaget ud baade i Malmø, København, Kolding, Aalborg, Randers, Køge, Halmstad, Ystad, Trelleborg, Næstved, Kalundborg og Horsens.

Det vilde være et interessant Kapitel i en fremtidig dansk Kirkehistorie at give en Fremstilling af, hvorledes Kirkerovet blev delt imellem Kongen, Adelsmændene og Borgerskabet. I Køge forbeholdt saaledes Frederik I sig selv Monstranser, Kalke og andre af Kirkens Klenodier, medens Borgerne fik selve Klosters Raamaterialier, Køges nuværende Raadhus er bygget af Stenene fra det gamle Franciskanerkloster, og en af dettes Kirkeklokker befinder sig paa Raadhusloftet. Selve Pladsen ved Vestergade blev Kirkegaard¹⁾.

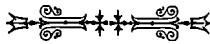
Det lader ikke til, at Joachim Rønnow tog sig af Ordensfolkenes berettigede Klager. Tværtimod overlod han straks Graabrødre-Kirken i København til Lutheranerne og gjorde heller ikke i Købstæderne noget for at bevare Klosterkirkerne for den katholske Gudstjeneste. Han saa vistnok med fornem Ringeagt ned paa de fattige Munke. En anden Sag var det med de store Klostre og disses Prælater. De faldt først lidt senere for Reformationens Indtrængen. Roskildebispen havde heller ingen stor Myn-

¹⁾ Det eneste, Katholikerne ejer af de gamle Ting, er Døbefonten fra Byens Hovedkirke. Om denne og dens Forbindelse med Køge Huskors-Historien er der tidligere skrevet i Ugebl.

dighed over disse Abbeder fra Esrom, Sorø, St. Bent (Ringsted) og Skovkloster (Herlufsholm).

Mærkeligt nok overlevede et af Stiftets Klostre, nemlig Birgittinerindernes i Maribo, alle Reformationens Storme. Det var dog ikke Joachim Rønnows Skyld, men fordi Kongen vilde have det til et luthersk Kloster for adelige Damer!! Det blev et Unikum, og det var ogsaa derefter. Thi da Frederik II senere førte Krig i tre Lande paa een Gang, skal han i Spøg have sagt, at Maribo Frøkenkloster voldte ham flere Bryderier end de tre Krige til sammen. Forudsætningen var jo, at disse Damer skulde føre et Slags Klosterliv efter Regler. Men det gik galt. Det var lettere at ophæve Klostre end at indrette dem. Folket, navnlig Bønderne og Menigmanden, tabte derved, men Kongens og Adelens Vælde steg.

F. F. M.

Tanker og Praksis.

I sidste Nr. af Ugebladet fra forrige Aar stod en Artikel af Rc. »Umoderne Tanker«, samtidig med at der i Efterretninger var optaget en lille Beretning fra Vincentsforeningens Generalmøde. Dette gav L. A. Lejlighed til at skrive sin Artikel »Penge«, hvor han i Praksis viser os, at det ikke er lige meget, paa hvilken Maade man nedskriver sine Tanker. Og i Slutningen af sin Artikel henviser L.A. til omtalte Beretning, idet han af dette Referat formoder at have Meningsfæller. Jeg tror at være i Stand til at kunne berolige L.A. i denne Retning; han har mange Meningsfæller og blandt disse ogsaa Rc. Jeg har ganske vist ikke spurgt ham derom, men jeg kunde lide at se den, som vilde nægte at skrive under paa de Tanker, som kommer frem i »Penge«. Her er Tanker og Praksis en højere Enhed. Her bliver netop sagt, hvad der er ens Pligter. Hos Rc. er Hensigterne uden Tvivl de samme, men hans Eksempler er for yderliggaaende, man bliver nødt til selv at vælge Grænsen. Trænger vi til et formående Ord, saa skulde det ikke gerne være af den Art, at man først bliver tvungen til at kassere en hel Del, for at det overhovedet kan være os en Støtte og Hjælp til at leve og opfylde vore Pligter. Vi skal og bør være Stræbere

baade i den ene og den anden Retning; forsømmer vi det ene, forsynder vi os mod det andet. Og der er stor Forskel paa »Jagten efter Guldkalven« og paa Selvopholdelsesdriften, selv om Krigsaarenes Pengekonjunkturer har haft sine Farer. En Arbejder, med Hjem og en lille Flok ufor sørgede Børn har næppe spundet det Guld, som man i Almindelighed er tilbøjelig til at mene. Man glemmer, at Lønnen ikke er større for den gifte, at der er Forskel paa kun at være sig selv, og saa have 4—5 eller 6 andre at sørge for. Jeg kunde fristes til en mere indgaaende Behandling af de forskellige Eksempler, men da L. A. allerede saa grundigt har bevist det ulogiske i Artiklen, kan jeg indskrænke mig til at sige, at den røber en Del Mangel paa Kendskab til faktiske Forhold. Og dog kender Rc. de faktiske Forhold lige saa godt som alle vi andre; han erfarer selv daglig, at det, det skorter paa hos os, er Sammenhold — et kollektivt Sindelag. Han ved lige saa godt, som dette Blads Læsere ved, at uden for Kirkerummet staar vi Katholikker splittet i mange Foreninger, og at Medlemmerne talmæssig set langt fra svarer til det Antal Katholikker, som findes her i Byen. Han maa have savnet den »Folkets Fører« ligesom vi Lægfolk har savnet ham. Eller er Grunden maaske ikke den, at den kompetente Side inden for vort Foreningsvæsen gennemgaaende ser saa pessimistisk paa Forholdene og uden Betænkning slaar den Optimist ned, som i Ny og Næ endnu kan vise sig inden for det katholske Foreningsliv. Udover vor højærværdigste Biskop har mig bekendt ingen anden end afdøde Mogens Ballin virkelig formaaet at sætte varige Spor af deres Virksomhed. Vel har af og til klare Hoveder vist sig i vore Foreninger, men ogsaa mange, som har taget lige saa upraktisk fat paa et Emne, som Rc. efter min Formening har gjort det i »Umoderne Tanker«. Hvad der kan være god Latin i andre Lande, kan nu engang ikke finde Anvendelse paa os Danske, uden at det er tilpasset den danske Folkeand. At der gives Undtagelser, og at disse Undtagelser gaar igen i de fleste af vore Foreninger og saaledes holder »Liv« i dem, beviser intet. Eller rettere: beviser disse ikke, at det netop ikke er dem, som er i Stand til at føre vort Foreningsvæsen frem til det, det burde være? Kunde derfor blot det kollektive Sindelag faa Plads, hvor »ingen ved«, men alle forstaar det, der tjener Sagen bedst. Kunde vi blot komme til den Erkendelse, at »det er ikke mig, men ham«, som burde staa i Spidsen for den eller hin Forening, saa vilde meget være vundet; saa vilde vi ogsaa i Fremtiden have mere Held med os, naar vi vil have en eller anden Trosfælle til at

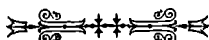
slutte sig f. Eks. til Vincentsforeningen. Men saa længe vi anviser nye Medlemmer, der forstandsmæssig set burde høres, en passiv Rolle, saa længe kan vi ikke vente os mere Aktivitet i Foreningerne, og det er netop det, der mangler.

Jeg nævnedes lige Vincentsforeningen, og af Referatet i Ugebladet fremgaar det, at ogsaa der hersker der divergerende Meninger. Men de væsentligste Uoverensstemmelser, tror jeg netop, hidrører fra den manglende Interesse for Sagen. Der er et gammelt Ord, som siger: »Naar Krybben er tom, saa bides Hestene«, dette skal selvfølgelig forstaaes under den venskabeligste Form. Men naar jeg oplyser, at der tilsammen i alle 4 Vincents-Konferenser kun findes 40 aktive og 56 passive Medlemmer, saa kan man jo nok forstaa, at disse 96 Medlemmer ikke formaar at tilfredsstille de Krav, som de aktive mener bør tilfredsstilles. Medens Tallet paa de passive nok passer, saa er jeg sikker paa, at vi har skrabet Bunden for at komme op paa 40 aktive og undladt at rette en fornyet Forespørgsel til de 40, om de nu ogsaa selv stadig betragter sig som aktive Medlemmer af Vincentskonferenserne. Men selv om der nu ogsaa findes 40 aktive, fordelt paa Nørrebro, Frederiksberg, Amager og selve Byen, er det saa ikke alt for lidt i Forhold til, hvad der burde være? Thi i det at være aktiv hviler hele Vincentsforeningens Aand og Kernepunkt, uden de aktive har vi ingen Vincentskonferense. Og skulde man ikke mene, at hvor det gælder at hjælpe sin Næste, burde det først og fremmest være blandt dem, der er aktive Kristne, man fandt aktive Medlemmer. Jeg kan derfor kun tro, at det er paa Grund af manglende Kendskab til Vincentsforeningens rette Aand, at der er saa ringe Tilslutning, navnlig til aktiv Virksomhed. For at være aktiv behøver man absolut ikke at være Velhaver, jeg tør næsten sige, at der bør ikke være Velhavere blandt de aktive Brødre. Hovedsagen er, at man tager aktiv Del i Konferenserne og lader dem høste den Nytte, som bestaar i ens Kendskab til Sognets trængende. At man saa engang imellem paatager sig et eller andet Besøg, kan vel ikke være nogen Hindring for at slutte sig til Vincentsforeningen. Ganske vist yder man en lille Skærv, hver Gang der er Møde, men da det sker paa en saadan Maade, at al Kontrol med, hvor meget man giver, er udelukket, saa kan den Skærv ikke være Skyld i, at man ikke vil slutte sig til Konferensen. Om ogsaa en eller anden skulde faa den Tanke, at det finansielt set vilde være »Stymperen, som hjælper Stoderen«, naar han meldte sig som aktiv, saa meget desto

bedre, der vil ikke alene blive Glæde i Himmerig, men disse to forstaar nu ogsaa engang hinanden bedst. Og efterhaanden som de »finansielle Stympere« vokser i Antal, vil ogsaa uden Tvivl de mere velhavende melde sig i større Tal.

Med dette har jeg nu ført paa Papiret, hvad der laa mig paa Hjerte, da jeg affattede det lille Referat af Vincentsforeningens 4. Generalmøde. Mit Ønske er her som overalt, hvor katolsk Liv pulserer, at Tanker og Praksis maa være i nøje Overensstemmelse med hinanden.

A. P.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Alle Katholikker i København kender den gamle Graver paa Vestre Kirkegaard. Paa Torsdag den 2. Marts er der Grund til at sende ham en venlig Tanke, for da fylder Graver Iversen 80 Aar. Lige fra Kirkegaarden blev taget i Brug i 1888, har Iversen haft Stillingen som Graver derude og er trofast mødt op ved alle Begravelser, ligesom han til daglig har passet Gravene og været til Hjælp for alle dem, der har en Plet at frede om derude. I de senere Aar har Benene ikke rigtig villet mere, men Graver Iversen holder dog trofast ud endnu. Vi sender ham de bedste Lykønskninger til den 80-Aars Fødselsdag.

-- Højskolens Mindeaften for Pave Benedikt havde samlet overordentlig mange Tilhørere Tirsdag den 14. ds. Aftenens Midtpunkt var Pastor Maurers Tale, der var en begejstret Hyldest til Pavedømmet og en træffende Karakteristik af Benedikt XV, der baade var en politisk og en meget religiøs Pave, Kærlighedens Apostel, helt gennemtrængt af Christi Aand, og derfor til stor Ære og til stort Gavn for Kirken. Alle hans — ogsaa politiske — Handlinger havde deres Udspring i den Aand, der er over al Verdens Strid og Larm, men netop derfor lærte hele Verden at se op til ham og søge Tilflugt og Hjælp hos ham. Før Talen deklamerede Cand. Rønnow et smukt Digt »Christi Hovedsmand«; og bagefter læste Pastor Günther et Par Kapitler af Johs. Jørgensens »Romerske Helgenbilleder«. Ind imellem spillede en Strygekvartet fra Stringendo to Kvartetter af Schubert og Beethoven, og St. Ansgars Kirkekor sang et af Organist Hammermüller komponeret Ecce

sacerdos og Gollers Laudate. Alt i alt var det en smuk og stemningsfuld Aften, som de mange medvirkende for-tjener en oprigtig Tak for.

— I Ugen fra den 12. til den 19. Februar er der i Jesu Hjerte Kirke bleven afholdt aandelige Øvelser for katholske Hustruer og Mødre. Foredragene, som holdtes af Pater Sialm, havde vundet stor Tilslutning. Søndag afsluttedes med en talrig besøgt Fælleskommunion om Morgenen og en festlig Andagt med Te Deum om Aftenen.

Aalborg. ^{12/2} 1922. I Løbet af de sidste 14 Dage har vi her i St. Mariæ Kirke kunnet bivaane tre sjældne kirkelige Højtideligheder. Den første var Sjælemessen for Pave Benedikt XV, som blev læst Onsdag d. 1. Februar. Skønt det var en Hverdag, var Kirken dog fyldt til sidste Plads. Alteret og Koret var betrukket med sort, og foran Alteret stod en Katafalk mellem Lys og grønne Planter. P. Tembories omtalte i sin Mindetale Pave Benedikt som den fredelskende Mand, der Gang paa Gang under Verdenskrigen søgte at mægle mellem Nationerne; som den tillidsfulde Mand, der i Ulykkens Aar satte sin Lid til Herren og søgte Hjælpen hos ham, og som den menneskekærlige, opofrende Mand, der mere end nogen anden havde taget sig af Krigens Ofre: de saarede, Krigsfangerne, Invaliderne og de sultende Børn, uden Hensyn til Nation og Konfession. — Efter Mindetalen fulgte Absolutio ad feretrum ved Katafalken. — Det er værd at nævne, hvor stor Interesse og Forstaaelse Byens Presse har lagt for Dagen ved denne Lejlighed. Fra alle Bladene var der sendt Journalister, der bag efter i lange Artikler begejstret gengav deres Indtryk af Sjælemessen og Mindetalen. — Den anden kirkelige Højtidelighed, som her skal omtales, fandt Sted Søndag Eftermiddag den 5. Februar, idet der her i Menigheden blev oprettet en Mariakongregation for unge Piger. I sin Prædiken, før Optagelsen af Medlemmer fandt Sted, forklarede P. Tembories Kongregationens Maal: at *stille sig under Guds Moders Beskyttelse*, at *efterligne hendes Dyder* og endelig: at *virke paa apostolisk Vis*. Derefter traadte 15 unge Piger med tændte Lys i Haanden hen foran Alteret og aflagde hver især det højtidelige Løfte og modtog som »Mariabørn« det blaa Baand med Medaillen. Den nye Kongregation bærer Navnet »*Immaculata*«. — Søndag d. 12. Februar fandt endelig den tredje Højtidelighed Sted, nemlig en Højmesse med Festprædiken i Anledning af Pius XI's Valg til Pave. Efter Sjælemessen med dens tunge, alvorlige Præg gjorde denne Højmesse et saa meget lysere og festligere Indtryk. Præ-

dikenen var i et og alt en Forherligelse af Pavedømmet. Paven er, som en Husfader er det i Hjemmet, en Lærer for Hjemmets Børn. Han er tillige Hjemmets Forsørger, thi det er til ham, Kristus har sagt: »Vogt mine Lam! etc.« Vi tror, at Paven har faaet sin Magt fra oven. Vi spørger ikke om, hvem han er eller var, om han bærer Navnet Benedikt eller Pius, vi bøjer os med Lydighed og Tillid for den, som paa retmæssig Maade er valgt til at være Kristenhedens aandelige Fader. — Gudstjenesten afsluttedes med Afsyngelsen af Te Deum. *Th. Fr.*

Nedenstaaende Kongregationer indbyder herved deres Medlemmer til Deltagelse i et *tre Dages Eksercitiiekursus* som vil finde Sted i Assumptionsklosteret, Ordruphøj, Charlottenlund, fra *Tirsdag den 11. April* Kl. 6 Efterm. til *Lørdag den 15. Kl. 11 Form.* Deltagerne vil komme til at bo i Klosteret og følge den til de lukkede Eksercitier hørende Dagsorden.

For Ophold og fuld Pension beregnes 15 Kr. pro persona, der bedes betalt ved Indmeldelsen.

Deltagerne bedes meldt snarest til Frk. Marie Wissum, Strandboulevard 33° Kbh. Ø. Kongreganister har Forret til den 27. Marts, efter dette Tidspunkt har Ikke-Kongreganister samme Ret som Kongreganister. Sidste Indmeldelsesdag er den 6. April.

Mariakongregationen	Mariakongregationen
Apostlenes Dronning	Fredens Dronning
Mariakongregationen	Mariakongregationen
<i>af den ubesmiltede Undfangelse</i>	<i>Maria Rosenkransdronning</i>

Vincentskonferensernes 1. Generalmøde afholdes Søndag d. 5. Marts Kl. 11^{1/2} i Sakramentskirkens Præstebold, Nørrebrogade 27. Saavel aktive som passive Medlemmer indbydes.

Katholsk, sykyndig Barnejomfru søges til 1. Maj.
Lehnsgravinde Holstein-Ledreborg.
Ledreborg pr. Lejre.

St. Andreas Gilde (Ordrup)

Fastelavnsfest

Mandag den 27. Februar 1922

Kl. 3 Børnene slaar Katten af Tønden etc.

Kl. 8 Fest for de Voksne (diverse Løjer) og Dans.

Billetter for Børn à 50 Øre, for Voksne: Kr. 1.00 for Medlemmer og Kr. 1.50 for Ikke-Medlemmer.

Tvangfri Paaklædning.

<i>Fr. Grugni,</i>	<i>H. Holler,</i>
Hovmarksvej 9,	Stationsvej 2,
Telf. Ordrup 1197.	Telf. Ordrup 986.

Andreas Kollegianer Samfund

Fastelavnsfest Tirsdag d. 28. Febr. Kl. 8 pr. i Studenterefforeningens Selskabslokaler (lille Sal). 4 Kr. Kuerten.

Det forventes, at alle gamle Lærere og Elever kommer.

Hjertelig Tak for al Venlighed mod mig paa Tresaarsdagen.
Pater Günther.

Et Exemplar af **Fabiola** paa Engelsk ønskes til Købs eller til Laans snarest muligt. Blll. mrk. »Fabiola« til Expd.

Kirkelig Kalender.

<p>26. Feb. Fastelavnssønd.</p> <p>27. — M. Ferialdag.</p> <p>28. — Ti. Ferialdag.</p> <p>1. Marts O. Askjeonsdag.</p> <p>2. — To. Karl den Gode, Martyr.</p> <p>3. — F. Ferialdag.</p> <p>4. — L. Kasimir, Bekender.</p>	<p>5. Marts 1. Søndag i Fasten.</p> <p>6. — M. Perpetua og Felicitas, Martyrer.</p> <p>7. — Ti. Thomas Aquino, Kirklærer og Bekender.</p> <p>8. — O. Johannes af Gud, Bekender. Tamperdag.</p> <p>9. — To. Franciska af Rom, Enke.</p> <p>10. — F. De 40 Martyrer fra Sebaste. Tamperdag.</p> <p>11. — L. Tamperdag.</p>
--	---

Katholsk Højskole. Tirsdag d. 28. Febr. Kl. 8 Aften i Knuds-salen i Stenosgade 4 B. Stud. mag. E. Frederiksen: Skikkelser fra den katholske Renæssance i fransk Litteratur. Adgang for alle. 25 Øre. Sursum corda bedes medtaget.

Maria-Kongregationen for unge Mænd har Fælleskommunion Søndag d. 26. ds. Kl. 8^{1/2} i Jesu Hjerter Kirke.

Sakramentskirken. Askeonsdag Askevielse før begge Messer Kl. 7 og 8. — Paa Fredag og fremdeles hver Fredag Aften Kl. 8 i Fastetiden Korsvejsandagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke Fredag d. 3. Marts til de aftalte Tider.

Korsvejsandagt. Fredag Aften: St. Ansgars K. Kl. 8, Rosenkransk. Kl. 7^{1/2}, St. Annæ K. Kl. 8, St. Andreas K. Kl. 7^{1/4}, St. Josefs K. Kl. 7^{1/2}, Sakramentsk. Kl. 8.

Torsdag Aften: Jesu Hjerter K. Kl. 8 (med Prædiken).

Eksercitier i Ordrup.

I Lighed med hvad der har været Skik i tidligere Aar skal der nu atter afholdes 3 Dages Eksercitiiekursus paa det gamle St. Andreas Kollegium. Det første vil finde Sted i den stille Uge, fra Onsdag Aften den 12. April til Paaskesøndag, den 16. April Morgen.

Foruden Studenter og Gymnasieelever kan ogsaa andre kath. unge (eller ældre) Mænd faa Adgang.

Deltagerne vil komme til at bo paa St. Andreas Præstegaard og følge den til Eksercitierne hørende Dagsorden.

Anmeldelser bedes sendt til P. Ludv. Günther, Ordrup, hos hvem alle nærmere Oplysninger kan faas.

I Løbet af Sommerferien agtes der holdt flere Eksercitiiekursus bl. a. ogsaa for Præster.

K.D.K. Askeonsdag den 1. Marts Kl. 8 holder Højærværdige Pater Menzinger sit andet Foredrag over Emnet »Konversion og Konvertit« i »Katholske Damer Klub«, Vestervoldgade 115, for Klubbens Medlemmer. Adgang har alle de, der har modtaget Indbydelse til at være Medlem af K. D. K.

Rettelse. S. 127 sidste Nr. staar, at Vincentsforeningen i St. Annæ Sogn har givet 25 Kroner til de danske kath. Børn fra Landet. Der skulde staa i St. Andreas Sogn.

Til de katholske Børn i Fare har jeg modtaget af Hans Højærværdighed Biskoppen 250 Kroner, hvorfor hjerteligt takkes.

Pater A. Smitz, Nakskov.

FREMMEDESPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN),
Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne

70. AARGANG

»Nordisk Ugeblad« udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5-7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 10.

Søndag den 5. Marts.

1922.

INDHOLD: I Ørkenen. — Joachim Rønnow 7. — Katolsk Landsforbund. — Billige Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Roskilde. Maribo. Aalborg. Odense. — Brevkasse. — Avertissementer.

I Ørkenen.

Modsætningen mellem os Katholikker og det Samfund, vi lever i, bliver vel aldrig saa tydelig for os, som naar Fastetiden kommer. Alene Ordet Faste er sjældent i daglig Tale omkring os. Med Fastetiden følger saa hele denne Stemning af Alvor og Bodsaaend og Stilhed, som er saa forskellig fra alt det, der sker rundt omkring os. Det gælder da om at holde denne Stemning fast, og mere end noget andet er det Stilheden, vi skal bevare i denne Tid. »Paa hin Tid blev Jesus af Aanden ført ud i Ørkenen,« saaledes begynder Evangeliet i Dag. Vi skal ogsaa ud i Ørkenen, i Stilhed og Ensomhed.

Men lyder det ikke underligt og umuligt at forlange, at vi Mennesker i København i 1922, der næppe har et roligt Øjeblik Dagen igennem, der er vant til at færdes i Menneskemylderet, i Automobilers Larmen og Sporvognes og Cyklers Kimen, at vi skal ud i Stilhed og Ensomhed som i en Ørken? Men det er nødvendigt. Læs engang Herrens Ord hos Profeten Osee: »Se, jeg vil lokke dem til mig og føre dem ud i Ørkenen og tale til deres Hjerter.« Vor Herres Stemme er altsaa — det er i hvert Fald

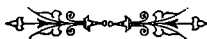
Reglen — saa sagte, at den fuldstændig overdøves af Verdens Larm. Lige fra Moses's Dage har det været saadan, at naar Gud vilde et Menneske noget, vilde tale med ham, saa maatte han ud i Ensomheden. Og Jesus selv har givet os Eksemplet, da han, før han begyndte sin Gerning, tilbragte 40 Dage i Ørkenen.

Nu i Fastetiden vil Gud ogsaa noget med os, med hver enkelt af os vil han gerne tale. Han vil tale med os om Livets store Hemmeligheder, om de Ting, som vi til daglig skyder til Side eller dog kun ofrer saa lidt Tid og Opmærksomhed, skønt det er de allervigtigste. Om Livets Maal og Livets Afslutning vil Gud tale, om sin Søn Jesus Christus, der ved sit Blod og ved sin Død har frelst os fra Døden til evigt Liv, der ved sin Opstandelse har sikret os Opstandelsens Herlighed. Gud taler: om vor Synd, der kan blive Skyld i, at Jesu Blod bliver spildt for os, om alt det, der ligger skjult dybest inde i os, alt det, vi selv saa nødig vil se og høre paa. Vær stille, min Sjæl, og lyt!

Gud taler! »For hans Aasyn tie den hele Jord!« Det er ikke Domsbasunerne, der lyder, og det er ikke Dommerens mægtige Røst, der tvinger alt til Tavshed. Det er en stille Tale til dem, der lytter. For at kunne høre den, er det ikke nødvendigt at gaa ud i Ørkenen rent bogstaveligt, for det kan vi jo slet ikke. Men det er nødvendigt at stemme sin Sjæl rigtigt. Som et Instrument, der kan klinge med, skal vor Sjæl være, lydhør og anspændt, angst for, at noget skal gaa tabt. Derfor vender vi os bort fra alle de Forstyrrelser, vi kan undgaa. Vi vil høre, hvad Herren har at sige. Han har begyndt at tale: »Ihukom, o Menneske, at du er Støv.« Det var de første Ord, vi hørte, og nu lytter vi hele Fastetiden igennem, indtil vi tilsidst kan slutte og synges: »At han er opstanden, sandelig vi vide. Vær os naadig, stærke Christ og blide. Amen. Alleluja.«

Vær stille, min Sjæl, og lyt! Lad ikke de daglige Sorger og Bekymringer, lad ikke Verdens Larm og Uro hindre dig i at høre Guds Tale. Lad ikke eet Ord gaa tabt! Vær stille og lyt!

B. J.

Joachim Rønnow,

Roskildes sidste »katholske Biskop«.

(Fortsat.)

7. RØNNOWS VELMAGTSDAGE.

Den 10. April 1533 døde Kong Frederik I paa sit kære Gottorp. Han havde i hele sit Liv følt sig mere som gottorpsk Hertug end som dansk Konge, men han forstod altid godt at nyde Fordelene af sin Stilling uden at sætte for meget ind paa den.

Danmark var jo et Valgrige, og derfor betød et Kongeskifte den Gang langt mere end i senere Tid. Forholdene var meget vanskelige og uklare. Thi vel havde den hollandske Konge med nogle viljestærke Adelsmænd og ved Hjælp af det lutherske Røre i Købstæderne søgt at indføre Reformationen over hele Landet, men af Adelen var endnu den største Del paa den gamle Kirkes Side — om blot af religiøse eller ogsaa af verdslige Grunde, skal vi lade usagt.

Kong Frederiks Død forandrede ikke saa lidt i Joachim Rønnows Stilling. *Han var nu første Mand i hele Landet.* Som Rigets øverste Kansler — der var to Kanslere foruden — havde han »alle Rigens Segl og Beviisninger«. En stor Del af Statsforvaltningen, navnlig Udenrigs-Styrelsen, gik nu faktisk over til ham. Formelt var han ganske vist bundet til Rigsraadet, som under et Konge-Skifte var Landets øverste Myndighed.

Det første, som nu maatte gøres, var at udskrive en Herredag til Forhandling om, hvem der skulde være Kong Frederiks Efterfølger.

Herredagen begyndte St. Hans Dag 1533. Her viste der sig et stort Omslag i Regeringens Stilling overfor Reformationen. Ved en Reces af 2. Juli fik Biskopperne den længe savnede Magt tilbage. Det blev nu i deres Hænder, at Afgørelsen om de kirkelige Sager blev lagt, og det ret uafhængigt, idet de nu hverken havde nogen anden verdslig eller kirkelig Myndighed over sig. Ja, naturligvis var der Paven i Rom, som theoretisk var Prælaternes Over-

herre, thi Biskopperne og største Delen af Rigsraadet var absolut stemte for den gamle Kirkes Bevarelse. Men Forbindelsen med Rom var allerede temmelig løs, og Joachim Rønnow saa netop i denne Uafhængighed Opfyldelsen af et længe næret Ønske. Han gjorde aabenbart et lille Sving henimod den gamle Kirke, thi nu begynder han for Alvor at søge Pavens Anerkendelse og bearbejder sine Kolleger, saa at de gør et fælles Skridt i Rom for samme Sags Skyld. Han regnede med Muligheden af, at den katholske Kirke alligevel vilde klare Stormen her i Landet. *For ham havde det religiøse saa overordentlig lidt at betyde.* Han vilde beholde og forøge sin Magtstilling. Og denne blev nu større end nogen Sinde.

Derfor gik han med til de katholske Prælaters Bestemmelser om, at en stor Del af Kirkens Ejendomme, der var taget af Protestanterne »uden Dom og Ret«, skulde tilbagegives, at intet Kloster fra nu af maatte forulempes eller ophæves, og at Biskopperne skulde vaage over, at ingen luthersk Prædikant uden deres Samtykke virkede i deres Stifter. Meningen var den, at Protestantismen skulde slaas ned, saa vidt det var muligt.

Men i København og i flere af Købstæderne var det ikke muligt. Allerede i Rigsraadet havde Klosterstormeren Mogens Gjøe og Erik Banner gjort Modstand, og de rejste fra Herredagen uden at sætte deres Segl under Recessen. De saa nok, at Tiden bar imod Protestantismen og den unge Hertug Kristian, skønt man foreløbig ikke kunde se hvorledes. Største Delen af Rigsraadet var stemt for Hertug Kristians yngre Broder Hertug Hans, men ønskede, at han skulde opdrages i Danmark. Men man forhastede sig ikke med Kongevalget. Det var tydeligt at se, at de Herrer med Joachim Rønnow som Fører vilde nyde den kongeløse Tids Friheder og være Smaakonger hver i sit Stift eller Len.

Paa Herredagen indgav Biskopperne en Klage mod Hans Tausen, alle lutherske Prædikanters Ordfører og Hoved. Disse — og Tausen naturligvis med — havde smædet og bagvasket Kirkens Mænd paa det groveste, og derfor vilde man statuere et Eksempel.

Anklagen imod Tausen gik ud paa, at han havde smæ-

det Biskopperne, voldelig tilegnet sit Parti nogle Kirker, forhaanet Roskildes Biskop i flere Rigsraaders Nærværelse og »talt det højærværdige Alterets Sakrament for nær«.

Anklagerne var velbegrundede. Man behøver blot at læse Tausens vistnok i 1532 affattede Skrift, hvori han gør Luthers grove Udfald imod den katholske Kirke og dens Styrere til sine egne¹⁾. Saaledes omtales Paven som »hin Kumpan, hvilken S. Povel kalder Guds Modstander«, »Paveasen«, den hl. Messe er »et Lusemarked og Købmandshandel til at nære og ære Bugen med« o. s. v. Men disse grove og overfladiske Angreb var man jo vant til fra Luthers og de andre Reformatorens Side. Værre blev det for Hans Tausen, at han havde udtalt sig altfor voveligt om Alterets Sakramente. Her maatte Tausen give efter og bekende sin katholske Tro paa Herrens Nærværelse i Alterets Sakramente, han erklærede, at hans tidligere Udtalelser havde været trykt forkert. Vi vil her ikke gaa ind paa Spørgsmaalet om, hvorledes denne sidste Undskyldning stemmer med Sandheden, og hvorledes Tausen kunde bekende en Tro, som han før og siden angreb. Det hele stiller ham ikke i et flatterende Lys.

Dommen faldt d. 14. Juli 1533, og den lød paa, at Hans Tausen burde straffes »efter Loven«, men paa Grund af de Herrer Biskoppers naadige Forbøn vilde man nøjes med at forbyde ham for Fremtiden at prædike eller skrive noget, og han skulde være udvist fra Sjællands og Skaanes Stifter.

Dommens Mildhed skyldtes maaske Hensynet til den af Prædikanterne ophidsede protestantiske Del af Borger-skabet, maaske og rimeligvis hovedsagelig selve Joachim Rønnows Holdning overfor Tausen. Disse to Mænd har

¹⁾ Se nærmere Ludvig Schmitt: Hans Tausen eller den danske Luther (København 1896) S. 58 og følgende, hvor hele Dommen gengives. Om Luthers og Tausens Skrift siger Schmitt med Rette: »Megen theologisk Dannelse kunne vi ikke opdage deri, skønt Forf. gør sig stor Umage for ved Vittigheder, Fordrejelser, Anklager og andre ikke altfor hæderlige Midler at vinde Læseren for sin Sag.« En af Artiklerne deri er saa uhøvisk, at den ikke kunde gengives i Schmitts Referat.

aldrig været Modstandere i Ordets dybere Forstand, kun uadtil. Det samme mener Rønnows kyndige Biograf H. Knudsen. Naar man husker paa, hvilken lidenskabelig Natur Rønnow var, maa man undre sig over, at han ikke optræder imod Tausen oftere end den ene Gang, da han absolut var nødt dertil. Maaske er hele Anklagen, ogsaa angaaende Tausens Ukvemsord imod Rønnow, slet ikke fremkommet fra Roskildeprælaten, men fra de Adelsmænd, der vilde fælde Reformatoren.

I hvert Fald fik Rønnow at mærke, hvor lidt Tausen personlig bar Nag til ham. Det var ved det bekendte Optrin, som Marstrands Billede i Universitetets Festsal har foreviget, nemlig da Rønnow skulde gaa fra Domhuset til Bispegaarden, der laa bag ved Vor Frue Kirke, og Mængden gjorde Tegn til at ville forulempe den høje Herre. Da fulgte Tausen sin officielle Modstander gennem Folkevrimlen og modtog ved Bispegaardens Port Rønnows Haandslag som Tak for Hjælpen. En bedre Tak vist ham ved, at denne kort efter af egen Magt ophævede Dommen og saaledes tillod Reformationens Hovedtalsmand at fortsætte den Gerning, han var dømt for. *Saaledes betyder hele Tausen-Processen meget lidt*. Den var fra Rønnows Side maaske slet ikke alvorlig ment. Derfor gør man ogsaa godt i ikke at stille Tausens Beskyttelse af »Modstanderen« den Dag paa Vejen over Gammeltorv i en altfor pralende Belysning. *De fleste forbinder med Marstrands Billede en urigtig Forestilling om de sande Forhold*.

Da Herredagen sluttede, havde man ikke truffet noget Kongevalg. Glade rejste Herrerne hjem til deres Slotte og regerede paa egen Haand. I Virkeligheden styrede Rønnow nu Danmarks Politik — og det var noget, der faldt i hans Smag. Han undertegner sig: »Electus Roskildensis ac regni Danie archicancellarius«. Senere har Kristian III bebrejdet ham at have styret altfor myndigt og eneraadigt, ja *at have udstrakt sin Haand efter Danmarks Kongekrone!*

Saa meget er vist, at hverken Rønnow eller hans føjelige Rigsraader havde stor Interesse i at forskaffe Landet en Konge. Rønnow skulde nok selv være dem, som ønskede en Konge, i Kongens Sted. Det er muligt, at den

Slags Udtalelser er det eneste, der ligger bagved Kong Kristians Bebrejdelser. Thi Roskildes »Biskop« var ikke fri for en vis Kaadhed og Rapmundethed. Han skjulte ikke de Følelser, han nærede overfor fyrstelige samtidige, og hans uforbeholdne Ytringer skaffede ham da sikkert een uforsonlig Fjende: Hertug Kristian, Danmarks og Rønnows fremtidige Konge. Og Kristian kunde vente. Men der kom den Dag, da han tilbagebetalte Rønnow hans Ord om »den Gjek af Holsten«. —

Overhovedet var »*Electus Roskildensis*«, efter hvad der fortælles, en saare temperamentfuld Herre, en fuldblods Aristokrat, et ægte Barn af den kraftsvulmende, brogede Renæssancetid.

Saaledes lod han en Gang, efter hvad en samtidig Kilde bebrejder ham, i Kaadhed eller i Harme en af de nymodens Prædikanter gribe, da denne forsikrede, at han var indviet af Hans Spandemager. Med de Ord: »Jeg maa og vie dig« lod han Prædikanten give en forsvarlig Dragt Prygl, »overslaa med Vand«, skønt det var »udi en haard, kold Vinter«, og sætte i et Hul (»Hydelen paa Roskilde Gaard«).

Ogsaa ellers viste han sig tyrannisk, særlig overfor den lavere Gejstlighed. Skiby-Krøniken kalder ham udtrykkelig for »tyrannus«. Han optraadte ogsaa med stor Mynighed overfor de Klostre, som mere eller mindre stod i Afhængighed af Roskilde Bispestol. Der eksisterer endnu meget ydmyge Breve fra to af Stiftets Prælater, Abbed Mogens af Æbelholt og Abbed Kristoffer af Næstved (Skovkloster, men han skriver ordret: »Abbas Nestvedensis«), som begge udtrykkelig anerkender ham som deres Overherre og anbefaler sig i hans Bevaagenhed.

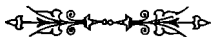
I Pintse 1534 døde en af Roskilde Stifts Domherrer, og i hans Sted udnævnte Rønnow den protestantiske Knud Ebbesen Ulfeldts Søn Korfits, *en Dreng* [adhuc puer], til Domkapitular! Dette var desværre intet nyt, kun at Drogen var protestantisk, er meget betegnende. Med Rette skriver Skiby-Krøniken om denne Skandale, at *disse Mennesker nok vilde nyde Stillingens Indtægter, men ikke udføre dens Pligter*.

Ja, det var *Indtægterne og Rettighederne, disse fuldstæn-*

dig verdslige Herrer søgte. Kirkens Navn og Former maatte dække over deres Havesyge. Og dette viste Rønnow ogsaa i en anden ret betegnende Sag. Han paastod, at han paa Hjortholm Slot — en af Bispestolens mange Besiddelser -- havde fundet en Del Papirer, der godtgjorde Stiftets Ret til Københavns Slot og flere andre Herligheder. Nu vilde han have, at Roskilde Kapitel skulde overdrage disse Rettigheder til ham og hans Arvinger (vel at mærke: ikke Efterfølgere, men kødelige eller personlige Arvinger!). Da Kapitlet ikke vilde gaa ind paa denne ublu Fordring, begyndte han at forulempe flere af Domkapitlets Medlemmer og paa en meget usmagelig Maade at fratage dem og tilegne sig selv visse mindre Rettigheder og Indtægter. Men ikke nok dermed. Overfor Rigsraadet forlangte han Københavns Slot og dertil hørende Herligheder sig »tilbagegivet«, og da han nok formodede, at dette vilde møde Vanskeligheder, vilde han have sig disse »Rettigheder« afkøbt af dem. Hvorledes dette sidste Forlangende blev imødegaaet, vides ikke¹⁾. Men hele Affæren vidner om den Aand, der besjælede denne sidste saakaldte Biskop af Roskilde. Han er — kirkeligt set — Opløsningens, Raadenskabens og Fornedrelsens sørgelige, men interessante Repræsentant.

Midt i al denne Slags Forretninger og Stridigheder forhandlede Joachim Rønnow som Rigets øverste Leder med Skotland, med Holsten, med Nederlandene og Lybæk f. Eks. om Sejladsen gennem Øresund. Rønnow stod saaledes indtil Foraaret 1534 paa Magtens Tinde. Men Skyerne trak sig allerede sammen til en Storm, der skulde hærge Danmark og kaste dets daværende Styrere ned i Støvet.

F. F. M.

¹⁾ Det er meget muligt, at Rigsraadet derfor gav ham Gurre Slot og Len, som Rønnow paa hin Tid imod visse Kauteler fik sig overdraget. At han var vindesyg og paaholdende, ses af de mange Kævelerier, han havde, saaledes med Præstø Kloster, hvis Gods han havde søgt at tilrane sig en Del af. For Resten har ogsaa andre Bisper og Rigsraader i den kongeløse Tid skaltet vel frit med Statts og Stifternes Ejendele — hvis da Klageskriftet ikke er den bare Løgn.

Katholsk Landsforbund.

Onsd. d. 22. Febr. holdt Academicum Catholicum et Møde, paa hvilket Spørgsmaalet om Dannelsen af et Kath. Landsforb. paany blev taget op til Drøftelse. Ing. G. Wissum fremstillede i et indledende Foredrag de forbedende Arbejder, som var blevet gjort, først ved Pastor F. F. Maurers Foredrag i A. C. i Febr. 1918 med Titlen: Har vi Brug for et katholsk Landsforbund?¹⁾, saa ved private Møder mellem Pastor Maurer og forskellige interesserede, saa ved Udsendelse af Spørgeskemaer (paa Red. Niels Hansens Initiativ) til en Del Katholikker, hvis Mening om Sagen man ønskede at kende, endelig ved Dannelsen af et foreløbigt Udvalg, som udarbejdede et »For-slag til Love for Katholsk Landsforbunds-Udvalg« og indbød de katholske Landsforeninger: Ansgariusforeningen, Ansgarius-Bonifatiusforeningen Academicum Catholicum, Katholsk Ungdomsværn og desuden Den katholske Højskole til at sende Repræsentanter til et konstituerende Møde d. 23. Okt. 1918, paa hvilket Kath.-Landsforbund skulde dannes, foreløbig paa Basis af disse fem Virksomheder, men med den Opgave at arbejde for, at alle katholske Foreninger indmeldte sig i Forbundet. Landsforbundets Formaal skulde iøvrigt ifølge det udarbejdede Lovforslags § 1 være:

Tilvejebringelsen af et større aandeligt Samkvem mellem Hovedstaden og Provinsen ved

- a) Oprettelse af en Central for Afholdelse af Foredrag, der skal holdes omkring i Provinsbyerne, og som navnlig skal tilsigte Oplysning om Kirkens Trosliv, Historie, Liturgi o. desl., og ved
- b) Forberedelse og Indbydelse til et aarligt eller hveraendetaarligt Sommermøde, der kan vække Samfølelse og forøge Trosiveren blandt de danske Katholikker.
- c) Overvejelser angaaende andre Fællesopgaver, saasom: Ungdomssagens Fremme; Tilvejebringelse af Samarbejde mellem Menighederne, henholdsvis Forstanderskaberne for disse, vedrørende Sager af fælles Interesse (økonomiske Forhold; fælles Optræden overfor Myndighederne o. l.; Forhold af almen katholsk Betydning); Oprettelse af en Forsvarscentral mod Presseangreb o. s. v. og navnlig Fremme af de i K. L. U. repræsenterede Foreninger og Virksomheders Særformaal.

¹⁾ Jfr. Nord. Ugebl. 1918, Side 194 og 227.

d) K. L. U. er endvidere berettiget til at udvide Rammerne for sin Virksomhed ved at tage nye Opgaver op, saafremt disse antages at ville gavne Hovedformaalet: Kirkens Interesser i Danmark og under Forudsætning af, at Biskoppen godkender de nye Opgaver.

Desværre har de dygtige og indgaaende Forberedelser ikke hidtil baaret nogen Frugt, idet den voldsomme Influenzaepidemi i Efteraaret 1918 medførte, at det konstituerende Møde med kort Varsel maatte aflyses, medens praktiske Vanskeligheder siden har hindret Arbejdets Fortsættelse.

Indlederen gik ind paa nogle af de Opgaver, for hvis Løsning Dannelsen af et Kath. Landsforbund vilde være enten en Nødvendighed eller i hvert Fald en værdifuld Støtte, og nævnede derunder, at den første Opgave for en Foredragscentral maatte være at sætte sig i Forbindelse med de forskellige Provinsmenigheder for at undersøge, hvor de praktiske Betingelser for Afholdelsen af Foredrag var til Stede, og at det vilde være en betydelig Vinding, om der kunde ansættes en Rejsesekretær; endvidere, at man burde tage fat paa Forberedelserne til et Landsmøde til Sommer, ved hvilket Kirkens økonomiske Stilling kunde være et nærliggende Forhandlingsemne, ligesom Mødet skulde benyttes til at agitere for Tilslutning til Kath. Landsforbund. En Pressecentral, der arbejdede i Kontakt med vore katolske Blade og Skribenter var nødvendig, Nord. Ugeblad burde støttes og Katholsk Aarbogs Genudgivelse i høj Grad ønskes. En Opgave som Arbejdsanvisning for Katholikker blev lige nævnt.

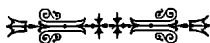
Indlederen foreslog, at det afbrudte Arbejde skulde genoptages ved Indbydelse til et nyt konstituerende Møde af Repræsentanter dels fra de fem førnævnte Foreninger, dels fra de to nye Foreninger, som i Kraft af deres Virksomhed har mere end lokal Interesse, nemlig Danmarks katolske Ungdomsforbund og Katholsk Klub.

Ved den paafølgende Diskussion, hvorunder baade Formanden for D. K. U. F., P. Koch, og Præsidenten for K. K., Grosserer Holten, principielt gav deres Tilslutning til Organisationsbestræbelserne, samlede Interessen sig efterhaanden om et af Lensgreve Holstein-Ledreborg stillet Forslag, der gik ud paa, at et Katholsk Landsforbund burde stiftes, ikke ved, at nogle faa Foreninger dannede det, men ved, at alle katolske Foreninger blev indbudt til at deltage i Valget af en katolsk Centralkomité. Et Udvalg (Pastor Jensen, G. Wissum, S. P. Fornjotur) blev nedsat til at redigere og udsende Indbydelserne.

Billige Bøger

Pios Forlag har foretaget en Prisnedsættelse paa ca. 200 Bøger. Vi vil anbefale alle, der holder af at læse, at se det lille Katalog, for der er mange gode Ting at faa for en billig Penge. Af særlig Interesse for Ugebladets Læsere er vel Johs. Jørgensens Bog: »I det yderste Belgien«, der indeholder Essays om forskellige moderne franske katholske Forfattere, den faas for 1 Krone. Fernando Linderbergs store Bog om »Biskop Ketteler og Socialismen i Tyskland« kan købes for 2¹/₂. Ogsaa P. Svenssons Bøger er blevet billige ved denne Lejlighed: »Islandsblomster« koster 50 Øre og »Et Ridt gennem Island« 2 Kr. Vi vil virkelig anbefale Katholikkerne at sikre sig disse Bøger.

B. J.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Højskoleforstander Begtrups Foredrag om Ny folkelig Digtning 1824—25 var en rig Oplevelse for Tilhørerne. Det var Ingemann, Grundtvig, Blicher, Chr. Winther, der blev nævnt. Men det betydelige var Fremhævelsen af Digtekunstens Værdi ikke som Æsthetik og blot Nydelse, men som et folkeopdragende Middel. Den skal være med i og gribe ind i det daglige Liv. Ingemann fik Danmarks Stortid draget frem for Folket og hjalp det til at løfte Hovedet igen. Der skulde ogsaa særlig vi Katholikker hente Fornyselsen hos Middelalderens store Skikkelser. Taleren sluttede med »Henrik og Else« og gjorde indtrængende opmærksom paa den store Betydning, det har, at de unge lærer at se ædelt paa Elskoven, og ogsaa det kan Digterne hjælpe til. — Desværre er det kun saa faa unge, der har Lyst til at høre paa, hvad der bliver sagt fra Højskolens Talerstol.

— Paa St. Elisabeths Hospital i Sundby er der efter Overlæge Ernsts Død nu blevet ansat to nye Overlæger, der er blevet valgt efter Sundhedsstyrelsens Indstilling. Leder af den kirurgiske Afdeling bliver Dr. med. S. Kjærgaard, Reservækirurg paa Rigshospitalets Afdeling B, Specialist i Kirurgi og Gynækologi. Den medicinske Afdeling overtager Dr. med. Th. E. Hess Thaysen, Specialist i medicinske Sygdomme særlig Mave- og Tarmsygdomme.

— Opmærksomheden henledes paa Vincentskonferensernes 1. Generalmøde, som afholdes Søndag den 5. Marts Kl. 11¹/₂ i Sakramentskirkens Præstebolig, Nørrebrogade 27. Vigtige Sager foreligger.

— Musikforeningen »Stringendo« holdt d. 17. ds. sin Privatkoncert. Efter en Smule Usikkerhed i Beethovens Egmont-Ouverture førte det habile Orkester sine øvrige Numre igennem paa smukkeste Maade; man indstillede sine Krav paa pæn Teknik og pæn musikalsk Forstaaelse — og man blev tilfreds — ogsaa i Fornemmelsen af, at Vilje og Kunnen engang vilde danne en Helhed. — Fru Marie Schram og Hr. Paul Schram assisterede med deres virtuose Evner, der kom ret til Udfoldelse i Numre som henholdsvis Pappers Papillons og Liszts La Campanella; som Ekstranumre hørte man Schumanns Abendlied og en Vals af Chopin. — Johan Svendsens Festpolonaise dannede den pompøse og sprudlende Overgang til et vellykket Bal.

— Katholsk Forening »Absalon« afholdt et vellykket Agitationsmøde i Søvavillonen Mandag den 20. Februar. Mødet samlede over 150 Deltagere. Aftenens Program var som ved et af vore sædvanlige Møder. I sin Tale skildrede Formanden vor Virksomhed i det forløbne halve Aar og pointerede det Udbytte, som spredte Katholikker havde ved at søge katholsk Omgangskreds. Luthsanger Bjørk sang nogle nydelige Sange med Accompagnement. Lysbilleder fra Rom, Japan osv. blev forevist. Deltagerne samledes derefter ved Kaffeboardet, og Aftenen endte med en lystig Svingom.

Roskilde. Tirsdag den 21. Februar Kl. 7¹/₂ Aften holdt højærv. Pastor Olrik Foredrag i Forsamlings-salen om det fotografisk nøjagtige Billede af Kristus«. Da Foredragsholderen besteg Talerstolen, var Salen fyldt til Trængsel, og mange maatte gaa forgæves af Mangel paa Plads. Den store Forsamling fulgte under lydløs Stilhed og med stor Interesse det overordentlig smukke Foredrag. De lokale Aviser har alle refereret Foredraget bl. a. skriver Rosk. Tidende: »Pastor Olriks Foredrag paa St. Mariehøj var en Oplevelse for de ca. 200 Mennesker, der havde stuvet sig sammen i den lille Sal. Katholik eller ikke, enhver maatte efter Foredraget erkende, at dette var Sandhed. — Foredraget, der holdtes med en kultiveret Stemme og paa et kultiveret Sprog, man sjælden hører Mage til, gjorde et dybt og varigt Indtryk paa Forsamlingen.«

Maribo. Som fornylig antydet her i Bladet fejrer Birgittakirken i indeværende Aar sit 25aarige Jubilæum. Som første Jubilæumsgave er der af to københavnske Damer skænket Kirken en Sum Penge til en ny hvid Korkaabe, som man højlig trængte til. Korkaaben, som er forfærdiget hos Firmaet Glass-Egeling i Münster, er prydet med den hl. Birgittas Billede, saaledes som det findes i afdøde Pater Brinkmanns Bog om den store

svenske Helgeninde. Billedet er smukt udført, saa det tjener Firmaet til Ære. Forhaabentlig vil de to ædle Givere finde nogle Efterfølgere. Det er jo desværre saadan, at Kirkens Paramenter er underkastet samme Lov som almindelige Klædningsstykker, de slides op med Aarene og trænger til Fornyelse, især naar de har været i Brug i femogtyve Aar.

Aalborg. Søndag Aften, den 19. Februar, havde Menigheden den Glæde ved en »Familieaften« at høre *Pastor Osterhammel* fra Randers holde Foredrag om »Konsekvensen i den katholske Katekismus«. Pastoren behandlede det vidtspændende Emne med stor Virtuositet og forstod at holde Tilhørernes Opmærksomhed fangen fra først til sidst. Den begrænsede Tid tillod selvfølgelig ikke en indgaaende og udførlig Udvikling af Enkelthederne i Foredraget — Forløsningen, den ubesmittede Undfangelse etc. — men det lykkedes Foredragsholderen at vække nye Tanker hos Tilhørerne og inspirere dem til en fortsat Fordybelse i de betydningsfulde Spørgsmaal, han havde draget frem. — Aftenen sluttede med selskabeligt Samvær, der i høj Grad oplevedes ved Sangkorets fortrinlige Præstationer.

Th. Fr.

Odense. Torsdag d. 23. Februar samledes den herværende katholske Menighed efter flere Aars Afbrydelse igen til selskabeligt Samvær paa Fyens Forsamlingshus. Der afholdtes Fastelavns-Fest. Programmet var enkelt, men sammensat med fin Forstaaelse, og de forskellige Præstationer høstede derfor ogsaa almindeligt og velfortjent Bifald hos de mange, som var kommet til Stede. Stemningen var den bedste, man kunde tænke sig. Særlig Lykke gjorde hos Tilhørerne en humoristisk Kvartet for blandede Stemmer med bevægelige »Figurer«. Det var virkelig »non plus ultra«, som det hed paa Programmet. Som Afslutning paa Festen traadtes en lille Dans, hvori unge og gamle deltog. Det var et almindeligt udtalt Ønske, at man ogsaa i Fremtiden skulde mødes oftere til selskabelige Sammenkomster, hvor den katholske Menigheds Medlemmer indbyrdes mere kan komme i personlig Berøring, lære hinanden at kende og paa denne Maade styrke Sammenholdet indenfor Menigheden. Som Katholiker har vi jo vore fælles Idealer, stærke Baand, som skal knytte os sammen ikke blot, naar vi møder i Kirken, men ogsaa i det daglige Liv overfor det Samfund, vi lever i. Dette kan vi vise, naar vi slutter os til vore katholske Foreninger, naar vi kommer til Stede, ikke blot naar Kirkeklokkerne kalder, men ogsaa, naar der udgaar Indbydelse til at møde for i selskabeligt Samvær og gensidig Forstaaelse at tjene vor fælles Sag, den katholske Sag.

D. J.

Brevkasse.

Ærede Hr. Redaktør:

Skønt ikke mere lærd Filolog, end De selv er, vover jeg alligevel at fremkomme med nogle oplysende Bemærkninger vedrørende de fra alle Helgens Litani citerede Ord. Disse er nemlig taget af 40. (el. 41.) Salme 3. Vers, som i Vulgata rigtigt nok lyder: »in animam inimicorum«. Pastor Offerdahl gengiver i sin »Salmernes Bog« Stedet med: »til hans Fjenders Vilje«. Dette er jo temmelig ensbetydende med »i hans Fjenders Magt«, og »i hans Fjenders Hænder« er atter kun en metaforisk Omskrivning deraf, uden at Meningen synderlig bliver forandret*).

Iøvrigt har »Exsul« med sin Formodning om, at »animam« skulde være en Skrivefejl for »manus«, ikke gættet saa helt ved Siden af. I sin Kommentar til Salmerne siger nemlig Schegg (Die Psalmen, übersetzt und erklärt von Peter Schegg. München 1845. I. Bd. S. 529): »I Hebr. . . . non tradat in animam = non relinquit animæ, i. e. libidini, voluntati, Vilkaarlighed, Tykke, Vilje. I LXX staar herfor *eis cheiras echthrou*, og overensstemmende hermed i de gamle Psalt. *in manus inimicorum*. Saaledes læste ogsaa Ambrosius, men bemærker tillige: *alios habere Græcos: et non tradat eum in animas inimicorum eius*. Men de gamle Psalt. har desuden endnu en Tilføjelse: *et emundet de terra animam ejus*, — saa at hele Verset kom til at lyde: »*Dominus conservet eum et emundet de terra animam ejus, et non tradat eum in manus inimici ejus*.« Denne Tilføjelse findes dog ingen Steds i det græske; *eis cheiras* er rimeligvis en Glose til det oprindelige *eis psychen* og fortrængte *eis psychen* helt i de senere Manuskripter, medens det i de tidligere blev tilføjet efter *eis psychen* og derved foraarsagede den nævnte gamle Læsemaade.«

Saa vidt Schegg. Forhaabentlig er disse Oplysninger fyldestgørende, — selv om de ikke er udtømmende. Men Brevkassens Rumfang paabyder dog en vis Begrænsning, som vistnok allerede er nær ved at være overskredet. Og ved Siden af gaaber Papirkurvens umættelige Svælg, som ligefrem længes efter at blive proppet med noget af al den Overflødighed, som Redaktørens Skrivebord er dækket med, og som nødvendig skal forøges.

Deres ærbødige Cfr. —nb—.

Ærede Hr. Cfr.!

Tak, fordi De saa elskværdigt svarer paa Spørgsmaalet! Deres udførlige Oplysninger vil sikkert blive læst med stor Interesse af Exsul og adskillige andre, og de er derfor trods al Lærdom med Græsk og Latin meget velkomne. Red.

I sidste Øjeblik har jeg modtaget endnu et Svar, som gives her. Begge Indsendere skal have Tak for Venligheden.

Red.

*) Jfr. Salme 26, V. 12: *ne tradideris me in animas tribulantium me* = overgiv mig ikke til mine Undertrykkes Graadighed (Offerdahl).

Ærede Hr. Redaktør!

»Exsul«s Spørgsmaal i Brevkassen i sidste Nummer af »Ugebladet« løses af Eksegeterne ved, at de gør opmærksom paa, at det hebraiske Ord for »Sjæl« har en langt mere udstrakt Betydning end det latinske »anima«, og at det derfor i Overensstemmelse med hele Sammenhængen paa det omspurgte Sted, der oprindeligt findes i Ps. 40, kan oversættes med »Begærlighed«, »Lidenskab«, »Raseri« o. l. »Anima« er altsaa ikke en Fejlskrift for »manus«, men den danske Oversættelse »Fjendernes Hænder« har ikke den Kraft, der ligger i den hebraiske Originaltekst — altsaa ordret: »til hans Fjenders Begær« eller »Raseri«. Det turde være det rigtigste.

Bibelfast.

Vi har modtaget: Efter Opfordring fra forskellige Sider meddeler jeg, at Artiklen »Umoderne Tanker« i Ugebladet af ^{25/12}1921 undertegnet »Rc.« — som snart burde hvile i Fred! — ikke er skrevet af undertegnede, skønt jeg er »Udlænding«; jeg plejer at skrive mit Navn

Josef Resch.

Eksercitier i Ordrup.

I Lighed med hvad der har været Skik i tidligere Aar skal der nu atter afholdes 3 Dages Eksercietiekursus paa det gamle St. Andreas Kollegium. Det første vil finde Sted i den stille Uge, fra Onsdag Aften den 12. April til Paaskesøndag, den 16. April Morgen.

Foruden Studenter og Gymnasieelever kan ogsaa andre kath. unge (eller ældre) Mænd faa Adgang.

Deltagerne vil komme til at bo paa St. Andreas Præstegaard og følge den til Eksercietierne hørende Dagsorden.

Anmeldelser bedes sendt til P. Ludv. Günther, Ordrup, hos hvem alle nærmere Oplysninger kan faas.

I Løbet af Sommerferien agtes der holdt flere Eksercietiekursus bl. a. ogsaa for Præster.

Nedenstaaende Kongregationer indbyder herved deres Medlemmer til Deltagelse i et *Ire Dages Eksercietiekursus* som vil finde Sted i Assumptionsklosteret, Ordruphøj, Charlottenlund, fra *Tirsdag den 11. April* Kl. 6 Efterm. til *Lørdag den 15.* Kl. 11 Form. Deltagerne vil komme til at bo i Klosteret og følge den til de lukkede Eksercietier hørende Dagsorden.

For Ophold og fuld Pension beregnes 15 Kr. pro persona, der bedes betalt ved Indmeldelsen.

Deltagerne bedes meldt snarest til Frk. Marie Wissum, Strandboulevard 33° Kbh. Ø. Kongreganister har Forret til den 27. Marts, efter dette Tidspunkt har Ikke-Kongreganister samme Ret som Kongreganister. Sidste Indmeldelsesdag er den 6. April.

Mariakongregationen

Mariakongregationen

Apostlenes Dronning

Fredens Dronning

Mariakongregationen

Mariakongregationen

af den ubesmittede Undfangelse

Maria Rosenkransdronning

Katholsk, sykyndig Barnejomfru søges til 1. Maj.

Lehmsgrevinde Holstein-Ledreborg.

Ledreborg pr. Lejre.

A.C. Onsdag den 8. Marts Kl. 8^{1/4} i Studenterforeningen. Docent Dr. phil. Magon: De katholske Akademikeres Arbejde i det offentlige Liv i Tyskland. Gæster kan medtages. *Adm.*

Kirkelig Kalender.

5. Marts 1. Søndag i Fasten.	12. Marts 2. Søndag i Fasten.
6. — M. Perpetua og Felicitas, Martyrer.	13. — M. Ferialdag.
7. — Ti. Thomas Aquino, Kirklærer og Bekender.	14. — Ti. Ferialdag.
8. — O. Johannes af Gud, Bekender. Tamperdag.	15. — O. Ferialdag.
9. — To. Franciska af Rom, Enke.	16. — To. Ferialdag.
10. — F. De 40 Martyrer fra Sebaste. Tamperdag.	17. — F. Patrik, Biskop og Bekender.
11. — L. Tamperdag.	18. — L. Cyrillus af Jerusalem, Biskop og Kirkelærer.

Katholsk Højskole. Tirsdag d. 7. Marts Kl. 8 Aften i Knuds-salen i Stenosgade 4 B. Pastor Olrik: Det klare Hoveds indre Bygning. Adgang for alle. 25 Øre. Sursum corda bedes medtaget.

Mødreforeningen i St. Ansgars Sogn. Tirsdag den 7. Marts Kl. 8¹/₄ læses den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggende.

St. Ansgars Kirke. I Fastetiden holdes Fastepredikenen af Pastor Sialm hver Søndag Kl. 6.

St. Ansgars Kirke. Søndag den 5. Marts er der ved Aftenandagten Kl. 6 Procession, hvori Rosenkransbroderskabet og de unge Pigers Foreninger deltager.

Rosenkranskirken. I Fastetiden holdes Fastepredikenen hver Søndag Kl. 5.

Rosenkranskirken. Mariakongregationen holder Møde Onsdag den 8. Marts Kl. 8 Aften. — Søndag den 12. Marts Kl. 8 Fælleskommunion.

Sakramentskirken. I Fastetiden holdes hver Søndag Aften Kl. 6 Prædikenen af Hr. Pastor Bach og hver Fredag Aften Kl. 8 Korsvejsandagt.

St Annæ Kirke. Fasteandagten (Prædikenen med Korsvejsandagten) holdes hver Fredag Aften Kl. 8.

NB! Postadressen til St. Annæ Kirke er **ikke Amager**, men **København S**. — Den forkerte Adresse forsinker Postforsendelserne mindst en halv Dag.
P. Josef Resch.

St. Andreas Gilde (Ordrup).

Almindeligt Møde Tirsdag d. 7. Marts Kl. 8 i Charlottenlunds Palmehave.

Korsvejsandagt. Fredag Aften: St. Ansgars K. Kl. 8, Rosenkransk. Kl. 7¹/₂, St. Annæ K. Kl. 8, St. Andreas K. Kl. 7¹/₄, St. Josefs K. Kl. 7¹/₂, Sakramentsk. Kl. 8.

Torsdag Aften: Jesu Hjerte K. Kl. 8 (med Prædikenen).

Vincentskonferensernes 1. Generalmøde afholdes Søndag d. 5. Marts Kl. 11¹/₂ i Sakramentskirkens Præstebolig, Nørrebrogade 27. Saavel aktive som passive Medlemmer indbydes.

Til de katolske Børn i Fare har jeg modtaget 200 Kr. af U., 50 Kr. fra O.P., 20 Kr. fra R., hvorfor jeg hjerteligt takker.
Pater A. Smitz, Nakskov.

FREMMEDESPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008,x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblade udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 11.

Søndag den 12. Marts.

1922.

INDHOLD: Forklarelser. — Joachim Rønnow 8. — Enkelehnsbaronesse Stampe Charisius. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Kolding, Haderslev. Portugal. Czeko-Slovakiet. — Avertissementer.

Forklarelser.

Herren blev forklaret i Glansen fra sin i Bønnen glødende Sjæl. »Medens han bad, blev hans Aasyn forandret«. Ved Bønnen klæder Sjælen alt legemligt i en overnaturlig Skønhed; vi maa stræbe efter at forandre vort Væsen i Bønnen, ved den blive stedse renere, ædlere, aandeligere. — Naar Bønnen lader en Strøm af overnaturlig Varme bryde løs i vor Sjæl, og naar det skønne Lys ovenfra begynder at lyse op i vort Liv, da er vi tilbøjelige til med Petrus at raabe: »Herre, her er godt for os at være!« Her, paa Betragtningens Bjerg, i det Guds Lyses Klarhed, i Bønnens straalende Sky, langt borte fra Verden og ganske nær ved Gud. . . . Ja, her er godt for os at være! Lad os bruge denne Trøst, nyde Foraarsglæden, indtil vi igen maa stige ned fra Bjerget og vende tilbage til Hverdagens støvede Landeveje. Lad os komme ned med lysende Sjæl, med Bjergenes Duft omkring os.

Efter Biskop *Ottokar Prohaska*.

Christi Hovedsmand.

*En Verdensslagmark ligger bred og vid,
dybt brudt og flænget som Vulkanens Sider,
og er end Kampen stilnet for en Tid,
ej tier Skrigene fra dem, der lider.
Ustandset raser Fjendens onde Hær,
de vilde Horder ud paa Plyndring drage;
som Loubog kendes kun det kolde Sværd,
hvis første Paragraf er: Ve de svage!*

*Øg Kampen raser gennem Aar og Dag,
det ene Angreb straks det andet følger;
snart er det Forpostfægning, snart et Slug,
der sluger Tusinder med sine Bølger,
Hver Slægt, der vokser op, som Tiden gaar,
maa ud i Linjen uden Rast og Tøven.
Hver ta'r sin Tørn, hver faar sit Stød, sit Saar,
sletingen slipper fri for Styrkeprøven.*

*Men midt i Kampens Hvirvel er et Sted,
en sikker Plet, der aldrig stryger Flaget —
om andre viger — den gaar aldrig med,
men holder Pladsen under hele Slaget.
Den Ridderskare, der staar her paa Vagt,
har Hjerter, hvori Sejrsmodet brænder;
og ingen Fjende kan med List og Magt
faa Fanen vristet ud af deres Hænder.*

*For den, der leder denne Fanevagt,
til ham kan Nederlaget aldrig række;
hans store Konge har ham engang sagt,
at ham skal Fjendens Magter aldrig knække.
Han kan vel dø — men naar hans Haand er mat,
naar Øjet brister, og han taber Sværdet,
saa staar den rede, der ta'r Fanen fat
og løfter den, begejstret, højt i Vejret.*

*Hil dig, du Christi tapre Høvedsmand,
i Op- og Nedgangstid du er den samme;
kom Fjender end i Tal som Havets Sand,
de slukkede dog ej den rene Flamme.
Du holder ud med Christi lille Hær,
indtil han selv fra Skyerne dig kalder,
naar alt er endt og sænket hvert et Sværd,
og Domsbasunens dybe Tone gjalder.*

E. F. R.

Joachim Rønnow,

Roskildes sidste »katholske Biskop«.

(Fortsat.)

8. GREVEFEJDEN OG DEN NYE KONGES SEJR.

Kansleren og de med ham forbundne Rigsraader troede at handle klogt ved at opsætte Kongevalget og styre efter eget Forgodtbefindende, men det gik helt anderledes, end de havde tænkt. Det trak op til en frygtelig Storm, og de Skyer, vi omtalte i forrige Kapitel, nærmede sig med Hurtighed. De bestod i den lybækske Flaade, der allerede under Herredagen i Juli 1533 havde ligget ved København. Den Gang havde der fundet Underhandlinger Sted mellem Lybæks dristige Borgmester Jørgen Wullenweber og Borgere i København og Malmø, hvis Førere, Ambrosius Bogbinder og Jørgen Kok, havde store Planer. De vilde genindsætte den gamle fangne Kong Kristian II og lave et Slags Byforbund med lignende Formaal som de tyske Hansabyer, der netop den Gang var stærkt paa Retur. Som Fører havde de valgt sig en ejendommelig og tøjlesløs, paa sin Maade vel begavet Mand, den unge Greve Kristoffer af Oldenburg. Allerede i Juni 1534 gik Greven i Land mellem Hvidøre og Skovshoved, og nu var gode Raad dyre.

Vi har endnu nogle Originalbreve fra Hovedsmanden paa Sjælland, Hr. Anders Bille, til Rigskansler Rønnow, som afspejler den Skræk og Forvirring, der nu greb Rigsraadets og Adelens Medlemmer. Dertil kom, at ikke engang Rigsraadet var enigt om, hvilken Politik der skulde føres. Rigsraadet var ikke indkaldt, en stor Del af dets Medlemmer var i Jylland, en mindre Del holdt aabent med Hertug Kristian. Dennes Mænd, som Mogens Gjõe, Erik Banner, de to Rantzauer, Johan og Melchior, og navnlig Kansleren Utenhof arbejdede paa at faa den strengt lutherske Hertug til Konge i Danmark. Det saa slemt ud fra alle Sider. Det katholske Parti — hvis man da vil kalde det saaledes — havde nu slet ingen Udsigter til at sejre, thi der manglede en dygtig Fører og en god Hær.

Dets Tronkandidat, den unge Hertug Hans, var kun 12 Aar gammel, og saaledes blev der kun Valg mellem »Scylla og Karybdis«, mellem at gaa under i Kamp med Greven og Lybækkerne eller ved en Underkastelse under et holstensk Regimente. Begge Parter, baade Holstenerne og Grevens Folk, var Lutheranere, begge havde for Tiden en anseelig Krigsmagt. *Saaledes knustes Biskopperne og de lige-sindede Adelsmænd under to imod hinanden kørende Strids-vogne.*

Og Joachim Rønnow? Ja, havde han bare været et Partis trofaste Talsmand — saa var han enten gaaet under med Ære eller havde sejret med Glans! Men udadtil stod han som det katholske Rigsraads Mand, indadtil var han sin egen Fordels Mand. Og denne Fordel havde han kortsynet set i sin egen Bispemagts verdslige Stilling. Her begyndte Dommedagen at komme, *en frygtelig Dommedag over hans elendige Halvhed.* Greven vandt hurtig Skaane og hele Sjælland, den ene Lensmand efter den anden bøjede sig for den nye Herre. Grev Kristoffer skaltede og valledede med det erobrede Land og dets Godser, skønt han lod Kristian II udraabe til Konge og fordrede ham hyl-det overalt, hvor han kom hen. Hans Tropper havde snart bredt sig over hele Sjælland, og »Biskop« Rønnows Gaarde og Borge i Nordsjælland, navnlig Haraldsborg ved Fursøen og Bistrup ved Roskilde, kom i Fjendernes Hænder. Ogsaa Bispegaarden i Roskilde hærgedes, og *Grev Kristoffer erklærede Joachim Rønnow for afsat fra alle Værdigheder og Besiddelser.* —

Det var et hurtigt og stort Omslag! Den forhenværende Rigens Kansler havde ikke tyet til en af sine Borge, men begivet sig til København. Først søgte han at overtale Borgerne til at gøre Modstand mod Greven, men da han saa, at Grevens Partifæller havde Magten, befandt han sig ligesom i en Musefælde. Hvad skulde han nu gøre for at hytte sit Skind og — helst sine Godser, for saa vidt han da kunde beholde dem?

Da gik den ustadige, karakterløse Mand over til Greven og forhandlede med ham om Genindsættelse! I Begyndelsen vilde Greven ikke; han havde allerede meddelt Kapitlet i Roskilde, at Joachim Rønnow var afsat, og at de

skulde foretage et nyt Valg. Han udpegede eller udnævnte den eventyrlige Gustav Trolle, Upsalas forhenværende Ærkebisp, til at træde i Rønnows Sted. Det er sandsynligt, at han blev »valgt«, vistnok under Tvang. Men Gustav Trolle kom aldrig til at beklæde Roskilde Bispestol, thi Greven lod sig tilsidst omstemme og — solgte Bispedømmet til dets nys afsatte Herre! —

Saaledes blev Joachim Rønnow for anden Gang »Electus Roskildensis« og ved de samme Midler: uærlige Løfter og ublu Bestikkelse. Han maatte betale 2000 rhinske Gylden og 4000 danske Mark, alt i alt 10,000 danske Mark, hylde Kristian II som sin retmæssige Konge og adlyde Grevens Regimente.

Saa dybt sank den usle, magt- og pengesyge Mand, der havde trængt sig ind i saa ærværdig en Stilling som Biskop Vilhelms, Absalons og Lage Urnes Efterfølger! Men han fik Løn som forskyldt. Hans Underkastelse var selvfølgelig kun betinget af ydre Fordele, især da han saa, hvor lidt Tryghed der var under Grevens Styrelse. Han fulgte dog Greven til Skaane, modtog af ham Sejro som Gave og skrev med Sjællands og Skaanes Raadherrer til det norske Rigsraad, at de skulde anerkende Kristian II!

Henimod Slutningen af Aaret 1534 begyndte dog Grevens Stjerne at dale. Der kom slemme Efterretninger fra Jylland. Her havde Skipper Klement rejst en Bondehær for samme Sag, som Greven af Oldenburg kæmpede for paa Sjælland. Men kort før Jul blev han slaet af Kristian III's dygtige General Johan Rantzau, der stormede Aalborg.

Her maa vi indskyde, at der i Jylland havde fundet store Begivenheder Sted, idet de jyske Rigsraader havde samlet sig i Ry Kirke ved Himmelbjerget d. 4. Juni 1534, og efter en haard Modstand fra Biskoppernes Side havde de valgt den lutherske Hertug af Holsten til Konge. Der fortælles, at den gamle Aarhusbisp Ove Bilde kun grædende underskrev dette Dokument, der jo ogsaa blev den katholske Sags Dødsdom her i Landet. Kort efter havde ogsaa de fynske Rigsraader i Hjallesø anerkendt Kristian III, og nu var der ingen Tvivl mere om, at Landet før eller senere vilde tilfalde den i August 1534 ved

Horsens hyldede nyvalgte Konge, hvis Stilling var ganske anderledes underbygget end den eventyrlige Greves og hans Lykkeridderses.

Allt dette overvejede Joachim Rønnow. Han flygtede saa trods Vinterkulde og Storme til det faste Dragsholm og derfra over til Sejro. Det var aabenbart hans Hensigt at gaa over til den nye Regering.

Rønnows Flugt æggede Greven, som vistnok allerede længe havde foragtet den troløse »Biskop«, til at tage alle Sjællands Bispestols Ejendele og Borge i Besiddelse. Men Dragsholm modstod ham dog under Ejler Hardenbergs tapre Forsvar.

Imidlertid var den flygtende Roskildeprælat sejlet over Kattegat, og i Begyndelsen af Marts 1535 kom han til Aalborg, og derfra drog han til Aarhus. Det maatte nu ligge i hans Interesse at forsone den ham ildesindede nye Konge. Og rigtigt, vi hører, at han søgte at indsmigre sig hos ham ved visse Meddelelser om Fjendens hemmelige Planer — et nyt Oprør i Nørrejylland. Fra nu af søgte han ligesom de andre Rigsraader at virke med al Kraft for Kristians Sag. Det gjaldt jo om at redde saa meget som muligt, naar det endelige Opgør kom.

Som vi ved fra Fædrelandshistorien, blev Greven fuldstændig slaaet ved Øksnebjerg ved Assens (i Juni 1535). Følgen blev Grevens Tilbagetog og Forsvar i København, hvis lange Belejring er en sørgelig Episode i Danmarks Historie. Under Kongens midlertidige Fravær var for Resten Joachim Rønnow sammen med Ove Bilde, Mogens Gjøe og Erik Krummedige Statholdere og havde at sørge for Hærens Forplejning. Maaske troede Rønnow ved Iver i den nye Herres Tjeneste at kunne beholde sin Stilling.

Den 6. August 1536 holdt Kristian III sit Indtog i København. Modstanderne, baade de tyske Herrer og de demokratiske Borgere, laa nu knuste for hans Fødder. Over Jyllands Bønder havde allerede Johan Rantzau holdt en haard Dom, *de fleste mistede deres Frihed og Selveje!* Det var ogsaa en af Reformationens Følger, at Friheden hos den »gemene Mand« blev »en saga blott«. Det kostede senere Aarhundreders lange og svære Kampe at generobre de

tabte Rettigheder. Den kirkelige Frihed derimod er formelt endnu ikke tilbageerobret, thi endnu kan kirkelige Ting afgøres af en verdslig Minister, der styrer Folkekirken i Kongens Navn.

Det var en uhyre Magt, der nu laa i Kristian III's Hænder, og han tøvede ikke med at bruge den. Indførelsen af det lutherske Statskirkedømme blev en af Kristians første Regeringshandling. Allerede en Uge efter Københavns Indtagelse førtes der iblandt de Kongen hengivne Rigsraader for lukkede Døre Forhandlinger om »den Lutherske Lærdom og rette Religion at anrette allesteds her udi Riget, saa og om Bisperne at afsætte og det gejstlige Gods at annamme, *Kronen til Bestyrkelse.*«

Det gjaldt om at smede Jernet, saa længe det var glødende. Og Kristian var ikke bange for at bruge Vold. Der planlagdes en Overrumpling af de katholske Rigsraader. Disse skulde allesammen tages til Fange paa deres forskellige Opholdssteder, og derefter skulde ved Hjælp af det lutherske Parti Lutherdommen paatvinges som Statslov.

Det var i Grunden en Kuldkastelse af al Lov og Ret, en Voldshandling, som kun ved sin Størrelse og sit kongelige Ophav skiller sig fra Stratenrøveri eller Overfald paa sagesløse Personer. Hvis Hr. Hansen vilde overfalde Hr. Sørensen bagfra og fratage ham hans Pengepung, Ur og Slipsnaal, saa vilde Hr. Hansen faa et længere Ophold i Horsens Tugthus eller et lignende Sted, men naar Hr. Kong Kristian og Mogens Gjøe og andre adelige Herrer overfalder Hr. Ove Bilde og andre fredelige Statsborgere, saa er det »det rene Evangeliums Sejr« o. s. v. Disse Reformatorer manglede aldrig smukke bibelske Ord. — Ja, det er vanskeligt for os andre, selv om vi vil være nok saa retfærdige i Bedømmelsen af svundne Tider, selv om vi nok saa meget forstaar hine Tidens Skavanker, og netop vor egen Kirkes Mænds store Fejl — det er vanskeligt for os her ikke at blive forbitrede, ikke at harmes over de brutale Midler, der brugtes til at knuse aandelige Magter.

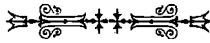
At Kongen røvede alt Kirkegods, at adelige Herrer forlenedes med Stiftelser og Klostre, hvoraf de saa ingen Skat betalte, at lutherske Menigheder dannedes i de forskellige Byer — alt dette kunde gaa an. Det kunde vi taale, fordi

det var »Tidens Udvikling«. Men at man vover at tale om »den rene Lære«, om »Evangeliets Frihed«, om »Guds Ords Forkyndelse« og samtidig jager fredelige og fromme Mænd, deriblandt gamle og svage Folk, ud fra deres Gudshuse og Boliger, som det skete med Graabrødrene og Paulus Eliæs Ordensbrødre, at man samtidig paatvinger en ny Troslære som forpligtende for alle »Hs. kgl. Naades tro Undersaatter« og fylder sine egne Lommer med Monstranser og Messehagler, med Messe-Fundatser og andre fromme Stiftelser, som navnlig Mogens Gjøe og andre adelige »Reformatorer« gjorde — det anser vi for en Haan mod Evangeliet, mod Frihed og mod al Lov og Ret! Ganske vist, helt saa skamløst som i England under den kongelige »Reformator« Henrik VIII, denne tykke Kvindemorder, gik Udbredelsen af det nye »Evangelium« ikke her til Lands. Og Gud ske Lov heller ikke saa blodigt. Her har vi mere jævne Forhold, og *adskillige kirkelige Ejendomme bestemtes til Universitetets og andre offentlige og gavnlige Institutioners Brug*. Heller ikke forsvandt Kirkegodset paa een Gang i verdslige Privatpersoners Lommer. Det skete først lidt efter lidt, saaledes med en Del af Roskilde Bispe- og Kapitelgods, med Herlufsholm, Antvorskov, Brahe-Trolleborg o. s. v.

Herlufsholm, Sorø og andre Godser blev desuden senere paa en Maade tilbagegivet det Offentlige, da de store Skoler indrettedes. Thi vi maa huske paa, at de gamle Stiftelser ingenlunde blot tjente selve Munkene og Domkapitlerne til Underhold, men at en stor Del gik til den offentlige Velfærds Fremme, til Skolevæsen, Fattighjælp, Agrikultur og Videnskab (f. Eks. Bibliotheker).

At en lille Del af det annekterede Kirkegods saaledes anvendtes til dets oprindelige Formaal, var jo det mindste, Kongen overhovedet kunde gøre. De nye lutherske Præster blev i Almindelighed meget daarligt lønnede og var overhovedet meget lidt ansete. *Kulturelt betød Reformationens Indførelse en Verdsliggørelse af hele Folket*. Men dette blev ikke straks klart for de fleste, thi endnu i Aaret 1567 kunde en rejsende, der besøgte de københavnske Kirker, ikke skelne Gudstjenesten fra den katholske. »Hver Dag blev der holdt Vespertjeneste og sunget latinske Sal-

mer. Ganske vist var Vievandet forsvundet, men Mænd og Kvinder bar stadig Rosenkranse til deres Bønner. De knælede i Kirkestolene, og saa snart Kirkerne stod aabne, fandt man altid Folk der inde, hensunkne i Andagt.«¹⁾ Ja, det kostede alligevel noget Besvær at ødelægge den gamle Kirke!

Enkelensbaronesse Stampe Charisius.

f. 30. Dec. 1841—Død 7. Marts 1922.

Et langt og virksomt Liv er afsluttet, en »stærk Kvinde« — som Skriften siger — er gaaet bort fra os.

Enkelensbaronesse Stampe hørte til de mest bekendte iblandt os, ja de fleste vidste, hvem det var, naar man talte om »Baronessen«. Bekendt var hun for alt det gode, hun gjorde imod de fattige; der kendte hendes Kærlighed næsten ingen Grænser. Bekendt var hun ogsaa i hele det katholske Danmark ved den store Stiftelse »Maria-hjemmet«, som hun og hendes den 10. Marts 1904 afdøde Mand grundlagde. Bekendt var hun ogsaa for sit ivrige, religiøse, ægte katholske Liv, hun var saa helt igennem katholsk. Sidste Efteraar fortalte hun mig, at hun i den sidste Tid havde beskæftiget sig med grundige Studier over Jesu Liv ved Læsning af de største Værker, vi ejede desangaaende; nu vilde hun begynde med Aposteltiden og Oldkirken, for dybere og dybere at trænge ind i dens Forstaaelse. Hun bad mig om at ville skaffe hende de nødvendige Bøger; da de kom, laa hun allerede paa sit sidste Sygeleje.

At ville skrive mere om hende, det vilde være fuldstændig imod den afdødes Intention; det, som er sagt, er vistnok allerede for meget. Ved et af mine sidste Besøg

¹⁾ Se Fabricius: Danmarks Historie I, 138, hvor det med Rette ogsaa siges, at Reformationens Indførelse i Folket havde »et overfladisk Præg«. Det gik grundigere med Magtens og Pengenes Tilrænnelse!

hos hende bad hun mig om at foretage de kirkelige Bønner etc. her ved St. Knuds Kapel Aftenen efter hendes Død, inden hendes Lig skulde overføres til St. Ansgar; hun fortalte mig om sin Ligbegængelse. Dér maatte da fremfor alt ikke holdes nogen Ligtale, men kun siges en tredobbelt Tak — til Gud, at han har været saa god imod hende, — til Menigheden for al dens Kærlighed imod hende — til den salige Guds-Moder, fordi hun altid har fundet en kærlig Moder i hende —! Jeg længes efter Døden — sagde hun — og efter at komme til Christus, og jo hurtigere den kommer, desto bedre for mig. Hvorfor skulde jeg være hange for Døden eller for min Frelser? Han er jo ikke kommen for at dømme mig, men for at frelse mig; ham elsker jeg, og jeg kan ikke sige, hvor meget jeg elsker ham; og derfor længes jeg efter ham og efter Døden! — Salig hver den, som kan sige, som den afdøde sagde.

Maatte hendes Længsel efter den evige Forening med Christus snart opfyldes! »Herre skænk hende den evige Hvile og lad det evige Lys lyse for hende.« —

Josef Resch.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. »Det frie Kirkesamfund« har arrangeret en Række religiøse Foredrag i St. Nikolaj Kirkesal. Repræsentanter for fire forskellige Trossamfund — Katholikker, det frie Kirkesamfund, Jøder og Folkekirken — skal tale over Emnet: »Hvordan skal jeg arve et evigt Liv?« Rækken begyndte med Pastor Olriks Foredrag Mandag den 6. ds. Den store Sal var fyldt, og mange maatte staa op. Man kunde ikke andet end glæde sig over en saadan Interesse for aandelige Spørgsmaal. Det er altsaa ikke blot Varietéerne, der kan samle fuldt Hus. Pastor Olrik talte, som han selv sagde, enkelt, praktisk og oprigtigt. Det gjaldt om at søge Sandheden, derfor maatte man bede og saa tage imod Sandheden, hvor ubehagelig den end kunde være, ikke søge at sno sig fra den. Klart og modigt fremsalte Taleren den katholske Kirkes Krav om at være den ene, sande, ufejlbare Kirke, der ikke svinger hid og did, men altid staar urokkelig fast,

og han gav et lille Indblik i alt det, Kirken giver Menneskene, for at de kan faa det evige Liv. Da Pastor Olrik sluttede med at citere: »Paa Sandheds Fjæld en Bygning staar«, havde sikkert alle de mange Mennesker faaet en Forstaaelse af netop dette ved Kirken, dens imponerende Autoritet og Urokkelighed.

— Vincentskonferensernes 1. Generalmøde fandt Sted d. 5. Marts i Sakramentskirkens Præstebolig og lededes i Biskoppens Fraværelse af Hr. Herman Hofmann. Der var mødt 27 Medlemmer. En stor Del af Mødet optoges af en Debat om det dansk-katholske Børnearbejde i Nakskov, som for Øjeblikket har store Vanskeligheder at kæmpe med. Sekretæren stillede Forslag om en aarlig Indsamling gennem »Ugebladet«, noget, Foreningen dog fandt nærmest var Vikariatets Opgave. Sekretærens andet Forslag, som gik ud paa, at samtlige Konferenser hvert Kvartal, efter Evne skulde give et større eller mindre Bidrag, til de dansk-katholske Børn i Nakskov, fik en bedre Skæbne. P. Resch mente ganske vist, at Vincentsforeningens Hjælp vilde være en Draabe i Havet, og at det dog først og fremmest var Forældrenes Pligt at betale noget til Børnene, og at vel ogsaa Landmændene burde træde til her som andre Steder, men for øvrigt vilde Pastoren ikke modarbejde Forslaget. P. v. d. Kettenburg kunde give Tanken sin fulde Tilslutning. P. Ravelli fik den smukke Idé at stille en Guldtikrone til Auktion og lade Beløbet gaa til Børnene. Paa denne Maade indkom 20 Kr. 50 Øre. P. Resch vilde advare Medlemmerne mod den megen unyttige Kritik af Foreningens indre Anliggender. I Stedet for skulde man hellere agitere for at faa saa mange nye Medlemmer som muligt. Hr. Hofmann vilde særlig anbefale at skaffe mange passive Medlemmer og opfordre de tilstedeværende Præster til, om muligt, at skrive en Artikel om denne Sag i Ugebladet. *Chr. H.*

— Et ungt friskt, begejstret Foredrag blev holdt i Tirsdays paa Højskolen. Det var stud. mag. E. Frederiksen, der talte om: Skikkelser fra den katholske Renæssance i fransk Litteratur. Hvor er den katholske Ungdom saadan en Aften? Skulde Højskolen netop ikke særlig være for de Unge — baade som Tilhørere og Talere? Og kan det ikke interessere dem at høre, hvad de Unge kan byde os? Yderligere naar Emnet som det foreliggende absolut maa begejstre og inspirere baade unge og ældre Katholikker, der igennem den franske katholske Litteratur vil søge at udvide Horisonten og berige deres Tanker. — Naturligvis er det franske Sprog en Hindring for mange, men ved Energi og Studium kan der læres meget, og saalænge vor danske katholske Litteratur desværre er

saa begrænset, maa den franske uden Tvivl være Kilden, vi kan øse af. — Foredragsholderen stillede i Udsigt eventuelt at fortsætte og uddybe Emnet; finder dette Sted, kan jeg kun paa det varmeste anbefale at benytte Lejligheden til derigennem at faa det Puf, som vi saa ofte trænger til, før vi giver os i Lag med de udyrkede Omraader. — Til Hr. stud. mag. Frederiksen selv retter jeg den lille velmente Henstilling at forsøge at tale betydeligt langsommere — det var et rivende Tempol Saa naturligt det er, at man i Begyndelsen er afhængig af sit Manuskrift og derfor læser meget af det, ligesaa selvfølgelig er det i Talerens egen Interesse, at Tilhørerne kan høre det uden Anspændelse — og hører man noget godt, vil man helst have alting med. *En interesseret Konvertit.*

Ordруп. Fastelavnsmandag fejrede St. Andreas Gilde sin aarlige Fastelavnsfest paa den mest fornøjelige Maade i Charlottenlunds Palmehave. Om Eftermiddagen slog ca. 125 Børn Katten af Tønden under alskens Løjer og Munterhed. Godter, Boller og en Gave til hver af Børnene blev modtaget med Jubel og Hurraraab. Om Aftenen samledes de Voksne til Fest med Tøndeslagning, Dans og en nydelig arrangeret Kotillon, som viste Festarrangørernes vante Opfindsomhed paa en ganske glimrende Maade. En Sang i Dagens Anledning gjorde megen Lykke, og foranledigede Formanden til at udtale et varmt Ønske om, at alle Medlemmer af St. Andreas Menighed ogsaa maatte blive Medlemmer af St. Andreas Gilde. Der er nemlig endnu altfor mange, som holder sig tilbage og ikke aner, hvilket Udbytte katholsk Selskabelighed har baade for ældre og yngre. Det er derfor Bestyrelsens Haab og Ønske, at mange endnu vil indmelde sig i Foreningen til Gavn og Styrke for Sammenholdet indenfor den katholske Menighed i St. Andreas Sogn. ÷

Kolding. Søndag d. 5. Februar døde i Skjoldbjerg, en Landsby midt paa den jyske Hede, ca. 50 km fra Kolding en lille Wienerpige; Lørdag Aften var hun glad og frisk, Søndag Aften død af Lungebetændelse. Pastor Klemp blev af Øvrigheden underhaanden gjort bekendt med Dødsfaldet, hvorefter han erfarede, at Begravelsen var fastsat til Søndag den 12. ds. — Ved hensynsfuld Imødekommenhed fra Vorbasse Sognepræsts Side, idet Pastor Klemp overfor denne gjorde Forestilling om Barnets, dets Forældres og Kirkens Fordring om Barnets katholske Begravelse, opsattes denne til Tirsdag d. 14. ds. — Ledsaget af Katholikkerne fra Kolding kom Pastor Klemp da til Skjoldbjerg, hvor en stor Skare af Egnens Befolkning havde givet Møde. Efter Salmen »Naar min sidste Stund oprinder« talte Pastor Klemp om Kirkens Æresbevisning

overfor dens Børn, naar deres Legeme stedes til den sidste Hvile, i det ydre en Æresbevisning, men hvis Kerne fra først til sidst er en indtrængende Bøn for den hedengangnes Sjælefred. Paa den afdødes Vegne takkede Pastoren hendes Plejeforældre, Brugsuddeler Christensen og Hustru, for, hvad de havde været for den lille fremmede Fugl, ligesom han mindede om hendes Forældre, der nu havde modtaget det triste Budskab og var ude af Stand til at følge deres Barn til Jorden eller værne om hendes Grav. — Under Kirkens Forbønner lagdes den lille glade Wienerpige til Hvile i Danmarks kolde, vinterklædte Jord, saa langt fra Far og Mor. — Til Slut sang det katholske Følge »Jesus, dig lever jeg«, og mange dvælede endnu en Stund ved Wilhelmnes Grav. — Saaledes forløb den første Begravelse paa Skjoldbjerg Kirkegaard. —lan.

Haderslev. I Aaret 1920 var der kun faa af de katholske Børn i Haderslev, der forstod eller talte Dansk; i 1921 var der næppe 10 %; nu i 1922 er der mere end 50% og tillige nogle Polakker, som taler og læser Dansk.

Portugal. I forrige Maaned har Katholikkerne i Portugal holdt en stor Kongres i Braga under Præsidium af Patriarken af Lissabon Kardinal Bello. Foredrag og Diskussioner drejede sig om enhver Side af katholsk Liv: det religiøse, katholsk Aktion og Organisation, karitativt Arbejde. Formanden for det katholske Parti, Netto, forelagde et Program for det sociale Arbejde, hans Parti nu vil gaa igang med. Kongressen sluttede med en højtidelig Gudstjeneste, hvor Kardinal Bello talte.

Czeko-Slovakiet. Vore Læsere kender de forvirrede kirkelige Tilstande i dette Land for Tiden. Det ser dog ikke nær saa slemt ud, som danske Aviser undertiden gør det til. Skismaet og Kampen mod Kirken har kaldt Katholikkerne frem og samlet dem til energisk Forsvar. Baade religiøst og politisk arbejdes der. Det katholske Folkeparti er saa stærkt, at det tager Del i Regeringen, og meget tyder paa, at det har en stor Fremtid. Dr. J. Hanuš skriver derom fra Prag: »De radikales og Socialisternes Program [de antikirkelige Partier] havde i vor Uafhængigheds første Maaneder forført en Masse Mennesker, som nu vender sig bort fra de store uopfyldte Løfter og finder ind i det Parti, hvor de hører hjemme. Katholikkerne i Folkepartiet vinder langsomt, men sikkert Sympathi, og deres Tilhængere vokser fra Dag til Dag takket være deres maadeholdne og klare Program. Kommunevalgene i Roudnice i Bøhmen den 5. Februar betragtes overalt som et Tidens Tegn. Folkepartiet fik 567 Stemmer imod 322 i 1919, og de andre, antikirkelige, Partier mistede

500 Stemmer. En mægtig Bevægelse, som snart vil bære Frugt, er ved at bryde løs. Det er en sand Lettelse for os at skrive til vore Læsere i Udlandet om de store Forhaabninger, vi sætter til denne Bevægelse, der trøster os efter saa mange Nederlag. I den kommende Sommer vil talrige store Møder rundt omkring i hele Landet vise Bevægelsens Styrke.«

Ansgariusforeningen

Ordinær Generalforsamling afholdes Søndag d. 19. Marts Kl. 12 Middag i Bredgade 67, 2. Sal o. G. Eventuelle Forslag bedes indsendte til Formanden, Arkivar F. J. West, Ordstrupvej 96², Charlottenlund, inden den 16. Marts.

Katholsk Ungdoms Værn.

Ordinær Generalforsamling afholdes Onsdag den 22. Marts Kl. 7¹/₂ i Stenosgade 4, **store** Sal. Adgangs- og stemmeberettigede er kun de katholske Medlemmer, der er fyldt 21 Aar. Dagsorden: 1) Aflæggelse af Beretning og Regnskab. 2) Valg af fem Medlemmer til Raadet i Stedet for de efter Tur afgaaede, Genvalg kan finde Sted. 3) Valg af tre Supplcanter. 4) Valg af to Revisorer. 5) Eventuelt indsendte Forslag (Forslag, der ønskes vedtaget paa Generalforsamlingen, maa være indsendt til Sekretæren, Lærer J. Johnsen, Evaldsgade 8¹, Kbh. N. senest den 17. Marts.) — Da Generalforsamlingen kun er beslutningsdygtig, naar mindst $\frac{1}{6}$ af de stemmeberettigede Medlemmer er til Stede, bedes indstændigt enhver, der kan komme, om at give Møde. Indmeldelse kan ske ved Indgangen.

Generalforsamlingen indledes med et Foredrag af Hr. Pastor *Bernhard Jensen.* *Forretningsudvalget.*

Katholsk Syge- og Begravelseskasse.

Medlemmerne gøres opmærksomme paa, at Indbetaling af Kontingentet fremtidig sker i **Katholsk Boghandel**, Stenosgade 5. — Ved Sygemelding, Raskmelding, Hospitalsindlæggelse og alt andet vedrørende Sygekassen henvender man sig til Foreningens Formand, G. Læsøe-Riise, Chr. Winthersvej 1 Mezz., Telefon Vester 2104 y. Bestyrelsen.

Conventus missionariorum insulæ Selandiæ erit die decimo tertio mensis Martii loco ac tempore assuetis.

Credo. Februar 1922. Indhold: Benedikt XV. — Ur Vita Ansharii av Sankt Rimbart. — Lären alla folk! Missionsbetragtelse. — Ett land med vida gränser. Världskyrkan och världsmissionen. — Credos post. Brev från Canada, Kina och Madagaskar. — Abbé Camille Costa de Beauregard. — Från Credos torn. — Våra katolska hem. — Från våra församlingar och föreningar. — Kyrklig kalender.

For dem, der ønsker at stifte Bekendtskab med den katholske Kirkes Lære, ligesom for dem, der ønsker at genopfriske deres Kundskaber om Religionen, afholder jeg efter den Maalestok, der er den almindelige ved Konvertitundervisning, hver Torsdag Aften Kl. 8 Gennemgang af Troslæren Undervisningen foregaar i Forsamlingsværelset, Bredgade 64 (Indgang gennem den lange, smalle Gaard og opad Trappen til 1. Sal). Alle er velkomne. Jakob Olrik, Præst.

Katholsk Boghandel Stenosgade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-6 Tfl. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Kirkelig Kalender.

12. Marts 2. Søndag i Fasten.	19. Marts 3. Søndag i Fasten.
13. — M. Ferialdag.	20. — M. Josef, Jesu Plejefader.
14. — Ti. Ferialdag.	21. — Ti. Benedikt, Abbed
15. — O. Ferialdag.	22. — O. Ferialdag.
16. — To. Ferialdag.	23. — To. Ferialdag.
17. — F. Patrik, Biskop og Bekender.	24. — F. Gabriel, Ærkeengel.
18. — L. Cyrillus af Jerusalem, Biskop og Kirkelærer.	25. — L. Marias Bebudelse.

Katholsk Højskole. Tirsdag d. 14. Marts Kl. 8 Aften i Knudsalen i Stenosgade 4 B. Organist Hammermüller: Liturgisk Solo og Korsang. Adgang for alle. 25 Øre. Sursum corda bedes medtaget.

St. Ansgars Kirke. I Fastetiden holdes Fasteprædiken af Pastor Sialm hver Søndag Kl. 6.

Rosenkranskirken. I Fastetiden holdes Fasteprædiken hver Søndag Kl. 5.

Rosenkranskirken. Søndag den 12. Marts Kl. 8 Fælleskommunion for Mariakongregationen.

Sakramentskirken. I Fastetiden holdes hver Søndag Aften Kl. 6 Prædiken af Hr. Pastor Bach og hver Fredag Aften Kl. 8 Korsvejsandagt.

St Annæ Kirke. Fasteandagten (Prædiken med Korsvejsandagten) holdes hver Fredag Aften Kl. 8.

St. Franciskus's III. Orden har Møde Fredag den 17. Marts Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel. (Direktøren træffes fra Kl. 6—8 i Sakristiet).

St. Andreas Kirke. I Fastetiden holdes Fasteprædiken af Pastor Günther hver Søndag Kl. 5.

St. Josefs Gilde st. 1885. Møde afholdes Mandag den 13. Marts Aften Kl. 8 pr. i Bredgade 67. *Bestyrelsen.*

Unio. Møde *Lørdag den 18. Marts* Kl. 7½ i Koncertpælens Riddersal. Kl. 8 pr. *Foredrag* med *Lysbilleder* af Løjtnant John E. Heflebower: »Under Indiens glødende Sol.«

Adgangskort vil blive tilsendt Medlemmerne. Besøgende kan faa Adgangskort à 1,50 Kr. hos Bestyrelsen samt hos Fabrikant Hoffmann, Købmagergade 48, Tlf. 1389.

Korsvejsandagt. Fredag Aften: St. Ansgars K. Kl. 8, Rosenkransk. Kl. 7½, St. Annæ K. Kl. 8, St. Andreas K. Kl. 7¼, St. Josefs K. Kl. 7½, Sakramentsk. Kl. 8.

Torsdag Aften: Jesu Hjerte K. Kl. 8 (med Prædiken).

St. Andreas Gilde, Ordrup. Følgende Numre blev udtrukne i Tombolaen den 27. Februar: 75, 66, 47, 62, 77, 78, 30, 200, 115, 194, 103, 90, 48, 135, 174, 164, 156, 181, 51, 119, 8, 140, 46, 139, 180, 186, 11, 109, 191, 166, 85, 34, 192, 197, 29, 111, 59, 76, 28, 84, 151, 187, 125, 189, 33, 45, 37. Gevinsterne udleveres inden 1. April Jernbanevej 2^s, Charlottenlund.

FREMMEDESPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008.x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8° V. 5—7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8°, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 12.

Søndag den 19. Marts.

1922.

INDHOLD: Æresmedlem eller passivt Medlem. — Lensbaronesse Stampe Charisius †. — Henstilling. — Ogsaa en Form for Religionsfrihed. — Katholsk Klubs Bureauer. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Haderslev. Tyskland. Holland. — Meddelelse fra »Katholsk Klub« og »Katholsk Klub«s Arbejdsanvisningsbureau. — Avertissementer.

Æresmedlem eller passivt Medlem.

Vel alle ved, hvad ovenstaaende Ord betyder, men mange af Ugebladets Læsere kender det maaske ikke i den Betydning, jeg gerne vilde anbefale. Ved det sidste Generalmøde, som Vincentsforeningerne har afholdt Søndag den 5. Marts i Sakramentskirkens Præstegaard, blev der fra mange Sider fremhævet baade den store Nød, der nu fandtes blandt mange af vore Trosfæller, og de store Opgaver, der ventede Vincentsforeningens Hjælp, f. Eks. mange hundrede Børn, som lever omkring paa Landet uden katholsk Undervisning og Opdragelse. Men Vincentsforeningens Midler er smaa, meget smaa, især i de Bydele, hvor Arbejderbefolkningen har hjemme, som paa Nørrebro, Vesterbro og Sundby. Medlemmernes Antal svarer ikke til den katholske Menigheds Størrelse. Langtfra. —

Præsten — det er dog frem for alt ham, som ved sine Besøg i Hjemmene ene og bedst kender de manges Trang og Nød, der ofte er skjult for de allerfleste af Menigheden — staar magtesløs overfor denne især for os Kristne vig-

tige Opgave. Den katholske Præsts private Midler er meget smaa, vore Menigheder er næsten alle af nyere Dato, uden Fundatser og fromme Stiftelser. Skal da den kristelige Fattigpleje ikke skrinlægges, maa den private træde til, især i Tider som de nuværende. — Vi har da vore Vincentsforeninger; men dèr er ikke Medlemmer nok, de faa kan umuligt bestride de store Opgaver, der skal løses. Ved det sidste Generalmøde henstillede Formanden for Lokalraadet til en af Præsterne i Ugebladet at ville henlede Menighedernes Opmærksomhed paa et af Vincentsforeningens Statuter: »Æresmedlemmerne tager ikke Del i Konferenserne. De deltager derimod ligesom de almindelige (aktive) Medlemmer i alle de Møder, som afholdes udenfor Konferensens almindelige Møder. De skal hvert Aar sende en særlig Gave til Kassereren for Raadet eller Konferensen i den By, i hvilken de bor.« Vi plejer at kalde Æresmedlemmerne for passive Medlemmer. Der findes ganske bestemt en hel Del Menighedsmedlemmer, der paa den ene Side maaske ikke har Lyst eller Lejlighed til at være aktive Medlemmer, men dog paa den anden Side havde Raad til at give Almisse, og som ogsaa virkelig gør dette — ja, saa støt da din egen Menighed, dine egne Trosfæller, skab en Mulighed for Præsten og Vincentsforeningen, at de kan opfylde de Krav, der stilles til dem. Husk ved disse aarlige Almisser frem for alt dine Trosfæller, thi St. Paulus siger udtrykkeligt: »Men lader os ikke blive trætte ved at gøre det gode; thi vi skal i sin Tid høste, saafremt vi ikke forsager. Saa lad os da, saa længe vi har Tid dertil, gøre godt mod alle, men mest mod Troens Husfolk« (Gal. 6, 9—10). Glem nu ikke at skrive et Kort til din Sognepræst, og meld dig ind som Æresmedlem eller som passivt Medlem af Vincentsforeningen, og bed om, at man maatte opkræve hos dig en Gang om Aaret dette eller hint Beløb til Sognets fattige; og gør du dette af Kærlighed til Christus og hans Lemmer, da »vil du i sin Tid høste, hvad du har saaet.«

Kbhvn. S.

Josef Resch.

Lensbaronesse Stampe Charisius †.

Ved Baronesse Stampes 80-Aars Fødselsdag den 30. December sidste Aar skrev jeg en lille Lykønskingsartikel her i Ugebladet og udtrykte Haabet om, at Baronessen endnu længe maatte kunne følge Livet inde i Ve-

sterhus med sin store Interesse og faa megen Glæde deraf endnu. At Baronessen ikke var rigtig rask dengang, vidste vi nok, men ingen havde vist tænkt sig, at Baronessen skulde komme til at fejre sin Fødselsdag med at modtage den sidste Salvelse. Døden var nær, og saa varede det dog over to Maaneder, indtil Livet ebbede ud. — I det sidste Nummer af Ugebladet kunde vi endnu lige naa at faa de korte Mindeord med, som Pastor Resch skrev. Han begyndte med at sige, at »et langt og virksomt Liv

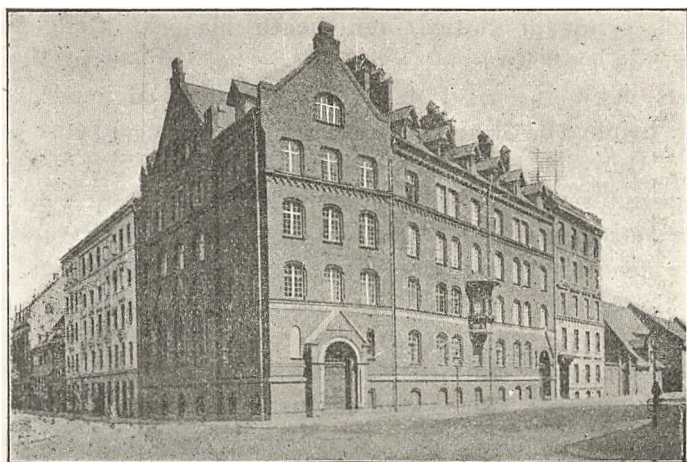
er afsluttet«, og det skal her forsøges at give et ganske kort Rids af dette virksomme Liv.

Baronesse Stampe fødtes den 30. December 1841 her i København som Datter af en dengang kendt Politiker, en Tid lang Justitsminister, Carl Emil Bardenfleth. Hendes Moder var født Rigsgrevinde von Schmettau. Denne Slægt har en ikke ringe Interesse, til den hørte nemlig den berømte Fyrstinde Amalie von Gallitzin (1748—1803), der var født von Schmettau. Der har tidligere en Gang været peget paa en vis Lighed mellem Baronesse Stampe og Fyrstinde Gallitzin. Ganske vist er der een Side af Fyrstindens Væsen, det ekstravagante, affekterede, som ikke fandtes hos Baronessen, men paa andre Punkter er Ligheden umiskendelig. Selv følte Baronessen sig sikkert i høj Grad ogsaa aandeligt i Slægt med den westphalske Fyrstinde, og hun skrev endnu i August 1920 her i Ugebladet en Artikel om, som hun siger, »en af Tysklands ædleste Kvinder«. I denne Artikel fremhæves, sikkert ganske ubevidst, netop de Ting, hvori der var Lighed mellem disse to Kvinder. »Det elegante Selskabsliv i Modernens Hus,« skriver Baronesse Stampe om Amalie von Gallitzin, »mishagede hende, og hun trak sig mere og mere tilbage derfra og levede sit eget Liv med sine Bøger«. »Hun higede efter Retfærdighed, Selvfornægtelse, Berigelse af sin Aand og Udvikling af sine Aandsevner,« og et andet Sted staar der igen, at »Selskabslivet begyndte snart at trætte og kede den unge Fyrstinde, der kun higede efter at udvikle sine Kundskaber og berige sin Aand«.

Desværre er der ingen mere, der kan fortælle os om den unge Frøken Bardenfleth og den unge Baronesse Stampe, men der er vist ingen Tvivl om, at disse Linjer, som hun selv har skrevet om en anden, passer paa hendes egen Ungdom. Derfor kom hun i Treserne og Halvfjerdserne ind i det grundtvigske Aandsliv, fordi hun ikke kunde føle sig tilfreds med en ung adelig Dames rolige og behagelige Tilværelse, men hun søgte Udvikling og Berigelse, og det fandt hun netop der. Hun har sikkert ogsaa levet inderligt med i Landets Skæbne dengang, og Ulykken i 1864 har grebet dybt i hendes Sjæl. Hendes Mand, Baron Holger Stampe, der var omtr. 20 Aar ældre

end sin Hustru, havde sammen med sin Broder deltaget som Frivillig i 1848, og en Del Aar boede Stampes paa Grønnebækgaard i Sønderjylland, hvor de stod midt i de danske Sønderjyders Kamp. Mange vil sikkert huske den varmt følte og alvorsfulde Skitse »Skamlingsbanken«, som Baronesse Stampe offentliggjorde i »Varden« for ca. 15 Aar siden.

Det vilde være af stor Interesse at faa fyldigere Oplysninger om de første 40 Aar i Baronesse Stampes Liv, da hun endnu ikke var Katholik, men virkede i andre Kredse.

Mariahjemmet.

Først i 1882 skete hendes Konversion, men heller ikke om den har det været muligt i denne korte Tid at faa noget udførligt at vide. Det var en Rejse til Tyskland og Samvær med katholske Slægtninge dernede, som førte Baronessen til Kirken. Men det er ogsaa alt, hvad der vides. Selv besvarede Baronessen Ugebladets »Henvendelse til Konvertitter« for et Par Aar siden meget kort med at sige, at der var ingen bestemte Ting i Protestantismen, der særlig havde frastødt hende; der var ingen bestemte Ting i den katholske Kirke, der først havde faaet hende til at beskæftige sig med den; der var ingen Bøger, der havde været af særlig Betydning for hende ved hendes Konversion. »Det var Kirkens Tro paa een, hellig,

almindelig og apostolisk Kirke, der tvang mig ind i den.« Denne Sætning stiller man uvilkaarligt sammen med det grundtvigske Standpunkt, Baronessen havde før sin Konversion.

Det var den 21. November 1882, Præfekt Grüder optog Baronesse Stampe i den katholske Kirke. Dermed begynder den anden Halvdel af dette lange Liv, den Del, der er velkendt iblandt os, men hvoraf dog enkelte Ting skal kaldes frem i Erindringen, nu, da ogsaa den Del er forbi. Det er næsten alle Omraader indenfor Menighedsarbejdet, Baronesse Stampe har taget Del i. Hendes Arbejde gjaldt de fattige, der maatte hjælpes. Godgørende var hun i allerhøjeste Grad, og det er en Masse Mennesker, der i Aarenes Løb er blevet hjulpet af hende. Det var hende en Glæde og en Trang at kunne hjælpe overalt. Hun fik i sin Tid oprettet Elisabeth-Vincentiskonferenserne i de forskellige Sogne. De er et Sidestykke til Vincentsforeningerne, og til Stadighed ledede Baronessen selv den Konferense, der havde sit Hjem i Vesterhus.

Godgørenheden mod de fattige blev forbundet med Godgørenhed mod Kirken. Allerede i 1887 stiftede Baronesse Stampe Paramentsforeningen ved St. Ansgars Kirke. Senere stiftede hun sammen med sin Mand St. Knuds Legat paa 30.000 Kroner, hvis Renter anvendes til Støtte af Kirken, Præsterne og de fattige og uddeles hvert Aar paa St. Knuds Fest. Hun var ogsaa med ved Stiftelsen af den eucharistiske Forening i 1896. — Ogsaa for katholske Bøger arbejdede Baronessen. Selv oversatte hun »Lyksaligheden i Himmelen« og »Den guddommelige Eucharisti«, men fremfor alt bør det huskes, at det var hendes Gavmildhed, der muliggjorde Udgivelsen af vor dansk-latinske Messebog, en Bog af uvurderlig Betydning for mange Mennesker.

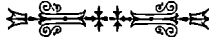
Men mest af alt kom Baronesse Stampes Arbejde til at gælde den katholske Ungdom, og i særlig Grad naturligvis den kvindelige Ungdom. Saa vidt det kan ses, var en Forløber for denne Virksomhed de Møder, hun i en Del Aar arrangerede for katholske Mødre fra smaatstillede Hjem i Lokalerne i Bredgade. Hun samlede dem om Aftenen til Foredrag, Oplæsning og hyggeligt Samvær, og

derigennem og ved hele sit Godgørenhedsarbejde kom hun i nær Kontakt med mange, og hun fik Følelsen af, at der maatte gøres noget for de unge Piger. Og ud af denne Følelse fremstod Mariahjemmet. Hun skildrer selv i Ugebladet (1901), hvor daarligt det gaar mange unge Piger. »Men selv om det maaske dog lykkeligvis hører til Sjældenhederne, at det gaar vore unge katholske Piger saa ilde, saa vidner Erfaringen dog tilstrækkeligt om, at der ogsaa for dem er Fare paa Færde, ogsaa mange Mødres bekymrede Spørgsmaal: »Hvad skal der dog blive af mit Barn, naar hun er konfirmeret — hvor skal jeg dog faa en Plads til hende, da hun intet kan?« vidne ikke mindre herom. Paa dette Stadium i vore unge katholske Pigers Liv vil Mariahjemmet træde til og søge at hjælpe dem til Rette, saavidt det staar i dets Magt, og saavidt det er muligt indenfor dets Begrænsning.« I mange Aar ledede Baronessen selv Skole og Pensionat, indtil det overgik til Elisabethsøstrene. Men i 1919 lukkedes Skolen, og Bygningen blev foreløbig overladt til Foreningsbygning for de katholske Ungdomsforeninger. Det var en Sorg for den gamle Baronesse, at det gik saadan, men hendes Ønske var, at Mariahjemmet skulde gøre saa meget Gavn som muligt, og derfor tog hun med Iver Del i det nye. Selv begyndte hun nu paa »De unge Pigers Fællesmøder«, og hun havde den Glæde at se de unge Piger flokkes om sig, det blev et Foretagende, der lykkedes i meget høj Grad.

Den 10. Marts foregik Baronesse Stampes Begravelse fra St. Ansgars Kirke. Det blev, som det burde være, Menighedens og navnlig de unges Afsked med hende, der havde viet dem saa meget af sit Liv. Underligt var det at høre Pastor Braun bringe Menigheden den afdødes Tak for al Kærlighed, for det var os, der skulde takke, derfor var vi kommet. Paa Vestre Kirkegaard sænkedes de katholske Ungdomsforeningers Faner over den gamle Baronesses Grav. Hendes Broder, Admiral Bardenfleth, takkede for Deltagelsen og sluttede med Ordene: »Ære være hendes Minde!« Hos os Katholikker vil Baronesse Stampes Minde blive holdt højt i Ære, hun staar for os som

disse Kvinder, der i svundne Dage grundlagde Klostre og byggede Kirker, stiftede Broderskaber og hjalp de fattige, de Kvinder, der ikke levede for sig selv, men for andre. Derfor skal ogsaa disse Mindeord slutte med: »Ære være hendes Minde!«

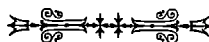
Bernh. Jensen.

Henstilling.

Hr. Pastor Ronge fremkom ifjor engang med en ypperlig praktisk Henstilling til Menighedens Medlemmer. Han gjorde opmærksom paa det uheldige i, at man afgjorde forskellige Ting med Sognepræsten efter Højmesen foran Kirkedøren. En kommer og betaler sit Ugeblad, en anden sin Kirkeskat, en tredje giver sit Bidrag til Vincentsforeningen, fordi han selv ikke har Tid til at komme til Vincentsmøde; en fjerde spørger om, hvornaar dette eller hint Møde skal være; en femte melder en syg i Menigheden; og saa kommer en Dreng og beder om Nøglen til Skolen, thi han havde glemmt sin Fædrelandshistorie, som han skulde lære til i Mørgen; en lille Pige skal hilse fra sin Moder og spørge, om man ikke snart kommer hjem til dem — og saa videre. Og der staar man med Haanden fuld af Ugeblade, der skal uddeles til de rigtige. Stakkels Sognepræst! Selv om Hjernen var nok saa stor, vilde den ikke kunne rumme alle de mange forskellige Ting paa engang. Hundreder af Hænder strækkes frem til Farvel, og saa undres man over, at man kan oversé »mig«; mon Pastoren ikke har noget imod »mig«? Hvorfor har Pastoren ikke givet »mig« Haanden? Hvorfor har Pastoren ikke hilst paa »mig«? Husk nu engang, at du er ene om »dig«, medens Præsten skal tænke paa 20—30—40—50 forskellige Ting, som optager ham, og at han selv med den bedste Vilje kan oversé dig, uden at han har det mindste imod dig, tværtimod, du er maaske den, han holder mest af. Derfor maa du undskylde ham! Og glem endelig ikke at skrive Pengesager med Navn paa et Stykke Papir, saa vil du dog staa i Pastorens Tanker som »et fornuftigt Meneske«.

P. Josef Resch.

Ogsaa en Form for Religionsfrihed.

Det er vanskeligt at finde Udtryk for den Forbavselse, hvormed man maa læse en Artikel i det svenske Tidsskrift »Vårt Lösen«. Den er omtrent af følgende Indhold: Af Hensyn til Religionsfriheden bør det forbydes den katolske Kirke at oprette Klostre i Sverrig!! Denne Paa-stand begrundes med, at Ordensfolkene er den katolske Kirkes bedste Missionskræfter; Flertallet af Befolkningen kunde da let blive Katholikker, og har den katolske Kirke først Flertallet bag sig, vil den benytte denne Magt til at undertrykke alle andre Trossamfund : ophæve Religionsfriheden! — Hvor logisk!

At saadan noget altsaa virkelig kan baade skrives og læses i fuld Alvor, er jo utroligt. Man maa søge helt tilbage til det 16. Aarhundredes Kirkeoprørere for at finde en lignende Sum af Uvidenhed og Snæversyn. Den Slags kan kun være dikteret af det mest hvidglødende Had til Kirken, noget vi heldigvis ikke træffer herhjemme.

Med Hensyn til Paastanden om, at den katolske Kirke vil undertrykke andre Trossamfund, behøver man blot at henvise til Lande som Polen, Spanien eller Italien. Her findes aldeles overvældende Flertal af Katholikker; men desuagtet lever der her ogsaa smaa protestantiske Menigheder, aabenbart i bedste Velgaaende. Vi ved dog ogsaa, at netop den protestantiske Kirke fra Kirkeomvællningen indtil Religionsfrihedens Indførelse, i 300 Aar, undertrykte alle andre Retninger og først og fremmest Katholikkerne.

Og medens alle andre Trossamfund (mere eller mindre sunde) kan virke med alle til Raadighed værende Midler, skulde den katolske Kirke, den hellige Ansgars og Birgittas Kirke, berøves oven i Købet sine bedste Vaaben.

Vi kan kun spørge den svenske Skribent, om han virkelig er uvidende om alle disse Ting, eller om han skrev ud af et inderligt Had til sine katolske Landsmænd, som nu kæmper saa haard en Kamp i Sverrig. *Karlo Poulsen.*

Katholsk Klubs Bureauer.

Som andetsteds i Bladet meddelt, har »Katholsk Klub« oprettet tre Bureauer. I denne Meddelelse angives kort

og knapt deres Formaal — ved disse faa Linier skal der peges lidt paa deres store Betydning. Først Pressebureauet. Hidtil har det været saaledes, at det nærmest var rent tilfældigt, om et Presseangreb blev besvaret eller en forkert Meddelelse korrigeret. Kom det f. Eks. frem i et Blad, som tilfældigvis ingen af vore Præster holdt, kunde der gaa lange Tider, før en eller anden henledte en Præsts Opmærksomhed paa en saadan Artikel, og saa har det været forsent. Eller det er sket, at flere Præster har læst det samme — men den ene mente, den anden nok vilde svare, da det faktisk var noget, han var bedre inde i o. s. v., o. s. v. — Resultat: enten mange Svar — eller intet. Paa dette meget vigtige Punkt har vi i høj Grad savnet Organisation. Man indser let, hvor meget det betyder, at enhver Omtale, selv i det mindste og mest afsides Provinsblad, der kræver Gensvar eller Rettelse, straks bliver behandlet af en sagkyndig katholsk Skribent! Ligeledes er der oprettet et Arbejdsanvisningsbureau, der ogsaa har stor Betydning. Naar man betænker, hvor mange Katholikker der tvinges til Forsømmelse af deres religiøse Pligter paa Grund af, at deres Arbejdsgiver ikke er deres Trosfælle, forstaar man, at her er der afhjulpet et stort Savn lige saavel som ved Oprettelsen af det Haandværker- og Firmaregister, som samme Bureau har paataget sig. Intet er jo rimeligere, end at vi indbyrdes støtter hinanden — det har vi hidtil været enige om. Men her er en Institution — Katholsk Klub — der ikke nøjes med at udtale sin Tilslutning til Tanken, men ganske simpelt realiserer den!

Med stor Glæde hilser vi ogsaa Rejsebureauet. Vi haaber, at den befrugtende Kontakt med det store katholske Udland gennem det maa opnaas. Faktisk er der kun meget faa, der har høstet saa mange Rejseerfaringer, at de kan planlægge en Rejse, saaledes at de faar noget katholsk Udbytte af den. Det er derfor en smuk og klog Tanke at lade dem, der har de nødvendige Erfaringer stille dem til Disposition for os andre. Alt i alt har Klubben her løst tre vigtige Spørgsmaal og skabt netop de Institutioner, vi har savnet mest. Det viser, at Vidsyn og Formaaen er samlet paa det Sted, at der er Mænd der vil og kan bringe Ofre og stille deres Arbejde i Kirkens Tjeneste. Maatte da de nye Foretagender faa en lykkelig Fremtid!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I sit Foredrag paa Højskolen paaviste Pastor Olrik, hvorledes Hjærns Klarhed beror paa, i hvilken Grad vor Tanke ejer Evne til paa ordnet Maade at forbinde, adskille og fastholde de Indtryk, vi modtager fra vore Omgivelser. Gennem en Række morsomme Eksempler, bl. a. med Paavisning af Børns ofte udmærkede Skelneevne f. Eks. i Skriftemaalet, fik man et interessant og levende Billede af disse Sider af Menneskeandens Virksomhed.

— Sakramentskirkens Skole har lidt et stort Tab, idet Forstanderinden, *mère Margrethe* (født Cohen) Søndag den 12. ds. er afgaaet ved Døden i sit 72. Aar som Følge af en haardnakket Bronchitis i Forbindelse med en indgroet Asthma. *Mère Margrethe* var født Jødinde og dansk Holstenerinde, blev i sin tidlige Ungdom undervist og døbt i Fredericia af daværende Sognepræst Johannes von Euch, indtraadte senere i Josef-Søstrenes Orden og har virket paa forskellige Steder, særlig paa Frederiksberg og Nørrebro. Skolens Grundlægger paa Nørrebro, Hr. Pastor Neuvel, har ofte udtalt, at St. Josefs Skole aldrig har været bedre end netop i de to Perioder, hvor Søster Margrethe var Forstanderinde; trods sin ualmindelig lille Skikkelse og sin med Aarene tiltagende Tunghørhed forstod hun paa en aldeles forbausende Maade at indgyde Respekt og haandhæve en god Tone i Skolen. Tidligere Elever bevarer Sr. Margrethe i taknemlig Erindring og var undertiden glad overraskede, naar de kom og skulde indskrive deres Børn i Skolen hos den samme Søster, som de selv havde haft til Lærerinde; dér vidste de deres Børn var i gode Hænder. — Begravelsen foregik fra Sakramentskirken i Onsdags d. 15. ds. under stor Deltagelse fra Menighedens Side, særlig fra Skolebørnenes og tidligere Elevers Side. Da Sognepræsten i flere Uger har været syg og endnu ikke er helt restitueret, forrettedes Begravelsen af Hr. Pastor Neuvel, med hvem den afdøde saa trofast har samvirket i en lang Række Aar. — R. I. P. d. v. s. maatte Han, hvem hun her paa Jorden har troet paa og elsket og med saa stor Inderlighed og Trofasthed har tjent til det sidste, nu ogsaa snart give hende Del i den evige Løn, den evige Fred og Hvile. N.

Ordrup. Paa Karl den Godes Fest, d. 2. Marts, samledes Medlemmer af herværende Foreninger — Mariakongregationen, Mødreforeningen og Vincensforeningen — til et Møde i St. Josefsøstrenes Gymnastiksal for at drøfte de Skoleforhold, Menigheden lever under efter St. Andreas Kollegiums Ophør. Mødet lededes af Pastor L.

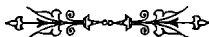
Günther og sluttede med følgende to Resolutioner: 1. Indførelse af Søndagskatekese i Kirken til Støtte for Børnenes almindelige Religionsundervisning, der for Drengenes Vedkommende er ret begrænset, fordi en katolsk Drengeskole ikke findes, anses for ønskelig og bør paahyendes, naar Tilslutning af et vist Antal Familier er sikret. 2. Der bør inden for St. Andreas Menighed arbejdes hen til Dannelse af et *Skolefond* med det Øjemed at faa oprettet en rent Katolsk Dreng-Underskole af en saadan Kvalitet, at den kan være et fyldestgørende Grundlag for den i Landet eksisterende Mellemskole; det anbefales i dette Øjemed, at Menighedens Medlemmer tegner sig for særlige Aars-Skolebidrag, og at der ogsaa iøvrigt ved Livs- og Døds-gaver lægges Grund til Løsningen af denne for vor katolske Fremtid saa vigtige Sag.

Haderslev. En italiensk Dame fra Byen Slesvig skænkede fornylig en Række gode italienske Bøger til Laanebibliotheket i Haderslev. Den ædle Dame skal have Tusind Tak. — Saadanne Gaver kan her stifte stor Nytte og vil stadig blive modtaget med stor Taknemmelighed. — Haderslev Laanebibliothek bestaar nu af 4 Afdelinger, en dansk, en tysk, en polsk og en italiensk. — Men der er endnu flere Nationer repræsenterede i Menigheden, Flamlændere, Franskmand, Østrigere, Czeko-Slovakere, Ukrainere, Russere, Lettere. — Hvis altsaa nogen har gode Bøger i de betræffende Sprog liggende i sit Hus, og han kan undvære dem, saa vil det være en god Gerning, om de blev skænket til Haderslev katolske Laanebibliothek. — Der kommer ikke blot Skønlitteratur i Betragtning, men ogsaa Bønne- og Sangbøger, Brochurer, Tidsskrifter — ligegyldig om Aargangene er komplette eller ej. — Altsaa en from Italienerinde fra Slesvig By har denne Gang gjort Begyndelsen, og det en meget smuk Begyndelse. — Hvem følger efter?

P. Wolff.

Tyskland. Den »Christliche Pilger« meddeler, at i de sidste to Aar af de sorte Besætningstropper i Tyskland 785 Soldater har modtaget Daaben i Skt. Joseph Kirken i Spiers. 520 har været første Gang til Alters. 500 har modtaget Firmelsens Sakrament.

Holland. I Stiftet Haarlem opviser Statistikken for Aaret 1920 følgende interessante Tal: Kommunikanter 470,642 hvoraf 16,639 Førstekommunikanter. Kommunioner i Aarets Løb 17,233,115. (»Eucharistie«).

Meddelelse fra „Katholsk Klub“.

»Kath. Klub« har oprettet følgende tre Bureauer: »Katholsk Klubs Pressebureau«, der har til Formaal:

- 1) at imødegaa urigtige eller vildledende Udtalelser i Dagspressen om kath. Forhold eller Begivenheder,
- 2) at tilstille Pressen korrekte Meddelelser om inden- og udenlandske katholske Begivenheder, der kan have Interesse for Offentligheden,
- 3) senere at være den kath. Presse behjælpelig med udenlandske Meddelelser, Oversættelse af saadanne Artikler, der kan have Interesse for danske katholske Læsere, og Fremsendelse af Referater og Meddelelser her fra Landet til udenlandske kath. Blade, hvor det anses for ønskeligt.

Bureauet knytter en Kreds af Gejstlige (og videnskabeligt uddannede Lægmænd) til sig til Imødegaaelse af ev. Angreb eller Misforstaaelser.

»Katholsk Klubs Arbejdsanvisningsbureau«,

der har til Formaal at bringe kath. Arbejdsgivere og kath. Arbejdssøgere i Forbindelse med hinanden (se senere speciel Meddelelse fra Bureauet).

»Katholsk Klubs Rejsebureau«,

der har til Formaal:

- 1) at arrangere billige Fællesrejser til Valfartssteder, katholske Centre eller minderige Steder,
- 2) at tilrettelægge Rejseruter og iøvrigt paa enhver Maade bistaa enkelte kath. Rejsende, der ønsker at se kath. Steder paa deres Rejse samt sørge for Introduktioner, Prisberegning etc.
- 3) at staa tilrejsende udenlandske Trosfæller bi her i Landet med Orientering, Introduktioner etc.

(se senere spec. Meddelelser fra Bureauet).

Bureauerne har Hs. Højærværdighed Biskoppens Approbation. Følgende Medlemmer af Kath. Klub udgør Bureauernes Protektorat:

Hofjægermester Garth-Grüner, Lensgreve, Hofjægermester, Dr. polit. J. J. Holstein-Ledreborg, Grosserer H. V. Holten, Klubbens Præsident, Direktør for Carlsbergfondet Helge Jacobsen, Lensgreve Fr. Knuth-Knuthenborg, Excellence, Geheimekonferentsraad, Kam-

merherre P. de Løwenørn, Direktør Anton Petersen, Grosserer W. A. Werner.

Bureauernes Kontor er Vesterhus, Vestervoldgade 115³ (Personlige Henvendelser foreløbig fra 5^{1/2}—6^{1/2} Em.).

København, d. 11/3 1922.

S. P. Fornjotur,
Sekretær i »Kath. Klub«.

Meddelelse fra

„Katholsk Klub“s Arbejdsanvisningsbureau.

Katholske Arbejdsydere, der maatte ønske kath. Arbejdere (Kontorfolk, Arbejdere, Husassistenter, Tyende el. lign.) bedes indsende Billet til vort Bureau indeholdende de i en Pladsannonce sædvanlige Angivelser. Ligeledes kan Arbejdssøgende af enhver Art, der kunde ønske at have en kath. Arbejdsgiver (hvilket jo rummer store Fordele, bl. a. m. Hensyn til Fritid, til Opfyldelse af de religiøse Pligter o. lign.) indlægge Billet med de nødvendige Oplysninger paa vort Bureau. Kun i Tilfælde af, at der opnaas Engagement, betales noget for Bureauets Arbejde, og i saa Fald (i Modsætning til alm. Fæstekontorer) kun af den Arbejdsydende (Kr. 5.00 pr. Engagement). De respektive Sognepræster og Institutioner, der har Forbindelse med saavel Arbejdsydere som Arbejdssøgere, bedes henvende disses Opmærksomhed paa, hvor vigtigt og gavnligt det er, at katholske Arbejdsgivere og Arbejdere kan komme i Forbindelse med hinanden. For yderligere at fremme det gensidige økonomiske Samarbejde mellem Trosfæller, opretter Bureauet et kath. Firma- og Haandværkerregister, hvortil alle Katholikker, der har Forretning af en eller anden Art og kath. Haandværkere, der ønsker at komme i Betragtning ved Arbejde i større kath. Institutioner, bedes indsende Navn, Adresse (Felt) og Brancheangivelse. De resp. kath. Institutioner og de Trosfæller, der staar som Ledere af større Firmaer el. lign., bedes ved Arbejdsydelser, Indkøb o. lign. fortrinsvis benytte katholske Leverandører, hvilket kan ske ved Henvendelse til vort Bureau, der ordner alt videre, enten helt frit — eller for større Sagers Vedkommende, der kræver større Arbejde og Udgifter fra vor Side, mod at faa disse dækket. Optagelse paa kath. Firmaregister koster Kr. 2 pr. Aar, som erlægges for første Aar ved Indmeldelsen.

Bureauets Adresse er: »Vesterhus«, Vestervoldgade 115³, (Personlig Henvendelse fra 5^{1/2}—6^{1/2} Eftm.).

»Katholsk Klub«s
Arbejdsanvisningsbureau.

Ansgariusforeningen

Ordinær Generalforsamling afholdes Søndag d. 19. Marts Kl. 12 Middag i Bredgade 67, 2. Sal o. G. Dagsorden: 1) Formanden aflægger Beretning. 2) Kassereren forelægger Regnskabet. 3) Valg af Bestyrelsesmedlemmer. 4) Eventuelt.

Katholsk Ungdoms Værn.

Ordinær Generalforsamling afholdes Onsdag den 22 Marts Kl. 7 $\frac{1}{2}$ i Stenosgade 4, store Sal. Adgangs- og stemmeberettigede er kun de katholske Medlemmer, der er fyldt 21 Aar. Dagsorden: 1) Aflæggelse af Beretning og Regnskab. 2) Valg af fem Medlemmer til Raadet i Stedet for de efter Tur afgaaede, Genvalg kan finde Sted. 3) Valg af tre Suppleanter. 4) Valg af to Revisorer. 5) Eventuelt indsendte Forslag (Forslag, der ønskes vedtaget paa Generalforsamlingen, maa være indsendt til Sekretæren, Lærer J. Johnsen, Evaldsgade 8¹, Kbh. N. senest den 17. Marts.) — Da Generalforsamlingen kun er beslutningsdygtig, naar mindst $\frac{1}{6}$ af de stemmeberettigede Medlemmer er til Stede, bedes indstændigt enhver, der kan komme, om at give Møde. Indmeldelse kan ske ved Indgangen.

Generalforsamlingen indledes med et Foredrag af Hr. Pastor Bernhard Jensen. Forretningsudvalget.

Katholsk Syge- og Begravelseskasse.

Medlemmerne gøres opmærksomme paa, at Indbetaling af Kontingentet fremtidig sker i **Katholsk Boghandel**, Stenosgade 5. — Ved Sygemelding, Raskmelding, Hospitalsindlæggelse og alt andet vedrørende Sygekassen henvender man sig til Foreningens Formand, G. Læsøe-Riise, Chr. Winthersvej 1 Mezz., Telefon Vester 2104 y. Bestyrelsen.

Katholsk Forening Absalon afholder Generalforsamling Mandag d. 3. April i Café Columbus — Hjørnet af Aaboulevard og H. C. Ørstedesvej. — Eventuelle Forslag sendes til Formanden 8 Dage før Mødet. A. Johansen, Birkegade 15³.

Det Apostoliske Vikariat har modtaget ved Bøsseindsamling (De Unges Indsamling til Vikariatet) Kr. 44,70, nemlig paa Bosse Nr. 19 Kr. 9,26 — Nr. 65 Kr. 11,25 — Nr. 2 Kr. 0,36 — Nr. 1 Kr. 4,41 — Nr. 43 Kr. 8,37 — Ordrup Kr. 11,05.

For disse Gaver siges den bedste Tak.

Tak. Herved bringer jeg alle de mange, der med Lykønskninger og Gaver har glædet mig paa Fødselsdagen d. 2. Marts, en oprigtig, hjertelig Tak. C. F. Iversen, Graver.

Til de katholske Børn i Fare har jeg med Tak modtaget 50 Kr. fra D+B — 15 Kr. fra S — 50 Kr. fra MG — 20 Kr. fra AL. CL. TL. LC. — 10 Kr. fra LH.

Til de kath. Børn fra Landet 30 Kr. fra L.G. — 20,50 Kr. fra Vinc. For. General Møde.

Pater A. Smitz, Nakskov.

Maria-Kongregationen for Mænd afholder Fælleskommunion i Jesu Hjerte Kirke Søndag den 19. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Ordrup. Katholsk Boghandel har i sit Vindue velvilligt udstillet det Oljemaleri forestillende den hl. Knud Konge, der bortloddes til Fordel for St. Andreas Kirke, Lodsedler faas i Katholsk Boghandel.

Ung Mand, 29 Aar, søger Plads ved Forretningsvirksomhed. Ca. 1000 Kr. kan indskydes. Billet, mrk.: »Plads«, til Bladets Ekspedition.

Kirkelig Kalender.

19. Marts 3. Søndag i Fåsten.	26. Marts 4. Søndag i Fåsten.
20. — M. Josef, Jesu Plejefader.	27. — M. Johannes af Damaskus, Bekender og Kirkelærer.
21. — Ti. Benedikt, Abbed	28. — Ti. Johannes af Capistran, Bekender.
22. — O. Ferialdag.	29. — O. Ferialdag.
23. — To. Ferialdag.	30. — To. Ferialdag.
24. — F. Gabriel, Ærkeengel.	31. — F. Ferialdag.
25. — L. Marias Bebudelse.	1. April L. Ferialdag.

Katholsk Højskole. Tirsdag d. 21. Marts Kl. 8 Aften i Knuds-salen i Stenosgade 4 B. Fuldmægtig Fink-Jensen: Dr. Maria Montessori. Lidt om Opdragelse. Adgang for alle. 25 Øre. Sursum corda bedes medtaget.

Paa **Højskolens Plakater** bedes venlig Monterossi rettet til: **Montessori.**

St. Ansgars Kirke. I Fastetiden holdes Fasteprediken af Pastor Sialm hver Søndag Kl. 6.

Rosenkranskirken. I Fastetiden holdes Fasteprediken hver Søndag Kl. 5.

Sakramentskirken. I Fastetiden holdes hver Søndag Aften Kl. 6 Prædiken af Hr. Pastor Bach og hver Fredag Aften Kl. 8 Korsvejsandagt.

St Annæ Kirke. Fasteandagten (Prædiken med Korsvejsandagten) holdes hver Fredag Aften Kl. 8.

St. Andreas Kirke. I Fastetiden holdes Fasteprediken af Pastor Günther hver Søndag Kl. 5.

Korsvejsandagt. Fredag Aften: St. Ansgars K. Kl. 8, Rosenkransk. Kl. 7¹/₂, St. Annæ K. Kl. 8, St. Andreas K Kl. 7¹/₄, St. Josefs K. Kl. 7¹/₂, Sakramentsk. Kl. 8.

Torsdag Aften: Jesu Hjerte K. Kl. 8 (med Prædiken).

St. Mariæ Skole paa Frederiksberg begynder det nye Skoleaar den 1. April. De Forældre, der har Børn, som snart er skolepligtige, bedes om at sende disse nu og ikke vente til efter Sommerferien, da Undervisningen i første Klasse ellers let bliver mangelfuld.

I Dag døde vor elskede Søster, Enkelehnsbaronesse
Stampe-Charisius,
født Bardenfleth.

København, d. 7. Marts 1922.

Paa fraværende Søsters og egne Vegne.

F. Bardenfleth.

V. Bardenfleth.

Begravelsen har fundet Sted.

FREMMEDSPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008^x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7. Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 13.

Søndag den 26. Marts.

1922.

INDHOLD: Til Danmarks og Islands Katholikker. — Af Biskoppens Liv. — In memoriam! — Fra den gamle Redaktør. — Vor gamle Biskop. — Et Minde i Litteraturen. — Ugebladet. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — Elisabethforeningens Basar. — Avertissementer.

Til Danmarks og Islands Katholikker.

Paany et Sorgens Budskab: Vor elskede gamle Biskop, Johannes von Euch, han som var vor Glæde og Stolthed, er ikke mere i de levendes Tal. Efter den skønneste og bedste Forberedelse, en Kristen kan faa, har han overgivet sin Sjæl i den almægtige og barmhjertige Guds Hænder. 88 Aar gammel er han efter 62 Aars Præstevirksomhed og derunder tillige omtrent 30 Aars Bispegering gaaet ind, som vi tør haabe, til den evige Hvile.

Hvor kan det være andet, end at en dyb Vemod fylder os alle ved Tanken om, at vi nu har mistet ham. Hvor meget har han ikke været for os. Hvilken Skat af lyse, herlige Minder kaldes ikke frem for de fleste af os, naar Bi-

skop von Euchs Navn nævnes. Hvad har han ikke betydet for vor hellige Kirke her i Danmark og paa Island?

Dog det vil føre alt for vidt at komme ind paa dette her. Derimod vil jeg nedenfor give en kort Fremstilling af hans sidste Dage. Om dem gælder det, at som han var stor i Livet, saaledes var han ogsaa stor i Døden.

Skønt Biskoppen var i Besiddelse af en ualmindelig Livskraft, havde han dog allerede i mange Aar paa Grund af sin høje Alder tænkt, at han nu snart skulde dø; og han talte ofte derom og regnede dermed, men blev jo længe skuffet i denne Forventning. Naar Biskoppen bragte sin forestaaende Død paa Tale var det med en Ro, som naar en taler om at rejse over til Jylland.

I de sidste 3—4 Uger gik hans Helbred langsomt tilbage, han var ofte ildebefindende, og man troede, det led imod Enden, men han rejste sig hver Gang paany. Hans Stemme var borte i over et Aar, men den kom fornylig tilbage, og ved Sjølemessen for Paven satte han alle i Forbavselse ved sin klare og stærke Stemme.

For omtrent halvanden Uge siden kunde der imidlertid mærkes flere Svaghedstegn, som ikke var iagttaget før. Han maatte flere Dage opgive at læse den hellige Messe, men han overværede dog Sjølemessen for Baronesse Stampe og knælede hele Tiden, og Søndag den 12. ds. læste han endnu Messe, men det blev ogsaa sidste Gang. Da han gik op fra Uddelingen af den hl. Kommunion, vilde han være faldet, hvis han ikke var bleven støttet.

Baade Baronesse Stamples og Priorinde mere Margrethes Død gjorde et ret stærkt Indtryk paa Biskoppen; han havde kendt og skattet dem højt i mangfoldige Aar. Ved den sidstes Begravelse talte flere Præster med Ængstelse om Biskoppens Tilstand, og Onsdag Eftermiddag blev der telefoneret til Biskoppens Skriftefader om at komme og foreslaa ham at modtage den sidste Salvelse. Da Pastor Sialm kom Kl. 5¹/₂, gik Biskoppen straks viligt ind paa hans Forslag og modtog den sidste Salvelse siddende i sin Sofa, der var ingen andre tilstede. Da jeg Kl. 6 kom ned paa Kontoret for at arbejde, sagde Biskop-

pen: »Jeg har nu modtaget den sidste Salvelse;« men derefter gav han sig til at arbejde med en Ro og Samling, som om det kun havde været en ganske almindelig Visit,

Biskop Johannes v. Euch.

han havde modtaget. Skrive var han dog ikke i Stand til den Aften, men han fremstillede med fuldstændig Klarhed en ret indviklet Sag for mig. Biskoppen gik derefter ind i sit Modtagelsesværelse og satte sig til blunde lidt.

Der kom en Priorinde for at tale om Grundlæggelsen af et nyt Hospital, og medens vi talte hviskende, kom Biskoppen ind og forhandlede derefter i nogen Tid med Priorinden. Biskoppen var stadig rolig, men meget bleg og alvorligere, end han plejede; det skyldtes Trætheden og det, som han næste Aften udtalte med Ordene: »Jeg er meget benovet ved Overgangen, ved Overgangen fra den daarlige Tilværelse til den bedre.«

Torsdag Kl. 11 kom jeg ned til Biskoppen for at arbejde. Han sagde: »Det gaar meget nedad.« Alligevel arbejdede vi sammen i halvanden Time, og Biskoppen ekspederede selv skriftlig et Par mindre Sager. Jeg forelæste ham, hvad jeg havde skrevet i den ovenfor omtalte indviklede Sag, og han hørte derpaa med stor Opmærksomhed og gjorde mig opmærksom paa forskellige Ting, der burde tilføjes. Han var ligesaa klar og mild og elskelig som altid.

Biskoppen vilde nu rejse sig fra Stolen, han sad paa. Han støttede sig derunder paa denne, den gled, og Biskoppen faldt bagover og slog Baghovedet i Gulvet. Jeg for til for at hjælpe ham, og skønt han var saa stor, gik det dog ret let, da han selv tog fat med Fatning og Aandsnærværelse. Da han et Øjeblik — endnu paa Knæ — holdt sig ved Bordet for at faa Vejret, sagde han med uforstyrret Ro: »Jeg tror ikke, der gik noget i Stykker.« Han satte sig saa hen og hvilede sig og var i Virkeligheden ikke kommet noget til.

Ved 6-Tiden maatte Biskoppen gaa i Seng, og det var øjensynligt, at det nu var meget daarligt. Pater Sialm kom med Automobil, hørte Biskoppens Skriftemaal, og derefter bragte han med os alle i højtideligt Optog Ciboriet op i Biskoppens Sovekammer og gav Biskoppen det hellige Vandringsbrød. Alle Husets Beboere overværede den gribende Handling.

Bagefter bad jeg Biskoppen om hans Velsignelse, som han gav mig i fuldt korrekt Form. Jeg bad ogsaa om Hilsen og Velsignelse til alle Katholikkerne i Vikariatet og fik det. Saa paa engang saa Biskoppen hen for sig,

og der kom et begejstret Udtryk i hans Ansigt, og han sagde som fra det dybeste af sin Sjæl:

»Jeg velsigner Fremtiden!«

Lige til han udaandede, var der ikke et eneste Øjeblik, hvor Biskoppens Ord eller Mine røbede den mindste Uklarhed.

Den foregaaende Nat havde Biskoppen bestemt modsat sig, at nogen vaagede over ham. Nu kom to Josefsøstre, og disse eller deres Medsøstre blev nu hos ham, til han døde. Biskoppens mangeaarige og højtskattede Huslæge Overlæge Halk kom ofte og saa til ham. Der havde samlet sig meget Slim i Halsen, og det voldte Biskoppen stor Anstrengelse at hoste det op. Pulsen blev efterhaanden mere og mere uregelmæssig. Biskoppen sov i det følgende kun en Smule af og til.

Fredag Morgen var Biskoppen i Virkeligheden paa det yderste. Pater Sialm kom, og vi bad alle Dødsbønnerne. Biskoppen svarede selv ligesom til de Litanier, der var blevet bedt med ham. Pater Sialm havde spurgt, om det ikke vilde være lettere for Biskoppen, at Bønnerne blev bedt paa Tysk, men han sagde meget bestemt: »Nej paa Dansk!« Da Pater Sialm bagefter spurgte, om det ikke havde været for anstrengende, sagde Biskoppen: »Nej, det var meget opbyggeligt.« Lidt efter blev det meget slemt, og han sagde: »Nu er det paa det yderste«; men han kom dog over det.

Der blev telegraferet til Rom for at faa Pavens Velsignelse, men Telegrammet maa være stødt paa en Hindring. Biskoppens Hilsen og Velsignelse blev ogsaa sendt telegrafisk til de Katholikker, der var længst borte, nemlig de islandske Katholikker og Ugebladets tidligere Redaktør, Kandidat Niels Hansen i Thisted.

Der kom til Stadighed mange ind til Biskoppen, særligt adskillige Præster. Biskoppen sagde til hver især noget, der gjorde det dybeste Indtryk. En af dem udbrød, da han kom ud: »Hvor kan dog Biskoppen nu tænke netop paa mine Forhold.«

Det var indlysende, at Biskoppen var døende; men det var uvist, hvor længe det kunde vare. Kl. 1^{1/2} skete der noget næsten utroligt: Biskoppen sagde: »Giv mig mit Tøj, jeg vil staa op.« Søsteren troede, Biskoppen talte i Vildelse, men hans Optræden var saa bestemt, at han fik sin Vilje sat igennem. Han klædte sig paa, ordnede sit Udseende og gik saa ind i Kontoret og satte sig til at skrive. Han tog alting selv og skrev to Breve, det ene paa tre og det andet paa fire Sider, lagde dem i Konvolut og skrev udenpaa, og Skriften var ikke utydeligere, end at de uden videre kunde sendes af Sted. — Saa gik han i Seng igen og var meget træt. Han bad af og til lidt Rosenkrans. Der kom flere til ham, og han talte endnu med den dybeste Forstaaelse og en ejendommelig betagende Klarhed og Mildhed.

Saa blundede Biskoppen lidt; men paa een Gang, da Kl. var et Kvarter før otte blev det klart, at det nu var Døden. Vi kom alle styrtende til, og medens Søsteren stod bøjet over Biskoppen og holdt Krucifikset til hans Læber og højt gentog for ham »Jesus, Jesus«, udaandede Biskoppen under hendøende Gisp. Pastor v. d. Kettenburg bad straks Bønnen over det afsjælede Legeme.

Umiddelbart derefter gik vi alle ned til Korsvejsandagten, hvor Pastor Braun fortalte Menigheden, at vor kære gamle Biskop var død. Saa bad vi alle for hans Sjæl.

Jeg opfordrer alle til ivrigt at bede for Biskoppens Sjæl og derved huske paa, hvor ansvarsfuld en Gerning en Biskops er, og hvad den hl. Paulus siger i Hebræerbrevet: »Kommer eders Forstandere ihu.«

Begravelsen foregaar Torsdag den 23. ds. Kl. 10. Biskop Berning fra Osnabrück har efter Indbydelse lovet at holde den pontifikale Sjælemesse.

Den afdøde holdt ikke af Kranse til Begravelser, men det var hans inderligste Ønske, at man ved hans egen Død i Stedet vilde lade læse Messer for hans Sjæl eller give noget til de fattige. Det Apostoliske Vikariat tager imod Gaver til begge Formaal.

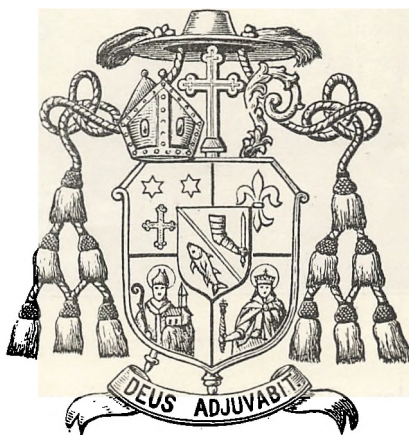
Hvad der gives til de fattige vil af Taknemmelighed mod Bispedømmet Osnabrück der har skænket os Johannes von Euch, blive givet til Biskoppen af Osnabrück til de mange nødlidende og særligt til Børnene.

Det anbefales de troende at bede inderligt til Gud om, at han snart vil skænke os en ny og værdig Overhyrde.

Det Apostoliske Vikariat
for Danmark og Island.

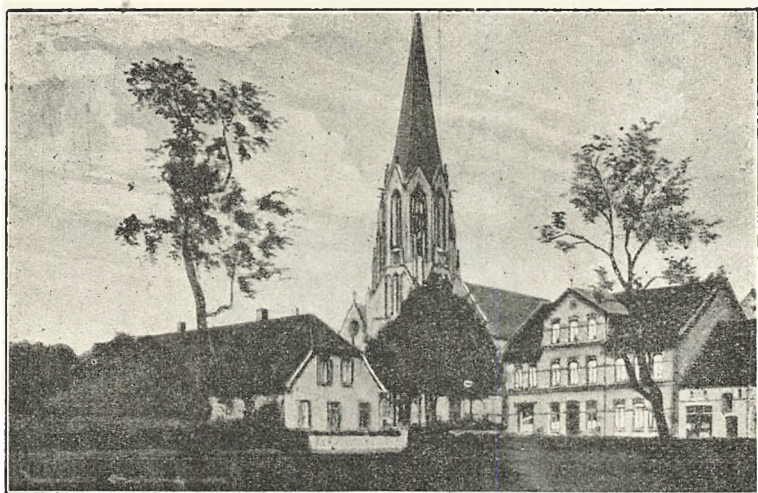
Bredgade 64, København, den 20. Marts 1922.

J. Orlík,
Provikar.

Af Biskoppens Liv.

Under Korsvejsandagten Fredag Aften havde vi lige bedt for den syge Biskop, da en Dreng kom med Meddelelsen om Biskoppens Død, og da jeg vendte mig om og meddelte Menigheden det, gik der et Suk gennem Kirken. Tydeligt hørtes det. Vi kendte ham jo allesammen, mange Gange havde han staaet i vor lille Kirke med Stay i Haand og ladet sin mægtige Røst lyde og holdt sine

Biskoppens Fødested.

flammende Taler. Vi havde aldrig set nogen anden med den danske Bispestav. Han var for os Kirken i eet Menneskes Skikkelse, han samlede i sin Personlighed baade Fortid og Nutid og Fremtid. Der var over ham de stolte Minder om gamle Dages store Bisper, der var Glansen og Magten fra St. Peters Stol i Rom, og der var en lysende Fremtid, og den Helligaands Kraft og Naadegaver straaledede ud fra vor Biskop.

Johannes von Euch var 26 Aar gammel, da han kom til Danmark. Faa Uger i Forvejen havde han modtaget Præstevielsen af Biskop Paulus Melchers af Osnabrück.

I Bispedømmet Osnabrück hørte han hjemme, men

han kom aldrig til at virke i sin Hjemstavn. Danmark blev hans nye Fædreland, hvad han i sin tidlige Ungdom vel næppe havde tænkt sig. Han var jo født i en helt katolsk By, i Meppen i Hannover, i et ægte katolsk Hjem den 21. Januar 1834. Der fik han sit Præg for Livet, blev Katholik med Liv og Sjæl. Hans Forældre og Lærerne ved Gymnasiet, der næsten alle var Præster, gav ham en katolsk Opdragelse, der virkede, at han allerede

Kapellan ved St. Ansgars Kirke.

som Barn havde valgt sin Livsgerning, han vilde være Præst. Efter at have studeret i Münster og i Mainz under den berømte Biskop Ketteler blev von Euch Subdiakon i 1855. Derefter tilbragte han fire Aar som Huslærer hos Grev Joseph Stolberg i Westheim. Ogsaa det Hjem og de Omgivelser, den unge Mand her kom til at leve i, var katolske helt igennem. Ja, de Mennesker, von Euch traf i Meppen, i Münster, i Mainz og i Westheim, de var ikke blot Katholikker af Navn, de var heller ikke af dem, **der**

saadan lige passede deres Kirke ved Siden af alt det andet, nej, det var Mennesker, der brændte af Begejstring for Guds og Kirkens Sag, det var Folk, der gik i Spidsen i alt katholsk Arbejde. Det gælder i særlig Grad Grev Stolberg, Bonifaciusforeningens Stifter, og hos ham samledes alt, hvad der betød noget blandt de tyske Katholikker. Den nye Subdiakons Sjæl maatte nødvendigt udvikles ved alt dette. Selv havde han ganske vist fra Barndommen af truffet det samme Sindelag omkring sig, men hvilken Betydning maa det ikke have haft for ham, at han i disse unge Aar fik at se al den Fromhed og Klogskab og Begejstring. Det var denne Aand, der blev hans egen, og som han bevarede hele Livet igennem, og hvorsomhelst han traf noget af den Aand, kom han den glad genkende i Møde.

I Foraaret 1860 blev da den unge Pastor von Euch sendt til København, hvor der dengang fandtes 749 Katholikker, det dannede St. Ansgars Menighed. Tredie Søndag i Fasten, den 11. Marts, holdt han sin første Prædiken i St. Ansgars Kirke, men det var naturligvis paa Tysk. I Løbet af kort Tid fik han nu lært Dansk, og han fik saa af daværende Pastor Grüder overdraget Redaktionen af Ugebladet eller, som det dengang hed, »Skandinavisk Kirketidende«. Det blev et vanskeligt Arbejde for ham, da han naturligvis endnu langt fra var saa godt inde i det danske Sprog, at han kunde bestride denne Stilling; det blev et Arbejde med Ordbog og Grammatik i Haanden. Men Bladet blev holdt oppe, ellers var det sandsynligvis gaaet ind.

I fire Aar virkede Pastor von Euch som Redaktør og som Kapellan ved St. Ansgar, og blev saa i 1864 Sognepræst i Fredericia. I denne fandtes der dengang 70 Katholikker, og desuden var der ca. 150 spredt over Jylland og Fyn. Det var jo helt andre Forhold end dem, den nye Sognepræst var vokset op i i Tyskland. Men her viste sig hans udprægede Karaktertræk, som vi har set dem lige til hans sidste Dage. Med Energi og Initiativ tog han fat, og han gav aldrig op. Han lod sig ikke skræmme hverken af bestemt Modstand eller af tilsyneladende Mangel paa Resultater, det gjaldt bare om at blive

ved. Allerede i Februar 1865 blev der Liv i Fredericia lille Menighed, da Pastor von Euch fejrede St. Ansgars tusindaarige Dødsdag med en højtidelig Oktav og hver Aften stod paa Prædikestolén og talte om Nordens Apostel og hans Værk. Og han blev ved 20 Aar igennem som Sognepræst i Fredericia. Her kom saa tydeligt det frem i hans Forkyndelse og i hele hans Virksomhed: den katholske Kirke er ikke noget fremmed, men den danske Kirke, der har Hjemstedsret her. Netop dette Synspunkt

Sognepræst i Fredericia.

vakte til at begynde med Modstand hos Katholikerne der for største Delen var Udlændinge, men det var naturligvis det, der betingede ethvert Fremskridt. Det første katholske Kirketaarn i Danmark blev atter rejst, paa St. Knuds Kirke i Fredericia. Det var som Demonstrationen: Vi er her, og vi har Lov til at være her. Derfor gjaldt Arbejdet ikke blot Fredericia, men ogsaa Katholikerne i hele Jylland og paa Fyn. Dem fik han opsøgt rundt omkring, og fik dem styrket i Troen.

I Aaret 1869 var Pastor H. Grüder blevet udnævnt til Apostolisk Præfekt for Danmark, og dermed begyndte

Opbygningen af Kirken her i Landet. Odense og Randers Menigheder var stiftet faa Aar i Forvejen, og nu fulgte de andre i den lange Række, som det er unødvendigt her at tælle op. Pastor von Euch i Fredericia var Præfekt Grüders bedste Hjælper i det Arbejde, der dengang begyndte, og som han derfor ogsaa selv kom til at fortsætte som Præfekt Grüders Efterfølger.

Sognepræsten fra Fredericia var lige blevet udnævnt til Kannik i Osnabrück, da Præfekt Grüder i København afgik ved Døden, og den 17. Februar 1884 blev da Johannes von Euch udnævnt til Apostolisk Præfekt for Danmark, og otte Aar senere blev han Apostolisk Vikar og Biskop. Den 8. September 1892 modtog han Bispevielsen i Domkirken i Osnabrück, og den 20. Oktober holdt han om Aftenen Kl. 8 sit højtidelige Indtog i St. Ansgars Kirke. Atter var der en katholsk Biskop i Danmark. I hans Vaaben stod St. Ansgar og St. Knud Konge og underneden Valgsproget »Deus adjuvabit, Gud vil hjælpe«. Med dette Ord paa Læberne og i Hjertet greb Biskop Johannes Bispestaven, og med denne Tillid har han arbejdet siden.

Der kan ikke her gives en Skildring af Kirkens Vækst i de mange Aar. Ejendommeligt er det at tænke paa, at den Mand først nu er død, der var Præst ved St. Ansgar i 1860, da alt endnu var skjult, og han vel ikke selv havde tænkt sig den Udvikling, der skulde foregaa i hans Levetid. Men denne Udvikling er uadskillelig knyttet til hans Navn. Han tog Initiativet, han opmuntrede, han holdt ud, naar det kneb, og han var aldrig forsagt. Hvor mange kan ikke sige, at de alene ved hans Ord følte sig revet med og følte Vanskelighederne vige! Han tvivlede jo ikke om den lyse Fremtid, der vilde gro frem af alt det, der blev plantet, og der var intet, der kunde rokke hans lyse Tro paa Fremtiden.

Nu er hans Gerning forbi, men Fremtiden har han velsignet, og vi gaar mod Fremtiden med de gode Minder om ham.

Nu ligger Biskop Johannes i Bispeskrud paa castrum doloris i den lille Stue, hvor vi saa ofte har talt med ham. I disse Dage er en Masse Mennesker gaaet op til

hans Kiste for at se ham endnu engang og bede en Bøn ved hans Baare. Paa Torsdag følger vi ham for sidste Gang i Procession. Nu gaar Processionen til Kirkegaarden, hvor han faar sin Grav lige foran det store Kors, vendt imod Kirkegaardens Indgang.

Nu har Biskop Johannes maattet standse, han, som

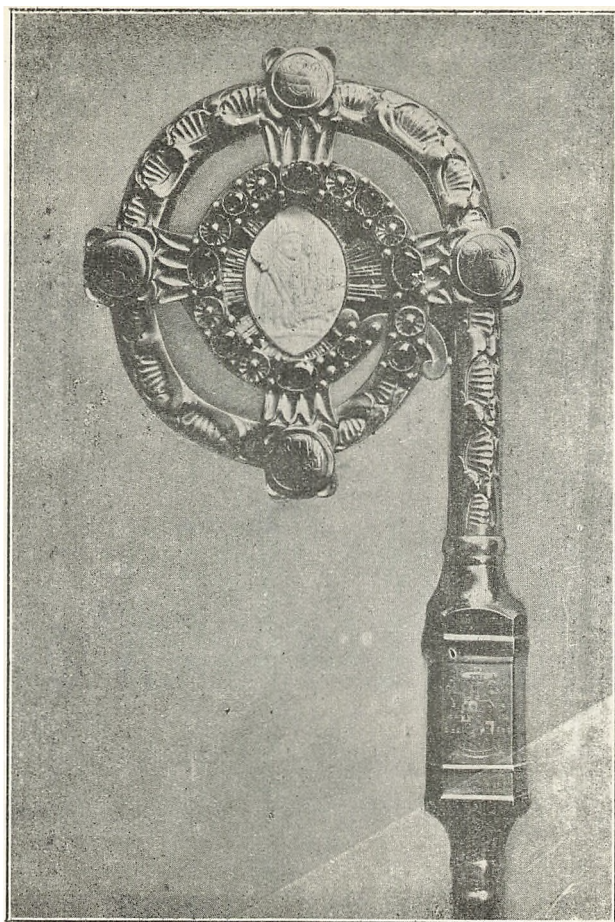

Biskoppen paa castrum doloris.

ellers aldrig gav op. Men Herren har sat Grænsen ogsaa for ham. Derfor lyder nu vor Bøn om den evige Hvile for ham. Vi haaber, at han har faaet den, eller at de mange Bønner dog maa bringe ham den. Og vi haaber, at hans Aand maa være med os, med hans Efterfølger og alle dem, der skal bygge videre der, hvor han slap efter den lange Gerning.

Bernh. Jensen.

In memoriam!

*Før Sol fik Glød, og Vaar brød frem,
hans rige Hjerte brast. —
Den Haand, som holdt den gyldne Stav
med myndig Mildhed fast,
sank stille ned —
vor gamle Biskop har nu fundet Fred.*

*Guds sande Kirke voksed frem
med Vælde i hans Spor.
Hvor han for Kirkens Ære stred
staar Kors og viet Jord.
Guds Helligdom
med Tegl og Tag nu lyser videnom.*

*Han kom med Fred, med Kærlighed,
med mildt og ædelt Sind,
og tog hvert Kirkens lille Barn
saa nænsomt til sig ind.
For hvad han gav,
Gud signe Bisp Johannes i hans Grav.*

H. K.—H.

Fra den gamle Redaktør.

62 Aar Præst i Danmark og fra det første til det sidste med aldrig svigtende Kærlighed til sit Livs Gerning: Den katholske Tros rolige og stadige Udbredelse i vort Fædreland er vist ikke alene i al sin Korthed en passende Karakteristik af vor kære gamle Biskop og hans Virksomhed, men maaske ogsaa den sandeste og bedste Ros, man kan yde ham, og den væsentligste Aarsag til det sjældne Held og den store udvortes Velsignelse, som har været knyttet til hans Arbejde. Den samme Troskab, han viede sin store Gerning i Guds Kirke, kunde han ogsaa vise den enkelte Sjæl, saaledes som den, der har skrevet disse faa Linier, i de sidste fem og tyve Aar har modtaget saa mange Beviser paa. Derfor vilde jeg ogsaa gerne, her fra det fjerne, faa Lov til at være med blandt de mange, der sikkert vil sende et Mindeord ind til vort Ugeblad, og offentlig sige vor gamle Biskop, der endnu paa sit Døds-

leje sendte mig en kærlig Hilsen og sin kostbare Velsignelse, en hjertelig Tak og et inderligt Ønske om Fred og Glæde i Guds Himmel.

Niels Hansen.

Vor gamle Biskop.

Nogle personlige Minder.

»At skrive noget om Biskoppen«, som Ugebladets Redaktør beder mig om, er til Trods for det Væld af meget personlige Minder ikke saa helt let i Øjeblikket. Thi endnu staar Johannes von Euchs Kæmpeskikkelse altfor levende iblandt os, og altfor forskellige er de Indtryk, denne rige Personlighed har efterladt. Og desuden ser enhver jo med sine Øjne og danner sig et noget nuanceret Billede i Sammenligning med andre.

Men naar jeg ser tilbage paa den lange Række af Minder — lige fra vor første Samtale 1904 i Hurligtoget Münster—Paderborn, en Samtale, som blev afgørende for min Levevej — indtil vor sidste Samtale i Gaar paa hans Dødsdag, da han bad mig opmuntre Søstrene paa Jagtvejen og højtidelig meddelte sin Velsignelse — saa er det vanskeligt at drage netop den Slags Minder frem, der kunde have almen Interesse.

Skal jeg sammenfatte mine mangfoldige Indtryk af hans Person og Livsgerning i en Helhed og finde et kort Udtryk for dette Hele, saa maa det vel være Ordet: den lykkelige.

Ja, denne 88-aarige Biskop, der lukkede sine Øjne kort efter at have rejst sig fra sit Arbejdsbord — han har i det store og hele været en overordentlig lykkelig og af Gud benaadet Mand. Thi han var udrustet med Kæmpekræfter, med en Sundhed, der kunde have ladet ham opnaa de 90 eller de 100 Aar. I dette stærke og sunde Legeme boede et ligevægtigt Sind, en god Forstand, et godt Humør, et fremskuende og af Vanskeligheder næsten uanfægtet frejdigt og stærkt Livssyn. Dertil kom hans Opdragelse i fromme, men enkle og jævne Familierelationer, hans Ungdomsindtryk fra den katolske Kirkes Genrejsningstid siden 1848, hans personlige Bekendtskab med Mænd som Grev Stolberg, Biskop Kettleer, Mallinckrodt, Windthorst og Kardinal Melchers.

Hvor mangen en Aften kunde han ikke sidde og fortælle om disse Ungdomsindtryk og om den Begejstring, han som ung Præst havde følt, da han virkede ved Ansgarskirken og i Fredericia. — »Fredericia — det har været min bedste Tid«, sagde han endnu for nogle Uger siden til mig.

Hvor straalende var han ikke, naar han kom paa Visits! Straalende af Kraft, Interesse og godt Humør! Gerne tilbragte han endnu nogle Feriedage i den Præstegaard, hvor han havde holdt Firmelse. Saaledes i Roskilde, i Odense, i Vejle og i Køge. Der kunde han snakke med Menighedens smaa og store Medlemmer, foretage Udflugter i Omegnen, navnlig hvis der var historiske Steder, og der kunde han ogsaa faa sin Hvile, sine stille Timer i Præstegaardshaven. Han interesserede sig nemlig meget for Haven, for dens Anlæg og Jord, for dens Planter og Frugttræer. Endnu ifjor Sommer spadserede jeg med den 87-aarige i Klosterets Have, han interesserede sig ikke blot for La-France-Roserne, men spurgte ogsaa efter Fuglereder i Buskadset. . . .

Det er mange Solskinsdage, der dukker op i min Erindring, naar jeg tænker paa vore Ture til Vallø Slot, til Højelse gamle Kirke med dens Vægmalier eller til Herlufsholm og Holmegaard Glasværk. Da en Overlærer paa Rektors Vegne førte Biskoppen rindt i Herlufsholms, det gamle Skovklosters, Gange og Sale, mente denne, da vi naaede Herluf Trolles pompøse Gravmæle, at det dog havde været en storslaet Velgørenhed, Trolle havde udvist. »Naa,« sagde Biskoppen, »det var jo røvet Kloster-gods altsammen. Dermed kunde man sagtens være velgørende.«

Hvilken Glæde var det ikke for ham at se blot en Smule Fremskridt, blot et Skridt fremad! Derfor var det ham en stor Trøst at kunne indvie Ledreborg Slotskirke, at se Dalumklosters Overtagelse af Søstre.

En særlig Glæde var det for ham, naar han kom til Køge, at besøge det historiske Gjorslev Slot, hvis gamle Taarn knejser over det hele Stevns.

Biskoppen havde nemlig mange Venner i alle Samfundslag og ogsaa iblandt anderledestroende. Til hans gode Venner hører Godsejer Frederik Scavenius paa Gjorslev, og naar saa Vognen fra Slottet kom, var det for Biskoppen, som om han oplevede en Feriedag. Saa kørte vi langs Sjællands bugnende Marker og Køge Bugts blaa, i Sommersolen glitrende Vande, forbi de hvidkalkede Bøndergaarde og de buttede Kirketaarne. Alt interesserede Biskoppen. Om det saa var Gæssene, der forfærdet løb bort fra Bilens truende Hjul, eller Køerne, der laa fredeligt

gumlende paa Marken — alt aandede Glæde for ham, og denne Glæde meddelte sig til hans Omgivelser. Da vi saa første Gang kørte ind i Gjorslev Slotsgaard, stod jo gamle Kammerherre Scavenius, Kultusministeren fra Estrups Tider, og Familien paa Slotstrappen, der førte ind i de middelalderlige Pillesale.

Og der var dækket Bord lige under Roskildebispernes Vaabenmærker i de gotiske Hvælvinger, og Jacob Scavenius talte for Biskoppen, og jeg tror, han nævnte endda, at det nu efter flere Aarhundreders Forløb var første Gang, at Gjorslevs Haller atter gæstedes af en katholsk Biskop...

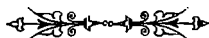
Ja, det var noget for den saa historisk interesserede Biskop v. Euch! Men vi maa ikke tro, at Biskoppen nærmest omgikkes Lensgrever eller Kammerherrer. Dertil var han en i dybeste Grund altfor præstelig, ja apostolisk Sjæl og desuden ogsaa i Ordets bedste Forstand for stor. Netop ved saadan et Ferieophold i Køge omgikkes han gerne Menighedens Medlemmer og besøgte enkelte i deres Hjem. Han kunde lige saa godt indlade sig i lang Samtale med en Overportør fra Jernbanen, hyggeligt siddende paa en Havebænk, som med en Husmandskone, der kom for at bringe ham nogle Blomster, eller med et Par Børn, der legede paa Gaden. . . .

Hvor underligt at skrive dette, medens jeg i Gaar paa samme Tid sad ved hans Seng, og han — allerede mærket af Dødens Nærhed — sagde: »Ja, nu staar jeg ved mit Livs Ende.«

Ja, han var en lykkelig Mand i Liv og i Død! Ganske vist: de sidste 4—5 Aar var ham ikke gode. Forholdene blev ham for vanskelige. Men det var vel Guds Vilje, at denne stærke Mand, der saa lidt havde prøvet almindelige Menneskers smaa Lidelser, ved sit Livs Slutning alligevel skulde prøve Korsets Bitterhed og Bispehuens skjulte Torne.

»Vilde Biskoppen leve Deres Liv om igen, hvis De kunde?« spurgte jeg ham for kort Tid siden. »Nej, det vilde jeg dog ikke,« svarede han efter nogen Betænkning. — Og jeg tænkte, at naar selv saa lykkelig en Mand som han ikke vilde modtage Livets Chance paa ny, om han saa kunde, saa maa et langt Liv ikke være saa meget værd som en god Død. Men begge Dele fik Biskop v. Euch.

F. F. M.

Et Minde i Litteraturen.

I et af den nyeste danske Litteraturs betydeligste Værker er der givet en Skildring af vor afdøde Biskop, som maaske bliver den, der vil give de kommende Slægter deres Opfattelse af Biskoppen. Det er Johs. Jørgensen, der i »Mit Livs Legende« IV B. S. 108 ff. paa et Par Sider har tegnet Biskoppens Skikkelse. Mange har sikkert læst det, men alle vil vist være glade ved at læse dette Stykke nu, da det er sket, som Forfatteren der taler om, og vi gengiver det derfor i sin Helhed:

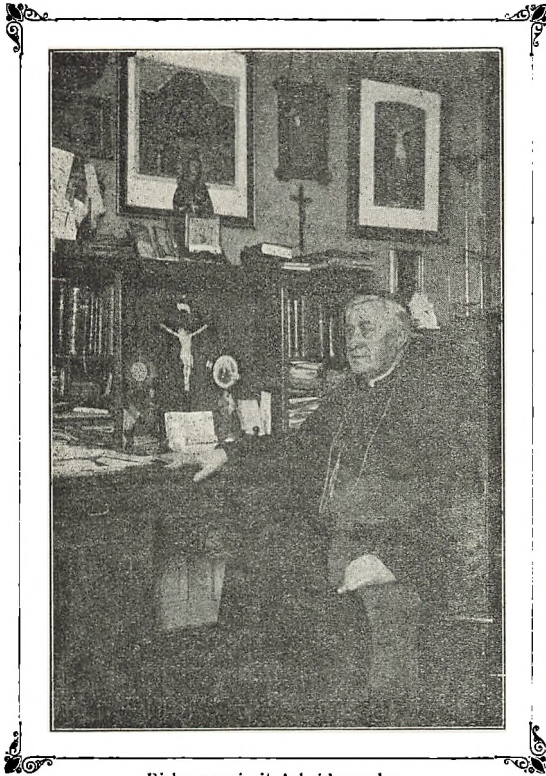
»Sjælden har vel en Mand i den Grad været paa sin Plads, som Biskop v. Euch i Danmark. Paa sidste St. Agnes-Dag, d. 21. Januar i Aar 1917, fyldte han 83, og den Time, hvor han for evigt nedlægger Krumstaven, kan vel ikke være langt borte. Men hvem skal tage Arven op efter ham? Hvem skal gaa ud i det vældige Værk, som han har begyndt med saa mægtig en Vilje, saa udholdende en Energi? Hvo kan træde i denne Kæmpes Fodspor?

Ikke for intet har Johannes v. Euch i sin lange Bispe-tids mange Taler gerne og ofte mindet Tilhørerne om sin store Forgænger Absalon. Der er Absalon i Johannes v. Euchs Ydre — og, hvad der er vigtigere, der er Absalon i hans Sjæl. Naar der — det ske saa sent som muligt — skal sættes et Minde paa den store Biskops Grav, bør de Ord indhugges i Stenen: »Han genrejste den katholske Kirke i Danmark.«

Thi det er næppe for meget sagt, at da Biskop v. Euch i sin Tid tiltraadte Arven efter Præfekt Grüder, var Katholicismen af dannede Danske regnet for et Kuriosum (og af Folket for en Taabelighed — »katholsk i Hovedet« sagde man om dem, der ikke var rigtig vel forvaret). Et poetisk Kuriosum, om man vil — noget med smaa Ab-bater og Kuchler i sit Kloster paa Palatin og Carl Blochs Munk, der staar i Aftenrøden og ser langt efter den forskertsede huslige Lykke. Det var altsammen meget kønt og stemningsfuldt og hørte hjemme nede i Italien — lige-som Makaroni og Serenader og *Addio bella Napoli*. Men

i København var man da virkelig ikke Katholik, endsige i Slagelse!

Hvad der er sket i Biskop v. Euch's lange Bispetid, og hvad der er det uberegneligt store Resultat af hans Liv, er da dette, at nu kan man for Alvor være Katholik baade i København og Slagelse, ja endog i Randbøldal ude mellem de jyske Bakker. Biskop v. Euch har vist

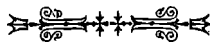
Biskoppen i sit Arbejdsværelse.

Danmark, at Katholicismen ikke er en Operadekoration eller en neapolitansk Arie, men at den er — jeg vover Ordet — en ganske upoetisk Virkelighed, noget saa lidt maaneskinsagtigt som et stort Kompleks af røde eller gule, moderne indrettede Murstensbygninger med Barmhjertige Søstre eller Skolelærere eller Sygeplejere inden i.

Og endnu ét har Johannes v. Euch virket — Katholicismen i Danmark er under ham bleven dansk Katholicisme. Han, den fremmede, der som ung kom fra Osn-

brücks Domkirke og det rigt udviklede Kirkeliv i Westphalen til det lille Kapel og den faatallige Menighed i Frederits, han var fra første Færd bestemt paa helt at ville tilhøre sit nye Fædreland. Han vilde være Dansk mellem Danske, og utrætteligt har han derfor forkyndt, at hvad han bragte, var intet nyt eller udenlandsk — det var vore Fædres Tro og vore Mødres Kirke, det var den Kristendom, Ansgar havde forkyndt, Hellig Knud udgydt sit Blod for, og i hvis Sakramenters signede Skygge Dronning Dagmar og Dronning Margrethe havde lukket deres Øjne til den evige Hvile.

Allerede for den unge Pastor v. Euch i Frederits var dansk Historie derfor et Yndlingsstudium. Og hvor var den graanende, den graa, den sølvhvide, den snehvide Biskop v. Euch ikke omgivet af danske Bøger og danske Tidsskrifter, naar man kom ind til ham i hans lille Arbejdsværelse paa anden Sal i Bredgade 64 over Gaarden? I dette lille Værelse hændte det ham mangan Aften at glemme Tiden, saa at Kloken blev 1 og 2 for ham over Jakob Knudsens sidste Roman eller det nyeste Skrift af Morten Pontoppidan eller Olfert Ricard.«

Ugebladet.

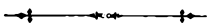
Dette Nummer af Ugebladet er ganske naturligt blevet et Mindenummer for vor afdøde Biskop. Selv om flere af de Billeder, vi bringer, ikke er ukendte, tror vi dog, at de allesammen vil have Interesse ved denne Lejlighed. Det er efter flere Aars Forløb den første Gang, Ugebladet igen udgaar med 24 Sider, som det for nogle Aar siden ofte var Tilfældet. De høje Priser paa alt har nødvendiggjort den største Sparsommelighed, men nu er Priserne dog faldet saa meget, at vi igen tør vove det. Det er Meningen ofte at sende 24 Sider ud i Stedet for kun 16. Paa den Maade vil vi være i Stand til at give fyldigere Oplysninger og bringe længere Artikler. Møn en Forud-

sætning er det jo, at vi beholder de Indtægter, vi har, at ingen Abonnenter falder fra, og at Ausgariusforeningens Medlemmer ogsaa alle bliver trofaste. En Forudsætning er det ogsaa, at Ugebladets flittige Medarbejdere stadig er flittige, selv om de under de vanskelige Forhold hidtil ofte har maattet udvise større Taalmodighed end Flid.

Ved den sidste Samtale, jeg havde med Biskoppen — bortset fra et kort Besøg nogle Timer før hans Død, — kom Talen som altid paa Ugebladet, og jeg var da i Stand til at fortælle Biskoppen, at vi forhaabentlig snart vilde kunne udvide Bladet lidt. Da straaede den gamle Biskops Ansigt, og med sit sædvanlige Lyssyn erklærede han sejr-sikkert: »Ugebladet har en stor Fremtid for sig!«

Disse Biskoppens Ord vil vi gerne arbejde paa at gøre til Virkelighed. Ugebladets Abonnenter og Læsere og dets mange trofaste Medarbejdere vil sikkert med Glæde hjælpe til, ligesom ogsaa alt, hvad der er muligt, vil blive gjort af

Redaktøren.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Paa Højskolen talte Organist J. Hammermüller Tirsdag den 14. om »Liturgisk Solo- og Korsang«. Det var en talrig Forsamling, der med spændt Opmærksomhed fulgte Talerens levende og begejstrede Fremstilling af Sangens Betydning i Liturgien, og det var med en mere end almindelig Glæde og Forstaaelse, man hørte paa de Prøver, Organist Hammermüller og et lille Herrekor derefter gav. Aftenen har sikkert fremmet Kærlighed til den liturgiske Sang hos mange Katholikker.

— Tirsdag den 28. Marts vil Højskolen mindes den afdøde Biskop ved en lille Højtidelighed, hvor Pastor Günther vil holde Talen.

— Unios Møde i Lørdags aflystes paa Grund af Biskoppens Død.

Elisabethforeningens Basar.

Palmesøndag den 9. April holder Elisabethforeningen som sædvanlig Basar. Foreningen, der tager sig af forældreløse og vanskeligt stillede Børn, har Arbejde nok at

tage fat paa, men Midlerne er smaa. Basaren er altid dens Haab, og det maa heller ikke skuffes i Aar. Foreningen venter paa Gaver i de kommende Dage. Alle, der har noget tilovers for vore stakkels smaa, bør tænke paa dem nu; alle de, der selv har haft en lykkelig Barn- dom, og alle de, der glæder sig over, at deres egne Børn ingen aandelig eller legemlig Nød lider, de kan nu vise sig lidt taknemmelige ved at hjælpe de andre. Der skal mange Gaver til, for at Basaren kan lykkes. Send da en Gave til et af Bestyrelsens Medlemmer: Pastor Braun, Bredgade 64. Fru Osterhammel, Frederiksborggade 54; Frk. F. Stratböcker, Jægersborgallé 19; Frk. C. Tetzlaff, Pa- ludan-Müllersvej 5.

Nedenstaaende Kongregationer indbyder herved deres Med- lemmer til Deltagelse i et *tre Dages Eksercitiiekursus* som vil finde Sted i Assumptionsklosteret, Ordruphøj, Charlottenlund, fra *Tirs- dag den 11. April* Kl. 6 Efterm. til *Lørdag den 15. Kl. 11 Form.* Deltagerne vil komme til at bo i Klosteret og følge den til de lukkede Eksercitier hørende Dagsorden.

For Ophold og fuld Pension beregnes 15 Kr. pro persona, der bedes betalt ved Indmeldelsen.

Deltagerne bedes meldt snarest til Frk. Marie Wissum, Strand- boulevard 33° Kbh. Ø. Kongreganister har Forret til den 27. Marts, efter dette Tidspunkt har Ikke-Kongreganister samme Ret som Kongreganister. Sidste Indmeldelsesdag er den 6. April.

Mariakongregationen	Mariakongregationen
<i>Apostlenes Dronning</i>	<i>Fredens Dronning</i>
Mariakongregationen	Mariakongregationen
<i>af den ubesmittede Undfangelse</i>	<i>Maria Rosenkransdronning</i>

Møbl. Værelse til Leje nær Stenosgade for rolig katholsk Kontordame. Billet mrk. »Værelse« til Ekspeditionen.

For dem, der ønsker at stifte Bekendtskab med den katolske Kirkes Lære, lige- som for dem, der ønsker at genopfriske deres Kundskaber om Religionen, afholder jeg efter den Maalestok, der er den almindelige ved Konvertitundervisning, hver Torsdag Aften Kl. 8 Gennemgang af Troslæren Undervisningen foregaar i Forsamlingsværelset, Bredgade 64 (Indgang gennem den lange, smalle Gaard og opad Trappen til 1. Sal). Alle er velkomne. Jakob Olrik, Præst.

En god og kærlig **Pleje** søges til en lille katholsk Dreng (1¹/₃ Aar) fra 1. April. Billet, mrk.: »Plejek«, til Ekspeditionen.

Paasketur.

Deltagere i en Rhintur med Ophold Skærtorsdag-Paaskelør- dag ved det berømte Kloster Maria Laach og Paaskedag i Köl- nerdomen søges. Pris c. 225 Kr.; fra 11. April Aften til 18. April Morgen — alt medregnet. Henvendelse »Vesterhus«, V. Voldgade 115 inden 1. April. Mundtlige Oplysninger Tirsdag og Fredag fra 6—7. Katholsk Klubs Rejsebureau.

Katholsk Boghandel Stenosgade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-6 Tlf Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalies

Kirkelig Kalender.

26. Marts 4. Søndag i Fasten.	2. April Passionssøndag.
27. — M. Johannes af Damaskus, Bekender og Kirkelærer.	3. — M ^r Ferialdag.
28. — Ti. Johannes af Capistran, Bekender.	4. — Ti. Isidor, Biskop og Kirkelærer.
29. — O. Ferialdag.	5. — O. Vincents Ferrer, Bekender.
30. — To. Ferialdag.	6. — To. Ferialdag.
31. — F. Ferialdag.	7. — F. Marias 7 Smerter.
1. April L. Ferialdag.	8. — L. Ferialdag.

Katholsk Højskole. Tirsdag d. 28. Marts Kl. 8 Aften i Knuds-salen i Stenosgade 4 B. Mindefest for Biskop Johannes von Euch. Tale af Pastor Günther. Adgang for alle. 25 Øre. Sursum corda bedes medtaget.

St. Ansgars Kirke. I Fastetiden holdes Fasteprediken af Pastor Sialm hver Søndag Kl. 6.

Rosenkranskirken. I Fastetiden holdes Fasteprediken hver Søndag Kl. 5.

Sakramentskirken. I Fastetiden holdes hver Søndag Aften Kl. 6 Prediken af Hr. Pastor Back og hver Fredag Aften Kl. 8 Korsvejsandagt.

St Annæ Kirke. Fasteandagten (Prediken med Korsvejsandagten) holdes hver Fredag Aften Kl. 8.

St. Andreas Kirke. I Fastetiden holdes Fasteprediken af Pastor Günther hver Søndag Kl. 5.

Korsvejsandagt. Fredag Aften: St. Ansgars K. Kl. 8, Rosenkransk. Kl. 7¹/₂, St. Annæ K. Kl. 8, St. Andreas K. Kl. 7¹/₄, St. Josefs K. Kl. 7¹/₂, Sakramentsk. Kl. 8.

Torsdag Aften: Jesu Hjerte K. Kl. 8 (med Prediken).

St. Mariæ Skole paa Frederiksberg begynder det nye Skoleaar den 1. April. De Forældre, der har Børn, som snart er skolepligtige, bedes om at sende disse nu og ikke vente til efter Sommerferien, da Undervisningen i første Klasse ellers let bliver mangelfuld.

A.C. (D. u. S.) Onsdag d. 29. Marts Kl. 8¹/₄ i Vesterhus. Stud. mag. E. Frederiksen: Barbey d'Aurevilly. Yderpunkter af religiøs Psykologi. Gæster kan medtages. Adm.

Mariakongregationen af den ubesmittede Undfangelse lader Tirsdag d. 28. ds. Kl. 8 i St. Knuds Kapel læse en Sjælemesse med Fælleskommunion for sin afdøde Stifterinde, Lensbaronesse *Stampe Charisius*.

Maria-Kongregationen for unge Mænd har Fælleskommunion Søndag d. 26. ds. Kl. 8¹/₂ i Jesu Hjerte Kirke.

NB. Saafremt der ønskes nogen Forandring i de Skemaer for Paaskedagstjenesten, som i Fjor fandtes i Ugebladet S. 190 f. bedes dette snarest meddelt Redaktionen.

FREMMEDSPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 14.

Søndag den 2. April.

1922.

INDHOLD: Jesus, Englenes Glæde. — Biskop Johannes in memoriam. — Biskoppens Begravelse. — Fra det Apostoliske Vikariat i Anledning af Biskoppens Død og Jordefærd. — Joachim Rønnow. — Den eukaristiske Kongres i Rom. — Ansgariusforeningens Virksomhed i 1922. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Belgien. — Hertug Knuds Division. — Bekendtgørelse fra Vikariatet. — Avertissementer.

Jesus, Englenes Glæde.

»Eller mener du, at jeg ikke kunde bede min Fader, og han vilde tilsende mig mere end tolv Legioner Engle?« Det ser ud, som om Jesus er saa svag. Kun tolv Apostle har han, og en af dem er endda Forræder. Og dog har han Magt. Tolv Apostle — nej, tolv Legioner af Himmellens mægtige Aander og mere end det kommer, hvis han vil. Med hvilken Jubel var Englene ikke kommet, alle Guds Engle, for at kæmpe ved Jesu Side, for at knuse hans Fjender og føre ham i Triumf ind i Faderens Herlighed, »Jesus, Englenes Glæde«, som han kaldes i Litaniet.

Hvor ofte havde Jesus ikke været Englenes Glæde, lige fra sin Fødsel af i Bethlehems Stald! Dengang fik de Lov til at komme, og de fyldte Stalden med himmelsk Straaleglans, med deres Sang lullede de Barnet i Søvn. Dengang kunde de synge Guds Lov for Hyrderne paa Marken. Dengang værnede de Jesus mod alle Farer og førte ham trygt til det fremmede Land. »Thi han har givet sine Engle Befaling om dig, at de skal vogte dig paa alle dine

Veje. De skal bære dig paa Hænder, saa du ikke støder din Fod paa nogen Sten.« Saadan lød den gamle Salme, og det havde Englene ogsaa troligt gjort, det havde været deres største Glæde. Dengang Fristeren havde ført Herren op paa Templets Tinde, men blev vist tilbage af Herren, »da forlod Djævlen ham, og se, Engle kom og tjente ham.« De stod kun og ventede for at kunne bøje sig i Støvet for Guds Søn.

Men nu i Gethsemane gaar det anderledes til. Ogsaa nu staar Englene rede, mere end tolv Legioner, men de holdes tilbage af Herrens Vilje, og i Stedet for Englenes Glæde bliver Jesus nu deres store Sorg. Endnu for et Øjeblik siden har Englene for sidste Gang tjent Jesus. Faderen sendte en Engel for at trøste ham. Glad forlod denne lykkelige Engel Himmelen for at komme til Jesus. Men han fandt »et Syn af Kval og bitter Ve«. Det var ikke mere »Jesus, Englenes Glæde«.

Men Jesus behøver jo slet ikke Englenes Hjælp. Det er om ham, Apostelen siger, at han er langt mere ophøjet end Englene, fordi han har faaet et Navn fremfor dem. Thi kun til ham sagdes de Ord: »Du er min Søn, i Dag har jeg avlet dig.« Og naar han atter fører sin førstefødte ind i Verden, siger han: »Og alle Guds Engle skal tilbede ham«. Og om Englene hedder det: »Han gør Vindene til sine Budbringere og Ildens Flammer til sine Tjenere;« men om Sønnen: »Din Trone, Gud, staar i al Evighed«. Med disse Ord i vore Øren skal vi betragte Scenen i Oljehaven. »Eller mener du, at jeg ikke kunde bede min Fader, og han vilde tilsende mig mere end tolv Legioner Engle?« Ja, vi ved det, Herre; Englene er dine Tjenere. »Din Trone staar i al Evighed.« »Men nu er det eders Time og Mørkets Magt.« Og de traadte til »og lagde Haand paa Jesus og greb ham«. Da skal vi tænke paa Apostelens andet Ord: »Du har en kort Tid gjort ham ringere end Englene.« »Da forlod alle Disciplene ham og flyede.«

Vi forlader dig ikke, Jesus, »Englenes Glæde«, »vor Vej og vort Liv«. Vi tilbeder dig nu, som vi tilbad dig i Bethlehems Stald. Vi tror paa dig og tilbeder dig og elsker dig kun endnu mere, naar det er »eders Time og Mørkets Magt«.

B. J.

Biskop Johannes

in memoriam.

I.

*Der stod iblandt Kravlet og Krybet
et ældgammelt, mosgroet Træ.
Dets Rod rørte »Klippen« i Dybet,
mens Kronen gav Ymperne Læ.*

*En Eg iblandt Ungskov og Bøge,
en knudret og vejrslagen Bul —
lad Ælde kun Grenene krøge,
dens Krone var grøn og var fuld.*

*Med eet blev der stille i Skoven
— Guds Engel blandt Stammerne skred —
der blaaner et Hul foroven,
og Solen gaar gyldenrød ned.*

*Der gaber en Tomhed i Skoven —
den store Eg sank i Støv,
der lyder en Klage fraoven
af Fugle i Ungskovens Løv.*

II.

*Nu ringer Danmarks Klokker, nu kastes der en Grav,
nu slap vor gamle Biskop St. Ansgars Hyrdestav.*

*Fra Kirker og Kapeller gaar Lyd af Requiem:
Und, Herre, Danmarks Biskop blandt høje Helgen Hjem.*

*Nu bruser Danmarks Orgler med dump og dæmpet Klang,
vor gamle Biskop endte sin lange Pilgrimsgang.*

*Nu sørger Danmarks Christne for Hyrden, vi skal miste,
og knæler ned og beder ved Bisp Johannes Kiste.*

*Nu takker vi Vorherre, for hvad i ham han skænked,
og beder, at han bliver blandt Kirke-Fædre bænket.*

*I Dannebrog vi svøber Biskop Johannes Baare —
den Fane, han — skønt fremmed — som egen vilde kaare.*

*Nu ringer Stortids Klokker, skønt længst de sank i Støvet,
Asmild og Esrom svarer hverandre dybt bedrøvet.*

*Viborg og Sorø klager. . . og Øm og Vestervig,
og sjunkne Klokker svarer fra Danmarks søndre Flig.*

*Fra Osnabrück og Meppen vi hører sagte Klang
af dybe Kirkemalme, der synger samme Sang.*

*Det ringer og det ringer, saa vidt hans brystne Blik
har signet Nordens Kirke — hør Klemt fra Reykjavik.*

*Nu knæler Munk og Nonne og Præst og Pog og Pilt
og beder Gud at dømme vor gamle Biskop mildt.*

*For Boliger han bygte Guds Søn i høje Nord,
Gud unde ham en Højsal, hvor Herrens Helgen bor.*

*Gud unde ham, som styred Guds Folk i Troskabs Aand,
en Plads hos Hellig Ansgar og Biskop Absalon.*

III

*Igennem Verdens Bølger
Guds Kirkesnekke gaar,
sin Himmelkurs den følger,
hvor huardt end Søn slaar.*

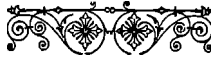
*Ved Roret Petrus stander
og spejder over Stavn —
han borger, at vi lander
ved Kvæld i Himmelhavn.*

*Ham hjælper Bisper bolde
paa Verdens vilde Sø
den rette Kurs at holde
imellem Skær og Ø.*

*Maa Styrismanden segne
af Træthed paa sin Vagt —
Gud hjælper sine egne:
en anden faar vi bragt.*

*Stævn stolt, GudsSkib! paa Voven,
styr frit Din Nordhavs fart —
en Styrismand fra oven
vil gribe Roret snart.*

Broder Ulv.

Biskoppens Begravelse.

Det blev en Begravelse, der var den afdøde Biskop værdig. Det blev mere, det blev en Tilkendegivelse af, hvad en Biskop er for os Katholikker. Enhver, der saa det mægtige Ligtog, var klar over, at det var ikke en højere Embedsmand, der blev fulgt til Jorden, nej, det var Kirkens Styrer og Menighedens Fader, det var ham, der var Midtpunktet, som alle samles om. Derfor vilde alle med og vise Biskoppen den sidste Ære, alle Katholikker følte sig knyttet til ham, og derfor blev denne Begravelse til en storstilet katholsk Demonstration, skønt det hverken var tilsigtet eller ventet. Men saa fik København da for første Gang lidt af os at se.

St. Ansgars Kirke kunde naturligvis umuligt rumme alle dem, der gerne vilde have overværet Sjælemessen Torsdag Formiddag Kl. 10. For at faa de Mennesker ind, der først og fremmest burde være til Stede, havde man udsendt Kort til Menighederne i Landet og til de forskellige Foreninger. Først Kl. 9³/₄ aabnedes Kirken for alle, og naturligvis blev den hurtig tæt fyldt med Mennesker. Foran Kommunionbænken stod Biskoppens Kiste dækket af et sort Klæde, og paa den laa en hvid Bispehue og en

Pude med Dannebrogordenens Kommandørkors; foran Kisten stod Biskoppens Vaabenskjold. Tre Kranse laa ved Kistens Fod, paa Baandene stod: Prins Valdemar, Prinsesse Margrethe af Bourbon, Prins og Prinsesse Aage. Prinsesse Aage knælede med sin lille Søn tilhøjre for Kisten, og i de første Stolerækker saas de katholske Gesandter og Forstanderskaberne, og endvidere særlig alle de, der gør et Arbejde rundt omkring i vore Menigheder og Foreninger. Yderst paa begge Sider havde de forskellige Foreningers Faner med Sørgeslor taget Opstilling. Kl. 10 kom Præsterne, ca. 50, alle i Talar og Rochet, og de tog Plads paa begge Sider af Kisten. Den højtidelige Sjælemesse holdtes af Biskop Berning af Osnabrück, assisteret af Præsterne Braun og von Kettenburg samt af de to Præster von Euch fra Hamborg, den afdøde Biskops Nevøer. St. Ansgars Kirkekor var blevet forstærket med Korene fra Jesu Hjerter Kirke og Rosenkranskirken, der havde tilbudt deres Assistance, og Organist Hammermüller og Pater Menzinger delte Direktionen af dette store, pragtfulde Kor.

Da Sjælemessen var til Ende, holdt Pastor Olrik fra Prædikestolen Mindetalen over Biskoppen, idet han gik ud fra Teksten: »Der blev et Menneske udsendt af Gud, hvis Navn var Johannes. Han kom til et Vidnesbyrd for at vidne om Lyset, for at alle skulde tro ved ham.« Den afdøde Biskop var den af Gud udsendte, der havde en vanskelig Opgave, men Gud havde givet ham den. Han kom fra et fremmed Land, men kom til ogsaa at elske Danmark, hvor han virkede. Han kom ikke for at stride, men for at vidne om Lyset. Stor blev Frugten af hans Gerning, og vi skylder ham alle Tak. Den vil vi bringe ham ved vore Bønner. — Mens alle rejste sig, og Fanerne sænkedes, foretog Biskop Berning den højtidelige Absolution ved Baaren. Saa blev den sidste Salme sunget, og ti Præster bar Kisten ud.

Ude i Bredgade havde Tusinder af Mennesker samlet sig. Der var alle de Katholikker, der vilde følge Liget, men ikke havde kunnet komme ind i Kirken, og der var mange, som vilde se en katholsk Procession. Og var det ikke ogsaa værd at se? I Spidsen bar en Subdiakon

Korset, saa fulgte Skolebørnene, og derefter kom Ligvognen. Lige efter Ligvognen gik Provikaren, Pastor Olrik, med Biskoppens Nevøer som Diakon og Subdiakon, derefter Biskop Berning i violet og den lange Række Præster, alle i Rochet. Straks efter Præsterne fulgte Kirkeforstanderne, og saa det store Følge med Foreningsfanerne spredt imellem sig. Det blev et imponerende stort Ligtog, der

Processionen passerer Halmtorvet.

sluttedes af Spejderne og Vognene. Og det blev et værdigt Ligtog; det varede noget, inden alle fandt deres Plads, men efterhaanden udviklede det sig smukt. Og saa fulgte vi den gamle Biskop paa den sidste Vej, ud til Kirkegaarden. Stille og langsomt gik det gennem Bredgade, over Kongens Nytorv, ad Hølmens Kanal, over Slotsholmen, og saa gennem Stormgade, Tietgensgade, Halmtorvet, Søndre Boulevard. Det var underligt at gaa i Ornat, i

højtidelig Procession gennem disse Gader. Hvor er det længe siden, København har set noget saadant! Naturligvis vakte Ligtoget Opsigt, men det blev behandlet med Respekt og Ærbødighed.

Klokken 1 naaedes Katholsk Vestre Kirkegaard. Kirkeforstandere bar Kisten til Graven. Selve Begravelsen foretoges af Pastor Braun. Overordentligt smukt lød Korets Benedictus, før Kisten sænkedes i Graven. Saa fulgte Jordpaakastelsen og de sædvanlige Bønner. Nærmest Graven havde paa begge Sider Fanerne taget Opstilling, medens Præsterne i en Halvkreds omgav Graven, og det store Følge fyldte hele Kirkegaarden. Kort talte endnu Pastor Olrik og mindede om Biskoppens Ord: »Jeg vel-signer Fremtiden«; Fremtiden er vor hellige Kirke. »Paa Sandheds Fjeld en Bygning staar«, Biskoppens egen Salme, blev derefter sunget med Kraft og Begejstring af den mægtige Forsamling. Tilsidst rettede Pastor Gamél en Opfordring til alle danske Katholikker til at arbejde i Enighed og broderlig Kærlighed. Det var det Ord, Biskoppen havde sagt til Pastor Gamél kort før sin Død, det var som Biskoppens Testamente, og her ved Biskoppens aabne Grav blev Løftet da givet, Løftet om at arbejde i Enighed og Kærlighed. Efter at Biskop Berning havde kastet Jord paa, steg Fanebærerne op ved Graven, og tre Gange sænkedes alle Fane over Biskoppens Grav. Det var den sidste Hilsen, og den var skøn og gribende. I Stilhed og med blottet Hoved, stod vi allesammen og sendte den gamle Biskop vor sidste Hilsen.

Den sidste Hilsen! Ja, den sidste ved hans Lig. Nu har vi ham ikke mere. Men glemt bliver han aldrig. Alle vi, der har kendt Biskop Johannes von Euch, bevarer Mindet om ham for Resten af vort Liv. Talrige er de Messer, der bliver læst, og talrige er de Bønner, der bliver bedt for Biskoppens Sjæl. Og i Historien vil hans Navn blive staaende altid. Det er et Afsnit af Danmarks Kirkehistorie, der nu er afsluttet, et Afsnit, man engang vil se tilbage paa med Undren og med Beundring. Saa vil man læse om denne Biskop, som alle uden Undtagelse har hyldet nu ved hans Død. Var det ikke en Glæde

hver Dag at tage Aviserne i Haanden, baade ved Biskoppens Død og ved hans Begravelse! Forbavsende er al den Sympati, der har mødt os Katholikker ved denne Lejlighed. Noget af det smukkeste, der er skrevet, var en Artikel i »B. T.« den 18. Marts, signeret C. H. Det er umuligt at citere mere af alt det smukke, men denne lille Artikel skal dog med:

Ved Graven.

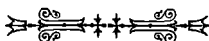
»Et sjældent skønt og harmonisk Liv fik sin blide Afslutning i det Nu, da Biskop v. Euch drog det sidste Aandedræt. Han var den katholske Kirkes Overhoved i Danmark, og han vogtede sin store og ansvarsfulde Gerning med Dygtighed og med Takt. Han havde den Glæde at se sin Kirke blomstre, vokse og skyde Skud rundt om i Landets Byer, og han var enhver af sine Menigheder en nidkær Overhyrde. Han blev den katholske Kirke til

uendelig Gavn gennem sin fornemme Overlegenhed og den aandelige Ridderlighed, hvormed han mødte sine Modstandere, hvor de end hørte hjemme. Han var en stærk Personlighed, men hans fine Dannelse og gamle Kultur gjorde ham til en Mand, der kun kendte eet Maal: Sagen, eet Vaaben: den ædeltslebne Klinge. Naar han, paa Aarets store Kirkedage, tog Plads i Ansgarkirkens Bispestol, da imponerede han ved sin ægte Værdighed, lige saa vel som han indtog ved den klassiske Renhed, der prægede hans Smil, hans Blik, enhver af hans Bevægelser.

Biskop v. Euch har en Gang sagt, at han elskede det Land, hvor han nu har lukket sine milde Øjne. Det var ingen tom Kompliment. Han var taknemlig over Kongehusets Gæstfrihed overfor den katholske Menighed, lykkelig over Catholicismens Fremgang i Danmark, over dens urokkede Lære og Værdighed — medens alle andre Trossamfund truedes af Splittelse og Opløsning. Han var en fin Kender af dansk Digting, en stor Beundrer af Johannes Jørgensens Lyrik — og de sidste Ord, der kom fra hans ærværdige Læber, lød paa et rent og klart dansk Sprog.

For den katholske Kirke i Danmark betyder Biskoppens Bortgang et smerteligt Tab. Enhver, der blot flygtigt har mødt den gamle, fornemme Prælat, vil mindes ham som en i al sin aandelige og menneskelige Betydning saare indtagende Personlighed, ridderlig, ydmyg og stærk paa samme Tid.«

B. J.

Fra det Apostoliske Vikariat i Anledning af Biskoppens Død og Jordefærd.

Samtidig med at vor gamle Biskops Hedengang har fyldt os alle med den oprigtige Sorg og Vemod, har den salige Død, han fik, været til den største Opbyggelse lige-

som ogsaa Synet af ham paa castrum doloris, og nu sidst er hans Jordefærd blevet et uforglemmeligt Minde for alle, der var tilstede, idet den fik noget af den lyse og storladne Festlighed over sig, som altid prægede hans Person.

Paa det Apostoliske Vikariats Vegne bringer jeg herved en dybtfølt og hjertelig Tak til alle de mange, der har lagt deres Hengivenhed for vor gamle Biskop for Dagen og har udtrykt deres Deltagelse over for det Apostoliske Vikariat. Det er desværre ganske umuligt at overkomme at takke hver enkelt.

At Biskoppens Begravelse fik et saa sjældent smukt Forløb, skyldes næst Gud i Himlen, der kærligt skænkede det straalende Vejr, det, at der fra alle Sider blev ydet Bidrag paa forskellig Maade med en Iver og Begejstring, der baade var den store afdøde værdig og tillige vil være af Betydning for Fremtiden som et lysende Forbillede til Opmuntring og Styrkelse.

Der er først og fremmest Grund til at rette en særlig Tak til Hs. Højærværdighed Biskop Wilhelm Berning af Osnabrück, fordi han ikke skyede den lange Rejse, men straks var rede til at komme.

At Biskop Berning holdt Sørgegudstjenesten gav denne det Præg af Højtid, som alle inderligt ønskede. Men Mgr. Berning gjorde endnu mere. Skønt ingen havde tænkt paa andet end, at han skulde køre til Kirkegaarden, erklærede han straks og bestemt at ville deltage i Processionen tilfods. Dette Udslag af Mgr. Bernings Ærbødighed for og Kærlighed til vor afdøde Biskop ligesom af Venlighed og Hengivenhed for os danske Katholikker vil vi stede bevare i taknemmelig Erindring.

Det Apostoliske Vikariat takker i Ærbødighed Hs. kgl. Højhed Prins Valdemar, Hds. kgl. Højhed Prinsesse Margrethe af Bourbon og Hds. Højhed Prinsesse Aage for de til Baaren sendte overordentlig smukke Kranse.

Ved deres skønne og opløftende Sang, der bares af den rette Aand, gav de samlede Kirkekors Sangere under Organist Hammermüllers dygtige Ledelse et mægtigt Bidrag til Højtideligheden.

Marskallerne fra Academicum Catholicum sikrede paa

en værdig og taktfuld Maade Gudstjenestens uforstyrrede Forløb.

Brødrene Fabrikant Herm. Hoffmann og cand. phil. Jos. Hoffmann havde forud udført et ligesaa stort og værdifuldt som besværligt Arbejde med Hensyn til Adgangskortene og Pladsernes Fordeling.

Spejderkorpset ydede paa en lydløs og behændig Maade en meget betydelig Støtte.

De mange tilrejsende Præster og andre Katholikker fra Provinsen forøgede Indtrykket af Dagens Betydning.

Foruden Kirkeforstanderskaberne og deriblandt særlig St. Ansgars og foruden Hofforgylder Weber og Hr. Granberg har talrige andre ved venlig Hjælp og Imødekommenhed gjort sig fortjent til oprigtig og hjertelig Tak.

Der er nogle, som særlig maa fremhæves og det er de mange mange, som inderlig gerne vilde have været med til Sjælemessen i Kirken, og som havde fortjent det, men til hvilke det desværre var umuligt at skaffe Plads, og som har deres Skuffelse med ægte katholsk Sagtmodighed og Mildhed, idet de forstod, at det selv med den bedste Vilje er umuligt at skaffe Plads til alle i en Kirke, der ikke er større end St. Ansgars. For dem, der ved en Lejlighed som denne maa arbejde fra Morgen tidlig til sent om Aftenen er det en stor Trøst og Glæde at mærke Forstaaelse for, at man med den ærligste Vilje bestræber sig for at være retfærdig, men at man ikke kan det umulige.

Hr. Politidirektør Dybdal gav paa Forespørgsel meget imødekommende sin Tilladelse til Processionen, og 1. Politiinspektør Hr. Hakon Jørgensen sørgede i Forbindelse med sit Mandskab paa den smukkeste og hensynsfuldeste Maade for Ordenens Opretholdelse baade ved Kirken og under hele Processionen. Denne havde ligefrem været umulig uden Politiets beredvillige Hjælp og kloge Vejledning.

Ogsaa Pressen og ikke mindst den københavnske er der Grund til at sige Tak for den fine og forstaaende Maade, hvorpaa den har omtalt alt ligefra Biskoppens Sygdom til Begravelsen. Det har været alle Katholikkerne en Glæde, at det, der var dem dyrebart, ogsaa blev behandlet varsomt og ærbødigt.

Endelig — og det er godt, naar der er Grund til Taknemmelighed — maa det Apostoliske Vikariat takke for de mange og rige Bidrag, der i Overensstemmelse med den Afdødes Ønske er indkommet dels til Messer for hans Sjæl og dels til de fattige. Gaverne til Sjælemesser er, som det var praktisk, for langt den overvejende Dels Vedkommende givet direkte til de enkelte Præster. Dette er blevet til en Støtte for Kirken, da det netop i denne Tid er meget vanskeligt at faa Messerstipendier fra Udlandet, og Præsternes Underhold for en betydelig Del er bygget paa Messerstipendier. Til det Apostoliske Vikariat er der til det nævnte Formaal foreløbig indkommet ca. 80 Kr.

Til Taknemmelighedsgaven til Bispedømmet Osnabrück til Fordel for de nødlidende og særligt Børnene er allerede indkommet over 1000 Kr. ved Siden af 11,110 Mark. Efter de nuværende Valutaforhold synes Taknemmelighedsgaven at skulle naa stærkt op imod de 100,000 Mark.

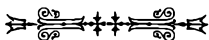
Biskoppen af Osnabrück blev meget overrasket og dybt rørt, da han fik Meddelelse om Gaven, og navnlig da han mærkede det Sindelæg, hvormed den fra alle Sider blev givet. Mgr. Berning havde sammen med Domkapitlet overvejet at give det Apostoliske Vikariat en Gave i Anledning af Dødsfaldet, men paa Grund af de tyske Marks nuværende Tilstand havde det maattet opgives som umuligt. Biskoppen var først i Tvivl, om han turde modtage Gaven af Hensyn til, at det Apostoliske Vikariat for Danmark og Island jo heller ikke er rigt og selv kunde trænge til Pengene. Men det Hjertelæg, som han følte laa bag ved Gaven hos alle, i Forbindelse med at han netop havde haardt Brug for Pengene til Børnene bestemte ham heldigvis til at modtage Gaven.

Om denne vil der imidlertid senere komme Meddelelse. Her skal blot siges en foreløbig Tak.

Det Apostoliske Vikariat for Danmark og Island.

Bredgade 64, København den 26. Marts 1922.

J. Orlík, Provikar.

Joachim Rønnow,

Roskildes sidste »katholske Biskop«.

(Fortsat.)

9. KATASTROFEN.

Der sagdes i forrige Kapitel, at det havde været Kong Kristian III's Agt at fængsle alle katholske Rigsraader paa deres forskellige Opholdssteder. Men han bragtes fra denne Tanke ved den Henvisning, at alene Biskoppernes Fængsling vilde være nok til at indjage de katholske Modstandere Skræk og splitte deres Parti.

Omkring Laurentiusdagen, 10. August, udstedtes Befalingen til at paagribe Biskopperne, efter at Kongen og de lutherske Rigsraader først havde sluttet en Overenskomst om at berøve Kirkens Prælater deres gejstlige Magt og verdslige Besiddelser.

I København opholdt sig netop i det Øjeblik Ærkebispem af Lund Torbern Bilde og Aarhushispen Ove Bilde og tillige Joachim Rønnow og Oluf Munk, Bispen af Ribe. Melchior Rantzau, en af Kongens trofaste Mænd, omringede »med nogle Knegte deres Losementer«. Det var den 12. August. Bispen af Ribe og Ærkebispem gik straks godvillig med og førtes til deres Fængsel paa Københavns Slot. Men Joachim Rønnows Natur fornægtede sig ikke ved denne Lejlighed. Thi da han hørte, at Soldaterne kom og brød Porten til Bispegaarden op, flygtede han op paa Loftet, hvor han skjulte sig. De fandt ham derfor ikke den Aften, men da man vidste, at han ikke kunde være undsluppet fra Gaarden, søgte man efter og fandt ham næste Morgen paa Hanebjælken. Men det kan godt være, at Rønnow kun om Aftenen en Stund havde skjult sig deroppe, og at han næste Morgen gik ned til Vagtmandskabet. Nøjagtigt ved vi det ikke. Det er ogsaa muligt, at alle Bisper skulde fanges paa samme Dag, i det mindste skulde Arrestordren holdes hemmelig, indtil alle var fængslede¹⁾.

Ove Bilde sattes fast, da han om Morgenen med

¹⁾ Efter et samtidigt Brev fængledes de i København boende Bisper om Morgenen d. 12. August Kl. 4, Ove Bilde Kl. 8.

andre kom og gik op til Slottet. Knud Gyldenstjerne fængsledes paa Vejen til sin Bolig ved Albani Torv i Odense. Jørgen Friis, Viborgs Bisp, var paa sit Slot Hald, da Johan Rantzau kom ridende til ham. Bispens gik ham i Møde, han anede ikke Uraad, og kort efter var Rantzaus Mænd i Besiddelse af Slottet. Styge Krumpen fangedes paa Børglum. Ove Bilde førtes til Roskilde og derfra til Dragsholm. Han og alle andre kom senere paa fri Fod, efter at de havde givet Afkald paa deres Bispedømmer.

Værrer gik det med Joachim Rønnow. Han førtes fra sin Bispegaard til Københavns Slot og derfra til sit eget Slot Dragsholm. Maaske var han der en kort Tid sammen med sin ældre »Kollega« fra Aarhus. Men sikkert var det under hans Ophold paa Dragsholm, at Rigsdagen i København afholdtes med det mindeværdige Møde paa Gammeltorv. Den 30. Oktober skulde Rigsdagens Beslutninger om Reformationens Indførelse forkyndes under aaben Himmel. Kongen og hans Mænd samt Repræsentanter for de forskellige Stænder forsamledes paa Gammeltorv. Der oplæstes et langt Klageskrift, der skulde forberede Antagelsen af de nye Love. Folket, der stod omkring, gav sit Bifald til Kende ved høje Raab. *Og dermed var den hl. Ansgars og Knud den Helliges, Valdemarernes, Absalons, det en Gang saa store danske Riges Kirke, dets aarhundredgamle Kulturbærer, afskaffet, Forbindelsen med den hl. almindelige og apostoliske Kirke brudt.*

Kongen vandt foreløbig mest. Alle Kirke- og Klostergodser blev givet i hans Haand. Men han havde ogsaa en stor Gæld, og Hærens Underhold kostede store Summer. Det passede altsaa godt, at det »rene Evangelium« nu indførtes i Landet og under Straf blev paabudt. Hermed siges ingenlunde, at Kristian III personlig kun havde valgt Lutherdommen for disse Penges og denne Magtforøgelses Skyld. Hvem kan se ind i Folks Hjerter? At Tiden var en særdeles hyklerisk og grusom Tid, lærer Reformationens Historie overall. Men derfra at slutte: altsaa har hver eneste Fyrste, hver eneste Reformator kun søgt sin egen Fordel, vilde være en urigtig Slutning. Kristian III var efter flere samtidiges Udsagn en ikke videre begavet ung Mand. Tværtimod havde han gjort et mindre

heldigt Indtryk paa mange. Han var som yngre hellere ingen sædelig eller i moralsk Henseende særlig nøje-regnende Natur. Men han var overbevist Lutheraner og i sine senere Aar præget af den Religiositet, der i Grunden ikke koster meget, men giver et vist Præg af Alvor og Retskaffenhed og navnlig bestaar i at høre Prædikener og synge Salmer. Som Hersker viste han sig bedre skikket, end man kunde have ventet af den unge Spradebasse. Og da Landet først og fremmest trængte til Ro, havde Kristians Regering foreløbig kun Fredens Opgaver at sysle med.

Efterretningen om Reformationens tvungne Indførelse Landet over¹⁾ har vistnok ikke gjort synderligt Indtryk paa den fangne Joachim Rønnow. Han var altfor meget optaget af sine egne Interesser og de politiske Omskiftelser til, at det religiøse Spørgsmaal endnu skulde interessere ham, eller rettere til, at han nu i Fængslet skulde begynde at faa denne Interesse for den af ham forraadte Kirke. Han var jo »Lutheraner«, og det maa have pint ham meget, at den nye Kirkeordning gik ham imod.

Thi med Kirke-Ordinansen, der var gennemset af Luthers Ven Johan Bugenhagen, faldt det gamle Hierarki een Gang for alle. Nu skulde end ikke Biskoppernes Stilling opretholdes, men der skulde være kongelige »Superintendent« i Stedet. Men dette vanskelige Navn »Superintendent« faldt ikke i det danske Folks Smag, og de beholdt snart det gamle Navn Biskop, skønt Peder Plades og Tausens Efterfølgere jo ingenlunde var den hl. Ansgars og Apostlenes virkelige Efterfølgere. De nye Biskopper var kun »gejstlig-verdslige Kancelliraader«, som en senere dansk religiøs Forfatter har kaldt Statskirkens Præsteskab.

Joachim Rønnow hørte ikke til Reformatorenes Tid, han vilde aldrig have kunnet finde sig i en Stilling som Peder Plades, Sadolins, Frans Vormordsens o. s. v. Men da han desværre heller ikke havde været den gamle Kir-

¹⁾ Denne Tvang var i Princippet Ledetraaden for Reformationens Gennemførelse, men ikke altid i Praksis, for saa vidt som enkelte Stifter og Klostre fik Lov til langsomt at dø ud, uden at de gejstlige Personer blev tvunget til at gaa over. Men Folket og Sognepræsterne og senere hen ogsaa Adelen blev med Magt holdt til Lutheranismen og vel at mærke dens kongelig godkendte Form!

kes Mand, en ægte Efterkommer af Roskildes store Biskopper, blev Fængslet for ham en stor, ja vistnok en frygtelig Lidelse. *Han led jo ikke som Trosvidne*, han led ikke som Biskop John Fisher, hans store og hellige samtidige¹⁾. Nej, han sled i Lænkerne og søgte paa alle Maader at slippe ud.

Han var beredt til at gaa paa Forlig med Kongen. Dertil kom, at hans høje Slægtning, Kongen af Sverrig, Gustav I Vasa, gentagne Gange henvendte sig til Kong Kristian for at faa sin Frænde løsladt. Men det hjalp ikke. Heller ikke har det manglet paa Adelens Forestillinger hos Kongen. Men Kristian III forblev ubøjelig.

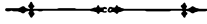
Hvad var mon Grunden til denne Haardhed? Adskillige Svar har Historikerne søgt at give paa dette Spørgsmaal. Nogle mener, at Rønnow ved sine tidligere nedsættende Ytringer om den unge Kristian havde skabt et uudslukkeligt Had. Det er nok muligt, at Kongen aldrig har glemt ham dem. Men som eneste Aarsag til den lange Fængsling er dog nogle kaade Ord ikke tilstrækkelige, især da Rønnow jo senere havde bøjet sig og ydmyget sig for ham. Nej, det maa have været enten nye, os helt ukendte Aarsager eller hele Rønnows Fortid og Karakter, der indgød Kongen en stadig Mistillid og Frygt. Rønnow kunde jo heller ikke i Fængslet styre sin Tunge, thi han bemærkede engang, at hvis de andre Biskopper havde været fængslede og han alene fri, saa skulde han have sørget for, at de slap ud. . . .

Desuden havde Rønnow ikke blot et ustyrligt Sind, men ogsaa udmærket gode Forbindelser med den danske og svenske Adel, ja vistnok ogsaa med Udlandet. Og da Kristian II endnu levede, da Reformationen ingenlunde var helt sikret, frygtede Kristian III, at Rønnow, naar han en Gang sattes i Frihed, vilde lave allehaande Planer og Streger i Stedet for at sidde rolig paa en ensom Gaard — hvad der jo havde været Alternativet.

Vi kan her ikke dømme med Sikkerhed, thi vi mang-

¹⁾ John Fisher, Biskop af Rochester, sad i Londons Tower, hvor han døde som Martyr 1535, fordi han ikke vilde gaa med til Henrik VIII's Frafald fra Kirken i Anledning af Ægteskabsbruddet.

ler som sagt adskillige nøjere Efterretninger om Forholdet mellem Rønnow og den nye Regering, men vi kan dog se, at *der maa have været gode Grunde for at holde Joachim Rønnow tilbage i Fængslet*. Det maa i hvert Fald have været andet end blot personligt Nag fra Kongens Side. *F. F. M.*

Den eukaristiske Kongres i Rom

24.—29. Maj 1922.

Faa Dage før Verdenskrigens Udbrud afholdtes i Lourdes den 25de internationale eukaristiske Kongres. Det blev den Gang besluttet, at Kongresserne fremtidigt ikke skulde holdes hvert Aar, men kun hvertandet. Imidlertid er der forløbet næsten otte, lange og trange Aar, og først nu bereder Kristenheden sig til atter at samles om en eukaristisk Kongres. Ifølge Pave Benedikt XV's Bestemmelse, som vor nuværende Hellige Fader har fastholdt, skal den finde Sted i Rom og tage sin Begyndelse paa Vigilien til Christi Himmelfartsfest. Paven vil paa den Dag selv foretage Kongressens Aabning, idet han vil modtage alle Deltagerne i Damasus-Gaarden. Efter Afsyngelsen af *Veni Creator* vil Kardinal Vanutelli paa alles Vegne anmode den Hellige Fader om at velsigne Kongressen, denne storstiledede Tilkendegivelse af Tro paa og Kærlighed til Jesus i Alterets Sakramente. Fra sin under en Baldakin rejste Trone vil Pius den XI da aabne Kongressen og, som Benedikt XV havde foresat sig at gøre, vil han i en Tale klarlægge Grundtankerne for de kommende Kongresdages Studier og Andagt.

Paa Christi Himmelfartsdag vil Paven synge Højmessén i Peterskirken. Fredag, Lørdag og Søndag er der om Morgenen Messer og Fælleskommunioner rundt om i Kirkerne og Foredrag paa forskellige Sprog. Særlig højtideligt vil Gudstjenesten Fredag d. 26de, Sct. Filip Neris Dag, forme sig i den af ham byggede Kirke, Chiesa Nuova; det er i Aar Trehundredaaret for hans Helgenkaaring.

Om Eftermiddagen vil der Torsdag, Fredag og Lørdag blive holdt store Fællesmøder, hvor der efter et Foredrag

paa Italiensk og et paa Fransk vil blive holdt et paa henholdsvis Engelsk, Spansk og Tysk. De Emner, der vil blive behandlet, bliver i Overensstemmelse med den af Benedikt XV lagte Plan for Kongressen, som han ønskede skulde gøres til en Hyldest til Fredsfyrsten Jesus Christus i den hellige Eukaristi. Programmets Motto er »*Rex pacificus magnificatus est*«; dets Hovedpunkter er følgende:

1. Den individuelle Fred paa Forstandens Omraade.
2. Den individuelle Fred paa Moralens Omraade.
3. Den huslige Fred.
4. Den sociale Fred.
5. Fred i Sognet.
6. Fred i Samfundet.
7. Den nationale Fred.
8. Den internationale Fred.
9. Paven, Verdensfredens Fyrste ved Alterets Sakramente, hvis Vogter han er, hvis Dyrkelse han sikrer ved at udsende dets Præster overalt og ved at opflamme baade Hyrdernes og Faarenes Iver i denne Dyrkelse, naar den slumrer eller kølnes.
10. Det fredstiftende Offer. Eukaristien som Grundlag for Menneskeslægtens Fred med Gud. Verdens Fred med Gud som Grundlag for Menneskenes indbyrdes Fred.

Søndag Eftermiddag vil der blive afholdt en eukaristisk Højtidelighed i Katakomberne.

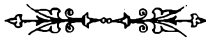
Mandag Morgen afsluttes Kongressen med en Procession med det allerhelligste Sakramente i Peterskirken. Pius XI selv vil lede denne Højtidelighed. Om Eftermiddagen vil der for at give hele Roms Befolkning Lejlighed til at deltage i Eukaristiens Triumf blive afholdt Processioner i alle Byens Sogne. Af særlig Skønhed vil sikkert den Procession blive, som vil udfolde sig i Villa Borgheses berømte Park.

Var det ikke en Opgave for Katholsk Klubs nydannede Rejsebureau at organisere en Valfart til Rom i Anledning af Kongressen? Man maa skynde sig, hvis man vil have Adgangstegn som Kongressist. Oplysninger vil sandsynligvis

kunne faas ved Henvendelse til: *Ufficio centrale dell' Unione popolare, Piazza Mignanelli 22. Roma* — eller til: *Secrétariat des Pèlerinages de Notre Dame de Salut, 4 avenue de Breteuil, Paris.*

Hvis der kommer Danske med, bliver det nu nok alligevel de færreste af os; men alle kan vi følge den Opfordring, som Kongressens Ledere har udsendt hele Verden over: at bede dagligt og indtrængende om, at Gud vil vel-signe dette store Foretagende, at det maa bidrage mægtigt til hans eukaristiske Fredsriges Komme. —

E. Rosenørn-Lehn.

Ansgariusforeningens Virksomhed i 1921.

Foreningens aarlige Generalforsamling blev afholdt Søndag den 12. Marts Kl. 12 i Sct. Knuds Skoles lille Sal i Stenosgade, hvortil kun 19 Medlemmer havde givet Møde. Af Foreningens Bestyrelse genvalgtes de Herrer Pastor Ronge til Næstformand, Direktør Chr. Henrichsen til Sekretær og Kontorist Johs. Hansen til Assistent. Til Kasserer nyvalgtes Hr. Pastor Bernh. Jensen, medens Formanden Hr. J. West ikke skulde paa Valg. Til Revisorer nyvalgtes de Herrer cand. phil. Jos. L. M. Hoffmann og Bankassistent Henning Messerschmidt, medens Hr. Murermester A. V. Günther blev Revisorsuppleant. Iøvrigt henvises til Referatet i Ugebladet 1921 Side 199 ff.

Nordisk Ugeblad har med 1921 fuldendt sin 69. Aargang, hvori der udkom 52 Numre med et Sideantal paa 832 + X. I Teksten har været optaget 10 Billeder. Abonnentantallet var omtrent det samme som i 1920 og Abonnementsprisen 3 Kr. Kvartalet, idet Prisen fra 1. Januar 1921 blev forhøjet fra 2 Kr. 50 Øre.

Ugebladets Regnskab for 1921 udviser — naar Annonce-Omslagenes Indtægt medregnes — et Underskud paa ca. 1950 Kr., hvilket er ca. 550 Kr. mere end forrige Aars Underskud. Naar Underskudet trods den forhøjede Abon-

nementspris blev saa stort, maa Grunden søges i den voldsomme Stigning af Udgifterne til Porto ved den nye Postlovs Ikrafttræden, idet disse Udgifter steg med ca. 1200 Kroner.

Annonce-Tillæggene, som er forpagtet af Hr. cand. phil. Silcowitz, har givet en Indtægt paa 2437 Kr. (forrige Aar 1440 Kr.), idet der foruden den kontraktmæssige Afgift blev ydet en ekstraordinær Afgift paa 510 Kr. i Anledning af Portoforhøjelsen.

Kalenderen for 1921 redigeredes af Hr. Pastor M. Back og blev trykt i et Oplag paa 1700. Salget var en Del mindre end forrige Aars, hvorfor Overskudet ogsaa kun blev 64 Kr. 61 Øre.

Bogforlaget fik i 1921 ingen Forøgelse.

Foreningens Medlemsantal, som i 1620 var 588, forringedes i 1921 til 545, idet 62 døde eller udtraadte af Foreningen, medens kun 19 nye Medlemmer indmeldtes, hvoriblandt 1 livsvarigt Medlem, saaledes at der nu er ialt 6 livsvarige Medlemmer.

Da der i Løbet af indeværende Foraar udkommer en ny Aarbog, foreligger der i Øjeblikket ikke nogen trykt Medlemsliste, idet denne fremkommer i Aarbogen, som tilsendes Foreningens Medlemmer.

Af Gaver har Foreningen modtaget 17 Kr. samt 100 Kr. som Hjælp til Udgivelse af en islandsk Bønnebog, hvilket Beløb allerede er udbetalt.

Regnskabet udviser ifølge Status en Formueforøgelse af 309 Kr. 27 Øre.

Efter i 11 Aar at have redigeret Ugebladet maatte Hr. cand. mag. Niels Hansen i Maj 1921 opgive denne Virksomhed som Følge af Ansættelse i Thisted, hvorfor Hr. Pastor Bernh. Jensen af den højærv. Biskop Johs. von Euch udnævntes til Redaktør.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Tirsdags talte Fuldmægtig Fink-Jensen paa Højskolen om Dr. Maria Montessori. Tale- ren fremhævede, at det er Forældrene, der har Ansvaret

for Børnenes Opdragelse og ikke Skolen, der mere og mere tager alt fra Forældrene. Han viste derefter, hvorledes Montessoriskolen er vidt forskellig fra alle andre Skoler, det er Friskolen i Renkultur, hvor al Tvang er banlyst, men hvor der opnaas de bedste Resultater i Frihed baade for Lærere og Elever.

Rom. Dersom man kan stole paa nogle italienske Aviser — og det er ikke sikkert, at man kan stole paa dem — saa agter Paven at forlade Vatikanets Omraade ved den kommende eukaristiske Kongres i Maj Maaned. Der er — saaledes skriver man til os fra England — naturligvis meget løst Gæatteri i den Slags Efterretninger; men i hvert Fald var det en af Kirkens højeste Prælater i Rom, der straks efter det sidste Pavevalg erklærede, at det ikke vilde vare længe, før Paven vilde synge Messen i Laterankirken. Hvad der nu fortælles er, at Paven siddende paa sedia gestatoria, vil bære Alterets Sakramente fra Peterskirken til Laterankirken. I hvert Fald er der Planer om at lade den store Procession vise sig ogsaa udenfor Vatikanet.

Belgien. I Abbediet Averbode i Belgien holder Præmonstratenserordenen i en nær Fremtid Generalkapitel for at vælge en ny Ordensgeneral. Den sidste var Abbed Schachinger i Schägl i Østerrig, der for kort Tid siden afgik ved Døden. — Averbode er de herværende Præmonstratenseres Hjemsted.

Hertug Knuds Division.

Igen agter »Hertug Knuds Division« at samle Menighedens Gamle til et hyggeligt Samvær i Vesterhus d. 6. April. Denne Gang er det en rigtig »Hjemmeaften« der bydes paa, hvor Damerne kan medbringe deres Strikke- eller Sytøj og Herrene deres Piber — lange og korte! Der bydes paa et righoldigt Underholdningsprogram omfattende Musik, Sang, Oplæsning og Passions-Lysbilleder. Og der serveres ligesom sidst Kaffe, Kager etc. Alle gamle indbydes venligst — enten de var med forrige Gang eller ej. I øvrigt faas alle andre Oplysninger hos Stabschefen Direktør Ludwigsen, Frederiksvej 4 (F). F.

Bekendtgørelse fra Vikariatet.

Da der for en kort Tid er blevet paalagt mig den vanskelige og ansvarsfulde Opgave at styre det Apostoliske Vikariat, beder jeg de troende om at ville tænke paa mig i deres Bønner, at jeg maa faa Lys og Kraft fra den Helligaand.

J. Olrik
Provikar.

Usque ad præconisationem novi Episcopi, omnes vicariatus Apostolici missionarii addant — servatis rubricis — in missis

quotidianis orationem tamquam pro re gravi imperatam e Missa de Spiritu Sancto, ut Deus det nobis pastorem juxta cor suum, qui pascat nos scientia et doctrina, forma factus gregis ex animo.

Diebus dominicis et festivis post missam principalem recitetur publice lingua vernacula in eundem finem: unum Pater et Ave cum oratione, quæ præscripta erat Sede Apostolica vacante (vide N. U. pag. 68) mutatis verbis »Ecclesiæ Romanæ« in »Vicariatui nostro Apostolico.«

Hauniae die 26. Martii 1922.

*J. Olrik,
Provikar.*

Tilladelse til at spise Kødsuppe paa Abstinentsdagene.

Paa Grundlag af en Skrivelse af 24. ds. fra Præfekten for Propagandakongregationen, Hs. Eminence Kardinal van Rossum, gives der herved Tilladelse til paa Abstinentsdage — dog med Undtagelse af den hellige Langfredag — at nyde Kødsuppe.

København, d. 28. Marts 1922.

Det Apostoliske Vikariat for Danmark og Island.
J. Olrik, Provikar.

St. Ansgars Kirke. I Fastetiden holdes Fasteprædiken af Pastor Sialm hver Søndag Kl. 6.

Rosenkranskirken. I Fastetiden holdes Fasteprædiken hver Søndag Kl. 5.

Sakramentskirken. I Fastetiden holdes hver Søndag Aften Kl. 6 Prædiken af Hr. Pastor Back og hver Fredag Aften Kl. 8 Korsvejsandagt.

St. Annæ Kirke. Fasteandagten (Prædiken med Korsvejsandagten) holdes hver Fredag Aften Kl. 8.

St. Andreas Kirke. I Fastetiden holdes Fasteprædiken af Pastor Günther hver Søndag Kl. 5.

Korsvejsandagt. Fredag Aften: St. Ansgars K. Kl. 8, Rosenkransk. Kl. 7 $\frac{1}{2}$, St. Annæ K. Kl. 8, St. Andreas K. Kl. 7 $\frac{1}{4}$, St. Josefs K. Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Sakramentsk. Kl. 8.

Torsdag Aften: Jesu Hjerter K. Kl. 8 (med Prædiken).

En ung katholsk Pige fra et pænt Hjem kan faa Plads som Barnepige hos Generalkonsulinde Tuesta, Odensegade 7.

St. Josefs Gilde st. 1885. Forslag, som ønskes behandlet paa Gildets Generalmøde, som afholdes Mandag den 10. April 1922, bedes omgaaende indsendt til Formanden, Hr. Aug. Wiehe, Forchhammersvej 13. *Bestyrelsen.*

En **Herre-Paraply**, der blev fundet i Kapellet paa Vestre Kirkegaard efter Begravelsen den 23. ds. kan afhentes hos Portneren, Stenosgade 4.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke Fredag den 7. April til de aftalte Tider.

St. Andreas Gilde (Ordrup).

Almindeligt Møde Tirsdag d. 4. April Kl. 8 i Charlottenlunds Palmehave.

Kirkelig Kalender.

2. April Passionssøndag.	9. April Palmesøndag.
3. — M. Ferialdag.	10. — M. Ferialdag.
4. — Ti. Isidor, Biskop og Kirkelærer.	11. — Ti. Ferialdag.
5. — O. Vincents Ferrer, Bekender.	12. — O. Ferialdag.
6. — To. Ferialdag.	13. — To. Skærtorsdag.
7. — F. Marias 7 Smerter.	14. — F. Langfredag.
8. — L. Ferialdag.	15. — L. Paaskelørdag.

Mødreforeningen i St. Ansgars Sogn. Tirsdag den 4. April Kl. 8¹/₄ læses den h. Messe for Foreningens Medl. og Anliggender.

St. Ansgars Kirke. Søndag den 2. April er der ved Aftenandagten Kl. 6 Procession, hvori Rosenkransbroderskabet og de unge Pigers Foreninger deltog.

Rosenkranskirken. Mariakongregationen holder Møde Onsd. den 5. April Kl. 8 Aften. — Søndag den 9. April Kl. 8 Fælleskommunion, som Medlemmerne bedes opofre vor afdøde Biskop.

Hjertelig Tak til alle for udvist Deltagelse ved mere Margrethes Begravelse. Josefssøstrene.

St. Josefs Gilde, st. 1885.

Søndag den 2. April Kl. 8 lader Gildet i Rosenkranskirken læse en Messe med Fælleskommunion for sin afdøde Protektor, Biskop Johannes. Brødrene bedes møde og opofre den hl Kommunion for den afdøde.

Mandag den 10. April Kl. 7¹/₂ lader Gildet afholde en Mindefest med Tale af Pastor Bernh. Jensen, i Bredgade 67. Bestyrelsen.

✠ Min ejegode Mand
Niels Holgersen
døde den 16. ds. styrket med Kirkens Naademidler.
Den kære Afdøde anbefales til de Troendes Forbøn.
Wilhelmine Holgersen.
Begravelsen har fundet Sted.

✠ Vor elskede Fader
Pierre Antoine Monnet,
døde i Morges stille, roligt og velforberedt paa Rigshospitalet, 84 Aar gammel, efter kortere Tids Sygeleje.
Den Afdøde anbefales til Trosfællers Forbøn.
København, d. 25. Marts 1922.
Sophie Monnet. Suzanne Monnet. Ingrid Monnet.
Irénée Monnet. Vilhelm Monnet.
Begravelsen har fundet Sted.

FREMMEDESPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4. Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5-7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 15.

Søndag den 9. April.

1922.

INDHOLD: Den stille Uge. — Biskop Johannes. — Joachim Rønnow. — Brev fra Rom. — Unionsbestræbelser. — Ny Biskop i Norge. — Den eukaristiske Kongres i Rom. — Vincentsforeningen. — Et nyt Ridderskab. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Frankrig. — Avertissementer.

Den stille Uge.

Palmesøndag. Jesus drager i Triumftog gennem Jerusalems Gader op til Sionshøjen, til Templet — sin Faders Hus. Folket gribes af en ubeskrivelig, uanet Begejstring. Hosannaraabene bruser hen over Byen. Hele Staden kommer i Bevægelse. De strømmer sammen — fra alle Gader, Stræder og Pladser myldrer de frem. De hylder ham som deres Konge, Herre og Gud. — »Hosanna, Davids Søn.« Selv Hedninger, der i disse Dage gæster den hellige Stad, sættes i største Forundring. Forbavset spørger de: »Hvem er denne?« — Begejstret svarer Skarerne: »Jesus, Profeten fra Nazareth i Galilæa.« Og de rives med i Triumftoget. — Kun den, der fejres, ombølges af Begejstringens Hav — han er saa stille. Der er som Vemod over hans Hjerte. Han græder. — De sniger sig jo efter ham, de, der vil gribe og dræbe ham. Hosannajubelen skærer i deres Øren. — »Mester, straf dine Disciple.« — Farisæerhad siger disse

Ord. — Og da Børnene tiljubler ham i Templet — da raser de atter. — Ulykkelige Stad — ulykkelige Tempel — Herren græder over dig.

»Min Faders Hus er et Bedehus, men I har gjort det til en Røverhule.« — — O, hvor gjorde det ham ondt — han maatte udtale Dommen over Stad og Tempel. — —

Nu er det de stille Dages Uge. »I er den Helligaands Tempel.« — Lad al Støj forstumme i din Sjæl — stands din Travlhed i bedende Stilhed, betragtende Ro. Hvorledes staar det til i dette Tempel?

Skærtorsdag. Herren og Nadveren. Den døende Herre overgiver sit Testamente, sit hl. Kød og Blod, »som hængives for eder«. Selv i Døden vil han ikke skilles fra dem, han elskede. Et Testamente er en hellig Gave, en døendes sidste Vilje. Her har du den helligste Gave — thi det er Herren selv. Værn om det helligste, du har. »Saa ofte I fejrer dette Minde, gør det til min Ihukommelse.« Gør det stedse med et rent, velforberedt Hjerte. Forbered dig i denne Uges Stilhed til en værdig Paaskekommunion.

Langfredag. Tag Hvile under Korset. Se op til den røde Blodkrans om Herrens Pande; lyt til de faldende Bloddraabers klagende Sang fra Hænder og Fødder — se hen paa det skælvende, forpinte Legeme; hør din Herres Klage:

»Jeg tørster!« — —

»Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?« —

»Det er fuldbragt!« — —

»Saaledes har Gud elsket Verden, at han hengav sin eenbaarne Søn.«

Hvad giver du af Kærlighed til din Herre og Gud? — Tænk over det i den stille Uge.

Fr. Jaworski.

Biskop Johannes.

Tale ved Katholsk Højskoles Mindefest.

Saa skal vi da ikke mere se Biskop Johannes levende for vore Øjne, før det store sker paa Opstandelsens Dag.

Kun gennem døde Billeder og gennem Minderne skal hans Skikkelse herefter træde frem for vore Sjæle.

Ikke merel

Vi skal ikke mere se hans milde Ansigt i Døren, naar han selv kommer og lukker os ind i sin Stue.

Vi skal ikke tiere høre den sprøde Klang af hans Stemme, naar han byder os ind i sit Arbejdsværelse og faar os anbragt i Sofaen bag det lille Bord med Plysch-tæppet.

Vi skal ikke oftere blive opildnede og styrkede af hans Ord, naar han sidder foran os og taler om det, han har læst og oplevet, om det, han vil gøre, om de Foretagender af andre, han glæder sig til at se fremmet.

Vi skal ikke mere efter endt Forhandling følges til Dørs af den ydmyge Kirkefyrste, mens han takker for Besøget og beder os komme snart igen.

Vi skal heller ikke mere se ham for Alteret med Stav og Mitra og dér høre hans aandfulde Tale, hvor Tankerne ofte kæder sig sammen i overraskende Flugt og Følge, og hvor han aabenbarer sin dybe Forstaaelse, sit lyse Sind, sine straalende Fremtidssyner.

Allt dette er ikke mere.

Brat, om end ikke uventet, blev det afbrudt.

Vi har kysset hans Ring og modtaget hans Velsignelse for sidste Gang.

Vi skylder vor Samvittighed aldrig at tage andre og stærkere Ord i Munden, end vi har Tanker og Følelser til, og naar jeg derfor nu skal til at sige, at vi sørger over Tabet af Biskop Johannes, saa nødes jeg alligevel til først at sige, at vi glæder os.

Vi glæder os!

Vi glæder os over, at den snart 90aarige kunde lægge sig til Hvile efter saa lang og tung en Arbejdsdag.

Vi glæder os ikke mindre over det Arbejde, han har faaet udført, mens Dagens Sol skinnede over ham, og over den Maade, han har udført det paa, og over den Glans, han ved sin Gerning har kastet over Kirken herhjemme i Danmark og over det katholske Navn overhovedet.

Man paa viser med nøjagtige Tal, hvor mange Katholikker der var i Danmark, da Pastor von Euch kom herind i Landet, og hvor mange der nu er, da Biskop von Euch har lukket sine Øjne.

Man véd ogsaa bestemt, hvor mange Kirker og Kapeller og Skoler og Sygehuse der er bleven bygget, og hvor mange Ordenssamfund der er bleven indkaldt i de 39 Aar, han ledede den katholske Kirke i Danmark.

Det véd man, men Tallene dækker ikke det udførte Arbejde.

Biskoppens egentlige Arbejde — det var at forberede de enkelte Institutioners Oprettelse og endnu mere at bevare dem, efterat de en Gang var bleven til.

Hans Arbejde — det var de daglige Bekymringer for at holde hele Værket i Gang, for at skaffe enhver, hvad han trængte til, for at holde Modet oppe i dem, der begyndte at hænge med Hovedet — hvad han jo selv aldrig gjorde.

Hans Arbejde var at tage imod Skuffelserne, imod Hjosposterne, mod Hjertesorgerne. naar et og andet gik uhjælpeligt i Stykker, og at bære Modgangen med Styrke.

Det Arbejde har han utrætteligt udført i 39 lange Aar. En mægtig Byrde har han baaret paa sin stærke Skulder. Og han har baaret den uden at klynke, uden at samle Medlidenhed om sin Person. Han har baaret den saaledes, at vi med Forbavselse har set Landet sænke Kaarden for ham, da han døde.

Udefra har vi faaet at vide,

at han var ridderlig, ydmyg og stærk,

at han sad inde med fin Dannelse, gammel Kultur og ægte Værdighed,

at Smilets klassiske Renhed smykkede hans Mund.

Vi hører,

at han med ædeltsleben Klinge kæmpede den Kamp, som ukuelig Tro paa Kirkens Sag førte ham ud i, at hans skønne, harmoniske Liv, hans fornemme Overlegenhed, hans fine Takt og lyse Livssyn gjorde ham særlig egnet til at tage en Gerning op blandt Danske,

at hans stærke Personlighed og maalbevidste Arbejdsevne gjorde ham til den fødte Fører.

Udefra kommer disse Vidnesbyrd.

Om det er uvildige Vidner, de kommer fra.

Om vi end derfor selv af Beskedenhed ikke vilde have brugt saa store og klingende Ord, saa tør vi dog tro, at de er sande.

Ja, vi føler, de er sande.

Derfor gør vi Vidnesbyrdene udefra til vort eget Vidnesbyrd, og vi samler dem alle, idet vi vidner:

Et stort Lys har skinnet over os i det meste af et halvt Aarhundred, og der var det mærkelige ved det Lys, at det skinnede klarere, jo længere det brændte ned i Stagen. Selv nu, da det er slukket, staa Glansen endnu i vort Øje, og vi føler med Glæde, den vil staa der længe.

Jeg har givet Udtryk for Glæden, og nu skulde jo saa Sorgen komme.

Men den vil ikke komme; i alt Fald kun som Vemod over, at noget, der var, ikke er mere.

Noget andet kommer i Stedet: Erindringen om det Ord i Sankt Pauli Brev til Hebræerne, som lyder: »Kom eders Forstandere i Hu, som har talt Guds Ord til eder. Betragt Udgangen af deres Vandel og efterlign deres Tro.«

Da Paulus skrev disse Ord, tænkte han paa Stefanus og paa de to hellige Apostle Jakob d. Ældre og Jakob d. Yngre, der havde forherliget Kirken i Jerusalem ved deres Liv og ved deres Død. Og naar vi hører Apostlens Paamindelse, saa stiger der ogsaa Navne op i vor Erindring, Navne som Hermann Grüder, Heinrich Niehaus, Andreas Johansen, Heinr. Böhmer, Augustinus Brinkmann, Albert v. Geyr o. fl. andre — foruden det sidste og det største: Johannes von Euch.

Vi Katholikker nærer en stærk og en dyb Kærlighed til vort Hierarki.

Det vidnede bl. a. Ligtoget om i Torsdags.

Vi elsker vore Præster, som forkynder os den hellige Tro, forlader os vor Synd, rækker os Kristi Legem, er vore Hjælpere og Trøstere under alle Forhold.

Ordet Præst har en dejlig Klang i vort Øre.

Hvad ønsker en katholsk Moder sig hellere, end at hendes Dreng maatte blive Præst.

Men dyrebarere endnu er os Navnet »Biskop«.

Det volder Mindet om de hellige tolv Apostle, Kirkens første Biskopper, og Mindet om de store Bispeskikkelser, vi kender fra Historien hjemme og ude, Skikkelser som Ambrosius og Absalon.

Jeg husker fra min Barndom, hvor Øjnene tindrede ved Tanken om, at vi vel engang atter kunde faa en Biskop i Danmark.

Hvor var det ikke Højtidsdage, naar en Biskop gæstede os, naar vi saa en Biskop med Krumstav og Mitra gaa frem for Alteret i Sankt Ansgar.

Men det var hver Gang kun en flygtig Glæde, indtil den Dag oprandt — det var den 20. Okt. 1892 — da der kom en Biskop til os, der ikke mere forlod os: Biskop Johannes.

Vi vil altid ihukomme den Dag som en af Vikariatets og vort Livs største.

Og vi vil — for at følge Apostelordet — ikke mindre ihukomme vor Forstander, der fra hin Dag af har styret Kirken i Danmark fra sin beskedne Bolig i den røde Gaard bag Ansgarskirken.

Vi vil ihukomme vor første Biskop som den, der talte begejstrede og begejstrende Ord til os om Guds Rige.

Vi vil ihukomme vor Forstander som den, der levede et fromt og opbyggeligt og uplettet Liv i Gud, saa at selv de, der ikke betragtede sig som hørende til hans Hjord, kom til at elske ham.

Vi vil ihukomme ham som den, der levede et Troens Liv og lærte os at gøre det samme.

Som vi i 1892 tiljublede ham: Velsignet være du, der

kommer i Herrens Navn, saa siger vi nu: Velsignet være hans Minde.

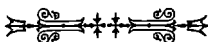
Det gaa med dette Minde som med Sol i Skærsommer

Naar Solen gaar ned i de lyse Nætters Tid, saa synker den vel bag Kimmingen, men dens Skær slukkes ikke.

Aftenrøde bliver til Morgengry.

Det ske ogsaa her.

L. Günther.

Joachim Rønnow,

Roskildes sidste »katholske Biskop«.

(Sluttet.)

10. DØDEN.

Den forhenværende, fordums saa mægtige Kirkefyrste skulde ikke forblive paa Dragsholm, sin tidligere Ejendom. Han flyttedes til Krogen, det senere Kronborg. Maaske var Opholdet der kun en Ventetid paa Rejsen videre. Thi derfra flyttedes Rønnow til Visby paa Gotland, hvor han vistnok har været indespærret den længste Tid af sit Fængenskab. I Aaret 1541 var han sikkert paa Visby¹⁾, og han førtes først i 1543 tilbage til København, hvor han som tidligere holdtes fangen paa Slottet.

Et andet Spørgsmaal er dog, om dette Fangeliv i det hele taget har været meget strengt. Vi kan af flere Regnskaber, der endnu opbevares, slutte os til, at i hvert Fald

¹⁾ Vi har endnu to Breve fra Rønnow, dat. Fredag før Margrethes Dag og Fredag før Dionysius 1541, til hans Ven Mogens Gyldenstjerne, hvori han takker for hans Umage og beder ham om fremdeles sammen med hans, Rønnows, Slægtninge at indvirke paa Kongen, at hans »uforskyldte Fængsel« maatte ophæves, thi han var fanget af Kongen paa Grund af »wrangh Undherwisnig ock ondhe tilskønderis raadh«. Her sigtes vel til Kansleren Johan Friis til Hesselager, som ogsaa forhindrede en Sammenkomst mellem den svenske og den danske Konge angaaende Rønnows Løsladelse.

hans daglige Levemaade har været etter hans høje Rang og ingenlunde uden Bordets Glæder og uden en vis Fornemhed i den ydre Optræden.

Iblandt »Gehejme-Arkivets« Papirer findes saaledes en Fortegnelse over de Klæder, den forhenværende Roskildes udvalgte Biskop tog med sig til Dragsholm 1536, og som blev betalt af Kongen gennem Johan Rantzau. Deriblandt findes ikke blot Damask og flandersk Klædning, men alt, hvad en Herre den Gang kunde ønske sig. Det meget Tøj til Klædning forklares ogsaa af Datidens Mode, der krævede store »Puf-Ærmer«, der var udskaarne og fyldte med broget Silkestof. Derover lagdes en »Kjortel«, der var rigt garneret med Skind. Dog nævnes kun 1 Par Sko, vel at mærke: ny anskaffet paa Kongens Regning. Altsaa maa Rønnow enten have ejet en Del Sko i Forvejen, eller han fik ikke Brug for andet end Tøfler til daglig. I Huset gik man for Resten ikke med Lædersko, som vi nu bruger, men med Klædes-Sko eller Tøfler, der ogsaa var udskaaret og lod Foret, helst af anden Farve, træde frem i smaa Krusninger.

At Rønnow holdt af god Mad, er vist heller ingen urimelig Gisning, eftersom han fik Forsyninger med forskellige Krydderier, saasom Safran, Kanel og »engefer«, med ind i Fængslet. Og det var dyre Sager den Gang!

Af hans Breve fra Visby Slot ser man dog, hvor inderlig han længtes tilbage til »mith ferne landh«. Om det nu var Slægtningenes indtrængende Forbøn hos Kongen eller Hensynet til Gustav Vasa, hans »kære Szwäger ock besynnerlige gode wenn« — tilsidst lod Kristian III Rønnow komme til København, hvad der sikkert var en Forbedring, naar man tænker paa det ensomme, kedsommelige Liv, Fangen maa have ført i Visby.

Maaske forestod der en Befrielse fra Fangenskab — baade Hvitfeldt og Rønnows Biograf H. Knudsen mener, at dette var Tilfældet — men vi ved intet sikkert. I hvert Fald kunde hans Frænder og Venner nu paa Københavns Slot »se hannom til gode«, som Hvitfeldt skriver, men han er dog forkert underrettet, naar han mener, at den fordums saa stolte Herre »nu var betænkt at reversere sig som de andre Bisper«. — Nej, den fordums saa mægtige

Prælat var allerede inden Fangenskabets Begyndelse blevet saa dybt bøjet og saa ydmyget, at han gerne vilde have taget imod en »Revers« som de andre Biskopper.

Otte lange Aar tilbragte han saaledes i Fængslet, fjern fra Verden, hvis forfængelige Goder han havde elsket saa højt, fjern fra de politiske Interesser, der havde sysselsat ham, fjern fra sine Slotte — Bistrup, Haraldsborg, Saltø, Gurre, Gjorslev — som han havde følt sig saa tryk ved. Ja, to af dem, Dragsholm og Københavns Slot — thi det sidstnævnte krævede han jo i Velmagtens Dage ogsaa som sit — skulde blive Skuepladsen for hans dybe Ydmygelse og Elendighed. . . .

Som sagt, maaske var Befrielsens Stund nær — da befriedes han paa een Gang fra alle timelige Forhaabninger, Skuffelser og Uroligheder, *idet Gud bortkaldte hans Sjæl d. 1. Maj 1544.*

Mon han i Fængslets Ensomhed har angret sine mange store Fejltrin? Mon Elendigheden har lært ham Gudhengivenhed og Fromhed, ligesom den gjorde med en af hans større Efterfølgere, Fangen paa Munkholm? Mon han, den forhenværende »udvalgte Biskop«, nogen Sinde har tænkt paa sine Pligter som »gejstlig Mand«, som »født« katholsk Kristen? Med andre Ord: *Mon han har omvendt sig?* —

Vi ved det ikke. Vi har næsten ingen Efterretninger om hans Fængselsophold og ingen om hans sidste Dage.

Joachim Rønnow havde levet med en forhenværende Nonne fra Maribo Kloster Anne Lunge, Datter af Ove Lunge til Tirsbæk, og skal med hende have faaet en Søn Floris¹⁾. Det var vist denne Søn, han tænkte paa, da han fra Roskilde Kapitel vilde tilrane sig Gods til sine Arvinger. Floris skal have ejet Nedergaard paa Langeland og efterladt sig en Datter, Anne, der blev gift med Hans Pors.

Alt i alt er det et frygteligt Billede af Reformationstiden i Danmark Joachim Rønnows Levnet viser os. Man mindes

¹⁾ Floris og hans Datter Anne bar Navnet Rønnow, altsaa blev de legitimeret eller ansaas for Børn af et gyldigt protestantisk Ægteskab — hvis de altsaa var Anne Lunges Børn.

uvilkaarlig Døberen Johannes's Ord: »Øksen ligger allerede ved Roden af Træerne. Derfor skal ethvert Træ, som ikke bærer god Frugt, omhugges og kastes i Ilden.« (Matth. 3, 10). Det er en Selvfølge, at fromme Protestanter anvender dette Billede om et daarligt Træ paa den gamle Moderkirke og mener, at Reformationen virkelig var det, Navnet siger: en Forbedring.

Men bortset fra det Spørgsmaal, om Reformationen har skabt en sædelig Forbedring i Folket — det var intet godt Tegn, at netop daarlige Præster og Munke i Massevis løb over til dens »Frigørelse« — maa vi vel have Lov til at benægte en Forbedring i Troen og paa Troslivets Omraade. Eller var Afskaffelsen af den aartusindgamle Guds-tjeneste en Forbedring? Den var i organisk Udvikling nedarvet fra Oldtiden og byder et Kultusindhold, som Salmer og Taler alene aldrig vil naa. — Var Afskaffelsen af de syges Salvelse, af Ægteskabets Uopløselighed, af det gamle Lære-, Hyrde- og Præsteembede en Forbedring? De har deres Hævd ikke blot i den ældgamle Overlevering, men ogsaa i den Bibel, som nu skulde være »eneste Troskilde«. — Har Protestantismen skabt et klart Trogrundlag? *Vilkaarligheden i den lutherske Bibelfortolkning* — der ogsaa dokumenteres ved Reformatorenes indbyrdes Fjendskab og stadige gensidige Forfølgelser paa Grund af Særfortolkninger — *kan for os aldrig være et klart Trogrundlag*, selv om dette endnu ikke er gaet op for mange gode Kristne, der ikke har tænkt over det.

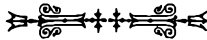
Hvor anderledes vilde Sagen have været, hvis Kongerne havde nøjedes med at tage det Kirkegods, de var saa begærlige efter, og havde sørget for gode, borgerlige Biskopper og Domkapitler! Da vilde alt have kunnet ordnes, thi den nedarvede Troslære havde da været urørt, og ved Kirkens Fattigdom var der blevet Jordbund for dens gode Kræfters Vækst. . . .

Men Gud har altsaa tilladt Adskillelsen. »*Forargelser maa være*«, sagde Herren, »*men ve dem, ved hvem Forargelserne kommer!*« Dette frygtelige Ve! gælder baade den gamle Kirkes daarlige Hyrder og »Reformationens« brutale Ophavsmænd. Deres Ansvar er stort. —

Vi andre, som ser, hvilken Magt det onde har paa

Jorden, og hvilke Vanskeligheder det gode har for at udbrede sig og holde sig, vi burde som Kristne være aldeles klare over, at Kirken til Trods for dens menneskelige Organers Skrøbelighed er »Sandhedens Søjle og Grundvold« (1. Tim. 3, 15), og at den sande Reformation ikke bestaar i hidsige Menneskers Forandringer af Troslæren, men fortrinsvis i Troslærens Tilegnelse, i den indre Reformation, vi alle har behov.

F. F. M.

Brev fra Rom.

Fra Hs. Eminence Kardinal G. M. van Rossum, Præfekt for Kongregationen for Troens Udbredelse har jeg modtaget nedenstaaende Skrivelse, der her gengives i Oversættelse fra Latin.

»Den hellige Kongregation
for Troens Udbredelse.

Rom, den 24. Marts 1922.

Højærværdige Herre!

Med stor Smerte har den Hl. Kongregation modtaget Efterretningen om, at den højærværdige Herre Johannes von Euch, Apostolisk Vikar for Danmark og Island, uventet er afgaaet ved Døden. Thi trods hans høje Alder saa man ham dog virke i sin Gerning, som var han en ung Mand, og man havde Lov til at haabe, at han endnu kunde leve længe til aandelig Gavn for det Apostoliske Vikariat. Derfor udtrykker den Hl. Kongregation sin oprigtige Deltagelse overfor Dem og alle Danmarks og Islands Missionærer og anbefaler Dem, der for Tiden har Forsorgen for det Apostoliske Vikariat, at bringe den fromme Hyrdes Sjæl Hjælp gennem alle de troendes Forbønner og at sørge for, at der bliver bedt til den almæg-

tige Gud for Valget af en ny og værdig Styrrer af Vikariatet.

Imidlertid beder jeg om alt godt til Dem fra Gud.

Deres, højærværdige Herre,
meget hengivne Tjener

G. M. Kard. van Rossum.

Præfekt.

† *P. Fumasoni-Biondi, Erkebiskop af Dola,*

Sekretær:

Til Højærv. Herre Jakob Olrik,

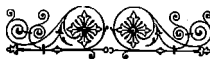
Apostolisk Provikar for Vikariatet Danmark og Island«.

Der er allerede i Anledning af Biskoppens Død blevet sørget for et meget stort Antal Sjælemesser, som vil komme hans eller andre afdødes Sjæle tilgode, men jeg tager gerne af Kardinalens Brev Anledning til paa ny at opfordre til at bede for vor afdøde Biskop, ligesom det naturligvis er af største Vigtighed, at vi beder om at faa en Biskop, hvis Liv og Gerning kan blive mest muligt til Guds Ære og Sjælens Frelse. Ogsaa i denne Henseende er der Grund til at minde om, at det hellige Messeoffer er den allerkræftigste Bøn.

København, den 2. April 1922.

J. Olrik,

Apostolisk Provikar.

Unionsbestræbelser.

Et eukaristisk Forbund for alle Nationer.

Det er mærkelige Strømninger, der har grebet mange religiøst interesserede Sjæle i de kristne Konfessioner. En dybtfølt Længsel efter Samling og Enhed, en kærlig Forstaaelse af, at vi alle er Brødre og Søstre i Kristus, og at vi alle vil tjene den samme Herre.

Man vil begrave Stridsøksen. Man indser, at det kun gælder om at finde Sandheden, at vejlede hinanden i Kær-

lighed. Man er overbevist om, at man naar videre ved at folde Hænderne i Bøn end ved at knytte dem til Slag.

Ja, hvem kunde have troet det? Protestanter, Skismatikere og Katholikker har holdt en fælles Bønneuge for de adskilte Kristnes Genforening og de anderledes-troendes Genindlemmelse i den katholske Kirke. Og denne Bønne-Uge er bleven holdt over hele Verden, med den hl. Faders Billigelse og med Tilslutning fra de protestantiske og orientalske Kirkers Verdenskongres.

Det var den anglikanske Præst Pater Paul, der i sit Tidsskrift i Amerika: »The Lamp« i 1908 for første Gang agiterede for denne Bønneuge. Ideen fandt Genklang i mange Katholikkers Hjerter. 1909 gav Pius X Bønne-Ugen sin Approbation og Velsignelse. Mange Ærkebiskopper og Biskopper anerkendte og anbefalede den. Ogsaa den anglikanske Kirke sluttede sig til Tanken. Den 25. Februar 1916 godkendte Benedikt XV Bønne-Ugen ved et særligt Brev og tilstod fuldkommen Aflad for dens Afholdelse. 1920 udtalte de protestantiske og orientalske Kirkers Verdenskongres sig gunstigt om den og gav sin Tilslutning til den. Og i 1921 endelig besluttede alle Biskopper i de Forenede Stater, at Bønne-Ugen skulde afholdes i deres Stifter.

Denne Bevægelse betyder et vældigt Skridt fremad, henimod Genforeningen i Troen. Det er første Gang efter Reformationen, at Katholikker og Protestanter i store Masser offentligt bestormer Himmelen om kirkelig Enhed. Og stedse større Skarer støder til, Bevægelsen er ved at blive en rivende Strøm.

Da Pater Paul i »The Lamp« opfordrede til Bøn om Genforening i Troen, fandt han i Begyndelsen kun ringe Tilslutning hos Anglikanerne, ja det blev ham endog forbudt at prædike i deres Kirker.

Men den 30. Oktober 1909 blev han og hans undergivne optaget i den katholske Kirke. Det var 3 Munke, 5 Søstre og 10 udenfor Klostret levende Medlemmer af den tredje Orden. I 1917 talte hans Kongregation »Sonnens Selskab«: 21 mandlige, 24 kvindelige og ca. 100 Medlemmer udenfor Klostret. Desuden havde en Rosenkransforening paa 50.000 og en Forening paa 10.000 Med-

lemmer (med det mærkelige Navn: »For at intel maa gaa tabt!«) sluttet sig til P. Paul. »The Lamp«, som 8 Aar før næppe havde 500 Abonnenter, har nu et Oplag paa 75000. Strømmen vokser.

— — — —
 Uafhængig af P. Pauls Bestræbelser, men i samme Aand bad og arbejdede en anden Mand midt i det sydøstlige Europas Folkevrimmel, P. Puntigam.

Ved Verdenskrigens Udbrud boede han i Sêrajevo og havde saaledes set Hadet mellem Folkene paa nært Hold. Krigens blodige Kaos viste ham, at ingen Forsoning er mulig uden indre Forvandling ved Kristus og den Helligaand. Derfor udkastede han den dristige Plan at samle alle Verdens Kristne til et Bønnens Korstog, og Maalet for dette Korstog skulde være et tredobbelt: Enighed mellem alle Katholikker paa Jorden, Genforening af de adskilte Kristne, Indlemmelse af alle Ikke-Kristne i den hl. Kirke.

Den hl. Eukaristi skal være Midtpunktet i dette Forbund og Hovedmidlet til Enigheden. Under Jesu Kors i den hl. Messe og ved Herrens Bord vil de fjendtlige Nationer bedst kunne forsones. Dér kan vi bedst komme vore adskilte Brødre og alle Ikke-Kristne til Hjælp.

Helligaanden, der svævede over Afgrunden, da Verden blev skabt, skal ogsaa svæve over Menneskeheden, nu da den skal omskaves til et Brodersamfund. Alt dette skal Forbundets Navn minde os om. Det hedder: Eukaristisk Folkeforbund i Helligaanden.

Medlemmerne opofrer den hl. Kommunion og den hl. Messe til Forbundets Formaal enten mindst een Gang om Ugen (1. Grad) eller een Gang om Maaneden (2. Grad) eller tre Gange om Aaret (3. Grad), Præster læser i samme Intention een hl. Messe om Aaret (ad tollendum schisma). Desuden søger alle Medlemmer efter Evne at støtte Forbundets Unionsbestræbelser.

Enhver som vil opfylde disse Betingelser, kan blive Medlem ved at opgive sin Adresse. Hovedkvarteret er i Wien, XI/⁴, Canisiusgasse 16. Pater Anton Puntigam S. J. er dets Leder; han udgiver tillige et Tidsskrift: »Der eucharistische Völkerbund«. Ut omnes unum sint.

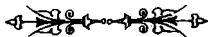
Hans Højærværdighed Biskoppen har anbefalet Forbundet og overdraget Pater Rektor Kùpferle at varelage Forbundets Anliggender her i Vikariatet. — — —

Det er en dristig Tanke at virke for Menneskehedens Forsoning og for Enighed i den kristne Tro. Men hvem vil nægte, at den katholske Kirkes Børn er de første til at tage en saadan Plan op. Den katholske Kirke er jo bestemt til at forene alle Nationer, ikke blot i Tro, men ogsaa i Brodersind. Vi ser da ogsaa, hvorledes Tanken vinder begejstret Tilslutning i alle Lande, hvorledes Biskopper, Præster og Lægfolk beder om Optagelse i Forbundet.

Ogsaa Pater Paul, Bønne-Ugens Ophavsmand, har udtalt sin Tilslutning og sit inderlige Ønske om at arbejde sammen med det eukaristiske Folkeforbund.

Her i Danmark har vi allerede en lignende Forening: »Bønneforening for Nordens Genforening i Troen«. Mon der ikke ogsaa her kunde iværksættes et Samarbejde, der vilde virke oplivende og frugtbringende for det store Maal, vi alle saa lidt beder og ofrer for: Ut omnes sint unum! at alle maa vorde eet. Og kan der tænkes et virksommere Middel end den hl. Kommunion, hvor vi spiser ved det samme Bord og opflammes af Jesu Hjertes Kærlighed? Mon ikke Tanken om at virke for et saa stort Maal ogsaa vil give vor Andagt ny Næring og gøre vore hl. Kommunioner mere frugtbringende.

Lad os da se, om vi ikke kan hjælpe med til Menneskehedens Forsoning og Genforening i den sande Tro. Haand i Haand vil vi gaa frem mod dette Maal, i fælles Bøn og Arbejde med alle Kristne, der ved, at Jesus Kristus vil være den ene Hyrde i den ene Hjord! *Fr. K.*

Ny Biskop i Norge.

Som sidste Sommer meddelt ønskede den Apostoliske Vikar for Norge, Biskop Fallize, at nedlægge sit Embede

paa Grund af stadig Sygelighed. Propagandakongregationen i Rom gav omend med Beklagelse efter for Biskoppens Ønske, men bad ham blive i Embedet, indtil Udnævnelsen af hans Efterfølger kunde foreligge. Dette er nu endelig sket, idet Præfekten for Propagandakongregationen i en Skrivelse af 23. Marts har meddelt Biskoppen, at Kongregationen til hans Efterfølger har udnævnt Pastor Johannes Smit, Doktor i Theologi og Bibelvidenskab, Professor ved den gejstlige Højskole i Rysenburg i Ærkebispedømmet Utrecht (Holland), og den hl. Fader har stadfæstet denne Udnævnelse. — Til denne Meddelelse følger »St. Olav« følgende Linjer:

»Roma locuta est — Rom har talt! Vor hellige Kirkes øverste Myndighed har altsaa omsider fundet den Mand, der nu skal overtage Ledelsen af Molerkirkens Genrejsningsarbejde i hellig Olavs Land. Det er visselig ingen let Byrde, som lægges paa hans Skuldre — derom kan Hs. Højærværdighed Biskop Fallize vidne, som i over 30 lange, anstrengende Arbejdsaar har baaret det hellige Apostolats Byrder og nu i saa høj Grad trænger til Hvile. Men Norges Katholikker vil alle Skulder ved Skulder fylkes om deres nye Overhyrde for ved trofast Forbøn, barnlig Lydighed og offervillig Kærlighed at lette ham Kaldets Byrder. Vi sender ham da fra det fjerne en ærbødig og kærlig Hilsen og ønsker ham varmt Velkommen til gamle Norge. Hilses han end ikke Velkommen med Nidarosdømmens Klokker, er han dog den af Gud indsatte retmæssige Arvtager efter Fortidens store Bispekikkelser, kaldet til at forkynde den samme Tro, Olav Haraldsson gik i Døden for paa Stiklestad. Gud skænke ham da en rig Arbejdsdag til Fremme af Moderkirkens store Gerning blandt Norges Folk! *Ad multos annos!*«

»Ugebladet« slutter sig til »St. Olav« med Velkomsthilsener og gode Ønsker til Norges nye Overhyrde. I og for sig har vi danske Katholikker jo ikke noget at gøre med Biskoppen i Norge. Men som Nordmænd og Dan skere i det hele taget, saaledes staa ogsaa norske og danske Katholikker hverandre nær. Der har altid været en nær Forbindelse, og norske og danske Katholikker har ofte gæstet hverandre. Vi staa jo med den samme

Opgave foran os hver i sit Land, og med Interesse følger vi hverandres Arbejde, med Glæde tager vi imod Impulser fra hverandre. Lad da »Ugebladet« til de gode Ønsker ogsaa føje det, at den nye Apostoliske Vikar, skønt han kommer fra et fremmed Land, dog maa faa Forstaaelse af den inderlige Samfølelse, der hersker mellem Norges og Danmarks Katholikker, saa at hans Styrelse kan bidrage til at fremme et Samarbejde, der vil bringe Glæde og gode Frugter paa begge Sider. Vi er overbevist om, at man fra svensk Side vil skrive noget lignende. I alle tre Lande føler Katholikkerne sig staaende foran en betydningsfuld Fremtid. Selv om Opgaven for Førerne bliver svær, tror vi dog, at det bliver en lykkelig Tid for dem. Velkommen da til Norden til en stor og skøn Gerning!

Den nye Apostoliske Vikar er kun 39 Aar gammel, født i Deventer i Holland 1883. I 1906 modtog han Præstevielsen og studerede derefter Bibelvidenskab i Rom, hvor han tog Doktorgraden. Derefter virkede han en Del Aar i Sjælesorgen, indtil han i 1913 blev Professor i Rysenburg. I de senere Aar har han tillige været Generalsekretær for den store Verdensmissionsorganisation i Holland og har flere Gange vist en levende Interesse for Kirken i Norge.

B. J.

Den eukaristiske Kongres i Rom 24.—29. Maj 1922.

(Svar til Baronesse Rosenørn-Lehn.)

Katholsk Klubs Rejsebureau vil meget gerne foranstalte den i forrige Nr. omtalte Rejse til Kongressen; vi erindrer dog forud om, at en saadan Festlighed foranlediger stærk Opgang i alle Priser og stor Indkvarteringsvanskelighed. Virkeliggørelsen af Rejsen beror paa, at der tegner sig mindst 10 Deltagere før Hvide Søndag (23. April).

Rejsen vil foregaa under en romerkendt Førers Led-

sagelse og blive foretaget paa II. Kl. uden Ophold undervejs. Nedvej over Svejts (St. Gothard), Hjemvej over Brenner. Sovevogn maa bestilles straks og betales ekstra.

Opholdet i Rom vil strække sig over de 5 Kongresdage + 5 Dage til Besøg af Roms katolske Seværdigheder (Katakomber, Kirker, Klostre, Helgengrave etc.). Afrejse fra København 20. eller 21. Maj, Tilbagekomst ca. 7de Juni (Pinsedag i Firenze, Assisi eller Siena). Prisen kan ikke opgives bindende, den vil — omfattende Rejse, Maaltider, Hotel, Drikkepenge (ikke Vogne) osv. ikke overskride 1000 eller 1100 Kr. Kan Turen gøres billigere, vil Prisen blive sat ned.

Eventuelle Deltagere kan tegne sig i Vesterhus Tirsdag og Fredag Kl. 6—7. *Katolsk Klubs Rejsebureau.*

Vincentsforeningen.

Blandt vore kirkelige og religiøse Foreninger maa vel Mariakongregationen og Vincentsforeningen betegnes som de vigtigste. —

Om sidstnævnte Forening har der i den senere Tid været en Del Røre, og der er kommet mere Bevægelse og Agitation omkring den, hvorfor jeg udbeder mig Plads for følgende Bemærkninger:

Vincentsforeningens Opgave er jo som bekendt at bringe de fattige og syge indenfor vore Trosfællers Kreds aandelig og legemlig Hjælp efter Evne og Midler. For at være aktivt Medlem af Foreningen, der kun er for Mænd, maa man saa ofte som muligt tage Del i de Møder, der sædvanlig holdes efter Højmessens hver Uge eller hver 14. Dag i de forskellige Sognekirkers Mødesal. Ved disse Sammenkomster, som aabnes og slutes med Bøn, gives der en Almisse efter Evne og Vilje, og den afgives uden Kontrol. Endvidere aflægges enhver Deltager skiftevis med de andre Brødre Besøg hos de fattige for at yde dem den paa Mødet vedtagne Hjælp.

Selv om der nu er mange, som ikke ser sig i Stand til at virke som aktive Medlemmer, kan de alligevel støtte og fremme Foreningens Virksomhed ved at yde et aarligt, halvjaarligt eller maanedligt Bidrag. Der findes indenfor vore Menigheder mange Mænd og Kvinder, unge og ældre, som meget godt kunde være passive Medlemmer. For-

eningen har altfor lidt Tilslutning, og den trænger til Vækst, om den skal løse sin Opgave tilfredsstillende, hvilket kun kan ske, naar vi faar tilstrækkelig Tilgang af Medlemmer, baade aktive og passive. Men saa er jeg heller ikke i Tvivl om, at Formaalet vil naas til Guds større Ære.

Det er jo ikke nok engang imellem i Ny og Næ at give en lille Almisse til de fattige, og saa slaa sig til Ro med at have gjort sin Pligt i den Henseende. Nej, vi maa huske paa, at det er en af Betingelserne — ja, den mest fremtrædende Betingelse — for, at Dommeren paa den yderste Dag vil vedkende sig os som sine Disciple, at vi har været barnhjertige og godgørende mod fattige og syge. Vi kan derfor, ret beset og ret forslaaet, ikke gøre for meget for at hjælpe de nødlidende.

Nu ved jeg nok, mange kan sige, at der er saa uhyre mange Ting, der kræves Bidrag til, saa at vi ikke kan overkomme mere. Men hertil vil jeg svare, først at der naturligvis ikke forlanges Bidrag over Evne; en nok saa lille Skærv kan efter Omstændighederne være tilstrækkelig, og der øves som før nævnt ingen Kontrol med, hvor meget man giver; men dernæst er der jo ogsaa en Mulighed for, at et eller andet af de mindre Bidrag, man betaler, kunde formindskes eller undlades, rent bortset fra, hvad der kan indvindes ved Sparsommelighed i Husholdningen og ved at spare Udgifter til Fornøjelser o. s. v.

Der blev i Krigsaarene og umiddelbart efter talt meget om, at de fattige blev hjulpe fra saa mange Sider, og at det var vanskeligt at træffe virkelig Nød dengang. Dette Forhold er imidlertid nu meget forandret. Nu findes der sikkert megen og stor Nød. Bl. a. er den meget store Arbejdsløshed jo en beklagelig Kendsgerning, og der er megen skjult Nød og Elendighed at afhjælpe.

Derfor maa det paa det mest indtrængende anbefales enhver Mand, især de unge Mænd, at slutte sig til Vincentsforeningen.

Som passive Medlemmer gælder Anbefalingen lige saa meget Damerne.

O. J.

Et nyt Ridderskab.

I England er der for nogle Aar siden opstaaet en Bevægelse blandt Katholikkerne, der har været til Velsignelse for det indre religiøse Liv. Det er »Kristi Legems Riddernes og Tjenerindernes nye Korstog«. (The crusade of the knights and handmaids of the blessed sacrament).

Det var en unavngiven Lægmand, der undfangede Ideen. Han meddelte den til Udgiveren af Maanedsskriftet »Stella Maris«, P. Lester, S. J., og denne slog til Lyd for den i sit Blad. Den optoges med Begejstring af unge og gamle, og nu er der flere Millioner i de fem Verdensdele, der bærer Korsriddernes eller Tjenerindernes Emblem.

Hvad er Bevægelsens bærende Tanke? Den vil bringe Pave Pius X's Budskab om den hyppige hellige Kommunion til hver enkelt Katholik og hjælpe ham til at opfylde det. Den er ingen Forening, ingen Organisation, men et Løfte, givet fra Mand til Mand, om i det mindste een Gang om Ugen at gaa til Herrens Bord og at faa andre til det samme. Det er det hele. Ingen særlige Bønner, ingen Møder, ingen Kontingent. Korstoget bæres af hver enkelt. Hver Ridder, hver Tjenerinde har Magt til at optage andre i Korstoget, medens de selv staar i den inderligste Forbindelse med Hovedkvarteret ved den ugentlige eller daglige Kommunion.

Bevægelsen er nu ogsaa naaet til Danmark, og en af de sidste Embedsgjerninger, som vor afdøde Biskop udførte, var Godkendelsen af det nye Korstog. Nærmere Oplysninger findes i Cirkulæerne, der kan faas i »Katholsk Bogsalg«, i »Korstogets« Sekretariat for Danmark, Stenogade 4, hos Pastor Romer, Roskilde, Frøken B. Magnussen, Helgolandsgade 10, o. s. v.

Vi lever i Eukaristiens Aarhundrede. Der gaar en stærk Strøm af offervillig Iver og varm Begejstring for Altrets Sakramente gennem Kirken. Det nye Korstog er i høj Grad egnet til at vedligeholde Ilden og uddybe Bevægelsen. Den bærer Forsynets, den Helligaands Tegn paa sin Pande.

J. K.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Det blev en ganske kort, men meget smuk og stilfuld Højtidelighed, hvormed Højskolen mindedes vor afdøde Biskop. Den indledes med, at Markkvartetten spillede en Variation over Schuberts »Der Tod und das Mädchen«, og en mere stemningsfuld Indledning havde man næppe kunnet finde. Derefter holdt Pastor Günther den foran i Bladet gengivne Tale, der greb alle Tilhørerne, ikke mindst ved den mesterlige Form, hvori den blev holdt. Efter at hele den store Forsamling havde sunget Sangen »Vær en Velsignelse, hvor end du træder«, sluttede Højtideligheden med, at kgl. Hofpianist-

inde Frk. Stockmarr spillede Chopins Sørgemarsch. Saaledes skabtes en stor og højtidsfuld Stemning, de skønne Ord og de skønne Toner svøbtes om Biskop Johannes's Minde.

Rom. Paven har skrevet sin første Encyklika, som ventes at blive publiceret ved Paasketid. Det meddeles, at Hs. Hellighed har nedlagt et meget stort Arbejde i denne Skrivelse, men der bevares den største Hemmelighedsfuldhed angaaende dens Indhold. Man mener endog, at Paven hidtil ikke har ladet nogensomhelst vide, hvad den handler om.

— Ved de sidste Pavevalg har den Regel været gældende, at Kardinalerne skulde træde sammen til Konklave senest ti Dage efter Pavens Død. Det har naturligvis sin Betydning, at Kirken saa snart som muligt faar et nyt Overhoved, men denne Bestemmelse gjorde det umuligt for Kardinalerne udenfor Europa at tage Del i Valget. Derfor bliver Terminen nu forandret, saa at Konklavet først skal begynde 15 Dage, under særlige Forhold ikke før 18 Dage efter Pavens Død.

Frankrig. De franske Kardinaler, Ærkebiskopper og Biskopper har holdt deres aarlige Møde i Paris. Biskopperne har udsendt en Erklæring, hvori de paa det bestemteste hævder Forældrenes Ret og Pligt til Opdragelsen af deres Børn, som Staten ikke kan tage fra dem. Derimod bør Staten understøtte de frie kristne Skoler, som Forældrene ønsker til deres Børn. Desuden protesterer Biskopperne imod Skilsmiselloven, der har Hovedskylden i Fødslernes Aftagen. De retter endelig en indtrængende Opfordring til alle Katholikker om at sørge for Søndagshvilens Overholdelse.

Om Firmelserne.

Da ifølge Kirkeloubogen Provikaren har ganske den samme almindelige Magt og de samme særlige Fuldmagter som den Apostoliske Vikar, og da denne, selvom han ikke er bispeviet, dog har Fuldmagt til at meddele Firmelsens hellige Sakramente, vil Firmelser blive afholdte i de københavnske Kirker til de sædvanlige Tider ligesom ogsaa, efter Aftale med Præsterne, i Provinsen. Det bemærkes, at Provikaren først ophører med at virke som saadan, naar Efterfølgeren paa kirkeretlig Maade har overtaget sit Embede.

København den 2. April 1922.

*Det Apostoliske Vikariat for Danmark og Island.
J. Olrik, Provikar.*

Gudstjenesten i den stille Uge.

St. Ansgars Kirke. Palmesøndag Kl. 9 $\frac{1}{2}$ højtidelig Palmevielse og Procession, derefter Højmesse og Oplæsning at Lidel-

sestehistorien efter Matthæus. — *Skærtorsdag* Kl. 9 Levitmesse og Procession. Kl. 6 Aften Andagt til det allerh. Sakramente med Prædiken. — *Langfredag* Kl. 10 Gudstjeneste. Ved denne synges Lidelseshistorien efter St. Johannes, Forbønner, Korsets Afhylling og Hylding, Procession og Præsantificatnesse. Kl. 6 Andagt m. Prædiken. — *Paaskelørdag* Kl. 8 Ildens og Paaskelysets Indvielse, de tolv Profetiers Læsning, Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgener og Kl. henved 9 Højmesse med Vesper.

Jesu Hjertes Kirke Palmesøndag Kl. 9^{1/2} Palmevielse og Procession, derefter Højmesse med Oplæsning af Lidelseshistorien. Kl. 6 Aften Andagt med Prædiken. — *Skærtorsdag* Kl. 8 Levitmesse. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. — *Langfredag* begynder den højtidelige Gudstjeneste Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. — *Paaskelørdag* begynder Ceremonierne Kl. 8^{1/2}, Højmassen henved Kl. 9^{1/2}.

St. Knuds Kapel Palmesøndag Kl. 7 Højmesse. Kl. 3 Andagt. — *Skærtorsdag*, *Langfredag* og *Paaskelørdag* ingen Gudstjeneste.

Den evige Tilbedelseskirke (Jagtvejen) *Palmesøndag* som en almindelig Søndag. — Mand., Tirsd., Onsd. og *Skærtorsdag* stille Messe Kl. 7^{1/2}. Efter Messen lukkes Kirken i denne Uge, og Andagten Kl. 3 falder bort. — *Langfredag* ingen Gudstjeneste. — *Paaskelørdag* kun Andagt Kl. 3.

Immaculatakirken Palmesøndag Kl. 8 stille Messe. Kl. 9^{1/2} Palmevielse og Procession, derefter Højmesse med Prædiken. Kl. 2^{1/2} Vesperandagt. — *Skærtorsdag* Kl. 7 Højmesse. Kl. 6 Andagt til det allerh. Sakramente. — *Langfredag* Kl. 7 Gudstjeneste. Kl. 2^{1/2} Korsvej. — *Paaskelørdag* Kl. 7 Gudstjeneste.

Sakramentskirken Palmesøndag Kl. 8 stille Messe. Kl. 9^{1/2} Palmevielse, Procession og Højmesse med Oplæsning af Lidelseshistorien. Kl. 6 Aften Fasteandagt m. Prædiken. — *Skærtorsdag* Kl. 9 Højmesse. Kl. 6 Aften Sakraments- og Gethsemane-Andagt. — *Langfredag* Kl. 9 Præsantifikatnesse. Kl. 6 Aften Andagt m. Præd. — *Paaskelørdag* Kl. 7 Paaskelysets og Døbevandets Indvielse og henved Kl. 8^{1/2} Højmesse med Vesper.

St. Josefs Kirke Palmesøndag Kl. 9 Palmevielse og Højmesse. Kl. 3 Andagt. — *Skærtorsdag* Kl. 6^{1/2} Messe og Tilbedelse af det Allerhelligste hele Dagen. Kl. 7^{1/2} Aften Andagt. — *Langfredag* Kl. 9 Præsantificatnesse. Kl. 3 Korsvej. — *Paaskelørdag* Kl. 6 Ildens og Paaskelysets Indvielse, Litani og Messe.

Rosenkranskirken Palmesøndag Kl. 8 stille Messe. Kl. 9^{1/2} Palmeindvielse, derefter Højmesse med Oplæsning af Lidelseshistorien. Kl. 5 Prædiken og Andagt. — *Skærtorsdag* Kl. 9 Højmesse. Kl. 5 Andagt til det allerh. Sakramente. — *Langfredag* Kl. 10 Gudstjeneste m. Præd. Kl. 5 Korsvej m. Præd. — *Paaskelørdag* begynder Gudstjenesten Kl. 7, Højmassen ca. Kl. 8^{1/2}.

Assumptionskapellet (Ordrupshøj) Onsdag Kl. 4^{1/2} Eftm. Matutin (ingen Velsignelse). — *Skærtorsdag* Kl. 6^{1/2} stille Messe. Kl. 4^{1/2} Matutin. — *Langfredag* Kl. 7^{1/2} Form. Gudstjeneste. Kl. 2 fransk Prædiken. Kl. 4^{1/2} Eftm. Matutin. — *Paaskelørdag* begynder Ceremonierne Kl. 7^{1/2}, derefter Messe.

St. Annæ Kirke Palmesøndag Kl. 6 og 8 stille Messe. Kl. 9^{1/2} Palmevielse og Højmesse m. Lidelseshistorien. Kl. 6 Andagt. — *Skærtorsdag* Kl. 9 Højmesse. Kl. 6 Aft. Andagt til det allerh. Sakramente m. Præd. — *Langfredag* Kl. 10 Gudstjeneste. Kl. 6 Aft. Ko.svej m. Præd. — *Paaskelørdag* begynder de kirkelige Ceremonier Kl. 7 og Højmesse ca. 8^{1/2}.

St. Andreas Kirke (Ordrup) Palmesøndag Kl. 9^{3/4} Palmevielse, derefter Højmesse med Oplæsning af Lidelseshistorien. Kl. 5 Fasteprædiken og Andagt. — *Skærtorsdag* Kl. 8 Højmesse med

Procession. Kl. 7 Aften Andagt til Ære for Alterets helligste Sakramente. — *Langfredag* Kl. 10 højtidelig Gudstjeneste med Af-syngelsen af Lidelseshistorien, Korsets Hylding, Procession og Præsantificatmesse. Kl. 6½ Aften Prædiken og Andagt. — *Paa-skelørdag* begynder Ceremonierne Kl. 7, Levitmesse henved Kl. 8¼.

„Ny dramatisk Forening“

opfører

2. og 3. Paaskedag den 17. og 18. April 1922 Kl. 7½ pr.
i St. Knuds Skole, Stenosgade 4B

„Fantomer“ ; „Eftersøgt“

Lystspil i 2 Akter

Farce med Sange i 1 Akt.

EFTERMIDDAGSFORSTILLING

2. Paaskedag den 17. April Kl. 2½ Eftm.

Kun for Skoleelever. — Billetter faas paa Skolerne.

BILLETTER til Aftenforestillingerne faas à Kr. 1,50 og Kr. 1.— i For-
eningens Sekretariat, Vestervoldgade 115, 4. Sal, Telf. 10,277; i Ka-
tholsk Boghandel, Stenosgade 3, Telf. Vester 3930; hos Portneren i
Stenosgade 4 samt hos S. Barfred, Silkeborggade 23, Tel. Øbro 4736v
og gennem Ungdomsforeningerne.

Udførligt Program faas ved Indgangen.

K.U.F. Sundby afholder sin Ungdomsfest

Søndag d. 23. April Kl. 7—1 i Stjernekroens hyggelige
Selskabslokaler, Thingvej 41.

Der bliver opført en Dilettantkomedie

»Stegekjældereren« eller »Den fine Verden«

Musikalsk Farce i 2 Akter

hvorefter der bliver Dans. — Billetter à 1 Kr. faas gennem

Katholsk Boghandel, *Portneren,* *Ludvig Campolin,*
Stenosgade 3. Stenosgade 4. Lombardigade 7,
Tlf. Amager 1010 y.

Pastor Jaworski,

Einer Nielsen,

Hans Bogbinders Allé 2 (Præstegaarden), Mecklenborggade 7, 4. Sal,
Tlf. Amager 653 x. Tlf. Amager 9 x.

Intet Billetsalg ved Indgangen! Husk at sikre Dem Billetter.

En Dame med god Haandskrift og Ordenssans kan faa Plads
enten straks eller senere hele Dagen eller mindst fra 1—4. Billet
mrk. »Plads« modtager dette Blads Kontor.

Elisabethforeningens Basar

afholdes **Palmesøndag den 9. April fra 10—7 og Mandag den
10. fra 10—3** i Bredgade 69 o. G. **Salg af de indkomne Gaver,
Tombola, Restauration. Thekoncert** om Søndagen. Ved Basa-
rens Slutning om Mandagen holdes **Auktion**. Lotterierne trækkes
af Pastoren paa Basaren Mandag Kl. 3. Hertil indbydes alle,
der har taget Lodsedler.

Sankt Hans Kapel i Hørsholm.

Siden Meddelelsen i Ugebladet d. 9/10 1920 er indkommen: 20
— 7 — 10 — 5 — 10 — 10 — 25 — 5 — 100 — 702,50 (sv. Kr. 500)
— 2 — 50 (indsamlet i 10 og 25 Ører) — 50 (indk. ved Salg af et
skænket Broderi) — 10, ialt Kr. 1006,50. — Bortlodningen i Febr.
1921 gav et Overskud af Kr. 330,50, hvorefter den samlede i Byg-
gefonden indgaede Sum andrager Kr. 15248,72.

For de indkomne Bidrag takkes herved hjerteligst,

Byggefondskomiteén.

Kirkelig Kalender.

9. April Palmesøndag.	16. April Paaskesøndag.
10. — M. Ferialdag.	17. — M. 2. Paaskedag.
11. — Ti. Ferialdag.	18. — Ti. 3. Paaskedag.
12. — O. Ferialdag.	19. — O. Oktavdag.
13. — To. Skærtorsdag.	20. — To. Oktavdag.
14. — F. Langfredag.	21. — F. Oktavdag.
15. — L. Paaskelørdag.	22. — L. Oktavdag.

Husk Faste-Almissen ind. 2. Paaskedag.**St. Josefs Gilde, st. 1885.**

Mandag den 10. April Aften Kl. 7^{1/2} pr. afholdes i Bredgade 67 Mindehøjtid for Gildets afdøde Protektor, Biskop Johannes, med Hr. Pastor Bernh. Jensen som Taler. — Efter Mindehøjtiden afholdes Generalforsamling med Indvielse af nye Medlemmer. Bestyrelsen.

Palæstina-Kollekt. Den aarlige Kollekt for de hellige Steder i Palæstina finder Sted Langfredag i samtl. Sognekirker.

Paaskekommunionen. Med Palmesøndag begynder Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af den hellige Kommunion.

Den stille Uge. Vor Herres og Frelzers *Lidelseshistorie* oplæses i denne Uge ved Morgengudstjenesterne i Kirkerne Palmesøndag, Tirsdag, Onsdag og Langfredag henholdsvis efter Evangelisterne Matthæus, Markus, Lukas og Johannes.

NB. Da Nummeret for den 16. April ønskes udsendt en Dag tidligere end sædvanlig, bedes alt Stof til Bladet ogsaa indsendt en Dag tidligere end ellers, senest Søndag den 9. April.

Paaske-Eksercitierne i Ordrup Præstegaard.

Deltagerne ventes til The Onsdag den 12. Kl. 7 Aften. Kl. 8^{1/2} er det første Foredrag. Ludv. Günther.

Alle Pengeforsendelser til det Apostoliske Vikariat bedes fremtidig foretaget ved Indbetaling paa

Postkonto 1471 Det Apostoliske Vikariat.

Denne Fremgangsmaade er for alle langt lettere og billigere. København den 2. April 1922. J. Oltrik, Provikar.

Barnejomfru. Katholsk Barnejomfru søges.

Lensgrevinde Holstein-Ledreborg, Lejre.

Paa Slægten von Euchs Vegne tillader jeg mig herved at bringe en dybtfølt Tak for al udvist Deltagelse i Anledning af vor Onkel, Biskop Johannes von Euchs Død.

Hamborg den 31. Marts 1922

Bernhard von Euch,
Sognepræst.

At Enkefru

Henny Haaber Larsen

er afgaaet ved Døden den 1. April bekendtgøres herved.

Begravelsen har fundet Sted i Helsingborg.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

FREMMEDESPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7
Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.
Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 16.

Søndag den 16. April.

1922.

INDHOLD: Alvorlige Paasketanker. — Thomas Mores Vid og Lune.
— »Katholske Børn i Fare«. — Uventet Visitats. — Et Interview. —
Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frankrig. England.
Rusland. — Avertissementer.

Alvorlige Paasketanker.

Endnu nogle faa Dage, saa vil Kirkeaarets største Festdag, Paaskedagen, kalde os til Kirken, og medens vi der i Andagt overværer den hl. Messe, den ublodige Fornyse af Jesu grusomme Offerdød paa Kalvariebjerget, mindes vi med Glæde den Herlighed og Glorie, han ved sin Offergering fortjente ikke blot for sig selv, men ogsaa for enhver, der trofast følger i hans Fodspor.

Ja, ogsaa for os vil en Gang en Opstandelsesdag opvinde, men den vil kun faa Lighed med Jesu Paaskedag, naar vi i vor jordiske Tilværelse af alle Kræfter har stræbt efter Lighed med hans Liv, og vor Sjæl saaledes er bleven omdannet efter hans Billede.

Stil dig derfor det simple Spørgsmaal: hvad har Kristi Evangelium hidtil virket i os; hvad Virkning har hans Ord og Gerninger, hans Offerdød og Opstandelse haft paa hele vor Tænke- og Levemaade? Er vi præget af Kristi Lære i vore Ord og Handlinger og i vort daglige Liv, eller er vi blot den korsfæstedes og opstandnes Disciple, saalænge vi knæler i Kirken, og udenfor Kirken maaske lige saa ukristelige som Jøder og Hedninger? Med andre Ord, er det sandt, hvad Verden saa ofte bebrejder os, at den Kristnes Adfærd ikke staar i noget Forhold til Kristendommens Lære, og at vi i vore Ord og

Handlinger er lige saa egoistiske, lige saa ubarmhjertige, lige saa beregnende som hele den øvrige Verden?

Ja, desværre er det en sørgelig Sandhed, at der er mange, der har hørt Kristendommens høje Lære om Livets eneste Maal og betegnet sig med Jesu Kors og spist hans hellige Kød og Blod, og dog er alt dette virkningsløst for dem. Tankerne kryber langs Jorden, og de har ved alt dette ikke faaet en anden højere Retning, Viljen har ikke faaet ny Energi, Handlingerne ikke det evige Maal, med andre Ord: mange Kristne er Kristne af Navn.

Og ved du, hvad din Frelser har sagt om dem? Han sammenligner dem engang med overkalkede Grave og kalder dem en anden Gang rent ud sine Fjender, idet han siger: »Hvo som ikke er med mig er imod mig.«

Lad nu ikke vore Fjender faa Ret, gør ikke den herlighedsfuldt opstandne til din Fjende ved at være lunken og ligegyldig overfor dine religiøse Pligter og saaledes udfordre hans Vrede. Bring ikke ved sliq Adfærd din udødelige Sjæl i evig Nød og Fortabelse, saa din Frelasers kærlighedsfulde Forløsergerning lægges øde. Og har du maaske hidtil været lunken og overfladisk, har du maaske hidtil kaldt dig Kristi Discipel uden at følge hans Ord, da lad det fra i Dag blive anderledes. Rejs dig med den Opstandne af Dødens Favn, dø med ham for at opstaa med ham, og sig, at du fra i Dag vil følge Apostlens Ord og ikke yderligere vil vandre som Hedningerne, lænket i Sindets Forfængelighed, formørket i Forstanden, fremmed i Guds Liv, men at du vil fornye din Sjæl, udrense den gamle Surdejg og føre et Liv der er værdigt til dit Navn som Kristen d. v. s. som Kristi Tilhænger. Aflæg derfor Løgn og tal Sandheden; bliv ikke vred og lad ikke Solen gaa ned over din Vrede. Intet ondt skal udgaa af din Mund, men al Bitterhed og Vrede og Harme og Skrig og Bespottelse skal vige bort fra dig tillige med al Ondskab. Vær velvillig mod din Næste, barmhjertig mod den ulykkelige og tilgiv din Modstander, ligesom ogsaa Gud i Kristus har tilgivet dig. Og spørger du: Hvorledes kan jeg det? saa svarer jeg atter med den hl. Apostel Paulus: Du kan det i Kristus den opstandne. Han vil være dit Lys paa Livets Vej og din Hjælp og Tilflugt i Frelsens Farer; paa ham kan du stole til enhver Tid og med ham overvinde enhver Hindring.

Ch. Raabe.

Thomas Mores Vid og Lune.

Thomas More er en af Englands navnkundigste Mænd. Adskillige af dette Blads Læsere vil kende ikke saa lidt til hans Historie; de, der ikke gør det og skulde bryde sig om det, vil jeg henvise til min Bog Fra Henrik VIII's Dage, hvor der findes den udførligste Skildring af ham paa Dansk. Her skal kun mindes om, at han, skønt mangeaarig Ven af Henrik VIII og dennes Storkansler, alligevel blev dømt til Døden og henrettet 1535 af den samvittighedsløse Tyran, fordi han ikke vilde svigte den katholske Kirke og erkende Kongen af England for den engelske Kirkes Hoved. Han er siden sin Martyrdød stedse bleven æret som et af Kirkens frejdigste Vidner og af dennes øverste Hyrde optaget i de »saliges« Tal.

Der er en Egenskab, der i ganske ejendommelig Grad særpræger Thomas More fremfor de allerfleste af Kirkens Stormænd og Helgener, det ubetvingelig gode Humør og Forkærlighed for Spøg og Morsomheder. Han selv klager — vel næppe ret alvorligt — over den *fun*, han ikke kan betvinge, hvilken netop gør Læsningen af hans Skrifter til saa let og fornøjeligt et Stykke Arbejde. Hans engelske Hovedbiograf, Redemptorist-Pateren Bridgett, har skreven en stor Bog blot om Thomas Mores Vid og Morsomheder, uddraget af hans Skrifter. Jeg vil her i det følgende prøve at gøre noget lignende, men blot holde mig til et eneste af hans Skrifter, der — forbavsende, naar dets Oprindelse betænkes — i ganske særlig Grad udmærker sig ved de omtalte friske, fornøjelige Egenskaber.

Det Værk, jeg tænker paa, er hans navnkundige *Dialogue of Comfort against Tribulation*, hans Trøstebog i Trængselsliden. Det er en ret stor Bog paa over 300 tættrykte Oktavsider, hvori Thomas More giver en Retfærdiggørelse af Guds Førelser med Menneskene i deres Ulykke. Skønt Bogen snart er 400 Aar gammel, kan den næsten læses som en Bog, der er skreven i vore Dage; den bringer et Væld af Trøst til forsagte, ulykkelige, fristede Mennesker og er samtidig fuld af sprudlende Lune, Vid og godt Humør som faa Bøger baade af denne og anden Art.

Og den Bog blev skreven, da Thomas More sad indenfor Towers tre Meter tykke Mure og ventede paa sin forsmædelige Død: at blive hængt, endnu levende skaaret ned og parteret i fire Stykker, en Dom, som dog ved Henrik VIII's »Naade« blev forvandlet til Halshugning!

Uden at gøre Forsøg paa nogen Gruppering skal jeg, idet jeg blader Bogen igennem, meddele Prøve efter Prøve paa det, som denne lille Artikels Overskrift angiver. Det vil blive Steder, hvor den inderligste Gudhengivenhed og oprigtigste Fromhed taler, alt præget af det sundeste, glade Humør og en hjertelig Munterhed, et af de herligste Eksempler paa, hvor langt ægte Fromhed er fjernet fra sur Alvor og kedsommelig Højtidelighed.

Om Bønnen taler Thomas More naturligvis mange Gange. Denne kan til nogle Tider være langt mere værd end til andre, en Sandhed, han levendegør meget anskueligt, naar han siger: »Martyrerne bad i deres Dødskamp ikke lange, lydelige Bønner, men en eneste Tomme af en saadan Bøn, bedt i denne Pine, var en hel Alen, ja endnu mere værd end nogen, endog af deres egne Bønner, bedt til andre Tider.«

Den rige er ofte en taabelig Mand, siger Thomas More. Han tager med største Tilfredshed mod Rigdom og Overflod fra Guds Haand og siger: »Jeg takker dig i Sandhed, Herre, for alt dette af hele mit Hjerte, og jeg vil aldrig ophøre med at elske dig inderlig, saa længe du ikke lader det gaa mig værre.« En gammel taabelig Mand bliver lige saa snaksom som en gammel Kone. Han sidder i Kakkellovnskrogen ved en Kop varm Drik og stegte Æbler og savler og drikker og snakker.

Om Snaksomhed handler følgende muntre Historie. Der var en meget dydig Nonne, som havde en meget dydig og anset Stilling i et Kloster i streng Afsondrethed fra Verden. Hun havde en Broder, som hun ikke havde set i de mange Aar, hun havde været i Kloster. Han var ogsaa en meget dydig Mand og havde været langt borte ved et Universitet og der taget Doktorgraden i Theologi. Da han kom hjem, tog han straks hen for at besøge sin Søster, da han højlig glædedes over hendes Dyd. Hun kom da saa til Gitteret i Taleværelset, som de kalder det, og

efterat deres hellige Løsen var udtalt paa begge Sider, som de brugte det paa det Sted, tog den ene den anden ved Spidsen af Fingeren (for det var umuligt at presse en Haand gennem Gitteret), og straks begyndte Damen at holde en Prædiken om denne Verdens Syndighed og Kødets Skrøbelighed og den onde Fjendes snedige Veje og give sin Broder mange gode Raad om, hvorledes han skulde beherske sit Legeme for at frelse sin Sjæl, og før hun endnu var færdig, havde hun fundet en lille Fejl hos sin Broder, hvorfor hun sagde: »I Sandhed, min Broder, jeg undrer mig virkelig over, at du, som har studeret saa længe og er saa lærd en Mand og er Doktor i Guds Lov, nu ved vort Møde — vi ses jo saa sjælden — ikke har givet din Søster, en stakkels ulærd Sjæl, en eller anden nyttig Formaning. For jeg tvivler ikke om, at du maa kunne sige mangen god og nyttig Ting.« »I Sandhed, gode Søster,« svarede hendes Broder, »jeg kan ikke komme til for dig. Thi din Tunge har ikke et Øjeblik hørt op og sagt nok for os begge to.«

Hvorfor Thomas More saa ofte blander Spøg og morsomme Historier ind mellem de alvorlige Emner, han behandler, oplyser han selv ved at fortælle følgende Historie: En from Præst talte i en Prædiken om Himmels Herlighed og Glæde. Hans Tilhørere lyttede med Glæde dertil og glemte alt, hvad denne Verdens er, men da han blev lidt længe ved, faldt de i Søvn. Præsten lod, som om han ikke bemærkede det, men sagde blot pludselig til dem, at nu vilde han fortælle dem en morsom Historie. Ved disse Ord løftede alle Hovederne i Vejret og lyttede med spændt Opmærksomhed. Da Søvnens Magt paa denne Maade var brudt, hørte de ham igen fortælle om Himmelen. Paa hvilken Maade denne gode Præst irettesatte sine Tilhørere for deres Sløvhed, naar det gjaldt det, vi arbejder hele Livet for at naa, og deres Iver og Lyst, naar det gjaldt Spøg og Narrestreger, husker jeg ikke, og det er ogsaa i denne Sammenhæng ligegyldigt. Men nærværende er tilstrækkeligt for vort Formaal; thi naar I spørger mig, om Mennesker under Livets Trængsler ikke nok somme Tider maa forfriske sig ved verdslig Spøg og Adspredelse, kan jeg kun svare, at hvis et Menneske ikke

bestandig kan holde Hovedet oprejst og høre tale om det evige Liv, uden at han af og til forfrisker sig ved Spøg og Narrestreger, saa maa man lade ham have dette Hjælpemiddel, da der ikke findes noget andet. Bedre vilde det være, om det ikke behøvedes; men der er ikke noget at gøre ved det.

Af saare alvorlig Natur er følgende lille Historie. Der var en Mand, som altid plejede at sige, at saa længe han levede, vilde han gøre, hvad han havde Lyst til, for naar han døde, var der tre Ord, der nok skulde klare alle Vanskeligheder for ham. Men saa skete det hverken værre eller bedre, end at hans Hest, længe før han blev gammel, snublede med ham paa en raadden Bro; mens han nu arbejdede paa at klare Vanskeligheden, saa han, at det var umuligt andet, end at han vilde styrte i Vandet, og udbrød, idet han gik paa Hovedet derved: Saa til Djævelen! Og saa druknede han med de tre Ord paa sine Læber, han, som havde pralet i sit elendige Liv med, at hans sidste Ord nok skulde hjælpe ham. Og derfor skal ikke et eneste Menneske synde i Haab om Naade; ingen ved, hvor ofte Angerens kostbare Naade vil blive ham tilbudt.

Thomas More havde en fortrinlig Evne til at iagttage og beskrive sine Medmennesker. Hvor ypperligt tegner han f. Eks. ikke i følgende Skildring en ivrig protestantisk Prædikant, saa vi ser ham levende for vore Øjne og kunde gaa hen og finde Magen til ham paa mangen Prædikestol i Kirke og Missionshus i vore Dage. Jeg synes, jeg kan høre ham endnu, siger han, den ivrige Mand med den høje og skingrende Stemme. Han talte vældigt mod Faste og al Slags Bod, hvilket han kaldte Menneskepaafund. »Lad fare jeres gnavne Bodsøvelser og Forsæt om Forbedring og søg ikke andet til Frelse end Christi Død. For han er vor Retfærdighed og vor Frelse og hele vor Fyldestgørelse for alle vore dødelige Synder. Han gjorde fuld Bod for os alle paa sit pinefulde Kors, han tvættede os der alle rene med Vandet fra sin søde Side og bragte os ud fra Djævelens Snare ved sit kostbare Blod. Lad derfor fare, lad derfor fare, besværger jeg eder, disse Menneskepaafund, jeres taabelige Faste og jeres vrantne Bod, formindsk ikke Christi Fortjenester, og søg ikke at frelse jer selv. Det er

Christi Død, siger jeg jer, der skal frelse os alle, Christi Død, siger jeg igen, og ikke jeres egne Gerninger. Lad derfor jeres Fasten fare, og støt jer til Christus alene, I gode kristne Folk, for Christi kære bitre Lidelses Skyld.«

Saa højt og saa skingrende raable han Christus ind i deres Øren, og saadan blev han ved at skraale op om Christi bitre Lidelse, og saa gribende løb de søde Taarer ned ad hans Kinder, at jeg ikke undrede mig over at se hans stakkels kvindelige Tilhørere græde, for han fik mit eget Haar til at rejse sig paa mit Hoved. Ved saadan Prædiken blev Menigheden da i den Grad vildledt, at nogle brød Fasten paa Fastedagene, ikke af Skrøbelighed og Modvilje, men næsten af Andagt, at de ikke skulde gøre noget Skaar i Christi bitre Lidelse. Se, den Slags Prædikanter misbruger Christi Navn og bitre Lidelse meget mere end flere Hundrede Spillere, som ved deres Tærningebord sværger og forbander sig selv ved hans hellige bitre Lidelse. Disse Prædikanter skjuler listigt deres Bestræbelser ved stadig at nævne Christi Navn og skraale hans Lidelser ind i Folks Øren, idet de glemmer, at Kirken altid har lært, at al vor Bod uden Christi Lidelse ikke er en Bønne værd. Og de faar Folk til at tro, at vi vil frelse os selv ved vore egne Gerninger uden Christi Død, medens vi tværtimod bekender, at hans Lidelse ene og alene fortjener uendelig mere for os, end alle vore Gerninger gør; men det er hans velbehagelige Vilje, at vi ogsaa skal tage Pine paa os selv med ham, og derfor byder han, at alle, som vil være hans Disciple, skal tage deres Kors op og følge ham efter.

Hvorledes en Kone kurerede sin Mand, der var nærmest sindssyg af religiøs Fanatisme, fortæller han en morsom Historie om. Denne Mand havde af Kærlighed til Frelseren faaet den vanvittige Idé, at han paa Langfredag vilde dræbe sig selv for dennes Skyld, som hin var dræbt for hans Skyld. Hun gjorde slet ingen Indvendinger herimod, men foreholdt ham kun, at naar han vilde dø for Christus, som Christus var død for ham, var det kun sømmeligt, at han døde paa samme Maade. Men det kunde da saa ikke blive for egen Haand, han døde, men for en andens, for Christus dræbte sig dog ikke selv. Og

for at hendes Mand ikke skulde behøve at tage flere med paa Raad, hvad han for øvrigt var meget uvillig til, tilbød hun, at hun hemmelig selv vilde korsfæste ham paa et stort nyt Kors, han havde lavet til at ophænge et nys udskaaet Christusbillede paa. Derover blev han meget glad; men saa mindede hun ham om, at Christus i Forvejen blev bunden til en Søjle og hudstrøgen og derefter kronet med Torne. Derpaa bandt hun ham — med hans egen Billigelse — fast til en Stolpe og piskede ham kraftigt og længe, alt mens hun bad ham bære det taalmodigt for Christi Pines Skyld, hvorpaa hun løsnede ham og bad, om hun nu maatte komme med en Tornekran, hun havde bunden, og drive den fast og godt ned paa hans Hoved. Dertil svarede han, at han syntes, det kunde være tilstrækkeligt denne Gang med Hudstrygningen, og at han vilde bede Gud om Henstand med det øvrige til næste Langfredag. Men da den kom igen det følgende Aar, var hans Lyst forbi, han længtes ikke efter at følge Christus videre.

Mod Forfængelighed taler han kraftigt, som naar han fortæller om en god og gudfrygtig Mand, der en Dag — som saa ofte — saa sin Kone pine og plage sig selv for at se smuk og forførende ud, saa, hvorledes hun med Kraft strammede sit Haar op paa Hovedet for at faa en bred og høj Pande og snørede sin Krop sammen for at blive saa tynd og smal om Livet som vel muligt, begge Dele til hendes store Pine og for en Smule verdslig Pris og Berømmelses Skyld. »I Sandhed, min Kone,« udbrød han, »hvis Gud ikke giver dig Helvede, gør han dig stor Uret. Det har du virkelig et rimeligt Krav paa, for du betaler nok derfor og gør dig Ulejlighed nok for at erhverve det.«

Det kan tit være vanskeligt at undgaa at tænke paa visse syndige og skændige Ting; men det daarligste Midtel herimod er vel nok stadig væk at formane en til at lade være at tænke paa disse Ting. Det er lige saa daarlig en Udvej som det Middel, Thomas More har hørt anbefalet mod Tandpine, nemlig at man skal gaa tre Gange over en Kirkegaard og ikke en eneste Gang tænke paa en Rævehale. Thi faar man ikke Midlet at vide, kan det jo

ikke komme til at gøre nogen Nytte, og faar man det at vide, kan man ikke lade være med at tænke paa det, man netop ikke maatte.

Om alle jordiske Tings Usikkerhed og Forgængelighed bringer han følgende aandfulde Billedtale: Hvis den hele Verden besad en fornuftig Sjæl, som Plato i sine Fantasier har drømt om, og hvis den forstod og kunde lægge Mærke til alt, hvor vilde saa f. Eks. den Jord, hvorpaa en Fyrste bygger sit stolte Slot, le for at vise ham sin Ringeagt, naar den saa ham bryste sig af, at han og hans Efterkommere til evig Tid skulde være Herrer her. Og den vilde sige til ham: »O du taabelige og ynkelige Sjæl, der bilder dig ind at være som en Halvgud her og er i al din Herlighed saa ringe og lille; jeg, den Jord, hvoraf du er saa stolt, har haft Hundreder af saadanne Herrer, som du ogsaa selv kalder dig, og hvis Navne du aldrig har hørt. Og nogle af dem, som saa stoltelig gik hen over mit Hovede, ligger nu dybt nede i min Mave, og min Side skjuler dem; og mangen en skal, som du nu, efter dig kalde mig sin sin Ejermand og ikke kende dit Navn, ja end aldrig have hørt det.

Udvortes Høflighed brød Thomas More sig saare lidt om. Han fortæller om en Mand (Manden er vistnok ham selv), hvem det ikke gjorde saa stor Fornøjelse, at tyve Mænd knælede ned for ham, som det gjorde ham ondt at knæle ned en eneste Gang, da han havde ondt i sit Knæ. Den samme fornemme Mand i Kongens Tjeneste sagde (og jeg er vis paa, han mente, hvad han sagde, føjer Thomas More til), at tyve Mænd, der stod barhovedede foran ham, ikke holdt hans Hovede halvt saa varmt, som naar han beholdt sin egen Hue paa. Han havde heller aldrig saa megen Fornøjelse af deres Staaen barhovedede foran ham, som han havde Besvær af en Forkølelse, han engang havde faaet af at staa barhovedet længe foran Kongen.

»Om den Skam, der er forbunden med Døden for Troens Skyld« er Titelen paa et af de sidste Kapitler i den udmærkede Bog, hvoraf der i denne Artikel er gjort saa mange smaa Uddrag. Det var et saare aktuelt Emne for Thomas More selv, der hvert Øjeblik kunde vente at

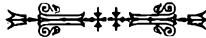
lide Døden for Troens Skyld. Hvorledes han saa paa den Skam, viser han saare smukt i følgende lille Lignelse: Hvis det skulde ske, min Ven, at du blev ført ad en bred og lang Gade gennem en stor og lang By, og at der langs hele Vejen, du gik, paa den ene Side var en Bunke pjaltede Tiggere og vanvittige Mennesker, som foragtede dig og haanede dig og kaldte dig med de skammeligste Navne, de kunde finde paa, og raabte de modbydeligste Ord efter dig, som kunde tænkes, og at der paa den anden Side af samme Gade, ad hvilken du blev ført, stod en Skare ypperlige Mennesker i en skøn Række, udelukkende vise og gudfrygtige Folk, som priste dig og opmuntrede dig mere end femten Gange saa meget, som disse pjaltede Tiggere og vrælende vanvittige havde skældt dig ud, vilde du saa frivillig opgive din Vandring af Skamfuldhed for disse vrælende Tossers og ynkelige Tiggeres Skyld, eller vilde du ikke hellere fortsætte din Vej med godt Humør og glad Hjerte, idet du følte dig saare hædret ved den gode og kloge Skares Billigelse og Pris?

Thomas More gik sin sidste trange Vej uden at bryde sig om Taaberne paa den ene Side af denne. Og han gik den ikke alene med Mod som den, der ikke er bange, men med et Humør, som gik han til en munter Fest: »Hug ikke i mit Skæg,« sagde han til Skarpretteren, »for det har i hvert Fald ikke gjort sig skyldigt i Højforræderi.« Det kom altsammen af hans store Vished om at indgaa til Guds Herlighed. Herom skriver han i Slutningen af sin Trøstebog: »Til denne store Herlighed kan intet Menneske komme hovedløst. Vort Hovede er Christus, og derfor maa vi slutte os til ham, og som Lemmer paa hans Legeme maa vi følge ham, hvis vi vil komme derhen. Han er vor Fører, der fører os derhen, og han er traadt ind før os. Og den, som vil komme ind bagefter, maa derfor vandre den samme Vej, som Christus vandrede. Men den Vej var den, som hans Fader havde beredt ham, som han sagde til de to Disciple, der vandrede med ham til Emmaus: Burde ikke Christus lide dette og saaledes indgaa til sin Herlighed? Hvem vilde ikke skamme sig ved at ønske at kunne gaa let og mageligt

ind i Christi Rige, naar denne ikke selv gik derind uden Pine?»

Bogens sidste Ord er et godt Ønske for Læseren, med hvilket her ogsaa skal sluttes. »Jeg bønfalder vor Herre,« siger han, »at han i Læserens Bryst vil aande sin Hellighed ind, at denne vil lære ham indvortes i Hjertet, thi uden ham betyder det kun lidt, hvad Lærdom al Verdens Munde vilde være i Stand til at fylde hans Øren med.«

Niels Hansen.

„Katholske Børn i Fare.“

Det Nødskrig, som Pastor Smitz i Nakskov udsendte gennem sin Artikel i Ugebladets Nr. 8, er godt paa sin Plads og vil sikkert finde stor Genklang i mange katholske Hjerter og i Særdeleshed i mange Præstehjerter.

Denne Børneelendighed er i det hele og store almindelig, hvor Katholikerne er de faa blandt Protestanterne. Overalt maa man, som P. Smitz, meget mere beklage »mistede« Børn end døde Børn. Derfor er det godt, at han gjorde sig til Talerør baade for Præsterne og for Børnene.

Og til undskyldende Indledning for de stakkels polske Piger, der i Aarevis er borte fra Hjemmet, der er unddraget Forældrehjemmets velsignende Indflydelse og udsat for alle en overmættet og udsmykket Kulturs Fristelser, og som til Slut ligger under for Fristelsen, vil jeg tilføje: Disse Piger, som bringer deres Børn til Verden, er ikke de værste, men de, som ikke bringer deres Børn til Verden. Og om denne første Kategori, som de polske Piger hører til, ved man endnu slet ikke, om de frivillig er gaaet i Nettet, eller om de er lokket dertil, eller endog bleven drevet ind deri, maaske med Udnyttelse af deres Svaghed, deres Værgeløshed, deres Fattigdom og Nød. I hvert Tilfælde kan man, bortset fra nogle enkelte, gennemgaaende anføre menneskelig Svaghed som Undskyldningsgrunde;

medens Personerne af den anden Kategori ikke blot er faldne, men Forbrydersker, der ikke blot ligger under for deres Sanseligheds Fristelser, men ogsaa har læsset en himmelraabende Blodskyld mod det 5. Bud paa sig. De har vel Mod til at synde, men ikke til at bære de naturlige Følger af deres Synd og derved paatage sig Boden derfor, idet de tilstaar deres Skam og paa ulovlig Maade bliver Mødre. Gennem en ny meget værre Forbrydelse bortkaster de deres udjævnende eller, om man vil, erhverve i Moder-værdighed, og unddrager sig de ved Fejltrinet paalagte Pligter. De kaster en Kaabe om sig, vævet af Løgn, Hykleri og Skinhellighed og har tilmed den Frækhed for Offentligheden at bære den forlængst for en »Ret Linser« pantsatte Jomfruelighedens Krone. Dertil kommer i mange Tilfælde den store Uret, som det undertiden bringer med sig, at en god, ung Mand, der troede at ægte en ufordærvet Jomfru, senere til sin største Skuffelse mærker, at han er blevet bedraget.

Den, der er tilbøjelig til at kaste Sten paa en polsk Pige, skal først gøre sig selv to Spørgsmaal og søge at besvare dem: »Hvem er Barnets Fader? Hvorledes kom Pigen til Fald?«

Men naar Børnene nu engang er der, saa er de der, og saa maa der i alle Tilfælde sørges for dem. De er de fattigste og mest trængende blandt de fattige, og naar der tilmed allerede fra deres Fødsel hefter en Plet ved dem paa Grund af deres Herkomst, saa er de jo selv ganske uskyldige heri og bærer blot Følgerne af deres Forældres Synd, og man skal derfor føle saa meget større Medlidenhed med dem. De maa hverken prisgives Livsfare eller Elendighed og først og fremmest ikke blive udsat for den Fare at miste det højeste Gode, som de trods alt besidder lige saa vel som alle andre katholske Børn, den hellige Tro. Det vilde blandt alle de Ulykker, der kan komme over dem, være det værste.

Nu drejer det sig om det praktiske Spørgsmaal, hvorledes de kan hjælpes. For at løse dette Spørgsmaal tilfredsstillende, saa at alle Børn, der svæver i Fare, bliver hjulpet, maa en Mængde Besværligheder overvindes. Overtagelsen af Plejen og Opdragelsen af uægte Spædbørn er jo,

set fra det menneskelige, forretningsmæssige Standpunkt noget af det sværeste og utaknemmeligste, men set fra det overnaturlige Standpunkt er det en af de skønneste Opgaver. »Hvem der tager sig af en af disse Smaa, han tager sig af mig«, »Hvem der forarger en af disse Smaa, ham var det bedre, en Møllesten blev hængt om hans Hals o. s. v.«

Den første og den bedste Vej til at hjælpe Børnene vilde vel være at anbringe dem i gode katholske Familier, og naar det drejer sig om polske Børn saa hos gode Polakker. Men gode katholske Familier er nu paa den ene Side gennemgaaende fattige og paa den anden Side selv rigelig velsignet med Børn, saa det i mange Tilfælde trods god Vilje vilde være simpelthen fysisk umuligt at ordne Sagen saaledes, naar ikke en ordentlig og regelmæssig Understøttelse kunde ydes. Ikke desto mindre vilde man dog sikkert finde mange katholske Familier, der kunde og vilde tage et Barn til sig, thi den sande Kærlighed — eller Kærligheden for Kristi Skyld — gør meget muligt, som ellers synes umuligt, hvis man nu blot kunde finde disse Familier.

En anden Vej vilde det være at grundlægge Spædbørnehjem i tilstrækkeligt Antal, hvor ethvert Barn, der er i Nød, kunde optages, saaledes at enhver katholsk Moder kunde leve i den Tanke: »Kommer engang den svære Dag, hvor jeg tvunget af Nøden maa skille mig fra mit Barn, saa ved jeg, hvor jeg skal gaa hen, og jeg ved, hvor mit Barn kan være, jeg ved, hvad der bliver af det, og jeg ved ogsaa, at jeg ikke behøver at give Afkald paa min Moderret for den Hjælp, der her bydes mig.«

Men hvorledes faa de nødvendige Huse og det nødvendige Personale, som ikke blot skal have den nødvendige Uddannelse, men ogsaa den nødvendige Kærlighed og fremfor alt besidde den nødvendige Taalmodighed til Udholdenhed — og saa sidst, men ikke mindst, hvorfra kommer Midlerne til at underholde Husene, Børnene og Plejepersonalet? I disse Spørgsmaal ligger de Hovedbesværligheder, der vilde være at overvinde. Der bliver i Danmark samlet saa meget ind og gjort saa meget, af Ikke-Katholikker og af Katholikker, for Wiener-Børn, for tyske Børn, for rus-

siske Børn o. s. v. for at lindre deres legemlige Nød. Man skulde dog engang, som P. Smitz antyder — energisk tage fat paa at lindre de katholske Børns store aandelige Nød i Danmark. Der bliver jo allerede gjort meget privat og offentligt, men langt fra tilstrækkeligt, saaledes som den gode Præsts Nødraab viser det.

At en »frisk Foraarsvind gaar gennem det katholske Danmark« er umiskendelig, overalt begynder det at knoppes mægtigt for senere at blomstre, og specielt tager Missionsbevægelsen en glædelig Vending, jeg mener Deltagelsen i Foranstaltningerne for Hedningemissionen, vel et af de største Tegn paa, at Folk igen begynder at lænke og føle ægte katholsk. Jeg erindrer blot om de stadig tilbagevendende Beretninger om Missionerne, der gaar igennem Danmarks katholske Presse, og om den sidste opløftende Beretning om Jesu-Barndomsforening her i Ugebladet

Denne storartede Bevægelse skal paa ingen Maade lide noget Afbræk, tværtimod den skal stadig blomstre kraftigere og udvikle sig, men for denne skønne apostoliske Hjælpeaktion maa vi ikke glemme Sjælenøden hos vore egne Børn i vort eget Land.

I vore Sygehuse bliver Tusinder af Ikke-Katholikker vel plejet og forsørget. Det er meget smukt og meget rosværdigt og sikkert til stor Nytte for den hl. Kirke, thi det drager sikkert Guds Velsignelse ned over vort Arbejde, skaffer Kristi Kirke Anseelse og Indflydelse, — men hvad nytter det alt, naar vore egne katholske Børn gaar tabt for Kirken, naar vor Frelasers kæreste Venner skriger efter Brød, og der ikke er nogen, der rækker dem det.

Den hl. Paulus siger: Gør godt mod alle, men fremfor alt mod Troens Husfæller.

Utvivlsomt vil den smukke Artikel af den ivrige P. Smitz finde den rigtige Genklang i mange katholske Hjerter, og ikke faa vil sikkert sige: »vi maa hjælpe, og vi vil hjælpe — men hvorledes?«

Jeg vilde gerne tillade mig at sige baade mine Medbrødre og de Katholikker, der vil være glade for at hjælpe, min Mening om denne Sag.

Vi har her i Landet en Afdeling af Bonifaciusforeningen, nemlig Ansgarius-Bonifaciusforeningen for det kirke-

lige Behov i Danmark; maaske lod en lignende Afdeling af Jesu-Barndoms-Forening, der arbejder for Børnene i Hedningemissionen, sig skaffe til Veje, og den skulde saa arbejde for de i Fare svævende katholske Børn i Danmark.

Der maatte da først findes et Navn, der har Tiltrækningskraft, som f. Eks. »Dansk-Børne-Korstog« eller noget lignende. Foreningen skulde i Hovedsagen udfolde sin Virksomhed i tredobbelt Retning.

- I. Frem for alt skulde et godt funktionerende Efterretningsbureau indrettes, noget lignende som Arbejdsanvisningsbureauerne, vel nok bedst i »Nordens katholske Central«, i København. Dette Bureau skulde saa have Tilmelding om alle katholske Familier, som var rede til at tage et Barn til sig, og paa den anden Side ogsaa have Meddelelse om alle de Børn, der trængte til Hjælp. Bureauet skulde saa anbringe og fordele de Børn, det drejer sig om, saa vidt muligt i Overensstemmelse med Plejeforældrenes Ønsker.
- II. Foreningen maatte foranstalte en Indsamlingsvirksomhed i alle Dele af Landet, naturligvis efter indhentet Tilladelse og Anvisning fra Biskoppen, ved Hjælp af katholske Børn, katholske Foreninger o. s. v., ved Kollektor, ved Teaterforestillinger, Basarer og Velgørenhedsforestillinger af alle Slags, ved særlige Dage, ved Indsamling af Klæder, Linned, kasserede Sager, Legetøj, Indretning af Systuer o. s. v.
- III. Foreningen maatte søge med velovervejede Strategi at anvende og fordele sine Hjælpe midler ved Tilstaaelse af Understøttelser i Penge, Levnedsmidler, Klæder o. s. v. til de Plejeforældre, der behøver Hjælp ved Indretning af praktisk beliggende Børnehjem, især Spædbørnehjem, ved Antagelse af egnet Personale til disse Børnehjem o. s. v.

Til sidst vilde jeg endnu gerne understrege, hvad P. Smitz skriver i Slutningen af sin Artikel:

»Jeg overtager Børnenes Raab og bringer det videre til alle katholske Hjem. Og Raabet vil ikke forstumme, før det sidste Barn er i sikker Havn! Vi maa bringe det saa

vidt, at vi til enhver Tid kan sige til en Moder, som er endelig besluttet paa at afstaa sit Barn: »Giv mig Barnet, jeg vil sørge for dets Opdragelse.« Mange har allerede glemte de katholske Børn paa Landet. Men ogsaa der bliver Forholdene stadig mere fortvivlede. Derfor kommer vi til at udbrede vore Arme endnu videre for at faa alle vore Børn med i en fælles Kærlighed. Hvis det er nødvendigt, hvis vi ikke kan klare os paa anden Maade, saa maa vi forberede os paa at omdanne alle de mange »Dage« med Foraarsblomst, Høstblomst, Julestjerne o. s. v. til lige saa mange Dage for vore egne katholske Børn. Hvis vi ikke kan overkomme begge Dele, skal vi først lindre Sjælenøden, før vi kan tænke paa den legemlige Nød.«

P. Wolff.

Uventet Visitats.

Dybt, fløjsblødt Halvmørke fyldte Kirken. Mellem de mægtige Søjler, der stod som en Rad af halvt-skimtelige, taagevide Lysningsstrimer i det store, stille Kirkerum, hvilede en hellig Fred, der syntes at fylde hvert Hjørne, hver Sprække. Saa knirker en Dør oppe ved Højalteret, Lyden kommer ligefrem rullende ned gennem Midterskibet, hvis Murflader ligesom med en undrende Undertone kaster denne fredsforstyrrende Lydbølge tilbage, atter og atter, indtil den umærkeligt dør bort. . .

Pastor Petersen gaar med faste og afmaalte Skridt ned gennem Midtergangen. Han har intet Lys tændt, men Skridtenes tunge Fashed paa Fliserækken vidner om, at han er godt kendt her. — Pastor Petersen plejer at gaa op og ned ad Kirkens Gange, naar han forbereder en Prædiken — her er der Ro, og de gamle, ærværdige Mure, der har set Middelalderens Prælater og Reformationens Prædikanter, aander religiøs Stemning ud i Kirkerummet. Han agter at tale om Ansgar, den uforfærdede Lysbringer, der trodsede Fordomme og Farer og tændte Sandhedslyset i Hedenskabets Mørketid — ja, han vilde ligne ham med den store Sandhedens Stridsmand Morten Luther, der ligeledes trodsede Tidens Fordom, splittede Pavedømmets Sky-masser med et flammende Lyn, saa Sandhedssolen atter kunde skinne lyst her i Norden. Pastor Petersen skulde

lige til at uddybe den Tanke, da han saa en underlig Lysning inde mellem Søjlerne — hvad i al Verden — —

Pastor Petersen var en nøgtern og ligevægtig Sjæl, der absolut undgik at beskæftige sig med noget overnaturligt, uden hvad der var strengt nødvendigt for ham som Præst — men dette her — stod der ikke ligefrem en Skikkelse der i Lysbruddet? Pastor Petersen følte, det rislede ham koldt ned ad Ryggen — —

»Vær blot rolig, Broder — her i Herrens Hus træffer man ikke Stimænd og Røvere, Fred med dig,« lød det henne fra Lysdisen med en klangfuld, mandig Stemme.

»Hvem er det — og hvad skal De her?« spurgte Pastoren med en let Dirren i Stemmen.

»Du har selv kaldt mig — dine Tanker søgte mig, og jeg kommer til dig — jeg er Ansgar.«

Ganske pludselig følte Pastor Petersen en voldsom Trang til at kaste sig paa Knæ — ganske paa papistisk Vis — men besindede sig i Tide. Nu saa han Biskoppen tydelig — med Mitra, Stav og Ring — det var altsaa ingen Mystifikation, ingen daarlig Spøg — og saa var der jo dette Lys, der straaledede ud fra ham — det kunde ikke laves — han stod altsaa virkelig overfor noget overnaturligt. . . .

Bispen saa sig om i Kirken.

»Hvor er Evighedslampen?« spurgte han saa.

»Evighedslampen?« Pastor Petersen smagte lidt paa Ordet — saa faldt det ham ind — der var noget med Røgelse — farvede Kirkeruder — Evighedslampe — Knælen og — — Catholicisme.

»Evighedslampen — ja, det bruger vi nu ikke mere.«

»Hvorfor dog ikke? Det har været god Skik, at der stadig var et Lys, der viste, hvor vor Herre Jesus Kristus var i Tabernaklet.«

»Tabernaklet?« gentog Pastor Petersen i en undrende Spørgetone. »Vi har heller ikke noget Tabernakel her.«

»Er da det allerhelligste Sakramente ikke stadig her i Kirken, saaledes at hver Kristen kan gaa ind og bøje Knæ for sin Gud i Herrens Hus? Eller er Sakramentet nu kun i Kirkerne under den hellige Messe?«

»Vi holder Prædiken og Salmesang her — men den hellige Messe — det er noget, vi har afskaffet.«

»Hvad er det, du siger — er den hellige Messe afskaffet i Christi Kirke — hvad siger dog den hellige Fader i Rom til alt dette?«

»Den hellige Fader i Rom — ja, ham har vi ogsaa afskaffet. Alt det, Biskoppen her har nævnet, er noget, der brugtes i Middelalderen, i Papismens Tid. Men siden

kom Luther, en tysk Munk, der afskaffede alt dette, og det er hans rensede Lære, vi følger her i Danmark.«

»Men hvad lærer hans Kirke da?«

»Det er jo et vanskeligt Spørgsmaal nu lige for Tiden. Nogle Præster lærer jo endnu, at Christus var Guds Søn — andre nægter det.«

»Jamen — kaldes disse Mennesker da stadig Kristne? Da jeg drog herop, sendt af den hellige Fader, Petri Efterfølger som Kirkens eneste retmæssige Styrer, i hvis Haand Gud selv har lagt Nøglerne, da bragte jeg netop det store Budskab herop, at Jesus Christus, Guds enbaarne Søn, var født og var død for os paa Korset og genopstanden fra de døde! Med hvilken Ret og hvilken Sendelse har da en tysk Munk vovet at uddrive den Kirke, Gud sendte mig for at indføre i Danmarks Rige. — Jeg ser, man har afskaffet Kristendommen her igen og indlært en kættersk Vranglære. Alt dette ser jeg alene af de faa Ord, du har sagt mig. Give Gud, at den sande Tro, jeg forkyndte det danske Folk, atter maa skinne lyst igennem de Vrangtroens Taager, der har formørket Folkets Sind. Nu har jeg talt til dig — og dette byder Ansgar dig forkynde det danske Folk. Hvorfor ærer I mig, der kun var et ringe Redskab i Herrens Haand, medens I spotter det, jeg tjente, og lader haant om den Tro, jeg bragte? Ser du ikke, min Søn, hvor selvmodsigende dette er? Gud lade atter Sandhedslyset tændes i de danske Hjerter!«

Synet forsvandt pludseligt, og Pastor Petersen stod ene i det mørke Kirkerum — men det var, som saa han stadig Lyset der, hvor St. Ansgar havde staaet, som om der var tændt et nyt, straalende Lys i hans Sjæl. Og han fulgte det Lys og sluttede sig til den Skare, der kæmpede for at genrejse den gamle Danske Kirke, den St. Ansgar bragte til vort Fædreland.

S. P. Fornjotur.

Et Interview.

I »Sydsjællands Venstreblad« (Næstved) for 31. Marts fanges vort Blik af et kendt Ansigt. Det er saamænd Pastor Steidl, der er kommet i Avisen. »Katholikerne arbejder. Interview med Pastor Steidl.« Saadan lyder Overskrifterne, og det er med Interesse, man læser den lille Artikel. Alle Pastor Steidls Venner vil sikkert

ogsaa glæde sig over at se, hvor han lager fat ogsaa paa sin nye Post. Vi skal senere bringe flere Oplysninger fra Næstved og i Dag nøjes med at gengive Interviewet i »Sydsjællands Venstreblad«:

»Den nye katolske Præst for Sydsjælland, Pastor Steidl, er en overordentlig initiativrig og energisk Mand, der med Kraft og Myndighed har taget fat paa et stort og omfattende Arbejde i sit store Præstekald.

Som en smuk Indledning til dette Arbejde staar de katolske Søstres Køb af Ejendommen Købmagergade Nr. 11, der hidtil har tilhørt Mejeriejer Rahbeck, men nu fra 1. Juni vil blive indrettet til Hospital med tilhørende medicinsk Afdeling.

Har De flere store Planer? spørger vi Pastor Steidl.

Ja, baade mange og store, svarer Pastoren. Saasart vi har overtaget Ejendommen i Købmagergade, vil den undergaa en Række gennemgribende Forandringer, især for den tilhørende store Havebygningens Vedkommende, og saa vil der meget hurtigt blive taget fat paa Hospitalsarbejdet. Foreløbig har vi søgt Amtslægens Assistance til Hospitalet, men det er Hensigten at knytte en Læge fast dertil med Assistance af katolske Søstre.

Er det rigtigt, at De vil bygge Kirke?

Ja, det er det rigtignok. I Løbet af ganske kort Tid vil vort Kapel paa Præstøvej ikke være stort nok, og derfor haaber vi i Løbet af et Aarstid eller to at faa de nødvendige Midler skaffet tilveje til at bygge for. Men det ligger altsaa ude i Fremtiden — —! Derimod er vi allerede nu stærkt optaget af Planerne om at faa oprettet en katolsk Skole i Næstved. —

Kostskole?

Ja, det maa det nødvendigvis blive. Vor Menighed er fordelt over hele Sydsjælland, Næstved, Vordingborg, Haslev osv., og mange af Eleverne udefra kan jo ikke rejse hjem hver Dag —!

Saa skal Kirken og Skolen ligge ved Siden af hinanden.

Næh — — det har vi ikke tænkt paa. Kirken skulde jo ligge paa Kapellets Plads paa Præstøvej, hvorimod vi vil forsøge at købe en passende Ejendom til Skolen —.

Har De mange Medlemmer i Deres Menighed?

— Aa — vi har vel ialt en 6—700, men de er som sagt spredt over Sydsjælland — —!

Som man ser, er det store Opgaver, Pastor Steidl stiller for sig, og hvis hans Arbejde skal lykkes ligesaa godt

for ham her som paa hans tidligere Virkepladser, vil de blive løst.

Vi skal fremtidig bringe de katholske Gudstjenester i vor Gudstjenesteliste.«

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Katholsk Ungdoms Værn afholdt ordinær Generalforsamling 22. Marts. Efter en Sang holdt Hr. Pastor Bernh. Jensen et tankevækkende Foredrag om Ungdomsidealer, hvorpaa Hr. Pastor Günther foreslog Hr. Ingeniør Wissum som Dirigent. Efter at Formand og Kasserer havde aflagt Beretning om Virksomheden i Aarets Løb, takkede Hr. Premierlieutenant Wissum for den af Værnet ydede Støtte særlig overfor Spejderdivisionen. Man skred derefter til Valg, dels genvalgtes dels nyvalgtes følgende Herrer: Muremester A. V. Günther, cand. phil. Jos. L. M. Hoffmann, Pastor Bernh. Jensen, Ingeniør Mika, og Ingeniør Wissum; til Suppleanter: cand. jur. Danielsen, Johs. Hansen og Frøken Elisabeth Ronge; endelig genvalgtes d. Herrer Vejinspektør L. A. Nielsen og Premierlieutenant Wissum til Revisorer; alle Valg var eenstemmige. Under Generalforsamlingen holdt Formanden Mindetaler for afdøde Lehnsbaronesse Stampe-Charisius og for Biskoppen, hvilke Mindeord paahørtes staaende. — 30. Marts holdt Værnets Raad Møde. Her nedlagde Hr. Pastor Günther Formandsposten, som han har beklædt siden Værnets Stiftelse. Paa Pastorens Forslag valgte Raadet i Stedet til Formand Hr. Pastor Koch, som takkede for Valget og i en smuk Tale tolkede Værnets som alle Ungdomsforeningers Tak til den afgaaede Formand for hans mangeaarige store velsignelsesrige Arbejde i Ungdomssagens Tjeneste. De øvrige Medlemmer i Forretningsudvalget genvalgtes eenstemmigt: Kasserer Rodemester Olsen, Sekretær Lærer Johnsen og 4. Medlem Direktør Henrichsen.

— Søndag den 2. April Kl. 8 lod St. Josefs Gilde i Rosenkranskirken læse en Messe for sin afdøde Protektor, Biskoppen. Medlemmerne kunde jo kun komme til Stede en Søndag, og derfor valgtes denne Dag, skønt det ikke kunde blive nogen egentlig Sjælemesse. Den lille Kirke var fyldt til Trængsel, og Messen, der læstes af Pastor Bernh. Jensen, fik et meget højtideligt Forløb. Efter Evangeliet mindedes Pastor Jensen i nogle Ord den

afdøde Biskop, idet han gik ud fra Søndagens Evangelium: »Dersom nogen holder mit Ord, skal han ikke se Døden i Evighed.« Biskoppens Liv havde jo været viet til den Gerning at forkynde Herrens Ord. Kirkekorets smukke Sang, der skiftede med den store Forsamlings fælles Salmesang, og den store Fælleskommunion — det var netop ogsaa Skolens Fælleskommunion — gjorde denne Messe til en smuk og stemningsfuld Højtidelighed.

— Torsdag den 6. April havde Hertug Knuds Division atter indbudt Menighedens Gamle til en hyggelig Aften i Vesterhus, og ligesom sidst havde ca. 50 fulgt Indbydelsen. Ogsaa denne Gang blev det en smuk og fornøjelig Aften. Bænket om de lange Kaffeborde fulgte Gæsterne med Interesse Musikken af Organist Lind og Sangen af Fru M. Wissum. Derefter kom Oplæsning og Sang af cand. Hafstrøm. Stemningen blev saa god, at endog en af de gamle selv optraadte med en Sang. Til sidst vistes der Passionsbilleder, som Pastor Bernh. Jensen gav Forklaring til. — Hertug Knuds Division bringer herved alle de mange, der har hjulpet os med at gennemføre de to Fester for de gamle i Menigheden, sin Tak. Især takker vi de Assisterende, der velvilligst har medvirket ved Festerne, samt Hr. Direktør Anton Petersen og Hr. Frode Petersen, der med stor Rundhaandethed har ydet Bidrag til begge Festerne.

Frankrig. Den hellige Fader har i et Brev til Ærkebiskoppen af Paris erklæret, at den hl. Jeanne d'Arc skal være Frankrigs anden Skytshelgen. Brevet er fuldt af historiske Henvisninger af den største Interesse, og Paven meddeler, at den afdøde Pave Benedikt XV allerede havde forberedt dette Brev kort før sin Død. »Vi erklærer,« siger Paven, »i hele vor apostoliske Magts Fylde og stadfæster, at den salige Jomfru, Guds Moder, som er blevet optaget i Himmelen, er valgt til hele Frankrigs første Skytshelgen. Og vi erklærer og bestemmer med den største Glæde, at den berømte Jomfru fra Orléans skal være Frankrigs anden Skytshelgen, og som saadan skal man ære hende i hele Frankrig.«

— Denys Cochin, en af Frankrigs førende Katholikker, er afgaaet ved Døden i Paris i en Alder af 70 Aar. Baade som Videnskabsmand og som Politiker saa alle Partier i Frankrig op til ham med Beundring. Hele Frankrig husker den Dag, da Dørene til hans Palæ aabnede sig for Kardinal Richard, der blev jaget ud af sin Bispegaard. Under Krigen gemte Denys Cochin sin Opposition og tog Del i Regeringen i flere Aar. Efter Krigen anvendte han al sin Indflydelse paa at bedre Forholdet mellem Frankrig og den hl. Stol, og den diplomatiske

Forbindelses Genoprettelse skyldtes for en stor Del hans Arbejde. Stor Sorg havde Krigen ogsaa bragt ham, idet to af hans Sønner faldt.

England. Paa en Konferance, som »The Protestant Reformation Society« for nylig har holdt i Edinburgh, blev der klaget bittert over Katholicismens Freingang og Protestantismens Tilbagegang. Som Bevis fremførte man Elevantallet i Skolerne i de sidste to Aar. For to Aar siden fandtes der i Edinburghs Skoler 5854 katolske og 57668 protestantiske Børn, nu er der 6029 Katholikker og 56320 Protestanter. Mens de katolske Børns Tal altsaa i Løbet af 2 Aar er vokset med 175, er Protestanternes gaaet tilbage med 1348. Men i Glasgow er det endnu mere paafaldende: Der findes nu 2857 katolske Børn mere end for to Aar siden, men 1812 færre protestantiske Børn.

Rusland. I Følge det russiske Blad »Roul« er der sluttet en Overenskomst mellem Sovjet og den Hl. Stol, saa at alle katolske Præster og Ordensfolk nu frit kan virke i Rusland. Noget nærmere og mere paalideligt maa dog endnu afventes.

Kone søger Beskæftigelse 3—4 Gange ugentlig. Bill. mrk. »Husgerning« til dette Blads Kontor.

NB. Ligesom i Fjor vil der Paaskesøndag under Messerne i de fem københavnske Sognekirker i Stedet for den sædvanlige Kollekt blive foranstaltet en offentlig Indsamling til Bestridelse af Kirkernes Udgifter til Lys.

Festgaver.

Salme og Bønnebog 5.00-7.00-7.50-12.00 — Fuldstændig Bønnebog 6.00-8.00 — Min første Bønnebog 2.35 — Ungdommens Bønnebog 3.00-4.00 — Rosenørn Lehn: Den hl. Messe 1.85 — Aloysiusbogen 1.50 — Den daglige Messe 1.50 — Kærlighed til Jesus Kristus 3.00 — Kommunionssandagter 3.75 — Adgang til Jesu Hjerter 3.50 — Det ny Testamente 5.00 — P. Maurer: Fadervor 1.50 — ABC for Voksne 1.50 — Veje til Moderkirken 3.00 — Det hl. Messeoffer 3.00 — Antony: St. Antonius af Padua 2 7/8-4.00 — Hubert Messerschmidt: St. Augustinus 4.00 — Lille Helgenlegende I-II 2.50 — Niels Hansen: Vore Helgener 3.00 — Broder Ulv: Legende 3.75 — P. Schindler: Jomfru Maria Rosenkrans 3.00 — Sr. Thérèse: En Sjæls Historie 9.00 — Huronhøvdingens Ed 1.00 — P. Assason: Fädernas Kyrka 2.50 — Steidl: Knud d. Hellige 7.50 — Vor Frue Sange fra Middelalderen 4.50 — Et Ord til hver Dag 0.25 — Joh. Frederiksen: Digte 1.50 — Hammerstein: En protestantisk Theologs Besøg i Oldkirken 1.25 — P. Schmitt: Hans Tavsen 0.50 — P. Matheo: Jesu Hjertes Herredømme 1.25 — Lille Nelli 0.65 — P. Svenson: Nonni og Manni 0.50 — Paaskebilleder med tørrede Blomster fra det hl. Land 0.30 — Album med 48 Billeder fra det hl. Land 1.50 — Stationskors med Perlemor 1.50-2.25 — Krucifiks — Rosenkrans — Statuer — Medailler m. m.

Katolsk Boghandel. — Stenosgade 3.

Gudstjenesten i Paaskedagene.

St. Ansgars Kirke. Paaskesøndag Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse, Procession, Levitmesse og Prædiken. Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Levitmesse og Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt. — 2. *Paaskedag* Kl. 8 stille Messe. Kl. 9 stille Messe med Fælleskommunion. Kl. 10 Højmesse.

Jesu Hjertes Kirke. Paaskesøndag Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 6 Prædiken og Festandagt. — 2. *Paaskedag* Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Festandagt.

St. Knuds Kapel. Paaskesøndag Kl. 8 stille Messe. Kl. 3 Festandagt. — 2. *Paaskedag* som almindelige Søndage.

Den evige Tilbedelseskirke (Jagtvejen). Paaskesøndag Kl. 8 stille Messe med Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt. — 2. *Paaskedag* ligesaa.

Immaculatakirken. Paaskesøndag Kl. 6 $\frac{1}{2}$ Morgen Korsets højtidelige Optagelse, derefter Procession og stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Vesperandagt. — 2. *Paaskedag* Kl. 9 Højmesse.

Sakramentskirken. Paaskesøndag Kl. 6 Korsets Optagelse, Procession og Højmesse. 8-Messen bortfalder. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 6 Festandagt. — 2. *Paaskedag* Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Højmesse.

St. Josefs Kirke. Paaskesøndag Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe. Kl. 9 Korsets Optagelse og Højmesse. Kl. 3 Festandagt. — 2. *Paaskedag* Kl. 9 Højmesse. Kl. 3 Festandagt.

Rosenkranskirken. Paaskesøndag Kl. 6 Korsets Optagelse, Prædiken og Højmesse. Anden Højmesse med Prædiken Kl. 10. Kl. 5 Festandagt. — 2. *Paaskedag* Kl. 10 Højmesse. Kl. 5 Festandagt.

Assumptionskapellet (Ordrupshøj). Paaskesøndag Kl. 8 Messe (den h. Kommunion uddeles ogsaa Kl. 7). Kl. 2 Efterm. sakramental Velsignelse. — 2. *Paaskedag* Kl. 7 Messe. Kl. 4 $\frac{1}{2}$ Andagt.

St. Annæ Kirke. Paaskesøndag Kl. 7 Korsets Optagelse, Messe med Prædiken og Fælleskommunion. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Messe med polsk Prædiken. Kl. 6 Festandagt med Prædiken. — 2. *Paaskedag* Kl. 6 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Festandagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup). Paaskesøndag Kl. 6 Morgen Korsets højtidelige Optagelse, Procession og Levitmesse med Prædiken. Kl. 7 $\frac{1}{4}$ og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 5 Festandagt. — 2. *Paaskedag* Kl. 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{3}{4}$ og 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe. Kl. 10 Højmesse. Kl. 5 Festandagt.

VELGØRENHEDSKONCERT

TIL FORDEL FOR FATTIGE
BØRNS FERIEOPHOLD.

Musikforeningen »STRINGENDO«

Torsdag den 27. April Kl. 8 Aften
i St. Knuds Skoles Festsal Stenosgade 4B.

Velvillig Assistance af:

Hr. Professor Willy Klasen
Koncertsangerinde Fru Marie Opffer-Wissum
Violinisten Hr. Kaj Andersen

Billetter à 1, 2 og 3 Kr.
faas i Katholsk Boghandel, Stenosgade 3,
Tlf. Vester 3930, og hos
Portneren, Stenosg. 4A.

AGITER FOR TILSLUTNING!
Hele Koncertindtægten gaar direkte
til Formaålet.

Kirkelig Kalender.

16. April Paaskesøndag.	23. April Hvide Søndag.
17. — M. 2. Paaskedag.	24. — M. Fidelis af Sigmarin- gen, Martyr.
18. — Ti. 3. Paaskedag.	25. — Ti. Markus, Evangelist. Bededag.
19. — O. Oktavdag.	26. — O. Cletus og Marcellin- us, Paver o. Martyr.
20. — To. Oktavdag.	27. — To. Ferialdag.
21. — F. Oktavdag.	28. — F. Paul af Korset, Bekender.
22. — L. Oktavdag.	29. — L. Petrus, Martyr.

St. Franciskus's III. Orden har Møde Fredag den 21. April Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel. (Direktøren træffes fra Kl. 6—8 i Sakristiet).

K.D.K. Paaskemandag den 17. April bortfalder Højærværdige Pater Menzingers Foredrag for K.D.K. i Stenosgade.

Onsdag den 19. April Kl. 8 (4. Paaskedag) holder Højærværdige Pater Menzinger 3. og sidste Foredrag over Emnet »Konversion og Konverlit« i »Katholske Dammers Klub«, Vestervoldgade 115². Alle Medlemmer, samt de af K.D.K. indbudte Damer, er hjertelig velkomne.

Ung tysk Pige søger Plads straks som Stuepige eller Barnepige. Bill. mrk. »N. B.« til Bladets Exp.

Unio. Tirsdag den 25. April Kl. 8 pr. Generalforsamling i Koncertpalæets Riddersal. ca. Kl. 9¹/₂. Smørrebrødsbord. Derefter Dans til Kl. 1.

Besøgende kan deltage i Spisningen og Ædsen.

Adgangskort à Kr. 1,65 for Medlemmer og Kr. 4,25 for Besøgende faas hos:

A. V. Günther,
Bangertsgade 11.
Tlf. 4110.

Johs. Hoffman & Søn,
Købmagergade 48
Tlf. 1389.

Aug. Husson,
Stenosgade 5
Tlf. Vester 787 x.

NB. Evtl. Forslag bedes tilsendt Formanden inden den 18/4.

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes Mandag den 17. April (2. Paaskedag) i Selskabslokalet »Columbus«, Aaboulevarden 21, Tlf. Central 3699). Bestyrelsen.

„Ny dramatisk Forening“

2. og 3. Paaskedag den 17. og 18 April 1922 Kl. 7¹/₂ pr.
i St. Knuds Skole, Stenosgade 4B

„Fantomer“

Lystspil i 2 Akter

opfører

„Eftersøgt“

Farce med Sange i 1 Akt.

EFTERMIDDAGSFÖRESTILLING

2. Paaskedag den 17. April Kl. 2¹/₂ Eftm.

Kun for Skoleelever. — Billetter faas paa Skolerne.

BILLETTER til Aftenforestillingerne faas à Kr. 1,50 og Kr. 1.— i Foreningens Sekretariat, Vestervoldgade 115, 4. Sal, Tlf. 10,277; i Katholsk Boghandel, Stenosgade 3, Telf. Vester 3930; hos Portneren i Stenosgade 4 samt hos S. Barfred, Silkeborggade 23, Tel. Øbro 4736v og gennem Ungdomsforeningerne.

Udførligt Program faas ved Indgangen.

FREMMEDESPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblade udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8° V. 5—7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8°, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 17.

Søndag den 23. April.

1922.

INDHOLD: Herrens Legeme. — Brev fra Biskoppen af Osnabrück. — Hovedtræk af den islandske Kirkes Historie. — Vi Katholikker og vort Modersmaal. — Skolen i Czekoslovakiet. — 666. — Selvfølgelig. — Motorcykléfondet. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Norge. — Fra Provikaren. — Avertissementer.

Herrens Legeme.

Der gives mange, der ønsker: Kunde jeg dog se Herren, hans Skikkelse, hans Ansigt, hans Klæder og hans Skol Velan, du ser ham, du rører ved ham, nyder ham. Du vil blot se hans Klæder, men han giver dig sig selv ikke til at se paa, men endog til at røre ved, til at spise, og han lader sig optage i dit Indre. Derfor skal ingen træde hen i Kedsomhed og Ligegyldighed, men alle bør være fulde af Ild og Begejstringens Glød. Naar allerede Jøderne spiste Paaskelammet staaende og hurtigt, med Sko paa Fødderne og Stav i Haand, hvor meget mere bør du da være aarvaagen! Fordi de stod i Begreb med at drage til Palæstina, havde de Rejsedragt paa, men du har Himmen som Rejsens Maal.

Derfor maa man altid være aarvaagen, thi det er ingen ringe Straf, der rammer de uværdige Deltagere. Husk paa, hvor heftig du er opbragt paa Forræderen og paa Bødlerne; pas altsaa paa, at ikke ogsaa du bliver skyldig

i Christi Legeme og Blod! De havde myrdet det hellige Legeme, du modtager det i en smudsig Sjæl, skønt du skylder det saa meget. Han nøjedes ikke med at blive Menneske, at lade sig hudstryge og dræbe, han drager endog ind i os, gør os ikke blot i Troen, men i Virkeligheden til sit Legeme. Hvad bør derfor være renere end et Menneske, der nyder et saa helligt Offer! Langt renere end Solstraalen bør den Haand være, der bryder dette Kød, den Mund, der fyldes med Aandens Ild, den Tunge, der smager dette Blod. Tænk paa, hvilken Ære der er vist dig, hvilket Bord du er Gæst ved! Hvad Englene med Skælven ser og kun med Bæven vover at betragte, dette mættes vi med, og det forenes vi med, saa at vi bliver eet Legeme og eet Kød med Christus. »Hvem vil prise Herrens store Gerninger? Hvem vil forkynde hans Lov?« Hvor findes der en Hyrde, der giver sine Faar sit eget Legeme til Æde? Hvorfor tale om en Hyrde? Der gives ofte Mødre, der efter Fødselen overgiver deres Børn til fremmede Ammer. Det kunde Herren ikke bringe over sit Hjerte; han ernærer os med sit eget Blod og knytter os derved saa fast til sig.

Chrysostomus.

Naar de syge, der greb fat i dine Klæder, fik Helbredelse ved din Kappe, hvor maa da ikke jeg, der har grebet hele dit Legeme, faa Hjælp og Frelse.

Cyrrillonas.

Vi maa ikke, fordi vi ved, at vi er Syndere, forvise os selv fra Herrens Bord, men tværtimod med Længsel ile derhen for at finde Sjælens Helbredelse og Aandens Renselse. Men vi maa gøre det i saa stor Ydmyghed og med en saadan Tro, at vi holder os for ganske uværdige til at modtage en saa stor Naade og kun søger Lægemidler for vore Saar.

Cassian.

Brev fra Biskoppen af Osnabrück.

Osnabrück, den 2den April 1922.

Den afdøde Apostoliske Vikar for Danmark, Biskop Johannes von Euch, stammede fra Osnabrück Stift. Som Præst fra dette Stift blev han efter sin Ordination sendt til den danske Mission, som dengang endnu hørte til det Apostoliske Vikariat for de Nordiske Missioner og stod under Biskoppen af Osnabrück. I Domkirken i Osnabrück modtog Danmarks første Apostoliske Vikar, Johannes von Euch, Bispevielsen. Til Osnabrück Stift, hvor han hørte hjemme, bevarede den afdøde Biskop altid en trofast Kærlighed.

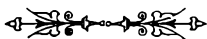
Det var derfor for mig, Biskoppen af Osnabrück, der tillige personligt i den afdøde ærede en faderlig Ven, en selvfølgelig Pligt at vise den kære afdøde den sidste Ære. Aldrig vil jeg glemme denne højtidelige Begravelse, der var et storslaet Vidnesbyrd om katolsk Tro og et herligt Bevis paa de danske Katholikkers trofaste Kærlighed til deres Overhyrde. Især blev jeg dybt rørt over de danske Katholikkers pietetsfulde Plan, at samle en Kærlighedsgave til de nødlidende Børn i Osnabrück Stift og i de nordtyske Missioner, af Taknemmelighed mod vort Stift, der har skænket dem Biskop von Euch, og som i tidligere Tider kraftigt har støttet Arbejdet i Danmark. Rigeligt er Gaverne strømmet ind. Paa Grund af den store Nød, der hersker særlig i vore Vajsenhuse og Kommunikanstalter i Diasporaen, har jeg ment ikke at turde afvise denne Gave, der sikkert er ganske i den afdøde Biskops Aand. Den er jo udsprunget af den ægte katolske Kærlighed, der gerne hjælper Trosfæller ogsaa paa den anden Side af de nationale Grænsepæle, den skal ogsaa være et Baand, der i Kærlighed forener Katholikerne i Osnabrück Stift og i de nordtyske Missioner med de danske Katholikker. De nødlidende Børn vil ikke undlade ivrigt at bede for deres danske Velgørere, og i deres og alle mine Katholikkers Navn bringer jeg alle dem, der har bidraget til denne Kærlighedsgerning, den inderligste Tak. Gid den katolske Tros Lys og den kathol-

ske Kærligheds Ild altid maa holdes vedlige i Danmark og brænde stedse klarere. Med dette Ønske hilser og velsigner jeg alle danske Venner og Velgørere i den treenige Guds Navn.

† Dr. Wilhelm Berning,

Biskop af Osnabrück

og Apostolisk Vikar for de Nordtyske Missioner.

Hovedtræk af den islandske Kirkes Historie.

Af S. P. Fornjotur.

Indledende Bemærkninger.

Naar jeg har paataget mig at udarbejde denne første kortfattede Oversigt over den islandske Kirkes Historie, er det vel vidende, at et historisk Arbejde, omfattende et Tidsrum af henved Tusind Aar, i en Artikelseries knappe Form, maa give Afkald paa enhver Fordring paa at være udtømmende. Men da der ikke foreligger en eneste for danske Læsere tilgængelig samlet islandsk Kirkehistorie, og da den islandske Kirke indtager en enestaaende Særstilling paa mange Punkter, mener jeg dog, at en saadan kortfattet Oversigt over Hovedbegivenhederne betyder Afhjælpning af et Savn. Paa Grund af den knapt tilmaalte Plads har jeg maattet give Afkald paa Omtale af mange historiske Fakta som adskillige med mig vil mene har haft større Betydning, ligesom jeg har maattet afholde mig fra mere indgaaende Karakteristik af Perioder, Begivenheder og Personer, hvor fristende det end har været. Under mit Arbejde med nærværende er den nuværende islandske Biskop Dr. theol. Jón Helgasons Bog »Islands Kirke fra Reformationen til vore Dage« udkommet. Fra dette Arbejde, der udmærker sig ved Klarhed og historisk Sandheds- og Retfærdighedstrang, har jeg taget en Del Citater ved min Omtale af den saakaldte islandske Re-

formation, hvis hele Karakter af en unational Voldsdaad er almindelig anerkendt af islandske Historikere. Det har været mit Formaal at vise den islandske Kirkes Særstilling og — ikke mindst — Grundene dertil, for derved at sprede Kendskabet til dette Stykke af Kristendommens Historie, der er udspillet deroppe ved Polarkredsen — og om muligt derved styrke mine danske Trosfællers Kærlighed til den islandske Broderkirke, af hvis Historie et og andet godt kan læres!

Slægt og Saga!

Naar vi lader vore Tanker søge op mod Ø-Landet ved Ishavets Rand, mod Broderlandet Island, er det disse to Ord der først rinder os i Hu. »Der ved en Bjergild, som aldrig kan dø — Oldtidens Billeder vaage, derfra gaar Sagnet saa vidt over Sø — som en Maage.« Ja, med Rette kalder man Island Sagaøen, men med lige saa stor Ret kunde man kalde det Slægtsøen. Thi som Sagaen fortæller om Daad og svunden Stortid, var det Slægten, der skabte Stortiden, og dens Traditioner, der skabte Daad. Disse to Elementer, Slægten, der skabte Landets Stortid, og Sagaen, der bevarede den ned gennem mørke Nedgangstider, spiller ind i alle islandske Forhold, og dem maa man lægge til Grund, naar man vil forstaa Island, dets Folkesind og Historie.

Ogsaa i vor hellige Kirkes Historie spiller de to Faktorer en væsentlig Rolle. Sagaen, der beretter om Korssets Sejr over Thorshammeren, om stærke Kirkefyrster og myndige Bisper, om Kamp mellem Krumstav og Sværd, om Lærdom og Flid bag Klostermure og i Præstebo, Sagskrivningen, der dyrkedes baade af lærd og læg og byggede Bro dem imellem.

Ogsaa Slægten, Ætstoltheden, spiller ind overalt i den islandske Kirkes Historie og bevirker, at den bliver saa forskellig fra de øvrige nordiske Landes. Kristendommen mødte paa Island en Forfatning, der var forskellig fra det øvrige Nordens, mødte der en Samfundsordning, der muliggjorde dens hurtige Indførelse under Omstændigheder, der er enestaaende i Historien, men paa den anden Side bragte den nye Kirke i Kaar, der var ganske egenartede. Det er derfor nødvendigt at kaste et kort Blik paa Til-

standene før Kristendommens Indførelse og den Statsopfattelse som herskede den Gang.

Før Kristendommens Indførelse.

Som det vil være almindelig kendt, blev Island bebygget af Nordmænd. Det var fribaarne norske Stormænd, for største Delen tilhørende den gamle norske Adel, Jarler og Fylkingskonger. De tog ikke blot deres stolte og stejle Frihedskærlighed med sig, men ogsaa deres gamle Tro. Noget af det første, man sørgede for, naar man kom til det nye Fristed, var at rejse Slægtens gamle Gudestøtter, at skaffe Hjemmets Helligdom en ny Hædersplads. Enkelte medbragte ligefrem Størstedelen af deres Hjemstavns Tempel og genrejste det. Hver Høvding havde sit »God« — sit Tempel — hvor han selv forrettede Offertjenesten, og som det stod ham frit at give enhver, han ønskede, Adgang til. Der bestod saaledes ingen bestemte hedenske Menigheder, men kun »Slægtsgod«, som Slægtens Overhoved var Herre over. Den gejstlige og den verdslige Magt var forenet. Vel medtog og genrejste man Gudestøtterne — men det var mere af Pietetsfølelse for dem som noget, der var nedarvet i Slægten, end af rent religiøse Grunde. Der fandtes vel en Del virkelig orthodoxe Asatilbedere, men alt i alt var den gamle Gudetro ved at visne bort, Troen stilledes mere og mere i de store Slægts-traditioners Skygge. Enkelte gik fra Asatroen over i ren Overtro, en Slags »Spiritisme«, en primitiv Aandetilbedelse og Dyrkelse af Stene, Vandfald og Høje, som vore Forfædres livlige Fantasi befolkede med et Mylder af æventyrlige Væsner, som har levet i Folkets Bevidsthed lige indtil vore Dage; ja, jeg tør ikke paastaa, at disse Forestillinger ikke endnu spøger i visse afsides Bygder. Andre henfaldt til ren Vantro og dannede sig en »verdslig Religion«, en Tilbedelse af deres egen Styrke (der nævnes en Helge Godløs). Endelig var der dem, der begyndte at tale om Guden. Enkelte Kristne træffer vi paa, saaledes Ketill Flatnefr (Fladnæse) og hans Familie, ja Ørlygur hin gamle bygger endog en Kirke paa et Sted, hvor der havde boet Paper (irske Munke, som havde boet paa Island, før Nordmændene kom derop). Det var ellers en

herskende Tro, at ingen kunde bo paa »viet Jord«, d. v. s. de gamle Munkes Boplådsler.

Landet var delt mellem store Slægter, hvis Overhoveder styrede hver sit Distrikt uafhængigt af hverandre som Smaakonger. Landet deltes i fire Landsfjerdinge, der hver havde et Thing. Noget senere oprettes Althinget, hvor Sager af Interesse for hele Landet drøftes og afgøres og Dom siges i større Sager, der blev appellerede fra et af Fjerdingstthingene.

Hened et Sekel efter Landets Fund og første Bebyggelse kommer den første kristne Mission til Island. Det var i Aaret 981. Den første Forkynder var en Islænding af ædel Byrd ved Navn Þorvaldr (Thorvald), som paa Grund af sine mange og lange Rejser havde Tilnavnet »viðførli« d. e. den vidtberejste. Med ham fulgte den tyske Bisp Fredrik fra Sachsen (?). Thorvaldurs Fader tager Troen og enkelte Nabohøvdinger med ham. Men da Missionærerne vil forkynde den nye Lære paa Thinge, mødes de med Spot fra orthodox hedensk Side. Herover kom Thorvaldurs Nordboblod i Kog, og han tog Hævn paa blodig Vis, som Sæd og Skik var. Derved ægges Modstanderne end mere, og Thinget udviser de to Forkyndere 986. Siden vendte de ikke tilbage, Thorvald drog paa Pilgrimsrejse til det hellige Land, hvor han døde i et Kloster, æret som en from og gudhengiven Mand.

Mange Høvdinger syntes godt om den nye Tro, enkelte lod sig døbe, men de fleste nøjedes med en Ceremoni kaldet »Primsignun«, en »første Velsignelse,« der skulde tilkendegive deres venlige Sindelag mod den hvide Christ. Om een Kristen, Thorleif hin kristne, hører vi, at han dømmes i Landflygtighed, fordi han ikke vil betale Tempelskat, udover det er der ingen egentlig Forfølgelse, ingen Martyrer.

Da Olaf Tryggvason blev Norges Konge, besluttede han at lade Korset plante paa Island. Først sendte han en Islænder Stefnir Thorgilsson, som alt i alt gik ret lempeligt frem, men dog omstyrkede nogle Afgudestøtter. Der vedtoges derfor en Lov mod slig Krænkelser af gamle Familiehelligdomme, og paa sine egne Slægtninges Anklage dømmes Stefnir i Udlændighed 997. Da sendte Kongen

en tysk Præst Dankbrandt derop. Han havde tidligere været Kong Olafs Hofkapellan, men var faldet i Kongens Unaade, fordi han havde ledet nogle Plyndringstogter i Norge. Da han i Aaret 997 lander paa Østlandet, forbydes al Omgang med ham, men en af Thingmændene, den mægtige Høvding Sidu-Hallr, trodser Forbudet (noget ganske lignende skete forøvrigt, da den første katholske Præst efter »Reformationen« gik i Land paa Island). Sidu-Hallr lader sig døbe (efter først at have ladet afholde en Slags »Prøvedaab« paa nogle gamle Koner for at være sikker paa, at der ikke »skete noget slemt«). Dankbrandts voldsomme Karakter kunde imidlertid ikke taale den Modstand, han vakte, og den Spot, der regnede ned over ham. Han farer voldsomt frem og lyses i Rigets Akt for Drab 999. De Missionærer, der hidtil var kommet til selve Island, var saaledes ikke videre heldige, og deres Skæbne lovede ikke godt. Men de Høvdinge, der vendte hjem fra Rejser, vidste at sige om andre Kirkens Mænd. Og den hvide Christs Sejrstog mod Nord rygtedes — og man blev betænkelig paa Island.

Da Dankbrandt kom tilbage til Norge, æggede han Kongen til Hævn for den Skæbne, han havde lidt paa Island. Paa den Tid var der mange islandske Stormænd, baade kristne og hedenske, ved Kongens Hof. Dem lod Kongen nu tage til Fange og vilde i sin Vrede lade alle Hedningerne halshugge; men de Kristne gik i Forbøn for deres hedenske Landsmænd, og de to mægtigste Høvdinge, Gissur og Hjalti, lovede Kongen at drage til Island og kristne Landet ad Lovens Vej.

Kristendommens Indførelse.

Da disse to Høvdinge saa vendte hjem, og det rygtedes, at de kom fra Kongen for at kristne Landet, mødte de stor Modstand, som det var at vente. Saa drog de da til Thinge i Aaret 1000.

Ved Thingsamlingstid stævnede alle Landets mægtige Mænd sammen paa Thingvallasletten ved det hellige Lovbjerg. Hver Høvding var fulgt af talrige væbnede Svende og en stor Skare undergivne. Naar man betænker, at Landet dengang havde omtr. lige saa mange Indbyggere

som nu (ca. 100.000), kan man forstaa, at der røtte sig et livligt Folkeliv paa Thingsletten. Der vedtoges Love, der afsagdes Domme, og naar der ikke blev forhandlet, lyttede Thingmændene til Skjalde og Sagasigere og lod sig forlyste med Harpespil og Langspilsleg. Paa dette mindeværdige Thing stod man for første Gang adskilt i to stærkt afgrænsede og fjendtlige Lejre, Kristne og Hedninger. Begge rustede sig til Kamp. Hedningerne holdt store Blot og lovede som Blodoffer til Aserne to fribaarne Mænd fra hver Landsfjerding, mens de Kristne lovede at lade to ædelbaarne Mænd fra hver Landsfjerding vie deres Liv til Herrens Tjeneste, hvis de fik Sejren.

Den anden Thingdag holdt de Kristne en stor Festmesse og drog i Procession med Korset i Spidsen til det hellige Lovbjerg, hvorfra de krævede Landet kristnet ved Lov. Alle troede, at nu skulde Sværdet skifte Ret mellem Parterne. Men for at undgaa en ødelæggende Krig, der vilde dele hele Landet i to uforsonlige Lejre, bad nogle kristne Høvdinge Thingets Formand, Lovsigemanden Thorgeir, som var Hedning, om at mægle. Da talte Thorgeir paa Thinge om Landets Enhed, som ikke maatte brydes, og da sker det, at begge Parter enes om at lade ham træffe Afgørelsen. De lover alle at lyde hans Bud, hvad det end maatte blive. Han lukkede sig inde og overvejede længe Sagen. Men da han indsaa, at Fremtiden tilhørte den nye Tro, og den endelige Sejr maatte være paa dens Side, forkyndte han, at Landet skal være kristent. Alle skal straks lade sig døbe, alle Templerne skal nedrives, og alt offentligt Hedenskab forbydes og straffes med Landflygtighed. Derimod var hemmeligt »Blot« til-ladt, ligesom Udsættelse af Børn og Spisning af Hestekød. Paa den Tid respekterede man givet Ord, og alle lød derfor hans Bud. De fleste lod sig døbe i selve den Flod, der gennemskærer Thingsletten, Økseraaen, andre ventede, til de kom tilbage til deres Hjem.

Naturligvis sad denne saaledes vedlagne Tro ikke alle Steder videre fast i Hjerterne. Saa oprinder Kirkens første Tid, der var baade tung og usikker. (Fortsættes).

Vi Katholikker og vort Modersmaal.

Al Mission begynder med sproglige Vanskeligheder; Apostlene har kendt dem, og vor Apostel, St. Ansgar, har kendt dem, som Hedningemissionærerne kender dem. Det kan ikke være andet i det første Slægtled i en ny Menighed.

Men det er ikke den ideelle Tilstand; den bør ikke vare længere end højst nødvendigt. Af flere Grunde. For det første appellerer et fremmed Sprog — eller blot en fremmed Accent og Udtryksmaade — til Forstanden alene; den naar ikke ind til det hjertegribende; den skader Vidnesbyrdets Varme.

Og for det andet er Modersmaalet en hellig Gave, Gud har skænket hvert enkelt Folk, og som det ikke blot er Folkets Ret, men ogsaa dets Pligt at hæge og værne om.

Det er derfor baade klogt og rigtigt saa hurtig som muligt at naa frem til at lade Troen og Troens Vidnesbyrd møde Folket paa det Sprog, »paa hvilket Fædrene har bedet, og Mødrene har sunget for deres Børn« (Dante) — det Sprog, som »smelter mere, end fremmedes slaar« (Grundtvig).

Den afdøde hellige Fader, Pave Benedikt XV havde ogsaa den Mening, da han i en af sine sidste Skrivelser saa stærkt paapegede Ønskeligheden af en indfødt Gejstlighed i Missionerne.

Vi er her i Danmark langt fremme i den Retning; de udenlandske Præster — og særlig da de tyske og hollandske — har næsten alle lært et omtrent ulasteligt Dansk; nogle taler endog et pletfriere Sprog end mangan indfødt. Og dog er der — baade i Tale og paa Tryk — en Række Vendinger tilbage, som efterhaanden er blevne til »staaende Vendinger« blandt os, men som enten er aldeles uforstaaelige for udenforstaaende, eller som i hvert Fald skurrer fælt i et dansk Øre. Mon vi ikke kunde faa disse erstattede med Ord og Vendinger, der har Borgerret i vort Modersmaal, mens det endnu er Tid: for de forøger Rækken af de Uhyrligheder, baade »Forretningsprog« og »Haandværkersprog« i Tidernes Løb har forsynet os med.

Lad os betragte en Række af dem — Gruppe A er de uforstaaelige, Gruppe B de skurrende Vendinger; Eksemplernes Række kan forlænges . . . destoværre.

A.

»Den eukaristiske Gud« er et for udenforstaaende aldeles ufatteligt Udtryk; man vil spørge: er det en anden end den levende Gud? Hvorfor ikke sige: Vor Gud i Altrens Sakramente? »Vor guddommelige Frelser«; guddommelig, som i katholsk Sprogbrug = som er Gud eller: som er af Gud, fremkalder paa Dansk kun Idéen: ophøjet; det er et guddommeligt Vejr idag, Frk. P's Kjole er guddommelig. Vi kan ikke tvinge Sproget; vi maa sige: Vor Gud og Frelser.

»Den skjulte Gud« betegner for en fremmed en Gud, der ikke kan findes; vi kan ikke oversætte dette *verborgen*, vi maa atter sige: Gud, skjult bag Brød og Vin i Sakramentet.

»Jesu væsentlige Nærværelse« bør hedde: Jesu Væsensnærværelse — idet »væsentlig« paa Dansk er »hovedsagelig«, »for største Delen« og ikke noget absolut end-sige theologisk Begreb.

Efter Messen beder Præsten en Bøn, der maa give en ikke blot forkert men (efter sin Ordlyd) rentud blasfemisk Mening for en fremmed: — — nedstyrt til Helvede Satan og de andre onde Aander, som færdes i Verden til Sjæle-nes Fordærvelse, ved Guds Kraft! (Kommaet læses, det høres ikke). Mening som Ordlyd er: nedstyrt ved Guds Kraft til Helvede Satan og de andre onde Aander, som færdes i Verden til Sjæle-nes Fordærvelse! Og saaledes bedes Bønnen i flere københavnske Kirker.

»Den hellige Eukaristi« (ofte udtalt: Øjkaristi) er et for fremmede ganske »hebraisk« Udtryk; ingen ukatholsk Dansker aner dets Betydning; det bør erstatte med: Altrens Sakramente.

»De hellige« bruges ofte om »Guds Helgen« eller »Guds Helgener«; men *the average man* opfatter det, som Indre Missions Udtryk om de troende (»de frelste«).

»Den englelige Yngling« om St. Aløysius er et vel-

ment men hæsligt lydende Tillægsord. Bør være: den englerene.

»Den gode Mening« er ogsaa uforstaaeligt — hvis man sagde »den rette Mening« eller »den rette Hensigt«, vilde det blive klarere.

En mærkelig Sprogblomst (Oversættelse) er denne om: ikke at spise Kød paa de forbudne Dage. Der menes: paa Forbudsdage. Man kan ikke »forbyde en Dag«.

Pastor Frederiksen med det skarpe Øre for dansk Tunge har rettet Lovprisningsbønnen til den treenige Gud saaledes, at ikke blot Personernes Adskillelse men ogsaa Guddomsvæsnets Eenhed kommer frem, idet han siger: Ære være Fader, Søn og Helligaand . . . og: I Fader, Søn og Helligaands Navn! Gid det maatte vinde almindelig Hævd!

B.

Udtrykket »den højærværdigste Biskop« forudsætter, at Monsignore sammenlignes med en mindre højærværdig Biskop. »Højærværdig« kan ikke sættes i Superlativ; vi bør sige: Hans Højærværdighed Biskoppen — eller: Hans biskoppelige Højærværdighed.

Af samme Grund skurrer: »Jesu allerhelligste Hjerte«; hvorfor ikke sige »højhellige« eller blot »hellige«. Vi har ikke Sidestykke paa Dansk til *allerhelligste* eller *très saint*.

Ligesaa galt er (om Langfredagen) »Din velsignelsesrigeste Forsoningsdag«. Superlativ forudsætter en Sammenligning med et eller flere ringere Begreber.

»Patroninde« om Vorfrue er forfærdeligt; det kræver Anvendelse af Meyers Fremmedordbog. Forstaaeligt men forkasteligt er det derimod at oversætte *advocata* ved Forbederske — det hedder Forbeder (eller i Nødsfald, eftersom Ordet kan staa baade for Maskulinum og Femininum, Forbederinde).

»Mariabørnene af den ubesmittede Undfangelse« betyder sproget, at disse Børn (og ikke deres »Patroninde«) er ubesmittet undfangne. Her kunde et hævdvundet Fremmedord bruges: *Immaculata-Børnene*.

Et »Eksercitie-Kursus« er ubegribeligt. Et Kursus er paa Dansk en Skole (Døckers K.), ikke en Række, en

Serie som paa Latin. Det hele burde hedde: En Række aandelige (eller bedre: kristelige) Øvelser.

Afkortelsen *h.* eller *hh.* findes ikke paa vort Sprog. Vi maa i hvert Fald skrive *hl.* og i Flertal helt ud: *hellige.* »Den *h.* Kirke«, »de *hh.* Apostle« begriber ingen. Og begriber nogen det, virker det som en Kliché.

»Sjælespise« om Sakramentet er et fornedrende Udtryk; det hedder: Sjæleføde. Og — som Johs. Jørgensen en Gang har bemærket — den, der fra Barnsben af har hørt det ældgamle og marvfulde: Tager dette hen og æder det — han gyser ved det platte: Tager dette hen og spiser det. Det er en Nuance, en Udlænding vanskeligt kan opfatte, men den har spillet adskillige Puds for udenforstaaende.

»Værneengel« véd ingen, hvad er; Skytsengel er kendt — bl. a. fra Thor Langes Vers. »Skytspatron« er ogsaa et Ord, der har faaet Hjemret i Sproget — men »Navnepatron« er ringere end »Navnehelgen« eller »Skytspatron«.

En Del bibelsk-geografiske Navne har faaet Sprogklang paa Dansk og kan ikke forandres. Den, der fra Barnsben af har sunget den dejlige Sang om Jairi Datter, »Rosenblommen paa tolvte Aar, Forældrenes Fryd, laa for Døden« med det mægtige, næsten bibelske Omkvæd: »Det hændte sig i *Kapernaum*, der Frelseren dvæled'« — han kan ikke med *Chapharnaum*. Og har man som Barn hørt om »Enkens Søn fra *Nain*«, forundres man lige saa meget over at se det kaldt *Naim* som over Udtalen *Samaria* (for *Samaria*). Stakkels *Job* (eller *Hjob*, som nogle skriver) bør heller ikke kaldes *Jöb* (med *o* som *i*: at *jobbe* eller at *jokke*), for saa er han ukendelig.

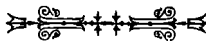
Sluttelig er der Navne, der endog kan findes i den borgerlige Kalender, men som i Dagligtale ikke kendes; jeg nævner *Epifani* — det er lige saa ubegribeligt for Almenheden, som »Hellig Tre Konger« er tilvant.

Hvorfor fortsætte Rækken; enhver kan finde Eksempler, og det vil vist være en god Gerning at fremdrage dem med Skaansomhed, saa de en Gang kan forsvinde;

det vil tjene Modersmaalet, og det vil lette udenforstaaende Adgangen til Kirken.

Men de, der endnu husker hine Sprogblomster, der groede langs Missionens lidligste Veje herhjemme, burde, mens Tid er, samle dem, thi de har en stor kulturhistorisk Interesse, og de er for os Katholikker et godt Vidnesbyrd om de første, vanskelige Tider. Men lad os huske, at den Helligaand, Tungemaalenes Aand, vil ikke øve Vold mod det Sprog, han har værdigedes at lære os at bede paa.

Dansker.

Skolen i Gzekoslovakiet.

I Czeko-Slovakiet føres der en haard Kamp mellem Katholikker, frafaldne Skismatikere og Vantro. Baade paa det rent kirkelige Omraade føres Kampen, men som altid gælder det ogsaa Skolen. I de czekoslovakiske Præsters Blad »Sursum«, der udkommer i Prag, har Pastor N. Levy givet følgende Oversigt over Stillingen nu. Den er netop beregnet paa Udlandets Katholikker og giver os et klart Indblik i, hvorledes Kampen føres.

Efter Kejserdømmet Østrigs Fald skinnede endelig Frihedens Sol for os den 28. Oktober 1918. En uendelig Glæde bredte sig i hele det czekoslovakiske Land. Enhver Indbygger haabede paa fuldkommen Frihed for sit Fædreland. Imidlertid blev de czekoslovakiske Katholikkers Forhaabninger skuffede, især hvad Skolerne angik.

Under det østrigske Herredømme var religiøs Undervisning og Udøvelse obligatorisk. Men da denne Undervisning kun bestod i to Religionstimer om Ugen, var Skolens Indflydelse paa Børnenes moralske Opdragelse lig Nul. — Faa Lærere var overbeviste Katholikker, og da vore Skoler var blandede, varede det ikke længe, inden Liberalismen og Radikalismen hjemsøgte dem. I det Øjeblik, da Landet genvandt sin Frihed, var alle liberale politiske Partier i Strid indbyrdes om den offentlige Undervisning. Socialdemokraterne, som var i Flertal ved Nationalforsam-

lingen, bar Sejren hjem. Den første Minister for offentlig Undervisning blev den socialdemokratiske Deputerede Haberman, som straks gav sig i Lag med at befri Skolerne for »det romerske Mørke«.

Hidtil var Bestemmelsen af 29. Sept. 1905 angaaende offentlig Undervisning, som forpligtede Børnene til at tage Del i religiøse Øvelser, endnu i Kraft, men ved sit Dekret af 21. Maj 1919 erklærede Hr. Haberman, at fra nu havde Børnene Frihed til enten at følge de religiøse Øvelser eller ikke. Ligeledes var Lærerne og Professorerne ved alle Skoler ikke længere tvunget til at have Opsyn med Børnene i Religionssager; endskønt iflg. Nationalforsamlingens Erklæring alle østrigske Love og alle ministerielle Dekreter skulde forblive gyldige. Men trods den lovede Frihed forbød visse Lærere Bøvnerne før og efter Undervisningen, og de forbød Børnene at bivaane Gudstjenesten og modtage Sakramenterne, saaledes at Forældrene nogle Steder tog deres Børn ud af Skolerne. Et andet Dekret fulgte vedrørende Klassernes Udsmykning, som skulde underkastes Kommunalraadene; saaledes tog de Kommuner, hvor de Liberale dominerede, Krucifikset bort fra Klasserne, idet de ansaa det for overflødig. I Prag f. Eks. kørte en Vogn fra den ene Skole til den anden for at bortføre Krucifikserne. Et tredje Dekret formindskede Antallet af Religionstimer i de lavere Klasser og ophævede dem fuldstændigt i de to øverste Gymnasieklasser. Endvidere fritog en simpel Annodning fra Forældrenes Side Børnene for al Religionsundervisning.

Ministeren forfulgte de katholske Lærere og Lærerinder (f. Eks. i Prag og Kladno), idet han fik dem til at tage deres Afsked eller gav dem en meget lang Ferie, for at kunne erstatte dem med andre Lærere.

For yderligere at opmuntre de ikke-katholske Lærere holdt Ministeren ved en af deres Konferencer (i Prag 14. Dec. 1918) en Tale, hvori han sagde: »De har allerede set af flere af mine Cirkulærer, at de ikke længere er Slaver, men frie Borgere. De er ikke længere tvunget til at følge de religiøse Øvelser, thi vi vil, at Skolen ligesom Staten bliver befriet for enhver gejslig Indflydelse.« — Disse Ord tjente som Rettesnor for alle atheistiske Lærere. Paa alle

senere Konferencer protesterede de imod Religionsundervisningen i Skolerne og forlangte dens fuldstændige Op-hævelse.

Minister Haberman's sidste Løfte, at den verdslige Moral i 1921 skulde erstatte Religionsundervisningen, kunde ikke opfyldes, takket være Tusar-Ministeriets Fald.

Habermans Efterfølger, Professor Susta, gav ved sit Dekret af 17. August 1921 de Undervisende Fuldmagt til ved Flertalsafstemning at afgøre, om der skulde bedes før og efter Undervisningen.

Men dette Dekret fremkaldte en mægtig Ophidselse mellem de atheistiske Lærere, som alle forlangte og opnaaede, at Bønnen skulde bortfalde.

Disse sørgelige Tilstande fik de katolske Biskopper i Czekoslovakiet til at oplade deres faderlige Røst for at protestere imod disse antireligiøse Forholdsregler. — I Anledning af Julen 1921 sendte 11 Biskopper deres Troende et Hyrdebrev, hvorefter vi giver nogle Uddrag:

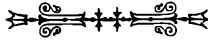
»Fjenderne, som kæmper for den neutrale Skole, ved meget godt, at Nationens og Statens Fremtid afhænger af Skolen. Forældrene har den strenge Pligt at opdrage deres Børn i den katolske Tro og i en katolsk Skole. Barnet tilhører først og fremmest Familien, derefter Kirken og tilsidst Staten. Den offentlige Skole er ikke Regeringens Ejendom, heller ikke det ene eller andet politiske Partis Ejendom, og i intet Tilfælde er den Lærernes Ejendom, som kun har faaet Fuldmagt af Familien og Staten. Skolen er og bliver Familiens Hjælp. Alene den katolske Skole kan undervise angaaende Pligterne imod Familien, Kirken og Staten. Den katolske Skole for de katolske Børn!

I vor Republik er Religionsfriheden undertrykt i Skolen, og iflg. de nye Grundsætninger skal denne Statens Skole være verdslig og irreligiøs. En saadan Opdragelses Følger er skæbnesvangre: Ungdommens Demoralisation, Fornægtelse af Autoriteten og det religiøse Livs Fallit.«

Brevet slutter med en varm Appel til Forældrene til Troens og den katolske Skoles Forsvar. Naar vi skriver disse Linier, kan vi kun forundre os over de czekiske, liberale Læreres Mangel paa Logik, som, idet de roser vor

berømte Pædagog Cormenius, glemmer, at denne hele sit Liv kæmpede og arbejdede for den kristne Skole, som hans Ord i »Grande Didactique« bevidner:

»Jeg beder ved Guds Barmhjertighed de kristne Myn-digheder om ikke at tillade, at den kristne Ungdom, født i Jesus Kristus og indviet ved Daaben, ofres til Vantroens Afguder«.

666.

Adventisterne paastaar, at Paven er Antikristen. Som Bevis anfører de, at der paa Pavens Tiara (den tredobbelte Krone) findes det saakaldte apokalyptiske Tal — 666. Det er det Tal, hvormed Apostelen Johannes i Aabenbaringen (13,18) betegner Antikristen. Nu findes der ganske vist ikke paa Pavens Tiara selve Tallet, men — efter Adventisterne — Ordene: **VICARIUS FILII DEI** (Guds Søns Stedfortræder. Lægger man Bogstavernes Talværdi sammen, faar man 666, idet I er 1, V eller U 5, L 50, C 100, og D 500.

Bortset fra, at en Tiara med denne Indskrift slet ikke eksisterer, er det meget vanskeligt at afgøre, om Apostelen har tænkt paa et Navns Talværdi eller blot paa Tallet 666's symbolske Betydning. Tallet seks betegner det jordiske, verdslige, uhellige i Modsætning til det guddommelige, hvis Symbol er det hellige Syvtal, som seks ikke naar op til. Seks er Antallet paa de Dage, paa hvilke Jorden blev skabt. Seks er de Ugens Dage, paa hvilke Mennesket skal arbejde. Ogsaa Titallet har symbolsk Betydning. Det er Udtryk for det fuldstændige, altomfattende. Seks i Forbindelse med ti bliver derved Symbolet paa Verdensmagten. Den Billedstøtte, som Nebukadnesar rejser, har efter Daniel (3, 1) 6 Alen i Bredde og 10 · 6 Alen i Højde, er altsaa et Symbol paa Verdensmagten. Vægten paa det Guld, som kom til Salomon paa et Aar, er (efter 3. Kong. 10, 14 og 2. Krøn. 9, 13) 666 Talenter d. v. s. al jordisk Rigdoms Fylde. Naar Antikristens Tal

er $6 + 6 \cdot 10 + 6 \cdot 10 \cdot 10$, er dermed sagt, at han vil optræde som Verdens Herre. Denne Talsymbolik kan forekomme os fremmed, men den var yndet hos Jøderne. Den symbolske Forklaring af Tallet hos Apostelen Johannes turde saaledes ligge nærmest.

Derfor er det ikke udelukket, at den hellige Forfatter alligevel har ment et bestemt Navn (eller lignende) og istedenfor at nævne det kun har meddelt Bogstavernes Talværdi. Men saa er det indlysende, at for at gætte rigtigt maa vi holde os til det Sprog, som Apostelen brugte: Han skrev Apokalypsen paa Græsk, men tænkte sandsynligvis paa Hebraisk. Det er altsaa udelukkende disse to Sprog, der kommer i Betragtning. Selv om der fandtes en Tiara med den omtalte Indskrift, vilde det være den rene Vilkaarlighed ved Hjælp af Bogstavernes latinske Talværdi at læse Antikristens Tal ud af den. Med samme Berettigelse vil man kunne finde det ominøse 666 i: **ALLE ADVENTISTER LEVE! HURRA!** *A. Menzinger.*

Selvfølgelig.

Forleden var mine Tanker igen paa Udflugt til de fjerne skønne Dage, da jeg endnu troede, jeg kunde gøre Gavn for Føden, og dér paa min Ungdoms Stier mødte de en gammel Mand. Rank og forholdsvis kraftig saa han ud, kun var det, som Benene ikke rigtig vilde lystre. »Undersaatterne vil ikke mere,« sagde han engang, vi spiste Frokost sammen. Det var Carl Høfding Muus.

Det er nu ikke hans Historie, jeg vil skrive; det behøves ikke. Men han har engang udtrykt en Selvfølgelighed saadan, at jeg synes, det var Synd, om det blev skrevet i Glemmebogen.

Første Gang, jeg saa gamle Muus, var i 1875. Jeg var en pluskæbet, mavetyk femten Aars Fyr, havde lige haft Skaalkopper, der havde gjort mig stærkt nærsynet, og Doktoren havde saa pyntet min Stumpnæse med et Par skrækkelige Brillen.

Paa Andreaskollegiet havde vi Aarseksamen, og jeg var oppe i Græsk. Dette Sprog over alle Sprog var min hele Kærlighed, og Pater Perger var ikke den Lærer, der lod et Aktiv som en Drengs Lyst ligge brak, saa jeg var godt beslaet. Blandt Tilhørerne sad der en gammel Mand, som jeg dengang ikke kendte. Paa en Gang stod han op, kom hen og stillede sig klods op ad mig og stirrede ind i mine Hornuglebriller, som om han skulde pejle Dybden derinde. Det var meget ubehageligt, og jeg ønskede af Hjertet, at han sad, om ikke paa Hekkenfeldt, saa i al Fald paa Stolen derhenne.

Det var gamle Muus, og det der interesserede ham saa stærkt, var det græske, for deri hørte han til de helbefarne.

Det skal ikke være en Vittighed, naar jeg siger, at han var bleven romersk katolsk paa sin Græsk.

Han var protestantisk Teolog og hørte til gamle Grundtvigs allernærmeste Kreds. Da han saa var bleven Kandidat og formodentlig begyndte at granske den magre Ende af de ledige Kald, sagde Grundtvig en Dag: »Du, Muus med dine græske Kundskaber, der ligger et Arbejde og venter paa dig. Vi har ingen Oversættelser af de græske Kirkefædre. Var det ikke noget for dig?« Det fandt Muus det var og gik straks paa Hovedet i Folianterne.

Der gik nogle Uger, og saa en Dag kommer han stormende til Grundtvig og erklærer, at den er rivende gal. »Hvad er det, der er galt?« »Det hele! Alle Kirkefædrene er Katholikker?«

At det kan være en Opdagelse! Men det var det alt-saa for ham, og han var for redelig til at feje den tilside med et »hvad saa?« Han vilde have Svar paa de Spørgsmaal, som væltede ind paa ham, og da han var kommen til Klarhed, var han ogsaa kommen til sin Beslutning og blev Katholik.

Hvad Grundtvig sagde dertil, ved jeg ikke. Han havde jo unægtelig fundet et Korn, der rigtignok sad slemt i Klemme mellem to haarde Stene, Luther og Grundtvig selv. Af et andet daværende Medlem af Vartov Menighed, ved jeg, han ikke var naadig, naar nogen af hans Flok

opdagede, at Kornet stammede fra en anden Mark, og at Sæden dér stod med tunge Vipper.

Hvad den danske Stat sagde, ved jeg derimod. Den daværende Lov for den meget besungne protestantiske Samvittighedsfrihed var: Sæd følge eller Land fly! Da Muus ikke kunde det første, maatte han det andet, og først som alderstegen Olding kom han atter hjem til Danmark.

Johs. Frederiksen.

Motorcyklefondet.

Motorcyklefondet har indsamlet circa 700 Kroner for at skaffe en Motorcykle til Arbejdet i Sønderjylland. Som bekendt er der i hele Sønderjylland kun een katholsk Præst, nemlig i Haderslev, og for Tiden maa Katholikerne i Tønder — Aabenraa — Jels og Sønderborg nøjes med en Messe nogle faa Gange om Aaret. Ved Hjælp af en Motorcykle kunde man i Løbet af nogle faa Timer naa en af de nævnte Byer, saa at der kunde læses Messe regelmæssigt paa disse fire Steder, uden at den derved behøvede at bortfalde i Haderslev, som det sker nu.

I disse pengeknappe Tider har jeg næppe Hjerte til at bede om Hjælp i de sønderjydske Katholikers Navn; jeg henvender mig heller ikke til dem, der selv maa kæmpe sig frem, men jeg beder kun alle dem, som med Lethed kan, at sende et lille Bidrag til »Motorcyklefondet« Bredgade 64, for at Motorcyklen til Sønderjylland snart kan anskaffes. —

Lad alle os, som ufortjent har saa rig Lejlighed til at høre den hellige Messe, til Tak herfor yde et Bidrag til, at Katholikerne i Jels — Tønder — Aabenraa og Sønderborg i det mindste faar een hellig Messe om Maaneden.

B. M.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. To af de københavnske Sogne har udsendt deres Kirkeregnskaber, nemlig Rosenkranskirkens og Sakramentskirkens Sogne. Begge Regn-

skaber er det en Glæde at se, da begge Sognene er i Stand til at klare sig. Hvad Menighedens direkte Bidrag angaar, har Rosenkranskirken 401 Bidragydere med 5262 Kr. 50Øre, og Sakramentskirken 236 Bidragydere med 3075 Kr. For Rosenkranskirkenes Vedkommende er Bidragydernes Tal gaaet noget tilbage, men selve Summen er dog steget, paa Sakramentskirkenes Regnskab er der ikke foretaget nogen Sammenligning med det foregaaende Aar. Man lægger særlig Mærke til de betydelige Statstilskud til begge Skoler. Af særlige Gaver kan nævnes, at Rosenkranskirken har faaet en Legatforøgelse paa 2000 Kr., medens Sakramentskirken bliver stadig rigere paa smukt Inventar. Forhaabentlig vil disse to Sogne til Trods for daarlige Tider dog være sikrede mod økonomiske Vanskeligheder.

— Paa Torsdag den 27. afholder Musikforeningen Stringendo en Velgørenhedskoncert i Salen i Stenogade. Hele Indtægten vil blive brugt til fattige Børns Ferieophold, idet den er tænkt fordelt mellem Hertug Knuds Division, til fattige Spejderes Deltagelse i Sommerlejrene, og Frk. Martha Hansen, som atter i Aar agter at sende en Koloni af Piger til Dalum Kloster. Det er meget smukt og rosværdigt, at Stringendo vil hjælpe denne gode Sag, og man maa haabe, at der ogsaa viser sig stor Interesse i Menigheden, saa at Salen bliver fyldt. Det fortjener baade Formaalet og det gode Program, der bydes paa, nemlig Stringendos Orkester paa ca. 50 Mand og de tre udmærkede velkendte Solister.

Norge. Konsul P. F. Dahll og Frue i Molde, som begge for nylig er blevet optaget i den katolske Kirke, har tilbudt Biskop Fallize en stor Grund til Opførelse af Kirke, Skole og Præstegaard i Molde. »St. Olav« meddeler, at Biskoppen allerede i mange Aar har ønsket at grunde en Menighed paa Strækningen mellem Bergen og Trondhjem, helst i en af Romsdalsbyerne, hvor der bor ikke saa faa Katholikker og i Sommertiden er mange katolske Turister. Flere Gange saa det ud til, at Ønsket skulde opfyldes, men det var ikke muligt at faa de nødvendige Penge. Glæden er derfor nu stor, da det endelig kan blive til Virkelighed. Den tilbudte Grund ligger midt i Byen og hører til Konsul Dahlls store Villa.

Om nogle Foranstaltninger ved Biskoppens Begravelse.

Alle danske Katholikker vil let indse, at vi trænger til i en ikke altfor fjern Fremtid at faa en ny og stor Kirke til Domkirke. Hvor smuk og ærværdig end St. Ansgarskirken er, er den dog meget for lille navnlig ved de store festlige Lejligheder. Naar vi imidlertid en Gang ved Guds

Hjælp faar en Domkirke, er det indlysende, at Støvet af vor gamle Biskop Johannes von Euch, den første Biskop herefter den lange døde Tid, skal hvile i den Kirke. Ved Biskoppens Begravelse er der derfor truffet forskellige Foranstaltninger sigtende til at muliggøre sikre og lette en saaden Overflytning. Biskoppens Lig er blevet lagt i en Zinkkiste, og inden i denne er der lagt 2 Blyplader, der er forsynede med en lang Indskrift paa Latin forfattet af Højærv. Pastor v. d. Kettenburg og indhamret af Blikkenslager Doose. Zinkkisten er derefter anbragt i en solid Egetræskiste, og i dennes Laag er der indsat Forstærkninger, for at Kisten ikke skal blive trykket sammen af Jordens Vægt. Endelig er Kisten nedsat i Jorden i dobbelt Dybde, da Træet saaledes holder sig langt bedre.

København den 15. April 1922

J. Olrik, Provikar.

Om Taknemmelighedsgaven til Bispedømmet Osnabrück til Fordel for de nødlidende Børn.

Taknemmeligheden mod Bispedømmet Osnabrück, der har skænket os Biskop Johannes von Euch, har givet sig Udslag i en efter vore Forhold meget rundelig Gave. Jeg har kunnet sende Biskoppen af Osnabrück ialt 113,042 Mark 48 Pfg. og saa er der endda kommet et Par Bidrag til, saa at det hele vil blive paa det nærmeste 114000 Mark. Fortegnelsen over Bidragene med Mærker vil komme i næste Nr. af Bladet ligesom over Gaverne til Sjælemesser.

Biskoppen af Osnabrück har sendt en Takskrivelse til de danske Katholikker; den findes i Oversættelse aftrykt i dette Nr. af Ugebladet. Efterat have faaet Gaven tilsendt har Hs. Højærværdighed Biskop Berning skrevet »at han endnu en Gang bringer de danske Katholikker sin og Bispedømmets Katholikkers hjerteligste Tak for den højsindede og store Gave, som i Anledning af den højsalige Biskop von Euchs Død er blevet sendt ham som Taknemmelighedsgave til Fordel for de nødlidende Børn.«

København den 15. April 1922 *J. Olrik, Apostolisk Provikar.*

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes Mandag den 1. Maj i Selskabslokalet »Columbus«, Aaboulevarden 21, Tlf. Central 3699). Bestyrelsen.

A.C. D. u. S Onsdag d. 26. April Kl. 8¹/₄ i Vesterhus. Cand. phil. Aage Børge-Schmidt: Europas Genrejsning. — Gæster kan medtages. *Adm.*

Vor elskede Mand og Fader Grosserer

Chr. Soelberg

afgik ved Døden den 4. ds. R. I. P.

Paa Børns og egne Vegne

Elida Soelberg

VELGØRENHEDSKONCERT

TIL FORDEL FOR FATTIGE
BØRNS FERIEOPHOLD.

Musikforeningen »STRINGENDO«

Torsdag den 27. April Kl. 8 Aften
i St. Knuds Skoles Festsal Stenosgade 4B.

Velvillig Assistance af:

Hr. Professor Willy Klasen

Koncertsangerinde Fru Marie Opffer-Wissum

Violinisten Hr. Kaj Andersen

Billetter à 1, 2 og 3 Kr.
faas i Katholsk Boghandel, Stenosgade 3,
Tlf. Vester 3930, og hos
Portneren, Stenosg. 4A.

AGITER FOR TILSLUTNING!

Hele Koncertindtægten gaar direkte
til Formaalet.

K.U.F. Sundby afholder sin **Ungdomsfest**

Søndag d. 23. April Kl. 7—1 i Stjernekreens hyggelige
Selskabslokaler, Thingvej 41.

Der bliver opført en Dilettantkomedie

»Stegekjældereren« eller »Den fine Verden«

Musikalsk Farce i 2 Akter

hvorefter der bliver Dans. — Billetter à 1 Kr. faas gennem

Katholsk Boghandel, Portneren, Ludvig Campolin,
Stenosgade 3. Stenosgade 4. Lombardigade 7,
Tlf. Amager 1010 y.

Pastor Jaworski,

Einer Nielsen,

Hans Bogbinders Allé 2 (Præstegaarden), Mecklenborggade 7, 4. Sal,
Tlf. Amager 653 x. Tlf. Amager 9 x.

Intet Billetsalg ved Indgangen! Husk at sikre Dem Billetter.

Festgaver.

Salme og Bønnebog 5.00-7.00-7.50-12.00 — Fuldstændig Bønnebog 6.00-8.00 — Min første Bønnebog 2.35 — Ungdommens Bønnebog 3.00-4.00 — Rosenørn Lehn: Den hl. Messe 1.85 — Aloysiusbogen 1.50 — Den daglige Messe 1.50 — Kærlighed til Jesus Kristus 3.00 — Kommunionandagter 3.75 — Adgang til Jesu Hjerte 3.50 — Det ny Testamente 5.00 — P. Maurer: Fadervor 1.50 — ABC for Voksne 1.50 — Veje til Moderkirken 3.00 — Det hl. Messeoffer 3.00 — Antony: St. Antonius af Padua 2.75-4.00 — Hubert Messerschmidt: St. Augustinus 4.00 — Lille Helgenlegende I-II 2.50 — Niels Hansen: Vore Helgener 3.00 — Broder Ulv: Legende 3.75 — P. Schindler: Jomfru Maria Rosenkrans 3.00 — Sr. Thérèse: En Sjæls Historie 9.00 — Huronhøvdingens Ed 1.00 — P. Assason: Fädernas Kyrka 2.50 — Steidl: Knud d. Hellige 7.50 — Vor Frue Sange fra Middelalderen 4.50 — Et Ord til hver Dag 0.25 — Joh. Frederiksen: Digte 1.50 — Hammerstein: En protestantisk Theologs Besøg i Oldkirken 1.25 — P. Schmitt: Hans Tavsen 0.50 — P. Matheo: Jesu Hjertes Herredømme 1.25 — Lille Nelli 0.65 — P. Svensson: Nonni og Manni 0.50 — Paaskebilleder med tørrede Blomster fra det hl. Land 0.30 — Album med 48 Billeder fra det hl. Land 1.50 — Stationskors med Perlemor 1.50-2.25 — Krucifiks — Rosenkrans — Statuer — Medailler m. m.

Katholsk Boghandel. -- Stenosgade 3.

Kirkelig Kalender.

23. April Hvide Søndag.	30. April. 2. Søndag e. Paaske.
24. — M. Fidelis af Sigmaringen, Martyr.	1. Maj. M. Philip og Jakob, Apostle.
25. — Ti. Markus, Evangelist. Bededag.	2. — Ti. Athanasius, Biskop og Kirkelærer.
26. — O. Cletus og Marcellinus, Paver o. Martyr.	3. — O. Josef, Kirkens Skytshelgen.
27. — To. Ferialdag.	4. — To. Korsets Genfindelse.
28. — F. Paul af Korset, Bekender.	5. — F. Pius V, Pave og Bekender.
29. — L. Petrus, Martyr.	6. — L. Johannes Evangelistens Martyrium.

Hvide Søndag.

St. Ansgars Kirke. Kl. 7 stille Messe. Kl. 9 højtidelig Messe med Børnenes første h. Kommunion. Kl. 11 stille Messe. Kl. 5 Eftm. Festandagt med Prædiken.

Sakramentskirken. Kl. 7 stille Messe. Kl. 9 højtidelig Messe med Børnenes første h. Kommunion. Kl. 5 Eftm. Festandagt med Prædiken.

Rosenkranskirken. Kl. 7 stille Messe. Kl. 9 højtidelig Messe med Børnenes første h. Kommunion. Kl. 5 Eftm. Festandagt med Prædiken.

St Annæ Kirke. Kl. 6 og 7 stille Messe. Kl. 9 højtidelig Messe og Meddelelse af Firmelsens h. Sakramente. Kl. 5 Festandagt med Prædiken.

St. Andreas Kirke (Ordrup). Kl. 7½ stille Messe. Kl. 9 højtidelig Messe med Børnenes første h. Kommunion. Messerne Kl. 8½ og 10 bortfalder, men efter endt Højtidelighed læses Kl. 10½ en stille Messe. Kl. 5 Eftm. Festandagt med Prædiken.

Det meddeles herved de Herrer Præster, at **de hellige Oljer** er kommet hertil fra Osnabrück.

København den 17. April 1922.

Det Apostoliske Vikariat.

Maria-Kongregationen for unge Mænd har Fælleskommunion Søndag den 23. ds. Kl. 8½ i Jesu Hjertes Kirke.

St. Josephs Gilde, st. 1885. Fortsættelse af det den 10.4.22 begyndte Generalmøde afholdes Mandag den 24.4.22 i Bredgade 67. Det bemærkes, at Mødet begynder præcis Kl. 8 og slutter præcis Kl. 9½.

Besigtelsen.

Med **Tak** modtaget til **de danske katolske Børn fra Landet** fra E.S. 16 Kr., fra St. Franciskusforeningen 7 og 57 Kr., fra Hs. Højærv. Provikaren 58,59 Kr.

Til **de kath. Børn i Fare** fra J.F.—F.F. 40 Kr., fra E. 10 Kr., fra N.N. i ved Hs. Højærv. Provikaren 20 Kr., ved Hr. Pastor v. Rykkevorsel 10 Kr., fra Hs. Højærv. Provikaren 58,58 Kr.

Unio. Tirsdag den 25. April Kl. 8 pr. Generalforsamling i Koncertpalæets Riddersal. ca. Kl. 9½. Smørrebrødsbord. Derefter Dans til Kl. 1.

Besøgende kan deltage i Spisningen og Dansen.

Adgangskort à Kr. 1,65 for Medlemmer og Kr. 4,25 for Besøgende faas hos:

A. V. Günther,
Bangertsgade 11.
Tlf. 4110.

Johs. Hoffman & Son,
Købmagergade 48
Tlf. 1389.

Aug. Husson,
Stenosgade 5
Tlf. Vester 787 x.

FREMMEDESPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblade udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Ppsto) modtages paa alle Postkontorer,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8° V. 5-7
Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8°, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.
Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 18.

Søndag den 30. April.

1922.

INDHOLD: Den gode Hyrde — Hovedtræk af den islandske Kirkes Historie. — Katholsk og Dansk. — Mere om vort Modersmaal. — »Vi Katholikker og vort Modersmaal.« — Om det katholske Udbytte af Rhinturen. — Nye Bøger. — En tredobbelt Tak. — Deo gratias. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Roskilde. Ungarn. England. — Rettelse. — Avertissementer.

Den gode Hyrde.

Denne Søndags Evangelium med den dejlige Lignelse om den gode Hyrde rummer et Væld af dybe og skønne Tanker, der samler sig om tre Hovedpunkter: Ugerningsmænd, der volder Ufred og Fortræd i Hjorden; den gode Hyrde, der samler Hjorden omkring sig og fører den til Lykken, og endelig Hjorden selv, der slutter sig sammen i Fred og Enighed.

I strenge Vintre bliver Ulvene dristige og gør deres Røvertogter paa Steder, hvor de ellers ikke vover sig ind. De sidste Aar har været strenge for Menneskeheden, Kri-gen var ond, men Tiden, der fulgte efter med Opløsning og Slappelse, er end værre, og Ulvene har gjort deres lumske Indfald til ubodelig Skade for Menneskeheden.

»Den gode Hyrde giver sit Liv for sine Faar.« Christus var den gode Hyrde, som viste, at der var Alvor bag hans Ord, den bitre Alvor, han beseglede ved at give sit Liv for at frelse Hjordens. Det syntes straks, som om Røverne

og Morderne havde naaet deres Hensigt ved at slaa Hyrden ihjel, Hjorden spredte og skjulte sig i Angst og Frygt. Men efter Opstandelsens Sejr samledes den igen for at kalde hele Verden ind under den gode Hyrdes Stav.

I de sidste Dage, Herren færdedes blandt sin Menighed, inden han drog hjem til sit evige Rige, gav han Hyrdestaven fra sig til Simon Petrus. »Elsker du mig?« spørger han Petrus, og da denne tre Gange har bekendt sin Kærlighed, overdrager Kristus ham sit jordiske Hyrdeembede: »Vogt mine Lam, vogt mine Faar!« Og dermed viser Herren, at det dybeste Forhold mellem Hyrde og Hjord er Kærlighed. Lejesvenden har ingen Kærlighed og Hengivenhed for sit Hverv, han virker kun for sin egen Løn og flygter i Farens Stund. Men den gode Hyrde sætter sit Liv ind paa det, der er ham betroet, fordi han har den Kærlighed, der overvinder alt, selv Døden.

Hvor den gode Hyrde fører sin Stav med kærlig Mynighed, der er ogsaa den gode Hjord, om ham kan Hjorden samles i Tillid og Enighed. I Ufredens og Hadets onde Aar har vi haft den store Lykke, at gode Hyrder og ikke flygtende Lejesvende har ledet Hjorden. Om baade Pave Benedict, der styrede hele Guds Kirke, og Biskop Johannes, der førte Staven over de danske Enge, gælder det, at de elskede deres Hjord og blev elsket igen. Maatte de nye Mænd have Magt til at værne Hegnet om Hjorden, at ikke fremmede slipper over, og at der maa blive Fred og Enighed igen. Og maatte vi herhjemme faa en Hyrde efter Skriftens Ord: »Jeg kender mine, og mine kender mig.« En Styrelse, der kan virke for den store Tanke, at der maa blive een Hjord og een Hyrde, der efter et Jordeliv i Fred og Enighed kan samles igen i det evige Rige.

Johs. H.

Hovedtræk af den islandske Kirkes Historie.

Af S. P. Fornjotur.

(Fortsat.)

Den første kristne Tid.

Den hurtige Masseomvendelse til Kristendommen forårsagede naturligvis paa Grund af Landets Fjernhed fra andre kristne Lande en meget stor Kirke- og Præstemangel. For at bøde paa dette rejste hver Høvding en Kirke i det gamle Tempels Sted. Dermed var Grunden til den islandske Kirke lagt paa samme Maade som de gamle »Hof« — Kirkerne var Slægtskirker, Høvdingeejendom. Det Afhængighedsforhold af det verdslige Aristokrati, som Kirken straks kom til at staa i, førte senere, da Kirkens Indflydelse og dermed dens Selvstændighedstrang voksede, til lange og haarde Kampe. Den anden Følge af den hurtige Omvendelse var den store Præstemangel. For at bøde derpaa tilkaldte man fremmede Præster, mest fra Irland, England og Sachsen. Det var naturligvis ikke altid de allerbedste Folk, der drog ud paa denne Langfart. Foruden mange af disse Præsters mindre gode Egenskaber gjorde Sprogvanskeligheder og Ukendskab med de stedlige Forhold meget til at forøge Gejstlighedens Afhængighed af de verdslige Stormænd og i det hele taget bringe den i et »skævt« Forhold til Folket. Kirken ejede intel, og de enkelte Præster var Medlemmer af en Høvdinges Husstand, som denne kunde sende bort, hvis det lystede ham. Naar man tager i Betænkning, at disse Præsternes direkte Overordnede var ret krigerske og voldsomme Mænd og for en stor Dels Vedkommende kun officielt Kristne, kan man forstaa, at Præsternes Stilling ikke var misundelsesværdig. Paa den anden Side maa man jo anerkende, at mange af disse inderst i de hedenske Stormænd viste en meget stor Loyalitet ved i det hele taget at rejse Kirker og betale for Præster. Man kan jo ikke forlange, at de skulde have nogen levende Følelse af, at de skyldte den Kirke mere, til hvis Tro de ikke bekendte sig i deres

Hjarter. Der var nogle Biskopper, men de var alle udenlandske og uden fast Sæde og — hvad der var værre — uden Kontakt med Præster og Menigheder. De stod faktisk ganske hjælpeløse i dette store og ofte uvejsomme Land, hvor den Organisation, som skulde danne Grundlag for deres Virke, manglede. Men allerede et halvt Aarhundrede efter vies den første islandske Biskop, Isleif, som var Søn af Gissur den hvide, en af de Høvdinge, der førte Kristendommen til Sejr paa Island. Dette betød umaadelig meget for Kirken. For det første var han Islænder, og saa var han Medlem af en af de større Ætter. Det 'gav den gejstlige Stand et »blaat Stempel« i mange af de verdslige Høvdinges Øjne. Og endelig havde han fast Bopæl paa sit Slægtsgods Skálholt. Men Forholdene var dog stadig ret usikre. Under hans Styre ser vi ham i Kamp med nogle udenlandske Bisper, der bogstavelig talt »strefjede om« og gjorde de kirkelige Forhold usikre ved ganske uventet og ofte ret mislykket Indgriben. Nogle af disse »Bisper« var endog i Kirkens Ban.

Først under Isleifs Søn, Gissur, der fulgte efter Faderen paa Skálholts Bispestol (1082 -1118) sker positive Forbedringer. Han var en meget myndig Mand, som det siges om ham »ligesaa meget Konge som Bisp.« Hans første Handling var at forære Kirken »Skálholt« til fast Bispesæde. Dermed fik Kirken sin første faste Jordejendom, ca. 80 Aar efter Kristendommens Indførelse. Han opnaaede ligeledes af Høvdingene, (som jo nu havde lært Kristendommen bedre at kende og havde antaget den nye Tro — ogsaa i deres Indre —) et Løfte om Lydighed mod Biskoppen i rent kirkelige Anliggender. Ligeledes fik han uden større Modstand indført Tiende, der deltes mellem Bispestolen, de enkelte Kirker og de fattige. Det er værd at lægge Mærke til, at Fattigforsorgen ikke som i andre Lande kom til at ligge alene i Kirkens Haand, men at de dertil bestemte Midler forvaltedes af den kirkelige og verdslige Øvrighed i Fællesskab. Der bestod for Resten i den islandske Fristats Tid en meget udviklet Fattigforsorg, som stod paa Højde med Nutidens, ja i sin principielle Ordning endog stod højere. Det var en Art gensidig Forsikring indenfor de forskellige Høvdingedøm-

mer (Kommuner), der overflødiggjorde mange af de kirkelige karitative Institutioner, der var uundværlige i de øvrige nordiske Lande. Den islandske Kirke kom nu under Lund i Stedet for som hidtil Bremen. Før sin Død oprettede Bisp Gissur Islands anden Bispestol Hólar paa Nordlandet. Selve den første kirkelige Lovgivning gennemførtes dog først af hans Efterfølgere, Bisperne Thorlakur Runolfsson (Skálholt) og Ketill Thorsteinsson (Hólar) ca. 1122. Hovedindholdet af disse Love er, at Biskopperne skal vælges af Althinget, medens Præsterne fremdeles vælges frit af de enkelte Kirkeejere. Lovgivningsretten paa det kirkelige Omraade forblev hos Althinget, men Bisperne fik Sæde i Lovthinget (Lögrétta).

Der oprettedes en kirkelig Domstol, bestaaende af en Biskop og 12 Præster, for alle rent disciplinære Sager. I alle andre Sager derimod var Gejstligheden ligestillet med enhver anden Borger og undergivet de verdslige Domstole. Det var enhver Kirkeejers Pligt at holde Kirker og Kirkegaarde i passende Stand og sørge tilfredsstillende for sine Præster. Den gejstlige Stand fik ingen Skattefrihed, dog var Stiftelser og Embedsejendom (alt hvad der hørte Gudstjenesten til o. lign.) skattefrit.

I 1151 indtræffer der en betydningsfuld Begivenhed for den islandske Kirke, den kommer ind under Ærkebispens i Trondhjem. Der kommer nu en livligere Kontakt med Ærkebispens, mere Initiativ ovenfra og mere Følelse af, at man tilhører den store Verdenskirke. Allerede 1178 gøres et Forsøg paa helt at gennemføre den kanoniske Ret. Men det fremkalder en stærk Modstand hos Landets verdslige Øvrighed. Man gjorde gældende paa Thinge, at man jo allerede havde afsluttet den kirkelige Lovgivning og fastsat alle Regler desangaaende. Der hævdede sig Røster, der paastod, at gav man igen efter, vilde Kirken ikke standse sine stadig nye Krav, og det vilde ende med, at Landets Frihed stod i Fare for at blive undertrykt af et stærkt klerikalt Regimente, der havde sin Centralledelse udenfor Landet (d. v. s. i Trondhjem). Der skabtes saaledes et klerikalt Parti og et Høvdingeparti, der dog endnu stod ret fredeligt overfor hinanden. At Forholdet var ret godt endnu ses bl. a. af, at

man 1198 forsøgte at faa Biskop Thorlak kanoniseret — af Althinget(!). Biskop Thorlak († 23. Dec. 1193) er, skønt ikke officielt kanoniseret af Paven, blevet ærel som Helgen overalt i Norden, i England, Skotland og Holland. Der holdtes to Festdage til hans Ære, 23. Dec. og 29. Juni (se Niels Hansen: »Vore Helgener« Side 128—133).

Der fulgte en hel Del indre kirkelige Reformer — man søgte fra den højere Kirkeledelses Side at komme visse endnu eksisterende mindre gode Præster til Livs — saaledes lod f. Eks. Ærkebispnen i 1173 paabyde, at alle de Præster skulde suspenderes, der var skyldige i Drab — et Paabud, der viser, at Forholdene i selve Gejstligheden ikke var videre gode. Men der var nu paa de kirkelige Spørgsmaal skabt to Lejre, og længe varede det ikke, før de kom i aaben Kamp. Den egentlige Grund var to Retssager, en civil og en Straffesag, i hvilke de anklagede var Præster.

Fra Kirkens Side stilles Krav om, at Sagerne skulde behandles ved en Præsteret — hvilket vel var det rigtigste set fra et kirkeligt Synspunkt, men var i Strid med den bestaaende Lov om slige Sager. Hver holdt strengt paa sit, og Kampen førtes med stor Voldsomhed paa begge Sider. Efterhaanden blev den mere og mere kompliceret, Bisperne kom i Strid indbyrdes og i Strid med Ærkebispnen. I disse Stridigheder, der egentlig vedvarer lige til Reformationen, er Høvdingene jævnlgt blandet ind, enten som Førere og Forkæmpere for antiklerikale Interesser, eller som en af de stridende Biskoppers Tilhængere. Vi ser saaledes, at en af de største, Sturla Sigvatsson, dømmes til en Pilgrimsrejse til Rom 1235 for sin Deltagelse i indre-kirkelig Strid. 1236 indtræffer en Krise, begge Bisperne var gamle og halstarrige og laa i evige Fejder — endog med deres Ærkebisp. Denne klager til Rom, og Pave Gregor IX bemyndiger ham til at afsætte den ene — men Konflikten løser sig af sig selv ved, at de begge dør kort derefter. Det var umuligt under disse forvirrede Forhold at naa til Enighed om Bispevalg, men da griber Ærkebispnen energisk ind, og for at gøre en Ende paa de evindelige Slægtsfejder, Bisperne var indblandede i, indsætter han to norske Biskopper, Benedik-

tinerrabbeden Sigvardt Thetmarssón paa Skálholt og Augustineren Bótulv paa Hólar. Paa en Maade var dette Skridt til Gavn for Kirken. De to nye Mænd var ikke paa Forhaand indblandet i Landets indre Stridigheder, men det bevirkede paa den anden Side en Samling af de verdslige Høvdinge mod den nye fremmede Faktor i Staten. Ærkebispens Forsøg paa at fortsætte Reformerne ved Indførelse af Cølibat og Oprettelse af Domkapitler stødte paa en fast og uovervindelig Modstand. Der fandtes paa den Tid alene i Skálholts Bispedømme 220 Kirker og 290 Præster (mod kun 203 protestantiske Præster paa hele Island i 1863!) Er saaledes Kirkens Historie i det ydre ikke videre lys, rørte der sig til Gengæld et blomstrende indre Liv, der satte Frugt i talrige Digterværker og fremkaldte et rigt pulserende videnskabeligt Liv omkring Bispestole og Klostre. Fra disse Centre udgik en fin Kirkekultur, der var stærkt national, og for det meste skreves denne Tids betydelige Værker paa Island paa Modersmaalet.

Det aandelige Liv.

Meget vigtig og af stor Interesse er den intime Forbindelse, der bestod mellem den kirkelige og den verdslige Kultur.

Hólarstolens første Bisp — den hellige Jón Ógmundarson (se Niels Hansen: »Vore Helgener« S. 62—66), grundlagde den navnkundige Hólarsskole. Han blev bispeviet i April 1103 i Norge og styrede Hólarstiftet til sin Død 1121. Ligesom vor anden islandske Helgen er han erklæret hellig paa Thinge 1198 — men ikke kanoniseret. Han æres dog stadig som Helgen. Hans største kirkehistoriske Betydning ligger vel i Oprettelsen af Hólarsskolen. Her lærtes naturligvis først og fremmest Theologi af de unge Præster og desuden Historie, især Slægts-historie (ættvise Folk regnedes jo meget højt), Astronomi, Aritmetik, Retorik, Latin (der ligefrem kaldtes »bókmal« = Bogsproget) og Metrik (der dreves med stor Iver). Vi hører saaledes om en Biskop Laurentius, der improviserede paa Latin i bunden Form ligesaa hurtigt som nogen kunde tale i Prosa! Det var ikke alene Præster og

Munke, der var Lærere ved Domskolen, men ogsaa lærde Lægmand, ja, endog en Kvinde, Jomfru Ingun, træffer vi som Lærerinde i Latinsk Grammatik ved Hólars Domscole. Islænderne har altid haft Sans for boglige Sysler; for ikke mere end et Par Slægtled siden var Island det Land, hvor Læsedygtigheden stod procentvis højst, og der fandtes dengang ligesaa mange latinkyndige Mænd som i Danmark og Norge tilsammen! Denne Interesse for Lærdom fremmede i høj Grad Kirkens Kulturarbejde og bevirkede, at Bispenses og de lærde Præsters Værdighed regnedes meget højt. Den hindrede ogsaa, at ulærde Mænd kom til at beklæde de kirkelige Embeder. Den Uddannelse, de unge Præster havde faaet paa Domskolen, udvidede de ret ofte ved et Studieophold i Udlandet, især ved Pariseruniversitetet. Enhver Islænder skulde kunne Fadervor, Trosbekendelsen og Daabsformlen. Den, der forsømte at lære dette, blev idømt den meget strenge Straf at blive landsforvist! Betegnende for, hvor meget man agtede Præsternes Lærdom, er det, at Navnet »lærdr madr« (lærd Mand) ligefrem betyder Præst (medens »klerkr« betegner, hvad vi forstaaer ved en lærd Mand, enten han var en Kirkens Mand eller en Lægmand). Især indenfor Litteraturen mærkes den nøje Samhørighed mellem Folket og Kirken. Den islandske Kirkes Litteratur var national og for det meste paa Modersmaalet. Derved knyttedes et fast Baand mellem Kirken og Landet, som det var svært nok for »Reformationen«, trods Svig og Vold, at faa revet over igen. De, der ved, hvor umaaelig stor Betydning Sagaen har for os Islændere, vil let forstaa, at det var vanskeligt at skille Folket fra den Kirke, hvis Præster havde staaet som Tempelvagt om dets nationale Minder, og i hvis Klostre Slægternes Bedrifter var nedskrevet! Det er de flittige Munke, vi kan takke for, at vi kender vore Forfædre fra før Islands Bebyggelse, og det er en Præst, Ari frodi Thorgeirsson, der med Rette bærer Navnet »den islandske Sagaskrivnings Fader.«

Af speciel kirkelig Digtning finder vi store Skatte. Blandt de største kan vi nævne Jertegnsdigtet »Geisli« (Straalen) om Olaf den Hellige, skrevet af Præsten Einar Skulason (1090—1110), Munken Eysteinn Ásgrímssons

»Lilja«, der handler om Skabelsen, Syndefaldet, Kristi Forløsning, den hl. Jomfru og andre bibelske Emner. Vi har talrige Helgenkvad og Helgenlegender og en Mængde Legender af bibelsk Indhold. Der fandtes i alt ca. 10 Klostre paa Island. Det første, et Benediktinerkloster, oprettedes paa »Thingamyri« 1133, og 1186 grundlagdes det første Nonnekloster. Men hverken Dominikanere eller Franciskanere kom nogensinde til Island. De islandske Klostre var ligesom Bispestolene de aandelige Centre, hvorfra Kirkekulturen spredtes over Landet. I 7 islandske Klostre var der 15 Forfattere, medens der i 25 norske kun var 4! Men ved Siden af denne kirkelige Oplysning levede endnu en Del Overtro ude i Folket, og nogle holdt haardnakket fast ved visse gamle Fester af hedensk Oprindelse som Midsommerfesten. Fasten blev aldrig indført; en from Mand ved Navn Kjartan Olafsson omtales som et »Vidunder«, fordi han afholdt sig fra Kødspise i Fasten. Kirkens materielle Magt var ligeledes i stadig Stigen, og Bisperne fik større og større Indflydelse. Paa Hólar holdt man 70—80 Huskarle, og Bispen kunde modtage 100 liggende Gæster uden fremmed Hjælp. Og gæstfri var man dengang som nu paa Island. (Fortsættes.)

Katholsk og Dansk.

En Dansker har Ret i adskilligt, han i forrige Nummer fremfører om vort Modersmaals Anvendelse paa den katholske Kirkes hellige Grund, men — han har ogsaa Uret i mangt og meget.

Hvad det katholske angaar, er vedkommende Indsender meget usikker. Han er i Grunden Lutheraner og burde vistnok hellere endnu en Stund studere den katholske Katekismus, før han begyndte at rette Sproget i den. Naar han saaledes saa flot hævder: »Vi maa aller sig: Gud, skjult bag Brød og Vin i Sakramentet«, er dette

Luthers Lære, men har aldrig været den katholske Kirkes.

Med at citere Engelsk bør den ukendte Dansker ogsaa være forsigtig; hans eneste engelske Vending er i hvert Fald ogsaa forkert, og det er nu engang kedeligt at se og høre Folk citere fremmede Sprog, naar de gør det galt.

Og hvad de dansk-sproglige Bemærkninger angaar, beror en hel Del af dem paa Smag og Behag, hvorfor de ikke kan diskuteres, hvor uenig man end er med ham i mange af disse. Andre Bemærkninger er aabenbart forkerte og maa nødvendig staa uimodsagte for ikke yderligere at forvirre den i Forvejen tit meget lidt udviklede dansk-katholske Sprogfølelse. Lad mig fremdrage enkelte af de sidstnævnte.

Indsenderen har saa meget mod det herlige gamle Ord Eukaristi, en af de skønneste Betegnelser for Messe-offeret; for øvrigt har de saakaldte »katholsk-apostolske« i mange Aar af god kirkelig Taktfølelse med Forkærlighed anvendt netop dette Udtryk. Indvendingerne imod Ordet er to: det er »hebraisk«, og ingen ukatholsk Dansker aner dets Betydning. Skulde vi afskaffe alle Ord, som dette gælder, fik vi vistnok Huller paa hver eneste Side i vore religiøse Bøger!

»Værneengel« er et udmærket Udtryk. Det skyldes Mesteren i katholsk Sprogbrug, Kandidat Kejser. Et Værnehjem er et godt Ord, og et saadant vil just udøve en lignende Virksomhed som en Værneengel. En »Skytspatron« er derimod en rædselsfuld Betegnelse; jeg vilde nærmest — som Ikke-Militær — være bange for at give mig i Kast med en saadan.

Det er ubegribeligt, at Indsenderen, der vil afsi Myg som Eksercitie-Kursus og Epifani, med Velbehag nedsvælger en Kamel som »Immaculata-Børn«. Og ligeledes, at han i sit Felttog mod grufulde Ord ikke har opdaget et af de allerforfærdeligste, »den glørværdige Jomfru Maria«.

En anden Bemærkning beror mere paa Smag og Følelse. Selvom Johs. Jørgensen gyser ved Udtrykket »tager hen og spiser det«, gyser jeg, der som gammel Dansker og forhønværende luthersk Præst ogsaa har nogen Erfaring i

denne Henseende, ved Udtrykket »at æde Jesu Legeme«, At »æde« lyder i mine Øren hæsligt, naar det bruges om Mennesker.

Nysnævnte Kand. Kejser holdt for en Del Aar siden i A. C. et fortrinligt Foredrag om katholsk Sprogbrug. Kunde dette Blads Redaktør mon ikke have Lyst til at spørge Fru Kejser, om Manuskriptet til dette Foredrag ikke findes blandt afdøde Kejsers Papirer. Det vilde kunne blive et ypperligt Indlæg i denne Diskussion, hvis det maatte blive optrykt i Ugebladet.

Niels Hansen.

Mere om vort Modermaal.

Der maa være mange, som med mig er blevet glade for »Dansker«s Artikel »Vi Katholikker og vort Modersmaal« i Ugebladets sidste Nummer; den var en saa herligt rammende Kritik af alle de Ting, som Konvertiter, der ikke fra Børn er vænnede til de sproglige »Uhyrligheder«, der omtaltes, bliver saa forfærdede over. Jeg skriver derfor ikke dette for at føje noget videre til Artiklen, men for at udtrykke mit — og manges — Ønske om, at der ikke maa blive Stilhed om den straks, — at den ikke bliver som den enlige Svale, der ingen Sommer gør, men at rette vedkommende vil beskæftige sig lidt med denne saare vigtige Sag.

Vi, som elsker vort Sprog, maa bedrøves, naar det mishandles; og vi maa ogsaa bedrøves, naar ikke alt i vor Kirke er saa smukt, som det bør være. Det er ikke nok, at en enkelt Præst, snart hist, snart her, pynter lidt paa Sproget i Bønnerne, i de kirkelige Bekendtgørelser og andre Steder; der maa en gennemgribende Rensning til, en meget omhyggelig Revision af alle Bønner o. s. v. Og denne Revision skulde det helst ikke trække alt for længe ud med, — det plejer det jo desværre at gøre med den Slags Ting, hvilket jeg kan illustrere ved et Eksempel. For 6 Aar siden holdt nu afdøde cand. mag. Kejser i A. C. et Foredrag, der hed »Katholsk Sprogbrug« og gik i samme

Retning som »Dansker«s Artikel. Efter Foredraget fortalte et af Foreningens ældre Medlemmer mig, at cand. Kejser 13 Aar før havde holdt nøjagtig det samme Foredrag, — intet var forandret i Løbet af de 13 Aar; det, han sagde, var stadig lige aktuelt!

Ved A. C.'s Rusgilde i Efteraaret kaldte Rustaleren de unge Studenter til Vaaben mod det, han træffende kaldte »allersødeste-Sproget«. Endnu er der vist ikke blevet nedsublet et eneste »allersødeste-Udtryk« af den Grund; — men hvor skal man ogsaa vende sig hen for virkelig at faa noget gjort??

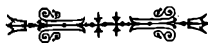
Er det kun en enkelt, der beklager sig over noget hæslygt, vil den Præst, man henvender sig til, i de fleste Tilfælde indrømme, at man har Ret, det er skrækkeligt — — men der bliver — og det er rimeligt nok — ingen Forandring af den Grund. Det nytter nu engang ikke, at en enkelt taler eller skriver om en Sag, der skal helst ogsaa lidt almindelig Iver til for Sagen. Det er sjældent, at den enkelte opnaar et saa godt Resultat, som jeg naede, da jeg engang havde udtalt min Forfærdelse over »Jesu-Hjerte-Sprogets« mange Superlativer, der i Bøger og Blade oven i Købet ofte er forkortede: hlst. Hjerte f. Eks.! Nogen Tid efter fik jeg fra den Præst, jeg havde beklaget mig til, et Kort med omtrent følgende Indhold: »Nu har jeg i de omtalte Artikler aflivet 17 Superlativer!« Det var et Resultat, men desværre ikke laudsomspændende.

Siden cand. Kejsers førømtalte Foredrag er der sket en lille Forandring ved Hjælp af den nye Salme- og Bønnebog; de værste Ting er forsvundet: »fra Sion af« o. l.; men hvor er der dog alligevel langt igen. Endnu bruges f. Eks. Side om Side med de »reviderede« Litanier de gamle Former med deres bestandigt gentagne »du«, deres Byde-maade i Flertal: »beder for os« — o. s. v. Endnu siges der i et Litani: »Jesus, Afglans af Faderens Herlighed«! Hvis Frelseren er en Afglans af Faderen, er der i høj Grad Forskel paa de guddommelige Personer. En saa uhyggelig Germanisme som: »Jesus, dig lever jeg, — dig dør jeg«! siges og synges bestandig. Ja, begynder man først at finde Eksempler af den Art, kan man daarligt holde op igen, og det var jo ikke Meningen med disse Linier. Dog

vil jeg gerne medens jeg er ved de forkerte Udtryk, minde om, at »firme« bruges paa ældre Dansk (f. Eks. hos St. St. Blicher) i Betydningen: at fare omkring og have travlt med en Mængde Smaating! Det virker derfor underligt i katholsk Betydning; og dannes der saa et Navneord som »Firmebørn«! kommer man uvilkaarligt til at tænke paa noget helt andet end det, der menes.

Jeg gentager nu mit Spørgsmaal fra før: Hvorhen skal man vende sig for at faa udrettet noget i denne Sag? Hvem er »rette vedkommende«, der vil gaa i Spidsen? Kunde der ikke paa en eller anden Maade nedsættes en katholsk Sprogrensningsskommission, der — i Modsætning til de fleste andre Kommissioner — virkelig udrettede noget? Endnu er der i vort Sprog alt for meget, som vi næsten maa skamme os over, at andre hører eller ser; og vi kan da ikke være bekendt at finde os roligt til Rette i denne Tingenes Tilstand.

T. F.

„Vi Katholikker og vort Modersmaal.“

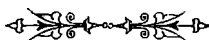
Da »Dansker«s Artikel gik i Bladet, var jeg forberedt paa, at den vilde vække Opmærksomhed, og at den ikke vilde finde almindelig Tilslutning; og allerede Torsdag Aften begyndte Telefonen at kime i den Anledning. Alligevel er jeg glad over, at denne Artikel kom frem, fordi den Sag, der drages frem, har stor Betydning og engang maa drøftes. Lad mig straks give Hr. Niels Hansen Ret i, at »Dansker« er kommet galt af Sted med Udtrykket »Gud, skjult bag Brød og Vin i Sakramentet;« og jeg er altsaa kommet galt af Sted med at lade det staa, men derfor kan man dog ikke sige, at Artiklens Forfatter er Lutheraner, ligesaa lidt som Redaktøren er det. Det er den Slags Fejl, som ingen er sikker for, og som man bag- efter selv undrer sig allermost over, at man har lavet. Fejlen er her saa meget mere kedelig, som enhver Kritik

af denne Artikel straks har en kærkommen Ting at slaa løs paa.

Iøvrigt skal jeg ikke føre Diskussionen om de enkelte Udtryk videre. Men selv om man vil give Ugebladets gamle Redaktør Ret i det, han fremfører — hvad jeg for Resten vistnok for første Gang ikke vil — saa bliver der dog en Del tilbage, som ogsaa skurrer i hans Øren, og selv føjer han endda et nyt Udtryk til. Der er altsaa en hel Del at rette, og det maa gøres. Forleden kom en ung Konvertit til mig for at laane en Bønebog til sin protestantiske Fader, der vilde med i katholsk Kirke. »Men den er vel paa godt Dansk,« spurgte han. Ellers turde han nemlig slet ikke give sin Fader den i Haanden.

Vi kommer vistnok ikke uden om en Sprogrensningskommission. Endnu i Dag skal jeg henvende mig til Fru Kejser og se, om det er muligt at faa Manuskriptet til cand. Kejsers omtalte Foredrag. Det vilde sikkert blive et ypperligt Indlæg. Iøvrigt Tak baade til cand. Niels Hansen og til T. F. Forhaabentlig bliver det denne Gang ikke en enlig Svale.

Redaktøren.

Om det katholske Udbytte af Rhinturen.

»Katholsk Klub« har gennem sine tre Bureauer gjort Skridtet fra Planer, Ord, Generalforsamling og Ønsker til Virkeligheden, til katholsk Aktion.

For at give saa mange som mulig Lejlighed til at deltage i en Rejse til det nærmeste katholske Land arrangerede man en Udflugt til en saare billig Pris og af ikke større Længde, end at enhver kunde være med.

Turen gennemførtes planmæssigt trods den enorme Paasketrafik og trods Øjeblikkets vanskelige Forhold i Tyskland; den bød endda paa mere, end Programmet lovede.

Over Korsør og Kiel holdt Deltagerne deres Indtog i »Udlandet«, og Kursen sattes mod Køln. Da man nær-

mede sig Westfalen med Osnabrück, begyndte Deltagerne at spejde efter det første Landevejskors; da det fandtes, vidste vi, at nu var vi paa katolsk Grund. Mægtigt var Indtrykket af Minedistriktet, hvor Skorstene og Kirke-taarne kappedes blandt Værkernes Mængde. Henad Aften tonede Kölnerdømens Taarne frem, og i det Øjeblik, vi stod ud fra Stationen, laa Kathedralens usigelig skønne Masse lige for os. Allerede samme Aften aflagde de fleste et Besøg i Gudshuset og lod dets uhyre Dimensioner virke paa sig.

Skærtorsdag Morgen var viet til Kirkegang. Man fik Oliernes Indvielse og Højmesse — celebreret af Kardinalen — med, og man overværede Processionen til »Graven«. Om Eftermiddagen nød vi et Par Timers stille Andagt under »Tenebræ«, hvor Korets skære Røster trak som Røgelse og Virak hen under de høje Hvælvinger og de usigelig slanke Buer, en Stund, hvor man fik Lov at føle sig uhyre lille og forsvindende i Guds vældige Kirke.

Langfredag Morgen overværedes Præsanktifikatmessen, og før Middag drog vi af til Andernach med det aldeles overfyldte Tog — forbi Drachenfels, langs Rhinen, ind mellem Vinbjerger. Og næste Morgen Kl. 6 førte Biler os ud til det tusindaarige Benediktiner-Abbedi Maria Laach. Man tænke sig Sorø Sø indrammet af skovgroede Bjerger og ved Søens ene Ende Ribe Domkirke — det var Indtrykket.

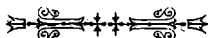
Vi overværede Ildens Indvielse, hørte det livsalige Exultet, overværede den mægtige Højmesse, hilste paa Munkene og gjorde Kæmpeindkøb af Devotionalier. Intet kirkeligt er saa straalende skønt, saa harmonisk rigt, saa liturgisk gribende som Benediktinerens Sang og Ceremonier. Indtrykket blev uforglemmeligt i sin Ophøjethed.

Paaskemorgen tilbragtes ved Højmessen i den aldeles tætpakkede Kölnerdøme, hvis vældige Klokker vækkede os, og om Eftermiddagen gjorde en Del af Selskabet en Rundgang i en halv Snes af Kølns Kirker, holdt en kort Andagt hvert Sted, bad ved alle Altre og besøgte alle Relikvier . . . en aandeligt berigende Andagtsøvelse.

Allt ialt kan det fastslaas, at det katolske Udbytte af Turen var overmaade rigt. Vore Trosfæller burde tænke

paa at tage med i stort Antal næste Aar. Mange Mennesker kan afse et Par Hundrede Kroner og otte Dages Ferie, naar de derved bestyrkes i Troen, opbygges og beriges og kommer i Kontakt med det store Kirkeliv i den katholske Verden.

Deltager.

Nye Bøger.

N. P. Nielsen: Margrethe Dagmar, Danernes Dronning. (Tønder 1922.)

Det var med Forventning, men ogsaa med en vis Skepsis, jeg begyndte paa den lille Bog om Dronning Dagmar, som Redaktør *N. P. Nielsen* har udsendt som Særtryk af »Tønder Amts Tidende«. Det er jo ikke helt let at skrive Historie om et saadant Emne, uden at det mister sin Poesi. Men her er det virkelig lykkedes, saa at man har megen Glæde af Læsningen.

Forfatteren skildrer det store dansk-slaviske Samfund, der var dannet under den første Valdemar, og som var paa Vej til virkelig at udvikle sig til en Rigsenhed. Kongens Ægteskab med den fromme czekiske Prinsesse skulde og kunde fremme denne Udvikling, men det blev jo kun saa kort. Paa en udmærket Maade forstaar Redaktør Nielsen at knytte de historiske Efterretninger sammen med Tidens religiøse Liv, saa at man som dansk Katholik bliver varm om Hjertet. Han skriver f. Eks. om Dronning Dagmars Moder, der levede i Meissen: »Hun var gaaet i Kloster og tilbragte sin Tid med Andagt og gode Gerninger mod Fatige og Syge. Brændende Bønner er der opsendt daglig ved den hellige Messe for Datteren i det høje Nord.« Om Dronningen selv hedder det: »I Rigets Hovedstad, Roskilde, fandt Dronningen det inderligere kirkelige Liv end andet Sted, og der i vor Frue Kirke hvilede hendes nordiske Navne i Helgenrækken, Danmarks eneste Helgeninde, den hellige Margrethe af Højelse.«

Lidt tung, fordi den er meget sammentrængt, bliver Fremstillingen af de politiske Begivenheder i Dronning Dagmars Tid, men saa følger Afsnittet om hendes Død, og man er straks med igen. Det synes, at Forfatteren har Ret, naar han mener, at Dronningen er død i Ringsted og ikke i Ribe. Meget illustrerende er Forklaringen til Folkevi-

sens Fortælling om liden Kirsten, der skal læse for den syge Dronning. »Saa tog hun sancte Marie Bog,« staar der i Visen, og Forfatteren skriver: »Ja netop om Gudsmoderens Forbøn plejede de syge at bede,« og deri stod der en Bøn som denne, der skulde bedes i Dødsstunden: »O Maria, du Jomfru over alle Jomfruer, vær mig nær i min yderste Dødsstund, naar min arme Sjæl skal udgaa af mit syndige Legem.« (Her gengivet efter senmiddelalderlig Ud-gave.) Eller

»Som Solen for andre smaa Stjerner er,
slig er den Jomfru baade fjern og nær
blandt Fruer og Jomfruer alle.«

Tilsidst faar man noget at vide om Forholdet mellem Dronning Dagmars Halvsøster Aneska og Grevinde Ingerd Sunesdatter af Regenstein, der gjorde saa meget for Klosterlivet her i Danmark. Ogsaa Czekernes Digtning om Dragomir er det interessant at læse om. —

Dermed være da denne lille Bog (60 Sider) paa det varmeste anbefalet. En Mængde Eksemplarer af den er gaaet til Czekoslovakiet, men det er dog først og fremmest danske Katholikker, der bør læse denne Bog. Enhver med lidt historisk Sans vil have Glæde af den, og historisk Sans skulde der dog gerne findes hos os.

Bernh. Jensen.

M. Scharlau: Ueber alles die Liebe (Herder, Freiburg, 1921. 256 S.)

»Kærlighed over alt«, saaledes hedder den nyeste Roman af den holstenske Forfatterinde M. Scharlau (Magda Alberti).

Da hun for et Par Aar siden overrakte mig sin »Kampe«, en Slags Selvbiografi, sagde jeg til hende, at det var det bedste, hun indtil da havde skrevet. Dog maa jeg efter at have læst denne nyeste Bog tilstaa, at hun har overtruffet sig selv.

Magda Alberti er Konvertit og det i Ordets allerbedste Forstand. Hvad der lader denne ædle stræbsomme Dame synes en ganske mærkværdig Personlighed, er den Omstændighed, at hun er gift med en endnu levende protestantisk Præst, og at hendes eneste Søn er katolsk Præst. Men denne Omstændighed bringer det med sig, at hun ved grundig Besked om Livet baade blandt Protestanter og blandt Katholikker, baade i Lægmandskredse og i gejstlige Kredse. Det er ogsaa det, der gør hendes Bøger saa interessante for alle Slags Læsere.

Hun skriver hovedsagelig om og for Katholikker, der lever i Diasporaen, og hun skildrer i gribende Stil og i et

smukt Sprog deres Glæder og Lidelser, deres Farer og Nød, deres Kampe med Nederlag og Sejre.

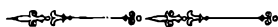
I denne nyeste Roman, »Kærlighed over alt«, viser hun os paa ret levende Maade, hvorledes Iveren for Guds Ære, naar den er for voldsom, naar den er vildledt eller endog ganske blind, mange Gange, selv om den mener det godt, anretter den største Skade, medens Kærligheden derimod, den ydmyge, taalmodige, varme Kærlighed, som den hl. Paulus prædiker om, forklarer alt, oplyser alt og vinder alt.

De forskellige Personer i denne Roman er udarbejdet saa karakteristisk og levende, at man tror at se dem for sig i Kød og Blod. Ganske særlig vil Karakteristikken af den protestantiske Pastor Jürgensen og den katholske Kapellan, Pastor Stürmer, interessere enhver Læser, medens Pastorinde Christine Jürgensens tragiske Skæbne og den unge Baronesse Juliane vil røre Læserne til Taarer.

Af fulde Hænder strør Forfatterinden de kosteligste Blomster, henrivende Naturbeskrivelser, henover alle de Veje og Stier, som hendes Romanhelte vandrer ad. Med ligesaa behændig Hånd fører hun os gennem Foraarslandskaber, gennem Sommerens Blomsterflor, gennem det stormende og hylende Efteraar og gennem den funklende Vinterpragt.

Ingen Katholik, som behersker det tyske Sprog, bør forsømme at læse denne interessante Bog.

P. Wolff.

En tredobbelt Tak!

Hvor kan Ens Hjerte undertiden være fyldt med Taknemmelighed! Man føler en stadig Trang til at udtrykke den. Saadan gaar det sikkert os, baade unge og ældre, som deltog i de aandelige Øvelser i Assumptionsklostret i den stille Uge. Det er en tredobbelt Tak, vi føler Trang til at komme frem med.

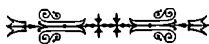
Først en Tak til Pastor Back, der ved sine alvorlige, velovervejede, dybt følte og sikkert med inderlig Bøn ledsagede Foredrag gav os et saa rigt Stof til Betragtningerne, at denne stille Uge sent — eller rettere: vel sagtens aldrig — vil gaa os af Minde.

Og saa en Tak til de kære Søstre, der nu fjerde Aar i Træk gæstfrit aabner deres Porte for en Skare Eksercitanten, der bringer dem fuldt op af Arbejde paa et Tids-

punkt, hvor de med Rette kunde gøre Krav paa Ferie, da de fleste af deres Elever er bortrejst. Men de gode Søstre glemmer ikke, at de har ofret deres Liv for Danmarks Omvendelse. De ved ogsaa, at »fromme, stærke Kvinder, det er Danmarks Maal«; og hvorledes kan Kvinder vel bedre lære at blive fromme og stærke end ved at fordybe sig i de evige Sandheder?

Den tredje Tak skal bringes til Frøken Marie Wissum, der Aar efter Aar udretter et stort Arbejde, for at disse aarlig tilbagevendende Retræter kan finde Sted.

Retrætedagenes Tavshed og Alvor blev efterfulgt af en lille Episode, som viser den Glæde, der herskede i alles Hjerter over den rige Naade, vi havde modtaget. Under det fornøjelige Samvær efter Fælleskommunionen Paaskelørdag blev det foreslaaet, at vi skulde synge en Mariasang. Et Par unge Piger hentede Mariastatuen frem fra dens Vinterhi, og med Pastor Back i Spidsen drog alle ned i Haven, hvor Statuen blev stillet paa sin Sokkel, og et begejstret »Fryd dig, du Himmeldronning prud«, sunget af 21 glade Stemmer, overdøvede Fuglenes Sang.

Deo gratias.

Megen Vinterkulde sad os i Sind og Krop, da Dørklokken ringede om Aftenen den $12\frac{1}{4}$ og Broder Christensen bød os Velkommen til Eksercitierne i Sct. Andreas' Præstegaard paa Orduphøj.

Den klosterlige Forhal med Søjlerne, Glasmaleriet af Ærkebiskop Absalon og Statuerne af de hellige og store Forbilleder for Livet i Kristi Tjeneste, de lange Gange med de religiøse Billeder og de buede Vinduer, de lyse og venlige Gæsteværelser, den smukke og hyggelige Kirke, Klostergaarden og Kirkegaarden — det var den livløse, meget indtagende og helt stemningsfulde Ramme om de kristelige Øvelser vi — ikke gennemgik — men oplevede i den stille Uge. —

Intet mindre end en stor, varmende og løftende Oplevelse, som ikke blev forfusket og fork ludret af Snak og Ordstrid, ej heller udvisket og forstyrret af Læsning af Aviser eller aandeligt Hø.

Vi tav, lyttede, tænkte og bad.

I fuldkommen Tavshed med Tro, Tillid og Iyer søgte og fandt vi Inderlighed og Samling. Vi, der for første Gang trak os tilbage til Moderkirkens Varme, Orden, Fred og Harmoni, modtog mere, end vi ventede.

Al denne Hjertevarme, al denne Visdom, Viden og Villen kom fra Ham, hvis Aand straaede ud fra Tabernaklet. Foran det følte vi os mest hjemme i al denne Hjemlighed, og fra det gik vi med friske Kræfter og godt Mod tilbage til Uroen og Striden.

Det lader sig ikke gøre at skildre denne vidunderlige, i en vis Forstand helt personlige Oplevelse, de saakaldte Eksercitier. Kun det kan siges, at der blev saaet i vore Hjerter utallige gode Tankers Frø.

Et af de Frø, som straks spirede og blomstrede er vor hjertelige Taknemmelighed over for Eksercitiemesteren, Pater Jos. Koch, Pater superior L. Günther og de gode og elskværdige Brødre af Jesu Selskab, som alle med utrættelig Opofrelse tog sig af os.

Vi takker dem alle for de Skatte, vi tog med, og for den Fred og Hvile, vi nød.

I det Haab at komme igen samler vi af ganske Hjerte vor Tak for alt og til alle i et

Deo gratias.

A. F. Beyer.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Paasken opførte »Ny dramatisk Forening« to Smaastykker, P. A. Rosenbergs »Fantomer« og F. L. Heimanns »Eftersøgt«. Begge Stykker gik let over Scenen og gjorde de unge Skuespillere al Ære. — Selve Scenen virkede betydelig større ved de udmærkede Dekorationer, hvori Stykkerne fremførtes. Instruksjonen har været god og sikker — derom vidnede de oprædendes Sikkerhed. I Mellemakterne spillede Stringendo — storartet som altid. Den unge Accompanatør (Otto Ditlevsen), fortjener at nævnes med Ros. Stedet er ikke her til at gaa ind paa de enkeltes Præstationer, og vi skal derfor nøjes med at fastslaa, at det var en Sukces der tjener »N. d. F.« til Ære og beredte os alle en god Aften. Vi glæder os til Gensynet — og haaber at en endnu større Opgave maa give »N. d. F.« gode Kræfter Lejlighed til endnu større Ydelser. For Resten kan det tilføjes, at Foreningen gerne optager nye Medlemmer, baade Damer og Herrer. Foruden de to Aftenforestillinger gav Foreningen en ekstra Eftermiddagsforestilling til Fordel for »Jesu Barndomsforening.« Til den var der mødt ca. 400 Børn, hvilket gav det smukke Formaal en anseelig Sum!

S. P. F.

Roskilde. Om Livet i Roskilde Menighed i den forløbne Vinter er der som altid en hel Del at fortælle.

Allerede i Efteraaret blev der holdt Foredrag af Kaptejn Beyer »Hvad godt har Reformationen bragt os?« Kort før Jul havde Smaapigerne fra Søstrenes Skole arrangeret Aftenunderholdning med Børnekomedie og Tableauer, og de indkasserede en smuk Fortjeneste, som Søstrene fik i Julegave til Anskaffelse af nyt Skolemateriel. I Juledagene var der Fest hver Dag, 2. Juledag for hele Menigheden, 3. Juledag for Wienerbørnene, arrangeret af Komitéen og Mariaforeningen, 4. Juledag for Elevforeningen »les enfants de Montfort«. Efter Jul fulgte flere Fordrag, af Pastor Jaworski om Cordula Wöhler, af Pastor Olrik om Kristusbilledet og af Pastor Bernh. Jensen om den hl. Knud Lavard. Under Ledelse af Fru Kerckhoffs har en Kreds af Menigheden dannet en lille dramatisk Klub, som har givet en fornøjelig Forestilling, der havde fuldt Hus hele tre Gange. — Til den nye Paves Kroning havde Menigheden gennem Sognepræsten sendt et Lykønskningstelegram, og denne modtog da følgende Svartelegram fra Kardinal Gasparri: »Den Hl. Fader har varmt paaskønnet den hengivne sønlige Hyldest og meddeler Deres Højærværdighed og St. Laurentius Menighed af Hjertet den begærede Apostoliske Velsignelse.« — Endnu maa nævnes, at Pastor Boog hver Søndag Aften har samlet mange Tilhørere til sine Prædikener, hvori han har gennemgaaet Troslæren smukt og oplysende. — Alt i alt har denne Vinter bragt Roskildes Katholikker mange Glæder og, som vi haaber, ogsaa megen Velsignelse.

Ungarn. Da de daarlige økonomiske Forhold har gjort det umuligt at holde samlede katholske Møder or hele Ungarn, har man i Stedet for afholdt en Række Møder i forskellige Dele af Landet. En særlig stor Forsamling holdtes i Sopron i Vestungarn under Ledelse af Grev Haller, der er en af Førerne for det kristelige Nationalparti. Den kendte ungarske Jesuit P. Bela Bangha holdt en interessant Tale om Jøder og Bolsheviker. Han paastod, at Jøderne i Ungarn arbejder paa at ødelægge Nationen, og at Landet er fuldstændigt undermineret af dem, hele det økonomiske Liv er i deres Hænder.

England. Pave Pius XI har i sin Tid studeret ved Universitetet i Oxford og i det berømte Bodleian-Bibliothek. Ved Pavens Tronbestigelse har Bibliothekets Ledelse derfor overrakt den Hl. Fader en kostbar Lykønskingsadresse, hvori hans tidligere Besøg og Studier mindes.

Rettelse: (til Hovedtræk af den islandske Kirkes Historie). Ved en Fejlskrivning staar Ordet God i Stedet for Hof et Par Steder, det bedes læst Hof = Tempel (dansk: Hov) (God (gød) = hedensk Gud og Godord var nærmest en Art hedensk Stift med et eller flere Hof).

Indsamlingerne i Anledning af Biskoppens Død.

Til Børnene Kr.: V. H. 10 — A. M. H. 2,50 — 10 — Ans. For. 20 — M. V. 10 — N. N. 3 — 4 — Sakr. Kirke 25 — Absalon 13 — 110 — 5 — M. Congr. u. M. 10 — J. Bl. 20 — W. H. 10 — J. M. 10 — G.-rf. 10 — J. v. E. 3 — F. G. 10 — H. L. P. 2,50 — Chr. U 10 — R. W. M. 7,50 — Bgs. 5 — Br. H. 2,50 — M.G.Gr. 2,50 — Chr. L. 10 A.S. 10 — Kransek. 115,40 — B.D.A 12,40 — A.F.B. 5 — Rønne 10 — H. J. 5 — Horsens 100 — J. H. 2 — 10 — 7,50 — 2 — 4. & 5. Klasse 2,50 — 10 — 7 — Esbjerg 10 — Brd. 7 — M.M. 1 — M. 5 — Svendborg 25 — O. A. 10 — 1 — O. C. 43,70 — A.T. 20 — J. O. 30 — K.F.R. 25 — 10 — D.+B. 50 — H.Sc. 50 — B.Sc. 5 — M.P. 10 — A.Vg. 50 — C. M. 10 — H. S. 5 — M. H. 10 — R. K. 10 — O. M. 5 — 10 — tysk Ges. 100 — Chr. D. 10 — J. Dr. 50 — 10 — 5 — A.C. 15 — C.Kl. 20 — F.F.N. 10 — F.J. 5 — B.A. 10 — 35 — Andreas Gilde 10 — Odense 45 — Aalborg 110 — A.H. 5 — 12 — Nykøbing F. 5 — P.St.B+H 10 — Fr. Ih. 5 — Kmd. B. 10 — F.-J. 5 — M.Gr. 5 — J.O. 10 — 3 — Spejderne 10. Ialt Kr. 1542,00.
M.: G.J. 10000 — F.M.+H. 110 — L.L. 1000 — Sct. Ansgar 5000 — 2000 — 200. Ialt 18310 Mark.

Til Sjælemesserne Kr.: Nykøbing F. 5 — Fr Ih. 5 — A.H.-L. 10 — S. B. 10 — Kmd. B. 10 — M. Gr. 5 — A. M. H. 2,50 — Sakr. Kirke 25 — Absalon 12 — Enke P. 2 — 5 — Gr.J. 10 — H. L. P. 2,50 — Chr. H. 3 — B. W. M. 7,50 — B-gs. 5 — Br. H. 2,50 — M.G.Gr. 2,50 — B.D.A. 12 — Rønne 10 — H. J. 5 — 20 — 7,50 — 4. & 5. Klasse 2,50 — 10 — 1 — H. S. 10 — J. J. 10 — L. W. 5. Ialt Kr. 217,50.

Ved »Absalons« Sammenkomst 2. Paaskedag blev følgende Numre udtrukne: 137 — 359 — 898 — 517 — 942 — 759 — 595 — 681 — 99 — 541 — 72 — 829 — 840 — 556 — 740 — 565 — 696 — 858.

Gevinsterne bør afhentes senest den 15. Maj hos A. Johansen, Birkegade 15². *Udvalget.*

Elisabethforeningens Basar indbragte 2829 Kr. 95 Øre, Udgiften var 83 Kr. 95 Øre. Gevinsterne faldt paa følgende Numre: Tappet paa Nr. 49, Tasken paa 424, Dukkestuen paa 17, Dukkesengen paa 28, Dukke Ruth paa 50, Dukke Inger paa 204

Før al den Interesse og Velvilje, som Foreningens mange Venner har udvist mod Basaren takkes herved hjerteligst. En særlig Tak til »Stringendo« som ogsaa i Aar ofrede sig for den gode Sag og glædede os alle ved de vel udførte og fornøjelige Musiknumre. *Bestyrelsen.*

Bortlodningen i Ordrup.

Maleriet er vundet paa Nr. 867, Thedugen paa Nr. 478, Sofa-puden paa Nr. 276. Gevinsterne kan efter 1. Maj afhentes i St. Andreas Præstegaard, Charlottenlund. *Ludv. Günther.*

St. Annæ Kirke. Søndag den 30. ds. og Søndag den 7. Maj Kl. 7½ Aften opføres i Foreningssalen Hauchs bekendte Skuespil »Søstrene paa Kinnekullen«. Alle er velkomne.

En Familie med 6 Børn, som bor under meget uheldige Forhold, beder herigennem, om ikke nogen kunde hjælpe dem til en Lejlighed. Billet mrkt. »Lejlighed« bedes indlagt paa Bladets Kontor.

Credo. April 1922. Indhold: Långfredag och påsk i norrøna diktning. — Den gamla isländska kulturen. — Medeltiden från svensk och norsk synpunkt. — Credos böcker. — Från Credos torn. — Från våra församlingar och föreningar. — Våra katolske hem. — Kyrklig kalender.

Exercitier i Pintsen.

Pintselørdag, Pintsesøndag og Pintsemandag afholdes Exercitier i Ordrup Præstegaard. Deltagelse bedes snarest anmeldt til Pastor L. Günther, Charlottenlund, der giver ønskede Oplysninger.

St. Annæ Kirke. Majandagten holdes baade paa Søn- og Hverdagene Kl. 8 Aften med Prædiken.

MAJANDAGTEN.

	Søn- og Fesldage	Hverdag
St. Ansgars Kirke	Kl. 8	Kl. 8
Jesu Hjertes Kirke	- 7 ¹ / ₂	- 7 ¹ / ₂
St. Josefs Kirke	- 3	- 7 ¹ / ₂
St. Knuds Kapel	- 3	-
Immaculatakirken	- 2 ¹ / ₂	- 7 ¹ / ₂
Rosenkranskirken	- 5	- 7 ¹ / ₂
Assumptionskapellet	- 4 ¹ / ₂	- 4 ¹ / ₂
St. Annæ Kirke	- 8	- 8
St. Andreas Kirke	- 7	- 7 ¹ / ₂
Sakramentskirken	- 6	- 8

Katholsk Højskoleforening. Ordinær Generalforsamling afholdes Tirsdag den 2. Maj Kl. 8¹/₂ pr. i Stenosgade 4, lille Sal. Beretning aflægges. Valg af Bestyrelse. Alm. Forhandling.

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes Mandag den 1. Maj i Selskabslokalet »Columbus«, Aaboulevardeen 21, Tlf. Central 3699). Bestyrelsen.

St. Andreas Gilde (Ordrup). Almindeligt Møde afholdes i Charlottenlund Palmehave Tirsdag d. 2. Maj Kl. 8¹/₄.

Festgaver.

Salme og Bønnebog 5.00-7.00-7.50-12.00 — Fuldstændig Bønnebog 6.00-8.00 — Min første Bønnebog 2.35 — Ungdommens Bønnebog 3.00-4.00 — Rosenørn Lehn: Den hl. Messe 1.85 — Aloysiusbogen 1.50 — Den daglige Messe 1.50 — Kærlighed til Jesus Kristus 3.00 — Kommunion- andagter 3.75 — Adgang til Jesu Hjerte 3.50 — Det ny Testamente 5.00 — P. Maurer: Fadervor 1.50 — ABC for Voksne 1.50 — Veje til Moderkirken 3.00 — Det hl. Messeoffer 3.00 — Antony: St. Antonius af Padua 2.75-4.00 — Hubert Messerschmidt: St. Augustinus 4.00 — Lille Helgenlegende I-II 2.50 — Niels Hansen: Vore Helgener 3.00 — Broder Ulv: Legende 3.75 — P. Schindler: Jomfru Maria Rosenkrans 3.00 — Sr. Thérèse: En Sjæls Historie 9.00 — Huronhøvdingens Ed 1.00 — P. Assason: Fädernas Kyrka 2.50 — Steidl: Knud d. Hellige 7.50 — Vor Frue Sange fra Middelalderen 4.50 — Et Ord til hver Dag 0.25 — Joh. Frederiksen: Digte 1.50 — Hammerstein: En protestantisk Theologs Besøg i Oldkirken 1.25 — P. Schmitt; Hans Tavsen 0.50 — P. Matheo: Jesu Hjertes Herredømme 1.25 — Lille Nelli 0.65 — P. Svenson: Nonni og Manni 0.50 — Paaskebilleder med tørrede Blomster fra det hl. Land 0.30 — Album med 48 Billeder fra det hl. Land 1.50 — Stationskors med Perlemor 1.50-2.25 — Krucifiks — Rosenkrans — Statuer — Medailler m. m.

Katholsk Boghandel. — Stenosgade 3.

Kardinal Newmans Majbog

110 Sider.

35 Øre.

Katholsk Boghandels Forlag.

Kirkelig Kalender.

30. April. 2. Søndag e. Paaske.	7. Maj. 3. Søndag e. Paaske. I Messen: Josef.
1. Maj. M. Philip og Jakob, Apostle.	8. — M. Mikael's Aabenbarrelse.
2. — Ti. Athanasius, Biskop og Kirkelærer.	9. — Ti. Gregor af Nazianz. Biskop og Kirkelær.
3. — O. Josef, Kirkens Skytshelgen.	10. — O. Oktav af Josef.
4. — To. Korsets Genfindelse.	11. — To. Ferialdag.
5. — F. Pius V, Pave og Bekender.	12. — F. Nereus og Fæller, Martyrer. I Messen: Marias Bebudelse.
6. — L. Johannes Evangelistens Martyrium.	13. — L. Marias Officium.

2. Søndag efter Paaske.

St. Ansgars Kirke. Kl. 7 stille Messe. Kl. 9 højtidelig Messe og Meddelelse af Firmelsens h. Sakramente. Kl. 11 stille Messe. Kl. 5 Festandagt med Prædiken.

St. Annæ Kirke. Kl. 6 og 7 stille Messe. Kl. 9 højtidelig Messe med Børnenes første h. Kommunion og Fornyelsen af deres Daabsløfter. Kl. 5 Eftm. Festandagt med Prædiken.

St. Andreas Kirken i Ordrup.

Søndag d. 7. Maj: Ved Højmessens Kl. 10 indføres Pater *L. Günther* i sit Embede som Sognepræst af Rev. Pastor *J. Braun*.

Søndag d. 14. Maj Kl. 9 Sangmesse og derefter **Firmelse**; stille Messer Kl. 6^{1/2} og Kl. 11, men ikke Kl. 8.

Torsdag d. 25. Maj (Kristi Himmelfartsdag) Kl. 9 Messe med Børnenes Første hellige Kommunion; stille Messer Kl. 6^{1/2} og Kl. 11, men ikke Kl. 8.

Fælleskommunionerne d. 7. Maj (Kongregationerne) og d. 14. Maj (Skolebørnene) bortfalder, men bør erstattes privat.

Majandagterne holdes om Hverdagen Kl. 7^{1/2} (med Prædiken), om Søndagen Kl. 7.

Søndagsandagterne holdes i Maj og hele Sommertiden Kl. 7 (ikke Kl. 5).

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsens i St. Ansgars Kirke Fredag d. 5. Maj til de aftalte Tider.

St. Ansgars Kirke. Mandag den 1. Maj aabnes Majandagten Kl. 8 Aften med Prædiken og Procession. I hele Majmaaned holdes hver Aften Kl. 8 Majandagt.

Sakramentskirken. Mandag den 1. Maj aabnes Majandagten Kl. 6 med Prædiken.

Mødreforeningen i St. Ansgars Sogn. Tirsdag den 2. Maj Kl. 8^{1/4} læses den hellige Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

Med Tak modtaget til **de kath. Børn i Nød** fra Jyde 10 Kr. fra en syg Konvertit 5 Kr.

Til **de danske katolske Børn fra Landet** 25 Kr. fra Vincentsforeningen i Ordrup. *Pater A. Smitz.*

Alle Bidrag til **Motorcyklefondet** bedes indbetalt paa

Postkonto 1471 Det Apostoliske Vikariat.

Ligeledes bedes alle Pengesendelser til Vikariatet foretaget paa denne Maade.

FREMEDSPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansguriusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5-7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 19.

Søndag den 7. Maj.

1922

INDHOLD: St. Josef. — Hovedtræk af den islandske Kirkes Historie. — Vi Katholikker og vort Modersmaal. — Dansk katolsk Sprogbrug. — «Vi Katholikker og vort Modersmaal.» — Et Par redaktionelle Bemærkninger. — Katholsk og Dansk. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — En Redaktionsbemærkning. — Avertissementer.

St. Josef.

Man kunde spørge — og man har spurgt derom — hvorfor vilde Gud, at hans hellige Moder, skønt Jomfru, skulde giftes og have en Mand, der ogsaa var hellig, retfærdig og Jomfru som Maria selv?

Den hl. Hieronymus siger herom, at Maria skulde have en Mand som sin Beskytter, dengang hun maatte flygte til Ægypten. — Kvinden er jo af Naturen svag og behøver en Støtte, en Hjælper. Det var nu netop Josefs Opgave at hjælpe, støtte og beskærme Maria, og Gud anvender et naturligt Middel hertil, thi Brudgommen er Brudens naturlige Støtte og rette Beskærmer. Den hl. Thomas tilføjer, at Gud allerede ved Marias og Josefs Eksempel vilde hellige den jomfruelige og ægteskabelige Stand.

* * *

Om selve Marias og Josefs Bryllup ved man intet bestemt, lige saa lidt kender man Josefs Alder, da han blev Marias Brudgom.

Jeg forstaar ikke, hvorfor man saa ofte afbilder den hl. Josef som en gammel Mand; maaske bliver en gammel Fortælling alt for let taget for Sandhed. Enhver ved

jo nok, at det ikke er Alderdommen, der er Renhedens Moder, men snarere Dyden, og Dyden er ikke mindre kraftig og modig ved de tredive Aar end ved de halvtreds eller halvfjerds. Den hl. Josef skulde efter det guddommelige Forsyns Bestemmelse bære Omsorg for Jesus og Maria, ernære den hl. Familje ved sit Arbejde, beskærme og hjælpe den i alt, og denne Bestilling passer bedre for en ung og kraftig Mand end for en Olding; derfor synes jeg med forskellige Forfattere, at Josef maatte være en ung Mand, da han giftede sig, for bedre at være skikket til at udrette det for Jesus og Maria, som Gud ventede af ham.

I 1919 var en Præst i Audiens hos Pave Benedikt XV. Præsten havde et smukt Maleri, der forestillede Marias og Josefs Ægteskab, og bad Paven om at skrive en Velsignelse under Maleriet, som han vilde sende til sin Broder i Anledning af hans Ægteskab. Paven betragtede opmærksomt Maleriet, og efter et Øjebliks Betænkning sagde han: »Det er et smukt Maleri, men jeg er særlig glad over, at man har fremstillet den hl. Josef som ung.«

*

*

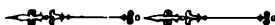
*

Med særlig Højtidelighed fejrer vor Kirke den hl. Josefs Fest; den hl. Josef er jo en af de største Helgener, fordi han var Marias Brudgom, Jesu Plejefader, og i 1870 erklærede Pave Pius IX den hl. Josef for hele Kirkens særlige Værnehelgen.

Derfor maa vi ogsaa alle have en særlig Andagt til den hl. Josef, thi hans Beskyttelse vil være mægtig for hans trofaste Børn. Da Jesus jo underkastede sig ham her paa Jorden i alt, kan man ikke tænke sig, at vor Frelser i Himmelen vil nægte det, vi beder ham om ved den hl. Josefs Forbøn. Særlig kan vi ved den hl. Josefs Forbøn vente en salig Død, thi han havde jo den Naade at dø i Jesu og Marias Nærværelse.

Men for at blive værdige til den hl. Josefs Beskyttelse maa vi ofte paakalde ham, efterligne hans Dyder, navnlig hans Beskedenhed og hans fuldkomne Underkastelse under Guds Vilje, som altid var Rettesnoren for alle hans Handlinger.

J. v. Rijckevorsel.

Hovedtræk af den islandske Kirkes Historie.

Af S. P. Fornjotur.

(Fortsat.)

Kirkens Magttid.

Aar 1237 fik Biskop Arni Thorlaksson gennemført, at al Kirkejord gik over i Kirkens Eje. Der var naturligvis en meget stærk Modstand at overvinde fra Høvdingepartiet, der ivrigt støttedes af en Del mindre Bønder.

At det alligevel lykkedes at føre dette igennem viser, hvor rodfæstet Kirkens Magt var i Landet, og man plejer derfor at regne dette som Indledningen til Kirkens egentlige Magttid. Da Island saa 1262 kom under den norske Konge, fik Kirken i ham en stærk Forbundsfølge. For Kongen gjaldt det om at svække Høvdingepartiet, og det var derfor ret naturligt, at han benyttede de foreliggende Stridigheder og stillede sig paa Kirkens Side. Allerede 1275 gennemførtes nye Kirkelove, der forøgede Bispernes Magt betydeligt. Stadig var de islandske Bisper ret krigerske, og Forholdet til det nationale Høvdingeparti blev jo ikke bedre ved, at Kongen støttede sig til Kirken. Stod Kirken saaledes, som vi har set, i en inderlig aandelig Kontakt med hele Folket, saa var der dog stadig en stor politisk Kløft mellem det klerikale Parti og det nationale Høvdingeparti, deres Interesser kunde ikke forenes. Der oprinder nu en Række ulykkelige Aar for Landet, Kvægpesten raser og afføder ligefrem Hungersnød, dertil kommer et stort Heklaudbrud, der ødelægger store Dele af Sydlandets mest frugtbare Jorder. — Samtidig med, at Kirken gennem sine Barmhertighedsgerninger i disse Ulykkens Aar kommer i nærmere Forbindelse med Almue, stiller de store Slægter sig i stejl Trods i stadig fjendtligere Forhold til Kirken, hvis Magt og indre Sammenhold stadig øgedes. Bisperne droges nærmere og nærmere til deres mægtige Forbundsfølge Kongen, og mange levede det meste af deres Funktionstid i Udlandet.

Da Island 1388 kommer under Danmark, øges Mod-

sætningen mellem Konge og Folk end mere. Nu begynder der en Smule Forsoning mellem Kirke og Folk, Høvdingene og Gejstligheden begynder at ane, at de maa staa sammen til Værn for Landets Nationalitet mod den truende danske Kongemagt. Atter kommer Ulykkerne fra 1402. Den sorte Død raser over Landet og tærer paa Folkekraften. Den spreder Forfærdelse og dyb Ulykke over hele Island. Omtrent $\frac{2}{3}$ af Befolkningen falder som Farsottens Ofre, store Gaarde — ja hele Distrikter lægges øde. Høvdingene, der er sig deres Pligt overfor deres Folk bevidst, giver og giver, indtil de selv bringes til Tiggerstaven, Munkene drager ud for at pleje de syge og dør i Mængde, Præsterne falder under Opfyldelse af deres Pligter. Der fortælles, at der paa Nordlandet kun var 3 Præster, 3 Diakoner og 1 Munk i Live efter den sorte Døds skæbnesvangre Rasen!

Man vil let kunne forstaa, at Island efter dette var et Kaos, Folket var kun spredte Rester, og alle Forhold i i Staten var usikre og rent fortvivlede. Ulykken lurede overalt og en almindelig moralsk Slappelse var Følgen. Alligevel levede den gamle Folkekraft, og Landet rejste sig forbavsende hurtigt igen. I denne Opvaagnen til nyt Liv førte atter de store Slægter an. Ulykkens Aar havde øget deres Følelse af det Ansvar, der paahvilede dem som Folkets fødte Førere, og denne Ansvarsforøgelse vakte en fornyet Magttrang til Live. Henimod Aar 1500 dukker paany den gamle Konflikt mellem kirkelig og verdslig Magt frem — ja, i 1513 stiftes der ligefrem en Sammensværgelse (Leiðarholmsbeslutningen — intet rettet mod Læren) for at knække Kirkens Magt og genindføre det stærke Høvdingestyre fra den gamle Frihedstid, som nu stod som den svundne Lykketid. Kun set paa denne mørke Baggrund kan man forstaa, at det lykkedes at knække den islandske Kirke og indføre Luthers religiøse Anarki.

Reformationen.

Paa Skálholts Bispestol sad fra 1521 en aldrende Bisp, Øgmundr Pálsson. Men paa Hólar herskede Jón Arason (1524—50), en af Kirkens bedste og stærkeste Mænd. De

to Bisper var i Strid — meget skarp Strid, og der var Fare for Kamp paa Thinge. Men 1530 ses det første Spor af den kirkelige Opløsning, der var under Opsejling, idet selveste Slotspræsten paa Skálholt Jón Einarsson i sin Kyndelmisseprædiken talte imod, at man ærede Helgenerne. Han blev sendt bort straks.

Men der levede desuden to andre Mænd ved Bispestolen, der var kommet i Berøring med den nye Lære og i deres Hjerter var faldet fra Kirken, skønt de, belært af Slotspræstens Skæbne, i det ydre forblev »rettroende«. Den ene, Oddur Gottskálksson, Søn af Hólarbispem Gottskálkr¹⁾, oversatte Nye Testamente, men tog i øvrigt ingen videre Del i den kirkelige Revolutions Fuldbgyrdelse. Derimod fik den anden, Gissur Einarsson, en skæbnesvanger Betydning. Han var i Besiddelse af gode Evner, og det lykkedes ham at vinde den gamle Biskops Gunst. 1535 agtede Biskoppen at fratæde sit Embede grundet paa Alderdomssvaghed og stærkt svækket Synsevne. Da den Slægning, han havde tænkt sig som sin Efterfølger, døde, før han efter Vielsen i Norge naaede hjem, maatte Bispem endnu en Tid fortsætte sin Gerning. Han tog da den klarhjærnedede — men koldt beregnende og hyklerske — Gissur Einarsson til sin Medhjælper, og det lykkedes i høj Grad denne unge Stræber at stikke den gamle Mand Blaar i Øjnene. Da Biskoppen under de kommende meget vanskelige Forhold indsaa Nødvendigheden af, at en stærkere og yngre Haand tog Krumstaven, udpegede han Gissur til sin Efterfølger. Det lykkedes ogsaa — trods Modstand fra mange gamle kloge Præster, der anede, at der laa noget skjult i denne unge Mands Sind — at faa ham valgt og endelig stadfæstet af Kongen 1540.

Imidlertid var der sket meget paa Island. 1536 sendte Kristian III Klaus von Merwitz derop som Hirdstyrer. Det var hans Opgave at gennemføre Reformationen — vi skal snart se, hvorledes han greb den Sag an. 1533 kom der Bud fra Kongen om at indføre den nye lutherske Ordinants. »Reformationen« kaldes paa Islandske »siða bót« d. v. s.: »Sæde — eller Skikforbedringen«, et Navn, der

¹⁾ Man erindre, at Celibatet aldrig blev gennemført paa Island,

skulde gøre det lettere at indsmugle den nye Lære under Foregivende af at være en Forbedring af de kirkelige Skikke. Da Biskoppen havde taget stærk Afstand fra dette første — og ret fredelige — Forsøg paa »Reformation« og faaet Ordinantsen afvist af en gejstlig Kommission paa 12 Mand, begyndte Kongens evangeliske Sendemænd at lade den fredelige Maske falde og at »reformere« paa en ny og kraftigere Maade.

Jeg skal her tillade mig at anføre, hvad den islandske lutherske Biskop Jon Helgason i sin nylig udkomne islandske Kirkehistorie fra Reformationen til vore Dage træffende siger om denne »Reformationens« første Overbevisningsmethode: »Kongens Mænd begyndte da ogsaa, umiddelbart efter at have faaet Nys om Skrivelsen, [Bispens Forkastelse af den ny Lære] at optræde mindre elskværdigt overfor Bispens og i utilbørlig Grad at strække Haanden ud efter Kirkens Godser, især dog Klostergodset. Navnlig kløede deres Fingre stærkt efter at underlægge sig Viðey Kloster, som af alle islandske Klostre var rigest paa Jordegods, og muligvis har det været dem bekendt, at Kongens Ønske gik i samme Retning¹⁾, skønt der ikke, saavidt vides, forelaa nogen Ordre i saa Henseende fra allerhøjeste Steder. Uvisheden om Ordinantsens Skæbne har sikkert dikteret dem Forsigtighed. Men nu, da Bispens offentligt havde ladet høre fra sig, og aabenlyst, ja, i hadske Udtryk udtalt sig mod den nye Lære, da var Grunden til at gaa skaansomt til Værks bortfalden. Selve Pinsemorgen 25. Maj 1539 blev Viðey Kloster overfaldet af Danskerne under Anførsel af Didrik af Minden, Hirdstyrerens Sekretær. Abbeden var fraværende paa Rejse. Men Kannikerne og Klostrets Lægpersonale blev drevet ud af deres Senge og mishandlede paa det skammeligste. Hvad der fandtes af Penge og Værdigenstande blev taget og bortført af Ransmændene« (S. 22—23). Vi maa give Biskop Helgason Ret, naar han kalder disse Lutherdommens Pionerer »Ransmænd« — det rammer netop! Et andet Sted (Side 26) siger Biskoppen i en anden Forbindelse rentud: »Disse [Kongen og hans Raadgivere] var

¹⁾ Fremhævet her (S. P. F.)

nemlig sikkert nok saare interesserede i, at Reformationens Indførelse gik saa roligt af som muligt for dens politiske og verdslige Maals Skyld, som vel nok for de danske Magthavere var Hovedsagen¹⁾.

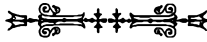
Som man allerede ser af Ouverturen til den islandske »Reformation«, havde »Reformatorerne« mere Blikket aabent for at sikre sig de gode papistiske Guldlysestager end just at tænde »Evangeliets klare Lys« paa Sagaøen! Efter den saare vellykkede Start i Viðey fortsatte Kongens lutherske Repræsentanter med et Tog mod selve Bispestolen, i hvis Omegn de huserede slemme »for at tirre den gamle Knark«, som de udtrykte det. Denne »Tirren«, der gav sig Udslag i Voldsforbrydelser og Mishandlinger mod Omegnens Beboere, blev imidlertid disse en Grad for slemme. Ifølge en gammel Lov havde et Herreds Beboere Ret til at gribe til væbnet Forsvar mod indtrængende Udaadsmænd — og i Kraft af denne gamle Lov nedhuggede nogle af Skálholts Omegns Beboere Didrik og hans plyndrende Horde ved et Drikkelag 10. August 1539. Den gamle Bisp havde intet med dette — forøvrigt lovlige — Selvforsvar at gøre — men det var jo et kærkomment Paaskud til senere at anklage og mishandle ham!

Imidlertid var den unge Gissur vendt hjem — tilskyndet ved Begivenhedernes Gang med kongelig Bestalling, dateret 15. Marts 1540 — men uden Bispevielse. Den gamle Bisp modtog ham med aabne Arme, da han i ham saa den unge Kraft, han saa haardt savnede! Han blev da ogsaa — trods vedvarende Modstand fra visse Præsters Side — anerkendt af Althinget i Juni samme Aar — dog først efter at han havde afgivet et helligt Løfte om at styre »i Overensstemmelse med den hellige Kirkes gode og gamle Lov«! Angaaende denne Sag stemte naturligvis kun Sydlændingene. Men da den nye Bisp søgte at faa den nye Ordinants vedtaget, havde ogsaa Nordlændinge (under Jón Arasons Førerskab) Stemmeret, og Althinget forkastede den absolut!

Dermed havde den lovlige islandske Statsmagt udtalt sig mod Reformationen. Jón Arason

¹⁾ Fremhævet her. (S. P. F.).

og 24 fremragende Mænd fra hans Bispedømme, der havde Sæde i Lovretten, tilstillede yderligere Kongen en skarp Protest mod alle videre Forsøg paa at gennemtvinge den nye Tingenes Tilstand »som uantagelig fordi den ikke er udstedt af romersk Magt — og ikke stemmende med den rette norske Lov.« (Fortsættes.)

„Vi Katholikker og vort Modersmaal.“

Svar til Dansker.

Med Interesse og Glæde har jeg læst Deres Indlæg; men De maa tillade mig at gøre nogle enkelte Indsigelser.

»Vor guddommelige Frelser«. Det beror vistnok paa en Fejltagelse, naar det menes, at Ordet guddommelig kun i katholsk Sprogbrug betyder »som er Gud eller af Gud« og ellers paa Dansk kun fremkalder Ideen »ophøjet«. Dahl og Hammers »Dansk Ordbog for Folket« giver følgende Forklaring: *guddommelig*, Tillægsord, 1) styret af, stammende fra, hørende til Gud (er), t. E. det guddommelige Forsyn, den g—e Vilje; bio.: det g. (o: af Gud) indstiftede Samfund; 2) ypperlig, dejlig (en g. Taler; bio.: synge g—t).

Vi kan ikke godt komme uden om Ordet, naar vi f. Eks. taler om de to Naturer i Christi Person, hans menneskelige og hans guddommelige Natur — en Misforstaaelse af Ordets to Betydninger er her udelukket. Ikke mindst i vore Dage og i vort Samfund, hvor saa mange, der gør Krav paa Kristennavn, fordrister sig til at fornægte Christi Guddom, ligger det nær for os Katholikker at hævde denne ved Tilføjelsen af Ordet »guddommelig«, naar vi nævner den menneskevordne Frelser; en Omskrivning som den foreslaaede (vor Gud og Frelser) er og bliver en Omskrivning. For øvrigt kan man, for blot at nævne et Eksempel, finde Ordet »guddommelig« brugt i Betydning 1) hos en saa dansk Forfatter som Morten Pontoppidan (din guddommelige Søn).

»Den hellige Eukaristi«. Eukaristi er som bekendt et græsk Ord, der betyder *Taksigelse*. Kirken bruger det over den ganske Jordklode som en Betegnelse for Alterets Sakramente under det dobbelte Synspunkt *baade som Sakramente og som Messeoffer*.

Er det nu ikke lidt meget forlangt af os danske Katholikker, at vi skulde give Afkald paa dette Ord, der er alment for hele den øvrige Verdens Katholikker, bare fordi udenforstaaende ikke fatter det? Kan de ikke spørge? Har vi ikke selv spurgt og igennem Forstaaelse af Ordet og Betragtning af det naaet til en rigere og dybere Erkendelse af det, Ordet staar som Udtryk for.

Den danske Tankegang er igennem fire Aarhundreder bleven fjernet fra alt katholsk, følgelig er det danske Sprog bleven fattigt paa Ord, der giver fyldigt Udtryk for katholske Tanker og Begreber. (Ord som Dyd, Spægelse o. l. gør et ganske fremmedartet Indtryk paa manges Konvertit, den første Gang de møder ham for ramme Alvor). Men Dansk er, Gud ske Lov, et *levende Sprog*; Ordene skal nok vise sig saa smidige, at de skal føje sig efter den katholske Tankegang og forme sig til at blive et ægte Klædebon for de katholske Begreber. Her er ikke Tale om Tvang, men om Liv. Saa maa de udenforstaaende sætte sig ind i den Tankegang, Ordene giver Udtryk for — det vil kun være en Vinst for dem. Vi skal ikke, synes det mig, bøje af for dem ved at lægge vor katholske Tanke i den Spændetrøje, som det er at skulle indskrænke sig til at bruge Udtryk, der er gangbare blandt dem. Det er at berøve den katholske Tankegang noget af dens Rigdom, naar man vil tale om »Altergang« og »at gaa til Alters« i Stedet for *Kommunion* og at *kommunicere*; ved den Hellig Aands Lys er Forstaaelsen af alt vedrørende Eukaristien bleven uddybet betydeligt, ikke mindst i Løbet af det sidste Hundredeaar, saa selv om man paa Dansk, før den saakaldte Reformation, maaske mere har brugt de første end de sidste Udtryk (det maa mere kompetente Sprogkyndige end jeg afgøre) saa maa vi Katholikker i det 20. Aarhundrede følge med Udviklingen og bruge de sidste. Man er uvillig til at bruge Fremmedord — ja, det bør man selvfølgelig ogsaa være, hvor de kan undgaas, uden at Tankens Fyldighed lider derunder. (Epifani *siger* saaledes en hel Mængde mere til den, der een Gang har gjort sig den Ulejlighed at spørge om, hvad Ordet betyder, end det i daglig Tale brugelige Hellig Tre Konger.)

Hvad nu angaar Superlativerne, da kan Meningerne være delte om, hvorvidt det er heldigt eller ej at bruge dem; men at de har Hjemmel paa Dansk, ligesom paa andre Sprog, som Udtryk for en meget høj Grad uden Komparation, det kan der ikke være Tvivl om. En Moder kan godt i sin Glæde over sit lille Barn udbryde: »min dejligste lille Dreng!« uden derfor at gøre nogen Sammenligning — hun har maaske ikke engang mere end den ene! En Mand kan godt sige til sin Kone: »min aller-

kæreste Hustru!«, uden at man derfor behøver at mistænke ham for Polygami.

I de gamle, danske Bønner, som findes i det Kgl. Biblioteks Haandskriftsamling (se min lille Bog »Til Jesus ved Maria« S. 185) læser vi: »O min allerkæreste Jomfru Maria« — her kan dog kun være Tale om een Jomfru Maria. »O sødeste og mildeste Guds Moder« . . . »din allerkæreste Søn« . . . her er dog billigvis kun Tale om een Gudsmoder og hendes enbaarne Søn. »Din helligste Sjæl . . .« kan ogsaa kun være een. E. Rosenørn-Lehn.

Dansk katholsk Sprogbrug.

Artiklen her i Bladet forleden »Vi Katholikker og vort Modersmaal«, undertegnet *Dansker* var meget interessant og meget betimelig; men enkelte Bemærkninger, som forekom deri, var dog vistnok ikke helt korrekte.

F. Eks. at det burde hedde »Gud, skjult bag Brød og Vin i Sakramentet«, det kan man dog ikke gaa med til. Det vilde theologisk set være en urigtig, udogmatisk Udtryksmaade, Kristi Legeme og Blod er ikke skjult bag *Brød og Vin*, men bag Brøds og Vins *Skikkelser*.

At man aldrig skulde kunne forkorte *hellig* til *h.* men snarere til *hl.* — det er lige det modsatte af den udmærkede Sprogmand, afdøde cand. mag. *Halfdan Kejsers* Mening. Han mente, og det er sikkert rigtigt, at *hellig* kun bør afkortes *foran Navne*, og da ikke skrives *hl.* men *h.* (*hl.* er tysk Forkortelse). I alle andre Tilfælde bør det altid skrives helt ud (de hellige Apostle, de hellige Sakramenter, vor hellige Kirke, vor Hellige Fader [her med stort *H*, fordi det hører med til Titelen]).

At ingen skulde kunne forstaa, hvad der menes med »Værneengel«, er dog vist ogsaa for meget sagt. Dette Udtryk blev netop i sin Tid med velberaad Hu indført i den danske Messebog, hvis Redaktion var lagt i saa gode Hænder som *Johannes Jørgensen*, *Halfdan Kejser*, *Pastor L. Günther* og *Niels Hansen*, der dog sikkert havde gode Grunde

til at ønske Skytsengel og Skytspatron erstattet med Værneengel og Værnehelgen.

Ovennævnte, desværre altfor tidlig afdøde Sprogmand cand. mag. *Halfdan Kejser* holdt en Gang i A. C. et Foredrag netop om dette Emne, *dansk katholsk Sprogbrug*. Skønt selv Dansker var jeg meget taknemmelig for dette Foredrag, og derfor gjorde jeg lærvilligt nogle Notitser, som jeg med Redaktionens Tilladelse vil gengive her i Bladet.

I. Navne.

I Navne, som ender med *aus*, bør a og u udtales hver for sig: Nicoláus, Emmáus, Stanisláus. Det var ogsaa hans Mening, at Navnet Melchisedeck skulde udtales med Tryk ikke paa den midterste (chi), men paa den næstsidste Stavelse (se), hvilket dog vistnok vil falde de fleste vanskeligt, som er vant til førstnævnte Betoning.

Epiphani burde gengives paa Dansk ikke med Herrens Aabenbarelse, men med *Hellig Tre Konger*. *Kyndelmisse* (dannet under engelsk Indflydelse) har nu en Gang faaet Borgerret, men forøvrigt har vi ogsaa et andet gammelt dansk Udtryk herfor: *Marie Tempelgang*.

Det hedder *Lysevielse* (ligesom Lysesaks). Hvor Talen er om det fabrikerede Lys, kommer e til i S sammensætningen; men *ikke*, hvor Talen er om dets oplysende Egenskab: *Lysglans*, *Lyskær*.

Anden Paaskedag hedder det, og ikke Paaskemandag, derimod nok Paaskesøndag.

De tre Bededage før Kristi Himmelfart kaldtes i gamle Dage: Korsbyrd eller Gangdage.

Kristi Legems Fest skrives bedst saaledes i tre Ord; kunde ogsaa skrives Kristi Legemsfest; derimod omvendt Jesu Navnefest og ikke: Jesu Navne Fest.

Festerne til Ære for det hellige Kors hed tidligere: Korsmesse og Korssets Genfindelse (eller Fund).

Assumptio B. M. V. maa ikke oversættes med Marie Himmelfart, men med *Marie Optagelse* (i Himmelen). Genitivformen for Maria er ikke Marias, men Mariæ eller Marie (i S sammensætninger med hendes Fester). Gammel Benævnelse for Marie Optagelse: Vor Frue Dag dyre (=

herlige). Gamle Benævnelser for Marie Bebudelse og Marie Fødsel: »Marie i Vaar« og »Marie i Høst«.

Helgen i Flertal: Helgener (bedre end Helgene); i meget højtidelig Tone og til Festens Benævnelse: Helgen (*Alle Helgen*). — Apostel i Flertal: Apostle, ikke Apostler (forældet).

Jesu »Plejefader« (Josef) burde erstattes med *Fosterfader*, baade som mere ægte dansk og bedre udtrykkende dette, at det ikke var i fremmed betalt Pleje, Barnet var sat hos ham.

St. Ansgars Kirke, men Ansgarskirken, Rosenkranskirken. St. Petri Kirke, men Peterskirken (med bestemt Artikel); ligesaa: St. Andreas Kolleg, men Andreaskollegiet.

II. Gudstjeneste.

At gaa til Messe, men gaa i Kirke, ganske ligesom at gaa til Komædie, men i Theatret; ligesaa at være, have været til Messe, men i Kirke.

Udtrykket »Andagt« for Eftermiddagsgudstjeneste slet ikke heldigt, derimod nok i Sæmmensætninger: Korsvejsandagt. *Velsignelse* vilde være bedre; eller det gamle danske *Aftensang* (Vesper). Complet hed paa gammeldansk »Natsang«, men lyder ikke saa godt; Matutin hed »Ottesang«.

Kordrenge bedre end *Ministranter*, tjene ved Messen bedre end »ministrere«.

Ufatteligt, hvorfor den stille Messe saa tit benævnes »hellig Messe«, som om den var helligere end Højmessén, der aldrig kaldes hellig Højmesse; hellig er overflødig her; enhver ved det, at Messén er en overmaade hellig Handling.

III. Sakramenter og Sakramentalier.

Firme, Firmand, Firmebørn er uheldige Udtryk for Konfirmation og Konfirmander, der har Borgerret i Sproget og svarer til det katholske latinske *Confirmatio*. Naar man endelig vil fordanske det, saa skulde man da bruge det gamle dansk-norske *ferme*, men ikke firme, der egentlig betyder at vimse om, fare omkring.

Cand. Kejser foretrak den gamle Form Alterens Sakra-

mente, (ligesaa: Menneskens Søn, eller Menneskesønnen), i Stedet for Alterets . . . Kommunion og kommunikere syntes han ikke om, det mindede ham næsten om Forretningssprog; hvorfor, sagde han, ikke benytte det smukke gamle danske: *gaa til Alters*, ligesaa *Altergæst* hellere end Kommunikant, og den hellige *Nadver* forekom ham en god Gengivelse af *coena Domini* og *Nadverbørn* bedre end Førstekommunikanter (absolut ikke Førstkommunikanter).

Vandringsbrød fandt han meget smukt som Udtryk for de syges *Altergang*.

Sidste Salvelse eller *de syges Salvelse*, men absolut ikke: den sidste *Olje*.

Vielse og *vie* er mere end *Indvielse* og *indvie*. Man vier *Præster*, vier *Brude*, vier *Kirker*, men *indvier* *Rosenkranse*, *Billeder*. . . *Vielse* svarer til *Consecratio*, *Indvielse* til *Benedictio*. *Vielse* sker ved *Sakramenter*; *Indvielsen* hører *Sakramentalierne* til; *skønt* denne *Sondring* ikke er konsekvent gennemført, særlig ikke i sammensatte *Hovedord*: *Palmevielse*, *Lysevielse*, hvor det egentlig burde være: *Indvielse*; men i *Udsagnsform* altid *vie* om *Sakramenterne*, *indvie* om *Sakramentalier*.

Endelig er *Formen Sakramente* bedre end *Sakrament*.

IV. Bønner.

Halfdan Kejser havde i og for sig ikke noget imod *Entalsformen* i *Verber* i Stedet for *Flertalsformen*; men syntes dog ikke, at *Entalsformen* passede godt sammen med den gammeldags *Tone* i *Fader vor*; derfor foretrak han: som og vi forlade vore *Skyldnere*.

In sæcula sæculorum kan kun oversættes med *fra Evighed til Evighed*, naar der tales om *Vorherre selv*, der f. Eks. »lever og regerer *fra Evighed til Evighed*«; men naar det drejer sig om skabte *Væseners evige Lovprisning af Gud*, saa bliver denne *Gengivelse* meningsløs og bør erstattes med *i al Evighed* eller: *i Evighedens Evighed*. . .

In nomine patris et filii et spiritus sancti omtalte *cand. Kejser* ogsaa, men jeg husker ikke, hvorledes han ønskede det oversat; det glemte jeg at notere mig. Jeg er fuldstændig enig med *Hr. Pastor Frederiksen* og en »*Dansker*« om, at den *baade smukkeste og dogmatisk korrekteste*

Gengivelse er: *I Fader, Søn og Helligaands Navn*. Hvorfor ikke benytte sig af denne mærkelige, enestaaende Omstændighed, at de nordiske Sprog endog langt bedre end selve Latinen her kan udtrykke Enheden i Trefoldigheden ved den *eneste* Genitivendelse ved Slutningen; i Latinen er der hele tre Genitiver.

Paa samme Maade naturligvis: *Gloria patri*: Ære være Fader, Søn og Helligaand; skønt det her kun er Vellyden og ikke det dogmatiske, det drejer sig om.

Hvad Rosenkransen angaar, fandt cand. Kejser flere af Tilføjelserne for lange med det bestandigt gentagne som du, o Jomfru, . . . hvilket forøvrigt var en forkert Oversættelse. I Sætningerne: quem virgo concepisti, portasti, genuisti . . . er virgo nemlig ikke Vocativ, men Nominativ og burde altsaa, naar man vil tage det med, oversættes: hvem du som Jomfru undfangede! . . . Og kun i de allerførste Led er der god Mening i at tage denne Tilsætning med, i de andre er den overflødig.

Som du har baaret ved dit *Besøg* hos Elisabeth, bør det hedde. (Men Festen hedder: Marie *Besøgelse*).

Tilføjelsen *Du* i Litanierne er ikke overalt lige godt paa Plads. Ved *Du Pagtens Ark*, *Du Morgenstjerne* passer *Du*, men ikke foran: viseste Jomfru o. s. v.

Den tidligere saaledes gengivne Bøn: *Jesus, dig lever jeg; Jesus, dig dør jeg* (som begge Dele lyder lige daarligt) rettes undertiden til . . . *for dig*; men det er heller ikke helt godt; burde være: *i dig* efter Kejsers Mening.

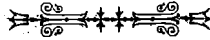
Til Slutning lyste cand. Kejser efter en god Gengivelse paa dansk af Ordet *Devotionalier*; men ingen af de foreslaaede var gode; og der er vist indtil den Dag i Dag endnu ikke fundet noget godt Ord for det.

Efterskrift. Hver Gang der tales eller skrives om dette Emne, paaatrænger der sig én let denne Tanke: Nytter det nu ogsaa noget?

Man kan nemlig have Grund til at tvivle, saa lidt Sammenhold der er i Geledderne. Med den nye Salmebog blev der gjort et godt Skridt fremad; men det heri nedlagte store Arbejde skulde ikke gerne være forgæves, og derved skulde vi ikke blive staaende. De, der har at gøre med Nyudgaver, burde mærke sig P. A. Meyers Artikel i Ugebladet 1918 S. 144, der slutter saaledes:

»Det maa derfor nu betragtes som ønskeligt og rimeligt, at alle *fremtidige Ny-Udgaver* af vore andre større og mindre Bønnebøger holder sig til Ny-Oversættelserne og Udtryksmaaden i »Salmebog og Bønnebog for det Apostoliske Vikariat i Danmark« af 1918, som jo udtrykkelig som saadan er approberet af vor højærværdige Biskop.«

Fr. Rønge.

„Vi Katholikker og vort Modersmaal.“

»Danskerens« Artikel har ikke blot, som Ugebladets Redaktør var forberedt paa, vakt Opmærksomhed, men adskilligt mere. Det fremgaar tydeligt af Indlæggene. Paa den ene Side har den fremkaldt Begejstring over »den herligt rammende Kritik« og fundet uforbeholden Tilslutning hos T. F., og paa den anden Side kan man ikke overse, at Ugebladets gamle Redaktør dirrer ikke saa lidt af Harme over visse Ting, fordi Danskeren »ogsaa har Uret i mangt og meget.« Pastor Jensen tillægger den Sag, der saaledes er draget frem, stor Betydning og mener, at den maa drøftes engang, og at vi vistnok ikke kommer udenom en Sprogrensningskommission.

Men hvis nu dette Rensningsarbejde skal tages op og føre til Resultater, som *alle* kan glæde sig ved, saa maa der frem for alt være Klarhed over visse grundlæggende Spørgsmaal, der hidtil ikke tydeligt nok kom frem i Diskussionen. Denne Mangel vilde jeg gerne have Lov til at bøde paa ved følgende tre Bemærkninger.

I. Bemærkning om Kilderne til de paaaltale Skavanker.

1.) I sin indledende Del kommer »Danskeren« ind paa Kildespørgsmaalet, men udtømmer det desværre ikke. I første Række maatte her fremhæves den kristne Religions *ophøjede Natur*. Den bygger jo paa en Aabenbaring fra og om en anden Verden, som vore Sanser ikke kender, og vor Tanke kun stykkevis, kun i Spejl- og Gaadebilleder,

kan fatte, og som Sproget derfor kun *ad Omveje* kan finde Betegnelser for. Deraf kommer for en stor Del den Familien og Kejtethed i alle Sprog, saa snart man vil udtrykke visse religiøse Sandheder. Der findes paa dette Omraade Ting, som mange Nationer overhovedet ikke kan gengive med Ord, — og saa tyer de til Fremmedord —, andre kun med Besvær — og saa bliver det religiøse Sprog meget tungt; lettest gaar det endnu med Gengivelsen af historiske Forhold og moralske Begreber. Hvem skal nu give efter i denne Kamp mellem Ord og Tanke? Det er givet, at Sproget maa bøje sig og bringe Ofre; vi kan ikke give Afkald paa noget af Guds Aabenbaring, blot fordi Sproget har ondt ved at magte sin Opgave. — For at bruge et Eksempel henviser jeg kun til de Superlativer, som T. F. er saa forfærdet over. De er ofte, (jeg ser her bort fra visse Fænomener i fransk Sprogbrug), ikke andet end et Forsøg paa at slaa Bro over det Svælg, som skiller det endelige fra det uendelige. Kirkefædrene er paa det Punkt Foregangsmænd, og det dristige Forsøg kan iagttages i alle Kultursprog.

2.) Den anden Kilde har »Danskeren« selv paapeget. Gud har truffet den Ordning, at der skal være Mellemmænd mellem ham og Menneskene i Almindelighed. Nu har disse Mellemmænd *ikke altid lige stor Evne til sproglig Fremstilling af deres Budskab*. Den Kendsgerning giver yderligere Anledning til Skavanker af sproglig Natur. Heller ikke den Fejlkilde vil vi nogensinde blive helt fri for, skønt den rigtignok risler stærkest i Begyndelsen. Men her kan der hjælpes ganske anderledes end ved den første Kilde. Og her kan ikke blot Præst, men ogsaa Læg yde værdifulde Bidrag. Dog bør der her overholdes visse Regler.

II. Principper for Sprogrensningen.

1.) Man skal selvfølgelig ikke foreslaa *Udtryk, der indeholder en Vranglære*. Det er vi alle enige om. Men ved Valget af dogmatisk set rigtige Talemaader er der igen et meget vigtigt Princip at iagttage. Man kan nemlig lade sig lede af praktiske eller af æstetiske Hensyn. Paa hvilket af de to falder Hovedvægten?

2.) Der kan ikke være Tvivl om, at *den praktiske Side maa have Fortrinsret*. Det æstetiske Hensyn kommer først i anden Række. Vi bør jo aldrig glemme, at Kristendommen først og fremmest er Sandhed, Liv og Kamp og først bagefter Skønhed og Ynde, i hvert Tilfælde i dette Liv. Hvis derfor af to Udtryk det ene bedre dækker over Tanken, men lyder maaske mindre godt for Øret, medens det andet lyder godt, men gengiver Tanken kun halvvejs, saa bør det sidste vige Pladsen. Det gælder f. E. om det Sted i Hebræerbrevet Cap. 1, 3, hvor T. F., saa vidt jeg kan se, vil have »Glans« isledenfor »Afglans« af Faderens Herlighed, fordi det lyder bedre, skønt det halve af den Tanke, der skulde udtrykkes, paa den Maade gaar tabt. I Forbigaaende gør jeg opmærksom paa, at ogsaa T. F. er kommen galt af Sted med sin Argumentation i Anledning af dette Sted.

3.) En paafaldende Uklarhed synes der at bestaa angaaende Spørgsmaalet om, *hvem* vi vil gøre en Tjeneste, naar vi søger et passende sprogligt Klædebon for vore religiøse Sandheder. Jeg troede, det var hævet over enhver Diskussion, at det i første Linie er os selv, vor egen Familie, vi arbejder for. Det forlanger jo den rette Orden og den kristne Kærlighed. De udenforstaaende kommer først derefter. Den modsatte Fremgangsmaade rummer ikke ringe Fare, som de sidste Aartier har vist i Udlandet, og høster kun daarlig Løn.

4.) Det kan heller ikke være rigtigt, at *enhver religiøs Talemaade skal kunne forstaas uden nærmere Forklaring*. Det Ønske opfyldes hverken i Politik eller Teknik eller Videnskab, og endnu mindre i Religionen, hvor Gud selv har givet os en saa vanskelig Bog i den hl. Skrift, at al Fortolkningskunst iudtil den Dag i Dag ikke har kunnet løse alle Gaader.

5.) Naar saa endelig Æstetikken faar Lov til at tale med ved Valget af Udtryk og Vendinger, saa skulde det aldrig gaa af Minde, *hvor stærkt det subjektive Element i al Skønhedssans er*. Hvad den ene finder kønt, kan være grimt for den anden og omvendt. Derfor er det ogsaa sædvanlig aa dette Omraade, at det viser sig klarest, om man har med smaalige eller overlegne Naturer at gøre.

De første kender kun deres egen Smag, de sidste respekterer ogsaa andres. — Disse fem Regler er af almenlydig Art. Hvis de skal anvendes i det specielle Tilfælde, som vi taler om nu, maa der gøres opmærksom paa to Omstændigheder, der ogsaa kan tjene til Belysning af Sagens Betydning. Jeg tilføjer derfor endnu:

III. Bemærkning om to Kendsgerninger.

1.) En hel Del af de paatalte Ting *stammer fra danske Mænd, der kendte og elskede deres Modersmaal*. Hvorfor føles Deres Ord da paa een Gang ikke længer som godt Dansk? Skulde Grunden ikke være den, at det religiøse Sprog er meget konservativt hos os Katholikker, mens Sproget paa andre Omraader har forandret sig stærkt? Den samme Iagttagelse kan gøres i alle Lande. Men nu er jo Konservativisme en god Egenskab, hvis den ikke overdrives. Gid derfor ogsaa Pietet og Taknemmelighed mod Fortidens Mænd og Kirkens konservative Aånd maatte faa Stemmeret ved Afgørelsen af de omtalte sproglige Ting.

2.) Den anden Kendsgerning er, at man *er bleven opmærksom paa vor Diskussion i den anden Lejr og karakteriserer »Danskerens«* Forsøg paa at omskrive de katholske Udtryk paa følgende Maade: »Skal de omskrives — som Forf. forsøger — kommer de ganske naturligt til at gaa i samme Retning som de Vendinger, Folkets (protestantiske) Religiositet har skabt, og fjerner sig derved fra det katholske.« (Berlingske Tidende 30. April S. 19.) Det er et for os meget kedeligt Resultat, Berlingske Tidendes Referent er kommet til. Og man kan ikke sige, at Manden har fuldstændig Uret. Forslagene selv giver jo til en vis Grad Anledning til denne Tro. Det er da vor Pligt af al Magt at forhindre, at Sprogbevægelsen gaar den Vej. Det eneste sikre Middel dertil er, *at Sagen sluttelig kommer for det rette Forum*, den gejstlige Myndighed, og faar biskoppelig Approbation. Det er Hovedønsket, jeg har i denne Sag.

Fr. Kùpferle.

Et Par redaktionelle Bemærkninger.

Det har i mange Aar været Princip hos Ugebladets Redaktion, at der i Bladet kunde føres Diskussioner og gøres forskellige Synspunkter gældende, naar blot det skete paa en ordentlig Maade. Dette Princip har jeg fulgt ogsaa i denne Sag og agter at følge det for Fremtiden. Der er vel dem, der ikke synes om det, men mener, at Ugebladet skal vise, at der er Enighed. Men naar Mennesker er enige i de store Spørgsmaal, og naar de tillige har Kærlighed til hverandre, er der intet i Vejen for, at de kan diskutere alt andet. Og ad denne Vej naar man fremad. Ugebladet er ikke og skal ikke være et rent religiøst, opbyggeligt Blad.

I øvrigt er der vist ingen Grund til nu at føre denne Diskussion videre, men vi kan roligt slutte den med et velbegrundet Haab om, at den ikke har været forgæves. Overfor det Citat fra Berl. Tidende, som Pastor Küpferle bringer i Slutningen af sin udmærkede Artikel, vil jeg gerne fremhæve, at Referenten i Berl. Tidende ikke har Ret. Det danske religiøse Sprog er nemlig i sin Oprindelse ikke protestantisk, men det er skabt før Reformationen. Dette er et Faktum, som enhver kan overbevise sig om ved at læse de katholske Forfattere fra Begyndelsen af det 16. Aarhundrede. Derfor bliver Vanskelighederne for os ikke nær saa store, som Berl. Tid. vil gøre dem til.

For Resten: hvorfor saa megen Forbavselse og hvorfor lægge saa megen Vægt paa Vanskelighederne ved katholsk Sprogrensning? Det er jo slet ikke noget nyt. Da vor Messebog udkom, blev der gjort et stort Skridt i den Retning, smlgn. f. Eks. Epistler og Evangelier i Messebogen med de tidligere brugte Oversættelser. Da den nye Salme- og Bønnebog kom, var det et nyt stort Skridt i samme Retning. Det, der nu ønskes, er kun, at det Arbejde, dér er gjort, maa virke overalt i katholsk Sprogbrug, og at det maa fortsættes ad de samme Linjer.

Til Slut skal saa den, der begyndte Diskussionen, ogsaa slutte af.

Bernh. Jensen.

Katholsk og Dansk.

Til min Overraskelse har mit beskedne Indlæg vakt baade Bifald og Modstand, og til min endnu større Overraskelse synes det at skulle føre til et praktisk Resultat.

Inden jeg paapeger den Form, jeg mener, bør vælges, tillader jeg mig at henvende et Ord til fhv. Redaktør Hr. Niels Hansen.

Hvorfor vil De understrege Fejltagelser saa stærkt, at Læseren let glemmer det rigtige?

De bebrejder mig en dogmatisk Fejl — ja, jeg tog fejl — men De ser, at ogsaa højærv. Hr. Pastor Jensen faldt for den, idet han oversaa den; og De ved sikkert, at en lignende engang blev begaaet i en lille Bog og blev overset af den kirkelige Censur. Jeg er ikke Skyld i en Trykfejl i et engelsk Citat; maaske min Skrift, som Alderen gør utydelig, har narret Sætteren til at tage et **a** for et **e**. Jeg beder blot om, at De med Mildhed vil lade Ankerne ligge og kun arbejde paa, at Meningsudvekslingen bliver frugtbar i et konkret Resultat. —

Baade Hr. T. F. og Hr. Redaktøren paapeger Nødvendigheden af en »Sprogrensningskommission.« Der spørges saa om Kompetence.

Kunde det ikke tænkes, at man opfordrede det Apostoliske Vikariat til at nedsætte en saadan; den burde bestaa af det færrest mulige Antal bedst kvalificerede Medlemmer med en Præst til Formand . . . og jeg kunde tænke mig med f. Eks. Professor Johannes Jørgensen, vor største katholske Sprogbegevelse, som enevældig Opmand i Stridstilfælde.

Kommissionens Arbejde turde jeg maaske antyde som en Slags sproglig Imprimaturgivelse; ingen Bønnebog, ingen Opbyggelsesbog skulde kunne faa Imprimatur, før Kommissionen havde sagt god for dens Form. Endvidere skulde Kommissionen have Paataleret overfor sproglige Uhyrligheder i vore Blade, og sluttelig maatte der gives den frie Hænder til selv at finde Veje til Fordanskning af vort Kirkesprog — idet der ligger en vid og uopdyrket Mark i Retning af Salmer og Bønner fra vor egen ka-

tholske Middelalder, hvor der sikkert kunde høstes en rig Høst, der kunde afløse de magre Oversættelser efter fremmede Tekster

Skal *the average* (l) *man* i Danmark komme til at føle, at Guds Kirke gror lige saa naturligt her, som Folkekirken gør det, ja langt naturligere, saa maa Sproget ikke være en Hindring, naar det saa let kan renses og forædles.

Vi kan ikke med Fynd bruge Argumentet med Protestantismens tyske Oprindelse og dens deraf flydende Rodløshed i Danmark, naar den har det gode danske Sprog i sin Tjeneste, mens vi ikke har det.

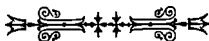
Og endelig ligger der en Missionsmulighed i de Ord:

træffer vort Modersmaal ej paa et Haar,
det smelter dog mere, end fremmedes slaar . . .

og

Modersmaal er vort Hjertesprog,
kun løs er al fremmed Tale,
det alene i Mund og Bog
kan vække et Folk af Dvale . . .

Dansker.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Foreningen »Unio« afholdt i Tirsdags den 25. April i Koncertpalæets Riddersal sin ordinære Generalforsamling, som tillige dannede Afslutningen paa Vintersæsonen 1921/22. Formanden, Murermester A. V. Günther, bød Velkommen og udtalte nogle Mindeord om den afdøde Biskop Johannes von Euch, der i en lang Aarrække havde været Foreningens altid imødekommende og forstaaende Protektor. Man gik herefter over til den egentlige Dagsorden med Valg af Dirigent som 1. Punkt. Formanden foreslog Grosserer C. B. Lohrer, der valgtes eenstemmigt. Hr. Günther gav nu i store Træk en Oversigt over Virksomheden i det forløbne Aar, der kunde karakteriseres som tilfredsstillende. Ganske vist kunde man i Betragtning af den Interesse, der vistes Foreningen paa det stærkt besøgte Agitationsmøde i April Maaned f. A., være berettiget til at vente, at endnu flere var kommen til Stede. Et af Bestyrelsen i »Vesterhus« lejet, fortrinligt Lokale, som har været tilgængeligt daglig fra Kl. 10 Fm. til 5 Em. samt hver Onsdag-Aften fra Kl. 7½ til 11, har ikke

vundet nogen nævneværdig Paaskønnelse, skønt Medlemmerne her har kunnet forslaa Tiden med Avis- eller anden Læsning, Kortspil og lignende, og ogsaa indtage en Forfriskning. — Ordet blev derefter givet til Sekretæren, Bankkasserer B. Soelberg, der oplæste den detaillerede Aarsberetning, hvoraf det bl. a. fremgik, at der i den forløbne Vintersæson har været afholdt ialt 5 Sammenkomster, Generalforsamlingen indbefattet. Ved disse Sammenkomster, som gennemsnitlig har samlet henimod 100 Deltagere, har Underholdningen været besørget dels ved egne, dels — og i Særdeleshed ved fremmede Kræfter, og bestaaet af Oplæsning, Foredrag m. v. Der har jævnlig været arrangeret Smørrebrødsbord, ligesom de danselystne Medlemmer har kunnet faa deres Ønsker i saa Henseende opfyldt. Beretningen fastslaar, at Foreningen har kunnet glæde sig ved en voksende Tilslutning, hvad der fremgaar saavel af den Kendsgerning, at Medlemsantallet i Aarets Løb er blevet omtrent fordoblet, og Bestyrelsen nærer berettiget Forventning om, at denne Vækst maa fortsættes ogsaa i Fremtiden. — Kassereren, Fuldmægtig Aug. Husson, fik derpaa Ordet for at aflægge Regnskabet, som balancerer med Kr. 1.783,70. I Kontingenter og Indskud er der indgaaet ca. 1.700 Kr. I Tilskud til Festerne m. v. medgik ca. 1.000 Kr. Kassebeholdningen androg pr. $\frac{1}{4}$ 1921 ca. 20 Kr. og andrager pr. $\frac{3}{4}$ 1922 ca. 185 Kr. Det næste Punkt paa Dagsordenen var de af Bestyrelsen vedtagne Forslag til Ændringer i Lovenes §§ 1, 5 og 25, som blev forelagt af Formanden, og som tilstræber dels at skabe større Klarhed, dels at modernisere, hvor man har skønnet det nødvendigt. — Efter nogen Diskussion vedtoges alle Ændringsforslagene. Efter Forslag af Hr. Jul. May blev Murermester Günther genvalgt som Formand, og den øvrige Bestyrelse, med Undtagelse af cand. Hafstrøm og Ingeniør Wissum, der ikke ønskede Genvalg, blev efter Forslag af Formanden ligeledes genvalgt. I Stedet for de nævnte to Herrer indvalgtes d'Herrer Grosserer Bredholdt og Guldsmed Schlüssell i Bestyrelsen. Hermed var Dagsordenen udtømt, og Generalforsamlingen hævedes, hvorefter man gik over til den mere muntre Del, idet Deltagerne samledes om Smørrebrødsbordene og senere dansede til Kl. 1. — Den gode og fornøjelige Stemning, der herskede hele Aftenen, og som i det Hele har præget Sammenkomsterne, efterhaanden som de mange ny Medlemmer har »fundet« hverandre, synes at varsle godt for »Unio«s Trivsel i de kommende Tider. S.—g.

Paa Grund af den store Stofmængde maa adskillige Efterretninger desværre vente til næste Gang. Red.

Festgaver.

Salme og Bønnebog 5.00-7.00-7.50-12.00 — Fuldstændig Bønnebog 6.00-8.00 — Min første Bønnebog 2.35 — Ungdommens Bønnebog 3.00-4.00 — Rosenørn Lehn: Den hl. Messe 1.85 — Aloysiusbogen 1.50 — Den daglige Messe 1.50 — Kærlighed til Jesus Kristus 3.00 — Kommunionandagter 3.75 — Adgang til Jesu Hjerter 3.50 — Det ny Testamente 5.00 — P. Maurer: Fadervor 1.50 — ABC for Voksne 1.50 — Veje til Moderkirken 3.00 — Det hl. Messeoffer 3.00 — Antony: St. Antonius af Padua 2.75-4.00 — Hubert Messerschmidt: St. Augustinus 4.00 — Lille Helgenlegende I-II 2.50 — Niels Hansen: Vore Helgener 3.00 — Broder Ulv: Legende 3.75 — P. Schindler: Jomfru Maria Rosenkrans 3.00 — Sr. Thérèse: En Sjæls Historie 9.00 — Huronhøvdingens Ed 1.00 — P. Assasson: Fädernas Kyrka 2.50 — Steidl: Knud d. Hellige 7.50 — Vor Frue Sange fra Middelalderen 4.50 — Et Ord til hver Dag 0.25 — Joh. Frederiksen: Digte 1.50 — Hammerstein: En protestantisk Theologs Bæseg i Oldkirken 1.25 — P. Schmitt: Hans Tavsens 0.50 — P. Matheo: Jesu Hjertes Herredømme 1.25 — Lille Nelli 0.65 — P. Svensson: Nonni og Manni 0.50 — Paaskebilleder med tørrede Blomster fra det hl. Land 0.30 — Album med 48 Billeder fra det hl. Land 1.50 — Stationskors med Perlemor 1.50-2.25 — Krucifiks — Rosenkrans — Statuer — Medailler m. m.

Katholsk Boghandel. — Stenosgade 3.

MAJANDAGTEN.

	Søn- og Festedage	Hverdag
St. Ansgars Kirke	Kl. 8	Kl. 8
Jesu Hjertes Kirke	- 7 ¹ / ₂	- 7 ¹ / ₂
St. Josefs Kirke	- 3	- 7 ¹ / ₂
St. Knuds Kapel	- 3	-
Immaculatakirken	- 2 ¹ / ₂	- 7 ¹ / ₂
Rosenkranskirken	- 5	- 7 ¹ / ₂
Assumptionskapellet	- 4 ¹ / ₂	- 4 ¹ / ₂
St. Annæ Kirke	- 8	- 8
St. Andreas Kirke	- 7	- 7 ¹ / ₂
Sakramentskirken	- 6	- 8

St. Annæ Kirke. Søndag den 7. Maj Kl. 7¹/₂ Aften opføres i Foreningssalen Hauchs bekendte Skuespil »Søstrene paa Kinnekullen«. Alle er velkomne.

Kollekt for den danske katolske Kirkesag.

Søndag den 7. Maj holdes den af det Apostoliske Vikariat foreskrevne **Ansgarius-Bonifacius** Kollekt i alle Kirker og Kapeller til Bedste for vore mest trængende kirkelige Institutioner.

Conventus missionariorum insulæ Selandiæ erit die octavo mensis Maji loco ac tempore assuetis.

Vincentskonferensernes 2. Generalmøde

afholdes Søndag den 14. Maj Kl. 11¹/₂ i Bredgade 67. Alle aktive og passive Medlemmer indbydes.

A.C. Onsdag den 10. Maj Kl. 8¹/₄ i Studenterforeningen. Magister E. Abrahamsen vil tale om: Musikhistoriske Studier. — Gæster kan medtages. *Adm.*

Maria-Kongregationen for Mænd afholder Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke Fredag den 12. Maj Kl. 8.

Kirkelig Kalender.

7. Maj. 3. Søndag e. Paaske. I Messen: Josef.	14. Maj. 4. Søndag e. Paaske.
8. — M. Mikael's Aabenbar- relse.	15. — M. Johannes de la Salle, Bekender.
9. — Ti. Gregor af Nazianz. Biskop og Kirkelær.	16. — Ti. Ubaldu's, Biskop og Bekender.
10. — O. Oktav af Josef.	17. — O. Kong Erik, Martyr.
11. — To. Ferialdag.	18. — To. Venantius, Martyr.
12. — F. Nereus og Fæller, Martyrer. I Messen: Marias Bebudelse.	19. — F. Petrus Coelestinus, Pave og Bekender.
13. — L. Marias Officium.	20. — L. Bernardin, Bekender.

3. Søndag efter Paaske.

Rosenkranskirken. Kl. 6 og 7 stille Messe. Kl. 9 højtidelig Messe og Meddelelse af Firmelsens h. Sakramente. Kl. 5 Eftm. Festandagt med Prædiken.

Rosenkranskirken. Mariakongregationen holder Møde Onsd. d. 10. Maj Kl. 8 efter Majandagten. — Fælleskommunion Søndag d. 14. Maj. Kl. 8.

St. Andreas Kirken i Ordrup.

Søndag d. 7. Maj: Ved Højmassen Kl. 10 indføres Pater *L. Günther* i sit Embede som Sognepræst af Rev. Pastor *J. Braun*.

Søndag d. 14. Maj Kl. 9 Sangmesse og derefter **Firmelse**; stille Messer Kl. 6½ og Kl. 11, men ikke Kl. 8.

Torsdag d. 25. Maj (Kristi Himmelfartsdag) Kl. 9 Messe med Børnenes Første hellige Kommunion; stille Messer Kl. 6½ og Kl. 11, men ikke Kl. 8.

Fælleskommunionerne d. 7. Maj (Kongregationerne) og d. 14. Maj (Skolebørnene) bortfalder, men bør erstattes privat.

Majandagterne holdes om Hverdagen Kl. 7½ (med Prædiken), om Søndagen Kl. 7.

Søndagsandagterne holdes i Maj og hele Sommertiden Kl. 7 (ikke Kl. 5).

Exercitier i Pintsen.

Pintselørdag, Pintsesøndag og Pintsemandag afholdes Exercitier i Ordrup Præstegaard. Deltagelse bedes snarest anmeldt til Pastor *L. Günther*, Charlottenlund, der giver ønskede Oplysninger.

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes Mandag den 15. Maj i Selskabslokalet »Columbus«, Aaboulevarden 21, Tlf. Central 3699). Bestyrelsen.

Kardinal Newmans Majbog

110 Sider.

35 Øre.

Katholsk Boghandels Forlag.

Alle Bidrag til **Motorcyklfondet** bedes indbetalt paa

Postkonto 1471 Det Apostolske Vikariat.

Ligeledes bedes alle Pengesendelser til Vikariatet foretaget paa denne Maade.

FREMMEDESPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblade udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 20.

Søndag den 14. Maj.

1922.

INDHOLD: Sandhedens Aand. — Paven og Genuakonferencen. — Hovedtræk af den islandske Kirkes Historie. — Oplysning og »Oplysning.« — Nye Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Næstved. Odense. Rom. — Brevkasse. — Avertissementer.

Sandhedens Aand.

Ligesom Øjet er skabt til at se og Øret til at høre, og Øjet derfor længes efter Lys og Farve, og Øret ligeledes fryder sig ved smukke Toner og Akkorder, ved smuk Sang og Musik, — saaledes er Menneskeaanden i det hele taget skabt for Sandheden og længes derfor efter Sandheden, efter at lære den at kende og at tilegne sig den.

Men hvad er Sandhed? Det er netop Spørgsmaalet. Det er det Spørgsmaal, som saa mange har stillet, snart med mere, snart med mindre Alvor. Fra Jesu Lidelsehistorie kender vi jo een, som ogsaa stillede dette Spørgsmaal, men næppe med den rette Alvor; ellers var det jo nok lykkedes ham at naa til dens fulde Erkendelse. Thi bedre Chancer for at faa dette Spørgsmaal rettelig besvaret har aldrig nogen haft. Foran ham stod nemlig den, som med Føje kunde sige: »Jeg er Vejen, Sandheden og Livet.«

Men nu vandrer han jo ikke mere synlig omkring iblandt os, hin Sandhedens højeste Lærer, Sandhedens Gud i egen Person. Hvorledes skal vi da faa vor Trang til Sandhedserkendelse tilfredsstillet? Herpaa svarer vor Frelser os i Dagens Evangelium med disse Ord: »Naar

jeg er gaaet bort, vil jeg sende eder en anden Trøster, og naar han kommer, hin Sandhedens Aand, da skal han lære eder al Sandhed.« Det var Apostlene, disse Ord var henvendte til, og som i høj Grad trængte til denne Sandhedens Aand; thi trods det, at det var vor Frelser selv, som hidindtil havde undervist dem, saa hedder det mærkværdigvis dog om dem, at »de fattede intet af disse Ting«, »denne Tale var skjult for dem«, »de forstod ikke, hvad der blev sagt«. De trængte til en særlig indre Oplysning for helt at kunne tilegne sig de aabenbarede Sandheder og bibringe andre dem. Og da alle tre guddommelige Personer vilde og skulde medvirke ved Menneskenes Forløsning, derfor overlodes denne Del, Fuldendelsen af Jesu Gerning, til Helligaanden, Sandhedens Aand. — Lykkelige derfor hine hellige Apostle, som af selve Helligaanden blev vejledet til den fulde Sandhed og den fuldkomne Sandhedserkendelse, og lykkelige de, som hørte den forkynde af deres Mund!

Men Apostlene levede jo ikke bestandig. Hvad skulde der saa efter deres Bortgang blive af Kirken? Hvorledes vilde det derefter gaa med Sandhedens Forkyndelse og Udbredelse? Skulde den saa gaa i Glemme? Skulde de efterlevende Slægter i de senere Tider ikke kunne blive delagtige i den Sandhed og den Naade, som det havde kostet vor Herre og Frelser saa uendelig meget at bringe her til vor Jord?

Nej, det skulde dog ikke ske. Han, som var »kommet for at give Sandheden Vidnesbyrd«, han har lovet at være med sin Kirke »alle Dage, indtil Verdens Ende«. Hans Løfte om sin og den Helligaands Bistand og Vejledning til al Sandhed gjaldt altsaa ikke alene Apostlene personlig, ikke den første apostolske Kirke alene, men os andre med indtil Verdens Ende; eller rettere sagt, det gjaldt ogsaa Apostlenes retmæssige Efterfølgere i Apostelembedet, det gjaldt det stadig vedvarende kirkelige Læreembede i den Kirke, som er den umiddelbare og ubrudte Fortsættelse af Apostelkirken. Holder vi os til den, saa holder vi os til Sandhedens Støtte og Grundvold; hører vi den, saa hører vi Kristus og Apostlene; følger vi den, saa staar vi under den Helligaands og vor Frelseres ufejlbare Vejledning. Og saa kan vi være trygge og sikre for ikke at tage fejl, ikke at føres paa Vildspor, saaledes som desværre saa mange andre, der følger alle mulige sekteriske Særmeninger og »omdrives for enhver Læres Vind«. — Det er altsaa en overordentlig stor Naade at høre til denne Kirke, at være Borgere i dette Sandhedens Rige, som vor Frelser selv har grundlagt, og som paa alle aandelige og religiøse Omraader med overordentlig Myndighed og Sik-

kerhed kan give os Svar paa dette Spørgsmaal; »Hvad er Sandhed?«

Den bedste Maade at vise vor Taknemmelighed for denne store Naade, det er ved ogsaa at leve efter den erkendte Sandhed og saaledes »lade vort Lys lyse for Menneskene.«

Fidelis.

Paven og Genuakonferencen.

Ingen ved, hvorledes det staar til paa den store Konference, naar disse Linjer læses. Men hvad enten den bringer et Resultat eller ej, vil den Hellige Faders Anstrengelser mindes med Beundring og Glæde af alle Katholikker. De Ord, Paven ved denne Lejlighed har udtalt, fortjener at blive staaende som et Vidnesbyrd om, hvorledes den kristelige Kærlighed og den kristne Tankegang straalere ud fra St. Peters Stol i alle Livets vanskelige og udviklede Forhold.

Det er almindelig kendt, hvorledes Pave Pius ved Genuakonferencens Aabning sendte et Brev til Ærkebiskoppen af Genua, som denne derpaa offentliggjorde. Dette Brev bevægede Konferencens Præsident til officielt i en Tale at udtrykke sin Glæde over denne Opmuntring fra Kirkens Overhoved. Men Brevets fuldstændige Tekst har Pressen ikke gjort sig Umage med at udbrede, hverken den danske eller den udenlandske Presse, først nu lykkes det at faa hele Ordlyden. Paven skrev:

»Ærværdige Broder!

Med stor Glæde har vi læst det Brev, du saa passende har udsendt til dine troende i Anledning af den internationale Konference, som i din berømte By for første Gang fører Sejrherre og overvundne sammen til fredelig Forhandling, og som nu alle Nationers Haab samler sig om.

Som Repræsentant for Fredens og Kærlighedens Gud, som med særlig Kærlighed »har set til den fattige og svage,« og som i sin ufattelige Visdom saa uventet har

kaldet os til at beklæde Pavestolen, har vi tillige maattet overtage vor højt savnede Forgængers Freds- og Kærlighedsmission. Vi beder om, og vi stoler tillidsfuldt paa, at Magternes Udsendinge vil agte paa de elendige Forhold, alle Nationer kæmper med, og ikke blot roligt betragte dem, men ogsaa være rede til at bringe ethvert Offer paa det almene Bedstes Alter. Det vil baade være den første Betingelse for en virkelig Hjælp mod alle Onder og det første Skridt imod den almindelige Fred, som alle fremfor alt længes efter.

Naar selv midt i Vaabenlarmerne den kristelige Kærlighed træder frem i det smukke Motto, Røde Kors har: *Inter arma caritas*, saa skal den saa meget mere herske, naar Vaabnene er lagt bort og Fredstraktater underskrevet. Den internationale Ufordragelighed, der er Krigens sørgelige Ledsager, fører jo ogsaa til Ulykker for Sejrherrerne, da den for alle gør Fremtiden usikker. Man skulde ikke glemme, at den bedste Sikkerhedsgaranti ikke er en Kæde af Bajonetter, men gensidig Tillid og Venskab. Og selv om man fra Konferencens Forhandlinger maa udelukke al Diskussion om de Overenskomster, der tidligere er sluttet og ogsaa om de Erstatninger, der er paalagt, saa er dermed ikke udelukket en Udveksling af Tanker, der kunde føre til at lette de overvundne en hurtig Opfyldelse af deres Forpligtelser, og det vilde jo kun være til Fordel for Sejrherrerne.

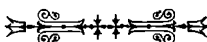
Opfyldt af disse Følelser af samme Kærlighed til alle Nationer, som er en Følge af den Opgave vor Frelser har givet os, lader vi den Indbydelse, som du, ærværdige Broder, har rettet til dine troende, udgaa til alle og opmuntrer dem til at forene deres Bønner med vore, for at Konferencen maa naa til et godt Resultat. Maatte Guds Velsegnelse være med den, gid de Bestemmelser, som vi venter vil blive taget, maa bygge paa Kærlighedens Forstaaelse, saa at den ønskede Enighed igen kan forene Nationerne i broderlig Kærlighed og efter otte Aars Elenighed og Ødelæggelse endnu engang føre dem ad Arbejdets og Fremskridtets Vej. Gid saaledes Kirkens Ideal maatte kunne virkeliggøres, saa at den, som St. Augustin siger: »i Mindet om de fælles første Forældre kan forene

alle Borgere og Folk og alle Mennesker ikke blot i et Fællesskab, men i et Broderskab.«

Med dette brændende Ønske, meddeler vi dig, ærværdige Broder, din Gejstlighed og dine troende den Apostoliske Velsignelse.«

Som Bladene har meddelt, har Paven senere endnu rettet en Skrivelse til sin Statssekretær, hvori han udtrykker sine Bekymringer over Konferencens Forløb, »fordi saa faa er villige til at bringe Ofre for det fælles bedste«. Samtidig blev alle de fremmede Gesandter ved Pavestolen anmodet om overfor deres Regeringer at udtrykke Pavens Følelser.

Saaledes træder Pius XI frem som Kristenhedens Overhoved. Gid man vil følge hans Ord!

Hovedtræk af den islandske Kirkes Historie.

Af S. P. Fornjotur.

(Fortsat.)

Da man ikke ad lovlig Vej formaaede at rokke Island en Tomme fra Moderkirken, besluttede Kongen at gribe til mere virksomme Midler for at hjælpe det islandske Folk til den nye evangeliske Frihed og Sandhed og skikkede derfor 1541 Christoffer Huitfeldt derp, for at han skulde understøtte den nye Lære med lidt Soldater og lignende gode Argumenter!

Man greb Sagen praktisk an og »sikrede sig« Biskop Øgmund, — der meget ivrigt havde stillet sig mod sin unge Efterfølger, saa snart han havde opdaget hans sande Væsen og skjulte Maal! Dette Protestantismens andet Fremstød vil jeg atter lade den nuværende islandske Biskop karakterisere. Han skriver i sin Kirkehistorie (S. 27—28):

»Som den, der førte an i Modstanden mod denne [den

nye Kirkeordinants], blev den blinde Olding taget til Fange af Huitfeldts Svende, ført om Børd i hans Skib og ud af Landet, efter at have været Genstand for en meget skammelig Behandling fra Høvedsmandens og hans Folks Side, en Behandling, som gør denne Episode til et af de mørkeste Punkter i den islandske Reformations Historie. Der gaar Frasagn om, at Biskop Øgmundur endte sine Dage i Sorø Kloster; men det turde være hævet over al Tvivl, at han er død allerede under Nedrejsen ombord i Huitfeldts Skib, som Følge af den onde Medfart han havde været Genstand for ved sin Tilfangetagelse.«¹⁾)

Jeg skal blot tilføje, at man havde lovet Bispens Friheden mod, at han afstod al sin Ejendom — hvilket han gjorde. Men Frihedsløftet blev ikke holdt — og var jo forøvrigt ikke det eneste Løfte, Reformatorerne uden Skrupler brød. Det lykkedes ogsaa omsider Gissur at faa »vedtaget« den nye Kirkeordinants i sit Stift — med de danske Soldaters velvillige og saare virksomme Assistance (1541). Jón Arason kom — til Huitfeldts store Skuffelse — ikke selv til Thinget det Aar. Der er ingen Tvivl om, at det var Meningen at anvende den samme virksomme Fremgangsmaade overfor ham som overfor den gamle Bisp Øgmund, saa godt var det, at han forblev paa sit Bispesæde den Sommer! I sin Protest mod Reformationen viste Jón Arason sig ikke alene som en myndig og fast Fører, men tillige som Diplomat og Politiker af første Rang. Der siges — men det kan ikke fuldgjældig historisk bevises — at han under denne Strid underhandlede med den tyske Kejser om en Forbindelse mellem Island — og eventuelt Norge — og det tyske Rige, mod at Kejseren beskyttede Kirken mod den danske Krones reformatoriske Overgreb og de dermed følgende Lovbrud fra dansk Side. Derimod er det rigtigt, at han pegede paa, at Island ikke skyldte den danske Konge Lydighed, men kun den danske Konge som Norges Konge — og NB.! i Forbindelse med den norske Stormænd. Dette var statsretslig set ganske rigtigt, og dette Forsøg paa at spille de norske Storætter

¹⁾ Fremhævet her. (S. P. F.).

op mod den danske (og norske) Konge var ligefrem et genialt Statsmandstræk, som Historieforskerne ikke har agt Vægt nok paa at paapege. Det, at Reformationen blev gennemtvunget af den danske Konge som dansk Konge, berøver den selv det Skin af Retmæssighed, som den vilde have faaet, hvis han qua norsk Konge i Samraad med de norske Stormænd havde paabudt det! Det er derfor ikke udelukket, at den katholske Kirke ved de islandske Domstole kan faa sig tildømt alle de gamle Kirkegodser!! Jeg har selv hørt den Paastand fremført af en af Islands bedste Jurister (der ikke var Katholik). Han mente sig i Stand til at føre den Sag igennem til Sejr for den katholske Kirke!

Desværre hindrede Begivenhedernes videre Udvikling Jón Arason i at høste nogen Frugt af sine mægtige Planer. Styreren mod Syd, Superintendent Gissur, udfoldede stor Energi for at fuldføre Trosskiftet i sit Stift. Han var ideelig paa Visitatser — ledsaget af 10—15 væbnede Svende — for at kue den Modstand, der overalt ydedes mod den nye Lære. Han krævede en Troskabsed af Præsterne, men de fleste nedlagde hellere deres Embeder, og de nye var uuddannede og slette. Det var saaledes otte brydsomme Aar, han kom til at styre i. 1548 drog han ud til Gaarden »Kaldaðarnes« for at nedrive et Krucifiks, som mange valfartede til, men døde paa Hjemvejen. Denne Nedrivning af Kristendommens Symbol var hans sidste Bedrift.

Nu mente den myndige Hólarbisp, at Tiden var moden til at rense lidt ud sydpaa. Han red — saa gammel han var — med 100 Mands Følge tværs gennem hele Island i April 1548 for at tage Del i Thinget. Der valgtes saa to Bispeemner, en katholsk og en protestantisk, der begge søgte Kongens Stadfæstelse. Bisp Jón blev imidlertid anerkendt som Skálholtstiftets Tilsynsmand, indtil en ny Biskop var valgt. Den protestantiske Præst paa Skálholt, Jón Bjarnason, samlede imidlertid 300 væbnede Mænd for at danne en Modvægt mod Nordlandsbispen, der da ogsaa drog hjem igen med sit Følge. Aaret derpaa, 1549, kom — som det var at vente — den protestantiske Bispekandidat hjem med kongelig Stadfæstelse — og med

Landflygtighedsdekret over Hólarbispren. Denne, der imidlertid havde befæstet sin Bispegaard og forberedt sig paa Kamp til det yderste, havde lige modtaget en opmuntrende Skrivelse fra Paven, og nu red han alter sydover med stort Følge. Hans Sønner tog den nye protestantiske Superintendent Marteinn Einarsson til Fange, og saa drog de mod Skálholts Bispegaard. Foran sig førte de Fangen og — for ikke at komme til at ramme ham — opgav Sydlændingene at øve væbnet Modstand. Bisp Jón krummede end ikke et Haar paa sin Fanges Hoved — men indsatte ham endog som sin Ombudsmand paa Skálholt, indtil en ny Biskop var valgt! Man kan her passende tænke paa, hvorledes man behandlede Bisp Øgmund, da han var Protestanternes Fange! Men mod de plyndrende danske Voldsmænd gik Jón Arason ikke blidt frem. Han drev dem ud af de ranede Klostre og gav Munke og Nonner deres retmæssige Ejendom tilbage. Han indtog atter Viðey Kloster — en Bedrift, han selv omtaler i et Digt i følgende Ord:

Vej han tog til Viðey brat;
vide tror jeg pjasked
den raske!
Gamlingen djærv mod Daner for,
drev dem alle ud paa Fjord,
lod Voven dem vadske!

Men hen paa Efteraaret drog han ud med 90 Mand. Under et Ophold paa Gaarden »Sandafell« blev de uventet overfaldet af den mægtige Daði Gudmundsson, den protestantiske »Biskops« Svoger. Biskop Jón søgte sammen med sine Folk ind i en Kirke, som de spærrede indefra — men Daði brød ind gennem Gavlen. Han var mødt med meget store Skarer af væbnede Folk og tog Biskoppen og hans to Sønner til Fange. Jón stod for Alteret — iført Messehagel og med en Hostie og et Gudsmodersbillede i Haanden, da han blev overmandet. Det var imidlertid vanskeligt at finde et sikkert Fængsel for den gamle Kirkefyrste og de to Sønner, der fulgte ham, i et Land, for hvis Tro og nationale Selvstændighed han kæmpede mod en fremmed Fyrstes Forsøg paa at paa- tvinge Land og Folk en ny Lære og samtidig knække

Kirken, den største aandelige Magt, der ene mægtede at øve betydende Modstand mod den fremmede Kongemagt. Paa Skálholt turde man ikke paatage sig at holde dem i Fangenskab, og Kongens Ombudsmand, Kristian Skriver, vægrede sig ved at indespærre dem paa Kongsgaarden Bessastadir. Dom kunde først blive afsagt af Thinget næste Aar. Dog atter her løste man Sagen paa en Maade, der var i bedre Overensstemmelse med den hidtidige dansk-lutherske Praksis end med Lands Lov og Ret, idet man enedes om at myrde Bispen og hans Sønner uden Lov og Dom, thi, som Præsten Jón Bjarnason sagde: »Øksen og Jorden gemmer dem bedst!« I Fængslet kvad den gamle Bisp:

»Grunt har Verden i Garn os lagt,
gækket os og i Vaande bragt,
om dømmes jeg skal efter Daners Agt
og Døden lide for Kongens Magt.«¹⁾

Men det gik saaledes, som han havde anet, han »dømtes« efter Daners Agt og henrettedes 7. Nov. 1550. Først myrdedes de to Bispesønner. Den første tilbød man Livet mod, at han vilde opgive al videre Modstand mod det nye og aldrig søge at hævne det skete — hvilket han afslog med Ordene: »Nødig gik jeg med til denne Leg, villig gaar jeg nu ud af den.« Han bad derpaa sine Modstandere om deres Tilgivelse, befalede sin Sjæl til Gud og lagde rolig Hovedet paa Blokken! Selve den gamle Kirkehøvding tilbød man Livet — men hellere end vige en Fodsbred fra Sandhedens og Rettens Vej vilde ogsaa han dø. »Hidtil har mine Sønner fulgt mig — nu gør jeg dem Følgeskab,« var hans Svar. Hans sidste Ord, da han knælede ved Blokken, var: »*Pater, in manus tuas commendo spiritum meum.*« Saaledes faldt Kirkens sidste Mand for Morderhaand. Han var ikke blot en mægtig Høvdingenatur, en uforfærdet Forkæmper for Kirkens Ret, en stor Statsmand, men en Aandens Stormand.

Han staar blandt de største Middelalderdigtere i Norden. Blandt hans store digteriske Produktion kan vi nævne: »Martyrgraad«, der i de pompøse, mejslede

¹⁾ Oversættelsen af Carl Rosenberg i »Nordboernes Aandsliv« III.

nordiske Strofer (hrynhent Versemaal) skildrer Jesu Lidelse og Død, »Sjømur« om Skabelsen, Syndefaldet, Christi Fødsel, Forløsningen og Christi Kors'æstelse, Nedfarten til Dødsriget, Opstandelsen, Himmelfarten og den yderste Dag (i »Bragarhætti« — Versemaalet), »Davidsdigtet« og »Korsviserne«. 1530 oprettede Jón Arason det første Trykkeri paa Island. Han var i enhver Henseende en Foregangsmand og en helstøbt Personlighed, der staar som en gigantisk Modsætning til den første protestantiske Superintendent Gissur Einarsson, der vel havde et klart Hoved, men var en underlegen Aand, der forgæves søgte at bøde paa sin Mangel paa medfødte Evner og skabende Aandskraft ved jernhaard Flid.

Da Jón Arason var død, stod den islandske Kirke uden Overhoved — og det lykkedes da Kongen (Kristian III) ved yderligere Anstrengelse i Form af to Krigsskibe ført af Kristoffer Throndsøn Rustung og Aksel Juul at sikre Reformationens Gennemførelse — i det ydre, thi der var langt endnu til, at Lutherdommen formaaet de trænge ind i Sindene.

Den protestantiske Biskop over Island slutter sin Omtale af Reformationen paa Island med følgende oprigtige Ord (Islands Kirke, S. 38): »Man kan trygt sige, at Folket i det hele og store endnu savnede al dyberegaende Kendskab til den vedtagne evangeliske Lære, ja, endog Adgang til at erhverve sig dette Kendskab, da Landets Gejstlighed ikke sad inde med stort mere Oplysning end den menige Mand. Fra de styrendes Side var der da heller ikke gjort noget for at bøde paa de Mangler, som her maatte være at forudse. Det havde tværtimod, lige fra Begyndelsen af, vist sig, at der mindst af alt laa gudelige Motiver til Grund for Kongemagtens Iver for Reformationens Indførelse paa Island.¹⁾ Og var det ikke traadt frem for Dagen før, saa gjorde det det nu; ved Klostrenes Ophævelse og Klostergodsets Sækularisering, samt ved den systematiske Udplyndring¹⁾ af de i Forvejen ret fattige islandske Kirker. Udbyttet tilflød Kongens Kasse, hvor der til Stadighed var smaat

¹⁾ Fremhævet her. (S. P. F.).

med Penge, og kun den mindste Del af de saaledes erhvervede Rigdomme anvendtes til kirkelige Formaal. Hele den udvortes Maade, hvorpaa Folkets tilvante Trosforestillinger saa voldelig fravristedes¹⁾ det, uden at der alvorlig sørgedes for, at det fik det, der var bedre, i Stedet¹⁾, maatte da ogsaa ligefrem gøre Reformationen ildeset af mange, og det ikke mindst af de alvorlige¹⁾. Virkningen af den nye Læres Indførelse i Landet blev da i den første Tid hovedsagelig et ret almindeligt Sædernes Forfald¹⁾. Respekt for de daarligt oplærte Præster, som fra nu af skulde være Folkets Lærere, var det til at begynde med ret vanskeligt at aftvinge Befolkningen. « Saaledes omtaler selve den protestantiske islandske Kirkes Overhoved denne enestaaende Skamplet i Islands Historie. Islændere har altid været bekendt for at være sandhedskærlige Historikere — og den Ros maa man give baade den islandske Biskop og de islandske Skolebøger, at de ikke forvansker Historien, men ret aabent anerkender Reformationen som en sand Mørketid i Landets Saga (hvilket ikke altid kan siges om tilsvarende danske Bøger). Alt i alt kan man fastslaa, at Kirkerevolutionen paa Island er en skændig Voldshandling, direkte stridende mod Lands Lov og uden endog et Forsøg paa at dække de gridske Rovtendenser, der bevirkede dette Brud med Moderkirken, den eneste retmæssige islandske Kirke. Island laa jo saa fjernt, at de danske Kongsmænd mente at turde gaa mere aabenlyst til Værks der — men nu dukker atter en Saga-røst frem deroppe, der med Sandhedens ukuelige Ret taler djærvt mod Trosfordærverne og Kirkerøverne, der smykkede sig med Reformatornavnet. Den islandske Reformationshistories Fakta er i sig selv en glimrede Propaganda for den katholske Kirke! (Sluttes).

Oplysning og „Oplysning“.

Det er engang bleven sagt, at vi Danske mistede Udsigten til den store Verden, dengang vort Lands Grænse blev sat ved Kongeaa.

¹⁾ Fremhævet her. (S. P. F.).

I alt Fald Synsfeltet er lille og Oplysningen paa vigtige Omraader tarvelig, derfor ser vi saa sørgelige Vidnesbyrd om Snæversyn, saa snart det drejer sig om noget, der ligger lidt uden for Flertallets Syns- og Forestillingskreds.

En af Danmarks mest fremragende Mænd og mest sympathetiske Politikere, en alvorlig Kristen, talte i Fjor i Ods Herred om Statskirken. Han erkendte da, at der ved Reformationen blev bortkastet en Del, som burde være bevaret, men hævdede i øvrigt, at Kirkerevolutionen havde været til Lykke for vort Fædreland. Manden er en god dansk Mand, hvis Viden staar langt over Gennemsnittets, men han kender ikke Bevisførelsen for, at den tyske Kirkerevolution var til Ulykke for dette Land og det paa alle Omraader; og dog er denne Bevisførelse foretaget af Historikere som Troels Lund, Møllerup, A. D. Jørgensen, Dr. phil. Johs. Lindbæk, Dr. phil. J. P. Jacobsen o. fl.

Ingen dansk Katholik, i alt Fald ingen af os, der i en moden Alder er vendt tilbage til den gamle danske Kirke, i Sandhed Folkets Kirke, er i Tvivl om, at Protestantismen i Danmark i det væsentlige holdes oppe af Uvidenhed om Danmarks Historie og Ukendskab til den katolske Kirke.

I et Folk, der synes at tro, at Nationen kan frelles ved Efterskoler og Ungdomsskoler, skulde man vente at finde Iver efter Oplysning ogsaa om Tankegangen i de større nationale og religiøse Samfund, men saaledes er det ikke. Statens aandelige Tyranni forsvandt ganske vist med Enevælden, men endnu er f. Eks. Størstedelen af den troende Befolkning under Paavirkning af lutherske Fordomme og historisk og theologisk »ualmindelig smaat udrustede« Personer; for at bruge et Udtryk af Pastor C. Moe om os Katholikker.

Der findes heldigvis kundskabsrige og mere storslaaede Præster i Statskirken. En af dem vilde for nogle Aar siden udrydde de taabelige Meninger om den katolske Kirke, som han havde truffet i sin Menighed, og holdt i den Hensigt nogle oplysende Foredrag om dette Emne. Men det blev taget ham meget ilde op, ikke af hans foresatte, men af — Menigheden. Tilfældet er ikke ene-

staaende. Da et af vore protestantiske, religiøst prægede Blade for nogle Aar siden efter et ualmindelig taabeligt Angreb, rettet mod vor Kirkes Lære af en Præst, gav Plads for nogle katholske Artikler, opstod der stor Vrede i en »vakt« Egn i Jylland, hvor Bladet havde en betydelig Holderkreds, brave Bønder, som ikke havde Anelse om, hvad den tyske Læres Indførelse, den gamle Kirkes Undertrykkelse af en tysk Konge og hans holstenske Hjælpere, kostede deres Forfædre i 300 Aar. Pastor Moe har Ret: en sørgelig »Aandsformørkelse« er udbredt i vort Folk. Han tager blot fejl af Adressen. I øvrigt bør man tro, at han er en alvorlig Kristen, som sikkert beder »ut omnes unum sint«, at alle maa vorde eet, men lever i den Vildfarelse, at Kirken, der fik Herrens Forjættelse, skal vrage denne »Overtro« og antage den preussiske Nationalreligion.

De kirkelige Enhedsbestræbelser gør sig i det hele taget stærkere gældende nu end nogen Sinde tidligere. Alle gode Kristne er trætte af de konfessionelle Stridigheder og de kristelig set umotiverede Nationalkirker. Mange giver sig derfor til at lære den sande Kirke at kende og gør paa egen Haand Skridtet ind i Enheden; andre søger at bøde paa Protestantismens Opløsning ved at opløse Statskirkerne i Frikirker eller i selvstyrende Smaasamfund, som formodentlig skal ligne Oldkirkens Menighedssamfund mest muligt. Saaledes hos os. Man glemmer blot, at Oldkirken lige fra Aposteltiden havde en anerkendt Overhyrde i Biskoppen af Rom, og synes ikke at forstaa, at uden denne Førers Anerkendelse er sand »Kirke-Forening« udelukket.

Underligt blandt de uforstaaende at træffe en Mand som Stiftsprovst H. Hoffmeyer, der dog som Deltager i de kirkelige Verdensmøder i Genève i 1920 har haft Lejlighed til at erhverve sig tilstrækkelig Viden. Stiftsprovsten har i »Slesvigsk Søndagsblad« Nr. 5 søgt at give en oplysende Skildring af dette Arbejde. Den skæmmes imidlertid af mangelfuld Viden og aabenbar Tendens og modarbejder derfor den Stræben mod Enhed, som det sikkert er Forfatterens Ønske at fremme.

Artiklen er karakteristisk for visse protestantiske »Oplysningsarbejder« og bør derfor kendes af Katholikerne.

Forf. omtaler »dens (den anglikanske Kirkes) Førerstilling haade i det britiske Rige og i Amerika« og burde dog vide, at den kristne Førerstilling haade i Nord- og Sydamerika indtages af den katholske Kirke.

Dernæst omtaler han de Trossamfund, som med Repræsentanter deltager i Enhedskongresserne, nemlig: — — »alle nogenlunde betydende kristne Kirkesamfund i Verden, endogsaa fra den gammelkatholske Romerkirke og fra den græsk-katholske Kirke — alene Pavekirken havde ikke kunnet være med.«

Hr. H. burde vide, at der ikke findes noget Trossamfund, som bærer Navnet »den gammelkatholske Romerkirke«, og at Gammelkatholikerne, som han vistnok hentyder til, intet har med Rom at gøre og ingen Betydning har, men er et døende Samfund, der ikke tæller 100,000 Medlemmer.

Naar Hr. H. kalder den hellige almindelige Kirke for Pavekirken, saa skal dette dog ikke opfattes som en Oplysning, men som et Forsøg paa at vække Uvilje mod den gamle Kirke og undertrykke den Kendsgerning, at den er katholsk. I Overensstemmelse dermed føjer han til: »Pavekirken vil jo netop være »katholsk«, »almindelig« — den vil samle alle Kristne. Ja, det vil den. Men den Enhed, den tilstræber, er Underkastelsens — kun da kan Kirkerne samles, efter dens Mening, naar de bøjer sig ydmygt og lydigt under Paven som Hovedet!«

Der kan siges meget til en Udtalelse som denne, kun ikke, at den er et virkningsfuldt Led i en Enhedsprædiken. Man behøver ikke at være nogen stor Menneskekender for at tænke sig, hvad den naive Menigmand siger efter en saadan Oplysning. Paven faar ikke nogen blid Omtale, det er i Virkeligheden ham, der ikke vil Enheden, den Enhed, som Hr. H. saa inderligt attraar.

Men hør, nu kommer Dokumentationen: »Pavekirken har ikke større Ret end Kvækersamfundet — Gud har brugt dem begge, og dermed er deres Ligestilling fastslaaet.«

Dette Vidnesbyrd om theologisk Logik i Danmark fortjener at kendes i vide Kredse. Hvad sagde vel Pastor C. Moe, da han læste dette?

»Det nyeste Kirke-Forenings-Arbejde« skal nok vinde

frem, hvis det agiterer hele Verden over paa denne Maade, men det gør det næppe i Lande, hvor man har lettere Adgang end her til at lære den katholske Kirke at kende.

For den, der opmærksomt læser Kristeligt Dagblad, »Kirken og Samfundet« og andre lutherske Organer, maa det være indlysende, at det, der f. T. kæmpes for herhjemme, ikke er det internationale Kirke-Forenings-Arbejde, men det langt snævrere: ved forskellige Midler at holde sammen paa den vaklende hjemlige Søster til den styrtede og i Opløsning værende preussiske Landskirke.

Ejendommeligt kun, at man byder Sønderjyderne Smædeord om den katholske Kirke. Næppe klogt, thi dernede husker de godt, hvem det var, der hjalp dem i Köller-tiden, da de protestantiske Præster var deres Sprogs og Nationalitets hadefuldeste Modstandere: De tyske Katholikker. De ved maaske ogsaa, at »Reformationen« blev deres største Ulykke, og de har vistnok Færten af, at den tyske Kirkerevolution har været et farligere politisk Vaaben i den preussiske Ørns Klo end selve den preussiske Militarisme.

Skulde det være en Tilfældighed, at Allyskenes eneste Talsmand i den danske Rigsdag er — luthersk Præst?

— Der er stor Trang til sand Oplysning i Danmark. I dette Arbejde har den katholske Presse en meget betydningsfuld Opgave. Derom kan ingen tvivle, der læser, hvad man fra luthersk Side byder Befolkningen af »Oplysning«.

A. F. Beyer.

Nye Bøger.

Pater Etienne Pernet. En moderne Munk og Ordensstifter.

Det bekendte Firma *Maison de la Bonne Presse, 5 Rue Bayard, Paris VIII* har udsendt en Levnedsheskrivelse af Assumptionist-Pateren Etienne Pernet, Stifteren af den kvindelige Kongregation, der bærer det noget omstændelige Navn »*Petites-Sœurs de l'Assomption, Gardes-malades des*

pauvres à domicile«, men som for øvrigt kort og godt kaldes »de fattiges Smaa Søstre«.

Det er en lille, let læst Bog paa 300 Sider, forsynet med to smukke Portrætter, det ene af R. P. Pernet, det andet af *Mère Marie de Jésus*, hans højre Haand i Grundlæggelsesværket; Bogen skildrer den enes Liv lige saa meget som den andens — de udgør en aandelig Enhed, som ikke kan deles. Man staar her overfor et Par af de Skikkelser, der har faaet Pave Benedikt XV til at give Frankrig den Ærestitel »Helgenernes Moder«. Det nittende Aarhundrede har frembragt en ikke lille Skare af franske Mænd og Kvinder, som man uden at være Profet kan forudsige, at Kirken vil salig- eller helgenkaare. Heldigvis besidder Frankrig tillige Forfattere, der med en Forstaaelse, som staar Maal med Emnet, og i et Sprog saa skønt, at det er en ren Fryd at læse det bare for dets egen Skyld, formaar at skildre disse deres største Landsmænd. Til dem herhjemme, som endnu hænger sig i det hævdundne Begreb, at fransk Litteratur og slet Litteratur er ensbetydende, maa man virkelig sige, at det er paa Tide, de reviderer deres Opfattelse, og man kan tilføje det gamle »tag, og læs!« læs de Snese af Bøger, der skildrer de moderne, franske Helgener.

Den lille Bog om R. P. Pernet er en af dem.

Naar undtages det Afsnit, der handler om Pater Pernet og de Smaa Søstres Oplevelser under den fransk-tyske Krig i 1870-71 og under Kommunen, saa fortæller Bogen ikke om det, man almindeligvis kalder store Begivenheder. Alt, hvad man her hører om og igennem den livfulde Skildring ligesom bliver Øjenvidne til, forekommer saa jævnt, saa ligetil, næsten dagligdags; Sceneriet er saa beskedent og fattigt som vel muligt, men saa meget des større straalere Guds Værk i Sjælene en imøde, disse Sjæle, der fra Godhed og Bravhed hæver sig op til Udøvelsen af heroisk Dyd. Det er Vidundere, de Smaa Søstre har udrettet. — Det, som er R. P. Pernet's Storsyn i Stiftelsen af sin Kongregation, er, at de Smaa Søstre skal naa til Samfundets mest elendige, timeligt og aandeligt forhultede Individuer og gennem deres milde, smilende Barmhjertighed vinde dem for Gud. Kongregationens Grundregel er det aldrig at pleje de velhavende, men kun de fattige og aldrig at tage imod noget som helst Vederlag af disse — ikke saa meget som et Glas Vand. Kongregationen ejer selv intet, men alt, hvad Søstrene behøver til deres Ophold og til at hjælpe de fattige med, yder Guds Forsyn dem igennem de velhavendes frivillige Gaver.

Pater Pernet standsede ikke ved Oprettelsen af Kongregationen; for at naa sit Maal: en Tilnærmelse mellem Samfundsklasserne paa Kristenkærlighedens Grundlag, op-

rettede han som Støtte for de Smaa Søstre en Forening af Damer, »de fattiges Tjenerinder«, som med personlig Indsats af deres Arbejde i de fattiges Hjem nedbrød mange Mistroens og Mistillidens Skillevægge. For Mændenes Vedkommende oprettede han et Broderskab, der omslutede Mænd af alle Samfundslag, og hvor de, som ejede de større timelige og aandelige Goder, kom deres mindre velstillede Brødre til Hjælp. Hvor somhelst der grundedes et Kloster af de Smaa Søstre, dannedes der da snart en Oase af ægte katholsk Liv midt i Storbyernes afkristnede Kvarterer. Ikke blot til de franske Byer men ogsaa til England og Amerika drog de Smaa Søstre ud og senere til Irland, Belgien, Spanien og Italien.

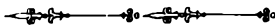
I 1883 døde Mère Marie de Jésus og i 1899 Pater Perret, 75 Aar gammel. Deres Død svarede til det hellige Liv, de havde levet.

E. Rosenørn Lehn.

Pax. The quarterly review of the Benedictines of Caldey. (March 1922. 1 sh. 6 d.).

Atter er der kommet et Hæfte med det fredfyldte Navn fra den fjerne Benediktiner-Ø under de stormklædte Klippeskyster af Wales. Her fortælles om, hvad Munkene maa udstaa fra Storm og Bølger; saaledes har de nylig mistet deres Baad, Betingelsen for deres Forbindelse med Omverdenen, og har kun af den reddet Maskinen og Masten, hvilken sidste nu har tjent i tre forliste Skibe. Abbeden fortæller meget interessant om sin lange Rejse i Fjor, bl. a. om Nord-Spanien, som han betegner som det ideale Opholdssted i en Ferie. For øvrigt har samme Abbed, Dom Aelred Carlyle, efter mange Aars anstrengende Virksomhed som Leder af Abbediet nu faaet sin Afskedsansøgning bevilliget af den hellige Stol: Embedets mange Besværligheder, bl. a. økonomiske Vanskeligheder, har fremkaldt Ønsket hos ham om at faa den tunge Byrde lagt paa yngre Skuldre. Af længere Artikler skal særlig fremhæves en udførlig Skildring af den hellige Pachomius, en af Munkevæsenets ældste Fædre. — Munkene modtager gerne Pénisionærer paa deres stille mærkværdige lille Ø; skulde nogen af Læserne have Lyst til et Sommerferieophold der, hvilket ikke er dyrt og vistnok ogsaa underholdende, skal Adressen meddeles: *The Abbey — Caldey — Tenby — S. Wales*. Allerede fra c. Aar 500 var Øen beboet af Munke, men Henrik VIII opløste Klosteret c. 1000 Aar efter, hvorpaa Øen var i verdslige Hænder, indtil Benediktinerne tog den i Besiddelse 1906; 7 Aar senere gik disse over til den katholske Kirke.

Niels Hansen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Opmærksomheden henledes paa Vincentskonferensernes andet Generalmøde, som afholdes Søndag d. 14. Maj Kl. 11½ i Bredgade. Saavel aktive som bidragydende Medlemmer opfordres til at give talrigt Møde.

— For en fuld Sal gav Stringendo Torsdag d. 27. den omtalte Koncert til Fordel for fattige Børns Ferieophold. Det var en Koncert, man havde megen Glæde af at overvære, og som Foreningen havde Ære af. Stringendos eget Orkester, som jo er godt kendt iblandt os, lagde for; stort Bifald vakte en Suite for Orkester og Klaver af Prof. Klasen, som denne selv dirigerede. Saa fulgte de tre udmærkede Solister, Violinisten Hr. Kaj Andersen, Koncertsangerinden Fru Marie Opffer-Wissum og Pianisten Prof. Klasen. Stort Bifald høstede de alle tre, og de maatte give Ekstranumre, kun blev det desværre umuligt for Fru Wissum, da Akkompagnatøren var forsvundet. Det var en udmærket Aften, som forhaabentlig ogsaa har givet et godt Overskud til det smukke Formaal.

— Aabenbart opmuntret af den vellykkede Paasketur har Katholsk Klubs Rejsebureau planlagt nye Rejser. To Rejser gaar til Lourdes og varer 12 Dage og 20 Dage, og Prisen bliver henholdsvis 500 og 700 Kr. Ved den første Tur gæster man Belgiens gamle Byer, ved den anden Rivieraen og Norditalien. To Rejser gaar til Oberammergau, 6 Dage (200 Kr.) og 14 Dage (500 Kr.). Men det store er Valfarten til Italien, og naar man læser om den i det lille Hefte, Bureauet har udsendt, bliver man ked af, at man ikke kan komme med. Der staar paa Programmet bl. a.: Firenze, Siena, Alvernerbjerg, Assisi, Rom, Monte Cassino, Neapel. Deltagerne opfordres til at læse en Række af Johs. Jørgensens Bøger. »Rejsen vil omfatte de vigtigste i disse Værker omtalte Steder og vil altsaa blive en levende Illustration til Bøgerne.« Denne Rejse skal vare i 6 Uger og koste ca. 1500 Kr. Det er egentlig ikke dyrt for en saadan Rejse. Alle de, der kan, tager sikkert med.

— St. Annæ Kirke har nu udsendt sit Regnskab for 1921. 116 Bidragydere har givet 2783 Kroner, hvad der maa siges at være overordentlig meget. Skolen har haft i alt 105 Elever. Man lægger Mærke til et NB: »Resultatet er paa Grund af Statstilskud til Skolen ikke særligt ugunstigt, men det maa huskes, at baade Præsternes og Skolesøstrenes Arbejde stadig er gratis, de maa underholdes af deres respektive Ordenssamfund.«

— Søndag den 30. April opførte nogle af K. U. F. S.'s

Medlemmer Hauchs »Søstrene paa Kinnekullen«. Det var en Fornøjelse at se den Sikkerhed, med hvilken de optrædende udførte deres Roller trods den forholdsvis lille Scene, der var til deres Raadighed. »Johanne« var rigtig Typen paa den kærlige Datter og Søster, ligesom hun senere som Moder var fortræffelig. »Ulrikka«, denne guldtørstende unge Pige, der forlader sin Fæstemand for at tilfredsstille sin Higen efter Guld og Rigdom, var ganske glimrende. Ogsaa de mandlige Dilettanter spillede godt. Faderen var udmærket som saadan en rigtig »Farlille« paa en mindre Gaard. »Jørgen«, den brøsig, hjemvendte Krigskar, var godt fremstillet, Axel derimod kunde have været noget mere mandig. »Bjergaanden« kunde til Tider virke helt uhyggelig, hans Røst var god, dog havde han Tilbøjelighed til at trække enkelte Ord for langt ud. Dekorationerne var særdeles gode, især maa Grotten nævnes, den virkede, som var det en Drøm. Men Dilettanter, der fuldstændig gaar op i deres Roller omgivet af gode Dekorationer, skal jo nok faa Succes, hvilket »Søstrene paa Kinnekullen« i Sandhed var.

Næstved. Pastor Dutschke, der siden Palmesøndag hjælper Pastor Steidl i Arbejdet blandt Sydsjællands Katholikker, er paa en Rejse for 2 Uger siden kommet alvorlig til Skade. Han skulde undervise 7 Børn af en dansk Familie, der bor helt i en Udørken i Sydsjælland, i Katekismus. Men paa Vejen til Stedet, der ligger godt 25 km fra Næstved, blev han angrebet af en Hund og væltet af Cyklen. Desværre fik han det ene Knæ saa slemt medtaget, at det blev nødvendigt, at han overførtes til St. Josefs Hospital i Odense.

Odense. Sidste Maaned forlod Hr. Pater Dutschke vor Menighed for at tiltræde sin nye Post i Næstved. I de 16 Aar, P. Dutschke virkede her ved St. Albani Kirke, var der bleven knyttet mange Baand mellem ham og Menigheden, baade den danske og den polske, hvilken sidste hans særlige Virksomhed gjaldt, og Afskeden var derfor tung for begge Parter. — Maatte Gud ved rigelig Velsignelse i Paterens nye Virksomhed lønne ham alt det gode, han har gjort for vor Menighed. — Et smukt Tegn paa Taknemmelighed var det, at de herværende Josefsøstre, saa snart de hørte, at P. Dutschke var kommet til Skade i Næstved, straks bad om at faa ham indlagt paa deres Hospital. Ved den Operation, P. Dutschke blev unærkastet, viste det sig, at Benets Bøjemuskel og Sene var sprængt. Vi haaber, at han ved Lægernes kyndige Behandling og Søstrenes kærlige Pleje om ikke længe kan være rask igen. Efter P. Dutschkes Bortrejse har Hr. Pastor R. von Poquet begyndt sin Virksomhed baade ved Kirken og i Skolen. — Fredag den 28. April havde Me-

nigheden et hyggeligt Samvær paa Fyns Forsamlingshus, hvor Ungdomsforeningen K. U. F. paa det bedste havde sørget for Underholdning. »Væddemaal« eller »Fisker Fritz fanger flere friske Fiske«, udført af K. U. F.'s Medlemmer, levende Billeder og særlig den aldeles fortrinlige Musik bidrog meget til, at ogsaa denne Aften blev et nyt Baand, der knyttede Menighedens Medlemmer fastere til hinanden.

Rom. Præsidenten for den italienske Nationalkomité for den eukaristiske Kongres, Mgr. Bartolomasi, Biskop af Triest, har forelagt den Hellige Fader et Forslag om at fremme Afholdelsen af eukaristiske Højtideligheder hele Verden over den 28. Maj, den Dag, da den internationale eukaristiske Kongres afsluttes. Den hele Verden vilde paa denne Maade komme til at tage Del i Eukaristiens store Triumf. Pius XI har paa det varmeste bifaldet denne Plan. I sin Svarskrivelse udtaler Paven det Ønske, »at denne udmærkede Tanke maa blive modtaget med Iver og Begejstring overalt i Verden til Trøst og Ære for Jesus i den hellige Eukaristi.« Et Cirkulære fra Komitéen for de eukaristiske Kongresser vil officielt meddele Pavens allerhøjeste Ønske til alle Verdens Biskopper.

Brevkasse.

Da jeg tror mig berettiget til at formode, at Emnet vil have almen Interesse, tillader jeg mig at anmode den ærede Redaktion om at besvare nedenanførte Spørgsmaal angaaende Kristi Kors.

Vi ved alle, at Korset blev fundet Aar 326 af Kejser Konstantins Moder, Helene, og Biskop Macarius, og at det opbevaredes i Jerusalem, indtil Perserne stjal det under Byens Erobring og Afbrænding 614. Ved Fredsslutningen 628 maatte Perserne atter aflevere det, — og Korsskrinets biskoppelige Segl var ubrudt. Aaret efter, 629, blev det atter bragt til Jerusalem af Kejser Heraclius.

Indtil nu befinder vi os paa veloplyst historisk Grund.

Efter Jerusalems Genopbyggelse ødelægges Byen 1009.

Reddedes Korset da, og hvor bragtes det i Sikkerhed?

Jerusalem genopbyggedes og nedbrændte atter Oktober 1808; men under denne sidste Brand reddedes den hellige Gravs Kapel jo, og reddedes Korset 1009, er vi jo endnu 1808 paa historisk Grund, hvis det da opbevaredes i den hellige Gravs Kapel.

Endvidere beder jeg oplyst:

Hvor opbevares Kristi Kors nu?

Hvormeget er der tilbage?

Af hvilken Træsart er Korset?

Det sidste Spørgsmaal kan jo yderst let konstateres af Videnskaben og er jo sikkert gjort.

En dansk Pater gav mig for nogen Tid siden Oplysning om, at Reliquier af Kristi Kors engang i Middelalderen — han huskede det ikke nærmere — uddeltes, eller maaske rettere var blevet uddelt uden at være forsynede med Kirkens Segl eller anden Autorisation.

I hvilket Aarhundrede skele det?

Jeg takker paa Forhaand den ærede Redaktion for Optagelsen og Besvarelsen.

Med Højtælse

H. B.

Vi har forelagt de interessante Spørgsmaal for den af Ugebladets Medarbejdere, der formodentlig kender disse Ting bedst, og han har venligst sendt os følgende Svar:

Ærede Hr. Redaktør!

En indgaaende og nøjagtig Besvarelse af de forelagte Spørgsmaal har sine store Vanskeligheder og vilde kræve mere Plads, end Redaktionen formodentlig kan afse til »Brevkassen«. Vi maa derfor søge at fatte os i størst mulig Korthed. Forespørgeren har vel ikke noget imod, at de enkelte Spørgsmaal bliver behandlede i en anden Rækkefølge, end den, i hvilken Spørgsmaalene er bleven fremsatte.

1. Af hvilken Træsart er Korset?

Sv.: Ifølge mikroskopiske Undersøgelser har man ment at kunne fastslaa, at Korset bestod af Pinie- eller Cedertræ. — En gammel Tradition eller Legende vil vide, at Korset havde været dannet af forskellige Træsarter: Cypres-, Ceder-, Oliven- og Palmetræ, — en from Mening, som bl. a. ogsaa finder sin Støtte i de Syner, den benaadede Seerske Anna Katharina Emmerich († 1824) har haft. Nogle latinske Verslinier omtaler de nævnte Træsarter med følgende Ord:

Ligna crucis palma, cedrus, cypressus, oliva, —

Datque pedem cedrus, truncum cypressus, oliva

Datque partem summam, duo brachia dat tibi palma,

hvad der paa dansk omtrent kan gengives saaledes:

Korset bestod af Palme og Ceder, Cypres og Oliven,

Foden var Ceder, men Bullen Cypres, foroven Oliven,

Medens de udstrakte Armes Par blev dannet af Palmen.

De forskellige anvendte Træsarter skulde have hver sin symbolske Betydning, nemlig Ceder = Sone (jfr. 3. Mosebog 14.4), Cypres = Sorg, Oliven = Fred, Palme = Sejrr, — i hvert Fald en smuk og tiltalende dybsindig Tanke.

Ifølge en anden Legende skulde Adam have plantet en Kvist af Livets Træ, han havde taget med fra Paradiset, og det Træ, som havde udviklet sig heraf, var efter mange Omskiftelser i Tidens Løb, tilsidst bleven omdannet til Korsets Stamme. Maaske sigter hertil Verset i den herlige Hymne »Pange lingua gloriosæ«, der synges i Langfredagsliturgien: »Herren ynked Adams Brøde,

da han faldt i Synd og Død, og det Træ, hvis Frugt ham dræbte, som var skabt til evigt Liv, bød Gud Herren engang bøde, hvad det nu saa tungt forbrød«. (Se Salmehog Nr. 117 og Messebog S. 344.)

2. *Hvor opbevares Kristi Kors nu?*

Sv. Korset eksisterer ikke mere i sin Helhed, men er forlængst bleven sønderlemmet i mangfoldige baade større og mindre Dele. Kejserinde Helena lod Tværbjælken bringe til Konstantinopel, medens et større Stykke blev ført til Rom, og ifølge en Udtalelse af den h. Cyrillus, Biskop af Jerusalem († 386), fandtes der allerede paa hans Tid Relikvier af det h. Kors spredt rundt omkring i den hele Verden. Størsteparten, som var forbleven i Jerusalem (siden 629) gik dog tabt i Korsfarertiden, nemlig under det for de Kristne saa ulykkelige Slag ved Hittin ved Tiberias Sø (5. Juli 1187), og har siden da været sporløst forsvunden.

De fleste Partikler af det h. Kors er overordentlig smaa Splinter, som oftest kun af Dimensioner som Dele af en Knappe-naal. Nogle af de betydeligste kendte Relikvier opbevares i Rom (16, 12, 9 cm.), Venedig (42 cm.), Paris (22 cm.), Bryssel (41 cm.), Scheyom (22 cm.) o. s. v.

3. *Hvor meget er der tilbage?*

Sv. Med Sikkerhed kan det umuligt siges. Efter en meget omhyggelig Beregning, foretaget af Rohault de Fleury (Mémoire sur les instruments de la passion, Paris 1870), som gaar ud fra, at Korset havde været 3 à 4 m. højt, Tværbjælkerne ca. 2 m. lange med en Bredde paa 12 cm. og en Tykkelse af 8 cm. (hele Vægten anslaaes til henved 75 kg.), vilde Korsets samlede Kubikindhold have andraget ca. 57,600,000 mm³. Imidlertid udgør det hele Volumen af samtlige kendte Relikvier kun omtrent 9 à 10 Millioner mm³. Selv om man altsaa anslog de ukendte og skjulte Partiklers Mængde til det samme Volumen, vilde man alligevel ikke naa til mere end en Trediedel af hele Korsets formodede Kubikindhold.

Hvad endelig angaar Ægtheden af de i privat Eje værende Korspartikler, saa vil der kun i de allerfærreste Tilfælde kunne gives nogenlunde fyldestgørende Beviser derfor. Ved Uddeling af Relikvier i gamle Tider har man været mere rundhaandet og mere godtroende, men tillige vel ogsaa mindre omhyggelig og kritisk end i vore Dage. Naar den h. Johannes Chrysostomus († 407) omtaler den Skik, at baade Mænd og Kvinder bærer Relikvier af det h. Kors i Guldkapsler omkring Halsen eller paa Brystet, og naar man endvidere erindrer, at talrige Korspartikler i Korsfarertiden blev uddelt baade af Kongerne i Jerusalem og af de byzantinske Kejsere, saa er det godt tænkeligt, at slige Relikvier er blevet bevaret indtil Nutiden, uden at man dog har anden og større Garantier for deres Ægthed end en spinkel mundtlig Tradition.

For imidlertid at imødegaa Misbrug og forebygge Bedragerier har Kirken baade paa fjerde Laterankoncil (1215) og paa Tridentinerkonciliet truffet flere Bestemmelser, ifølge hvilke Uddeling af Relikvier (i Almindelighed) samt Godkendelse af deres Ægthed afhænger af pavelig eller biskoppelig Autorisation. Hermed er det dog ikke udelukket, at der findes mange Relikvier af det h. Kors, som af de ovenanførte Grunde mangler enten Segl eller skriftligt Authenticitetsbevis eller maaske ogsaa begge Dele. I saa Fald maa de ikke udstilles til offentlig Dyrkelse, men der er intet til Hinder for, at man privat maa opbevare dem og holde dem i Ære.

—nb—

Rosenkranskirkenes Sogn.

Inkassationen af *Kirkeskal*, *Præstepenge* er paabegyndt. De af Menigheden, som ikke yder *Kirkeskal* til deres Sognekirke, *Rosenkranskirken*, gøres opmærksom paa, at det er enhver Katholiks Pligt — gift eller ugift, rig eller fattig — efter Evne at yde Bidrag til sin *Sognekirkes* Underhold, hvorfor de opfordres til at tegne sig for et saadant.

Til *Rosenkranskirkenes Sogn* hører alle Katholikker, der bor paa *Frederiksberg* og i den dertil grænsende Del af *Vesterbro* indtil *Stenosgade*, *Viktoriegade*, *Abel Cathrinesgade*, *Kvægtorvs-gade* og den ny *Godsbanegaard* (den tilstødende Side af de nævnte *Gader* og *Godsbanegaardens Terræn* indbefattet), endvidere de, der bor i *Valby*, *Vigerslev* og *Vanløse Distrikter* samt det mellem disse *Distrikter* og *Vestenceinten* liggende *Landdistrikt*.

Anmeldelser modtages af Sognepræsten og Kapellanen, *Boyes-gade 8*, samt af Kirkeforstanderne.

Det henstilles indtrængende at betale ved første Præsentation for at undgaa unødvendige Omkostninger. *Forstanderskabet.*

MAJANDAGTEN.

	Søn- og Festdage	Hverdag
St. Ansgars Kirke	Kl. 8	Kl. 8
Jesu Hjertes Kirke	- 7 ¹ / ₂	- 7 ¹ / ₂
St. Josefs Kirke	- 3	- 7 ¹ / ₂
St. Knuds Kapel	- 3	
Immaculatakirken	- 2 ¹ / ₂	- 7 ¹ / ₂
Rosenkranskirken	- 5	- 7 ¹ / ₂
Assumptionskapellet	- 4 ¹ / ₂	- 4 ¹ / ₂
St. Annæ Kirke	- 8	- 8
St. Andreas Kirke	- 7	- 7 ¹ / ₂
Sakramentskirken	- 6	- 8

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes Mandag den 15. Maj i Selskabslokalet »Columbus«, Aaboulevardens 21, Tlf. Central 3699). *Bestyrelsen.*

Unio. Søndag den 21. Maj: *Cykletur.* — Nærmere i næste Nr.

Møbleret Værelse tilleje for en Dame, som er ude om Dagen. Kongedybet 26, 4. Sal t. h. bag Sønderbros Theater. — Træffes hver Dag til 10 Form.

Kirkelig Kalender.

14. Maj. 4. Søndag e. Paaske.	21. Maj. 5. Søndag e. Paaske.
15. — M. Johannes de la Salle, Bekender.	22. — M. Bededag.
16. — Ti. Ubaldus, Biskop og Bekender.	23. — Ti. Bededag.
17. — O. Kong Erik, Martyr.	24. — O. Vigilie og Bededag.
18. — To. Venantius, Martyr.	25. — To. Christi Himmelfart.
19. — F. Petrus Coelestinus, Pave og Bekender.	26. — F. Filip Neri, Bekender.
20. — L. Bernardin, Bekender.	27. — L. Beda, Bekender og Kirkelærer.

St. Andreas Kirken i Ordrup.

Søndag d. 14. Maj Kl. 9 Sangmesse og derefter **Firmelse**; stille Messer Kl. 6½ og Kl. 11, men ikke Kl. 8.

Maria-Kongregationen for unge Mænd har Fælleskommunion Søndag den 14. Maj Kl. 8 i St. Ansgars Kirke. — Mandag den 15. ds. Kl. 8 Aften holdes et **Agitationsmøde** i Vesterhus, 3. Sal, hvortil alle unge Mænd indbydes.

Rosenkranskirken. Mariakongregationen har Fælleskommunion Søndag den 14. Maj Kl. 8.

St. Franciskus' III. Orden har Møde i St. Knuds Kapel Fredag den 19. Maj Kl. 8 Aften. Der meddeles den apostoliske Velsignelse (Direktøren træffes i Sakristiet fra Kl. 6—8).

Vincentiskonferensernes 2. Generalmøde

afholdes Søndag den 14. Maj Kl. 11½ i Bredgade 67. Alle aktive og passive Medlemmer indbydes.

K.D.K. Onsdag den 17. ds. Majandagt i St. Knuds Kapel Kl. 8.

»Katholske Damers Klub« aaben for sine Medlemmer hele Sommeren hver 1ste og 3die Onsdag i Md. Kl. 7—11.

Kardinal Newmans Majbog

110 Sider.

35 Øre.

Katholsk Boghandels Forlag.

Vor elskede Fader, Broder, Bedstefader og Svigerfader, fhv. Inspektør

S. E. C. Nordencrone

døde Søndag den 9. Maj efter kort Tids Sygeleje.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Børnene.

Begravelsen finder Sted Fredag den 12. Maj Kl. 2 fra St. Andreas Kirke i Ordrup.

Alle Bidrag til **Motorcyklefondet** bedes indbetalt paa

Postkonto 1471 Det Apostoliske Vikariat.

Ligeledes bedes alle Pengeforsendelser til Vikariatet foretaget paa denne Maade.

Nordisk Ugeblads Annonceafdeling, Studiestræde 27-29, har i Sommertiden fra 15. Maj til 15. Sept. Kontortid fra 9½—4, Lørdag 9½—3.

FREMMEDESPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5-7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. paaflgt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 21.

Søndag den 21. Maj.

1922.

INDHOLD: Christi Himmelfart. — Den hellige Johannes af Nepomuk (med Ill.). — Hovedtræk af den islandske Kirkes Historie. — Den katholske Kirke og Modersmaalet. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Kolding. Haderslev. Frankrig. Rom. — Avertissementer.

Christi Himmelfart.

Christi Himmelfart! Klokkerne ringer og kalder os bort fra Jorden og op til Himmelen, til det høje, som Forløseren er opfarende til, efter at han havde fuldført sit Dagværk paa Jorden. »Jeg er udgaaet fra Faderen og kommen til Verden; jeg forlader igen Verden og gaar til Faderen.« —

Himmelfart! Det vil ikke sige, at Himmelens Port kun for een Gang blev lukket op og derefter lukket igen; det vil ikke sige, at Jesus Christus sidder paa sin Trone, og at ingen Bøn, ingen Tanke kan naa ham — nej, hans Værk paa Jorden er fuldført, men han er nu den store Mellemmand, til hvem Vejen og Porten er aaben for enhver af os; han er den, som beder med os og for os, og som sender rig Naade ned fra Himmelen. Paa den Maade forbindes Himmelen med Jorden. Jesus drager op til Himmelen og tager alle de frelste Sjæle med som det kostbareste, han har erhvervet. »Fader, jeg vil, at hvor jeg er, der skal ogsaa de, som du har givet mig, være hos

mig.« Til Himmelen! Hvor er Himmelen? Børnenes Hænder viser os det blaa Firmament eller Stjernehimmen, men vi kan flyve flere Millioner Mile, vi finder aldrig Paradiset, Englene, Patriarkerne, Helgenerne. Hvorfor ikke? Himmelen hører ikke mere til den synlige Jord, Himmelen er intet Sted i denne Verden, Himmelen er en anden Verden, en ny Verden, et nyt Liv.

Den, der er i Himmelen, han er hos Gud, besidder Gud og er lykkelig i Besiddelsen af ham.

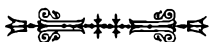
At holde Himmelfart, det er at komme til Gud, i Guds Arme, til Guds Hjerte.

»Intet Øje har set det, og intet Øre har hørt det, og det er ikke opkommet i noget Menneskes Hjerte, hvad Gud har beredt dem, som elsker ham.«

Engang bliver Himmelen os til Del, naar ogsaa vi har baaret vort Kors i Taalmodighed. Det skal vi ofte og alvorligt huske paa. Vor Handel og Vandel maa ikke beherskes af Jorden, men af Himmelen.

Endnu er vi Pilegrimme paa Jorden, men vi skal tilige være Himmelsborgere.

R. von Poquet.

Den hellige Johannes af Nepomuk.

Den første katolske Præst, som led Martyrdøden, fordi han ikke vilde røbe Skriftemalets Hemmelighed, var den hellige Johannes af Nepomuk. I Byen Nepomuk i Nærheden af Pilsen i det vestlige Bøhmen fødtes han i Aaret 1331 som et svageligt Barn, om hvilket man mente, at det efter al Sandsynlighed kun kunde leve nogle faa Dage. Forældrene, der var fromme Folk, bar dybt bekymrede Sønnen hen til den nære Cistercienserkirke, hvor de anraabte Guds Moder om Forbøn for deres lille Dreng. De blev bønheorte; og til Tak lovede de at opdrage Johannes til umiddelbart at tjene Gud. Derfor søgte de allerede tidligt hos ham at vække Kærlighed til Gud og alt godt.

En af hans største Glæder var at tjene ved Messen hos Cistercienserne. Da han var velbegavet, kom han paa Latinskolen i Saaz og senere paa den berømte Højskole i Prag. Her vakte hans videnskabelige Evner og utrættelige Flid ikke ringe Beundring hos Kammerater og Lærere. Efter at have taget Doktorgraden og være viet til Præst, blev han Prædikant ved Tejnkirken i Prag. Her forkyndte han Guds Ord med blændende Veltalenhed og glødende Begejstring, slog skaanselsløst ned paa herskende Misbrug og Laster, formanede, advarede, belærte og trøstede. Hans Ord virkede mægtigt, hele Prag strømmede til hans Prædikestol, og mange omvendte sig. Ærkebispem knyttede ham til sig ved at udnævne ham til Domherre og Generalvikar.

Det Ry, der gik af Johannes's velsignelsesrige Virksomhed, kom ogsaa Kong Vaclav IV (Venceslaus) for Øre. Denne var Søn af og fulgte efter den berømmelige Kejser Karl IV, men han var en uværdig Ætling, lunefuld, karakterløs og grusom. I et af sine lyse Øjeblikke udnævnte han Domherre Johannes til sin Almisseuddele og Hofprædikant, og til at begynde med havde Johannes en saadan Indflydelse paa Kongen, at denne holdt op med sit udsvævende Liv. Men denne Forbedring i Kongens Sæder varede ikke længe. Dronning Johanne, der var Datter af den bayerske Hertug Albrekt, var fortvivlet over sin Gemals Livsførelse, men hun fandt en udmærket Raadgiver i Johannes af Nepomuk, der var bleven Skriftefader for hende og hendes Omgivelser. Det Taalmod, hvormed hun nu bar Kongens raa Lader, vakte hos ham Mistro og Tvivl om hendes Troskab. For enhver Pris søgte han at faa Skriftefaderen til at røbe Dronningens Skriftemaal, han lovede ham Guld og grønne Skove, overøste ham med Smiger, men intet hjalp. Johannes tilbageviste alle Kongens Rænker. Kongen gik sin Vej, tilsyneladende overbevist om det urigtige i sin Handlemaade. Det var Stilhed før Stormen, der skulde blot en ringe Anledning til at faa Kongen i Harnisk.

Kort efter de nævnte Begivenheder sad Kongen en Dag ved Taflet; blandt Retterne var der en, der ikke var tilberedt efter hans Smag. Kokken blev hentet, og Kongen

bestemte, at han skulde straffes med at brændes levende. Johannes fik Nys om Kongens umenneskelige Beslutning, ilede til ham og bønfuldt ham om at afstaa fra sin onde Hensigt, men Kong Vaclav overøste Johannes med Skældsord og Trusler og lod ham kaste i Fængsel, sendte senere en af sine Mænd til ham for at meddele ham, at han vilde blive løsladt, naar han røbede Skriftemaalet. Skønt Johannes bestemt afviste Tilbudet, blev han alligevel sat paa fri Fod, ja Tyrannen indbød ham endog til Taffel og bad ham glemme det forefaldne. Kort efter Maaltidet skiftede Kongen dog Sindelag, og paany begyndte han med gyldne Løfter at trænge ind paa Johannes for at friste ham, men alt forgæves. Præsten blev saa igen kastet i Fængsel og overgivet til Bødlerne, der spændte ham paa Pinebænk, men der kom ingen Klage over hans Læber, han gentog kun stadig Navnene Jesus, Maria. Imidlertid var Dronningen gaaet i Forbøn for ham, og som Følge heraf kom han ud af Fængslet, og til Trods for de Pinsler, han havde lidt, kom han sig dog nogenlunde, saa han kunde overtage sit Arbejde igen. Men fra nu af forlod Tanken om Døden ham ikke, og hele hans Livsførelse blev nu uafbrudt en Forberedelse til Evigheden. Sin sidste Prædiken holdt han over Ordene: »Endnu en kort Stund, og I skal ikke se mig mere.«

Ligesom hans første Levedage bringer ham i nær Tilnærmelse til Guds Moder, er dette ogsaa Tilfældet med de sidste Dage af hans Liv. I Foraaret 1393 drager han som Pilgrim til Valfartsstedet Stara Boleslave (Alt-Bunzlau) nordøst for Prag, hvor Guds Moder særlig æres, (og hvor Kong Vaclav den hellige paa Vejen til Messe om Morgen den 28. September i Aaret 935 blev dræbt af sine Fjender foran Kirkedøren). Paa Tilbagevejen fra Valfarten kommer han forbi Kongens Slot, og da Tyrannen ser ham fra sit Vindue, byder han ham op paa Slottet og begynder igen at udfritte ham om Dronningens Skriftemaal, men til ingen Nytte. Da er det, at Kongen beslutter at kaste ham i Moldauffloden, men fordi han frygter Folkets Vrede, bestemmer han, at Udaaden først skal ske, naar Dagen er til Ende; da saa Mørket falder paa, bliver Johannes af Nepomuk af Bødlerne ført til Moldaubroen,

bliver bundet paa Hænder og Fødder og styrtet ud i Floden. I det Øjeblik hans Legeme rører Vandfladen, viser talløse straalende Stjerner sig paa Floden. Dronningen, der intet ved om Udaaden, bemærker fra Slottet det sælsomme Lys fra Moldau og iler til Kongen for at gøre ham opmærksom derpaa, men han bliver bleg og siger intet. Om Morgenen rygtes Ugerningen. Alle styrter ned til Mol-

Statuen paa Karlsbroen.

dau, rædselsslagne. Et Tog af tavse og alvorsfulde Domherrer kommer dragende for at hente det afsjælede Legeme og føre det til Domkirken. — Der sker Undere ved hans Grav, og Johannes af Nepomuk æres som Helgen af altFolket.

I Aaret 1719 aabnedes Helgenens Grav, og ti Aar senere optog Benedikt XIII ham i Helgenernes Tal.

Den hellige Johannes af Nepomuks Grav er i St. Vitus Domkirke paa Hradstjín. Hans Relikvier hviler i en Kry-

stalkiste, der omsluttet af en Sølvarkofag. Denne bæres af to knælende Engle, og ovenpaa Sarkofagen er Helgenen fremstillet knælende i præsteligt Skrud, holdende et Krucifix i Hænderne, om Hovedet straalere en Glorie, bestaaende af fem Stjerner. Fire sølverne Engle holder en Baldakin udbredt over Sarkofagen.

Paa Karlsbroen over Moldau staar en af de mest kendte Statuer af den hellige Johannes; han er her fremstillet staaende, men ellers ganske som Statuen ovenpaa Sarkofagen i Domkirken. Undertiden afbildes han med en Palmegren i venstre Haand og holdende højre Haands Pegefinger fast trykket mod den lukkede Mund.

Den hellige Johannes af Nepomuks Dag er den 16de Maj.

(Væsentlig efter J. Kieffer: *Leben der Heiligen* ved A. M.).

Hovedtræk af den islandske Kirkes Historie.

Af S. P. Fornjotur.

(Sluttet.)

Efter Reformationen.

Som det var at vente, betød Bruddet med den gamle islandske Kirke en enorm aandelig Nedgang. De aandelige Centre, Bispesæder og Klostre, var ødelagte, den nye »Kirkes« Mænd var udelige og vankundige og -- hvad der var endnu værre for den islandske Nationalitet — den danske Kongemagts lydige Tjenere. Den første lutherske »Biskop« paa Skálholt Bispestol, Marteinn Einarsson var oprindelig Maler! Han var egentlig en skikkelig, men ganske ubetydelig Mand, der ikke helt billigede sine danske Hjælperes »kraftige« Fremgangsmaade, men paa den anden Side var han for svag og udelig til at foretage noget virksomt mod dem. Paa Jón Arasons Bispestol sad en ikke bedre eller værdigere Mand, Præsten Olafur

Hjaltason, der oprindeligt havde staaet paa den gamle Bisps Side, men under Religionskampene havde sveget ham. For denne Daad var han blevet belagt med Kirkens Band — og Kongens Udnævnelse til Biskop. Med virksom Støtte fra de to danske Krigsskibe lykkedes det at gøre ham til Biskop paa Hólar! Han forsøgte at oversætte nogle lutherske Salmer — men slap meget uheldigt fra det; Salmerne var platte og smagløse og slog med al ønskelig Tydelighed fast, at han heller ikke var Digter. Hans Bispetid blev saa godt som uden Spor i Stiftet — Folket var for det meste ligesaa katolsk som før.

Efter Marteinn Einarsson fulgte som Skálholtbisp Gisli Jónsson, der med rasende Desperation søgte at paavirke Sjælene i protestantisk Retning. I 1563 udstedtes et Reskript, hvori det hedder: »Enhver, der bliver fundet i aabenbart Kætteri¹⁾, skal være fredløs og miste Livet og have sit Gods forbrudt til Kongen og Kronen«. Som man ser, maatte der længe efter Reformationen en hel diokletiansk Forfølgelse til for at bibringe Islænderne den evangeliske Frihed! Smaat har det ogsaa været med Kirkegangen hos de lutherske Præster — saa smaat, at Hovedsmanden Povl Stigesen i 1565 maatte befale, at »hver Mand skulde hver Helligdag sidde stille og høre Guds Ord og lære det«. For Overtrædelse af dette Paa-bud sættes følgende Straf:

1) Udelukkelse fra Nadveren (altsaa en Slags luthersk Bandlysning, som er værd at lægge Mærke til) og

2) Hudstrygning ved Sysselmanden!

Det er jo forstaaeligt, at det i Tidernes Løb ved ivrig Anvendelse af slige Overbevisningsmetoder lykkedes at »reformere« et Folk, der stod uden aandelige Førere, og som var svækket efter en aarelang Kamp for Bevarelsen af sin Tro og sin nationale Selvstændighed! Var Hr. Gisli saaledes en ren Tyran i Trossager — hvad han forøvrigt ogsaa var overfor sine Præster — saa var han nærmest logrende underdanig over for den verdslige danske Øvrighed. Det kneb for ham med at fare for haardt frem mod den Sædernes Fordærvelse, der som en Pest hærgede Landet, da han selv paa det Punkt var temmelig svag.

¹⁾ katolsk Lære.

Man synes stadig at have brugt Latin som Kirkesprog, idet mindst brugtes Trosbekendelsen (den nikænske) paa Latin indtil Midten af det 17. Aarhundrede. Almenoplysningen sank stærkt, thi naturligvis brød de danske Magthavere deres Løfter om at tilbagegive nogle Klostre til Skolebrug, saa de stakkels »Bisper« selv maatte betale for al den Undervisning, de maatte ønske at give deres Præster! Sin første betydelige Styrer fik den lutherske Kirke i den myndige, men haarde og stridbare Gudbrandur Thorláksson (1571—1627). Han tog sig ivrigt af Menighedslivet — udgav en hel Del Skrifter bl. a. Bibelen, et Graduale og en Salmehog. Dog havde de ingen originale islandske Salmer, men en Del — bl. a. gamle latinske — i Oversættelse, der ikke er videre god. Han fik ogsaa udvirket en Resolution, ifl. hvilken alle grovere Syndere skulde stille til offentlig Skrifte og Afløsning i selve Domkirken. Men utallige Fejder svækkede hans Virksomhed. Under hans Styre levede den lærde Arngrimur Jónsson, der var den første betydelige protestantiske Digter. Han skrev ikke saa meget paa Modersmaalet, men grundlagde tværtimod en latinsk Digtning, der i to Sekler florerede og regnedes som et Tegn paa stor Lærdom. Det er altsaa Protestantismen, der paa Island har erstattet den kirkelige Digtning paa Modersmaalet ved Digtning paa Latin. Desuden oversatte han den h. Bernhards »Salutationes« paa Islandsk. Nævnes bør ogsaa Digteren Magnus Olafsson, der foruden Salmer har forfattet det første islandske Leksikon (»Specimen lexicæ runicæ«). Den samtidige Skálholtbisp, Oddur Einarsson, var ogsaa digterisk begavet. Ogsaa han laa i heftige Stridigheder med den verdslige Magt. Det blev endog nødvendigt at sende en kgl. Kommission til hans Stift for at skifte Ret mellem Parterne. Under hans Styre indtraf de algierske Sø-røveres Tog til Island 1627, og for deres Haand faldt bl. a. den som Digter betydelige Personlighed, Præsten Jón Thorsteinsson, hvis »Genesis-Salmer« har været meget yndede paa Island.

En meget lærd — og meget ejendommelig Skikkelse er den senere Skálholtbisp Magister Brynjolfur Sveinsson, Søn af en Præst, der prises som den Præst, der »i de

Tider overgik de fleste i sin Vandel, saavel i beskænket som i ædru Tilstand.«¹⁾ Brynjolfur Sveinsson havde været Konrektor ved Domskolen i Roskilde fra 1632. Han blev udnævnt til »Biskop« 1639. Han var en dygtig Styrer, og han formaaede at optræde med en rundhaandet Gæstfrihed, der mindede om den katholske Tids Bisper. Han var tillige gavmild og god. Paa mødrene Side nedstammede han fra selveste Jón Arason — og han synes at have taget en Del Arv fra den Æt. Han havde en udtalt Sympati for den gamle katholske Digtning, og hans Følelser var stærkt katholsk prægede. Han taalte saaledes absolut ingen uærbødig Omtale af den hellige Jomfru. Men han skrev selv et latinsk Digt til den hellige Guds Moder (Ad beatam virginem) og nedskrev egenhændigt en Samling gamle Mariadigte (Psalterium Marianum).

Ogsaa overfor Lutherdommens uadskillelige Drabant, Hekseprocesserne, udviste Brynjolfur Sveinsson en for en datidig luthersk Kirkens Styrer usædvanlig Tolerance. Det er værd at lægge Mærke til, at en af den nye Tros lærdeste og vennesæleste Styreere havde et saa udpræget katholsk Aandspræg! Paa den Tid levede den største islandske Salmedigter, den spedalske Præst Hallgrimur Pjetursson. Hans tragiske Liv tyngede hans Sind og af fødte de smukkeste, afgrundsdybe Vemodstøner i hans Salmer, der gør dem til uovertrufne Mesterværker. Hans halvtredsindstyve Passionssalmer er vel noget af det dybeste og smukkeste, der er skrevet af Salmer! Disse Salmer er blevet skattet af det kunstelskende islandske Folk i Slægtled efter Slægtled, saaledes at mange endog har lært dem alle 50 udenad. I Folkesindet er han Summen af alt protestantisk Aandsliv. Og dog er der intet udpræget protestantisk ved ham — tværtimod, hans hulkende Toner kunde ligesaa godt komme fra en Katholiks Bryst. En Del andre Salmedigtere lever paa samme Tid — bl. a. Stefán Ólafsson, der bl. a. oversatte »Stabat mater«. Om trent paa den Tid kom ogsaa Thorkell Arngrimsson Vidalins Oversættelse af Thomas a Kempis: »Om Kristi Efterfølgelse« (Hólar 1676).

¹⁾ Historikeren Jón Haldorsson.

Af den lutherske Kirkes betydelige Mænd maa jeg indskrænke mig til yderligere kun at nævne Biskop Jón Vídalín (1697—1720), der har haft stor Betydning for Kristenlivet paa Island ved sine Prædikener, der var rene rethoriske Mesterværker, og baaret af en mandig og inderlig Tro, samt den højlærde Finnur Jónsson (Biskop paa Skálholt 1754—85), der paa Latin skrev det monumentale videnskabelige Værk: »*Historia ecclesiastica Islandiae*«.

Naar vi kaster et Blik over hele den islandske Kirkes Historie og de aandelige Tilstande i Landet efter den saakaldte Reformation, ser vi, at den i første Omgang betegner en stærk aandelig Splittelse og Dekadence. Kirkens Mænd mistede Førerskabet og reduceredes til en uværdig Afhængighedsstilling overfor den danske verdslige Øvrighed. Overtro, Usædelighed og navnlig Drukkenskab florerede. Men for at naa til en retfærdig Bedømmelse af den senere Udvikling i den islandske Kirke maa man se paa Landets hele ulykkelige Stilling. Den ene Naturkatastrofe og Landsulykke afløste den anden, og Landet blev systematisk misregeret af Monopolhandelens Købmænd. De var Landets egentlige Herrer, de var Danskere og betragtede Islænderne som en fremmed og dem delvis uvedkommende Nation, som det blot gjaldt om at udsuge saa grundigt som muligt, ligesom de romerske Statholdere ofte yndede det overfor Provinserne. Selve Landets Regering lededes fra København — men det var jo langt, især i de Tider med deres slette Samfærdselsmidler. De Klager, som ikke blev undertrykt af Købmændene, men som det lykkedes at faa smuglet til Residensen i Danmark, blev bortforklarede af de danske Købmænds derværende Haandlangere eller druknede i et Regeringskontor, hvor man ikke havde nogen synderlig Interesse for den fattige, fjernliggende Ø. Det var endog forbudt Islændere selv at eje Fartøjer, saa hele Befolkningen var prisgivet de hensynsløse Spekulanter's Forgodtbefindende. Dette hæslige Misregime og uværdige Kræmmerstyre af det forhen saa stolte, frihedselskende og aandeligt førende Folk førte efterhaanden til en forstaaelig Lammelse af Folkekraften. Uvidenheden bredte sig tyk og tæt over Sagaøen. Islæn-

dingene døde i Massevis af Sult og Fattigdom. Under hele denne Hjem søgelsestid kan man ikke andet end fatte Sympati for de Kirkens Mænd, der kæmpede en haabløs Kamp for med deres fattige Midler at holde lidt Liv i den hensygnende nationale Kultur. Vel evnede Kirken ikke at stille sig som den stærke Aandsfaktor, den havde været i den katholske Tid, paa Grund af sin Afhængighed af den fjendtlige verdslige Øvrighed — men den var dog den eneste bevidst samlende og bevarende Faktor i Mørketiden. Denne Kulturmission kan man kun anerkende, set fra et nationalt islandsk Synspunkt, hvor man end staar i religiøs Henseende. Man kan ikke undgaa at blive grebet ved at læse om den Offervillighed, hvormed Præster og Bisper af deres elendige Midler spinkede og sparede for at vedligeholde Skoler og yde lidt Fattighjælp, selv om man jo kun kan beklage den brutale Vold, der i Stedet for den gamle stærke Moderkirke satte den svage — om end nok saa nationalt velmenende — Lutherdom. Islands Skæbne var bleven en anden, om vi ikke paa den Vis var blevet bortrevet fra Forbindelsen med Verden og til Gengæld prisgivet Kræmmerregimentet.

Til sidst skal jeg kort omtale den kirkelige Stilling paa Island nu i vore Dage. Kirkens Stilling i de værste Modgangstider har knyttet den islandske Almue stærkt til den protestantiske Kirke, skønt man endnu ikke har faaet Bugt med mange katholske Reminiscenser, som visse endnu bevarede katholske Skikke og en Levning af Helgen dyrkelsen, der rigtignok i Tidernes Løb har taget Form af ren Folkeovertro. Derimod har selve Præstestandens Anseelse været meget ringe — ja, jeg erindrer endog, at vore Bønder nærmest opfattede en Præst som en halvt havareret Eksistens, som man morede sig over at fortælle Drukkenskabsanekdoter om! Den nationalt bevarende Side af den islandske Folkekirkes Virksomhed har haft en stor Betydning, hvorimod dens Lære næppe kan siges at have sat varige Spor i Folkekarakteren. Endnu bestaar den som Folkekirke; dog staar der i den Paragraf, der fastslaar, at »den evangelisk-lutherske Kirke skal være Landets Folkekirke og som saadan understøttes af Staten«, den lille, ikke uvigtige Tilføjelse, at »denne Paragraf kan

ændres ved Lov.« Der kræves altsaa kun en almindelig Vedtagelse i en Altingssamling, for at de i Forvejen ikke videre stærke Baand der knytter Stat og Kirke sammen, helt kan brydes. Der er ogsaa en stærk Bevægelse for en saadan Adskillelse, og den støttes især af den luthersk-islandske Kirke i Amerika, som har været et af de vigtigste Bindeled mellem de derboende talrige Islændere.

Man mener derovre, at en Forbindelse med Staten kun virker hæmmende paa Kirkelivet. Men der ligger jo mange uløste Spørgsmaal bl. a. Ejendomsretten til Kirker og Kirkejord, der vil være vanskelige at løse. Det islandske Folks bekendte Konservatisme og Kærlighed til det fra Fædrene nedarvede, der netop bevirkede, at der maatte en Kombination af Ulykker, Svig og Vold til for at bryde den gamle Kirkes Magt over Sindene, er i Aarhundredernes Løb gaaet over paa den lutherske Kirke, alt som denne mere og mere efter ringe Evne paatog sig den Opgave at værne om de ulmende Gløder, der udgjorde de sørgelige Rester af en storladne og særpræget national Kulturs Bavn, der i Frihedstiden lyste over hele Norden. Derfor ser man med Skepsis paa alt fra Folkekirken afvigende, og derfor har denne ikke i samme Grad som den danske Folkekirke gennemlevet Orthodoksi, Pietisme, Rationalisme og Liberalisme; Forsøg paa at omplante disse Perioders Strømninger paa Island er i det væsentlige mislykkedes. Af samme Grund har det Sektvæsen, som især den angelsaksiske Verden er befængt med, aldrig formaaet at trænge ind paa Island. Kun Adventisternes mørke »Ragnarokslære« har fundet Jordbund i visse afsides, barske Bygder. Indenfor de store Slægter, de stolte og frihedselskende norske Jarlers og Fylkingskongers Ætter, har vi bevaret de gamle Traditioner og af dem dannet en Art halvhedensk Slægtsreligion, en gammelnordisk Moralfilosofi, som i Slægtled kan siges at have haft større Betydning end Lutherdommens Kristendom. Hos os er det hyppigere et af Forfædrenes Valgsprog eller et Citat af »den Højes Tale«, en Fader lægger sin Søn paa Sinde end Luthers lille Katekismus. Folkekirken mest tro Tilhængere findes saaledes blandt Almuens Folk, hvorimod Intelligensen og de gamle urnordiske Stormands-

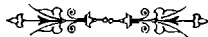
slægter (som ikke paa Island er blevet knækket af nogen Frederik III-Adel!) enten søger til Forfædrenes nordiske Aandsliv, eller — navnlig i de senere Aar — til indisk Filosofi, Theosofi eller Spiritisme!

Den katholske Kirke paa Island har endnu ikke mange Medlemmer. Men naar man husker paa, hvor trægt der reageres overfor alt utilvant, bør dette ikke undre — man »vil se Sagen an«. Derimod er det af største Betydning, at vor hellige Kirke nyder almindelig Anseelse paa Island. Den ejer Reykjaviks bedste Skole, som alle bedre Familjers Børn søger, og den ejer Islands eneste store Hospital. Som det vel allerede er Læserne bekendt, grundlagdes en katholsk Menighed paa Island allerede 1857, skønt Landet først fik Religionsfrihed 5. Januar 1874. Der herskede meget intolerante Love, der under Tab af al Ejendom forbød at huse en katholsk Præst — en Lov, der viser, med hvilken Frygt man søgte at værne sig mod den gamle islandske Kirke! Ligesom ved Kristendommens Indførelse var det atter en Altingsmand, der ydede den katholske Præst Husly paa Trods af Loven, indtil den blev ophævet. Imidlertid drog Abbé Bernhard af Baudion atter bort fra Island i 1876, og først 1895 genoptoges Arbejdet, og i Juli 1897 indviedes Jesu Hjerter Kirke i Reykjavik, paa Landakot, den smukkeste beliggende og nu en af de værdifuldeste Grunde i Byen, hvor Kirken, Skolen og Hospitalet ligger, omgivet af store Grunde, som tilhører Kirken. Siden 1903 har Præster af Maria Selskab virket paa Island, og med enestaaende Takt og Dygtighed har de forstaaet at hæve Kirkens Anseelse overalt.

Skønt Menigheden paa Island for Tiden ikke er stor, hvad de islandske Katholikkers Tal angaar (jeg antager der er ca. 100 ialt), er den dog af Betydning. Thi Island er fremfor noget andet nordisk Land et Mulighedernes og Fremtidens Land. Baade hvad Størrelse og Naturrigdomme angaar, gemmer Sagaøen uanede Muligheder, og dens Befolkning er saa lykkelig at have været tilstrækkeligt langt borte til ikke at blive smittet af mange af de samfundsødelæggende Teorisygdomme, der truer de øvrige Stater. Vi har bevaret vor Nationalitet ren og fri for fremmed Raceinficering, og vi har sejlet klar af alle Isme-

Skærene i vor Tid. Paa Island, som man med Rette kan kalde det mest nordiske Land i Norden, bor et oprindelig ublandet og ufordærvet Folk, der blot i Aarhundreder har været undertrykt, men nu vaagner til nyt Liv, som lover godt for Landets Fremtid. Man har blot endnu ikke tilstrækkeligt Øjet aabent for, hvor meget dette Land vil kunne komme til at betyde for hele Skandinavien. Jeg tror, at naar Islænderne har faaet »sundet sig lidt« overfor dette Nyhedens fremmedartede Præg, der endnu staar om den katholske Kirke, og naar vi har faaet nogle islandske Præster og nogle betydende Mænd i Samfundet, der for Alvor kan pege paa, at det atter er den gamle islandske Kirke, der kommer for at ophæve en ulovlig Tvang mod Nationens aandelige Selvbestemmelsesret, da tør vi vente en uventet hurtig og uanet stor Bevægelse i katholsk Retning. Sammen med den Ophlomstring paa alle Kanter der allerede har taget sin Begyndelse, vil der følge en katholsk-religiøs Rejsning, der vil være af den lavineagtige Styrke og baaret af den vaarsunde Friskhed, man ene finder hos et Folk i Vækst eller Opvaagnen.

Det er mit Haab, at det foregaaende har hidraget noget til at øge Forstaaelsen af den islandske Kirke og dens ejendommelige Særstilling, og maaske har det derigennem yderligere styrket den Følelse af aandeligt Broderskab, der bør bære den danske og islandske Kirkes Fremtid.

Den katholske Kirke og Modersmaalet.¹⁾

»Naar Mennesker er enige i de store Spørgsmaal, og naar de tillige har Kærlighed til hverandre, er der intet i Vejen for, at de kan diskutere alt andet!«

Da jeg Fredag den 5. Maj om Morgenen sad i mit Arbejds-værelse og vilde lægge sidste Haand paa følgende Artikel,

¹⁾ Det syntes mig umuligt at lægge denne Artikel bort uden Offentlig-gørelse. Det vilde være en urimelig Haardhed baade mod Forfatte-

kom det rødfrakkede Postbud og bragte mig Nr. 19 af Ugebladet, som jeg naturligvis straks gennembladede. Med velberettiget Lokalpatriotisme, saa jeg naturligvis straks efter, om der var noget fra Haderslev denne Gang, men fandt desværre intet — Skade —!

Saa greb jeg det saa interessante og paa en Gang aktuelle Thema: »Vi Katholikker og vort Modersmaal«. Først læste jeg Rosenørn-Lehn og glædede mig oprigtigt; saa læste jeg Fr. Ronge og glædede mig endnu mere; endvidere læste jeg Fr. K pferle, og min Glæde fordobledes; tilsidst kom Turen til Bernh. Jensen, og saa havde jeg n r faaet et Slagtilfælde, Pennen gled ud af min Haand, og et Par beskrevne Blade tumlede forskrækket ned fra mit Skrivebord.

»Iøvrigt er der vist ingen Grund til nu at føre denne Diskussion videre, men vi kan rolig slutte den...«!!! Min hele Artikel var altsaa forgæves, og det meget skønne Papir til de nuværende høje Priser — alt forgæves. —

I første  jeblik tænkte jeg paa at fordre Skadeserstatning hos den altfor strenge Redaktør. Men snart efter sejrede Fornuften, og dermed drog fredelige Følelser atter ind i mit Hjerte. Jeg sagde til mig selv, at hvad han ønskede at undgaa, er Strid og Splid og det lidet opbyggelige Skuespil, at en Katholik river øjnene ud paa en anden til andres Tilfredsstillelse, og det for en Sag, der trods sin *relative* Vigtighed, dog ikke har saa stor Vigtighed, at man for dens Skyld skal kradse hinandens øjne ud, og deri maatte jeg give ham Ret. Jeg sagde videre til mig selv, han kan ikke have ment et sagligt og fredeligt Viderearbejde paa et Thema, for hvilket aabenbart vide Kredse er interesseret, og af hvis fredelige og saglige alsidige Belysning kan haabes de nyttigste Følger. Hvilken Skade vilde det ikke være, om Bidrag som f. Eks. det fra Ronge og K pferle i Fremtiden skulde forholdes os. Mere end én vilde sikkert beklage det. Heller ikke kan man antage, at Themaet allerede er udtømt. Jeg vil derfor trods alt forsøge at indsnige mig i

ren og mod Ugebladets Læsere. Selv med Fare for at støde mange andre Indsendere optager jeg dog endnu denne Artikel og i næste Uge et lille interessant Indlæg af Pastor Frederiksen. Red.

Redaktørens Hjerte, der jo to Gange i Nr. 18 og 19 har grebet ind paa saa saglig og samtidig forsonende Maade. Og jeg vil lade min Artikel følge, omtrent som den forelaa den 5. Maj, og Redaktøren maa selv bestemme, om han endnu en Gang skal gribe ind paa en saglig og forsonende Maade.

I. Indledende Bemærkninger.

Over Hr. »Dansker«s Artikel i Ugebladets Nr. 17 har jeg glædet mig hjerteligt og ovenikøbet moret mig kosteligt. Jeg blev nemlig levende erindret om et Tilfælde, der tidligere er passeret mig i Missionen. En Dag — det var paa det hl. Jesu Hjertes Fest — blev jeg tvunget af Lydighed nødsaget til noget tidlig d. v. s., inden jeg endnu kunde det fremmede Sprog tilstrækkeligt, at bestige Prædikestolen. Og saa har jeg da i Stedet for at sige: »det guddommelige Jesu Hjerte vil drage vore Hjerter til sig« i Virkeligheden sagt: »Jesus vil skyde vore Hjerter ihjel«, og da jeg genlog denne Sætning vel ca. 6 Gange i min formentlig saa skønne og rørende Prædiken, blev jeg grundig udlet af mine Tilhørere. Jeg havde forvekslet det portugisiske »attirar« med det franske »attirer«, eller snarere betragtet dem som ensbetydende. Artiklen erindrer mig ligeledes om en tysk Prædikants Hændelse i Danmark, da han en Gang paa Prædikestolen stejlt og fast paastod, at Jesus en Dag »spiste mere end 5000 Mennesker« —, og om den nuværende Biskop af Osnabrück, der en Gang, da han tidligere som ung Gejstlig rejste i Danmark, i et Hotel skal have sagt: Opvarter, ædel og udført den dertil hørende talende forklarende Gestus.

Altsaa med eet Ord, Artiklen har bragt mig megen Fornøjelse, forhaabentlig ogsaa andre Læsere — og forhaabentlig maa vi endnu oftere opleve Fornøjelsen. — Jeg tror, Hr. »Dansker« vilde gøre Ugebladet og sine Læsere en god Tjeneste og en stor Glæde derved.

Om Hr. »Dansker« ved Fremførelsen af et eller andet Eksempel hugger ved Siden af eller skyder over Maalet, det skal jeg ikke tillade mig at dømme om, det gør ikke noget (og skader heller ikke).

Jeg beklager kun een Sætning i Artiklen: »Hvorfor fortsætte Rækken?« — Jeg spørger derimod »Hvorfor ikke fortsætte Rækken?«? Hine Sprogblomster er ikke blot et

udmærket Underholdningsstof for Ugebladets Læsere, ikke blot har de stor »kulturhistorisk Interesse«, men fremfor alt vilde det vist være »en god Gerning« at fremdrage dem, saa de en Gang kan forsvinde.

Det er en storartet Tanke at træde frem for en Gang at faa Sproget rensat, og jeg mener, man skal nu, da Hr. »Dansker« har haft Mod og Ære til at sætte Tanken frem i »Verden«, ikke mere lade den falde. Det er ganske sikkert en god Gerning, der fortjener at faa Støtte fra alle Sider.

II. Grunde for Sprogrensningen.

Sproget er en Kanal, gennem hvilken den kære Gud ogsaa lader sin Naade tilflyde os med det guddommelige Ord. Sikkert er *Han* ikke afhængig af saadanne ydre Ting, og Han kan helt godt lade sine Naademidler komme til os ogsaa gennem ret daarlige Kanaler, hvis han vil — men vi skylder ham og hans guddommelige Naade, at vi stedse, saa vidt det staar til os, stiller den mest fuldkomne Sprogkanal til Raadighed, og det er jo sikkert ogsaa hans helige Villie, at vi ogsaa i sproglig Henseende behandler hans guddommelige Ord med den størst mulige Ærefrygt og ikke ved egen Skyld giver det til Pris for Latteren.

Et grundigt Sprogkendskab letter paa den ene Side Udgranskningen, Opfattelsen af Folkekarakteren, Folkesjælen, thi Sproget hos et Folk er et Spejlbillede af Folkelivet, Landets Kultur, Folkesjælen. Og paa den anden Side byder en fejlfri Behandling af Landets Sprog paa den Mulighed meget lettere at kunne træde Folkets Hjerte nær, thi hvilket Menneske, hvem det end er, hører dog ikke helst sit Modersmaal, og saa meget hellere hører han det, jo bedre det bliver talt.

»Træffer vort Modersmaal ej paa et Haar,
det smelter dog mere end fremmedes slaar.«

»Modersmaal er vort Hjertesprog,
kun løs er al fremmed Tale,
det alene i Mund og Bog
kan vække et Folk af Dvale.«

Katholikkerne skal ikke blot af *Pligtfølelse* være bunden til Kirken, de skal ogsaa *gerne* komme der, de skal føle sig

hjemme i Kirken. De, som tænker paa at blive Katholikker, og de, som kommer af Nysgerrighed, skal føle sig tiltrukne. Dette sker jo naturligvis for den største Del gennem de vidunderlige, tankerige, hemmelighedsfulde Cereemonier ved den katholske Gudstjeneste — men skal tildels ogsaa naas derigennem, at der saa vidt muligt tages Hensyn til Landets Skikke og Folkebrug, og det er ogsaa sikkert i Kirkens Aand og i Guds Mening. Dette gælder allerede i høj Grad for Hedningemissionen og saa meget mere hos kultiverede Folk, som paa dette Omraade er meget mere ømfindtlige. Den katholske Kirke har altid og overall, hvor den lagde Jorden under sine Fødder, ikke brudt med Fortiden, ikke ærgret den forhaandenværende Lands- og Folkekultur, men har forædlet denne, idet den *kristnede* Folkeskikken. Det er det, der gør den katholske Kirke til den sikreste og bedste Vogter af gammel Folkekultur. Hvad der af gammel Folkekultur i et Land kan flygte ind i den katholske Kirke er sikret for Undergang. Det er saa sandt, at vi næsten udelukkende har den katholske Kirke at takke for Bevarelsen af de bedste Elementer i den gamle hedenske — græske og romerske Kultur. Skal et Folk føle sig hjemme i Kirken, saa maa der sørges for, at Folket genfinder visse Inventarstykker af sin egen hjemlige Kultur i Kirken. Dette gælder frem for alt om Hovedbestanddelen i enhver Folkekultur, om Folkesproget. Saalænge dette mangler, vil Folket altid føle sig *fremmed* i Kirken; og naar dette Inventarstykke er til Stede, men i en beklagelsesværdig Tilstand, forvrænget, splittet, fordrejet, saa vil Folket *ikke føle sig vel*, selv om det ogsaa — i Betragtning af Omstændighederne — véd at undskylde Tilstedeværelsen af et skændet Møbelstykke, i det mindste i nogen Tid.

Fremdeles gives der vel intel af Mennesker bestaaende Samfund paa Jorden, der har en saa stor Ærefrygt, Respekt for Folks Frihed og Individualitet som netop den katholske Kirke, og ingen der saa gerne ser denne Frihed og Individualitet bevaret som netop Kirken, saa vidt da ikke Gud, der som højeste Herre og Mester har Ret til at lægge Tøjler paa vor Frihed, hvad han tydeligt lader os føle gen-

nem Forkyndelsen af sine 10 Bud, vil have Grænser for den menneskelige Frihed.

Til Respekt for et Folks Frihed hører ogsaa, at dets Kulturgoder, frem for alt Sproget bliver optaget som Inventar i den katholske Kirke, i hvert Fald saa langt som dette Folkekulturinventarstykke ikke staar andre, højere og nødvendiggere Formaal i Vejen.

»Folkene og Fædrelandet er viliede af Gud.«

»Kristensindet bør gennemsyre Fædrelandssindet, hvis dette skal blive af den rette Art; det rette Fædrelandssind bliver derfor det Sind, der er fyldt med Tak til Gud for den gode Gave, der hedder Fædrelandet med dets *Sprog* og *Folkeliv*, og vil indvi sig selv til at være i Guds Tjeneste for dets Folk.« — Vihe Petersen.

Bortset fra Religionen gives der vel næppe et Kulturgode, der ligger et Folk saa meget paa Hjerte, som Landets Sprog, og derfor er ogsaa en af de bedste Veje til at naa til et Folks Hjerte, at betjene sig af Landets Sprog og det paa rigtig Maade, saa at det ikke saarer Ører, og Hjertet bliver krænket.

Nu kommer den vigtigste Grund, hvorfor Landets Sprog skal plejes med Kærlighed, Omhyggelighed og Udholdenhed. Præsten har saa ophøjede Sandheder og saa dybe Hemmeligheder at forkynde Folket, at han ikke kan gøre sig Umage nok for at iklæde disse et passende Gevandt. Først et *passende*. Ved filologiske og ganske særlig ved theologiske Sandheder er det langt fra ligegyldigt, hvilke Udtryk man bruger, og hvilken Sætningsbygning man betjener sig af. Passer Udtryksmaaden ikke nøje, saa kommer heller ikke Tanken nøje og altsaa ikke rigtig til Udtryk. Og bliver en religiøs Sandhed ikke rigtig udtrykt, saa frembyder den, bortset fra de Latterligheder, som man giver sig til Pris for, Anledning til Misforstaaelser, Vildfarelser, hæretiske Opfattelser, Besværligheder, overflødige unyttige Diskussioner og Stridigheder. Saa maa Gevandet ogsaa være *værdigt*. Af den hl. Kirke bliver det *til Kød blevne* Guds Ord omgivet med den højeste Ære, som vi Mennesker er i Stand til at yde; ogsaa det *skrevne* Guds Ord bliver af Liturgien omgivet med al Ære, og dette skal være et Fingerpeg om, hvorledes vi skal behandle Guds Ord ved

Forkyndelsen, Forklaringer, Udlægninger o. s. v. Et uædelt ukorrekt og uværdigt Sprog ved Forkyndelsen af Guds Ord frembringer altid en vis Vanære og en Foragt for Guds Ord og det hl. Sted, hvorpaa Prædikestolen staar, i hvert Fald i Tilhørernes Øjne, selv om der ogsaa fra Præstens Side foreligger en uforskyldt Uformuenhed. Det er usømmeligt at tænke, at fra Prædikestolen eller for Katekesen . . . er alt godt nok, Folk vil nok vide at undskylde. — Nej, for Forkyndelsen af de hellige Sandheder er det *allerbedste* ikke for godt.

»Danser« har altsaa fuldbragt en god Gerning, idet han i sin Artikel har bragt Themaet »Vort Modersmaal« paa Tapetet. Forhaabentlig slaar Sagen an, og man gaar nu frem med at rense Sproget til Prædike- og Litteraturbrug og med at forædle og forbedre. . . .

Der vil derved ydes en betydelig Tjeneste først mod den katholske Kirke og den katholske Sag her i Landet og saa mod de danske Katholikker. Derved vilde der ogsaa ydes de fremmede Præster i Landet — og der er jo et ikke ringe Antal — en meget ønskelig Hjælp ved Arbejdet med at lære det danske Sprog rigtigt og i at trænge ind dets Aand og dets Finheder. Dette Arbejde er specielt ved det danske Sprog ikke saa let og saa enkelt, som mangen tænker sig. Skulde der blandt de danske Herrer eller danske Læsere ogsaa være nogle, der holder Sagen for overflødig, eller disse og lignende Artikler for papirslugende, tyngende Skriveri, saa er Sagen i hvert Fald for de fremmede Præster aldeles ikke overflødig, men har stor Vigtighed og er meget velkommen. Disse vil være enhver, der gør opmærksom paa Sprogfejl, meget taknemlige. Det er nemlig her en Sag, hvor det ikke mindre drejer sig om den *egne* personlige Fordel og Fremskridt, som om *Kirkens Interesse*, om *Guds Interesse*.

Dette Arbejde paa Renselse, Forbedring og Forskønnelse af Sproget kan naturligvis kun foretages af saadanne, der i enhver Retning kender det ud og ind, men ogsaa ved praktisk Brug ganske fuldkommen behersker det, saa at de — som med Fingrene — kan føle ethvert mindre godt Udtryk, enhver mindre godt lykkedes Vending, enhver ukorrekt Udtalelse. Altsaa et fuldkomment Sprog-

kendskab og en meget fin og ubedragelig Sprogfølelse maa være forhaanden. Saa maa der selvfølgelig ogsaa være megen og grundig Kendskab til dansk Litteratur til Stede.

Saa gid da mit og manges Ønsker om, at der ikke maa blive Stilhed om denne Sag straks, at »Danskere« Artikel ikke bliver den enlige Svale, der ingen Sommer gør, men at rette vedkommende vil beskæftige sig ikke lidt, men meget med denne saare vigtige Sag.

I alt Fald findes der endnu i den katholske Litteratur, saaledes som den var forhaanden før Reformationen, ægte danske Forbilleder, som man nu ved Opbygning af godt dansk Prædike- og Litteratursprog kan anvende med stor Nytte.

(Fortsættes.)

P. Wolff, Haderslev.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Vincentskonferensernes andet Generalmøde, der afholdtes Søndag d. 14. Maj i Bredgade, havde samlet 20 Deltagere. Mødet aabnedes af Hr. Herm. Hoffmann, der udtalte nogle smukke Mindeord om afdøde Biskop Johannes v. Euch, hvortil Forsamlingen sluttede sig ved at rejse sig. En Sag, der straks gav Anledning til Diskussion, var Spørgsmaalet, om man skulde fortsætte som hidtil med at skifte Mødested for Generalmøderne. Efter de Erfaringer, man allerede havde vundet, havde det vist sig, at der var kommet mere Liv i Forhandlingerne og mere Samarbejde og gensidig Forstaaelse mellem de enkelte Konferenser, som altid var talrigt repræsenterede. Alene St. Andreas Konferens sendte aldrig nogen Repræsentant. Det vedtoges derefter at lade Mødestedet skifte som hidtil. — I et andet Spørgsmaal — om Lokalraadets Reorganisatation — var det vanskeligere at opnaa Enighed. Forholdene indenfor Lokalraadet er for Øjeblikket ret interimistiske, idet Vicepræsidenten, Hr. Hoffmann, fungerer baade som Præsident og Kasserer. Angaaende Valget af en Præsident var Meningerne delte. Nogle ønskede en Gejstlig som Præsident i afdøde Biskop v. Euchs Sted, medens andre vilde foretrække en Lægmand. Af praktiske Grunde enedes man til sidst om at udsætte Sagen, indtil den nye Biskop var valgt.

Kolding. Katholsk selskabelig Forening »Unio« afholdt 2. Paaskedags Aften ordinær Generalforsamling. Til Dirigent valgtes Smed Andersen. Formanden for Hoved-

foreningen, Statspolitibetjent Kallan, afgav Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar. Formanden dvælede ved Mindet om Biskop v. Euch, der, som enhver katolsk Gejstlig, var Æresmedlem af Foreningen. Medlemmerne sluttede sig til Formanden ved staaende at afsynge den af Biskoppen skrevne Salme »Paa Sandheds Fjeld en Bygning staar«. — Beretning for Ungdomsafdelingerne blev afgivet af henholdsvis Frk. Marie Holdt og Hr. Josef Holdt. Det fremlagde Regnskab godkendtes enstemmigt. To af Bestyrelsen stillede Lovændringsforslag vedtoges. Af Bestyrelsen fratraadte efter Tur Statsbetjent Kallan, der ikke ønskede Genvalg. Til Formand valgtes Smed Andersen. Til Kasserer valgtes Bødker Schults (Genvalg, idet han som Suppleant havde beklædt Posten siden forrige Kasserers Bortrejse til Militærtjeneste). Næstformandsposten indehaves af Portør Jacobsen. Foreningens ældste Medlem, Hr. H. Schmidt, udnævntes paa Bestyrelsens Indstilling til Æresmedlem. — Efter fælles Kaffe bord med forskellig Underholdning sluttede Aftenen med en Svingom. (*Kolding Avis*).

Haderslev. 16 Børn, otte Dreng og otte Piger gik til Første Kommunion paa Hvide Søndag. De fattige Børn, som fik Tøj og Hjælp fra København, siger tusind Tak til deres Velgørere og beder for dem.]

Frankrig. En af de berømteste Kirkehistorikere Mgr. Louis Duchesne, er afgaaet ved Døden 78 Aar gammel. Hans Berømmelse knyttede sig særlig til hans Undersøgelser af Kirkens ældste Historie. Hans Værker er kendt blandt Videnskabsmænd over hele Verden, og mange er de Udmærkelser, der i Tidens Løb blev den store Lærde til Del, han var blandt andet Medlem af det franske Akademi. Maaske kan vi senere fortælle vore Læsere noget mere om denne berømte Mand.

Rom. Den Overenskomst, der er sluttet mellen Pavestolen og Sovjetrusland, viser sig ikke at have nogen politisk, ja ikke engang direkte kirkelig Betydning. Det drejer sig kun om Udsendelse af en Hjælpeekspedition fra den Hellige Stol til den nødlidende Befolkning i Rusland. Ni Ordenspræster skal udsendes som Ledere, tre Jesuiter, tre Salesianere og tre Medlemmer af Steilerkongregationen. Sovjetregeringen har kun garanteret Bevægelsesfrihed for disse ni Præster. Arbejdsfeltet vil blive delt i tre Zoner. Det er underforstået, og Vatikanet er gaaet ind derpaa, at Ekspeditionens Karakter udelukkende er karitativ, og dens Medlemmer vil hverken tage Del i Politik eller i direkte religiøst Arbejde.

A.C. Generalforsamling afholdes Onsdag den 31. Maj. Forslag, der ønskes optaget paa Dagsordenen, bedes indsendt til Administratorens senest Måndag den 29. ds.

Rosenkranskirkens Sogn.

Inkassationen af Kirkeskat, Præstepenge er paabegyndt. De af Menigheden, som ikke yder Kirkeskat til deres Sognekirke, Rosenkranskirken, gøres opmærksom paa, at det er enhver Katholiks Pligt — gift eller ugift, rig eller fattig — efter Evne at yde Bidrag til sin Sognekirkes Underhold, hvorfor de opfordres til at tegne sig for et saadant.

Til Rosenkranskirkens Sogn hører alle Katholikker, der bor paa Frederiksberg og i den dertil grænsende Del af Vesterbro indtil Stenosgade, Viktoriagade, Abel Cathrinesgade, Kvægtorvs-gade og den ny Godsbanegaard (den tilstødende Side af de nævnte Gader og Godsbanegaardens Terræn indbefattet), endvidere de, der bor i Valby, Vigerslev og Vanløse Distrikter samt det mellem disse Distrikter og Vestencenten liggende Landdistrikt.

Anmeldelser modtages af Sognepræsten og Kapellanen, Boyes-gade 8, samt af Kirkeforstanderne.

Det henstilles indtrængende at betale ved første Præsentation for at undgaa unødvendige Omkostninger. Forstanderskabet.

MAJANDAGTEN.

	Søn- og Fesldage	Hverdag
St. Ansgars Kirke	Kl. 8	Kl. 8
Jesu Hjertes Kirke	- 7 ¹ / ₂	- 7 ¹ / ₂
St. Josefs Kirke	- 3	- 7 ¹ / ₂
St. Knuds Kapel	- 3	-
Immaculatakirken	- 2 ¹ / ₂	- 7 ¹ / ₂
Rosenkranskirken	- 5	- 7 ¹ / ₂
Assumptionskapellet	- 4 ¹ / ₂	- 4 ¹ / ₂
St. Annæ Kirke	- 8	- 8
St. Andreas Kirke	- 7	- 7 ¹ / ₂
Sakramentskirken	- 6	- 8

Unio. Sønd. d. 21. Maj *Cykletur* til »Det danske Schweiz«. Derfra til Frederiksdal. Mødested: Søpavillonen Kl. 10. Besøgende er velkomne.

Kirkelig Kundgørelse.

I Henhold til den H. Faders Anordning bestemmer Vi, at der atter i Aar før Pintsesøndag skal holdes en ni Dages Andagt til den Helligaand i Vikariatets samtlige Kirker og offentlige Kapel-ler. Som fælles Bønner foreskriver Vi:

1. Hymnen *Veni Creator Spiritus* med tilhørende *V.* og *Oration*, Salmebog Side 187.

2. Bønnen om den Helligaands syv Gaver, Salmebog Side 505.

Novenen kan holdes efter Skolemessen eller under Aften-andagten. København, den 25. April 1922.

J. Olrik,

Apostolisk Provikar for Danmark og Island.

Gudstjenesten i Provinserne.

Hvis Tiden for Gudstjenester er en anden i denne Sommer end i Fjor Sommer, bedes det venligst meddelt Redaktionen snarest muligt.

Paaskekommunionen.

Christi Himmelfarts Dag udløber Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af den hellige Paaskekommunion for deres Vedkom-mende, som bor i Byer, hvor der findes en katolsk Kirke.

Kirkelig Kalender.

21. Maj. 5. Søndag e. Paaske.	28. Maj. 6. Søndag e. Paaske.
22. — M. Bededag.	29. — M. Maria Magdalene af Pazzi, Jomfru.
23. — Ti. Bededag.	30. — Ti. Oktavdag.
24. — O. Vigilie og Bededag.	31. — O. Angela, Jomfru.
25. — To. Christi Himmelfart.	1. Juni To. Oktav af Christi Himmelfart.
26. — F. Filip Neri, Bekender.	2. — F. Ferialdag.
27. — L. Beda, Bekender og Kirkelærer.	3. — L. Vigilie. Fastedag.

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes Mandag den 5. Juni i Selskabslokalet »Columbus«, Aaboulevarden 21, Tlf. Central 3699).

Der afholdes Cykletur til Dragør Søndag den 28. Maj. Cyklister mødes Kl. 9¹/₂ paa Raadhuspladsen (Springvandet). De, der ikke ønsker at cykle, mødes paa Amagerbanen Kl. 10¹/₂. Frokostpakken medbringes. Venner og Bekendte kan deltage. Bestyrelsen.

Den sædvanlige **Kirkekollekt** til Fordel for **Hedningemissionen** finder Sted ved Formiddags- og Aftengudstjenesten paa **Christi Himmelfarts Dag** i alle Vikariatets Kirker.

I Pintsebogen (2. Udg. 1,50 Kr. indb.) findes alle Bønner til Novenen og den h. Alfons Liguoris smukke Betragtninger.

Til en ung Pige paa 17 Aar søges midlertidig **Plads** i en katolsk Familie. Nærmere ved Direktør R. Schou, »Højen«, Roskilde.

Paa Opfordring spiller **K.U.F.S. »Stegekælderere«** Søndag den 21. Maj 1922 Kl. 3 for Børn under 14 Aar og Kl. 8 for Voksne i Festsalen, Hans Bogbinders Allé 2.

Valfarten til Haraldsted bliver i Aar Søndag d. 25. Juni.

Til et katolsk Barn, som er i øjeblikkelig Fare for at gaa tabt for Kirken, søges snarest muligt **Pleje** event. **Adoption** i et katolsk Hjem. Billet mrk. »Pleje« modtager Ekspeditionen.

Et **Laan** paa 200 Kr. ønskes i et Aar. 5 % Rente. Billet mrk. »Laan« modt. Bladets Kontor.

Min elskede Mand, Fader og Bedstefader
N. P. Rasmussen Wejby
er afgaaet ved Døden den 4. Maj 1922 vel forberedt.
Den kære afdøde anbefales til de Iroendes Forbøn.
Begravelsen har fundet Sted.

Marie Rasmussen Wejby.

Nordisk Ugeblads Annonceafdeling, Studiestræde 27-29, har i Sommertiden fra 15. Maj til 15. Sept. Kontortid fra 9¹/₂—4, Lørdag 9¹/₂—3.

NBI Paa Grund af Christi Himmelfarts Dag udgaar næste Nr. en Dag tidligere end sædvanlig.

FREMMEDESPROGTRYKKERIE »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegadevej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblade udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5-7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.

Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 22.

Søndag den 28. Maj.

1922.

INDHOLD: Den eukaristiske Kongres. — Tantum ergo Sacramentum — — — De eukaristiske Kongresser (med 4 Ill.). — Tre Altre (med 3 Ill.). — Vi danske Katholikker og vort Modersmaal. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Norge. Rom. — Avertissementer.

Den eukaristiske Kongres.

I Rom er der altid fuldt af Fremmede, det er et af Kristenhedens store Valfartssteder. Men sjældent har Rom vel sel saa store Menneskemængder forsamlet som i disse Dage. Hundredtusinder er kommet fra den hele Verden for at tage Del i den store Kongres. Hvor er den forskellig fra alle andre Kongresser! Ingen Kongres kan samle et saa uhyre stort Tal af Deltagere, og de samles allesammen paa et rent aandeligt Grundlag, baaret af deres Tro. De samles for at ære Gud, for at takke ham for hans Godhed mod os i Alterens Sakramente, for at øse af den Varme og Begejstring, af den Kraft fra oven, som i disse Dage vil være over dem alle i den evige Stad.

Fra hele Verden gaar Katholikkernes Tanker til Rom i disse Dage. Naar vi denne Søndag samles om Alterbordet, saa tænker vi paa dem, der er samlet i Peterskirken i Rom, om Alterbordet der, hvor Kirkens Ypperstepræst selv frembærer Ofret for os allesammen. Og vi, der elsker Processionerne med Bøn og Salmesang, med

Røgelse og Klokkeringning, vi følger i Tankerne med den store Procession i Rom. I Monstransen bæres den samme Gud, der bor her paa vore beskedne Altre, den samme, som ogsaa vi bærer i Procession, beskedent og stille, men i Tilbedelse og Taknemmelighed. Det, der sker langt borte i den fremmede By i Dag, er ikke fremmed for os, der hører til »den ene, hellige, katholske og apostoliske Kirke«, hvis Børn alle forenes i Modtagelsen af det store Sakramente. Det er ikke fremmed for os, hvis Tanker ofte har været i Fortiden, og som, fra vi var Børn, med blanke Øjne har betragtet de mange Monstranser, der er Museumsgenstande i København. Men endnu mere taler det til os om Nutid og Fremtid, om alle de Millioner, der knæler ned for Herrens Altre, og som er rede til med ham som Fører at erobre Verden.

Der er ogsaa nogle danske Katholikker med i St. Peter i Dag, men kun faa. Alle vi, der ikke kan være med, nøjes med at tænke. Ugebladet vilde gerne føre Tankerne denne Gang i den rigtige Retning, drage alle Tanker mod den store Fest i Rom og mod Alterens Sakramente paa vore egne Altre. Senere haaber vi at kunne bringe gode Referater fra Kongressen, da en af vore Medarbejdere tager Del i den og har lovet os Rejsebrevve. Men nu i Dag vil vi stemme med i den Sang, der lyder i Rom og i hver katholsk Kirke Jorden over: *Tantum ergo Sacramentum*. Den Sang lyder i Dag kraftigere og skønnere end nogen-sinde, og ogsaa den lille Flok af Danmarks Katholikker synger med.

Bernh. Jensen.

Tantum ergo Sacramentum — —

I.

Genlyden fra Peterskirken.

*Paa Klippegrund Guds Sendebud
— i Bruset af et Folkehav
om Klippe-Mandens Marmorgrav —
højt hæver hele Verdens Gud
som Værn mod Vé og Vold og Nød:
vor Frelser bold, vor Konge god
i Alterbordets hvide Brød
og Kalkens dyre Purpurflod.*

*Det Brus fra Peterskirkens Kor
af Salmesang, saa Søjler skjæl, v.
genlyder i hvert Kirkehvalv
i Øst og Vest, i Syd og Nord.
Det nynner mildt som Pinsevind,
som Engles Sang og Vingesus
i Orgler og i Klokker ind
i Danmarks lave Kirkehus.*

*Dit Hoved rejs, o Menighed,
forsamlet i det gamle Hus,
som herligt genopstod af Grus,
Dit Øje løft, Dit Sind bered:
Hold med Guds Kirke trindt paa Jord
— saa værdigt som Du kan det bedst —
i Kirkestol, ved Alterbord
en Verdens-Kristi Legems Fest!*

II.

St. Johannes Evangelium 6. Kap.

J hine Dage sagde Jesus til Jødernes Skare: Jeg er det levende Brød, som er kommet ned fra Himmelen. Hver den som æder af dette Brød, skal leve evindeligt. Det Brød, som jeg vil give Eder, er mit Kød for Verdens Liv. — — Sandelig, sandelig, siger jeg Eder, om J ikke æder Menneskens Søns Kød og drikker hans Blod, skal J ikke have Livet i Eder. Hvo som æder mit Kød og drikker mit Blod, har det evige Liv, og jeg vil oprejse ham paa den hderste Dag.

III.

Dødens Gift og Livets Brød.

*Det Æble, Eva i Haven nød,
voldte al Verden den bitre Død.*

*Den røde Frugt havde giftig Saft,
den stjal al Menneskens Levekraft.*

*Dens Kærne var Sygdom og mangelund Vé —
for Visdom fik Adam kun Spot og Spe.*

*Det Æble, skøn Eva og Adam stjal,
bragte al Menneskens Køn i Kval.*

*Forbandet saa blev da den ganske Slægt,
til AVES Søn fik EVAS Børn lægt. —*

*Det Brød, Vorherre Skærtorsdag brød,
dæmper Giften og læger for Død.*

*Det hvide Brød og saa Kalkens Flod
er visselig Herrens Legem og Blod.*

*For Kristi Pine og Kalkens Gru
kom Gud Fader sit Ord ihu,*

*for Paaskelammet paa Alterbordet
løstes Bandet og opfyldtes Ordet. —*

*Een er Herren paa Korsets Planke
og i Frugten af Akset og Vintræets Ranke.*

*Alt det, han maatte paa Træet lide,
gemmes i Brødet for alle Tide,*

*hver Draabe sprang af hans Vunder frem,
rummes i Kalkens gyldne Gem.*

*Naadefrugten af Kristi Kvide
skænker os Messen til alle Tide.*

*Slangen, som hvisled ved Træets Rod,
krymper sig nu i sit eget Blod.*

*Kristi Kirke paa Klippegrund
priser sin Frelser i allen Stund,*

*priser Guds Paaskelam det blide,
beder at bænkes ved Kristi Side,*

*hvor han og hans Helgen har Maaltid tilsammen
i Himmerigs Højsal for evigt! Amen.*

IV.

St. Pauli Apostels første Brev til de Korinthier, 11. Kap.

Brødre: Jeg har modtaget fra Herren, hvad jeg ogsaa har overgivet Eder: at Vorherre Jesus, i den Nat da han blev forraadt, tog Brødet, taffede, brød det og sagde: Tager dette hen og æder det, dette er mit Legeme, som hengives for Eder; gør dette til min Shukommelse. Ligesaa tog han og Kalken efter Aftensmaaltid og sagde: Denne Kalk er den nye Pagt i mit Blod; gør dette, saa ofte som I den

drifker, til min Ihu-kommelse. — Thi saa ofte som I æder
dette Brød og drifker denne Kalk, forklynder I Herrens Død, indtil
han kommer. —

V.

Hymne.

*Vær priset, Krist, Guds Søn, Guds Lam
for Kval og Spot, for Dom og Skam.*

*Vær priset, Du, som vog vor Død
og bryder for os Livets Brød.*

*Vær priset, Krist, for Korsets Mén.
Du er vor Hovedhjørnesten —
paa een Gang Offerlam og Præst
og Vandringsbrød og Altergæst.*

*Vær priset, Krist, Du blandt os bor
i Kirkehuse bygt af Jord —
vær priset for Dit Kød og Blod,
Du sejerrig os efterlod.*

*Vær priset Krist! Naar klart i Sky
Du kommer, vil vi til Dig ty
— vort Værn mod Død og evig Dom —
og gaa med Dig, derfra Du kom.*

*Vær priset, Krist paa Kongestol
og i Monstransens Gyldensol!
Vær priset hær, vær priset hist,
vor høje Konge, Jesus Krist!*

AMEN! ALLELUJA!

Broder ULV.

De eukaristiske Kongresser.

Naar vi d. 22de December har naaet Vintersolhverv, saa udbryder vi fortrøstningsfuldt: »ja ja, nu gaar vi da mod den lyse Tid!« En Uge ind i Januar kan vi mærke, om end aldrig saa lidt, at Dagene længes; og selv om Vinteren strenges, saa føler man dog hen i Marts, at Solen begynder at faa Magt. Er end Foraaret aldrig saa koldt, som nu iaar, saa gør den Magt sig gældende lidt efter lidt, Spirer skyder frem, Knopper folder sig ud, Foraaret bliver til Skærsommer, og naar vi fejrer Christi Legemsfest og Jesu Hjertes Fest, saa straalersommersolen højt fra Himlen ned paa en Jord, der er klædt i al den Skønhed, som Træ og Busk og Blomst kan frembringe.

Det er egentlig et tro Billede af den hellige Eukaristi, der som Solen stiger højere og højere paa Kirkens Himmel og er Livgiveren for alle Sjæle.

Emilie Tamisier.

Alterets Sakramente har altid været Midtpunktet i den romersk-katholske Gudsdyrkelse; men aldrig siden Kristenhedens første Aarhundreder har Guds Nærhed i dette Sakramente været saa erkendt, saa anerkendt og saa hyldet af hele det katholske Folk som nu. I Skoven er der altid et og andet Træ, som springer først ud — saadan har Straalerne fra Eukaristiens Sol ladet sig fange af Helgenhjerter som St. Antonius af Padova, St. Josef af Cupertino, St. Paschalis Baylon o. m. a. ned gennem Tiderne; ikke at tale om Eukaristiens Skjald, St. Thomas af Aquino, han, der har løst vor bundne Tanke og Tunge og lagt

Kirkefolket de Ord paa Læberne, som aldrig, saa længe Jordan staar, vil forstumme — de uovertrufne og uovertræffelige Hymner og Bønner til Eukaristiens skjulte Guddom. Tilskyndet af den belgiske Klostersøster St. Juliane havde Paverne fra det 13de Aarh. af indlemmet Christi Legemsfest i Kirkeaarets Festkrans; men det var, som havde den store Mængde af Præsteskabet og Folket ikke ret grebet det inderlig personlige i Forholdet mellem Jesus Christus i Eukaristien og den enkeltes Sjæl. For at belyse det her sagte kan det fremhæves, at den bekendte engelske Redemptoristpater og Forfatter R. P. Bridgett i sine Forskninger om Eukaristiens Historie i Storbritannien ikke i den Periode, der ligger før den saakaldte Reformation, er stødt paa et eneste Eksempel paa det, vi forstaar ved »et Besøg hos Sakramentet«. Det er ogsaa betegnende, at det oftere i Helgenernes Løvnedsskildringer nævnes som en ganske særlig stor Dyd hos en Præst, at han læste sin Messe hver Dag — noget, som man dog i vore Dage finder saa ganske selvfølgeligt.

Saa opstod i det 16de og 17de Aarh. de store Frafald og Kætterier. Protestantismen, under alle sine forskellige Former, og Jansenismen dræbte det eukaristiske Liv i Millioner og atter Millioner af Sjæle.

Da er det, at Jesu allerhelligste Hjerte i forbarmende Kærlighed aabenbarer sig for Menneskeslægten igennem St. Margrethe Marie Alacoque. Hun bringer Bud fra det hellige Hjerte om den sorgfulde Længsel, det føler ved at være foragtet, fornægtet, forsmaaet eller helt glemt i den hellige Eukaristi.

Ved Jesu-Hjerte-Andagten, som lidt efter lidt vinder Fremgang, bliver det en mere bevidst Livssandhed for Menneskene, dette, som Mgr. Bougaud saa træffende siger, at den hellige Hostie ikke er noget men nogen, at dens hvide Skikkelse kun er et Slør for vore Øjne — ikke for Jesu Øjne; at Jesus virkelig er der, at hans menneskelige Øje ser os, der hvor vi knæler paa vor Plads i Kirken, at hans menneskelige Øre hører hvert Ord, vore Læber hvisper til ham — at han er os ligesaa virkelig nær, som han var Martha og Maria i Bethanien.

I Løbet af det 19de Aarh. kaldte Gud flere og flere

hellige Sjæle til Bevidsthed om hans Længsel efter Genkærlighed i den hellige Eukaristi. Pius X.'s Ord har slaaet det fast: »Der gives et ugudeligt Frankrig — men der gives ogsaa et helligt Frankrig« — og det kan vi lige saa lidt overse, som vi kan overse Oldkirken i Katakomberne midt i det romerske Kejserriges perverse Hedenskab. Det var af det franske Folks Midte, at Gud kaldte de Sjæle, der umiddelbart skulde forberede og hidføre det, som vi i Kirkens Historie maa kalde den eukaristiske Tidsalder.

Der var iblandt disse Sjæle dem, som havde den Opgave at brænde som stille Evighedslamper i uophørlig Bøn foran Guds Alter.

Her skal blot nævnes den fattige, lille Sypige Marie Eustelle Harpain og Krøblingen Clément Roux. Andre er virksomme udadtil som Pater Eymard, Stifteren af det Ordenssamfund, der bærer Navnet »Det allerhelligste Sakramentes Præster«,

Fra Kongressen i Montreal 1910.

den blinde Mgr. de Ségur og »Helgenen fra Lille«, Fabrikanten Philibert Vrau, den Mand »der i 50 Aar har som personificeret sig med en stor Bys stærkt udprægede katolske Liv« (Mgr. Baunard). Philibert Vrau var paa det rene med, at det kun nyttede lidet at starte Foretagender (de være sig menneskeligt set aldrig saa gode, praktiske og tidssvarende) hvis de ikke havde deres Udspring ved Tabernaklets Fod; derfor begyndte han med den ypperste af alle Andagter: den eukaristiske Bøn; og han begyndte med den under den særlige Form af natlig Tilbedelse. Paa dette Grundlag byggedes hele hans Virksomhed for at omskabe sin By til en hellig By.

De her nævnte forberedte eller var personligt medvirkende til at skabe de eukaristiske Kongresser; men den,

der var Guds udvalgte Redskab i hele denne Sag, var Emilie Tamisier.

Fra Barn af havde hun elsket den hellige Eukaristi; enhver Dag, hvor hun ikke kunde modtage Kommunionen, kaldte hun en Langfredag. Gentagne Gange havde hun i sin Ungdom forsøgt at gaa i Kloster; men Forstanderinden for et af de Klostre, hun prøvede i, den ærværdige Moder Barat, sagde til hende efter 24 Timers Ophold i Klosteret: »De tager fejl af Vejen, mit Barn.« Den sidste Gang, hun forsøgte sig i Klosterlivet, var i et »evig Tilbedelseskloster«, som R. P. Eymard havde oprettet; men et Par Aar efter blev Klosteret ophævet — man skulde næsten tro, at Gud havde føjet det saa med Vilje for at sætte Emilie Tamisier ud i Verden igen og give hende frie Hænder til den Opgave, han havde i Behold til hende. Selv om hun kom til at leve sit Liv udenfor Klostermurene, saa blev hun dog altid ved at føle sig som den hellige Eukaristis Brud og Tjenerinde. I mange Aar levede hun et skjult Liv i Bøn og Beskuelse, i inderligt Samfund med Gud og i tavs Oppebien af hans Time. Og den kom.

Hun havde paa det Tidspunkt slaaet sig ned i Ars, den Salige Sognepræst Vianneys By, der hvor han, der ogsaa var en af Eukaristiens Herolder, havde opelsket sin Menighed til et saa intensivt eukaristisk Liv. Igennem en udstrakt Korrespondance og ved mange Rejser hid og did havde hun udbredt Andagten til det allerhelligste Sakramente. Som hendes Skriftefader sagde til hende: hun skulde være det hellige Sakramentes lille Røgterhund, der skulde løbe frem og tilbage og drive Faarene sammen; hun skulde skaffe Tilbedere. I et Brev til hende skriver han: »Vær ganske lille, ganske ydmyg, ganske skjult. Man maa knap ane Deres Tilværelse; lad Vor Herre være den eneste, der ser og hører Dem! Guds Gerninger udføres ikke ved menneskelig Forudseenhed, heller ikke ved Penge eller ved Beregninger og Overslag . . . Det er med Sjæle, han skaber sine Værker . . . Naar hans Time er der, stiller han de Sjæle, han har udkaaret og forberedt, sammen, og saa lader han Naaden udfolde sig. Mennesket er intet«.

Saa var det, at Assumptionistpateren Picard førte det

første nationale Pilegrimstog til Vor Frues Helligdom paa Bjerget la Salette (1872). »Til Jesus ved Maria!« var den Tanke, som slog ned i Emilie Tamisier, og som tog Form i den Plan, at Pilegrimstog ogsaa skulde sættes i Gang til Frankrigs eukaristiske Helligdomme, der, hvor de store eukaristiske Jærtegn i Tidernes Løb var sket. Det viste sig, at det var Guds Time og Guds Værk, for Planen lykkedes over al Forventning godt. Det ene Pilegrimstog fulgte efter det andet. Et af dem gik til Ars (1874), og ved den Lejlighed mødtes den lille Skare af

Fra Kongressen i Wien 1912.

Eukaristiens Venner og drøftede forskellige Andagter til det hellige Sakramente; Emilie Tamisier talte med stor Varme de eukaristiske Pilegrimstogs Sag, men hun fremhævede, at der maatte oprettes Lokalkomiteer og en Centralkomite for at varetage alt dem vedrørende. Da var det, at Biskoppen af Genève, Mgr. Mermillod, sagde til hende: »For at studere disse Tanker og disse Foretagenders Udvikling burde man tænke paa at faa sammenkaldt en eukaristisk Kongres«.

Dermed var det forløsende Ord sagt. Allerede i Maj 1875 samledes i Byen Douai i Nordfrankrig den første lokale eukaristiske Kongres. Over 100.000 Deltagere var mødt. Alene i Processionen til Ære for Jesus i Sakramen-

tet deltog 50.000 Mennesker. Sjælen i det Hele var Philibert Vrou.

Efter denne heldige Start, drømte Emilie Tamisier ikke om andet end at føre Eukaristiens Triumf ud over Frankrigs Grænser ved at gøre Kongresserne internationale. Mgr. de Ségur var den ivrigste til at støtte hendes Tanke; men Vanskeligheder uden Tal taarnede sig op. I det afgørende Øjeblik, da alt syntes haabløst og tabt, var der nogen, som udbrød: »men glemmer I da Vennerne i Lille?« Et Brev til Philibert Vrou fik et gunstigt Svar; han tog Af-fære, rejste selv til Rom og indhentede Pavens Velsignelse til Planen, og d. 26de til 28de Juni 1881 afholdtes i Lille den første internationale Kongres. Den aabnedes med Meddelelsen om Mgr. de Ségurs Død. Gamle Pater Cormier, Dominikanerordenens afdøde Generalforstander, skrev en Gang i et Brev til en Ven: »Et Menneskes Ligsten bliver ofte den Grundsten, hvorpaa det Værk bygges op, som han har stridt og lidt og arbejdet for uden at se noget Resultat.« Mgr. de Ségurs Ligsten blev en god Grundsten for baade den første og de mange efterfølgende internationale Kongresser.

Der er i de fyrretyve Aar, som er forløbet siden den første af disse Kongresser bleven afholdt 25 i alt, den sidste i Lourdes i Juli 1914. Størst Betydning for den eukaristiske Sag fik den Kongres, som i 1905 afholdtes i Rom og umiddelbart gav Stødet til Pius X.'s saakaldte befriende Dekreter angaaende den daglige Kommunion og Smaabørnenes Kommunion. Baade den gamle og den nye Verden har haft deres Part i den Triumf, som Kongresserne er blevene for Jesus Christus i Alterets Sakramente. Wien, London, Montreal, Paris, Anvers, Jerusalem o. s. v. — det er en lang Række Navne paa Verdens Storbyer og hellige Steder, som her maatte nævnes som Skuepladser for denne Triumf. Dertil kommer saa de, man kan gerne sige talløse, lokale Kongresser i mange Lande; de har gjort en uvurderlig Nytte. Det er ogsaa bleven mere og mere Skik, at de mange, der ikke kan deltage i de internationale Kongresser, dog slutter sig til dem i Bøn og ved eukaristiske Andagter i Kirker og Kapeller Verden over paa det Tidspunkt, da Kongressen er samlet.

De Emner, der drøftes ved Kongressernes Møder er af meget afvekslende Art. Her skal blot fremdrages enkelte, grebne i Flæng ud af den overvældende store Masse:

Eukaristien og Familielivet, Ordenslivet, den skolepligtige Ungdom, den akademiske Ungdom, Litteraturen, den kirkelige Bygningskunst, Billederne i Katakomberne, Malerkunsten, Kirkemusikken. Forklaring af Messens forskel-

Fra Kongressen i Lourdes 1914.

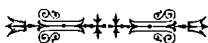
lige Dele. Prædikenen som et Led i Messen. Benyttelsen af en Bog ved Overværelse af Messen. Betydningen af at lade læse Messer. Det daglige Besøg hos Jesus i Sakramentet. Bønnens Apostolat.

Som enhver vil se, byder der sig en uendelig Mængde Emner til, saa snart man blot begynder at tænke efter paa det Omraade. Et af de rigeste Emner er Guds Moders Forhold til Eukaristien, et Emne, der saa at sige giver

uudtømmeligt Stof til Betragtning. Det blev navnlig anskueliggjort ved Kongressen i Lourdes.

Vi ser Maria som Moderen, der har dækket Børnenes Bord. Hun har selv beredet os det eukaristiske Brød; i hendes Moderskød er det Legeme bleven dannet, som Præsten ofrer i den hellige Messe, og som han rækker os i 'den hellige Kommunion: »*Corpus Domini nostri Jesu Christi*«.

Paa den Kongres, der nu afholdes i Rom, er det som bekendt særligt Eukaristien som den store, eneste sande Fredsstifter, den største Verdensmagt, der vil blive Genstand for Drøftelse. Det vil blive en Fredskongres, der vil opnaa betydelig mere reelle Resultater end Versailles, Genua og Haag, fordi den samler sig om selve Fredsfyrsten, Jesus Christus. *E. Rosenørn-Lehn.*

Tre Altre.

Der var en Tid, da Reformationens Storme som en dødbringende Orkan for hen over vort Fædreland og omstyrede alle Altre i sit Raseri. Haarde, tunge Tider var det, da Folket med Vold blev tvunget til at glemme den ene, sande Kirke.

Men Tiderne skiftede, og vagt og ængsteligt rejstes Altrene igen. Aar for Aar føjedes nye til, og naar den danske Katholik i det 20de Aarhundrede ser sig om i sit Fædreland, staar der en Række Altre i Danmarks Jord som skønne og rige Blomster.

Der er smaa og store Altre, enkle og pragtfulde — men alle Gud lige velbehagelige. Han, der ser paa Viljen og alene kender Hjerterne, han glæder sig ligesaa meget over et fattigt Alter med ukunstnerisk Pryd som over et Kunstværk i Menneskenes Øjne.

Og dog — hvor Menneskene af et fromt Hjerte ønsker at yde det bedste, saa Sindet stemmes til Andagt og Til-

bedelse, der har vi Lov at glæde os over Pragten og Skønheden, fordi den kun tjener til at forherlige Gud.

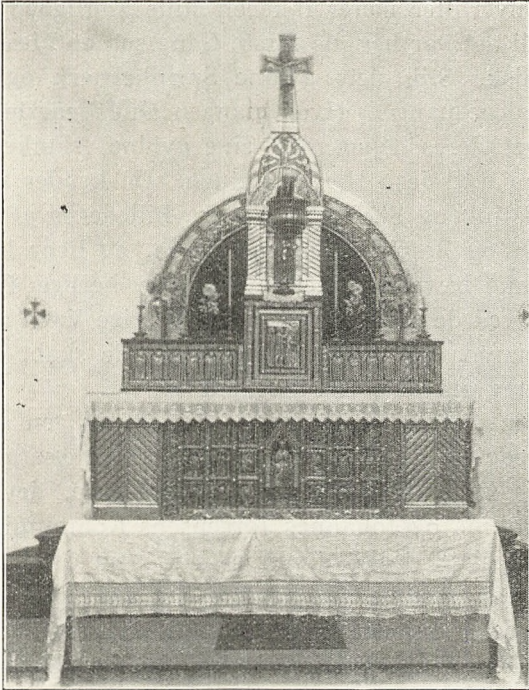
Mellem Københavns mange Altre er der tre, der særlig fanger Øjet, hvert rejst i sin Tid og ligesom præget af dens Tanker. Forskellige i Smag som i Stil og Udførelse — tre Stationer paa den eukaristiske Kunsts Vej og den katholske Tros Fremgang her i Danmark.

Først er der vel Altret i Jesu Hjerter Kirke. Hvor mange Konvertitter nærer ikke en stille Kærlighed til dette Alter, fordi det var her, de første Gang saa en Messe læses. Dets gothiske Stil, dets gyldne Sprinkelværk og brogede Pragt tiltaler mange. Hvor mangen Gudstjeneste har det ikke fanget deres Øjne med sine gyldne, slanke Spir og Baldakinen med Jesu Hjerter Statuen. De kender Statuerne af St. Ignatius og St. Frans Xaver, Billederne af Brylluppet i Kana og Bispisningen i Ørkenen, og hvor har deres Hjerter ikke bævet af Glæde, naar de herlige Fløje var slaaet op, ved de store Højtider, og det rige Væld af stedsegrønne Planter og friske Blomster havde skabt en yndefuld Ramme om dets Guld og Farver.

Og som det er det ældste — fra Slutningen af forrige Aarhundrede — minder det om de Opgangsaar for den katholske Kirke, der prægede Halvfemserne, den Tid da Mogens Ballins og Johannes Jørgensens Kommunion vakte saa stor Opsigt. Halvt fremmedartet som de danske Katholikker var og følte sig, maatte det være gothisk — og skabt af en fremmed Kunstner. (Windhausen fra Roermund). Den første Station i den sejrige Katholicismes Fremmarch.

Tiderne gik, og Kirken slog dybere Rødder i den danske Jord. Nye Slægter voksede op. Johannes Jørgensen blev en fremmed Fugl i sit Fædreland, og Mogens Ballin gik i sin tidlige — ak altfor tidlige Grav. Men ud over Graven levede hans Aand og dybe Kærlighed til sin Kirke og sit Land. Den Junidag i 1917, da den gamle stærke og kraftige Herrens Stridsmand Pastor Neuvel naaede sit Livs Maal og rejste en Kirke ude paa Nørrebro midt imellem travle Arbejdsskarer og jagende Storstadsfærdsel, da knejste ogsaa et gyldent Alter der, rejst efter Ballins og hans fromme Hustrus Vilje. Det Alter, der var et Tak-

offer til Gud for deres første Barns Fødsel, stod nu i den store hvide Kirke og samlede alles Blikke. Mange synes det var »underligt«, ja brugte mærkelig nok endog Ordet klodset, man var jo vant til Jesu Hjerter Kirkens Slankhed, og huskede ikke, at der her bevidst var grebet tilbage til den Stil, der herskede i de første kristne Aarhundreder her i Landet. Det var Minderne om den Tid, da den stærke nordiske Aand skulde bøjes under Korset. Men i

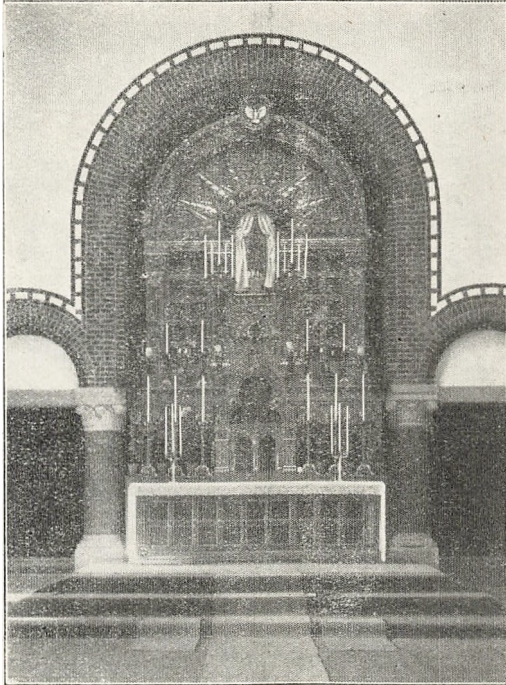

Sakramentskirkens Alter.

det tunge og grove skimtes det uberørte og barnlige, den inderlige Fromhed og den ærlige Vilje. Der er noget frisk og oprindeligt, der absolut maa gribe. Lige som det i Guds Rige gælder om at blive Barn igen, gælder det her, at man maa stryge alle tilvante Kunstfordringer af sig og barnligt betragte Symbolerne. Og hver den, der gør det, vil altid have dyb Kunstglæde af at betragte Sakramentskirkens Alter. Maatte dets Skønhed blot blive forøget ved en forstaaende Dekorering af Kirken. Som det nu staar, søger Øjet uvilkaarligt med en vis Tomhedsfølelse

op i den høje, hvide Apsis. Gid den Dag ikke var fjern, da en dansk Kunstner fyldte denne Tomhed med Fresker i dansk Aand og efter de Forbilleder, vi finder i mange af vore herlige, gamle Kirker.

Ude ved en af Byens Udkanter, hvor Fælledeerne før strakte deres øde Flader, ligger et Kloster med kraftige røde Mure og en Kirke med et tungt, firkantet Taarn, den evige Tilbedelses Kirke. Da Klosteret og Kirken rejstes,

Tilbedelseskirkens Alter.

vakte det en Del Opsigt i Landet. Man var efterhaanden bleven vænnet til at se de katholske Søstre af de forskellige Ordner og havde faaet Respekt for deres stille, beskedne Liv og fromme opofrende Virksomhed. Nu kom der pludselig noget nyt, en betragtnende Orden, hvis Maal var evig Tilbedelse af Alterens Sakramente. Tanken var saa fremmed for de fleste anderledes troende, at de ikke var fri for at forarges en Smule. De fattede ikke, at der her laa noget af det dybeste i den katholske Tro. Kirken selv, der var bygget over gammeldanske katholske Moti-

ver, virkede saa underlig kendt og fortrolig med sin tunge, nordiske Ro. — Men nu Alteret, rejst ved en dansk Katholiks rundhaandede Gavnildhed, og af en ægte dansk og ægte katholsk Kunstner! Mange følte sig desorienterede og usikre — var det smukt, var det ikke saa stift, saa »orientalsk«, saa lidt lig det, man var vant til at se!

De enkelte, der kendte noget til de nyere Retninger i den kirkelige Kunst, talte om »Beuron«, den benedik-

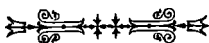

Melkisedeks Offer, Relief paa Tilbedelseskirkens Aller.

tinske Kunstretning, der paa Grundlag af den gamle ægyptiske Kunst vilde skabe noget nyt i den religiøse Kunst. Og ganske vist der er noget ægyptisk, beuronisk i Kristusfigurens og Englenes Frontalitet, men det bedste i Alteret de mange Relieffer af den hellige Historie er helt originalt opfattet og Kunstnerens eget Hjerteblod. I denne Reliefbehandling er Kunstneren, Billedhugger Skikkild, en Banebryder herhjemme. Hver Linie er gennemtænkt og i Harmoni med de andre. Medens andre Relieffer gaar ud paa at »fortælle«, er der her lagt an paa at virke ved Liniernes

Sammenspil og Afvejning foruden at give Indholdet, hvad Indholdets er. Og hvilken fortællende Kraft er der saa ikke alligevel! Se blot paa Israeliterne, der bærer Pagtens Ark, der er en Fart, et Liv, som maler hele Scenen gennem de enkle Linier. Der er noget stiliseret, det er sandt, men det er her udarbejdet efter en bestemt Idé, der samler Enkelthederne til en Helhed. Her er ingen Imitation af afdøde Stiltavler, her er de ældgamle Idéer genoptagne og fornyede i en fuldt ud moderne Kunstners frodige Fantasi og sikre Haand. Man skimter her Kunstens Vej ud i Fremtiden.

Tiderne vil skifte, og bringe nye Slægtled ind under Kirken, friske unge Hjerner og Hjerter, der er fulde af Tro og Tillid til den katholske Tros Vækst i vort Land. Der vil maaske rejses Altre, der er endnu skønnere og rigere end de tre, vi her nævnte, men danske Katholikker vil altid føle sig dragne mod de Altre, hvis Navne er som Led af et skønt Litani, »Jesu Hjerter«, »Det aller helligste Sakrament« og »Den evige Tilbedelse«.*) E. F. R.

Vi danske Katholikker og vort Modersmaal.

Skønt Bommen er nede, beder jeg om Lov til at smutte under den med et Par Smaabemærkninger.

Til min store Glæde ser jeg, at Pastor Ronge har optaget Udtrykket »Vins og Brøds Skikkelser« (som jeg hamrer ind i Skolebørnene). Det gængse »Vinens og Brødets Skikkelser« er nemlig ikke blot tysk Misbrug af den bestemte Artikel (som det ogsaa ellers er galt med), men forkert, saasom det forudsætter, at der findes Brød og Vin i Sakramentet.

— Epifani er oprindelig slet ikke særlig Hl. tre Konger, men Ihukommelse af Guds Søns Byrd og Tilsyneladelse i Kødet, ældre end Julefesten. Folket har saa lavet *de vise* til tre og *de vise* til Konger og endelig Epifani til Hl. tre Konger. Paa gammelt Dansk hed den vist ellers Trettendedagen.

*) En god Ven, der havde lovet mig et godt Billede af Jesu Hjerter Kirkes Alter, glemte det, og Billedet kom desværre for sent. B. J.

— Oversættelsen af Bønnen til St. Michael er uheldig. Maa jeg foreslaa følgende Ordlyd:

Hellige Ærkeengel Michael, forsvar os i Striden; vær vort Værn imod Djævelens Avind og Rænker. Gud tæmme ham, det beder vi mindelig om, og du Førstemand i Himmels Hær, nedstyrt i Guds Styrke til Helvede Satan og hvad andre onde Aander der færdes i Verden til Ulykke for Sjæle. Amen.

»Tæmme« tror jeg gengiver det græske Ord i Judas Brev bedre end kue. Princeps er ikke Fyrste i Nutidsbetydning, men netop Førstemand (cf. princeps juventutis). Førstemand giver vel ogsaa bedre Mening.

Endelig, Sjæle og ikke Sjælene — Gud ske Lov!

Saa kom »Dansker« ind paa de bibelske Navne, og jeg fik Støvet af min hebraiske Ordbog. Mærkelige Opdagelser gjorde jeg, men beholder dem for mig selv, fordi jeg tror, det er hen i Vejret at tvistes, om et Ord skal udtales saadan eller saadan. »Dansker« kan jo stille sig paa det Standpunkt, at som han er vant til det, vil han have det, og Vanens Magt er stor. Nordmændene synger med lige stor Begejstring: Ja, vi ælsker —, skønt næppe nogen har Rede paa f. Eks., hvad det er, der »kom igen«. Men gælder det de østerlandske Navnes virkelige Udseende, har jeg oplevet morsomme Ting. Ingen af vore Arabere i Rom kendte noget til en *Alladdin* i 1001 Nat, indtil det gik op for dem, at jeg talte om deres gamle Ven *Alladin* (med *l'er* og *d'er* saa fede som en *Præmieso*). Ikke engang *Muhammed* kendte de, men naturligvis nok *Mohammed*. Prøv engang at kalde paa *Petersen* og helst med et Stykke *Peberrod* i Halsen.

En af mine Kammerater var Søn af en russisk Rabbiner og selv stiv i Hebraisk. Ham spurgte jeg, om det hed *Alleluja* eller *Alleluja* (som jo unægtelig har Medhold i Grammatikken). Svaret lød, at det var saamænd hip som hap, for ingen af *Delene* var til at forstaa.

Forestil Dem saa to vejfarende i Palæstina paa Jesu Tid (for nu hører det sagtens med til Erhvervet derovre at kende de gale Navne); den ene spørger om *Samaria*, han bliver ikke forstaaet, og samme Vanskæbne har den anden, der spørger om *Samaria*, og det skønt de taler med en Mand fra *Schomrun*, som er Byens rigtige Navn.

Eller, en staar og taler med *Daniel* om *Nebukadneser*; *Daniel* kender ingen af det Navn. Den anden kommer i Tanker om, at der er dem, der siger *Nabukodonosor*, men *Daniel* er lige klog. »Hvad? kender du ikke din Konge?«
»Naa, *Nabukudururur!*«

Og et tredje Eksempel. En spørger i selve *Nazareth*

efter Jesus. Ukendt. Hans Moder hedder Maria. Der er ingen af det Navn. Hans Fader er Tømrer og hedder Josef. Det er Jehoschua, du mener, den dejlige Dreng, og hans Moder Mirjam, hvis Lige ikke findes — ja, de bor derhenne paa Hjørnet.

Men derfor behøver vi ikke at sige: Hil dig, Mirjam... og velsignet er din Livsfrugt Jehoschua.

Vi har jo ogsaa lavet Petros om til Per og Johannes til Jens. Det er Ordenes Liv — eller Død.

Johs. Frederiksen.

Og, medens jeg er paa det Strøg, noget, som intet har at gøre med ovenstaaende og derfor kun kommer med som Jollen bag en Slup.

Der var en Fugl, der sang om en Kommission til at besørge en ny Udgave af Messebogen, ikke til at begrave den i. Jeg ved ikke, hvem de Herrer er, saa jeg maa slippe mine Ønsker løs paa maa og faa. Naar de nu skal til at oversætte Epistler og Evangelier, saa er det i al Beskedenhed min indstændige Bøn: Læg den græske Tekst ved Siden af Vulgata og tag Hensyn til begge to. Det er utroligt, hvor de kaster Lys over hinanden, og hvor meget der saa at sige bliver ufuldbaarent, naar man kun holder sig til den ene. Det vil da lidt hænde, at man ikke rigtig faar fat i Sagens Kerne eller i alt Fald ikke faar alt med, og som min gamle Lærer, Kardinal Satolli, udtrykte det, narrer Menigheden for en Del af dens retmæssige Eje. Det er som med Stereoskopet; de to Billeder gengiver hvert for sig ganske rigtigt samme Syn, kun med en næsten ukendelig Forskydning. Og alligevel, sæt dem blot i Kassen og se paa dem begge to paa en Gang — ah! hvor livagtigt!

Det er ikke nogen Kritik af Vulgata, der et Vidunder af Oversættelse. Men intet menneskeligt Sprog og intet menneskeligt Ord kan faa alt med. Det kan kun det Ord, der var i Begyndelsen og var hos Gud og var Gud. Da det blev Kød, var det en uhørt Fornedrelse. Gengivelsen af evig Sandhed paa menneskeligt Maal er en fortsat Meneskevordelse og uundgaelig Fornedrelse. Men man kan i alt Fald gøre som de, der skaber Idealbilleder. De lægger flere individuelle Billeder med hver sine Afvigelser fra Idealet ovenpaa hverandre og fotograferer dem sammen; Afvigelserne forsvinder i alt Fald til Dels, og Resultatet bliver noget, der dog nærmer sig til Idealet.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Et Brev fra Vincentsforeningens Generalraad til Sekretæren for Lokalaadet oplæstes under Mødet Søndag d. 14. Maj og lød saaledes: Det har glædet os meget at modtage Deres Brev og Aarsberetningen for 1921, som De har været saa venlig at tilstille os. Vi har aldrig tvivlet om Brødrenes levende Interesse for Foreningen, men den Energi, som de har udfoldet i det forløbne Aar, viser tillige, med hvilken Iver de arbejder paa at udvide Rammerne for Foreningens Virksomhed. — Det glæder os ogsaa at høre om de Forholdsregler, som man har taget for at holde Konferensernes Arbejde i god Gænge og gøre vor Forenings Aand og Formaal mere bekendt i de forskellige Sogne. Vi beder Gud om at velsigne Deres Foretagender og at tilføre vor Forening mange nye Medarbejdere til Velgørenhedsarbejdet i Deres Hovedstad. — Gennem den energiske Virksomhed, som udfoldes af Medlemmerne af Deres Konferenser, vil ogsaa andre mere og mere lære at sætte Pris paa de Tjenester, som Vincentsforeningen ganske særligt er kaldet til at yde de arbejdende Klasser, ikke blot paa det materielle Omraade, men ogsaa fra et religiøst, moralsk og socialt Synspunkt. Gennem et saadant Arbejde, der udøves med Omtanke og er afpasset efter Forholdene, i Overensstemmelse med vore Traditioner, haaber vi ogsaa, at det maa lykkes Dem at føre deres Indflydelse stadig videre ud i de forskellige Samfundslag. Det Initiativ, som De fremhæver hos Brødrene, lover godt for Foreningens Fremgang, og vil, naar det bliver udnyttet paa rette Maade af Foreningens Ledelse, være af største Betydning for Konferensernes Virksomhed. — Modtag Forsikringen om min Højagtelse. *D'Hendecourt,*

Præsident for Generalraadet.

Norge. Efter at have opholdt sig et Par Dage paa Gennemrejse i København ankom Norges nye Apostoliske Vikar Mgr. Dr. Smit den 8. Maj til Kristiania, men kun paa et kort Besøg for at forhandle med Biskop Fallize. Det har vist sig ganske umuligt for Mgr. Smit at afvikle sine forskellige Hverv i Holland med det samme, og endnu i Sommer skal han fortsætte sine theologiske Forelæsninger. Biskop Fallize skal derfor beholde Ledelsen af Vikariatet endnu i nogen Tid, men da han er meget svag, har han udnævnt Pastor van der Velden til sin Stedfortræder, mens Biskoppen selv kun lejlighedsvis vil opholde sig i Kristiania. Mgr. Smit er blevet udnævnt til Titulærbiskop af Paralus, og hans Konsekration vil finde Sted i hans Fødeby Deventer i Holland og blive foretaget af Ærkebiskoppen af Utrecht assisteret af to andre

hollandske Biskopper. Den nye Biskop tager samme Navn som den gamle, Johannes Olav, og hans Installation i Kristiania vil sandsynligvis finde Sted anden Søndag i Oktober. Straks derefter foretager Biskoppen en Firmelses- og Visitatsrejse gennem hele Norge.

Rom. Patriarken af Jerusalem Mgr. Barlassina holdt den 11. Maj et Foredrag i Rom om Sionismen i Palæstina. Foredraget paahørtes af en talrig Tilhørerkreds, hovedsagelig bestaaende af Prælater fra alle Lande, deriblandt flere Kardinaler. Mgr. Barlassina betegnede Sionismen som en politisk Organisation af udpræget antikatholsk Art. »Hele Europa«, sagde han, »maa rejse sig og gøre Ende paa den utilstedelige Tingenes Tilstand, der er bleven skabt i Palæstina.«

— Om Forhandlinger og Overenskomst mellem Pavestolen og den russiske Sovjetregering fortælles der stadig, skønt det bestemt er blevet dementeret, og skønt der ikke er sket andet, end hvad »Ugebladet« meddelte i forrige Nummer. Ogsaa danske Aviser bliver ved med de samme Historier. Den Hl. Stols officielle Organ, Osservatore Romano, skriver i den Anledning: »Vi gentager endnu engang, at der ingen Forhandlinger finder Sted mellem Vatikanet og Rusland.« Pavestolen sender Hjælp til dem, der sulter, men Bladet betegner det som fantastisk og grundløst at mene, at Paven derved søger politiske eller religiøse Resultater. Alt, hvad der fortælles i den Retning, er forkert.

— Derimod føres der Forhandlinger med den græske Regering, om Afslutning af et Konkordat, og Forhandlingerne synes at forløbe gunstigt. Man venter snart at se ogsaa Grækenland sende en Gesandt til Vatikanet.

Kirkelig Bekendtgørelse.

I Anledning af den eukaristiske Kongres i Rom, der afsluttes med en stor Højtidelighed Søndag den 28. Maj, henstilles det til de Herrer Sognepræster og Reklorer at mindes dette, f. Eks. ved at holde Højmessens foran det udstillede Alterens Sakramente og slutte med sakramental Velsignelse.

København, d. 28. Marts 1922.

J. Olrik, Provikar.

A.C. Onsdag d. 31. Maj Kl. 8¹/₄. Generalforsamling i Studenterforeningen. Dagsorden: 1. Adm. aflægger Beretning og Regnskab. 2. Meddelelse om K. U. B.; Valg af en Sekretær. 3. Valg af Administratores. — Efter Generalforsamlingen ca. Kl. 9, vil Billedhugger Skikkild holde Foredrag om 3 Billeder fra Italien. Til Foredraget kan Gæster faa Adgang. *Adm.*

Katolsk Syge- og Begravelseskasse af 1867. Hr. Dr. N. C. Schmidt er bortrejst fra 28.-5. til 30.-6. incl. Praxis besørger af: Hr. Dr. Kaltrup-Lassen, St. Kongensgade 83, 2. Konsultation Søndag Kl. 12¹/₂—1¹/₂ og Fredag Aften Kl. 6—7. Telf. 12 208.

Bestyrelsen.

Kirkelig Kalender.

28. Maj. 6. Søndag e. Paaske.	4. Juni Pintse-Søndag.
29. — M. Maria Magdalene af Pazzi, Jomfru.	5. — M. Anden Pintsedag
30. — Ti. Oktavdag.	6. — Ti. Tredje Pintsedag.
31. — O. Angela, Jomfru.	7. — O. Oktavdag. (Tamperfastedag).
1. Juni To. Oktav af Christi Himmelfart.	8. — To. Oktavdag.
2. — F. Ferialdag.	9. — F. Oktavdag (Tamperfastedag).
3. — L. Vigilie. Fastedag.	10. — L. Oktavdag (Tamperfastedag).

Kirkelig Bekendtgørelse.

Paa Anden Pintsedag Kl. 8 Morgen agter Hs. Højærværdighed Provikaren i St. Ansgars Kirke at meddele Firmelsens hellige Sakramente til de voksne. De, som endnu ikke har modtaget dette Sakramente, anmodes om snarest muligt at melde sig der, hvor de er bleven optaget, og at overvære det offentlige forberedende Foredrag i St. Ansgars Kirke **Søndag den 28. Maj Kl. 5.**

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes Mandag den 5. Juni i Selskabslokalet »Columbus«, Aaboulevarden 21, Tlf. Central 3699).

Der afholdes Cykletur til Dragør Søndag den 28. Maj. Cyklister mødes Kl. 9¹/₂ paa Raadhuspladsen (Springvandet). De, der ikke ønsker at cykle, mødes paa Amagerbanen Kl. 10¹/₂. Frokostpakken medbringes. Venner og Bekendte kan deltage. Bestyrelsen.

St. Ansgars Kirke. Onsdag den 31. Maj Kl. 8 slutter Majandagen med Prædiken og Procession, hvori de unge Pigers Forening deltager.

I **Pintsebogen** (2. Udg. 1,50 Kr. indb.) findes alle Bønner til Novenen og den h. Alfons Liguoris smukke Betragtninger.

Valfarten til Haraldsted bliver i Aar Søndag d. 25. Juni.

Gudstjenesten i Provinserne.

Hvis Tiden for Gudstjenester er en anden i denne Sommer end i Fjor Sommer, bedes det venligst meddelt Redaktionen snarest muligt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke Fredag den 2. Juni til de aftalte Tider. Det allerh. Sakramente vil blive udstillet hele Dagen. Hermed ophører Tilbedelsen i Maanederne Juli, Aug. og Septbr.

At vor kære Moder, Svigermoder og Bedstemoder, Enkefru **Mariane Stauning**, f. Hansen Mandag d. 15.-5. er afgaaet ved en blid og rolig Død vel forberedt ved Ki. kens hl. Sakramenter bekendtgøres her ved for Slægt og Venner af hendes Børn og Børnebørn. Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn. Esbønderup pr. Esrom d. 19.-5. 1922.

FREMMEDESPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Aulgariusforeningen og udkommer hver Søndag Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8° V. 5-7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8°, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 23.

Søndag den 4. Juni.

1922.

INDHOLD: Ogsaa Hedningerne! — »Apostlenes Gerninger« — den Helligaands Evangelium. — Et Gravmæle over Biskoppen. — 8 Dage Katholsk Højskole. — Den katholske Kirke og Modersmaalet. — Katholsk Sommerferie. — Hjælp vore Dreng! — Fra andre Blade. — Berigtigelse. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Hørsholm. Roskilde. Irland. — Avertissementer.

Ogsaa Hedningerne!

Paa Pintsedagen hører vi, hvorledes ved den Helligaands Komme 3000 lod sig døbe i Jerusalem. Det var Jøder og Proselyter, d. v. s. saadanne, som fra Hedenskab var gaaet over til Jødedommen, altsaa alle Moselovens Tjenere. Paa anden Pintsedag fortælles os i Epistlen, at Guds Kærlighed rækker længere, hvorledes Verden skal frelses ved Christus. I Cæsarea boede Romeren Kornelius, en Mand, der levede saa godt, som en Hedning kunde leve. Han vidste, at Hedningernes Guder kun var Fantasi, og havde fundet den sande Gud. Og da han en Dag bad til Herren, stod der en Mand for ham i hvide Klæder og sagde: »Kornelius, din Bøn er hørt.« Og den hellige Petrus modtog Befaling til at drage til Cæsarea til Kornelius. Da Apostlen nu kommer ind i Hedningens Hus og ser hele Familjen og alle Husets Beboere samlede for at modtage ham, og Kornelius fortæller ham om sit Syn, da svarer Petrus: »Nu erfarer jeg i Sandhed, at Gud ikke ser paa Personen, men i ethvert Folk er den, som frygter ham og øver Retfærdighed, ham velbehagelig.« Og for Apostlens Sjæl staar i samme Øjeblik Mesteren, som han saa ham den sidste Gang paa Oljebjerget, før han opfor til Faderen. Og han hører igen Jesu sidste Ord: »Gaa ud i al Verden og lær alle Folk og døb dem i Fader, Søn og Helligaands Navn.« Og derfor tager han Ordet og taler til Hedningerne: »I Mænd, Brødre! Herren har

budet os at prædike for Folket og vidne.« Og saa vidner han da om Jesus af Nazareth, som gik omkring og gjorde godt. Det er ham, siger han tilsidst, som »alle Profeterne giver det Vidnesbyrd, at de, som tror paa ham, skal faa Syndernes Forladelse ved hans Navn.« »Medens Petrus endnu taledede disse Ord, faldt den Helligaand paa alle, som hørte Ordet.« Hidtil havde der kun været Frelse i Moseloven, nu viste det sig, at dens Tid var omme, og at Aanden virkede, hvor den vilde. Nu stadfæstedes Herrens Ord om Guds store Kærlighed til Verden, der er saa stor, »at han har hengivet sin enbaarne Søn, for at enhver, som tror paa ham, ikke skal fortabes, men have et evigt Liv«. For alle Mennesker var Guds Søn kommet, for alle var han død. Derfor virkede den Helligaand blandt alle, og med den første Hednings Omvendelse blev Begyndelsen gjort til Opfyldelsen af det gamle Ord i Visdommens Bog: »Herrens Aand har opfyldt Jordens Kreds.«

Pintsefesten er saaledes ogsaa en Fest for Troens Udbredelse, thi det var paa Pintsefesten, at Apostlene fik Mod og Kraft til at begynde deres Gerning, og det var den Helligaand, der med Kærlighed omfatter enhver Sjæl, som førte Hedninger til Kirken. Og den Helligaand virkede i fromme Kristnes Hjerter og tændte i dem den samme Begejstring for Troen, som Apostlene havde, gjorde dem til Missionærer. Hvad er det ikke for en prægtig Skare, den Helligaand har udvalgt sig til sine Arbejdere fra den første kristne Pintsedag af og indtil nu! Vi maa takke Herren ogsaa for dem. Det var Mænd, der som den hl. Petrus dengang i Kornelius's Hus i Cæsarea tænkte paa Herrens sidste Ord om at gaa ud og lære alle Folk og døbe dem. Og saa sagde de med Petrus: »Herren har budet os at prædike og vidne.«

I Pintsehymnen til den Helligaand er der ogsaa en Strofe, som lyder: »Hvor din Guddom straalerej, Vandrere alt ad Mørkets Vej, Er der intet lydeløst.« Med disse Ord bekender vi, hvor stor den Gerning er, den Helligaand udfører. Det er igen det kendte Billede, Hedenskab og Kristendom som Mørke og Lys. Det stammer jo fra den hl. Paulus, der skriver til de nyomvendte: »Forhen var I Mørke, men nu er I Lys i Herren.« Saaledes har den Helligaand fornyet Jordens Aasyn. Kærlighedens Aand kan ikke taale at se Mørke blandt Menneskene. Han sender sit Lys, »hvori alt fornys«. Lad os beundre Guds Kærlighed mod os og mod alle. Da Petrus vendte tilbage til Jerusalem, fortalte han Menigheden der, hvad der var sket i Cæsarea. Og da »prisede de Gud og sagde: Altsaa ogsaa Hedningerne har Gud skænket Bod til Liv.« En Tanke, som for Jøderne var helt ny, at Guds Kærlighed var saa stor. B. J.

„Apostlenes Gerninger“ — den Helligaands Evangelium.

Af Romualdus Galdos, S. J.

Det pavelige Bibelinstitut i Rom udgiver blandt andre Tidskrifter ogsaa et ypperligt Maanedsskrift: *Verbum Domini*, som jeg gerne vil anbefale alle, der har Interesse for bibelske Studier. Det bringer paa sine 32 maanedlige Sider en Mængde Oplysninger til Bibelen af eksegetisk, apologetisk, historisk-geografisk, arkæologisk o. s. v. Indhold. Det er skrevet paa Latin, koster 20 Francs om Aaret og bestilles i *Ponteficio Instituto Biblico, Piazza della Pilotta 35, Roma*. — Efterfølgende smukke lille Afhandling er tagen derfra.

Thisted, April 1922.

Niels Hansen.

Det er et overordentlig træffende Tilnavn, den tyske Theolog *Moritz Meschler* har givet »Apostlenes Gerninger«: *den Helligaands Evangelium*; thi jo nærmere vi betragter dette femte Skrift i vort Ny Testamente, desto klarere bliver det, at dets Hovedindhold er det glade Budskab om den overvældende Indflydelse, som den Helligaand har udøvet med Hensyn til Kirkens Udbredelse.

Dette ses ganske tydeligt lige i de allerførste Ord af Apostlenes Gerninger, hvor det hedder i det første Kapitels andet Vers, at Jesus gav sine Apostle, som han havde udvalgt, *Befaling ved den Helligaand*; de maatte blive i Jerusalem og oppebie *Faderens Forjættelse*, om hvilken de havde hørt af hans egen Mund; de skulde nemlig *døbes med den Helligaand og modtage hans Kraft, som skulde komme over dem* (I, 2.4.5.8.).

Saa ofte omtales den Helligaand alene i selve Indledningen til Apostlenes Gerninger; derfor vil det ikke undre os, naar vi hører, at den hellige Forfatter, St. Lukas, i hele Bogen ikke mindre end 54 Gange udtrykkelig nævner den Helligaand og hans Indflydelse paa Guds Riges Udbredelse.

Denne Helligaandens bestandige Virksomhed er i Apostlenes Gerninger ganske tydeligt fordelt paa tre bestemt adskilte Tidsafsnit eller Perioder: i Judæa, i Samaria og indtil Jordens yderste Grænser, hvilke tre vi nu i det følgende hver for sig vil betragte.

1. »Fra Sion skal Loven udgaa og Herrens Ord fra Jerusalem« havde Profeten Isaias spaaet (II, 3); og efterdi hin Lov skulde bringes Verden af den Helligaand og Begyndelsen ske i Jerusalem, saa var det der, den Helligaand først maatte aabenbare sig, hvilket ogsaa skete paa saa gribende og højtidelig Maade, at denne Begivenhed udmærket kan betegnes som den Helligaands Epifani. Forud kom der som Lyden af et *fremfarende vældigt Vejr*, et Billede paa den Kraft, Aanden vil gaa frem med i Menneskeheden; der viste sig *Tunger som af Ild*, et Symbol paa den Glød og den Renselse, Aanden vilde komme med til Apostlene; og derpaa blev alle *fyldte med den Helligaand*, med hans Kræfter og Naadegaver, saaledes som ingen Helgen — undtagen den allersaligste Jomfru og den hellige Josef — nogen Sinde hverken før eller siden har besiddet; og til Slut begyndte de at *tale i forskellige Tunge-maal, alt som den Helligaand gav dem at udsige det* (II, 1—4).

Og det er herpaa, St. Petrus peger, naar han straks i Begyndelsen af sin Pintsetale siger: »*I Mænd af Judæa og alle I, som bor i Jerusalem . . . det er det, som er talt ved Profeten Joel: Jeg vil udgyde af min Aand over alt Kød* (II, 14—17).

Og som han havde begyndt, saaledes slutter han ogsaa, idet han to Gange henviser til den Helligaand; han formaner sine Tilhørere til at komme til Jesus, som er *ophøjet ved Guds højre Haand og har udgydt den Helligaand*, og da de spørger ham, hvad de skal gøre, siger han: *Gør Bod, lad eder døbe, og I skal faa den Helligaands Gave* (II, 33.37.38).

Hvis denne Petrus's første Tale var den umiddelbare Følge af den ganske særlige Gave paa Pintsedag, erfarede han snart ved en anden Lejlighed, at nu var opfyldt Jesu Christi Forjættelse til hans Apostle (Luc. XII, 11—12), at den Helligaand skulde svare for dem, naar de førtes i Synagoger og for Øvrigheder og Myndigheder. Thi da Petrus og Johannes var ført for de Øverste, Ældste og Skriftekloge i Jerusalem, saa tog den førstnævnte, *fyldt af den Helligaand*, Ordet og talte om Jesus med en saadan Klogskab, Frimodighed og Besindighed, at det var tydeligt

at mærke, at for Apostlene var nu det gamle forbigangent og alt blevet nyt (IV, 5—8).

Og senere, da ikke alene Petrus og Johannes, men alle Apostle blev ført for Raadet, viste de det samme Sind, det samme Mod, den samme Visdom i deres Svar og var alle enige om, at man *bør adlyde Gud mere end Mennesker*. Men hvem var det, der ledede dem? Atter den Helligaand; thi de faa, men fyndige Ord, Petrus og alle Apostlene ved den Lejlighed udsagde, sluttede de saaledes: *Vi er Vidner om disse Ting som og den Helligaand, hvem Gud har givet dem, som adlyder ham* (V, 27—32).

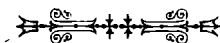
Ja, det er til alle dem, som adlyder ham, at Gud skænker sin Helligaand, ikke alene til Apostlene, men til det hele Kristenfolk. Det ser vi, den første Gang da Petrus og Johannes havde været stillet for Raadet og kom tilbage til deres egne; thi da opløfter alle troende i Endrægtighed deres Røst og udbryder i Bøn til Gud — den første fælles Kirkebøn, Historien har overleveret —, hvorefter *Stedet, hvor de befinder sig, bevæges, og de alle bliver opfyldt med den Helligaand* (IV, 23—31).

Dog var den guddommelige Trøsters Aabenbarelses ikke altid fulde af Mildhed og Husvalse. Den Helligaand er Gud og derfor uendelig retfærdig og overfor den ubødfærdige Synder forfærdelig. Vi hører endog, at han ved en bestemt Lejlighed viste sig saa forfærdelig, at der *kom en stor Frygt over hele Kirken og over alle, som hørte derom* (V, 11). Det var, den Gang de to Ægtefolk Ananias og Saphira ved en bevidst og frivillig løgnagtig Paastand prøvede paa at bedrage Apostlene og med dem den unge Kirke, i hvilken netop dengang den indbyrdes Kærlighed vandt saa glimrende Sejre over Egenkærlighed og Havesyge. *Hvorfor har du løjet mod den Helligaand?* lyder St. Petrus's Ord til Ananias, og til Saphira siger han tre Timer efter lige saa strengt: *Hvorledes er I dog bleven enige om at friste Herrens Aand?* Og begge falder de om for Apostelens Fødder og udaander — et gribende Eksempel paa, hvor »frygteligt det er at falde i den levende Guds Hænder« (Heb. X, 31).

Kirken gik nu frem mellem Frygt og Haab, ledet af den Helligaand og optaget af de Spørgsmaal, der angik

dens Styrelse og Udvikling. Dette ser vi, hvor Talen er om Valget af Diakoner: her kræver den h. Petrus som Hovedegenskab ved de Mænd, som vælges, at de skal være *fulde af den Helligaand og Visdom*; er de allerede det før Valget, maa vi, efter at Apostlene under Haands-paalæggelse har indviet dem til deres Gerning, kalde dem for saare fulde af den Helligaand. Dette passer ogsaa fremfor alle de andre paa St. Stefanus, som var fuld af Naade og Kraft og gjorde Undergerninger og store Tegn blandt Folket. Derfor talte han ogsaa mægtige Ord til de vantro Jøder og revsede deres aandelige Trods med de gribende Ord: *I modstaar altid den Helligaand — som eders Fædre saa og I!* (VI, 3.8. VII, 51).

Stefanus's Martyrdød gav Signalet til den første Kristenforfølgelse, ved hvilken de troende — undtagen Apostlene — spredtes over Judæas og Samarias Egne. Dette betød dog ikke Tilbagegang for Kristendommen; thi hvorhen de Kristne kom, aflagde de Vidnesbyrd om deres Tro, hvilken saaledes udbredtes først i Samaria og siden videre, ud over den hele Verden. (Sluttet).

Et Gravmæle over Biskoppen.

St. Ansgars Kirkes Forstanderskab har foreslaaet, at der over Biskoppens Grav anbringes en flad Ligsten med Biskoppens Billede i hel Figur og omtrentlig Legemsstørrelse i Lighed med de Ligstene fra gammel Tid, hvoraf der findes saa mange her i Landet i de gaafle katholske Kirker. Ligstenen skulde dog ikke være i Flugt med Jordsmonnet, men omkring ved en halv Alen hævet over dette. Desuden skulde Ligstenen være noget skraa — fra Hovedet og ned mod Fødderne — for at Regnvandet bedre kan løbe af.

Jeg har med Glæde optaget denne smukke og passende Tanke og henvendt mig til vor Trosfælle Hr. Billedhugger Windfeld-Schmidt, der med stor Interesse og Iver har

paataget sig Opgaven. Billedhugger Windfeld-Schmidts Navn borger for, at Udførelsen er i gode Hænder. Han har tidligere modelleret et Portrætre relief, der lignede Biskoppen udmærket. Desuden har han, medens Biskoppen laa paa Castrum doloris taget en Dødsmaske af Biskoppen. Endelig er Billedhugger Windfeld-Schmidt kendt fra flere Arbejder navnlig i Sakramentskirken. Han vil nu studere de gamle Ligsten fra Middelalderen, for at Biskoppens Gravmæle kan blive saa meget som muligt i Stil med dem. Derved vil den Tanke, som altid besjælede vor hensevede Biskop, faa et klart Udtryk ogsaa i hans Gravmæle nemlig at knytte den nøjeste Forbindelse med den danske katholske Middelalder.

Paa den anden Side vil det paatænkte Gravmæle ogsaa pege ud imod Fremtiden, den Fremtid, som vor kære afdøde Biskop elskede, og som han velsignede i sin Død. I og for sig kan man nemlig sige, at en saadan flad Ligsten med et Reliefbillede mere hører hjemme i en Kirke end paa en Kirkegaard. Men dette kan netop tjene til at minde os om, at vi bør stræbe hen til en Gang at faa den Domkirke rejst, som vor gamle Biskop saa tit talte om, den Domkirke, hvori hans Grav har sin rette Plads, og hvori ogsaa Ligstenen fuldtud vil passe.

Naturligvis vil Gravmælet komme til at koste ikke saa lidt, men jeg er overbevist om, at mange gerne vil bidrage til det. Bidragene bedes indbetalt paa Postkonto 1471, Det Apostoliske Vikariat, og det bedes bemærket paa Indbetalingskortet, at Pengene er til Gravmælet over Biskoppen. Skulde der indkomme for meget, vil det overskydende Beløb blive anvendt i Missionens Tjeneste.

Der er udgivet et Mindebillede over Biskoppen, der faas i Katholsk Boghandel og rundt om hos Præsterne. Det sælges for 25 Øre Stykket, og Overskuddet ved Salget vil blive anvendt til Fordel for Gravmælet.

Bredgade 64, København d. 27. Maj 1922.

J. Olrik,
Apostolisk Provikar.

8 Dage Katholsk Højskole.

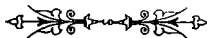
Allerede længe har Bestyrelsen for Katholsk Højskole tænkt paa engang at arrangere et samlet Kursus paa 8 Dage, i Lighed med de 8 Dages-Kursus, der holdes om Sommeren paa en Del af de grundtvigske Højskoler. Det var vanskeligt at finde et passende Sted, men nu har Vallø Højskole gæstfrit aabnet sig for os, og nu i Sommer, den 2.—9. August, skal det endelig blive til Virkelighed.

En nøjagtig Plan for disse 8 Dage kan endnu ikke gives, men jeg maa i Dag nøjes med Meddelelsen om, at Kursuset finder Sted. Det bliver en udmærket Maade at holde Sommerferie paa. Højskolen ligger i en dejlig Egn nærved Vallø Slot, ikke ret langt fra Stranden. Men det er naturligvis ikke noget Badehotel, vi indbyder til, men det kommer til at foregaa under ganske jævne Forhold. — Hver Morgen vil der blive holdt Messe, og i Dagens Løb bliver der holdt to eller tre Foredrag; et Par af Eftermiddagene vil gaa til Udflugter. Vi haaber paa et fornøjeligt Samliv og et rigt aandeligt Udbytte.

Dermed er ogsaa sagt, hvad vi vil med dette. En lille Flok Katholikker skal kunne leve 8 glade Dage sammen, og samtidig faa lidt aandelig Løftelse og Glæde ud af det. Ja, jeg venter mig egentlig endnu mere af det. Jeg venter mig ogsaa en Fornyelse af vor katholske Højskole og i Tidens Løb en Fornyelse i hele vort katholske Liv herhjemme. Men det skal der Tid til, foreløbig har vi kun de otte Dage for os.

Hvem kan deltage? Alle, der vil være med til det, jeg her har skitseret. Den eneste Betingelse er, at vedkommende skal være fyldt 18 Aar. Prisen bliver 30 Kr. for hver Deltager foruden Udgiften til Rejsen og til Udflugter; de 30 Kr. er altsaa Betaling for Kost og Logis og Foredrag i de otte Dage. Men — der bliver kun Plads til 30 Deltagere. Derfor maa de, der vil med, snart melde sig til undertegnede, som ogsaa gerne giver alle nærmere Oplysninger.

Bernh. Jensen.

Den katholske Kirke og Modersmaalet.

(Fortsat.)

III. Sprogfejlenes Kilder.

Skal et Onde kunne hæves eller udryddes, saa maa man først se efter, hvor dets Rødder er, og af hvilken Art de er, og saa overveje, med hvilke Midler man skal angribe dem.

Vil man opsøge alle de Kilder, som leverer Materiale til den store Strøm af Sprogfejl og Sprogfuldkommenheder, og fylde dem, saa maa man følge enhver Strøm og snart gaa til venstre og snart til højre til Sidefloderne og igen til deres Sidefloder og Smaabække, indtil man naar Kilderne.

Man vil da snart sande, at den store Strøm stammer fra tre Hovedstrømme, der hver især deler sig og atter deler sig; og har vi saa fundet Kilderne og undersøger dem, saa finder vi, at det forholder sig med Sprogfejlenes Kilder, som med enhver Vandkilde. En dobbelt Aarsag, nemlig en positiv og en negativ, driver Vandet fra Bækken frem — paa den ene Side Trykket fra oven, og paa den anden Side Vandets Mangel paa Evne til at modstaa dette Tryk. Denne Dobbeltaarsag har Fr. Kùpferle saa smukt angivet (jeg har nemlig lige læst Ugeblad Nr. 19 og føjer disse Sætninger til), idet han siger:

1) »I første Række maatte vi her fremhæve den *kristne Religions ophøjede Natur*. Den bygger jo paa Aabenbaring fra og om en anden Verden, som vore Sanser ikke kender, og vor Tanke kun stykkevis, kun i Spejl og Gaadebilleder, kan fatte, og som Sproget derfor kun ad Omveje kan finde Betegnelse for«. —

2) »Gud har truffet den Ordning, at der skal være Mellemmænd mellem ham og Menneskene i Almindelighed. Nu har disse Mellemmænd *ikke altid lige stor Evne til sproglig Fremstilling af deres Budskab*.«

Ved systematisk Opsøgen af Sprogfejlskilderne vil vi erkende deres Natur i tre Hovedvandaarer, naar vi betragter

a) Forholdet mellem den menneskelige Tanke og Sprogets Udtryk herfor,

b) Opbygningen af det menneskelige Sprog i Almindelighed og i Forhold til ethvert Modersmaal i Særdeleshed,

c) Forholdet mellem Sproget og dets praktiske Anvendelse i de konkrete Enkeltheder.

a) Det første og vigtigste ved Brugen af Sproget er den rigtige Fremstilling af Tankerne gennem Sproget. Sproget er ikke en Ting for sig, men kun et Middel til Fremstilling af Tankerne. Tanker og Sprog hører sammen som Sjæl og Legeme, og man kan her anvende det bekendte Ordsprog: *Mens sana in corpore sano*. Tanken og det udvendige Udtryk for Tanken — den sproglige Sætning, skal saa *fuldkommen* som *mulig*, (en alsidig Harmoni kan ikke altid opnaas, specielt ikke ved Fremstilling af Aabenbaringens hemmelighedsfulde Sandheder) harmonere med hinanden og gensidig hjælpe og støtte hinanden. Mangler en af disse to Ting, saa har vi her en af de rigeligste Kilder og det en tredobbelt Kilde til sproglige Ufuldkommenheder.

Fattes der Klarhed i Tanken, saa gaar denne Uklarhed over paa Sprogets Omraade. Fra denne Kilde stammer hovedsagelig de uklare, utydelige, tvetydige Udtryk og Talemaader. I dette Tilfælde er det ikke saa meget Ukendskaben til Sproget, der er Skyld i Fejlene, men meget mere en Mangel paa Tænkeevnens Omraade, hvad enten den nu skyldes aandelig Indskrænkethed eller Mangel paa nødvendig Uddannelse eller Mangel paa Energi.

Fattes der nødvendig Overensstemmelse mellem Tanker og Udtryk, saa opstaar ogsaa, trods den ellers gode Vilje og det ægte katholske Sindelag, Misforstaaelser, uønskede hæretiske Vendinger og lignende ubehagelige Ting, der paa deres Side igen har Forstemthed og nyttige Disputer og Ordfægterier til Følge.

Fattes der den nødvendige Uddannelse i Sproget, saa vil derigennem paa den ene Side Tankens Klarhed blive indskrænket. Hvis et andet Sprog, som man behersker, staar til Raadighed, og man saa oversætter den færdige Tanke, saa ligger deri, som man straks ser, den tredje Kilde af Fejl, nemlig Fremmedordene og de fremmedsproglige Vendinger i Landets Sprog, som f. Eks. Latinismer, Germanismer, Gallicismer, og flere andre sproglige Billeder,

som, selv om ogsaa Tanken er rigtig gengivet, dog af Landets Børn maa opfattes som Fremmedlegemer i deres eget Sprog og føles som Sand mellem Tænderne.

Men paa den anden Side, og især naar intet andet Sprog staar til Raadighed, kan Tanken, selv om den i og for sig er klar, ikke blive klart fremstillet, i hvert Tilfælde ikke ret komme til Udfoldelse, fordi den paa Grund af Mangel paa de nødvendige Udtryksmaader ligesom er indeklemmt fra alle Sider; søger den nu, maaske paa Grund af Embeds-pligt, at trænge sig frem, saa opstaar naturligvis alle Slags forfejlede »Sidespringvand«. — Er nu Tanken allerede uklar og ovenikøbet ogsaa Sproget mangelfuldt, saa frembyder Produktet af begge en »Ørenydelse« for de Indfødte, som naar en gammel daarlig Kærre rumler over en ujævn Gadebrolægning.

Den første Kilde af Fejl kan kun stoppes gennem tilstrækkelig Dannelse, parret med den nødvendige Vilje-energi ved Tænkearbejdet. For at standse den anden Kilde maa man gøre sig fortrolig med de materielle Hjælpekilder i Sproget, især Ordsfattene og Formrigdommene. Den tredje Kilde, der er som en Dobbeltkilde, bliver kun bragt til at udtørre, naar man tænker paa hint Sprog, i hvilket man skal tale eller skrive, og idet man (i det mindste saa længe man endnu ikke behersker Sproget) ikke tænker i Telegramstil, men i velformede Sætninger udtænker, hvad man har at sige; ved Skriven kommer det jo ganske af sig selv. Gennem de fremmedsproglige Udtryk og Talemaader forraader den Fremmede sig altid som saadan, i hvert Fald overfor Sprogkendere, medens »Kærren paa den ujævne Brolægning« forraader sig for enhver paa lang Afstand.

b) Lad os nu nærme os Idiomet, det menneskelige Sprogs »Legeme«. Som man i det menneskelige Legeme kan skelne to forskellige Ting, nemlig paa den ene Side Skelettet, som støtter og bærer den hele Bygning og holder det i den rigtige Stilling, og paa den anden Side Kødets og Blodets og Tilbehøret, som meddeler Figuren den ydre Fuldendelse, saaledes ogsaa med Sproget. Skelettet i Sproget er Grammatikken, den grammatiske Korrekthed, og den ydre Skønhed, »Figuren«, ligger i de gennem *Taleorganet* frembragte rigtige Sætninger.

For at naa den grammatiske Korrekthed, er igen tre forskellige Ting nødvendige:

1) den rigtige Anvendelse af de lexicologiske Hjælpe-midler, altsaa Ords-kattene som første Ophbygningsmateriale, »materia prima« paa en vis Maade,

2) rigtig Anvendelse af Formdannelsen,

3) rigtig Anvendelse af Sætningslæren; altsaa igen en tredobbelt Kilde til Fejl.

Den grammatiske Ukorrekthed er hovedsagelig den, hvorved den Talende henriver Tilhørerne til Latter og fremkalder Spotten, hvis der findes Spottere blandt disse. Her kan grundig Hjælp selvforstaaeligt kun fremskaffes ved flittigt Studium af Grammatikken. Hvad der hører til Frembringelsen, Udtalen af de færdige Sætninger, saa er (endskønt dette lyder paradoksalt, fordi mange Mennesker anser Udtalen for en Biting og mener, at det frem for alt kommer an paa den grammatiske Korrekthed) den forkerte Udtale Hovedaarsagen til, at man mange Gange ikke rigtig forstaaer Taleren, eller ogsaa ofte slet ikke forstaaer ham.

Blandt de Elementer, hvoraf Udtalen sammensættes, Lyde, Akcent, Toner, er den rigtige Akcent langt den vigtigste, den falske Akcent det, som støder mest.

Lad os af denne nye tredobbelte Fejlkilde først fremdrage Akcenten. For at overbevise sig om Akcentens store Vigtighed, saa lad os en Gang forsøge at sætte Akcenten i et *Ord* paa en urigtig Stavelse, eller i en *Sætning* at sætte 2 eller 3 falske Akcenter. Ikke alle Akcenter har den samme Vigtighed. Man skelner mellem Ord- eller Gloseakcent og Sætningsakcent. Ordakcenten er den vigtigste, og naar i et Ord Hovedakcenten er rigtig, saa vil Biakcenten (i længere Ord) saa temmelig af sig selv underordne sig paa rigtig Maade. I enhver Sætning har igen et eller andet Ord Hoved-Sætnings-Akcenten, der skal rigtig indsættes og bringes i det rigtige Forhold til Biakcenterne, med Henblik paa, om Sætningen skal være bejaende resp. stadfæstende eller spørgende eller udraabende, eller paa hvilket Tankeelement Hovedeftertrykket skal lægges. Den falske Ordakcent gør de Ord, hvorom det drejer sig, eller de Sætninger, hvori de staaer, næsten helt uforstaaelige;

den falske Sætningsakcent gør dem naturligvis ikke *altid* uforstaaelige, men dog altid til et sprogligt Kuriosum, som Tilhørerne vil trække paa Skuldrene ad.

Et andet meget vigtigt Element i Sproget er Udtalen af Lydene, egentlig det grundlæggende Element og det som logisk set burde staa paa første Plads, hvis jeg ikke havde foretrukket først at omtale Akcenten paa Grund af de større Ødelæggelser, denne kan anrette.

De vigtigere Lyde, i hvert Tilfælde de vigtigere naar det drejer sig om at faa en rigtig og let forstaaelig *Udtale* og at undgaa Uforstaaeligheder og Misforstaaelser, er Konsonanterne, trods det at de i Ordnes Bygning, saaledes som deres Navn ogsaa antyder det, er at betragte som Biting og ligesom kun lyder med. I Ordene spiller Konsonanterne en lignende Rolle som Tegnsætningen i Sætningerne, kun at Konsonanterne er endnu vigtigere end Sætningstegnene. En Tale uden Punktummer, Kommaer o. s. v. uden de Pauser, Tonefald etc., som antydes gennem disse Tegn, vilde være ganske uforstaaelig; ligeledes i Ordene, naar det kniber med Konsonanterne. Konsonanternes Vigtighed stiger i høj Grad ved de skrevne Ord. Et Ord skrevet med bar Vokaler uden Konsonanter er ikke til at læse, hvorimod et Ord skrevet af bar Konsonanter uden Vokaler ret vel er til at læse, som det forøvrigt bevises af det hebraiske Skriftsprog og den meget brugte Praksis m. H. t. Afkortninger i vort eget Sprog.

Den fejlagtige Udtale af Konsonanterne gør allermost ondt i Ørerne, og den bliver ogsaa opfattet af enhver, selv af de udannede i Folket, som meget ubehagelig. Det er det, som rigtig skurrer. Man behøver kun at tænke paa, hvorledes det virker, naar i Fransk Begyndelses-»S« udtales blødt, naar i Tysk det bløde »S« udtales skarpt eller som »sch«, naar i Dansk udtales »ch« eller »sch« for »g«. Konsonanterne er det befæstende, bærende Element ved Lydytringerne. Den nøjagtige Udtale af disse, ved ordentlig bevægede Taleorganer, gør Sproget klart, tydeligt og forstaaeligt, selv ved forholdsvis svage Stemmer; en unøjagtig, ligegyldig Udtale af Konsonanterne derimod gør hele Sagen hul, udvisket, vækker det Indtryk, som havde man Vælling i Munden, og gør Talen — i hvert Fald i

større Rum — uforstaaelig selv ved stærke Stemmer. Paa den defekte Udtale af Konsonanterne kender man først og sikrest den Fremmede, selv om denne ellers taler flydende.

Vokalerne er paa den ene Side vel Hovedopbygnings-elementet i Ordet, men paa den anden Side igen ogsaa det udvidelige, flydende Element, der først maa bringes i faste Former gennem Konsonanterne. I mange Sprog er Vokalernes Værdi (hvad enten det gælder den Værdi, der opstaar gennem de forskellige Stillinger og Kombinationer som Sprogværktøj, eller det gælder Værdien af »korte« og »lange«) ikke en Gang nøjagtig fastslaaet, og den veksler mange Gange fra den ene Provins til den anden, mange Gange endog fra den ene By til den anden. Den defekte Udtale af Vokalerne gør sig særlig bemærket i Dialekterne og Provinsialismene. I store Kredse møder man den defekte Udtale af Vokalerne med en vis Tolerance, naturligvis forudsat at Ukorrektheden ikke fører til Lemlæstelser og altsaa til »Ikkegenkendelser« af Ordene, men for Prædikestolen duer disse Provinsialismer ikke, heller ikke for Provinsprædikestolene, dertil holder Folket Prædikestolen for hellig, medens de dannede spottende trækker paa Smilebaandet.

Ved Udtaleelementerne kommer efter Lydene og Akcenten Tonen. Tonen spiller i de i Europa brugte Sprog ikke en saa eminent vigtig Rolle, som den gør det i de saakaldte Tonsprog, hvor en Ændring af Tonen ogsaa hidfører en Ændring af Ordnes Betydning, og hvor en falsk Tone ligeledes, og det ufejlbarligt, medfører en falsk Betydning, eller endogsaa bevirker, at det defekte Billede overhovedet ingen Betydning, ingen Fornuft rummer. I de »europæiske« Sprog er Tonen i Sammenligning med Lydene og Akcenten, omtrent altid en Biting, men paa ingen Maade overflødig, den er et forskønnende Tillæg, der maa være til Stede og ogsaa bør være rigtig, og som ligeledes hidrager ikke lidt til, at Sætningen klinger godt og let forstaaeligt for Tilhørerne. Men er den ikke ganske rigtig, saa ødelægger den dog derfor ikke straks Forstaaeligheden af Talen, kan dog ved Vedvaren fremkalde Kedsomhed hos Tilhørerne gennem paafaldende Isotoni, og kan dog ogsaa mange Gange virke interessant.

Ordtonen betinges af Akcenten, og man kan sige, at naar Akcenten er rigtig, saa vil Ordtonen ogsaa i al Almindelighed være rigtig.

Ved Sætningstonen eller Sætnings»melodien«, hvis jeg tør udtrykke mig saaledes, er Sagen sværere, det er igen et Omraade, hvor den fremmede Nationalitet og Provinsen vil aabenbare sig, naar den talende ikke behersker sig stærkt. Tonen eller Melodien gør, at man ved ellers ganske korrekt Sprog stadig kan skelne f. Eks. Franske, Tyske, Rinlændere, Sønderjyder, Fynboer. Har derimod nogen bragt det saa vidt, at ogsaa Tonen, Melodien, er, som den skal være, saa hedder det, »Han taler uden fremmed Akcent« (accent étranger). Sprogkorrekthed, der indeholder alt, ogsaa det rigtige Tonefald, er det, hvorved de Fremmede aftvinger Landets Børn Højagtelse, og det Højagtelse uden Forbehold, og det skal den katholske Prædikant søge at naa, for i Kristi Tjeneste at søge at yde saa meget og saa fuldkomment som muligt. »Lad eders Lys lyse for Menneskene, saa at de kan se eders gode Geringer og prise *Faderen*, som er i Himmelen.«

c) Selv om Sjælen og Legemet sammenholdt med hinanden vil harmonere, saa er dette dog ikke tilstrækkeligt for Offentligheden. Naar Mennesket vil vise sig for Offentligheden, saa maa det ogsaa have Tøj paa, Tøj, som er passende for dets Stand, og som passer for de forskellige Beskæftigelser og forskellige selskabelige Lejligheder. Paa lignende Maade gaar det med Sproget, det maa ogsaa, naar det skal være rigtigt, hylle sig i et passende Gevandt efter det Sted, hvorpaa det skal optræde. Saa kommer vi æltsaa til Spørgsmaalet om Tilpasning, Værdighed, Elegance.

Tilpasningens Spørgsmaal er fremfor alt et praktisk Spørgsmaal og samtidig et Spørgsmaal af højeste Betydning, saa vigtig, at for denne maa Sprogets fuldstændige Korrekthed undertiden træde tilbage. Naar man taler, saa taler man nemlig først og fremmest for at blive forstaaet, og man skal først og fremmest stræbe efter at blive forstaaet saa godt som muligt. Saaledes maa man f. Eks. tale anderledes til Børn end til Voksne, anderledes til Katholikker end til Anderledestroende og Konvertitter, anderledes til en lille Tilhørerskare end til en stor, anderledes i et lille Lo-

kale end i en stor Sal eller Kirke, anderledes naar Akustikken er god, end naar den er daarlig. Hvorledes man i hvert Tilfælde skal tale, maa frem for alt enhver Taler sige sig selv efter sin egen Erfaring og sin praktiske Forstand, dog kan undertiden Fingerpeg fra andre, særlig fra Tilhørerne, være til stor Nytte, thi Tilhørerne kan slutelig i de fleste Tilfælde selv bedst vide, om de har forstaaet rigtigt og godt.

At Sproget ogsaa maa svare til *Værdigheden* af Genstandene, Lokalet eller den højtidelige Anledning kan enhver indse.

Om Kristus kan man ikke tale paa samme Maade som den, hvorpaa man fornøjer Tilhørerne med Historier og Anekdoter fra Helgenernes Liv, og om Helgenerne kan man ikke tale paa samme Maade som om andre Personligheder eller om Politik og Husholdning; i Kirken og frem for alt paa Prædikestolen kan man ikke tale som i Skolen eller i en Foredragssal eller i en Forsamlingssal. Spørgsmaalet om Sprogets Værdighed er igen et Spørgsmaal til den praktiske Fornuft, men ogsaa for største Delen et Finsølelsens Spørgsmaal, et Taktens Spørgsmaal, et Spørgsmaal af religiøs Tro og Overbevisning. I dette Spørgsmaal er det endnu sværere end i alle de foregaaende at give Vejledning for andre, hvilket dog ikke udelukker, at aabenbare Anstød mod Værdigheden ikke skal kunne paatales paa rette Sted og paa sømmelig Vis.

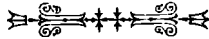
Hvis jeg endnu skulde sige et Ord om Sprogets Elegance, saa kan jeg ikke gøre det bedre end at gentage Kùpferles Ord: »Det skulde aldrig gaa af Minde, hvor stærkt det *subjektive* Element i al Skønhedssans er.« — »Hvad den ene finder kønt, kan være grimt for den anden og omvendt.« — »Smaalige Naturer kender kun deres egen Smag, men overlegne Naturer respekterer ogsaa andres.« Men der gives dog ogsaa paa dette Omraade almindelig anerkendte gode Forbilleder og ligeledes Taler og Vendinger, der efter den almindelige Dom gælder for mindre smagfulde og rigtige. Den Fremmede, særlig Begynderen i Landets Sprog, finder det svært at drage det rigtige frem, og derfor vilde det være en Opgave, der er Tak værd,

naar Sagkyndige vilde pege paa de bedste Forbilleder i den gamle og nye Tid.

Som man ser, ligger der en meget stor Mark til Bearbejdelse for Hr. »Dansker«, eller hvem det nu skal være, der skal foretage Udrydningen af »Sproghlomsterne«. Forhaabentlig vil en rig Høst af Sproghlomster blive bragt ind til Opmuntring og Belæring for Læserne, til Bedste for den katholske Kirke i Almindelighed og specielt i Danmark. Man skal blot ikke afskære Sproghlomsterne med alt for sarsl Haand, men om muligt søge at udrydde deres Rødder, saa at de ikke mere skyder i Vejret, og saa at Arbejdet ikke er forgæves.

(Fortsættes.)

P. Wolff, Haderslev.

Katholsk Sommerferie.

Intet er mere opdragende for Katholikker i et Missionsland end at se Katholicismen paa de Steder, hvor den udfolder sig uden Tryk af Penge eller ydre Forhold.

K. K.s Rejsebureau har muliggjort, at selv jævnt bemidlede Trosfæller (og andre) i Sommer kan faa Lejlighed til at tilbringe en *katholsk Ferie*.

De fleste, der rejser til et Sommerpensionat, giver dog et Par Hundrede Kr. ud; hvorfor saa ikke forene det behagelige ved en Rejse med det rige katholske Udbytte og den sjældne kunstneriske Nydelse, de berømte *Passionsspil* i *Oberammergau* byder. For omkring 200 Kr. kan De fra ca. 16.—21. Juli rejse derned over Berlin og München paa bekvem II Kl. med Spisevogn i Tyskland. I Tilgift faar De en Udflugt gennem en af Bayerns skønneste Egne. Er De mere beslaet, kan De ofre 500 Kr., faar De i Tilgift 8 Dage i nogle af Sydtysklands herligste Byer som *Rotenburg o/T.* — De kender dem fra første Del af Johs. Jørgensens »Rejsebogen«.

Falder Deres Ferie lidt senere, og kan De ofre 500 Kr., bør De tage med til *Lourdes*; De kommer over *Paris*, hvor De faar Messe i *Notre Dame* og i *Sacré Coeur* — Basilikaen paa *Montmartre*; med underjordisk Bane turer De Paris igennem, besér Kirker og Monumenter, Boulevarder og Parker. De faar Biltur til *Fronten*, og paa Hjemvejen

besøger De Belgiens herlige gamle Byer, som Johs. Jørgensen har beskrevet. De ser det genrejste *Louvain*, det gamle *Gand* og *Brüges* Kanaler og »Béguinehuse« — alt paa godt 12 Dage; deraf 4 Dage i Lourdes mellem Pyrenæernes Tinder. Tillader Deres Portemonnaie det, saa vælg den længere Lourdesrejse, som byder paa 3 Dage i Paris, 4 Dage i Mirakelbyen og Hjemtur gennem Troubadurernes sagnrige *Provence*, langs det azurblaa Middelhav med *Nizza*, *Cannes* og *Monte Carlo*. De faar nogle Dage i det historiske Genua og ved den bedaarende, palmegroede italienske Riviera; Hjemturen gaar gennem Norditalien, hvor Milano besøges, og over Svejts (Sejlads paa den grønne Vierwaldstättersø) og op langs Rhinen, som be-sejles et langt Stykke. — 20 vidunderlige Dage og det halve Europa for kun 700 Kr.

Men er De Velhaver — kan De een Gang i Deres Liv ofre 1500 Kr. — og har De høstet Udbytte af vor store Digtets Bøger, saa maa De fra sidst i September med paa 6 Ugers Valfarten til Kirkens helligste og Jordens dejligste Egne i Italien. De maa besøge *Genua*, *Pisa*, *Siena*, *Firenze*, bestige *Alvernerhjerget*, valfarte til *Assisi*, dvæle en Uge i *Rom* og se alt fra Katakomberne til Peterskirken, De maa op til St. Bengts *Monte Cassino* og *Santa Lucias Napoli*; De faar *Pompeji* og den blaa Grotte paa *Capri* med i Købet og hele Kysten ved *Amalfi* og *Sorrento*, alle Kunstneres Paradis.

Paa Hjemvejen ser De det oldkirkelige *Ravenna* og det kanalrige *Venezia*, og Op- og Nedvejen giver Dem *Köln*, *Rhinen*, *Svejts*, den italienske Front og *München* i Tilgift!

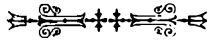
25 Helgenskrin, 18 Museer med Verdens dejligste Kunst, 23 Byer, utallige Bjerglandskaber, Middelhavet og over 100 Kirker — alt under kyndig, gejstlig Vejledning! Er De ældre, og kan De ikke overkomme Strabadser selv i Vogn eller paa Muldyr, hviler De, mens Resten stiger i Højden. Kan De ikke være med hele Vejen, rejser De bekvemt hjem fra Rom i direkte Tog og betaler kun halvt.

Men De maa skynde Dem at tegne Dem; disse Ture er saa gode og saa billige, at mange allerede har henvendt sig til os. Vi maa slutte Tegningen 14 Dage før hver Tur — altsaa, skynd Dem! I *V. Voldgade 115*³ vil De hver Aften fra 6—7 kunne faa trykte Prospekter og mundtlige Oplysninger. Vi besøger alt for Dem (ogsaa Pas), saa De har ingen Bekymringer. De faar gode Hoteller, II. Kl. Tog, rigelig og god Mad, og alt er forberedt paa det omhyggeligste. Selv ældre Folk bør ikke ængstes for at tage med; paa Paaskerejsen til Köln deltog en 72aarig Herre! Sproget er ingen Hindring, da vor Fører

taler de paagældende Landes Sprog flydende. Nu gælder det om, at danske Katholikker benytter Lejligheden.

Vi udsætter nogle *Præmier* for Tegning af Deltagere til den store Tur (vi kan kun tegne ganske faa, højst 8 à 10 endnu); idet enhver, der tegner 5 *Deltagere*, faar 100 Kr. i Præmie. Her er et Arbejde for vore Foreningers Bestyrelser: agitér!

Christopher.

Hjælp vore Drengene!

Solen er gaaet af Hav — Hornets æggende Toner har vækket Lejren til en ny Dag — en ægte Sommerlejrdrag med Dug over Græsset og en let Brise over Vandet. De indsuger med Velbehag den friske Morgenluft, disse »Stenbroens Drengene« — her er ingen Automobilers Tuden, Sportvognsklemten, men her er Fuglenes Kvidren.

Den hl. Messe er forbi, Morgenmaden er sat til Livs — nu ligger Dagen for, med Arbejde, Idræt og Leg. Vagt-patrouillen henter Vand, skræller Kartofler, henter Proviant, andre drager til Skovs for at spille Fodbold, bygge Hytter, springe o. s. v. indtil Fløjten lyder og alle gør sig klar til at gaa i Vandet. Et Øjeblik efter staar Skumsprøjlet om alle Drengene, der svømmer om Kap og dykker, de udkæmper Søslag og spiller Vandpolo — et smukt Billede af Ungdom og Friskhed, af en ægte Livsglæde befriet for alle Baand. —

Efter Middag — holdes Siesta, den sværeste Time paa Dagen, fordi Gutterne skal holde sig i Ro, sove til Middag, skrive hjem, læse el. lign., og derefter gaar det atter løs med Øvelserne. Sveden perler, og Ansigterne brunes af Sol og Vind. Der er Spænding og drenget Kampglæde, her er der Tumbleplads for Fantasien, her er man ikke indespærret i en kultiveret Dyrehave. — Nej, Drengene føler sig som Ørkenens Behersker eller som den store Chingangook, der strejfer over den uendelige Prærie. — Lykkelige Drengene, I som i Lejrene, fandt Jeres Drengetids forjættede Land, hvor I helt kunde være det, I helst vilde være, nemlig: Drengene!

Flaget er strøget, og mens Røgen stiger til Vejrs fra Lejrbaalet og Flammerne kaster deres flakkende Skær over Drengenes Ansigter gaar Tankerne paa Langfart, de mindstes vel hjem til dem derhjemme i den larmende

Storstad, de ældres ind i Fremtiden, hvor Livsgerningen venter.

— — —
 Og her vil jeg slippe Drengene og vende mig til Dem, der læser dette, og sige til Dem: Kom os til Hjælp i vor Kamp for Danmarks katholske Dreng. Lejrtiden nærmer sig, vi vil prøve at styrke dem fysisk og moralsk, hjælpe dem til at finde en glad Ungdomstid, fuld af glade Minder, men De maa hjælpe os dermed! Giv af et glad Hjerter Deres Gave til Arbejdet.

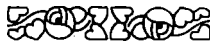
Send den til undertegnede; eller send mig et Kort eller ring til 8742, saa henter vi Gaven.

Kaj Lundby,

Tropsfører i H. K. D.
 Vendersgade 29¹. Kbhn. K.

Tropsfører Lundby, der her beder om Hjælp til sine Dreng, har anmodet mig om at anbefale hans Bøn. Det gør jeg med Glæde, og det er mit Haab, at Ugebladets Læsere ikke lader Spejderne blive skuffede ved denne Henvendelse.

Red.

Fra andre Blade.

— — —
 Pastor *Frederiksens* lille Artikel »Den store Reformator« i Ugebladets Nr. 4 er aabenhart faldet adskillige for Bryttet. Den gengives bl. a. i »Folkerøsten« under Overskriften »Romer-Katholikkerne bliver nærgaaende«. Til sidst skriver Bladet: »Artiklen taler for sig selv og giver et godt Begreb om Katholikkernes Opfattelse af vor Kirkes bedste Mænd.«

— — —
 I samme Blads Nr. 26 citeres der et Par Linjer af Pastor *Günthers* Mindetale over Biskoppen, hvor det hedder: »Vi elsker vore Præster, som forkynder os den hellige Tro, forlader os vor Synd . . .«, og Redaktøren kommer saa med det forbavsede Udbrud: »Præster, der forlader Synder!« — Man forbavses over »Folkerøsten«s Forbavselse. Hvad skal man da sige til Ordene »Hvem I forlade Synderne, dem er de forladte.«

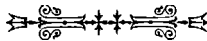
— — —
 »Kristelig Talsmand« skriver i sit Nr. 14 om Palmesøndag: »I den katholske Kirke har Dagen fra gammel Tid været en stor Festdag, hvor der blev foretaget store

Processioner fra og til Kirkerne, hvor Deltagerne bar indviede og af Vievand besprængte Palmegrene, og hvor mange andre, tildels helt barnlige Ceremonier blev brugt. Vi Protestanter finder den Slags Ceremonier overflødige. Vi foretrækker i Aanden at følge med i det Tog, Jesus red i Spidsen for hin Foraarsdag paa Vej til Jerusalem,« — Gør vi Katholikker det da ikke i Aanden? Legenligt kan vi da ikke gøre det; i saa Fald vilde Protestanterne sikkert ogsaa nok være med.

I »Kirken«s Nr. 13—14 skriver Pastor O. Rothe imod den Bestemmelse, at Folkekirkenes Biskopper og Præster med 70 Aar falder for Aldersgrænsen. Han skriver bl. a.:

»Den katholske Biskop, der nylig døde her i Landet, var 88 Aar, og han sad i sit Embede til Trods for sin høje Alder og udfyldte det med Glans. Han var imidlertid, som bekendt, ikke anerkendt af Statsmagten. Hvis det skulde ske — hvad der synes at være Ting, der kunde tyde paa — at den katholske Kirke og ikke blot de enkelte katholske *Menigheder* bliver anerkendte af Staten, da vil den katholske Kirke blive gunstigere stillet end Folkekirken. Den katholske Biskop kan blive siddende i sit Embede, saa længe hans Kræfter rækker, men Sjællands Biskop skal tage sit Tøj og gaa, naar han naar en Funktionærs Aldersgrænse — hvis han ikke faar Lov til at blive med et ydmygt Buk til Tak!

Er det Meningen, at Regeringen arbejder hen paa, at den katholske Kirke og de øvrige anerkendte Trossamfund skal begunstiges forud for Folkekirken og paa dennes Bekostning? Hvis ikke, maa det kræves, at der i de kirkelige Love optages en Bestemmelse om, at Funktionærernes Aldersgrænse ikke gælder for Kirkens Biskopper og Præster.«

Berigtigelse.

Udtrykkene S. 411 »vor Frelser hold, vor Konge god i Alterbordets hvide Brød og Kalkens dyre Purpurflod« og S. 413 »Een er Herren paa Korsets Planke og i Frugten af Akset og Vintræets Ranke« er urigtige; thi Kristus er

ikke i Brød og Vin, men under Brøds og Vins Skikkelser. Andet har selvfølgelig heller ikke været Forfatterens Mening.

København, den 28. Maj 1922.

J. Olrik,

Apostolisk Provikar.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Hørsholm. Søndag d. 21. Maj var en stor Dag for os herude. Den nye Sognepræst for St. Andreas Sogn i Ordrup (hvorunder vi foreløbig hører), Hr. Pat r Günther, sang Højmessen i St. Hans Kapel. At saa mange som muligt var kommen til Stede ved denne Lejlighed er en Selvfølge; men selv de, der var forhindret, fik hilst paa deres Sognepræst; thi efter Messen aflagde Pateren først Besøg hos de nærmestboende Katholikker i deres Hjem, hvorefter Turen pr. Bil gik rundt til alle de spredtboende; den kærkomne Gæst blev selvfølgelig overalt modtaget med stor Glæde. Men en anstrengende Dag var det for Pateren; uafbrudt Virksomhed fra den tidlige Morgen til ca. 10 Aften, herunder en Køretur paa over 30 km. Gid denne Dags Arbejde og alle de gode Ord maa bære Frugt og fremme Livet i vor lille Menighed. St.

Roskilde. I Tilslutning til den eukaristiske Kongres i Rom var det allerhelligste Sakramente udstillet hele Søndagen fra Højmessens Begyndelse til Aftenandagtens Slutning. Der var talrige Kommunioner, og Dagen igennem skiftedes Menighedens Medlemmer til at yde Sakramentet deres andægtige Tilbedelse. Den dejlige Dag sluttede med »Te Deum«.

Irland. Allerede i deres Fastehyrdebrev havde flere af de irske Biskopper, f. Eks. Kardinal Logue, skrevet om Fredsslutningen mellem England og Irland og strengt advaret imod nu at ville bringe Forliget i Fare. Nu har samtlige irske Biskopper udstedt et Fælleshyrdebrev, hvori det hedder: »Ligesom den største Del af vort Folk tror ogsaa vi, at det er det bedste og klogeste for Irland at antage Overenskomsten og at se at faa saa meget som muligt ud af den Frihed, den utvivlsomt bringer — en Frihed, vi ikke har haft i 700 Aar.« I hvert Fald maa alle Voldsgerninger holde op, Sagen kan ikke afgøres med Vaaben. »Dersom de to Partier ikke kan blive enige, opfordrer vi i hvert Fald paa det bestemtteste til at enes om to Ting; for det første at Brugen af Revolveren nu skal være forbi, og for det andet at Valgene skal afholdes i fuldstændig Frihed.«

Kollekt til den h. Grav paa Langfredag.

Aakirkeby	0.85	Tilbedelseskirken	0,00
Aalborg	8.55	Østerbro	0.00
Aarhus	40.72	Køge	6.00
Esbjerg	5.00	Maribo	9.78
Fredericia	36.00	Nakskov	12.00
Haderslev	1.50	Nyborg	0.00
Helsingør	14.90	Nykøbing F.	41.00
Holbæk	4.00	Næstved	7.50
Horsens	15.00	Odense	17.00
Hørsholm	0.00	Randers	11.46
Kolding	10.10	Ringsted	7.75
København:		Roskilde	14.10
St. Aungar	106.45	Rønne	2.45
Rosenkranskirken	30,00	Silkeborg	5.00
St. Anna	26,00	Slagelse	14.75
St. Andreas	49,88	Svendborg	17.45
Sakramentskirken	28.40	Vejle	9.24
St. Knud	0.00		
St. Josef	0.00		
Jesu Hjerter	0.00		
Immaculata	0.00		
		Ialt: 552.83	
		København, d. 10. Maj 1922. Det Apostoliske Vikariat.	

Credo. Maj 1922. Indhold: Marianskt avlatsbrev av Nordisk kyrkofurste. — Sanningen om avlaten före reformationen. — Några minnesord om biskop Johannes. — Lidt om Norges nye Apostoliske Vikar. — En jubilerande missionsförening. — Credos böcker. — Credos post. — Från Credos torn. — Från våra församlingar och föreningar. — Våra katolske hem. — Kyrklig kalender.

KATHOLSK KLUBS ARBEJDSANVISNINGSBUREAU

anmoder herved indtrængende katolske Arbejdsgivere, Chefer og Haandværkere om at indgive Meddelelser om ledige Pladser. Vi har pladssøgende Kontorfolk, Herrer og Damer, Landmand, Kok, Typograf, Barber, Snedker, Maskinarbejder o. s. v. Skriftlige Henvendelser foretrækkes, personlige mellem 6—7.

Bl. Købmandslære paa Landet eller i Provinsen, hvor Kost og Logis faas, søges til en opvakt nykonfirmeret Dreng. Billet mrk. »Lære« modtager Ekspeditionen.

Ung Dame

ønsker Laan Kr. 600.00 hurtigst muligt. Tilbagebetales med mdl. Afdrag + Rente. Sikkerhed ved Kaution. Billet mrk. »Laan« modtager Ekspeditionen.

Alle Bidrag til **Motorcyklfondet** bedes indbetalt paa

Postkonto 147 Det Apostoliske Vikariat.

Ligeledes bedes alle Pengeførsendelser til Vikariatet foretaget paa denne Maade.

St. Andreas Gilde (Ordrup)

Sommerprogram.

Mødet Tirsdag d. 6. Juni aflyst.

Onsdag d. 14. Juni Aftenudflugt (Strandmøllekroen).

Søndag d. 2. Juli Foreningens aarlige Skovtur.

Tirsdag d. 18. Juli Aftenudflugt (Fortunen).

Søndag d. 6. August Udflygt til Hørsholm.

Udførligere Program i næste Nummer af Ugebladet.

Bestyrelsen.

Kirkelig Kalender.

4. Juni Pintse-Søndag.	11. Juni. Hi. TrefoldighedsFest.
5. — M. Anden Pintsedag	12. — M. Johannes af S. Fa- cundo, Bekender.
6. — Ti. Tredje Pintsedag.	13. — Ti. Antonius af Padua, Bekender.
7. — O. Oktavdag. (Tamperfastedag).	14. — O. Basilius den Store, Biskop og Kirkelær.
8. — To. Oktavdag.	15. — To. Christi LegemsFest.
9. — F. Oktavdag (Tamperfastedag).	16. — F. Oktavdag.
10. — L. Oktavdag (Tamperfastedag).	17. — L. Oktavdag.

Rosenkranskirken. Mariakongregationen holder Møde Onsdag d. 7. Juni Kl. 8 Aften. — Søndag den 11. Juni Kl. 8 Fælleskommunion.

Mødeforeningen i St. Ansgars Sogn Tirsdag den 6. Juni Kl. 8¹/₄ læses den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggende.

St. Ansgars Kirke. 2. Pintsedag Kl. 7 stille Messe; Kl. 8 Messe og Firmelse; Kl. 10 Højmesse.

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes Mandag den 5. Juni i Selskabslokalet »Columbus«, Aaboulevarden 21, Tlf. Central 3699).

Eksercitier for Præster.

Fra 4. til 8. Septbr. agter Hr. Pater *Fr. Rauterkus* S. J. at give Eksercitier for Præster i St. Andreas Præstegaard, Ordrup. De, der ønsker at deltage, bedes om i god Tid at sende Meddelelse derom til Pastor Günther i Ordrup.

Det Apostoliske Vikariat.

Christi Legemsfest i Roskilde.

Søndag den 18. Juni.

Kl. 7: Stille Messc.

Kl. 9: Levitmesse.

Efter Messen Procession ad Frederiksborgvej og rundt til tre Altere i St. Maria Hospitals Have. (Sangen under Processionen ledsages af Musikdirektør Sørensen Orkester).

Kl. 12: Middagspause. Forsamlingssalen staar til Raadighed for udenbys Deltagere i Festen; her kan medbragt Mad nydes, og dertil kan faas Sodavand og Kaffe eller The med Sukker og Fløde (20 Øre pr. Kop).

Kl. 2: Møde ved Lourdesgrotten i Hospitalshaven (i Tilfælde af daarligt Vejr da i Forsamlingssalen).

1) *Foredrag* af Pater Boog S. M. M. om »Eukaristien og Freden«.

2) *Sangunderholdning* af Sangforeningen »Vokalion« (Mandskor under Ledelse af Organist A. Kerckhoffs).

3) *Foredrag* af Lehns greve Holstein-Ledreborg.

Kl. 5: Festandagt (med Prædiken) i Kirken.

Anmodning.

Saaframt Gudstjenesteordningen paa Christi Legems Fest bliver en anden end i Fjor, bedes dette i Tide meddelt Redaktionen (sammenlign Side 336 i Fjor).

FREMMEDESPROGTRYKKERIEET »A' HENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 1, Kbh n. V. -- Tlf. Nora 1008 x

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 24.

Søndag den 11. Juni.

1922.

INDHOLD: Apostlenes Tale. — Den eukaristiske Kongres (med 2 Ill.). — Pastor H. Gamél. — »Apostlenes Gerninger« — den Helligaands Evangelium. — Landsforbundssagen. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Haderslev. Svejts. — Avertissementer.

Apostlenes Tale.

Paa Trefoldighedssøndagen hører vi i Evangeliet den betydningsfulde Befaling, Vorherre gav sine Apostle kort før sin Himmelfart, at de skulde gaa hen og lære alle Folk og døbe dem i den hellige Trefoldigheds Navn. Vorherres Testamente har man kaldt denne Befaling. Paa Pintsefesten, da den Helligaand var kommet, begyndte Apostlene at adlyde den, og alle Folk i Jerusalem forbavsedes og sagde: »Vi hører dem tale om Guds store Gerninger i vore Tungemaal.«

Denne Tale om Guds store Gerninger er gaaet ud over hele Verden og har lydt paa al Verdens Tungemaal, som den lyder den Dag i Dag. Og som Apostlene paa Pintsedagen talte, »alt som den Helligaand gav dem at udsige det«, saaledes har deres Efterfølgere talt, og saaledes taler Kirken og dens Forstandere endnu. Og denne Tale, der bæres frem af Apostelsjæle og støttes af Gud Helligaand, er sikker paa Sejren. Som en Sejrsfest har den eukari-

stiske Kongres i Rom formet sig, en Sejrsfest for Jesus Christus i Alterens Sakramente, men tillige som en Sejrsfest for Kirken, der styres af Helligaanden.

Dybt nede under Peterskirken Højalter hviler Resterne af St. Peters martrede Legeme. Maaske har han, dengang han i Aaret 67 blev naglet til Korset, kunnet se frem til det, der skulde ske paa samme Sted i 1922. I hvert Fald har han set det i Troen, dette, at Talen om Guds store Gerninger aldrig skulde forstumme paa Jorden, men trods al Menneskenes Ondskab og Tilbøjelighed til det onde skulde St. Peters Røst til Stadighed lyde og lyde dybt ind i mange Menneskers Hjerter.

Og netop nu i disse Dage, da Nød og Elendighed i saa stort Maal har bredt sig over Folkene, og da man synes, at Menneskenes Ondskab bliver større, end den nogensinde har været, netop nu lyder fra den evige Stad en Lovsang til Gud, der giver Genklang over hele Jorden. Der lyder jublende Hyldestraab, som Millioner af Mennesker i alle Lande i Hjertet tager Del i.

I de Breve fra Rom, som Ugebladet i Dag bringer, træder Roms og Petri Stols Storhed frem. Den Trone kan ikke styrtes, hvad der end sker paa Jorden. Derfra lyder nu Talen om Guds store Gerninger, baaret frem af den Helligaand, den Tale, der overvinder Verden. Maatte den lyde højt og klart ogsaa herhjemme paa vort danske Tungemaal og overvinde al anden Tale, saa at det maa gaa over hele Jorden og ogsaa i Danmark, som det gik dengang i Jerusalem, at alle lytter til og med Forbauselse siger: »Vi hører dem tale om Guds store Gerninger i vore Tungemaal.«

B. J.

Den eukaristiske Kongres.

Breve fra S. P. Fornjotur.

Kongressens Aabning.

Den evige Stad — den uendelige Stad.

Hvert Skridt, man tager her, bebuder nye Indtryk — en ny Mangfoldighed af Minder. — Det er, ligesom hver Sten, hver Søjle kunde tale med Historiens Stemme her i Roma, i Pavens Roma! Vel var det verdslige Rom smykket den 24. for at fejre Mindet om Italiens Indtræden i Verdenskrigen — men alligevel, det, der var Roma den Dag, var de talløse Tog, der vandrede mod Vatikanet — mod Pavens lille Stat i Staten, mod de hellige Steder, hvor Aarhundreders Pilegrimstog er stævnet hen for at velsignes af ham, der troner paa Petri Stol. I den uhyre store Belvederegaard munder alle de mange Strømme ud. Hundredtusinder af Pilegrimme er her i Rom fra Alverdens Lande. Hele Pladsen er fuld af Kongressister, der synger og beder paa alle Sprog mellem hverandre. Allerede før Kl. 3 var de første ankommet — og maatte derfor vente i over to Timer i bagende Solhede. Alle mulige Ordenssamfund og Broderskaber er repræsenterede. Desuden ser man en Mængde Biskopper, der er kommet hid fra fjerne Lande i Spidsen for Pilegrimme fra deres Bispedømmer, som de selv ønsker at føre frem for den hellige Faders Trone. I Klynger paa 5 og 10 kommer Biskopperne og Ærkebiskopperne, iførte deres violette Silkeornater — og de græske Biskopper i deres afstikkende Dragter med den høje sorte Popehat paa Hovedet. Nedenfor Trontribunen, paa hvis Sider der hænger to kæmpestore Gobeliner, der forestiller den hellige Nadver, er der reserveret Plads for de højeste verdslige Honoratiores, der ikke skal være med i Pavens Følge. De pavelige Ceremonimestre anviser de reserverede Pladser, medens Palatinergarden og Svejtsergarden i deres straalende Gallauniformer dirigerer Mængden nede paa Pladsen. Derfra, hvor jeg staar — tæt ved Trontribunen, kan jeg ganske tydelig se alle de høje Kirkefyrster. Hvor er de værdige og karakterprægede alle disse

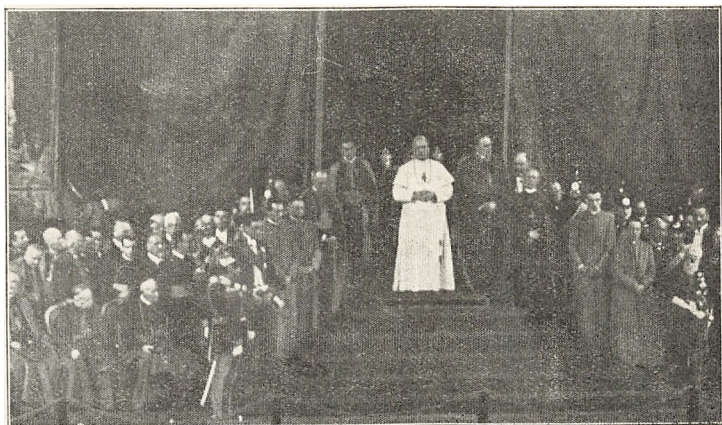
Ansigter! Nærmest ved Tronen sidder Kardinalerne: Granito di Belmonte, Vico, Gasparri, Bourne, Frühwirt, Faulhaber, Tacci, Piffi, Gasquet, Laurenti, Giorgi, van Rossum, Widal, Marini, Ragonesi, Ranuzzi, Maurin, og Sbaretta. Stadig synger Mængden, og Sangen fra dette tusindtallige Kor, der stemmer i med begejstret Styrke, er som en eneste Jubel, der stiger mod Himmelen. — Under Borgiaernes Loggia har Palatinergarden spillet, medens man ventede. De guldblinkende Nobelgardister er ankommen, og nu — nu lyder den dejlige eukaristiske Hymne, der er skrevet for Kongressen her, blæst af Sølvtrumpeter. Det er Tegn — den Hellige Fader kommer.

Bifaldet og Jubelbraget fra Mængden stiger og stiger, alt eftersom den pavelige Karet nærmer sig. Hvilken ubeskrivelig Begejstring! Ingen anden Fyrste kan blive modtaget med den Fryd og Begejstring — endsige da som her fra Folk af alle Nationaliteter . . .

Den ærværdige og smukke gamle Dekan for Kardinalkollegiet, Kardinal Vanutelli, rejser sig og taler. Han minder alle de foregaaende eukaristiske Kongresser og beder den Hellige Fader aabne denne og give den sin Velsignelse, at den maa blive som »et Forspil til Freden«. Paven rejser sig. Atter bryder Jubelen løs. Omgivet af hele Kirkens højeste Ledelse og sit pragtfulde Hof aabner saa St. Peters Efterfølger dette Nationernes Møde med en kort Bøn — hvorefter han taler. Paven taler varmt og begejstrende. Først mindes den Hellige Fader synlig bevæget den forfærdelige Krig, der som en Bølge er skyllet hen over Menneskeheden. Denne Kongres skal bringe Lindring til de syge Sind, og den bærer i sig det mest lovende af alle Løfter. Han udtaler sit Haab om, at den maa bringe Fred i Sindene, den første Betingelse for enhver Genopbygning af Freden blandt Folkene . . . »At genopbygge vil sige at lade sig genføde i Christus — thi Han er den sikreste — den eneste Grundvold for hver varig Bygning. Verden er fuld af Overmod og Stolthed, derfor har Christus forladt det Tabernakel, han skulde have i ethvert Menneskehjerte. Den evige Jagen efter de timelige Goder har verdsliggjort Sindene — den ene har smittet den anden. Hele Samfundet har fjernet sig fra

Christus, derfor har Freden forladt Menneskene. — Men i det hellige Alterens Sakramente findes den eneste Vej til Broderskab -- der kan alle føle sig lige — de, der lyder, og de, der byder. Alene i Christus findes Lægedom og Fred — den Fred, alle higer mod, fordi al Menneskeheden lider — den Fred, Verden aldrig kan give.«

Paven mindedes, at det især var de katholske Kvinder der havde virket for Fredssagen. Den Hellige Fader udtaler sin lyse Tro paa, at Christi Herredømme over Sindene nu endelig atter vil fæstnes. »Jeg ser, hvordan I kommer her i uendelige Skarer fra alle Riger og Lande og gaar frem paa den evige Stads Veje, søgende alle de

Paven aabner Kongressen.

hellige Steder, hvor fordem Martyrernes Blod flød — alt det, der rummer Kristenhedens helligste Minder. Kristus levede selv i denne Stads vidstrakte Rige, og den har altid været Kristenhedens Fædreland. Give Gud, at I her maa finde det, I søger, saa I kan bringe det til alle dem, I møder paa Jeres Vandring ude i den store Verden.«

Pavens Ord greb alle dybt -- mange af de tilstedeværende græd — det var øjensynligt, at han netop havde rørt de Streng, der gav dybest Genklang. Efter at have givet Mængden sin apostoliske Velsignelse underholdt Paven sig en Tid med de høje Kirkefyrster, der sad omkring hans Trone — og da Jubelen blandt Folket ikke vilde ophøre, gik Paven helt hen til Tribunens Rand og gav

derfra paany sin Velsignelse. Derpaa kørte han bort hen imod Kl. 7, hilst af fornyet Hyldest fra Mængden — »Evviva il Papa — evviva Pio XI!«

Dermed var denne store og begivenhedsrige Kongres aabnet. Vi, der har fulgt den og deltaget i den, har set, at den Hellige Fader havde Ret! Der er udgaaet en Begjstringens Bølge fra alle de hellige Steder, vi har besøgt, der har fyldt vore Hjerter! Jeg husker, at en dansk Dame, der har boet hernede i flere Aar, sagde til mig forleden Dag: »Naar man har levet her en Tid — og navnlig naar man har deltaget i en saadan Kongres, forstaar man ikke, at man før har kunnet staa udenfor. Dette er Rom — dette er Kirken! Hvad er det dog, vore Landsmænd protesterer mod Nu?« Det er saa indlysende altsammen, naar man har været i Rom — her og kun her er Petri Stoll!

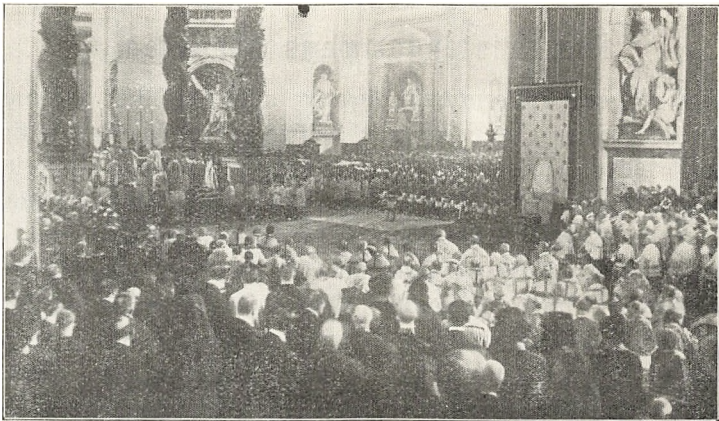
Rom d. 25. Maj 22.

Den store Triumf.

Fortsættelsen af Kongressen hernede har formet sig som en Verdenshyldest til den hellige Eukaristi, en Triumf, saa stor som vi Mennesker kan berede den! Den anden Kongresdag indledes med en pavelig Pontifikalmesse. Det er den anden højtidelige Pontifikalmesse, vor nuværende Pave har holdt — den første fandt Sted d. 12. Februar og var hans Kroningsmesse. Allerede fra den tidlige Morgen, da Kirken blev aabnet ved 6^{1/2} Tiden, begyndte den uafbrudte Strøm at indfinde sig. Hele dette mægtige Kristenhedens Tempel, hvis Sidekapeller er store Kirker maalt med vore Øjne, var festsmykket. De høje Piller var dækkede med rødt, guldrandet Damask, og den pavelige Trone var rejst ved St. Peters Alter. Med flammende Guldbogstaver lyste Ordene ned fra Kuppelens Basis: »*Tu es Petrus, et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam*«.

Ved det Alter, Paven skal holde sin Messe ved, staar Korsel og de syv Lysestager, der er smykket af Benvenuto Cellini og Statuer af de hellige Apostle Petrus og Paulus, samt røde Fløjlsforhøjninger til Pavens Tiara og Mitra.

Henved Kl. 8 begynder de høje kirkelige Rangspersoner at ankomme, Kardinalerne, der begiver sig til St. Sebastians og St. Peters Kapel, medens Patriarker, Ærkebisper, Bisper og Abbeder samles i det sixtinske Kapel. Henved Kl. 9 ankommer de verdslige Honoratiores, bl. a. Roms Borgmestre og nogle høje Embedsmænd. Et Kvarter senere kommer den smukke Repræsentation for den romerske Højadel, Pavens Nobelgarde. Endelig lidt over 10^{1/2} gjalder den pavelige Hymne: »*Tu es Petrus*« gennem Kirken, og den enorme Procession, i hvilken der er ca. 300 Biskopper! gaar op gennem Midtergangen, der holdes fri af Palatinergarden i fuld Galla. Paven bæres frem

Pavemessen i Peterskirken.

paa sin Trone, »*sedia gestatoria*«, overalt hilst med de samme høje Hyldestraab som Dagen forud. Saa begynder selve den hellige Handling. Kardinal Gasquet er Diakon, og Kardinalerne Bisleti og Lega assisterer som Subdiakoner. Messen ledsages af gregoriansk Koral — efter Pavens udtrykkelige Ønske — sunget af over 900 Medlemmer af 50 forskellige Kollegier. Henimod Messens Slutning istemmer Koret »*Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat!*« Efter Messen giver Paven atter sin apostoliske Velsignelse til Kongresdeltagerne og bæres ud gennem Kirken, der paany er fyldt af Jubelraab. Hvor var det herligt at overvære det Øjeblik, da Petri Efterfølger blev hyldet af en Repræsentation fra alle Lande.

Naar man læser om al den højlydte Jubel i en Kirke, ved jeg, at man studser — men har man oplevet at se Begejstringens Lys i de mange Øjne, forstaar man, at det, der giver sig dette for os kolde Nordboer noget fremmedartede Udslag, er en inderlig og dyb Kærlighed til Gud og hans hellige Kirke. Man istemmer uvilkaarligt Hyldestraabene: »Leve Paven« lød det paa Dansk dernede — desværre kun fra saa faa. — Ja, leve Paven, han der leder og styrer hele det mægtige kirkelige Verdensrige — han der nu med faderlig Myndighed peger hen mod Fredens Gud i det hellige Sakramente.

Rom, d. 26. Maj 22.

Paa Kristendommens Arnested.

»*Collegium cultorum martyrum*« kaldte Folket sammen paa de Steder, der er os alle hellige, der hvor det hellige Liv levedes i Kristendommens Daggry, der hvor Liturgien blev født, og hvor hver Sten taler med Mindets Røst. Fra alle Kanter strømmede man ud mod »*Catacombe di St. Calisto*«. Kors og Silkebannere blinkede og glitrede i Sollyset — unge og gamle mødtes under Sang og Bøn her, hvor Kirkens Børn stævnedes sammen i de tunge Tider. Nu var det ikke en lille Menighed, der maatte flygte derud for skjult at tilbede Gud og bivaane den hellige Offerhandling — nej, det var en tusindtallig Skares Sejrhymne, der bares mod Himlen! Efter alle Talerne, i hvilke Kirkens Styrere i de mest begejstrede Ord havde opflammet Tilhørerne til Takkebøn og Lovsang for Korssets Sejrs gang over Verden, drog hele den store Mængde ned mod St. Pauls Basilika under Sang og Tilbedelse. — I blændende Sol gennem Støvtaage, der laa tæt over hele Togets Vej, gik Processionen . . . Gamle Prælater og Munke, der syntes ligesom foryngede af den Begejstring, der fyldte alle Sind, gik hele den lange Vej uden at faa saa meget som et Træthedstræk i de rynkede Ansigter. — Den pragtfulde Basilika var oplyst af et Hav af blafrende Vokskærter. — I det store kølige Rum sluttede Processionen med Velsignelse og Tilbedelse. Den hellige Hostie, som de første Kristne samlødes om, blev hævet til Vel-

signelse over Folket henved de to Tusinde Aar efter — paa de samme hellige Steder! Dagen sluttede med en Andagt i »St. Maria sopra Minerva«, Dominikanernes Hovedkirke, Roms eneste gothiske Kirke, hvor Biskoppen af Montalto — Mgr. Ferri talte.

Den næste Dag, d. 26. Maj, holdt Kardinal-Vikaren den højtidelige Pontifikalmesse i Kirken St. Maria in Valicella. Efter et Møde i de hellige 12 Apostles Basilika og Tilbedelse i »St Carlo ai Catinari« fulgte den gribende Midnatsmesse i Peterskirken. Kun Kongressens mandlige Deltagere havde Adgang til den hellige Handling, der først sluttede Kl. 2 om Natten. Kirken var festligt smykket og oplyst af utallige elektriske Lys, der var anbragte i Rosetter oppe over Piller og Buer. Det allerhelligste var udstillet i en straalende, rigtmykket Guldmonstrans. Henved Kl. 11 kom Hs. Hellighed ledsaget af Kardinalerne Merry del Val og Giorgi samt et stort Tog af Biskopper og Dignitarer. Ved Uddelingen af den hellige Kommunion til de mange Kongressister blev Paven assisteret af en Skare Biskopper. Og medens Bjergene disedes og Palæerne graanede i Natten, knælede Tusinder i inderlig Takkebøn. —

Rom d. 26. Maj 22.

Martyrsædens Grøde.

Den Mark der er gødet med tusinde Martyrers Blod stod i Blomst — Hele det mægtige Colosseum var overfyldt. Nede paa den Kampplads, hvor de vilde Dyrs Tænder engang har sønderrevet de første Kristnes Legemer, stod et Alter, og over det straaledes Korset — Sejrstegnet. — Kl. 8 holdt Biskoppen af Triest, Præsidenten for den eukaristiske Kongres's nationale Komité, Mgr. Bartolomasi, den hellige Messe. Oppe paa alle de vejrsmuldrede Buegange sad Mennesker, hvor der blot var Plads nok til at klamre sig til en Søjlestump. Nede paa selve Kamppladsen, rundt om Alteret, var Menneskemasserne tæt pakkede. Den samme Glæde og Begejstring, der straks slog en i Møde ved Kongressens Aabning, fylder Luften og giver sig Udslag i Bifaldskaskader efter hver Tale. Under Messen kommunikerer alene 30 000 Børn! Det hellige Brød bæ-

res rundt af en Skare Biskopper og Præster, der gaar rundt med Ciboriet nede blandt Folkemængden og op ad de slidte Trapper, fra Etage til Etage, ledsaget af de katholske Spejdere og Ministranter i spanske Pagedragter. Helt oppe, hvor jeg staar — i ca. 65 Meters Højde, venter store Skarer i hver Murgang og Grotte, indtil en Biskop kommer med den hellige Nadver. Det er Martyrsædens Frugter, der høstes her paa dette Sted, de har helliggjort ved deres tunge Død!

— — Nær Colosseum, i den gamle St. Clements Basilika, holder Kardinal Laurenti den hellige Messe og uddeler det hellige Sakramente til de katholske Studenter, der ankom i samlet Trop med Faner i Spidsen, medens samtidig de mandlige Foreninger har Fælleskommunion i Ignatiuskirken. — — — Kl. 3 om Eftermiddagen begyndte den store Procession gennem Rom. Det er vel nok det største Tog, der nogensinde har gaaet gennem den evige Stads Gader. Foran Laterankirken samledes Deltagerne og blev grupperede efter Verdensdele og indenfor dem igen efter Lande. Jeg har aldrig i Fantasien kunnet udmale mig et saa skønt Billede. Orden efter Orden kom gaaende i de forskellige Dragter — Broderskaber i spragletfarvede Klædninger, Honoratiores i guldsmykkede, ordensprydede Uniformer — Mennesker af alle Nationer og alle Klasser. Gaderne, Processionen skulde gaa igennem var spærret af Soldater. Alle Huse var festligt smykkede med Guirlander, tunge Fløjelsdraperier og broderede Silkefaner. Efter en uoverskuelig lang Række Gejstlige af alle Grader og Broderskaber med deres Krucifixer og Ordenstegn kom Basilikernes teltlignende Mærker og endelig Baldakinen, under hvilken det Allerhelligste blev baaret af Kardinaler. Fra Laterankirken til St. Alphonso Kirken blev Monstransen baaret af Kardinal Granito di Belmonte, fra St. Alphonso til St. Maria Maggiore af Kardinaldekanen Vanutelli, fra St. Maria Maggiore til Colosseum af Kardinal Merry del Val, fra Colosseum til Johannes-Obelirken af Kardinal Bourne og fra Obelirken til »Basilikaens Loggia« af Kardinal Pompili. Lige bagved Sakramentet gik 14 Kardinaler og en stor Repræsentation for det pavelige Hof, bl. a. Hs. Helligheds Majordomus Mgr. Samper og hans Maesto di

Camera, Mgr. Caccia Dominioni. Sammen med den italienske Spejderchef, Grev Mario di Carpegna gik vi to her fra Danmark tæt bag Baldakinen og kunde derfor se hele den Blomsterregn, der faldt for det Allerhelligste overalt fra hvert Hus, vi passerede. For mange Tusinder af de mest pragtfulde Blomster dække Gaderne overalt, hvor vi kom frem. Alle Vinduer og Tage var propfulde af Mennesker, der klappede og udbrød i høje Leveraab, naar vi gik forbi. Mange Steder kom Processionen forbi Klostre og Klosterskoler, hvor Eleverne stod opstillede klædt i hvidt — og sang Hymner til Sakramentet, medens Toget bevægede sig forbi. Processionen ledsagedes af Karabinierer og kongelige Gardister, der præsenterede, hvergang der blev givet Velsignelse. Men al militær Beskyttelse var overflødig — ikke en eneste Mislyd forstyrrede den lange Pilegrimsgang. Først henved Kl. 10 om Aftenen sluttede Processionen med Andagt og Velsignelse. En saadan Vandring, foretaget under den højeste Jubel af Repræsentanter for alle Folkeslag, viser den glødende Kærlighed til Gud i det hellige Sakramente, som kun rummes i den ene sande Kirke, der ejer denne Menneskeheds kostbareste Skat. — Det var, som hørte man en hel Verden raabe mod Himlen: »I Alterets helligste Sakramente være Jesus evig Tak og Pris og Ære«.

Rom 28. Maj 22.

»Te Deum laudamus«.

(Afslutningen af den 26. internationale Kongres i Rom.)

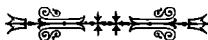
Efter en Uges Samvær i Kirkens Hovedstad skiltes dens Børn fra alle Lande for atter at drage hjem til deres Fædreland, berigede ved denne store Uges Begivenheder. — Aftenen for Kongressens Slutning var Rom et Hav af Lys — Byen var illumineret til Ære for Fredsfyrsten, hvis Triumf vi havde fejret. Over Peterskirkens mægtige Kuppel straaledede et enormt lysende Kors, der kunde ses milevidt ud over Landet. Selv Sidegadernes faldefærdige Smaahuse var smykkede efter fattig Evne. Jeg saa noget, der var gribende, da jeg gik hjem fra den store Procession. For at naa saa hurtigt som muligt til vort Hotel, der laa i

en helt anden Bydel, gik vi tværs gennem en Mængde Smaagader. Foran et af dem saa jeg en gammel Tigger-ske, som jeg Dagen forud havde set gaa rundt snavset og pjaltet og rettende et bønfoldende Blik til de forbipassende. Hun stod foran Indgangen til et usselt lille Hul af et Hus og hængte med sine rystende gamle Hænder nogle Papirlamper op. Hendes indfaldne Ansigt straaede af Glæde og stadig smaamumlede hun: »il sacramento, il santissime Sacramento«. Det var smukt at se denne fattige gamle Kvindes rørende Kærlighed til det hellige Sakramente!

Selve Peterspladsen var et Lyshav — og oppe paa den ydre Balkon, hvorfra Paven gav sin Velsignelse ved sin Kroning, straaede et kæmpestort Symbol paa den hellige Hostie — —

Dagen derpaa, den 29. Maj, sluttede saa Kongressen med et højtideligt »Te Deum« i Peterskirken sunget af Paven selv. Saa mange som der overhovedet kunde være — og det er adskillige Titusinder! — var samlet i Kirken da Paven holdt sit Indtog. Efter Afsyngelsen af den ældgamle Jubelhymne, hvis Toner ligesom løftede Kirkens Tag — saa stærke var de, saa majestætiske, gav den Hellige Fader den sakramentale Velsignelse. Da Pavens Trone bares ud, lød Hyldestraabene om muligt stærkere end nogensinde — og man kunde se paa den Hellige Faders Ansigt, at han var dybt bevæget. Da Tronen var naaet helt hen til Udgangen til selve Peterspladsen — der hvor den pavelige Procession bøjer af for at gaa ind i Vatikanet — skete der noget usædvanligt, idet den Hellige Fader — grebet af den almindelige Stemning — lod hele Toget standse og rejste sig paa Tronen for endnu en Gang at lyse sin Velsignelse over alle, der her var samlede til denne store Verdensandagt.

Rom d. 29. Maj 22.

Pastor H. Gamél.

25-Aars Præstejubilæum.

Den 12. Juni fejrer Pastor Gamél sit 25-Aars Præstejubilæum, og mange Tanker vil den Dag heroppe fra gaa til Rom, hvor Jubilaren tilbringer Festdagen og læser den hl. Messe i Propagandakollegiets Kirke. Vi er mange, der gerne personligt vilde have hilst paa Pastor Gamél den Dag og ønsket ham til Lykke og sagt ham Tak for de 25 Aars Virksomhed. Men han har villet have Stilhed og holder sit Jubilæum der, hvor han som ung studerede og for 25 Aar siden modtog Præstevielsens Sakramente. Steder, han ikke har set i alle de mange Aar.

Pastor Gamél er født i Aarhus 1874, og efter at være blevet Student fra Andreaskollegiet studerede han Theologi først i Sydfrankrig og derefter i Propagandakollegiet i Rom, hvor han den 12. Juni 1897 blev viet til Præst. De første to Aar var han Kapellan i Fredericia og flyttedes saa i 1899 til København som Sekretær hos Biskoppen. Denne Stilling beklædte han i 16 Aar, den længste Tid af de 25 Aar og den længste Tid af den afdøde Biskops Bispe-tid. Det viser, hvor stor Pris Biskoppen satte paa ham. Men en lige stor Tillid vandt Pastor Gamél sig i de 16 Aar hos alle Landets Præster og hos alle, der i deres Forhold til det Apostoliske Vikariat fik med ham at gøre. — Fra 1915 af har Pastor Gamél været Andenpræst paa St. Josefs Hospital.

Desværre har en svær Sygdom mange Gange hjemsøgt Pastor Gamél, svækket ham og gjort ham uarbejdsdygtig ofte for lang Tid. Det er saa meget sørgeligere, som han er en meget fremragende Begavelse, utvivlsomt en af de betydeligste, vi har. Ingen, der i sin Tid hørte eller læste hans Foredrag om »Jesu Brødre«, har nogensinde glemt det. Eller lad os minde om hans Artikel om Ryslingsagen i Fjor her i Bladet. Kun sjældent har Pastor Gamél paa Grund af sin Sygdom kunnet træde frem, men naar han gjorde det, var det ogsaa saadan, at det blev husket. Hans store almene Dannelse, hans forbavsende

theologiske Viden og hans skarpe Forstand har da altid gjort det største Indtryk. Naar dertil kommer hans varme Hjerte, forstaar man, at han i det stille har betydet overordentlig meget for mange Mennesker.

Paa alle disses Vegne skal der ogsaa i Dag bringes ham en varm Tak. Selv har jeg ofte i store Vanskeligheder søgt Raad hos Pastor Gamél, og altid gik jeg glad fra ham. Han kunde altid tage et Standpunkt, og han kunde sige sin Mening, ogsaa naar han godt vidste, at den ikke just var smigrende for Spørgeren. Men det gjorde jo kun, at man med saa meget større Tillid kom igen.

Derfor er vi mange, der siger Pastor Gamél Tak nu, da de 25 Aar er gaaet. Og saa ønsker vi ham naturligvis mange Aar endnu, og vi ønsker ham Sundhed i de kommende Aar, baade for hans egen Skyld og ogsaa for vor Skyld. Vi kan slet ikke undvære ham.

Bernh. Jensen.

„Apostlenes Gerninger“ — den Helligaands Evangelium.

Af Romualdus Galdos, S. J.

(Sluttet.)

Evangeliets Udbredelse i Samaria foregik under Helligaandens virksomme Nærværelse, med Undere og store, kraftige Gerninger, saa Folket nøje gav Agt paa, hvad der sagdes af Diakonen Philippus, ja selv Troldmanden Simon modtog et stærkt Indtryk af de mærkelige Begivenheder, han var Vidne til. Og mange troede og blev døbt, deriblandt hin omtalte Simon; men da Apostlene hørte herom, sendte de Petrus og Johannes derved, at de kunde fuldføre det Værk, Filippus saa smukt havde begyndt. De kom ogsaa til Samaria og bad for de døbte, at de maatte faa den Helligaand, og saa lagde de Hænderne paa dem,

og de modtog den Helligaand (Firmelsens Sakramente) (VIII, 15.17).

Det Samaria, hvorom her har været Tale, er Byen af dette Navn, uden at dog derved udelukkes de omkringliggende Byer og hele Landskabet, der ogsaa kaldes Samaria. Philippus kan ikke tænkes at have indskrænket sin Virksomhed kun til den ene Bys snævre Grænser, saa meget mere som det om Apostlene udtrykkelig hedder, *at de vendte tilbage til Jerusalem efter at have prædikeret Evangeliet i mange af Samaritanernes Egne* (VIII, 25); men denne apostoliske Virksomhed indeslattede noget tredobbelte i sig: Forkyndelse, Daab og den Helligaands Gave eller Firmelsen. Og denne den guddommelige Aands Indflydelse tillægger den h. Lukas saa stor Betydning, at han afslutter Skildringen af Kirkens lykkelige Udbredelse og Vilkaar i Samaria med de skønneste Ord, hvori den guddommelige Trøsters særlige Virksomhed saa ypperligt paa-vises: *Kirken havde nu Fred over hele Judæa, Galilæa og Samaria, og den opbyggedes og vandrede i Herrens Frygt og fyldtes med den Helligaands Trøst* (IX, 31). Det danske Ord »Trøst« er ikke nær saa kraftigt og fyldigt som det tilsvarende Udtryk i den græske Tekst; Meningen rammes bedre, naar man oversætter: Kirken var overflødig rig paa den Helligaands Kraft, hvilken jo har saa mangfoldige og righoldige Virkninger, at man kan sige, at herved betegnes den Helligaand som den svage Kirkes Opmuntrer, Trøster, Lærer, Vejleder og Fører i alle Livets Forhold.

Efter at have forkyndt Evangeliet i Samaria havde St. Philippus endnu en saare mærkelig Oplevelse; han fik nemlig af en Engel Befaling til at drage ud ad en bestemt Vej, paa hvilken han mødte den æthiopiske Dronning Kandakes Skatmester, hvem han efter en alvorlig Samtale førte til Christus. Men her hører vi ogsaa, hvorledes den Helligaand direkte griber ind. *Aanden sagde til Philippus: Gaa hen og hold dig til denne Vogn, paa hvilken Æthioperen kørte, og hvem Philippus saaledes fik den Helligaands Befaling til at indføre i den kristne Tro* (VIII, 29).

Dette møder ingen Vanskeligheder. Han var vistnok født Hedning, men synes at have sluttet sig til Jødedommen og ofte at have været i Jerusalem for der at holde

sin Andagt, saa han tager gerne mod Philippus's Forkyndelse af Jesus. Efter at have døbt ham *bortrykkedes Philippus af Herrens Aand og blev funden igen i Byen Azot, og han gik om og forkyndte Evangeliet i alle Stæder, indtil han kom til Cæsarea* (VIII, 39.40). Altsaa ogsaa her vilde den Helligaand, at Evangeliet skulde forkyndes, og han sendte Philippus paa forunderlig Vis derhen.

Med Hedningen Cornelius's Daab begynder Evangeliets umiddelbare Udbredelse og Prædiken i Hedningeverdenen. Der behøvedes mange Formaninger og Tilskyndelser fra Guds Side, før den h. Petrus kunde bringes saa vidt, at han ved Daaben lukkede Hedningen Cornelius ind i Kirken. Da dennes Sendebud kom til Petrus, som lige i Forvejen havde haft det mærkelige Syn af Dugen, der, fyldt med alle Slags Dyr, sænkede sig ned for hans Fødder, berettes det udtrykkelig, at *Helligaanden sagde til Petrus: Gaa uden Betænkelighed med dem; thi jeg har sendt dem* (X, 19.20). Og da Petrus holder den store Tale i Cornelius's Hus, afbrydes denne ved, at *den Helligaand faldt over alle, som hørte Ordet* (X, 44); men saa kan han heller ikke staa imod længere og udbryder: *Kan nogen formene disse at blive døbt, der har modtaget den Helligaand som ogsaa vi*, hvorpaa han byder, at de skal døbes i Jesu Christi Navn (X, 47—48).

Men da Petrus *var kommen op til Jerusalem, stredes de af Omskærelsen* (∴ Kristne af jødisk Rod) *med ham* (XI, 2). Petrus's Svar er ikke saa meget en Redegørelse for hans egen Optræden som en bestandig Henvisning til den Helligaands Mellekomst. I sin korte Tale peger han Gang efter Gang paa, at det var den Helligaand, som vilde have, han skulde handle, som han gjorde, og han ender med at drage den samme Slutning her, som han havde draget overfor Cornelius: *Naar Gud har givet dem samme Naade som os, der tror paa den Herre Jesus Christus, hvo var da jeg, at jeg skulde kunne hindre Gud* (XI, 17).

Men da hans Tilhørere hørte dette, *tav de, priste Gud og sagde: Altsaa har Gud ogsaa givet Hedningene Omvendelsen til Livet* (XI, 18).

Nu var altsaa ved den Helligaands ganske særlige Mellekomst Livets Porte aabnede for Hedningene, og alle

Mennesker kunde blive Kirkens Børn og Himmeriges Arvinger. Men der manglède endnu en Apostel, hvis særlige Opgave det skulde være at bringe Evangeliet ud til Hedningene, og denne Apostel valgtes ikke af nogen anden end af den Helligaand. Thi vel tilskriver St. Lukas den h. Paulus's Omvendelse til en personlig Aabenbarelse af Jesus Christus; men hans Udsendelse til Hedningene som disses Apostel betegner han udtrykkelig som den Helligaands Værk. *Men da disse (Profeterne og Lærerne i Antiokia) holdt Gudstjeneste og fastede, sagde den Helligaand til dem: Udsondrer mig Saulus (d. e. Paulus) og Barnabas til den Gerning, hvortil jeg har udtaget dem (XIII, 2). Saa lod de dem fare, og de drog afsted, udsendte af den Helligaand (XIII, 3.4), ikke af Mennesker eller ved noget Menneske, som St. Paulus selv siger i Galaterbrevet (I, 1).*

Udsendte altsaa af den Helligaand drager de fra Antiokia og drager som Evangeliets Forkyndere til Cypern, det pisidiske Antiokia, Iconium, Lystra, Derbe, og overalt, hvor de grundlægger Menigheder, forlader de dem ikke uden først at have indsat Biskopper og Præster, dog ikke i deres eget Navn og Myndighed, men i den Helligaands Navn og med hans Myndighed, saaledes som Apostelen Paulus selv erklærede det, da han sagde hint yndefulde, næsten himmelske Farvel til Præsterne fra Milet, hvori det hedder: *Giv Agt paa jer selv og den hele Hjord, i hvilken den Helligaand har sat jer til Biskopper for at styre Guds Kirke (XX, 28).*

Det var den Helligaand, som stadig blev ved at føre dem paa deres Missionsrejser. *Som de drog gennem Frygien og det galatiske Land, forbød den Helligaand dem at tale Guds Ord i Asien; — — de forsøgte at gaa til Bithynien, men Jesu Aand tillod dem det ikke (XVI, 6.7).* Og Jesu Aand er ikke andet end Faderens Aand; derfor hedder det ogsaa om den Helligaand: »Som udgaar fra Faderen og Sønnen.«

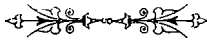
Men dem, som den Helligaand saaledes førte, bevarede han ogsaa uskadte og samdrægtige i Troens Enhed. Der blev en ikke ringe Strid i Antiokia, opvakt af jødisksindede Kristne, og Sindene var forbitrede, og menneskelig Klogskab syntes ikke at kunne besejre Faren; men den blev

overvundet ved den Helligaands Indflydelse, saa at Apostlene fra Jerusalem kunde udsende hint saa vise og beherskede dogmatisk disciplinære Dekret, der slutter med de imponerende Ord: *Det har behaget den Helligaand og os ikke at paalægge jer andre Byrder o. s. v.* (XV, 2.28).

Og endelig udmærkede den Helligaand bestandig Apostlene ved Tegn og underfulde Gerninger. Disse er i ganske særlig Forstand den Helligaands Værk, og de var i saa stor Fylde til Stede i Kirkens ældste Tider, at Apostelen Paulus er nødt til at give de Kristne i Korinth indtrængende Formaninger om den rette Udøvelse og Brug af Aandens mangfoldige Naadegaver (1. Kor. 12.14).

Selv om ikke Helligaandens Naadegaver siden hen i Kirkens Historie har været saa iøjnefaldende og vidunderlige som i dens første Tid, er det dog den samme Sandhedens og Kraftens og Kærlighedens Aand, der er virksom den Dag i Dag blandt de troende. Som han var med Apostlene, da de sendtes ud, saaledes har han været og er endnu stadig med Apostlenes Efterfølgere, naar de gaar ud og forkynder det samme gamle og evigt unge Budskab om Naaden i Jesus Christus. Og vi har dennes eget Ord for, at den Helligaand altid vil være med Kirken: *Jeg vil bede Faderen, og han vil give eder en anden Trøster, Sandhedens Aand, for at han evindeligt maa blive hos eder* (Joh. 14, 16.17).

Paaskelørdag 1922.

Landsforbundssagen.

Organisation er ligesaa gammel som Mennesket i Henhold til den elementære Skala: 1) Familie- og Slægtskab, 2) Sammenflytning i Landsbyer og 3) Indkredsning af Landsbyer i Stater. Disse Sammenslutninger fra den fjerne Oldtid var dikteret af Selvopholdelsesdriften som Værn mod vilde Dyr og krigerske Medmennesker; men indenfor denne naturlige Sammenslutning er der i Tidernes Løb opstaaet

mange andre Sammenslutninger. De Love om Fælleseje m. m., som Lykurg udarbejdede efter dorisk og kretensisk Forbillede i det 9. Aarhundrede f. Chr., er f. Eks. nogle af de første paa viselige Kim til den socialistiske Stat. I Kraft af den logiske Slutning, at to løfter mere end een og ti mere end to, anser man i Nutiden Organisation for at være en af de vigtigste Løftestænger for enhver Sag, der har Udviklingsmuligheder. Vi har jo daglig i vort organiserede Statsliv og Foreningsvæsen Resultaterne for Øje. Fagforeningsorganisationerne tvang Arbejdsgiverne til at organisere sig. Alle danske Hovederhverv har deres landsomspændende Organisationer: Fællesrepræsentationen for dansk Haandværk og Industri, for Handel, for Skibsfart, for Fiskeri og for dansk Landbrug. Hvorledes skulde vort Landbrug med sit Andelsvæsen, Mejerier, Svineslagterier, Husdyrbrug m. m. kunne have klaret sig uden en fast Organisation? Ved Siden heraf har vi f. Eks. de samvirkende skandinaviske Lærerforeninger, den internationale Frelsens Hær, den lutherske Statskirke med dens Menighedsraad o. s. v. Kun Menighederne i den katolske Kirke i Danmark staar uden nogen indre Forbindelse, uagtet den katolske Verdenskirke er et af Jordens bedst organiserede og fastest disciplinerede Samfund. At det paa pegede Forhold her i Landet er en Mangel, har man ganske langsomt begyndt at faa Øjnene op for.

For ca. 3¹/₂ Aar siden rejste der sig en Bevægelse for at oprette et katolsk Landsforbund, og paa et forberedende Møde nedsatte man et Udvalg, som skulde udarbejde et Forslag. Dette Udvalg, som tilsyneladende helt havde glemt, at det eksisterede, kom pludselig i Tanker om sin Tilværelse og indkaldte til et Møde, og her foreslog det at danne et Landsforbund, som skulde omspænde nogle københavnske Foreninger. Herfra skulde »Landsforbundet« dirigeres og nærmest bestaa af en Foredragscentral, der skulde udsende Foredragsholdere, samt et Bureau, der kunde rette urigtige Meddelelser i Pressen om den katolske Kirke. Endvidere blev der fra anden Side fremhævet Nødvendigheden af at stille bogligt Materiale til Raadighed. Formanden for »Katolsk Klub« oplyste, at Klubben allerede havde oprettet et Bureau til fejle Med-

delelsers Berigtigelse. Dette er jo ganske fortræffeligt, men som Regel tør man vist gaa ud fra, at de paagældende katolske Provinspræster ikke forsømmer at bringe Rettelser i den lokale Presse. I Køge lod Pastor Maurer ingen saadanne Fejltagelser passere uden Paatale. —

Udvalgets Forslag om et københavnsk Landsforbund blev imidlertid mødt med Kritik. Det vedtoges, at Udvalget skulde henvende sig til samtlige katolske Menigheder og Foreninger og indhente Oplysninger som Forhandlingsgrundlag for et kommende Møde. Dette burde ganske vist Udvalget have gjort for 3 $\frac{1}{2}$ Aar siden, men bedre sent end aldrig, og nu varer det forhaabentlig ikke saa længe som forrige Gang, inden man hører fra det ærede Udvalg.

Det synes jo nu, at vi er inde paa det rette Spor. Hvor der er en katolsk Kirke, er der selvfølgelig ogsaa en Menighedsforening eller bør i det mindste være en. Det gælder altsaa om at samle dem alle i en fælles Organisation med Sekretariat i København. Ved Landsmøderne maa naturligvis hver Menighed være repræsenteret, og denne Fællesrepræsentation skal have sit Forretningsudvalg med Formand, Næstformand, Sekretær og Kasserer. Derefter vil det falde ganske af sig selv, at man paa Møderne deler sig i Sektioner, som behandler de Sager, der foreligger.

Og der vil være Sager nok at drøfte, f. Eks.

- 1) Hvorledes vi bedst kan løse det økonomiske Spørgsmaal: at staa paa vore egne Ben.
- 2) Absalonsgaarden.
- 3) Aabning af et Engageringsbureau.
- 4) Oprettelse af et Præsteseminarium.
- 5) Propagandaen.

m. m. m.

For Punkt 4s Vedkommende anerkender alle danske Katholikker det store, grundlæggende Arbejde, de fremmede Præster har udført. Det kunde ikke have været bedre! Men naar vi faar indfødte katolske Præster, vil vor Kirke blive en ægte dansk Kirke, som den var det paa Absalons Tid, og dermed vil vi tage Brodden fra den

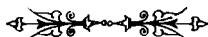
statsprivilegerede Lutherkirke, som kom ind i Landet fra Tyskland og blev det danske Folk paatvunget. Foreløbig vilde der formentlig være Grund til at oprette et skandinavisk Præsteseminarium, og Pladsen har vi jo i det nedlagte St. Andreas Kollegium.

Af de andre Punkter er der Aabningen af et Engageringsbureau. Mange katholske Familier ønsker at faa katholske Tjenestefolk. Medlemmerne bør desuden have let Adgang til trykte Medlemsfortegnelser over Landsforbundets Medlemmer — det beforder Vekselvirkningen mellem Troesfællerne. Selvfølgelig maa Forbundet inddeles i Landskredse, saaledes at Medlemmerne lettere kan komme i personligt Samkvem med hverandre. Først og fremmest maa dog Medlemskontingentet ikke være en Hindring for Indtrædelse — mere end noget andet gælder det om at faa **alle** med.

De katholske Landsmøder i Udlandet er blevet en fast Institution. Saaledes bør det ogsaa være i Danmark, ja, i hele Norden! Det kan kun være til Gavn, at vi sætter os fast i den offentlige Bevidsthed. Der var muligvis adskillige, der nær havde glemt, at der eksisterede Katholikker i Danmark, men som blev mindet derom ved at se den imponerende Procession, der fulgte vor gamle Biskop til Jorden.

Men vi skal blive ved med at minde om vor Tilværelse i den kristne Moderkirkes Navn!

Frederik Opffer.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Torsdag den 1. Juni blev Baronesse Elisabeth Rosenkrantz Charisius begravet fra St. Ansgars Kirke. Liget var kommet hertil fra Rom, hvor Baronessen var død efter et Ulykkestilfælde. Ugebladet har Grund til at mindes den afdøde Baronesse, fordi hun viste det saa stor Interesse og næsten var bleven fast Medarbejder, der jævnligt sendte os smaa fint formede Artikler med Tanker, der gav et godt Blik ind i hendes eget Sjæle-

liv og ogsaa var egnede til at sætte Sindet i Bevægelse hos Læserne. Stiltfærdigt var det, men dybt følt og altid baaret af en stor og lysende Glæde ved Kirken, over dette at være blevet Katholik. Rom elskede Baronesse Rosenkrantz, og sammen med sin for et Par Aar siden afdøde Mand rejste hun ofte derned og var saa glad ved at bo der. »Der er intet Sted paa Jorden, hvor man saa hurtigt føler sig hjemme som der,« sagde hun engang. Mærkeligt er det da, at Døden skulde komme til hende der. Der er mange, der vil mindes baade hende og den afdøde Baron som et ædelt og fint Ægtepar, der gjorde meget godt, og var til Glæde for alle, der kom i Berøring med dem. R.I.P.

Haderslev. Den ny Klokke til den katholske Kirke i Haderslev skal snart støbes, og Kirkens Præst, Pastor Wolff, har faaet en Indbydelse til Aalborg af Direktøren for Støberierne, Ingeniør C. P. L. Sørensen, for at indvie Klokkeformen og overvære Støbningen.

Schweiz. Forhenværende Bestyrer af St. Knuds Skole, Pastor Clemens Bannwart, der for omtrent to Aar siden blev forflyttet til sit Fædreland Schweiz, har fornylig faaet Ansættelse som Sognepræst i det meget udstrakte Missionsdistrikt Alloltern am Albis (Kl. Zürich), der strækker sig over et Landomraade paa tre Mils Længde og to Mils Bredde med ca. 1500 Katholikker, der lever spredte i ti Landsbyer. Pastoren befinder sig efter Forlydenle udmærket i sin nye Stilling. Det turde interessere hans gamle Venner i Danmark, at han i disse Dage paa Foranledning af det danske Udenrigsministerium er bleven dekoreret med Hæderstegnet af det østerrigske Røde Kors som en Anerkendelse for det Arbejde, han i sin Tid udførte til Bedste for Wienerbørnene.

Den af Hs. Højærværdighed Provikaren i Ugebladets Nr. 23 indrykkede Berigtigelse slutter jeg mig fuldstændig til.
Svendborg, Pintsemorgen 1922.

*Peter Schindler,
Præst.*

St. Andreas Gilde, Ordrup. Aftenudflugt til »Strandmøllekroen« Onsdag den 14. Juni. Med Tog fra Charlottenlund Kl. 6⁵⁴ til Springforbi. Cyklister mødes ved Ordrup Hotel Kl. 6^{1/2} Eftm. Besøgende er velkommen.

Unio. Søndag den 18. Juni *Cykletur* til Højbjerg. Mødested: Søvavillonen Kl. 10. Hjemkomst ca. Kl. 6. Besøgende er velkomne.

Christi Legems Fest.

St. Ansgars Kirke. To. d. 15. Juni Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Højmesse og Procession. Kl. 8 Aften Andagt. — To. d. 22. Juni Kl. 8 Aften Procession.

Jesu Hjertes Kirke. To. d. 15. Juni stille Messe Kl. 6, 7, 7½ og 8½. Kl. 10 Levitmesse og Velsignelse. Kl. 7½ Aften Festandagt. I hele Oktaven er der sakr. Velsign. efter den sidste Messe, og om Aftenen er der Andagt Kl. 7½. — Søndag d. 18. Juni Aften Kl. 7½ Prædiken, Procession og Andagt.

Immaculatakirken. To. d. 15. Juni Kl. 9 Højmesse. Kl. 4 Eftm. Procession i Haven. (Udsættes i Tilfælde af daarligt Vejr til følgende Søndag paa samme Tid.)

Den evige Tilbedelseskirke (Jagtvejen). Sangmesse Kl. 8. Andagt med Te Deum Kl. 6 Aften.

Sakramentskirken. To. d. 15. Juni Kl. 7 stille Messe. Kl. 8 Højmesse. Kl. 8 Aften Festandagt. — Søndagen i Oktaven udstilles det allerhelligste Sakramente efter Levitmessens (Kl. 10) indtil Aftenandagten (Kl. 6). — Paa Hverdage i hele Oktaven sakramental Velsignelse efter 8-Messen og Aftenandagt Kl. 8.

St. Josefs Kirke. To. d. 15. Juni Kl. 6½ stille Messe. Kl. 10 Højmesse. Kl. 3 Efterm. Andagt.

Rosenkranskirken To. d. 15. Juni Kl. 7 stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 7½ Aften Andagt. — I hele Oktaven holdes hver Morgen Kl. 8¼ Sangmesse med sakramental Velsignelse. Hver Aften Kl. 7½ fortsættes den Onsdagen før Christi Legems Fest paabegyndte Novene til Jesu Hjertes Fest.

St. Annæ Kirke. To. d. 15. Juni Kl. 6 og 7 stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 8 Aften Andagt. — Søndag d. 18. Juni Kl. 6 og 7 stille Messe. Kl. 9½ Højmesse med Procession i Hospitalets Have. Kl. 8 Aften Andagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup). To. d. 15. Juni Kl. 6½ og 8 stille Messe. Kl. 10 Højmesse. Kl. 7 Aften Andagt. — I hele Oktaven hver Aften Kl. 7½ Andagt med sakramental Velsignelse. — Sønd. d. 18. Juni Kl. 6½ stille Messe. Kl. 9 Højmesse med Prædiken og Procession i Haven, saafremt Vejret og Føret tillader det; efter Processionen stille Messe.

KATHOLSK KLUBS ARBEJDSANVISNINGSBUREAU

anmoder herved indtrængende katholske Arbejdsgivere, Chefer og Haandværkere om at indgive Meddelelser om ledige Pladser. Vi har pladssøgende Kontorfolk, Herrer og Damer, Landmand, Kok, Typograf, Barber, Snedker, Maskinarbejder o. s. v. Skriftlige Henvendelser foretrækkes, personlige mellem 6—7.

Alle Bidrag til **Motorcyklefondet** bedes indbetalt paa

Postkonto 1471 Det Apostoliske Vikariat.

Ligeledes bedes alle Pengesendelser til Vikariatet foretaget paa denne Maade.

Katholsk Boghandel Stenosgade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-6 Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalies.

Katholsk Højskole

afholder et **8 Dages Kursus** paa Vallø Højskole den 2.—9. August. Prisen bliver 30 Kroner pr. Deltager. Indmeldelser modtages af Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8³, Tlf.: Vester 7515.

For dem, der ønsker at stifte Bekendtskab med den katholske Kirkes Lære, ligesom for dem, der ønsker at genopfriske deres Kundskaber om Religionen, afholder jeg efter den Maalestok, der er den almindelige oed Konvertitundervisning, hver
Torsdag Aften Kl. 8 Gennemgang af Troslærens Undervisningen foregaar i **Forsamlingsværelset, Bredgade 64** (Indgang gennem den lange, smalle Gaard og opad Trappen til 1. Sal). Alle er velkomne. *Jakob Olrik, Præst.*

Kirkelig Kalender.

11. Juni. Hl. TrefoldighedsFest.	18. Juni 2. Søndag ef. Pintse.
12. — M. Johannes af S. Facundo, Bekender.	19. — M. Oktavdag.
13. — Ti. Antonius af Padua, Bekender.	20. — Ti. Oktavdag.
14. — O. Basilius den Store, Biskop og Kirkelær.	21. — O. Oktavdag.
15. — To. Christi LegemsFest.	22. — To. Oktav af Christi Legems Fest.
16. — F. Oktavdag.	23. — F. Jesu Hjertes Fest.
17. — L. Oktavdag.	24. — L. Johannes Døberens Fødsel.

Rosenkranskirken. Mariakongregationen har Fælleskommunion Søndag den 11. Juni under Messen Kl. 8.

St. Josefs Gilde, st. 1885. Møde afholdes Mandag den 12. Juni Kl. 8 Aften i Bredgade 67.

Bestyrelsen.

St. Franciskus' III. Orden har Møde i St. Knuds Kapel Fredag den 16. Juni Kl. 8 Aften. (Direktøren træffes i Sakristiet fra Kl. 6—8.)

Mariakongregationerne, Ordrup. Fælleskommunion den 11. Juni, 2. Juli, 6. August og 3. September.

Husk Valfarten Søndag d. 25. Juni.

Eksercitier for Præster.

Fra 4. til 8. Septbr. agter Hr. Pater *Fr. Raulerkus* S. J. at give Eksercitier for Præster i St. Andreas Præstegaard, Ordrup. De, der ønsker at deltage, bedes om i god Tid at sende Meddelelse derom til Pastor Günther i Ordrup.

Det Apostoliske Vikariat.

Christi Legemsfest i Roskilde.

Søndag den 18. Juni.

Kl. 7: Stille Messc.

Kl. 9: Levitmesse.

Efter Messen Procession ad Frederiksborgvej og rundt til tre Altare i St. Maria Hospitals Have. (Sangen under Processionen ledsages af Musikdirektør Sørensens Orkester).

Kl. 12: Middagspause. Forsamlingssalen staar til Raadighed for udenbys Deltagere i Festen; her kan medbragt Mad nydes, og dertil kan faas Sodavand og Kaffe eller The med Sukker og Fløde (20 Øre pr. Kop).

Kl. 2: Møde ved Lourdesgrotten i Hospitalshaven (i Tilfælde af daarligt Vejr da i Forsamlingssalen).

1) *Foredrag* af Pater Boog S. M. M. om »Eukaristien og Freden«.

2) *Sangunderholdning* af Sangforeningen »Vokalion« (Mandskor under Ledelse af Organist A. Kerckhoffs).

3) *Foredrag* af Lehns greve Holstein-Ledreborg.

Kl. 5: Festandgt (med Prædiken) i Kirken.

Ugift Mand 30 Aar søger i fortroligt Samarbejde med Katholikker Forretningsvirksomhed. Part i Forretning eller Plads uden særlige Fagkundskaber nødvendig. 500 Kr. kan indskydes eller deponeres. Billet mrk. »Forretning« modtager Ekspeditionen.

FREMMEDESPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 25.

Søndag den 18. Juni.

1922.

INDHOLD: Den hellige Kongregation for Troens Udbredelse. — Propagandakongregationen. — Tilbedelse af Jesu Hjerte i Danmark. — Corvey og Höxter. — De danske katholske Børn fra Landet. — Brev fra London. — Valfarten til Haraldsted. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Roskilde. Østerrig. Rom. — Avertissementer.

Den Hellige Kongregation for Troens Udbredelse

holder 300 Aars Jubilæum.

Til Danmarks og Islands Katholikker.

Den 22. i denne Maaned er det 300 Aar, siden Pave Gregor den XV stiftede den Hellige Kongregation for Troens Udbredelse (*de propaganda fide*).

Denne Begivenhed bør mødes med Glæde og Taknemmelighed af alle os danske og islandske Katholikker, thi Kongregationen for Troens Udbredelse har haft den allerstørste Betydning for os alle, idet det er dens Arbejde, vi for en meget stor Del skylder vort dyreste Eje, vor hellige katholske Tro.

Propagandakongregationen, som vi kalder den i daglig Tale, er den Institution i Rom, der paa den Hellige Faders Vegne styrer og fremmer det katholske Missionsarbejde hele Verden over. At dette er en Opgave, der er ligesaa ansvarsfuld som betydende og vidt omfattende, be-

høver næppe nogen nærmere Paavisning. Det tør være nok at minde om, at der udenfor de saakaldte katholske Lande næppe findes noget Land af Betydning, hvor der ikke virker katholske Missionærer tildels i stor Mængde. Og enhver, der har prøvet det, ved, hvor dybt den katholske Tros Antagelse griber ind i dens Liv, der faar den usigelige Lykke og Naade at blive optaget i vor hellige Kirke.

Det, der skete for 300 Aar siden, var, at Arbejdet for Troens Udbredelse fra at være blevet drevet paa en ofte ret tilfældig Maade og i Forbindelse med meget andet blev udskilt som en særlig og meget vigtig Opgave for Kirken og organiseret gennemgribende, fast og systematisk.

Der kunde være al Grund til at fortælle om det uhyre Arbejde, som Propagandakongregationen har udrettet i de henrundne 300 Aar. Men netop Værkets Størrelse gør dets Beskrivelse paa dette Sted uoverkommelig.

Jeg vil derimod ganske kort fremstille, hvorledes det gik til, at Propagandakongregationen blev oprettet, for at vi i Taknemmelighed kan mindes den Mand eller de Mænd, hvem vi i første Række skylder det velsignelsesrige Grundlag, hvorpaa der senere er rejst en saa vældig Bygning, og for at vi tillige ved deres Eksempel kan opflammes til af alle Kræfter at støtte Arbejdet for Troens Udbredelse baade ved Arbejde og Gaver og først og fremmest ved Bøn til Gud og ved at paakalde de Hellige og Salige og særlig anraabe den allersaligste Jomfru Maria om hendes Forbøn.

Den 9. Februar 1621 havde den svagelige Olding Kardinal Alexander Ludovisi, Ærkebisköp af Bologna, bestegt Pavestolen under Navn af Gregor XV. Det var vanskelige Tider; Trediveaarskrigen var udbrudt kort forinden. Men ligesaa skrøbelig som Gregor XV var, ligesaa opfyldt var han af Iver for Kirken og besjælet af inderlig Fromhed. Desuden var han en stor Kender af Kirkeretten. Ved hans Side stod hans 25aarige Nevø Kardinal Ludovicus Ludovisi, en Mand, præget af Offervilje, Energi og Klogskab. Disse tos forenede Arbejde har gjort Gregor XV's knap 2¹/₂aarige Pontifikat til et af de betydningsfuldste i Historien.

Paa hin Tid havde de katholske Missioner i de andre Verdensdele taget et uhyre Opsving. Bl. a. havde den hellige Frans Xavers Eksempel baaret de rigeste Frugter. Men denne store Udvikling maatte nødvendigvis organiseres og centraliseres. Derfor havde allerede Pave Gregor XIII oprettet en Kongregation af Kardinaler, som havde faaet overdraget Styrelsen af Missionerne i Orienten. Men denne Institution havde dels ikke den tilstrækkelige Fasthed, dels manglede den de nødvendige Hjælpkilder til at kunne magte sin Opgave. De missionsbegeistrede Sjæle sukkede over denne Tilstand. Der optraadte nu en Kapuciner munk, Hieronymus fra Narni, og gjorde sig til Talsmand for deres Følelser. Hans flammende Veltalendehed og hans dybe Overbevisning vandt ham ikke blot Yndest hos Mængden, men ogsaa Forstaaelse hos Kardinal Ludovisi, Pavens Nevø, og hos den berømte Jesuit Kardinal Bellarmin. Det lykkedes de nævnte tre Gejstlige at overbevise Gregor XV, saa at han bestemte sig til at udvide og fæstne Gregor XIII's Institution. Hans Forordning af 22. Juni 1622 oprettede en Kongregation kaldet »*De propaganda fide*« og sammensat af 18 Kardinaler og flere Prælater, hvem han overdrog at styre de katholske Missioner i alle Verdensdele. Den skulde i det mindste een Gang om Maaneden samles i Pavens Overværelse. Gregor XV anviste den det første nødvendige Grundfond, og Kardinal Ludovisi kom ham til Hjælp af sine egne Midler, og Kristenkærligheden, der var bleven vakt ved Hieronymus's Prædikener, viste sig meget ædelmodig overfor den nye Institution. Gregor XV's Efterfølger, Urban VIII, satte yderligere Mod i den og udviklede den videre, og siden da har Gud været med den, og den har frembragt de herligste Frugter.

For Tiden er som bekendt Hs. Eminence Kardinal W. van Rossum Præfekt d. v. s. Formand for Propagandakongregationen.

I Anledning af Jubilæet sender det Apostoliske Vikariat en Lykønskning til Propagandakongregationen.

I Overensstemmelse med den Hellige Faders Ønske opfordres herved alle Sognepræster og Rektorer for Kirker

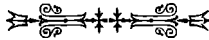
til Mandag, Tirsdag og Onsdag den 19., 20. og 21. ds. at lade afholde særlige Andagter med Forbøn for Troens Udbredelse og slutte disse Andagter med den sakramentale Velsignelse.

De troende, der overværer disse Andagter, vinder hver Gang en Aflad paa 500 Dage. Ligeledes opfordres Præsterne til paa selve Jubilæumsdagen, den 22. ds., at afholde en Andagt, og den Præst, der holder Andagten, kan da meddele de troende den pavelige Velsignelse. Alle, der overværer denne Højtidelighed, kan vinde en fuldkommen Aflad paa de sædvanlige Betingelser. Al Afladen kan tilvendes Sjælene i Skærsilden.

Ligeledes vil det, selv om Katholikerne her i Landet paa Grund af Forholdene har en ret klar Forstaaelse af Missionens Betydning, være godt i en Prædiken en af de nævnte Dage eller den forudgaaende Søndag eller helst paa selve Jubilæumsdagen at gøre denne Begivenhed til Genstand for særlig Omtale.

København, den 10. Juni 1922.

J. Olrik,
Apostolisk Provikar.

Propagandakongregationen.

Kirkens Styrelse er i Rom delt mellem en Række af »Kongregationer«, der nærmest svarer til, hvad vi ellers kalder Ministerier. Hver Kongregation ledes af en Kardinal, der er Kongregationens Præfekt — for enkelte Kongregationer er dog Paven selv Præfekt —, men desuden hører en Række andre Kardinaler med til hver Kongregations Ledelse. Den Afdeling af Kirkens Centralstyrelse, som vi danske Katholikker staar under, Propagandakongregationen, fejrer i disse Dage sit 300-Aars Jubilæum. Dens Navn er »Sacra Congregatio de Propaganda Fide; Den hellige Kongregation for Troens Udbredelse«, og som Navnet siger, har den til Opgave at lede alt Kirkens Missionsarbejde overalt paa Jorden.

Naturligvis har den katholske Kirke til alle Tider, lige fra Apostlenes Dage, øvet Mission, og den har aldrig glemt Herrens Befaling om at lære alle Folk. Det har baade Kirkens Styrere og dens menige Medlemmer altid tænkt paa, og Beretningerne om Troens Udbredelse hører til de skønneste Blade i Kirkens Historie. Det 15. og 16. Aarhundrede, de store Opdagelsers Tid, stillede Kirkens Mænd nye Opgaver, idet uhyre Lande og store Folkeslag ligesom dukkede op og krævede Ordets Forkyndelse. Missionærerne fulgte ogsaa med overalt, i Asien, Afrika, Amerika, udsendt af de forskellige Ordener eller af de forskellige Stater. Det blev for Staterne en Selvfølge, at de i Forbindelse med deres Kolonialpolitik ogsaa sørgede for Missionærer i de nye Lande. Men det er givet, at hvor det skete, blev Missionen i Virkeligheden meget vanskelig, fordi den maatte støde paa stor Modstand hos de indfødte, og Missionærerne var saa afhængige af de europæiske Kolonialstyrelser, at de havde svært ved at røgte deres Hverv paa den rigtige Maade. Ganske vist var der ogsaa den Gang betydelige Mænd, der opnaaede glimrende Resultater, men meget Arbejde var forgæves, fordi det var splittet, og fordi det blev gjort i europæiske Staters Tjeneste.

Det var Karmelitermunken Thomas a Jesu, som først udviklede Tanken om Grundlæggelsen af en særlig Kongregation for Troens Udbredelse. Pave Gregor XV oprettede den 6. Januar 1622 Kongregationen, der kom til at bestaa af 13 Kardinaler, 2 Prælater og en Sekretær. Efter nogle Maaneders forberedende Arbejde udgik den 22. Juni Erektionsbullen »Inscrutabili«, hvori Paven gør opmærksom paa alle Kristnes Pligt til Mission, en Pligt, der dog i ganske særlig Grad er Pavens egen. Derfor vil han nu skabe en Central for alt Missionsarbejde og giver den nye Kongregation Fuldmagt til at lede alt, dog saaledes at han selv een Gang om Maaneden vil være til Stede ved dens Møder for at kunne følge dens Arbejde. Kongregationen skulde sørge for den katholske Tros Udbredelse baade blandt Protestanterne, blandt Skismatikerne i Orienten og blandt de ikke-kristne Nationer.

Det er sjældent, at Oprettelsen af en saadan Centralstyrelse i den Grad kommer til at betyde et Vendepunkt

i Arbejdet og et Brud med Fortiden. Det var Pavens og de ledende Mænds Mening, at Propagandakongregationen skulde fremkalde en Vending, og det lykkedes, omend kun langsomt og forsigtigt, saa dog konsekvent. I første Række kom Kongregationen dengang som nu til at beskæftige sig med Hedningemissionen. Det blev Francesco Ingoli, der i 27 Aar beklædte Stillingen som Kongregationens Sekretær, der udformede de Principer for Missionsarbejde, som siden altid er blevet forkyndt fra Rom, men som det ogsaa altid har været vanskeligt at faa gennemført, Principer, som hverken Staterne eller alle Missionærer har villet bøje sig for.

Som allerede antydet blev Propagandakongregationen hovedsageligt oprettet for at løsrive Missionsværket fra de europæiske Staters Herredømme. Kolonialpolitik og Mission skulde ikke mere være forbundet, Missionen skulde ene og alene være Kirkens Sag og Missionærerne ikke arbejde for Statens Interesser. Endnu i 1920 udtrykte Kongregationen dette i en stor Skrivelse: »Alle katholske Missionærer, hvilket Land eller Folk de end stammer fra, skal kun give sig af med Missionsarbejdet. Efter Apostlenes Eksempel skal enhver Evangeliets Förkynder huske paa, at han ikke har nogen anden Opgave end at være Kristi Sendebud til Folkene.« Det har været Kongregationens bærende Tanke i alle 300 Aar. Det er Evangeliet, Missionæren skal bringe, og ikke noget andet. En lang Række Dekreter fremhæver det forkerte i, at Missionærer vil forandre gammel indfødt Skik og Brug og erstatte de overleverede nationale og sociale Sæder med Kultur og Civilisation fra deres eget Hjemland. Ustandseligt har Kongregationen peget paa, at Kristendommen ikke skal gøre Asiater til Europæere, men at den passer til og kan føje sig efter alle menneskelige Forhold og Krav, naar de da ikke er umoralske. »I maa aldrig sammenligne fremmede Folks Sæder med eders egne, men tværtimod med største Iver søge at rette eder efter de fremmede.« Ja, man forbavses over, hvor vidt Kongregationen gaar i dette, naar man i en Instruktion fra 1659 læser, at Missionærerne skal rose alt det gode i de indfødtes Skikke og tie stille om det, der ikke fortjener Ros; ja endog det virkelig daarlige skal

til at begynde med mere vises tilbage ved Vink og Tavshed end ved Ord, og først efter lang Tids Forløb kan det lidt efter lidt skydes ud.

Op det er det samme, der gaar igen i Kongregationens nyere Dekreter. Det fremmede Sprog skal læres med Omhu, men tillige skal Missionæren studere Landets Religion, Litteratur og Filosofi, ja han skal helt kunne fordybe sig i den fremmede Tankeverden. I sin Forkyndelse skal han saa tage det gode frem, der findes, og knytte sit Budskab til det. De samme Ord fra 1659 gaar igen i 1893. Det er den samme Linje, der gaas frem efter. Missionærerne skal bringe Evangeliet, men knytte det saa nær til Folket som muligt. Idealet er naturligvis den indfødte Gejstlighed, ogsaa det hører til Kongregationens første Program-punkter: Kirken skal saa hurtig som muligt gøres selvstændig og national i de forskellige Lande. Ogsaa det var dengang noget nyt, da Kolonistaterne stadig arbejdede paa, at deres egen Gejstlighed skulde være de styrende overalt, ja mange Steder modsatte man sig ligefrem en indfødt Gejstlighed. Ogsaa dette har kostet Kongregationen megen Kamp indtil den Dag i Dag. Men ved disse Tanker har Kirkens Styrelse, Rom, igen vist sig som Herrens Stedfortræder, der ud over al Smaalighed kun ser paa det Maal at bringe Troen til alle.

Propagandakongregationens Magt er ikke saa stor nu som ved Kongregationens Stiftelse. Indtil Pius X blev simpelthen alt, hvad der angik Missionsarbejdet, afgjort uden Hensyn til de andre romerske Kongregationer, men nu maa disse i mange Spørgsmaal selv afgøre de Sager, der falder ind under deres Omraade. Efter at i 1908 Holland, England og Nordamerika er blevet selvstændige, og i 1917 en selvstændig Kongregation for de orientalske Riter er oprettet, er Propagandakongregationens Magtomraade blevet betydeligt formindsket, men ved den store Udvikling, der stadig foregaar indenfor dette Omraade, er Arbejdet i Virkeligheden ikke blevet mindre. I Europa styrer Kongregationen nu kun de nordiske Lande, Nordtyskland, en lille Del af Svejts og den latinske Ritus paa Balkanhalvøen, d. v. s. at Kongregationen nu som ved sin Begyndelse hovedsagelig har med Hedningemissionen at gøre. I 1920

stod under Propagandakongregationen 94 Stifter, 185 Vikariater og 73 Præfekturer, d. e. alt udenfor Europa og Amerika. Hvilken Udvikling der foregaar, giver Afrika et godt Eksempel paa. For 100 Aar siden var der i hele Verdensdelen ca. 5000 Katholikker med henved en Snes Præster. Gregor XVI oprettede tre Apostoliske Vikariater, under Pius IX blev det til 13 Vikariater og Præfekturer. Under Leo XIII var der i 1895 24 Vikariater og 18 Præfekturer, i 1905 32 Vikariater, 25 Præfekturer og 1 Stift med i alt 1600 Præster; i 1915 var der 49 Vikariater og 32 Præfekturer med 2078 europæiske og 94 indfødte Præster. Nu findes der i Afrika 2 Stifter, 55 Vikariater og 28 Præfekturer. Hvilket uhyre Arbejde fra Centralstyrelsens Side kræver ikke en saadan stadig Ny- og Omorganisation, der skal følge med Udviklingen, og det ikke blot i Afrika, men i hele Verden.

Lederen af dette store Arbejde er siden 1918 Hs. Eminence Kardinal Wilhelm van Rossum, en hollandsk Redemptorist, der er Kardinalpræfekt for Kongregationen. Til alle vigtigere Ting, som Nyoprettelse af Vikariater, Nyudnævnelse af Biskopper, skal han forhandle med og indhente Billigelse i Kardinalskollegiet, der for Tiden har 17 Medlemmer. En vigtig Stilling har Kongregationens Generalsekretær, Ærkebiskop Peter Fumasoni-Biondi. Kongregationen har ca. 30 Konsultorer, Biskopper og Præster, der er sagkyndige paa de forskellige Omraader og udarbejder Beretninger om foreliggende Spørgsmaal. 4 Minutanter og et større Kontorpersonale bearbejder de indgaaede Skrivelser. En vigtig Post har ogsaa Arkivaren og hans 7 Embedsmænd.

Alle almindelige Ting afgør Kardinalen og Generalsekretæren selv, og de mødes derfor hver Dag. Hver Uge holdes den saakaldte Kongres, hvor Kardinalen, Sekretæren og Minutanter, der har behandlet de mere indviklede Sager, mødes. Hver Maaned træder Kardinalkongregationen sammen for at afgøre særlig vigtige Ting, f. Eks. Nyudnævnelser. Disse Sager bliver først studeret af to Konsultorer, der hver afgiver Beretning; disse Beretninger trykkes sammen med Udtog af Aktstykkerne og tilstilles alle Kardinalerne 10 Dage før Mødet. En af Kardinalerne faar alle Aktstykkerne, og han skal saa paa Mødet fore-

lægge Sagen, hvorefter der stemmes om den. Endelig forelægger Kardinalpræfekten Afgørelsen for Paven til Stadfæstelse.

I nær Forbindelse med Propagandakongregationen staar Propagandakollegiet til Uddannelse af Missionærer, Kongregationens ældgamle Trykkeri, et mægtigt Bibliothek og det berømte Museum Borgianum. Desværre har Kongregationen ikke mere den Velstand, som i sin Tid lettede dens Arbejde i høj Grad; ligefra Napoleonstiden indtil nu har Staten røvet af dens Godser, saa at det er vanskeligt for den nu at komme nødlidende Missioner til Hjælp; den har svært nok ved at hjælpe sig selv.

Naar Propagandakongregationen nu holder Jubilæum, er der god Grund til at beundre dens store Gerning i de 300 Aar. Maatte disse Linier hjælpe til Forstaaelsen af, hvilken stor Institution det er, stor, ikke blot i sit Virkefelt, men endnu langt mere i sine Ideer, og i den Maade, hvorpaa den har søgt at lyde Herrens Bud: »Gaa ud i al Verden.«

Bernh. Jensen.

Tilbedelse af Jesu Hjerte i Danmark.

Utvivlsomt har »Jesu helligste Hjertes Rige« vundet stor Tilslutning i de sidste Decennier. Især efter at Pave Leo den XIII ved Aarhundredskiftet paa højtidelig Maade har indviet hele Jorden til denne store Konge, slaar dette Hjerte Menneskeheden i Møde med dobbelt Kærlighed. Forskellige religiøse Selskaber har sat sig det som særligt Maal at fremme og udbrede Andagten til dette hellige Hjerte. Foreninger, Broderskaber, Organisationer har sat sig det samme Maal. Overalt paa den vide Jord rejser der sig Altre og Kirker til Ære for det hellige Hjerte. En Hærskare af Kunstnere kappes om i Ord og Billeder at prise Jesu Hjertes Dyder.

Frankrig er vel det lykkeligste Land, thi der fandt jo det hl. Hjertes Aabenbarelsen for Maria Alacoque Sted, men dog har de fleste katholske Nationer — eller de, der

har været katholske — et eller andet Blad i deres Historie, der aflægger Vidnesbyrd om Jesu-Hjerte-Andagten, om Forherligelsen af det allerhelligste Hjerte. Ogsaa Danmark har saadanne Blade i sin Historie, vel et Tegn paa, hvor dybt den katholske Aand var trængt ind i Folkets Hjerte, og vel et Tegn paa, at det danske Folk en Dag vil genfinde Vejen til Herren, Frelseren.

At Andagten til Jesu Hjerte blev udøvet meget tidligt i Danmark — i det mindste af nogle enkelte Sjæle — viser den Bønebog, som Anna Gradesdatter, Abbedisse i Maribo, lod skrive i 1497, og som blandt et stort Tal salvesfulde Bønner ogsaa indeholder en Bøn til Jesu Hjerte, hans fem Vunder og hans Hjertevunde. Bønnen til Jesu hl. Hjerte har følgende Ordlyd:

»Vær hilset, ærefulde Jesu Hjerte!«

»Jeg beder dig, du glødende, højtelskende Hjerte, fra hvilket alt Godt, alle Glæder, alle Saligheder flyder, at du vil flyde i al Evighed.«

»Jeg hilser dig, herligste Jesu Hjerte, som er i Stand til at oplyse mit mørke og iskolde Hjerte.«

»Styrk og befæst os i din Kærlighed og Frygt, saa at jeg elsker dig fuldkomment og frygter dig værdigt og maa prise dig i al Evighed. Amen.« (Oversat fra Tysk).

Helt udtalende den egentlige Mening med »Mariatilbedelsen« er en Bøn til »Marias velsignede Hjerte«, hvori anraabes om, at Gløden af en usigelig Kærlighed til Jesus maa blive mangfoldiggjort i vore iskolde og jernhaarde Hjerter.

Ogsaa i det 17. Aarhundrede har Danmark haft en Jesu-Hjerte Tilbeder, som ikke blot kan nævnes med Stolthed blandt Landets Videnskabsmænd, men ogsaa som en Pryd for den katholske Kirke. Nikolaus Steno (Niels Stensen) var født 1638 i København som Søn af en rig Guldsmed. Han viede sig egentlig til Medicinen, men gjorde ogsaa paa Anatomiens og Geologiens Omraade saa fremragende Opdagelser, at Udlandet maatte give den unge Dansker sin Anerkendelse, og Hertugen af Toskana kaldte ham til sit Hof. Der lærte han den katholske Tro at kende.

Med sine store Aandsevner, sin klare Forstand og sin ærlige Sandhedsstræben erkendte han snart, hvor Christis sande Kirke er. Saasart han havde erkendt Sandheden, saa betænkte han sig ikke et Øjeblik paa at vende tilbage i Moderkirkens Skød, i November 1667. Den protestantiske Professor Thomsen maa oplyse om ham: »Stensens Konversionshistorie er i høj Grad overvældende; thi her drejer det sig ikke om den Trætte, der søger Ro, den Udlevede, der opgiver alt, den Døende, der falder sammen. Det er ydermere en Mand, der staar paa Højdepunktet af sin Virksomhed. Stensen havde netop i disse Aar lagt Grunden til Geologiens Videnskab — en Mand, der gjaldt som en af de største i Europa, som vovede at opgive alt, for at vinde det, som for ham var blevet alt.«

I Aaret 1675 lod Stensen sig vie til Præst — og han blev en saa dygtig og from Præst, at Hertug Johan Friedrich af Hannover, der paa samme Tid var bleven Katholik ønskede ham til apostolisk Vikar for de nordiske Missioner. Den heltemodige Steno gjorde en Pilegrimsrejse til Fods til den hellige Apostelfyrstes Grav i Rom, hvor han modtog Vielsen til Biskop, og gik saa igen til Fods til Hannover. Allerede dette viser Steno som en sand Herrens Apostel, der ikke viger tilbage for nogensomhelst Besværlighed.

Som Vaabenskjold valgte den nye Overhyrde Jesu hellige Hjerte, og det er værd at lægge Mærke til for den Tid. I hans biskoppelige Segl ses Jesu hellige Hjerte kun med Korset over og uden Tornekrone og uden Vunde. Det synes at tyde paa, at Biskoppen endnu ikke har kendt Maria Alacoques Billede og vel heller ikke hendes Aabenbaringer, at han altsaa ad ganske anden Vej er kommet til sin personlige Tilbedelse af det hellige Hjerte. Skulde den ikke være øst af den ægte katholske Bevidsthed, som i hans Tid vel endnu ikke helt, og i hvert Tilfælde ikke overall, var forsvundet i Danmark?

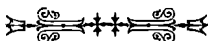
Fra Jesuitternes Side, der som bekendt arbejder med stor Iver og med gode Resultater for Udbredelsen af Jesu Hjerte Andagten, blev der for nogle Aartier siden udtænkt en stor og skøn Lovprisning, at bygge en Kirke i Stenosgade i København, en Jesu Hjerte Kirke. Et skønnere og

mere passende Mindesmærke kunde ikke sættes den herømte Dansker i hans Fædrenested, og vel heller ikke et, der var mere egnet til igen at bringe den store Stenos Aand, der er Jesu Hjertes Aand, til at gælde igen i Hjerterne i Danmark.

Gid rigtig mange maatte erkende denne Aand og lade sig paavirke af den!

Gid rigtig mange maatte finde »Vejen til Stenosgade«!

P. Wolff.

Corvey og Höxter.

Nogle Jubilæums-Tanker for danske Katholikker.

I.

Der hvor *Weser*-Flodens maleriske Sving danner Grænsen mellem *Westfalen* (til venstre) og *Brunsvig* (til højre), ligger en vidunderlig skøn Egn. Den ligner ingenlunde Rhinegnens eller Sydtysklands mange »romantiske« Turiststeder. Vel findes der baade skovkransede Bjerge og Klippepartier, smilende Marker og gamle Herresæder. Men det hele er ikke iøjnefaldende, ikke storslaaet, nærmest mildt og venligt i alle Henseender. Ogsaa Byen, der ligger midt i denne velsignede Egn, det gamle Huxaria, nu *Höxter an der Weser*, er ikke en Turistby som Rothenburg eller Nürnberg. Men den har sine gamle Volde og Bymure og nogle Taarne fra Hansetiden i Behold, og dens krumme Gader med de interessante Bindingsværkshuse røber, at den har en lang og bevæget Historie at se tilbage paa.

For mig personlig har Byen desuden den Fordel, at ingen Sporvogne snegler sig afsted gennem Gaderne, der ogsaa paa Grund af deres Alder og Skævhed helst fraholder sig Bilernes Rasen. Det er altsaa altid mindre livsfarligt at spadsere i Höxter end paa Østerbro, endsige at skraa over en københavnsk Gade.

Men geografisk Belæring er kun et underordnet Formaal med disse Linjers Fremkomst. Hovedgrunden er

Jubilæet — 1100-Aars-Mindet om Höxter og Corveys Eksistens!

Navnet Höxter har maaske ingen af Ugebladets Læsere kendt før i dette Øjeblik, men Navnet *Corvey* er forhaabentlig kendt af alle danske Katholikker. Det var jo derfra, Kristendommen, altsaa den katholske Kirke med alle sine Naademidler, sine aandelige og kulturelle Værdier, kom til Danmark.

Det var ikke saa lidt.

Det er derfor ganske naturligt, at danske Katholikker med Interesse hører om de Steder, hvor *den h. Ansgar* gik og virkede, inden han kaldtes til den nordiske Missionsgerning i Norden, de Steder, hvor han knælede og bad om Lys fra oven, da Kaldet kom.

Nu har vi i Aar 1922 — og det var i Herrens Aar 822, at *Kejser Ludvig den Fromme* i Aachen, besluttede sig til at sende Benediktinermunke fra Klosteret *Corbie* (Corbeja) i *Picardi* til de fjerne saksiske Lande for at udbrede Evangeliets og Kulturens Lys.

Det samme gjorde de danske Konger senere. De vidste saare godt, at disse flittige Munke vilde være til usigelig Gavn for Landets Velfærd. Ikke blot vilde Christi milde Lære holde sit Indtog i Hedningernes Hjerter, men Agerbrug, Videnskab og Kunst vilde naa højt ved et saadant Kloster.

Ansgar var en af dem, der kom fra Corbie over til Weser-Eggen. Om han just var en af de første, ved vi ikke. Han sendtes til det nye Kloster, som fik samme Navn som Moderhuset (Corbeja) med Tilføjelsen: »Nova«, det nye, men som snart over hele Landet kaldtes »Corvey«. Dog minder den *bløde* Udtalelse af Bogstavet v om, at det er fra det latinske Navn, Ordet stammer.

Samtidig med Klostret opstod Nabobyen *Höxter*, der ellers som Færgested over Weseren og som frankisk Kongsgaard er ældre end Corvey.

De kloge Munke vidste god Besked med, hvor og hvordan et Missionscentrum skulde ligge. Det maatte ikke være langt fra de store Rejseruter, der gennemskar hine ellers endnu vildsomme Lande med deres udstrakte Skove.

Det maatte eje god Jord, Vand og frembyde Muligheder for alle Slags Virksomheder og for Udvidelser.

Naturligvis prøvede Munkene sig frem. De vilde saaledes gerne opelske den ædle Vin fra Frankrig og lavede et helt Bjerg paa Sydsiden om til en stor Vingaard. Men Westfalens Klima sagde Nej til al Umage, det blev kun smaat med Vindyrkningen. Dog kan man den Dag i Dag, naar man leder efter Svampe eller Urter paa »Weinberg«, støde paa enkelte visne Ranker fra Munkenes Tid.

I Bygningskunst var Munkene dygtige — eller rettere: de havde gode Forbindelser med Udlandet og kunde saaledes bygge de første Stenkirker og Stenhuse i det saksiske Land. Endnu vidner de lave Indgangshaller til Klosterkirken om førromansk Bygningskunst. Maaske har selve den h. Ansgar endnu set disse svære Søjler med deres romerske Kapitæler, der ligner nogle i Ravennas Kirker, men er langt grovere, ja delvis standset i Udførelsen.

Hvad er der mon kommet for en Hindring! Abbedikirkens Bygningshistorie rummer mange store Gaader — og den afspejler desuden alle senere Stilperioder — fra den ædlest romanske Hvælving til de larveligste Alterprydelser i Empirestil.

Men lad os først se paa de Mænd, som har virket her.

Corveys Navn blev berømt allerede i det 9. og 10. Aarhundrede. Dets Bibliotek, dets Klosterskole spurgtes viden om. Her levede Saksernes store Historieskriver *Widukind*, her levede og lærte *Rabanus Maurus*, der senere blev Abbed i *Fulda* og Ærkebiskop af *Mainz*, her virkede Malere og Bygmestre som *Theodegar* og *Liotulf*. Her bevaredes *Tacitus's Annaler* for den civiliserede Verden. Herfra kom flere berømte Kirkefyrster, 13 Kardinaler og selve *Gregor V*, som regerede Kirken fra 996 til 999.

Her var det, at to fromme, for Guds Rige begejstrede Mænd, *Ansgar*, Klosterskolens Forstander, og *Autbert*, Klosters Prior, under *Abbed Warin*¹⁾ besluttede sig til i

¹⁾ Han skildres i *F. W. Webers* berømte Digterværk: »*Dreizehnlinden*«, der omtaler Munkenes Virksomhed som Baggrund for en poetisk Fortælling fra Saksetiden. Samtidig nævnes *Vala* som Abbed

Fællesskab at vie sig til den danske Mission. *Thi det var Danmark, de oprindelig tænkte paa*, selv om begges senere Levnedsløb formede sig lidt anderledes. Ansgar blev jo siden Ærkebiskop af *Bremen-Hamburg*, og Autbert maatte paa Grund af Sygdom tidlig opgive Missionsgerningen og vende tilbage til Corvey, hvor han snart døde.

Men den h. Ansgar stod i levende Forbindelse med Corvey, derfra forsynedes han saa at sige med den aandelige og materielle Proviant, Missions-Ekspeditionerne til de nordiske Egne den Gang krævede. Mærkelig nok fik Corvey mange Aarhundreder efter St. Ansgars Død hans fornemste Relikvie, hans Hoved, overført fra Bremen til Klosterkirken, hvor det opbevares den Dag i Dag.

Denne interessante Relikvie laa i Aarhundreder hængemt i et Hulrum inden i en Statue paa Højalteret¹⁾. Derfra fik ogsaa Biskop J. v. Euch i sin Tid hentet det Stykke, som opbevares i Ansgarskirken. Men først kort før Krigen blev St. Ansgars Hoved — i Overværelse af en Præst fra Danmark — lagt over i et bedre Opbevarelsessted. (Kun den store Hjerneskal er tilbage, den er ret godt bevaret i Forhold til sin Alder, kun ved Kanterne begynder den at hensmuldre, naar der røres ved den.)

I omtrent 1000 Aar har saa Abbediet kunnet udfolde sig. Ikke som om der altid havde været »Blomstrings-tider« — nej, det maatte døje lidt af hvert. Paa Velmagtsdage, den Gang de saksiske og saliske Kejsere regnede Abbederne af Corvey til deres Venner og af og til holdt Hof i Klostrets Palatium, fulgte Nedgangstider. To Gange maatte Abbediet ligefrem frelses ude fra; en Gang i det i det 15. Aarhundrede, da Adelsfamiliers Interesser og Mangel paa Orden og Disciplin undergravede Brødrenes Husfred. Da var det den store *Kardinal Nicolaus de Cusa*, som kom paa Visitats og holdt sit Indtog ridende paa et Muldyr. Da han naaede Porten, hvor alle Klosterbrødrene ventede ham og forundredes over saa stor en Kardinals

baade for Corbie og Corvey, men Corvey blev snart helt selvstændig, ja endog et »rigsumiddelbart« Abbedi og »nullius« d. v. s. uafhængigt af Fyrster og Biskopper.

¹⁾ Relikvien var ganske ukendt, indtil afdøde Pastor Kerff engang ved et Besøg dernede blev opmærksom paa den. Red,

beskedne og lille Fremtoning — steg han fra Muldyret og knælede ned, kyssede Jorden og sagde: »Jeg ærer det Sted, hvor saa mange hellige og lærde Mænde har gaaet.« Og saa fulgte et Kapitelmøde, og Munkene blev forpligtet til at følge den »Bursfeldske Reform«, der gav Benediktinerlivet nye Impulser. —

Men Reformationens Storme hærgede Klosters Befolkning, og Svenskekrigen ødelagde den gamle Klosterbygning. Nabobyen Höxter, Abbedernes sikre Tilflugtssted i Krigstid, var for største Delen gaaet over til Lutherdommen, støttet af den hessiske Landgreve — ikke en Gang et eneste Gudshus skulde Katholikerne beholde af de fem, som de havde ejet.

Da valgtes Münsters energiske Biskop, *Bernhard von Galen*, Nils Stenos Samtidige — til Administrator, og han fik udrettet, hvad ingen Abbed kunde. Hele Klosterkirken rejstes paany, det store Kloster byggedes om, og Höxters Indbyggere maatte i Procession bede om Forladelse for deres Forbindelse med Nabofyrsterne og give den katolske Religion den ligeberettigede Stilling, som tilkom den. Alle Landsbyer, som stod under Corveys Overhøjhed, fik selvfølgelig nu katolske Præster, og deres Kirker blev istandsat. Saa meget kan en eneste maalbevidst energisk Mand udrette paa en forholdsvis kort Tid. —

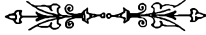
Alltid har jeg derfor med Beundring set op til Bernhard von Galens Billede i det lange Billedgalleri, hvor alle 65 Abbeder lige fra Adelhard og Warin højtideligt skuer ned paa den besøgende. Det er interessante Ansigter — og nogle ser mere krigerske ud end netop fornødent. Nogle har Haanden paa Døren som Tegn paa, at de har maattet forlade Klostret. Nogle bærer Helgenglorien og andre den biskoppelige Mitra.

De senere Abbeder er pyntet i Rokokko-Tidens Smag, og deres rosarøde Ansigter ser mætte og tilfredse paa Beskueren . . . *Da kom Napoleon som et Lyn fra Himmelen* og slog ned — ogsaa i det idylliske Corvey. Korherreerne — thi Klostret var lige bleven omdannet til et Stift — sendtes hjem til deres adelige Familjer, og den sidste Abbed døde af Sorg og Græmmelse. Men i de høje Gemakker, hvor han levede i Sindsformørkelse, og hvor han

døde, staar nu Biblioteket, og Sollyset bølger fra de store Vinduer imod Parken ind over de talløse Bogreoler med deres kostbare Skatte.

Det er nok værd at kigge ind og se os om i det gamle Kloster.

F. F. Maurer.

De danske katholske Børn fra Landet.

Naar man læser Overskriften, er vel den første Tanke: »Det kniber igen med Penge«. Ja, deri har man Ret, og det værste er, at det gaar ud over vore katholske Børn.

De 1921 Kr. 97 Øre, som blev indsamlet til de danske katholske Børn fra Landet, er brugt op. De er udelukkende blevet anvendt til disse Børn, og nu sidder jeg allerede med et Underskud paa 78 Kr. 03 Øre. 21 Børn har nydt godt af disse Penge og har været paa Skolen i tilsammen 4680 Dage. 5 af Børnene var fra Nakskov Sogn, 16 fra andre Sogne.

Nu er vi kørt fast. Nogle Børn har vi maattet sende hjem, før de havde fuldendt deres religiøse Opdragelse. Andre har vi kunnet beholde, fordi de selv bidrager til deres Kostpenge med, hvad de tjener ved at tage Byplads. Til en Begyndelse kom Bidragene regelmæssigt ind, men efter den første velgørende Regn falder der kun fra Tid til anden nogle faa Draaber, der fordamper, saasnt de naar den tørstige Jord.

Disse 21 Børn har kostet 2000 Kr. eller ca. 100 Kr. pr. Barn, og saa regnes ikke med, hvad Søstrene har ofret ved Køb af Ejendom og Inventar.

Rundt omkring i de forskellige Sogne findes der Hundreder af Børn, som venter paa Hjælp. Men det er ikke muligt at faa Forældrene til at ofre 35 Kr. om Maaneden i Kostpenge dels paa Grund af deres økonomiske Forhold, dels paa Grund af manglende Forstaaelse af Sagens Vigtighed. Desværre er Forholdene saadan, at en stor Del af Børnene, menneskeligt set, maa anses for tabte for Troen, hvis de

ikke kan tilbringe nogen Tid i katholske Omgivelser og under Kirkens velsignende Indflydelse faa Lejlighed til en grundig katolsk Uddannelse.

Men hvad nu?

Spørgsmaalet er aktuelt, og hvis der ikke sker noget overordentligt, vil det stadig være aktuelt de første hundrede Aar. Spørgsmaalet er tillige saa vigtigt og saa almindeligt, at det bør drøftes grundigt, hvad der ikke kan gøres i nogle Artikler, og tilfældige Gaver kan ikke være en sikker Grund, hvorpaa der kan bygges et planmæssigt Arbejde.

Derfor mener jeg, at Sagen bør drøftes mundtlig, saa at man kan udarbejde en Plan for en *organiseret* Hjælp.

Jeg taler her ikke blot om Nakskov Sogns Anliggender, men jeg er sikker paa, at Forholdene er nogenlunde de samme i de fleste Sogne, og derfor haaber jeg, at mine Kolleger vil støtte mine Bestræbelser.

For derfor at gøre det første Skridt, beder jeg *alle* og *enhver*, der omfatter denne Børnesag med Interesse, at sende mig et Brevkort med deres *Adresse*, for at vi eventuelt kan samles til en lille Kongres, hvor hele Børnesagen drøftes.

Pater A. Smitz, Nakskov.

Jeg kan ikke andet end paa det varmeste anbefale at hjælpe Pater Smitz i hans Arbejde for de danske katolske Børn paa Landet. Det er umiddelbart indlysende, hvor vigtig denne Sag er, og Pater Smitz vil forstaa at faa det mest mulige ud af de Penge, der gives ham til Fordel for Børnene.

København, den 4. Juni 1922.

J. Orlík, Apostolisk Provikar.

Brev fra London.

3. Juni 1922.

I den almindelige Bevidsthed er den Forestilling meget udbredt, at Katholikkerne og den katolske Kirke er særlig

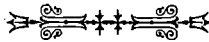
uvenlige overfor *Jøderne*. Hvor forkert det er, kan man se af, at det største Arbejde for Jødernes Omvendelse gøres af Katholikerne i »Katholsk Israelssamfund«. Det britiske Centrum for Samfundet er i London, i Klosteret »Vor Frue af Sion«. Hvert Aar holdes der overall i Verden en Novene af Bønner og Messer for Jødernes Omvendelse. I Aar varer Novenen fra Kristi Legems Fest indtil Jesu Hjertes Fest. I alle Lande findes der Præster, der har forpligtet sig til at ofre i hvert Fald een Messe i Løbet af de ni Dage i dette Samfunds Intention. Baade Kardinal Bourne i London og Kardinal Dubois i Paris tager Del i Novenen, og i Fjor sluttede ogsaa den Hellige Fader sig til den med en Messe i sit Privatkapel. Resultatet er da ogsaa det, at der er en stadig Strøm af Konvertitter til den katholske Kirke.

Dublin og *det Hellige Land* stiller store Krav til Koloniministeriets Tid og Opmærksomhed. Mens Irland samler al Opmærksomheden i Øjeblikket, venter Palæstina stadig paa at blive hørt. Det er ikke saa meget Jødernes Palæstina, der venter, men det er Korsriddernes, Kristendommens Palæstina. De irske Underskrivere er kommet fra Dublin til Forhandling, og samtidig med at de begav sig til Koloniministeriet, ankom til London en fornem Gæst fra Rom, *Mgr. Barlassina*, den latinske Patriark af Jerusalem, som har en Mission fra Paven til den britiske Regering. Man havde ventet Patriarken allerede i flere Dage, nu bliver han nødt til at vente, indtil Forhandlingerne med Irland er afsluttede. Til Forskel fra sit sidste Besøg vil Patriarken nemlig denne Gang modtages officielt, fordi Zionisterne har brovnet med, at de har Sympatien i Ministeriet.

Efter næsten to Aars Vakans forbereder *Glasgow* sig nu til at modtage *sin nye Ærkebiskop*. Dr. Donald Mackintosh modtog Bispevielsen i Rom for otte Dage siden. En stor Mængde skotske Pilegrimme overværede Højtideligheden. *Mgr. Mackintoshs* Udnævnelse, som fandt Sted faa Dage efter Pavens Kroning, var den første Udnævnelse, den nye Pave foretog. Som Rektor for det skotske Kollegium i Rom har den nye Ærkebiskop allerede i mange Aar udøvet sin Indflydelse paa det kirkelige Liv i Skotland. Han tilhører ogsaa en ældgammel skotsk Familie.

Den Uklarhed, der har været med Hensyn til Forholdet mellem *Bolshevikerne* og *Patriarken af Moskva*, Ærkebiskop Tikhon, er nu hævet. Patriarken er arresteret og vil sikkert meget snart blive stillet for en Domstol. For Øjeblikket holdes Patriarken indespærret i et Kloster, medens en bolshevikisk Klike i Gejstligheden søger at gøre Ærkebiskoppen af Petrograd til Patriark. Rom er straks blevet

opmærksom paa den Fare, der truer Patriarkens Liv. Paven, der fra sit Ophold som Nuntius i Warshaw er vel kendt med Forholdene i Østen, tager personligt Del i Patriarkens Skæbne, og han lod sin Repræsentant i Genua overrække Sovjetdelegationen en Protest, der er gaaet videre til Moskwa. Men det er muligt, at Patriarkens Liv ikke staar til at redde. Lige siden han for tre Aar siden erklærede Diktatorerne i Moskwa for en Morderbande, har Bolshevikerne været hans Fjender, og nu har de faaet en Lejlighed til at gaa frem imod ham. Da nemlig alle Kirkeskatte i Rusland skulde konfiskeres, erklærede Patriarken, at hvis Staten behøvede det for at kunne understøtte de nødlidende, maatte man udlevere alt. — Kun de konsekrede hellige Kar, der bruges ved Alteret, maatte ikke udleveres, under Straf af Ekskommunikation. Saa blev Patriarken arresteret for Modstand mod Regeringsbefalinger og Opfordring til Oprør. Sagen skal føres for Moskwas Revolutionstribunal med Jøden Krylenko som Anklager. Efter hvad Ærkebiskoppen af Kishnev meddeler, er Patriarken paa Forhaand saa godt som dødsdømt. Det er lykkedes at forene alle Kristne til Protest. Først har den Hellige Fader ladet Sovjets Repræsentant ved Vatikanet vide, at den katholske Kirke ikke kunde tie stille til en saadan Forfølgelse af en høj Prælat. Samtlige engelske Kirkesamfund med Ærkebiskoppen af Canterbury i Spidsen har efter Forhandlinger med Paven ligeledes protesteret. Men mon det hjælper! C. N. S.

Valfarten til Haraldsted.

Den 25. Juni er det atter Hellig Knud Lavards Skrinlæggelsesdag, og den smukke Skik, der i Anledning af Jubilæet blev paabegyndt for to Aar siden, fortsættes igen. Denne Valfart er en ny Ting i vort katholske Liv herhjemme og dog en ældgammel Ting. Den første Valfart var jo den, der fandt Sted, da Folk fra Ringsted Dagen efter den hellige Hertugs Mord strømmede ud til Haraldsted, og saa blev den Valfart ved i Aarhundreder. Nu er den der igen, en gammel Tanke, der hviler paa den samme gamle Tro. Ogsaa vi tror paa Hertug Knuds Hellighed. Ogsaa vi tror paa, at det er godt at ære Helgenerne, og at det er godt at gaa Pilegrimsgang tll hellige Steder. Vi ser

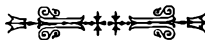
i Hertug Knud et af vore store Idealer, som vi efter ringe Evne søger at følge. Der kan ikke være Tvivl om, at i de Timer, vi paa Søndag vandrer henad Landevejen, er Knud Lavard selv med os. Og han beder med os, og det er dér sikkert mange i Himmelen, der gør den Dag. Vi stoler paa, at vi paa den Maade hvert Aar faar noget af Knud Lavards stærkeog fromme Aand, noget af hans Iver og Opofrelse. Det er derfor, vi kommer, og kun derfor.

Nu det praktiske. Katholsk Klubs Rejsebureau har med stor Elskværdighed paataget sig at arrangere Rejsen. De, der altsaa i Forvejen vil sikre sig Plads i Toget til Ringsted, melder sig i Rejsebureauet, Vestervoldgade 115³, hver Aften 7—9, eller i Katholsk Boghandel, Stenosgade 3. Billetten betales med det samme og koster Tur-Retur Kr. 7,50. Toget gaar fra København Søndag Morgen Kl. 7⁰², tilbage fra Ringsted Aften 9²⁰. De, der vil tage til Ringsted allerede Lørdag kan ogsaa faa Billet til Tog Lørdag Efterm. Kl. 6¹⁵, Åftensmad i Ringsted, Hotelværelse, Middag Søndag Aften og Hjemrejse, ialt ca. 20 Kr. Men alle Forudbestillinger maa ske senest Fredag den 23.

Ligesom i Fjor vil der blive en Messe i Kirken i Ringsted lidt over 9, hvor man kan kommunikere før Messen. Derefter bliver der endnu Tid til at spise lidt, Præsternes og Søstrenes Have staar atter til vor Raadighed. Kl. 10 samles man i Kirken til Processionen. Paa Vejen til Haraldsted gøres der et kort Ophold ved Korset ved Lille Svenstrup, og ude i Ruinen læses Messe straks ved Ankomsten. Kl. 4 begynder Hjemturen. — Desværre bliver det i Aar ikke muligt at faa Kaffe ude i Skoven, man maa selv tage Termoflasken med; Sodavand og Dobbeltøl kan faas.

Endelig skal jeg gøre opmærksom paa det lille Hefte med Valfartssange, der faas i Katholsk Boghandel og ogsaa vil blive solgt i Ringsted. Og saa: kom med! Der er ganske vist ialt ca. 5 Timers Gang. Men de, der kan, bør gaa med. Lad os vise os vore katholske Forfædre værdige, lad os drage Knud Hertugs Aand ned over alt vort Arbejde!

Bernh. Jensen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Roskilde. Ved Kristi Legems Fest i Roskilde paa Søndag den 18. vil der ved Højmessén Kl. 9 blive sunget en Messe af Perosi for Kor, Soli og Orgel. Sangunderholdningen ved Mødet om Eftermiddagen vil blive givet af St. Ansgars Kirkekor, da Foreningen »Vokalion« er blevet forhindret.

Østerrig. En Prælat, Mgr. Seipel, er blevet Kansler for Republikken Østerrig. Den nye Kansler har tidligere været Sognepræst, blev derefter Theologiprofessor og tog som saadan Del i Politiken som Medlem af det kristelig-socialé Parti. I det sidste østrigske Ministerium før Kejserdømmets Fald var Mgr. Seipel Socialminister. For to Aar siden blev han valgt til Fører for sit Parti, og den nye Parlamentarisme har nu gjort ham til Kansler. Det betydningsfuldeste for Østerrig er vel nok det, at han kun vil have en katholsk Undervisningsminister, og dermed er der foreløbig sat en Stopper for alle Vantroens Forsøg paa at ødelægge den katholske Skole i Østerrig.

Rom. Der har i den sidste Tid i mange udenlandske Blade gaaet Rygter, om at Paven var syg. Sandheden synes at være, at den store Forandring, som det nye Liv som Pave har ført med sig for den Hellige Fader, har forstyret hans Helbred. For en Mand, der som han har levet et stærkt Friluftsliv, er det ikke let at tilbringe al sin Tid i Vatikanet. Dog har Paven stadig kunnet gøre sit Arbejde og afholde alle Audiencer; det hele synes at være ganske forbigaaende.

Alle Bidrag til **Motorcyklefondet** bedes indbetalt paa

Postkonto 1471 Det Apostoliske Vikariat.

Ligeledes bedes alle Pengesendelser til Vikariatet foretaget paa denne Maade.

Katholsk Boghandel Stenogade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-6 Til. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalies

For dem, der ønsker at stifte Bekendtskab med den katholske Kirkes Lære, ligesom for dem, der ønsker at genopfriske deres Kundskaber om Religionen, afholder jeg efter den Maalestok, der er den almindelige ved Konvertitundervisning, hver Torsdag Aften Kl. 8 Gennemgang af Troslæren Undervisningen foregaar i Forsamlingsværelset, Bredgade 64 (Indgang gennem den lange, smalle Gaard og opad Trappen til 1. Sal). Alle er velkomne. Jakob Olrik. Præst.

KATHOLSK KLUBS ARBEJDSANVISNINGSBUREAU

anmoder herved indtrængende katholske Arbejdsgivere, Chefer og Haandværkere om at indgive Meddelelser om ledige Pladser. Vi har pladssøgende Kontorfolk, Herrer og Damer, Landmand, Kok, Typograf, Barber, Snedker, Maskinarbejder o. s. v. Skriftlige Henvendelser foretrækkes, personlige mellem 6—7, Vestervoldg. 115^a.

St. Ansgars Kirke. Onsdag d. 21. Juni holdes en højtidelig Sangmesse med kort Tale i Anledning af den hl. Aloysius Fest.

Sankt Knuds Feriekoloni.

Afsluttet Regnskab for Sommeren 1921.

INDTÆGT:	UDGIFT:
(se Ugebladet 31.—7.—1921.)	Dalum Kloster..... 414,70
	Telegram, Telefon, Porto 4,20
<u>Kr. 428,28</u>	<u>Kr. 419,20</u>
Kassebeholdning Kr. 9.08.	

Paa Dalum vil der blive Plads til ca. 12 Dreng (Smaa pigerne er desværre atter »hjemløse« i Aar). Prisen er Kr. 1,50 pr. Barn pr. Dag.

Fra »Stringendo's« Koncert forventes et Tilskud paa ca. Kr. 120,00, hvilket vil tillade de smaa Københavnerne at blive 6—7 Dage paa Dalum. Jeg haaber dog, at dette Ophold vil kunne forlænges og beder ved nærværende Koloniens Venner om ikke at glemme Feriegæsterne.

Bidrag bedes sendt til:

- St. Josefssøstrene Østerbrogade 7 C.
 » — Frederiksberg Allé 15—17.
 » — Griffenfeldtsgade 44.

Portneren i Stenosgade.

Skulde nogen være villig til at tage en lille Pige i Ferien, bedes det venligst meddelt undertegnede.

Martha Hansen,
 Boyesgade 7e, Kbh. V.

St. Andreas Gilde (Ordrup)

Paa Grund af Fælleskommunion er Sommerprogrammet ændret:

Søndag 9. Juli: Aarlige Skovtur pr. Charabancs. Madkurve for hele Dagen medtages.

Start Kl. 9^{1/2} Femvejen, Frokost Frederiksdal, Aften Fiskebæk.

Pris: Alle Menighedens Medlemmer, Voksne Kr. 5,00, Børn under 12 Aar Kr. 3,00. — Besøgende Voksne Kr. 6,00, Børn Kr. 4,00. Tegning, som er bindende, sker senest Mandag d. 3. Juli hos Grugni, Hovmarksvej 9, Tlf. Ordrup 1197 — Holler, Jernbanevej 2, Tlf. Ordrup 986 — Hylleholt, Jægersborgallé 20, Telefon Ordrup 425.

Tirsdag 18. Juli: Aftenudflugt (Fortunen).

Søndag 30. Juli: Udflugt til Hillerød.

Søndag 13. Aug.: Udflugt til Hørsholm.

Stor Tilslutning af alle Menighedens Medlemmer forventes. Besøgende er velkomne. Bestyrelsen.

Med Tak modtaget til de danske katolske Børn fra Landet 25 Kr. fra Vincentkonf. St. Ansgars Kirke. — Til de kath. Børn i Fare 2 Dollar fra G. S.

Et møbl. Gadeværelse til Leje straks eller til den 1. Sporvogn til Døren, Linie 2, 9 og 18.

K. Andersen, Falkoner Allé 61 Mezz., Tlf. Godthaab 406 y.

I **Katolsk Boghandel** faas: Valfartssange 50 Øre. Højmessen i den katolske Kirke 20 Øre.

Katolsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes Mandag den 19. Juni i Selskabslokalet »Columbus«, Aaboulevarden 21, Tlf. Central 3699).

Unio. Søndag den 18. Juni *Cykletur* til Højbjerg. Mødested: Søvavillonen Kl. 10. Hjemkomst ca. Kl. 6. Besøgende er velkomne.

Kirkelig Kalender.

18. Juni 2. Søndag ef. Pintse.	25. Juni. 3. Søndag ef. Pintse. I Messen: Petrus og Paulus, Apostle.
19. — M. Oktavdag.	26. — M. Johannes og Paulus, Martyrer.
20. — Ti. Oktavdag.	27. — Ti. Oktavdag.
21. — O. Oktavdag.	28. — O. Irenæus, Biskop og Martyr. Vigilie.
22. — To. Oktav af Christi Legems Fest.	29. — To. Petrus og Paulus, Apostle.
23. — F. Jesu Hjertes Fest.	30. — F. Paulus, Apostel.
24. — L. Johannes Døberens Fødsel.	1. Juli L. Jesu kostbare Blod.

Processioner paa Christi Legems Fest.

- To. 15. Juni. Kl. 10 St. Ansgars Kirke. — Kl. 4. Eftm. Haven ved Immaculatakirken.
- S. 18. Juni. Kl. 9 St. Andreas Kirke og Kollegiets Have. — Kl. 9^{1/2} St. Annæ Kirke og Elisabeth Hospitalets Have. — Kl. 7^{1/2} Aften Jesu Hjertes Kirke.
- To. 22. Juni. Kl. 8 Aften St. Ansgars Kirke.

Jesu Hjertes Kirke. Jesu Hjertes Fest. Kl. 10 Levitmesse; derefter Tilbedelse indtil Kl. 7^{1/2} Aften. Kl. 7^{1/2} Prædiken og Festandagt.

Maria-Kongregationen for unge Mænd.

- Søndag** den 18. ds. Kl. 7^{1/2} Aften i Jesu Hjertes Kirke: Christi-Legemsfest-Procession.
- Mandag d. 19. ds. Kl. 7^{1/2} (i Forbindelse med Oktavandagten) højtideligt Slutningsmøde i Jesu Hjertes Kirke: Prædiken, Festandagt, Te Deum.

NB. Der er Adgang for alle troende.

Sakramentskirken. Indtil Torsdag den 22. ds. hver Morgen efter Ottemessen sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Andagt paa Grund af Christi-Legemsfest-Oktaven.

Freddag den 23. ds. Jesu Hjerter Fest: Kl. 7 stille Messe. Kl. 8 Højmesse, Kl. 8 Aften Andagt.

Jeg afholder **Firmelse** i Randers den 25. ds. og i Aalborg d. 2. Juli og er derfor ikke til at træffe de nærmest foregaaende og følgende Dage.
J. Olrik,
Provikar.

Katholsk Højskole

afholder et **8 Dages Kursus** paa Vallø Højskole den 2.—9. August. Prisen bliver 30 Kroner pr. Deltager. Indmeldelser modtages af Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Tlf.: Vester 7515.

Vor kære lille

Sigrid

døde den 10. ds. velforberedt og anbefales til de troendes Forbøn.

Køge ¹¹/₆ 22, Momberg og Hustru.

FREMMEDSPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblade udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditions kontor (Boyesgade 8° V. 5—7
Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. paaarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8°, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.
Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 26.

Søndag den 25. Juni.

1922.

INDHOLD: Knud Lavards-Pilgrimssang (med Ill.). — Corvey og Höxter. — Katholske Rejsminder. — Høststørme og Foraarsvinde. — Engageringsbureau. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Roskilde. Rusland. Rom. Irland. — Avertissementer.

Knud Lavards-Pilgrimssang.

(Mel.: Den signede Dag.)

Hvad Vinteren vog, hvad vaarlígt brast
paa Danmarks dejlige Enge,
det binder vi nu med bønlig Bast
Paa Vejsalmens dybe Strengé,
den sællandske Pilgrim har ej Kast,
men breder sin Bøn paa Vænge.

Aa Herre, velsign hvert Danmarks Bo,
 med Vilje for Synd vi bøde,
 lad Græssene grønnes, Kornet gro
 til Brødet for Altrets Øde . . .
 Paa Pilegrimstog med Bøn vi toe,
 hvad Aaret har voldt af Brøde.

Det var sig Knud Savard Eriksson,
 du skænked ham Magt af Naade
 at løfte sit Folk i hver sin Bøn
 med hellige Hænder baade . . .
 du gjorde hans Blod til Kilde skøn,
 der Bod skulde Danmark raade.

Du helged hans Bøn, og ej den dør,
 velsign vore Sind, vore Aagre,
 hver Kvinde og Mand med Hørs og Køer,
 med Kornet for hver Dags Davre.
 Knud Hertug! fra Sonden og til Nør
 gør Landet og Hjørter fagre!

Corvey og Höxter.

Nogle Jubilæums-Tanker for danske Katholikker.

II.

Lad os nu antage, at vi er nogle danske Pilegrimme, der vil gøre en Valfart til den h. Ansgars Grav og se sig om paa de mindere Steder, der er knyttet til hans Navn.

Vi er rejst over Hamburg, Hannover til *Höxter*, som jo i gamle Dage var Fyrst-Abbediets Hovedstad. Saadan et »umiddelbart« Rigsabbedi var nemlig et lille Kongerige for sig selv med »Hovedstad« og »Provins« og »Stænder« og Stændermøde og militært »Rigs-Kontingent« og alt, hvad der ellers skulde til for at understrege »Umiddelbarheden.«

Byen er nok en Seværdighed, navnlig Sidegaderne, hvor man kan støde paa saare originale Bygninger. Der ligger ogsaa *Sankt Kilians* Kirke, et af Nordtysklands ældste Gudshuse, en Perle af romansk Bygningskunst og ældre end Corveys nuværende Kirke.

Paa Torvet staar den nuværende katholske Sognekirke, en Barokbygning, men indeni lavet om i romansk Stil for nogle Aar siden. Men saa meget jeg ellers holder af den Stil, knytter der sig saa mange personlige Ungdomsminder til Kirkens gamle, maaske meget stygge Rokoko-Interiør, at jeg godt kan forstaa den Smerte, det kan være for ældre Folk at faa lavet noget om i deres Kirke eller Salmebog eller religiøse Vaner . . . Endnu ser jeg dig, o hellige Nikolaus, i en tung Brokadeskaabe paa nogle smaa hvide Skyer svæve op til en dejlig lilla Himmel, medens smaa fede Engledrenge leger »Tagfat« i det uendelige Himmelrum . . . Ingen Tizian kunde have malet Himmels Dejlighed mere anskueligt for os Børn. Men »vorbei sind die herrlichen Zeiten . . .« og Sankt Nikolaus maatte flytte.

Men vi naar aldrig til Corvey, hvis vi saaledes standser ved alle de mærkelige Ting, vi møder paa Vejen.

Udenfor Byen fører en dejlig gammel Kastanieallé di-

rekte til Corvey. Det er en tyve Minutters Vej. Overalt møder Øjet frodige Marker eller skovklædte Bakker.

Nu aabner Alléen sig til en Plads, hvor Corveys Portal møder vort Blik. Til begge Sider foran Fæstningsgravene staar endnu Skilderhusene, hvor Abbedens Soldater holdt Vagt. Porten flankeres af 4 store Stenfigurer i det 17. Aarhundredes Dragt. Det er svenske Soldater, som blev til Sten i det Øjeblik, de brød ind i Kirken og vilde røve den hellige Vitus's Skrin . . .

Ja, her er Luften fyldt med smukke Sagn og gamle Minder. Thi i de gode gamle Dage var man ikke saa vantro som nu. Den Gang kom der hvert Aar Dagen før Sankt Vitus (14. Juni) *to vældige Gedder* svømmende fra Weser-Floden, der jo slynger sit blaa Baand omkring Corveys Mure. Saa havde Broder Køkkenmester Lov til at vælge den ene, men skulde lade den anden fare. Dog en Gang kunde han ikke modstaa Lysten — maaske var netop hs. Naade fra Brunsvig eller fra Hessen-Cassel paa Besøg hos Fader Abbed — og tog begge! — Da forvandlede den ene til Træ og — aldrig saas Fiskene mere paa Sankt Vitus Aften. — Den, der ikke vil tro paa Historien, behøver kun at gaa op til Brødrenes Kor i Kirken. Der hænger omtalte Gedde den Dag i Dag.

Liljen derimod er gaaet helt tabt. Den berømte *Lilje i Corvey*, som Digterne har sunget om, og som fandtes paa den Munks Plads i Koret, som først skulde dø. Men da den unge Markvard von Spiegel mødte til Midnats-Sang og saa Liljen, smed han den over til Naboen, den gamle Broder Sigvard. Denne blev syg, da han saa det himmelske Tegn. Men tre Dage efter døde den unge Markvard alligevel — og *Liljen saas aldrig mere* . . .

Men vi naar aldrig ind i Klostret, hvis vi saaledes snakker allerede ved Yderporten.

Der ligger den brede Slotsfacade med de endeløse Vindusrækker foran os lysende i Morgensolen. Man ser straks, at Bygningen er mere Slot end Kloster, og den stammer ogsaa fra efter Renæssancetiden. Men til højre knejser to romanske Taarne, og der gaar vi hen. Snart staar vi foran den gamle Abbedi-Kirke. Ja, den er ær-

værdig, thi denne Del er bygget omkring Aar 1000 og den lavere Del maaske halvandet Aarhundrede før!

Vi træder ind og maa gaa nogle Trin nedad, som det ofte er Tilfældet i meget gamle Bygninger. Her staar vi altsaa i den kryptlignende Hal, som er en af Tysklands ældste. Hvor mange Kejsere, hvor mange Riddere fra Korsfaretiden har ikke staaet og set op til de samme svære Søjler, »die das schwere Steingewölbe

Keuchend auf den Schultern tragen« (Weber).

Nu aabner Kirkens lyse Hovedskib sig for den besøgende. Denne Del ødelagdes af Svenskerne i Trediveaarskrigen, men byggedes som nævnt op af Bernhard von Galen og det *i gotisk Stil!* Men det Indre blev under hans Efterfølger smykket i reneste Barokstil — hvidt og Guld med store og smaa Helgenstatuer og en Hærskare af Englebørn. Det hele gør et festligt Indtryk, og de gode Munke fra Ansgars Tid vilde nok have spilet Øjnene op, hvis de havde set denne Forgyldningspragt fra Klosters senere Tid. Endnu i Slutningen af det 18. Aarhundrede indrettedes Mariakapellet i Tidens nyeste Smag — saa Kirken er virkelig en Slags Kunsthistorie i Sten og Træ og Farve.

Bag ved Hovedaltret opbevares den h. Ansgars Hoved. Sognepræsten vil nok, naar han hører, at der er danske Rejsende, som ønsker at bede paa dette Sted, være saa hensynsfuld at give de besøgende Adgang til Relikvierne.

Vi knæler ned og beder et rigtig andægtigt Fadervor med en Bøn om Danmarks Genforening med den Kirke, som Sankt Ansgar bragte til Landet. Her paa dette Sted var det jo, at denne Apostel forberedtes til sin Gerning. Herfra fulgtes han af Klostermenighedens Bønner.

Der var ellers endnu meget at se i Klosterkirken, men vi maa videre og ikke standse overalt. Vi kommer ind i Munkenes gamle *Korsgang*. Et ejendommeligt Interiør, der ligesom aander en usigelig Fred! Korsgangen er ganske enkel i kunstnerisk Henseende — kun de brogede Granit- eller Sandstenspiller afbryder de hvide Vægflader. Under Gulvets Sten sover de fromme Klosterbrødre deres sidste Søvn. Et stort gammelt Krucifix afslutter den ene Korsgang. Man siger, at dette Krucifiks er ældre end hele

Klostret, at Munkene skulde have taget det med fra det franske Corbie . . . Men Korset er vist fra det 12. Aarhundrede, — en for Resten ganske respektabel Alder alligevel — og Grunden til nævnte Sagn er maaske den, at dette Kors jo faktisk er ældre end den nuværende Bygning, og at det stammer fra det oprindelige Kloster, som for Resten har ligget paa samme Sted.

Bygningen som Helhed omfatter tre eller, om man vil, fire Gaarde — og er større end Kristiansborg Slot. Der er den aabne, med Parkanlæg beplantede Indgangsgaard, saa den indre Slotsgaard og Klostergaarden og Økonomigaarden.

»Klostret« eller det gamle »Fyrst-Abbedi« er nu et Gods, der tilhører Hertugen af Ratibor, der bærer Titlen Fyrste af Corvey, og som er Chef for en Gren af den sydtyske Familie Hohenlohe. Derfor optager de fyrstelige Beboelsesrum en stor Del af Slottet. En anden Del er Bibliotek, men saa stort dette end er, kan det langtfra maale sig med det gamle Klosterbibliotek og Arkiv, som er i den preussiske Stats Eje. En mindre Del af Klosters Bogskatte, deriblandt mange Inkunabler og Haandskrifter, findes dog i Præstegaardens Bibliotek ved Enden af Korsgangen. Saa er der »Kejsersalen« med de mange Billeder af de gamle »romerske Kejsere af den tyske Nation,« Hjortegalleriet og Abbedernes gamle Billedgalleri, som fylder en god Del af den kæmpestore Bygning: Ogsaa en Del af Klosterhaven, der fører ud imod Weserfloden, er endnu bevaret.

Men ingen Munke gaar i Havens Gange eller ude paa Marken, og Lovsangen, der gennem et Aartusind steg op til Himmelen, er nu forstummet. Dog er Corvey et lille Sogn for sig, Højmissen synges ved Abbedernes gamle Alter, men ingen Munke fylder de dybe Stolerader i Koret, ingen Nodebog ligger paa de store Pulte . . .

Og dog er det, som om Munkene blot behøvede at vise sig — alt er beredt. Slottets Værelser skulde nok snart tages i Brug af muntre Elevers og Seminaristers Skare og Kirken blive fyldt med andægtige, som lyttede til Pontifikalmessens eller Korsangens Toner.

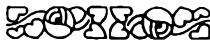
Der har været ført Forhandlinger mellem Benedikti-

nerne fra Maria-Laach og Hertugen om Klosters Overtagelse, men Midlerne strakte vistnok ikke til.

Gud give, at Corvey atter maatte blive det, som det i saa lang Tid var: et aandeligt Midtpunkt for kirkeligt Liv, for Kunst og Videnskab i Ordets bedste Forstand.

Da vilde vistnok ogsaa mange flere fra Danmark tage ned til Corvey. Thi det ligger nærmere end Beuron, og mange Minder knytter os dertil, Minder, der aldrig skal svinde, saalænge det h. Messeoffer frembæres, hvor Dannebrog vajer.

F. F. Maurer.

Katholske Rejsminder.

Ja, disse Linier var oprindeligt blot tænkt som et lille Referat fra Passionsskuespillet i Oberammergau den 21. Maj, men er altsaa nu, da de nedskrives, bleven til en lille Smule mere — nemlig til Minder fra en Rejse, der paa Kortet formede sig som et uregelmæssigt 8-Tal Hamburg - Cöln - Frankfurt - München - Kufstein - Innsbruck - Scharnitz - München - Berlin - Hamburg.

Rejsens katholske Minder begyndte Søndag den 14. Maj i Cöln, ja egentlig den 13. om Aftenen, da min katholske Hustru, min protestantiske Ledsager og jeg kort efter vor Ankomst lige naaede at høre de sidste Strofer af en Salme efter Majandagten i Domen. Søndag Morgen lykkedes det Rejsens to katholske Deltagere at kommunikere i St. Gereon Basilikaen, en meget ejendommelig Kirke, hvis Udseende kun flygtigt prægede sig i vor Erindring, da Kirken i den tidlige Morgenstund var fyldt til Trængsel, og vistnok flere hundrede kommuniserede. Efter adskillige Spekulationer, hidrørende fra, at vor tyske Lomme-køreplan for Rhinomraadet førte vesteuropæisk Tid, medens nogle Opslag viste vest- og andre mellemeuropæisk Tid, og Stationsurene alle gik efter mellemeuropæisk, hvilket skabte Uvished om, hvad Kirken mon regnede med, opløste al Spekulationen sig i det gode Resultat, at vi kunde overvære den egentlige Højmesse Kl. 9 (tysk Sangmesse var Kl. 11^{1/2}), naa Toget mod Coblenz, naar vort Uhr viste 11,08, og »tage« Damperen derfra videre mod Mainz.

Altsaa samledes vi alle tre under Domens taarnhøje

Hvælvinger Kl. lidt før 9. — Efter en langvarig »Asperges me«, hvorunder mange Præster og Kordrenge gik i Procession gennem Kirken, begyndte saa en af de festligste Højmesser, jeg endnu har oplevet. Nu ved vi jo selvfølgelig nok allesammen, at vi har det væsentligste ved Messen lige saa godt i vor mindste hjemlige Kirke som i Cølnerdomen eller i andre af vore navnkundige Kirker; men jeg haaber dog, det vil findes tilgiveligt, at en Turist, der maa tilbringe sin meste Tid i protestantiske Omgivelser, og i hvis Kirke, naar han endelig kommer der, den ydre Højtidelighed ved Messen er mere beskeden, for engangs Skyld føler særlig Glæde ogsaa ved den større ydre Højtidelighed! Den vidunderlig skønne Korsang, vi her fik at høre, var — efter vore uendelig svagt funderede Begreber om det himmelske — virkelig noget i Retning af himmelsk. Og man misforstaa mig endelig ikke, naar jeg siger, at jeg ved at lytte dertil eller rettere ved senere at tænke tilbage derpaa mindedes en Artikel om Beuron, der engang fandtes i »Katholsk Ungdom«. Der var bl. a. benyttet Udtrykket »Kunstorkaner« — et rammende Udtryk i og for sig. Kan man ikke bruge det, naar f. Ex. Bølger af den wagnerske Tonedigtning som store sorte Skyer af Musik vælder ud imod ens Øren? Ja, denne Korsang i Cølnerdomen var jo ogsaa Kunst, derom er der ingen Tvivl; og meget sandsynligt vilde selv jeg i Længden foretrække de gregorianske enkle Toner, som efter nævnte Artikel bedst skulde kunne benævnes Bøn. Men skønt, vidunderlig skønt lød det! Og jeg kunde ikke lade være med at filosofere over Hensigten med Musikken, man hører de forskellige Steder. Hvad enten man hører lettere Musik paa en Sommerrestaurant, en Symfoni i Koncertsalen eller en Opera i Theatret — det er dog allesammen Musik, der spilles til Morskab eller Glæde for (omend ogsaa ofte til Forædling af) de Mennesker, der lytter dertil, medens den kirkelige Korsang dog først og fremmest indøves og synges til Guds Lov og Pris, selvom Mennesker samtidig frydes derved! For mig var det en Oplevelse, jeg længe vil mindes.

Naa, vi fik anbragt os i Toget, og Rejsen gik videre i hurtigt Tempo over Frankfurt-München-Kufstein mod Innsbruck. Det her mellemliggende, ikke specielt katolske, vil jeg springe over og kun lige flygtigt nævne det Øjeblik, da i det Fjerne Alpernes sneklædte Toppe dukkede frem i al deres mystiske Skønhed, underligt dragende — i alle Tilfælde for mig. Desværre naaede jeg aldrig helt at følge denne Dragen — altsaa op til Sneen. Hverken Tid eller Kræfter slog til. Lysten var god nok! Ikke mindst om Aftenen eller i den halvmørke Nat, naar Bjergene stod

i al deres massive Sorthed som en uigennembrydelig Mur udenom Byen og syntes endnu højere end om Dagen, og Sneen laa og lyste i Natten — mystisk, gaadefuldt, ja da kunde man lade sig tryllebinde og stirre og stirre og drømme for saa med et Ryk at erindre, hvilket kedeligt Hverdagsmenneske man selv i en Ferie er nødt til at være, da man jo selv da har andre Pligter og Hverv end at drømme! Og saa kunde man marchere ind gennem Altandøren og passe sine Regnskaber, sine Planer og sin Søvn! Ja, for det fører jo Regnskab med sig, naar man vil holde Rede paa sine Penge, og naar Udgiften til Morgenthe er et Par tusinde Kroner og andre Ting i Forhold dertil!

Det viste sig i Innsbruck, at den store smukke »Jesuitenkirche« laa skraas overfor vort Hotel. Tirsdag Aften (Ankomstdagen), da Klokken var faa Minutter over 7, dumpede vi alle tre paa den Maade, man plejer at kalde »tilfældig«, ind i den nævnte Kirke. Den var ikke fuld, men der var dog mange Mennesker. »Aha,« tænkte jeg, »saa skal her altsaa være Majandagt Kl. 7¹/₄. Det var jo meget heldigt!« Klokken blev 7¹⁵, 7²⁰ og endnu mere; men der skete intet derudover, at der blev ved at komme Mennesker, saa Folk tilsidst, med et lidet poetisk Udtryk, stod som Sild i en Tønde, ogsaa i Gangene, ja selv i Korret, helt op til Altertrinene! Det var et Hav af Mennesker, og Kirken var virkelig stor. Først Klokken halv 8 begyndte Majandagten. Og den var overordentlig festlig. Som det sig hør og bør bestaaende af Bøn, Sang og Velsignelse, ogsaa herlig Korsang og af en Prædiken — ikke nogen 7 Minutters, men m. H. t. Tid en ganske almindelig Søndagsprædiken. Altret med en Jomfru Maria Statue paa lysende Baggrund straaede i et Hav af Lys, et Par hundrede Stykker, tror jeg. Prædikenen drejede sig om Kirkens Organisation og Styrelse og Petri Primat. Min protestantiske Følgesvend forstod desværre ikke særlig meget af den, men hvem ved, om dog ikke en eller anden lille Ting har sat sig fast i hans Underbevidsthed for til sin Tid at trænge sig frem og kræve Overvejelse! Det var ikke uden en vis indre Tilfredsstillelse, at jeg bagefter betroede min Ledsager, at netop den latinske Del af Sangen — *Tantum ergo* -- var det, vi (min Hustru og jeg) bedst opfattede. Vor latinske Bøn og Sang er vist endnu en Anstødssten for mange Ikkekatholikker. Af en af Menigheden erfarede jeg, at det passerede absolut ikke, som man kunde tænke, var nogen særlig Majandagt — saadan var det hver Aften i Maj Maaned, dog ikke altid Korsang. Det er vel overflødigt at bemærke, at min Hustru og jeg ogsaa de følgende to Aftener kunde finde tværs over Gaden en lille halv Time, før Andagten skulde

begynde? Disse to Aftener drejede Prædikenen sig om »De bagvaskede Præster« og »Søndagspligten«. Den sidste kunde muligvis nok have Bud til os danske Katholikker. Mon ikke en Del af os har en Rem af Huden m. H. t. dette at sige: »Det kommer sig da virkelig ikke saa nøje og skal ikke tages saa højtideligt! Jeg kan da virkelig være lige god Katholik, selv om jeg ikke gaar i Kirke hver eneste Søndag!« At man netop ikke kan det, paaviste Jesuit-Pateren i overbevisende Ord. Men ikke nok med Pligten alene! For det er vel ikke Ideålet lige netop at opfylde sine Pligter, men endelig passe paa, ikke at gøre en eneste Smule mere?! Nu ved jeg meget vel, at man ikke skal dømmе, især ikke, naar man ikke kender Omstændighederne. Men jeg har virkelig undertiden undret mig, naar jeg i min egen Kirke derhjemme har set maaske et lille halvt hundrede Mennesker til Søndagsaftenandagt Kl. 7 og saa umiddelbart efter ved Menighedens selskabelige Sammenkomst Kl. 8 har kunnet tælle halvandet eller to hundrede Mennesker! Mange af de savnede har vel nok haft deres virkelige Grunde, men alligevel — det kan let blive Vane og en daarlig Vane at hitte paa Grunde til at undlade at gøre det ikke ubetinget pligt-mæssige Gode! Og hvis nu en eller anden derhjemme skulde føle Trang til at opfatte disse Linier, som de er mente, nemlig i den bedste Mening, og tænke, at der vel egentlig er noget om det, ja da skulde det glæde mig; og vedkommende selv vilde næppe høste daarlig Frugt deraf! For mig, der hjemme bor ca. 20 km. fra min Kirke, var det naturligvis en Fryd at bo 4 à 5 Dage lige ved en Kirke. Saa meget mere mærkeligt kunde det synes, at jeg kun én Gang, nemlig Lørdag den 20., overværede den hl. Messe. Men Grunden var i alt Fald ikke Dovenskab! Den nævnte Messe overværede jeg i »Servitenkirche«. Den afholdtes i Forbindelse med Majandagt og Prædiken Kl. 6 Morgen! Og her var Kirken, som ogsaa var temmelig stor, jævnt fuld af Mennesker, hvoraf en Mængde med min Ringhed iblandt modtog den hellige Kommunion. I paagældende Kirke fejredes Majandagten saaledes hver Morgen Klokken 6!

Lørdag Eftermiddag stod vi endelig paa Banegaardspladsen i Oberau og ventede paa at slippe ind i en af de altfor faa Biler, der skulde føre os til Oberammergau. Der var en sand Kamp for at komme med. En dansk Dame tillod sig at nævne noget om Mennesker, der var som vilde Dyr, hvorover en tysk Herre mildest talt blev meget opbragt. En engelsktalende Herre, der vilde reservere Plads til sin Lady, forhindrede med Magt en anden Dame, der allerede var inde i Vognen, i at naa en endnu tom Plads, skønt

det senere viste sig, at hans Lady havde faaet Billet senere end paagældende først arriverede Dame. Jeg kunde ikke rigtig bringe Situationen i Samklang med det engelske »gentlemanlike«. En Røst snakkede op om, at »der var nok nogen, der kunde trænge til at komme til Passions-skuespil!« Ak, Selvretfærdighed! Mon nogen af os ikke kunde trænge dertil?! Jeg maa yde Retfærdigheden Fyldest og med Skam bekende, at mit Blod under disse Scener ikke var ligefrem ganske iskoldt! Nu staar det her alt-saa; og jeg havde mine egne indadvendte Tanker, da vi lige udenfor Byen passerede et Vejkors, ja, ja. — — —

Naa Dagen oprandt! Allerede Klokken halv 5 ringede de klangfulde Klokker fra Byens eneste Kirke, som for Resten var stor og pragtfuld, forsynet med 5 Altre; bag en Glasrude over det ene opbevaredes delvis synligt Skelettet af den hellige Amandus, ført dertil fra Rom omkring Midten af det attende Aarhundrede. Der var god Brug for alle Altrene, da der var kommen 22 fremmede Præster til Byen. — Allerede før 6 var Kirken godt besøgt, og Kl. 6, da Høj-messen begyndte, var der nogenlunde Trængsel, naturligvis ogsaa her at kommunikere, i Følge med min Hustru og ca. 100 andre. (Oberammergauerne havde jo ikke selv Tid; paa en anden for dem mere almindelig Søndag kan Kommunioner-nes Antal stige til to à tre Hundrede, fortalte man mig hos min Vært). — Messens ydre Ramme var ogsaa her over-maade højtidelig. Orglet var forstærket med flere Stryge-instrumenter (hvilket jævnligt sker i O.), og Koret sang en virkelig herlig Messe, komponeret af Tilke, maaske — efter min Smag! — lige en Anelse over Grænsen for Musik, der kan kaldes kirkelig, men i alle Tilfælde en Fryd for Øret. Et sandt Væld af jublende Toner som en værdig Optakt til det store, Dagen skulde bringe en. Ja, jeg siger jublende, da vor Tids Kristne jo ved, at det virkelige Passions-skuespil ikke endte med Langfredags Sorg, men med Paaskemorgens Glæde.

Lidt før 8 fyldtes Tilskuerspladsen i Ro og Orden af de ca. 5000 Tilskuere. Paa Slaget 8 intonerede Musikken (50 Mand). Og nu skulde det alt-saa komme! Det vilde have faldet mig vanskeligt at analysere mine Forhaands-forventninger; jeg havde bl. a. tænkt som saa: Kan det virkelig kaldes passende for et betalende Publikum at fremstille Christi Lidelseshistorie og ovenikøbet med ledsagende Musik? Jeg kunde ikke besvare mig selv dette Spørgs-maal, men véd blot, at jeg kom i en sand og alvorlig Me-ning om at lade mig paavirke i god, kristelig Retning. — Om Spillet Historie vil jeg henvise til Litteraturen og blot nævne, at Spillet opføres i Henhold til et i Aaret

1633 til Gud afgivet højtideligt Løfte. Dermed er Spillets oprindelige Berettigelse jo givet! — Og nu selve Spillet: Det handler om Tidsrummet fra Christi Indtog i Jerusalem til Korsfæstelsen, Opstandelsen og Forherligelsen derefter. Det er inddelt i 17 Afsnit med et Forspil og et Efterspil og varer, rundt regnet, fra 8—12 og 2—6. Forud for hvert Afsnit kommer en Prolog og et eller flere med Musik og Korsang (43 Stemmer) ledsaget Tableau, der viser et fra den gamle Pagt hentet Forbillede paa det, der fremstilles i det følgende Afsnit. Derpaa følger saa selve Handlingen, der m. H. l. Personer, Dragt, Tale o. s. v. foregaar, som man kan tænke sig den foregaaet i hine Tider i Virkeligheden. Altsaa altsammen saare tiltalende, praktisk og passende ordnet, saa mine Forhaandsskrupler i den antydede Retning temmelig hurtigt forsvandt. Her var intet upassende eller uforsvarligt! Musikken var selvsagt diskret og efter Handlingen godt afpasset; og Koret fremtrinede hver Gang i en lang, lige Række paa tværs af Scenen og ordnede sig næsten automatisk i en ikke kedeligt virkende Symmetri, hvor Personernes Størrelse og Køn og Dragternes Farve smeltede sammen til en Symfoni af Farver og Smag. Og Sangen lød rørende kønl. — I Handlingen er — de fornødne Scenebilleder naturligvis undtagne — saa at sige al Anvendelse af Theatereffekt udeladt og dette i saa høj en Grad, at jeg tror, en ganske lille Smule deraf enkelte Steder vilde kunde gøre Gavn. Naar de gode Oberammergaucre dog finder det modsatte, vil jeg forudsætte, at de har deres Grunde dertil, og respekterer dem ogsaa uden at kende dem. Om Spillets Udførelse vil jeg sige, at jeg kalder det gennemgaaende godt, paa mange Punkter endog udmærket. Det forekommer mig ogsaa, at selve den gode Hensigt med Spillets Opførelse nok kan tænkes at hidkalde Forsynets Bevaagenhed med Hensyn til de agerendes Forlelse med Evner. — Det, der forekom mig mest gribende, var Indtoget i Jerusalem; men gribende virkede naturligvis ogsaa mange andre Scener. Under Korsfæstelsen hørtes rundt omkring højlydt Graad. Nuvel — kan man mene! — det hører man ogsaa undertiden i et alm. Theater! Ja, ja, men kun Gud ser i Hjerterne, og hvor megen god Frugt Gud lægger Spiren til i saadanne 5000 tilstedeværende Hjerter, ved intet Menneske! I alle Tilfælde erfarede jeg hos min Vært (= Apostelen Simon), at man har Eksempler paa, at selv Jøder har været i Kirke og har ladet sig omvende til den katholske Tro — efter Overværelse af Passionsskuespillet. Og at Spillet overhovedet skulde kunne øve daarlignende Indtryk paa nogen, vægrer jeg mig ved at tro!

Det paastaas rigtignok undertiden, at den oprindelige Aand i Løftet om Spillets Opførelse skulde være udslukket,

saa Spillet skulde kunne kaldes en Spekulation! Ja, der er jo naturligvis i Oberammergau et Utal af Boder med Kort og alskens »Andenken«er, og selvfølgelig kan de sælgende ikke være ligeglade, om de sælger deres Ting eller ikke! Men jeg tror dog, det vilde smerte de besøgende mest, om slige Udsalg ikke fandtes! Iøvrigt vil jeg henvisse alle betænkelige til Indledningen i den officielle Text-bog (den man endelig maa have!) og, om Pladsen tillader, lige aftrykke Indledningsprologen, hvori siges:

Vær hilset alle,
hvem Kærlighed til Frelseren
forener her for sørgende
at gaa med ham som Følge
til Gravens Hvilested!

— — — De som er kommen fra Fjern og Nær
føler sig alle fælles i Brodersind
som Disciple af ham, den ene,
som har lidt for os alle.

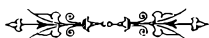
Ham, som i trofast Forbarmelse sig hengav for os
i den bitreste Død — mod ham være vendt
vore Blikke og Hjerter
i en endrægtig Følelse af Tak!

Mod ham være alle vore Tanker rettet!
Beder, beder med os, nu da Timen oprinder,
da vort hellige Løfte vi holder,
det, vi har givet den evige. — — —

— — —
Nej, Aanden er ganske sikkert ikke forduftet!

Og saa maatte vi vende vore Skridt mod Nord. Efter en Majandagt i »Michaelis Kirche« i München medførte vor Rejse en Nats og en Formiddags Ophold i Berlins Stenørken, hvor vi for engangs Skyld stak Hovederne ind i en protestantisk Kirke (Neuer Dom, lige ved Slottet), hvor jeg fik Lejlighed til at vise min protestantiske Ledsager, hvorledes de ikke-katholske Kristne nu, efter at Billedstormeriets Bølgegang forlængst har lagt sig, lidt efter lidt vender tilbage til det gamle katholske Standpunkt med Hensyn til Kirkernes Udsmykning. — Men det er imidlertid selv i Mindet med Vemod, jeg forlader de katholske Lande. Hvor uendelig meget er der ikke dernede, haade stort og smaat, som kan virke velgørende paa en Katholik fra vort protestantiske Norden. Skulde det mon være Vane eller tomme Ord, naar f. Eks. en lille 7aars Pige i den tidlige Morgenstund paa Vejen hilser den enligt omvankende fremmede med et troskyldigt, naturligt »Grüss Gott!« Jeg tror det ikke! — — —

Og med en Christihimmelfarts Højmesse her i Hamburgs smukke Michaelis Basilika skal da disse katholske Minder slutte. En Del af Prædikenens Emne var: Vi har store Forpligtelser, ikke mindst vi Katholikker i ikke-katholske Omgivelser. Maatte vi sande det og rette os derefter! Det ønsker for sig og for os alle *J. K. M.*

Høststorme og Foraarsvinde.

I det første Nummer af »Credo« for 1922 ser man af Aarsberetningen over de tre nordiske Riger et dobbelt og højst interessant Resultat, paa den ene Side den mere og mere om sig gribende Forvirring i det herskende Religions-samfund og paa den anden Side den forhaabningsfulde Opblomstring af den gamle Moderkirke, som særlig gør sig gældende i Danmark.

Ved Reformationen har de nordiske Rigers Folk forladt St. Peters Skib og er gaaet over paa andre Skibe, der lettede deres Ankre og forlod den beskyttende Havn, og dermed forlod de den øverste Ledelse af den af Christus indsatte Styrmand, den h. Petrus, og lod sig af den reformatoriske »Friheds« Storme drive ud paa det aabne Hav. Skibene synes i lang Tid at have været sødygtige, idet de første Førere, der var i Besiddelse af en Del fra den katholske Kirke medbragte Erfaringer, styrede efter en bestemt Kurs og som Proviant havde en god Del af de katholske Sandheder, der syntes at række til til ethvert Behov for alle Tider.

Men nu til Dags ser man med Skræk, hvorledes Provi- anten rask forsvinder, idet Folkenes Trosliv er i Nedgang. Man ser ogsaa, at Modernismen med den deraf logisk følgende Ugudelighed har været en farlig Skibskammerat, der endog har truet med at gennemhulle de gamle Planker og har svækket Roret paa betænkelig Vis. Alvorligt tæn- kende Naturer og dybt anlagte religiøse Sind begynder at blive urolige over de herskende Forhold og flygter over

paa Redningsbaaden, en Slags ritualistisk indrettet Højkirke, som lidt efter lidt af den herskende Vind igen drives henimod den gamle Moderkirke, den katholske Kirke. Mange føler sig heller ikke der sikre nok og søger igen paa en eller anden Maade saa rask som muligt at naa St. Peters Skib. Saaledes oplevede vi, at i Aaret 1921 246 Personer her i Danmark vendte tilbage til den hellige Kirke.

I Tyskland, Protestantismens Moderland, der i 400 Aar har tjent alle protestantiske Lande som Forbillede og Foregangsmand, er nu lignende Kræfter i Gang, kun med større Virkning. Revolutionen har fejlet det »protestantiske Kejserdømme« og de »protestantiske Kongedømmer og Hertugdømmer« til Side, og dermed har Landskirken samtidig mistet sine Ledestjerner og Førere. Siden Revolutionen hører man i hele Tyskland et Raab af Forfærdelse fra de faderløse over Tabet af den Kurs, de styrede efter, og over de nye Farer, der fra alle Sider truer Landskirken. Ved Møder og Synoder søger man at sammenbolte det truede Skib. Men desværre sammenlængede Skibe er paa ingen Maade undsluppet Faren. Den ydre Sammenbinding hindrer absolut ikke, at de støder imod hinanden, saa at der gaar Hul i Skibssiderne, men derved trænger Modernismen med sin moderne Vantro ind overalt. Ødelæggelsen bliver Dag for Dag mere faretruende. Dagspressen, Smudslitteratur, Theater og Biograf, saaledes som disse gennem Revolutionen i den ganske vilde og usunde Frihedsrus — særlig paa det religiøse Omraade — har udviklet sig, gør deres til i høj Grad at forværre Ondet.

Tusinder og atter Tusinder slynges nu fra det af Stormene frem- og tilbagekastede Skib over Bord og synker ned i Ugudelighedens Dyb. Ogsaa i Tyskland forsøger man det med Høj- eller Episkopal-Kirken. Men hvorhen det fører, fremgaar af følgende Kendsgerninger. En af Hovedførerne for denne Retning, Pastor Dr. Albani, Redaktør af det højkirkelige Presseorgan i Tyskland, er allerede vendt tilbage til den katholske Kirke. Og den anden Fører, Pastor Hansen fra Kropp ved Slesvig By, offentliggjorde i Maj 1921 i det højkirkelige Tidsskrift 95 Theses eller »Stridssætninger mod vor Tids Forvildelser og Vildfarelser«, som han erklærede sig villig til at forsvare offentlig skrift-

ligt eller mundtligt. Gennem hele Serien bølger en ny, frisk Aand, men følgende Theser vil være af ganske særlig Interesse:

»Reformationen kan med Føje og Ret kaldes en Deformation, fordi dens godt mente Bestræbelser for største Delen er mislykkedes. Protestantismen ligner den fortabte Søn i Herrens Lignelse (Luk. 15), den romerske Kirke ligner den i Hjemmet tilbageblevne Søn, der i stolt Retfærdighedsfølelse siger: Se der er din Søn, der har forødt sit Gods.

Det hører til det Væsentlige i Jesu Christi Kirke, at den er katholsk; er den ikke det, saa har den ingen Fordring paa at gælde for den sande Kirke.

Den eneste ideelle Magt, som i Tyskland har Indflydelse paa Folkelivet, er nu til Dags den romerske Kirke, fordi den er katholsk. Den nuværende Protestantismes Signatur er: Massefrafald og enkelte troende Kredse og Individuer, almindelig Vantro og en Rest af Tro, almindelig Død og enkelte Livsgnister.

Kirken er Herrens Legeme; den, der ikke er Medlem af Kirken, er ikke et Lem af Herren.

At anse den hellige Skrift som eneste Erkendelseskilde og Norm er en Ensidighed. Den rette Norm er den levende Overlevering i Kirken, hvis hovedsagelige Bestanddel den hellige Skrift naturligvis er.

Guds synlige Rige i denne Verden (selv om det ikke er af denne Verden) maa have en synlig Styrelse og Repræsentation.

Den biskoppelige Forfatning er efter Oldtidens Aand og i Overensstemmelse med den hellige Skrift.

Derved, at Privatskriftemaalet fuldstændig er gaaet i Forglemmelse, er den nuværende Skriftepraksis næsten blevet kraftsløs og værdiløs.

Fasten paa visse Dage er ligefrem gavnlig og sund og bidrager til at befæste Aandens Herredømme over Kødets.

Det hellige Alterens Sakramente er i Sandhed en Næring og Bevarelse for det gennem den kristne Daab indplantede nye Liv.«

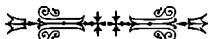
Forfatteren af disse Linier havde under Krigen Lejlighed til at besøge Pastor Hansens Kirke i Kropp. Den gjorde et næsten katholsk Indtryk. Kostbare, smagfuldt broderede Alterklæder og Blomster prydede Alteret. Man modtager et varmt hjemligt Indtryk, ganske som naar man betræder en katholsk Kirke.

Pastor Hansen arbejder ogsaa ivrigt for Genindførelsen af kirkelige Dragter, for en Slags Breviarhøn, for en Slags Fællesliv som hos de katholske Ordener; han forfatter ogsaa latinske Hymner, der paa mange Steder er gennemtrængt af ægte katholsk Aand.

Med berettiget Stolthed og især med den største Tak til Gud ser vi, at Nulidens vældige Storme, der truede med at vælte alt, ikke har kunnet angribe Christi Kirke, men har gjort den, nu mere end før, til den reddende Ark, hvori de af Stormen forslaaede, vildfarende og sandheds-søgende Folk kan finde et Hvilested. Den er i endnu højere Grad blevet Byen paa Bjerget, hvorfra dens Lys paa velgørende Maade lyser for alle Folk, saa at enhver som har den gode Vilje, kan se den.

Lad os, den hellige Kirkes lykkelige Børn, bede ret ivrigt af Hjertet om, at Kirkens Lys ikke blot maa oplyse alle Mennesker, men at det ogsaa maa trænge ind i de Vildfarendes Hjerter ved Guds Naade, saa at de ikke lukker sig inde, men beredvilligt omfatter Sandheden, saa at der saa snart som muligt maa blive een Hjord og een Hyrde.

P. Wolff.

Engageringsbureau.

I »Nordisk Ugeblad« for den 11. Juni findes en Artikel om Landsforbundet af Hr. Frederik Opffer. Der lyses i denne Artikel blandt andet efter et Engageringsbureau. Jeg havde ventet, at Svaret herpaa vilde være kommen fra Engageringsbureauet selv, eller maaske fra Pressebureauet, derfor tav jeg; men da jeg nu faar Ugebladet for den 18. Juni, ser jeg, at der intet Svar er, dersom man

da ikke kan kalde det et Svar, at der i dette, som i flere tidligere Numre af Ugebladet, findes en Annonce fra Katholsk Klubs Arbejdsanvisningsbureau, med indtrængende Opfordring til at benytte samme. At Artiklen, som opfordrer til at oprette et Engageringsbureau og Annoncen fra Katholsk Klubs Arbejdsanvisningsbureau tilfældigvis ogsaa er kommen i samme Nummer af Ugebladet er den bedste anbefaling for Bureauet, idet det afkræfter den engang fremsatte Indvending imod Oprettelsen af et saadant Bureau, at man jo havde Annoncerne, og altsaa ikke behøvede noget Bureau. At denne Paastand ogsaa afkræftes paa anden Maade, f. Eks. ved de mange bestaaende Fæstebureauer af forskellig Slags, skal jeg ikke her komme nærmere ind paa. Bureauet eksisterer altsaa, men det, der mangler endnu, er Benyttelsen af det, og den er endda gratis, skønt frivillige Bidrag fra de Arbejdsgivere, som opnaar et Resultat, modtages med Taknemmelighed. Uden at blive benyttet kan Bureauet ikke have Fremgang, og det vigtigste er, at det benyttes af Arbejdsgiverne, saa kommer de arbejdssøgende af sig selv, efterhaanden. Saa snart en Arbejdsgiver har en ledig Plads, bør han derfor anmelde dette til Bureauet. Navnlig før den første Maj og den første November bør hver Arbejdsgiver indsende en Liste over de Pladser, som vil blive fri til disse Dage. Bureauet faar herved et Grundlag at arbejde paa. Staar det Gang paa Gang overfor Pladssøgende med tomme Hænder, saa kommer disse derimod ikke mere. Man maa ikke lade sig skræmme af, at man i Begyndelsen ikke kan faa de Folk fra Bureauet, som man ønsker. Man er jo ikke udelukket fra samtidig at søge Folk ad anden Vej. Al Begyndelse er svær; men efterhaanden vil det ved ihærdig Udholdenhed sikkert kunne naas, at katholske Arbejdsgivere og katholske arbejdssøgende ganske naturligt finder hinanden gennem dette Bureau. Lignende har andre naaet før os, og det er det, der skulde naaes — og skal naaes.

Holstein-Ledreborg.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. En Gibsmodel af Ligstenen over Biskoppen er nu blevet udført af Billedhugger Windfeld-Schmidt. Modellen er i $\frac{1}{10}$ Størrelse og vil fra paa Lørdag være udstillet i Katholsk Boghandel, hvor alle interesserede indbydes til at aflægge et Besøg og se den.

Roskilde. Jeg har hørt Verdens herligste Melodi — den smukkeste af alle Hymner —. Jeg hørte den i Rom

spillet af et tusindtalligt Kæmpeorkester. Det var Men-
neskehedens jublende Hyldest til vor Frelser i det aller-
helligste Sakramente paa Alverdens Sprog. — Atter i Gaar
hørte jeg de samme Toner, spillet paa færre Streng, men
ikke mindre hjertelige, ikke mindre begejstrede. Det var
ved den smukke Christi-Legemsfest i Roskilde. Jeg gen-
kendte Tonerne fra Rom, følte, at det var det samme.
Hvert Aar samles jo Katholikker videnom fra Danmark i
vor gamle Bispestad for at deltage i den smukke og efter
vore Forhold storstilede Fest. — Ved den store Levit-
messe var St. Laurentius Kirke fuld til sidste Plads. Un-
der den største Deltagelse fra den store Forsamlings
Side læstes den smukke Messe, hvorpaa den store Pro-
cession udgik fra Kirken. Det store Tog aabnedes af
en Korsbærer omgivet af Ministranter, fulgt af den pol-
ske kvindelige Menighed. Derefter kom Søstrene fra
Hospitalet og den kvindelige danske Menighed. Umid-
delbart foran Baldakinen, under hvilken det Allerseligste
blev baaret, gik en Skare hvidklædte Smaapiger, der
strøede Blomster paa Vejen. Omkring Baldakinen gik
nogle af den mandlige Menighed som Æresvagt med
tændte Kærter. — Den store Procession sluttedes af den
mandlige Menighed og deriblandt de mange udenbys Del-
tagere. Fra Kirken gik Processionen over i Hospitals-
haven, hvor der var rejst tre Altre. Paa Vejen over Gad-
den bemærkede jeg med Glæde den Ærbødighed, der vi-
stes fra den store Skare anderledestroendes Side, der var
samlet for at se Processionen, takket være Baronesse
Rosenørn-Lehns udmærkede og udtømmende Artikler i
Roskildebladene Dagen forud, hvori Baronessen havde for-
klaret, hvorfor vi yder det smukkeste og bedste, vi kan,
for at ære den hellige Eukaristi. Ved de tre smukke,
blomsterprydede Altre holdtes en Andagt, og den sakra-
mentale Velsignelse blev uddelt til den store Flok, der
under Sang og Bøn beredte vor Frelser en Fest. Pro-
cessionen sluttede atter i Kirken med en Andagt. Over hele
den smukke Fest hvilede en andagtsgivende Stenning;
man følte, at alle disse Mennesker med hele deres Sjæl
levede med i den hellige Handling, alle fyldte af den
samme begejstringsfyldte Kærlighed til Frelseren i Alterens
hellige Sakrament, en Kærlighed, der knytter Hjerterne
sammen tværs over alle Skel i hele Verden. Og smukt
er det at se, at vi her i Danmark kan leve vort Kirkeliv
uden nogen Skygge af Mislyd fra vore ikke-katholske
Landsmænds Side. — Kl. 2 samledes Festens Deltagere til
et Møde ved Lourdesgrotten. Efter at den dygtige og elsk-
værdige Sognepræst, Pastor Hoppers, der først og frem-
mest har Fortjæneten af den smukke Tankes Gennem-

førelse paa samme udmærkede Maade hvert Aar, havde budt velkommen, holdt Pastor Bogh en smuk Tale om »Den hellige Eukaristi og Freden«, hvori han fremsatte de Tanker, som netop nu for Tiden beskæftiger Kirkens højeste Styrelse og al Kristenheden, de Tanker, som var Grundtonen i den store eukaristiske Kongres's Betragtninger. — Under Hr. Organist Hammermüllers sikre og dygtige Ledelse foretog derpaa St. Ansgars Kirkekor et righoldigt og afvekslende Sangprogram. Saa besteg Lensgreve Holstein-Ledreborg Talerstolen og holdt et Foredrag. Lensgreven talte om Sandheden og fremsatte deri Betragtninger og Tanker, der har Bud til en langt større Kreds, hvorfor jeg med Lensgrevens Tilladelse i næste Ugeblad vil gengive Grevens Foredrag, saa godt jeg formaar. Lensgreven er jo en storartet Taler, der med den fødte overlegne Talers Sikkerhed formaar at iklæde sine klarttænkte Betragtninger en elegant og vittig Form. Fra først til sidst var Lensgrevens Foredrag præget af en mandig Stringens, hvad Indholdet angaar, og en legende Lethed, hvad Formen angaar, der gav os den største Grund til Glæde over at have en saa god Taler i vor Midte. I sin Omtale af Menneskenes Forhold til Sandheden i det daglige Liv sagde Lensgreven en Del Sandheder, der traf — vi fik hver sit at gaa hjem med! Efter en stor og højtidelig Festandagt, ved hvilken Pastor Hoppers holdt en smuk og fængslende Prædiken, den bedste Slutning paa de gode Talers Række, skiltes Deltagerne, berigede af denne smukke Festdags Begivenheder. Jeg ved, at jeg taler paa alle Deltagernes Vegne, naar jeg slutter med en hjertelig Tak til Hr. Pastor Hoppers og alle de mange i hans Menighed, der har bidraget til den uforglemmelige Christi Legemsfest i Roskilde.

S. P. Fornjotur.

Rusland. Protesterne mod Arrestationen af den russiske (skismatiske) Patriark af Møskwa har nu faaet deres Svar. Den protestantiske Ærkebiskop af Canterbury, der efter Forhandlinger med Paven havde paataget sig Ledelsen af Protestanternes Protest har fra Sovjets Gesandt i London Krassin modtaget en Note, hvori Protesten skarpt tilbagevises og erklæres for simpelthen at være udsprunget af Klassefordomme, idet hele det russiske Folk stod paa Sovjets Side. Hvilket Svar Sovjet har givet den Hellige Fader vides endnu ikke; men maaske er det et Svar, at man har arresteret den katolske Biskop Jan Cieplak, titulær Biskop af Acrida og Medhjælper hos Ærkebiskoppen af Mohilew. Den arresterede Biskop, der er Polak af Fødsel, har i mange Aar resideret i Petrograd og varetaget de katolske Interesser der. Det synes, at han nu kommer til at gøre den russiske Patriark

Følgeskab foran Sovjets Revolutionstribunal. Ingen kender endnu den officielle Grund til Biskoppens Arrestation.

Rom. Den Hellige Stols Statssekretariat har overrakt Folkenes Forbund et Memorandum om Forholdene i Palæstina. Der protesteres imod, at Jøderne faar Forrettigheder fremfor de Kristne, der i Aarhundreder har været bosiddende i Landet; der bør være lige Ret for alle. Desuden protesterer den Hl. Stol imod, at Folkenes Forbund har nedsat en Kommission, der skal afgøre Ejendomsforholdene ved de hellige Steder i Palæstina. Rom hævder, at Katholikkernes Interesser og Ejendomme kun kan undersøges og varetages af den kirkelige Øvrighed og ikke af verdslige Kommissioner.

Irland. Kardinal Logue har for nylig i Haggardstown holdt en Prædiken, der omhandler Forholdene i Irland. »Gud give,« sagde Kardinalen, »at nogle faa stærke Mænd vilde gaa rundt med Birkeris og slaa løs paa dem, der har Revolvere. Jeg har hørt, at der blandt Revolvermændene har været tolvaarige Drengene. Hvis Forældre og Præster ikke tager fat, faar vi en Slægt af Røvere her i Irland. Og i nogle Egne af Landet er Pigerne lige saa slemme som Drengene. For kort Tid siden saa det ud til, at Freden var ved at komme. I 700 Aar har det irske Folk sukket efter Frihed, og nu syntes den endelig at komme. Men nogle Menneskers Daarskab er saa stor, at der nu er Fare for, at alt gaar tabt, og at vi kastes tilbage i den frygtelige Tilstand af Kaos og Elendighed. Der er ikke mere eet Irland, men to, der kæmper mod hinanden.«

Ansgarius-Bonifatius Kollekten

(3. Søndag efter Paaske)

Aakirkeby	2.19	Tilbedelseskirken	40,00
Aalborg	51.80	Østerbro	5.00
Aarhus	60.62	Køge	6.00
Esbjerg	5.00	Maribo	18.00
Fredericia	41.00	Nakskov	17.55
Haderslev	3.00	Nyborg	8.00
Helsingør	19.00	Nykøbing F.	21.00
Holbæk	9.00	Næstved	8.00
Horsens	20.00	Odense	43.00
Hørsholm	10.26	Randers	60.31
Kolding	5.88	Ringsted	7.75
København:		Roskilde	27.10
St. Ansgar	108.41	Rønne	6.30
Rosenkranskirken	142,00	Silkeborg	20.00
St. Anna	44,27	Slagelse	9.30
St. Andreas	209,18	Svendborg	21.25
Sakramentskirken	56.48	Vejle	35.00
St. Knud	10.73		
St. Josef	119,25		
Jesu Hjerter	202.66		
Immaculata	25.25		
			Ialt: 1499.54

København, d. 19. Juni 1922.
Det Apostoliske Vikariat.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinsen.

	Stille Messe.	Højmesse.	Andagt m. Vels.
Aakirkeby (Jernbanegade).....	Kl. -	Kl. 11 ¹ / ₂	m. Vels.
Aalborg (Kastetvej).....	» 6 og 8	» 10	Kl. 3
Aarhus (Ryesgade 26).....	» 7 ¹ / ₂ og 11	» 9 ¹ / ₂	» 7
Dalum Kloster.....	» 6 ¹ / ₂	» -	» 5
Esbjerg (Nørregade).....	» -	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade).....	» 7	» 9 ¹ / ₂	» 2
Haderslev.....	» -	» 9 ¹ / ₂	» 8
Helsingør (Nygade 8).....	» 8	» 10	» 2
Holbæk (Kastanievej 19).....	» 8	» 10 ¹ / ₂ c. 11 ¹ / ₂	pls.
Horsens (Nørregade 19).....	» 8	» 10	» 2
Kolding (Alhambravej).....	» -	» 9 ¹ / ₂	» 7
Køge (Elisevej).....	» -	» 10	» 8
Ledreborg.....	» -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Maribo (Ny Østergade).....	» 8 ¹ / ₂	» 10	polsk . » 2 ¹ / ₂
Nakskov (St. Franciscus Kirke).....	» 9 ¹ / ₂ dansk	» 10 ¹ / ₂ polsk	» 5
Nyborg (Stella maris Vindingevej).....	» 7	» 10	» -
Nykøbing F. (Hellig Kors Kirke).....	» 8	» 10 ¹ / ₂ polsk	» 1
Næstved (Villa Alfa).....	» -	» 10	» -
Odense (Torvet 7).....	» 8	» 10	» 2 ¹ / ₂
Randers (Ladegaardsgade).....	» -	» 10	» 8
Ringsted (St. Knudsgade).....	» 8	» 10	» 7 ¹ / ₂
Roskilde (St. Olsegade).....	» 7	» 9	» 7 ¹ / ₂
Rønne (Lille Madsegade).....	» -	» 10	» 6
Silkeborg (Vestergade).....	» -	» 9 ¹ / ₂	» -
Slagelse (Tordenskjoldsgade).....	» 7 ¹ / ₂	» 10	» -
Svendborg (Havnegade 1).....	» -	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7	» 9 ¹ / ₂	» 3

I Aabenraa, Sønderborg og Tønder afholdes kun periodisk Gudstjeneste, som i Forvejen annonceres i de stedlige Blade.

KATHOLSK KLUBS ARBEJDSANVISNINGSBUREAU

anmoder herved indtrængende katolske Arbejdsgivere, Chefer og Haandværkere om at indgive Meddelelser om ledige Pladser. Vi har pladssøgende Kontorfolk, Herrer og Damer, Landmand, Kok, Typograf, Barber, Snedker, Maskinarbejder o. s. v. Skriftlige Henvendelser foretrækkes, personlige mellem 6—7, Vestervoldg. 115^a.

Katolsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes Mandag den 3. Juli i Selskabslokalet »Columbus«, Aaboulevarden 21, Tlf. Central 3699).

Et Eksemplar af **Johs. Jørgensen: Frans af Assisi** ønskes lil Købs snarest. Henvendelse til Redaktionen.

Katolsk Boghandel Stenosgade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-6 Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalies

Alle Bidrag til **Motorcyklefondet** bedes indbetalt paa

Postkonto 1471 Det Apostoliske Vikariat.

Ligeledes bedes alle Pengesendelser til Vikariatet foretaget paa denne Maade.

For dem, der ønsker at stifte Bekendtskab med den katolske Kirkes Lære, ligesom for dem, der ønsker at genopfriske deres Kundskaber om Religionen, afholder jeg efter den Maalestok, der er den almindelige ved Konvertitundervisning, **hver Torsdag Aften Kl. 8** Gennemgang af Trostøeren. Undervisningen foregaar i **Forsamlingsværelset, Bredgade 64** (Indgang gennem den lange, smalle Gaard og opad Trappen til 1. Sal). Alle er velkomne. Jakob Olrik, Præst.

Kirkelig Kalender.

25. Juni. 3. Søndag ef. Pintse. I Messen: Petrus og Paulus, Apostle.	2. Juli. 4. Søndag ef. Pintse. Marias Besøgelse.
26. — M. Johannes og Paulus, Martyrer.	3. — M. Leo II, Pave og Bekender.
27. — Ti. Oktavdag.	4. — Ti. Oktavdag.
28. — O. Irenæus, Biskop og Martyr. Vigilie.	5. — O. Anton M. Zakkaria, Bekender.
29. — To. Petrus og Paulus, Apostle.	6. — To. Oktav af Petrus og Paulus.
30. — F. Paulus, Apostel.	7. — F. Cyrillus og Methodius, Biskopper og Bekendere.
1. Juli L. Jesu kostbare Blod.	8. — L. Dronning Elisabeth, Enke.

Jeg afholder **Firmelse** i Randers den 25. ds. og i Aalborg d. 2. Juli og er derfor ikke til at træffe de nærmest foregaaende og følgende Dage.

J. Olrik,
Provikar.

Kollekt. Søndag den 25. Juni indsamles i alle Vikariatets Kirker og Kapeller **Peterspenge** til den Hellige Fader.

Valfarten.

Husk Toget paa Søndag Kl. 7⁰². I Kirken i Ringsted læses der en stille hl. Messe Kl. 9¹⁰, og før den uddeles den hl. Kommunion, dog bør Kommunikanterne forlade Kirken i Tide og faa Kaffe hos Søstrene, saa at alle kan samles i Kirken Kl. 10 pr. Baade Præsterne og Søstrene har venligst aabnet deres Haver for Pilegrimmene inden Kl. 10. — Sanghefte faas i Kath. Boghandel og ved selve Valfarten. Pris 50 Øre.

Se iøvrigt Programmet i Ugebladets Nr. 25.

Sankt Knuds Feriekoloni.

Første Fortegnelse over indkomne Bidrag:

Helga	Kr. 5,—
Nr. 48	— 25,—
D. og B.	— 50,—
V. G.	— 20,—
Herr og Fru N.	— 10,—

Kr. 110,—

Bidrag modtages fremdeles:

St. Josefssøstrene, Østerbrogade 7 C.,
» » Frederiksberg Allé 15—17,
» » Griffenfeldtsgade 44,
Portneren i Stenosgade.

Skulde nogen være villig til at tage en lille Pige i Ferien, bedes det venligst meddelt undertegnede.

Martha Hansen,
Boyesgade 7^a, Kbh. V.

Katholsk Højskole

afholder et **8 Dages Kursus** paa Vallø Højskole den 2.—9. August. Prisen bliver 30 Kroner pr. Deltager. Indmeldelser modtages af Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Tlf.: Vester 7515.

I **Katholsk Boghandel** faas: Valfartssange 50 Øre. Højmesseri i den katholske Kirke 20 Øre.

FREMMEDESPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7
Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.
Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 27.

Søndag den 2. Juli.

1922.

INDHOLD: Glæde! — Hvad er Sandhed! — Biskoppens Gravmæle.
— Første Børnekommunion i Sønderjylland. — En Barmhjertighedsger-
ning. — Et Forslag. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Haderslev.
England. Frankrig. Rusland. — Avertissementer.

Glæde!

En af de Befalinger, Apostlen Paulus giver sine unge Kristne, er den: »Glæd eder!« Den kristelige Glæde viste sig for første Gang, da den allerseligste Jomfru besøgte sin Slægting Elisabeth, og da hun, som vi kalder den smertefulde Moder og Martyrernes Dronning, sang Glædesangen: »Min Sjæl højlover Herren, og min Aand fryder sig i Gud, min Frelser.« Hun er da ogsaa »vor Glædes Aarsag«.

Da Menneskevordelsens Under var sket i Nazareth, blev Maria vel et Par Dage derhjemme i stille Bøn. Hun var ganske overvældet af den store Begivenhed, og der var ingen, hun kunde tale med om det. Ingen havde forstaaet hende eller troet hende. Da kommer hun i Tanker om Engelens Ord: »Ogsaa din Slægting Elisabeth har undfanget en Søn«. Dermed havde Engelen givet

hende et Tegn paa sin Troværdighed, og nu vil Maria se Tegnet. Hun tvivler ikke, men det er, som kunde hun bedre fatte det store, der er sket, bedre bære det, hvis hun gaar til Elisabeth og ser, at Guds Naade ogsaa er kommet til hende, og naar hun saa kan tale med Elisabeth om alt det. Derfor »gjorde Maria sig rede i hine Dage og gik ilsomt« til Elisabeth. Med bankende Hjerter, med spændt Forventning skynder hun sig af Sted.

»Hvorfor hænder mig dette, at min Herres Moder kommer til mig?« Det er den gamle Elisabeths Hilsen. Maria har allerede af Engelen hørt vidunderlige Ord og har modtaget den underfulde Hilsen. Men den forvirrede hende lidt dengang. Nu tiltales Maria for første Gang med sit skønneste Navn: Herrens Moder, Guds Moder. Og i det Øjeblik bliver det endnu klarere for Maria, hvad det er, der er sket. Herrens Tjenerinde har hun selv kaldt sig, og nu hilses hun som Herrens Moder. Den almægtige Guds Moder er hun blevet. Og da Maria hører denne herlige Hilsen, da fylder Gud Helligaand hendes Sjæl med Glæde, med en Glæde, som intet Menneske nogen Sinde har følt Mage til. Der var intet i Marias Liv, der kunde forstyrre denne Glæde, og Fremtiden syntes saa straalende skøn. Derfor kunde Guds Moder helt give sig hen i Øjeblikkets Glæde. Og i denne himmelske Glæde brød hun ud i Lovsang: »Magnificat anima mea Dominum! Min Sjæl højlover Herren, og min Aand fryder sig i Gud, min Frelser!«

Den Lovsang lyder i Dag i alle vore Kirker. Gid den ogsaa hos os kunde komme fra et Hjerter, der er fyldt med Glæde! Ja, det er rigtigt, hos os er der saa meget, der kan ødelægge Glæden. Men alligevel! Naar vi hører Evangeliet i Dag og saa at sige hører Guds Moder synge om sin Glæde, saa lad os synge med.

B. J.

Hvad er Sandhed!

(Lensgreve J. Holstein-Ledreborgs Foredrag ved Mødet i Roskilde d. 18/6 1922).

»Det kommer jo bagefter, det tynde Øl« — som man siger. Det er egentlig ganske unødvendigt, at jeg stiller mig herop for at tale — og at de bliver siddende for at høre paa mig — for der er allerede sagt saa meget godt og smukt, at vi med fuldt Udbytte kunde gaa herfra. Naar man har hørt Pastor *Boghs* udmærkede Foredrag har man mest Lyst til at forlade Talerstolen, før man begynder.

Men det er jo engang saadan, at naar vi endelig mødes, saa taler vi — og synger — og taler igen — og synger lidt derefter — naa ja, saa *er* der jo endnu en Tale o. s. v. Og denne Taletradition giver mig Mod paa at fortsætte. For Resten gælder det jo alle Kredse og alle Lag her i Landet at der tales og tales, hvad enten det nu er i Rigsdag eller ved et Folkemøde, der er et Ordspild uden Grænser.

Foran i Erslevs Geografibog kan jeg huske der stod som Motto: »*Ikke mangt men meget*« —, det er et godt Motto, men et Motto, der syndes stærkt mod i vor Tid. Naar man nu efterhaanden har opnaaet at lægge Skat paa alt muligt mellem Himmel og Jord — og Jorden med for Resten(!), kunde det maaske være en Sag, der var værd at tale om, at lægge Skat paa Ord! Skat paa hvert overflødigt talt eller skrevet Ord. For naturligvis skulde der ikke Skat paa alle Ord — de gode Ord, de *sande* Ord skulde selvfølgelig være skattefri!

Jeg vil ikke nægte, at det jo nok vilde volde en Del Vanskeligheder for de Mennesker, der skulde afgøre, hvad der var gode og sande Ord — og hvad ikke. De vilde jo let komme til at stikke Haanden ned i en Hvepserede. For *hvad er Sandheden?* Det Spørgsmaal rettede Pilatus jo til Christus hin Langfredag og huskes derfor i Forbindelse med ham. Men han har saa langtfra opfundet det, nej, det har været stillet de Tusinde Gange før den Tid, ligefra Menneskeslægtens Skabelse, da Adam og Eva aad af Kundskabets Træ for at faa det besvaret. Det er et

Spørgsmaal, Mennesket stiller, lige fra Barnet faar Fornuftens Brug — indtil Oldingen mister den! Det Spørgsmaal stiller Barnet til sin Moder, den første Autoritet, det erkender, senere til sine Lærere, det stiller Mand til Kvinde og Kvinde til Mand, og det stiller vi alle ved Dødens Tærskel. De viseste Filosofer har stillet sig selv det Spørgsmaal og søgt at besvare det gennem de sindrigeste Definitioner og Udlægninger.

Det er et hyppigt Spørgsmaal — men man faar kun sjældent Svar! Overalt søger vi Sandheden — lige fra i Gadenyt til i de alvorligste Emner. Alle søger, alle *elsker* Sandheden. Men det er jo lidt *smaat* med Kærligheden. Det mærkes allerede ved Barnets Vugge! Naar man staar ved et nyfødt Barns Vugge og hører de omkringstaaendes Udtalelser, mindes man en Scene i Adam Homo, hvor man af bar Forhispelse efter at sige noget virkeligt smukt fastslaar, at han ligner ej sin Fader blot — men og sin Fadder! Vi har jo hørt Gang paa Gang, hvor pinlig omhyggelig man omgaas Sandheden ved et nyfødt Barns Vugge! Ok — den er *saa* nydelig, og hvor den ligner alle dem, man kan tænke sig, Forældrene ønsker, den skal ligne! Og skønt det lille Væsen ikke kan sige et Ord, *saa forstaar* den naturligvis alt — for hvor *er* den dog klog! Det er helt forbavsende, hvor alle Børn dog er kloge, naar der er *saa* mange voksne Idioter — men det kommer jo vel nok med Alderen!

Lige fra det arme Barn begynder at faa Fornuftens Brug, begynder man omhyggelig at opdyrke dets Kærlighed til Sandheden, først ved Ammestuehistorier og Æventyr om alle Slags mærkelige Ting, saasom Dyr og Ting, der taler, Høxe, Trolde, Feer og alt det.

Og *saa* vokser Barnet til og begynder at spørge. I Skolen hersker den statsautoriserede Opfattelse, der giver et Svar — og kommer det arme Barn til Forældrene, risikerer det at faa et stik modsat der. Og begge Parter gør Krav paa at være en absolut og utvivlsom Autoritet. Det gaar *saa* med sine Spørgsmaal til Bøgerne — og Svarene er lige spredte dér. Det, Barnet i øvrigt modtager gennem Bøgerne, saasom Indianerhistorier, Romaner, lidt Poesi og paa et mere udviklet Stadium Kriminal- og Kær-

lighedsromaner, kan jo ofte være ret smukt — men Sandheden? Og senere hen i Livet, hvad enten det unge Menneske kommer ind i Forretningsverdenen, i Diplomatiet, i Politik eller hvad som helst andet, saa begynder han efterhaanden at tilegne sig den Opfattelse, at vi har faaet Talen for at dække over vore Tanker, idet mindste gør han ret hurtig den Opdagelse, at det er meget ubehageligt hvis man bruger Talen til at *udtrykke*, hvad man tænker. Det har altid staaet for mig som en meget karakteristisk Scene, da en romersk Kejser paa sit Dødsleje stillede sine Omgivelser det Spørgsmaal: »*Har jeg ikke spillet min Rolle godt?*« Netop »spillet min Rolle«. For sikken et Komadiespil vi dog agerer med i! Nogle spiller overlegne og er saa forlegne, at de er ved at krybe i et Musehul, nogle spiller gode — andre spiller onde, alt eftersom deres Tilbøjeligheder dikterer, nogle spiller rige — andre spiller »jævne« og videre i en Uendelighed. Naar saa Komedien engang er spillet til Ende, bliver man lagt i en Kiste, og der bliver holdt en opbyggelig Ligtale, hvori den afdøde ofte beskrives saaledes, at hans bedste Ven umulig kunde kende ham. Saa følges man til Graven af grædende og »sørgende« — *Arvinger*, der ingen Grænse kender for deres Interesse for den kære bortkaldte — (men naturligvis ikke for Testamentet!). Og saaledes gaar det, hele Livet er en eneste dundrende Løgn fra Vuggen til Graven! Men vi *elsker* rigtignok alle Sandheden. Det kan man alene se paa dens Kælenavne. Kært Barn har jo mange Navne! Vi taler om den »bitre Sandhed« (men den søde Løgn!) »Sandheden er ilde hørt«, den er »ubarmhertig«, og af »Børn og Taaber skal man høre Sandheden« (sligt giver normale, voksne Mennesker sig dog ikke af med!).

Som i det smaa — saa og i det store!

Overalt i Historien ser vi, hvor ofte man forsøger at kvæle Sandheden i Ord — dejlige fede Ord! Det er saa rart bekvemt! Hvis man nemlig vil slippe for at lyve, maa man underkaste sig visse Ubehageligheder. Naar vi f. Eks. en Dag modtager en Indbydelse fra nogle Mennesker, vi ved, absolut ikke sender den af nogen Interesse for en — men af et eller andet pligtmæssigt Høfligheds-

hensyn — og man iøvrigt ved, at man kommer til at kede sig rædsomt. Ja, saa svarer man selvfølgelig med behagelig Ihukommelse af sin Kærlighed til Sandheden: »Da jeg ved, at De ikke inviterer mig, fordi jeg interesserer Dem, men fordi De mener, De er nødt til det — og da jeg desuden ved, jeg kommer til at kede mig rædsomt — saa bliver jeg hjemme!« Ok nej — man skriver: »Med Tak har jeg modtaget Deres venlige o. s. v.« og naar man saa har kedet sig der en hel Aften, siger man pænt »Farvel, og Tak for den dejlige Aften!«

Og trods alt er det *dog* ikke det naturlige for os at lyve og ikke det behageligste. Men jeg indrømmer, de fleste har opnaaet en forbavsende Færdighed — og det er jo kun en Vanesag. Det er kun de første Skridt, der koster.

Nej, det ligger tværtimod i vor Natur at søge det gode. Stilles vi mellem Sandhed og Løgn, kommer vi ikke til at staa som Buridans Æsel, der stod mellem to lige gode Knipper Hø og døde af Sult, fordi det umulig kunde bestemme sig til at foretrække det ene fremfor det andet. Det er desuden *klogt* at være sand, for Løgneren har korte Ben, den kan løbe hurtigt nok til at begynde med — men i det lange Løb indhentes den af Sandheden. For det gaar nok til en Tid — men, der findes en uslettelig Grænse i *Døden!* Saa kommer det ikke an paa, hvad vi »mener« eller »tror«. Det er ikke blot rigtigst, men klogest at søge Sandheden. Og man kan jo lige saa godt springe som krybe i det. For det hele, der skal til, er en ærlig og redelig Vilje!

Jeg husker som Barn, at vi havde en lille Pavillon med farvede Glasruder. Jeg husker, vi Børn holdt meget af det — man har nu fjernet dem, fordi man sagde, det var grimt — og det var det nu for Resten ogsaa! Men vi holdt nu meget af den. Vi sad saa ofte og saa ud af hver sin Rude. Den ene sagde, »næh, hvor er det hele smukt lysegrønt, her er Foraar og Løvspring«. En anden sagde, »nej, se hvor det hele gløder i de herligste røde Efteraarsfarver«. En anden saa det hele i gult Sommersollys, o. s. v. Men, naar vi saa kiggede ud af den ufarvede Midderrude, lo vi alle over vort Synsbedrag. Men i

saadan et Glashus bor de fleste Mennesker. De ser Livet i forskelligt Lys. Den første Betingelse for at se gennem det ufarvede Glas er at *ville* det. Her, som i alting, er det Viljen, det kommer an paa. Vi kan have forskellige Anlæg, en er grim, en anden dum o. s. v. — men vor Vilje er vi *Herrer* over — og derfor er vi selvfølgelig *ansvarlige* for vor Vilje. Vi hører saa ofte om en, der har saa dejlig en Vilje — men den er saa *svag*. Det gaar dem saaledes, at alt det gode, som de vilde gøre, gør de ikke — men alt det onde, som de ikke vil, det gør de! Men »svag Vilje« er ingen Undskyldning — det er en Løgn. Naturligvis er ikke alle Viljer lige stærke — men de kan trænes op. Vi husker, hvorledes Milon fra Kreton begyndte med at bære en nyfødt Kalv — som han gik med det samme Stykke Vej hver Dag, indtil den var blevet til en voksen Okse. Naturligvis kan vi ikke alle være Muskelatleter — og lige saa lidt Viljesatleter, der evner at udføre de store Heltebedrifter. Men, vi kan alle opnaa en sund og normal stærk Vilje! Det, det gælder, er: at ville det rette — og at ville det stærkt nok. Først og fremmest maa vi se bort fra det forudfattede Ønske om, at noget skal være sandt — eller ikke skal være sandt.

Karakteristisk for denne Ønskets Overhøjhed over Erkendelsen er mange saakaldte »videnskabelige« Forklaringer, f. Eks. en Sætning som: »videre kan vi desværre ikke komme. Thi enhver videre Forskning i denne Retning vilde nøde os til Erkendelsen af en Skaber. Da vi nu imidlertid *ikke* kan antage nogen Skaber, maa vi standse her«. Vi maa undgaa al Suggestion, hvad enten den kommer indefra os selv eller fra et andet Menneske, der saa ofte gentager en Løgn, at han tilsidst tror paa den — og sætter os andre i Fare for at tro den p. Gr. af Genta-gelsens Magt. Naar vi udelukker alle Forhindringer for at finde Sandheden, kan ethvert normalt tænkende og uhildet Menneske skelne Løgn fra Sandhed. Naturligvis kan dette dog ikke ske ganske uden Støtte af overnaturlig Naade, naar det drejer sig om visse overnaturlige Sandheder. Men det ligger nu langt over min Begrænsning.

Jeg vil søge at holde mig saa nogenlunde i det rette Plan, at jeg ikke enten tynges mod Jorden, fordi jeg flyver

for lavt — og ej heller brænder Vingerne i Sollyset, fordi jeg flyver for højt. Jeg kan kun fremsætte de Tanker, som et jævnt mellembegavet Menneske faar ved dette Thema. Og jeg nærer blot det forfængelige Haab, at det maa give rigelig Lejlighed til Eftertanke, for jo mere ufuldkomment en Ting fremsættes, desmere Anledning giver den til Eftertanke, og det er jo netop det, der skal opnaas, fordi enhver Overbevisning kommer *indefra*. Vi kan ikke danne et andet Menneskes Overbevisning — men vi kan foranledige, at den bliver dannet ved det, vi siger. Overbevisningen om, at dette eller hint er Sandhed, fødes *indefra* i de forskellige Sjind — men det, der foranlediger det, det, der kan komme *udefra*, er selve Spørgsmaalet: »*Hvad er Sandheden*«. *Sandheden er det, som er!* Sandheden er i Modsætning til Løgneren noget virkeligt — mens Løgneren er Sandhedens Negation, *Mangel* paa Sandhed. Det forholder sig med Sandhed og Løgn som med *godt* og *ondt*, *Lys* og *Mørke*, *sort* og *hvidt*.

Ondt er kun Mangel paa godt. *Lys er* noget — vi kan maale dets Hastighed, vi kan virke med det, skille det ad i Spektre o. s. v. Men *Mørket* — det *er* intet — kun manglende *Lys* — *Hvidt* er en *Farve* — *Sort* er ingen *Farve*, men *Mangel* paa *Farve*. Derfor siger Herren: »*Jeg er Sandheden*« — det, som *er* — *Jehova* — det *positive Princip*. Men *Løgneren* er det *negative Princip*. Goethe kalder med *Rette Mefistofeles*, *Løgnens Fader*, for: »*Der Geist, der stets verneint*.« Den *negative Karakter* er et vigtigt *Træk* ved *Løgneren*. *Sandheden er kun een*. *Løgneren* kan være *umaadelig mangeartet*. Naar f. Eks. en *Ting* er *blaa*, kan der i *Henseende* til *Farve* siges den *Sandhed*, *at* den er *blaa*. — Men der kan siges *uendelig mange Usandheder*, *baade* at den er *grøn* og *gul* og *rød* og *lilla* o. s. v. . . . Man hører saa ofte tale om *halve Sandheder*. Men de findes ikke. Hvis en *Ting* er *1 Meter høj*, og jeg fortæller, den er $\frac{1}{2}$ m. høj, er det ingen »*halv Sandhed*« — men en *hel Løgn*.

Sandheden maa altsaa være *een*, og den maa være *hel* — ellers er det en *Løgn*. Man siger »*Der er nu lidt sandt og lidt Løgn i al Ting*.« Det er ret hyppigt, at man forsøger at blande lidt *Løgn* og *Sandhed* for at faa en pas-

sende velsmagende Ret — ligesom man blander surt og sødt i Agurkesalat. Men det gaar ikke, Sandheden er det mest lintreagerende, vi har — det taaler ikke den mindste Draabe Løgn. Derimod kan man godt komme lidt Sandhed i en Løgn, uden den taber sit Præg af at være en Løgn. Naar man har lidt svært ved at udtrykke, hvad man ønsker, bruger man rigeligt med Eksempler. — Jeg griber derfor atter her til et: Hvis en Mand ejer en hvid Hest, og jeg siger: N. N. ejer en smuk brun Hest — saa er det Løgn — skønt der er »noget sandt i det«, nemlig at han har en Hest!

Det er netop karakteristisk for Sandheden, at den kræver alt — hver en Tøddel — for i det hele taget at være til!

Sandheden er enkel og usammensat — fordi hver Sandhed er et afsluttet Hele for sig selv. Og den er *evig*, netop fordi den er *det, der er*. Det kan ikke være sandt i Dag og Løgn i Morgen. Som det var for 1000 Aar siden, maa det være om 1000 Aar. Er det i Dag sandt, at det er Søndag i Dag — da er det om 1000 sandt, at det var Søndag i Dag. Sandheden skifter ikke med Tiden — eller for at bruge et yndet Udtryk — den er ikke »underkastet Tidens Aand« — dette forkvaklede Begreb, man anvender for at løbe fra sine tidligere Anskuelser og Løfter. Den er ikke »moderne« og »umoderne«. Det er ofte, at Ordene synes lavede for at forvirre Begreberne og ikke udtrykke dem. Ligesaa her. Man taler om »store og smaa Sandheder« — men en Sandhed er hverken »stor« eller »lille« — den er i sig selv hverken i Komparativ eller Superlativ. Vi kan ikke tale om, at det er mere sandt og mest sandt, da en Sandhed maa være ubetinget *hel* for ikke at være en Løgn. Derimod har man Sandheder om *store eller smaa Ting*. Man taler ogsaa om subjektiv og objektiv Sandhed. Det er ogsaa galt. Man kan tale om subjektiv og objektiv *Opfattelse* — men Sandheden maa være ens for os alle, netop fordi den er *det, som er* — d. v. s. selve *Virkeligheden*.

Hvis den objektive Sandhed ikke falder sammen med ens private »subjektive« Sandhed — saa er det *en Skuffelse!* Ligeledes er der ingen *negative* Sandheder. Men vi kan

anvende Negationer i en Beskrivelse. Ellers har vi jo det klassiske Eksempel med Sandheden om Kattens Haler. »Ingen Kat har 8 Haler — een Kat har een Hale mer end ingen Kat — Altsaa har en Kat ni Haler«. — — — Vi har altsaa set nogle karakteriske Egenskaber ved Sandheden — den er *evig, een og enkelt, positiv og hel*.

Men naar vi saa mener at have fundet Sandheden ang. en Ting, kan vi jo gøre som en Læge eller Kemiker naar han skal konstatere en Bakterie eller en kemisk Sammensætning. Han gør en Modprøve — og det samme kan vi altsaa gøre. Vi kan spørge os selv angaaende den formentlige Sandhed:

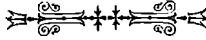
Er den den eneste?

Har den altid været — og vil den altid vedblive at være en Sandhed, eller er den underkastet Forandringer? Er den den eneste? Er den uden Selvmodsigtelse? Er den fri for Tilsætning af Løgn (for ellers falder det hele som et Korthus, hvorfra man tager et Kort)? Er det noget, der virkelig er? Er det positivt og ikke negativt? o. s. v. Bestaar vor Sandhed alle disse Spørgsmaal for vor inderste Oprigtigheds Domstol, tør vi fastslaa, vi har fundet Sandheden angaaende det stillede Spørgsmaal. Og saa kan vi blive, hvor vi staar. Og det uden al falsk Tolerance.

Jeg maa sige, at det Ord vel nok er et af de mest misbrugte og misforstaaede Ord. Naturligvis er Tolerance god, naar man derved forstaar, at man godt kan bo Dør om Dør med en, der har en anden Opfattelse end man selv — uden at slaa hinanden ihjel. Men betyder det, at man nok anser sin Overbevisning for den rigtigste — men alligevel ogsaa kan indrømme det modsatte noget rigtigt — ja, saa er det ikke Tolerance, men Meningsmangel. Det minder om Manden, der havde talt, saa hele Menigheden græd af Bevægelse — men da han nu var en meget tolerant Mand, der syntes, det var Synd, de skulde sørge saa grundigt — saa trøstede han dem med Ordene: »Gråt inte — det torde vara lögn allihop.« Saaledes er Sandheden absolut *ikke* tolerant.

Se, nu er jeg ved det Punkt, hvor jeg altsaa burde begynde. Men saa maatte jeg hæve mig til en Sfære, mine Kræfter ikke strækker til. Man skal som bekendt

vogte sig vel for ikke at flyve for lavt eller for højt. Ellers gaar det som i Myten om Dædalus og Icarus. Man brænder Vingerne, naar man flyver for højt op mod Solen! Men jeg haaber, disse faa Ord giver det, jeg har ønsket: Anledning til lidt Eftertanke. Og saa venter jeg, man iøvrigt bærer over med Manglerne — ut desint vires, lamen est laudanda voluntas! Refereret af *S. P. Fornjotur*.

Biskoppens Gravmæle.

Billedhugger Windfeld-Schmidt har nu, som allerede meddelt, udført en Model til Ligstenen over Biskoppen, og den er lykkedes overordentlig godt.

Skitsen viser Biskoppen i sit fulde Skrud med Mitra og Stav og den højre Haand løftet til Velsignelse. Forneden ses Biskoppens Vaaben og i Hjørnerne de fire Evangelistsymboler. Ved Biskoppens Fødder er til den ene Side antydet en Kirke i Ruiner og til den anden en genrejst Kirke.

Indskriften er forneden: »Jeg velsigner Fremtiden«, de Ord, som Biskoppen udtalte paa sit Dødsleje kort efter, at han havde modtaget det hellige Vandringsbrød. Intet kunde passe bedre paa dette Sted.

Med Hensyn til den øvrige Indskrift saa forelaa denne allerede, affattet af vor store Digter Johannes Jørgensen i hans Livs Legende, hvor han skriver, at Biskoppens Gravskrift en Gang bør lyde saaledes: »Han genrejste den katholske Kirke i Danmark.«

Denne Indskrift er ikke alene træffende, smuk og kraftig; men den har tillige den store Fordel, at den lader Pladsen fri til den Indskrift, som en Gang, det ske snart, bør sættes paa et værdigt og fremtrædende Mindesmærke over *Præfekt Grüder* og som bør lyde saaledes: »**Han grundlagde paany den katholske Kirke i Danmark.**«

Som Præfekt Grüder og Biskop von Euch var de bedste Venner, og som de forstod hinanden, og deres Ar-

bejde kom til at staa i et fortrinligt indbyrdes Forhold, saa forskellige Personligheder de iøvrigt var, saaledes bør ogsaa den enes Eftermæle svare til den andens, og jeg tror ikke, det vil være muligt at udtrykke Forholdet historisk rigtigere end ved at sige, *at den ene lagde den Grundvold, hvorpaa den anden rejste Bygningen.*

Indskriften paa Biskoppens Ligsten langs begge Sider og foroven kommer derfor til at lyde: »Biskop Johannes von Euch, som genrejste den katholske Kirke i Danmark. Født 1834, død 1922.« Derved kommer Ordene »den katholske Kirke« til at staa i en Bue over Biskoppens Hoved.

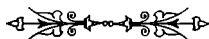
Af Bidrag er hidtil indkommet 12,50 (Tilbkl.) + 20,00 (M.G.) + 10,00 (J.H.P.) + 6,00 (F.P.) + 10,00 (P.W.H.) + 100,00 (F.K.) + 2,00 (O.B.) + 100,00 (C.) + 10,00 (U.R.) + 10,00 (H.B.) = 280,50. Udgifterne til Gravmælet vil sandsynligvis komme til at beløbe sig til mindst ca. 4000 Kr., idet Stenen, ølandsk Kalksten, alene vil komme til at koste omkring 1000 Kr.

Bidrag modtages med Glæde paa alle Maader ogsaa f. Eks. ved Brev eller Postanvisning, men jeg gør opmærksom paa, at det er ikke saa lidt billigere at sende Pengene til Vikariatet ved at indbetale dem paa *Postkonto 1471 Det Apostoliske Vikariat.* Det sker ved at udfylde et Indbetalingskort, der er indrettet næsten ganske som en Postanvisningsblanket og faas paa alle Postkontorer, hvor man ligeledes betaler Pengene paa samme Maade som ved Postanvisninger. Forsendelsen af et Beløb paa indtil 25 Kr. gennem Postanvisning er nøjagtigt **fem Gange saa dyr** som gennem Indbetalingskort; for større Beløbs Vedkommende er det *fire Gange.*

Den yderst billige Forsendelse — Porto 5 Øre — af Smaabeløb ved Indbetaling paa Postkonto, bevirker, at det nu er praktisk at give sit Bidrag ved at sende det i flere Gange, hvad der i disse Tider vil gøre det langt mere overkommeligt for mange.

Bredgade 64, København den 22. Juni 1922.

J. Olrik,
Apostolisk Provikar.

Første Børnekommunion i Sønderjylland.

Lørdag den 8. April, Dagen før Palmesøndag, var der Liv og Færd i Togene paa Strækningen Skodborg-Haderslev.

»Vil Polakkerne mon udvandre?« mente nogle Passagerer — thi med Sække og Pakker steg Dreng og Piger og nogle Voksne ind paa de forskellige Stationer og opmagasinerede under Bænkene, i Nettet og paa deres Knæ, Rygsække, Æsker, Pakker, Tæpper, Frakker o. s. v. og nu gik Snakken løs, saa det næsten tog Vejrel fra en, paa Dansk, paa Tysk og først og fremmest paa Polsk. —

Øjensynlig blev Rejsen foretaget med stor Begejstring — »Jeg har 10 Æg« — »jeg 2 Pund Kaffe og 2 Pakker Cichorie« — »jeg 2 Brød og en friskbagt Kage« — »jeg har 3/4 Pund Margarine« — »jeg 1,75 Kr.« — »jeg 2,25 Kr.« o. s. v. — o. s. v. — »jeg har nok i to Tæpper« — »jeg lægger min gamle Vinterfrakke over« — »jeg kan godt sove uden Puder — o. s. v.«

»Men det slaar ikke til til Warschau« mente nogle. Børnene lo af fuld Hals. »Men jeg kommer igen til Paaske og henter 15 Pund Kartoffler til« svarede en fiffig Dreng, og der blev let igen. Passagererne var fuldstændig vildfarne og forstod ikke et Muk af det hele. Togføreren derimod, der godt kendte det af den katholske Præst udstedte kassebrune Kørekort, lo forstaaende, reviderede Kørekort og Billetter og tav ganske stille, for ikke at fordærve Spøgen. Turen gik naturligvis ikke til Warschau, men til Haderslev. De unge Rejsende var Førstekommunikanter, som rejste til »Kommunikantanstalten« for der gennem 14 Dages intensiv Undervisning, gennem Tilbagetrukkethed og gennem fromme Øvelser at forberede sig til den første hellige Kommunion.

En Kommunikantanstalt i Haderslev?! — Altsaa igen noget nyt! — Hvor længe har den eksisteret? og hvor ligger den?

Egentlig eksisterer den slet ikke endnu i Virkeligheden, men er foreløbig kun et Luftkastel og en Fremtidsdrøm. Men indtil Planernes Virkeliggørelse maa Præstegaarden hjælpe sig, som den kan, men det vilde være godt, om disse Fremtidsplaner saa hurtig som muligt kunde virkeliggøres, thi Nøden er stor hos Førstekommunikanterne i Sønderjylland. Har man 25 Førstekommunikanter, kan man regne med, at de stammer fra mindst 15 forskellige Byer, og disse 15 Byer er muligvis spredt over hele det danske Sønderjylland. I Virkeligheden skulde der jo være mere

end 25 Førstekommunikanter, men mange er trods den provisoriske »Kommunikantanstalt« ikke til at faa fat i. Nogle af de længst borte boende, der bor i Nærheden af den nye Grænse, er saa fornuftige, at de — paa Grænsen — kører til Flensborg og faar Undervisning der og bliver »konfirmerede« der. Hos de Børn, man kan »naa«, kniber det ogsaa med Undervisning Aaret rundt. Blandt de udenbys Børn findes der nogle, som maa køre to eller tre Timer eller endnu længere med Banen, og tilmed bor flere af dem over een Times Gang fra nærmeste Station, og dertil kommer, at de nu og da mangler, undertiden fordi Vejret er daarligt, undertiden fordi Fader eller Moder er syg og undertiden af andre Grunde. Da tilmed den indskrænkede Køreplan i Sønderjylland endnu minder levende om Krigsindskrænkningerne, saa har flere af Børnene hele Aaret igennem maattet blive i Præstegaarden fra Lørdag til Søndag. Kort sagt paa Grund af de ulykkelige Forhold kan Kommunikantundervisningen ikke blive, som den skal være, paa den ene Side kan Børnene mange Gange ikke komme, og paa den anden Side kan Præsten ikke komme til dem, ligeledes paa Grund af den fatale Køreplan og de høje Billetpreiser, og fordi han endnu ikke har en *Motorcykle*. Tidligere stod to fuldstændige Kommunikantanstalter til Raadighed for Børnene fra Landet, en i Oldersloe ved Neumünster og en i Kauslunde ved Flensborg, men siden Genforeningen er der en saadan Mur af Pas- og Grænsevanskeligheder at overstige for Folkene her, at begge disse Anstalter praktisk talt er uden Betydning for os. For nogenlunde at indhente det forsømte og udbedre Hullerne og trods alle Vanskeligheder dog at kunne forberede Børnene til den første hl. Kommunion, tog man dem herind i Præstegaarden i 14 Dage. Af de 16 Førstekommunikanter i Aar var 13 fra Landet, og de maatte altsaa bo i Præstegaarden. Dertil kom i den sidste Uge endnu nogle Stykker fra forrige Aar, thi her i Haderslev er det nemlig Skik og Brug, at Kommunikanterne fra Aaret i Forvejen, saa vidt muligt endnu en Gang faar Undervisning og deltager i Øvelserne og den højtidelige Kommunion. Paa denne Maade blev i Aar 26 Børn ført til Alteret. Til alt Held har Præsten, da det tyske Militær drog bort, købt en Del Soldatersenge og Madrasser; ellers vilde »Kommunikantanstalten« være ret ilde stillet.

I Princippet skal alle Børnene bringe med, hvad de behøver, men skønne Grundsætninger hjælper kun lidt, naar man ved Udførelsen støder paa uovervindelige Vanskeligheder. Den korteste Vej mellem to Punkter er den rette Linie — ja dette er ganske sikkert og selvforstaaeligt — men naar der nu mellem begge disse to Punkter ligger et

højt Bjerg, saa maa man klatre derover eller gaa en Omvej, alt efter Behag, men lige ud gaar aldrig. Børnenes Forældre er meget fattige, dels paa Grund af den nedad-gaaende Løn og dels paa Grund af den store Arbejdsløshed, saa at de næsten ikke kan give Børnene noget med. Af den Børneskare, der i Aar var anbragt i »Kommunikantanstalten« kunde kun een medbringe det nødvendige Sengetøj, kun tre de tilstrækkelige Fødevarer; alle de andre bragte Smaating, der var for næsten intet at regne. For hele Resten maatte det guddommelige Forsyn sørge, eller, som Protestanterne her siger, »Jesuiternes mange Penge og Pavens umaadelige Rigdomme« — Ak, de gode Folk, hvis de vidste, hvor haardt Skoen ofte trykker den fattige Præst i Haderslev trods Paven og trods Jesuitterne — saa vilde de sikkert ikke tillade sig saadan Spøg.

Endog for Kommunionssklæderne maa »Kommunikantanstalten« nu og da sørge. Men der har denne Gang — æres dem, som æres bør — den saa velgørende og ivrige Damekomité i København hjulpet storartet.

Hvordan finder nu alle disse Børn Plads i Præstegaarden? Ja, det er ogsaa en Gaade som saa mange andre. Helt ideel er denne foreløbige »Anstalt« jo ikke endnu, men man hjælper sig, som man kan. Børnene maa — ganske vist ikke helt som Sild i en Tønde — dog stuves tættere sammen, end det er ønskeligt. Paa den ene Side bor Drengene, paa den anden Side Pigerne, og derimellem nogen, der holder tro Vagt. Det er jo en Trøst, at i vort Luftkastel, i den fremtidige »Kommunikantanstalt«, vil der være meget mere Plads, megen mere Bekvemmelighed; men desværre er den første Teglsten dertil endnu ikke brændt.

I de første Dage er det noget svært at regere Børnene. Nogle er godt opdragne, andre mindre godt, igen andre viser betydelige Mangler ved deres Opdragelse. Saa danner Børnene jo ogsaa en Nationalitetsmosaik. Pigerne skændes, Drengene slaas, saa søger Drengene og Pigerne sammen. Heller ikke synes de endnu at have begrebet hele Foretagendets Betydning, alle deres Tanker derom synes udtømte ved det underligt lydende, reelt falske Udtryk »Konfirmation«. Men som det i Almindelighed er med Børn, saaledes ogsaa her, naar de behandles rigtig, saa finder de ogsaa snart den rigtige Vej. »Stadig Kærlighed, Lys og Varme, mange Gange Storm og Regn, nu og da et Tordenvejr« — det er Grund-sætningerne, som der her maa gaas frem efter.

Allerede efter nogle Dages Forløb var Børnene som forvandlede. De mærkede, at man mente det godt med dem, selv om ogsaa en og anden i Begyndelsen maatte tages noget djævt. Det gjorde Indtryk paa Børnene, at de nu maatte følge en bestemt Dagsorden, fik regelmæssige Maal-

tider og maatte adlyde punktligt. Og da de nu saa, at Præsten og de gode Søstre brød sig om dem og gav dem skiftende Undervisningstimer, saa blev det indlysende for dem, at det her maatte dreje sig om noget vigtigt, og at det vel var Anstrengelsen værd at tage sig sammen mere end sædvanlig, for at forberede sig saa værdigt som muligt.

Om Morgenens var den første Gang til Kirken, om Aftenen den sidste Gang til Kirken. Dagen igennem fulgte i skøn Afveksling Bøn, Undervisning, Leg og Arbejde. Den første Uge blev hovedsagelig anvendt paa den teoretiske Undervisning, den anden Uge hovedsagelig paa praktiske Øvelser.

En stor Fordel for Indførelsen i det praktiske religiøse Liv, Livet med Kirken, »vivere et sentire cum Ecclesia«, er det at fejre den stille Uge med. Allerede Palmesøndag med sin Palmevielse og den højtidelige Palmeprocession var for de fleste Børn noget helt Nyt, en Oplevelse. Ved de gribende Ceremonier Skærtorsdag, Langfredag og Paaskelørdag var de vedvarende ganske Øje og Øre og tog af ganske Hjerte Del i alt. Drengene fik endog Lov at staa omkring Alteret og virke med. Saa rørende og rystende Sørgesangen opsteg fra Børnehjerterne, saa hegejstret og saa klangfuldt lød ogsaa Triumfsangen fra de friske ungdommelige Struber ved Opstandelsesfesten paa Paaskelørdag og først rigtigt paa den hellige Paaskesøndag. Jublen og Glæden kunde man direkte læse i Børnenes Øjne.

Første Paaskedag rejste de fleste Børn hjem for at komme igen Anden Paaskedags Aften eller tredje Paaskedags Morgen. De skulde tilbringe de skønne Festdage hos deres Familje og sidst, men ikke mindst, foretage Toiletteforberedelser til Hvide Søndag. Og saa kunde den haardtplagede Husbestyrerinde i »Kommunikantanstalten«, paa hvis svage Skuldre det tunge Kors af materielle Bekymringer hviler, faa en Hviledag og faa Lov at trække Vejret lidt og forberede sig til de store Strabadser, der endnu skulde komme.

En særlig vigtig Dag for Børnene var naturligvis den Dag, hvor de aflagde deres første hl. Skriftemaal. Med stor Alvor og dyb Grebethed beredte de sig til Bodssakramentet. Og fra denne Stund af syntes en ganske særlig stille Glæde at herske over Børneskaren. Der var en stor Forandring at iagttage hos dem.

Mærkværdig saa ydre Biting syntes at gøre et stort Indtryk paa dem. Hvide Søndag syntes at vinde meget i Vigtighed, da de Lørdagen før blev kommanderet — Drengene til Gadefejning, Pigerne til Haarvask. Spændingen steg endnu højere, da de saa Damerne komme med Baand og Slør, med hvide Klæder, Kranse og Buketter, — med

blanke Lygter, Blomster og Palmer, Klæde og broderede Tæpper til Kirken, og da endelig Gartneren kom med vældige Laurbærpyramider. Havde dog blot de nysgerrige Børn kunnet kaste et Blik ind i Kirken — men de maatte ikke. Først den næste Morgen skulde det overvældende Indtryk ved Synet af den pragtfuldt smykkede Kirke og den herligt udstyrede Kommunionbænk slaa ind over dem, og paa øjensynlig Maade belære dem om, at Kongen over alle Konger skulde drage ind i deres Hjerter. Endelig var den store Dag brudt frem. Et temmelig stærkt Snefald om Natten havde sørget for, at den rigtige Kulør ikke manglede, og at Hvide Søndag ogsaa udvendig svarede til sit Navn.

Ganske tidlig bragte det sædvanlige Signal til at staa op Børnene til ivrig Virksomhed. Allerede tidligt om Morgen indfandt Mødrene til et Par Kommunikanter sig, og Søstre og et Par hjælpsomme Damer hjalp med, for at Børnene ikke skulde skynde sig alt for meget, men saa vidt muligt kunde holde sig samlede om Dagens store Højtid.

Under glad Klokkeringning drog Kl. 9 Processionen ud af Kirken til Præstegaarden for at afhente de lykkelige Førstekommunikanter og føre dem til deres elskede Frelser. Det nye Processionskors, der denne Dag brugtes for første Gang, lyste foran. Med det snehvide Lys i Haanden, et Billede paa det rene evige Lys, hvorefter deres Sjæle stræbte, fulgte Børnene Præsten; og saa fulgte de moderligt omsorgsfulde Søstre og Børnenes Forældre og Medlemmer af Menigheden. Buskene ved Vejen holdt med halvtaabne Knopper Øje med den skønne Procession, som drog forbi; gerne havde de vinket til de lykkelige Børn med helt udfoldede Blade, men dertil var Vejret for koldt i Aar, men derimod lo de første smaa Blomster dem imøde, Krokus og Hyacinter, som det var lykkedes at faa Hovedet op gennem Snetæppet.

Under den begejstrede Klang af »Pris o Sion din Forsoner« og under Orgelets Brusen drog Børnene ind i Kirken, ind i deres Frelseres Hus for der at tage Del i hans Gæstebud.

Klart og kraftigt toner fra 26 Barnestruer »Jeg forsager«, »Jeg tror«! og endnu en Gang »Jeg tror«!

Langsomt og samlet begiver Børnene sig til deres Plads. Klart og lyst som en Sølvklokke lyder nu fra Kommunikanternes Række en Barnestemme, der beder Kommunionbønnen for, der nu og da afbrydes af Stroferne af en skøn Sakramentssang; blidt og anraabende ledsager Orglet i vidunderlige Akkorder. Tro, Haab, Kærlighed, Ydmyghed,

Tillid og Længsel klinger fra Tekst og Musik. Organist, Børn og Kirkekor yder deres Bedste.

Nu nærmer det salige Øjeblik sig: Opløftende, højtideligt lyder Messetjenerens Klokke. Tabernaklets forgyldte Porte aabner sig. Netop nu stjæler en Solstraale sig gennem Skyerne og gennem det brogede Korvindue og falder direkte paa Ciborium, saa at et Lyn blinker og funkler, gyldent og rødt.

Hvidt hæver Hostien sig i Præstens skælvende Haand, tre Gange gentager Børnene »O Herre, jeg er ikke værdig« og bøjer i dyb Ærefrygt deres Hoveder.

To smaa guldlukkede Engle rejser sig først, en Gren af hvide og røde Roser har de i Haanden, Symbolet paa Uskyld og Kærlighed, som Børnene skal bringe til deres Frelser, til det ublodige Kærlighedsmaaltid hos det rene Guds Lam. Saa gaar de første fire Børn til Herrens Bord, saa igen fire o. s. v.

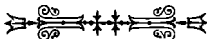
Snart lyder igen de lyse Barnestemmer for at udtale Takkebønnen. Saa følger en kort Tale paa Dansk, paa Tysk og paa Polsk, saa den sakramentale Velsignelse og saa sunget af hele Menigheden et jublende »Te Deum«. Dermed er denne kirkelige Fest endt.

Børnene bliver igen bragt til Præstegaarden, hvor deres Forældre glædesstraalende venter paa at tage deres Smaa i Favn. Efter det fælles Kaffebord kom den sædvanlige Gang til Fotografen. Og saa — ja saa har desværre allerede Afskedsklokken lydt for mange. Børnene ved slet ikke, hvorledes de skal udtrykke deres Taknemmelighed, de løber fra den ene til den anden af de Personer, som i 14 Dage har anstrengt sig for dem og sørget for dem. De takker og takker igen. Man ser paa hinanden, det falder svært at forlade Præstegaarden.

Sørgeligt er det, at ikke alle Børn i den udstrakte Menighed kan naas, ikke alle kan anbringes, for rettidig at faa Del i den store Lykke at opleve den første hl. Kommunion.

Maaske sørger det guddommelige Forsyn for, at »Kommunikantanstalten« i Sønderjylland engang kan blive til Virkelighed.

Spectator.

En Barmhjertighedsgerning

»Academicum Catholicum« har fra »Akademikerhilfe« i Wien, modtaget en Opfordring til at arbejde for at skaffe

katholske Wienerstudenter et Sommerophold hos katolske Familjer i Danmark.

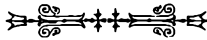
Til disse, henvender A. C. sig i disse faa Linjer med Bøn om at ville øve den Barmhertighedsgerning, at give en Student gratis Sommerophold indenfor Tidsrummet Juli—August. Mange af disse Studenter er underernærede og lidet modstandsdygtige overfor Sygdomme. Riv dem ud af den Elendighed de lever i! Et Ophold her i Landet vil sikkert i fortrinlig Grad give dem den Sundhed og Livsglæde, uden hvilket et intensivt og langvarigt Studium er umuligt. Danmark har hidtil indtaget en smuk Stilling i Arbejdet paa at genrejse Europa af dets moralske, økonomiske og sociale Ruin. Skal vi ikke fortsætte hermed; det er vor Pligt, men ogsaa vor Ære.

Tilbud om at modtage en Student bedes sendt til undertegnede, der staar i Forbindelse med »Akademikerhjelpe«, og som efter Evne skal give alle ønskelige Oplysninger.

Aage Børge-Schmidt,

Administrator i A. C.

Maglekildevej 3, Mezz. V.

Et Forslag.

Den smukke, overordentlig smukke Miniature-Gibsmode af Ligstenen over den afdøde Apostolske Vikar, som nu er udstillet i Katholsk Bogsalg i Stenosgade, udviser følgende Indskrift:

»Biskop Johannes von Euch, som genrejste den katolske Kirke i Danmark, født 1834, død 1922. R. I. P.«

Alle, som jeg har talt med angaaende denne Indskrift baade blandt Lægfolk og Præster, finder, at denne Indskrift *overdriver*. Den er ganske vist taget af Johannes Jørgensens Omtale af Biskop von Euch i »Mit Mivs Legende«, hvor der netop foreslaas en Gang at sætte *denne* Indskrift over Biskoppens Grav, naar han dør. Men en Digter er en Digter — sit *venia verbo* — og bruger undertiden nogen ret højstemte Udtryk.

Paa en Gravsten, som skal bestaa i Aarhundreder, og som der ikke kan forandres paa, naar den først er fuldført, — dór er det bedst at holde sig til den rene, nøgterne Sandhed.

Alle vi, som har kendt den Apostolske Præfekt, Msgr. *Herman Grüder* (Msgr. von Euchs Forgænger) finder, at

Modellens Indskrift i altfor høj en Grad sætter denne fremragende Mand i Skygge. Han har dog ogsaa udrettet noget, ja meget, nogle mener endogsaa mere ved sit ganske vist stille, beskedne og bramfri, men uhyre flittige, ihærdige og dybtgaaende Arbejde for Genopbyggelsen af den katholske Kirke i Danmark, og det ved personlig Indsats, ved regelmæssig og udholdende at dele sine Præsters Arbejde baade paa Prædikestolen og i Skolen og ved Sygelejerne o. s. fr. Under sin 32-aarige Virksomhed (1851—1883) har *han* maattet tage den første og haardeste Tørn efter den døde Tid, og i *Sandhed* kan man sige om ham, hvad der staar i Ugebladets Nekrolog over ham Side 402, Nr. 52 for 1883:

»Da han tiltraadte sit Embede, havde den religiøse Friheds varmen Pust næppe begyndt med at fremlokke de første Spirer til et ægte kirkeligt Liv i Menigheden. Staar det nu i *frodig Vækst*, saa er det for en ikke ringe Del den Hedengangnes Fortjeneste . . .« Hans Eftersølger havde sandelig ikke nødig at begynde paa bar Bund. Seks af de vigtigste og bedste Stationer var allerede oprettet af Msgr. Grøder.

Men altsaa hvad Gravindskriften angaar. Heldigvis hører jeg af Billedhuggeren selv, at Modellens Inskription ogsaa kun er tænkt som et rent foreløbigt Forslag, der udmærket godt endnu kan forandres, inden den større, endelige Gibsmodel udføres.

Derfor tillader jeg mig i eget og i mange andres Navn, som har kendt begge de to afdøde Ledere af Kirken i Danmark, at foreslaa følgende Indskrift:

† *Johannes von Euch, første Biskop i Danmark efter Kirkeomvæltningen, født 1834, død 1922. R. I. P.*

Den indtager nøjagtig samme Plads som den anden. Og hvad der er Hovedsagen: Hermed holder man sig til den rene, nøgterne Sandhed, uden at give hverken for meget eller for lidt til den ene eller den anden, uden at sætte nogen anden i Skygge. — Ved den her foreslaaede Indskrift bliver ogsaa de, som kunde trænge dertil, mindet om, at fra »Reformationen« indtil 1892 (von Euchs Bispevielsesaar) har der *ikke* boet nogen virkelig Biskop her i Landet.

Jeg er ikke blot personlig overbevist om, men jeg *ved*, at *mange* vil være mig taknemlig for og slutte sig til dette mit Forslag.

F. Ronge.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Haderslev. For første Gang i de sidste 400 Aar blev der den 18. Juni igen fejret en rigtig Christi Legemsfest i Haderslev. Ved Højmessen blev der sunget en Messe af Alb. Lip for Kor, Soli og Orgel. Efter Højmessen fandt Processionen Sted i Børnehjemmets store, smukke Have, hvor Søstrene under en Kæmpeelms skyggende Baldakin havde bygget et pragtfuldt Alter. Deltagelsen i Processionen var ret stor, og med frydefuld Begejstring blev de skønne Sakramentssange afsungne, først og fremmest lykkedes de flerstemmige Sange aldeles udmærket.

England. Stor Glæde hersker blandt alle Englands Katholikker, da Oxfords berømte Universitet har udnævnt Kardinal Bourne Ærkebiskop af Westminster, til Doctor juris honoris causa. Det er en stor og sjælden Ære, der hermed vises Kardinalen. Man kan ikke andet end beundre Universitetet, der uden al Smaalighed kan ære en Mand for hans egen Skyld uden Hensyn til, at han i Hovedsagen staar dette Universitets Mænd meget fjernt. Og man maa beundre Kardinalen, at han nu i mange Aar har kunnet øve sin Gerning saaledes, at Universitetet finder Grund til at hædre ham, og det, skønt Kardinalen og Catholicismen i Engiand ikke er tilbageholdende eller bange af sig. Kardinalen skal modtage Værdigheden ved en stor Højtidelighed paa Universitet den 28. ds.

Frankrig. De tre Marskaller af Frankrig, Foch, Castelnau og Pétain, har offentligt gjort en Valfart til Lourdes.

Rusland. Om den arresterede katholske Ærkebiskop Cieplaks Skæbne vides stadig intet. Han var for Tiden Ærkebiskoppen af Mohilews Repræsentant i Rusland. Ærkebiskoppen af Mohilew blev nemlig fordrevet fra Rusland for nogle Aar siden, da det lykkedes Paven at befri ham fra Fangenskab; Bolshevikerne havde allerede dømt ham til Døden. Siden da har Ærkebiskop Cieplak ledet den katholske Kirke i Rusland. Det er ikke første Gang, han er blevet arresteret. Denne Gang synes det at dreje sig om Udleveringen af de katholske Kirkers hellige Kar til Sovjet til Hjælp for de nødlidende i Rusland. Den Hellige Fader havde tilbudt at udbetale Sovjet disse Tings fulde Værdi i Penge, mod at Kirkerne beholdt dem: Svaret synes simpelthen at være Ærkebiskoppens Fængsling.

KATHOLSK KLUBS ARBEJDSANVISNINGSBUREAU

anmoder herved indtrængende katholske Arbejdsgivere, Chefer og Haandværkere om at indgive Meddelelser om ledige Pladser. Vi har pladssøgende Kontorfolk, Herrer og Damer, Landmand, Kok, Typograf, Barber, Snedker, Maskinarbejder o. s. v. Skriftlige Henvendelser foretrækkes, personlige mellem 6—7, Vestervoldg. 115³.

Katholsk Værneforening for unge Kvinder.

De Hrr. Sognepræster og Priorinder i Provincesfilialerne, der har modtaget Blanketter fra Foreningen, bedes venligst udfylde dem og sende dem inden 1ste August til Nationalbureauet, Vestervoldgade 115.⁴.

Kristi Legems Korstog. *De ny Emblemer* (Messingkors med Monstrans i blaa Emaille) er nu færdige. De er fremstillet af den unge katholske Sølvsmed Ivan Carlsen og koster Kr. 1,— pr. Stk. De faas i Katholsk Bøghandel, hos Portneren i Stenosgade og flere andre Steder.

St. Andreas Gilde, Ordrup,

afholder Skovtur pr. Charabanc Søndag den 9. Juli. Start Femvejen Kl. 9¹/₂. Frokost Frederiksdal, Aften Fiskebæk. Madkurve for hele Dagen medtages.

Pris: Alle Menighedens Medlemmer, Voksne Kr. 5.—, Børn under 12 Aar Kr. 3.—. Besøgende Voksne Kr. 6.—, Børn Kr. 4.—.

Tegning, som er bindende, sker senest Mandag d. 3. Juli hos Grugni, Hovmarksvej Nr. 9, Tlf. Ordrup 1197, Holler, Jernbanevej 2, Tlf. Ordr. 986, Hylleholt, Jægersborg Allé 20, Tlf. Ordr. 425.

Katholsk Forening „Absalon“

Søndag d. 9. Juli. Fællestur til Sandbjerg. Venner og Bekendte indbydes. Cyclister møder Kl. 9³⁰. St. Hans Torv. Fodgængere tager med Toget fra Hovedbanen 9⁰⁰. Frokost i Rudersdalskro.

Mandag 17. Juli Kl. 6 Aften Mødested Pileallé 16. Aftensmad medbringes. Besøgende er velkomne.

Søndag den 23. Juli Sommerfest i Café Columbus' Have og Sal Kl. 5—1; forskellige Forlystelser, Tombola, Dans. — Billetter faas hos Bestyrelsen.

Ober-Ammergau.

1ste Rejse 13.—19. Juli modtager kun et begrænset Deltagerantal, hvorfor Tegningen slutter 6. Juli.

Katholsk Klubs Rejsebureau.

Med Tak modtaget for de danske kath. Børn fra Landet: Fra Hans Højærv. Provikaren 300 Kr., fra Fru U. 20 Kr., fra B. 10 Kr., fra U. 11 Kr. Pater A. Smiltz, Nakskov.

Sankt Knuds Feriekoloni.

2den Fortegnelse over indkomne Bidrag:

Assens	Kr. 10,—
Vincentf. Bredgade	— 40,—
» Nørrebro	— 30,—
»Stringendo«	— 118,33
Portneren i Stenosg.	— 25,—
Søstrene paa Østerbro »O.P.«	— 30,—
	<hr/>
	Kr. 253,33

Tidligere indkommet

— 110,—

Kr. 363,33

Bidrag bedes fremdeles sendt til:

St. Josefssøstrene, Østerbrogade 7 C.,
 » » Frederiksberg Allé 15—17,
 » Griffenfeldtsgade 44,
 Portneren i Stenosgade.

Skulde nogen være villig til at tage en lille Pige i Ferien, bedes det venligst meddelt undertegnede.

Martha Hansen,
 Boyesgade 7⁵, Kbh. V.

Katholsk Højskole

afholder et 8 Dages Kursus paa Vallø Højskole den 2.—9. August. Prisen bliver 30 Kroner pr. Deltager. Indmeldelser modtages af Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8³, Tlf.: Vester 7515.

Den danske katolske Kirkesag

(Ansgarius-Bonifatius- Foreningen)

Uddrag af Vikariats-Komiteens Regnskab for 1921. (19. Regnskabsaar)

Indtægt.		Udgift.	
Kassebeholdning fra 1920	17,17	Udbetalt i Understøttelse til følgende Menigheder (bevilget i Mødet ^{16/1} 22)	
De fire Kvartalskollektorer i Vikariatet ved den Apostoliske Vikar	6948,24	Aakirkeby	100,00
Fra Lokalkomiteerne:		Aalborg	300,00
Aarhus	34,00	Aarhus	100,00
Esbjerg	42,00	Esbjerg	100,00
Fredericia	26,10	Helsingør	300,00
Helsingør	33,25	Holbæk	200,00
Holbæk	71,00	København St. Andreas	275,00
Hørsholm	75,95	— St. Anna	100,00
København og Omegn:		Køge	200,00
Kongregationen for unge Mænd (1920)	54,30	Nakskov	300,00
København	270,00	Nyborg	100,00
St. Andreas	276,00	Nykøbing F.	100,00
St. Anna	70,00	Næstved	400,00
Køge	181,10	Odense	100,00
Odense	60,00	Reykjavik	200,00
Roskilde	55,00	Ringsted	100,00
Silkeborg	20,00	Roskilde	100,00
Diverse Gaver	10,10	Rønne	100,00
Indvundne Renter	145,45	Slagelse	300,00
		Vejle	300,00
		Til det Apostoliske Vikariat	4600,00
		Diverse (Porto, Kurs-diff.)	12,40
	8389,66	Kassebeh. til n. A.	2,26
			8389,66

København, d. 28. Jan. 1922.

Ant. Neuvel,
Formand.

Jos. L. M. Hoffmann,
Kasserer.

Godkendt.

J. Olrik,
Sekretær.

A. V. Günther.

†Johannes von Euch,
Biskop, Apostolisk Vikar
for Danmark og Island.

København, 1. Febr. 1922.

✠ Priorinden og Søstrene fra Assumptionsklosteret i Ordrup anbefaler til de Troendes Forbøn Søster Marie Florentine, Lægsøster, død den 14. Juni 1922, vel forberedt efter et langt Sygeleje, og takker samtidig dem, der har vist deres Deltagelse ved hendes Død og Begravelse.

Kirkelig Kalender.

2. Juli. 4. Søndag ef. Pintse. Marias Besøgelse.	9. Juli. 5. Søndag ef. Pintse.
3. — M. Leo II, Pave og Bekender.	10. — M. Felicitas's 7 Sønner, Martyrer. (Kong Knuds Død.)
4. — Ti. Oktavdag.	11. — Ti. Pius I, Pave og Martyr.
5. — O. Anton M. Zakkaria, Bekender.	12. — O. Johannes Gualber- tus, Abbed.
6. — To. Oktav af Petrus og Paulus.	13. — To. Anacletus, Pave og Martyr.
7. — F. Cyrillus og Metho- dius, Biskopper og Bekendere.	14. — F. Bonaventura, Biskop og Kirkelærer.
8. — L. Dronning Elisabeth, Enke.	15. — L. Kejser Henrik, Be- kender.

Jeg afholder **Firmelse** i Aalborg, Aarhus og Silkeborg henholdsvis den 2., 9. og 16. Juli og er derfor ikke at træffe de foregaaende Lørdage og efterfølgende Mandage.

J. Olrik,
Provikar.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provsinen.

	Stille Messe.	Højmesse.	Andagt m. Vels.
Aakirkeby (Jernbanegade).....	Kl. -	Kl. 11 ¹ / ₂ m.	Vels.
Aalborg (Kastetvej).....	» 6 og 7 ¹ / ₂ ...	» 10	Kl. 3
Aarhus (Ryesgade 26).....	» 6 ¹ / ₂ og 7 ¹ / ₂ ..	» 10	» 7
Dalum Kloster.....	» 6 ¹ / ₂	» -	» 5
Esbjerg (Nørregade)	» -	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	» 7	» 9 ¹ / ₂	» 2
Haderslev	» -	» 9 ¹ / ₂	» 8
Helsingør (Nygade 8)	» 8	» 10	» 2
Holbæk (Kastanievej 19)	» 8	» 10 ¹ / ₂ . c. 11 ¹ / ₂	pls.
Horsens (Nørregade 19).....	» 8	» 10.....	» 2
Hørsholm	» -	» 9.....	» -
Kolding (Alhambravej)	» -	» 9 ¹ / ₂	» 7
Køge (Elisevej)	» -	» 10.....	» 8
Ledreborg	» -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Maribo (Ny Østergade)	» 8 ¹ / ₂	» 10 polsk .	» 2 ¹ / ₂
Nakskov (St. Franciscus Kirke) ..	» 9 ¹ / ₂ dansk .	» 10 ¹ / ₂ polsk	» 5
Nyborg (Stella maris Vindingevej)»	-	» 10.....	» -
Nykøbing F. (Hellig Kors Kirke) »	8	» 10 ¹ / ₂ polsk	» 1
Næstved (Villa Alfa).....	» -	» 10.....	» -
Odense (Torvet 7).....	» 8	» 10.....	» 2 ¹ / ₂
Randers (Ladegaardsgade).....	» -	» 10.....	» 8
Ringsted (St. Knudsgade).....	» 8	» 10.....	» 7 ¹ / ₂
Roskilde (St. Olsgade).....	» 7	» 9.....	» 7 ¹ / ₂
Rønne (Lille Madsegade).....	» -	» 10.....	» 6
Silkeborg (Vestergade).....	» -	» 9 ¹ / ₂	» -
Slagelse (Tordenskjoldsgade) ..	» 7 ¹ / ₂	» 10.....	» -
Svendborg (Havnegade 1).....	» -	» 10.....	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7	» 9 ¹ / ₂	» 3

I Aabenraa, Sønderborg og Tønder afholdes kun periodisk Gudstjeneste, som i Forvejen annonceres i de stedlige Blade.

FREMMEDESPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7
Tlf. Vester 7615). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7615.
Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 28.

Søndag den 9. Juli.

1922.

INDHOLD: En Død i Vildnisset. — Hos Kirkens Styrere. — De hvile i Fred! — Vor Religionsfrihed. — Biskoppens Gravmæle (med Illustr.). — Valfart. — Den græske Ild. — Katholsk Højskoles Kursus. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Ordrup. Aalborg. Randers. — Avertissementer.

En Død i Vildnisset.

Fra den ærværdige Pater C. Moskopp S. J., den nye Superieur for den polske Jesuiter-Mission i Katondwe, Nord-Rhodesia, er kommet en rørende Beretning om den tidligere Superieur Pater Czarlinskis Død af Sumpfeber (blackwater) i den afrikanske Jungle. Pater Moskopp skriver fra Kapoche-Missionen, som følger:

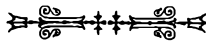
»Pater Czarlinski lever ikke mere; han døde den 13. August. Han modtog fra Kasisi-Missionen Beretning om, at Pater Torrend var meget syg, og endskønt Pater Czarlinski ikke selv følte sig rask, besluttede han straks at tage til Pater Torrend med en gammel Broder for at hjælpe ham. Fra Katondwe til Kasisi er der 14 Dages Gang gennem Underskov og over Bjerge. Der er ingen Veje, kun elendige Stier, paa hvilke man sjælden kan bruge sin Cykle. Den første Dag faldt vor kære Superieur to Gange af Cyklen. Det var intet Under, thi han

havde Bacillerne af en farlig Feber i sit Blod, og kun med stort Besvær ankom han til det andet Hvilested. Den tredje Dag fandtes Symptomer af den sorte Feber, men han skulde gaa 5 Timer for at naa et Sted, hvor der var Vand. De kan forestillé Dem, hvor svag han var, da han ankom. En Hytte uden Vægge gav ham daarligt Ly; et Bud blev sendt til Katondwe, hvortil han ankom efter to Dages Løb. Pater Spendel tog straks en Hængekøje og Medicin og ilede til Landsbyen, hvor Pater Czarlinski ventede; han ankom efter tre Dages Rejse, men for sent. Den gode Broder modtog ham med Taarer i Øjnene og sagde, at Pater Czarlinski var død om Morgen.

Vor gode Superieur døde den fattige Missionærs Død. Hans Dødsleje var en aaben Hytte i Buskadset. Kun Broder Longer og en kristen Dreng stod ved hans Side, bedende og grædende. Han var berøvet de sidste Sakramenters Trøst. Broderen havde forladt den døende Pater et Øjeblik for at hente frisk Vand; da han kom tilbage, var Pater Czarlinski død. —

Pater Spendel og Broder Longer beredte en Grav under et Mandarin-Træ, hyllede Legemet i en Straamaatte, og ved Hjælp af nogle faa Indfødte gav de ham en kirkelig Begravelse.

(Efter *The Universe*.)

Hos Kirkens Styrere.

Den norskfødte pavelige Kammerherre *Christopher Paus*, der med stor Venlighed har modtaget os danske Deltagere i Kongressen og paa enhver Maade har hjulpet os til Rette, havde i Vatikanet fortalt, at der var to Kongresdeltagere fra Danmark, der gerne vilde modtages af den Hellige Fader — og straks Dagen efter modtog vi en Meddelelse fra Vatikanet om, at Hs. Hellighed vilde modtage os Kl. 1, trods det at det var midt under Kongressen.

Vi lik at vide, at det var godt, om vi mødte i vore

Spejderuniformer — for, som bekendt, sætter den nuværende Pave stor Pris paa Spejderne, hvis herværende øverste Ledelse han fornylig har modtaget og velsignet. Gennem lange Sale blev vi ført, indtil vi endelig blev anbragt i en stor, med rødt Silke betrukket Sal. Foruden os befandt der sig i Salen en spansk Deputation paa en 25 Herrer og 15 Damer, ført af en høj Embedsmand fra den spanske Legation i fuld Galla. Dagen forud havde vi været i Vatikanet iført vore Uniformer sammen med Kammerherren, saa Gardisterne kendte os igen og hilste genkendende — men med en Spørgen i Blikket, som vi efterhaanden var blevet helt fortrolige med. Sagen er, at de italienske Spejderførere bruger en Reversuniform, der adskiller sig meget fra vore højhalsede Khakiuniformer. Følgen var sædvanligvis, at vi blev antaget for Amerikanere eller Englændere. Da vi var kommet gennem en Uendelighed af Sale og var naaet helt herind, hvor hans Hellighed ønskede at modtage os, begyndte denne underlige Følelse at arbejde sig op, som alle, der har været hos Paven, sikkert kender. Det var denne Forventningens Uro, der ligesom en Bølge skyller gennem ens Tankeverden. Trods det, at Salen i sig selv var saa pragtfuld, at det var en Nydelse at sidde i den og betragte dens Rigdom af Skønhed — saa søgte Blikket dog uvilkaarligt stadig hen imod Døren, hvorfra Paven skulde komme. Der hengik lang Tid i forventningsfuld Tavshed — saa endelig lyder taktfaste Skridt — det er en Deling af Nobelgarden, der marcherer gennem de indre Sale — Paven nærmer sig — Vagten retter sig — og vi knæler alle langs Salens Væg. Saa kommer nogle Prælater til Syne, og lige bag dem kommer Paven. — Den Hellige Fader er en ret høj og kraftig bygget Mand, der ser prægtig og værdig ud. — De foregaaende Dage har jo været en eneste lang Anstrengelse for Paven, det er derfor ikke underligt, at der over hans Ansigt er en Anelse af Træthed. For Resten fanges man straks af hans Øjne, det er de smukkeste Øjne, jeg har set — saa klare og saa gnistrende intelligente. Paven gaar ned langs Rækkerne. Da han faar Øje paa os, smiler han venligt — han maa have genkendt Khakien! Den gejstlige Kammerherre, der ledsager Paven,

kommer hen til os og spørger, hvem vi er — Ja — vi er de to Danskere. Naa saaledes, men Uniformerne? — Det er Spejderføreruniformer. Javel — den lille Mand nikker venligt og gaar hen til Paven, der nu er helt tæt ved os og forklarer ham, hvem vi er —. Hidtil er Paven tavs gaaet ned langs Rækkerne og har nøjedes med at række Haanden frem til Ringkysset og saa give en smilende Hilsen. Da han kommer til os, standser han og lægger Haanden paa vor Skulder. Det var et stort Øjeblik da Christi Stedfortræder, Kirkens højeste Styrer, lagde sin Haand paa vor Skulder. Jeg skal aldrig glemme denne underlige Følelse, at vide sig Ansigt til Ansigt med Petri Efterfølger, selve den Hellige Fader. Paven henvendte nogle Ord til os paa Tysk og bad os sluttelig bringe hans Hilsen til Danmark og til vore katholske Spejderkammerater — hvilket hermed sker. Da den Hellige Fader havde været hele Rækken rundt, stillede han sig midt i Salen, hvorfra han med kraftig Stemme lyste sin Velsignelse over os og de Lande, vi var fra. Dermed var den store Begivenhed forbi. En Audiens hos Hs. Hellighed er et Minde, man bevarer med Glæde hele Livet, thi det er mere end det at have staaet overfor en mægtig Fyrste — det er at have set den Mand, der holder Hyrdestaven over Verdenshjorden. —

Et Par Dage senere var vi hos Hs. Eminence Kardinal van Rossum i en lang Privataudiens. Kammerherre Paus forestillede os selv for Eminencen, som han paa Forhaand havde forklaret en Del om det Arbejde, vi deltog i her, om Katholsk Klub, om Spejderne o. m. a.

Kardinalen er en hjertelig Mand og en ærværdig Prælatskikkelse. Hans Ansigt ligefrem lyser af Godhed og Fromhed. Kardinalen var levende interesseret i Kirkens Fremgang her i Norden og spurgte meget indgaaende om en Mængde Ting, der viste, hvor udmærket han er orienteret selv i Smaating vedrørende Arbejdet her.

Kardinalen udtalte sin største Anerkendelse af de tre Institutioner, Katholsk Klub har oprettet, de tre Bureauer, som Kardinalen venter meget store Resultater af. Selve vor Klubs Organisation og S sammensætning syntes Kardinalen udmærket om. Ungdomsarbejdet forhørte han sig

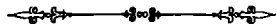
ogsaa indgaaende om. Han var meget glad for at erfare, at det gik saa godt med de katholske Spejdere, som Kardinalen udtalte havde en stor Plads i hans Hjerte. Om Island forhørte Eminencen sig med særlig Interesse. Jeg maatte fortælle om Stillingen deroppe for Tiden og samtalede længe om vor Kirkes Historie, som Kardinalen var levende interesseret i paa Grund af dens Ejendommelighed.

Endelig havde jeg før min Afrejse Lejlighed til at tale med Hs. Helligheds Finansminister, Ærkebiskop Mgr. Cremosi.

Det er jo unægtelig en storstilet og uforglemmelig Oplevelse personlig at have set Kirkens Styrere, disse Mænd, paa hvis Skuldre det store Ansvar ligger. Og det var en opbyggelig Oplevelse at se det Præg af rank Storhed, forenet med from Ydmyghed, der ligefrem straaede fra disse mægtige Prælatskikkelse. — Der er Grund for os alle til at takke Gud for, at den højeste Ledelse ligger i saa gode Hænder. Og som Kardinalen sagde til Slut: »Sig i Danmark, at vi stoler paa, De alle efter bedste Evne arbejder videre paa Kirkens Fremgang — og at De ikke ophører at bede om, at den nye Biskop maa blive en værdig apostolisk Mand«.

Vi knytter dertil Bønnen om, at Gud længe maa lade Ledelsens Traade samles i de gode og faste Hænder, der nu holder dem i Kirkens Hovedstad — i det evige Rom.

S. P. Fornjotur.

De hvile i Fred!

Anmeldelse af H. Martensen-Larsen: *Spiritismens Blændværk og Sjelødybets Gaader.* (J. Frimodts Forlag, Kbhvn. 1922. To Bind.)

Ved Siden af Alfred Lehmanns »Overtro og Trolddom« er nærværende Skrift af Domprovsten i Roskilde sikkert det betydeligste Indlæg i Kampen mod Spiritismen herhjemme. Bogen vil ikke være nogen nøgtern videnskabelig Afhandling; den bærer helt igennem et personligt Præg,

baade den haardt prøvede Faders, der med Harme afviser Spiritismens Trøst, og ikke mindst Præstens, Sjælesørgerens, som i Spiritismen ser en alvorlig Fare for ubefæstede Sjæle. Er Bogen mindre lødig, fordi den er skrevet med Hjerte, sine Steder med Temperament? Vi Katholikker er sikkert de sidste til at frakende en Forfatter Objektivitet og Grundighed, fordi han foruden de videnskabelige Interesser ogsaa har andre, højere Formaal!

Forfatteren begynder med en Oversigt over de spiritistiske Fænomener. Hele det andet Bind »Fra Heksens Hule. Roskildeoplevelser fra vore Dage« er egentlig kun Supplement til de indledende Kapitlers Materialesamling. Det turde dog ogsaa have selvstændig Værdi, fordi det bringer en Del originale Dokumenter om Spiritismens nyeste Historie herhjemme — med Einer Nielsen som Hovedfigur! — og det er desuden som Bekendelser af en omvendt Spiritist af den største psykologiske Interesse. Det, som vi kommer til at beskæftige os med her, er imidlertid første Binds anden Del, Forfatterens Kritik af Spiritismen og hans Opfattelse af de saakaldte okkulte Kræfter.

Forud for al videnskabelig Undersøgelse afviser Forfatteren af religiøs-sædelige Grunde Spiritismens Idé: »Man kan og skal søge Omgang med de afdøde ved Hjælp af Medier og Mediumitet«. »Jeg vil slet ikke besmykke mit Standpunkt — Afvisning paa Forhaand — som om det skulde være et videnskabeligt Resultat af Undersøgelser over Spiritismen. Nej, det er for mig et religiøst Forhaandspostulat, fra hvilket jeg ikke kan vige. Der er noget, som jeg ikke vil gaa med til! . . . Med al den Kraft, jeg har i mig, siger jeg Nej. Og jeg siger Nej paa Forhaand. Jeg vil ikke tro, at de elskede, som jeg har sagt Farvel til i Jesu Navn, og som jeg venter at modtage igen af hans Haand, skulde kunne kaldes frem paa den Maade, og om saa en Aandemaner viste mig deres livagtige Skikkelse og lod mig høre deres Røst — jeg vilde sige: »vig fra mig: det er et Gøglespil« . . . Jeg kan ikke, jeg vil ikke tage mod Tilbudet. *Mine døde hviler i Gud, og der skal de hvile i Fred*«.

Lige saa bestemt som Spiritismens »Trøst« afviser Forfatteren paa Forhaand Spiritismens »Haandsrækning« til

Kristendommen. Den tilbyder at føre et haandgribeligt Bevis for den Antagelse, som hele Kristendommen bygger paa, og som den, efter Spiritisternes Mening, er ude af Stand til at hævde overfor den moderne Materialisme: Livet efter Døden. Det er ingen ringere end den islandske theologiske Professor Haraldur Nielsson, som har gjort sig til Talsmand for denne Sammensmeltning af Kristendom og Spiritisme. Ved sin spiritistiske Forkyndelse paastaar han at have fyldt Reykjaviks tomme Kirker, og paa et Møde sidste Vinter opfordrede han for Alvor sine københavnske Embedsbrødre til at følge Eksemplet og pøde Spiritismen ind paa Folkekirkens visne Stamme. Med Rette betegner Martensen-Larsen Spiritismens »Tro« paa et hinsides Liv som skjult Materialisme og det foreslaaede Miskmask som elendig Surrogat for Religion, idet det ganske stiller Gud i Baggrunden. I Virkeligheden er Spiritismens Aabenbaring med sit sentimentale Syn paa Døden, sin Benægtelse af en Gengældelse i det hinsides Liv, sin Sjølevandringslære — som dog desavoueres af Aanderne i England! — sit barnagtige Gudsbegreb, kendt bl. a. fra Julius Magnussens »Guds Smil« m. fl. i aaben Strid med Kristendommens mest fundamentale Anskuelse.

Denne religiøse Kritik og Forhaandsafvisning af Spiritismen stemmer fuldstændig overens med den katholske Kirkes Standpunkt, kun at den katholske Kirke ikke nøjes med at *advare* imod al Beskæftigelse med de okkulte Kræfter, med mindre det sker i videnskabeligt Øjemed af dertil uddannede Fagmænd, men simpelthen fornyer den gamle Pagts *Forbud* mod Aandemaneri. Det er en Misforstaaelse, naar Forfatteren (Side 241) siger, at »en bestemt Hævdelse af, at det er onde Aander, Dæmoner, der maskerer sig bag Spiritismens Trancepersonligheder, vil man finde hos Katholikkerne«. Hos nogle — ja; Forfatteren nævner selv Pastor Kerckhoffs Foredrag om Spiritismen. Men andre nøjes med at sige, at, *hvis* det er Aander, kan det kun være onde. Mere siger heller ikke Kirken. Dens *Forbud* er ligesom Martensen-Larsens Afvisning givet paa Forhaand, uafhængigt af enhver Mening om Fænomenernes Natur; det er rettet mod Spiritismens *Idé*.

Side 155 skriver Domprovsten, at i Forholdet til de afdøde bør den evangeliske Kristen undgaa baade »Katholicismens Scylla og Spiritismens Charybdis«. Han tilføjer dog betegnende: »Sikkert vil evangelisk Kristendom kunne bære adskilligt mere endnu, uden at tabe, ja tværtimod med Vinding. Om Naturligheden af at bevare de døde i vor Forbøn har jeg talt andetsteds. (»Jairi Datter« S. 171). Lad dit Ansigt lyse for dem og giv dem den evige Fred — saaledes er der blevet bedt i Kirken fra gamle Dage«. Vi spørger: gør vi Katholikker i Grunden mere, saa vi fortjener at stilles sammen med Spiritisterne som en anden Afgrund af Overtro? Eller menes med Scylla Katholikkernes Helgendyrkelse? Mon ikke ogsaa her evangelisk Kristendom vilde kunne bære adskilligt mere uden at tabe og uden at fjerne sig fra Oldkirkens Opfattelse?

Det er ikke blot ud fra religiøse Overvejelser, Martensen-Larsen kræver Spiritismen afvist paa Forhaand. Til samme Resultat naar han ved en pragmatisk Vurdering d. v. s. en Bedømmelse af Spiritismen efter rent menneskelig Maalestok, efter kulturelle og sjælehygiejniske Hensyn. Ud fra dette Standpunkt betegner han Spiritismen som Taabelighed og alvorlig Fare for sundt Sjæleliv. Hvad det kulturelle Deficit angaar, vil Spiritisterne næppe kunne indvende noget mod Forfatteren, naar denne S. 140 skriver, at i almindelig kulturel Henseende har Spiritismen givet os »intet eller mindre end intet«. Der foreligger hidtil ikke en eneste Aandemeddeelse, der kunde betegnes som en Berigelse af den menneskelige Viden eller Kultur. Men idet Forfatteren udvider sin pragmatiske Fordømmelse og forud for al Undersøgelse af de spiritistiske Fænomeners Natur taler om disses Farer og Skadelighed, undgaar han næppe Pragmatismens Akilleshæl. Skal den bruges til at bedømme en Tings Livsværdi, maa den forudsætte sin Maalestok — Livets Mening — som givet og kendt andetsteds fra. Pragmatisme som sidste Sandhedsmærke, som øverste Vurderingsprincip, rummer en Modsigelse. Derfor er det ogsaa vovet at anvende Livsnyttehensynet paa Aandsretninger, der — netop som Spiritismen — sætter selve Livets

Mening under Debat. For den overbeviste Spiritist vil Livet nødvendigvis have en anden Betydning. Tilværelsen her og efter Døden flyder ud i eet. Det, der fører til Samkvem med Aanderne, vil for Spiritisten have den største Livsværdi. Først, naar man forudsætter, hvad Videnskaben lærer, at i langt de fleste Tilfælde foreligger der ikke andet end en løssluppen Underbevidsthed, en spaltet Personlighed eller simpelt Bedrag, vil man kunne kalde disse Ting for skadelige, livsfjendtlige, idet man samtidig netop afviser Spiritismens nye Livsopfattelse som uberettiget. Det er sandt, at de spiritistiske Oplevelser ikke sjældent har anrettet mere eller mindre alvorlige Ødelæggelser — Forfatteren nævner Eksempler — men dertil kan Spiritisterne sige: Det er Undtagelser. Ogsaa Røntgenstrålerne har krævet deres Ofre! Har man derfor afvist denne værdifulde Opdagelse? Har man i det hele taget ikke Lov til at løbe en Risiko og tilsidesætte de naturlige Livsinteresser for at vinde overnaturlige Værdier? — *Jo, hvis disse er ægte!* Dette Spørgsmaal maa besvares først, *enten* ved at sammenligne Spiritismens Anskuelser med den kristne Aabenbarings Sandhed og finde, at de strider mod denne usvigelige Norm, *eller* ved at underkaste Spiritismens Grundlag, de formentlige Aandeddelelser m. fl., en videnskabelig Kritik og fastslaa, at alt gaar temmelig naturligt til. Hele det ellers fortræffelige Kapitel om Spiritismens Frugter vilde utvivlsomt være blevet klarere og mere virkningsfuldt, hvis det var blevet bygget op med den religiøse og videnskabelige Vurdering som Grundlag, ikke sidestillet med den første og bevidst uafhængig af den sidste.

Dette var saa meget desto mere ønskeligt, som Martensen-Larsens videnskabelige Kritik af Spiritismen er mere saglig end Alfred Lehmanns, som med sin Bedragerihypotese og Sandsynlighedsregning aabenbart har gjort sig Sagen for let. For Martensen-Larsen er det ikke noget forudfattet Dogme, at der ikke maa være Aander. Han ser uholdt Problemerne lige ind i Øjnene. »Op med Vinduerne ud ad til de bundløse Afgrunde, ind ad til Sjælens Dybder. Kom frem, I vældige Modsætninger, som giver Livet Højhed og Alvor og Dybde — Gud og Djævel, Godt og Ondt, Himmel og Helvede, Frelse og Fortabelse« (II S. 20). Mon

ikke Forfatteren gaar altfor vidt i sin spirituelle Fortolkning af Fænomenerne? Ikke som om han overalt saa Djævelskab. Den er for ham — som for os — kun en Mulighed, som man maa regne med — ikke saa meget paa Grund af Fænomenernes Uforklarlighed, som i Betragtning af deres lave, meningsløse og forvirrede Karakter. For os Kristne, der ved, at der eksisterer en »Blændværkets Magt« ligger det nært bag mange af disse Fænomeners »gøglende og gækkende Virkelighed« at ane noget af onde Aanders Spil. »Det gælder særlig alt det, som har med Trancen at gøre. At gaa i Trance er at suspendere sit personlige bevidste og ansvarlige Jeg. . . Er det underligt, at . . . saa Forvirringens og Ondskabens Magter drager ind (S. 239).«

Nej det, som forekommer os betænkeligt, er den Optimisme og den Dristighed, hvormed Forfatteren fortolker de saakaldte okkulte d. v. s. skjulte Kræfter, som aabenbarer sig i Spiritismen. Martensen-Larsen imponerer ved sin Belæsthed. Men har han ikke tilegnet sig for meget af Myer's, Wallaces, W. James's, Flammarions o. a. uvederhæftige Spekulationer? For at forklare Telepati og Telekinese, saavidt denne sidste overhovedet er ægte, turde det være fuldstændig tilstrækkeligt at antage, at Sjælen under særlige Omstændigheder, nemlig i Dødens Øjeblik og i Trancetilstand, kan udfolde en vis Virksomhed udenfor Legemet, ligesom jo Sjælens Forhold til sit eget Legeme i disse Tilfælde øjensynligt er i Færd med at opløses. Men der foreligger ikke den mindste Grund til at opfatte det underbevidste som en Slags Fællessjæl, gennem hvilken de enkelte Bevidstheder staar i Forbindelse med hinanden, ligesom Klippeøer, der fra en fælles undersøisk Bjergryg rager op af Havet. Det er maaske paa sin Plads at bemærke, at denne fantastiske Antagelse oprindeligt stammer fra den monistiske Filosofi, der uden videre overfører den Kant-Laplace'ske Urtaagehypotese — i øvrigt opgivet af den nyeste Forskning! — paa de sjælelige Fænomener. Vi haaber heller ikke, at Forfatteren, som han antyder S. 254, i en ny Udgave af »Stjerneuniverset og vor Tro« vil skæmme sin glimrende Hævdelse af Menneskets Overlegenhed over den umaalelige materielle Verden ved en

Henviſning til en menneskelig Fællesbevidstheds afgrundsdybe Ocean.

Efter at man har læst den omtalte Forhaandsafviſning af Spiritismen, forbavses man over i første Binds sidste Kapitler at se de samme mediumistiske Anlæg lovprist som Fremtidskræfter, der varsler — ikke som andre evolutionære Okkultister fabler om Menneskehedenſ kommende Guldalder, hvor alle gaar i Trance — men om Livet efter Døden. »I Evigheden vil de mange slumrende Ævner og Færdigheder, der her kun momentvis bryder frem, faa deres Udfoldelse (S. 259). Forbønnen for de afdøde vilde være ørkesløs, hvis der ikke fandtes Telepati. Og da der i hin Tilværelse vel næppe vil være den rene Aandelighed, men maaske ogsaa en Legemlighed — »næppe« og »maaske« passer daarligt til Skriftens og Troſbekendelsenſ bestemte Udsagn om Kødets Opſtandelse — kan der i det hinsides blive Brug for Sjælens plastiske Ævne til at opbygge et nyt Legeme.«

Forfatteren gaar endnu videre. Ogsaa den hellige Skrifts Mirakler og Spaadomme maa forſtaas ſom Virkninger af de samme okkulte Kræfter, ſom kun i mindre tiltalende Form aabenbarer ſig hos Medierne. De hører med til Profeternes Udruſtning, og Jesus Christus har haft dem i den højeste Fylde.

Det er utvivlſomt glædeligt at erfare, at Forfatteren gennem ſin Beſkæftigelse med de okkulte Fænomer har overvundet ſit tidligere halvt rationaliſtiſke Standpunkt, der kun lod ham ſe Christus ſom en Slags Abſtraktion, d. v. s. kun forſtaa hans religiøs-etiske Højhed. Nu efter at have overbevist ſig om, at Verden er fuld af okkulte Kræfter og Brud paa Naturen, mener Forfatteren ogsaa at kunne træde i Forhold til den *hiſtoriske* Christus, der gjorde Tegn og Undere. Det er en Miſforſtaaelse. De okkulte Fænomener er netop ikke det, ſom Forfatteren mener, og ſom Miraklerne virkelig er: et Brud paa Naturen, men kun et Brud paa den mekaniske Aarsagſſammenhæng, ikke mere end enhver Ytring af Liv eller Frihed. De okkulte Kræfter fører ud over Materialiſmen til Spiritualiſmen, men ikke til Supranaturaliſmen. At føre Miraklerne til-

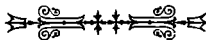
bage paa okkulte Kræfter er det samme som at berøve dem deres overnaturlige Karakter, altsaa benægte dem.

Og naar Martensen-Larsen taler om disse Kræfters højeste Potensering i Christus, føler man det som en Lettelse, naar han Gang paa Gang ytrer sin Usikkerhed og indrømmer den gamle, kirkelige Opfattelses Ligeberettigelse. Heldigvis har Forfatteren længere foran i Bogen paa forskellige Steder med al ønskelig Klarhed selv fremsat de Tanker, som er tilstrækkelige til at tilbagevise denne hans mediumistiske Christusteori. Han understreger ikke blot Jesu Guddom, men gør ogsaa overfor Haraldur Nielssons spiritistiske »Bibelfordrejelse« opmærksom paa den væsentlige Forskel, der er mellem de mediumistiske Fænomener og det, som vi læser i Bibelen, navnlig om Jesus Christus. Og i selve Afsnittet om de bibelske Skikkelsers okkulte Begavelse siger han S. 267: »Det skrivende Bord, den af sig selv skrivende Menneskehaand, den fremmede Trancepersonlighed, Personlighedsspaltningens Fænomener, alt det har vi ingen Brug for, hverken ved det gamle eller det nye Testaments hellige Linie. Hverken ved Apostle eller Profeter eller Christus selv. Alt det, der i særlig Grad gør Mediet til et Medium og giver Indtryk af, at andre Aander her driver deres Spil, idet Mediets egen Aand er sat ud af Spillet — alt dette er banlyst fra Aabenbaringens Bærere. I de hellige Personligheder sættes Personligheden netop ikke ud af Spillet; den renses, frelles, løftes, men den bliver selv.« Men saa fortsætter Forfatteren: »Fordi de hellige Skikkelser ikke har de Egenskaber hos Medierne, der særlig kan kendetegnes som Unatur . . . derfor kan man meget vel tænke sig, at *andre af* de overordentlige Fænomener, som findes hos Medierne, ogsaa optræder hos Profeterne«. Vi spørger: Hvad er det for *andre* Kræfter, der bliver tilbage, naar vi trækker alt det unaturlige fra? Vi kender kun de okkulte Kræfter som unaturlige Ytringer af Underbevidstheden, som sjælelige Opløsningsfænomener. De er ikke noget Plus, men et Minus. Man kan kun fremkalde dem paa det normale Sjælelivs Bekostning. — At tage et indviklet Apparat fra hinanden og gøre morsomme Forsøg med Stumperne er som bekendt en dyr Fornøjelse.

Det er derfor ganske vilkaarligt — og for os ubegribeligt, — naar Forfatteren paa Trods af de paaviste væsentlige Forskelle taler om okkulte Kræfter og deres Potensering hos Bibelens hellige Skikkelser. Det er en fuldstændig uberettiget Profanation at opfatte Christi Mirakler som »Herligheden i Brugen af skjulte Kræfter« (S. 278). De er guddommelige Almagtsværker, som Sønnen gør ligesom Faderen (Joh. 5, 19).

Da jeg var færdig med at læse Bogen, tænkte jeg: Har ikke Domprovsten alligevel vovet sig for langt ud i Trylleskoven? Længere end hans Filosofi og Theologi — som ikke er Thomas af Aquins — kunde taale? Har ikke Kogleriet indhyllet hans Øjne i Taage og spaltet hans Personlighed, saaledes at der i hans Bevidsthed er blevet Plads til hinanden modsigende Standpunkter? Vi Katholikker ser i Domprovst Martensen-Larsen en dygtig Forbundsfælle paa det apologetiske Felt — desværre er der saa faa! — Vi er ham særlig taknemmelig for den værdifulde Bog »Stjerneuniverset og vor Tro«, der, som jeg véd, læses meget af vore unge. Det vilde derfor glæde os, om han, ligesom han paa mange andre Omraader har tilkæmpet sig Klarhed, saa han kunde blive en Fører for andre, ogsaa maatte komme fri for den lille Forhekselse, han har hentet sig i Spiritismens og Okkultismens Trylleskov.

A. Menzinger S. J.

Vor Religionsfrihed.

For kort Tid siden modtog jeg fra en af Ugebladets Læsere, der bor i en By her paa Sjælland, følgende Brev:

»Hr. Pastor Bernh. Jensen!

De bedes herved venligst til Ugebladet at fremskaffe Oplysning om, hvorvidt katholske Børn er tvungne til at være med i protestantisk Religionsundervisning. Her er

nemlig en Familie hvor Hustruen er katholsk, og hun har henvendt sig til Skolen desangaaende, men er blevet tvært afvist, jeg antager, fordi hun er polsk. Kan vi ikke møde med en eller anden Lovparagraf i Haanden overfor de stædige Pædagoger — eller er Danmarks Grundlov om Religionsfrihed ikke tilstrækkelig?»

Det er saamænd ikke første Gang, at man ved de offentlige Skoler har stillet sig paa denne Maade. Den Lov, vi skal møde frem med, er, saa vidt jeg kan se, »Lov af 13. April 1851 om Ægteskabs Indgaaelse udenfor de anerkjendte Troessamfund eller imellem Medlemmer af forskjellige Troessamfund, m. v.« I den staar der i Stk. 11): »Børn, der ikke skal opdrages i den evangelisk lutherske Religion, kan forlanges undtagne fra Undervisningen i denne i de offentlige Skoler, hvorimod Skolebestyrelsen paa ethvert Sted har at paase, at Børnene ikke savner Oplysning om de moralske og almindelige religiøse Begreber, samt at de, forsaavidt de hører til et kristeligt Trossamfund, erholder Kundskab om Bibelhistorien«.

Forældrene kan altsaa og er som Katholikker forpligtede til at forlange deres Børn fritaget for den lutherske Religionsundervisning. I blandede Ægteskaber er det en Forudsætning, at der ved Ægteskabets Indgaaelse eller senere er afgivet en Erklæring om, at Børnene skal opdrages i den katholske Religion. Den anden Forudsætning er, at Forældrene sørger for, at Børnene faar katholsk Religionsundervisning, som de om nødvendigt selv maa give dem. Ingen Katholikker maa finde sig i, at Skolerne kræver deres Børns Deltagelse i Religionsundervisning. *B.J.*

Biskoppens Gravmæle.

Vi bringer her et Billede af den Gibsmodel til Biskoppens Gravsten, der er udført af Billedhugger Windfeld-Schmidt, og som for Tiden er udstillet i Katholsk Boghandel.

Valfart.

Taarn og Tinde Tid forøder,
Fortids Minde Fremtid føder.

Thor Lange.

Hvert Sted i Danmark har sine Skønheder og dyrebare Minder, men intet Sted er Sagaen saa rig og dyb som i Landet mellem Roskilde og Sorø, i Midtsjælland, Hvide-slægtens og Valdemarernes Hjemstavn.

Roskilde var Domkirken og Kongsgaardens Stad, Sorø var den stille Klosterby med Absalons Grav i Kirken, der spejlede sine røde Mure i den skovomkransede Sø, men Ringsted var Helligdommens, Mindernes, Valfartens By.

Gennem Aarhundreder drog hvert Aar ved Midsommertide Skarer af fromme Pilgrimme ad Midtsjællands Veje til de hellige Steder, der gemmer Mindet om Knud Hertug. Kapellet, der rejstes paa det Sted i Haraldsted Skov, hvor Knud faldt for Magnus's Morderhaand, Haraldsted Kirke, hvor Liget først jordedes, og St. Bendts Kirke i Ringsted, hvor Helgenen hvilede under Hvælv sammen med Valde-mar den Store og Dronning Dagmar.

Det hændte, at Pilgrimme, der kom fra det ganske Land, blev syge og døde paa deres Valfart, og i Kapellet ved Haraldsted jordedes saadanne to, en Mand og en Kvinde, som endnu ligger i Mulde mellem Ruinens Mure.

Der laa de, under Kirkegulv, og lytted til Messe og Bøn og mange Fødders trætte Skridt. Men saa blev der pludselig stille og øde i Helligdommen, Messe og Bøn forstummede, og ingen søgte mere ind mellem de viede Mure. Der var kommet andre Tider, en ny og fremmed Aand brød ind over gamle Danmark. Kapellet omdannedes til verdslig Brug, indtil det faldt sammen, Stenene toges bort, og Jorden dækkede de lave Rester, der blev staaende, saa man ikke mere kendte deres Sted, før de i nyere Tid blev eftersøgt og atter udgravede.

Atter lyste Solen paa de gamle Mure, Græsset bredte sit Dække over Gravene, hvor de to Pilgrimme lytted til Klangen fra Haraldsted Kirkeklokke, til Suset fra den nære Skov og Lærkernes Sang, det var altsammen som før, kun

Menneskenes Røster var forstummede. Men det forunderlige skete, at de gamle kendte Toner efter Aarhundreders Tavshed vaktes til Live igen. En skøn Skærsommerdag samledes en Skare Mennesker mellem Ruinens Mure, der lød Bøn og Salmesang, og paa Stedet, hvor en Gang Alteret stod, læstes igen den hellige Messe. Det var den 28. Juni 1914, da den katholske Højskole holdt Sommerstævne her, hin verdenshistoriske Dag, da det Mord skete, som tændte Verden i Brand og vendte Tidernes Gang. Hin skæbnetunge Dag, der blev den sidste Fredens Dag i den gamle Verden. Underlige Tanke, at vi netop den Dag var samlede i Mindet om Knud Hertug paa det Sted, hvor han myrdedes, en Begivenhed, der den Gang vendte Danmarks Historie!

Saa blev der atter tyst og stille i seks Aar, men da lød der igen Bøn og Salmer i Ruinen, og denne Gang var det et Pilgrimstog, der kom vandrende herud ad Vejen fra Ringsted paa samme Vis som for Aarhundreder siden; næste Aar kom det igen, og nu i Aar, Søndagen den 25. Juni, drog en Skare Pilgrimme for tredje Gang til Haraldsted. — — — — —

Solen lyste over blomstrende Hyld og duftende Jasminer i Ringsteds Haver, og St. Bendts Kirkeklokke ringede sin mindevækkende Klang ud over Byens røde Tage, da Valfartens Deltagere, hvoraf de fleste kom med Toget fra København, samledes til Messe i St. Knuds Kirke. Efter en hastig Frokost i de gæstfrie St. Josefs Søstres Have gik man atter til Kirken, hvor Hr. Pastor Jensen indviede et af Billedhuggeren Hr. Windfeldt Schmidt forarbejdet Processions-Kors og en St. Knuds Fane, syet af Ringsteds Søstre. Derefter istemte Pastor Jensen Kirkens skønne Ord »Procedamus in pace, lad os drage frem i Fred«, og den lange Vandring begyndte.

Valfarten talte henved halvandet Hundrede Deltagere, derimellem en norsk Dame, samt flere Damer og Herrer fra Sverige, hvoriblandt var vore gode Venner, Hr. Pastor Assarsson samt Hr. P. Meyer, der tidligere var paa St. Andreas Kollegiet. Med det nye Processionskors i Spidsen drog Toget i to lange Rækker gennem Ringsteds søndagsstille Gader ud i det sommerlige Land, hvor Kornblom-

sterne stod blaa i bølgende Rugmarker, og vilde Roser blomstrede i Grøfterne langs Togets Vej, som Naturens Tekst til Pilgrimmens Sang:

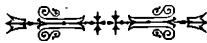
Det straaler i det Spil af Liv,
der skabes og der skifter
i Blomst og Blad, i Græs og Siv,
hvorover Vinden vifter.

Ved det nye, skønne Landevejskors, der er rejst paa Lille Svendstrups Mark, og som giver hele Egnen et Præg af det, den i fordums Tider var, gjordes Holdt, og medens alle knælede ned, blev Bønnen til den korsfæstede Frelser bedt, og derefter blev sunget: »Nu stævner frem vort Kongeflag, af Korsets Nat staar herlig Dag.« Og videre stævnede Valfartstoget ud mod Haraldsted Ruin, hvor Hr. Pastor Koch læste en stille hellig Messe.

Saa var der et Par Timers Ophold, som tilbragtes ovre i den nære Skov og hvorunder der blev Lejlighed til at bese Haraldsted Kirke, hvilket mange benyttede sig af. Indtil da havde Vejret været godt om end med meget stærk Blæst, men nu trak mørke Uvejrsskyer op, Tordenen buldrede og Regnen strømmede ned. Men i Skoven var der Ly for Bygen, der allerede var trukket over, da man atter samledes i Ruinen for at begynde Hjemfærden. Hr. Pastor Jensen talte i nogle faa Ord om Valfartens Betydning, medens alle knælede ned, bad han tre Gange: »Hellig Knud Lavard, bed for os«, og saa begyndte Hjemfærden. Rundt omkring sortnede Himlen, stadig buldrede en fjern Torden, af og til sløredes Horisonten af faldende Byger. Og da Toget nærmede sig Ringsted, indhentedes det af en voldsom og genuemblødende Byge. Den varede dog ikke længe, og da Ringsted naaedes, klarede Himlen igen over de dryppende Tage og Hyldebuske. Og den havde ikke formaaet at ødelægge Stemningen, og der var trods den lange Vandring ingen Træthed at spore, da Lovsangen lød gennem den gamle By: »Store Gud vi love Dig« St. Knuds Kirkeklokke ringede, og alle Kirkens Lys var tændt, da Pilgrimmene drog ind for at synge Lovsangen til ende: »Store Gud! Vær stedse nær, under Sjælens Pilgrimsfærd« og for at slutte Færden med den sakramentale Velsignelse.

Hen paa Aftenen aflagdes Besøg i St. Bendts Kirke, en af vort Lands skønneste og mest minderige Kirker. Denne Kirke, hvor en Gang Ærkebiskop Eskil og Biskop Absalon stod ved Alteret og foretog Skrinlæggelsen af Knud Lavard, medens Helgenens Søn, Kong Valdemar, stod hos, og alt Folket, der havde fyldt Kirken, brød ud i et stort Jubelraab: »Lovet være den Herre Jesus Christus, som gjorde den hellige Knud til Sjællands Værnehelgen«. Nu gik vi som fremmede i denne Kirke, der en Gang var vor, og hvor hver en Sten taler med Mindets Røst. Og kunde vi vel ikke bryde ud i det Fryderaab, der en Gang gav Genlyd mellem de røde Mure, saa er disse Ord dog ogsaa vore. Og at vi kan istemme dem med samme Følelse som vore Forfædre, det viste denne den tredje Valfart, Herren til Ære, Knud til Minde, os selv til Fromme.

Der er atter stille og øde i Ruinen ved Haraldsted, men ved næste Midsommertide vil de to Pilegrimme i deres Grave ligge og lytte, om der atter skulde komme en Pilgrimsfærd, om det virkelig er saa, at noget af det, der prægede deres Tid, er levet op og har faaet Livskraft igen. Og de skal ikke lytte forgæves, nej, de skal ikke lytte og vente forgæves. Vi kommer igen. *Johs. H.*

Den græske Ild.

Under denne Titel har Johannes Jørgensen skrevet to Artikler i »Berlingske Tidende«s Aftenavis d. 10. og 13. Maj. I Sandhedens Interesse, som Johannes Jørgensen udtrykkelig ønsker varetaget, tillader jeg mig bestemt at benægte dels Rigtigheden, dels Korrektheden i Fremstillingen i de to sidste Afsnit i Artiklen fra d. 10. Maj, som omhandler den græske Kirkes Stilling til »den græske Ild«.

1) Den græske Kirke hverken lærer eller hævder Paaskeildens mirakuløse Oprindelse. 2) Ordet Bedrageri kan end ikke i sin Betydning *pia fraus* benyttes om de to Patriarkers og deres Hjelperes Frembringelse af Paaskeilden.

3) Paaskeilden har fra de første Aarhundreder været et smukt og gribende Symbol paa, — Christus der tændte Lyset i de Dødes Rige, — det himmelske Lys der tidligere paa denne Dag ved Daaben blev modtaget af Tusinder, som skulde bære det videre ud til Andre, og endelig er Ilden et Billede paa det genfødte Lys, Paaskemorgenrøden, som forkyndte Christi Opstandelse. 4) Middelalderens folkelige Fromhed forlangte ikke blot Symboler, men Mirakler. Efterhaanden opstod derfor den Tro, at den Ild, der Paaskelørdag tændes ved den hellige Grav, bliver sendt fra Himmelen.

Pastor Skovgaard-Petersen, som samtidig med Johannes Jørgensen overværede den hellige Ilds Fest, siger om den: »Som Mirakel er den Humbug. Som Skue er den enestaaende smuk. Som Symbol er den virkelig dybsindig.« — Hermed er der sagt nok om selve »den græske Ild«, og det eneste resterende Spørgsmaal bliver: Har den græske Kirke Pligt og Ret til at berøve det uvidende Folk dets Tro paa Paaskeildens himmelske Oprindelse? Dette Spørgsmaal har videre Interesse, idet flere lignende Tilfælde forekommer i de sydlige katholske Lande, hvor de i Reglen stiltiende tolereres, naar »Legenden« ikke medfører forvanskede Trosbegreber. Jeg husker f. Eks., at en Præst har fortalt om et »fritsvævende« Mariabillede i en Kirke i Italien, og Ve den Præst, som vovede at paastaa overfor Folket, at det kun var et Øjenbedrag. Et andet Eksempel er det fotografisk nøjagtige Christusbillede, som man ogsaa har hørt en Del om her i Danmark.

¹⁰/₆ 22.

Preben Wenck.

Det er mig umuligt at sige noget om selve Spørgsmaalet »Den græske Ild« og den græske Kirkes Lære eller Praksis i dette Spørgsmaal. Et gad jeg dog vidst: Tror virkelig det græske Folk her paa et Mirakel? Eller er det ikke en Misforstaaelse fra de fremmedes Side? Jeg ved ikke, om cand. Wenck har Eksempler paa, at man i Middelalderen i den latinske Kirke har opfattet Paaskeilden som mirakuløs. Hellig og »sendt fra Himmelen« kan den jo kaldes, fordi den frembringes under Bøn og Indvielse og derfor ogsaa ved Guds særlige Medvirkning, uden at det paa nogen Maade er et Mirakel eller opfattes som et Mirakel.

Interessant er det sidste Spørgsmaal, cand. Wenck stiller om Kirkens Forhold til Legender og Folketro. Eksemplet »det fotografisk nøjagtige Christusbillede« viser netop den katholske Kirkes Stilling: Kirken er ganske indifferent. Den kræver kun, at man behandler Sagen med tilbørlig Agtelse, men ellers kan man diskutere det, som man

vil. Historien om det »fritsvævende« Mariabillede vil jeg betragte som en daarlig Vittighed, indtil man beviser mig det modsatte. Vi har i den katholske Kirke adskillige Steder, hvortil der knytter sig Legender eller Overleveringer, som man kan tro paa eller ikke tro paa, ganske som man vil. Man kan hverken bevise det ene eller det andet. Af og til træder maaske en Historiker frem for at paavise, at Sagen er gal, og det har han Lov til, men det forandrer sjældent noget i den almindelige Opfattelse, og der er gerne nogen, der straks forsværer det gamle Standpunkt. Der vil stadig være Uenighed om disse Ting, idet nogle Mennesker vil bygge deres Mening kun paa de historiske Undersøgelser, andre paa Tradition og paa Følelse (se et Eksempel paa forskellige Opfattelser af Loreto paa S. 774 f. i Ugebladet forrige Aargang). Kirken som saadan har intet med disse Spørgsmaal at gøre.

Noget andet er, naar en Kirkes første Mænd virker med til noget, Folket anser for et Mirakel, skønt de selv ved, at det ikke er det. Da synes jeg, man er saa langt ude, at det paa ingen Maade kan forsvares. Netop derfor tvivler jeg ogsaa om, at man virkelig gør det. *B. J.*

Katholsk Højskoles Kursus.

De, der vil med til Katholsk Højskoles 8 Dages Kursus paa Vallø Højskole den 2.—9. August, kan endnu melde sig, men de maa skynde sig. Senest den 20. ds. er sidste Dag, hvis vi da ikke forinden har faaet de 30 Deltagere, vi skal have. Der er Adgang for alle over 18 Aar. Foredragene vil blive holdt af cand. mag. Niels Hansen, stud. mag. Emil Frederiksen, Højskoleforstander O. P. Jensen (Vallø) og undertegnede¹⁾.

Hver Morgen bliver der Messe, og saa holdes der sandsynligvis to Foredrag om Formiddagen; om Eftermiddagen holdes eet Foredrag. En Sangtime skal vi have hver Dag,

¹⁾ Niels Hansen vil holde Foredrag om »Nogle bibelske Vanskeligheder«, Student Frederiksen om »Romeraand i Norden«. Højskolens Forstander fortæller om Højskolens Historie og om Egnen, vi er i, mens jeg selv taler om »Katholsk Liv i Danmark«.

for det er jo ofte galt med Sangen ved vore Møder, men nu skal vi nok faa det lært. Og om Aftenen skal der synges og fortælles og læses op og leges, Sanglege skal der ogsaa læres. Desværre har vi kun en Uge til alt. Men det bliver ogsaa en Uge rig paa Oplevelser. Et Par Eftermiddage vil gaa med Udflugter i Omegnen, til Køge og til Vallø Slot.

Det hele koster 30 Kr. pr. Deltager, men man skal selv medbringe Sengklæder og Haandklæder. I Sengene er der kun Madrasser og Skraapuder, det andet maa enhver selv have med; det bliver hentet med Vogn ved Vallø Station. Saadan bruges det jo ved alle Møder, der varer i flere Dage, og saadan maa vi ogsaa gøre her. —

Nu venter jeg paa snart at faa de sidste Indmeldelser.

Bernh. Jensen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Ordруп. Den 25. Maj næste Aar er det 50 Aar siden, at den af Fru Kammerherreinde Berling skænkede St. Andreas Kirke og Præstegaard blev fuldført og indviet. Sognepræsten, Pastor Ludvig Günther, har i den Anledning sammenkaldt Menighedens Medlemmer til et Møde i Præstegaarden Tirsdag d. 27. Juni for at drøfte, hvad der fra Menighedens Side burde gøres, for at denne betydningsfulde Dag og den ædle Giverinde kunde blive mindet paa en værdig Maade. Paa Mødet indledede Hr. Redaktør Hutters Diskussionen, som endte med, at der blev nedsat et Udvalg paa 6 Medlemmer for at forberede Sagen. Formand for Udvalget er Hr. Direktør Blatt, Spønnecks Vej 16, Gentofte (Telefon Gentofte 568). En særlig Repræsentant for Kollegianersamfundet blev optaget i Udvalget.

Aalborg. Torsdag d. 22. Juni fandt Støbningen af Klokkeren til den katolske Kirke i Haderslev Sted paa de Smithske Støberier i Aalborg. Pastor Wolff fra Haderslev var efter Indbydelse af Direktøren for Støberierne, Ingeniør C. P. L. Sørensen, kommet til Stede for at overvære det højtidelige Øjeblik, hvor det smeltede Metal gydes i Formen. Paa katolsk Vis formede Begivenheden sig til en from Handling med Bøn til Gud for den Gerning, Klokkeren skulde have at udrette i den Menighed, den er bestemt til. Man havde anmodet Sognepræsten i Aalborg, P. Tembories, om at foretage Indvielsen af Klokkeren. Da Metalmassen var gjort flydende, traadte de to Præster hen

til Klokkeformen, og P. Tembories holdt en kort Tale om Kirkeklokkens høje Betydning. Den skulde være Guds Stemme i Menigheden, naar den tre Gange daglig lod sin kaldende Røst høre, og løfte Menneskenes Sind opad i Arbejdets saavel som i Hvilens Stund. Den skulde være en Højtidsklokke, der paa Søn- og Helligdage drog Folk til Guds Hus, og en Sørgeklokke, der talte til dem i Livets tungeste Timer. Kirken havde derfor ogsaa en særlig Bøn, der skulde bedes i denne særlige Anledning. . . . Pastoren bad derefter den smukke latinske Bøn og gjorde Korsets Tegn over Klokkeformen, og i næste Øjeblik strømmede det sydende Metal ned i den.

Randers. Den 25. Juni blev der konfirmeret 20 Børn, 22 af den opvoksende Ungdom, 12 Konvertitter og 18 Polakker; ialt 72.

Til en ny Kirke i Helsingør.

Da Baron og Baronesse Rosenkrantz-Charisius har testamenteret en betydelig Sum Penge til at bygge en Kirke for i Helsingør, haaber vi i en nær Fremtid at kunne begynde paa Arbejdet. Vi har længe trængt haardt til en Kirke, thi vort Kapel er altfor lille, især om Sommeren, hvor det hver Søndag er overfyldt. Men nu, hvor vi endelig staar ved Maalet og har Udsigt til at opnaa en Kirke, der gerne skulde blive saa smuk som muligt, maa vi indtrængende bede om Hjælp, da de Pengemidler, vi raader over, ikke slaar til i disse dyre Tider. Alle Bidrag modtages med Taknemmelighed og bedes sendt til Præsterne i Helsingør, Nygade 8, eller Ugebladets Redaktør, Pastor Bernhard Jensen, Boyesgade 8^a.

Katholsk Højskole

afholder et **8 Dages Kursus** paa Vallø Højskole den 2.—9. August. Prisen bliver 30 Kroner pr. Deltager. Indmeldelser modtages af Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Tlf.: Vester 7515.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maalte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der **alle behandles som fortrolige**, bedes rettet til Sekretæren, Arkivar F. J. West, Ordrupvej 96^a, Charlottenlund.

At min kære Mand, Forgylde

Alfred Josef Weber

den 3. ds. afgik ved Døden som Følge af et Ulykkestilfælde bekendtgøres herved paa egne og Børns Vegne af hans dybtsørgende Hustru *Marie Weber.*

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Begravelsen finder Sted fra St. Ansgars Kirke Lørdag den 8. ds. Kl. 10.

Kirkelig Kalender.

9. Juli. 5. Søndag ef. Pintse.	16. Juli. 6. Søndag ef. Pintse.
10. — M. Felicitas's 7 Sønner, Martyrer. (Kong Knuds Død.)	17. — M. Alexius, Bekender.
11. — Ti. Pius I, Pave og Martyr.	18. — Ti. Kamillus af Lellis, Bekender.
12. — O. Johannes Gualbertus, Abbed.	19. — O. Vincents af Paul, Bekender.
13. — To. Anacletus, Pave og Martyr.	20. — To. Hieronymus Æmilian, Bekender.
14. — F. Bonaventura, Biskop og Kirkelærer.	21. — F. Praxedes, Jomfru.
15. — L. Kejser Henrik, Bekender.	22. — L. Maria Magdalene, den bodfærdige.

St. Josefs Gilde st. 1885.

Mandag den 10. Juli Kl. 8 Aften pr. afholdes Maanedsmøde i Bredgade 67. Efter Mødet, som slutter senest Kl. 9^{1/2}, er der selskabelig Underholdning. Bestyrelsen anmoder alle Brødrene om at komme til Stede.

Bestyrelsen.

Sakramentskirken.

I Juli og August bortfalder Aftenandagten om Søndagen. I Stedet for meddeles sakramental Velsignelse efter Højmessens.

Katholsk Forening „Absalon“

Søndag d. 9. Juli. Fællestur til Sandbjerg. Venner og Bekendte indbydes. Cyclister møder Kl. 9⁰⁰ St. Hans Torv. Fodgængere tager med Toget fra Hovedbanen 9⁴⁰. Frokost i Rudersdalskro.

Mandag 17. Juli Kl. 6 Aften Mødested Pileallé 16. Aftensmad medbringes. Besøgende er velkomne.

Søndag den 23. Juli Sommerfest i Café Columbus' Have og Sal Kl. 5—1; forskellige Forlystelser, Tombola, Dans. — Billetter faas hos Bestyrelsen.

Sankt Knuds Feriekoloni.

3. Fortegnelse over indkomne Bidrag:

Sankt Hans.....	— 65,—
St. Josefssøstrene, N.....	— 30,—
» » Ø.....	— 7,65
Portneren i Stenosg.....	— 10,—
	Kr. 112,65
Tidligere indkommet.....	— 363,33
	Kr. 475,98

Bidrag bedes fremdeles sendt til:

St. Josefssøstrene, Østerbrogade 7 C.,
» » Frederiksberg Allé 15—17,
» » Griffenfeldtsgade 44,
Portneren i Stenosgade.

Skulde nogen være villig til at tage en lille Pige i Ferien, bedes det venligst meddelt undertegnede. *Martha Hansen,*
Boyesgade 7°, Kbh. V.

FREMMEDESPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblade» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5-7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 29.

Søndag den 16. Juli.

1922.

INDHOLD: Den lange Vej. — Pastor Antonius Neuvel 80 Aar (med Illustr.). — Lidt om Begrebet »Kultur«. — Fra Island. — Efter Kongressen. — Er det ikke noget for os? — Katholsk Klubs Arbejdsanvisningsbureau. — Børnesagskongressen. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aalborg. Haderslev. Czeko-Slovakiet. — Avertissementer.

Den lange Vej.

Hvor er Menneskelivet ofte en træls og haard Vandring! Gud skaber hvert Menneske, stiller ham i Verden, og saa gælder det for ham om at gaa den rigtige Vej og at blive ved med at gaa ad den Vej, indtil han naar hjem til Gud. Og det er slet ikke nogen Overdrivelse at sige, at det er en vanskelig Vej at gaa, det at leve Livet rigtigt. Det er saa vanskeligt, at Menneskekræfter slet ikke slaar til. Først er det en lang Vej, hele Livet er et Fremad, ustandseligt fremad mod Maalet, mod Vejs Ende. Og det er en Vej, hvor vi møder alle mulige Hindringer, vi maa gennem øde Strækninger, vi maa vandre i brændende Sol, i Mørke og i Kulde. Det er heller ikke let at se, hvor Vejen gaar, der er saa mange Biveje, som fører helt andre Steder hen, og som ser saa lokkende ud; og der er stadig daarlige Vejvisere rede til at føre os vild. Mange Mennesker lever rigtignok, som om det hele var

saare nemt; men naar de nogen Sinde til Maalet? I Virkeligheden vilde det være ganske fortvivlet for os, dersom Herren ikke ogsaa her sagde: »Jeg ynkes over Folket . . . lader jeg dem gaa fastende hjem, vil de vansmægte paa Vejen.«

Det er ganske vist i Ordets egentlige, rent legemlige Betydning, Vorherre siger disse Ord. Men de passer ogsaa godt paa vort aandelige Liv og paa Livets Vandring. Hvis ikke Herren havde sørget og stadig sørgede for, at vi fik aandelig Næring, saa gik det os galt. Gennem Kirken er det, han stadig deler ud. De mange Kirkebygninger er som Oaser, hvor Kilderne risler, og alt det nødvendige faas. De mange Præster deler ud ved Ordets Forkyndelse, ved Offeret, ved Sakramenternes Forvaltning, ved Velsignelser og Bønner. Det er kun Herren, der kan give os al den Føde, vi behøver. Men han er uendelig rig, og hans Naadegaver er der aldrig Ende paa. Derfor bliver Livet muligt for os. Det er det, der gør, at vi til Trods for alle Vanskeligheder kan gaa den lange Vandring med godt Mod og aldrig svigtende Kræfter. Vi ved, hvor vi kan faa alt, hvad vi trænger til. Langs Vejen staar der jo Kirker, hvor vi kan hvile. Og Herrens Præster, der selv er med paa Vejen, deler ud, som Herrens Disciple gjorde dengang. Herren lader aldrig nogen gaa fastende, han lader ingen vansmægte.

B. J.

Pastor Antonius Neuvel 80 Aar.

Lørdag den 22. ds. vil »Nørrebros Kæmpepræst« have lagt 10 Aar til »Støvets Aar«. Og Kæmpen synes endnu langt fra at ville nedlægge sin Vandringsstav. Støder der ikke noget aldeles uforudset til, saa vil Fødselsdagsbarnet med Lethed kunne lægge i det mindste 10 Aar til endnu, inden Opfyldelsen af det gamle Bud staar for Døren: »Til

1842

1922

Støv skal du vende tilbage.« Ja, efter menneskelig Beregning vil han endnu i adskillige Aar kunne vandre omkring paa Nørrebro, mest imellem de to ganske vist ikke saa saare langt fra hinanden liggende Poler, Hospitalet og Sakramentskirken, henvendende opmuntrende og trøstende Ord til unge og gamle og glædende sig over begge disse hans to Hjertebørns Trivsel og Udvikling.

Største Delen af Pastor Neuvels Liv og præstelige Gerning har jo været knyttet til disse to Institutioner. Deres Historie er hans Historie, i al Fald for en stor Del, hvad Hospitalet angaar, og helt og holdent, hvad Sakramentskirken angaar.

Nogle Data i Dagens Anledning: Det var altsaa den 22. Juli 1842, at Antonius Neuvel blev født i Werfershoeve i det hollandske Bispedømme Haarlem, som ligger under Havets Overflade. Der er dem, som paastaar, at det er derfor, han er bleven saa stor, fordi han straks fra Fødselen af maatte strække Hals for at faa Hovedet op over Vandspejlet. Sine første Studier, indtil Studentereksamen, gjorde han i sit Fædreland. 1871 rejste han til Rom og studerede Filosofi og Theologi i Propagandakollegiet, hvor han vandt sig mange Venner af forskellig Nationalitet. Da Pastor Gamèl fornylig var i Rom til Kongressen, traf han sammen med flere af dem, som med Begejstring mindedes den lange, den Gang tynde Hollænder og benyttede Lejligheden til at sende ham en venlig Hilsen; flere af hans tidligere Kammerater er nu Biskopper rundt omkring i Verden. Efter at være bleven præsteviet 27. Novbr. 1875 kom den unge Missionær først til Norge og virkede der nogle Aar sammen med Pastor Braun, dels i Alten, dels i Tromsø, hvorom de to Venner endnu den Dag idag hyppigt taler med Interesse og med Lune, naar de opfrisker deres Minder fra det »evige Mørke« og den korte Sommer, der undertiden kunde bringe dem Snevejr endnu paa St. Hans Dag.

I 1883 ombyttede Pastor Neuvel den norske Mission med den danske, et Bytte som han siger, han aldrig har fortrudt. Danmark er et dejligt Land i Pastor Neuvels Øjne, og dets Indvaanere, hvad Konfession de saa end bekender sig til, saa gode, gode, rare Mennesker, som sikkert for største Delen er Vorherres Venner, som vi nok vil møde en Gang i Himmelen, naar vi blot selv gør os værdige dertil.

Ganske kort før den Apostolske Præfekt, Monseigneur Herman Grüders Død blev Pastor Neuvel udnævnt til Pastor Heidens Efterfølger som Præst ved St. Josefs Hospital i København, hvilken Stilling han tiltraadte i Marts 1884, og hvor han siden da uafbrudt har virket, først ved det lille Kapel, den ældste Del af Hospitalet, og derefter er han fulgt med i Udviklingen, har set Hospitalet vokse og vokse og det gamle Kapel blive afløst af det ny, store Kapel, der snarere er en rigtig Kirke, og som gjorde ud-

mærket Fyldest i Tiden, indtil Pastor Neuvels store Ideal: en egen Sognekirke paa Nørrebro kunde blive til Virkelighed, nu for 5 Aar siden, 1917.

Allerede i 1900 blev Ejendommen Nr. 27 paa Nørrebrogade bygget med de moderne Skolelokaler i Sidebygningen, som hidindtil har været udlejet til Femmers Kvindeseminarium, men efter næste Aars Sommerferie vil blive taget i Brug af St. Josefs Skole, som Skolen paa Nørrebro kaldes.

Ønsker nogen nu i Anledning af 80 Aars Fødselsdagen mere indgaaende at opfriske Sakramentskirkens Forhistorie, saa vil man kunne gøre det ved at slaa op i »Ugebladet« Aargang 1885 Side 188, 367, 431; 1886 S. 511; 1887 S. 463; 1888 S. 599; 1890 S. 428; 1901 S. 137, 155; 1906 S. 774; 1912 S. 480; 1915 S. 396, 572, 678, 843; 1916 S. 10 385, 486, 952; 1917 S. 429 og S. 507, — hvoraf det fremgaar, hvilken Fortjeneste Pastor Neuvel har af Nørrebro og Sognekirken dér. Han kan med fuld Føje kaldes ikke blot Sakraments sognets største Velgører, men ogsaa dets forudseende Grundlægger og Stifter, der paa en enestaaende Maade har forstaaet at lægge alt saaledes til Rette, at Sognekirken og Skolen i det store og hele vil kunne bære sig uden at behøve at ligge Vikariatet til Byrde.

Dette er maaske allerede ved tidligere Lejligheder bleven fremhævet. Men hvad vistnok ikke alle kender til, det er, hvorledes »Sakramentskirken« fik dette sit Navn og sin Værnehelgen, St. Villads.

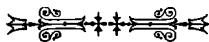
Pastor Neuvel ønskede, at den ny Sognekirke paa Nørrebro skulde hedde »Sakramentskirken« og altsaa særlig indvies til selve Gudshusets Beboer i Tabernaklet, fordi han paa denne Maade som Hollænder vilde bøde paa, hvad hans Landsmænd paa Reformationstiden har forbrudt mod Danskeren, den h. Villads, som de lod lide Martyrdøden i Gorkum (i Holland) for hans standhaftige Bekendelse af Troen paa Alterets allerhelligste Sakramente. Derfor, eller til Sone herfor, vilde Hollænderen, Pastor A. Neuvel, her i Danmark rejse en Kirke til Ære for Alterets helligste Sakramente med den h. Villads som Værnehelgen. En Relikvie af Martyrerne fra Gorkum findes i Alterstenen; rimeligvis er det Ben af den h. Villads, efter-

som det ved videnskabelig Undersøgelse er konstateret at være Ben af en Olding, og den h. Villads var den eneste af de 19 Martyrer i Gorkum, som led Martyrdøden i Oldingealderen.

Denne Relikvie har Pastor Neuvel personlig bragt hertil fra Holland.

Naar man betænker alt dette, saa undrer man sig heller ikke over, at den gamle, ærværdige, nidkære Guds Tjener i særlig Grad glæder sig, naar han snart fra den ene, snart fra den anden Side hører, at man holder saa meget af at komme til Gudstjeneste i Sakramentskirken, eller naar han med egne Øjne ser, hvorledes den ogsaa udenfor Gudstjenestetid bliver hyppigt besøgt. Med øjensynlig Glæde og Tilfredshed konstaterer han det ofte, at han, næsten hver Gang han til hvilken som helst Tid paa Dagen aflægger Besøg i Sakramentskirken, træffer paa andre fromme Tilbedere, som har fundet Vejen ind gennem Porten til Kirkens Sideindgang for der ved en lille from Bøn at yde deres Bidrag til den evige »Tak og Pris og Ære«, som vi saa tit forsikrer, at vi ønsker vor Frelse i Alterets allerhelligste Sakramente. — — —

— Da det dog ikke længer er nogen Hemmelighed, men allerede forlængst er sivet ud og ogsaa er kommet til Fødselsdagsbarnets Kundskab, saa begaas der jo ikke nogen Indiskretion ved her at tilføje, at der paa Fødselsdagen af en Kreds af gamle Venner vil blive overbragt Pastor Neuvel en Bronzebuste af ham selv, som tænkes anbragt i en Niche paa Skolebygningen, saa at ogsaa kommende Slægter, som vil søge til den katholske Skole paa Nørrebro, kan have den Mands Træk for Øje og taknemmeligt ære Mindet om ham, hvem Sakramentskirken og dens Skole skylder deres Tilblivelse. N. N.

Lidt om Begrebet „Kultur“.

Hvor kan det være, at den brede Befolkning i Danmark ikke vil indrømme de katholske Lande i Europa den Kultur, der tilkommer dem?

Hvad menes der med denne »Overtro«, »mangelfuld Oplysning« og »Papismens Mørke«, som man altid raa-ber op om?

Er det ikke netop de katholske romanske Lande, som gennem Tiderne har været de førende Kulturlande i Europa og er det til Dels endnu?

Hvad berettiger os Danske til at mene, at vi i kulturel Henseende staar over disse Lande? Er det Mangel paa Kendskab, Chauvinisme eller den protestantiske Aand, som gør sig gældende?

Der tales om Gejstligheden, der »hæmmer Udviklingen«, »holder Befolkningen nede« etc. etc.

Intet Land har i højere Grad end Danmark suget af den Kultur, som de romanske katholske Lande, ikke mindst Frankrig, Kirkens ældste Datter, har skabt.

Ansgar kom til os fra Frankrig. De store Kultursvingninger, han satte i Bevægelse, er kendte nok. Munkene blev Folkets Læremestre. Klostrene blev Landets Lyspunkter. Herfra straaede og lyste Kulturen ud over Landet.

Det var i Paris, at Biskop Absalon fik sin fornemste Uddannelse. Der indsugede han de Tanker, som blev den bærende Kraft i hans Kirkestyreelse.

Ridderskabet, der satte saa kraftige Skud i Danmark, havde sit Udspring i Katholicismens Lande og blev et af de smukkeste Vidnesbyrd om Kirkens Paavirkning.

Endnu paa Holbergs Tid maa vort Land have staaet tilbage i kulturel Henseende, thi denne Digter bragte Landet »100 Aar frem i Kultur« og »aabnede Danmarks Vinduer ud til de store Kulturlande«.

Den Dag i Dag er vi under stærk Paavirkning Syd fra.

Er det ikke til Rom, Wien eller Paris, at Vejen hovedsagelig gaar, naar det gælder kunstnerisk, musikalsk eller videnskabelig Uddannelse? Gennem en Uendelighed af Smaating underkaster vi os daglig denne Indflydelse (Smag, Moder, fransk Køkken etc. etc.). Alene vort Sprog, oversvømmet af fremmede Ord, vidner herom.

Endog det protestantiske Kirkeliv synes at fornyes gennem denne Paavirkning: Alle Helgens Andagter paa Kirke-

gaardene, Opstilling af Helgenstatuer (Knud den Hellige ved Marmorkirken) etc.

Forleden læste jeg i et af vore Dagblade, at Danmark er et Førerland paa den kristne Filantropis Omraade.

Naar man ved, hvorledes den filantropiske Bevægelse med de religiøse Klosterordener saa at sige gennemrisler de katholske Lande, for ikke at tale om den Filantropi, der udstrømmer fra selve Pavestolen, saa har man, trods al Respekt for det protestantiske Menighedsarbejde, ondt ved at indrømme, at Danmark netop skal være et Førerland i saa Henseende.

Geografierne bibringer Børnene de mærkeligste Begreber om Forholdene i de katholske romanske Lande.

Christensen og Krogsgaard skriver i »Geografi for Folkeskolen« om Italienerne: »De bliver let hidsige, og saa bruger de Kniven. Mord er derfor i Italien meget hyppige. Italienerne er Katholikker, Oplysningen er meget ringe. De fleste kan hverken læse eller skrive.«

Har Eleven end glemt alt andet i Bogen, denne Sætning har sat sig fast.

Hvad vilde vi sige, hvis vi læste i en italiensk Geografi: »Almueoplysningen i Danmark god. Religionen protestantisk. Ingen Steder saa mange Selvmord som der. Det moralske Niveau meget lavt.«

Om det spanske Folk beretter Geografien overhovedet uhyre lidt. De fleste Skolebøger fortæller kort og godt: Spanierne er Katholikker, Oplysningen meget ringe. Tyrefægtninger er en almindelig Folkeforlystelse.

Og om Sydeuropas Folk i Almindelighed understreges som oftest, at de er dovne.

Denne evindelige Lovprisning af dansk Kultur paa Bekostning af de katholske Lande synes jeg skurrer i ens Øren. Jeg synes ikke, vi har saa meget at prale af.

— — —

Man møder Sjælekultur i de romanske Lande i langt højere Grad end i de protestantiske.

Det greb mig dernede at se Smaabørn søge Kirken, ikke af Lydighed, men af medfødt Trang. Ved Foden af Alleret lægger de deres smaa Bymringer og Glæder: der kan de tilbringe lange Stunder.

Her er Religionen noget, som protestantiske Børn »ikke forstaar sig paa«, før de har naaet Konfirmationsalderen.

Der har Børn Sans og Interesse for Kunsten. Man ser dem fortabe sig i et eller andet Kunstværk og har ondt ved at faa dem til at løsrive sig.

Her hører kunstelskende Børn til Undtagelserne.

De romanske Børn har Sans for alt, hvad der rager op, for alt, hvad der er stort og herligt.

Da Venedigs Kampanile skulde indvies 1912, glædede Børnene sig til denne Festdag, fordi de skulde høre de nye Klokker og se den forgyldte Engel straae paa Kampanilens Top. Havde det været herhjemme, havde Børnene glædet sig, fordi der, om jeg saa maa sige, skulde være »Sjov i Gaden«. —

Hvilket Barn har mest Sjælekultur, det romanske eller det danske?

I Frankrig samles et helt Folk om Festlighederne for Jeanne d'Arc. Gennem 500 Aar lever hendes Aand i Befolkningen. De Danske har ondt ved at tro paa Beretningerne om hende. Og var det her i Danmark, hun var optraadt, saa vilde hun rimeligvis være blevet betragtet som en Sagnfigur.

De katholske Skoler har fuldt op af store Idealer at holde frem for Børnene. Ingen Lande har fostret saa store Helgener, saa fuldkomne Mænd og Kvinder som de romanske. Hvilke Forbilleder har vi, der kan have praktisk Betydning for Børnene i det daglige Liv? Hvormed søger Skolerne at henrive, at begejstre de Smaa?

I de katholske Lande ser vi hele Befolkningen fra den højeste til den laveste blotte Hovedet, naar et Ligtog passerer. Her synes vi ganske uberørte.

Den religiøse Aand risler gennem Hjemmene dernede, noget er uægte, men Understrømmen er altid ægte, og der kan Mænd og Kvinder sætte Livsøfre ind paa Kirkens Sag.

Se blot Passionsskuespillene i Oberammergau! Mon de nordiske Lande kunde sætte Aarhundreder ind paa et saa ideelt Foretagende?

Jeg har hørt danske Protestanter, der har tilbragt Vinter efter Vinter i Spanien, fulde af Lovord over den span-

ske Befolkning: »Vi lukkede aldrig af for vore Gemmer, vi kunde trygt forlade Huset og lade alt staa aabent.«
 »Der kan Kvinderne bevæge sig ene om Aftenen, her kan de det ikke.« —

Hvor der er Sjælekultur, er der frodig Jordbund for blomstrende Aandsliv og høj Kultur.

Den spanske Arbejder, der ikke kan læse eller skrive, men byder af sin Madpakke til den, han tilfældigt kommer i Samtale med, har mere Kultur end den danske med al sin Højskolevisdom. —

— — —

Mon ikke denne Sjælekultur skyldes den katholske Kirkes Indflydelse, den katholske Kirkes skjulte Kraft?

»Hatten af for den gamle katholske Kirke,« siger Pastor Morten Pontoppidan i »Elise Hoskier« (S. 47—48). »Det vilde være Daarskab af os at lukke Øjnene og ikke ville erkende, at der er Sider af det kristelige Liv og den kristelige Kraft, som Romerkirken ganske anderledes end vi har forstaaet at bringe til Udfoldelse. Særlig naar Talen bliver om det indre Livs Pleje, da har vi Protestanter endnu meget at lære af den gamle Kirke . . . just fordi den er den gamle og sidder inde med, om jeg saa maa sige, alle de gamle probate Raad og Recepter. Der findes i denne gamle Kirke først og fremmest et gammelt Fromhedsliv med sine overleverede Vedtægter og Metoder.«

Senere (S. 54) berømmer han Skriftefædrene:

»De gode iblandt dem er sande Mønstre, Arvinger til en Naadegave, som i særlig Grad er tilfaldet den katholske Kirke, fordi den der i særlig Grad har været eftertragtet, en Sjælebehandlings Naadegave, hvis Brug gennem Aarene er udviklet til større og større Fuldkommenhed.«

Og Side 58:

»Det er ingenlunde alene paa Kvindernes Vegne, man kunde misunde den romerske Kirke dens gode, ægte Sjælesørgere og Skriftefædre.«

At den katholske Kirke netop gennem denne Sjælepleje gør en mægtig Indsats i kulturel Henseende, maa være hævet over al Diskussion.

Den katholske Kirke opdrager.

Sjælen, denne ædle Sten, har den i sin Haand. Den bortfjerner det ubrugelige, affiler, pudser, polerer, den

stræber at faa Stenen til at straale i al sin Glans og Skønhed.

Den favner det lille Barn, drager det enkelte Individ til sig, omslutter Nationerne, og Generation efter Generation formes, plejes, udvikles i Kirkens Skød.

Kirkens Paavirkning er intensiv, just fordi den griber om Folkets Sjæl. Den trænger ind i alle Livets Forhold indtil de mindste Enkeltheder.

Alene Overholdelse af Kirkebudene kan have haft gennemgribende Indflydelse paa Nationernes Sjælekultur. Tag blot Budet om Fasten, denne Faste, som altid har været Genstand for Protestanternes Haan. Kommer Videnskaben ikke mere og mere ind paa Fastens Betydning¹⁾? Og gaar den moderne Sjæleanalyse ikke mere og mere ud paa, at den Spise, Legemet indtager, virker ind paa det sjælelige? »Kom Hviledagen i Hu!« understreger en af vore første Nervaløgere²⁾. I katholske Lande paabydes Kirkegang og forbydes Arbejde om Søndagen.

Den katholske Kirke tager ikke fejl i sine Forskrifter. Dens Paavirkning er saa gennemgribende, at den skarp-sindigste Fysiolog eller Psykolog skal have ondt ved at komme til Bunds deri. Og den sætter ikke mindre pragtfulde Blomster i Nutiden end i Middelalderen, da Riddervæsenet opstod.

Riddervæsenet skabtes som bekendt for at forædle de raa Sæder, for at højne Landenes Kultur.

Kirkens Maal er det samme den Dag i Dag, den har kun een Stræben: at højne, at forædle, at kultivere.

Har Pavestolen ikke under Verdenskrigen tydeligt vist denne Aand og Stræben?

Naar Sjælekulturen i de romanske Lande er saa langt mere udpræget end i de nordiske, saa er det ganske givet, at dette hovedsagelig skyldes Kirkens vedholdende Arbejde gennem to Tusinde Aar.

Ingen har Lov at benægte, at dette Sjælearbejde har sat sine dybe Spor.

¹⁾ Af vore Foregangsmænd paa dette Omraade maa fremhæves Alfred Bramsen.

²⁾ Frode Sadolin i »Nervehelse«.

Hvem tør benægte, at Katholicismen har sin store Andel i den blomstrende Kultur, der gennem Aarhundreder har gjort Frankrig til Europas førende Kulturland?

Hvem tør benægte, at de romanske Folks Sans for Kunst og Musik har sin dybeste Rod i den katholske Kirke?

Kirken tager Kunsten i sin Tjeneste. Mange af de største Kunstnere og Videnskabsmænd var glødende Katholikker.

Med Kirkens Sjælepleje og kultiverende Evne er vi inde paa et Spørgsmaal, der kunde uddybes og udformes i det uendelige.

At der findes Vildskud paa de katholske Nationer, større eller mindre anti-klerikale Partier, siger intet. De har katholske Forfædre. Kirkens Blod rinder i deres Aarer. Dens Aand slumrer i Sjælens Dyb.

Da Stormklokkerne lød i Paris den 2. August 1914, kom den glødende Trosiver, der altid har besjælet Frankrig, frem til Overfladen. Denne skjulte Kraft bragte Frankrig sejrende gennem Ulykken og dybere ind i Kirkens Skød.

— — —

Den tilrejsende Protestant bliver Vidne til et Folkeoprin, som han mangler Forudsætninger for at forstaa: maaske en Madonnastatue, der bæres i Procession . . . og han er straks inde paa »Overtroen« og den »mangelfulde Oplysning«.

Den danske Protestant mangler Sjælekultur. Han forstaar ikke, at dette Oprin just er et Udslag af den jævne Mands Sjælelighed. Han kan ikke sætte sig ind i det sjælfulte Individets Trang til at give sine religiøse Følelser Udtryk i en tilsvarende legemlig Handling.

Eller han har været Vidne til en Flok Dyr, der er blevet velsignet — Marker, Fødevarer eller en Bygning.

En Bygning kan den protestantiske Kirke godt velsigne, men alt andet ikke — Katholicismen er logisk og fører sine Principper ud i deres yderste Konsekvenser. Protestantismen er ulogisk og inkonsekvent.

Træffer vor Rejsende Almuefolk, der ikke kan læse og skrive, er det Gejstligheden, der »holder Befolkningen

nede« — et skærende Modstykke til den Kulturrigdom, der gjorde Nationerne til Førerlande — Vidnesbyrd om haarrejsende Uvidenhed hos den danske Befolkning. . . .

Der er ingen Skoletvang. Der som i de øvrige europæiske Lande, hvor der ikke er Skoletvang, er det ganske indlysende, at Almueoplysningen sakker bagud. Lad ogsaa det varme Klima bidrage sit. Men der gøres Aar for Aar meget i de romanske Lande for at fremme Almueoplysningen.

Et Lands Oplysning og Kultur kan bygges op paa andet end protestantisk Højskolelærdom.

Paa Grund af vor Almueoplysning nedsættes hele den store katholske Verdens Oplysnings-Kultur i vort Omdømme. Dette minder om den lille Pige, der har faaet ny Kjole og mener, at hun er den fineste.

Som Dansk vil jeg hellere end gerne være med til at hæve den danske Kulturfane saa højt som muligt, men jeg tror, at vi formaaede at hæve den endnu højere, hvis Landet var katolsk.

Jeg tror det i Betragtning af den Sjælelighed, som uvægerligt følger med der, hvor Religionen bliver Nationens Hjerteslag.

Historien har altid vist det. Jo kraftigere denne Puls slaar, jo mere Vitalitet. Jo bedre dette Blod cirkulerer i Nationens Legeme, jo større Vækst.

Det gamle Romerrige fostrede Kvinder, der ofrede Livet for at værne om Vestas hellige Ild. Der fandtes maaske Hemmeligheden til dette Riges Magt.

Inderne er et af Jordklodens mest sjælelige Folk. Som Følge af deres ædle religiøse Forskrifter har dette Folk i Aartusinder levet for at gøre sig uafhængige af det materielle. Denne ideelle Stræben har fostret et højt udviklet Kulturfolk.

Har de hedenske Religioner en saadan Magt, hvor meget mere maa da tilskrives Kristendommen!

Men den protestantiske Kirke har forlagt Tyngdepunktet fra Hjertet til Hjernen.

Det er ikke gennem Livets Pulsslag, at den kristne Sjælepaavirkning tilføres den danske Nations Legeme, men gennem Hjernecentret og Nervesystemet.

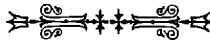
Derfor »forstaar det danske Barn sig ikke paa Religion«, mens det romanske Barn gribes uden at forstaa. Deraf de mange Religionsskrupler, den megen Sindssyge, de mange Selvmord.

Det gælder om at leve sin Kristendom med Hjertet og ikke med Hovedet. Sjælekultur bør være Følgen af Kristendommens Paavirkning og ikke Materialisme.

Af alle de Stjerner, der funkler paa Europas Kulturhimmel, har de katholske Nationer ikke den ringeste Glans.

Rom, den evige Stad, Kristenhedens Vugge, den kristne Kulturs Midtpunkt, lyser og tindrer, lokker og drager. Dens Straaler rækker ud over den ganske Verden — og ind i Danmarks Hjerte.

Ellen Bohn-Jespersen.

Fra Island.

Der spørges desværre saare sjældent Nyt fra Sagaøen — men den ligger jo ogsaa et godt Stykke Vej herfra! Des bedre er det, at naar der er noget at sige derfra, er det kun godt.

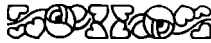
Under Pastor Meulenbergs dygtige Ledelse bygges denne vor Kirkes nordlige Varde stadig højere. Trods de uhyre Vanskeligheder, der ligger i selve Folkekarakteren, og de forskellige særprægede islandske Forhold, som jeg fik Lejlighed til let at berøre i min korte Oversigt over Hovedlinjerne i mit Lands Kirkehistorie her i Ugebladet, markerer dog hvert Aar en støt og velvarslende Fremgang. Foruden den store Ejendom i Reykjavik, »Landakot«, hvor selve Kirken, Skolen (Byens absolut bedste) og Hospitalet (Lands dets eneste store Hospital) ligger, har Pastor Meulenberg to store Landvindinger at opvise. Først er der Købet af en kolossal Ejendom »Jofriðarstaðir« i Havnefjord — ikke langt fra Reykjavik. Ejendommen, hvorpaa der er 48 Landlejere — 48 udlejede Jorder — ligger højt og frit, saa

den Kirke, der skal rejses der, kommer til at dominere det omliggende Land. Deraf har Josefsøstrene et »lille Hjørne« paa 20 Tusinde □ m. Ejendommen selv er 6 Kilometer i Dybden, og man kan danne sig et Indtryk af dens Omfang, naar man hører, at den tidligere Ejer, der har boet der i over 20 Aar, endnu aldrig har naaet at være ved dens Grænser!

Der forhandles for Tiden om Køb af et stort og storstadsmæssigt Sømandshjem i Reykjavik. Desuden føres der for Tiden store og vigtige Forhandlinger om endnu en Missionsstation, hvormed der dog paa nuværende Tidspunkt ikke lader sig sige mere. Der arbejder ialt 5 Præster deroppe for Tiden, under *Islænderen* Pastor Meulenbergs energiske Ledelse. Thi P. Meulenberg er blevet Islænder, han er ovenikøbet den første, der ved en Altingsvedtagelse har faaet islandsk Indfødsret! Men desuden kan vi snart vente endnu en islandsk Præst — af islandsk Fødsel — der om kort Tid afslutter sine Studier i Holland. Desværre døde for 3 Aar siden en anden ung Islænder, der ellers skulde have været Præst nu i Aar. Der har i Aar været ialt 13 Konversioner — 3 Voksne og 10 Børn. Endelig lægges der nu sidste Haand paa en vigtig Sten i den islandske Kirkebygning, idet en Kommission bestaaende af 4 Islændere under Ledelse af Sognepræsten har afsluttet sit Arbejde paa at skabe en islandsk Bønnebog. Fra det kirkelige Liv i Aarets Løb er der især to Hovedbegivenheder, der har Interesse her. Det ene er Jeanne d'Arc-Festen, der fejredes med stor Højtidelighed. Det franske Krigsskib »Ville d'Yse« laa netop paa Rheden. Hele Besætningen med Chefen og Officerskorpset i Spidsen deltog. Officererne ledsagede selv Levitmessens med den liturgiske Sang og Musik (Orgel og Violiner). Desuden var der en Mængde fremragende Islændere, bl. a. Minister Klements Jonsson. Side om Side med det islandske Flag vajede Trikoloren paa Kirkens Taarn og foran dens Portal. Den anden Hovedbegivenhed var Firmelsen i Maj, som Pastor Meulenberg selv foretog; bl. a. blev en 86aarig Kaptejn firmet. Som man ser, udføres der et stort og frugtbringende Arbejde deroppe, et Arbejde, vi Islændere og forøvrigt ogsaa alle andre Medlemmer af det dansk-islandske Vika-

riat, skylder Pastoren en hjertelig Tak for. Maatte det snart lykkes at fæstne Sandhedskirkens uforgængelige Korstegn urokkeligt i den islandske Klippe — skønt den er saa urfjeldshaard. Godt Varsel er de Hug, der hidtil er gjort — og saa det at Hammeren er i stærke Hænder.

S. P. Fornjotur.

Efter Kongressen.

Ejendommeligt er det, at danske Aviser, saa vidt jeg ved, ikke har saa meget som omtalt den eukaristiske Kongres i Rom. Alle andre Forsamlinger og Kongresser rundt omkring i Verden bliver omtalt, men her: Tavshed. Er der for Resten ikke sket noget lignende ved Regerings-skiftet i Østerrig, som vi omtalte i Nummer 25? sejrer Vantroen, Kirkens Fjender, i Politiken, fortælles der vidt og bredt om det, men nu: Tavshed. Hvor meget er der ikke blevet skrevet om de forskellige protestantiske Kirkekongresser, der er blevet holdt i de sidste Aar, og det er naturligt, da Avisernes Læsere for største Delen er Protestanter, men hvis de i det hele taget har kirkelig Interesse, skulde man synes, at den største Kongres af alle maatte dog nævnes, selv om den er katholsk. Man spørger sig selv, om den da virkelig kun betyder noget for os Katholikker.¹⁾ En Artikel i det store franske Blad »Le Temps«, som ikke er noget katholsk Blad, giver Svaret:

»Fremstillingen af de nøgne Fakta er tilstrækkelig til at vise, hvilken Betydning den eukaristiske Kongres har haft, og hvor klart det blev for alle Pilegrimmene fra hele Verden, hvilken ganske usædvanlig Stilling Pavedømmet for Øjeblikket indtager. Det er en Kendsgerning, som ikke er ny, men som paa ny blev tydelig for Masserne. Det er værd at standse ved, saa meget mere som det giver Anledning til talrige Kommentarer i alle Roms og Italiens Blade.

For at give en Idé om, hvad Paven i dette Øjeblik betyder, saa kort Tid efter sin Tronbestigelse og lige efter de Begivenheder, der saa mægtigt har rystet Europa, vil

¹⁾ Efter at denne Artikel var skrevet har »Berl. Tid.« dog omtalt de to her nævnte Begivenheder.

jeg give Ordet til en Iagttager, som lever paa den modsatte Side af det religiøse Rom, som ikke er Katholik, ja ikke engang Kristen. Jeg mødte ham i Morges i et af Roms eleganteste Kvarterer, hvor den fashionable Verden spadserer. Det er en Bankdirektør, en gammel Romer, der har set og dømt om mange Begivenheder, og som, klog Israelit som han er, betragter og vurderer alt uden nogen Fordom. Saa snart vi kom i Samtale, talte han hverken om Lloyd George eller Tchitcherin, hverken om Genua eller Haag eller Kommunisterne, ikke en Gang om Fascisterne eller Gabriel d'Annunzio; han talte om Paven, om den eukaristiske Kongres og om det Indtryk, som alle virkelig objektive Tilskuere som han har faaet. Og dette Indtryk var en Blanding af Beundring og Forbavselse, af Begejstring og Frygt, som foran et pludseligt og uundgaaeligt Fænomen, som man ikke mere kan afvise, som man ikke kan standse, og hvis Udvikling man ikke kender.

— Der er ingen Tvivl om det, sagde han til mig: det er den største Begivenhed efter Krigen, i hvert Fald dens mest fremtrædende Følge, som man maa regne som Begyndelsen til en ny Æra. God eller daarlig? Lykkelig eller farlig? Alene Fremtiden vil sige os det. Sikkert er det, at det, vi nu har set i Rom, overgaar alt, hvad vi ellers har set, i Paris eller i Washington, i San-Remo eller i Cannes, i Spa eller i Génèves. Thi paa disse forskellige Møder af Nationer med modsatte Idéer havde man Følelsen af at leve i Døgnet og i det tilfældige, man byggede mere eller mindre paa Sand eller højst paa Pæleværk. Her har man Indtrykket af et Værk, der spænder vidt og er forberedt længe, hvis Fundamenter hviler i de svundne Aarhundreder, og hvis Kuppel vil blive fuldført i Fremtiden. Katholicismen har igen hele sin Magt, den er nu Verdens eneste sande Herre, og i Forvirringen af alle andre Forsøg, overfor Bolshevismens fuldstændige Fallit, er den det eneste, som endnu bringer den rystede Menneskeheds forvirrede og urolige Ønsker noget fast og organisk og sikkert. Kirken er i dette Øjeblik mægtigere, end den nogensinde har været.

— Paa Betingelsen af, indvender jeg, at dens egen Sejr ikke faar den til at begaa Fejl.

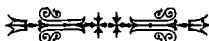
— Den begaar ingen Fejl, kan De være sikker paa, thi den har lært for Fremtiden og er forandret ved sin lange Prøvelse. Hvor alle disse Folk er Herrer over sig selv. Har De set det? Hvor de forstaar at føre sig og at beherske sig, det eneste nødvendige for at kunne føre og beherske andre! Hvor de passer paa ikke at støde nogen eller noget, i den tavse Forberedelse til denne mægtige Sukces, de nu bærer hjem? Hvor de har forstaaet at faa deres Sejr aner-

kendt, uden at man offentligt mærker det! Med hvilken Klogskab har de forstaaet at afvæbne deres Fjender og forføre de ligegyldige! Der er ingen Tvivl om, at i vort Europa, hvor de skiftende Herrer strides, og hvor det omstridte Herredømme varer nogle Maaneder eller Dage, der bliver den Hellige Stol, hvis den vil, Verdens virkelige moralske Herre.

— Saaledes talte om den romerske Kirke en Mand af en anden Religion. Man kan følgelig tænke, i hvilken Tone Katholikerne taler, selv de, der ikke gælder for klerikale. En af vore Kolleger i Rom, en liberal Mand, skrev i disse Dage:

— Naar man kommer til Rom nu, mens en saadan Verdenskongres finder Sted, har man den direkte og umiddelbare Følelse af, at Paven virkelig er den første efter Gud, over Staterne, over Kongerne, over Fædrelandene, over alt, i en Slags overmenneskelig Sfære, og at selv alt Had svinder bort omkring ham. . .

Saaledes er i Almindelighed Pressens Tone, selv i liberale og verdslige Blade, som engang var Organer for en rasende Antiklerikalisme. Man tænker paa dengang, da man paa Campo di Fiori med stort Halløj indviede Giordano Brunos Statue, eller paa dengang, da man ved Vatikanets Vinduer raabte: Leve Ferrer! Hvilken umaadelig Forandring er der dog sket!«

Er det ikke noget for os?

For nogen Tid siden fik jeg Kendskab til en lille Piece, skrevet af den kendte belgiske Moral-Theolog Salsmans S. J. Piecen handlede om Religions-Studiekredse, og efter Læsningen stillede jeg mig det Spørgsmaal: Var det ikke noget for os danske Katholikker, ikke alene for dem i Byen, men frem for alt for de katholske Elementer i den danske Landbefolkning?

Hvad forstaaes der egentlig ved en Religions-Studiekreds, som man har dem i Udlandet, i Særdeleshed i Belgien, Holland og Kanada?

Studiekredsene tager ikke paa Forhaand Sigte paa lærde Mænd eller theologiske Fagmænd, nej, først og fremmest tager de sig af Ikke-Fagmænd, Folk fra alle Stænder i By og paa Land, enhver, der har Interesse for

forøget Viden om vor hl. Religion. Vi kan alle være med deri, alle vi Bønder paa Landet. Der samles en lille Kreds paa højst 10 Medlemmer, maaske helst af samme Samfundslag, og begyndende fra det, der i Forvejen kendes til vor hl. Religion, prøver man at forøge sin Kundskab i familiært Samvær under Ledelse af en Præst eller en af ham dertil beskikket Person. Der holdes paa den mest ligefremme Maade en meget kort Undervisning, og saa begynder Diskussionen om det underviste, saaledes at Medlemmerne ikke alene er klare over, hvad der blev lært dem, men samtidig lærer at forsvare sig udenfor Kredsen. — Vilde en saadan Kreds ikke kunne gavne os danske Katholikker i Byen — men i Særdeleshed paa Landet?

Der er ganske sikkert en hel Del Katholikker, der gerne vilde forøge deres Viden om deres Kirke og dermed beslægtede Spørgsmaal. Mangen dansk Katholik har ikke haft den Lykke at kunne gaa i katholsk Skole, og deres Kendskab til Religionen er ikke større end den, der kan blive bibragt dem i deres ugentlige Religionsundervisning, som de fik af Præsten 2—3 Aar før deres første hl. Kommunion. I samme Forhold befinder sig paa Landet de mange hundrede Konvertitter, som man regner altfor lidt med, men som vor nylig afdøde Biskop netop ventede meget af. Der er ogsaa et gammelt Ord, der siger, at Landbefolkningen er Kernen i det danske Folk. Vi Konvertitter kunde jo umulig faa den samme Undervisning paa et Aar som de, der gik i Aarevis i en katholsk Skole, og derfor vilde vi have Nytte af en Studiekreds.

Maaske vilde ogsaa nogle af dem, der gik i katholsk Skole, bede om lidt Betænkningstid, hvis man vilde gøre dem et Spørgsmaal, som de i deres Skoletid altid vilde have kunnet besvare; noget svedes altid ud, undertiden meget, alt medens Tiden ruller. Jo mere man lærer sin Religion at kende, des mere holder man af den; kender man kun lidt til den, bliver man ligegyldig dermed, og tilsidst bliver den slet ingenting eller i hvert Fald ikke det, den skulde være for os. Naar man sidder godt fast i Sadlen, falder man ikke let af.

Heller ikke kan man i en katholsk Skole naa at lære alt, mange Spørgsmaal dukker senere frem, sociale Spørgsmaal, Kirkens Stilling til forskellige Samfund, Ægteskabet osv., for ikke at tale om de forskellige Indvendinger, der gøres os Katholikker paa historisk Omraade.

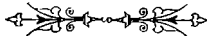
Hvor vil vi kunne genopfriske, fornye, forøge al den Kendskab til vor hl. Religion! Ganske vist har vi hver eneste Søndag vor Religionsundervisning fra Prædikestolen, og selv om Undervisningen ingen Steder bliver saa

grundigt holdt som af vore Præster, er det dog umuligt, at alle Spørgsmaal bliver helt udtømt. Heldigvis stilles der i Kirken ingen Spørgsmaal, men deraf følger ikke, at alle forlader Kirken uden Spørgsmaalstegn i Hovedet.

Saa Højskolemøder — ganske udmærkede, men er de altid familiære nok til, at selv den mest dristige, som er til Stede, vil fremsætte sine Spørgsmaal for Foredragsholderen, og er der altid tilstrækkelig personlig Forbindelse mellem Foredragsholderen og de oftest talrige Tilhørere, saaledes at der ikke gaar for meget tabt?

Havde vi bare nogle af de her omtalte Studiekredse, saa vilde mangen en stakkels Provinspræst ikke staa saa fortvivlet overfor den Opgave, han har, at udbrede Troen ikke alene i Byen, men ogsaa i det store Opland, der i Almindelighed er betroet til hans præstelige Omsorg. Mænd og Kvinder, som er uddannede under hans Ledelse i Studiekredsen, vilde hurtigt vise sig at være et Hjælpekorps til hans apostoliske Gerning.

En Bonde fra Studiekredsen i Maribo.

Katholsk Klubs Arbejdsanvisningsbureau.

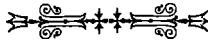
Nu da den betydningsfulde Tid for saavel Arbejdsgiver som Arbejder, særlig indenfor Landbruget, nærmer sig, da Opsigelser og Antagelser finder Sted, vilde jeg gerne henlede Opmærksomheden paa Katholsk Klubs Arbejdsanvisningsbureau. Landarbejdernes Kontrakter er som Regel gældende med en Opsigelse af 3 Maaneders Varsel fra en af Siderne til en Skiftedag 1ste Maj eller 1ste November; og den Arbejdsgiver, som ønsker gode Arbejdere, og den Arbejder, som ønsker en god Principal, er gerne den første til at søge, derfor vilde jeg bede de Herrer Arbejdsgivere om at indsende Deres Tilbud i god Tid. Det er jo ikke morsomt for en Familjeforsørger i disse arbejdsløse og boligknappe Tider den 1ste November at staa uden Arbejde, uden Tag over Hovedet. Særlig her paa Lolland-Falster bestaar den katholske Menighed udelukkende af Landarbejdere, som er beskæftigede hos protestantiske Principaler, og jeg tror, at mange af os Arbejdere kunde ønske en katholsk Principal. Iblandt de mange katholske Arbejdere herovre er der mange Fodermestre og Kreaturpassere, som har ondt ved at faa blot

een Søndag om Maaneden fri og derfor i høj Grad maa forsømme Kirken og den katholske Religions Pligter. Grunden til, at den katholske Menighed her hovedsagelig bestaar af Arbejdere, er de mange Ægteskaber mellem dansk Mand og polsk Kvinde. Heldigvis svigter disse Kvinder ikke deres Tro; hvorimod mange af Mændene gaar over til den katholske Religion.

Haabende disse Linier maatte bidrage til et godt Samarbejde mellem katholske Arbejdsgivere og Arbejdere.

Skovagergaard pr. Aunede.

Carl Christiansen,
Fodermester.

Børnesagskongressen.

De danske katholske Børn fra Landet.

Kongressen vil blive afholdt i Roskilde Tirsdag den 25. Juli. Kongressens Formaal er grundigt at drøfte Spørgsmaalet, hvorledes man kan hjælpe Forældrene i at sikre de danske katholske Børn en religiøs Opdragelse, og Oprettelse af en organiseret Hjælpeaktion.

Hans Højærværdighed Provikaren indleder med »Spørgsmaalets Omfang og Vigtighed.«

Derefter vil der blive drøftet:

- a) Hvilke Midler kan føre til Spørgsmaalets Løsning?
- b) Hvilke Midler er for Øjeblikket praktisk brugbare?
- c) Hvad bør vore Bestræbelser være for Fremtiden?
- d) Hvorledes kan Hjælpeaktionen organiseres?
- e) Eventuelt.

Enhver Katholik, der kan, bør overvære Kongressen, alene for at faa Øjnene op for Spørgsmaalets uhyre Vigtighed.

Kongressen aabnes med en Messe til den Helligaand Kl. 9¹/₄.

Derefter begynder Møderne i Forsamlingsalen. Eventuelle Forslag bedes offentliggjort i Ugebladet eller tilstillet Undertegnede inden den 22. Juli.

Alle er velkomne.

Pater A. Smitz.
Nakskov.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Elisabethsøstrene har solgt deres Ejendom i Dyvekes Allé paa Amager og er allerede flyttet derfra. Søstrene har nemlig begyndt en Virksomhed som Sygeplejersker i Næstved, og de har ikke Kræfter nok til saa at føre Arbejdet i Dyvekes Allé videre.

Aalborg. Søndag d. 2. Juli holdt Hs. Højærværdighed Provikaren Firmelse i Aalborg. Ialt modtog 56 Menighedsmedlemmer, voksne og Børn, det hellige Sakramente. Blandt Firmanderne var der ogsaa en Del Polakker.

Haderslev. Efter en for nylig foretagen Opgørelse udgør Katholikkernes Antal i Nordslesvig ialt 1130 Medlemmer. Deraf findes 220 alene i Haderslev By, hvor som bekendt den eneste katolske Kirke i Nordslesvig er opført.

— Den katolske Klokke ankom i Morges (d. 6. Juli) fra de Smith'ske Jernstøberier i Aalborg her til Byen og vil blive ophængt i Løbet af Dagen af Firmaet Dohrendorff i Allégade. Det er kun c. 14 Dage siden, at den katolske Præst var i Aalborg for at foretage Indvielsen ved Klokkens Støbning, saa her kan man tale om hurtig Ekspedition. Den skal ringe for første Gang Søndag den 9. Juli, til Højmessen.

Czeko-Slovakiet. Katholikkerne i dette Land, der jo er blevet meget omtalt paa Grund af det Forsøg paa Skisma, der har fundet Sted, benyttede Christi Legems Fest til at vise deres Sindelag. Over hele Landet fandt der store Processioner Sted. I selve Hovedstaden Prag bar Kardinalen Sakramentet, og to Ministre deltog i Processionen; paa et stort Torv var Hovedalteret rejst. De store Slag, der er rettet mod Kirken i Czeko-Slovakiet, synes stedse mere at have en fuldstændig Fornøelse af det katolske Liv til Følge.

Katolsk Boghandel Stenosgade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-6 Til.
Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalies

Alle Bidrag til **Motorcyklefondet** bedes indbetalt paa

Postkonto 1471 Det Apostoliske Vikariat.

Ligeledes bedes alle Pengeforsendelser til Vikariatet foretaget paa denne Maade.

*For dem, der ønsker at stifte Bekendtskab med den katolske Kirkes Lære, ligesom for dem, der ønsker at genopfriske deres Kundskaber om Religionen, afholder jeg efter den Maalestok, der er den almindelige ved Konvertitundervisning, hver **Torsdag Aften Kl. 8** Gennemgang af Troslæren Undervisningen foregaar i **Forsamlingsværelset, Bredgade 64** (Indgang gennem den lange, smalle Gaard og opad Trappen til 1. Sal). Alle er velkomne. **Jakob Olrik, Præst.***

Til en ny Kirke i Helsingør.

Da Baron og Baronesse Rosenkrantz-Charisius har testamenteret en betydelig Sum Penge til at bygge en Kirke for i Helsingør, haaber vi i en nær Fremtid at kunne begynde paa Arbejdet. Vi har længe trængt haardt til en Kirke, thi vort Kapel er altfor lille, især om Sommeren, hvor det hver Søndag er overfyldt. Men nu, hvor vi endelig staar ved Maalet og har Udsigt til at opnaa en Kirke, der gerne skulde blive saa smuk som muligt, maa vi indtrængende bede om Hjælp, da de Pengemidler, vi raader over, ikke slaar til i disse dyre Tider. Alle Bidrag modtages med Taknemmelighed og bedes sendt til Præsterne i Helsingør, Nygade 8, eller Ugebladets Redaktør, Pastor Bernhard Jensen, Boyesgade 8³.

Kollekt for (Propagation de la Foi) Hedningemissionen paa Christi Himmelfartsdag.

Aakirkeby.....	43.00	Tilbedelseskirken.....	24.00
Aalborg.....	14.15	Østerbro.....	5.80
Aarhus.....	53.40	Køge.....	10.00
Esbjerg.....	12.00	Maribo.....	21.00
Fredericia.....	25.00	Nakskov.....	16.90
Haderslev.....	3.50	Nyborg.....	6.00
Helsingør.....	18.91	Nykøbing F.....	30.50
Holbæk.....	6.40	Næstved.....	10.00
Horsens.....	20.00	Odense.....	25.00
Hørsholm.....	7.40	Randers.....	13.23
Kolding.....	8.89	Ringsted.....	6.35
København:		Roskilde.....	21.50
St. Ansgar.....	122.10	Rønne.....	3.25
Rosenkranskirken.....	34.00	Silkeborg.....	5.00
St. Anna.....	33.00	Slagelse.....	13.34
St. Andreas.....	65.01	Svendborg.....	12.10
Sakramentskirken.....	43.23	Vejle.....	17.50
St. Knud.....	00.00		
St. Josef.....	29.17		
Jesu Hjerte.....	95.74		
Immaculata.....	28.25		
		Ialt: 904.52	
		København, d. 30. Juni 1922.	
		Det Apostoliske Vikariat.	

Sankt Knuds Feriekoloni.

4. Fortegnelse over indkomne Bidrag:

Vincentforeningen Amager.....	—	20,—
Busse.....	—	5,—
Portneren i Stenosg.....	—	19,—
		Kr. 44,00
Tidligere indkommet.....	—	475,98
		Kr. 519,98

Bidrag bedes fremdeles sendt til:

St. Josefssøstrene, Østerbrogade 7 C.,
 » » Frederiksberg Allé 15—17,
 » » Griffenfeldtsgade 44,
 Portneren i Stenosgade.

Skulde nogen være villig til at tage en lille Pige i Ferien, bedes det venligst meddelt undertegnede. *Martha Hansen,*
 Boyesgade 7⁵, Kbh. V.

Kirkelig Kalender.

16. Juli. 6. Søndag ef. Pintse.	23. Juli. 7. Søndag ef. Pintse.
17. — M. Alexius, Bekender.	24. — M. Vigilie.
18. — Ti. Kamillus af Lellis, Bekender.	25. — Ti. Jakob den Ældre, Apostel.
19. — O. Vincents af Paul, Bekender.	26. — O. Anna, Jomfru Marias Moder.
20. — To. Hieronymus Æmiliani, Bekender.	27. — To. Pantalcon, Martyr.
21. — F. Praxedes, Jomfru.	28. — F. Nazarius og Fæller, Martyrer.
22. — L. Maria Magdalene, den bodfærdige.	29. — L. Kong Olaf, Martyr.

Maria-Kongregationen for Mænd afholder Fælleskommunion i Jesu Hjerte Kirke Søndag den 16. ds. Kl. 8^{1/2}.

Katholsk Forening „Absalon“

Mandag 17. Juli Kl. 6 Aften Mødested Pileallé 16. Aftensmad medbringes. Besøgende er velkomne.

Søndag den 23. Juli Sommerfest i Café Columbus' Have og Sal Kl. 5—1; forskellige Forlystelser, Tombola, Dans. — Billetter faas hos Bestyrelsen.

Vincentskonferensernes 3. Generalmøde (Sommermødet)

afholdes Søndag den 23. Juli Kl. 5 i St. Andreas Præstegaard, Ordrup. Alle aktive og passive Medlemmer indbydes.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Arkivar F. J. West, Ordrupvej 96², Charlottenlund.

Jesu Hjertes Budbringer. Juli—August 1922. Indhold: Det undergørende Krucifiks i Limpias. — Eukaristiske Aforismer. — En Perle paa den asketiske Literaturs Omraade. — Foran Tabernaklet. — Bønnens Apostolat. — Gemma Galgani. — Den eukaristiske Kongres i Rom. — Det ny Ridderskab. — Vor Spørgekasse. — **Børnenes Budbringer:** Den niende Jesu-Hjerte-Fredag. — Bernadette. — En Martyr for Korset.

Credo. Juli 1922. Indhold: Gammal medeltidssvensk predikan. — Som det var i begyndelsen. — Tag og läs. Om Sveriges medeltida litteratur. — Svenska medeltidsrim. — En klassisk bild från Sveriges medeltid. — Knud Konge. — Credos Böcker. — Från Credos torn. — August Strindberg om katolicismen II. — Våra katolska hem. — Från våra församlingar och föreläsningar. — Kyrklig Kalender.

Folk uden Børn søger snarest stort tomt **Kvistværelse** eller lille **Lejlighed**, eventuelt mod Rengøring. Billet mrk: »Lejlighed« til Bladets Ekspedition.

Katholsk Højskole

afholder et **8 Dages Kursus** paa Vallø Højskole den 2.—9. August. Prisen bliver 30 Kroner pr. Deltager. Indmeldelser modtages af Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8³, Tlf.: Vester 7515.

FREMMEDESPROGTRYKKERIE »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5-7
Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.
Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 30.

Søndag den 23. Juli.

1922.

INDHOLD: Den evige Stad. — Katholske Landes Kultur. — Erindringer om Baronesse Stampe. — Katholsk international Forening til Værn for unge Piger. — Lidt om afdøde Biskop Johannes von Euch. — Kirkeaarets Herlighed — men ingen Messebog . . .! — Perosis Tilstand. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Roskilde. Nykøbing F. Norge. — Rettelse. — Avertissementer.

Den evige Stad.

I »Holbæk Amts Venstreblad« for 21. Juni har Kap-
tajn Beyer skrevet følgende lille Indlæg i en Diskussion
om »Den evige Stad«:

Hr. Redaktør Bernilds sympatiske Artikel af 15. ds.
opfordrer ikke til at gaa i Detailler. Jeg vil blot pro-
testere mod den »Kendsgerning, at Folkeoplysningen i
katolske Lande staar lavt«.

Sagen er dels et Friheds-, dels et klimatisk Spørgs-
maal. Mønsterværdig Folkeoplysning findes i Forbunds-
republikken Schweiz's katolske Stater (Kantoner) og i
Republikken Bayern. Frankrig og Belgien kommer godt
med. I det ¹¹/₁₂ protestantiske England og i det godt ¹/₂
protestantiske Holland er den almindelige Skolepligt af
forholdsvis ny Datum. . . .

Til Slut et Billede:

For 1900 Aar siden rejstes paa en Klippe (Petrus) en
Kirke. De første 12, der sluttede sig til den, tjente som
Præster og Missionærer i ugift Stand. Alt havde de forladt.

Saaledes som Hensigten var, samlede alle Slægter, alle Racer i dette Hus, tjente dets Herre, priste hans Moder, som han havde æret og adlydt i 30 Aar, og ærede hans trofaste Tjenere. Man samlede Billederne af dem i hans Hus og smykkede dem, som vi i det verdslige Liv hædrer vore store Mænd og Kvinder ved at pynte deres Statuer, Billeder og Grave.

Dog ikke Billederne alene findes i Kirken. Under dens Hvælvinger lever stadig de gode Tjenere i De helliges Samfund. Nu som før beder de for dem, der knæler paa Gulvet.

I dette, alle Folkeslags ældgamle Hjem fejres daglig den samme Gudstjeneste som i de ældste Tider i Katakomberne. De ærværdige, tankevækkende Ceremonier, den smukke, talende Symbolik, Musikken, Sangen, Kunsten — alt skønt og rigt, som kristen Begejstring og menneskelig Aand og Snille i 1900 Aar har frembragt, tjener til der at lovprise ham, som i Brødets Skikkelse personlig er til Stede i Alteret, bag den røde Lampe — Midtpunktet — Maalet —

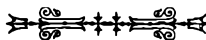
— — —

Der gik 1500 Aar. Da blev nogle af de Familier, som havde Bårneret i det gamle Hjem, lukket ude. De strengeste Straffe sattes for dem, der vilde vende tilbage. Et aandeligt Stavnsbaand lagdes paa disse Slægter og deres Efterkommere. — I Ly af dette Stavnsbaand groede op en broget Grøde af Sladder om Moderhuset. Den moderne Historieforskning — Troels Lund, Møllerup, A. D. Jørgensen, Dr. phil. Johs. Lindbæk, Dr. phil. I. P. Jacobsen o. a. har luget.

Det legemlige Stavnsbaand, der senere blev lagt paa Bønderne, var forlængst løst. I 50 Aar havde Støtten paa Vesterbro vidnet om Glæden over denne Befrielse, da Aandens lange Stavnsbaand endelig brast den 5. Juni 1849.

Men Virkningerne af 300 Aars Tyranni mærkes længe.

Næsten $\frac{3}{4}$ Aarhundrede senere stod Mennesker af den i 1536 udelukkede Familie paa det gamle Slægtshus's Tærskel. De saa deres Forfædres Skikke, men de forstod dem ikke, og saa spurgte de — hinanden (!).

Katholske Landes Kultur.

I Tilslutning til den Artikel om ovenstaaende Emne, som Frk. Ellen Bohn-Jespersen skrev i forrige Nummer af Ugebladet, vil det vist interessere Læserne at gøre Bekendtskab med et Par Indlæg, der omhandler det samme. De er skrevet af to kendte Katholikker, Baronesse *E. Rosenørn-Lehn* og Kaptajn *A. F. Beyer*, og er netop fremkaldt af den velkendte Paastand om Manglen paa Kultur i katholske Lande. Vi gengiver først Baronessens Artikel, der fandtes i »Roskilde Dagblad« den 30. Juni under Titlen »*Hr. Jensen-Darup og den ,sorte' Kristendom*«:

I den ellers saa fornøjelige Artikel om Rom, skrevet af Fabrikant Jensen-Darup i Roskilde Dagblad for 26. Juni, har der desværre indsneget sig nogle ubetænksomme Ord, som den elskværdige Forfatter sikkert ikke vilde have skrevet, dersom han havde haft et nærmere Kendskab til Forholdene. Men Hr. J.-D. fortæller selv, at han kun har været tre Dage i Rom — paa den Tid er det selvsagt ganske umuligt at danne sig et Begreb og udtale en blot tilnærmelsesvis retfærdig Dom om den nitten Aarhundreder gamle katholske Kultur, som man, maaske for første Gang, dér møder.

Jeg har boet en længere Aarrække i Italien, bl. a. ogsaa i Rom, og kender det, som Hr. J.-D. med et Strøg af Romantik kalder »den sorte Kristendom«, ret nøje; hvis det er paa Grund af, at de katholske Præster bærer sort Kjole, at den katholske Kirke (= den almindelige Kirke) skal kaldes sort, saa synes det mig, at den lutherske Kirke kan gøre Krav paa samme Betegnelse — dens Præster bærer dog ogsaa sort Kjole, dens Diakonisser ligesaa, medens mangfoldige af de katholske Nonner bærer Dragter af andre Farver, f. Eks. hvide, violblaa, ja, endog grønne, og de mandlige Elever ved de »sorte Skoler«, som Hr. J.-D. har saa ondt af, kan man se i blaa eller, som Germanicum, i højroede Kjoler.

Men Hr. J.-D. har ikke paa sit korte Besøg haft Lejlighed til at sætte sig ind i denne blot rent ydre Side af Sagen — hvor meget mindre da i Sagens Kærne! Havde han det, vilde han ganske have kunnet spare sig sin saa velmente Beklagelse af de stakkels Børn i disse slemme »sorte Skoler«. Hr. J.-D. ved aabenbart ikke, at Masser af disse Børn slet ikke opdrages med den gejstlige Stand for Øje;

jeg har selv en Søsterdatter, som har faaet sin Opdragelse i en saadan Skole, og som nu er en lykkelig Moder til et halvt Dusin glade, smaa Italienerne, hvoraf de ældste allerede slider de sorte Skolers Bænke med godt Humør og do. Udbytte; den største af Drengene gaar endog i de »fæle« Jesuitters Skole uden dog i mindste Maade at tænke paa at blive Præst.

Pigerne i Klosterskolerne opdrages aldrig med nogen bestemt Hensigt om, at de skal blive Nonner; føler de efter endt Skolegang eller senere hen Kald til at vie deres Liv til Gud, staar det dem naturligvis frit for at gøre det. Hvad de Drengene angaar, som uddannes til Præster, da har de deres fulde Frihed til at trække sig tilbage og slaa ind paa andre Livsbaner, indtil de (ca. i 21 Aars Alderen) modtager Subdiakonvielsen; her i Danmark er de unge som bekendt myndige over deres Person med 18 Aar, hvilket vel maa forudsætte, at de i den Alder menes at være i Stand til at vælge deres Livsstilling — saa de 21 Aar kan næppe siges at være et særligt tidligt Tidspunkt for et saadant Valg.

Men det er nok egentlig ikke den sorte Kjole, men det, der efter Hr. J.-D.'s Formening »skjules« under den, som han er saa mørkerød for. Han sparer ikke paa Udtrykkene: »Lediggang, Tiggeri og Følgesvendene til de to« og saa »Paatagethed« — det hele former sig til et »Væsen eller rettere Uvæsen«, som er Skyld i Folkets Uvidenhed — uha, uha! det maa være slemt at se saa mange Spøgelser ved højlys Dag! Da Hr. J.-D. gæstede Katakomberne, var han dog paa det rene med, at han manglede de fornødne Forkundskaber for rigtigt at fatte, hvad han saa — det havde været heldigt, om han ærligt havde indrømmet, at han overfor det levende Liv i den katholske Verdens Hovedstad (thi kun paa Grund af sin Katholicitet er Rom Verdens Hovedstad) stod mindst lige saa blottet for Forkundskaber.

Lad os begynde med »Folkets Uvidenhed«. Ja, der er i Italien et meget større Antal Mennesker, som ikke kan læse og skrive, end i Danmark; men derfor kan man ikke frakende Folket en betydelig Viden, hver enkelt paa sit Omraade. Intet Steds i de forskellige Lande, i hvilke jeg har opholdt mig, har jeg truffet Haandværkere med en saa fint kultiveret Fagviden og en saa genial Dygtighed, og det er ikke undtagelsesvis, men gennemgaaende. At de saa ikke véd, at der er et Land, der hedder Danmark, er dog ret underordnet — jeg har ogsaa kendt en udmærket dygtig Kokkepige, der, skøndt født i Kalundborg, ikke vidste, hvad Storebælt var for noget. Det er imidlertid pudsigt, at Hr. J.-D., som netop i Rom har set det myldre med

kirkelige Skoler, falder paa at beskyldte Kirken for at holde Folket i Uvidenhed.

Den katholske Kirke, der er den samme i Dag som for 19 Aarhundreder siden og forfølger de samme Maal, den er først og fremmest en stor Lærestalt. Overalt, hvor den kommer frem, er Skolen og Folkets Oplysning en af dens Hovedopgaver. Hvem er det, der har undervist og civiliseret Europas Befolkning fra Syd til Nord og fra Øst til Vest, den Gang Folkevandringernes Ragnarokstid var gaaet hen over det? Det er den katholske Kirke med sine Klosterskoler og Sogneskoler og Katedralskoler og senere med sine Universiteter.

Det var den katholske Kirke, der bevarede de klassiske Sprog og de klassiske Forfatteres Værker for senere Tider, ligesom det var den, der samlede og bevarede Biblen for os. Bilder man sig ind, at dens »Sortekjoler« lever i Lediggang, saa tager man højlig Fejl — tror man f. Eks. at det har været gennem Lediggang, at Pius XI har lært at beberske ca. 30 forskellige Sprog? Hans Arbejdsdag varer fra 7 Morgen til Midnat; i den Tid nyder han kun et lille Morgenmaaltid (en Kop Mælkekaffe med lidt Brød til) og et tarveligt Middagsmaaltid Kl. 2; Kl. 12 Midnat læser han den hellige Messe, og Kl. 1 gaar han til Ro. Som hans Liv former sig mangfoldige Præsters Liv, selv om de ikke staar paa en slet saa fremskudt Post; afdøde Mgr. von Euchs Arbejdsdag var ikke væsentlig anderledes, kun at han læste sin Messe om Morgen i Stedet for ved Midnat.

Hvad Geografien og Sprogvidenskaben skylder de katholske Missionærer, der som Pionerer er trængt frem til ukendte Egne og Folkestammer, lader sig vanskeligt beregne. Opfindelserne skylder ogsaa de flittige og ihærdige »Sortekjoler« mangen en Sejr, f. Eks. var det en Jesuiterpræst, Francesco Lana fra Brescia i Italien, der allerede i det 17. Aarhundrede opfandt Konstruktioner af Luftskebe, der, selv om de ikke kom til Udførelse, har øvet en væsentlig Indflydelse paa hans Efterfølgere paa dette Omraade. En anden Jesuiterpræst, Angelo Secchi, ligeledes Italiener, opfandt i forrige Aarhundrede Meteorografen, et Apparat, hvormed man kan maale Luftrykket, Temperaturen, Regnfaldet, Vindstyrken og Luftens forholdsvis Fugtighed. Apparatet vakte Opsigt paa Pariserudstillingen i 1867 og indbragte sin Opfinder den store Guldmedalje og Æreslegionens Hæderstegn. Ogsaa som Astronom var Pater Secchi en fremragende og en flittig Videnskabsmand. Han katalogiserede saaledes ca. 10,000 Dobbeltstjerner. Hans Opdagelse af, at Fiksstjernerne ifølge deres fysikemiske Natur kan klassificeres i nogle faa Grupper, er af lige saa stor Betydning som Newtons Opdagelse af Tyngdeloven.

Den fører nemlig til det Resultat, at der imellem Stjernerne er en Grads- og Rangsforordning, en Udvikling som i alle andre af Naturens Love. Verdensaltets Enhed bevises her ud fra.

Ja, dette er kun et Par Stikprøver, taget paa maa og faa; men de giver dog vist et ganske godt Indblik i den forskrækkelige »sorte« Lediggang.

Hvad »Tiggeriet« angaar, saa maa jeg tilstaa, at jeg aldrig i Italien har set Tiggeri sat i System som i vort eget kære Fædreland med dets snart berømte »Dage«, foruden mange andre Former. I Assisi kom der ganske vist en gammel Lægbroder hver Lørdag med en Sæk paa Ryggen og bad om Ugens Levninger af Brød til de blinde og døvstumme Børn, som Patrene i hans Kloster forsørgede og opdrog; Penge bad han aldrig om. Det er egentlig det eneste Eksempel paa »sort« Tiggeri, jeg i alle de Aar, jeg har boet i Italien, har oplevet.

Noget andet er, at »Gud elsker en glad Giver«, og at Katholikkerne gerne og frivilligt giver til deres Kirkes Vedligeholdelse, til Gudstjenesternes Omkostninger, til de talløse Barmhertighedsarbejder, som Præster og Søstre udfører, og til disses Livsophold, saa de med friere Hænder kan varetage de aandelige Tarv.

Jeg vilde ønske Hr. J.-D., at han, naar han næste Gang kommer til Rom, maatte lære »Sortekjolerne« at kende paa nærmere Hold — han vilde da se, at de slet ikke er fantastiske Spøgelsesfigurer, men Folk med et ganske jævnt og ligefremt Væsen, uden al »Paatagethed«, og med et glad og menneskevenligt Sind.

Kaptajn Beyers Artikel har Overskriften »Den evige Stad« og fandtes i »Holbæk Amts Venstreblad« den 12. Juni:

Til den interessante, i flere Retninger belærende Artikel, Hr. H. Bernild har skrevet i »Holbæk Amts Venstreblad«, tillader jeg mig at føje nogle supplerende Oplysninger.

Hr. B. klager over, at Romerne ikke har været »slemme til at bevare« — »til Tider har de baaret sig ad som rene Vandaler«, og giver i den Forbindelse Gejstligheden et Hib. I Virkeligheden er det den katholske Kirke, der har bevaret de Oldtidsrester, som endnu findes.

Hvordan har vi baaret os ad i Danmark? Som rene Vandaler. Ødelagt eller overkalket Kalkmalerier og andre Kunstværker i vore gamle Kirker, omsmeltet eller solgt de hellige Kar, misrøgtet og mishandlet Kirkebygningerne, nedbrudt ca. $\frac{1}{3}$ (ca. 1000) af Landets Kirker fra den

gamle danske Kirkes (den katholskes) Tid. Jfr. Historikeren, Kommunal lærer Albert Thomsens Meddelelser om Holbæks Kirker.

Rom har ca. 400 Kirker. Holbæk har haft forholdsvis lige saa mange. En Del af sine har Rom i sin Egenskab af aandeligt Midtpunkt for de ca. 316 Millioner romerske Katholikker. De mange gamle og unge Ordenssamfund og Kongregationer har deres Hovedsæde og egne Kirker der. Dertil kommer Sognekirkerne, Klosterkirkerne og andre Kirker.

»Gejstligheden holder Befolkningen nede i Uvidenhed, og Almuens Kundskaber staar i omvendt Forhold til Munkenes store Tal,« skriver Hr. B. Det er ikke rigtigt. Undervisningen blev i 1870 frataget Gejstligheden og har siden været Statsopgave — ganske som i Danmark.

Kun faa Munke har jeg set i Rom og andre italienske Byer.

I Rom møder man derimod mange theologiske Studenter af alle Jordens Nationer og Racer. De bærer en Slags Ordensdragt. Hr. B. har maaske taget dem for Munke.

Hr. B. slutter med: »— navnlig i Rom synes jeg, at man faar et stærkt Indtryk af den katholske Kirkes Udvendighed.« — — Lad os tænke os, at en italiensk Turist efter et Besøg i København vilde dømme ligesaa forhastet. Han vilde da skrive f. Eks. saaledes: »Navnlig i København synes jeg, at man faar et stærkt Indtryk af ikke at være i et kristent Land. Kirkerne er kun aabne paa Søndag og Helligdage i Gudstjenestetiden. Under Gudstjenesten ingen Tegn paa Andagt. Folk knæler ikke, beder tilsyneladende heller ikke. Gudstjenesten kaldes Højmesse, men der foregaar intet, som ligner den hellige Messe!« Hvilket Billede af det smukke Kristenliv, der findes baade i København og andre Steder indenfor den lutherske Statskirke i Danmark!

Den anderledestroende, der fuld af Fordomme og med mangelfuld Viden om vore Fædres Tro besøger katholske Lande, bør dømme om Apostelkirken ligesaa forsigtigt som Thorvaldsen om Rom. Thi selvfølgelig kan man ikke som flygtig Turist, uden Kendskab til Sprog og Skikke, sætte sig ind i et fremmed Folks Viden og Tro. Men man tager aldrig fejl, naar man tænker og taler med Taknemmelighed, Pietet og Ærbødighed om den Kirke, der skænkede os Kristendommen ved Ansgar, Danmarks Størhedsperiode ved Absalon, Middelalderens rige, romanske Kulturpaavirkning og vort nationale Enhedsmærke Dannebrog, og som prædikede Evangeliet paa Modersmaalet for vore Forfædre i 700 Aar.

Erindringer om Baronesse Stampe.

Da jeg i en Artikel i »Nordisk Ugeblad« har sét, at man beklager ikke at vide noget om Lehnbaronesse Stampe-Charisius's Liv før hendes Konversion — og om denne — har jeg ment, at følgende muligen kunde være af Interesse. En af vore Slægtninge — fra fædrene Side beslægtet med Baronen og Grundtvigianer som han, har ofte fortalt et og andet om Baronessen, før der endnu var Tale om Katholicisme — æret og elsket som hun i høj Grad var.

Som ganske ung vilde Forældrene bortgifte hende; men hun erklærede bestemt, at hun kun vilde ægte en Mand, der havde ganske de samme Troesanskuelser som hun, altsaa hørende til den grundtvigianske Retning. Menigheden var kun lille, det var ikke let at træffe en Mand af hendes Stand. — Gud havde i sin Visdom forudbestemt Baron Holger Stampe til hendes Livsledsager. Skønt 20 Aar ældre end hun, antog hun hans Forslag, væsentlig grundet paa sin Overbevisning om, at man kun kan føre et virkelig tæt forenet Liv, naar man deler hinandens Anskuelser i Stort og Smaat.

I de forskellige Artikler om Baronessen har man med Rette fremhævet hendes usædvanlige Begavelse og Egen-skaber. God, gennemdannet, elskværdig og ligefrem som Baronen var, levede de det lykkeligste Ægteskab. Jeg tror ikke, at nogensinde en Skygge i deres ægteskabelige Samliv har stillet sig mellem hende og hendes elskede »Husbond«, som hun altid kaldte ham. Som hun elskede han Kunst og Musik, og hun glædede og opmuntrede ham stadig med sit aandfulde Spil. Hendes Klaverspil var stort anlagt, følelsesfuldt, men uden nogetsomhelst Spor af Sentimentalitet — saaledes som hun i øvrigt selv var.

I Sommermaanederne, som de i en Række af Aar tilbragte paa »Egebæk« ved Snekkersten — et smukt og hyggeligt lille Landsted ved Kysten — der tilhørte Baronessen indtil Ægteparret i 90erne skilte sig derved efter at have taget Ophold paa Nysø — samlede de hver Uge en Aften Fiskerne fra det lille Fiskerleje. De foreløste

dem Evangeliet, fortalte dem opbyggelige Historier, sang Psalmer med dem, forhørte sig om deres Familier, deres Glæder og Sorger, og den lille Aftenunderholdning sluttedes med The og Aftensmad.

En stor Sorg var det for Baronen og Baronessen, at Gud ikke skænkede dem Børn, begge følte sig saa stærkt tiltrukne af Ungdommen; og det var dem saa meget mere føleligt, som Baronens Broder, Lehnsbaron Stampe-Stampenburg, ikke efterlod sig mandlige Arvinger; Godset skulde efter dennes Død tilfalde Baron Holger Stampe, og hvis heller ikke han havde mandlige Efterkommere, vilde det gaa over til den ikke-adelige Linie. Det Nysø, der havde set og huset saa mange store Aander og Kunstnere, særligt Thorvaldsen. De Skatte, denne har efterladt sig, skyldes i høj Grad Baronens Moder, Lehnsbaronesse Yonna Stampe, der idelig og utrættelig opmuntrede og stimulerede Thorvaldsen.

I 1882 skulde der i Genf afholdes en international Kongres af Foreningen mod lovbeskyttet Usædelighed, i hvilken Baronessen øvede en ivrig Virksomhed. Hendes Svigerinde Baronesse Isa Stampe — født Østrigerinde og Katholik, bosat i Wien — som ligeledes skulde deltage i Kongressen, havde paataget sig at skaffe hende Værelser i Genf. Baronesse Isa havde med et klart Blik gennemskuet Baronessens retvendte, sandhedselskende Karakter, men uden at tale meget til hende om Katholicisme — iøvrigt havde de grumme ringe Lejlighed til at ses. Kan man alligevel tvivle om, at hendes Bønner forberedte den Konversion, der stod for Døren — og saa uforudset!

Kort før Afrejsen til Genf skrev Baronesse Isa til sin Svigerinde, at hun havde haft ondt ved at finde Logis, da Byen var overfyldt af Kongressister, men at hun i en katholsk Familie havde fundet passende Værelser — hun antog ikke, at det vilde støde hende. Hertil svarede Baronessen, — at hun »aldeles ikke var bange for at bo hos Katholikker.«

Her begynder de Naadens Virkninger, der skulde føre Baronessen saa langt. — I Frankfurt, hvor hun vilde blive nogle Dage, traf hun en Aften ved table d'hôte en katholsk Præst. Samtalen faldt paa den katholske Kirke,

dens Sandhed, dens Storhed og dens Urokkelighed. Efter at Baronessen havde fremført sine egne Paastande, faldt et Lys i hendes Sjæl, og hun følte, at disse ikke var holdbare. I flere Timer fortsattes Underholdningen. Den følgende Dag gentog den sig, og da Baronessen sent den 3die Aften begav sig til sit Værelse, var hun fuldt og fast overbevist om vor hl. Kirkes Sandhed og guddommelige Indstiftelse. Det var Natten til d. 17de Septbr., paa hvilken Dag Kirken fejrer d. hl. Franciskus's Saarmærker. Denne Nat blev fuld af Kamp. Erkende Sandheden og følge den var eet for Baronessen. Men Dagen derpaa skulde hun drage videre til Genf. Hun saa i Aanden, at dersom hun udeblev fra Kongressen, hvor hun skulde forelæse sin vigtige Indberetning, vilde det baade være beklageligt og fremkalde Kritik. Paa den anden Side indsaa hun tydeligt, at den heldbringende Indflydelse, hun følte sig under, og det Lys, der var tændt i hendes Indre, i høj Grad vilde være udsat for — om ikke at slukkes, saa dog at dæmpes — i al den Tummel og Adspredthed, som en langvarig og meget vigtig Kongres vilde føre med sig. Kampen var haard; Baronessen gennemgik Følgerne af begge Eventualiteter. Omsider sejrede hendes klartskuende Aand og hendes uendelig retvendte Sind og højmodige Villieskraft. Hendes Beslutning var tagen.

Den følgende Morgen telegraferede hun til Genf, at en uforudset Hændelse forhindrede hende i at give personligt Møde ved Kongressen, men at hendes Indberetning vilde blive sendt med omgaaende Post. Selv tog hun ufortøvet Vejen til København.

Hun opsøgte straks afdøde Præfekt Grüder og spurgte om, hvorledes hun skulde forholde sig. Som St. Paulus spurgte hun: »Herre, hvad vil Du at jeg skal gøre?« Hun var klar over, at store Vanskeligheder vilde taarne sig op imod hende, fra hendes Familie, hendes Trosfæller og fremfor alt den daværende protestantiske Biskop, der var Familiens Ven. Med sit klare Blik og værdige Handlemaade viste den apostoliske Præfekt hende den Vej, hun skulde følge, og efter hans Raad begyndte hendes Undervisning kort efter. De, som har set Baronesse Stampes Liv og de Frugter, dette har sat, kan maaske vanskeligt forstaa

den Storm, der rejste sig i Anledning af denne saa pludselige Konversion, og den Kritik, hun blev udsat for. Protestanterne fandt hende troløs og letsindig, mange Katholikker mente, at Konvertitter ikke skulde optages saa let efter saa kort en Forberedelse etc. Præfekt Grüder, der hurtigt fattede Baronessens storslaaede, enkle og helstøbte Karakter, veg ikke tilbage for at tillade hende at gøre det afgørende Skridt efter nogle Maaneders omhyggelig Undervisning. Tiden har vist, at han ikke havde taget fejl. Det var da paa Mariæ Ofring, at hun havde den Naade at blive Barn af vor hl. Kirke. Og hvor lykkelig var hun ikke! Med en overvættes Taknemmelighed fejrede hun hvert Aar paa den Dag Mindet derom.

Baronen lagde hende ingen Hindringer i Vejen, hverken for hendes Optagelse i Kirken eller for Udøvelsen af hendes Religion. — Men midt i hendes Lykke, der saa at sige straaede ud fra hende, havde hun en dybtfølt Smerte. 20 Aar tidligere havde hun gjort alt for kun at ægte en Mand, der fuldtud, i Stort og Smaat, delte hendes religiøse Anskuelse, og nu, da Lyset var bleven klarere i hendes Sjæl, var der Punkter — væsentlige Punkter — hvor deres Overbevisning ikke stemmede overens. Baronen ledede ofte Samtalen hen paa religiøse Emner og paa den katolske Kirkes Lære; han diskuterede gerne derom; tidt syntes han at have fattet et eller andet af Kirkens Dogmer, men straks derpaa dukkede nye Paastande op, eller andre af Kirkens Læresætninger forekom ham uforstaaelige. I Begyndelsen talte Baronessen sig varm i disse Diskussioner; senere var det særligt i Bønnen, at hun var paatrængende overfor Ham, der ene kan sige virkومت: Effeta, — hvad enten det gælder Legemets Sanser eller Sjælens Evner.

I 1892(?) havde Ægtefællerne besluttet at tage til Rom, en Rejse, de meget ofte havde foretaget. De havde aftalt at tage over München og direkte til Rom. Aftenen før Afrejsen kom Baronen hjem med Billetterne, men med en hel anden Rejserute, og Ophold i Østrig, Meran og andre Steder. Baronessens Forbavselse var stor. Hun forestillede sin elskede Husbond, at det ikke alene ikke var efter Aftalen, men aldeles ikke nogen praktisk Vej. Baronen gav først nogle Grunde, der ikke var holdbare, men da

han ikke naaede at overbevise hende, sagde han tilsidst, at det ikke blev anderledes, og at han ønskede at tage den Rute. Pludselig fik Baronessen en Følelse af, at der maatte »være noget under«, som man siger, og da hun erindrede, at en katholsk Præst, der havde behaget Baronen overmaade, netop var i Meran, begyndte hun at fatte et lille Haab om, at den nye Rejserute kunde staa i Forbindelse med et Ønske om at besøge denne Præst — skønt Baronen ikke talte derom. Baronessen lod allsaa som intel, og den følgende Dag, drog de sydpaa. Dette Haab skulde blive til Virkelighed og kom i kort Tid til at overgaa Baronessens dristigste Forventninger. Ikke alene besøgte Baronen den omtalte Præst, men han lod sig undervise i vor hl. Kirkes Lære, og før de forlod Meran, blev han optagen i Kirkens Skød. Han indbød selv de Badegæster og Bekendte, han der havde truffet, til at overvære Højtideligheden. — Behøver man at beskrive Baronessens Lykke og Taknemmelighed? Den er ikke vanskelig at forstaa. Baronen levede endnu en Række af Aar, og hvor lykkeligt var ikke deres Samliv! Hvilken Trøst fandt de ikke i deres fælles Overbevisning! Baronen satte sig ganske ind i Menighedens Interesser og Behov, og Ansgariusstiftelsen og Mariahjemmet taler højt om, hvor varmt han følte for alle Tidens Tarv, og om hans store Ædelmodighed til at raade Bod derpaa.

Alt øvrigt Baronesse Stampe vedkommende, er bleven saa smukt og sandt omtalt i Ugebladet og andensteds. Dette lille Indlæg har blot til Hensigt at give ovenstaaende smaa Detailler, hvis det kan interessere Ugebladets Læsere.

M.

Katholsk international Forening til Værn for unge Piger.

7. Kongres.

Blandt de mange katolske Kongresser, som har været afholdt i Aar, er Kongressen for »International Forening til Værn for unge Piger« bleven særlig vellykket. Denne Kongres afholdtes i Fribourg i Schweiz den 11., 12. og 13. Maj og havde Karakter af en virkelig Familiefest; den kendetegnedes ikke ved pragtfulde Fester, men ved alvorlige Arbejdsdage; thi denne Kongres — den 7de i Rækken — var samtidig en Jubilæumskongres, idet man under Præsidium af Hans Højærværdighed Mgr. Besson, Biskop af Lausanne og Genève fejrede Foreningens 25aarige Jubilæum. Kongressen var præget af en enestaaende beundringsværdig Fred, Samdræglighed og Iver. Følgende Lande var repræsenterede: Belgien, Frankrig, Italien, Spanien, Holland, Czeko-Slovakiet, Schweiz, Luxembourg, Polen, Tyskland, Østrig, Ungarn, Lithauen og Amerika samt Argentina; Rumænien, Bulgarien, Uruguay og Danmark havde sendt Beretninger. England, Irland, Portugal, Brasilien, Kanada og Ægypten var ikke repræsenterede, men havde forud givet deres Tilslutning til Kongressen.

Hans Hellighed Pave Pius XI, der ligesom sine Forængere nærer en varm Interesse for Foreningen, havde sendt en betydningsfuld Skrivelse gennem den pavelige Nuntius i Bern Mgr. Maglione. Kongressen overværedes af mange fremragende Personligheder indenfor den gejstlige, diplomatiske og politiske Verden baade fra Schweiz og fra Udlandet, saaledes bl. a Hds. kgl. Højh. Prinsesse Marie del Pilar, Madame Motta (M. Motta er som bekendt Præsident for Folkeforbundet) samt Frankrigs, Italiens, Portugals, Polens og Østrigs Gesandter.

Efter at Præsidenten havde holdt Aabningstalen, læste den biskoppelige Sekretær Abbé Pahud de indløbne Telegrammer, Breve og Lykønskninger, der var strømmet ind fra hele Verden. Især Brevene fra Kardinalerne Mercier, Dubois, Bourne, Piffel, Maffi, Richelmy og fra de hollandske Biskopper paahørtes med stor Begejstring. Desuden var der Breve fra flere af Legationerne i Bern, som ikke var til Stede, fra de fraværende Præsidenter for nationale Komiteer, derunder Nationalbureauet i Danmark. Endvidere Telegram fra Bureauet for la *fédération des amies de la jeune fille* o.s.v. o.s.v.

Derefter fulgte de sædvanlige Taler: Velkomstalen holdtes af Præsidenten for den schweiziske Afdeling, Madame de Zurich, som dybt bevæget mindedes sin Moder, Madame de Reynold, som i en høj Alder havde grundlagt Foreningen. Saa fulgte Beretningen om de schweiziske Afdelingers Virksomhed i de 10 Aar, der er forløbet siden den sidste Kongres i Turin i 1912 — (som Ugebladets Læsere maaske vil huske, fik vi ved den Lejlighed Tilsagn om pekuniær Støtte fra Polen til den polske Mission her i København); Beretningen handlede særlig om de nye Opgaver, som Krigen havde paaført Foreningen, og hvorved dens Rammer var blevet udvidet.

Derefter oplæste man Beretningerne fra de enkelte Landes Afdelinger, som blev efterfulgt af Diskussion for hver enkelt Vedkommende, for derved at give alle Medlemmerne et Begreb om det Arbejde, der er udført af hver national Gren. Disse Beretninger om de Anstrengelser, der er gjort for at afværge de mange Farer, der overalt truer de unge Piger, og derved hjælpe dem til at bevare deres Tro under de nuværende vanskelige Forhold, er vel egnede til at røre Hjerterne og vække kristelig Offervilje og Næstekærlighed.

Hovedtankerne i de enkelte Beretninger var f. Eks. for Schweiz's Vedkommende, at man lægger Vægt paa Bane-gaards- og Folkebibliotheker, opretter Forsamlingsstuer for Funktionærer paa Hoteller og Restauranter, Sygeforsikring for fattige unge Piger, Hjem for enligstillede Kvinder, Bureauer til at hjælpe unge Piger til en Livsstilling; der blev gjort opmærksom paa, at den i Fribourg stiftede Skole til Uddannelse i social Virksomhed er kaldet til at spille en stor Rolle i Uddannelse af Ledere, som skal være i Stand til, med Sagkyndighed, at raade og vejlede de unge Piger, der henvender sig til dem.

Beretningerne fra Polen, Portugal, Spanien, Belgien og Frankrig beskriver hver især Foreningens Vækst i disse Lande. Den franske Beretning understreger den forkerte Opfattelse i den moderne Kvindebevægelse, som glemmer, at Kvinden først og fremmest er den naturlige Vogter for Hjemmet.

Disse Beretninger blev aflagt i Formiddagsmødet, hvorefter der i den katolske Klub »Cercle Catholique« var fælles Frokost, som ogsaa den pavelige Nuntius deltog i. Kl. 2 om Eftermiddagen afholdtes næste Møde, som begyndte med Oplæsning af den italienske Beretning. Derefter holdtes tre Foredrag. Det første af Mlle Clément, international Vicepræsident, om Foreningens Hjem; det andet af Baron de Montenach, om Foreningens Udbredelse,

og det sidste af Mgr. Müller-Simonis fra Strasbourg om Virksomheden ved Jernbane og Dampskib.

Næste Morgen samlede de fleste af Deltagerne i den salige Peter Canisius's Kapel paa Kollegiet, hvor Abbé Pahud holdt en gribende Tale om Næstekærlighed under Feltraabet »Tjen«.

Kl. 9¹/₂ begyndte det tredie Generalmøde, der helt op- toges af nationale Beretninger med paafølgende Diskussion. I Holland bevilliger saaledes Regeringen Tilskud til Foreningen, og de gejstlige Myndigheder støtter den af al Evne.

I Tyskland hersker der alvorlige Færer for de unge Piger, som under Krigen kom ind paa Fabrikkerne og derved blev blandet med de mandlige Arbejdere; forøvrigt er den hvide Slavehandel desværre udbredt der.

I Luxembourg, hvor Foreningen er meget udbredt, samarbejder den nu med den anti-alkoholistiske Liga i Hertugdømmet.

I Østrig er der blevet stiftet en religiøs Kongregation »Caritas Socialis«, som har til Opgave at komme det moderne Samfund til Hjælp og udbrede Evangeliet. Medlemmerne af denne Kongregation, som ikke bærer Ordensdragt, men alligevel fører et meget strengt Ordensliv, stifter Hospitaler, lager sig af Børn, hjælper nødlidende og faldne unge Piger. Ved dette Arbejde er vor Forening paa bedste Maade hjulpet i sin Opgave.

Efter disse interessante Beretninger oplæste man Meddelelser fra Afdelingerne i Danmark, Canada, England, Irland, Rumænien og Argentina.

Foreningens Kasserer, M. Romain de Weck, oplæste den finansielle Beretning, hvorefter der foretoges Valg af den internationale Komité: Generalpræsidenten Baronesse de Montenach, Vicepræsidenten Mlle Clément, Sekretæren Mlle Thürler, Kassereren M. de Weck blev alle enstemmigt genvalgt.

Under den derpaa følgende Fællesspisning holdt Mgr. Esseiva en interessant Tale for Kvinden og understregede, at naar man talte om »det svage Køn«, gjaldt dette ikke den katholske Kvinde, som fra Kristendommens første Dage havde vist sig at være en stærk Kvinde. Han næv- nede de mange Kvinder, der var naaet op i Helgenernes Række, de mange Abbedisser, der havde grundlagt store Klostre, og de barmhjertige Kvinder, der den Dag i Dag kom deres enligstillede, lidende og faldne Medsøstre til Hjælp.

Slutningsmødet fandt Sted om Eftermiddagen i »Cercle Catholique«, hvor der blev oplæst en Beretning om de

forud før Hovedmødet i et lukket Møde af det internationale Raad tagne Beslutninger.

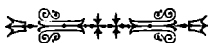
Paa de udenlandske Delegeredes Vegne tilbød den franske Repræsetant, Mlle de Béarn, den internationale Komité i Fribourg et Banner med Foreningens Vaaben, som skal bæres i den store Christi-Legems-Procession i Fribourg.

Det vedtoges at afholde næste Kongres i Luxembourg i 1925.

Baronesse de Montenach betonedede i sin Slutningsstale, at Foreningen stod under Beskyttelse af Vor Frue af det gode Raad, at internationale Kongresser var nødvendige til at styrke det internationale Baand og Centralkomiteens Myndighed, og udtalte sluttelig Haabet om, at denne Kongres vilde bidrage sit til at udrydde de Fordomme, som man ofte nærer mod Kvindeforeninger. Her drejer det sig jo ikke om en af de Kvindebevægelser, der giver Ret til disse Fordomme, men om en virkelig moralsk Hjælp og moderlig Omsorg for de unge Piger, hvorfor der er al god Grund til at støtte den. Trods alle Vanskeligheder skal den sociale Samhjælp mellem Folkene sejre. Vor helige Kirke er et Bevis derfor, idet den gennem Aarhundrederne har sejret ved Kærlighed, og Kirken er jo Værneforeningens Forbillede.

Til Afsked samledes man endnu en Gang ved Thebordene i »Cercle Catholique«, hvor man saa tilbage paa de dejlige Arbejdsdage og mødtes i et fælles Haab om at se Virkeliggørelsen af de paa Kongressen tagne Beslutninger, som sigter til at oprette Jesu Rige i Hjerterne ved at værne de Sjæle, som paa Grund af den svage Natur mindre er i Stand til at modstaa de Farer, som Livet bringer. Maatte det guddommelige Forsyn velsigne disse ædle Hensigter og denne utrættelige Offervillighed og bringe Evangeliets Lys, Styrke og Trøst ud over hele Jorden og velsigne dets ivrige Sendebud, Vidner og Apostle.

(Efter »La Liberté« ved M).

Lidt om afdøde Biskop Johannes von Euch.

Et Karaktertræk hos vor kære afdøde Biskop var hans store Nøjsomhed. Derom bar Vikariatets indskrænkede Pladsforhold i Bredgade Vidne. Dette Indtryk forstærkes yderligere ved de Oplysninger, der foreligger om Biskoppens spartanske Levevis under hans for den katolske

Mission i Jylland og Fyen saa betydningsfulde Ophold som Sognepræst i Fredericia (1864—84).

Efter i fire Aar at have virket som Kapellan ved Ansgarskirken i København forflyttedes den unge Pastor Johannes v. Euch i Efteraaret 1864 til Fredericia, som endnu bar stærke Spor efter Krigen. I 1872 fik Pastor v. Euch midlertidig Assistance i sit Embede af Jesuiterpateren Aug. Sträter, som under »Kulturkampen« var bleven udvist af Tyskland. Det var dog ikke store Bekvemmeligheder, Sognepræsten kunde byde sin nye Kapellan. Pastor Sträter oplyser privat herom: »Offentligheden har ikke været bekendt med, hvor fattigt Pastor v. Euch levede her. Saa godt som hele sin Garderobe købte han paa Kredit, og mange Vintre igennem ejede han ikke en Overfrakke. Hele hans Spisestel bestod af en Ske, en Gaffel, en Kniv og de nødvendige Tallerkener. Under disse knappe Forhold var det ikke underligt, at Pastoren ikke kunde stille en Seng til sin nye Medhjælperes Raadighed. Anskaffelsen af dette uundværlige Møbel var vort Samlivs første Sorg. Middagsmad blev bragt os fra en Borger, og en Kone kom om Morgen og kogte Kaffe og om Aftenen og kogte The til os.« En stor Del af Dagen var Pastor v. Euchs Tid optaget af at give Skoleundervisning, og under hans Fraværelse begyndte Pater Sträter ved Hjælp af en Dreng, der boede i samme Hus, at lære Dansk. —

Af Pater Sträteres Brev kan man slutte, hvor nøjsomt de to Embedsbrødre levede sammen. Imidlertid havde Sognepræst v. Euch dog i 1865 faaet Raad til at lade opføre et Taarn til sin lille Kirke og i 1872 at lade denne udvide og underkaste en gennemgribende Restauration. Saa det var jo ikke underligt, at det stod smaat til med hans egne personlige Forhold.

Medens den unge Johs. v. Euch var Kapellan ved Ansgarskirken, var han kommen i Berøring med Kong Frederik VII og var flere Gange tilsagt til Hove. Efter Taffelet plejede Kongen (hvis Moder, som bekendt, under sin Udlændighed var bleven Katholik i Rom) at trække den unge Præst til Side og forsikre ham, at han i sit Hjerte var Katholik, og samtidig beklagede han sig over, at han i Henhold til Grundloven var den eneste Mand i Landet, der ikke maatte tro, hvad han selv vilde*).

Mange Aar efter under et Besøg i Køge tog Biskop von Euch Bissens Statue af Frederik VII paa Køge Torv

*) Den samme Betragtning yndede Kongen at drille Biskop Martensen med.

i Øjesyn. Lignende Statuer af den populære, meget korpulente Konge findes, som bekendt, i en Række af Landets Købstæder.

Biskoppen fortabte sig længe i Synet af Grundlovens Giver.

»Ligner det Kongen?« spurgte Pastor Maurer.

»Nej, saa mager var han ikke!« svarede Biskoppen lakonisk.

— — —

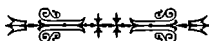
Biskop von Euch havde paa given Anledning sin egen Maade at sige Folk Behageligheder paa.

Under en Firmelsesrejse havde Biskoppen Lejlighed til at bese en gammel dansk Klosterkirke. Foreviseren gav med Stolthed Forklaring over det interessante Kirkeinventarium, der stammede fra Katholicismens Tid.

Repræsentanten for den kristne Moderkirke, der allerede blomstrede i Danmark under Biskop Absalon, fæstede med et meget sigende Blik sine kloge Øjne paa Foreviseren og udbød:

»Ja, I kan sagtens pryde jer med vore Sager!«

Frederik Opffer.

Kirkeaarets Herlighed — men ingen Messebog ...!

Dersom en Katholik vil bringe virkelig Indhold i sit Liv; dersom han vil gøre det skønt, rigt, indvie hver Dag til dens egentlige Bestemmelse: Pilgrimsgang mod Evigheden, bør han daglig overvære det hellige Messeoffer. Den franske Digter Francis Jammes siger paa sin jævne og naturlige Maade: »Jeg har lært, at for at være lykkelig skal man gaa til Messe hver Dag og have mange Børn!«

Undertiden hører man Folk beklage »de stakkels Ordensfolk« i Klostrene for deres »ensformige« og derfor vel grundkedelige Liv. »De arme Mennesker, de oplever jo intet,« siger man medlidende. — Hvor vilde de næstekærlige Væsener, der taler saadan, dog blive forundrede, dersom de havde Lejlighed til at bo nogen Tid i et Or-

denshus. — Det kan hænde, at noget af det første, man siger til dem ved Ankomsten, er dette: Men det var da heldigt, De netop kommer nu, thi i Overmorgen er det jo Peter og Pauls Fest . . . eller Kirkevielsesfesten, eller den og den Helgen, man aldrig før har tænkt paa at fejre særligt! — Den fremmede vil se, hvordan alt drejer sig om Kirkeaaaret. Alteret smykkes, nye straalende Messehagler tages frem, kostbare Tæpper udbredes. Et Sted i Kirken eller Huskapellet brænder der maaske Lys foran Relikvierne af Dagens Helgen. — Selv den fremmede bliver grebet af Begivenheden, og det bliver ogsaa for ham en indholdsrig Oplevelse. I sin Messebog finder han Bønner og Læsestykker, som svarer hertil og giver hans Bøn dens Retning. Han begynder at kunne forstaa, hvordan Munkene kan lukke sig inde, undvære Aviser og leve det tilsyneladende indholdsløse Liv uden at finde det ensformigt og kedeligt. — Men langt mere end Helgenfesterne er vor Frelseres Mindedage — fra Advent til Pinse og Dag for Dag — den store Begivenhedsrække, der fylder Munkens Liv. Det kunde vel hænde, at den, der indser det, ogsaa lærte at søge sit Livs Indhold der, hvor Munkene finder det. — Han vilde ikke blive skuffet!

Paa samme Maade, som vi i Kirkeaaaret genoplever hele Frelserens Liv, paa samme Maade gaar det i Messen. Der er det udvalgte Folks Længsel og Offer. Der er Jul og Langfredag ved Forvandlingen. Der er Skærtorsdagsnadver ved Kommunionen. Der er Frelserens ganske Liv og Lære i Evangelium og Epistel.

Men mere end disse Oplevelser vejer det, at Messens Bønner er de bedste Bønsformer, vi har, og Messens Læsestykker vor bedste Undervisning!

— — —

Men hvad kan alt det nytte, sukker mange danske Katholikker, for os bliver det let saa fjernt, vi har jo ingen Messebog til at følge med i. Ja, saa fortvivlet staar vi i Danmark, siden vor dansk-latinske Messebog er bleven et Offer for Krigen. Mange Mennesker kan ikke fuldtud give deres Liv det Indhold, jeg talte om, fordi de kun følger saa lidt med i Kirkeaaarets Gang. For mange

Konvertitter især, kan Liturgien ikke blive den Rigdom, den skulde være, de har jo ingen Messebog.

Det er et Savn, som maa afhjælpes, saa vidt det er gør ligt. — Om det er haabløst foreløbig at tænke paa en Nytrykning, ved jeg ikke, det har jeg ikke tilstrækkelig Sagkundskab til at dømme om. Men eet vil jeg have Lov til at sige: at arbejde paa at fremskaffe en ny Messebog er vigtigere end meget Foreningsarbejde!

Der gives — forekommer det mig — dog et Middel til i nogen Grad at afhjælpe denne Nød. Alle de, der kan følge med i en Messebog paa Latin, Fransk, Engelsk, Tysk eller Italiensk, burde være villige til at udlaane deres danske Bog til mindre sprogbegavede Katholikker. Den, der laante en Messebog, kunde saa f. Eks. anskaffe Ejereren en Bog i det Sprog, denne kunde klare sig med. Jeg vil ikke her udforme mit Forslag i alle praktiske Enkeltheder. Blot dette: En saadan Bytten-Bøger kunde foregaa gennem Præsterne, som sikkert er villige dertil. Præsterne kender ogsaa bedst saa vel dem, der savner en Messebog, som dem der er villige til at udlaane deres imod en Bog paa et fremmed Sprog. Og Katholsk Boghandel vilde sikkert tage sig af at anskaffe Messebøger i diverse Sprog.

Hvad Messens faste Dele angaar findes de i hvert Fald i Bønnebogen for »Jesu-Hjerte-Andagten«. Jeg skriver disse Linjer i Udlandet, hvor jeg kun har denne, Salmebogen, Kongregationsbønnebogen og »Adgang til Jesu Hjerte«. — I disse tre sidstnævnte er Messens faste Bønner ikke ordret oversat og derfor mindre værd. Idealet er nu Kirkens egne Bønner, som bedes ens overalt, ens ned gennem Aarhundrederne. De overgaar altid de tillavede, moderne Bønsformer i storladen Enkelthed og Indhold; først og sidst: de er Messens egne Ord. — Dermed være ikke sagt, at de forskellige »Messeandagter« ikke er meget nyttige til Afveksling og paa Dage, hvor Træthed f. Eks. gør os mindre egnede til Kirkens enkle Bøn. De kan ogsaa være praktiske for at lære os at betragte Messens rige Virkelighed.

Dette gælder Messens faste Dele, alt det, der veksler

efter Kirkeaaaret finder vi kun i Messebogen — Messebogen, som mange af Danmarks Katholikker ikke har, men som god Vilje maaske kunde fremskaffe, selv om det skulde koste et lille Offer! *Jan Ballin.*

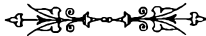
Perosis Tilstand.

Berlingske Tidende af 6. Juni skrev, at »Lorenzo Perosi, den berømte Direktør for det pavelige sixtinske Kapel i Rom, efter dybtgaaende Studier af Filosofi og protestantisk Theologi er gaaet over til Calvinismen«.

Efter Oplysninger, indhentede paa kompetent Sted i Rom, kan jeg meddele følgende: Lorenzo Perosi, der, som bekendt, i en Aarrække ikke mere har været Direktør for det sixtinske Kapel, lider af Aandsforvirring som Følge af overanstrengende Arbejde. Ved en Undersøgelse, som Familien Perosi lod foretage ved tre Læger, blev det konstateret, at Lorenzo Perosi vel ikke er fuldstændig sindssyg, men alligevel lider noget af Forfølgelsesvanvid.

Lorenzo Perosi opholder sig nu hos de Barmhjertige Brødre i Rom.

Berlingske Tidende er vel ikke af den Mening, at Sindsyge og dybtgaaende Studier af protestantisk Theologi er et og det samme? *Pater Luppés, Maribo.*

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Vincentsforeningens Sommermøde, hvortil alle aktive og bidragydende Medlemmer har Adgang, afholdes Søndag den 23. Juli Kl. 5 i St. Andreas Præstegaard i Ordrup. Medlemmerne opfordres til at møde talrigt.

Roskilde. Vi gør opmærksom paa, at det er paa Tirsdag den 25. den vigtige Forhandling om Børnesagen finder Sted i Roskilde. Mødet begynder med en Messe Kl. 9¹/₄. Man maa haabe, at mange vil komme til Stede, saa at denne vigtige Sag kan blive bragt et godt Stykke fremad.

Nykøbing F. Onsdag den 2. Juli fandt Skoleaarets Afslutning med Præmieuddeling Sted her i Nykøbing. Skolen har i Aarets Løb været besøgt af 46 Børn, hvoraf 13 Børn har nydt dansk Undervisning. Tre Gange i

Aarets Løb har vor Menighed kunnet glæde sig ved de smaa Førstekommunikanters Højtidelighed. Den 16. Juli modtog 16 Børn den højtidelige hl. Kommunion ved en smuk og stemningsfuld Fest i vor lille Kirke, som de smaa sikkert aldrig glemmer. Nu bliver alt stille i Børnehjemmet. De glade, frejdige Barnestemmer forsvinder fra Legeplads og Have indtil den 16. August, da Skolen atter aabner sine Døre for den kære Flok. Maatte den beskedne nys udsprungne Knop udfolde sig til en prægtig Blomst i Vor Herres Have.

Norge. Den 29. Juni modtog Norges nye apostoliske Vikar Mgr. Smit Bispevielsen i sin Fødeby Deventer i Holland. Højtideligheden formede sig som en stor Festdag for Byen, som »St. Olav« udførligt refererer: »Længe før gudsljenestens begyndelse var kirken fyldt til sidste plass, mens en stor folkemængde havde samlet sig i de tilstøtende gater for at være vidne til mottagelsen av de 3 biskoper, som skulde forrette vielsen. Højtideligheten begyndte Kl. 10. I de første bænke hadde mgr. Smits forældre og søskende tat plass. Derefter en stor skare av geistlige, hvoriblandt alle professorer ved den geistlige høiskole i Utrecht, repræsentanter for missionsforeninger, religiøse ordener, syndikater o. s. v. Blandt de officielle personligheter, som deltok i højtideligheten, kan f. eks. nævnes Norges chargé d'affaires i Holland hr. Sig. *Bentzen*. Under højtidelig klokkeringning skred den lange procession av biskoper og prester frem til kirken. Efter korset kom først den konsekreerende biskop, mgr. *van de Wetering*, erkebiskop av Utrecht, og de to assisterende biskoper, mgr. *Callier* av Haarlem og mgr. *Diepen* av s'Hertogenbosch, hvorav den sidste iforfjor som apostolisk visitator besøkte Norge. Biskoperne ledsagedes av et stort antal prester og teologiske studenter fra presteseminarier. Tilsist kom den nye bispekandidat, mgr. Smit, i almindelig prestedrakt og kun ledsaget av sin kapellan. Man stanset foran høialteret og knælte en stund ned i tilbedelse av alterets allerhelligste sakrament. Efterat alle hadde indtat sine plasser, og mgr. van de Wetering var iført sit pontifikalornat, blev det pavelige dekret oplæst om mgr. Smits utnævnelse til biskop. Derpaa avla den nye biskop troskapseden paa de hellige evangelier og svarte med høi stemme paa en række av spørsmaal, som den konsekreerende biskop stillet til ham. Nu begyndte pontifikalmessen. Evangelieboken blev lagt paa den nye biskops skuldre som et symbol paa den tunge byrde, han paatar sig, og ved biskopernes haandspaalæggelse blev han meddelt det ypperprestelige embedes fylde og salvet med krisma til kirkefyrste. Eftersom den højtidelige messe skred frem, fulgte saa efterhvert indvielsen av bispestaven, bisperingen, mi-

traen og de øvrige pontifikalier, Gripende var især forvandlingens høihellige stund og det øjeblik, da den nye biskop efter fredskysset mottok Herrens legeme og blod av den konsekrerende biskops haand. Hermed var det væsentligste av den pontifikale gudstjeneste forbi. Klædt i fuldt ornat steg den nye biskop saa ned av altertrinene og begav sig ned blandt folket for, mens koret fortsatte det jublende Te Deum, at meddele folket sin første biskoppelige velsignelse. Efter pontifikalmessen begav mgr. Smit sig til prestegaarden for at ta imot sin families lykønskninger og at hvile en stund blandt sine kjære. Der kom ogsaa mgr. van de Wetering, mgr. Callier, mgr. Diepen og erkebispedømmets høiere geistlighed for at lykønske den nye kirkefyrste. Men om eftermiddagen fik hele Deventer anledning til at komplimentere sin nu til den biskoppelige værdighet op-høiede medborger. I en lang række kom repræsentanter fra alle katholske organisationer i Deventer og bragte mgr. Smit sin hyldest. En glædelig overraskelse beredte en del smaa barn den nye biskop for Norge og Spitsbergen, idet de nærmet sig med de i Holland saa vel kjendte missionsbøsser, hvori de netop i byen badde samlet penger til den norske mission. Rørt takket biskop Smit for dette første bevis paa offervilje for hans dyrebare mission og velsignet ethvert av disse barn særskilt. Om aftenen var der festmøte i byens største festivitetslokale. Der overrakes den nye biskop kostbare personlige gaver i form av biskoppelige insignier og pengegaver for missionens fremme i det høie nord. Tilsist tok mgr. Smit selv ordet. I hjertelige ordelag takket han alle, der hadde bidrat til, at denne dag vilde bli for ham en uforglemmelig minde-dag. Med begeistring talte han derefter om missionen i Norge og mindet om st. Olavs missionsverk. Og da han nu engang skal bli nordmand, sa han, hadde han besluttet sig til for fremtiden at kalde sig Johannes Olav Smit. Han skildret derefter, hvilken stor opgave, der venter ham i det utstrakte missionsgebet i Norge og paa Spitsbergen. Efter en inderlig opfordring til at støtte den norske mission og med løfte om aldrig at glemme Deventer i sine bønner sluttet mgr. Smit sin tale med de ord: »Nur vor Gott.«

Rettelse.

I Artiklen om Pastor Neuvel i forrige Nummer stod der, at han var blevet præsteviet den 27. November 1875, det skulde være den 27. Marts.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katholske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katholikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katholske Kirke. Henvendelser, der alle **behandles som fortrolige**, bedes rettet til Sekretæren, Arkivar F. J. West, Ordrupvej 96², Charlottenlund.

Kirkelig Kalender.

23. Juli. 7. Søndag ef. Pintse.	30. Juli. 8. Søndag ef. Pintse.
24. — M. Vigilie.	31. — M. Ignatius af Loyola, Bekender.
25. — Ti. Jakob den Ældre, Apostel.	1. August Ti. Petri Lænkers Fest.
26. — O. Anna, Jomfru Marias Moder.	2. — O. Alfons Liguori, Biskop og Kirkelærer.
27. — To. Pantalcon, Martyr.	3. — To. Fund af Stefans Relikvier.
28. — F. Nazarius og Fæller, Martyrer.	4. — F. Dominicus, Bekender.
29. — L. Kong Olaf, Martyr.	5. — L. Maria i Sne.

Vincentskonferensernes 3. Generalmøde (Sommermødet)

afholdes Søndag den 23. Juli Kl. 5 i St. Andreas Præstegaard, Ordrup. Alle aktive og passive Medlemmer indbydes.

St. Josefs Gilde st. 1885.

Søndag den 30. Juli afholdes Skovtur for Brødre med Familie, Dellagerne samles efter Højmessens ved St. Andreas Kirke i Ordrup; derfra spadseres til Fortunen, hvor den medbragte Frokost spises, og derefter spadseres til Lyngby, hvor der er fælles Kaffe-bord. Brødrene bedes bære Emblem. Besøgende kan deltage. Bestyrelsen.

Katolsk Syge- og Begravelseskasse af 1867.

Hr. Dr. Francis er bortrejst til 15. Aug. 1922. Praksis besørges i denne Tid af Hr. Dr. Fischer, Træffetid fra Kl. 1—2 og Torsdag Aften 6—7 og af Fru Dr. Fischer, Træffetid fra Kl. 10—11 og Torsdag Aften 6—7. Bopæl: Nordre Frihavnsgade 88. Telef. Øbro 353 u.

Hr. Dr. d'Auchamp er bortrejst fra 23. Juli til 15. August. Hr. Dr. Brehm, Kong Georgsvej 52, Træffetid fra 10—11, besørges Praksis. Bestyrelsen.

Katolsk Forening „Absalon“

Søndag den 23. Juli Sommerfest i Café Columbus' Have og Sal Kl. 5—1; forskellige Forlystelser, Tombola, Dans. — Billetter faas hos Bestyrelsen.

Et stort solrigt møbleret **Værelse** er til Leje for en dannet og rolig Herre. H. Seibt, Blaagaardsplads 2¹ tv., træffes fra 9—12 og efter 7 Aften.

At vor kære

Søster Joseph

den 18. Juli er afgaaet ved en from og stille Død bekendtgøres herved.

Begravelsen finder Sted Lørdag den 22. Juli Kl. 9 fra det herværende katolske Kapel.

Den afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Helsingør, d. 18. Juli 1922.

Vincents-Søstrene.

FREMMEDSPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8° V. 5-7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8°, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 31.

Søndag den 30. Juli.

1922.

INDHOLD: Abba, Fader! — Brev til en Konvertit. — Hvad en eneste Præst formaar. — Træk fra det vestlige Irland. — Aabent Brev! — Søster Joseph. — Den katholske Skole og Demokratiet. — Katholsk Ungdoms Værn. — Brudstykker. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Tyskland. Rom. — Avertissementer.

Abba, Fader!

Før Jesus Christus begyndte sin Lidelse, bad han ude paa Oliebjerget ved Jerusalem til sin himmelske Fader. Vi er ude af Stand til helt at forklare os Frelserens Bøndengang. Vi ved dog, at det var en Bøn i Sorg og Lidelse, og at det var en Søns Bøn til sin Fader. »Abba, Fader, dersom det er muligt, da lad denne Kalk gaa mig forbi! Abba, Fader,« lød det atter og atter. Saaledes kunde Jesus bede, fordi han var Guds Søn. Men saaledes kan og skal ogsaa vi bede, thi Børnerettens Aand, siger den hl. Paulus, er en Aand, »i hvilken vi raaber: Abba, Fader!«

Herren talte jo det Sprog, som Jøderne paa hans Tid brugte, det aramaiske Sprog, og paa Aramaisk hedder Fader »Abba«. Dette Ord brugte Frelseren i sine Bønner, og med Ordet Abba begyndte den Bøn, han lærte sine Disciple. Derfor blev dette aramaiske Ord et helligt Ord, og mens alt andet, hvad Herren har sagt, simpelt hen er blevet oversat paa Græsk, paa Latin og saa paa alle andre Sprog, blev Ordet Abba staaende med Oversættelsen ved Siden af. Det Ord var saa betydningsfuldt, at alle Folkeslag til alle Tider skulde vide, hvorledes det

havde lydt i Herrens egen Mund. I den ældste Kirke begyndte man da gerne Fadervor saaledes: »Abba, Fader vor, du som er i Himmelen.« Derfor skriver ogsaa den hl. Paulus: »Abba, Fader«. Men ved denne dobbelte Bøn, paa Jesu Sprog og paa vort eget Modersmaal, bliver Bønnen tillige mere indtrængende, to Gange kalder vi paa vor Fader, som han har hørt det af sin enbaarne Søns Mund, og som det kommer fra vort eget Hjerte. Det er Børnerettens Aand, den helliggørende Naade, som faar os til at bede saaledes, og ved denne dobbelte Kalden bliver Bønnen mere indtrængende. Det skal være en indtrængende Bøn; det er ikke mere Trældommens Aand til Frygt, men »Børnerettens Aand, i hvilken vi raaber: Abba, Fader«. Som et Raab skal vor Bøn til Faderen stige mod Himmelen, et Raab, der fremgaar af Børnerettens Aand i vore Sjæle.

Naar vi er Guds Børn, saa har vi ikke Lov til at hænge med Hovedet, men saa skal vi have et glad og tillidsfuldt Haab. Ja, dette glade Haab og den inderlige Bøn: Abba, Fader er et Tegn paa, at vi har Børnerettens Aand; Guds Børn maa være tillidsfulde. »Thi selve Aanden,« siger Apostlen, »giver vor Aand det Vidnesbyrd, at vi er Guds Børn.« Gud Helligaand selv taler til os om det. — Den helliggørende Naade viser sig i vor Aand. Det overnaturlige Liv giver sig til Kende ved en tillidsfuld Kærlighed, som drager Sjælen til Gud som Barnet til dets Fader og ofte ogsaa bringer Barneglæde med sig. Ogsaa hos Guds Børn kan der rigtignok komme Tider, hvor Sjælen plages af Sørgmodighed og Trøstesløshed, men da viser det sig netop, at der er Liv i Sjælen, naar den holder ud i Tillid til Gud og ikke giver efter for Sorgen, men taalmodigt og standhaftigt venter, indtil »Guds Fred, som overgaar al Forstand,« og Guds Børns Glæde atter holder Indtog i Hjertet, saa at den igen kan raabe: Abba, Fader.

Det er en betydningsfuld lille Bøn, og dette ene Ord Abba, Fader, udtrykker saa meget. Det viser os, hvilken Indflydelse Børnerettens Aand har, og hvorledes den helliggørende Naade helliger og omformer Sjælen. »Gud har ikke givet os Frygtens Aand, men Styrkens og Kærlighedens og Selvbeherskelsens,« siger Apostlen et andet Sted (2. Tim. 1, 7). Frygtens Aand var den, de første Mennesker fik, og som herskede paa Jorden indtil Christi Komme. Men i Bønnen Abba, Fader, viger al Frygt, thi denne Bøn er det klareste Udtryk for Troen paa Guds Kærlighed og Haabet paa hans Godhed. Det er en Styrkens Aand, Gud har givet os, som hjælper til at overvinde alle Fristelser og Anfægtelser. Hvor kan dog ikke Masser af Fjender storme ind paa Mennesket for at føre det bort fra Gud!

Udenfor Mennesket, fra Verden, og inde fra Mennesket selv, fra de onde Tilbøjeligheder, er det, som kalder alle de falske Profeter og vil vise Vej, kun ikke den rette Vej. Men Guds Børn vakler aldrig. De har Styrkens Aand til at holde ud i Kampen og sejre. De har Kraft til under alle Forhold at vende sig til Gud og raabe: »Abba, Fader!« De har denne uhyre Tillid til Gud, som Barnet har til sin Fader. Barnet stoler paa, at Fader vil aldrig tillade, at det gaar det ilde, men redde det af hver en Nød. Saaledes stoler Guds Børn paa deres himmelske Fader. Med denne Tillid i Hjertet raaber de til ham, og Faderen forlader dem aldrig.

B. J.

Brev til en Konvertit.

Kære Knud!

Med sand Glæde har jeg modtaget og læst dit Brev og lykønsker dig af hele mit Hjærte til din Beslutning om at gaa over til den katholske Kirke og Tro, til Moderkirken og Fædrenes Tro. Du har allerede længe søgt efter Sandheden, og dit stadig urolige Hjærte længtes efter den stille Fred, som man kun finder og har i den sande Tro, i Christi alene saliggørende Kirke. Tak Gud for den store Naade, han bereder dig. — Apostelen Jakob skriver: »Al god Gave og al fuldkommen Gave er ovenfra og kommer ned fra Lysenes Fader« — og vor Frelser selv har sagt: »Ingen kan komme til mig uden Faderen, som har sendt mig, har draget ham«, d. v. s. uden at Faderen giver ham Naade dertil. Naar al god Gave kommer ned fra vor himmelske Fader, saa gælder det i højeste Grad den sande Trosnaade, som er den bedste og største af alle guddommelige Gaver. Derfor skriver den h. Paulus til Epheserne: »Af Naade er I frelste ved Troen og det ikke af eder selv, thi det er en Guds Gave«, — nemlig Troen. Derfor siger jeg igen: Tak Gud inderligt for Troens Naade; Gud selv vil i Fremtiden være dit Lys, din Støtte og din Kraft paa Vejen, som vil føre dig til Sandheden. Uden Tvivl finder

du nok en god og ivrig Præst, som vil hjælpe dig til at lære hele den katholske Tro at kende, oplyse din Tvivl og styrke dig i de Vanskeligheder, hvormed Djævelen, Løgnens Fader, vil forsøge at modarbejde din Længsel og dine gode Forsætter. — Tillad mig alligevel at gøre dig opmærksom paa nogle Ting, som er nødvendige for enhver Konvertit, der alvorligt ønsker at blive optaget i den katholske Kirke, og som vil være ham en Sikkerhed for, at han vil holde trofast ud i sin Beslutning trods alle Vanskeligheder, Tvivl og Træthed, som kan komme over ham.

Først og fremmest maa du have en oprigtig Hensigt. Verdslige Hensigter eller Fordele maa ikke føre dig til den katholske Religion. Nej, du maa være urokkeligt overbevist om, at den katholske Kirke og den alene er Christi sande Kirke, og denne Overbevisning maa være den vigtigste Grund for dig. Er den Overbevisning ikke fast og urokkelig hos dig, saa synes jeg, at det vil være bedre at vente endnu en Stund med at blive optaget, selv om de Bevæggrunde, som fører dig til den katholske Tro, iøvrigt er ædle og prisværdige. Din Hensigt maa være ret, kun din {Sjæls Frelse, din evige Lyksalighed maa være dit Maal og bevæge dig til Overgangen. Du har saa længe næret Tvivl, om Troen, om Kirken, særligt om din Sjæls Frelse, og dit urolige Hjerte slingrede til alle Sider som et Skib paa Havet i en stærk og farlig Storm. — Hvis du mener det alvorligt med at ville have Fred i dit Hjerte, saa maa du, foruden at have en god Hensigt, ogsaa have en god og fast Vilje. Christus har jo bragt Fred til den, som har en god Vilje, saaledes sang Englene i den første Julenat. Naar du derfor tror at høre Herrens Røst, der kalder dig til Sandheden og til hans Kirke, saa maa du sige oprigtigt og af hele dit Hjerte gentage, hvad Saulus sagde paa Vejen til Damaskus: »Herre, hvad vil du, at jeg skal gøre?« eller med Samuel, da han hørte Guds Røst og udraabte: »Tal, Herre, din Tjener hører.« — Du maa være beredt til at gøre alt, hvad Gud forlanger af dig, til at tro alt, hvad han har aabenbaret, og hans Kirke lærer, at vi skal tro, thi det er jo Kirkens Opgave at føre alle Mennesker til den evige Salighed efter Jesu Ord:

»Gaa ud og lær alle Folk«. Og naar du har den gode og faste Vilje, vil du ikke afskrækkes fra at bringe Ofre, hvis det bliver nødvendigt og din uødelige Sjæls Lykke fordrer det.

Du maa vide og ikke skjule for dig selv, at Overgangen til den katholske Kirke bringer særlige Besværligheder med sig. At bryde med en Familietradition, at sige Farvel til Ideer, man er opdraget i, at gaa over til en Religion med dens Lære og Skikke, som man fra Barnsben af har haft Mistillid til og maaske af Uvidenhed har foragtet, det fordrer Ofre, det koster Kamp, dertil behøves Sjælsstorhed, Karakter. Men intet Offer maa være for stort, ingen Vanskelighed for tung, naar det drejer sig om vor største Interesse, om vor evige Lyksalighed, vor Sjæls Frelse, thi hvad gavner det Mennesket, om han vinder den ganske Verden, men lider Skade paa sin Sjæl. — Men det kan jeg forsikre dig, at du — til Gengæld for alle Ofre, som du maa bringe, — i Moderkirken vil finde dit Hjertes Fred, Livets Glæde, Sjælens Ro og alt, hvad der kan gøre dig lykkelig i dette og i det andet Liv.

Men du spørger mig: er det ikke fejgt at forandre sin Tro? og jeg svarer dig med et andet Spørgsmaal: »Er det ikke fejgt at forblive i en Tro, som man anser for falsk, og ikke har Mod til at forlade paa Grund af menneskelige Hensyn, timelig Fordel, Frygt for at overvinde sig selv ved at maatte sige Farvel til saa mange Bekvemmeligheder, som man havde udenfor den katholske Kirke?«

Altsaa, kære Ven, Mod, fremad med en god Hensigt, en fast Vilje. Jeg vil ikke nægte, at dit Foretagende hører ikke til de letteste, men Christus har jo selv sagt, at man maa anstrenge sig for at komme ind i Himmelen.

Tænk paa den store Konvertit, den h. Paulus, som sagde, at man kan alt ved Guds hellige Naade; og den vil Gud ikke nægte dig, hvis du beder ham derom. Og nu er jeg ved det sidste Punkt, som jeg vilde gøre dig opmærksom paa. Du maa bede, min Ven, ivrigt bede, bede meget og aldrig holde op med at bede. Bønnen er Grundlaget, man kan bygge en solid Konversion paa. Bønnen er det første og det sidste Skridt til Christi Kirke, og jeg vil sige, at en alvorlig Overgang til den katholske

Kirke er umulig uden ivrig og standhaftig Bøn. Christus siger jo: Uden mig kan du intet gøre, d. v. s., uden min Naade kan du intet gøre for din Frelse, men den Naade, kan du være sikker paa, vil han ikke nægte dig, naar du beder ham derom. »Tro, at du skal faa alt, hvad du begærer i Bønnen, og det skal vederfares dig«. Den store Apostel var ogsaa overbevist om, at Bønnen er nødvendig for Overgangen til den sande Tro, og derfor beder han indstændigt de Troende om at bede:

»Jeg beder eder, Brødre«, skriver han til Romerne, »at I vil staa mig bi hos Gud i eders Bønner for mig, at jeg maa fries fra de Vantro, som er i Judæa« (Rom. 15, 30-31).

»Bed for mig, at der, naar jeg aabner min Mund, maa gives mig Ord til med Frimodighed at kundgøre Evangeliets Hemmelighed« (Eph. 6, 10), d. e. at den Helligaand maa indgive mig, hvorledes og hvad jeg skal tale.

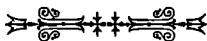
»Brødre, bed for os, at Guds Ord maa faa Fremgang« (2. Th. 3. 1). Paulus mener her, at Guds Ord maa udbrede sig hurtigt og uden Hindringer.

Bed derfor ogsaa du, kære Knud, at alt vil gaa hurtigere og lettere, end du selv maaske venter.

Jeg vil gjerne frembære det hellige Messeoffer for dig, som du har ønsket det, og saa kan vi haabe, at vor fælles Bøn vil blive bønåret af Vorherre. Jeg haaber snart at høre, at du har begyndt at gaa til Undervisning.

Med venlig Hilsen

J. v. Ryckevorsel.

Hvad en eneste Præst formaar.

Ofte kunde man mene, at de katholske Præster ingen Familiesorger har. Folk, som siger det, tænker paa deres egne Dreng og Piger.

Det fører store Bekymringer med sig at opdrage fem eller syv Børn, og den, der har gjort det, kan sige: »Nunc

dimittis servum tuum Domine; Herre, nu lade du din Tjener fare i Fred!« Vorherre vil det saadan, naar det drejer sig om ens egne Børn. Ved fremmede Børn stiller Gud mindre Fordringer, thi Jesus har sagt: »Hvo som modtager en af disse smaa i mit Navn, han modtager mig.«

Hvad vil Vorherre mon sige til en Mand, der kommer og siger, at han for Jesu Skyld har opdraget hundrede og tusinde fremmede, forældreløse, hjemløse Børn? Med tusindfold Kærlighed og Glæde vil Jesus sige til ham: »Kom, du trofaste Tjener, gaa ind til din Herres Glæde.«

Det var en af de katholske Præster, om hvem Folk siger: »Han har ingen Sorger.« Han var en purung Kapellan, som først nogle Maaneder i Forvejen var blevet ansat ved Mariæ-Kirken i Breslau, da han begyndte at tage sig af fattige Børn. Han var Søn af retskafne Forældre. I Nærheden af Breslau havde han selv prøvet Armodens Nød, men ogsaa haft den Glæde at blive optaget i et Hus i Jesu Navn. En Kannik ved Domkirken ved Navn Schöpe sagde til ham, da han endnu var Dreng i Latinskolen: Jeg vil være din Fader. — Og han blev smittet af den hellige Lidenskab, der hedder kristelig Kærlighed, saa at han i hele sit Liv ikke kunde blive fri for den. Ingen bliver Kærlighedsapostel, naar han bilder sig ind at blive det, det maa komme af sig selv.

Robert Spicke, den unge Kapellan ved St. Mariæ Kirke tænkte slet ikke paa Velgørenhed, da han begyndte med sit karitative Arbejde. Han var en dygtig Taler, og med dette Talent vilde han arbejde, intet andet. Mandag Aften holdt han altid religiøse Foredrag i det tidligere Lærerseminariums lille Sal, der nu var Studenterhjem. Han stillede en Blikbøsse op; og den var hans Thermometer og Barometer. Havde han talt godt og varmt, saa steg Nikkel- og Sølvskillingerne i Bøssen, ligeledes naar der i hans Tilhøreres Hjerte havde været Storm- og Regnvej, der fulgtes af Tilbøjelighed til det gode og endelig godt Vejr. De indsamlede Penge tænkte han at bruge til Redning af vanrøgtede Børn. Nogle fromme Damer og unge Piger stillede sig til Raadighed for at opsøge saadanne Børn og anbringe dem hos kærlige kristne Folk. Disse Damer og

unge Piger kaldte den unge Kapellan »St. Hedvigssøstre« eller »Hedvigforeningen«.

Det var noget helt nyt for Breslaus Befolkning i Aaret 1855, skønt det var noget gammelt, at en ung Præst traadte i den kristne Kærligheds Tjeneste. Folk var meget overraskede, de fandt, det var noget at tale om, saa snakkede de. Dermed var Hedvigforeningen sikret. Det gik godt frem: Verden leverede Børn og fattige, for alt andet sørgede Pastor Robert Spicke med sine Hedvigssøstre.

Bagved Domkirken var der dengang kun en eneste udbygget Gade, Adalbertstrasse. Ved denne Gade laa der en Plads, som i Folkemunde netop hed saaledes som engang Forum Romanum, nemlig »Kopladsen« egentlig Laurentiusplads. Der stod et temmeligt anseeligt Hus, som Byraadet nu tilbød Hedvigshjemmet for 2¹/₂ tusind Rigsdaler. Rundtomkring stod der fattige Huse, der var nærved at styrte om. Spicke, som i Mellemtiden havde opnaaet Værdigheden som Kuratus ved St. Mariæ, besluttede sig til her at oprette et stort Børnehjem. Nogle Medlemmer af Hedvigforeningen lagde hele deres Formue i hans Hænder — det var dengang den uhyre Sum af flere tusinde Rigsdaler. Fyrstebiskoppen Heinrich Förster kom en stormfuld Juledag til Fods — som det sømmer sig paa slige apostolske Ture — til Hedvigforeningen for at bringe sin Velsignelse.

Tiden gik, og den gik godt for det nye »St. Hedvigskonservatorium«. I Aaret 1856 blev der købt flere Huse, der ogsaa snart var overfyldt med Børn. En hel Strøm af Moderkærlighed var nødvendig, og saa kom Hedvigssøstrene til den rigtige Tanke, at de kun kunde paatage sig denne svære Opdragergerning, naar de blev knyttet til Christus ved Løfter og Ordensdragt. Med Glæde tog Spicke denne Tanke op og rejste i Efteraaret 1858 til Rom for at fremsætte den for Paven, med bævende Hjerte, — man saa endnu skeptisk paa Hedvigssøstrene derhjemme. Men hvilken Overraskelse! Pave Pius IX overøste Pilegrimmen med faderlig Kærlighed! han genkendte i ham en Kærlighedsapostel og sørgede for, at den nye Søsterkongregations Regler blev udarbejdet efter de kirke-

kelige Bestemmelser; Paven velsignede dem med sine Bøner, idet han sagde: »Gid det lille Sennepskorn maa vokse op til et stort Træ.«

Et halvt Aar efter fandt den første Iklædning Sted, og Samfundet fik Navnet: »St. Hedvigssøstre«. En sort Dragt med blaat Slør blev valgt for de nye Søstre. Saa fulgte den hellige Messe med Harmoniumsspil og Børnesang; og der blev holdt Festmaaltid bestaaende af Kaffe og Smørrebrød. Saadan var de første fire Hedvigssøstres Iklædning i Aaret 1859.

Samme Aar blev de to første Filialer grundlagt i Steinseifersdorf og Wartha. Huset i Breslau havde allerede 75 Børn i Pleje. Nu skulde der skaffes Plads til Uddannelseshuse for nye Søstre, thi der meldte sig mange Postulanter, og man forudsaa, at der snart vilde være Brug for mange. Overalt gaar der mange forældreløse Børn. Derfor viste Myndighederne sig velvillige og anerkendte gerne Grundlæggelsen af egne Klosterskoler, da mange af Søstrene var eksaminerede Lærerinder, og andre var ved at tage Eksamen.

Saa besluttede Robert Spicke sig til en Nybygning i 1861. Gode Mennesker havde forøget Kapitalen paa over to tusinde Rigsdaler til næsten det dobbelte. Før man tog fat paa Bygningens Opførelse, bestemte Spicke, at Indskriften skulde lyde: »Fra de fattige til de fattige.« Paa St. Josefsdag lagde han Grundstenen, paa St. Peter og Paul kunde man fejre Rejsegildet, og paa St. Hedvigsfest blev det nye Kapel indviet. Kuratus Spicke arbejdede personligt sammen med Søstrene ved Bygningens Opførelse. Snart ringede Klokken i det lille Taarn, som endnu i Dag rager op over Klostertaget med sit Jernkors, den ringede kækt sammen med de store Klokker ved den nærliggende Domkirke, skønt den kun var som et lille forældreløst Barn imod dem, men den holdt sig tappert, selv om man tog dens Ringen ilde op, og skønt der gaves Mennesker, der gerne vilde ødelægge Robert Spickes smukke Værk.

I 10 Aar bestod St. Hedvigsklosters Historie kun af Dagsordenen, som det er Skik i hvert godt Kloster. Hvert Aar kom der nye Børn, pjaltede og forkomne, hvert Aar

gik herfra en Skare Børn velopdragne og velklædte ud i Livet. Naar Kirsebærtræerne begyndte at blomstre, stak altid nogle Drengene over Klostermuren, men de kom snart igen, endnu før Blomsterne faldt af.

Efter 10 Aars Forløb begyndte den tyske Kulturkamp. Spicke anede, at hans Søstre snart blev hjemløse og fædrelandsløse, og saa begyndte han med Forhandlingerne for at berede dem et nyt Hjem udenfor de ugæstfrie præjsiske Grænser. Kun i Wartha fik Søstrene Lov til at blive. De øvrige fem Huse maatte i 1878 forlades, og Søstrene udvandrede til Hezamislötz i Mæhren, hvorfra de først i 1886 vendte tilbage til det nye Kloster i Bogutschütz, som nu efter Verdenskrigen med tre andre Huse: Zalenze, Eichenau og Janów igen hører til Polen. I 1888 kom Søstrene tilbage til Breslau. —

Robert Spicke var imidlertid i 1863 blevet Sognepræst ved St. Dorothea og i 1884 Kannik ved Domkirken i Breslau.

Hele Byen samledes nu om hans Prædikestol. Man anvendte paa ham gerne det Ord, som han selv ofte brugte: Den katholske Præst skal ved Altret være en Engel, i Skriftestolen et Lam, og paa Prædikestolen en Løve. Det første og det sidste var han altid; det andet var han kun sjælden; thi mangelen gik fra hans Skriftestol med et sønderrevet Hjerte. Og endnu et andet Talent har han vist. Han var en Konvertitlærer uden Lige. To tusinde Mennesker har han vist Hjemvejen til den katholske Kirke. I Aaret 1887—88 kom Døden til Breslau med det Hverv at kalde den ivrige Gudsordets og Gudskærlighedens Apostel til Evigheden. Da den vidste, at en Kannik for det meste er i Skriftestolen eller i Skolen eller paa Prædikestolen, saa gik den først paa Prædikestolen, og her traf ham det første Slagtilfælde, — saa i Skriftestolen, hvor det andet kom, saa i Skolen, hvor Døden i Børnenes Nærværelse slog ham for tredje Gang. Da beredte Spicke sig til Hjemvejen. Da han en Dag begyndte at bede Apostelofficiet: »Overmaade meget er ærede dine Venner, o Gud« — og »de gik ud og saaede deres Frø med Taarer« — da kom Herren selv og hentede sin Tjener hjem. Det var den 7. Marts 1888.

Mange Mennesker gaar ad en stenet Vej, og først ved Graven begynder Blomsterne at spire. Ved Robert Spickes Livsvej grønnedes, blomstredes og modnedes det hele Livet igennem, og dog havde hans Grav lukket sig, før hans Sæd rigtig trivedes og bar hundredefoldig Frugt. En af hans aandelige Døtre, Moder Maria Felicitas, som allerede i otte Aar ogsaa har hvilet ved St. Laurentius-Kirkegaards Kors havde arvet Spickes Aand. Under hendes Ledelse som Generalpriorinde rejste sig den ene Filial efter den anden. Ikke kun i Schlesien, Mæhren, Østrig, men ogsaa i Danmark ses det blaa Slør, her siden den 8. Maj 1906, da de fire første Søstre af Moder Felicitas blev sendt hertil. En af disse fire Søstre, Moder Athanasia i Odense leder nu de fire Filialer som Assistent for de danske Klostre. Om de blaa Slør samler sig stadig den ene Børneflokk efter den anden i Odense, Dalum, Kolding og Haderslev. Guds Velsignelse følger Søstrenes Foretagender i enhver Retning.

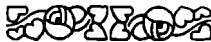
Moderhuset i Breslau er i Tidens Løb blevet saa stort, at det gamle Kloster nu kun ser ud som en Tilbygning. For Tiden tæller den af Robert Spicke grundlagte Søsterkongregation 42 Huse med 460 Søstre, 1270 Børn, 1100 Asylbørn, 300 Haandarbejds- og Musikelever og 470 syge og skrøbelige. Døde er indtil nu 160 Søstre. Moderhuset i Breslau er ofte blevet anerkendt som en Mønsteropdragelsesanstalt. I det store og hele kan man sige, at Robert Spicke ved sit Værk har givet Hjem og Moderkærlighed til over 5000 Børn, til nogle for deres Ungdomstid, til andre for hele Livet.

Ikke sjældent banker der fremmede paa Klosterporten, de vil gense deres Hjem, hvor de som Børn har fundet barmhjertig Kærlighed. De barmhjertige Søstres Kærlighed ender lige saa lidt ved Grænsen af den skolepligtige Alder, som Moderkærligheden. Søstrene bringer det skolefrie Barn enten til en Mester eller paa en Bondegård. De bliver dets Skytsengel, besøger Børnene i de mest af-sidesliggende Landsbyer og Gaarde og er dets Forsvarere og Beskyttere. Tusinder af disse Børn har aldrig kendt en anden Moderkærlighed end den i det blaa Slør, og denne Kærlighed er en bekymret Kærlighed.

Hvis man altsaa ser en blaa Søster paa Bane-
gaarden eller i Jernbanen, saa ved man, at hun er
Præsten Robert Spicke's aandelige Datter, og hendes Maal
er enten et nyt Kloster, hvor der venter hende svært Ar-
bejde, eller Moderhuset, hvor hun henter sig Kraft ved de
aarlige aandelige Øvelser, eller et fjernt forældreløst eller
forkommet Barn, eller en Landsby, hvor Høsten er god
og Bønderne gavmilde. Thi det er ikke let at stoppe
Munden paa Hundreder af sultne Børn. Da maa Søstrene,
som maaske før selv ejede en pæn Gaard, nu gaa i Chri-
sti og Børnenes Tjeneste fra Hus til Hus eller fra Gaard
til Gaard for at faa Hjælp til alle Husets Smaafolk. I
Reglen er Folk meget gode imod Hedvigssøstrene, og de
venter altid med Glæde paa deres kendte Tiggersøster især
ved Juletid. De genkender Ansigtet fra ifjor, eller de
spørger: Hvor er den Søster, som ellers plejede at komme
ved Juletid?

(Oversat fra tysk af en St. Hedvigs Søster).

Uddrag af: Der Breslauer Domherr
Robert Spicke u. sein Werk af Professor
Dr. Jos. Wittig, St. Hedvig-Søstrenes
Forlag. Breslau.

Træk fra det vestlige Irland.

Vi er langt ovre i Connaught i det fattigste Hjørne af
den fattige Ø, en vidtstrakt Ødemark af Hede og Mose,
som Atlanterhavsegnenes disede milde Luft breder sig ud
over.

En Linie af Dynd med Kampesten danner Grænseskel
mellem Mose og Landevej. Hist og her ligger der en
Klynge Hytter, opførte af raa, daarligt sammenmurede
Stenblokke og dækkede med et elendigt usselt Straatag.
Ved Siden af Indgangen til Hytten ligger en Mødding og en
Tørvestak. De fleste Hytter har kun et eller to Vinduer,
Gulvet er som oftest lerstampet. Høns og Ænder løber
mellem Benene paa en, ja enkelte Steder har Koen sin
Baas i et Hjørne af Stuen.

Vi gaar ned til Hyttens Dør og banker paa. Maaske

forstyrrer vi Pat i hans Rosenkransbøn, maaske spiller han Violin eller synger en Sang. Vi træder ind og tager Plads foran Arnestedet, hvor Tørven knitrer. Pat er saa menneskelig, saa gæstfri og saa vittig, han fortæller Sagn og Æventyr, synger Moores herlige Sange og serverer os Historien om Kong Brian, som slog Danskerne ved Cloontarf (1014), paa en Maade saa spændende og lyslevende, som om det var en Begivenhed, han selv havde oplevet. »Good old Dane,« siger han til mig, »you are more Irish than the Irish themselves.«¹⁾ Ja, Pat klynger sig til Fortidens Minder, han klynger sig til sin Kirke, til sine Fædres hellige Tro:

Faith of our Fathers, holy Faith,
we will be true to thee till death,
in spite of dungeon, fire and sword.²⁾

Pat er uanfægtet af Maskinkultur, af Pengegriskhed og Materialisme. Selv om han lever et fattigt Liv, saa har han dog altid sin Skærv til Kirken.

Fra Cork til Derry, fra Wexford til Galway har man i de senere Aar opført de herligste Granitkirker. Intet er for godt til Frelseren i Tabernaklet. Irske Kvinder danser Broderskaber, hækler og syr til Alterets Prydelser, og de forretter frivilligt Rengøringen i Kirken. De irske Arbejdere og Tjenestefolk har med deres surt fortjente Skillinger bidraget til at bygge de fleste katholske Kirker i England og Skotland. Irske Emigranter har bygget $\frac{3}{4}$ af Kirkerne i Nordamerika, Australien og Sydafrika. Pat, som i over to Hundrede Aar (1550—1781), knælede foran Klippehuler, i afsides Kløfter, i Grøfter og i Hytter for at bivaane den hellige Messe, han er nu kaldet til at rejse Gud Altre rundt omkring paa Jorden og til at tage Del i Troens Udbredelse.

Langt ovre i det fjerne Vest, i det øde, vilde Connamara, der er opfyldt af Søer, Bjerge og Granskove, hæver sig et afsides Bjerg ude ved Cleu-Bugten, et Par Mil fra Byen Westport. Bjerget er kegleformet og har en Højde af henvend 2510 engelske Fod. Enhver Irlænder kender: Croagh Patrick. Heroppe fra Toppen paa Bjerget velsignede St. Patrick den grønne Ø og bød Krybdyr og Slanger at forlade Erin og drukne sig i Atlanterhavets Bølger. Lad dette fromme Sagn være, hvad det vil, men

¹⁾ »Gode gamle Dansker, du er mere irsk end Ierne selv.«

²⁾ Vore Fædres Tro, hellige Tro!
Vi vil være dig tro indtil Døden,
trods Fangehul, Ild og Sværd.

Slanger findes ikke i Irland, og oppe paa det Bjerg, hvor St. Patrick tilbragte mangen en Nat i Bøn, deroppe genlyder hvert Aar St. Patricks Pris. Hvilken henrivende Udsigt nyder man ikke heroppe fra! — Mod Øst ser vi Bjergene og Skovene i Connemara, og man faar et lille Glimt af de store Søer Lough Corrid og Lough Mask. Mod Vest, ved Foden af Bjerget, ligger Clewbay, overstrøet med utallige Smaaøer, lig smaa Prikker i Havet. Længere ude mod Vest skimtes Achill-Øerne, Innishboffin og Clare Island; ovre paa disse Øer tales udelukkende det gamle gæliske Sprog.

Et smukt Kapel er bygget oppe paa Toppen af Croagh Patrick, og een Gang hvert Aar frembæres her oppe paa Bjergets Tinde det hellige Messeoffer — ja ikke blot een hellig Messe, men over tyve Messer opofres fra tidligste Morgen til Middag. Erkebiskopperne af Tuam og Melbourne, Biskopperne af Elphin, Galway, Achonry og andre høje Prælater er til Stede ved dette aarlige Møde, denne aarlige nationale Pilgrimsfærd. Et kosteligt Banner fra Lourdes vajer højt oppe paa Bjergets Top. Tog fra Cork, Dublin, Derry, ja fra alle Irlands Egne fører Pilegrimme til Valfartsstedet eller rettere sagt til Westport, og herfra begynder saa den egentlige Valfart.

Tusinder og atter Tusinder af Mennesker, Mænd, Kvinder og Børn, stiger op ad det stejle Granitbjerg. Opstigningen tager henved to Timer, da den maa gøres i Zigzag, mange gaar barfodede, overalt hører man Sang og Rosenkransbøn, hvilken Andagt! Hvilken Tilkendegivelse af Tro og hvilket herligt Skue, naar Vestens Biskopper og Præster hin Sommermorgen højt heroppe over Skyen frembærer de kristelige Hemmeligheder, det hellige Offer, som aldrig blev afbrudt i Irland, selv ikke i de værste Forfølgelsens Aarhundreder.

»Hail, glorious St. Patrick, dear Saint of our isle!
On us, thy poor children, bestow a sweet smile.

Hil være dig, St. Patrick, vor Øs kære Helgen!
Se med kærligt Smil til os, dine stakkels Børn.«

P. A. L.

Aabent Brev!

Kære Hr. Pater J. Droste!

Jeg føler stærk Trang til — nu da Deres alvorlige og smertefulde Sygdom, Gud være lovet, er i fremadskridende Bedring, paa egne og mange andre gamle Kollegianeres Vegne, at sige Dem, hvor meget vi har tænkt paa Dem og følt for Dem under denne smertefulde Sygdom. —

De var jo, kære Pastor Droste, Høvdingen paa vor gamle Skole. St. Andreas Kollegium faldt desværre for 2 Aar siden, det gjorde os ondt, og dybt Indtryk gjorde det paa os, da vi erfarede, at en alvorlig Sygdom havde kastet Dem paa et smertefuldt Sygeleje. Ja, da strømmede rigtig alle Minderne fra Aarene paa Kollegiet os i Møde. Vi saa Dem for os, naar De som Rektor ved Kollegiets store Fester kom til Stede blandt Eleverne. Vi mindes Skoleaarets Afslutning, naar De uddelte Præmierne og holdt en af Deres hjertelige Taler. Hvor mange unge har ikke modtaget den første hellige Kommunion af Deres Haand, vi er mange, som er Deres »kære Børn«. — Ja, alt dette har i disse Dage strømmet os i Møde, og det har smertet. Thi skulde nu De, kære Pastor Droste ogsaa forlade os, da vilde der blive tomt omkring os. De vandt jo alles Hjerter ved Deres Kærlighed, Mildhed og Retfærdighed. Derfor saa baade Lærere, Forældre og Elever op til Dem med Agtelse og Respekt. De var jo ogsaa altid den forstaaende Opdrager og Rektor. Deres Personlighed var for os Midtpunktet i Kollegiets Tilværelse. Naar Andreas-Kollegiet bliver nævnet, vil Deres Navn altid mindes. De skal vide, at vi gamle Elever aldrig glemmer, hvad De har været for os. Mildhed var der over Deres Skikkelse og Mildhed i Deres Gerning.

Gud velsigne Dem for alt dette og give Dem fortsat god Bedring, saa at vi gamle Elever kan glæde os over atter at se Dem rask og sund.

Deres hengivne

Alfred Silcowitz.

Søster Joseph.

Om den i Helsingør afdøde Vincentssøster skriver »Nordsjælland« den 18. Juli:

En af de herboende St. Vincent af Paul Søstre, Søster Joseph, er afgaaet ved Døden paa Hospitalet efter en Galdestensoperation. Den afdøde, der blev 53 Aar gl., var af Fødsel fransk. Hun var blandt de første Søstre, der kom hertil, og har her ydet et beundringsværdigt uselvsk Barmhjertigheds- og Kærlighedsværk. Søster Joseph var kendt i alle smaa Hjem. Hun var selvskreven overalt, hvor Sygdom og Nød var til Huse. Med en eksempelløs Offervilje gav hun selv Afkald paa Hvile for at pleje dem, som hun mente trængte til hendes Hjælp. Intet Arbejde var hende for haardt eller trælsomt. Hun sled sig op og havde ikke synderlig Modstandskraft, da den alvorlige Sygdom tog Tag i hende selv. Men fredelig og lykkelig sov hun ind i den Tro, der havde baaret hende gennem Livet og gjort hende til den barmhjertige Samaritan, der dybt vil savnes baade i de smaa Hjem, hvor hun gik sin Kærlighedsgang og i den stille Søsterkreds i St. Vincents Hus, hvor hun havde sin Bolig.

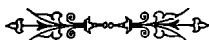
»Helsingør Avis« fortæller den 22. Juli om Søster Josephs Jordefærd:

Den franske Nonne, Søster Joseph, blev i Formiddags begravet paa Helsingør Kirkegaard efter en forudgaaende højtidelig Sørgeceremoni i Katholsk St. Mariæ Kapel, hvor Kisten var stillet paa en Katafalk foran Alteret, dækket af et sort Tæppe med hvide Striber og Fryndser. Paa Kistens Laag var anbragt en lille Krans af hvide Blomster og Rosenkransen med Krucifikset. Ved Katafalkens Sider brændte 6 lange Lys ligesom ogsaa Lysene ved det med lutter hvide Blomster smykkede Alterparti var tændt. Kapellet var fyldt til sidste Plads, og at den afdøde Nonne har været i høj Grad afholdt og paaskønnet, kunde man overtøde sig om, ved at se de mange stærkt bevægede Mennesker i Sørgekaren. I denne saas bl. a. 3 St. Joseph-Søstre fra København, den franske Minister, Vicomte de Fontenay, den franske Marineattaché's Frue, Madame Lagrenée, den franske Konsul i Helsingør m. fl. Ministeren nedlagde ved Kistens Hovedende et mægtigt Kors af lysegraa Evighedsblomster omvundet med brede Silkebaand i de franske Farver. Sognepræst A. Wattiez

celebrerede Sørgemessen, ogsaa Pastor Desnos fra København var til Stede. Messen varede en god halv Timestid og derefter bares Kisten ned og over Gaden til Kirkegaarden, medens Kordrengene bar Sølvkrucifikset og brændende Lys foran den.

Ved Graven bragte Vicomten den døde Nonne en Tak. Han mindede om, hvorledes hele hendes Liv havde været viet Arbejdet for at lindre andres Sorger og Nød, og han fremhævede især, hvad Søster Joseph havde været for de franske Soldater, der havde fundet deres Død her. Hun havde i disse unge Mænds sidste Dage og Timer været, som deres Moder vilde have været overfor dem. Vicomten sluttede sine smukke og med saa megen naturlig Hjertelighed udtalte Ord med at bringe den afdøde Frankrigs Tak for det gode Eksempel, hun havde givet i det fremmede Land.

Efter at Sognepræsten havde læst nogle Bønner, sluttede Højtideligheden hermed, hvorefter hele Sørgeskaren med Præsterne og Kordrengene i Spidsen gik op til den franske Soldatergrav.

Den katholske Skole og Demokratiet.

I »America« for den 21. Januar fandtes følgende lille Artikel, der ogsaa har Interesse for os, hvis Forhold i det smaa ligner de amerikanske:

En Statistiker, som skriver for New York World, vurderer den aarlige Gennemsnitspris pr. Barn i de offentlige Skoler i hele Landet til ca. 57,83 Dollars. Dette er ikke nogen rundelig Sum; enkelte Totalbeløb for de forskellige Byer beviser, at den nærmest er for lille. Hele Udgiften for Byen New York f. Eks. er opgivet til ca. 41,000,000 Dollars endskønt Byen betalte mere end den dobbelte Sum sidste Regnskabsaar for Opretholdelsen af de offentlige Skoler. Men hvis Vurderingen antages at være nogenlunde korrekt, er den katholske Skoles Værdi for Landet, beregnet i Dollars og cents, ganske indlysende. Da mindst 1,800,000 Børn besøger vore Skoler, er Besparelsen i et Aar næsten 105,000,000 Dollars for de respektive Stater.

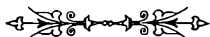
Den Kendsgerning, at de private Skoler befrier det of-

fentlige for en stor Byrde, er i Almindelighed her i Landet blevet betragtet som en gyldig Grund til at fritage dem for Skat — og opmuntre dem paa enhver mulig Maade. Det burde ogsaa vække Betæneligheder hos Lederne af den Bevægelse, som for Tiden er stærk i forskellige Dele af Landet, og som gaar ud paa at tvinge alle Børn ind i de offentlige Skoler. Et Statsmonopol for Opdragelse ender som alle andre Monopoler, næsten altid i Tyranni, og Tyranni er altid dumt kortsynet. Historien viser, at de statskontrollerede Systemer i Prøjsen og Frankrig var befængt med alle de Onder, som deres Fjender forudsagde, og havde meget faa af de Fordele, deres Agitatorer havde haabet at opnaa. For en Gangs Skyld, i det mindste, havde Herbert Spencer Ret, da han paastod, at Statsmagtens fuldstændige Kontrol over Skolerne var ligesom en Kæmpes Haand paa et Barns Hals. Den standsede al virkelig Fremgang, idet den hindrede Undersøgelse og sand Frihed, og gjorde Undervisningen til ikke stort mere end en Række mekaniske Bevægelser.

I den amerikanske Republik er der ikke Plads til Statskontrol, hvad Opdragelse angaar, thi det betyder Undertrykkelse af eller irriterende Indblanding i den private Skole. De respektive Stater er i deres Ret, naar de i Offentlighedens Interesse opstiller minimale Opdragelseskrav, som alle Skoler skal imødekomme, og de er forpligtet til at træde i Forældrenes Sted, naar, men ogsaa kun naar Barnets naturlige Formyndere svigter deres Pligt. Men under Forbundsconstitutionen kan Forbundsregeringen ikke tilrive sig denne Pligt, og det er ikke en amerikansk, men en udenlandsk og hedensk Teori, at Barnets Opdragelse først og fremmest tilkommer Statsmagten og ikke Forældrene.

I disse de sociale Uroligheders Tider, er det daarlig Samfundspolitik at forstyrre de Skoler, som tager Religionen til deres Hjørnesteen, og denne Republiks Grundlæggere var af den Mening, at der ikke findes Moral uden Religion, og uden Moral ingen fast Basis for en vedblivende demokratisk Regeringsform. Det værdifuldeste Bidrag, som den katholske Skole yder Nationen, kan ikke vurderes i Dollars og cents. Det bestaar i det vedvarende

Forsøg, som disse Skoler gør, paa dybt og varigt at lægge i Barnets Sjæl de religiøse Principper, som gør ham til en god Mand, en ærlig Borger og en aldrig svigtende Forsvarer af sit Fædreland og dets Institutioner. •

Katholsk Ungdoms Værn.

Katholsk Ungdoms Værn, der ønsker at interessere alle Katholikker for sin Virksomhed, har udsendt et Cirkulære, som vi med Glæde gengiver her i Bladet.

»Det kan ikke nægtes, at der er Liv i vort Ungdomsarbejde, og at de unge trænger til de ældres Raad og Støtte. Derfor blev i sin Tid Katholsk Ungdoms Værn stiftet, og det har i de forløbne 12 Aar ydet et godt og frugtbart Arbejde til varig Gavn for mange unge Katholikker, dels ved at yde Hjælp til videre Uddannelse, dels ved at støtte Foreningerne, dels ved at samle de 14-aarige og ved at føre dem paa Rundskue til vore kirkelige Institutioner. K. U. V. har ialt indsamlet 17,700 Kr. og udgivet til de forskellige Formaal 15,000 Kr.

Disse Kendsgerninger viser, at Katholsk Ungdoms Værn har en Opgave at udføre for vor opvoksende Ungdom, en Opgave, som er særlig paatrængende i disse vanskelige Tider, ja, som stadig vokser med vor Kirkes stadig større Udvikling. K. U. V. trænger derfor til mange flere, mindst fire Gange saa mange Medlemmer som nu.

Vi tillader os derfor høfligt at anmode Dem om at tegne Dem som Medlem (Kontingentet er mindst 4 Kr. aarligt) og saaledes yde Deres Bidrag til, at vore unge bevares i deres Tro og opdrages til at blive til Velsignelse for Kirkens Fremtid.

Forretningsudvalget:

<i>Pater J. Koch,</i> Formand. Stenosgade 4.	<i>J. Johnsen,</i> Sekretær. Ewaldsgade 8.	<i>K. V. Olsen,</i> Kasserer. S. Fasanvej 98 ¹ . København-Valby.	<i>Chr. Hønrichsen,</i> Kirsteinsgade 9.
--	--	---	---

Brudstykker.

120. Som Kardinal Ratti i Milano blev den nuværende Pave hurtigt Raadgiver for de betydeligste Institutioner og Personer i Byen, dog glemte han ikke af den Grund de smaa og fattige. Der var især et, som han ofrede sig for af hele sit Hjerte. Hver Vinter kom der i Tusindvis af smaa Skorstensfejdrenge fra Tyrol ned til Lombardiet og Toscana. De var særlig talrige i Milano. Mgr. Ratti samlede dem, tilegnede sig deres Sprog, gav dem Undervisning i Religion og forberedte dem til at modtage Sakramenterne. — Aarene gik, Præfekten for Ambrosius-Biblioteket blev efterhaanden en af de største Personligheder i Milano. Kardinal Ferrari havde gjort ham til sin Raadgiver og benyttede ham især som Vidne og som Dommer ved Stiftssynoderne. Men »Doktoren« eller »Præfekten« for Ambrosius-Biblioteket fik aldrig den Tanke, at han kunde forlade sine smaa Skorstensfejere; dem forlod han først den Dag, da han var nødt til at forlade Milano.

(Efter »le Pélerin.«)

121. I Værket »Danske Herregaarde ved 1920« (Kop-pels Forlag) skriver Carl Neergaard i sin Afhandling om Gaarden Lindholm S. 211: »Gaarden kom nu for en Tid paa lærde Mænds Hænder. Særlig knyttet til den har den første af disse Ejere dog næppe følt sig; for ham gjaldt den nærmest kun som et Aktiv. Denne Mand var Professoren i Logik og Metafysik ved Københavns Universitet Hans Zoëga. Miskendelse som Lærd var en medvir-kende Aarsag til hans Godserhvervelse. I en offentlig Dis-putats, han havde ført om teologiske Emner med Jesuiten Gotfred Franken, Huskapellan hos den spanske Gesandt i København, Grev Rebolledo, klarede han sig kun saa som saa, og for at rehabilitere sig rejste han hemmelig til Rostock i den Agt her at erhverve den teologiske Doktorgrad for en Afhandling just om det Emne, hvorm han havde ordkriget med Jesuiten. Graden opnaede han ganske vist, men ikke Anseelsen; hans københavnske Kolleger fandt det upassende, at han uden Tilladelse havde forladt sit Embede og det for at tage ved et fremmed Universitet en Grad, som Københavns Universitet kunde have givet ham, i Fald han var fundet værdig dertil. Ked af Forhol-dene søgte da Hans Zoëga 1662 Fritagelse for akademisk Virksomhed og kastede sig bl. a. over Ejendoms køb. Saa-ledes erhvervede han Lindholm, men han afhændede den snart efter. Da han døde 1673, var det som en forgældet Mand.«

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Vincentskonferensernes 3. Generalmøde, der afholdtes Søndag den 23. Juli i Ordrup, lededes i Hr. Hoffmanns Fraværelse af P. Günther og havde samlet 20 Deltagere. Mødet indlededes med en livlig Debat om Lokalraadets Rekonstruktion, som fik særlig Interesse ved Redaktør Hutters's vægtige Indlæg i Diskussionen. Lokalraadet stagnerede, mente Hr. Hutter's. Der holdtes aldrig Møder, og de enkelte Konferenser var ikke repræsenterede i Lokalraadet, som det var foreskrevet i Vedtægterne. Hr. Hutter's vilde foreslaa, at man anmodede Vicepræsidenten, Hr. Hoffmann, om snarest muligt at indkalde til et Møde af Lokalraadets Bestyrelse sammen med Repræsentanter for de fem Konferenser, hvor man kunde foretage de nødvendige Skridt til Lokalraadets Rekonstruktion, medens man samtidig henstillede til Hr. Hoffmann at fortsætte som Vicepræsident. Naar der var saa ringe Tilgang til de aktive Medlemmer, mente Hr. Hutter's, at Grunden var den, at Konvertiterne vidste altfor lidt om Vincentsforeningen og dens Opgave. Paa Højskolen vilde der f. Eks. være god Anledning til at fremdrage Vincents af Pauls Betydning for alt kristeligt Menighedsliv. Man maatte heller ikke glemme, at Vincentsforeningen havde andre Opgaver end Fattigpleje, ganske særlig Børneforsorgen. P. Günther vilde i denne Forbindelse henlede Opmærksomheden paa den forestaaende Børnesagkongres, som han haabede maatte vinde livlig Tilslutning. P. Ronge vilde foreslaa, at man til Foreningens Navn knyttede Undertitlen »Katholsk Menighedspleje«. Saa vilde Formaålet være klart. Det vedtoges til Slutning at sende P. Neuvel Generalraadets Hilsen og Lykønskning til Pastorens 80-aarige Fødselsdag. Til næste Mødested valgtes Sundby.

Chr. H.

— Som det er bekendt af Dagbladenes Referater findes der her for Tiden en interessant og seværdig hollandsk Udstilling, som i flere Uger havde et stort Orkester bestaaende af 100 Mand — allesammen Tobaksarbejdere. Hvad Dagbladene derimod ikke har fortalt noget om, men hvad der nok fortjener at blive fremhævet her i Ugebladet, det er, at samtlige Orkestrets Medlemmer gav et udmærket Eksempel i religiøs Henseende, idet de hver Søndag fuldtalligt og i sluttet Trop ti Minutter før Højmessens Begyndelse indfandt sig i St. Ansgars Kirke, hvor den uniformerede Skare fyldte godt i Stoleraderne. De holdt mønsterværdig Orden og lagde ved deres hele Holdning under hele Gudstjenesten religiøs Ærbødighed og uskrømtet An-

dagt for Dagen. Nu er hele Skaren rejst hjem igen sammen med deres Arbejdsgiver, Hr. Fabrikant Eugène Gouling, som selv er en ivrig og from Katholik og som trofast efterlever den gamle Regel: »Bed og arbejd!« Han betoner stærkt, at den Fremgang og Udvikling, hele hans Virksomhed har haft, maa udelukkende tilskrives Guds Velsignelse, der altid er fulgt med hans Arbejde. Han begyndte ganske smaat med een Mand paa et Kvistkammer i Amsterdam, nu er han en velstaaende Fabrikejer, der beskæftiger flere Hundrede Arbejdere, som alle er vellønnede, lykkelige og tilfredse, ikke mindst fordi de er gode og religiøse.

Tyskland. I Bayern er de katholske Skoler i Fare, og de bayerske Biskopper har i den Anledning udsendt et fælles Hyrdebrev. »Vore katholske Skoler er i Dødsfare«, skriver Biskopperne. »Vore Modstandere prøver ved Lov at gennemføre den saakaldte Fællesskole overalt, d. v. s. en Skole, der skal søges af alle Børn, hvad enten de er Katholikker, Protestanter eller Jøder, endog af vantro Børn, der maaske allerede er blevet fyldt med Had mod Religion og Kirke. I denne Skole vil man nægte eder, kristne Forældre, Ret til katholske eller kristne Lærere. I Virkeligheden faar I at gøre med Lærere, der slet ingen Religion har. Hvormange Forældre gives der ikke, som i daarlig Ligegyldighed forsømmer deres Pligt imod deres Børn! Dersom nu al religiøs Indflydelse uddrives af Skolerne, og der ikke er nogen til at danne og udvikle Børnenes Samvittigheder, hvad bliver saa Følgen? Det er blevet foreslaaet at overlade til en Folkeafstemning at afgøre, om den konfessionelle Skole skal bevares i det mindste ligeberettiget med Fællesskolen. Men vore Modstandere vil det ikke; de vil med Magt gaa frem imod Folket og angribe dets Tro.«

Rom. Torsdag den 6. Juli optoges den svenske Billedhugger O. Johanson og hans lille Søn i den katholske Kirke. Højtideligheden, som var meget smuk og gribende, foregik i Birgittinerordenens lille hyggelige og stemningsfulde Klosterkapel i Rom, og Ceremonien forrettedes af Hs. Excellence Mgr. Caccia-Dominioni, Maestro di Camera hos Pave Pius XI. Efter at Optagelses-Ceremonien var afsluttet, begyndte Mgr. Caccia Dominioni den hellige Messe, under hvilken Billedhugger Johanson modtog den første hellige Kommunion, medens fra Søstrenes Kor Orglets Toner lød, og de klare, smukke Stemmer hjalp til at forøge Andagten og Festligheden, som sluttede med, at Søstrene sang den smukke svenske Salme: »Min Gud, min Gud, jeg elsker dig«. — Dette Birgittinerkloster, som særlig har Skandinaviens Omvendelse for Øje, beder stadig

for, at den katholske Tro maa vinde mere og mere Fremgang i Norden, og at mange trofaste Sjæle maa føle sig kaldede til at slutte sig til Klosteret i Rom for der at forberedes til at blive Hjælpere i med snart at bringe denne skandinaviske Orden tilbage til Skandinavien A.M.D.G.

Adressen paa dette Birgittinerkloster er: Birgittiner-søstrene, Via della Isola 34, Quartiere Caprera, Roma 27.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinzen.

	Stille Messe.	Højmesse.	Andagt m. Vels.
Aakirkeby (Jernbanegade).....	Kl. -	Kl. 10 ^{1/2} in. Vels.	
Aalborg (Kastetvej).....	» 6 og 7 ^{1/2} ...	» 10	Kl. 3
Aarhus (Ryesgade 26).....	» 6 ^{1/2} og 7 ^{1/2} ...	» 10	» 7
Dalum Kloster.....	» 6 ^{1/2}	» -	» 5
Esbjerg (Nørregade).....	» -	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade).....	» 7	» 9 ^{1/2}	» 2
Haderslev.....	» -	» 9 ^{1/2}	» 8
Helsingør (Nygade 8).....	» 8	» 10.....	» 2
Holbæk (Kastanievej 19).....	» 8	» 10 ^{1/2} . c. 11 ^{1/2}	pls.
Horsens (Nørregade 19).....	» 8	» 10.....	» 2
Hørsholm.....	» -	» 9.....	» -
Kolding (Alhambravej).....	» -	» 9 ^{1/2}	» 7
Køge (Elisevej).....	» -	» 10.....	» 8
Ledreborg.....	» -	» 9 ^{1/2}	» 2
Maribo (Ny Østergade).....	» 8 ^{1/2}	» 10 polsk	» 2 ^{1/2}
Nakskov (St. Franciscus Kirke).....	» 9 ^{1/2} dansk	» 10 ^{1/2} polsk	» 5
Nyborg (Stella maris Vindingevej).....	» -	» 10.....	» -
Nykøbing F. (Hellig Kors Kirke).....	» 8	» 10 ^{1/2} polsk	» 1
Næstved (Villa Alfa).....	» -	» 10.....	» -
Odense (Torvet 7).....	» 8	» 10.....	» 2 ^{1/2}
Randers (Ladegaardsgade).....	» -	» 10.....	» 8
Ringsted (St. Knudsgade).....	» 8	» 10.....	» 7 ^{1/2}
Roskilde (St. Olsgade).....	» 7	» 9.....	» 7 ^{1/2}
Rønne (Lille Madsegade).....	» -	» 10.....	» 6
Silkeborg (Vestergade).....	» -	» 9 ^{1/2}	» -
Slagelse (Tordenskjoldsgade).....	» 7 ^{1/2}	» 10.....	» -
Svendborg (Havnegade 1).....	» -	» 10.....	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7	» 9 ^{1/2}	» 3

I Aabenraa, Sønderborg og Tønder afholdes kun periodisk Gudstjeneste, som i Forvejen annonceres i de stedlige Blade.

Sankt Knuds Feriekoloni.

5. Fortegnelse over indkomne Bidrag:

St. Josefssøstrene Ø.....	—	15,—
Fru H. G.....	—	10,—
Portneren i Stenosg.....	—	20,—
		Kr. 45,00
Tidligere indkommet.....	—	519,98
Rest fra sidste Aar.....	—	9,08
		Kr. 565,06

Afsluttet Regnskab følger efter Ferien.

Hjertelig Tak til alle, der har tænkt paa de smaa Feriebørn.
Martha Hansen.

Kirkelig Kalender.

30. Juli. 8. Søndag ef. Pintse.	6. August 9. Søndag ef. Pintse. Christi Forklarelse.
31. — M. Ignatius af Loyola, Bekender.	7. — M. Cajetan, Bekender.
1. August Ti. Petri Lænkers Fest.	8. — Ti. Cyriacus og Lidelsesfæller, Martyrer.
2. — O. Alfons Liguori, Biskop og Kirkelærer.	9. — O. Vigilie.
3. — To. Fund af Stefans Relikvier.	10. — To. Laurentius, Martyr.
4. — F. Dominicus, Bekender.	11. — F. Tiburtius og Susanna, Martyrer.
5. — L. Maria i Sne.	12. — L. Clara, Jomfru.

Jesu Hjertes Andagt (Fredag d. 4. Aug.)

St. Ansgars Kirke: Kl. 8¹/₄ Messe med sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 7¹/₂ Aften Andagt.

Sakramentskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Messen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjertes Kirke: Efter 8¹/₄-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt med Prædiken.

St. Andreas Kirke: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 7¹/₂ Aften Andagt.

St. Josefs Gilde st. 1885.

Søndag den 30. Juli afholdes Skovtur for Brødre med Familie, Dellagerne samles efter Højmassen ved St. Andreas Kirke i Ordrup; derfra spadseres til Fortunen, hvor den medbragte Frokost spises, og derefter spadseres til Lyngby, hvor der er fælles Kaffe-bord. Brødrene bedes bære Emblem. Besøgende kan deltage. Bestyrelsen.

St. Andreas Gilde (Ordrup).

Søndag d. 30. Juli Udflugt til Hillerød, hvor Slottet beses. Tog afgaar fra Gentofte Station Kl. 10.35. Frokost medbringes.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Arkivar F. J. West, Ordrupvej 96², Charlottenlund.

Basar i Helsingør.

Vincentsøstrene afholder Basar til Fordel for fattige og syge i Helsingør Søndag den 30. og Mandag den 31. Juli. Gaver til Basaren modtages med Tak af Priorinden, Nygade 8.

Til **Biskoppens Gravmæle** er yderligere indkommet 10,00 (A.B.) — 100,00 (H.I.) — 200,00 (Familien A.V.G.) — 10,00 (N.Gr.) med det tidligere ialt Kr. 600,50. For alle de givne Bidrag siges herved hjertelig Tak. Det Apostoliske Vikariat.

Til **Motorcyklefondet** er yderligere indkommet 2,00 (N.N.) — 50,00 (E.O.) — 5,00 (L.Chr.) — 20,00 (M.Gr.) — 5,00 (Odense) — 10,00 (L.N.) med det tidligere indkomne ialt Kr. 685,00. Hjertelig Tak. Det Apostoliske Vikariat.

FREMMEDESPROGTRYKKERIE »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblade udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7.
Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.
Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 32.

Søndag den 6. August.

1922.

INDHOLD: Jesus græder over Jerusalem. — Kongressen for Børnesagen. — Søster Josephas Historie. — Fra andre Blade. — Vore Børns Religionsundervisning. — Klosteret i Allerslev. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Irland. Østerrig. Rom. Rusland. Indien. — Brevkasse. — Avertissementer.

Jesus græder over Jerusalem.

Jesus, der elsker Sjælene, gribes ved sit Indtog i Jerusalem af dyb Medlidenhed og Forbarmelse. Synet af den ødelagte Stad Jerusalem staar for hans Aands Øje, han ser ind i Fremtiden og tænker paa det Hav af Lidelser, der skal vælte ind over hans Folk. Det fylder Herren med bitter Sorg; han bryder ud i Graad og Klage. Hans guddommelige Hjerte var aabent for al menneskelig Følelse og rørtes let til Deltagelse. Et saadant Sind skal ogsaa vi have, Haardhed og Blaserthed passer sig aldrig for Herrens Disciple. Saa længe Sjælenes Ve og Vel virkelig gaar os til Hjerte, saa længe vi stønner ved Tanken om de Byrder, de maa bære, og vore Ord forraader baade apostolisk Iver og Venskabets Varme, saa længe kan Verden ikke haane os, saa længe beviser vi, at der er en Fylde af Liv og Kraft i os.

Jesus skælver, og med Taarer i Øjnene ser han sig omkring. Han længes efter at hjælpe. Han tænker paa,

hvorledes Frelsen tilbydes den haardnakkede, blinde Verden, og han beder: »O vidste du det dog, i Dag, paa din Besøgelses Dag, da Herren er dig saa nær og kommer til dig!« Ethvert virkelig apostolisk Hjerte føler Guds Nærhed og vil saa gerne holde ham fast til Frelse for Synderne, og et saadant Hjerte bliver ikke træt af at trænge ind paa dem; »nu er det vor Dag, nu er det Herrens Besøgelses Tid, lad os aabne ham alle Porte paa vidt Gab, saa at han ikke gaar forbi med sin Naade!«

Til Trods for Herrens Længsel og Taarer røres Hjerterne ikke, Sjælene aabner sig ikke for ham. Deraf maa man nu ikke drage den Slutning, at apostolisk Arbejde overhovedet er et forgæves Foretagende. Vi skal dog modigt fortsætte Christi Gerning. Mangt et Hjerte vil lukke sig, men andre vil aabne sig, naar vi græder over dem og ivrigt arbejder. Frelserens sande Efterfølgere er de apostoliske Mænd, der ved, at der for Naaden ingen Umulighed findes, og som tjener Herren i al Ydmyghed under Taarer. »Husk paa, at jeg i tre Aar ikke holdt op med Dag og Nat at formane eder under Taarer!« (Ap. G. 20,19).

Efter Biskop *Ottokar Prohaska*.

Kongressen for Børnesagen.

Den bebudede Kongres om Børnesagen afholdtes i Roskilde den 25. Juli i St. Mariæ Højs. Forsamlingsaal. Efter at Sognepræsten, Pastor Hoppers havde holdt Messen i St. Laurentii Kirke, aabnede Provikaren, Pastor Olrik, Kongressen. Der var ca. 50 Deltagere, iblandt hvilke fandtes en Snes Præster. Pastor Olrik indledede med en Bøn og fremhævede i sin Tale Sagens overordentlig store Betydning for Arbejdet i vort Vikariat; det var nødvendigt, at der foretoges et omfattende energisk Arbejde for at søge at bringe denne Sag til en tilfredsstillende Løsning.

Ret naturligt dvælede Pastor Olrik indgaaende ved Spørgsmaalet, hvorfra de fornødne Pengemidler, der vilde stille store Krav til alle, skulde komme, og han kunde tænke sig den Mulighed, at her var en Opgave for de alt bestaaende Vincentsforeninger, suppleret med nye, — som skulde søges oprettede paa Pladser i Provinserne, hvor saadanne endnu ikke fandtes, — siden de senere Aars Praksis havde vist, at deres Virksomhed i nogen Grad var blevet aflastet ved Statens og Kommunernes større Indsats paa den sociale Nøds Afhjælpen ved de senere Aars Lovgivning paa dette Omraade. Han opfordrede derefter de tilstedeværende Gejstlige til at udtale sig om de Foranstaltninger, man i deres respektive Sogne havde i Virksomhed, og om de Forhold, man arbejdede under.

P. Smitz, Nakskov, tog Ordet og oplyste, at man i Nakskov allerede i længere Tid havde haft en saakaldt Kommunikant-Anstalt, ledet af St. Josephs-Søstre, der havde Børn ca. 3 Mdr. ad Gangen. Disse Børn modtog de elementære Skolekundskaber og undervistes desuden i Religion og forberedtes til den første hellige Kommunion. Det højeste Antal Børn havde været 19 paa een Gang, og i alt havde man haft ca. 50 Børn om Aaret.

P. Luppés, Maribo, oplyste, at man siden 1916 havde arbejdet paa lignende Maade, og siden da havde man i alt haft ca. 450 Børn, hvoraf 320 havde modtaget den første hellige Kommunion. Han hævdede, at Bestræbelserne maatte gaa ud paa at udvikle disse Anstalter og konsolidere deres Eksistens.

P. Amerland, Nykøbing F., meddelte, at man der havde oprettet en Skole, som gennemsnitlig besøgtes af ca. 30 Børn, af saavel danske som polske Forældre. Ordet gaves derpaa til:

P. Deutscher, Odense, hvis Virkekreds omfatter hele Fyen med Langeland og omliggende Øer. Han omtalte, at Forældrene støttede Sagen, bl. a. ved at indsende Naturalier. Han havde ved sine Besøg rundt omkring siden 1917, da denne Sag blev brændende, indsamlet ca. 6,300 Kr. hvoraf ca. 4,300 Kr. hidrørte fra de polske Arbejders Arbejdsgivere, hvilket særlig maatte anerkendes, da disse jo var af protestantisk Konfession. For største Delen

var han imidlertid henvist til at yde den allernødvendigste religiøse Undervisning ved sine Besøg hos disse Familier, et næsten uoverkommeligt Arbejde i dette store Distrikt. Det var jo kun de færreste Børn, man kunde sende til Anstalten i Maribo, dels paa Grund af de knappe Pengemidler, (Udgiften pr. Barn der havde været 217 Kr. om Aaret) og dels ogsaa af den ret naturlige Grund, at Forældrene kun meget nødt gav deres Minde til, at Børnene kom saa langt bort fra Hjemmet.

P. Steidl, Næstved, mente, at der i hans Distrikt fandtes ca. 200 Børn af blandede Ægteskaber. Han var henvist til den ambulante Undervisning og haabede paa, at Elisabeth-Søstrene om kort Tid vilde blive i Stand til at oprette et Børnehjem.

P. Wijnen, Holbæk, beklagede særligt de blandede Ægteskaber. Den protestantiske Fader stiller sig gennemgaaende fjendtlig overfor Børnenes katholske Opdragelse, og Moderen, som er katholsk, sløves efterhaanden i sin religiøse Overbevisning. I de 5 Aar, han havde arbejdet i Holbæk, havde han foretaget 153 Ægtevielser, heraf var kun ca. 50, hvor begge Parter vare Katholikker. Hans eneste Haab var, at der i den nærmeste Fremtid kunde oprettes en Kommunikant-Anstalt i Holbæk.

P. Quaedvlieg, Slagelse, beklagede, at der paa denne Station ingen Søstre fandtes, hvilke han ansaa for de bedst egnede til disse Anstalter. Der forefandtes 25 Børn af danske Forældre, medens de paa Landet boende Børn, (af blandede Ægteskaber) ikke fik nogensomhelst religiøs Undervisning.

P. Günther, Ordrup, beklagede dybt Nedlæggelsen af St. Andreas-Kollegium; man savnede bittert en Drengeskole nu, hvorimod Sagen stillede sig væsentlig gunstigere for Pigernes Vedkommende, hvis Undervisning de der-værende Josephs-Søstre varetog. Han samlede regelmæssig Børnene en Gang om Ugen til ca. 1 Times religiøs Undervisning. I Hørsholm, som var underlagt dette Sogn, var Forholdene endnu af saa beskedent Omfang, at man indtil videre kunde stille sig afventende.

Pastor Olrik tog derefter atter Ordet og fremhævede, i hvor udstrakt en Grad vi var i Gæld til Søstrenes Offer-

villighed paa dette Omraade. Han dvælede indgaaende ved Spørgsmaalet, hvorfra de fornødne Pengemidler kunde tænkes at komme, og glædede sig over de Forældres Forstaaelse af Sagens Betydning, der, hvor Pengemidler fandtes, søgte at yde deres Bidrag bl. a. ved at bringe den i Form af Naturalier. Endvidere omtalte han dertil egnede Lægfolks Anvendelighed til Assistance for Præsterne ved at aflaste disse i deres mange Gange uoverkommelige Arbejde ved Besøg rundt om hos Familierne paa Landet, og han kom herunder ind paa Nødvendigheden af Anskaffelse af smaa driftssikre Motorvogne som stærkt paa-krævet til Brug for de Gejstlige under Rejserne paa Landet i Modsætning til de i Brug værende Motorcykler, som han betegnede som meget farlige; tillige var de i høj Grad skadelige for Præsternes Sundhed. Han havde i øvrigt tænkt paa, om Udgivelsen af en rigt illustreret Bog med en letfattelig Fremstilling af Troeslæren til Uddeling blandt Familier paa Landet kunde tænkes at være gavnlig, saaledes at Forældrene kunde anvende den til en foreløbig Undervisning, og ogsaa Børnene selv derved kunde blive interesserede, saa at de gerne ønskede at beskæftige sig med den.

Der udspandt sig nu en langvarig og interesseret Diskussion, hvori bl. a. deltog Redaktør Hutters, Bogbinder Petersen og Muremester Günther, alle fra København, foruden saa godt som alle de tilstedeværende Præster.

Redaktør Hutters omtalte Vincentsforeningernes Virksomhed og fremhævede, hvorledes Lægfolk i visse Tilfælde bedre kunde komme i Kontakt med de paagældende end Præsten; han mente yderligere, at man burde søge at interessere Folk for at paatage sig Omsorgen for et bestemt Barn ved at bekoste det nødvendige til Barnets Underhold; derimod var han ingen Tilhænger af Kostskoler eller Børnehjem.

Muremester Günther havde den Opfattelse, at Vincentsforeningerne var i Tilbagegang, Interessen for dem hensygnende, og han betvivlede, at danske Lægfolk egnede sig til at missionere, man savnede de fornødne Lærerkæfter.

Om Anvendelighed af dertil egnede Lægfolk som Med-

hjælp for de Gejstlige, — saakaldte Kateketer — udspandt der sig mellem PP. Günther, Steidl, Jensen, Wijnen og Luppés en kortere Diskussion, og Meningerne syntes at være delte, medens

Baronesse Rosenørn-Lehn livligt bestred den Opfattelse at Danske skulde mangle Evner til at missionere, og hun henviste i saa Henseende til Indre Mission, hvis unge Mænd fra K. F. U. M. afgav et glimrende Bevis for det modsatte.

P. Smitz mente, at Diskussionen i betænkelig Grad fjernede sig fra det Thema, for hvis Behandling vi i Dag var samlede, og han troede ikke meget paa Katekisters Nytte, medens

Pastor B. Jensen, København, betvivlede Vincentsforeningernes Evne til at paatage sig yderligere Forpligtelser. Han var heller ikke nogen Tilhænger af Børnehjem, men fremhævede, at Hovedvægten maatte lægges paa Undervisning i Hjemmet af Præster eller Lægfolk. Denne Undervisning kunde da støttes ved et Par Maaneders Ophold paa en Kommunikantanstalt før den første hellige Kommunion.

P. Olrik troede ubetinget paa, at Katekister vilde kunne udrette meget, disses Underhold maatte naturligvis Vikariatet overtage. Han kunde glæde Forsamlingen med den Meddelelse, at en testamentarisk Gave til Fordel for en Skolefond netop nu var blevet mere fri, saaledes at Vikariatet i visse Tilfælde kunde træde hjælpende til. Han udtalte at Vincentsforeningerne helst maatte ledes af Lægmænd, hvilket ogsaa var efter Statuterne. Det vilde være heldigt, om enkelte Menigheder udvalgte sig en bestemt Kommunikant-Anstalt og støttede denne intensivt.

Efter en Middagspause genoptoges Mødet atter Kl. 2, hvorefter Diskussionen fortsattes, væsentlig om de samme Emner som paa Formiddagsmødet, hvori de Herrer fra København atter fremhævede Ønskeligheden af at søge Spørgsmaalet løst gennem den saakaldte »Patronage«, medens flere Gejstlige fastholdt — særlig de, som sad inde med indhøstede Erfaringer fra Børnehjemmene — at disse var den bedste og sikreste Løsning.

Dorschéus, Sorø, anbefalede ikke at fordybe sig særligt

i dette Emne, men drøfte Vejen til at skaffe de dertil — efter hans Mening store Pengemidler, og han henstillede, at Vikariatet foranstaltede en eller flere særlige Kollektur i alle Vikariatets Kirker og Kapeller til Fordel for denne Sag, og at de Herrer Sognepræster i deres Prædiken fremhævede Betimeligheden af disse, hvilket Forslag tiltraadtes af

P. Wijnen, Holbæk, der fremholdt Ønskeligheden af i nærmeste Fremtid at oprette saadanne Kommunikant-Anstalter i Slagelse og Holbæk.

Fru Tardini, Ordrup, omtalte det yderst beskedne Resultat, der fremkom ved Kirkeskat, og mente, at man ved at gennemsøge Skattelisterne vilde kunne finde mange, der enten slet ikke eller ogsaa kun ganske ringe ydede noget Bidrag i Forhold til deres Indtægter og Formueskat, medens de samme — ved at tilhøre Folkekirken — vilde komme til at betale ganske anderledes store Beløb, som de efter Loven vare tvungne til at betale, hvilket gav

P. Günther Anledning til at udtale en Formening om, at en saadan Overføring af de kommunale Skatter næppe vilde bringe noget særligt straalende Resultat.

Frk. Steenberg takkede P. Smitz for hans usvækkede Interesse og store Arbejde for denne Sag og fremholdt den store Betydning, Katekisters Arbejde vilde have i denne Sag.

Atter udspandt der sig en længere Diskussion om Forsorgen i enkelte Plejehjem kontra kollektiv Opdragelse, hvortil

P. Smitz svarede, at efter de af ham indhøstede Erfaringer var denne Vej (Kostskoler med dertil hørende Undervisning) den mest virksomme, og han fremhævede, at det flere Gange var hændt, at Børnene, naar Skoletiden var afsluttet, bad om at maatte blive der længere endnu, et Bevis, hvis Betydning ikke turde underkendes. I øvrigt kunde disse Børn under deres Ophold paa Skolen meget godt fortjene noget til Hjælp som Bude eller ved andre lettere Beskæftigelser.

Pastor Olrik manede derpaa til Afslutning og foretogde sluttelig følgende Resolution:

»Mødet vedtager at udtale: De paa Landet værende danske katholske Børns Bevarelse for vor hellige katholske Kirke er en overordentlig baade vigtig og paatrængende Sag. De bedste Midler til dens Gennemførelse synes foreløbig at være:

- 1) At oprette lokale Kommunikant-Anstalter saa mange Steder som muligt, hvor der findes Kirker,
- 2) Afholdelse af en eller flere Kollektor aarlig til Sagens Fremme,
- 3) Uddannelse af læge Katekister,
- 4) Anskaffelse af smaa Motorvogne til de Præster, der har Sjælesorg paa Landet,
- 5) Affattelse og Udgivelse af en rigt illustreret Bog, hvori der gives en meget letfattelig og underholdende Fremstilling af Troen og Kirken, saa at dels Forældrene kan bruge den til derefter at undervise Børnene, og dels disse selv kan have Lyst til at læse i den.

Mødet anmoder den Apostoliske Provikar om at ville rette en Opfordring til Vikariatets Lokalraad for Vincentsforeningerne i Forbindelse med Elisabeth-Vincentsforeningen om at tage sig af Sagen, og særlig dennes økonomiske Side, over hele Landet.

Denne Resolution oplæstes derefter af Pastor Olrik og vedtoges enstemmigt ved Haandsoprækning.

Mødet hævet.

Som en lille Opmuntring til P. Smitz, foretoges under Mødet af Frk. Holten en Indsamling, der indbragte den nettede lille Sum af ialt 124 Kr.

Søster Josephas Historie.

»Aah, Søster, vær saa god at fortælle os en Historie! Det er en hel Uge siden, De har fortalt os en Historie, Søster.«

»Virkelig?« sagde Søster Josepha og løftede sine milde, straalende Øjne til det talende Pigebarns skælmske, brune

Øjne. Saa tilføjede hun: »Jeg tænker, Du bliver ikke tilfreds med noget som helst andet end en Historie, vel, Olga?»

»Nej Søster, det bliver jeg ikke,« sagde Olga, »vær derfor god og sig ikke Nej!«

»Men mit kære Barn, jeg tror, at jeg har fortalt Dig alle de Historier, jeg kender, det skulde da være, at Du vil høre et Æventyr, og jeg tænker, at Du begynder at blive for gammel, for alvorlig og sat til den Slags.«

»Nej, hør nu, Søster Josepha,« sagde Olga, og lod som om hun var fornærmet, »nu gør De Nar af mig, just fordi jeg ikke er adstadig og sat. Men De véd meget godt, Søster, at man ikke kan have en Smule Grin, ingen Løjer, ingen Glæde ved Livet, naar man altid skal være alvorlig og sat. Aah, kære Søster, véd De hvad? Jeg er ude af mig selv, helt ulykkelig, naar vor ærværdige Forstanderinde kommer hened, og jeg skal sætte et højtideligt Ansigt op og være rigtig artig. Det prikkes i hele Kroppen paa mig, jeg sidder ligesom paa Naale af Frygt for, at hun skal opdage, at mit Haar ikke er skilt ganske lige, eller at Sømmen er gaaet op paa mit Forklæde, eller at der mangler en Knap, eller at jeg ikke staar, just som jeg skulde staa. Aah, det er skrækkeligt! — Hvis de, Søster Josepha, var ligesaa, vilde jeg simpelthen dø af Nerve-rystelse. Engang imellem tænker jeg med Undren over, om vor ærværdige Forstanderinde nogensinde var, ligesom jeg er. Tror De, hun var, Søster?»

»Jeg tror ikke, at der virkelig nogensinde var nogen akkurat ligesom Du, Olga,« svarede Søster Josepha smilende.

»Men, Søster, saa skrækkelig slem er jeg da heller ikke, vel, er jeg?»

»Nej, det er Du ikke, Olga! Men der er Plads til en hel Bunke Forbedringer,« var Søster Josephas Svar.

»Jo, det er sandt nok,« sagde Olga langsomt, »men jeg tror, jeg vil vente, til jeg bliver atten Aar gammel, før end jeg bliver rigtig sat. Lad mig se, saa har jeg jo næsten hele fire Aar endnu til at more mig. — Men nu fortæller De os den Historie, gør De ikke, Søster? De véd, jeg kan altid være rolig, naar De fortæller os en af Deres smukke Historier. Skal jeg sige til de andre Piger, at Deres Svar er — Ja?»

Næppe var Svaret givet, før Olga fløj afsted som en Pil over paa den anden Side af den store Legesal, hvor en Flok Piger fra de højere Klasser var forsamlet.

I Løbet af faa Minutter var Søster Josepha omringet af en Klynge lattermilde Piger. Enhver søgte at komme saa nær som muligt; thi Søster Josepha var meget afholdt af

Eleverne. Søsteren var altid venlig og kærlig imod alle, var aldrig altfor træt og havde aldrig for travlt til at lytte til deres barnlige Sorger, og man kunde altid gøre Regning paa hendes Forstaaelse og Sympati, altid rede til at hjælpe med sine solide Raad. Netop denne Eftermiddag, da Pigebørnene samledes omkring hende, betragtede hun dem nøje og tænkte undrende over, hvad Fremtiden gemte for hver enkelt af dem. Hun gad vidst, om de vilde forlade Skolen og blive en Glæde og Ære for den, som saa mange andre var blevet, eller vilde de gaa bort og glemme deres Lærerinders gode Raad. Blot de vilde blive ved at være gode, fromme, uskyldige Piger; men ak, de skulde ud og kastes hid og did og omtumles af Modgangens Vinde, og hun kunde kun bede om, at de ikke maatte opsluges af vilde Vover paa deres farlige Rejse over Livets Sø. — Højt sagde Søster Josepha: »Naa, Børn, hvad Slags Fortælling vil I saa høre i Dag?«

»Aah, det er ligemeget, hvad De finder for godt, Søster!« kom det i Kor fra alle Pigebørnene.

»Bare ikke en gyselig from Historie, Søster!« vovede Olga at sige.

»Ja,« sagde Søster Josepha og talte langsomt, »hvad jeg nu skal fortælle Jer, er ikke nogen Historie, men en Kendsgerning. Det er noget, som skete for mange Aar siden, da jeg var en ganske ung Søster i det skønne Frankrig.«

»Kort Tid efter at jeg havde aflagt mine Ordensløfter, blev jeg sendt ud for at arbejde i et af vore Hospitaler. Jeg kendte just ikke meget til dette Arbejde; men jeg holdt af det og lærte rigtig godt. Jeg havde kun været der i to Maaneder, saa blev jeg sendt ind paa Hospitalets Afdeling »for alle mulige Tilfælde«. En Nat, omtrent to Uger efter at Opsynet over denne Afdeling var bleven mig betroet, blev en Mand bragt ind, som var kommen slemt til Skade ved at falde under en Sporvogn. »Der er ingen Udsigt til, at han lever længe, stakkels Fyr!« sagde Lægen til mig, da han gik ud af Sygestuen. »Jeg overlader ham nu til Deres kærlige Omsorg og Pleje, Søster.« »Ved De, om han er Katholik, Doktor?« spurgte jeg Lægen. Han svarede, at det vidste han ikke, og gik bort. Jeg gik over til Patientten, som laa der med lukkede Øjne. At han led voldsom Smerte, det viste hans sammentrukne Bryn og tæt sammenpressede Læber. Jeg lagde ganske sagte min Haand paa hans Pande, som var hed og brændende af Feber; han rørte sig ikke og gav ikke en Lyd fra sig; men jeg vidste, at han ikke var bevidstløs.

»Jeg badede hans Pande og lagde et koldt Bind paa. Derved kom jeg uheldigvis til at røre ved et Saar paa hans

Hoved. Den unge Mand ømmede sig lidt og aabnede sine Øjne, da jeg rørte ved Saaret. »Har De store Smerter?« spurgte jeg. Uden at give mig Svar paa mit Spørgsmaal, spurgte han mig: »Søster, er jeg meget daarlig? Jeg mener, er det galt fat med mig? Tror De, Søster, at jeg slipper fra det her, eller er jeg færdig?« Jeg skal aldrig glemme det Udtryk i hans Ansigt, da han stillede dette Spørgsmaal, ejheller hans spændte, stramme Blik, medens han ventede paa mit Svar.

»Er De Katholik?« spurgte jeg ham uden at give ham Svar paa hans Spørgsmaal. Han saa paa mig et Øjeblik uden at tale, saa sagde han i en næsten bydende Tone: »Sig mig, Søster, om jeg skal til at dø eller ikke!«

»Jeg saa, at den unge Mand vilde have et bestemt, aabent og ærligt Svar, og saa tænkte jeg, at jeg bedst kunde berolige ham og lette hans Sind ved at fortælle ham saa skaansomt, som jeg kunde, hvad Lægen havde sagt til mig.«

»Det er Løgn!« udbrod han vildt og rasende. »Jeg skal ikke dø!« og han prøvede paa at komme ud af Sengen. Men det var umuligt. Saa faldt han tilbage paa sine Puder; men det Fortvivlelsens Udtryk, som stod malet i hans Ansigtstræk, det var et skrækkeligt Syn at se paa. Lige meget hvad jeg forsøgte, jeg kunde ikke faa et Ord ud af ham; dog var jeg overbevist om, at han var Katholik, selv om han ikke var en »praktiserende« Katholik. Maa-ske en af de Franskmænd, som er fornærmede, naar man siger til dem, at de ikke er katholske. — »Moi? — Moi, je suis catholique, mais je ne pratique pas!« — Jeg prøvede paa at faa ham til at tage den Medicin, som Lægen havde givet Ordre til at give ham hver halve Time; men han skød den fra sig og vilde ikke tage den. Han lukkede sine Øjne og laa der fuldstændig rolig. Gentagne Gange prøvede jeg paa at vække ham; men det var til ingen Nytte. Han syntes at være fast bestemt paa ikke at ville tale igen. Jeg var helt ulykkelig, helt raadvild. Jeg kunde se, at den stakkels Fyr led stor aandelig Smerte, og jeg havde inderlig Medlidenhed med ham. Jeg knælede ned lidt borte fra hans Seng, tog min Rosenkrans og begyndte at bede, bad til vor kære Frue »de bono consilio« : »af det gode Raad« og bad hende om at hjælpe mig i min Raadløshed. Jeg bad den glædefulde Rosenkrans og havde begyndt paa den smertefulde, da jeg hørte min Patient røre sig. Hurtig stod jeg op og gik over til hans Seng. Han laa rolig med lukkede Øjne; men Fortvivlelsens Udtryk var forsvundet, og et vist Sorgens Udtryk syntes at være traadt i dets Sted. Medens jeg stod der og betragtede ham, aabnede han sine Øjne, og vore

Blikke mødtes; han maa have læst Medlidenhed i mit Blik, for han sagde: »Søster, det gør Dem ondt for mig! Men det er til ingen Nytte at have Medlidenhed med mig. De kan ikke hjælpe mig, Søster; ingen kan. Jeg er færdig; jeg skal dø og høste Lønnen for *mine* Synder.« Han sank tilbage i sin tidligere Tavshed; men jeg trak en Stol tæt hen til hans Seng og satte mig ned ved Siden af den unge Mand. Jeg talte til ham om Vor Herre, vor kære Frelser og om Hans store Godhed og Barmhjertighed. Han lyttede til mine Ord en liden Stund, saa spurgte han mig pludselig: »Søster, tror De virkelig, der er Barmhjertighed for saadan en stor Synder, som jeg er?!«

»Der er Barmhjertighed for den største Synder, forudsat at han angrer,« svarede jeg. Han var tavs en kort Tid; men derpaa syntes en mægtig Kamp at foregaa i hans Indre.

Da han igen begyndte at tale, fortalte han mig sin Fortids Historie, og jeg skal fortælle Jer den, som han fortalte mig den.

Den unge Mands Historie begyndte saaledes: »Søster, jeg er en stor Synder; men det var jeg ikke altid. Jeg kan huske den Tid, da jeg var saa ren og uskyldig som et nyfødt Barn efter Daaben; men det er længe siden. Det var, før min Moder døde.« Her skælvede hans Stemme, og Taarer tindrede i hans brune Øjne.«

»Nej! Hvad? Havde han brune Øjne?« kunde Olga ikke dy sig for at spørge.

Højst bebrejdende Blikke fra alle Sider. —

Søster Josepha vedblev roligt uden at lade sig afbryde: »Jeg gav ham den foreskrevne Medicin, og han fortsatte efter en kort Pavse: »Aah, Søster! Min Moder var en god og from Kvinde. Der har vist nok aldrig været nogen bedre. Hun var en Engel i Kødet, og derfor tog Vor Herre hende til sig. Havde jeg faaet Lov til at beholde hende, vilde mit Liv ikke være blevet spildt, og jeg vilde ikke være gaaet til Grunde. Jeg vilde ikke ligge hjælpeløs her, som jeg gør nu, og alene uden Haab om nogensinde at møde min kære, gudfrygtige Moder, der var from som en Helgen, i Livet herefter. Jeg var kun fjorten Aar gammel, da min Moder døde og overlod mig til en Onkels Omsorg. Han var Godheden selv, men verdsligsindet og ærgerrig, uden nogensomhelst Religion. For et Aar eller to fik jeg Tilladelse til at forsætte mine Studier i et Jesuitter-Kollegium, som det havde været min Moders Stolthed at sende mig til. Saa blev jeg, meget imod min Vilje, sendt til en religionsløs Skole. Der var alt saa forskelligt fra, hvad jeg havde været vant til; der var intet religiøst i Atmosfæren, intet, som kunde hjælpe mig til at bevare

min Barndoms lykkelige Tro. Jeg vedblev dog at være min Religion tro i længere Tid; men jeg var ikke stærk nok til at udholde mine Skolekammeraters Haan og Spot og holde Stand, naar de gjorde Nar af mig, saa jeg lidt efter lidt forsømte og tilsidst undlod at opfylde mine Religionspligter, indtil jeg glemte eller rettere prøvede paa at glemme, at jeg nogensinde havde baaret Navnet Katholik. Jeg læste Voltaire og andre Forfatteres Værker, af samme Slags; ja, jeg slog mig sammen med mine Kammerater og kappedes med dem om at latterliggøre katholsk Skik og Brug. Jeg tilbragte fem Aar i denne Skole, og da jeg forlod den, belæst og overøst med Hæder og Ære og Udmærkelse, var jeg saa god en Vantro, som man kunde finde nogensteds. Min Onkel var stolt af mig, og da han klappede mig paa Skulderen, sagde han: »Der kan du se, min Dreng, hvad en religionsløs Skole kan gøre for dig. Hvis du var bleven ved med at gaa i denne Jesuitter-Skole, vilde du nu være lige saa langt, som du var for fem Aar siden.«

»Jeg gav ham Ret, skønt jeg i mit Hjerte vidste, at han ikke talte Sandhed; men jeg var bleven en saadan Slave af Persons Anseelse, at jeg ikke vovede at modsige ham, ikke et Ord, som kunde mishage min Onkel og Velgører.«

»Han holdt inde et Øjeblik, og jeg spurgte ham, om hans Fader ogsaa var død, da han ikke havde nævnt og omtalt ham. Han sagde, at hans Fader var død, da han var lille, ikke stort mere end et Barn, og saa vedblev han: »Søster, det var femten Aar siden, og i alle disse femten Aar er jeg gaaet omkring og har kendt Sandheden og har altid troet paa den, men stedse fornægtet den. Der var Tider, hvor jeg gerne vilde have afkastet dette Slaveri; men det havde bundet mig, det holdt mig lænket saa fast, at det syntes umuligt at gøre andet end at fuldende Løbet, som jeg havde begyndt det. Skønt jeg havde opgivet alle min Barndoms Religionsøvelser, var der dog een, som jeg ikke kunde og ikke vilde give slip paa, det Løfte, som jeg havde givet min døende Moder, at jeg aldrig vilde undlade daglig at bede et »Hil Dig, Maria!« til Guds Moders Ære. Trolig har jeg holdt dette Løfte, selv om det er sandt, at Ordene efter nogen Tid blev fremsagt uden Andagt, men simpelthen af Vane, og fordi jeg vidste, at det vilde glæde min Moder. Jeg véd, at hun er i Himlen og beder for sin Dreng.«

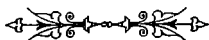
»Og dette »Hil Dig, Maria!« sagde jeg, »vil frelse Dem, det og Deres Moders Bønner.« Fortvivlelsens Udtryk sænkede sig atter paa hans smukke Ansigt, og han sagde: »Nej, Søster! Intet kan frelse mig. Jeg har syndet altfor

slem, allfor svært til at vove at gøre mig Haab om Tilgivelse. Men jeg skulde ikke komme med Klager; jeg har haft min Dag, og den er forbi nu. Tør jeg, som fornægtede Christus og hans Guddom, tør jeg gøre mig Haab om at finde Barmhjertighed hos Ham nu? Ak, nej, det er for sent — for sent! Hvis jeg havde længere at leve, ja, saa maaske vilde det være anderledes. Men De siger, Søster, at jeg skal til at dø, at jeg ikke kan leve. Men jeg skal leve, jeg skall« skreg han. »Der er ikke nogen Grund, hvorfor jeg ikke skulde leve, og jeg vil, jeg vil leve!« Fortvivlelsens Dæmon syntes at have grebet ham, og kun med stort Besvær og alvorlig, indtrængende Bøn lykkedes det mig endelig at berolige ham. Inderlig bad jeg nogle faa Minutter, saa talte jeg igen til ham om Guds store, udtømmelige, uendelige Barmhjertighed. I Tavshed lyttede han til mig; men jeg kunde se, at mine fattige Ord gjorde Indtryk paa ham. Derfor blev jeg ved med at tale til ham med om muligt endnu større Inderlighed og bad hele Tiden til Vor Herre om Lys, at jeg maatte finde de rigtige Ord. Endelig berørte jeg Skriftemaalet; men længe var han forstokket og vilde ikke vide noget af at tale med en Præst. Draget af en Magt, som jeg ikke kunde modstaa, gav jeg mig til at synge Salmen til Guds Moder »de bono consilio«. Efter at have sluttet med Omkvædet: »Gennem alle Livets Dage, og naar Døden stunder til, giv mig, kære Moder, gode Raad!« saa jeg paa min Patient. Hans Øjne var endnu bestandig lukkede; men Taarer strømmede uafbrudt ned af hans blege Kinder. Jeg følte ham igen paa Pulsens, som var meget svag; jeg næsten vidste, at han sandsynligvis ikke vilde leve længe, saa jeg bestemte mig til at gøre endnu et Forsøg. Jeg holdt hans Haand i min, medens jeg bad ham om at give sit Samtykke til at tale med en Præst og slutte Fred med Gud. Efter hvad der i min nervøse Spænding syntes at vare en Evighed, men i Virkeligheden ikke tog mere end et Minut, aabnede han sine Øjne, saa mig fast ind i Ansigtet og sagde: »Søster, naar De tror, at det kan være til nogen Nytte, saa lad Præsten komme! Det var den Salme, som gjorde det. Det var den, min Moder holdt saa meget af at synge, og Deres Stemme har en vidunderlig Lighed med hendes.« Jeg henaandede en Takkebøn, medens jeg ilte ud gennem Korridoren for at anmode vort Hospitals Kapellan om at komme til ham. Han kom straks, og den unge Mand aflagde sit sidste Skriftemaal og modtog hele vor hellige Religions søde Trøst. Han døde samme Nat og takkede af ganske Hjerte vor kære Herre og Hans velsignede Moder for deres store Godhed imod ham. Det var paa Fstedagen af »Vor Frue de bono consilio«, og da

vi netop i Dag fejrer denne Fest, tror jeg, at det er den, der har faaet mig til at tænke paa den kære stakkels unge Mand.«

Lige nu begyndte Kirkeklokkerne at ringe og kaldte Søstre og Eleverne til Aftenandagt og den sakramentale Velsignelse. »Tak, kære Søster!« udbød alle Pigebørnene i Kor og styrede saa i Tavshed deres Gang til Kirken. Og i Kirken bad Olga og alle de øvrige Pigebørn hver en stille Bøn for den unge Mand, som Søster Josepha havde fortalt dem om.

Jennie Hanson i »The Catholic Standard and Times«, Philadelphia.
(Oversat af *Albert Teddy Buster*).

Fra andre Blade.

I Tidsskriftet »Musik« for 1. April finder vi et Billede af Pave Pius X. Det er Illustration til et udførligt Referat af det Foredrag, som Organist Hammermüller holdt paa Katholsk Højskole sidste Vinter om Liturgisk Solo- og Korsang. Referenten, Frk. Augusta Eschricht indleder med at sige: »I et protestantisk Land spiller den gregorianske Koral en forsvindende Rolle; den evangeliske Gudstjeneste kan forsøge at tage den op og passe den til efter eget Behov; men uden den Stamme, hvormed den fra Kirkemusikens Morgen er uopløselig forbundet, »Messe ofret«, er den som en Plante, der mangler Rod.« Et andet Sted hedder det: »Den, der blot har hørt Benediktinerinderne synge Officiet ved Vesperen Kl. 3 i det lille Kapel i Rue Monsieur i Paris forstaar tilfulde, at ingen Sang i den ganske Verden fortjener Prædikateret »sancta« som den første kristne Sang.«

I samme Nummer af »Musik« findes en Artikel af Edmond Epardauid om »Sangerne fra Saint Gervais«, hvori der fortælles om, hvordan det beskedne Kirkekor ved St. Gervais Kirke i Paris er blevet til et verdensberømt Kor, der har faaet den største Betydning for Kirkemusiken, særlig i Frankrig. »Fransk Musik skylder dem af fuldt Hjerte Tak paa de gamle Mestres Vegne. Musikens Kunst,« saaledes slutter Artiklen, »trænger endnu mere end andre til Proselyter. Charles Bordes og hans Medarbejdere

har med fuldkommen Selvfornægtelse udført en i Sandhed national Gerning, et menneskeligt Størværk. De har markeret en Epoke, som kunde kaldes en anden Renæssance, og deres Anstrengelser for at genoplive svundne Tiders Mesterværker har ikke været uden Indflydelse paa de første Forsøg, hvoraf den moderne Musik fødtes.«

»Venstres Folkeblad« i Ringsted skriver den 26. Juni om Valfarten til Haraldsted: »I Spidsen gik Billedbugger Windfeld-Schmidt bærende et gyldent Krucifiks paa en høj Bærestang og bag ham tre Præster i Ornat, der sang og bad for, medens de menige Deltagere havde ordnet sig i to Rækker langs Gadernes Sider. Taktfast satte Toget sig i Bevægelse syngende Biskop von Euchs Salme: »Paa Sandheds Fjeld en Bygning.« Og senere istemte Præsterne Litaniet til alle Helgener — for at nedbede Velsignelse over Færden. Kraftigt lød det i den stærke Blæst: — Herre, forbarm dig over os! Og Deltagernes Svar kom i Takt igen: — Christus, forbarm dig over os! Og Præsterne fortsatte: Herre forbarm dig over os, Christus hør os! Koret lød: Christus bønhør os! — Gud Fader i Himlen! Forbarm dig over os! — Guds Søn, Verdens Frelser! Forbarm dig over os! — Gud Helligaand! Forbarm dig over os! — Stadigt bedende bevægede det ejendommelige Tog sig ud ad Vejen over Benløse Runding og videre . . . i det fjerne skimtedes Maalet: Haraldsteds blaanende Skove, Hertug Knuds Drabsted. Ved Krucifikset paa Vejen lige før Lille Svendstrup gjordes der Holdt. Hele Forsamlingen knælede ned . . . de vejfarende standsede og saa forbavset til, Biler raslede igennem Toget, dundrende Motorcykler hvæsede frem og tilbage . . . Kontrasterne mødtes. Det gamle, overleverede . . . og den nye, moderne Tid! Udenfor Lille Svendstrup vajede det hvidgule Pavellag, medens Hofjægermester Garth-Grüner og hans Sønner selv deltog som Pilegrimme . . . Da Toget drejede ned mod Haraldsted fra Holbækvejen, begyndte den smertefulde Rosenkrans, Betragtninger over Christi Lidelser og Død efterfulgt af de dertil hørende »Fadervor« og »Hil dig, Maria«. Gennem Haraldsted By blev Korsvejandagten bedt. Forud for hver af de 14 Korsvejstationer forklarede Præsten de særlige Lidelser, Jesus maatte gennemgaa fra Oliehaven til Døden paa Calvariabjerget. Og højtideligt lød Raabene ud i den gamle By: — Vi tilbede dig, o Jesus, og lovprise dig! Medens Koret svarede: — Thi ved det hellige Kors har du forløst Verden! Efter godt 2 $\frac{1}{2}$ Times Forløb naaedes Ruinerne. Fra det gamle Altersted læste Pastor Koch, København, Messen, og saa spredtes man i Skoven et Par Timer for at spise den

medbragte Mad. Ved 3¹/₂-Tiden samledes man igen, og efter en kort Paakaldelse af St. Knud satte Toget sig atter i Bevægelse mod Ringsted. Og nu var det Sejrs- og Jubeltoner, der lød. Den smertefulde Rosenkrans afløstes af den herlighedfulde, der indeholder Betragtninger over Christi Opstandelse og Himmelfart, og Litanierne var Paakaldelse af Guds Moder og Jesu Hjerte. Ved Krucifikset blev der atter gjort Holdt, og stadig syngende passerede man gennem Byen og ned til Kirken. Med den Ambrosianske Lovsangs Afsyngelse og en kort Andagt i Kirken sluttede Dagens Fest . . . Regnen var man ikke helt sluppet for, men Processionen slap med et Par Byger . . . og de gik ganske uænsede henover Hovederne paa den syngende og bedende Forsamling. Freddy.«

»Ringsted Folketidende« slutter sit Referat med følgende: »Da Pilegrimstoget ved 6-Tiden atter nærmede sig Ringsted, kom der en heftig Regnbyge, der gennemblødte mange af Pilegrimmene, men alle fortsatte uden at ænse Regnen Vandringen, med Bøgerne i Hænderne og syngende. Kl. 6¹/₄ naaede Toget Ringsted Torv. Sangen lød fuldtonende og med frimodig Kraft. Og Deltagerernes Ansigter bar Vidne om, at Valfarten havde været en Oplevelse for dem. Der sluttedes af i St. Knuds Kirke med sakramental Velsignelse og Lovsangen: »Store Gud, vi lover dig«.

I »Et Ord med paa Vejen« Nr. 37 læser man følgende af Pastor Villads Christensen: »Det var sikkert godt, om mange af dem, der gaar og lider under Trykket af deres Synder eller en bestemt Synd, havde saa megen Tillid til deres Præst, at de vilde gaa til ham og aflægge et uforbeholdent Skriftemaal. Det var ikke umuligt, at han, om han ellers er den rette Mand, kunde gøre sit til, at den tunge Byrde kom bort.«

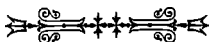
I Anledning af 100-Aarsdagen for den berømte Naturforsker Mendels Fødsel har Professor Oluf Thomsen i »Politiken« skrevet en interessant Artikel. Artiklen illustrerer udmærket Emnet: Dovne Munke, Mørkemænd o. s. v. Mendel var nemlig Augustinermunk. Professoren skriver bl. a.: »Han hører til de ingenlunde helt faa Naturvidenskabens Dyrkere, der er vokset op blandt den katolske Kirkes Tjenere, en besynderlig Modsætning til den protestantiske Kirkes Præster, blandt hvilke Kendskab til saa jordiske Ting som Fysik, Kemi og Biologi turde høre til de største Sjældenheder. Der ligger her Stof til megen Overvejelse, som det maaske vilde lønne sig ved Lejlighed at komme tilbage til. Den, der en Sommerdag

kommer til Brunn med Mendel's Livsværk som det vægtigste Stykke i Bagagen, vil ikke undlade at tilbringe en Time i den stille Klosterhave, hvor de brogede Ærteblomster staar i Flor, og Bierne arbejder uforstyrret af al Verdens Teorier, Berømmelse og Glemsel.«

Om Kristi Legems Fest i Roskilde skriver »Roskilde Tidende«: »Hovedleddet i Christi Legemsfest er Processionen fra Kirken, over Vejen, rundt i Hospitalets Have, forbi de tre Altre, som her er rejst. Dagen indledes med Højmesse Kl. 9. Foran Kirken vajede det rød-hvide Dannebrog, det gule Paveflag og smaa Bannere i alle Farver; indvendig var Kirkerummet og Altrene smykkede med Blomster og Grønt. Gudstjenesten overværedes af Menighedens Medlemmer og mange tilrejsende fra Nabo-byerne. Da Højmassen var forbi, tog Processionen sin Begyndelse. I Spidsen gik Rækker af smaa, hvidklædte Piger, derefter kom Søstrene og andre festklædte Katholikker, mange med smaa Faner, vajende i Sommerens lette Luft, Kordrenge i hvide Kjortler med røde og violette Kraver, svingende Røgelseskarrene, saa et Musikkorps, Præster, derefter en guldbroderet Baldakin, baaret af fire Mænd, omgivet af andre, der bar Kerter i høje Stænger. Under Baldakinen bar Sognepræsten den gyldne Monstrans med den indviede Hostie. En stor, andægtig Skare sluttede Toget. Processionen skrider langsomt frem, Præsten bærer Monstransen højtidelig løftet, Solen skinner i Bannerne Guld og Farver, Røgelsen dufter, over hele Optoget er der en Straale af Middelhavslandenes Sol. Det er en Gudsdyrkelse under aaben Himmel og under Former, som er os Nordboere ukendt og fremmed, men den gør Indtryk ved den andægtige Inderlighed, der præger alle Deltagerne, og naar den, som denne Dag, begunstiges af varm Sol og høj Luft. Ved Altrene med de manglefarvede Statuer af Jesus og Jomfrumoderen beder Præsterne, Koret synger, Monstransen vises frem, de andægtige knæler med bøjede Hoveder i Havens Gange. Saaledes gaar det lange Tog videre, fra Alter til Alter, Haven rundt, mens Hymner til Sakramentets Pris og Guds Ære stiger op. Den store, smukke Haves Gange er fyldt med Tilskuere.

— — Til Kirkefesterne i Italien er altid knyttet en Folkefest, hvis Liv minder om et dansk Marked. De stedlige Katholikker havde til denne Kirkefest knyttet et offentligt Friluftsmøde, der afholdtes Kl. 2 ved Lourdesgrotten i St. Mariæ Hospitalets Have. Den havde samlet ca. 300. Sognepræst, Pater Hoppers indledede og afsluttede Mødet. Pastor Boog holdt Foredrag om Eukaristien og Freden. Pastor Boogs Foredrag hilstes med

Haandklap. Koret fra St. Ansgar Kirke i København gav derefter under Organist Haintermüllers Ledelse en smuk Sangunderholdning. I Kastaniernes og Elmenes Toppe jublede og kvidrede Fuglene, mens Koret sang »Absalon bygged Borg ved Havn«, »Moders Navn er en himmelsk Lyd«, »Flyv Fugl, flyv« og andre af vore smukke Sange. Det vel sammensungne Kor, der havde fortræffelige Stemmer, høstede fortjent Bifald.«

Vore Børns Religionsundervisning.

I Fortsættelse af Forhandlingerne i Roskilde den 25. ds. vil jeg foreslaa følgende, som maaske kan gennemføres:

I Sommerferien — ca. 5 Uger — samles de Børn, der skal til den første h. Kommunion, ved den nærmeste Kirke, hvor de faar Katekismusundervisning af Sognepræsten. Angaaende Forplejning træffes Aftale med Søstre eller dets steds boende Katholikker, alt efter de lokale Forhold. Børnene medfører selv Sengklæder o. l. Hvis man en Gang for alle anskaffede nogle Madratser, kunde der i et enkelt Lokale skaffes Soveplads til forholdsvis mange Børn.

Da en saadan Undervisning maaske blev utilfredsstillende, kunde vist mange Steder denne uddybes ved en stadig i Aarenes Løb fortsat Katekismus-Overhøring Søndag Eftermiddag, som den vist er kendt i katholske Lande.

Ærbødigst

N. Gravgaard.

Klosteret i Allerslev.

»Nord. Ugebl.« for 27. Novbr. i Fjor indeholdt en Beskrivelse af Kapelindvielsen i Allerslev. Denne naaede ogsaa ned til Tyrol, til Redaktionen af Cistercienserordenens historiske Tidsskrift, hvis Juninummer i Aar forarget udbryder: »Nu følger (nemlig i ovennævnte Artikel) en Passus, der hylder St. Bernhard som Ordensstifter! Slige historiske Usandheder skulde man træde energisk op imod, ogsaa i Danmark.«

Derved blev jeg opmærksom paa den omhandlede Beskrivelse, og som Ekspert paa vedkommende historiske Omraade skal jeg tillade mig at efterkomme »Cistercienser-Chronik«s Opfordring med den Forudbemærkning, at Beskrivelsens højærværdige Herr Forfatter kunde have undgaaet sin villedende Udtalelse ved blot at slaa op i Wetzer & Weltes Kirchenlexikon 3die Bind Spalte 394 øverst og 2det Bind Spalte 414 nederst.

Den paaankede Passus lyder: »Det er den hl. Bernhard af Clairvaux, som har grundlagt den Gren af Benediktinerordenen, som er opkaldt efter sit første Kloster i Citeaux i Frankrig.« Det er, hvad man kalder en historisk (eller uhistorisk) Brøler.

Klosteret Citeaux stiftedes i Aaret 1098, og med det Cistercieordenen — af Munke, der med sin Abbed Robert udvandrede fra Benediktinerklosteret Molesme i Burgund; Bernard var den Gang syv Aar gammel. Først i det femtende Aar af Ordenens Bestaaen og under Citeaux' tredie Abbed indtraadte i Aaret 1112 Bernard som Novice. I 1115 grundlagde Citeaux' Abbed Stefan Harding Ordenens tredie Allægger, Clairvaux i Champagne og gjorde Bernard til dettes Abbed. Han var altsaa ingenlunde Ordenens Stifter, og dens Navn er Cistercieordenen, l'Ordre de Citeaux.

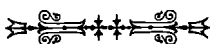
St. Bernards Ry og Clairvaux's Citeaux overfløjende Udbredelse ved Munkekolonier pustedes efterhaanden Hovmod i Clairvaux' Konvent, saa det sidestillede sig med sin lovmæssige Foresatte, Moderklosteret. Medens nemlig Citeaux kun fik udsendt ialt 27 Kolonier, sendte Clairvaux 80. Objektivt denne Glans, subjektivt dette Hovmod fremkaldte det aldrig officielle, uretmæssige Navn Bernardinerordenen. Dog er det fejl, naar Langebæk*) fortæller, at »denne Ordens Munke (nemlig Clairvaux') ændrede Dragten lidt og vilde derefter kaldes Bernardinere efter St. Bernard. De ændrede intet ved Cistercienserdragten og dannede hverken nogen Orden, eller blot nogen Kongregation indenfor Cistercieordenen. Der er faktisk noget, som endnu den Dag i Dag og med Rette hedder Bernar-

*) Script. Rer. Danic. t. IV pg. 559,

dinere, men det er en Reform indenfor Franciskanerordenen, dannet i 15de Aarhundrede af Italieneren St. Bernardino.

Cisterciensernes Centralmyndighed, det i Citeaux aarlig sig forsamlende og principielt af samtlige Abbeder bestaaende Generalkapital erklærer i 1182: »Hvo af vore, der bevidst kalder vor Orden andet end Cistercieordenen, skal samme Dag eller — om han allerede har spist — næste Dag faste paa Vand og Brød.« Og endnu 300 Aar senere udtalte Kapitlet i 1486: »Fra Ordenens første Begyndelse og til Dato har Cistercieordenen altid plejet at kaldes saaledes, hvorfor nærværende Generalkapitel, afskyende somme Folks Paafund, der vover at kalde den enten St. Bernardsorden eller den graa eller den hvide Orden, fastslaar, at med intet andet Navn maa den nævnes, end Cistercieordenen.« Banlysning af vedkommende Ordensmedlemmer sættes som Straf for Overtrædelse.

Edw. Ortved.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Irland. Mgr. Gilmartin, Ærkebiskop af Tuam, holdt fornylig i sin Domkirke en Prædiken til Irlands unge Mænd, hvori han opfordrede dem til at nedlægge Vaabnene og ordne alle Vanskeligheder ad lovlig Vej. »I Guds Navn,« sagde Ærkebiskoppen, »og i Irlands Navn opfordrer jeg alle unge Mænd til at frelse vort gamle Land fra Ødelæggelse. Slut dog en »Gudsfred« for at faa ordnede Tilstande! Og lad saa Parlamentet træde sammen, og lad Parlamentet regere! Lad os faa een Regering, den som Flerparten af Folkets Repræsentanter vil have. Lad os faa een Hær, eet Politi og eet Irland!«

Østerrig. I Krasmits, Carniola, havde man faaet en vantro Skolelærer, der fortalte Børnene om »Julelegenden« og »Opstandelsesmyten«. Følgen blev, at Skolen stod fuldstændig tom i lang Tid, indtil Øvrigheden maatte bekvemme sig til at sende en anden Skolelærer.

Rom, Den britiske Guvernør for Palæstina, Sir Herbert Samuel, blev for kort Tid modtaget i Audiens af den Hellige Fader. Skønt intet officielt er blevet meddelt, ved man dog fra autoritativ Kilde, at de Forhandlinger, der er

ført med England, har bragt et godt Resultat, idet den engelske Regering har erklæret sig rede til at modificere Artikel 14 i Palæstinamandatet. Det er den Artikel, der bestemmer Dannelsen af en kirkelig Kommission til Afgørelse af Ejendomsretten over de hellige Steder. Kommissionen vil nu få en anden Sammensætning, og dens Afgørelser skal ikke være endelige, men kan forandres, naar den Hellige Stol ikke vil anerkende dem.

Rusland. Telegrammer til de polske Aviser meddeler fra Ukraine, at af 68 derværende katholske Kirker er de 52 fuldstændig blevet officielt udplyndrede af den bolchevikiske Regering, Præsterne dels dræbte, dels undvegne til Polen. Fra Petrograd endvidere, at Regeringen kræver af det katholske Præsteskab Underskrift paa følgende Betingelser for, at deres Kirke overhovedet maa staa til deres Brug: 1) Afholdelse fra antibolchevikisk Agitation 2) Forpligtelse til at efterkomme ethvert Krav fra Regeringen paa kirkeligt Omraade 3) Godkendelse af Kontrol ved de af Sovjetregeringen ansatte Organer 4) ikke at meddele Religionsundervisning til Personer under 18 Aar. Den russiske Kirkes Præster (Poper) er det desuden forbudt at døbe nogen før del fyldte 18. Aar. Man maa huske, at Sovjetregeringen er Jøderegimente, ligesom overhovedet Bolchevismen rundt i alle Lande er startet af Jøder. E. O.

Indien. Patriarken af Goa har meddelt, at Relikvierne af den h. Frans Xaver vil blive udstillet for de troende i Goas gamle Domkirke i December Maaned. Fra alle Egne af Indien har der allerede meldt sig Pilegrimstog. Men Indiens Apostel æres langt ud over Indiens Grænser, og ogsaa Japans Katholikker er i Færd med at organisere en stor Valfart til Goa.

Brevkasse.

Som det vil være mange, saavel Katholikker som Ikke-Katholikker, bekendt, arbejdede afdøde Pastor Kerff paa et større Værk om Reformationstidens Historie her i Danmark. Dette Værk, som havde kostet ham umaadeligt Arbejde og personlige Ofre, blev desværre brat afbrudt ved hans Død. Alle vi, der kendte Pastor Kerff's enestaende Viden paa dette Omraade og hans udprægede kritiske Sans, samt vidste, at han i dette Øjemed havde gennempløjet snart sagt alt, hvad der forelaa vedrørende dette Emne saavel her som i Udlandet, ventede os overmaade meget af dette Arbejde, hvorfor det var os en stor Sorg, at han ikke selv skulde være i Stand til at fuldføre dette sit Værk. Da jeg endnu ikke i Ugebladet har læst noget angaaende denne Sag vilde jeg gerne forespørge, hvor det efterladte værdifulde Materiale

findes, hvem der har faaet overdraget det vanskelige Hverv at fuldføre Pastor Kerlfs Livsværk, samt om der er snarlig Udsigt til, at det interessante Værk ser Dagens Lys.

J. M.

Det er rigtigt, at Pastor Kerff i mange Aar havde samlet Materiale, men han fik vistnok aldrig begyndt paa en Udarbejdelse. Maaske kan andre fortælle os, hvad der bliver gjort ved de efterladte Papirer. De har sikkert stor Værdi, selv om det er meget vanskeligt at faa noget ud af dem, fordi Pastor Kerff ingen rigtig Orden havde i dem.

B. J.

Ordrup.

Vincentforeningen, Andreas-Konferens (Katholsk Menighedspleje) optager som Medlem enhver socialt interesseret katolsk Mand over 18 Aar. Formaal: Tidens sociale Spørgsmaal løst i den kristelige Kærligheds Aand. Stor Tilgang er paatrængende nødvendig for Løsning af det brændende Spørgsmaal om **de katolske Børn paa Landet**. Indmeldelse modtages af Pastor L. Günther, Præsident, Tlf. Ordrup 422; A. M. Hutters, Vicepræsident, Slotsvej 33, Charlottenlund, Tlf. Ordrup 1583; F. J. West, Sekretær, Ordrupvej 96.

Præsteeksercitier.

Fra 4. til 8. September agter Hr. Pater Fr. Rauterkus S. J. at give Eksercitier for Præster i St. Andreas Præstegaard, Ordrup. De, der ønsker at deltage, bedes om snarest at sende Meddelelse derom til Pastor Günther i Ordrup.

Det Apostoliske Vikariat.

St. Andreas Gilde, Ordrup,

Søndag d. 13. August Udflugt til Hørsholm, hvor Messen Kl. 10 overværes.

Der startes fra **Femvejen Kl. 8^{3/4}** i den gule Turistbil (ikke Rutebilen i Klampenborg).

Frokost medtages. Pris Kr. 4,00 incl. Togbillet hjem Kl. ca. 4. — Tegning, som er bindende, inden Tirsdag d. 8. August hos Bestyrelsen.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der **alle behandles som fortrolige**, bedes rettet til Sekretæren, Arkivar F. J. West, Ordrupvej 96², Charlottenlund.

Tak. Alle, der har vist mig Venlighed paa min 80-Aars Fødselsdag, bedes modtage min hjerteligste Tak.

A. Neuvel.

Rettelse. I Referatet fra Vincentforeningernes Generalmøde, sidste Linie: Generalraadet, læs: Generalmødet.

Helsingør. Vi bringer herved alle, som ved Gaver eller paa anden Maade har bidraget til at støtte vor Basar, vor hjerteligste og bedste Tak.
St. Vincents Søstrene.

Katholsk Boghandel Stenosgade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-6 Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalies

Kirkelig Kalender.

6. August 9. Søndag ef. Pintse. Christi Forklarelse.	13. August 10. Søndag ef. Pintse.
7. — M. Cajetan, Bekender.	14. — M. Vigilie.
8. — Ti. Cyriacus og Lidel- sesfæller, Martyrer.	15. — Ti. Marias Oplagelse.
9. — O. Vigilie.	16. — O. Joachim, Jomfru Marias Fader.
10. — To. Laurentius, Martyr.	17. — To. Hyacinthus, Bekender.
11. — F. Tiburtius og Susan- na, Martyrer.	18. — F. Oktavdag.
12. — L. Clara, Jomfru.	19. — L. Oktavdag. Vigiliefestdag.

Hørsholm.

Søndag den 13. August er Højmissen Kl. 10 (ikke Kl. 9).

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provsinsen.

	Stille Messe.	Højmesse.	Andagt m. Vels.
Aakirkeby (Jernbanegade).....	Kl. -	Kl. 10 ¹ / ₂ m. Vels.	
Aalborg (Kastetvej).....	» 6 og 7 ¹ / ₂ ...	» 10	Kl. 3
Aarhus (Rymsgade 26).....	» 6 ¹ / ₂ og 7 ¹ / ₂ ...	» 10	» 7
Dalum Kloster.....	» 6 ¹ / ₂	» -	» 5
Esbjerg (Nørregade)	» -	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	» 7	» 9 ¹ / ₂	» 2
Haderslev	» -	» 9 ¹ / ₂	» 8
Helsingør (Nygade 8)	» 8	» 10.....	» 2
Holbæk (Kastanievej 19)	» 8	» 10 ¹ / ₂ . c. 11 ¹ / ₂	pls.
Horsens (Nørregade 19).....	» 8	» 10.....	» 2
Hørsholm.....	» -	» 9.....	» -
Kolding (Alhambravej)	» -	» 9 ¹ / ₂	» 7
Køge (Elisevej)	» -	» 10.....	» 8
Ledreborg	» -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Maribo (Ny Østergade).....	» 8 ¹ / ₂	» 10 polsk .	» 2 ¹ / ₂
Nakskov (St. Franciscus Kirke)	» 9 ¹ / ₂ dansk .	» 10 ¹ / ₂ polsk	» 5
Nyborg (Stella maris Vindingevej)	» -	» 10.....	» -
Nykøbing F. (Hellig Kors Kirke)	» 8	» 10 ¹ / ₂ polsk	» 1
Næstved (Villa Alfa).....	» -	» 10.....	» -
Odense (Torvet 7).....	» 8	» 10.....	» 2 ¹ / ₂
Randers (Ladegaardsgade).....	» -	» 10.....	» 8
Ringsted (St. Knudsgade).....	» 8	» 10.....	» 7 ¹ / ₂
Roskilde (St. Olsegade).....	» 7	» 9.....	» 7 ¹ / ₂
Rønne (Lille Madsegade).....	» -	» 10.....	» 6
Silkeborg (Vestergade).....	» -	» 9 ¹ / ₂	» -
Slagelse (Tordenskjoldsgade) ..	» 7 ¹ / ₂	» 10.....	» -
Svendborg (Havnegade 1).....	» -	» 10.....	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7	» 9 ¹ / ₂	» 3

I Aabenraa, Sønderborg og Tønder afholdes kun periodisk Gudstjeneste, som i Forvejen annonceres i de stedlige Blade.

NB. Under Pastor *Bernh. Jensens* Bortrejse føres Ekspeditionen af cand. phil. A. Silcowitz, Studiestræde 27-29^a, Tlf. 12,327; Kontortid 1—4.

FREMMEDSPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblad• udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 33.

Søndag den 13. August.

1922.

INDHOLD: Farisæeren og Tolderen. — St. Birgittæ kirkens jubilæum (med 2 Illustr.). — Ignatius af Loyola. — Endnu et Par Bemærkninger om »den græske Ild«. — »Skytsengelen« (med Illustr.). — Efterretninger fra Ind- og Udland: England. Rusland. — Avertissementer.

Farisæeren og Tolderen.

To Mennesker gik op til Templet for at bede; den ene var en Farisæer, den anden en Tolder.

Stolt og selvbevidst skrider Farisæeren i sine fine Klæder op gennem Templet, helt op til de forreste Pladser, med et foragteligt Blik til Mængden i Baggrunden. Hvilke Tanker fylder nu denne store, fornemme Mand her foran det Allerhelligste — føler han Stedets Hellighed og sin egen Ringhed overfor Herrernes Herre? Ak nej, hans Tanker kredser her som overall og altid kun om eet Punkt, om hans eget dyrebare Selv. Han beder, ja, men kun for at forherlige sig selv, for at vise, hvor meget bedre han er end alle andre. Og hans Bøn er en dyb Fornærmelse mod Næsten. »Gud, jeg takker dig, at jeg ikke er som de øvrige Mennesker, Røvere, urelfærdige, Ægteskabsbrydere eller som denne Tolder.« Farisæeren er ikke blot selvglad, men som alle selvglade Mennesker ogsaa dømmesyg. Han finder intet godt hos sine Medmennesker, bare

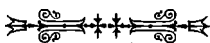
Ondskab og Lavsind. Selv er han en Hædersmand og ett from Mand: »Jeg faster to Gange om Ugen og giver Tiende af alt, hvad jeg ejer!« Her standser hans Bøn, han er alt for optaget af sig selv til at komme videre, og jo dybere han fortaber sig i Tanken om, hvor vidt han er naaet, desto højere bliver hans Selvbeundring og inderligere Foragten for de andre.

Verden har maaske Frygt for denne Farisæers Magt, han har maaske forstaaet at tiltvinge sig Underdanighed. Men Hengivenhed for ham eller Kærlighed til ham er der ingen, der har; thi han er ikke selv et Menneske af Hjerte. Han giver Tiende og Almisse, men ikke for at gøre vel, kun for at blive bemærket, omtalt og rost. Han spreder ingen Glæde omkring sig, har ingen gode, hjertelige Ord til sine Omgivelser. Han har maaske mange Tjenere i sit Hus og sin Vingaard; dem foragter han og lader dem mærke, at de er beskinnede af hans Sol, den Sol, der nu ogsaa blænder hans Øjne og Sjæl her mellem Templets Søjler.

Tolderen var ogsaa gaaet til Templet for at bede, men han stod langt borte og vilde ikke engang løfte Øjnene mod Himlen, men slog sig for Brystet og sagde: »Gud, vær mig Synder naadig!«

Hvilken Forskel paa disse to Mennesker. I Forgrunden Farisæeren, brovtende og pralende af egne Fortjenester, i Baggrunden Tolderen, der i ydmyg Selverkendelse og oprigtig Anger af sit Hjertes Dyb beder: »Gud, vær mig Synder naadig!« Den Fortælling behøvede Christus ikke at knytte Forklaringer til, den er saa jævn og ligetil. Thi den Gang som ogsaa nu kender Tilhøreren sig selv i en af disse to, Farisæeren eller Tolderen.

Farisæeren i al sin Herlighed er ingen lykkelig Mand, hans Liv er hult og Tilværelsen tom, saa vist som, at den, der er sig selv nok, ikke finder Livets Fryd. Han gik da ogsaa lige saa tom og sjælsfattig ud af Templet, som han kom. Men Tolderen gik retfærdiggjort til sit Hus, thi hvo sig selv ophøjer skal fornedres, men den, der fornedrer sig selv, skal ophøjes. *Joh. H.*

St. Birgittæ kirkens jubilæum.

Af E. O.

»På den sal. jomfru Mariæ optagelsesdag 1897 har Vi højtidelig indviet Mariebo nye kirke, under enken st. Birgittas og biskopmartyr st. Stanislaus's beskyttelse.

Til bevidnelse heraf

Mariebo har Vi egenhændig underskrevet
d. 15. aug. 1897. † Johannes von Euch
biskop af Anastasiopolis
apost. vikar for Danmark og Island.«

Således begynder »Mariebo St. Birgittæ kirkes krønike«, og det er 25 års dagen for velsignelse af kirken, som på tirsdag skal fejres. Det smukkeste mindeskrift er den artikel, biskoppen personlig skrev til Ugebladet for 29. august s. år, og i hvilken han ogsaa refererede sin tale.

Her skal noget berettes om det lollandske missionsarbejdes ældste tider:

Der fandtes på Lolland kun en gammel, from karetmager Benzen, oprindelig estlænder, bosat i Saksøbing; han sluttede sit liv på St. Josefshospitalet; når der blev holdt messe hos ham, tjente kommoden til alter. Så var der i Mariebo pastor Heidens søster, gift med den svenske skrædermester Anderson, der vel var lutersk eller rettere sagt religiøst indifferent, men altid i fuldeste mål gæstfri mod præsten. De havde fem børn, katolsk døbte, af hvilke den ældste datter har holdt sig som exemplarisk katolik. Sjælerøgten besørgedes ved sjældne rejser fra St. Ansgarkirken.

Men så skete det, at sukkerfabrikkerne i foråret 1893 indførte udenlandske sæsonarbejdere, dels letter, dels polakker, til landbrugsarbejde, særlig roedyrkning. Det var omkring 500 og næsten alle katolikker. Biskop von Euch overdrog omsorgen for dem og de danske katolikker på Lolland til pastor Ortved, dengang kapellan ved Rosenkranskirken, der kunde noget polsk og russisk. To missionsrejser foretoges det år, og almindeligvis var det arbejdnernes spise- eller belægningsstuer, der tjente til kapel,

finede med blomster, småbilleder og udklippet kulørt papir. Udbyttet var 544 kommunioner, og udgifterne dækkedes rigelig ved arbejdernes indsamlinger sig imellem, der gav 254 kr., skønt lønnen dengang var jammerlig.

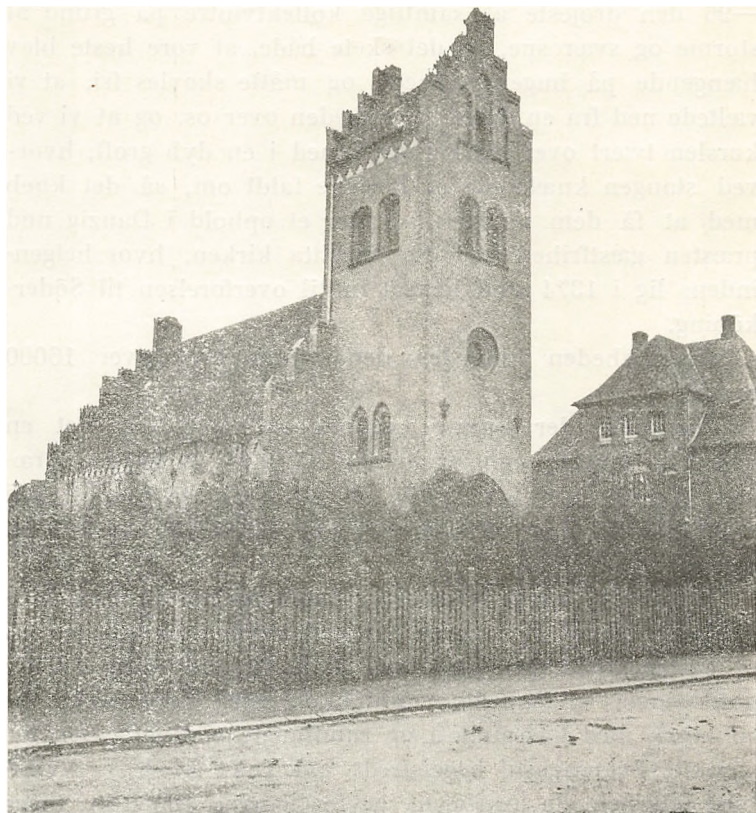
Næste år øgedes sæsonarbejdernes tal, og det så ud til at skulle blive en fast institution. Dengang brugte vore hjemlige socialister endnu løsenet: »Proletarer i alle lande, forener jer!« de havde ikke begyndt sit i de seneste år sejrrigt gennemførte felttog imod sine fattige, men alt for flittige og nøjsomme polske brødre og søstre; deres ideale valgsprog om »Frihed, lighed og broderskab« havde endnu ikke afsløret sin løgnagtighed og givet sig udslag i udestængelsen fra den danske arbejdsplads af arbejdsvillige og hårdt trængende polakker.

Tanken om en fast missionsstation meldte sig altså, og under et studieophold, p. Ortved fik i Posen, ydede prælat Poninski i Koscielce uopfordret det første materielle grundlag d. 9de september 1894 ved en gave på 50 mark, som han senere gentagende forøgede. Ærkebisp Stablewski af Posen-Gnesen, der omfattede sagen med stor varme, skænkede denne gang 500 mark. Sæsonarbejdernes indsamlinger gav i det år 546 kr., og der uddeltes iblandt dem over tusind kommunioner.

Den strænge vinter 1894—95, med frost til 17° R., benyttedes til en tiggerrejse i Posen og Vestpreussen, hvis glædelige udbytte blev 9000 mark; dengang gjaldt marken omtrent saa meget som 100 nu, nemlig 89 øre. Biskop Redner i Pelplin skænkede ganske vist 200 mark, men det var hans generalvikar dr. Lüdtke, biskop von Euchs gode ven, som var sagens virksomme støtte.

Nu skulde tanken om en missionsstation realiseres. Biskoppen ønskede den i Nakskov som Lollands største by, men Mariebo som den klassiske fik dog fortrinet. En fortrinlig grund på 11736 □ al. blev købt for den billige pris af 34 øre pr. □ al., og samtidig købtes til foreløbig præstebolig et tilgrænsende areal på 500 □ al. med påstående, under bygning værende hus. Af de forhåndenværende penge udbetaltes købesum m. m. med 7225 kr., og skøderne udfærdigedes d. 12. august 1895. Nu var sagen sikret.

Men der skulde jo bygges, og det med princippet: ingen gæld! Efter at arbejderne var tilset og i november rejst af landet, gik turen til Pomerelien. Skønt der her stødtes på somme skrappt antipolske præster, gav præsteskabet, også navnlig kannikkerne i Pelplin, rundelig, uanset nationalitet. Det var første gang, indsamleren vendte sig ogsaa til det jævne folk, og fra nu af taledede han selv i kirkerne

og foretog kollekten. Nogle rørende episoder fremhæver kirkens annaler: I fiskerbyen Putzig bragte en tjenestepige og en gammel forhenværende matros hver et 20 mark stykke; smeden i Kosmin gav sit bidrag og lod hver af sine børn give egenhændig 20 pf., den allermindste 2; en skolelærer Zingewski, der sad med temmelig stor familie og temmelig lille løn, sendte 50 mark, og da indsamleren et par dage efter besøgte ham for at udtale sin tak-

nemmelighed, føjede han 40 mark til med den forklaring, at han hver maaned lagde noget af sin løn til side til gode øjemed; også halvøen Helas fiskerbefolkning viste i høj grad ædelt sindelag; en gammel fattig kone dér lagde under en kirkekollekt 1 pf. på tallerkenen og sagde i en tone, der måtte røre til tårer: »Mer ejer jeg ikke.«

Skønt kulden kun naaede til 14° R., var vinteren 1895—96 den drøjeste af samtlige kollektivintre på grund af storme og svær sne, og det skete både, at vore heste blev hængende på bugen i sneen og måtte skovles fri, at vi væltede ned fra en drive med slæden over os, og at vi ved kørslen tvært over marker sank ned i en dyb grøft, hvorved stangen knækkede og hestene faldt om, så det knøb med at få dem op igen. Under et ophold i Danzig nød præsten gæstfrihed ved St. Birgitta kirken, hvor helgenindens lig i 1374 stod hensat indtil overførelsen til Söderköping.

Ihærdigheden lønnes den vinter med over 16000 mark.

Nu vilde der kunne begynde at bygges, og det en kirke istedenfor, som oprindeligt påtænkt, et kapel. Præsten flyttede ind i det lille omtalte hus, og d. 28de juli 1896 holdtes paa loftsværelset den første hl. messe på stationens grund.

Imidlertid havde biskop v. Euch bifaldet et af p. Ortved udarbejdet rids til en kirke i gammel landsbystil, af røde sten, med tårn og kammede gavle, udvendig i tidlig gotik med spidsbuede vinduesaabninger, indvendig ren romansk med kassetteloft og rundbuede vinduer. Den for gammel bygningsstil begejstrede arkitekt Glahn i Nykøbing udarbejdede tegningen, og for henvend 16000 kr. toges opførelsen i entreprise af en anset murmester Gluud i Nakskov. I august toges fat paa arbejdet, og allerede d. 16. oktober hejstes kransen; månedsdagen efter var tårnets tagværk rejst. De to nævnte herrer tilhørte ligesom tømrermesteren det svenske frimureri og arbejdede med en interesserthed og uselviskhed, som ingen katolik kunde have vist større. Hr. Gluud erklærede, at han intet vilde tjene ved foretagendet, kun have sine udgifter dækkede; men ved at præstere betydeligt udover sine forpligtelser

— deriblandt ved at give alle vinduerne katedralglas i blyindfatning — dækkedes sikkert ikke engang hans udgifter.

Virksomheden blandt sæsonens arbejdere gav som resultat opimod 1200 kommunioner og 837 kr. I efteråret påbegyndtes religionsundervisningen med byens tre katolske børn, og alle Lolland-Falsters mandlige katolikker, nemlig karetmager Benzen og maler Prütz i Nykøbing, udnævntes til kirkeforstandere. Ved denne tid modtog kirken de tre første gaver af brugsgenstande. Det var en

meget gammel fløjls klokkepeug med smedet plade til pengebytning, gave fra en kaszubisk sognepræst; det første haandarbejde, en alterblonde med polsk text, fileret af en gammel grevinde Tyszkiewics i Posen; og den første gave fra Danmark: tre malmkandelabre fra familien Ortved.

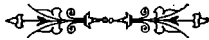
Det gjaldt nu at finde penge til det indre udstyr og til inventar, og målet for vinterrejsen 1896-97 blev Galicien, hvorfra de fleste arbejdere var kommet. I den milde vinter berejstes landets nordlige del fra Høje Tatra — grænsebjergene mod Ungarn — i vest til Livów (Lemberg) i øst om end med rent overfladisk kollekteren, der dog indbragte godt 10000 kr. dansk. Fyrstbiskop Puzyna af

Krakow var arbejdets støtte ved anbefaling og direkte henvendelser til andre galiciske kirkefyrster, og næst ham jesuiternes provincial Badeni. På hjemvejen besøgte den udpræget antipolske fyrstbiskop af Breslau, kardinal Kopp, til hvem biskop von Euch ikke havde dristet sig at give introduktion, men som dog gav 100 gylden. Beriget med håndkniplinger fra Zakopane i Tatra og mangfoldige andre gaver fra Galicien og Polen samt tilsagn om endnu flere, vendte kollektanten hjem med en relikvie af Krakows martyrbiskop Stanislaw, hvis levninger hviler i domkirken, og som skulde være Maribokirkens anden værnehelgen; det var en gave fra biskop Puzyna. To andre relikvier, nemlig af den i Gnesens domkirke hvilende martyrbiskop, Preussens apostel st. Wojciech (Adelbert) og af den polske dronning st. Jadwiga, skænkedes af den fromme gamle komtesse Dzialynska i Posen.

Søndag d. 20. juni 1897 holdtes ved et foreløbigt alter den første messe i kirken, og sommeren bragte den store festdag, at klokkestøber Otlo fra Hemelingen i en klokkestol af pommersk tømmer ophængte tre herlige malmklokker i kirketårnet d. 6te august. De vejede tilsammen 2790 ø og kom med klokkestol til at koste småt halvjerde tusind kr. I dåben havde de faaet navnene St. Stanislaus, Birgitta og Katarina af Vadstena, men af frygtssom sparsommelighed var navnene desværre ikke støbt i dem. Imidlertid var der arbejdet med flid i kirkens indre. Navnlig var det den kunstforstandige snedkermester Kroyer, der gjorde sig fortjent ved smagfuldt romansk inventar og ved gode råd angående dekoration, ligesom han skænkede et ældgammelt bronze-røgelsekar.

Så oprandt den store dag, hvis minde fejres på tirsdag: bygningen blev Guds hus. Biskoppen kom dagen forud, med præsterne Neuvel, Heiden og Slump og nogle få københavnske katolikker i følge. Strålende solskin smykkede Vorfrues optagelsesfest, og kirken kunde langt fra rumme de tilstrømmendes mængde. Efter benediktionen holdt biskoppen selv prædiken og levitmesse, med p. Neuvel og Slump som diakoner, læge d'Auchamp og kunstmaler Ballin som stav- og mitrabærere. Bagefter var der middag på gæstgivergaarden. Indbudt var også

borgemesteren, men han undskyldte sig med mavepine. Denne var uidentivl af antikatolsk oprindelse og kom ikke uventet, da samme hr. Marcher året tilforn havde lagt sit sindelag for dagen. Ganske naturligt ønskede vi den endnu navnløse gade opkaldt efter st. Birgitta, og dette vilde ogsaa været sket på egen hånd, om ikke en af lodsejerne, og det den dame, af hvem vor grund var købt, havde erklæret, at hun ikke ønskede det navn, »fordi Birgitta var en helgen«. Allså indgik der andragende til byrådet, men borgemesteren fik det afslået med den erklæring, at gerne kunde en hvilkensomhelst gade i byen få det navn, kun ikke den gade, »da det vilde være at række katolikkerne hånden«. Efter et fornyet afslag efter kirkens indvielse fik gaden det indholdsrige og klassiske navn Ny Østergade — uden at volde borgemestermavepine. (Sluttes.)

Ignatius af Loyola.

Naar nye Ideer, aandelige, kulturelle, politiske, rejste sig mod de gamle og ny Tid brød frem, skete det altid gennem stærke Brydninger. Overgangen fra en Tidsperiode til en anden foregaar i Kamp mellem saavel Aandens som Slagmarkens Kæmper og danner de store Dramaer i Menneskeslægtens Historie.

En af de voldsomste og mest gennemgribende Kulturstrømninger foregik i Tiden fra midt i det 15. til midt i det 16. Aarhundrede. I denne Tid fremstod i Videnskab, Kunst og Kirke en Række Stormænd, hvis Værker, Ord og Personligheder satte Præg paa Tiden og fik Betydning for dens Rørelser, Mænd, hvis Navne vil bevares, saa længe Jordens Slægter er til.

Bogtrykkerkunsten blev opdaget, dristige Opdagelsesrejsende fandt nye Lande og derved ligesom sprængte Horisonten, gjorde Jorden større, Udsigten videre. Geniale Kunstere skabte Værker, hvis fuldkomne Skønhed vil bevare sit Ry gennem alle Tider. Tidens Rørelser gjorde

sig ogsaa gældende indenfor Kirken, hvor de udfoldede sig i den vældige Kirkekamp, der førtes af Morten Luther.

Men i hin Tid fremstod ogsaa en af Kirkens største Mænd, en Banebryder og Reformator, hvis Livsværk blev af den største Betydning ikke blot for hans Samtid, men for en uoverskuelig Fremtid. Det var Ignatius af Loyola, Jesuiterordenens Stifter.

Ignatius fødtes i Aaret 1491 af adelige Forældre paa Slottet Loyola i det nordøstlige Spanien. Efter at have tilbragt sine første Leveaar i Hjemmet, en gammel Borg i naturskønne Egne, kom han i Huset hos Slægtninge i Kastilien, hvor han fik en from og udmærket Opdragelse. Derfra kom han til Hoffet, hvor han tilbragte sin første Ungdom som Ærespage hos Kong Ferdinand den Katholske. Hoflivet tiltalte imidlertid ikke Ignatius, der følte Trang til at øve store Bedrifter, at vinde Ære og Berømmelse. Hoffets Sale var ham for trange og Hoflivet for tvungent, han maatte ud, hvor han kunde gøre sig gældende, hvor han kunde kæmpe for sine Drømmes Maal. Ignatius var en ungdommelig Drømmer, ikke af de vege, der sidder under en Taarepil og skuer ud over blaanende Vidder, men af dem, der med staalfast Villie, for at gøre Tanken til Handling, stræber mod de store Maal, han har sat sig. Han var en romantisk Natur med Sans for Poesi og Digtning, han elskede Naturens Skønhed og sin Hjemstavn, og højt over alt stod for ham Ridderlivet med stolte og modige Bedrifter. Som Ridder i Hjælm og Plade vilde han kæmpe for alt det, der fyldte hans Sjæl med glødende Følelser, som Ridder vilde han storme mod sin Lykkes Borg paa Sejrens laurbærkronede Tinder.

Derfor drog Ignatius bort fra Hoffet og gik til Hæren. Medens han før havde tilfredsstillet sin Aands Higen ved Læsning og mættet sin Skønhedstrag i rosenduftende Haver og vildsomme Bjerges dybe Skove, vilde han nu med Sværdet kaste Glans over sit Navn og Liv. Han blev Officer i Kejser Karl V's Hær, hvor han snart viste sig som en tapper, uforfærdet Helt og en fremragende dygtig Feltherre. Hurtig skred han frem ad Hæderens og Berømmelsens Vej, alle saa op til ham med Beundring, han blev

sit Hjemlands første Adelsmand, en af Hærens største Felt-
herrer og Kejserens Yndling.

I Aaret 1517 drog Ignatius første Gang i Krig, men allerede fire Aar efter overgik ham en Hændelse, der blev Anledningen til det store Vendepunkt i hans Liv. Det var i Aaret 1521. Spanien var i Krig med Frankrig, hvis Tropper over Pyrenæerne var gaaet ned i Spanien, [hvor en Hær laa foran den befæstede By Pampelona. Fæstningens Kommandant var efter haarde Kampe i Begreb med at forhandle med de overlegne Fjender om Byens Overgivelse, da Ignatius i Spidsen for en Hær kom den betrængte By til Hjælp og drev Belejrerne bort. Pampelonas Indbyggere hilste deres Befrier med Jubel, og under Kirkeklokkernes festlige Kimen førte de Ignatius i Triumftog gennem Byens Gader. Men de Franske samlede en ny Hær, Kampene begyndte igen, og en Dag i Maj Maa-
ned tørnede Hærene sammen i et vældigt Slag. Spanierne kæmpede som Helte mod den langt overlegne Fjende, Række efter Række mejedes ned af de franske Vaaben, men ingen vilde vige eller overgive sig. Og forrest blandt alle, taprest af alle stred Ignatius, indtil han segnede af Hesten, dødelig saaret af en Kugle i sit venstre Ben. Kampen blev afbrudt, Ignatius blev lagt paa en Baare, bragt bort fra Slagmarken og senere baaret til sit nærved liggende Barndomshjem for at faa den bedste og omhyggeligste Pleje. For at redde den saaredes Liv maatte Kuglen fjernes fra det sønderskudte Ben; det lykkedes, men derefter laa Ignatius længe, svævende mellem Liv og Død. Saarfeberen førte ham helt til Gravens Rand, men hans Tid var endnu ikke kommet, og langsomt vendte han tilbage til Livet. Men Krigen havde mærket ham, han var halt Resten af sit Liv.

Da Ignatius vaagnede af sin Feberdøs og atter begyndte at leve op, vilde han forkorte Tiden paa det lange Sygeleje med Læsning og forlangte at faa noget af sin gamle Yndlingslæsning om Riddere og krigerske Bedrifter. Saa-danne Bøger fandtes imidlertid ikke paa Slottet, derimod Bøger om Jesu Liv og Helgeners Levned, og i Mangel af andet læste han da disse. Ignatius havde aldrig fornægtet sin Barnetro, men i Verdens Nydelse glemte han sin Gud

og Kirke og forsømte sin Sjælepleje. Læsningen af de fromme Bøger førte ham ind i den ophøjede Aandens Verden, hvori Christus og de Hellige havde vandret, ledte hans Tanker ind paa Tilværelsens dybeste Spørgsmaal og stillede ham over for Valget mellem det timelige og det evige.

Han begyndte at tvivle paa, om det Liv, han hidtil havde ført, virkelig kunde bringe ham Lykken, om ikke den jordiske Hæder er falsk Glimmer, menneskelige Lovprisninger tomme Ord. Det Sejrstog, der kan standses af en Kugle i et Ben, de stolte Drømme, der kan tilintetgøres af et eneste Skud, kan de virkelig være Livet værd? Er Verdens glimrende og daarende Fester i straalende Dragter og i Glans af Kerternes Lys, er Nydelse og Begær, Ærgerrighed og Sejrsrus virkelig Livets højeste Værdier, er der ikke andre og større Maal at kæmpe for? Disse alvorlige Tanker medførte lidt efter lidt en fuldstændig Forandring af Ignatius's Livssyn. De gamle Drømme blegnede for de nye, der steg op over Evighedshorizonten. Ridder-tankerne forlød ham ikke, men medens han før vilde storme frem i Spidsen for en Hær i glimrende Rustninger, under vajende Faner og klingende Spil, vilde han nu blive en Aandens Ridder. Medens før Kampbulderets og Slagmærkens store Navne var hans Forbilleder, saa blev nu Christi Efterfølgere, en Dominikus, en Franciskus de Mænd, han vilde ligne.

Overgangen var ikke let, Verden og det gamle Liv drog ham, og det var saare svært at skilles fra det. Men efter dybe Sjælekampe traf han sit Valg og besluttede at gøre Begyndelsen til sit nye Liv med en Pilgrimsrejse til det hellige Land. Og næppe var han vendt tilbage fra Dødens Porte, næppe var han helbredet, før han tog Afsked med sit Barndomshjem og drog bort ud mod den nye Verden, der havde aabnet sig for ham. —

Ignatius's første Vandring gik ned til Catalonien, hvor han vilde besøge det til Guds Moder viede Valfartsbjerg Montseral, som løfter sig op over den cataloniske Højlette. Oppe paa Bjerget laa et berømt Kloster med sin Valfartskirke, og der steg han op. Efter nogle Dages Ophold i Klosteret gjorde han op med Gud og med Verden,

Aftenen før Marias Bebudelses Fest iførte han sig en Bodsdragt, gik ind i Kirken og hængte sin Ridderdragt og sine Vaaben op foran Marias Billede som et Tegn paa, at han gav det gamle Menneske fra sig: Den Nat holdt Ignatius under Bøn Vagt som Guds og Himmeldronningens Ridder i den mørke Kirke, hvor kun Evighedslampens svage Skær lyste foran Højalleret.

I Stedet for, saaledes som det først var Hensigten, nu at fortsætte Rejsen til Jerusalem, besluttede Ignatius sig til for en Tid at trække sig helt tilbage fra Verden og begav sig til en Hule udenfor Byen Manresa, hvor han i næsten et helt Aar levede en Eneboers Liv med Faste, Bøn og Betragtninger. Det blev en streng Selvprøvelsens Tid, med Tvivl og store Sjælekampe. Han tvivlede paa sin Omvendelses Gyldighed, paa Tilgivelsen af sine Synder, Fremtiden syntes ham saa uudholdelig øde og trist og besværlig. Han sank hen i Haabløshed og Modløshed, Tilværelsen blev ham en Gru. Men efterhaanden fik han Ro, Stormen stilnede af, og Freden sænkede sig over hans forpinte Sjæl, som helbredet og styrket overvandt den tunge Prøvelse. Ti lange Maaneder opholdt Ignatius sig i sin Hule, og i denne Tid skrev han sin berømte Exercitiebog, en Bog med aandelige Betragtninger, der anses for at være et af den kirkelige Litteraturs Mesterværker.

I Begyndelsen af Aaret 1523 fortsatte Ignatius da sin Pilegrimsfærd mod det hellige Land og lagde Vejen over Rom, hvor han tilbragte Paasken og modtog Pave Hadrian VI's Velsignelse til Færden. Efter en lang og besværlig Rejse naaede han endelig hen paa Efteraaret til Jerusalem, hvor han med stor Andagt besøgte de hellige Steder, hvor Christus havde levet og virket. Det var blevet Ignatius's Tanke at bosætte sig i Jerusalem og der stifte et Selskab, der skulde virke for Orientens Omvendelse. Men dette forbød Patriarken af Jerusalem, som var bange for, at der skulde opstaa Uroligheder, og Ignatius vendte derfor hjem til Spanien igen.

Ignatius vilde være en aandelig Hærfører og tage virksom Del i Tidens Rørelser. Men det stod klart for ham, at skulde han kunne lede andre, udrette et Reformarbejde, en Virksomhed for Sjæles Frelse og Kirkens Vel, da

maatte han selv være paa Højde med Tidens Kundskaber. For nu at uddanne sin Aand og tilegne sig Viden besluttede han sig til, trods sin fremrykkede Alder, at gaa i Skole og derefter fortsætte Studierne, til han kunde blive Præst. Som 33aarig søgte han derfor en Skole i Barcelona, hvor han et Par Aar tog Undervisning sammen med Børnene, indtil han kunde komme paa Universitetet, hvor han studerede Filosofi og Theologi. I sin Studietid var han ikke blot en flittig og kundskabssøgende Student, men en ivrig Vejleder for sine medstuderende, hvem han formanede til at føre et dydigt og kristeligt Levned. Men denne Reformiver gjorde ham mistænkelig i manges Øjne, det var jo i det store Frafaldets og Kirkekampens Tid, og man frygtede for, at Ignatius skulde have kætterske Hensigter. Han blev derfor anklaget for Inkquisitionen og fængslet. Undersøgelsen godtgjorde imidlertid hans fuldkomne Uskyldighed, og han blev løsladt, dog paa Betingelse af, at han ikke mere optraadte som Prædikant før sine Studiers Fuldendelse. Ignatius følte dog, at han ikke kunde udfolde sin Livsgerning i disse Omgivelser. For anden Gang saa han sine Planer omstyrtede og bestemte sig til at rejse til Paris, hvor han mente at finde gunstigere Vilkaar for sine Studier og sin Virksomhed.

Straks efter Ankomsten til Paris havde Ignatius det Uheld at blive bestjaalet for alle sine Penge, og nu stod den forhenværende rige Adelsmand fattig og hjælpeløs alene i den fremmede Stad. Men han tabte ikke Modet, han søgte og fik Fribolig paa et Hospital og opholdt Livet ved Almisser, han tiggede sig til. Denne Livsførelse var dog til alt for stor Hindring for hans Læsning, og man raadede ham derfor til at rejse til Nederlandene for hos de der boende mange rige spanske Købmænd at samle sig saa meget, at han kunde underholde sig et Skoleaar igennem. Dette Raad fulgte han og benyttede derefter gennem flere Aar sine Ferier til lange Rejser i Flandern, Belgien, Holland og England; det var ogsaa hans Agt at besøge Danmark og Sverige, men herhen naaede han aldrig. Disse Rejser indbragte Ignatius saa gode Pengemidler, at han ikke blot kunde klare sig selv, men ogsaa var i Stand til at hjælpe andre. Han brugte

dog ikke blot sine Rejser som en materiel Indtægtskilde, men til at samle Erfaringer og søgte at forstaa og at lære af de fremmede Lande og Folk.

Ligesom i sit Hjemland virkede Ignatius ogsaa i Paris og overalt, hvor han færdedes, som en Fører, som en Trøster og Hjælper for nødlidende og bedrøvede. Hans mægtige Personlighed gjorde et dybt Indtryk paa alle; man flokkedes om ham, undredes over ham, lyttede til hans Tale. Men ligesom i Spanien fik han ogsaa her Fjender, der anklagede ham og fik ham dømt. Men Ignatius vidste at forsvare sig og vise sine redelige Hensigter, saa han ikke blot atter blev frikendt, men fik fuld Oprejsning, ved at Universitetets Rektor offentlig gav ham en Undskyldning og paa sine Knæ med Taarer i Øjnene bad Ignatius om Tilgivelse for den Forfølgelse, han havde været Genstand for.

Saa nærmede endelig det Tidspunkt sig, da Ignatius kunde afslutte sine Studier og begynde sit egentlige Livsværk. Det var hans Agt at gribe ind i Begivenhedernes Gang, at lede Kulturstrømningerne ad den rette Vej, saaledes at Udviklingens Lov fuldbyrdedes, uden at det gamle, der havde Værdi, ødelagdes, og først og fremmest uden at omstyrte Kirkens Lære og de evige Sandheder, der ikke kan paavirkes af Døgnets skiftende Meninger. Han vilde være med til at præge den nye Tid, der gryede over Verden. Og for at naa dette Maal vilde han samle en Skare af Kirkens fromme og trofaste Mænd omkring sig, han vilde stifte en ny Orden. Begyndelsen gjordes med seks Fæller, hvoriblandt var Peter Faber og Frants Xaver, som begejstrede sluttede sig til ham.

Paa Festdagen for Marias Optagelse i Himmelen, den 15. August 1534, samledes disse syv Mænd i Vor Frue Kirke paa Montmartre ved Paris til en ligesaa enkel som gribende Højtidelighed. Faber, som endnu var den eneste af dem, der var Præst, læste den hellige Messe. Før end Kommunionen vendte han sig om fra Alteret med den hellige Hostie i sine Hænder og blev saaledes staaende, medens de alle aflagde Løfte om at forsvare denne Verdens Goder for at tjene Gud og Menneskene. Og dette Løfte blev ikke tomme Ord, givet i et Øjeblikks flygtige Stem-

ning, denne lille Skare Mænd var ikke en tilfældig Sammenslutning, der satte et højt Maal, som aldrig skulde naas. Den Gerning, Ignatius og hans tro Fæller i hin dunkle Nattetide viede sig til, kom til at sætte dybe Spor i Menneskehedens Historie.

Den nye Orden kunde dog ikke straks begynde sin Virksomhed, da flere af Medlemmerne ikke havde fuldendt deres Studier, og det aftaltes derfor, at de atter skulde samles tre Aar senere i Venedig. Imidlertid var Ignatius's Helbred blevet saa nedbrudt, at han for at genvinde sin Sundhed foretog en Rejse til sit Hjem. Det blev hans sidste Besøg i det kære Barndomshjem; efter at have hvilet ud forlod han det atter for aldrig at gense det mere og rejste til Venedig, hvor han, som Bestemmelsen var, traf sine Venner, der bragte flere nye med sig. Og her blev Ignatius nu sammeu med flere andre endelig viet til Præst, men vilde dog ikke læse sin første hellige Messe før efter endnu et Aars Forberedelse.

Det hændte ofte, at Folk spurgte, til hvilken Regel den nye Orden hørte, og hvilket Navn den bar. Ignatius bestemte derfor, at den skulde kalde sig Jesu Selskab, thi da deres Sammenslutning havde Christus til Maal og Forbillede, maatte de ogsaa bære den store Mesters Navn.

For nu at kunne begynde Ordenens Virksomhed rejste Ignatius til Rom og stillede sig til Raadighed for Paven, der modtog ham med stor Velvilje og med Interesse hørte om hans Planer. Prøvelsernes Tid var dog endnu ikke omme, ogsaa i Rom blev den nye Ordensstifter mistænkeliggjort, men efter omhyggelige Undersøgelser blev Ordenen og dens Stifter rensat for enhver Mistanke, ja end mere, den vandt hele Roms dybeste Hengivenhed. Nu forestod den egentlige Organisation af Ordenen og Pavens Stadfæstelse af denne. Sammen med sine Medbrødre affattede Ignatius Ordenens Regler og fastsatte dens Opgave, som er at virke for Kirkens Udbredelse og Menneskesjæles Frelse, »alt til Guds større Ære«. Da Paven havde gennemlæst Reglerne, indsaa han, hvilken mægtig Betydning Ordenen kunde faa, og udrød: »Dette er Guds Finger.« Og i Efteraaret 1540 stadfæstede han den nye Orden.

Endelig, efter mange Aars møjsommeligt Arbejde, bitre

Skuffelser og Forfølgelser var Maalet naaet. Ignatius's Drøm var blevet Virkelighed, Jesu Selskab var en fuldbyrdet Kendsgerning, som fejredes med en stor og pragtfuld Fest i Kristenhedens Hovedkirke, Peterskirken i Rom. Nu skulde man vælge Ordenens General, og hvem kunde vel vælges andre end dens Stifter og største Kraft, Ignatius. Han frabad sig Æren, vilde kun være en simpel Tjener i Ordenens Tjeneste, men nødtes til at modtage Valget.

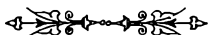
Med en utrættelig Iver arbejdede Ignatius Resten af sit Liv paa sin Ordens Udbredelse. Det ene Ordenshus rejstes efter det andet, Medlemmernes Antal blev større og større, bredende sig ud over hele Europa. Gennem 15 velsignelsesrige og frugtbringende Aar ledede Ignatius sin aandelige Hær, indtil han i Sommeren 1556 blev syg og døde om Morgenen den 31. Juli, 65 Aar gammel.

— — —

Ignatius af Loyola er en af Menneskehedens store Skikkelser, en af dem, der hæver sig højt over Millionerne. Hans Liv var saa indholdsrigt og bevæget, at man næppe skulde tro, det kunde rummes i en Menneskeskæbne. Den sværmeriske unge Mand i det skønne Spanien, Pagen i Hoffets straalende Sale, den stolte Ridder og heltemodige Krieger, den fattige Eneboer i Manresas Hule og Pilegrimmen til det hellige Land, Fangen i Inkquisitionens Fængsel og den betlende Student i Paris, den geniale Ordensstifter og daadrige Ordensgeneral, alt dette samler sig til en mægtig Personlighed, hvis Liv og Virke bæres af en maalbevidst Stræben, en ukuelig Viljestyrke og en storladet Energi.

Fire Aarhundreder er svundet hen, siden Ignatius efter sit Livs store Vendepunkt vandrede op ad Manresas Skraaning og holdt Nattevagt i Kirken paa Bjergtoppen. Siden da har han og hans Ordensbrødre ledet Skarer af Menneskeheden op mod det høje for derfra at skue ud over Verden og op mod Himmels Sol og Stjerner. Ikke for at falde ned og tilbede denne Verdens Herligheder, ej heller for at henfalde til livsfjendsk Verdensforagt, men for at finde Sandheden og Skønheden, for at faa Øjet opladt for Tilværelsens dybeste Mening.

Og deroppe i Kirken paa Bjergets Tinde, løftet højt over Døgnets Larm og Brydninger, er det godt at dvæle i Skæret af det evige Lys, der brænder foran Guds Aller. Ignatius fandt Vejen og vil føre andre ad de samme Stier mod det høje, »alt til Guds større Ære«. *Johs. H.*

Endnu et Par Bemærkninger om „den græske Ild“.

Betegnelsen »den græske Ild« er misvisende, Ilden har intet med noget »græsk« at gøre. Paaskeilden blev indført i Jerusalem fra Vesten antagelig paa de første Kors-togs Tid, og det er det eneste Sted i hele den orthodox-orientalske Kirke, hvor den kendes under Formen af »ny Ild«. — I alle katholske Kirker foretages ved Paaskevigiliens Begyndelse »Indvielsen af den nye Ild« under Bøn til Gud om ved Christus at bringe Menneskene det himmelske Lys. Den ydre Omstændighed, der i Jerusalem har givet Anledning til Mystifikation, synes at være, at Indvielsen foretages ved selve Christi Grav og som Følge deraf skjult for Menighedens Øjne i Modsætning til Brugten i Vesten. — Største Delen af Patriarkatets Tilhængere er Arabere, og det er særlig blandt disse og deres muhamedanske Brødre, som kommer til Jerusalem i Paasken for at ære Profeten af Nazareth, at Legenden om Paaskeildens himmelske Oprindelse lever og opfattes bogstaveligt. Blandt Grækerne i Patriarkatet og de orthodoxe Pilegrimme, som kommer fra andre Lande, er der meget faa, som tror paa »Miraklet«.

Naar den fremmede vilde tage dette, og hvad jeg skrev d. 9/7, i Betragtning, saa vilde han sikkert ogsaa bedre kunne bedømme Situationen og stille sig mere forstaaende overfor den meget vanskelige og i religiøs Henseende ikke ufarlige Opgave at komme Overtroen om Miraklet til Livs blandt de konservative og gammeldags kristne Arabere og Beduiner, der lever deres Liv fjernt fra Oplysning og mellem muhamedanske Landsmænd.

12/7—22.

Preben Wenck.

Svar til Hr. Preben Wenck.

Assisi, 24. Juli 1922.

De har, kære Hr. Wenck, i »Ugebladet« for 9. ds. bestemt benægtet baade »Rigtigheden« og »Korrektheden« af min Fremstilling i »Berl. Tid.« for 10. Maj af den græske Gejstligheds Stilling til den græske Paaskeild. Jeg ved ikke ret Forskellen paa »Rigtighed« og »Korrektthed« — men sammenlagte skal de to Ord vel sige, at jeg ikke taler sandt, og at De — som ikke skriver af Selvsyn — ved bedre Besked. Ogsaa »Ugebladet«s Redaktør synes at nære Tvivl om Paalideligheden af min Fremstilling. Jeg tillader mig derfor bestemt at hævde følgende:

I den romersk-katholske Kirke tændes Paaskelørdag den nye Ild udenfor Kirkedøren og føres saa ind i Kirken. Det varer nogle faa Minutter — nøjagtigt saa længe, som det tager Præsten at recitere de liturgiske Bønner. Herved er intet mirakuløst.

I Jerusalem lader den græske Gejstlighed et Tidsrum, hvis Længde ikke forud kan opgives, hengaa, inden den lader Paaskeilden fremkomme. De tilstedeværende medbringer Proviant i Kirken, netop fordi ingen forud kan sige, hvor længe Gudstjenesten kan vare — idet dennes Formaal jo er at faa Ilden til at vise sig og først tager Slut, naar dette er sket.

Det er hermed klart angivet, at det, som ventes at ville finde Sted, er en mirakuløs Begivenhed — et Svar fra Himmelen paa de troendes mer eller mindre brændende Paakaldelser. [Parallelen med Baalspræsterne 1. Kongernes Bog 18de Kapitel ligger nær].

Dette er endnu ikke mere end en folkelig Overtro.

Men denne Overtro bestyrkes af den græske Gejstlighed og navnlig af den græske Patriark. Denne lukker sig hemmelighedsfuldt inde i den hellige Grav og forbliver indesluttet der en kortere eller længere Tid, i Overensstemmelse med Folketroen paa, at Ilden er et himmelsk Svar paa de troendes Bønner udenfor. Hvis dette ikke var Patriarkens Hensigt, da vilde han

1) foretage Indvielsen af Ilden for alles Øjne, ikke indelukket sammen med sin armeniske Embedsbroder;

2) lade Ilden fremkomme gennem Gluggen i Muren

efter Forløbet af altid samme Tidsrum uden som nu at holde de troende i Spænding og hidse dem til yderligere Exaltation ved at forlænge Venteliden.

Patriarkens Hensigt kan da kun være denne ene — at styrke og befæste Troen paa Ildens mirakuløse Nedkomst fra Himmelen som Svar paa de troendes Bønner.

Dette er netop, hvad jeg har sagt. Baade De, Hr. Wenck, og De, Hr. Redaktør, maa indrømme, at her »virker en Kirkes øverste Mænd med til noget, Folket anser for et Mirakel, skønt de selv ved, at det ikke er det«. Altsaa er min Fremstilling — som mine Fremstillinger plejer at være — baade rigtig og korrekt.

Ærbødigst

Johannes Jørgensen.

Kære Hr. Johannes Jørgensen.

At Deres Fremstillinger plejer at være rigtige, nærer jeg ingen Tvivl om, men dette udelukker jo ikke, at jeg engang kan tvivle om, hvorvidt en enkelt Fremstilling har været rigtig. Ikke blot Preben Wenck og jeg, men ogsaa mange andre af Deres Beundrere har denne Gang tvivlet. Jeg tvivlede om, at her virkelig kunde tales om Bedrageri, men naar De nu saa klart begrunder Deres Opfattelse, kan jeg intet indvende imod den, men kun indrømme, at det altsaa virkelig er saa slemt, som jeg ikke havde troet. Det er kun nødigt, jeg gaar med til det, men jeg kan ikke se nogen Mulighed for at rense den græske Kirke fra denne Beskyldning.

Tak for Deres Svar! Jeg beder Dem være overbevist om, at naar jeg — og andre — har tvivlet, var Grunden ikke Mangel paa Tillid til Dem, men en ulykkelig Kærlighed til Orientens Kristne.

Deres hengivne

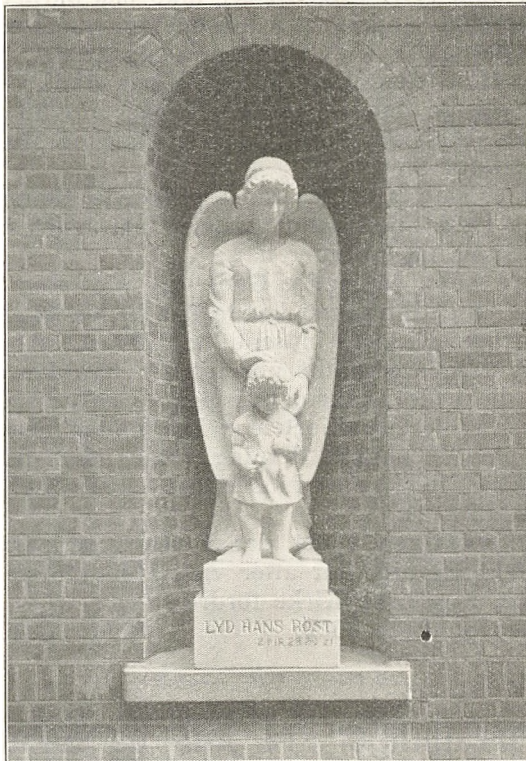
Bernh. Jensen.

„Skytsengelen“.

»Se til, at I ikke foragter nogen af disse smaa; thi jeg siger eder, at deres Engle i Himlene stedse skuer min Faders Ansigt, som er i Himlene.«
(Matth. 18, 10.)

Lørdag den 29. Juli d. A. lagde Hr. Billedhugger Windfeld-Schmidt sidste Haand paa »Skytsengelen«, et Arbejde,

som i Forsommeren blev overdraget ham af Forstanderskabet for Sakramentskirken i København. Figuren er opstillet i Skolegaarden i Nichen paa Kirkens vestre Side (lige til højre for den lille Indgang).

Endnu har den vel kun faa og tilfældige Tilskuere, men snart vil mange solbrændte, glade Børn samles foran den, og mange Øjne vil rettes mod den lille Dræng, der stamper afsted paa sine smaa, tykke Ben i sin korte, strikkede Trøje. Han gaar ikke i en Have, men ude paa den vide

Mark. Han plukker de smaa Blomster, der i Uskyld er ham selv lig, og kryster dem i inderlig Glæde i sin lille Favn. Hans Tanker rækker ikke saa langt. Al sin Viden har han fra, hvad Mor har fortalt. Han husker, at Mor — sidst han plukkede Blomster — sagde, at alle de dejlige, smaa Blomster var Gaver fra Vorherre — allesammen — — og hele Ansigtet smiler i taknemmelig Glæde og tillidsfuld Ro. Blomsterne trykker han endnu fastere mod sit Bryst.

Bag den lille Dreng — tæt bag ham — gaar Guds Engel. De sammenfoldede Vinger skærmer som en Kappe Barnet og ham selv. Engelen ser ikke paa Barnet — ikke mod Himmelen — ikke paa Beskueren; hans Øjne ser, som Christus har sagt, »min Faders Ansigt, som er i Himlene«. Han leder den lille Dreng paa hans Vej, Skridt for Skridt, og da han velsignende lægger sin højre Haand paa Barnets lokkede Hoved, smiler Øjne og Mund — et lille, alvorsfuldt Smil.

Barnet er standset, den sidst plukkede Blomst holder han endnu i sin lille Haand; Engelen har bøjet sit Hoved, og foran Guds Aasyn beder han:

»Led du ham, almægtige Gud, paa alle hans Veje.« —

Foruden Billedhuggeren havde den hollandske Arkitekt, der har bygget Kirken, indsendt to Udkast. Af disse tre var Hr. Windfeld-Schmidts absolut det smukkeste og det, der bedst dækkede Tanken. Gruppen er udført i den lette, graahvide Euvillesten; Kjortelens Behandling henviser Arbejdet til den romanske Retning. Den staar paa en firkantet Sokkel, der bærer Indskriften: LYD HANS RØSt. 2 M-B. 23. 20. 21.

Sakramentskirken er et dansk Kunstværk rigere, og Hr. Windfeld-Schmidt har atter vist, at han forstaar, hvad den stilrene, romanske Kirke fordrer.

København, d. $\frac{6}{8}$ 1922.

Holger Baadslund.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

England. Den engelske Statsminister Lloyd George var for nylig indbudt til en offentlig Luncheon, som blev afholdt til Ære for ham af de protestantiske fri Kirkesamfund. Da Talen faldt paa de forskellige Kirkers Evne til at opdrage Folkenes Samvittighed, udtalte Lloyd George følgende Ord om Paven: »Jeg er glad over, at der i Spidsen for den største Kirke i Kristenheden for Øjeblikket staar en Mand, som med Alvor tror paa Freden. Han udøver stor Indflydelse paa Snese Millioner Menneskers Samvittighed i mange Lande, hvilket er af afgørende Betydning for Freden, og jeg glæder mig over dette Faktum.«

Rusland. Den 26. Juli afsejlede fra Bari elleve Udsendinge fra Paven for at uddele Hjælp fra denne til det nødlidende Rusland. Dette er Afslutningen paa de Forhandlinger mellem Vatikanet og Sovjet, om hvilke Aviserne i sin Tid skrev saa meget; Talen var altsaa hverken om et Konkordat eller om Beskyttelse for Kirken i Rusland, men kun om at faa Lov til at hjælpe. Afsendingene maa hverken beskæftige sig med Politik eller med Religion, men maa alene optræde i deres Egenskab som Uddelere af Hjælp; andet Øjemed maa ikke forfølges. Russerne har til Gengæld tilstaaet de pavelige Udsendinge saadan personlig Frihed, som Diplomater plejer at nyde; de maa uden Hindringer bevæge sig, hvor de vil. I Forvejen har Paven allerede uddelt en stor Sum gennem Røde Kors. Udsendingene rejser direkte til Novorossinsk, hvor de deler sig i tre Grupper: en gaar til Moscow, en til Rostoff og en til Ekaterinador. Der er indkøbt Varer og Fødemidler for 400,000 Kroner. Dette er dog kun en Begyndelse; Paven har nemlig sendt et apostolisk Brev til alle Biskopper med Bøn om stadig Hjælp til alle de ulykkelige, der sulter under Sovjets Tyranni.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinsen.

	Stille Messe.	Højmesse.	Andagt m. Vels.
Aakirkeby (Jernbanegade).....	Kl. -	Kl. 10 ¹ / ₂	m. Vels.
Aalborg (Kastelvej).....	» 6 og 7 ¹ / ₂ ...	» 10	... Kl. 3
Aarhus (Ryesgade 26).....	» 6 ¹ / ₂ og 7 ¹ / ₂ ...	» 10	... » 7
Dalum Kloster.....	» 6 ¹ / ₂	» -	... » 5
Esbjerg (Nørregade).....	» -	» 10	... » 3
Fredericia (Sjællandsgade).....	» 7	» 9 ¹ / ₂ ...	» 2
Haderslev.....	» -	» 9 ¹ / ₂	» 8
Helsingør (Nygade 8).....	» 8	» 10.....	» 2
Holbæk (Kastanievej 19).....	» 8	» 10 ¹ / ₂ . c. 11 ¹ / ₂	pls.
Horsens (Nørregade 19).....	» 8	» 10.....	» 2
Hørsholm.....	» -	» 9.....	» -
Kolding (Alhambravej).....	» -	» 9 ¹ / ₂	» 7
Køge (Elisevej).....	» -	» 10.....	» 8
Ledreborg.....	» -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Maribo (Ny Østergade).....	» 8 ¹ / ₂	» 10 polsk	» 2 ¹ / ₂
Nakskov (St. Franciscus Kirke).....	» 9 ¹ / ₂ dansk	» 10 ¹ / ₂ polsk	» 5
Nyborg (Stella maris Vindingevej).....	» -	» 10.....	» -
Nykøbing F. (Hellig Kors Kirke).....	» 8	» 10 ¹ / ₂ polsk	» 1
Næstved (Villa Alfa).....	» -	» 10.....	» -
Odense (Torvet 7).....	» 8	» 10.....	» 2 ¹ / ₂
Randers (Ladegaardsgade).....	» -	» 10.....	» 8
Ringsted (St. Knudsgade).....	» 8	» 10.....	» 7 ¹ / ₂
Roskilde (St. Olsgade).....	» 7	» 9.....	» 7 ¹ / ₂
Rønne (Lille Madsegade).....	» -	» 10.....	» 6
Silkeborg (Vestergade).....	» -	» 9 ¹ / ₂	» -
Slagelse (Tordenskjoldsgade).....	» 7 ¹ / ₂	» 10.....	» -
Svendborg (Havnegade 1).....	» -	» 10.....	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7	» 9 ¹ / ₂	» 3

I Aabenraa, Sønderborg og Tønder afholdes kun periodisk Gudstjeneste, som i Forvejen annonceres i de stedlige Blade.

Kirkelig Kalender.

13. August 10. Søndag ef. Pintse.	20. August 11. Søndag ef. Pintse. Marias Optagelse (fejres offentligt).
14. — M. Vigilie.	21. — M. Johanna Franciska, Enke.
15. — Ti. Marias Optagelse.	22. — Ti. Oktav af Marias Optagelse.
16. — O. Joachim, Jomfru Marias Fader.	23. — O. Filip Benilius, Bekender.
17. — To. Hyacinthus, Bekender.	24. — To. Bartholomæus, Apostel.
18. — F. Oktavdag.	25. — F. Kong Ludvig, Bekender.
19. — L. Oktavdag. Vigiliefastedag.	26. — L. Zephyrinus, Pave og Martyr.

Maria-Kongregationen for Mænd afholder Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kirke Søndag den 13. ds. Kl. 8^{1/2}.

Katholsk Syge- og Begravelseskasse af 1867. Formanden er flyttet til St. Jørgens Allé 11¹, Telefon Vester 3787. I Sygekasssager bedes man henvende sig der. Træffes bedst mellem 1—4.
Bestyrelsen.

St. Josefs Gilde, st. 1885. Møde afholdes Mandag den 14. August Aften Kl. 8 i Bredgade 67.

Bestyrelsen.

Katholsk Boghandel Stenosgade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-6 Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalies

*For dem, der ønsker at stifte Bekendtskab med den katholske Kirkes Lære, ligesom for dem, der ønsker at genopfriske deres Kundskaber om Religionen, afholder jeg efter den Maalestok, der er den almindelige ved Konvertitundervisning, hver **Torsdag Aften Kl. 8** Gennemgang af Troslæren Undervisningen foregaar i **Forsamlingsværelset, Bredgade 64** (Indgang gennem den lange, smalle Gaard og opad Trappen til 1. Sal). Alle er velkomne. *Jakob Olrik, Præst.**

Alle Bidrag til **Motorecyklfondet** bedes indbetalt paa

Postkonto 1471 Det Apostoliske Vikariat.

Ligeledes bedes alle Pengeforsendelser til Vikariatet foretaget paa denne Maade.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katholske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katholikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katholske Kirke. Henvendelser, der **alle behandles som fortrolige**, bedes rettet til Sekretæren, Arkivar F. J. West, Ordrupvej 96², Charlottenlund.

NB. Fra 13. til 27. August incl. bedes alle Artikler og Bidrag til Bladet sendt til cand. mag. Niels Hansen, Villa Fjordblink, Thisted.

NB. Under Pastor *Bernh. Jensens* Bortrejse føres Ekspeditionen af cand. phil. A. Silcowitz, Studiestræde 27-29¹, Tlf. 12,327; Kontortid 10—4.

FREMMEDESPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, I alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7 Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 34.

Søndag den 20. August.

1922.

INDHOLD: Marias Optagelses Fest. — Pave Benedikts Brev om Missionerne. — St. Birgittæ kirkens jubilæum. — Engang igen om »den græske Ild«. — Brudstykker. — En Opfordring. — Efterretninger fra Ind- og Udland: England. Italien. Czeko-Slovakiet. — Avertissementer.

Marias Optagelses Fest.

Den berømte Kirkelærer Johannes fra Damaskus (i det ottende Aarhundrede) skriver saaledes til den Fest, vi fejrer paa nærværende Søndag:

I Dag hviler den levende Guds hellige og levendegjorte Ark*), som i sit Moderskød undfangede sin Skaber, i det Herrens Tempel, som ikke er oprejst med Hænder, og David, hendes Stamfader, jubler, og med ham synger Englene i Kor, Ærkeenglene fejrer hende, Kræfterne lovpriser hende, Fyrstendømmerne jubler, Magterne fryder sig, Herredømmerne glæder sig, Tronerne fejrer den festlige Dag, Keruberne lover hende, og Seraferne priser hendes Herlighed. I Dag optages hun i Edens Have, i den nye Adams levende Paradis, hvor Fordømmelsen er brudt, hvor Livets Træ er plantet, hvor vor Nøgenhed er bleven dækket.

*) Sammenlign Udtrykket i Det lauretanske Litani.

Den ubesmittede Jomfru, som ikke er plettet af nogen syndig Lyst, men opfyldt af himmelske Tanker, vendte ikke tilbage til Jorden, men tager, da Himmelen er bleven levendegjort, Sæde i de himmelske Boliger. Thi hvorledes skulde hun, fra hvem det sande Liv oprandt for alle, kunne smage Døden? Men hun bøjer sig for den Lov, der er givet af den, som hun fødte, og som Datter af den gamle Adam gik hun ind under den gamle Dom (thi ogsaa hendes Søn, som er Livet selv, vægrede sig ikke herved), men som den levende Guds Moder optages hun med Rette til ham selv.

Eva, som gav Slangens Forslag sit Samtykke, dømmes til at føde med Smerte og lide Døden, og hun gemmes i Dødsrigets Dyb. Men hun, den sandelig salige, som laante Øre til Guds Ord og fyldtes med den Helligaands Kraft og ved Ærkeengelens Hilsen, uden kødelig Lyst og uden Mand, undfangede Guds Søn og fødte ham uden nogen Smerte og indviede sig helt og fuldt til Gud, hvorledes skulde hun opluges af Døden, hvorledes skulde Dødsriget kunne optage hende, hvorledes skulde Forraadnelse gribe det Legeme, i hvilket Livet oprandt? For hende er der beredt en lige, jævn og let Vej til Himmelen. Thi hvis Christus, Livet og Sandheden, har sagt: »Hvor jeg er, skal ogsaa min Tjener være«, skal saa ikke allersnarest hans Moder være hos ham?

Pave Benedikts Brev om Missionerne.

Den 30. November 1919 udsendte Pave Benedikt XV et Brev til samtlige katholske Biskopper, hvori han paa den skønneste Maade fremsatte Kirkens Syn paa Missionsarbejdet og fastlagde en Række Principper, der burde følges. Dette Pavens Brev har vist sig at være af stor Betydning, og det danner den Dag i Dag Grundlaget ved alle kirkelige Forhandlinger om denne Sag, saaledes paa den i Sommer afholdte Missionskongres i Rom. Derfor vil jeg

give Ugebladets Læsere en Oversættelse af det vigtige Aktstykke, men jeg maa bede kritiske Læsere huske, at det ikke er let at oversætte pavelige Skrivelser paa Dansk.

B. J.

Pave Benedikt XV sender sine ærværdige Brødre Hilsen og apostolisk Velsignelse.

En stor og hellig Opgave gav vor Herre Jesus Christus sine Disciple i det Øjeblik, da han vendte tilbage til Faderen, idet han sagde: »Gaa ud i al Verden og forkynd Evangeliet for al Skabningen!« Men den skulde ikke indskrænkes til Apostlenes Levetid, men stadig fortsættes af deres Efterfølgere indtil Verdens Ende, saa vidt som der paa Jorden var Mennesker, som Sandheden skulde frelse. Derfor »drog de ud og prædikede overalt« Guds Ord, saaledes at »paa hele Jorden« lyder »deres Røst; og indtil Jordklodens Grænser deres Ord«. Ihukommende Herrens Bud har Kirken i de forløbne Aarhundreder aldrig ophørt med at udsende Mænd til at forkynde den fra Gud overleverede Lære om Menneskeslægtens Frelse ved Christus i alle Verdensdele. Selv i de første tre Aarhundreder, da Helvedes Magter fremkaldte en rasende Forfølgelse imod den nyfødte Kirke, og da de Kristnes Blod flød overalt, lød dog Evangeliets Sendebuds Røst vidt ud over det romerske Riges Grænser. Men efter at Kirken havde faaet Fred og Frihed, gjorde Forkyndelsen langt større Fremskridt paa hele Jorden; og Mænd, hvis Liv var helligt, viede denne Opgave deres Kræfter. Gregor Illuminator vandt Armenien for Kristendommen, Victorinus Styrien og Frumentius Æthiopien; og saa omvendte Patritius Ierne til Christus, Augustinus Ånglerne, Columba og Palladius Scoterne; derefter lod den første Biskop af Utrecht Clemens Willibrand Evangeliets Lys straale for Holland, og Bonifacius og Ansgar omvendte de germanske Folk, Cyrillus og Methodius de slaviske til den katholske Tro. Derefter begyndte en langt videre Mark at aabne sig for de apostoliske Mænd, da Vilhelm af Rubruquis tændte Troens Fakkelt for Mongolerne, og den salige Gregor X sendte de første Mænd til Kina; dem fulgte Frans af Assisis Disciple og grundede der en ret stor Kirke, som For-

følgelsens Storme kort efter ødelagde. Efter Amerikas Opdagelse drog en Skare af apostoliske Mænd derover, og iblandt dem maa særlig Bartholomæus Las Casas, Dominikanerordenens straalende Lys, ihukkommes; de arbejdede baade paa at beskytte de stakkels indfødte mod Menneskers onde Herredømme og paa at fri dem af de onde Aanders haarde Trældom. Samtidig arbejdede Franz Xaver, der med Rette sammenlignes med selve Apostlene, under store Besværligheder i Ostindien og i Japan for Christi Ære og Sjælenes Frelse, og han naaede indtil Kinas Grænser, hvor han døde og ved sin Død ligesom aabnede Adgangen for Evangeliets Forkyndelse i hine vidtstrakte Lande, hvor senere Mænd af de forskelligste Ordener og Missionsselskaber, ivrige for Troens Udbredelse, skulde udøve Apostelgerning under skiftende Forhold og Tider. Endelig kom den kristne Tros Sendebud ogsaa til det sidst opdagede Fastland, Australien, og til det indre Afrika, der med Dristighed og Udholdenhed er blevet udforsket i den nyeste Tid, og nu findes der næppe en Ø i Stillehavet, der ikke er blevet besøgt af vore tapre Missionærer. Blandt alle disse er mange, idet de søgte deres Brødres Frelse, ogsaa selv efter Apostlenes Eksempel naaet til Hellighed, og ikke faa har føjet Martyriets Hæder til Apostolatet og bekræftet Troen ved at udgyde deres Blod.

Men naar Vi nu betragter alt det Arbejde, der er gjort for Troens Udbredelse, al den Iver, alle disse Eksempler paa uovervindeligt Mod, saa maa Vi i høj Grad undres over, at der dog endnu er utallige, der sidder i Mørke og i Dødens Skygge; efter den nyeste Udregning findes der nemlig 1000 Millioner Hedninger.

Vi ynkes over saa talløse Sjæles sørgelige Lod, og Vi har jo ifølge vort hellige Apostelembede intet vigtigere at gøre end at lade dem alle faa Del i Forløsningens Velgerninger; derfor ser Vi med Glæde og Taknemmelighed, at Iveren for at hjælpe og fremskynde Missionerne nu ved den Helligaands Tilskyndelse vokser overalt i den katolske Verden. For at pleje og opflamme denne Iver, hvad der baade er vor Embedspligt og vort højeste Ønske, har Vi inderlig bedt Herren om Lys og Hjælp og sender nu eder, ærværdige Brødre, dette Brev for at opmuntre

eder, eders Præster og troende og vise eder, hvorledes I kan gavne denne store Sag.

— — — —

Først og fremmest gælder vore Ord dem, der som Biskopper eller Apostoliske Vikarer eller Præfekter leder de hellige Missioner; de er jo de første til at sørge for Troens Udbredelse, og til dem sætter Kirken særlig sit Haab om Vækst. Vi kender ganske vist deres apostoliske Iver, og Vi ved meget godt, hvor mange store Vanskeligheder der har været at overvinde, hvor mange Farer at undgaa, især i de sidste Aar, for ikke at vige fra Arbejdsmarken, men endog udbrede Guds Rige endnu videre. Men da Vi ser deres ærbødige Lydighed mod denne Apostoliske Stol, vil Vi fortroligt aabne Vor Sjæl for dem, som en Fader gør overfor sine Børn. Fremfor alt bør de huske paa, at enhver af dem skal være ligesom sin Missions Sjæl. Derfor skal de i Ord og Eksempel give deres Præster og øvrige Medhjælpere et godt Eksempel og stadig stræbe efter at naa det højeste. Thi alle, paa hvad Maade de end arbejder i Herrens Vingaard, bør af Erfaring se og tydeligt føle, at den, der leder Missionen, er deres Fader, en aarvaagen og ivrig Mand, fuld af Kærlighed, der omfatter alt og alle med den største Interesse, der glæder sig med dem over Lykken og sørger over Modgang, der støtter og hjælper alle Forsøg og gode Begyndelser, en Mand, der ser paa alt det, der vedrører hans undergivne, som angik det ham selv. Saaledes som en Mission styres, saaledes er ogsaa dens Tilstand og Fremgang; og derfor kan det blive til den største Skade, naar en uduelig eller mindre egnet Mand faar den ledende Stilling. I Reglen maa jo den, der vil udbrede Kendskabet til Christi Navn, forlade sit Fædreland og Slægt og Venner, begive sig paa en lang og ofte farlig Rejse og være ivrig og rede til at taale alt for at vinde saa mange Sjæle for Christus som muligt. Hvis han nu har en ivrig foresat, hvis Klogskab og Kærlighed kommer ham i Møde overalt, saa er der ingen Tvivl om, at hans Arbejde vil bære store Frugter; men har han ikke det, er der stor Fare for, at han lidt efter lidt, træt af Arbejde og Besværligheder, vil blive fuldstændig udmattet og hengive sig til Lediggang

Den, der leder en Mission, bør først sørge for, at han lærer den nøje at kende. Thi saa vidt hans Missions-distrikt gaar, hvor langt det end strækker sig, er det betroet til hans Omsorg, og alle dets Indbyggerses evige Frelse har han at arbejde for. Selv om han derfor i en stor Befolkning har faaet nogle Tusinde Hedninger omvendt til Troen, har han ikke Ret til at blive staaende ved det. Han skal da ganske vist sørge for og beskytte dem, som han allerede har vundet for Jesus Christus, og ikke lade nogen af dem falde fra og gaa til Grunde. Men han maa ikke mene, at han udfører sit Embede paa rette Maade, med mindre han af al Kraft og uophørligt arbejder paa ogsaa at gøre de andre, hvis Tal maaske er langt større, delagtige i den kristne Sandhed og det kristelige Liv. Og for at Evangeliets Forkyndelse hurtigere og bedre kan naa de enkeltes Øren, er det meget gavnligt at grunde stadig nye Missionsstationer, der maaske engang kan blive Midtpunkter for nye Vikariater eller Præfekturer, naar Missionen til sin Tid kan deles. Derfor yder Vi den største Ros til de Apostoliske Vikarer, der paa den omtalte Maade stadig bringer Guds Rige ny Vækst, og som, naar de ikke selv har Medhjælpere nok, med Glæde tager imod dem fra andre Ordener og Samfund.

I Modsætning hertil kan Vi ikke billige, naar nogen betragter den Del af Herrens Ager, der er overgivet ham til Dyrkning, som sin private Ejendom, som han absolut ikke vil lade andre Hænder røre ved. Hvilken streng Guds Dom vil der ikke komme over en saadan Mand, især hvis der kun er faa Kristne midt iblandt Hedninger, som han selv med sine Medhjælpere ikke er i Stand til at undervise, og Vi ved, at det ofte er sket, at man ikke har villet tage imod Hjælp fra andre. Den, der leder en katholsk Mission, skal ikke søge andet end Guds Ære og Sjælens Frelse og derfor, naar det er nødvendigt, søge Hjælpere til sin hellige Gerning alle Vegne fra, hvad enten de er af hans eget Samfund eller Nation eller af andre, »naar blot Christus forkyndes«. Og han skal ikke blot søge mandlige, men ogsaa kvindelige Medhjælpere, Søstre, til Skoler, Børnehjem, Sygehuse og andre karita-

tive Anstaller, naar han kan se, de ved Guds Naade vil have Kraft i sig til at udbrede Troen.

Derfor skal en god Missionsstyrer ikke holde sig indenfor sine Grænser og betragte alt det, der er udenfor, som sig uvedkommende; men han skal tænke paa, at alt, hvad der er til Christi Ære, bør have hans Interesse, og derfor skal han i kristelig Kærlighed leve i venskabelig og nær Forbindelse med sine nærmeste Kolleger. Thi ofte opstaar der de samme Forhold i det samme Land, og der kan kun i Fællesskab udrettes noget. Desuden vil det være til stor Gavn for Kirken, dersom saa mange Missionsledere som muligt kommer sammen til bestemte Tider for at raadslaa og opmuntre hverandre. Endelig bør alle de, der leder Missionerne, ganske særlig gøre sig Umage for, at der bliver uddannet Præster, der tilhører selve det Folk, de lever iblandt; thi det er de nye Kirkers største Haab. Det er nemlig vidunderligt, hvorledes den indfødte Præst, der ved Fødsel, Natur, Følelse og Aandsretning er forbundet med sit Folk, er i Stand til at bringe det Troen; han ved meget bedre end nogen anden, hvorledes der skal tales, og hvad der skal siges. Ofte sker det ogsaa, at han let kan faa Adgang der, hvor den fremmede Præst ikke kan faa Foden ind.

Men for at den indfødte Gejstlighed kan bringe de ønskede Frugter, er det absolut nødvendigt, at den uddannes godt. Derfor er en overfladisk og elementær Undervisning ikke tilstrækkelig, til at nogen kan være egnet til Præstedømmet; men den maa være lige saa grundig og omfattende som den, de civiliserede Folks Præster plejer at faa. Den indfødte Gejstlighed skal heller ikke forberedes til at kunne hjælpe de fremmede Missionærer i de mere beskedne Embeder, men til selv engang i det hellige Embede at kunne lede sit Folk. Thi Guds Kirke er katholsk og ikke fremmed for noget Folk eller nogen Nation, og derfor skal der være Præster af ethvert Folk, der kan være baade Lærere i Guds Lov og Førere paa Frelsens Vej for deres Landsmænd. Hvor der derfor er tilstrækkeligt med indfødte Præster, som er godt uddannede og værdige i deres Vandel, der kan man med Rette sige, at Missionsværket lykkeligt er fuldendt og Kirken grundlagt. Hvis saa en

Forfølgelses Storm skulde rejse sig imod den, behøver man ikke at frygte for, at den med et saadant Fundament og saadanne Rødder skulde bringes til at vakle.

Den apostoliske Stol har overfor Missionslederne altid fremhævet dette, for at de rigtigt kunde værdsætte denne vigtige Opgave og gøre sig Umage for at løse den; det viser tydeligt de gamle og de nye Kollegier her i Rom, der er oprettet til Uddannelse af Præster fra fremmede Nationer, særlig af orientalsk Ritus. Derfor maa det beklages, at der til Trods for denne Stræben fra Pavernes Side dog findes Lande, hvor den katholske Tro allerede i Aarhundreder er blevet forkyndt, uden at der findes nogen indfødt Gejstlighed af Betydning; ligeledes findes der Folkeslag, som er fuldt oplyste af Evangeliet, og som fra Barbari er naaet til en saadan Grad af Civilisation, at de har fremragende Mænd paa alle verdslige Omraader, og som allerede i mange Aarhundreder er blevet gennemtrængt af Evangeliets og Kirkens heldbringende Kraft, men som dog ikke har kunnet frembringe Biskopper til at styre sig eller Præster til at lede Folket. Den hidtil mange Steder brugte Maade at opdrage Gejstligheden til Missionerne paa har aabenbart været mangelfuld og forkert. For at fjerne dette Onde befaler Vi den Hellige Kongregation for Troens Udbredelse, at den skal sørge for det nødvendige i de forskellige Egne og arbejde paa at faa grundlagt Seminarer for de forskellige Lande og for flere Distrikter i Fællesskab; den skal ogsaa se til, at de allerede bestaaende Seminarer styres godt, og særlig nøje overvaage, hvorledes den nye Gejstlighed i Vikariatene og Missionernes øvrige Distrikter vokser til.

— — — —

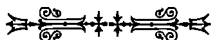
Og nu vender Vi os til eder, højtelskede Sønner, saa mange som I er, alle Herrens Vingaardsmænd, i hvis Hænder Udbredelsen af den kristelige Visdom og saa mange Sjæles Frelse er lagt. — Hav først og fremmest altid for Øje, hvor skøn og stor en Opgave al eders Møje er viet. Det, der er paalagt eder, er guddommeligt og højt hævet over al menneskelig Lidenhed, at bringe Lyset til dem, der er i Dødens Skygge, og at aabne Vejen til Himmelen for dem, der gaar Fortabelsen i Møde. Glem altsaa ikke,

hvad Herren har sagt til enhver af eder: »Glem dit Folk og din Faders Hus!« Husk paa, at I skal ikke udbrede Menneskers Herredømme, men Christi, og ikke vinde Undersaatter for eders Fædreland her paa Jorden. men for det Fædreland, som er oventil. Det vilde virkelig være sørgeligt, hvis Missionærer i den Grad glemte deres Værdighed, at de mere tænkte paa deres jordiske Fædreland end paa det himmelske og ubilligt søgte at udvide dets Magt og hæve dets Ære overalt. Det vilde være en sand Pest for Apostolatet, og det vilde udrydde al Kærlighed til Sjælene hos Evangeliets Forkynder og fuldstændig ødelægge hans Autoritet. Thi hvor uciviliserede og vilde Menneskene end kan være, saa forstaar de dog meget godt, hvad Missionæren vil og forlanger af dem, og de mærker det ganske tydeligt, dersom han søger andet end deres Sjæles Vel. Hvis han nu ogsaa paa nogen Maade tjener jordiske Interesser og ikke bærer sig ad som en fuldtud apostolisk Mand, men ogsaa synes at arbejde paa sit eget Fædrelands Fordel, saa vil til Stadighed alt, hvad han gør, være mistænkeligt i Mængdens Øjne. Den vil ogsaa let komme til at tro, at den kristne Religion er en fremmed Nations Religion, og at den, som antager den, underkaster sig en fremmed Stats Beskyttelse og Herredømme, og giver sit eget Lands Rettigheder til Pris for fremmede.

Til stor Sorg for Os er meget af det, der er sket i Missionerne i de sidste Aar, og som ikke saa meget viser Iver for Guds Riges Udbredelse som for at øge de egne Landes Magt; og Vi undres over, hvor lidt man tager Hensyn til, hvor meget dette gør Hedningernes Sjæle fremmede for vor hellige Religion. Saaledes bærer en katolsk Missionær, der er værdig til dette Navn, sig ikke ad; men han tænker stadig paa, at han skal arbejde som Sendebud ikke for sin Nation men for Christus, og han opfører sig saaledes, at enhver uden Tvivl kan se, at han er Tjener for en Religion, der omfatter alle de Mennesker, der tilbeder Gud i Aand og Sandhed, og som ikke er fremmed for nogen Nation, »hvor der ikke findes Hedning og Jøde, omskaarne og uomskaarne, Barbar og Skyther, Slave og Træl, men alt, og i alt Christus«. Desuden maa Missionæren tage sig omhyggeligt i Agt for ikke at søge

al vinde andet end Sjæle. Men derom behøver Vi ikke at sige mere. Thi hvorledes vil den, der er grebet af Begærlighed til Penge, kunne stræbe kun efter Guds Ære, som han bør, og hvorledes kan han føre andre paa den rette Vej og selv være rede til at ofre alt, hvad han ejer, ja selve sit Liv for Guds Skyld? Det vil ogsaa ødelægge al hans Anseelse hos de vantro, især hvis Pengebegærligheden ligefrem bliver til Gerrighedens afskyelige Last; der gives jo ikke noget mere foragteligt for Menneskene eller mere uværdigt for Guds Rige. Evangeliets ivrige Forkynder skal ogsaa heri følge Hedningenes Apostel, der formaner Timotheus: »Naar vi har Spise og Klæder, saa lad os være tilfreds med det.« Ja, han gik saa vidt i Afholdenhed, at han endog, hvor optaget han end var af sit majsommelige Embede, ved sine Hænders Arbejde fortjente sig Føden.

Missionæren bør, før han begynder sit Apostolat, faa en omhyggelig Forberedelse, omend nogen maaske vilde mene, at den, der skal prædike Christus for uciviliserede Hedninger, ikke behøver at vide saa meget. Ganske vist er der ingen Tvivl om, at til at omvende Sjæle er Dydernes Smykke mere værd end Videnskabens, men alligevel vil den, der ikke er forsynet med grundig Viden, ofte føle, at han mangler Hjælpemidler til at faa et godt Resultat af sin Gerning. Ikke sjældent maa han jo savne baade Bøger og Lærere, som han kunde raadspørge, da han dog skal svare dem, der spørger, og løse alle Indvendinger mod Troen, der forebringes, ofte de vanskeligste Spørgsmaal. (Fortsættes).

St. Birgittæ kirkens jubilæum.

Af E. O.

(Sluttet).

Kirkeindvielsen var foregået, men et højere mål vinkede, nemlig konsekrationen, den højtideligste form for en kirkes indvielse, og som kun ganske få af vore kirker

har opnået, fordi der udkræves gældfrihed og tilstedeværelse af et fond.

Efter tegning af kirkens ven snedkermester Kroyer og kunstmaler Ballin blev der i Münster hugget et stenalter, som midt i oktober 1897 opstilledes i stedet for det tidligere træalter, vel forsynet med lødige stager og kandelabre, dels virkelig gamle, dels i gammel stil. Og i altergemmet nedlagdes de før omtalte relikvier, senere forøget med en af st. Birgitta (gave fra baronesse Stampe), af st. Franciscus og st. Klara (fra en enkefrue i Kujavien) og af den polske kongesøn Kasimir (gave fra biskoppen i Wilno, hvor den helliges grav er i domkirken). All var såkaldte første klasses relikvier d. v. s: levninger af vedkommende helgens legeme.

Der var gået mange penge til i det år, og navnlig det daværende russisk Polen udsås til offer for en vinterrejse. Men ingen katolsk præst fik lov at komme over russisk grænse, så denne gang måtte der rejses forklædt og arbejdes med største varsomhed; spioneri var overalt gennemført i en utrolig grad, og mistænksomheden blandt katolikkerne altså en tilsvarende. Ærkebisp Popiel af Warszawa vovede derfor ikke at anbefale kollekt, ja ikke engang direkte at tillade celebrering af messe, men gav blot sit visitkort, uden påskrift, som legitimation, og det bad han en uge senere ængstelig om at få tilbage, da det var rygtedes, at en udenlandsk præst opholdt sig i byen. Messen holdt kollektanten daglig hos et fattigt, men meget fromt grevepar Skarzynski, som havde et alter med tilbehør hemmelig indrettet i et skab! Stor hjælp ydede redaktør, præsten Szeniawski både ved rundhændede personlige bidrag og ved påvirkning af andre, såvel i denne som senere vintre.

Da risikoen blev for stor, forlagdes valpladsen til Litauens hovedstad Wilno, hvis uforfærdede dekan Fronzkiewicz, der i 12 år havde været som forvist i Sibirien, tog gæstfrit imod, og i det berømte lille valfartskapel over byporten Ostrobrama kunde kollektanten holde messen, dog kun tidlig morgen og for stængte døre. Også her brændte jorden under fødderne, og vejen gik derfor hurtigt ad grænsen til over Litauens anden bispestad Kowno, hvis biskop Palula foruden sin gave — ligesom Fronz-

kiewicz's 100 rubler — udstødte den første legitimation fra denne side grænsen. Den var et interessant dokument om katolicismens vilkår under russisk herredømme, nemlig en uanselig, afrevet lap papir med hans navn og et par ord, og dog var han så langt fra nogen frygtssom mand. Endelig naaedes grænsen, med passet i uorden, og en medrejsende preussisk artilleriofficer væddede, at jeg ikke slap over; men det gik, hvorimod han og tre andre herrer uventet blev holdt tilbage af gendarmeriet.

Det hele havde kun været et strejftog, men som dog indbragte 1163 rubler, og hver gjaldt 192 øre. Indsamlingen fortsattes i landet Posen, hvor bl. a. biskop Bitters slægtninge boede og tog vel imod skønt langt fra polskvenlige, og vinterens udbytte bragtes op til godt 4200 kr. foruden mange realiagaver til kirkebrug. Den prægtige monstrans blev for næsten 600 kr. købt i staden Posen (Poznan), hvor den fra Sverige stammende grev Engeströms hus forlængst var bleven kollektantens rede. Herhen kom i marts biskop v. Euch på tre dages besøg og boede hos Elisabetsøstrene.

I foråret 1898 blev der nu i Mariebo kirkens våbenhus opstillet en romansk granitdøbefont, ligesom to tilsvarende vievandskar hugget på Bornholm efter velvillig tegning af arkitekt Brummer. Fonten fik næste sommer et prægtigt kobberlåg i gennembrudt arbejde, tilligemed ni væglampetter udført af smedemester Erhard Nielsen i Mariebo efter tegninger af snedkermester Kroyer, der fortjener at mindes som kirkens store velgører, idet han, skønt lutteraner, ydede alt sit kunstarbejde gratis og kun tog betaling for selve snedkerarbejdet; han skænkede også et gammelt broncerøgelsekar, han aldrig havde villet afhænde — »det skulde hen, hvor det hørte til«. Ved grevinde Hougwitz-Hardenbergs og baronesse Stampes gaver skaffedes to kunstfulde evighedslamper, guldsmedearbejde efter Beuronerbendiktinernes arbejdstegning, og tændtes første gang på Kristi legemsfest. Fra Regensburg anskaffedes et godt harmonium.

Sommersæsonens resultat var over 2000 kommunioner og 950 kr. på gårdene og i kirkekollekt. Men desuden udnyttedes den til ved besøg i vore gamle landsbykirker

at aftegne endel dekorationer til brug ved udstyr af vinduesforbygninger, trumfbue og apsis i Mariebo.

Ved nytår 1899 gik rejsen til Østpreussen. Biskop Thiel i Frauenburg syntes i den grad om vor St. Birgittakirke, at han udbad sig tegninger for at bygge efter dem i sin diaspora. Staden Braunsberg i samme stift blev også besøgt — dér, hvor jesuiternes anstalt Lyceum Hosianum på og efter reformationstiden var studiested for mangen nordbo; endnu Kristian IV udstedte i katolikrædsel forbud imod at studere dér.

Videre gik det atter ind i det vestlige Rusland, og greverne Plater-Zyberg står her som de mest rundhændede velgørere. Over Wilno lagdes rejsen til Moskwa, og her, i den franske kirke, ved hvilke vore St. Josefssøstre, incognito ligesom i St. Petersborg, havde en fransk skole på 137 hos dem boende og ca. 70 skolesøgende piger, kunde kollektanten åbenlyst holde sin eneste kirkekollekt indenfor russisk grænse.

Den meget katolsksindede konsul Thor Lange i Moskwa skænkede det Madonna-glasmaleri, som danner våbenhusets søndre vindue, de fire egetræsrelieffer af evangelisterne paa bjælken over indgangsdøren fra våbenhuset og det lille Mariamaleri i rokokoramme på sakristiskabet; begge malerierne er fin kunst. Desuden havde kollektanten senere et telegram fra Thor Lange og nogle rubler til en politimester at takke for, at den russiske grænse åbnede sig for ham til udrejse efter nogle dages såkaldte internering i Alexandrowo. Kulden havde været nede på 16° R., men godt 4.300 kr. var rejsens høst foruden en mængde smukke ting til kirkebrug, hvoriblandt en stor altertavle, malet af en engelsk miss Baker i det posenske og forestillende Jesus den gode hyrde.

I den nu følgende sommer hændtes noget uventet: Ind trådte i den lille præstebolig en augustaften 1899 tre tilslørede, formummede kvindeskikkelser — så hemmelighedsfulde i spørgsmål og svar, at tanken søgte til russiske forhold. Og rigtigt! det var generalforstanderinden for en ny kongregation af franciskanerindetertiærer, Ewa Dymon med ledsagersker, som ønskede at skabe et tilflugtssted for søstre, der ikke kunde være i Rusland,

hvor man i Warszawa og Odessa havde opdragelsesanstalt for fattige piger; opgaven var ikke at virke i det danske missionsarbejde. Biskop v. Euch havde anvist dem Mariebo, og her købtes i efteråret nabogrunden til kirkens jord, ca. $2\frac{1}{2}$ tønde land med påslående hus, der blev indrettet til kloster — det samme, St. Josefsøstrene nu beboer.

Kirken var nu i en sådan stand, at den uden blusel kunde imødesee et biskoppeligt besøg, og d. 22de oktober meddeltes konfirmationens sakrament i Mariebo, »første gang siden reformationen«, idet hr. biskop v. Euch konfirmerede godt halvandet hundrede voksne polakker, og hs. højærværdighed skrev i et brev sit indtryk: »Polakernes tro og andagt har rørt mig.« Med rette! deres religiøsitet er uforlignelig; den savner bare dogmatisk, eller lad os blot sige kateketisk fundament. En anden glædelig begivenhed bragte adventstiden, nemlig optagelsen af den første danske konvertit, fru Camilla v. Hutt. Sæsonarbejderne mødte atter dette år med ca. 2000 kommunioner, og over 1100 kr. ydedes på arbejdsstederne og i kirken.

Så fulgte efter nylår 1900 den bedste af samtlige kollektrejser, interessant og indholdsrig nok til at skrive et helt lille bind om. Den kunde foretages officielt og i præstekjole, fordi czar Nikolaj II under sit besøg i København i oktober på anbefaling af sin veninde prinsesse Maria d'Orleans havde givet sin personlige tilladelse til rejsen — til glæde ogsaa for den russiske gesandt grev Benkendorf, der udfærdigede passet, og som var en fortrinlig katolik, der flere gange godhedsfuldt hjalp med at få kirkesagerne fra udlandet til Mariebo.

760 geogr. mil tilbagelagdes indenfor russisk grænse: ned til Kijew og Odessa, over til Moskwa, op til Petersborg, ned igen til Wilno og Warszawa; kun gejstlighed og adel blev besøgt, desuden holdtes nogle kirkekollekter, og kirkekassen berigedes — foreløbig! — med over 10.000 kr. Også fra denne rejse stammer adskillige herlige arbejder til kirken, deriblandt Jesuhjertestandarten fra den utrættelige giverinde fru Zofia Breza i det posenske — en til Paradis omtrent selvskreven sjæl — og standarten

med Jfr. Maria af Czenstochowa (Polens berømteste valfartssted) fra de omtalte franciskanerinders håndgerningsinstitut i Warszawa. Disse søstre flyttede i maj 1900 ind i klosteret og fik til privatkapellan pastor Joh. Frederiksen, der ved sin bekendte arbejdsdygtighed og arbejdslyst blev stationen til stor hjælp.

Vinterrejsens mål havde været en præstebolig, og til denne gjordes det første spadestik d. 22de juni. Efter tegning af arkitekt Glahn opførtes den af håndstrøgne røde sten, gammeldags og værdig i stilen, og allerede til december toges den i brug. Med alt fast tilbehør, med tilsvarende og solidt gammeldags møblering og øvrigt udstyr kom huset på 14.000 kr., hvortil de polske arbejdere havde bidraget med 1300. Med glæde beså biskoppen først i oktober den ufærdige bolig; det var jo også sidste gang, han skulde bo som fremmed i byen på hotel. Derefter holdt han konfirmation med nogle og fyrretyve voksne polakker. Vinteren anvendtes til bibellæsninger, indtil udrejsens tid atter meldte sig.

Det var kun en kort rejse i Rusland denne — den sidste, som her er at omtale, og den indbragte over 4.000 kr. Men beholdningen forøgedes ved et uventet bidrag på 1.000 lire fra den af Bismarck under »kulturkampen« for-drevne ærkebisp af Posen, nu præfekt for Propaganda-kongregationen i Rom, kardinal Ledochowski, og ved de i løbet af året på arbejdspladser og ved indsamling i kirken tilkommende godt 1.100 kr. Det er umuligt at opregne blot kirkens største velgørere, iblandt hvilke de adelige familier Poninski, Plater og Czapski indtager en fremragende plads sammen med fru Breza og generalforstanderinden Ewa Dymon, og i Guds øjne kan den fattigstes skærv jo forøvrigt være lige så stor og for en sag lige saa velsignelsesbringende som den riges hundreder.

På Kristi legemsfest 1901 holdtes den første procession, udenom kirken, og sakramentet bares under en med blomster broderet silkebaldakin, som vore franciskanerinder havde syet og skænket.

Da alt fornødent, og mere var tilstede, fastsatte biskoppen kirkens konsekration til st. Birgiltæ dag d. 8de oktober. Det var en mandag i roeoptagningstiden, så

kirkebesøget kun kunde blive ringe, hvorfor hs. højærværdighed dagen tilforn konfirmerede de 97 polakker, der havde meldt sig. I kirkefesten deltog foruden sognepræsten præsterne Frederiksen og Gamél, Hejden fra Frederits, Helmcke fra Randers, Heukelum fra Rostock, Schmiederer fra Odense som ceremonimester, Slump fra Frederiksberg og Storp fra Kolding. Et meget stort paveligt flag med guldbroderet sølvbrokades tiara og silkebroderede nøgler, et dansk flag — begge dele forarbejdede og skænkede af franciskanerinderne — og et amaranterødt polsk med den hvide kronede ørn udført dels i olie, dels i silke — gave fra fru Breza — vajede fra tårnlugerne til den vidunderlige klang af F. Ottos malmklokker.

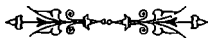
I det konsekrede alters gemme nedlagdes under kirkeens segl alle de førnævnte relikver med et pergament til minde om begivenheden, og i kirkens krønike indførte hs. højærværdighed biskoppen:

På enken st. Birgittas dag år 1901 har Vi konsekreret Mariebo kirke med samme st. Birgitta og biskopmartyren st. Stanislaus som værnehelgener.

Til bekræftelse har Vi undertegnet egenhændigt

† Joh. v. Euch

biskop, apost. vikar for Danmark.

Engang igen om „Den græske Ild“.

Da Redaktøren har lovet Hr. Wenck Optagelse af endnu en Artikel om den »græske Ild«, har jeg ikke villet afvise den, skønt jeg egentlig synes, Sagen er uddebatteret. Pudsigt nok, forstaar man i Regelen noget helt andet ved »den græske Ild«, nemlig Krudt, hvilket Grækerne synes at have kendt paa Korsfarertiden, og som — rimeligt nok — vakte stor Bestyrtelse, naar det anvendtes.

N. H.

Gensvar til Hr. Johannes Jørgensen!

Jeg tror, at det vil blive vanskeligt for os at komme hinanden nærmere ved skriftlige Indlæg om »den græske

Ild«; men jeg venter mig bedre Resultat af personlig ved Lejlighed at kunne diskutere Sagen med Dem. Disse Linier er derfor nærmest beregnet til Oplysning for dem, som med Interesse har fulgt Sagen.

1) »Grækerne hævder Paaskeildens mirakuløse Oprindelse«. — Hermed kan De, Hr. Johannes Jørgensen, næppe have ment Grækerne i Patriarkatet, som udgør et lille Mindretal og er forholdsvis oplyste, medens det store Flertal er 20,000 kristne Arabere, mellem hvilke Overtroen om Miraklet lever. De har udtrykt Dem saaledes, at man uvilkaarligt maa tro, at De mener »Grækerne« som Religionssamfund, i Lighed med, naar man siger Armenierne, Kopterne. — Her har De i det mindste begaaet en formel Fejl; thi Grækerne eller rettere de orthodoxe orientalske Kristne hævder ikke Paaskeildens mirakuløse Oprindelse. Dette er dog det mest væsentlige i hele Sagen, og at det forholder sig saaledes, ved sikkert de fleste katolske Theologer.

2) »Grækernes hellige Ild er et Bedrageri . . .« Angaaende denne Paastand maa jeg bestemt fastholde, at Deres Begrundelse ikke er noget Bevis, men kun Udtryk for Deres og et ganske bestemt Partis Opfattelse. Der findes ogsaa Katholikker, der med Forstaaelse har studeret Spørgsmaal og er kommet til et andet Resultat, f. Eks. Dr. G. Klameth i Wien.

Den orthodoxe Patriark har Gang paa Gang udtalt, at det eneste virsomme Middel til at komme Overtroen til Livs er Hævelse af den almindelige Oplysning blandt Araberne, og det arbejder Patriarken paa, navnlig igennem Skolevæsenet. De, Hr. Johannes Jørgensen, anerkender selv stiltiende det umulige i at slaa Troen paa »Miraklet« ned ved direkte at bekæmpe denne Overtro, idet De, som Middel til ikke at bestyrke Folkets Tro paa »Miraklet«, kun angiver, at den orthodoxe Patriark enten maa foretage Indvielsen af Ilden for alles Øjne«, eller »lade Ilden fremkomme gennem Gluggen i Muren efter Forløbet af altid samme Tidsrum«. — I en Beretning fra 1101 skildrer den frankiske Hofpræst Fulchenius, at Underet Paaskelørdag udeblev og først indtraadte den

næste Morgen, og en frankisk Munk Bernhard fortæller 870, at Paaskelørdag bliver den hellige Ild tændt af Englehaand. Dette er kun et Par Eksempler, som viser, at baade under det latinske Patriarkat og før Kirkeadskillelsen fejrede den katholske Kirke den hellige Ild ved Christi Grav og i ulige lange Tidsrum, skønt Troen paa Miraklet var kendt baade i Østen og Vesten. Hele Korsogstiden igennem lige op til Begyndelsen af det 15. Aarhundrede, da Forholdet til Østen blev meget skarpt, deltog den katholske Kirke i den hellige Ilds Fest. En græsk Liturgibog fra 1122 viser tydeligt, at den nuværende Ritus nøje holder sig til Traditionen.

Fra de første kristne Tider har man i Jerusalem paa Helligdagene i den stille Uge gaaet de forskellige hellige Steder igennem og i Ord og Handling mindedes de stedfundne Begivenheder. Men om Lørdagen nedfor Christus til de dødes Rige og bragte der de efter Forløsning ventende og derefter ogsaa hele den øvrige Verden Frihed og Liv. Christi Grav var Porten til Dødsriget — den hellige Ild er i Jerusalem uløseligt knyttet til Christi Grav. (I Forbigaaende skal det bemærkes, at den katholske Kirke ogsaa i Vesten tændte Paaskeilden skjult for Menighedens Øjne. I den mozarabiske og den gallikanske Liturgi, som benyttedes i flere Hundrede Aar, frembringes den ny Ild med Flintesten og Staal i et mørkt Sakristi, som er utilgængeligt for enhver Lysstraale). — Jeg tror ikke, at der findes mange katholske Liturgikere, som vil anerkende Nødvendigheden af, at Ilden i Jerusalem tændes for alles Øjne, altsaa borte fra Graven; og med Hensyn til de ulige lange Tidsrum for Ildens Fremkomst, saa sker det kun, fordi Patriarken til at fremstille Ilden benytter en meget gammel og indviklet Metode, der ofte virker uregelmæssigt. Ogsaa den katholske Kirke anvender en gammeldags Metode. — Hvem vil for Alvor paastaa, at Troen paa Miraklet vil forsvinde eller blot blive mindre, hvis »Underet« i Fremtiden indtraf ganske regelmæssigt i Stedet for som nu 10 Minutter eller maaske en halv Time, efter at Patriarken er gaaet ind i Graven. Man kunde da snarere ænke sig, at Gud vilde gøre Miraklet straks, efter at Bøn-

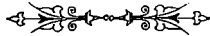
nerne var endt, og ikke først en kortere eller længere Tid derefter. — Nej, Hr. Johannes Jørgensen, det er ikke paa de Punkter, som De har opstillet, at der tiltrænges nogen Forandring. Det er igennem den almindelige Oplysning i Forbindelse med mere inderlig Religiositet, at Overtroen og den unaturlige Ophidselse skal forsvinde; men hidtil har Forholdene i det hellige Land just ikke været gunstige for rolig Udvikling og Fremgang i disse Retninger.

Jeg har forelagt Sagen for en katholsk fransk Advokat, som har meddelt mig, at der absolut intet er, der berettiger til at bruge Ordet Bedrageri om Patriarkens Stilling i denne Sag. Hverken Patriarken eller Gejstligheden tror eller lærer noget forkert om den hellige Ild. Hverken Ord eller Handling i den hellige Ilds Ritus udtrykker andet, end hvad der er tilsigtet, før Legendens om Ildens mirakuløse Oprindelse opstod.

¹¹/₈ 1922.

Ærbødigst

Preben Wenck.

Brudstykker.

122. »Drenge er altid til at snakke til Fornuft, Lærere undertiden, Forældre aldrig!« — Mon det passer? Jeg tror det ikke; men der er alligevel noget om det.

123. I sin Bog Lourdes betegner Mgr. Robert Hugh Benson den franske Forfatter Zola's Bog af samme Navn som en uhæderlig Bog, og han siger i en Anmærkning hvorfor. Zola fortæller i sin Bog om en ung tuberkuløs Pige, der rejser til Lourdes som Pilegrim og tilsyneladende bliver helbredt for sin Sygdom. Men under hendes Hjemrejse bryder denne ud paany; og Tilfældet synes derfor at være et af dem, hvor der paa Grund af nervøs Ophidselse og Suggestion indtræder en øjeblikkelig Bedring, ikke nogen virkelig, overnaturlig Helbredelse. Utroligt næsten, men dog Faktum, er, at alle Detailler i denne Historie, der fortælles med stor Omstændelighed og er iagttaget af Zola selv, er taget fra en virkelig Begivenhed, der forefaldt under et af hans Besøg i Lourdes — alle Detailler undtagen Tilbagefaldet. Der var intet saadant; Helbredelsen var fuldstændig og vedvarende. Da Dr. Boas-

serie fra Lourdes senere spurgte Forfatteren, om han syntes, dette litterære Paafund var hæderligt, da han jo udtrykkelig var kommen til Lourdes for at anstille en upartisk Undersøgelse, svarede Zola, at Personerne i Bogen var hans egne, og at han kunde lade det gaa dem, som han vilde. Paa saadanne Fundamenter er Bogen bygget op. Det maa tilføjes, at Zola nøjagtig fulgte hele Helbredelseshistorien og stod i Forbindelse med den helbredte længe efter, at Helbredelsen havde vist sig at være vedvarende, og før hans Bog udkom.

124. Paa en Gravsten over en Præst i det berømte Oberammergau i Bayern er indhugget følgende Indskrift: *Elogia lapidi incidi vetuit. R. I. P.* (Han forbød, at der maatte indhugges nogen Ros paa Stenen. Han hvile i Fred). Præsten bar det betegnende Navn Schweiger, hvilket vel kan oversættes ved »den tavse Mand«.

En Opfordring.

Hr. cand. theol. & mag. Niels Hansen,

Thisted.

Medens De var Redaktør af »Ugebl.«, rettede De nogle Spørgsmaal til et Antal Konvertitter og fremkaldte en Række meget belærende Svar. Der var dog et, jeg særlig ventede paa, men ikke saa noget til, Deres eget. Som De ved, kender jeg en lille Smule til Gangen i Deres Trosskifte og ved, at de Tanker, der var kommet i Drift i Dem, var af særlig grundlæggende Betydning. Jeg tillader mig derfor at stille Deres egne Spørgsmaal til Dem og opfordre Dem til at besvare Dem i Ugebladet. Men ikke for kortfattet; ellers kunde det hænde, at Menigmand hverken fik fat paa deres Indhold eller Vægt.

Venlig Hilsen.

Johs. Frederiksen.

Højærv. Hr. Pastor Frederiksen,

Silkeborg.

Deres elskværdige og smigrende Opfordring har kun kunnet glæde mig — det gør jo altid godt at mærke, at

man ikke er helt glemt, og at der er nogen, som tror, man kunde have noget interessant at fortælle. Dog tror jeg næppe, jeg foreløbig skriver noget i den Retning, som De anmoder mig om; jeg holder ikke rigtig af at skrive offentlig om helt personlige Ting og har heller ikke saa meget at fortælle; i hvert Fald mener jeg, at hvad jeg har, bør gemmes, bør lagres endnu længere. For øvrigt har jeg selv ogsaa svaret paa de Spørgsmaal, jeg i sin Tid rettede til en Mængde Konvertitter, hvoraf forresten de fleste ikke værdigede mig et Svar; men det undrer mig ikke, De ikke saa noget til mit, der hverken var langt eller interessant; det fandtes ellers paa Side 250 i Aargangen 1920.

Med Tak og venlig Hilsen igen.

Niels Hansen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

England. Den 3. August var en stor Dag for engelske Katholikker: da aabnedes et af de gamle Abbedier, som Henrik VIII i sin Tid ødelagde, atter for katholsk Guds-tjeneste. Talen er om Buckfast Abbedi, hvis Historie gaar tilbage til ældgamle Tider. Dets ældste paalidelige Dokument er et Frihedsbrev til dets Abbed og Munke fra Kong Knud den Store af Danmark og England, og derefter fortsættes dets Historie indtil 1538, da den ryggesløse Konge plyndrede Klosteret og bortskænkede dets Ejendomme. Dengang var det Cistercienser, som besad Klosteret, nu er det Benediktineres Ejendom. Fra 1538 til 1882 henlaa Klostret i Ruiner, øde og forladt eller i verdslig Brug, indtil franske Benediktinere erhvervede, hvad der var tilbage. For 20 Aar siden begyndte seks taalmodige Munke at genopbygge Kirken paa de gamle Fundamenter, og den er nu saa vidt færdig, at Kardinal Bourne har kunnet indvie den til gudstjenstlig Brug; der er bleven brugt for hvedet 400,000 Kr. til Materialier, men Løn er der intet udbetalt af.

Italien. Det ved Ærkebiskop Rattis Valg til Pave ledigblevne Ærkebispesæde i Milano er i disse Dage bleven besat med Mgr. Tosi, Biskop af Andria i Syd-

Italien. Den nye Ærkebiskop er 58 Aar gammel og har i fem Aar beklædt det Bispesæde, han nu har ombyttet med det langt vigtigere i Ambrosius's og Carl af Borromeos By. Han er bleven modtaget med stor Begejstring og under store Æresbevisninger fra Statens Side, ligesom en Udsending fra Paven var til Stede ved hans Ankomst og overrakte ham et overmaade smukt og tungt Brystkors af Guld.

Czeko-Slovakiet. I Bøhmen angav i Aaret 1910 6.489.818 Personer sig som Katholikker, 176.972 som Protestanter og 29.246 som uden Trosbekendelse. Ifølge Folketællingen af 15. Febr. 1921 har de tre Tal forandret sig paa følgende Maade: 5.216.169, 246.114 og 658.076, hvortil kommer 437.377 czeko—slovakiske Sekterere. Dette er en Tilbagegang for Katholikerne fra 95 % til 78 % af Befolkningen, et sørgeligt Faktum, men selvfølgelig ogsaa en Renselse af Kirken; thi det er naturligvis dennes daarlige Elementer, der ikke længere er Katholiker af Navn, som de allerede længe i Forvejen heller ikke var det af Gavn. Før øvrigt har der i de følgende halvandet Aar fundet en Forskydning Sted til Fordel for Kirken. Den nye Skolelev, der lige er vedtaget, er heller ikke saa ugunstig, som man kunde have frygtet; Undervisningen i Katekismus er bevaret for alle katholske Børn, hvis Forældre ikke indsender bestemt Indsigelse mod Børnenes Deltagelse i Undervisningen — en Sejr, for saa vidt som Forbudet mod Katekismus i Skolerne ikke er blevet vedtaget.

Kollekt af Peterspenge.

paa 3. Søndag efter Pinse.

Aakirkeby	3.30	Tilbedelseskirken	35.00
Aalborg	0.00	Østerbro	10.00
Aarhus	49.47	Køge	10.00
Esbjerg	3.00	Mariho	17.80
Fredericia	27.00	Nakskov	20.00
Haderslev	1.15	Nyborg	6.00
Helsingør	32.00	Nykøbing F.	20.75
Holbæk	15.00	Næstved	12.00
Horsens	25.00	Odense	26.00
Hørsholm	31.45	Randers	32.10
Kolding	0.00	Ringsted	33.29
København:		Roskilde	30.08
St. Ansgar	86.75	Rønne	3.60
Rosenkranskirken	25.07	Silkeborg	30.00
St. Anna	33.00	Slagelse	12.10
St. Andreas	51.00	Svendborg	25.25
Sakramentskirken	39.84	Vejle	15.00
St. Knud	11.75		
St. Josef	38.37		
Jesu Hjerte	219.47		
Immaculata	26.35		
		Ialt: 1057.94	

København, d. 10. Aug. 1922.
Det Apostoliske Vikariat.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinsen.

	Stille Messe.	Højmesse.	Andagt m. Vels.
Aakirkeby (Jernbanegade).....	Kl. -	Kl. 10 ¹ / ₂ m. Vels.	
Aalborg (Kastelvej).....	» 6 og 7 ¹ / ₂	» 10	Kl.3
Aarhus (Ryesgade 26).....	» 6 ¹ / ₂ og 7 ¹ / ₂	» 10	» 7
Dalum Kloster.....	» 6 ¹ / ₂	» -	» 5
Esbjerg (Nørregade).....	» -	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade).....	» 7	» 9 ¹ / ₂	» 2
Haderslev.....	» -	» 9 ¹ / ₂	» 8
Helsingør (Nygade 8).....	» 8	» 10.....	» 2
Holbæk (Kastanievej 19).....	» 8	» 10 ¹ / ₂ .c. 11 ¹ / ₂ pls.	
Horsens (Nørregade 19).....	» 8	» 10.....	» 2
Hørsholm.....	» -	» 9.....	» -
Kolding (Alhambrevej).....	» -	» 9 ¹ / ₂	» 7
Køge (Elisevej).....	» -	» 10.....	» 8
Ledreborg.....	» -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Maribo (Ny Østergade).....	» 8 ¹ / ₂	» 10 polsk .	» 2 ¹ / ₂
Nakskov (St. Franciscus Kirke)»	» 9 ¹ / ₂ dansk .	» 10 ¹ / ₂ polsk	» 5
Nyborg (Stella maris Vindingevej)»	» -	» 10.....	» -
Nykøbing F. (Hellig Kors Kirke)»	» 8	» 10 ¹ / ₂ polsk	» 1
Næstved (Villa Alfa).....	» -	» 10.....	» -
Odense (Torvet 7).....	» 8	» 10.....	» 2 ¹ / ₂
Randers (Ladegaardsgade).....	» -	» 10.....	» 8
Ringsted (St. Knudsgade).....	» 8	» 10.....	» 7 ¹ / ₂
Roskilde (St. Olsgade).....	» 7	» 9.....	» 7 ¹ / ₂
Rønne (Lille Madsegade).....	» -	» 10.....	» 6
Silkeborg (Vestergade).....	» -	» 9 ¹ / ₂	» -
Slagelse (Tordenskjoldsgade) . .	» 7 ¹ / ₂	» 10.....	» -
Svendborg (Havnegade 1).....	» -	» 10.....	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7	» 9 ¹ / ₂	» 3

I Aabenraa, Sønderborg og Tønder afholdes kun periodisk Gudstjeneste, som i Forvejen annonceres i de stedlige Blade.

Katholsk Forening „Absalon“

Vi holder Møde 1. og 3. Mandag i Maaneden i Selskabslokalerne »Columbus«, Aaboulevard 21, Tlf. Central 3699.

Unio. Søndag d. 27. August Kl. 10 Cykletur. Nærmere i næste Nr.

Velanbefalet, ung Pige, som har været i Forretning 4¹/₂ Aar, søger Plads snarest. Helst Bog- og Papirhandel eller et dermed beslægtet Fag. Billet mrk. »N. U.« modtager Ekspd. Studiestræde 27—29, København K.

For dem, der ønsker at stifte Bekendtskab med den katholske Kirkes Lære, ligesom for dem, der ønsker at genopfriske deres Kundskaber om Religionen, afholder jeg efter den Maalestok, der er den almindelige ved Konvertitundervisning, **hver Torsdag Aften Kl. 8** Gennemgang af Troslæren Undervisningen foregaar i **Forsamlingsværelset, Bredgade 64** (Indgang gennem den lange, smalle Gaard og opad Trappen til 1. Sal). Alle er velkomne Jakob Olrik. Præst.

Alle Bidrag til **Motorcyklfondet** bedes indbetalt paa

Postkonto 1471 Det Apostoliske Vikariat.

Ligeledes bedes alle Pengesendelser til Vikariatet foretaget paa denne Maade.

Katholsk Boghandel Stenosgade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-6 Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalies

Kirkelig Kalender.

20. August 11. Søndag ef. Pintse. Marias Optagelse (fejres offentligt).	27. August 12. Søndag ef. Pintse.
21. — M. Johanna Franciska, Enke.	28. — M. Augustin, Biskop og Kirkelærer.
22. — Ti. Oktav af Marias Optagelse.	29. — Ti. Johannes Døberens Halshuggelse.
23. — O. Filip Benitius, Bekender.	30. — O. Rosa af Lima, Jomfru,
24. — To. Bartholomæus, Apostel.	31. — To. Raimund Nonnatus, Bekender.
25. — F. Kong Ludvig, Bekender.	1. Sept. f. Ægidius, Abbed.
26. — L. Zephyrinus, Pave og Martyr.	2. — L. Kong Stefan, Bek.

En Forespørgsel.

»Bønner ved Børnenes Fælleskommunion« ønskes optrykt paany i en noget barnligere Form. Manuskriptet er færdigt til Trykning. De højærv. Herrer Confratres i København og Provinserne, der ønsker Eksemplarer, bedes forinden opgive hvor mange, for at Oplagets Størrelse kan fastsættes. Prisen vil blive 25 Øre. I Forventning om hurtigt Svar

Pastor L. Günther,
Charlottenlund.

Præsteksercitier.

Fra 4. til 8. September agter Hr. Pater Fr. Rauterkus S. J. at give Eksercitier for Præster i St. Andreas Præstegaard, Ordrup. De, der ønsker at deltage, bedes om snarest at sende Meddelelse derom til Sognepræsten i Ordrup.

Det Apostoliske Vikariat

Det meddeles, at vi har haft den store, uforglemmelige Sorg at miste vor kære lille Elly, knap 15 Aar gl., vel forberedt ved Kirkens hl. Sakramenter.

Den afløde anbefales til de troendes Forbøn.
Begravelsen har fundet Sted.

C. Carlsen og Hustru.

NB. Fra 13. til 27. August incl. bedes alle Artikler og Bidrag til Bladet sendt til cand. mag. Niels Hansen, Villa Fjordblink, Thisted.

NB. Under Pastor Bernh. Jensens Bortrejse føres Ekspeditionen af cand. phil. A. Silcowitz, Studiestræde 27-29^a, Tlf. 12,327; Kontortid 10—4.

FREMMEDSPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5-7,
Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.
Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 35.

Søndag den 27. August.

1922.

INDHOLD: Retfærdiggørelse. — Pave Benedikts Brev om Mis-
sionerne. — Det virkelige Frankrig. — Efterretninger fra Ind- og
Udland: Roskilde. England. Rom. Nord-Amerika. — Bekendtgørelse
fra det Apostoliske Vikariat — Avertissementer.

Retfærdiggørelse.

Den berømte Lignelse om Den barmhjertige Sama-
ritan er Kernen i denne Søndags hellige Evangelium. Men
den er ikke hele dens Indhold. Der findes mange vægtige
og mærkelige Ord ved Siden af den. Vi vil i Dag i denne
Betragtning standse ved et lille, ret upaaagtet Ord. Det er
den Betegnelse, som bruges om den lovkyndige, der sam-
taledede med Jesus: han vilde retfærdiggøre sig.

Det er en Hovedhindring for saa mange Menneskers
Indgang i Guds Rige, at de vil retfærdiggøre sig; thi dette
Forsøg ender altid med, at man ikke bliver retfærdiggjort.

Hvor mange overtræder ikke Guds og Kirkens klare
Bud og er sande Mestre i at retfærdiggøre sig. Hvor maa
de Forhold, Mennesker lever under, ikke ofte tjene til
Retfærdiggørelse for det ene grove Brud efter det andet
paa de helligste Forpligtelser. Naturligvis har nogle langt
lettere Vilkaar at leve under, langt færre Hindringer at
overvinde som katolsk Kristen, end andre har; men hvor

lidt skal der ikke ofte til, for at man retfærdiggør sig, hvor man skulde dømme sig selv. Det gælder Søndagens Messepligt, det gælder et eller andet Forhold med Hensyn til Ærlighed eller Kyskhed og meget andet — er man selv berørt deraf, er det saa let at retfærdiggøre sig.

Og hvor tit maa Kirken som saadan ikke holde for, naar det gælder om at retfærdiggøre sig. Kirken følger ikke med Tiden, Kirken er gammeldags, den tager ikke Del i Konferencer og Forsamlinger om Kristendommens Sammenslutning, om Fredsstiftelse paa Jorden og meget andet, den lader sig overhovedet mere og mere sejle bagud; for en, der følger med Tiden og Udviklingen, vilde det være taabeligt at lade sig tvinge til Krebsegang, altsaa er man retfærdiggjort, om man lader Kirken være Kirke og gør, hvad man vil.

Og den almindelige, dagligdags Ligegyldighed, der ikke gør noget meget galt, men heller ikke lever i daglig Bøn og Samfund med Gud, søger ogsaa sin Retfærdiggørelse, vistnok i Regelen i den Tanke: det bliver nok bedre engang, jeg kommer nok atter til Sakramenterne, begynder nok igen at leve som en Kristen, saadan som jeg engang for længe siden gjorde — taabeligt, fordi ingen har mindste Garanti for, at det vil gaa saaledes.

Der er kun eet, der er sikkert med Hensyn til Retfærdiggørelsen, og det er at lægge sig hen ved Siden af ham, der var falden blandt Røvere. Han havde ganske opgivet at hjælpe sig selv — saa kom den barmhjertige Samaritan. Denne forstod, hvorledes Sagen skulde gribes an, saa den elendige atter kunde vinde Liv og Helsen. Det er Vejen til Retfærdiggørelsen, hver Dag gennem Anger og Bøn at søge derhen, hvor den barmhjertige Samaritan gaar forbi. Han er at finde overalt i den vide Verden, dog sikrest og bedst paa den lille Sti, der slynger sig om Alteret i hver katholsk Kirke.

N. H.

Pave Benedikts Brev om Missionerne.

(Sluttet — ikke fortsat).

Jo mere Missionæren da viser sig i Besiddelse af Kundskaber, desto større vil ogsaa hans Anseelse være, især hvis han lever blandt et Folk, der ærer og værdsætter Lærdom; det vilde dog være en stor Skam for Sandhedens Forkyndere, om de blev overvundet af Løgnens Tjenere. Derfor skal de, som Herren kalder til det hellige Embede, undervises godt til den apostoliske Gerning, og de bør lære alt, hvad Missionærerne behøver, baade i Theologien og i andre Videnskaber. Vi vil naturligvis først og fremmest, at det skal ske i Propagandakollegiets Skoler her i Rom, og vi befaler, at der for Fremtiden skal være en særlig Lærestol for Missionsvidenskab.

Blandt alt det, som Missionæren nødvendigvis skal lære at kende, maa naturligvis først nævnes det Folks Sprog, som han vil ofre sig for. Og han bør ikke nøjes med et overfladisk Kendskab til Sproget, men det skal være saaledes, at han kan tale det flydende og smukt. Han er jo alles Skyldner, baade de ulærdes og de lærdes, og han skal huske, hvor let man ved at tale godt kan vinde Mængdens Hjerter. Og den ivrige Missionær overlader ikke Forklaringen af den kristne Lære til Kateketer, men netop denne Opgave beholder han selv, thi han er ikke sendt af Gud for noget andet end for at forkynde Evangeliet. Det hænder ham ogsaa undertiden, at han som vor hellige Religions Forkynder og Tolk maa træde frem for Folkets første Mænd eller indbydes i lærde Mænds Selskab; hvorledes skal han da kunne bevare sin Værdighed, hvis han ved Ukendskab til Sproget hindres i at udtrykke sin Mening? — Dette tænkte vi netop fornylig paa, da vi til det katholske Navns Udbredelse i Orienten stiftede et særligt Studiehus her i Rom, hvor de, der vier sig til Apostolatet i hine Egne, kan lære de orientalske Sprog og Sæder grundigt at kende tilligemed alt andet, hvad der er nyttigt for dem. Dette Institut synes os af stor Betydning, og vi benytter derfor Lejligheden til at opmuntre alle Ledere af de Ordenssamfund, som de orientalske Mis-

sioner er betroet, til at sørge for, at de, der er bestemt for disse Missioner, studerer og dyrker disse Videnskaber.

Men for den, som paatager sig Apostelembedet, er frem for alt eet nødvendigt, og det har den allerstørste Betydning, at han som ovenfor nævnt stræber efter at føre et helligt Liv. Thi den, som prædiker Gud, bør være Guds Mand; den maa selv hade Synden, som befaler andre at hade den. Navnlige hos de vantro, som ledes mere af deres Følelse end af deres Forstand, gavner man Troen langt mere ved Eksemplets Prædiken end ved Ordets. Selv om Missionæren har alle Aandens og Forstandens Evner, selv om han er rig paa Kundskaber og Dannelse, dersom det ikke er forbundet med Sædernes Renhed, saa vil det kun være til lidet eller intet Gavn for Folkenes Frelse, men snarest til Hindring baade for ham selv og for andre.

Derfor skal Missionæren være et Mønster paa Ydmyghed, Lydighed, Kyskhed, særlig skal han være from og leve i stadig Forening med Gud, idet han ivrigt fører Sjælenes Sag frem for ham. Jo mere han er forbundet med Gud, desto mere vil han faa af Guds Naade og Hjælp. Læg Mærke til Apostelens Ord: »Ifør eder altsaa som Guds udvalgte, hellige og elskede inderlig Barmhjertighed, Gavmildhed, Ydmyghed, Beskedenhed, Taalmod.« Ved Hjælp af disse Dyder finder Sandheden let en aaben Adgang til Menneskenes Sjæle, hvor mange Hindringer der end opstilles; thi der gives ingen saa fordærvel Vilje, at den let kan modstaa dem. Missionæren skal ligesom vor Herre Jesus brænde af Kærlighed og regne selv de værste Hedninger med til Guds Børn, da de jo er løskøbt ved det guddommelige Blod, og derfor lader han sig ikke forstyrre af deres Mangel paa Civilisation eller afskrække ved deres Sæders Slethed, han foragter dem ikke og behandler dem ikke bittert eller haardt, men med alle den kristelige Kærligheds Midler søger han at føre dem til Christus, den gode Hyrde. Derfor tænker han ofte paa den Hellige Skrifts Ord: »O, hvor god og mild er, Herre, din Aand i alt! Derfor tugter du ikke dem, der fejler, efter Fortjeneste; og du formaner og advarer dem mod det, de har syndet ved, for at de skal aflade fra Ondskaben og tro paa dig, Herre. . . . Men du, Magtens Herre, dømm

med Blidhed og styrer os med stor Overbærenhed.« Hvilke Vanskeligheder eller Besværligheder eller Farer kan holde Jesu Christi Sendebud tilbage paa hans Vej? Egentlig ingen; thi med Tak til Gud, der har bestemt ham til en saa stor Gerning, vil han højmodigt være rede til at bære al Modgang og Nød, Arbejde, Skam, Mangel, Sult, ja selv en grusom Død, naar han blot kan fri en Sjæl af Helvedes Kløer.

Med et saadant Sindelag skal Missionæren efter Christi og Apostlenes Eksempel tillidsfuldt gaa til sin Gerning; men al sin Lid skal han sætte til Gud. Det er som sagt et fuldstændig guddommeligt Værk at udbrede den kristelige Visdom, thi det er kun Gud, der kan trænge ind i Sjælene for at oplyse dem med Sandhedens Lys og for at opflamme Viljen med Dydens Flammer og give Mennesket den nødvendige Kraft til at følge og gøre det, han indser er sandt og godt. Hvis Herren derfor ikke er med den arbejdende Tjener, anstrenger denne sig forgæves. Ikke desto mindre skal Tjeneren arbejde af al Kraft, stolende paa den guddommelige Naades Hjælp, der aldrig vil svigte den, der beder om den. Her kan vi ikke tie stille om Kvinderne, der lige fra Kristendommens første Dage med stor Iver har hjulpet Evangeliets Forkyndere. Og her fortjener med den største Ros at mindes de gudindviede Jomfruer, som i saa stort Tal lever i de hellige Missioner og vier sig til Børnenes Opdragelse og mange Slags fromme Kærlighedsgerninger. Vi ønsker, at denne Omtale af deres Fortjenester skal faa dem til med endnu større Nidkærhed at tjene vor hellige Kirke. Og de bør altid huske paa, at jo mere de arbejder paa deres egen Fuldkommenhed, desto mere vil de gavne deres Virksomhed.

Og nu vender vi os til alle, der ved Guds uendelige Barmhjertighed har Del i den sande Tro og i de utallige Velgerninger, som flyder deraf. Først bør de huske, hvilken hellig Lov der forpligter dem til at understøtte de hellige Missioner blandt de vantro. Thi Gud »har givet enhver Befaling om hans Næste«, og denne Befaling vejer saa meget tungere, jo større Nøden er. Og hvilken Del af Menneskeheden trænger mere til broderlig Hjælp end

de vantro, der uvidende om Gud er besejret af blinde og tøjlesløse Lidenskaber og lever i Djævelens sørgelige Trældom. De, der nu efter Evne hjælper med til at oplyse dem, især ved at understøtte Missionsværket, de har paa den bedste Maade opfyldt deres Pligt og paa den skønneste Maade takket Gud for Troens Naade.

Man kan hjælpe Missionerne paa tre Maader, som Missionærerne selv ikke maa holde op med at bede om. Den første er mulig for enhver, nemlig inderligt at bede til Gud for dem. Vi har allerede flere Gange sagt, at Missionærernes Møje vilde være ganske spildt, dersom ikke Guds Naade kom til. Det bevidner den hellige Paulus, naar han siger: »Jeg har plantet, Apollo har vandet, men Gud har givet Vækst.« Men der gives kun een Maade at opnaa denne Naade paa, og den bestaar i udholdende, ydmyg Bøn, thi »alt, hvad de beder om, skal de faa fra min Fader,« siger Herren. Om nogensinde ellers saa kan disse Bønner sikkert ikke blive uden Virkning i denne Sag, da der ikke findes noget Gud mere velbehageligt. Ligesom Moses, dengang Israeliterne kæmpede med Amalek, paa Bjergtoppen med opløftede Hænder nedbad Guds Hjælp over dem, saaledes bør alle Kristne med hellige Bønner hjælpe dem, der møjsommeligt arbejder i Herrens Vingaard med at udbrede Evangeliet. For ret at udøve denne Pligt er særlig det saakaldte »Bønnens Apostolat« stiftet, og vi vil her indtrængende anbefale det til alle gode Kristne, og vi ønsker, at ingen holder sig tilbage fra denne Sæmmenslutning, men at alle med Iver tager Del i dette apostoliske Arbejde.

For det andet maa der raades Bod paa Missionærernes ringe Tal; selv om det tidligere ikke var ringe, saa er det nu efter Krigen saaledes, at mange Dele af Herrens Vingaard mangler Dyrkere. Hertil ønsker vi nu ganske særlig at kalde paa eders Iver, ærværdige Brødre; I vil gøre en Ting, der sømmer sig for eders Kærlighed til Religionen, dersom I plejer de Apostolatets Spirer, der maa ske viser sig baade i Gejstligheden og i eders Seminarier. Lad ikke noget Skin af Ret skuffe eder eller menneskelig Fornuft overtale eder til at tro, at hvad I lader gaa til de fremmede Missioner, skulde være et Tab for eders eget

Stift. Thi i Stedet for een, som I lader drage ud, vil Herren give eder mange dygtige Præster hjemme. Men dem, der leder Ordener og Kongregationer, som øver Missionsgerning, beder Vi om og besværges Vi, at de til denne store Gerning kun tager de dygtigste, dem, der rager frem baade ved Livets Uskyldighed, stor Fromhed og Iver for Sjælene. Og naar de ser, at deres Missionærer med Held har ført et Folk fra mørk Overtro til den kristelige Visdom, og at Kirken der er tilstrækkelig fæstnet, saa skal de sende dem som Christi udvalgte Stridsmænd til et andet Folk for at udrydde det af Djævelens Hænder, og hvad de allerede har vundet for Christus, skal de med Glæde overlade andre til videre Dyrkning. Paa denne Maade vil de gøre en stor Sjælehøst og opnaa rige Gaver fra Herren for deres Samfund.

Endelig kræves der Penge og ikke faa til at holde Missionerne vedlige, især da deres Trang paa Grund af Kriegen er vokset umaadeligt, da saa mange Skoler, Sygehuse og andre Anstalter er blevet nedlagt. Her kalder vi da paa alle gode Mennesker, at de efter Evne viser sig gavmilde. Thi »naar nogen har denne Verdens Gods og ser sin Broder lide Nød og lukker sit Hjerte for ham, hvorledes kan Guds Kærlighed blive i ham?« Saaledes siger Apostelen Johannes om dem, der lider Mangel paa de ydre Ting. Hvor meget mere maa da ikke Kærlighedens Lov iagttages i denne Sag, hvor det ikke blot drejer sig om at hjælpe i Nød og al Fattigdommens uendelige Elendighed, men først og fremmest om at føre en uhyre Mængde Sjæle fra Satans stolte Herredømme til Guds Børns Frihed! Derfor ønsker vi, at Katholikkernes Gavmildhed særlig skal vise sig overfor de Institutioner, der hjælper de hellige Missioner. Det gælder særlig »Foreningen til Troens Udbredelse«, der saa ofte er blevet anbefalet af Vore Forgængere; og Vi ønsker, at den hellige Kongregation til Troens Udbredelse skal drage Omsorg for, at denne Forening for Fremtiden bærer endnu rigere Frugter. Det er jo først og fremmest fra den, at de allerede grundlagte Missioner bør faa Understøttelse, og at der maa ydes Hjælp til at grundlægge nye. Vi stoler paa, at den katholske Verden ikke vil tillade, at de andre, der udbreder Vranglære, har Overflod paa Penge,

medens vore egne Sendebud, der bringer Sandheden, skal kæmpe med Nød. Et andet Værk, som Vi meget anbefaler alle, er »Jesu Barndomsforening«, der særlig vaager over, at de vantros døende Børn bliver døbt. Denne Forening maa i høj Grad anbefales, fordi ogsaa vore Børn her kan tage Del, og de vil saa, naar de fuldt forstaar Troens store Gave, ogsaa arbejde paa at gøre andre delagtige i den. Nævnes bør »Petrus Claver-Foreningen«, der hjælper med til at opdrage og uddanne en indfødt Gejstlighed i Missionerne. — Vi bestemmer, at man nøje skal overholde, hvad Vor Forgænger Leo XIII, salig Ihukommelse, har bestemt, at der paa Epiphani i alle Jordens Gudshuse skal samles Penge ind til »Løskøbelse af Slaver i Afrika«, og de indsamlede Penge skal sendes til den Hellige Kongregation for Troens Udbredelse.

Men for at Vore Ønsker bedre kan gaa i Opfyldelse, bør I, ærværdige Brødre, paa en særlig Maade vende eders Præsters Blik imod Missionerne. Thi i Almindelighed er de troende villige til at understøtte de apostoliske Mænd; denne Villighed skal I med Visdom benytte til saa stort Gavn for Missionerne som muligt. I skal derfor vide, at Vi ønsker, at der i alle den katholske Verdens Stifter skal være en saakaldt »Præstemissionsforening«, som skal være undergivet den Hellige Kongregation for Troens Udbredelse, som vi allerede har givet de nødvendige Fuldmagter desangaaende. Fra Italien har en saadan Forening i den nyeste Tid bredt sig ogsaa til andre Lande; og da Vi særlig værdsætter den, har Vi ogsaa benaadet den rigeligt med Aflad. Og det er med Rette, thi ved en saadan Forening organiseres bedst Præsternes Arbejde paa at vække de Kristnes Følelse for saa mange Hedningers Frelse og deres Bestræbelser for at fremme alle de Foreninger til Hjælp for Missionerne, som den Hellige Stol har stadfæstet.

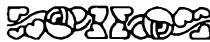
— — — — —

Dette er, ærværdige Brødre, hvad Vi vilde skrive til eder om den katholske Tros Udbredelse paa hele Jorden. Dersom alle vil gøre deres Pligt, Missionærene derude og de troende hjemme, nærer Vi godt Haab om, at de hellige Missioner hurtigt vil komme til Kræfter igen efter al den Skade, Krigen har voldt. Herrens Ord til Petrus lyder

ogsaa til os: »Far ud paa Dybet!« Og Vi brænder af faderlig Kærlighed efter at føre alle disse utallige Skarer til Herren. Men Kirken næres og styrkes altid af Guds Aand, og saa mange apostoliske Mænds Iver, der har arbejdet og stadig arbejder for at udbrede den, kan ikke blive uden Resultat. Opflammede af disse Mænds Eksempel skal der stadig være mange, som hjulpede ved de Kristnes Fromhed og Gavmildhed vinder en jublende Skare af Sjæle for Kristus.

Gid Guds hellige Moder, Apostlenes Dronning, vilde dele Vore Ønsker og opnaa for Evangeliets Forkyndere den Helligaands Kraft. Som et Pant derpaa og som Vidnesbyrd om Vor Kærlighed meddeler Vi eder, ærværdige Brødre, og eders Præster og troende den apostoliske Velsignelse.

Givet i Rom ved St. Peter den 30. November 1919, i Vort Pontifikats sjette Aar. *Benedictus PP. XV.*

Det virkelige Frankrig.

Det er et meget overfladisk og forkert Begreb, mange Danske har om Frankrig, ikke mindst om det moralske og religiøse Standpunkt i Landet. At det dog ikke gælder alle Danske, viser efterfølgende Linjer, som er aftrykt efter Thisted Amts Tidende, der dog ikke, som det straks vil vise sig, er den oprindelige Kilde.

I »Dansk Udsyn«, der redigeres af Askovlærere, har Højskolelærere, cand. mag. C. P. O. Christiansen skrevet en udmærket Artikel, bl. a. om den Kamp, der i den sidste Menneskealder er ført i Frankrig for og imod den religionsløse Skole.

Efter Jules Ferrys Skolereform, der i Pædagogikkens Historie hører til det mærkeligste, det 19. Aarhundrede har bragt, og i Samfundshistorien maa regnes blandt de største Magtmisbrug, der har fundet Sted i det 19. Aarhundrede, gennemføres nu Slag i Slag, ubekymret om Kommuners, Departementers, endsige Forældrenes Vilje, en Række Lovgivningsarbejder, som i Løbet af faa Aar

berøver Kirken Indflydelse paa de 4 Millioner af Frankrigs henved $5\frac{1}{2}$ Millioner Børn. I Løbet af 80erne blev den gratis tvungne og »gudløse« Skole indført. For alle Frankrigs Børn skulde denne Skole staa aaben. Fra 1878—85 byggedes 16,000 ny, glimrende indrettede Skolebygninger. 3000 gamle istandsattes, for tilsammen en halv Milliard Francs. I alle Aanter blev oprettet Seminarier, der skulde uddanne Lærere og Lærerinder i den ny Tids Aand. Retten til at undervise blev frataget alle, der ikke vilde underkaste sig en offentlig Prøve, hvorved de undervisende Brøders store Tal hurtigt sank, og talrige »højere Pigeskoler« blev oprettet for at berøve Kirken Indflydelse paa Frankrigs vordende Mødre. I disse Skoler er Religionsundervisningen afløst af en »neutral« Moralundervisning, der ofte her har naaet et overmaade højt Stade og kan drives med den største Iver og Idealitet; der foreligger en stor Mængde forskellige Lærebøger i dette Fag, og ofte vises der en skyldig Respekt for anderledes tænkende; men ogsaa saare ofte overskrides Neutralitetens Grænser, og Lærerne lader deres i Seminarierne erhvervede Ringeagt for Kirken tone frem . . .

De kristne Modstandere af denne Skole var nødsaget til — ved Siden af, at de gennem deres Skatter maatte opretholde denne Skoleform, der aabenlyst var rettet mod dem — at oprette deres egne Skoler, Friskoler, der ingen Statsunderstøttelse kunde faa og ingen Lokalstøtte heller, saafremt de paa nogen Maade kunde konkurrere med Statsskolerne. Fik de med de største økonomiske Ofre en Skole oprettet, da maatte de ofte senere hen se deres Børn forbigaaet paa Grund af deres Friskolefortid og altid ved Uddelingen af Statens Understøttelser til fortsatte Studier.

Men Kampordet for de Kristne blev: »Hvor en gudløs Skole bygges, der bygger vi en Friskole«. Under dette Løsen gik de frem, og i Aarene fra 1881—1901 har de ved frivillige Bidrag givet henved 56 Millioner Francs aarlig til deres egne Skoler. I 1886 havde Friskolen 907,000 Elever, i 1897 var Tallet 1,477,000. Siden 1901 og 1904 er ved de religiøse Munkeordeners Fordrivelse Hundreder af Skoler bleven tvangslukket, og dog blev der

i 1910—11 undervist i 14,500 Friskoler med 911,000 Børn.

Der er Distrikter i Vestfrankrig, hvor Statens Skoler kan staa tomme; i et enkelt Departement er der 24 saadanne; 23 har hver 3 Elever, 46 hver 5. I samme Kommune er der 20 Elever i Statsskolen mod 140 i Friskolen; 8 i Statsskolen, 160 i Friskolen osv.

Saa kom Krigen med Oprettelse af Feltpræster ved den »gudløse« Republiks Hær. Og med Hensyn til de Børn, der under Krigen blev faderløse, forstod alle, at Faderens Vilje maatte respekteres. For Statens Midler skal disse Børn opdrages i den Skole, hvor Forældrene har begyndt deres Undervisning.

Det mest afgørende Slag blev dog rettet mod Jules Ferrys Skolelove, da Elsass-Lothringen genforenedes med Frankrig. Den »gudløse« Skole turde man ikke hyde de hjemkomne. I alle de elsass-lothringiske Skoler er Religionsundervisningen optaget blandt Skolens faste Fag — med 4 ugentlige Timer af 30. — Fritænkeres Børn kan fritages ved særlig Tilladelse. Religionsundervisningen meddeles saavel af Læreren som af Præsten.

Altsammen Strømpile, der peger i modsat Retning af den før fulgte Kurs.

— — — —

Længere henne i samme interessante Artikel hedder det videre:

»Intet Menneske aner, hvad der gemmer sig under »det officielle Frankrig«s Overflade — i Folkesindet og i Folke-dybet. Utallige Træk, især fra Krigens Tid, vidner om, at Landet ligger noget anderledes, end man gerne antager. Vi anfører her et lille Træk, der løfter lidt af det officielle Forhæng, der skjuler en Helligdom, mange ikke aner Tilværelsen af.

En Officer, der er kendt over hele Frankrig for sin Optræden under Krigen, fortæller følgende: Kort Tid efter min Ankomst til Fronten var mit Kompagni i Arbejde i et Skovafsnit. Selv gik jeg, der skulde overvaage Arbejdet, fra Gruppe til Gruppe. Jeg havde min Rosenkrans i Lommen og lod Perlerne glide gennem Haanden. »Gennem Haanden i min Lomme« — siger jeg — »for hvor-

for skulde jeg lade mine Folk se saa latterligt et Syn som en Officer med Rosenkrans — som var det en Kvinde«. Jeg kendte mine Folk fra deres Samtaler, og de drejede sig ikke altfor ofte om religiøse Spørgsmaal. Ved et besynderligt Tillfælde kom jeg nær forbi en Gruppe paa ni Mand, og jeg hørte en af dem sige til sine Kammerater: »Denne Rosenkrans har jeg fundet i Materey«. Det var en Barnerosenkrans med blaa Perler. »Jeg vil gemme den til Erindring om Slaget, føjede han til — for ellers . . .«. Da for det ud af mig: »En Rosenkrans behøver man da ikke at skamme sig over. Se, her er min, den forlader mig aldrig.« Alle blev tavse. Saa sagde en af dem: »Jeg har ogsaa en, min Kone gav mig den med!« En anden: »Ogsaa jeg har en, min Kæreste gav mig den«. »Jeg har min fra min første Altergang,« sagde en tredje. Af de ni Mænd havde de otte deres Rosenkrans hos sig!«

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Roskilde. Det er altid en Højtid, ogsaa for Menigheden, naar alle Marias Selskabs Præster i en af Sommerens Uger samles her i Roskilde til deres aandelige Eksercitier; fra de andre Sjællands Købstæder og undertiden fra Island med strømmer de hertil. Man føler sig hensat til de store Kirker i katholske Lande, naar der i de tidlige Morgentimer læses Messer ved alle Kirkens Altre — der er en lyst Andagtsstilhed, kun forhøjet ved de smaa Messeklokker, der ringer snart ved et, snart ved et andet Alter. I Dagens Løb mødes de ti eller tolv Præster til de forskellige Korbønner i Kirken, og om Aftenen er der Andagt med sakramental Velsignelse; ved denne Lejlighed er det en af Præsterne selv, der fungerer som Organist, og et Kor af Præster, som synger de herlige latinske Hymner og Antifoner — og det selvfølgelig med Forstaaelsens Inderlighed, saavel hvad Ord som Toner angaar, hvad der gør Helheden til en saa skøn Harmoni baade for Sjæl og Øre, som man kun sjælden har den Lykke at høre. I Aar gæstedes Roskilde under Eksercitiernes af den højærværdige Generalforstander for Marias Selskab, Pater Richard. Levitmessen paa Kirkens Værnehelgens, St. Laurentii, Dag, fik et særlig festligt Præg derved, at Generalforstanderen selv celebrerede den. Ligeledes læste han Dagen efter den højtidelige Sjælemesse for alle

afdøde Medlemmer af Kongregationen. Alteret var smykket med grønne Planter, Flor og Sørgeemblemer, og en Katafalk, omgivet af brændende Kærter, var hensat umiddelbart nedenfor Koret. Det var dybtgribende, da Diakonen før Offertoriet vendte sig mod Menigheden og oplæste en lang Liste over de i de nærmest forudgange Aar afdøde Præster, iblandt hvis Navne var saa mange, der var velkendte for os, Mænd, der har ofret deres Liv i den danske Mission. Efter Messen foretoges *Libera* ved Katafalken.

Roskildenser.

England. Den bekendte Forfatter Gilbert Keith Chesterton, Redaktør af Tidsskriftet »The New Witness«, er bleven optaget i den katolske Kirke af Præsten John O'Connor. Denne Nyhed er i alle engelske katolske Kredse bleven modtaget med den største Glæde. Hans Broder Cecil, som døde under Krigen, blev Katholik for ti Aar siden.

Rom. Overrabineren i Milano har til den bekendte Forfatterinde Clotilde Benedict givet følgende Skildring af Pave Pius XI: Mit Bekendtskab med den nuværende Pave er omtrent tyve Aar gammelt, og i seksten af disse har jeg været i personlig Berøring med ham. Han er meget ivrig efter at samle Kundskaber og behersker en Mængde Sprog. Hans Studier omfatter ogsaa det hebraiske Sprog, og i Aarene 1908 og 1909 benyttede han sig af min Hjælp til at trænge dybere ind i dette Sprog. Han var stedse meget taknemmelig for min Hjælp og stod paa den venskabeligste Fod med mig. Dette fortsatte sig, indtil han blev Ærkebiskop af Milano og Kardinal. Da han naaede det højeste Punkt af Forfremmelse og blev valgt til Pave, var det mig naturligvis baade en Pligt og en Glæde at sende ham min Lykønskning med de bedste Ønsker for Fremtiden, hvilket, som det var at vente, blev modtaget paa den venligste Maade. Jeg haaber ved givne Lejlighed at kunne gøre en Rejse til Rom og vil da prøve paa at opnaa en Audiens, hvad forhaabentlig skal lykkes. Pius XI er ikke blot en virkelig lærd Mand, men ogsaa en i Sandhed ædel Mand, af sjælden Godhed, som i Milano stod i venligt Forhold til utallige Jøder, særlig i Intelligensens Verden. Jeg betragter hans Valg til Pave som et lykkeligt Varsel om Lykke og Velfærd for den hele Verden. Jeg kan tilføje, at mit Forhold til den katolske Gejstlighed i dette Land altid har været saare venligt, og jeg tæller mange ansete Prælater blandt mine Elever i det hebraiske Sprog.

Nord-Amerika (U. S. A.). New York med sine henved $5\frac{1}{2}$ Mill. Indbyggere har kun knap $1\frac{1}{4}$ Mill. indfødte mod godt $4\frac{1}{4}$ Mill. fremmede. Næppe nogen Nation eller Stamme

paa Jorden mangler Repræsentanter der, og mange af dem har deres egne Kvarterer i Byen, hvor lidt af det gamle Land træder frem saa godt, som det under de nye Former lader sig gøre. Af Russere er der flest, nemlig 995,000. I Mandtalslisten kaldes de saaledes, men de er ellers »Jøder«. Italienerne tæller 803,000, d. v. s. 100,000 flere end der findes i Napoli, Italiens største By. Af Irlændere findes der 638,000. af Tyskere og Ungarere hver $\frac{1}{2}$ Million. Alle disse forskellige Folkeslag lever i fuldkommen Fred og Harmoni med hinanden. Ingen stor By er saa fri for Forbrydelser og offentlige Udslag af Synd som New York, hvilket er saa meget forunderligere, som dens mæglige Havn daglig bringer Tusinder af fremmede til Byen. Grunden hertil er maaske den, at over Halvdelen af Indbyggerne er Katholikker, og at New York er fyldt med katolske Kollegier, Skoler og Kirker. Og Kirkerne søges hver Søndag, ja ogsaa Hverdage, af Menneskemasser, som der finder Kraft til ikke alene at elske Gud, men ogsaa deres Næste som sig selv.

Bekendtgørelse fra det Apostoliske Vikariat.

Det Apostoliske Vikariat har fastsat følgende Sognegrænser for:

- I. *Maribo Sogn* hele Fuglse Herred, Stokkemarke Sogn og hele Musse Herred med Undtagelse af:
 - 1) Nysted Købstad, 2) Nysted Landsogn, 3) Herridslev, 4) Kjettinge, 5) Bregninge og Thoreby Sogne.
- II. *Nakskov Sogn* hele Lollands Nørre Herred og hele Sønder Herred med Undtagelse af Stokkemarke Sogn.
- III. *Nykøbing F.* Hele Møenbo Herred, hele Falsters Nørre og Sønder Herred, samt af Musse Herred paa Lolland: 1) Nysted Købstad, 2) Nysted Landsogn, 3) Herridslev, 4) Kjettinge, 5) Bregninge og Thoreby Sogne.
- IV. *Næstved Sogn.*
 - 1) Hele Hammer Herred. 2) Hele Baarse Herred.
 - 3) Hele Øster Flakkebjerg Herred med Sognene: Fodby, Fuglehjerg, Førslev, Gunderslev, Haldagerlille, Hyllinge, Karrebæk, Krummerup, Tystrup og Vallentved.
 - 4) Af Tybjerg-Herred følgende Sogne: Aversi, Bavelse, Fensmark, Herlufmagle, Rislev,

Skjelby, Sct. Mortens Landdistrikt, Sct. Peders Landdistrikt, Vester Egede, samt de to Sogne af samme Herred, der hører til Sorø Amt, nemlig Karrebæksminde og Herlufsholm.

5) Af Holsteinborg Birk følgende Sogne:

Fjurendal, Holsteinborg, Haarslev, Kvislemark og Marvede.

6) Af Bregentved-Gisselfeldt Birk følgende Sogne: Broby, Frerslev, Øde-Førslev, Haslev og Testrup.

København, d. 18. Aug. 1922.

Jakob Otrik.

Apostolisk Provikar for Danmark
og Island.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinsen.

	Stille Messe.	Højmesse.	Andagt m. Vels.
Aakirkeby (Jernbanegade).....	Kl. -	Kl. 10 ¹ / ₂ m.	Vels.
Aalborg (Kastelvej).....	» 6 og 7 ¹ / ₂ ...	» 10	» Kl. 3
Aarhus (Ryesgade 26).....	» 6 ¹ / ₂ og 7 ¹ / ₂ ...	» 10	» 7
Dalum Kloster.....	» 6 ¹ / ₂	» -	» 5
Esbjerg (Nørregade).....	» -	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade).....	» 7	» 9 ¹ / ₂	» 2
Haderslev.....	» -	» 9 ¹ / ₂	» 8
Helsingør (Nygade 8).....	» 8	» 10.....	» 2
Holbæk (Kastanievej 19).....	» 8	» 10 ¹ / ₂ . c. 11 ¹ / ₂	pls.
Horsens (Nørregade 19).....	» 8	» 10.....	» 2
Hørsholm.....	» -	» 9.....	» -
Kolding (Alhambravej).....	» -	» 9 ¹ / ₂	» 7
Køge (Elisevej).....	» -	» 10.....	» 8
Ledreborg.....	» -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Maribo (Ny Østergade).....	» 8 ¹ / ₂	» 10 polsk	» 2 ¹ / ₂
Nakskov (St. Franciscus Kirke).....	» 9 ¹ / ₂ dansk	» 10 ¹ / ₂ polsk	» 5
Nyborg (Stella maris Vindingevej).....	» -	» 10.....	» -
Nykøbing F. (Hellig Kors Kirke).....	» 8	» 10 ¹ / ₂ polsk	» 1
Næstved (Villa Alfa).....	» -	» 10.....	» -
Odense (Torvet 7).....	» 8	» 10.....	» 2 ¹ / ₂
Randers (Ladegaardsgade).....	» -	» 10.....	» 8
Ringsted (St. Knudsgade).....	» 8	» 10.....	» 7 ¹ / ₂
Roskilde (St. Olgsgade).....	» 7	» 9.....	» 7 ¹ / ₂
Rønne (Lille Madsegade).....	» -	» 10.....	» 6
Silkeborg (Vestergade).....	» -	» 9 ¹ / ₂	» -
Slagelse (Tordenskjoldsgade).....	» 7 ¹ / ₂	» 10.....	» -
Svendborg (Havnegade 1).....	» -	» 10.....	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7	» 9 ¹ / ₂	» 3

I Aabenraa, Sønderborg og Tønder afholdes kun periodisk Gudstjeneste, som i Forvejen annonceres i de stedlige Blade.

Katholsk Boghandel Stenosgade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-6 Tilf.
Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalies

Kirkelig Kalender.

27. August 12. Søndag ef. Pintse.	3. Sept. 13. Søndag ef. Pintse.
28. — M. Augustin, Biskop og Kirkelærer.	4. — M. Rosa af Lima, Jomfru.
29. — Ti. Johannes Døberens Halshuggelse.	5. — Ti. Laurentius Justini- ani, Biskop og Bek.
30. — O. Rosa af Lima, Jomfru.	6. — O. Ferialdag.
31. — To. Raimund Nonnatus, Bekender.	7. — To. Ferialdag.
1. Sept. F. Ægidius, Abbed.	8. — F. Marias Fødsel.
2. — L. Kong Stefan, Bek.	9. — L. Gorgonius, Martyr.

Rosenkranskirkens Mariakongregation. Møde Onsdag d. 6. Sept. Kl. 8 Aften. Fælleskommunion Søndag d. 10. Sept. i Messen Kl. 8.

Mariakongregationen for Mænd genoptager sine ugentlige Møder Torsdag d. 7. Sept. Kl. 8 Aften. Herrer, der ønsker at blive Medlemmer af Kongregationen, bedes henvende sig til dens Præsæs, P. Sialm.

Mariakongregationen for unge Mænd genoptager sine ugentlige Møder i Sct. Knuds Kapel Vestervoldgade 115, med en højtidelig Andagt, Mandag den 4. Sept. Kl. 8. Alle unge Mænd er velkomne og indbydes venligst.

Andreas Kollegianer Samfundet

afholder sit Sommermøde Lørdag den 2. September, Mødested: Skodsborg Kl. ca. 5¹/₄ Eftm. Afrejse fra København 4²⁴.

Bestyrelsen.

Paa Grund af **Firmelsen i Vejle** er jeg bortrejst fra Lørdag den 2. til Mandag den 4. September (incl.).

J. Olrik,

Apostolisk Provikar.

Unio. Søndag d. 27. August **Cykletur** til Fiskebæk og Farum. Mødested: Søpavillonen Kl. 10. Besøgende er velkomne.

Katholsk Forening „Absalon“

Vi holder Møde 1. og 3. Mandag i Maanedens i Selskabslokalerne »Columbus«, Aaboulevard 21, Tlf. Central 3699.

For en respektabel Dame er 1 à 2 meubl., mindre Vær. til Leje hos enlig, katolsk Dame. Linnésgade 39, 1. th.

For dem, der ønsker at stifte Bekendtskab med den katolske Kirkes Lære, ligesom for dem, der ønsker at genopfriske deres Kundskaber om Religionen, afholder jeg efter den Maalestok, der er den almindelige ved Konvertitundervisning, hver Torsdag Aften Kl. 8 Gennemgang af Trøslærens Undervisningen foregaar i Forsamlingsværelset, Bredgade 64 (Indgang gennem den lange, smalle Gaard og opad Trappen til 1. Sal). Alle er velkomne. Jakob Olrik, Præst.

Alle Bidrag til **Motorcyklefondet** bedes indbetalt paa

Postkonto 1471 Det Apostolske Vikariat.

Ligeledes bedes alle Pengeforsendelser til Vikariatet foretaget paa denne Maade.

NB. Under Pastor *Bernh. Jensens* Bortrejse føres Ekspeditionen af cand. phil. A. Silcowitz, Studicstræde 27-29⁴, Tlf. 12,327; Kontortid 10—4.

FREMMEDESPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5-7.
Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.
Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 36.

Søndag den 3. September.

1922.

INDHOLD: Den guddommelige Alvidenhed. — St. Columban og det ambrosianske Bibliothek. — Eine alte Geschichte. — Jubilæet i Mariebo. — Opdragelse. — Den katolske Presse — vigtigere end Kirkeklokker. — Brudstykker. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Aalborg, Rom, Nord-Amerika, Asien. — Bekendtgørelse fra det Apostoliske Vikariat. — Avertissementer.

Den guddommelige Alvidenhed.

Alle Ting er nøgne og aabne for hans Øjne; der er ikke nogen Skabning, der er skjult for hans Blik.

Min Gud, jeg tilbeder dig som den, der ser alt. Du kender alt paa en Maade, der er ganske forskellig fra og højere end den Maade, Kundskab haves af nogen Skabning. Vi erkender ved Hjælp af Syn og Tanke, og der er kun faa Ting, vi kender paa anden Maade, men hvor forskellig er ikke denne Kundskab, ikke blot i Udstrækning, men ogsaa i Natur og Karakter, fra din Kundskab. Englene kender mange Ting, men deres Kundskab er i Sammenligning med din den rene Uvidenhed. Den menneskelige Sjæl, som du paatog dig, da du blev Menneske, var fra først af fyldt med al den Kundskab, som var mulig for den menneskelige Natur; men ogsaa det var kun som en Draabe sammenlignet med dit Afgrundsdyb af Kundskab og den alt gennemtrængende Klarhed, der er din som Gud.

Min Gud, kunde det være anderledes? Thi fra først af og fra al Evighed var du alene med dig selv, og din Salighed bestod i, at du kendte og beskuede dig selv, Fa-

deren i Sønnen og Aanden, og Sønnen og Aanden i hinanden og i Faderen, i en uendelig Forstaaelse og Beskuelse af det uendelige. Og naar du saaledes til Fuldkommenhed kendte din egen Uendelighed, kendte du det, der var større og dybere, end noget andet kunde være. Alt, hvad den hele Tilværelse indeholder, er, hvor herligt og stort det end er, kun endeligt. Det er endeligt, skønt vi ikke kender dets Grænser; det er endeligt, skønt det er saa mangfoldigt i sin Fremtræden; det er endeligt, trods det er saa vidunderlig sindrigt, skønt og prægtigt; men du er den uendelige, og, som du kender dig selv, kender du hele Tilværelsen, hvor stor, hvor indviklet, hvor broget, hvor afvekslende den end er.

— — —

Min store Gud, du kender alt, hvad der er i Verden, fordi du selv har skabt det. Det er dine Hænders Værk. Du ved alt, fordi du har skabt alt. Du kender hver eneste Del, hvor lille den end er, lige saa fuldkomment, som du kender alt. Du kender Aandens Verden lige saa godt, som du kender Stoffets Verden. Du kender hver eneste Sjæls Tanker og Begæringer saa fuldkomment, som var der ikke nogen anden Sjæl til i hele din skabte Verden. Du kender mig selv fuldt og helt igennem; min Nutid, min Fortid og min Fremtid ligger for dit Blik som en Enhed. Du ser hver eneste lille Rørelse og Begæring i min Sjæl, er de end saa smaa, at de næsten undgaar min egen Opmærksomhed. Du kan spore hver eneste Handling, hver eneste Tanke til dens første Oprindelse og kan følge den i dens Vækst og til dens yderste Konsekvenser. Du ved, hvorledes det vil gaa mig i min sidste Stund; du har for dine Øjne den Time, jeg skal staa frem for dig for at blive dømt. Hvor frygtindgydende er dog ikke Tanken om den Stund, naar jeg skal staa frem for dig som min Dommer! Og dog vilde jeg ikke, Herre, at du ikke skulde kende mig. Det er min største Trøst, at jeg ved, du kender mit Hjerte. O skænk mig mere af den frimodige, aabenhjertige Oprigtighed, som jeg har begæret at faa. Bevar mig altid for at være bange for dit Øje, hjælp mig altid ærligt og oprigtigt at prøve paa at eje dit Velbehag. Lær mig at elske dig mere og mere — saa vil jeg være i Fred og aldrig frygte dig.

Kardinal Newman.

St. Columban og det ambrosianske Bibliothek.

Af Harriet Mubry O'Malley i America.

Den fremragende Plads i den videnskabelige Verden, som Pius XI vandt i sin Egenskab af Bibliothekar ved det ambrosianske Bibliothek i Milano, har vakt fornyet Opmærksomhed og Interesse for denne berømte Institution. Dette Bibliothek er saa berømt blandt Europas store Bibliotheker, at enhver, der ønsker det, let kan følge dets Historie fra Aar til Aar lige siden dets Oprettelse under Kardinal Federico Borromeo i Aaret 1609.

Forud for den Tid ligger der dog en Periode af Bibliothekets Historie, som ikke er saa godt kendt, men som er af mindst lige saa stor Interesse. Bibliotheket er nemlig i Grunden langt ældre end fra Begyndelsen af det syttende Aarhundrede, da man kan spore det tusinde Aar længere tilbage i Tiden. Kendere af Kirkens Historie ved, hvad irske Munke har arbejdet i den allertidligste Middelalder for Kirkens og Kulturens Udbredelse i Europa, men mange ved maaske ikke, at det berømte Bibliothek, hvorom vi taler, skylder sin første Begyndelse til en af disse, den berømteste af dem alle, den hellige Columban, født 543 i Irland og død 615 i Italien.

I Bangor i Irland oprettede den hellige Congall 555 et Kloster, hvis Ry blev umaadeligt. Allerede i Stifterens Levetid drog over 4000 Munke ud fra Klosterets Skole. Undersøgelser af berømte keltiske lærde, deriblandt Dr. W. Reeves, G. T. Stokes, Dr. H. Zimmer og Kuno Meyer, har til fulde godtgjort, at det er i de talrige Skoler, der blev anlagt i Irland af disse Munke og deres Efterfølgere, at den klassiske Kultur blev næret og bevaret paa den Tid, Rom var lagt i Ruiner af Gother og Vandaler.

Da dette aandelige og verdslige Jordskælv nogenlunde havde lagt sig og Interessen for Lærdom atter bredte sig i Europa, blev det en speciel Opgave for de irske Munke, der forlod deres Klostres Ensomhed og Fred, at genop-

rette Interessen for Studiet af Klassikerne. Det er et af Historiens Paradokser, at den moderne Civilisation har at takke, ikke de Lande, der kom under militær og social Indflydelse fra Rom, men Irland for, at den gamle klassiske Kultur blev bevaret og fornyet.

Blandt Navnene paa de Munke, som udgik fra Bangor, Navne, som den Dag i Dag kan ses i Byvaaben fra schweiziske Byer, i Abbedier ved Donau og i Personnavne fra Vogeserne, er St. Columbans bedst kendt og mest æret. Hans Virksomhed falder først i Annegrai og Luxeuil i Bourgogne og i Vogeserne, senere hen i Schweiz og Nord-Italien, og tre af de berømteste Skoler er blandt andet Resultatet heraf. Af dem maa især Skolen i Bobbio, nær ved Milano, nævnes, hvis Ry voksede, indtil det kulminerede under Kardinal Borromeo.

Det arianske Kætteri, som saa længe havde hærget Kirken, havde paa Pave Gregor den Stores Tid (omkr. 590) sin sidste faste Borg i Europa i Milano, som stod under Longobarderne. Biskop Constantius i denne By bevægede 595 Columban til at forlade det Kloster, han havde grundlagt i Luxeuil, og komme til Milano for at bekæmpe Kætteriet. Han fulgte Opfordringen og var saa heldig i sine Bestræbelser, at han bragte Arianerne til Taushed og omvendte Agilulph, Longobardernes Konge. Til Gengæld skænkede Kongen Columban Egnen omkring Bobbio, hvor han grundlagde det før omtalte Abbedi.

Dette fik sit Særpræg ved dets herlige Bibliothek. En Katalog, affattet i det fjerde Aarhundrede, et Mønster i sin Slags til den Dag i Dag, med Anførelse af Forfattere og Velgørere, viser, at det utvivlsomt besad den største Samling af Manuskripter i Europa paa den Tid. Af disse fandtes en Del i det ambrosianske Bibliothek, hvilket, som allerede nævnt, Kardinal Borromeo oprettede 1609, men andre af dem skænkede han til det vatikanske Bibliothek 1618 under Pave Paul V. Andre Manuskripter, som ogsaa stammer fra Bobbio, findes i Bibliothekerne i Napoli og Wien.

Da Pave Pius XI som Præsten Ratti blev Bibliothekar ved det ambrosianske Bibliothek med dets 200,000 Bind, var den store Samling paa 8500 Manuskripter ikke bleven

ordnet eller anbragt saaledes, som deres Ælde og uvurderlige Værdi krævede. Da han anerkendte deres Værdi for Kirkehistorien og de studerendes Tarv, paatog han sig at gøre denne store Skat lettere tilgængelig for Forskerne, og man kan nu se Manuskripterne fra Bobbio smukt ordnede i store Rækker af glasdækkede Mahogniskabe.

Det Manuskript, der staar i nærmeste Forbindelse med St. Columban, er en Codex fra Bobbio, som indeholder en Kommentar til Psalmerne, skreven paa Latin, hvilken ansete Lærde antager er skreven af St. Columban selv, medens han endnu var Elev i et irsk Kloster, og før han indtraadte i Skolen i Bangor. Dets Randnoter og Tilføjelser paa Gammel-Irsk giver det en sjælden Værdi, ja gør det til et af de vigtigste af alle Manuskripter overhovedet,

Saae værdifuld er ogsaa et Psalterium eller Antiphonarium fra Bangor, en Bog af Hymner, udelukkende bestemt til Brug for dette Klosters Munke. Det er skrevet paa Latin, men Overskrifterne aflægger et uforkasteligt Vidnesbyrd om dets irske Oprindelse. Det indeholder »Sechnals (en irsk Præst, samtidig af den hellige Patrick) Hymne til St. Patrick«, »St. Congalls, vor Abbeds, Hymne« og meget andet. Dette Manuskript blev efter Muratoris Bedømmelse testamenteret sammen med mange andre til Bobbio af Dungall, en Munk fra Bangor, som døde i Bobbio efter 824. Et andet af samme Munk testamenteret Manuskript har en Paaskrift af ham selv, hvori han kalder sig en Landsmand af St. Columban og Medlem af Klosteret i Bobbio. I et andet af de gamle Manuskripter har en Hymneforfatter i det syvende Aarhundrede skreven en begejstret Lovprisning af det Missionsarbejde, Munkene fra Bangor udrettede i Italien, hvori det hedder: »Hellig er Bangors Regel. Velsignet er det Samfund -- et Skib, som aldrig gaar under, selvom det piskes af Bølgerne -- et Hus, fuldt af Fryd, grundlagt paa en Klippe -- en uindtagelig By, stærk og befæstet -- en kongelig Brud, skikket for Christus, klædt i Solskin -- en Kongehal, prydet med Ædelstene.«

Den Værdi, de gamle irske Klosterskoler tillagde de latinske Klassikere, og den Udstrækning, hvori man studerede dem, bevidnes af den uvurderligste af de ambro-

sianske Skatte, en mærkelig Samling Palimpsester, som blandt andre Værker indeholder nogle endnu ikke offentliggjorte Brudstykker af Cicero, hvilke Skrifter ogsaa skriver sig fra Bobbio.

Men fremfor alt har naturligvis Bibelstudiet været drevet med Iver af de gamle Munke, og fra alle Kanter af Europa søgte de studerende i det 8nde og 9ende Aarhundrede over til Irland for at uddanne sig heri. De gamle Kataloger fra Bobbio opregner mange Bibelmanuskripter; mærkeligt er det ogsaa, at næsten hvert eneste af disse, hvor de saa end nu befinder sig, viser sig at skyldes irske Munke deres Oprindelse. Særlig interessant er det, at den ældste Fortegnelse over de nytestamentlige Skrifter, som overhovedet findes, den saakaldte Muratoris Kanon, er et af de Manuskripter, som Kardinal Borromeo bragte fra Bobbio. Dette Dokument, hvis Betydning for det nye Testaments Studium er enestaaende, er kopieret i det ottende Aarhundrede efter et Manuskript, hvis Forfatter hævder, at han er en samtidig af Pius, der var Biskop i Rom i det andet Aarhundrede (140—155).

Enhver, som besøger det herlige ambrosianske Bibliotek i Milano, vil uden Tvivl, hvad enten han er Irlænder eller ikke, gerne gøre en Udflugt til Højderne ved Bobbio og der med Ærbødighed knæle ned ved den Grav, hvorpaa der læses de Ord: »Her hviler i Fred den hellige Fader Columban, Abbed«.

Eine alte Geschichte —

Af Hofjægermester *Garth-Grüner*.

Med visse Mellemrum udkommer, her i Landet, Kampskrifter af lutherske geistlige mod den katholske Kirke.

Det sidste Skud paa Stammen er en Bog af Pastor C. Krarup i Tjustrup, bærende Titelen »Bibelord og Pavetale,« som — rimeligvis for at bøde paa det magre og forterpede Indhold — bærer det pavelige Vaaben som Reklameskilt.

Den sædvanlige Fremgangsmaade: først at konstruere et fuldstændigt Vrægebillede af den katholske Kirke og dernæst ud fra dette at angribe den, er ogsaa her bragt til Anvendelse. De samme Paastande, Fordrejelser og Uhyrligheder, som af katholske gejstlige er gendrevet og modbevist utallige Gange, findes ogsaa her og vil maaske af disse atter blive gendrevet, hvis de overhovedet finder det Ulejligheden værd.

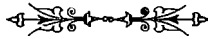
Naar jeg som Lægmand i det hele taget beskæftiger mig med Pastor Krarups Skrift, er Grunden dertil hans Forsøg paa at nedsætte den katholske Præstestand i mine Landsmænds Øjne. Pastor Krarup siger i sit Forord, at han skriver for sine Landsmænd, og det fremgaar af hans Bog, at han ligesom Biskop Poulsen frygter »den katholske Fare« for disse. —

Nu ved Pastor K. sikkert, at de katholske Præster i Danmark, af hvilke der findes ca. 100, er lige saa hæderlige og nyder mindst lige saa megen Agtelse som de lutherske. Ikke des mindre søger han at give sine Læsere et Begreb om de katholske Præsters Værd ved at fortælle dem, at ifølge en eller anden protestantisk Præsts Sigende betragtes det som umoralsk i Norditalien at omgaas en katholsk Præst, og at det ikke er sjældent (!), at ivrige katholske Mødre med Sorg imødeser deres Døtres første Skriftemaal. — Hvorfor benytter Pastor Krarup nu denne Fremgangsmaade? Hvorfor holder han sig ikke til Danmark, hvor aarlig Hundreder af danske Mødre sender deres Børn til det første Skriftemaal, hvor han tillige kan faa at vide, om ordentlige Folk anser det for umoralsk at omgaas katholske Præster. Mon ikke Grunden er den, at, naar Pastor Krarup i Stedet for gaar til Italien, da er han uden for sine Landsmænds Kontrol? —

Dersom en Forfatter vilde angribe Lutherdommen ved at paastaa, at danske Mødre ikke sjælden med Sorg saa hen til den Dag, de skulde sønde deres Døtre til Konfirmationsundervisning af Frygt for, at den lutherske Præst skulde krænke deres Blufærdighed, vilde sikkert alle rettænkende Mennesker vende sig med Foragt fra Skribenten.

Retfærdighedsfølelsen synes imidlertid at have forandret Karakter hos mine protestantiske Landsmænd, naar

Forfattere, for at komme den katholske Kirke til Livs, benytter sig af lignende smudsige Vaaben og grumsede Kilder. Saadanne Forfattere vil endog, som Regel, finde en nidkær Præst i den danske Folkekirke, der i Angst for »den romerske Fare« er villig til at medgive Produktet sin Velsignelse paa Vej ud til Kunderne.

Jubilæet i Mariebo.

Af E. O.

Saa oprandt da Tirsdag d. 15. August, 25 Aars Dagen for St. Birgitta-Kirkens højtidelige Velsignelse, endda med det saa længe savnede og begærede Godtvejr.

Stor Travlhed havde hersket i de forudgaaende Dage med Pyntning af Kirke og begge de store Haver — Kirkens og St. Josefsøstrenes — gennem hvilke Sakramentsprocessionen skulde gaa.

Det første, som fængslede ens Opmærksomhed, var Kirkeportalens spidsbuede Tympanon. For de 25 Aar siden havde Ballin her malet den korsfæstede og Hjorte, som drak af de fra Korsets Fod udvældende Kilder, men Billedet er forlængst bukket under for Vejrliget. Nu havde Pater Klessens malet et romanskstiliseret Birgittakors med gammeldags Ornamentur, og det Maleri er baade smukt og holdbart.

Traadte man saa ind i Kirken, fangedes Øjet af diskret lysende Bogstaver: *Sancta Birgitta, ora pro nobis.* Det var et tværs over Triumfbuen spændt Baand à la Lysreklame, og hvis Tekst kan ændres efter Fæstlighederne. Ogsaa dette var den idérige P. Klessens Oplindelse. Længere tilbage stod saa det af Biskoppen konsekreerede Stenalter med Guds Lam hugget i Forsiden og prydet med en Alterblonde, hvori tre sarte Guldbrokades Medaljoner indeholdt Brystbilleder af Jesus med Beviser paa hans Kærlighed. Derover Tabernaklet med Pelikanen af indlagt Citrontræ og med gennembrudte smedede Messing-

døre efter Tegning af Snedkermester Kroyer; ovenpaa det en Baldakin paa Søjler, efter Tegning af P. Klessens. Alt det i et Blomsterflor, ydet hovedsagelig af den os, skønt Lutheraner, altid velvillige Gartner Petersen og af Polakkerne. Bagest straaede saa Væggen med gammeldags Ornamentik og ægte forgyldt Grund og med tre brogede Vinduer af Glasmaleri: den gode Hyrde og Kirkens Værnehelgener: St. Birgitta og St. Stanislaw Biskop. Det hele var en harmonisk Enhed.

Redemptoristerne var til Festen mødt frem med tre Repræsentanter fra Odense og Næstved, Mariapræsterne med to fra Roskilde og Slagelse; desuden var der tre Franciskanermunke med Kirkens dygtige Sognepræst Pater Klessens i Spidsen; af Verdenspræster var kun til Stede nærværende Beretnings Forfatter — den eneste, der havde været med i 97.

Det var i Efteraaret 1907, at Biskop v. Euch overdrog Franciskanernes, specielt Konventualernes polske Afdeling (Provins), Marieho Mission. Denne forblev den danske Missions Eje, men overlodes Ordenen til fuldt Brug paa ubegrænset Tid. To Aar senere overgik Stationen til den hollandske Provins, nærmest vel fordi Hollænderne paa Grund af vor beslægtede Nationalkarakter bedre egner sig til at arbejde i Danmark end polske Præster. Og siden P. Klessens i nævnte Aar kom hertil som Leder af Arbejdet, drevs dette med stor Foretagsomhed. Fra Marieho, der stadig forbliver Centrum, grundede Munkene nye, Ordenen selv tilhørende Stationer i Nykøbing paa Falster og Nakskov. Ved hver af de tre Kirker er to Munke, og P. Klessens er den ogsaa af Protestanterne skattede Overleder. Hvor stort Arbejdet i Marieho siden Missionens Begyndelse i 1893 har været, fremgaar af, at der til Dato er meddelt 1953 Daab og 553 Ægtevielser; Konfirmationernes Tal er kolossalt paa Grund af de mange voksne ukonfirmerede Polakker, og Konversionernes Antal skal her ikke nævnes.

Den officielle Gudstjeneste begyndte Kl. 9 med en Sangmesse, under hvilken Maristen, Pater Quadvlieg fra Roskilde, prædikede, og det maa man sige, at skønt det er endnu vanskeligere for en Hollænder med sit haarde

Modersmaal, at udtale vort bløde og sjuuskede Sprog (jeg kalder det sjuusket paa Grund af de idelige Udeladelser af baade Bogstaver og Stavelser) end for en Tysker, saa skulde man tro, at Prædikanten var dansk, og der er vel ingen af Udlændingene, man kan sige det om, foruden om ham og tre af Jesuitterne i Stenosgade.

Siden fulgte Højmessén med tre Præster, ledsaget af en firstemmig Messe, i hvilken Credo var Koral; efter Evangeliet prædikede Guardianen paa Polsk. Hvor er det en Fornøjelse at komme ind i et Sakristi og til et Alter, som Søstre holder i Orden! alt saa rent og fint, ogsaa til Hverdags, og her i Mariebo er det Str. Florence, som har Æren af, at alt ser saa appetitligt ud. Under Højmessén indtog Pater Hendrix fra Nakskov den ordinære Organistinde og Forsangerinde, den dygtige fransk-polske Str. Claras Plads ved Harmoniet. Og Sangen lød godt; kun synes det ufatteligt, at man overhovedet bruger den tyske, ukorrekte og grimme Udtale »elajson« i Kyriet i Stedet for det rigtige »ele—i—son«; Korallens Mestre, Beuronerbenediktinerne, gør det ikke, skønt Tyskere.

Naturligvis var Kirken fyldt til Overmaal, og det var en Fryd at se de mangfoldige Hovedklæder, og hvor faa Polakinder der havde lagt sig Hat til — det, der klæder saa meget faa af dem. Derimod savnedes de i svundne Tider brugte broderede og pailletsmykkede galiciske Livstykker (*gorset*), der ligesom hos Italienerinderne er det yderste Klædningsstykke; kun de Piger, der bar Faner o. l. havde Gorset, lavede for Anledninger som den foreliggende.

Foran Præsterne og Baldakinen strøede en Snes smaa Piger, med Blomsterkranse i det belokkede Haar, med sirlig svungne Armbevægelser Blomsterblade for vor Herre, der ydmyg tronede i en herlig Monstrans, forgyldt Fili-granarbejde med oksyderede Sølvstatuetter og Basreliefs paa mørkblaa Emaillegrund. Gennem Præstegaardshaven ud paa Landevejen og gennem Søstrenes Have tilbage til Kirken vandrede den lange, brogede Procession; vor Herre indtog atter sin Plads i Alterets Gemme, medens Festligheden sluttedes med

Te Deum laudamus!

Opdragelse.

Af Niels Hansen.

En af Livets vanskeligste Opgaver, og som alligevel de fleste Mennesker bliver stillet overfor og nødes til at tage op, er uden Tvivl Opdragelsen. Der er skrevet Bøger herom, og der er skrevet Afhandlinger herom, og der er holdt Foredrag herom. Efterfølgende Linjer er Tanker og Raad fra et gammelt Foredrag, jeg for mange, mange Aar siden holdt ved et af Baronesse Stampes saakaldte Konemøder i Bredgade. Da adskilligt af det, jeg den Gang sagde, forekommer mig at være lige saa berettiget nu som da, har jeg ment at turde bruge nogle faa Sider af Ugebladet til at drage det frem for en større Kreds.

Det er et kønt Ord, Opdragelse, naar man ret betænker, hvad der ligger heri. At opdrage en vil sige: at drage ham op. Der er en afdød Officer, som havde et kort, men saare smukt Valgsprog: Fremad og opad. I mange, mange Menneskers Opdragelse af deres Børn synes man at kunne finde et helt andet Valgsprog: Fremad, bare fremad. Deres Opdragelse tager kun Hensyn til Livet i Verden; i Stedet for at drage opad drager de deres Børn nedad; Gudslivets Spire fra Daaben i Børnenes Hjerter bliver luget bort, hver Gang den viser sig, og desværre, Bestræbelserne lykkes altfor ofte, de smaa kommer ikke det mindste højere op, end de voksne er. Fra en saadan, saakaldt Opdragelse vil vi se bort og kun beskæftige os med den Opdragelse, der virkelig forsøger paa at være en Dragen opad.

Der er en gammeldags Opfattelse af Opdragelsen, som man maaske paa en lidt plump Maade kan betegne som Optærskning. Jeg tænker ikke paa den i allerbogstaveligste Forstand, paa Fædre, der revser deres Børn med Kommodehjørner og Træskonæser, thi de tænker næppe paa at drage Børnene opad. Men jeg tænker paa det, man snarere kunde betegne som den strenge Opdragelse. I vore Forældres og Bedsteforældres Tid var den almindeligere end nu til Dags. Mange mente det saare godt med deres Strengthed, men de naaede ikke altid, hvad de tænkte

sig. Slægten, som kom efter dem, blev ikke bedre, men ringere. Man hørte stedse Ordet: »Den, som elsker sin Søn, tugter ham tidlig«, men man glemte, at det dog ogsaa hedder; »I Fædre, opir ikke eders Børn.« Ved Strengthed spildes let noget saare dyrebart: det er Fortroligheden Om den senere. Den strengt opdragne slaar let over i sin Modsætning, og ofte er Børn fra strenge Hjem uartige ude.

Modsætningen til Optærskning kan man kalde Opkælning. I sin uhyggeligste Form vil vi heller ikke dvæle ved den her. Der er Mødre og Fædre, som kæler for deres Børns Laster, som plejer deres Fejl og med Glæde ser Børnene synke lige saa dybt som sig selv. Men mange kristne Forældre er, af Frygt for Strengheden, ude paa det modsatte Skraaplan. Det er ikke alene af menneskelig Magelighed, Eftergivenhed, at Børnene faar Lov til næsten alt og intet bliver straffet for; af altfor stor Tillid til Menneskenaturens Godhed lader Forældrene sig bedrage og tænker: naar Børnene ser, hvor gode vi er imod dem, vil det smelte deres Hjerter; saa vil de til Gengæld ogsaa gøre godt. Det passer paa eet Barn maaske, men overfor ni andre gør det Ulykker. Tænk paa David og hans Søn Absalon, paa Eli med sine slette Sønner; de slaar som afskrækkende Eksempler paa Eftergivenhed til alle Tider. Den ødelægger maaske endnu mere end Strengthed, fører længere ud i Elendighed end denne, men ikke alle skader den; Strengthed gør Skade paa flere, men ikke saa megen.

Se, styre lige mellem disse to Yderligheder, som her er nævnt, maa man altsaa for at træffe den rette Form for Opdragelse. Om dette kan der siges uendelig meget, saa det kan kun blive nogle Antydninger, jeg kan give her, Fingerpeg i nogle Retninger, som forekommer mig særlig vigtige.

En all overvejende Betingelse for god Opdragelse er Bestemthed. Hvad er det? Det er ikke Strengthed. Det er ikke at forbyde smaat og stort. Det er en af de værste Fejl, man kan gøre, naar man forbyder for meget. Man maa skelne mellem vigtigt og uvigtigt. Det er ikke farligt, at der bliver væltet en Kop eller knækket et Glas; det er kedeligt, et Uheld, men det er ikke det, man skal straffe

for. Nej, forbyd saa lidt som muligt, men hvad du forbyder, hold fast paa det. Bestemthed i Opdragelse er at forlange det væsentlige, det vigtige opfyldt, og det til Punkt og Prikke, med fuld Lydighed. I det Punkt kendes ikke til Overbærenhed — ellers bør man ikke spare paa denne. Der er to Hovedpunkter, hvorpaa man intet kan slaa af: ikke et uærbart, smudsigt Ord maa taales i Hjemmet, og ikke et uforskammet Ord ytres mod Fader eller Moder.

Naar man vil have sine Befalinger overholdt, maa man ikke befale for meget. Og man maa naturligvis selv overholde det samvittighedsfuldt, som man fordrer af de andre.

Et Hovedpunkt er ogsaa, at Fader og Moder arbejder sammen. Lad det tidlig blive saa, at Børnene ved, at naar Fader siger ja, saa siger Moder ogsaa ja, og naar Fader siger nej, saa siger Moder ogsaa nej, og omvendt, d. v. s. naar den ene har sagt ja eller nej, kan det ikke nytte det mindste at gaa til den anden. Det ødelægger mange Hjem, mange Ægteskaber, megen Opdragelse, naar der ligesom bliver Partier i Hjemmet, og Fader holder med nogle, Moder med andre. Børn kan tidlig forstaa det.

Derfor er det et sørgeligt Ord: »Ja, gør det saa, men du maa ikke sige det til Fader!« Hvor mange djævelske Frø saar Moderen ved de Ord i Barnehjertet? Tre, nemlig Løgnens Frø, Mistillidens Frø og Splidagtighedens Frø. Og derved nedbryder hun noget af det dyrebareste mellem Forældre og Børn: Fortroligheden.

Naar du i dybeste Forstand har dit Barns Fortrolighed, kan du ikke eje mere af dit Barn. Hvor er der ikke noget vidunderlig skønt i det lille Barn, der kommer med alt til sin Moder! Men hvor længe varer det, hvor hurtigt vokser ikke mange, mange Børn fra det? Det er din egen Skyld, du Moder, ikke altid, men ofte, ofte, ofte! Du var ikke værdig til at bevare dit Barns Fortrolighed! Man kan høre et Barn med Hvisken og Bæven betro sin Moder en af dets smaa Hemmeligheder, og et Øjeblik efter taler Moderen uden at skamme sig højt derom, ja fortæller det maaske under Latter til andre i Barnets Paa-

hør. Hemmeligheden var naturligvis ubetydelig, men i Barnets Øjne var den saa stor. Paa den Maade støder man Barnet fra sig, og det varer ikke længe, før Barnehjertet lukker sig i for Moderen, bliver ængsteligt og mistænksomt.

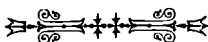
Og du tilintetgør Barnets Troskyldighed, naar du bilder det dumme Historier ind. Uh, hvor det gør ondt, naar de store ler af den lille, der tror paa deres Løgne; jeg kan huske det fra min egen Barndom. Der er ikke ret meget paa Jorden, der er saa smukt, som et Par troskyldige Barneøjne, der ser op, medens Munden kommer med et meget underligt Spørgsmaal. Svar ikke noget, som ikke er sandt. Saa kan man ogsaa sige til dem: Hvad, plejer jeg at sige noget, jeg ikke mener, eller som ikke er sandt? — Derfor, bevar deres Hemmeligheder, naar du har lovet det, og fortæl dem aldrig noget, som de siden opdager, ikke er sandt. Saa kan du maaske bevare deres Fortrolighed. Maaske — thi daarlig Indflydelse udefra kan ogsaa tage den bort; men har du aldrig vist dig den uværdig, kan den atter vindes tilbage.

Selvfølgelig er det, men mange ved det dog ikke ret, at uden selv at give et godt Eksempel er al Opdragelse en stor Indbildning. Det hjælper ikke at formane, uden man selv giver Eksemplet, det skader tvertimod. Men naar Eksemplet er godt, kan Formaninger undværes. Et godt Hjem er fremfor alt et saadant, hvor Fader og Moder er enige om at ville give et godt Eksempel.

Men naturligvis — det er jo for Kristne, jeg skriver, saa det skulde egentlig være overflødigt at slutte dermed — er al Opdragelse som al anden Gerning forgæves, naar ikke Guds Velsignelse kommer dertil. »Naar Herren ikke arbejder med, arbejder de, som bygger Huset, forgæves.«

Derfor er Bønnen for og med Børnene Betingelsen, den uundværlige, for, at der skal komme noget godt ud af Opdragelsen. De smaa skal tidlig lære at bede. Det er et meget daarligt Vidnesbyrd for Hjemmet, naar Barnet i Skolen skal lære Fadervor og Hil dig, Maria. Det Barn, der har faaet en god, kristen Opdragelse, kan ikke huske, naar det har lært Fadervor.

Om dette sidste Punkt kunde der siges meget, endnu mere end om alt det andet. Men denne Antydning faar være nok. Bønnen er Begyndelsen og Slutningen paa den gode Opdragelse.

Den katholske Presse — vigtigere end Kirkeklokker.

I Dagbladet *Der Tiroler* af 22. Juli, som udkommer i Bozen (Tirol, Italien), refereres følgende Afsnit af en Festprædiken, Biskop Dr. Waitz nylig har holdt ved St. Fidelis's Fest i Feldkirch:

»Vi skal ikke blot selv urokkelig tro, hvad den evige Sandhed siger os, og ikke blot modtage ethvert Guds Ord med Ærbødighed, og ikke blot indrette vort eget Liv derefter, men vi skal ogsaa hjælpe med til, at dette Sandhedens Ord kan trænge igennem til alle Kredse af Befolkningen. Og vi har et udmærket Middel, vi kan benytte, til at Sandhedens Ord udbreder sig alle Vegne, og det er de katholske Blade. De er Midlet til at optage Prædikantens Ord, mangfoldiggøre det og bære det om overalt.

Hvis den hellige Fidelis levede nu, vilde han ikke alene forkynde Guds Ord i Prædikenen og ikke alene skrive Bøger for at forsvare Troen og Smaaskrifter til at udbrede Troen, og han vilde ikke nøjes med at vinde Indflydelse paa Studenterverdenen og gøre Studenterne til katholske Mænd, til Førere for det katholske Folk, han vilde tilvende Pressen, de katholske Blade, hele sin Opmærksomhed. Han vilde anse Udbredelsen af de katholske Blade for et helligt Missionsværk, for et virkeligt Apostolat. Og nu siger jeg det og siger det med alvorligt Eftertryk: vi kan ikke skabe noget smukkere Minde om denne store Fidelisfest, end naar vi udstyrer Landets katholske Blade paa det bedste, saa de kan udøve deres Apostelembede til

største Nytte og Velsignelse for det katholske Folk. Der arbejdes for Tiden ivrigt i mange Menigheder i vort Land for at anskaffe nye Klokker, og dette er kun glædeligt. Det er jo skønt, naar Klokkerne atter kan lyde, de Klokker, som ved deres Indvielse kaldes *vox Domini*, Herrens Røst; langt skønnere og lifligere og gavnligere er det dog, naar katholske Blade mangfoldiggør Herrens Røst og bringer den til at lyde for dem, som ellers ikke faar denne Herrens Røst at høre.

Ved Andagterne til Ære for den h. Fidelis var det saare gribende at se den fyldte Kirke, at se, hvorledes Tusinder og atter Tusinder med Glæde modtog Herrens Ord. Men hvad nytter en saadan Fidelis-Fest, naar trosfjendske Blade bekæmper det altsammen og, fordi de er mere udbredte i Folket, formaar at ødelægge det gode, som ved Prædikenen saas i Hjerterne? Naar katholske Blade bærer Guds Ord omkring overalt, saa er det ikke alene Tusinder, men ti Tusinder og atter ti Tusinder, som hører det. Saa først gaar det i Opfyldelse, som Kirken siger paa de hellige Apostles Festdage: »Deres Røst er udgangen over al Jorden og deres Ord til Jorderiges Grænser« (Rom. 10, 18). Endnu engang siger jeg derfor: det smukkeste Mindesmærke for denne Fidelis-Fest er, at vi udstyrer vore katholske Blade saaledes, at de bliver det ophøjede, guddommelige Ord værdige og formaar at bære dette Ords fulde Velsignelse videre.«

Brudstykker.

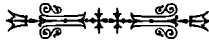
125. Menighedsbladet fortæller, at hidtil har hele Europa, med Undtagelse af Rusland, hørt under Patriarken i Konstantinopel. Hans biskoppelige Jurisdiktion har saaledes haft en vældig Udstrækning, men nu er der heri sket en Forandring. Der er nemlig bleven oprettet et græsk Bispesæde i London, som skal omfatte baade Central- og Vesteuropa. Ifølge Mandat fra Patriarken i Konstantinopel er den græske Kirke i London, St. Sophia, bleven ophøjet til at være en Cathedral, og her blev for

nylig, en Søndag, Metropolitten af Thyntira (vist Trykfejl for Thyalira) indsat som første Biskop for det nye Bispestæde. Indsættelsen fandt Sted efter St. Chrysostomus's Liturgi ved to græske Archimandriter. Den nye Biskop var iført en pragtfuld forgyldt Dragt og bar bl. a. Østens Kirkes karakteristiske Bispestav med to gyldne Slangehoveder og den ligeledes forgyldte Bispehue, en kuppelformet Mitra. I den Tale, som den nye Biskop holdt i Kirken, siddende paa sin Trone, sagde han bl. a., at han kom med Autoritet fra den økumeniske Patriark i Konstantinopel for at fremme en nærmere Forbindelse med den vestlige Kirke, og det var hans Bøn og hans Haab, at Sammenslutningen, Reunionen, maatte lykkes. Han bragte Ærkebisen af Canterbury en Tak for det ædelmodige Forsvar for de forfulgte kristne Minoriteter i Lilleasien. Flere engelske gejstlige overværede den pragtfulde og højtidelige Ceremoni. — — Det er interessant at lægge Mærke til den Interesse, vore hjemlige protestantiske Blade udviser for de østlige Kirkesamfund's pragtfulde Dragter, forgyldte Klædninger, kuppelformede Mitraer og gyldne Slangehoveder, naar man mindes den Haan, disse samme Blade saa ofte udgyder over den katholske Kirkes langt jævner, mindre iøjnefaldende Pragt. Og hvor taler de nedsettende om den katholske Messe, der dog i inderlig Jævnhed og gribende, knap Kraft staar langt over St. Chrysostomus's nok kønne, men af Gentagelser tyngede Liturgi. Men — katholsk er jo katholsk og derfor galt!

126. Pave Benedikt skal have sagt, at det er Luther, der tale i den store Krig. Om han virkelig har sagt det, ved vi ikke; derimod har mange katholske Tyskere indrømmet, at havde Tyskerne vundet, vilde det store protestantiske Flertal i deres Fædreland proklameret Sejren som Lutherdommens, og der var utvivlsomt kommen en meget slem Tid for Kirken i Tyskland.

127. I »Thisted Amts Tidende« læses: Biskop Ludvigs er nu vendt hjem fra et Kurophold i Tyskland og har til Aalborgbladene udtalt sig om Aarsagen til, at han nedlagde Forbud mod, at »Ave Maria« blev sunget ved en Kirkekoncert i Aalborg. Biskoppen udtaler, at Lovgivningsmagten paalægger Biskopperne, at de skal approbere Programmet ved Koncerter i deres Kirker. Hvad angaar Gounods »Ave Maria«, er det selvfølgelig ikke Musikken, men Teksten, der har bevirket Forbudet. Katholske Læresætninger og Helgenpaakaldelser maa ikke, selv i Koncertform, fremføres i den danske Folkekirke. Kun en ny Lov vil kunne ændre dette, men i saa Fald vil jeg lige fuldt være Modstander af, at katholske Helgener paakaldes i danske Folkekirker, sagde Biskoppen. I øvrigt

har Biskoppen, da han var Præst i København, skrevet en dansk Tekst til Gounods Musik. — — — Pudsigt nok, er det i de katholske Kirker ikke Teksten, men Melodien, man har noget imod; denne er ikke kirkelig nok til at kunne bruges ved Gudstjenester.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Aalborg. Søndag d. 20. Aug. blev fhv. Agent P. Sørensens begravet fra St. Mariæ Kirke. Den afdøde havde hørt til den katholske Menighed her i Byen, fra den blev stiftet 1899, og havde i denne lange Aarrække staaet som Medlem af Kirkeforstanderskabet, en Stilling, som han varetog med en aldrig svigtende Interesse for Menighedens Ve og Vel. Denne viste til Gengæld sin Paaskønnelse deraf ved i Fjor at skænke ham og hans Hustru et smukt Madonnabillede, da det ærværdige gamle Par d. 11. Juni fejrede deres Guldbryllup. Agent Sørensen vil mindes i Aalborg Menighed som den retsindige, trofaste Trosfælle.

R. I. P.

Rom. Grevinde Maria Theresia Ledochowska, Søster til den Grevinde Ledochowska, som i nogle Aar havde et Pige-Pensionat i Aalborg, og til Jesuiter-Generalen P. Ledochowski, er d. 6. Juli i en Alder af 59 Aar afgaaet ved Døden. Om afdødes fremragende Arbejde for Hedningemissionen og ejendommelige Personlighed fandtes i 1914 fra Side 364 til 372 en lang, billedprydet Artikel fra en meget skattet Medarbejder, som desværre nu for snart længe siden har trukket sig tilbage fra Verden; det vil sikkert interessere mange at tage det gamle Bind af Ugebladet frem og atter læse den interessante Beretning.

— Kardinal Valfré di Bonzo, Ærkebiskop af Vercelli, under Krigen Apostolisk Nuntius i Wien, er i Sommer i en Alder af næsten 69 Aar afgaaet ved Døden. I December 1919 udnævnte Benedict XV ham til Kardinal.

Nord-Amerika (U. S. A.). I det Aar, da Verden fejrer Hundreedaarsfødselsdagen for to fremragende katholske Videnskabsmænd, Gregor Mendel og Louis Pasteur, har den katholske Kirke vundet en af de ledende Forskere i kemisk Medicin, Japaneseren Dr. Jokichi Tacamine. Han boede stedse i De forenede Stater og gjorde her sine vigtige Opdagelser. Da han sammen med Aldrich isolerede Adrenalin, som saa ypperligt standser Blod fra aabne Saar, gjorde han vor Tid en Tjeneste, der kan

sammenlignes med den, Pasteur i sin Tid gjorde Menne-skeheden ved at finde et Middel mod Hundegalskab. Og under sit Mikroskop blev han ved at udgranske Naturens Hemmeligheder. Men med den ægte japanesiske Forsker-trang søgte han efter den sande Gud med samme Iver. Han var ikke tilfreds med Østens vage religiøse Systemer, hvilke han kendte ud og ind, eller med de forskellige lemlæstede, mere eller mindre kristne Trosbekendelser, men begærede en sikker og afgjort Løsning af de religiøse Vanskeligheder. Og nogle faa Uger før sin Død fandt han i samme katholske Tro, som Mendel og Pasteur levede i, det autoritative Svar paa Løsningen af alle sine Tvivl. I den ellefte Time lød Guds Kald til ham, og han fulgte det villigt. Ved hans Død har Japan mistet en værdig Søn, De forenede Stater en god Ven, Videnskaben en Forsker af høj Rang og den katholske Kirke en Mand, som gjorde den Ære.

Asien (Lille-Asien). Skønt der rundt om i Verden stadig væk forøves talrige — eller talløse — Grusomheder, overgaas de dog vistnok alle af de Rædselsgerninger, som Tyrkerne stadig væk ubindret fær Lov til at bedrive. I Lille-Asien er saaledes ikke mindre end 800.000 Kristne (Grækere og Armeniere) brutalt og meningsløst blevet myrdet. Saa frygteligt dette end ser ud, er det næsten, som om Grufuldheden af disse Forbrydelser bliver endnu mere iøjnefaldende, naar man gennemgaar de lokale statistiske Efterretninger. Der findes f. Eks. langs Sortehavet seks græsk-skismatiske Bispedømmer: Samsun, Ny-Cæsarea, Trebizond, Chaldea, Rhodopolis og Colonia, hvor der ogsaa er katholske Missioner. I disse seks Bispedømmer har Tyrkerne ødelagt 874 Kirker, 758 Skoler og dræbt 303507 Mennesker. Det er gaet værst ud over det første af de nævnte Bispesæder, hvor alene 134028 Kristne er bleven myrdet og 303 Kirker og 316 Skoler fuldstændig ødelagt.

Bekendtgørelse fra det Apostoliske Vikariat.

Søndagen den 10. September skal der i alle Vikariatets Kirker og Kapeller afholdes en Kollekt til Fordel for de danske katholske Børn paa Landet. De indkomne Gaver vil blive anvendt til Hjælp til disse Børns katholske Undervisning og Opdragelse. Nærmere i næste Nr. af Ugebladet.

København, d. 28. Aug. 1922.

Jakob Orlík.

Apostolisk Provikar for Danmark
og Island.

Kirkelig Kalender.

3. Sept. 13. Søndag ef. Pintse.	10. Sept. 14. Søndag ef. Pintse.
4. — M. Rosa af Lima, Jomfru.	11. — M. Protus og Hyacinthus, Martyrer.
5. — Ti. Laurentius Justiniani, Biskop og Bek.	12. — Ti. Marias Navnefest.
6. — O. Ferialdag.	13. — O. Ferialdag.
7. — To. Ferialdag.	14. — To. Korsets Ophøjelse.
8. — F. Marias Fødsel.	15. — F. Marias syv Smerter.
9. — L. Gorgonius, Martyr.	16. — L. Cornelius og Cyprianus, Martyrer.

Rosenkranskirkens Mariakongregation. Møde Onsdag d. 6. Sept. Kl. 8 Aften. Fælleskommunion Søndag d. 10. Sept. i Messen Kl. 8.

Mariakongregationen for Mænd genoptager sine ugentlige Møder Torsdag d. 7. Sept. Kl. 8 Aften. Herrer, der ønsker at blive Medlemmer af Kongregationen, bedes henvende sig til dens Præs. P. Sialm.

Mariakongregationen for unge Mænd genoptager sine ugentlige Møder i Sct. Knuds Kapel Vestervoldgade 115 med en højtidelig Andagt Mandag den 4. Sept. Kl. 8. Alle unge Mænd er velkomne og indbydes venligst.

St. Franciskus' III. Orden har Møde i St. Knuds Kapel Fredag den 8. September Kl. 8 Aften. Der meddeles apostolisk Velsignelse.

St. Andreas Gilde, Ordrup.

Almindeligt Møde afholdes Tirsdag d. 5. September i Palmehaven.

Unio. Søndag d. 3. September **Cykletur** til Fiskebæk og Farum. Mødested: Søpavillonen Kl. 10. Besøgende er velkomne.

Katholsk Forening „Absalon“

Vi holder Møde 1. og 3. Mandag i Maanedn i Selskabslokalerne »Columbus«, Aaboulevard 21, Tlf. Central 3699.

Conventus missionariorum insulæ Selandiæ erit die undecimo mensis Septembris loco ac tempore assuetis.

Firmelsen i Vejle er udsat til den 17. September.

J. Olrik,
Apostolisk Provikar.

Til **Biskoppens Gravmæle** er yderligere modtaget 50,00 (K. F.) — 10,00 (Fru B.) — 100,00 (N. N.) med det tidligere indkomne ialt 760,50. Hjertelig Tak!

Gravmælet er tilbudt fuldt færdigt til 4000 Kr., hvilket Tilbud er modtaget. J. Olrik, Apostolisk Provikar.

Laan. Der bedes indtrængende om et mindre Laan til en Kirke straks. — Billet mrkt. A. S. modtages af Redaktionen.

NB. Under Pastor *Bernh. Jensens* Bortrejse føres Ekspeditionen af cand. phil. A. Silcowitz, Studiestræde 27-29^a, Tlf. 12,327; Kontortid 10—4.

FREMMEDESPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblade udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvarialet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditions kontor (Boyesgade 8^a V. 5-7.
Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.
Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 37.

Søndag den 10. September.

1922.

INDHOLD: Præsten. — Om Kollekten til Fordel for de danske
katholske Børn fra Landet. — Bibelord og Pavetale. — Fra Tyrol. —
Monseignore Seipel, Østerrigs Kansler. — Til alle katholske Mødre. —
Efterretninger fra Ind- og Udland: Holland. Rusland. — Avertissem-
enter.

Præsten.

Bønnen er Alfa og Omega i det aandelige Liv, thi den er ikke blot nødvendig for at komme Gud nærmere, men jo nærmere vi kommer ham, desto mere har vi Bøn behov. Alt aandeligt har et materielt Sidestykke: dersom vi elsker et Menneske meget højt, føler vi Trang til at fortælle ham alt — alle vore Glæder og Sorger, vore Vanskeligheder, vort Held; vi trænger til at tale med ham.

Hvor meget mere trænger vi ikke til at fortælle Gud alt. — Hvad gør det, at han allerede ved mere, end vi vil fortælle ham, vi længes alligevel efter at tale med ham. Men — er vi lige saa ivrige efter at fortælle ham andres Sorger, takke ham for andres Glæder? Hvor meget beder vi for andre sammenlignet med den Mængde Bønner, vi ofrer for os selv?

Fremfor alt, hvor ofte husker vi at bede for vore Præster? — Guds Sendebud, disse hellige Mænd helt viede til Gud, der tjener os af hele deres Hjerte, saa ydmygt, saa utrætteligt? Tænk over, hvad det vil sige: Disse Guds særlige Venner trætter sig — slider sig op, ja ofrer ofte deres Liv i Arbejdet for Gud — tjenende et Folk, der

maaske sjældent ofrer en Bøn for dem, der viser ringe eller ingen Interesse for dem, men i Stedet for stiller mægtige Krav til deres Tid, Taalmod og Kræfter. Det tages som en Selvfølge, at Præsten skal staa paa Spring for alle, for høj og lav, for de mest latterlige saa vel som for de vigtigste Anliggender, Morgen, Middag og Aften. Man tilstaar ham ikke Tid til aandelig og legemlig Hvile og Næring; han skal helst have et Hestehelbred og en Taalmodighed større end Jobs. Skønt alt dette kunde blive bedret ved Hensyntagen, kan det dog ikke helbredes; thi Offer er den første Drivkraft i en Præsts Liv, men det ligger i de troendes egen Haand at opnaa den overmenneskelige Styrke, som Præster maa have for at kunne tilfredsstille de Krav, der stilles: Bøn.

Bed uden Ophold. Bed for Eders Præster, som I beder for eder selv og for eders egne. Hvor alvorligt I end beder for dem, kan I dog ikke gøre saa meget, som de ved Guds Hjælp gør for eder.

Vaagn op! Dersom vi, ligesom Aaron og Hur engang støttede Moses's Arme, holder vore Præsters Arme oppe ved vore Bønner, da vil vi vinde Sejr — den katholske Kirke vil vinde i Kampen mod Satan hele Verden over.

Tænk, hvad det vilde betyde, hvis Menigheden i hver Kirke vilde ofre Søndagsmessen for deres Præst. Man forbavses ved Tanken om, hvad Resultatet vilde blive af en saadan forenet Ofring — en virkelig, alvorlig Bøn, som Herren vilde høre.

Tænk, hvad det vilde betyde, hvis alle Katholikker ofrede en hellig Kommunion om Ugen for deres Præster.

En Præst bemærkede engang: »Ingen ved, hvad en Sognepræst har at gøre, uden Sognepræsten selv.« Det Arbejde, de udfører, er over menneskelige Kræfter. Vorherre giver dem Kraft til at gøre mere, end de kan — vore Bønner kan fordoble, hvad de gør nu — vor Hensigt vilde kalde en saadan Overflod af Naade ned fra Himmelen, at Sjælehøsten vilde blive ti Gange saa stor.

Hver Søndag læses der en Messe for Menigheden. Hvor ofte læses der en Messe for Præsten — førend han er død?

Bød uden Ophør — bed for eders Præster!

(Efter *Stella Maris*.)

Om Kollekten til Fordel for de danske katholske Børn fra Landet.

Vor hellige katholske Kirke er overalt her i Danmark og paa Island i en glædelig Fremgang. De gamle Fordomme viger, og Troens Sandhed lyser efterhaanden op for Tusinder af søgende Sjæle; og skønt der endnu er langt igen, kan man allerede nu med Sandhed sige, at de Danske og Islændere, hvis Tanker og Opmærksomhed mere og mere rettes imod vor hellige Kirke med Agtelse, Tillid og tildels med et begyndende Haab, de tælles ikke blot i Tusinder, men i Hundredetusinder.

Det kan nu ikke undre nogen, at paa samme Tid manges Øjne er optagne af at betragte os Katholikker, enkeltvis eller under eet, vort Liv og vor Færden, vore Foretagender og den Iver, som vi udviser, eller som vi — desværre — undertiden lader det mangle paa. Man sammenligner uvilkaarligt vor Kirkes vise og hellige Lære og den Fylde af Kraft, der findes i vore Sakramenter med vort daglige Liv eller de Ideer, som vi praktisk taget viser os at være opfyldte af, eller det Arbejde, vi udretter, og finder man saa virkelig deri nogen Visdom, Hellighed og Kraft, saa begejstres man og ofte ret let, men finder man det ikke, forarges man, og mange taber den Tillid til vor hellige Kirke, som var begyndt at komme op i dem. — Hvor stort et Ansvar har vi derfor ikke! Ganske vist, vi skal hverken stræbe efter at blive roste eller frygte for at blive dadlede, men vi bør være opfyldte af Iver for at opbygge, og vi bør nære stor Frygt for at komme til at forarge.

Der er nu et Punkt, hvor det, jeg her har gjort opmærksom paa, vil komme til at gøre sig gældende paa en meget fremtrædende Maade, og det er med Hensyn til den religiøse Undervisning og Opdragelse af de katholske Børn, der bor ude omkring paa Landet eller dog langt borte fra en katholsk Kirke. Disse Børn gaar selvfølgelig ikke i ikke-katholske Kirker, og de er fritagne for den protestantiske Religionsundervisning i Landsbyskolerne. Men

kommer de nu ogsaa i Kirke i vore Kirker, i det mindste af og til? — Faar de en blot nogenlunde god katholsk Opdragelse med en forsvarlig Forberedelse til Modtagelsen af de hellige Sakramenter? — Modtager de en Religionsundervisning, der fyldestgør i hvert Fald de nødvendigeste Fordringer? — Eller er det saaledes, at vore katholske Børn fra Landet vokser op omtrent som Hedningebørn? — Desværre! Forholdet er mange Steder saa daarligt, at man knap vover at give en Beskrivelse deraf; det er saadan, at det, hvis det ikke snarest muligt forandres, vil blive til ubodelig Skam og Skade for vor hellige Kirke. Børnene, vor kostbareste Skat, Børnene, vor Fremtid, Børnene, disse uskyldige, hjælpeløse, men udødelige Sjæle, er ved at gaa tabt for os, gaa tabt for Guds hellige Kirke og det gaa tabt i Hundredevis, for ikke at sige mere.

Naturligvis er det forbundet med de største Vanskeligheder at skaffe disse Børn en ordentlig katholsk Undervisning og Opdragelse. Forældrene er ofte meget lidt i Stand dertil. Hyppigst er Moderen polsk og Faderen dansk og Protestant. Den polske Moder kan kun daarligt Dansk, og det er hende navnlig aldeles umuligt at give sine Børn Undervisning i Troen paa Dansk, og Polsk forstaar Børnene kun meget ufuldkomment eller slet ikke.

Der maa hjælpes her, og, Gud ske Lov, der arbejdes allerede meget energisk paa at hjælpe paa adskillige Steder; men Arbejdet er saa stort, og Midlerne er saa smaa. For Tiden er de lokale Børnehjem eller Kommunikantanstalter den bedste Hjælp, men de trænger i højeste Grad til Støtte. Det koster meget, naar mange Børn selv kun for en kortere Tid skal have Ophold i en Kommunikantanstalt, og mange Gange er det vanskeligt for Forældrene at betale, hvad Opholdet koster, men derfor er Børnenes Trang til det ikke mindre; og der er mange Børn, der netop nu gerne skulde forberedes til Sakramenternes Modtagelse.

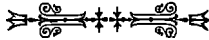
Det vilde derfor være uforsvarligt at vente med at samle ind til Børnene, og det er derfor mit Haab, at den Kollekt, der skal afholdes Søndag den 10. September i alle Vikariatets Kirker og Kapeller, vil bringe et rigeligt Udbytte.

Ogsaa senere modtager Vikariatet med Glæde Bidrag til Børnene.

Bredgade 64, København d. 31. August 1922.

J. Olrik.

Apostolisk Provikar for Danmark og Island.

Bibelord og Pavetale.

1.

Skulde man besvare alt ukorrekt, der i Bladene skrives om Guds Kirke mellem Aar og Dag, fik ikke blot »Katholsk Pressebureau«, men samtlige Landets Præster nok at bestille.

Noget anderledes stiller det sig med Bøger, der angriber, anklager eller omtaler Kirken ukorrekt. Den anti-katholske Litteratur i Danmark er langt mindre righoldig end den katholske Oplysningslitteratur — baade i Henseende til Antal af Værker og kvalitativt betragtet. Op over en Snes Angrebskrifter paa over ca. 100 Sider naar vi næppe (jeg ser bort fra Adventisternes sindssyge og fanatisk-fantastiske Tryksager).

Denne Litteratur har i Sommer faaet en Forøgelse i Pastor Krarups Bog »Bibelord og Pavetale«.

Der er Omstændigheder, der gør, at jeg kunde ønske at knytte nogle Bemærkninger til denne Bog, og som samtidig gør, at jeg ikke kan inklade mig i Diskussion med dens Forfatter.

Naar jeg ser paa K.s Bog som et Led i Rækken fra Schepelern over Holmquist til Rothe, finder jeg, at den i visse Stykker betegner et Fremskridt.

For det første er dens Motiv mindre krigersk og mere sandhedselskende end mange af dens Forgængeres. Krarup taler til sine snævrere Trosfæller om Medkristne, og skønt det ikke altid lykkes, har han den bedste Vilje til at undgaa det »écrosez l'infâme«, hvori ellers hidsige Protestanter og rene Hedninger mødtes i ubændigt Had til

Kristi Kirke. Baade Forord og Slutningsord vidner om et godt og fromt Hjerte. Var Bogen blot bleven ved Hoved og Hale . . .!

For det andet er der et Fremskridt i Tonen fra de forudgaaende Skrifter. Hoveren og Ironi, for ikke at tale om rene Injurier, er sjældne hos Krarup. Helt er de ikke udeladt, som jeg senere skal paavise.

For det tredje nærmer denne Bog sig til et Ordskifte om det centrale, der er Katholicisme og Protestantisme imellem: Kirke-Problemets — mens dens Forgængere aldrig kom ud over de forholdsvis ligegyldige Smaating i Skik og Brug og i Historien. (Lad det ogsaa siges som en Ros, at Bogen selv er klart inddelt, Sproget er pænt og Udstyret kønt.) Men nu kommer det, der gør, at jeg nødvendig vil polemisere mod dens Forfatter.

For det første er hans Methode uredelig, skønt han selv er redelig nok. Hvad vilde mon Krarup sige, hvis jeg skrev en Bog om Folkekirken og paa Forsiden opgav 19 mer eller mindre bidske katholske Pjecer og Smaaskrifter + een Aargang af »Indre Missions Tidende« som Kilder. Han vilde citere Søren Kierkegaard og sige: Jeg vil menneskelig Redelighed! Men denne er Krarups Methode; han opgiver som Kilde til sin Viden 19 lutheranske Angrebskrifter + een Aargang af »Ugebladet«. Dog dette er ikke det værste. Af disse 19 Angrebskrifter har de fleste faaet Svar enten i selvstændige Skrifter eller i Aargange af Ugebladet. Dette nævner Krarup ikke. Ved han det ikke? Det tør haabes, thi ellers havde han næppe anvendt saa usikre Kilder med saa liden Kritik.

Pastor K. staar ikke ene i denne Form for »Kildestudier«. Den har i de senere Aar grasseret ved Københavns Universitets theologiske Fakultet baade i Forelæsninger og i Laboratorieøvelser. Men derved bliver den hverken mere videnskabelig eller mere redelig. Var det ikke passende, om K. ved Siden af P. Madsens Dogmatik havde konsulteret en katholsk Dogmatik som Tanquey eller Pesch — eller blot en hæderlig Apolegetik som Rauschen eller Møhler?

Paa det Kundskabs- og Kendskabsgrundlag, Forfatteren staar, er Diskussion umulig. Altfor ofte drejer

hans Fejltagelser sig ikke om en forkert Opfattelse men om direkte Uvidenhed. Naar K. i Forordet taler om, at Stoffet er af »et næsten uendeligt Omfang«, maa han da selv kunne se, at hans Viden (selv om den var større end de opgivne Kilder) staar i omvendt proportionalt Forhold til Stoffet.

Den tredje Hindring for et frugtbart Ordskifte er den Valplads, K. har valgt sig. Han udgiver sin Bog paa Lohses Forlag. Men Lohse (og det ved K. godt) tager ikke et Modskrift. Dermed er K.s Modstandere afskaarne fra at faa hans Læsekreds i Tale; og man har kun liden Brug for og liden Glæde af at belære Katholikker om K.s Fejltagelser.

Hvornaar faar vi den Polemiker, der vælger et neutralt Forlag, der vil tage Modpartens Stridsskrift efter Angribere-rens? Først naar han kommer, vil Diskussionen blive frugtbart; nu tjener Indlæggene til at uddybe Kløften — da vil de tjene til at belyse Sandheden, som altid vil sejre i ærlig Kamp.

Endelig er det kun i yderste Nødsfald, at Kristne bør indlade sig paa Polemik. Oplysning fra begge Sider om, hvad vi tror og lærer, kan kun tjene til Opbyggelse. Men Polemik . . . vor Frelseres Navn er for skønt og helligt til at blive Diskussionsobjekt i Linje med Tolstojs eller Henry Georges. Troens Sandheder er til for at blive til Liv i os og ikke for at blive til Kasteskyts. En from fransk Dame skrev: *Seigneur, que je vous aime, quand ils vous discutent!* Mon vi ikke bør stræbe efter at have hendes dégoût for Diskussion om det hellige og om den Hellige?

Naar jeg dog svarer K., er det, fordi han ikke skal mene, at han paa noget Punkt har været overbevisende — og for at andre heller ikke skal mene det. Og det er, fordi Apostelfyrsten tillader os . . . ikke at slaas, men . . . at aflægge Regnskab for vor Tro (1. Petr. 3,15).

Dette som Indledning — og nu til Bogens Indhold!

2.

K. gaar ud fra den tyske Rationalist Schleiermachers ganske træffende Ord: at Protestantismen gør den enkeltes Forhold til Kirken afhængigt af hans Forhold til Christus, mens Katholicismen gør Forholdet til Christus afhængigt af den enkeltes Forhold til Kirken. Men allerede naar han gør Udledningen: Protestantisme = Christus-princip og Katholicisme = Kirkeprincip gældende, maa jeg anholde ham; det bliver nemlig kun gyldigt, hvis han indskyder »Udregningen«: Christus = Kirken eller: Kirken = Christus. Desværre forlader K. straks denne eneste frugtbare Basis for at fortælle en lige gyldig Krønike (Side 9 og 10). Hellere skulde han have opstillet den klare Grundlinje:

Katholicismen: Vi kommer ikke til Christus uden ad den Vej (Kirken) og ved de Midler (Sakramenterne), som Christus selv har stiftet.

Protestantismen: Vi kan komme i umiddelbar Forbindelse med Christus, som ikke har opgivet nogen eller noget som uomgængelig nødvendigt for at naa ham.

Her skulde Slaget staa. I Stedet faar vi nogle grove Anklager.

Disse indledes med et Aftryk efter Pastor Severinsen, hvor Reformationens Væsen gøres op. (K. skal — ligesom hans Kilde — have Tak, fordi det theatraliske Tableau med Theses, Hammer og Nagler foran Wittenbergs Kirkeport forsvinder og bliver til, hvad det var: en Docent, der — med Klister eller Tegnestifter — opslog sit Forelæsningsprogram. Maatte vi faa »Lyset fra Wartburg« reduceret i samme Stil, saa fik Sandhedens Lys bedre Kaar, og Fraserne forsvandt).

Forf. siger rigtigt, at Reformationen ikke bragte en bedre Oplysning, idet Humanismen og Renæssancen i Italien og Frankrig var langt stærkere end Reformationens Oplysningsværk i Tyskland, England og Norden.

Forf. siger rigtigt, at Reformationen ikke betød Lægfolkets Hævdelse overfor Klerus; Lutheranismens Prælater gav ikke de gamle noget efter i Myndighed (Reformationen var ikke Demokratiets Fødsel; det var stærkt nok i Italiens Republiker længe før Luther).

Forf. siger rigtigt, at Reformationen heller ikke var Hævdelsen af Retfærdiggørelse ved Tro og af Biblen. Det vilde ogsaa være trivielt atter at skulle notere Antallet af Bibeludgaver før Luther. Men hvad var Reformationen da?

Det: at »den kristne Kirke genfandt sig selv«. Fra hvad? Fra »allehaande Folkeforestillinger med Rod i Hedenskabet«, som havde »overgroet de kristnes Helligdomme«. Og disse Forestillinger var bl. andre: »Dødedyrkelsen« og »Herovæsnet«, »Magi« (Velsignelser og Besværgelser) samt en »juridisk Tankegang« (Moraltheologi og Skolastik).

Det er et aparte Selskab, Pastor Krarup (og hans Kilde, Pastor Severinsen) er kommet i ved den Argumentation: Tankegangen hører nemlig hjemme i hin Kreds af »religionshistoriske Skrifter«, der for en halv Snes Aar siden udkom, og som til Forfattere og Støtter havde Kristendomsfor nægttere som Professorerne A. B. Drachmann, Høffding og Troels-Lund, cand. Ryberg-Hansen og Blædel o.s.v. Og det er næppe forkert at paastaa, at P. Severinsen citerer førstnævnte Professors »Christendommens Oprindelse«. Han maa derfor taale at høre sin Dom af en af sine egne, Domprovst, Dr. theol. Martensen-Larsen, der i »Jesus i Religionshistorien« taler strengt om Videnskab og Propaganda og ikke viger tilbage for Ord som »svindleragtig Fremstilling af Jesus«.

Jeg skal ikke betage K. hans Tro paa Skærsildslæren som en Rest af Dødedyrkelsen, som Helgendyrkelsen som en Rest af Herodyrkelsen og paa Mariadyrkelsen som en Rest af Gudindedyrkelse. Men jeg skal bebrejde ham, at han bliver staaende der. Vil han eje Gnist af Logik, maa han fortsætte Listen med Treenighedslæren = Rest af Polytheismen, Jesu Guddom = Rest af Apollodyrkelsen, Menneskevordelsen, Korsdøden og Opstandelsen = Laan fra persiske, indiske og ægyptiske Religioner . . . Der er ikke Gran af Mening i ikke at gennemføre den Methode, men kun at bruge den paa nogle enkelte katolske Dogmer. — Naar K. saa taler om Tilstanden paa Reformationstiden og giver et Par Eksempler, maa jeg sige,

at disse er meget blege. Kendte han Renæssancens Historie bedre, havde han kunnet bruge ganske anderledes grelle Farver. Og jeg maa anholde hans Fremstilling af Savonarola. Da »Djævelen i Paveskrud«, Alexander VI, lod S. brænde, protesterede S. sin Uskyldighed, men gik lydig i Døden og modtog paa selve Baalet en Dødsaflad som Naadegave af hin forfærdelige Christi Statholder. Det er Savonarolas uvisnelige Hæder, for hvilken Mænd som St. Filip Neri, St. Pius V, Augusto Conti og Pius X holdt ham for en Helgen. Skønnere Eksempel paa Tro og Lydighed til Døden, ja til Baalets Død, har Historien næppe set — det lignede i Sandhed Christi Sind (Fil. 2, 8)!

De Fremstillinger af Wyclif og Huss, K. giver, er lovlig meget »Solstraalefortællinger«. Store Mænd har K. i det hele svært ved at omgaas. Et Sted skal St. Augustin (familært betitlet: Augustin) være Autoritet for Reformationens Tanker, mens han andet Steds faar Skænd for Læren om Sjælemesser. Ogsaa St. Franciskus af Assisi maa staa Skoleret for Pastor K. i Anledning af en Udtalelse om Præsternes høje Værdighed. Dette er i Sandhed: at forkaste al menneskelig Autoritet — hvis det da ikke er at forkaste Helgeners og Martyrers for at løbe efter smaa Professorers og tyske Privatdocenters. K. har intet nyt historisk Synspunkt før Reformationen, men han afvinder den 7 Anklager, som bør besvares — dog ikke alle af mig.

3.

I. Anklage: Romerkirken tilslører et Menneskes Vej til Gud! Hvorledes?

Jo, Kirken stiller sig imellem Christus og Sjælen (S. 32). Her er vi atter ved det brændende Punkt.

K. havde Ret, hvis Kirken var Menneskers Opfindelse. Men er Kirken stiftet af Christus paa Petrus (Matth. 16, 18), og har den Befaling og Magt til at døbe (Matth. 28, 19), til at absolvere for Synd eller nægte Absolution (Johs. 20, 22 ff.), til at ofre Herrens Legeme og Blod (Matth. 26, 26 ff., Luk. 22, 19 ff. o.s.v.), til at lære i Jesu Navn og med hans Ufejlbarhed (Johs. 14, 16-17 og 16, 13, 1. Tim. 3, 15 o.s.v.) og til at styre og lede Hjorden

(Johs. 21, 15-17) . . . og alt dette med Christi egen Autoritet (Luk. 10, 16) — ja, saa staa Kirken ganske rigtig mellem Sjælen og Christus, men den staa der som det, Christus selv har villet og anordnet, skal staa der: som Christi Vej til Frelse.

Videre farer K. vild i sin Fremstilling om Kirkens Opfattelse af Synden. Det er Vaas, naar han S. 37 opstiller et helt Skema, og det viser hans dybe Mangel paa Kendskab til vor Theologi. Det er ikke nok at citere, man maa forstaa det, man citerer. Følgen bliver da ogsaa dette Resultat: en Katholik »letter med visse Mellemrum sin Samvittighed for de begaaede Synder for derefter paany at begaa de samme Synder« (S. 39).

Hvad vilde K. svare, hvis jeg sagde: en Protestant letter aldrig sin Samvittighed for de begaaede Synder og begaar saa paany de samme Synder! Han vilde sige: Dette er en ond og uforstaaende Tale om et Menneskes dybeste Kamp for Guds Aasyn!

K. smutter stadig fra den aktuelle, konkrete Synd over i at tale om »den syndige Tilstand«; ikke et Ord om, hvordan denne ene bestemte Synd tilgives. Og hans Opfattelse af, at det ikke staa enhver frit, om og hvor ofte han vil skrifte, er komisk. Hvem skulde tvinge Hr. Petersen paa Kultorvet til at skrifte? Er noget »absolut frivilligt«, da er det vel det! Hvorfor afkræfter saa K. ikke Kristi Indstiftelsesord om Skriftemaalet i Johs. 20, 22 ff.? Naar K. endelig taler om Misbrugen af Skriftemaalet (41 n.), saa er Svaret for Aaringer siden givet af afd. Pastor Kerff til Pastor Hafstrøm. K.s Forargelse over Gurys theologia moralis skyldes næppe, at han selv har læst dette Værk; vi kan lade Svaret staa, til det dokumenteres — iøvrigt har P. Kerff givet det. En direkte Usandhed (forhaabentlig i god Tro) maa jeg anholde: Fremstillingen af den stedfortrædende Lidelses dybe Mysterium (S. 45). K.s Sprog er her ondt og raat. Endelig maa jeg rette dette Spørgsmaal til Pastor K.: Hvor i Italien og Spanien foregaar der i 1922 »Afladsgeschæft«? De paastaa det S. 49 n., og De maa enten bevise det eller gøre Afbigt for løs Sladder. Jeg selv har tilbragt 7 Aar i de forskelligste Egne af Italien og aldrig mødt det. (Vil nogen

læse et opbyggeligt Stykke om den stedfortrædende Lidelse, da staar et saadant i R. H. Bensons »The friendship of Christ; maaske Red. en Gang vilde gengive det som »lille Indledning«).

To Fejl maa jeg paatale i Omtalen af Aflad — idet jeg opfordrer en lærdere Kollega, der har lettere Adgang til Kilder, til at give en objektiv Fremstilling af »Aflad i Lære og Praksis« — Fejlene findes S. 52. K. anklager Kirken for at fremstille en Frelser, »som nok har gjort Fyldest men ikke i tilstrækkeligt Omfang« — men kender han da ikke Kol 1, 24? Eller er han blind overfor Bodens Begreb? Og kan K. ikke se, at naar de tyske Feltpræster uddeler et trykt Blad med Dødsbønner til 1 Mk. 20 Pf. pr. 100 Stk., saa er det ikke forfærdeligere, end naar »Kristeligt Dagblad« sælger Traktater og Flyveblade til den og den Pris, og Godtfolk benytter dem (»mod Godtgørelse naturligvis«). Hvor er hele den Side ukærlig — og dum.

I hele Kapitlet om Skærsilden skal K. intet Svar have, idet han selv (52 n.) tilstaar, at det er skrevet af efter Schepelerns gamle Bog — og den har faaet sit grundige Svar af Grev Holstein. Men hvorfor citerer K. ikke det Svar? Kender han det ikke? Eller er han bange for, at hans Læsere skal faa det at se? Det eneste, jeg skal anføre, er den Dragning mod Forbønnen for vore kære Afdøde, baade Olfert Ricard og Martensen-Larsen har bekendt at føle. Den er vist ikke sjældnen i Folkekirken.

4.

II. Anklage: Romerkirken tilslører kristelige og religiøse Værdier. Hvilke?

1) Jesu Frelsergærning, idet »Romerkirken lader Jomfru Maria indtage Pladsen som Menneskets Forsoner« (S. 65 n., ordret, mirabile dictu!). Vi skal desuden lære, at hun er »Tilbedelse værd« (67 ø.). At dette er Usandhed, ved enhver katholsk Skoledreng. Og har K. blot læst en katholsk Katekismus eller een eneste katholsk Lærebog, ved han det ogsaa. Hvorfor paapeger hans egne bedre vidende Kolleger (og de er mange!) det ikke?

Hvorfor tier lutheranske Anmeldere dertil?¹⁾ Det er lige saa haarrejsende dumt, som hvis jeg skrev, at Protestanterne tilbeder Grundtvig eller gør Luther til Forsoneren.

Efter den Uhyrlighed følger nogle Sider, hvis triste Indhold er at paadutte Guds Moder Synder, Fejl og Ringhed. Mon Vorherre selv synes om den Iver for hans Ære? Intet maa være rent for K.! Og hvor stikker Fejlens Rod: i Vantro simpelthen. Hør selv: »Navnet »Gudsmoderen« er afgjort ubibelsk og af utvivlsom hedensk Oprindelse . . .«

Ja, er Jomfru Maria ikke Guds Moder, da er Vorherre Jesus heller ikke Gud. Og er »Gudsmoderen« af »afgjort hedensk Oprindelse«, da er Troen paa Christi Guddom det ogsaa — som A. B. Drachmann og K.'s andre kristusfjendske Kilder paastaar. Derhen kan en Præst naa i Had til sin Frelzers Moder — hvis dette ikke er Forblindelse, er intet Forblindelse!

Maa jeg som »gammel Romer« og kyndig i de Sager meddele K., at Pengene, der betales for Kanonisation, ikke »gaar i Pavens Kasse«, men i deres, som gør de historiske Studier. Og maa jeg bede Ugebladets Red. andetsteds i Bladet give en Fremstilling af den historiske Nøjagtighed, Codex fordrer m. H. t. Kanonisation. Men til K. selv maa jeg fortælle en lille Historie om »falske Relikvier«: Et ældre protestantisk Ægtepar ejede en Bordløber, som de var meget nænsomme med. Jeg spurgte dem, hvorfor? Manden svarede: Fordi en kær afdød Søster af mig har broderet den, kort før hun døde. Konen afbrød ham: Du tager ganske fejl, Julius; den Bordløber, Din Søster Else har broderet, har Din anden Søster . . .! Var der egentlig noget saa oprørende i, at han gennem den »falske Relikvie« i Uvidenhed havde »dyrket« Mindet om sin afdøde Søster? Sat sapienti!

Hvad angaar K.'s Omtale af Messen, skal jeg først henviser ham til Pastor Maurers nye Skrift om Messeofret (og til andre katholske Bøger), der kan han rette sine Misforstaaelser. Jeg skal dernæst paatale hans Udtryksform

¹⁾ Det maa noteres, at Pastor Oluf Rothe i »Kirken« Nr. 36 har erklæret det for forkert.

om en kristen Gudstjeneste . . . om Martyrernes og Helgenernes Gudstjeneste. Naar han (med et Citat fra en Kollega) siger »lire af«, »skreget Amen«, og »Numret er tilende«, saa kalder man det for Gadesprog i de Kredse, jeg færdes i — og af alt Gadesprog er det kirkelige Gadesprog værst!

Naar K. paastaar, at »Kardinalerne lader de overflødige Billetter (til Pavemesse i Peterskirken) sælge til høj Pris paa de større Hoteller«, saa maa jeg som »gammel Romer« fortælle ham, at det er Usandhed — simpelthen! (Man tænke sig Scenen, hvis en katholsk Præst skrev f. Ex. om Frederik d. VIIIs Begravelse: de overflødige Billetter lod Prinserne sælge til høj Pris i de større Hoteller!!). Og naar vi atter staar overfor en Genganger som den protest. Præst eller Professor, der i denne eller hin Domkirke overværer en Messe, ser sig om, kigger med i Folks Bønnebøger, be- trakter de andægtige og . . . forarges, saa rinder Farisæ- ren En i Hu, eller man mindes Thomas af Kempis Ord: Visselig er den eenfoldige Bondemand, der frygter Gud, bedre end den store, men hovmodige Lærde! Jeg har selv set Kirker og Templer i tre Verdensdele og af flere Snese Religioner og Bekendelser og snart forstaaet meget, snart noget, snart intet . . . dog har jeg altid forstaaet eet: disse Mennesker er gaaet ind for det Allerhelligste, drag Dine Sko af og bøj Dit Hoved! Vilde jeg fra mine aarelange Er- faringer i Italien fortælle om danske Turisters Optræden i Kirker, Katakomber og Valfartssteder, da blev det ikke opbyggelige Anekdoter!

Hvad selve Nadverlæren angaar (S. 83 ff.), maa jeg af- slaa at debattere den med en Mand, der ikke tror, at Brød og Vin er Jesu Legeme og Blod, og som dog i sin Kirke siger: »Dette er Jesu sande Legeme . . . og Blod«. Hans Udtryks Vaghed viser Side op og Side ned, at han ikke tror. Hans Ord om »Aktier« i Messelæsning henhører under det om Gadesprog sagte. Maaske en kyndig Mand vilde skrive os en Fremstilling af Messens Applikation (og Stipendium), som vi fremtidig kan henvise til for at undgaa altfor grove Misforstaaelser.

En ny Anklage er Kirkens Stilling til Ægteskabet. An- gaaende den vil tidligere Svar paa denne Sag være nok.

Den »Traver« er for gammel i 1922. Det er ogsaa Skrønen om, at de protestantiske Lande er dygtige og flittige, mens de katholske er dovne og uduelige. Rejs selv, Pastor K., tal de indfødtes Sprog, lær dem at kende — og De vil se, hvor det er . . . afskrevet!

Paa Ankerne for Kulturfjendskab vilde jeg gerne svare med 50 Sider. De skulde behandle Kulturens Omsmelting i Catholicismens Alterild i Katakombetidens sidste Dage, og saa skulde der være mange Sider om de tre Bogstaver O. S. B. . . . der betyder Kernen i Europas Kultur fra 500—1300, som O. F. M. betyder det samme fra 1300—1500 (sammen med O. P.), og som S. J. og mange andre Bogstaver betyder det senere hen. De skulde tale om Bøger og Malerier, Skulptur og Arkitektur, om Kløstre og Universiteter . . . og om det, K. ikke faar set paa sin 3 Ugers Rejse: de katholske Landes Folkekultur, som Johs. Jørgensen (hvem K. ikke synes at kende eller behøve at citerel) ofte og skønt har skildret.

Maa jeg endelig spørge, om det er K. eller os, der har Lyset paa vor Side i 1922? Vil vi skrive om Kirken i en Avis, tale om den i en Skole eller paa en Højskole, skildre den i Foredrag i offentlige Lokaler . . . altid standses vi, altid møder vi den Modstand, der frygter at høre *altera pars*. Var den Hindring der ikke, saa det ogsaa galt ud for Folkekirken, thi det eneste, der (næst Synd og Forhærdelse) holder Folk borte fra Romerkirken, er Uvidenhed, er: at Oplysning om den fra dens egne Folk selv paa det frie Ords Felt og med Ret til Modsigelse forholdes Menigmand.

Det kan katholske Præster i Danmark tale med om.

Endnu har jeg kun faa Bemærkninger.

Om Bibelkommissionens Formand (94 n.) er K. falsk underrettet; Kardinal Gasquet er en Mand, der har talrige videnskabelige Udmærkelser, og han er almindelig anset som en af Englands lærdeste Mænd. Og selve Bibelskolen? For blot at blive Student der kræves der, at man er Dr. phil. & theol. & jur. can. Det skulde K. prøvel Selv protestantiske Theologer, jeg har vist om i Bibelskolen i Rom, har erklæret, at Magen findes ikke. — Naar nogle brave Italienerne har brændt nye Testamenter paa et Baal

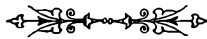
(hvor? hvornaar?), vilde jeg have gjort det samme, hvis disse nye Testamenter var f. Eks. Adventisternes forfalskede Udgaver. Og mon ikke Pastor K. vilde fratage sine Sognebørn katholske nye Testamenter og lade dem vandre i sin Kakkelovn?

M. H. t. Inkquisitionen har P. Esser forlængst skrevet Side op og Side ned — det skulde K. læsel Atter maa jeg gribe til Red.'s Hjælp. Kan vi ikke faa den aller-nyeste Missionsstatistik til Sammenligning med andre Kirkesamfunds — og endelig enten en Henvisning til ældre eller en hel ny Artikel om Paven og Pavemagten. K. synes ikke engang at kende P. Langes Bog. At han kalder de sidste Paver for »brave Mænd«, er rørende . . . jeg ser Pius X blive klappet anerkendende paa Skulderen af Pastor K.

Hvor var der meget mere at tage fat paa, men det er uoverkommeligt, dertil er Misforstaaelserne for grove. Kunde K.'s Bog foranledige, at kyndige Mænd skrev — ikke Polemik, men nogle Specialafhandlinger om de berørte Æmner, da havde K. ikke arbejdet uden Frugt. Og naar de, efter at have staaet i Ugebl., blev udsendt som Særtryk, vilde K. nok i Sandhedens Interesse anbefale alle sine Læsere dem og korrigere II. Udgave af sin Bog efter dem. Den maatte i saa Fald faa Titlen:

Pavetale = Bibelord.

P. F. J.

Fra Tyrol.

I en af Tyrols yndigste Dale, Wippthal, mellem Innsbruck og Brenner, ligger den lille idylliske By Steinach. Floden Sill, som kommer brusende oppe fra Brenner, gennemskærer Byen og slynger sine iltre Vande mellem Haver og pyntelige Huse. Mod Øst og Vest hæver sig Alpernes Kæde, snart skovklædte bløde Linier, snart stolte, skarpe Konturer. De største er her »die Kirchdachsspitze« og »der Habicht«, hvis Toppe er dækket af den evige Sne.

Steinachs Historie gaar saa langt tilbage som til det

13de Aarhundrede, og det berettes, at den 1291 købtes af Grev Meinhart for 226 Mark. Ogsaa i Tyrols Frihedskampe nævnes Steinach som et Midtpunkt, hvor Andreas Hofer samledes med sine Forbundsfæller, og det var her, han d. 3. Nov. 1809 underskrev Tyrols Underkastelsesakt, hvis Brud senere kostede ham Livet.

Til denne lille By ankom jeg først i Juni, da en af vor Kirkes største Fester forestod.

Det var en herlig Morgen d. 15. Juni, da Steinach laa smykket med Flag og blomsterfyldte Altre til Frohnleichnam, Christi Legemsfest. Skønnere Omgivelser kan vanskelig tænkes.

Wipphals friske grønne Enge duftede af det nyslaaede Græs, Flodens bugtede Sølvbaand glitrede i Morgensolens Straaler, den ejendommelige Virkning af Lys og Skygge mellem Bjergene gav Landskabet sit markerede kraftige Udtryk, og de fjerne snedækkede Tinders Hvidhed stod herligt til den dybblaa Himmel. Gaden, der er kun én, var fuld af festklædte Mennesker, hvoriblandt mange Turister, som ikke lod Lejligheden til at tage interessante Amatørbilleder gaa ubenyttet hen. Tyrolerinderne med deres smaa runde Hatte, lange Nakkesløjfer og store Silkeforklæder, saa nydelige ud. Det gammeldags alvorlige, det stille og højtidelige, naar man er i Kisteklæderne, var kønt og tiltalende at se. Mændene var mere moderne, dog Knæbenklæderne og den spidse Filthat, med det uundgaaelige Gemeseskæg, der stritter kækt op i Nakken, havde de alle. Skolebørnene stod opstillede, Pigerne i hvide Kjoler med Blomsterkranse om Haaret, under Opsyn af Lærerinderne, de barmhjertige Søstre. Drengene, ligeledes i deres bedste Stads, udgjorde med Lærerne et helt anseeligt Korps. Snart var den store, smukke Kirke fuld til sidste Plads, og Messen begyndte. Det var en glædelig Overraskelse at høre et med Omhu indstuderet og ledet Kor. Jeg, som lige kom fra Italien, kunde ikke lade være at anstille Sammenligninger med, hvad jeg der under lignende landlige Forhold havde overværet, og det faldt ikke ud til Italienernes Fordel. Her blev en Messe af Gruber sunget, al Ære værd, af et ret talrigt Kor, under Ledelse af Kirkens Organist Overlærer Ischager. Men Sognepresten, Pastor Jordan, er ogsaa Kunstner. I sin knapt tilmaalte Fritid maler han smukke Akvareller, hvortil den skønne Omegn giver gode Motiver, og da det ene jo gerne fører lidt af det andet med sig, sørger han omhyggeligt for, at Musikken er hans Kirke værdig. En Afdeling Landsskytter gjorde Honnør og stod opstillet langs Stolestaderne. I deres smukke, maleriske Wipphaler-Dragt, bred, opkrattet, fjersmykket Hat, rød Vest, fint udsyet Bælte og broderede

Knæbenklæder, var de et frisk og kækt Syn for Øjet, ikke mindre ejendommeligt og effektfuldt end selve Pavens Schweitzere. — Efter Messen ordnedes Processionen paa Pladsen udenfor Kirken. Forrest bares Helgenbillederne, derefter kom et Musikkorps og saa de smaa hvidklædte Piger med Liljer i Hænderne. Hvad gjorde det, at Blomsterne var af Blik, Børnene bar dem med den højtideligste Alvor, og det var jo det vigtigste. Nu fulgte nogle Præster, og saa kom Baldakinen, hvorunder Sognepræsten bar Sakramentet. Flere barmhjertige Søstre satte sig i Spidsen for en Skare Kvinder bærende Faner i straalende Farver, derefter kom Mændene førende de største og sværeste Kirkebannere, og nu sluttede alle, som vilde, sig til Toget. Saa lød et lille Hornorkestets første Toner, og atter var Musiken en behagelig Overraskelse. De Wippthaler Blæsere forstod deres Kunst, og rent og herligt klang Hornene.

Som vi nu satte os i Bevægelse og drog frem til Fest, en syngende og bedende Skare, medens Klokkerne ringede og Fanerne blafrede, følte jeg en inderlig Taknemmelighed over, at jeg, efter mange Vanskeligheder og en Del Modgang paa Rejsen, fik Lov som Afslutning at være med i denne Procession; med her i dette yndige Billede til Ordene »Skøn er Sjælenes Pilgrimsgang«, og da jeg lod Blikket svæve ud over Tyrolerlandets Dale og Bjerge, ønskede jeg, at vi altid kunde vandre saaledes: »Gennem de fagre Riger paa Jorden gaar vi til Paradis med Sang«.

Tyrolernes Sans for Pyntelighed og Blomster-Udsmykning er meget udpræget. Hvert Vindu i deres med udskaarne Altaner og Gavle prydede Huse, bugner af velplejede blomstrende Planter, ja selv paa Udhusene findes der Blomster ved hver Glug. Da Boligerne saaledes altid er smykkede som til Fest, havde Beboerne kun haft Altrene at dekorere, og det var gjort med rund Haand. Hvilket Væld af Alperoser, Stenroser og vilde Orchideer, hvis Duft formelig fyldte Luften.

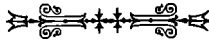
Det for enhver Katholik saa højtidelige Øjeblik, Velsignelsen, var i disse Omgivelser og blandt disse Folk særligt gribende. Vi drog fra Alter til Alter medens Sangen lød, Røgelsen bølgede, og Fanerne sænkedes, og overall saa jeg kun dyb Alvor og stille Andagt. —

Jeg saa flere kendte Ansigter fra mine Spadsereture i Bjergene. Der var Anna, som jeg havde mødt, vogtende sit Kvæg, hvor den prægtige Okse »Jockli« udmærkede sig ved sin Størrelse og Skønhed. Der var de to Smaapiger, Bertha og Marianna, som jeg havde haft en lang Passiar med, og der var Drengen, der havde pyntet den store graa Kos blanke Horn med en dejlig Krans af Alpe-

rosen, som den bar saa stolt som en Dronning sin Krone. Alle havde de for nogle Timer forladt deres daglige Dont for at være med i Processionen.

Men det sidste Alter var naaet. Endnu en Gang ringede Klokken, og alle Knæ bøjedes. Saa drejede Toget ned mod Kirken til sidste Afslutning. Da vi derefter atter traadte ud i det Fri, stod Solen højt paa Himlen, og den varme lyse Dag laa for os i stille Feststemning. Hvor herligt at lytte til Flodens friske Brus og se ud over Landet med dets blomstersmykkede Huse og de mange smaa Kirker med de spidse Taarne, hvor herligt at lade Øjet flyve langt og højt, derop hvor »der Habicht« stod i sin blændende Skønhed og urokkelige Majestæt, og hvilken Glæde at imødesee et langt Ophold blandt de gode, fromme Tyrolere.

Susanne Saabye.

Monseignore Seipel, Østerrigs Kansler.

Mgr. Seipels Navn var endnu for nogle Uger siden næsten ukendt af den store Offentlighed i de fleste Lande. Pludselig er den østerrigske Kanslers stærke Personlighed traadt frem fra Skyggen. Mgr. Seipel har forstaaet at vække den internationale Opinion til Medlidenhed med det ulykkelige Folks Nød. Han har vist sig som den stolte Patriot, der i den truende Fare er rede til de største Anstrengelser for at frelse sit Land fra Døden.

Jeg havde for nogle Uger siden den Ære at blive modtaget af ham, og hvad der straks slog mig i dette endnu unge Ansigt, var hans Blik, — et Blik, hvori man læser Klogskab, Beslutsomhed, Fasthed.

Mgr. Seipel, der er pavelig Husprælat, er knapt 50 Aar gammel. Før han for nogle Maaneder siden kom til Magten som den østerrigske Republiks Kansler, var han allerede forlængst det kristelig-socialt Partis anerkendte Fører. Han førte sit Parti til den store Valgkamp og til Sejren den 17. Oktober 1920, en Sejr, der overgik alle Venners Forhaabninger og tilintetgjorde Modstandernes. I den tidligere Rigsdag havde det kristelig-socialt Parti 62 Medlemmer, nu har det 83, det vil sige, at Partiet vandt 21

Mandater. Socialdemokraterne - der svarer til de tyske uafhængige Socialdemokrater og staar Kommunisterne meget nær - havde før 62 Mandater; de vandt 4, saa at de nu har 66. Det »stortyske« Parti, hvis første Programpunkt er Tilslutning til Tyskland, maatte se sine Repræsentanter svinde ind fra 26 til 21.

Uden at skjule sine monarkistiske Anskuelse tøvede Mgr. Seipel dog ikke med loyalt at slutte sig til Republikken, da Østerrigs Interesser krævede det. I Landets yderste Nød gik han ogsaa med til at lade Staten overtage Kejserens Ejendomme.

Som Partifører har Mgr. Seipel naturligvis delt Skæbne med alle, der kaster sig ind i Kampen. Han er blevet modarbejdet og angrebet. Men hans Modstandere har aldrig lagt Skjul paa, at han indgød dem Beundring og Respekt. Thi denne Politiker, der saa fuldkomment forstaar sit Arbejde som Politiker, han vedbliver dog altid og overalt at være Præst.

Hans Principfasthed og hans Holdning i Partikampene, der altid er baaret af kristelig Kærlighed, er saaledes, som det sømmer sig for Jesu Kristi Tjener; det er han først og fremmest.

Fast i sine Principper har han nu, da han har Magten, ikke glemt, at hans kæreste Gerning altid har været Ungdommens kristelige Opdragelse. Derfor har han ogsaa sat en overbevist Katholik i Spidsen for Undervisningsministeriet. Men samtidig har han vogtet sig for at give efter for den antisemitiske Bevægelse, der har dybe Rødder i Østerrig. P. Joseph Bonbée skriver i »Etudes«, hvor vi har søgt nogle Oplysninger til denne korte Biografi, at han endog »altid har vist den største Imødekommenthed overfor Israels Børn.«

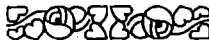
Forøvrigt er Mgr. Seipel ikke »klerikal« i Ordets snævre Betydning, som hans Modstandere undertiden ynder at kalde ham. Hans Drøm er at gøre det kristelig-socialt Parti til et politisk, ikke-konfessionelt Parti, efter det tyske Centrums Mønster.

I den alvorlige Krise, som Østerrig gennemlever, kunde det ikke betro Regeringen til nogen bedre Mand. Som oprigtig Fredsven og ivrig Tilhænger af det videste inter-

nationale Samarbejde, lader han ikke nogen Lejlighed gaa tabt til at fremme sine Idéer om en Folkeforsoning med Respekt for Retfærdighed, for alle Nationers Ret til Livet og en endelig Verdensfred. Derfor har han ogsaa anmeldt sin Deltagelse i den anden internationale Kongres, som fra 26. Septbr. til 1. Oktober i Wien skal samle de Demokrater fra alle Lande, som lader sig lede af kristelig Aand, og som vil følge de store Retningslinjer for Freden, som Paverne Benedikt XV og Pius XI har givet.

I Modsætning til det »stortyske« Parti anser han Østerrig for at være levedygtigt, hvor vanskelig end Landets øjeblikkelige Stilling er med de 6 Millioner Indbyggere, hvoraf Hovedstaden alene har de to Millioner. Det nye Østerrigs Fører har virkelig en Østerrigers Sjæl. Europa maa nu sikre Østerrig saadanne økonomiske Betingelser, at Livet bliver muligt.

Gid nu Mgr. Seipels Anstrengelser maatte føre til et godt Resultat, saa at denne Præst og Førsteminister, der allerede har gjort saa meget for Østerrigs moralske Genfødselse, ogsaa maa faa sit Navn knyttet til Arbejdet paa Landets økonomiske Genrejsning. X. Y. Z.

Til alle katholske Mødre.

Maribo, d. 25. August 1922.

Ferien er omme. Alle Mødre havde travlt i den sidste Uge for at være færdige med alle de Forberedelser der fra deres Side skal gøres til det nye Skoleaars Begyndelse; deres Børn skal se ligesaa pæne og friske ud, som det fornyede Skolelokale, de kommer ind i.

Derfor begyndte Moder den hvert Aar tilbagevendende Inspektion af Børnenes Tøj. Søndagstøjet degraderes til Tøj »til dagligt Brug«, og det, der var »til dagligt Brug« bliver hængt ind i et Skab, der staar oppe paa Loftet, for der at blive opbevaret og helt glemt til næste Aar, naar Antallet af brugte Bukser og Bluser bliver endnu større.

Ogsaa paa Landet gør i disse Dage Mødrene Forbere-

delser til at sende deres Børn i Skolerne eller til Kommunikant-Anstalten.

Her hos os venter mere end 60 katholske Børn paa Landet paa i Aarets Løb at komme til at bo i Maribo Kommunikant-Anstalt for der at lære at kende og elske Gud og deres hellige katholske Religion; for der at blive forenede med deres unge Hjerters guddommelige Ven.

Disse mere end 60 katholske Børn fra Landet skal have Ophold i Kommunikant Anstalten her i Maribo. Men til et saadant Ophold paa Skolen hører lidt mere Udstyr, end Børnene ejer derhjemme.

Dyrtiden er Aarsag til, at Klædeskabets Indhold ikke har kunnet fornyes; det gamle er slidt op. Hvor skal Mødrene paa Landet faa Penge fra til at anskaffe blot det mest nødvendige Tøj og Undertøj til nogle Maaneders Ophold i Kommunikant-Anstalten. Manden tjener ikke mere end 32 (to og tredive) Kroner om Ugen; til Vinter bliver Lønnen endda kun 28 (otte og tyve) Kroner om Ugen. Deraf skal hele den katholske Landarbejders Familie med 5—6 Børn leve.

Der er derfor ikke Raad til at anskaffe det mest nødvendige nye Tøj til det Barn, der skulde til Kommunikant-Anstalten.

Skal da det katholske Barn fra Landet være nødt til at blive hjemme, til ikke at lære at kende og elske sin katholske Religion . . . til ikke at kunne blive forenet med Børnenes bedste Ven i den hellige Kommunion!

Skal Barnet fra Landet det og det endda kun, fordi det mangler det mest nødvendige Tøj.

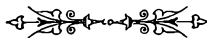
Det maa de katholske Mødre ikke tillade. Gaa op paa Loftet, tag alt det brugte Tøj frem, og send det saa, Tøj, Sko, Undertøj o. s. v. til Brug for de fattige katholske Børn fra Landet i Maribos Kommunikant-Anstalt.

Anstaltens Systue omdanner om fornødent alt til Brug for de fattige Børn.

Med hjertelig Tak for Sendelsen.

Pater Mattheus Luppés,
Maribo.

P. S. Tøjet kan ogsaa sendes til Josefssøstrene i Frederiksbergallé 17. Søstrene sender det saa videre til Maribo.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Holland. I Haag er der blevet afholdt en stor international Kongres for katholske unge Mænd. 15 forskellige Nationer var repræsenterede. Den Hellige Fader havde sendt

et Budskab til Kongressen, hvori han gav Udtryk for de store Forhaabninger, han sætter til den katholske Ungdomsbevægelse. Der blev paa Kongressen vedtaget to Resolutioner, der særligt fremhæver den ivrige Dyrkelse af Alterets Sakramente og Brugen af aandelige Øvelser som det, der skal bære den katholske Ungdoms Liv.

- I Følge »Kristeligt Dagblad« tæller Arbejdernes faglige Sammenslutninger i Holland nu ialt 508,927 organiserede Arbejdere, hvoraf de socialdemokratiske Fagforeninger tæller 217,348 Medlemmer, den katholske kristelige Fagf. 143,963 og den protestantisk kristelige 71,729. Desuden findes en konfessionsløs, ikke socialistisk Fagforening med 48,742 og en syndikalistisk med 27,145 Medlemmer.

Rusland. Den russiske — ikke romersk-katholske, men skismatiske — Kirke gennemlever haarde Tider. Af Ruslands 148 Biskopper er de 111 blevet jaget bort fra deres Bispesæder, mens nogle faa har sluttet Venskab med Bolshevikerne. Det er ejendommeligt at se vor hjemlige danske Protestantisme nu alliere sig med Bolshevikerne, som det sker i en Artikel »Den russiske Reformation« i »Frederiksborg Amtstidende« den 25. August. I denne Artikel lovprises Biskop Antonius og hans Følgesvende, der har sluttet sig til Sovjet: »Det er Reformationen indenfor den græsk-katholske Kirke, der er ved at begynde. Det er en Verdensbegivenhed af Rang.« Vi har hidtil troet, at alle Kristnes Sympathi var paa de 111 fordrevne Biskoppers Side og paa deres Side, der smægter i Ruslands Fængsler. Men nu skal det altsaa kaldes »Reformation«. Fremgangsmaaden er saamænd heller ikke uden Lighedspunkter med det 16. Aarhundredes.

Ung Dame med god Haandskrift og vant til Orden og Akuratesse kan faa Plads hele Dagen eller nogle Timer (1—4). Billet mrk. »Kontor« med Oplysninger om Alder og tidligere Beskæftigelse bedes sendt til Redaktionen, Boyesgade 8.

En ikke for ung Pige kan fra 1. November faa **Plads** i Roskilde. God Løn. Familiær Stilling. Billet mrk. »Plads« modtager Ekspeditionen.

En dannet Dame, 35 Aar, søger pæn Beskæftigelse. Huslig og proper. Regner og skriver godt. Billet mrkt. »N. U.« modtager Ekspeditionen, Studiestræde 27—29.

Unio. Lørdag den 16. ds indbydes Medlemmerne til at deltage i en lille Sammenkomst med fælles Kaffe-bord. Mødested ved Frederik VI. Statue i Frederiksberg Have Kl. 4 Eftm. Elter Spasertur i Haven drikkes der Kaffe hos Josty Kl. 5. Besøgende kan medtages, og der erlægges 2 Kr. pr. persona.

Kirkelig Kalender.

10. Sept. 14. Søndag ef. Pintse.	17. Sept. 15. Søndag ef. Pintse.
11. — M. Protus og Hyacinthus, Martyrer.	18. — M. Josef af Kupertino, Bekender.
12. — Ti. Marias Navnefest.	19. — Ti. Januarius og Lidelsesfæller, Martyrer.
13. — O. Ferialdag.	20. — O. Eustachius og Lidelsesfæller, Martyrer. Tamperfastedag.
14. — To. Korsets Ophøjelse.	21. — To. Matthæus, Evangelist.
15. — F. Marias syv Smerter.	22. — F. Thomas af Villanova, Biskop og Bek. Tamperfastedag.
16. — L. Cornelius og Cyprianus, Martyrer.	23. — L. Linus, Pave og Martyr. Tamperfastedag.

Mariakongregationen for Mænd afholder Fælleskommunion i Jesu Hjerte Kirke Søndag den 10. September Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

St. Josefs Gilde, st. 1885. Møde afholdes Mandag den 11. September Aften Kl. 8 pr. i Bredgade 67.

Bestyrelsen.

Katholsk Syge- og Begravelseskasse af 1867.

Indbetaling af Kontingent og alt Sygekassen vedrørende er fremtidig hos Formanden G. Læsøe-Riise, som er flyttet til St. Jørgens Allé 11'. Træffes bedst mellem 1—4. Telefon Vester 3787.

Bestyrelsen.

Katholske Damers Klub,

K.D.K. Fra 1. Oktober bliver Klubaftenerne hver første og tredje **Torsdag** i Maanedn.

A.C. D. u. S. Onsdag den 13. September Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Vesterhus. Stud. theol. Cay Benzon: Katholicisme og »Godmodighed«. Gæster kan medtages.

Conventus missionariorum insulæ Selandiæ erit die undecimo mensis Septembris loco ac tempore assuetis.

Laan. Der bedes indtrængende om et mindre Laan til en Kirke straks. — Billet mrkt. A. S. modtages af Redaktionen.

At min kære Bedstemoder, Enkefru
Anna Margrethe Løwe
f. Petersen
er afgaaet ved Døden paa St. Josefs Hospital den 2. ds. bekendtgøres herved.
Paa Familiens Vegne

Annie Jensen,
f. Andersen.

Begravelsen har fundet Sted.
Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

FREMMEDESPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5-7.
Tlf. Vester 7615). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7615.
Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 38.

Søndag den 13. September.

1922.

INDHOLD: St. Matthæus. — St. Annæ Menigheds 25 Aars Jubilæum. — Et Rejsbrev. — Et Ord til Pastor Krarup. — Georges Goyau og det franske Akademi. — Nogle Indtryk fra en Operaopførelse. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Roskilde. England. Indien. — Avertissementer.

St. Matthæus.

(21. September.)

I Kapharnaum var Matthæus eller Levi, som han ogsaa hed, blevet Tolder. Hans Dag gik med at sidde der i Toldboden og passe paa, at han fik de Afgifter, han skulde, og maaske ogsaa af og til lidt mere. I mange Aar havde han nu haft den Bestilling og havde hver Dag siddet der i Toldboden. Det var blevet hans Hjem. Folks Skænden og Vrede rørte ham ikke, blot Pengene raslede i hans Kasse, og det gjorde de rigeligt. Det eneste, han af og til spekulerede paa, var, om det ikke skulde lykkes ham engang at faa et endnu bedre Embede med endnu større Indtægter, og det havde han maaske ret gode Udsigter til, og derfor var han veltilfreds.

Matthæus havde et tilfreds, lykkeligt Liv, i sorgløst Velvære. Han levede ganske vist ogsaa, som om han slet ingen Sjæl havde, men kun var i Verden for at nyde den og indrette sig Livet saa behageligt som muligt: det gjaldt om at faa noget ud af det, for det var kun saa kort. Maaske — maaske gav Sjælen af og til et lille Tegn fra sig, et Tegn paa, at den levede endnu og trængte til Næring. Der kunde vel komme Stunder, hvor han mindedes sin tidligste Ungdom, da han var fulgtes med sine Forældre til Templet — nu kom han der aldrig — og da han havde hørt om Frelseren, der skulde komme. Men han behøvede

ingen Frelser. Selv Tolderen kunde ikke undgaa at høre om den store Profet Jesus fra Nazareth, som mange sagde var Frelseren, Messias. Han kom ofte til Kapharnaum, hvor Matthæus boede. Men saa skyndte Matthæus sig ind i sin Toldbod og lukkede sin Dør, dér blandt sine Penge var han tryk mod Sjælens Kalden. Og det skete, da Herren engang igen kom til Kapharnaum; saa han en Mand ved Navn Matthæus sidde i Toldboden. Det var et Syn, der greb Frelseren. Han saa et Menneske, der var skabt til Guds Ære, men som kun levede for sine Penge. Han saa et Menneske, der var bestemt til evig Lykke og evigt Liv, men som solgte sin Lykke og sit Liv for Penge. Et Menneske, der ogsaa engang for længe siden havde bøjet Knæ for Gud, men nu havde glemt ham og kun bøjede Knæ for sine Penge. Jesus var nidkær for Sjæle, og derfor vakte Synet af Matthæus i Toldboden i hans jordiske Rigdom, men sjælelige Elendighed hele Herrens Medlidenhed, og den giver sig Udtryk i de Ord: »Følg mig!«

De to Ord af Herrens Mund, de kan sprænge de tykkeste Mure. Følg mig bort fra din Rigdom ud i min Fatigdom, hvor du endog vil mangle noget at hælde dit Hoved til, naar du bliver træet. Følg mig bort fra dit daglige behagelige Liv for at vandre med mig fra Sted til Sted. Følg mig bort fra dette Hus, hvor din Sjæl vansmægter, ud i det Solskin, som vil straaale over dig fra mit elskende Hjerte. Følg mig bort fra Synd og Død til Live! i Gud. Følg mig! Det er det Ord, som lyder fra Herrens Mund ikke blot til Matthæus, men til hele Verden. Det er Jesu Kald til den hele Menneskeslægt. Deri laa Midlet mod alle de Sygdomme, som hærgede Verden dengang, mod Hedenskabet og al dets Ulykke. »Følg mig!« Følg Jesus! Overalt, hvor Sjæle var i Nød, fandtes kun det ene Lægemedel, at følge Jesus. Det gjaldt for de Stakler, som laa paa Knæ for deres Afguder og ofrede til dem, og det gjaldt for Jøderne oppe i Jerusalems Tempel. Følg Jesus! Det gjaldt for de mange, mange Slaver, hvis Liv ofte var een stor Elendighed, og det gjaldt for deres stolte, ubarmhjertige, grusomme Herrer, som aldrig kunde finde Lykken. Følg Jesus! Det gjaldt for den sølle Forbryder, som i Dag var blevet dømt til Døden, og det gjaldt for hans højtansete og rige Dommer. Følg Jesus! Det gælder ogsaa for os. Det er Kristendommens Feltraab og Valgsprog, som fra Jødelandet dengang er blevet baaret ud over den hele Verden, og som endnu bæres ud og lyder alle Vegne. Følg Jesus! Og Tolderen Matthæus fra Kapharnaum blev en af de tolv, der førte an i Kampen under dette Feltraab: Følg Jesus!

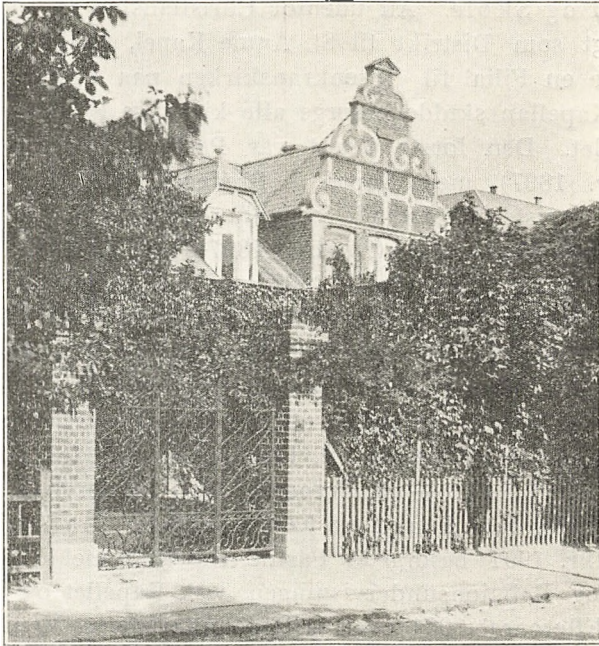
B. J.

St. Annæ Menigheds 25 Aars Jubilæum.

St. Annæ Menigheds Historie gaar tilbage til 1897. Det er især to Personer, som præger de første Aars Billeder: Biskop Johannes von Euch og Cand. theol. & mag. Niels Hansen.

Den 12. Jan. 1897 erhvervede Biskoppen af Grosserer Ebert det lange Grundstykke syd for Hans Bogbinders

Villaen i Christiern II's Allé Nr. 1. — Kapel fra 1897—1907.

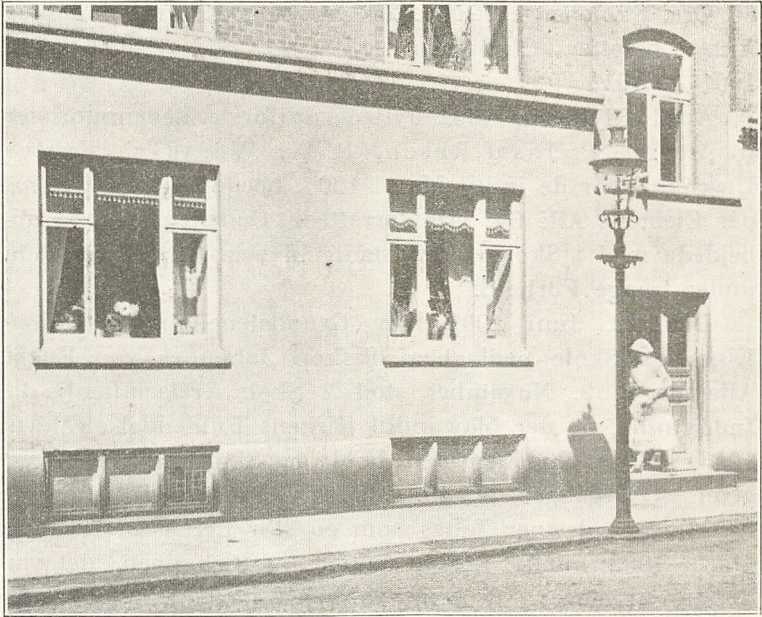
Allé, godt 10,000 □ Alen stort, hvor nu Apoteket og Hospitalet er bygget. I Foraarets Løb lejede Biskoppen af samme Grosserer Ebert dennes Villa paa Hjørnet af Christiern II's Allé og Sigbrits Allé. I Stueetagen var der tre Værelser, hvoraf det ene var Alterstue, det andet Klasseværelse, og det tredie saavel dette som »Skib« om Søndagen for Menigheden. Ovenpaa var der en lille Bolig for Læreren. Allerede fra April blev denne udnævnt: forhenværende luthersk Sognepræst i Naur og Siir ved Holstebro, Niels Christian Hansen, fra Sommeren 1898

tillige candidatus magisterii. N. Hansen er saa inderlig knyttet til og vokset sammen med Menighedens første Tid — sikkert ikke den behageligste og letteste —, at hans Navn og hans Arbejde altid vil indtage en Æresplads i St. Annæ Menigheds Historie; Niels Hansen og Biskop Johannes von Euch maa sammen anses for dens Stiftere og Grundlæggere.

Det var den 22. August 1897, at Biskoppen læste Messen i Villaen og indviede Værelserne til et St. Annæ Kapel og Skole. Alt udenfor Christianshavns Vold blev henlagt som Distrikt til St. Annæ Kapel, hvilket skulde udgøre en Filial til Rosenkranskirken paa Frederiksberg, hvis Kapellan skulde besørge alle kirkelige Funktioner for Kapellet. Den første Præst var Pastor V. Klemp (Aug.-Novbr. 1897) med Bopæl i Bredgade 64. Da Pastor Klemp rejste til Island, begyndte Pastor F. Ronge sin Virksomhed herude (Novbr. 1897—Decbr. 1898). Fra Decbr. 1898 indtil April 1900 var der ingen fast Præst ved Kapellet; Chronisten tilføjer Bemærkningen: *Tempora dura* — haarde Tider! Hver Søndag kom en Præst og læste Messen samt prædikede, og det var alt. Af de Præster, der kom hyppigst herud, maa nævnes P. Wismann, P. Brandt, P. Svensson, P. Fonlupt og P. Jos. Schmidt — alle af S. J. — I Foraaret 1900 underviste Pastor Gamél Kommunikanter og Konfirmander. Fra April 1900—Oktbr. 1901 besøgte Pastor Osterhammel Gudstjenersten og Religionsundervisningen ved Kapellet og Skolen. — I Efteraaret 1901 overtog Redemptoristerne Menigheden — den 24. Novbr. læste P. Wenzel Wenig den første hl. Messe i Kapellet.

I Aaret 1898 havde Biskoppen købt et Grundstykke nordfor Hans Bogbinders Allé, paa Hj. af Hans Bogbinders Allé og Amagerbrogade, hvor nu Kirken og Skolen er bygget, og i 1901 (Marts) erhvervede Franciskanerne fra Düsseldorf et Grundstykke ved Siden af det sidst købte (langs Dronning Elisabeths Allé); men de opgav snart at komme til Danmark. I Stedet for dem overtog Redemptoristerne fra Østerrig (Wien) disse Grundstykker (Efteraar 1901).

I Vinterens Løb (1900—01) solgte Grosserer Ebert Villaen, og St. Annæ Kapel og Skole blev sagt op til Fraflytning April 1901. Efter mange Forhandlinger og megen Søgen fandtes endelig i Tyrolsgade (den Gang St. Hansgade) Nr. 11 St. t. v. en lille Lejlighed, der med Nød og næppe kunde bruges. Værelserne var meget smaa. Der var kun Plads til Skolen og Kapellet, ingen Lærerbolig, hvorfor cand. Niels Hansen var nødsaget til at bo andetsteds. Det lille Køkken tjente til Sakristi og Skrifte-

Tyrolsgade 11 St. — Kapel fra 1901—02.

stol, overhovedet var det en trang Tid, vi maatte tilbringe der. —

Her maa ogsaa nævnes nogle af dem, der i disse Aar støttede Skolegerningen og hjalp til ved Gudstjenesten. Der var fremfor alt Frk. L. Schwartzlose, som i mange Aar var Kapellets ulønnede, men meget trofaste Organist; endvidere Frk. Anna Ronge, der med stor Dygtighed og Troskab gav Undervisning i Haandarbejde, indtil hun tog her fra Byen tillige med sin Broder. Endvidere maa nævnes den nu afdøde Frk. Hveberg, Frk. Pechüle og Fru

og Frk. Gad. Særligt skal fra denne Tid ogsaa fremhæves Hr. Ingeniør A. Husson, der i mange Aar offervilligt og trofast ledede Korsangen baade i Kapellet og senere i Kirken.

Det vil ogsaa interessere at se nogle Tal fra Menighedens første Tid. Ved første Aars Udgang (1897) var der 24 Skolebørn; 1898 — 25 Børn; 1899 — 26 Børn; 1900 — 45 Børn; 1901 — 44 Børn. — Kollekt, Kirkebøssen, kirkelige Handlinger indbragte i Aaret 1898 37 Kr. 66 Øre, Skolepenge 72 Kr. 25 Øre. Om Kommunionernes Antal beretter Chronisten: 1899 — 54! 1900 — 98! 1901 — 101!

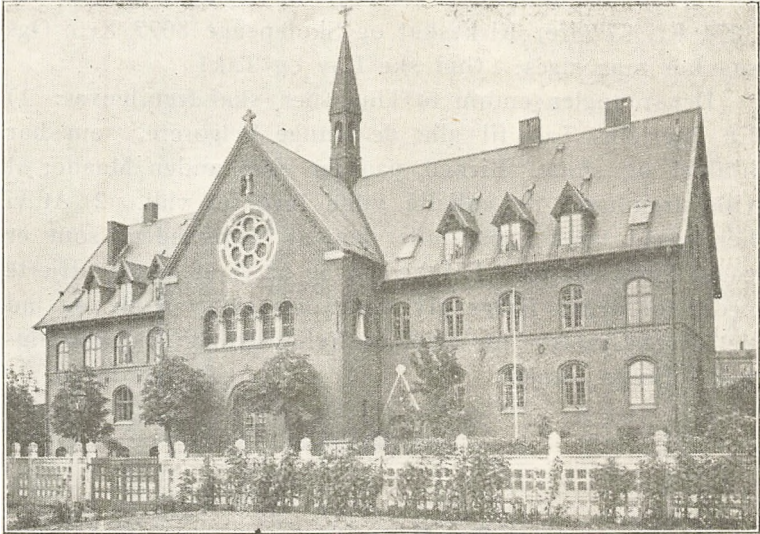
April Flyttedag 1902 flyttede de første Redemptorister til Amager, P. Josef Resch, P. W. Wenig og Frater Lukas, hvor de indtil Marts 1903 boede til Leje i Skipper Clemens Allé 6¹. De forrettede Gudstjenesten og arbejdede med i Skolen, der stadig blev holdt i Tyrolsgade under trange Forhold.

Den 22. Juni 1902 blev Grundstenen til St. Annæ Kirke og Skole nedlagt af Biskop Johannes von Euch. Allerede d. 2. November stod 2 Skoleværelser færdig til Indflytning, og der blev indtil Kirkens Fuldendelse (Marts 1903) baade Gudstjenesten holdt og Skoleundervisningen givet. Overgangen fra de smaa Værelser i Tyrolsgade til de store Skolestuer følte som en stor Lettelse. Den 22. Marts 1903 kunde Kirken indvies af Biskoppen, det var Søndag »Lætare«. 3 Dage iforvejen blev St. Annæ Sogn oprettet og hele Amager med Christianshavn og Islands Brygge underlagt det nye Sogn. Samme Dag blev P. Josef Resch udnævnt til første Sognepræst og under samme Dato (19. Marts) anerkendt af Kongen som Præst ved St. Annæ rom.-kath. Menighed; den 29. Marts (Passionssøndag) indsatte Pastor H. Slump, Sognepræst ved Rosenkranskirken, den nye Sognepræst. Den første kirkelige Handling i Kirken var Begravelsen af et lille uskyldigt Barn (Datter af Cand. Niels Hansen); paa Hvide Søndag meddeltes for første Gang Firmelsens Sakramente til 7 Dreng og 4 Piger, og fra da af er der endnu ikke gaaet én »Hvide Søndag«, uden at dette Sakrament er blevet meddelt. Anden Søndag efter Paaske holdtes for

første Gang Børnenes første hl. Kommunion, som ligeledes er bleven en fast aarlig kirkelig Handling. I Aaret 1903 steg Kommunionernes Antal til op mod 500.

Dette er Menighedens første Aar og deres Historie. Vilde man her nævne alle følgende Data i Menighedens Udvikling og Kirkens Historie, vilde det føre altfor vidt ud over en Beretnings Grænser. Derfor kun nogle større Træk og nogle Tal, der kan antyde Menighedens Historie.

Af de Præster, som i længere Tid har virket ved

St. Annæ Kirke.

Kirken og Skolen, kan nævnes følgende: Som Sognepræst: P. Jos. Resch 1902—04; 1908—09; 1918—nu; P. G. Schmiderer fra 1904—08, 1909—18; som Præster: P. P. Steidl 1909—22, P. Fr. Klar 1910—21; P. F. Jaworski 1914—nu.

I Aaret 1904—05 blev St. Elisabeth Hospital opført, indviet den 31. Okt. 1905. Fra 2. Novbr. 1905 af virker Elisabeth-Søstrene ved Skolen, i Begyndelsen kun to: S. M. Agnes og S. M. Ermenfrieda, senere kom en tredje til: S. M. Lucensis. Den 1. Okt. 1910 flyttede Cand. mag. N. Hansen fra vor Skole til St. Andreas Kollegium i Ordrup.

Menigheden er bleven stor baade ved Konversioner og ved Tilflytninger, saa at Kirken paa mange Søndage er altfor lille — man maa kun sige: Gud ske Lov og Tak! Skolen er bleven udvidet, saa at den omfatter 6 adskilte Klasser med 125 Børn — desuden er der mange Børn, som besøger St. Knuds Skole og Søstrenes franske Skoler og Kommuneskolerne i Kastrup og Dragør. For at give en Oversigt over Menighedens Stilling vil jeg hidsætte Indberetningen til Biskoppen fra 1. Oktober 1921 over det sidste Aar: Katholikkernes Antal ca. 850; Daab 73; Ægtevielser 36; Kommunioner 24000; Konvertiter 23; Kollekt 3274 Kr. 67 Øre, Kirkeskat og Skolepenge 3677 Kr. Og saa her maa siges: Gud ske Lov og Tak!

Der mangler endnu to Ting, der skal fremhæves: 1) En hjertelig Tak til alle de mange Velgørere, som har hjulpet og støttet Kirken paa en eller anden Maade; at ville fremhæve de enkelte vilde føre for vidt. 2) At vi her ogsaa tænker paa alle dem af Menigheden, som er gaaet forud for os i Evigheden, og at vi af ganske Hjerte beder for dem: Herre giv dem den evige Hvile og lad det evige Lys lyse for dem, de hvile ved din Barmhjerthed i Fred. Amen.

P. Jos. Resch.

Et Rejsebrev.

Montmartre — Séminaire des Carmes, Luxembourg, Clervaux.

Nedenstaaende Brev er sendt mig fra en ung Nordmand, som i Fjor Sommer indtraadte som Novice i et engelsk Benediktinerkloster. Paa sin Novicemesters Tilskyndelse og varmt anbefalet af sin Abbed søgte og fandt han imidlertid, inden Noviciatsaarets Udløb, Optagelse i Abbediet St. Maurice de Clervaux i Storhertugdømmet Luxembourg. Siden 1910 er dette Abbedi Sædet for Bønföreningen for Nordens Omvendelse; intet Under da, at en Skandinav maatte føle sig magnetisk draget til det. Brevet er skrevet paa Overgangsstadiet, inden den unge Mand begyndte sin Postulatstid i Clervaux.

E. Rosenørn-Lehn.

. . . Altsaa skulde jeg for nogle Dage atter vende tilbage til den Verden, jeg havde forladt, — men kun for igen at gaa i Kloster,

Jeg saa, og jeg hørte nok i de Dage til at kunne skelne bedre mellem Livet i Klosteret og Livet i Verden, gøre Valget een Gang til og med større Udbytte — jeg føler, at det har styrket min Vokation. — For jeg synes, at mange, mange ude i Verden talte og handlede, som om de ikke vidste, at den Virkelighed, som omgiver os, bestaar af ikke blot den synlige, men ogsaa en usynlig Verden, og som om de var sikre paa evigt at skulle leve deres materialistiske Liv i denne midlertidige Tilværelse. Hvad der slog mig derude i den »Verden, som ligger i det onde« (1. Joh. 5, 19), det var at se, hvor lidt Folk forstaaer at anvende deres Tid, ordne deres Handel og Vandel og — fremfor alt — deres Tilbøjeligheder; de er altfor meget Slaver af deres egen Frihed. — Klostrenes Beboere, der binder sig selv til en Regel, synes mig dog i langt større Grad at besidde den aandelige Frihed; de handler ikke efter Øjeblikkets Indskydelser, de kender ikke til Utaalmodighed, Udisponerthed og Luner; de véd hvert Øjeblik paa Dagen, hvad de skal gøre, og de gør det ganske simpelt og enfoldigt. Fordi de er Jesu Christi Bundne (Ef. 4, 1; Filem. 9), bliver de Jesu Christi Frigjorte (Joh. 8, 32), ligesom den Ranke, der er bundet til Staven, slynger sig op i det fri. Ved Guds Naades Hjælp ordner de deres Tanker og Følelser, hvis Genstand er selve Skabningens Maal, Gud; de kan med Rette sige som Bruden i Højsangen: »Han ordnede Kærligheden i mig« (2, 4). — Orden, det vil sige det gode, det skønne. Slig er Ordenslivet — et ordnet Liv, Livet efter den hellige Regel, et skønt Liv, ja det skønneste. Hvor godt jeg forstaaer Ernest Psicharis Lidenskab for Orden. — Kommer ikke alt det onde af Uorden og Defekt, skyldes det ikke Slægtens Planløshed og det, at Sjælene er vejet af fra Evighedens Kurs, dette, at »Verden ligger i det onde«?

Jeg havde levet i Kloster, men endnu aldrig været i et katholsk Land. Saa skulde jeg for Fremtiden leve i et lille katholsk Land og nu for at naa derhen drage gennem det katholske Frankrig, den Jord, som har frembragt

St. Jeanne d'Arc, St. Margrethe-Marie, vor egen St. Ansgar, vor Abbed Vilhelm, St. Vincent de Paul, B. Grignon de Montfort, og i vore Dage Sognepræsten i Ars. Mange skønne Liljer har Frankrig ydet til vor Herres Urtegaard — og stor er Danmarks Gæld til Kirkens ældste Datter!

Det var med spændt Forventning, jeg stod paa »Normannia«s Dæk og saa mod Land, da vi gled ind i Seine-mundingen. — Mon ikke enhver Katholik, der er født eller har konverteret i Diaspora, besjæles af lignende Følelser, naar han første Gang skal betræde en katholsk Nations Jordbund — jeg tror det. Mig forekom det, som om Havet var et andet, de graa Bølger mindre kolde og den nøgne Kyst mindre barsk end vore egne kære nordlige Strande, baade i aandelig og materiel Henseende saa fattige og golde. Og idet mit Blik søger forbi Hav og Kyst ind i dette forunderlige Land, hvor alle Elementer synes mig mildnede og viede ved vor Herres Jesu Christi dyrebare Blod, gentager jeg i Sjælen den hellige Frans's lille, indholdsmættede Bøn: »Jeg hilser dig, Christus, og tilbeder dig, her og i alle Kirker i den hele Verden, og jeg lovpriser dig, fordi du ved dit hellige Kors har forløst Verden.« Jeg tænkte særlig paa det store Frankrigs mange gamle og nye Kirker, og jeg saa med mit Hjertes Øjne denne Nation, disse Menneskemasser, helliget og gennemtrængt paa mystisk Maade baade paa Sjæl og Legeme af Christi kostelige Blod — Surdejgen i Evangeliet. Og om mig paa Dækket stod Medpassagerer, som, fordi de var opvokset i den sande Tro, under Kirkens beskyttende Omhu for hver enkelt Sjæl, var blevet bevaret for saa meget ondt, som ofte venter Konvertiten, der møjsommeligt og ad vildsomme Stier søger Vejen, Sandheden og Livet. . . .

Alt her tydede paa, at jeg befandt mig under mildere Himmelstrøg, indtil Baadenes og Skibenes Façon, men især Befolkningens dybere Lød, varme brune Øjne, aabne Væsen og hjertelige Elskværdighed. Og jeg fik Indtryk af, at vi her Nord paa saa let lader os tillukke og nedstemme af de Forhold, vi lever under. Mig forekommer det, at disse Mennesker, der har lært, hvad Synd er, og lært at

vogte sig for den, er mere glade, barnlige, aabne, ærlige, gode. —

Jorden er veldyrket i Frankrig; hver Plet er udnyttet. Særligt beundrede jeg Køkkenhaverne . . . Toget hastede gennem Ager, Eng, Parklandskaber og Haver, — Seinen slyngede sig bred og rolig snart paa den ene Side af Banelegemet, snart paa den anden; smaa Dampere gled langsomt op og ned. — Ved Middagstid drog vi gennem endeløse Forstæder — og saa var vi i Paris. I et Aar havde jeg ikke set Skandinaver, men paa Stationen smilte nordiske Ansigter mig i Møde. De havde ventet at møde en sortklædt Benediktiner, og saa ser de en Herre i dansk Studenterhue! Sagen er, at han saa at sige gik i Kloster direkte fra Eksamensbordet, og — ak! — en Novice har ikke Ret til at bære Ordensdragten udenfor Klosteret — han repræsenterer endnu ikke Ordenen. — Vi tog Metroen ud til Benediktinerne i Rue de la Source, til hvem jeg havde skrevet. — Lidt efter bivaanede jeg Vesperen dér. Det overgik alt, hvad jeg havde set. Kirken var næsten kun et Kapel og strengt og enkelt udstyret, men Ceremonierne og Sangen — alt var behersket, andægtigt, opbyggeligt; og med frydefuldt Hjerte lyttede jeg atter til det benediktinske Officium. Efter et enkelt, sundt Maaltid fulgte Rekreationen i Haven; Munkene var glade og elskværdige, — kun Novicerne holdt sig tilbage, halvt forlegne, halvt lyttende til — og mægtigt interesserede; jeg kendte det saa godt; jeg vilde helst hen til dem, — men mit civile Tøj forhindrede det desværre. Mit factotum blev en ung Verdenspræst — Gæst som jeg selv; han fortalte om Sacré Cœur og Vaagenætterne der; vi var netop i Jesu-Hjerte-Festens Oktav. Det var det glade Vanvid at tage med ham til en Vaagenat paa Montmartre, jeg var dødtæt efter Rejsen; men en saadan Oplevelse tager man med Tak og Kyshaud. Ved 9-Tiden kører vi i skær Sommernatsbelysning gennem Seinstaden, over Place de l'Etoile, forbi Triumfbuen; fra vor Sporvogn ser vi Eiffeltaarnet i det fjerne, mod en bleg, skyfri Aftenhimmel. Lidt efter skimter vi langt borte Sacré-Cœur-Kirkens slanke, halvt byzantinske Kupler, højt oppe, dominerende Staden. Saa er vi ved Foden af Montmartre. Man hilser Præsten

som en god Ven, en ung Pige med sin Kæreste ønsker ham i forbipasserende *bonne nuit* (det pudsige er, at »*mon père abbé*« endnu er i Tyverne), ligeledes en ældre Borger etc. Det er aabenbart, at vi er i et katholsk Land; han faar travlt med at hilse. — Vi er naaet op til Basilikaen. Der er sort af Mennesker, Mænd, bare Mænd, som strømmer hen mod Kirken. Vi glider med denne levende Strøm, der opsluges af Aabningen foran os; den synes umættelig. Det er behageligt at være i Følge med en Præst: de paa-passelige Vagter kappes om at betjene os. I Vaabenhuset høres der Brus af Sang og Orgelklang. — Et Par Døre gaar op: et vældigt, mørkt Kirkerum, — og hist og her store Mængder af Kerter med deres røde, flakkende Lys, som skinner i Mørket; et bølgende Hav af Mænd, gaaende, staaende, knælende, syngende, bedende. Lige foran os møder os et Syn, som vi ikke straks kan falte: en skinnende Skikkelse i overnaturlig Størrelse og ved dens Fod et Mylr af Mennesker, gaaende, kommende, knælende; det er en Sølvstatue af Jesu-Hjerte-Skikkelsen, belyst fra neden af ved Glansen fra en Skov af høje Kerter. Stadigt skifter Tilstrømningen af de andægtige — jeg har aldrig i mit Liv set, at der er blevet bedet saa intenst som her; jeg tror, man gaar mellem Helgener. Der er unge Soldater, soignerede gamle Herrer, Arbejdere af alle Aldre i deres bedste Puds, alle Stænder og enhver Alder samlet under samme Hvælv, — i Troens Enhed. Vi knæler ned og beder til le *Sacré-Cœur*. Fra den evigt bølgende Mængde udgaar en stærk Brus, »som Lyden af mange Vande«, og alle Ansigter lyser som forklarede, alle vendt i samme Retning, alle bedende; det lykkes os at komme derhen — og se: højt oppe, over Højalteret, under en Baldakin, i en Kæmpe-Monstrans, holdt af to store knælende Engle, lyser den hvide Hostie os i Møde . . .

Orgelet brager og tordner; men de Tusinder af Mandsrøster er stærkere: »*Cor Jesu, saturatum opprobriis, miserere nobis! Cor Jesu, attritum propter scelera nostra, miserere nobis!*« Det er mægtigt gribende; man er ved at hulke højt. »*Cor Jesu, deliciae sanctorum omnium, miserere nobis!*« I Mørket lyder alle disse dybe Røster saa inder-

ligt tryglende, saa lidenskabeligt. — Her bliver sonet, sonet af et Folk, — for et Folks Synder . . . Nu lyder det bønfaldende, klagende: »*Parce, Domine, parce populo tuo, ne in æternum irascaris*«. (Skaan, Herre, skaan dit Folk, vredes ikke paa os for evig). — Flere Gange i Nat- tens Løb gaar der Processioner med Kæmpe-Monstransen rundt i den vældige, mørke Kirke; alle tager Del, alle bærer vi Kerter. Hver Gang bliver Velsignelsen givet. En Præst prædiker ved 11-Tiden fra den store, mosaik- besatte Aibone. Kl. 12 Midnat er der Messe og Kom- munion; to Præster er i uafbrudt Beskæftigelse i en Klokke- time med to vældige Ciborier, og vi ordnes som en Hær i Geledder, idet vi gaar til og fra Kommunionbæn- ken . . . Bøn, Sang og Rosenkrans. Nær ved mig bøjer en ældre Herre sig i Støvel, kysser Gulvet og gaar ud, ganske stille og ubemærket. Her og der i den knælende Masse staar Mænd med udstrakte Arme og beder, — de er som levende Kors paa en levende Kirkegaard. Foran mig er der en ung Soldat, længst fremme; hele Tiden, medens den lange Rosenkrans bedes, staar han saaledes; de trætte, skælvende Arme synker lidt, rejses alter, sitrer, synker og hæves — uden at falde ned. Her bliver sande- lig sonet, her, i Paris. — »I Paris bliver der rigtignok syndet,« sagde engang en Tysker. »Ogsaa i Berlin«, var Svaret, »men dør er der ingen, der soner«. — Men her gøres der Bod. Jeg er levende interesseret i den unge Soldat, dette staaende Kors af Kød og Blod; med hele mit Hjerte tager jeg Del i alle hans Anliggender uden at kende dem, og vi beder sammen, uden at han véd det. Han lader ikke Armene falde, og Rosenkransen tager in- gen Ende; han hjælpes ikke som fordem Moses, da han bad med udstrakte Arme. Jeg er i en pinlig Spænding for de Armes Skyld, og jeg beder, beder . . . En Kraft- anstrengelse, der ser ud som den sidste, alter en og endnu een . . . hans Arme falder halvt; er Rosenkransen til Ende? Jeg lytter spændt, og jeg ser, at den staaende Soldat gør det samme, thi han vender Hovedet en Smule — mod Lyden fra Forbederens Stemme. Jo, Deo gratias; jeg aander befriet. I samme nu er Armene forsvundne. — En Mand kommer humpende paa to Træben og Kryk-

ker. Min Ven Præsten rører ved mig og hvisker Ordet: »Guerre«. Jeg nikker; jeg forstaar. . .

Kl. 5 om Morgenen kommer Kvinderne. Efter som Tiden gaar, bliver de flere og flere. Min Ledsager læser nu Messen ved Højalteret, og jeg ministrerer. Et herligt Alter! Det har et Kapels Længde. Over os troner Eu-charistien i Kæmpe-Monstransen. Min Ven læser Messen med Liv og Sjæl. Hele hans Skikkelse giver Udtryk for dette ene, at han fejrer de hellige Mysterier; snart er han som Christus, der udbreder sine Arme paa Korset, snart som en Engel i ekstatisk Bøn foran Guds Trone. Det vækker ikke Opsigt; det er kun for mig, Nordboen, at denne udgydende Given—sig—hen under den guddommelige Liturgi, foran Christus, vor Frelser og Saliggører, er fremmed, slaende, gribende; thi saadan er de franske Præster; Messens Ceremonier udfolder sig med en Skønhed og Inderlighed, som sætter en moderne Skandinav i Forbavselse. — Vinduerne begynder at lyse svagt i deres herlige blaa Farver; der er den »Herlighedsfuldt Opstandne«, han som »overvandt Døden ved Døden og gav Livet til dem i Gravene«; der troner den »Alhellige Gudfødende« med det guddommelige Barn paa Skødet; — en Rigdom af Skønhed møder Øjet: blaa Farver, Guld, Mosaik . . . Farverne forkynder Nattens Ende.

Senere paa Dagen bivaaner jeg Højmassen i Notre Dame, i Korstolene, syngende Officiet før og efter sammen med Seminarister fra Séminaire des Carmes (Rue Vaugirard 74). I Seminariet spiser jeg til Middag omgivet af Skandinaver. Det er helt hjemligt. Efter Middagen viser de mig de mange Martyrben i Kryptkirken; det er Relikvier af Martyrerne fra den store Revolution. I Hjerneskillerne ses tydeligt Hullerne fra de dræbende Stenkast; der ses Blodmærker i de gamle Mure, thi her hviler de i det samme Hus, hvor de for over 100 Aar siden blev martyriserede. Det er realistisk, næsten gruppvækkende, at staa over for slige Relikvier — Deres Beatifikationsproces er paabegyndt i Rom, fortæller man mig.

Næste Morgen tager jeg med Toget til Luxembourg; forbi ituskudte Landsbykirker, Slotte og Bøndergaarde — — Guerrel — Og vi iler forbi frugtbare Haver og Mar-

ker, langs med spejlblanke Kanaler, ved hvis frodige Bredder Okser gaar under grønne Træer og trækker Fartøjer op og ned. Vi kører gennem Alsace-Lorraine og lige ind i det lille frugtbare, fredelige, lykkelige Land Luxembourg. Ved »Hovedstadens« (20,000 Indb.) Station stod atter to Skandinaver for at tage imod mig, samt Sognepræst Joachim, en begejstret Ven af Skandinavien og Skandinaver. I hans idylliske Præstegaard tilbragte vi nogle dejlige Dage. Han har et varmt Hjerte for Kirkens Sag i Skandinavien, og i 2 Aar har hans Menighed daglig bedt for de nordiske Landes Konversion: hans Sognekirke er hver Dag fuld af smaa livlige, urolige Skolebørn, og alle disse Børn anraaber sammen med deres Sognepræst nordiske Helgener, som St. Ansgar og St. Olaf. — Selve Byen Luxembourg er en baade ærværdig og idyllisk By med Tinder og Taarne, Kirker og Mure fra Middelalderen — og med et storhertugeligt Slot og Sporveje og moderne Viadukter og Broer over Afgrunde — og Parker og Haver. — En taknemmelig By for Malere.

Sognepræst Joachim tog os alle 3 med til Franciskanerinderne i Rue St. Joseph; de havde været i Norge (Stavanger), hvortil de kom i 1878. Desværre saa de sig nødt til af Grunde, vi her ikke skal komme ind paa, at forlade dette Land og dette Folk, som de havde faaet kær, og deres Ejendomme blev af Biskop Fallize overladt den af ham stiftede Kongregation (St. Franciskus-Xaverius-Søstrene). De venlige Søstre (den gamle, ærværdige Søster Josepha og Forstanderinden, Søster Candida), der endnu talte Norsk, og som viste os Billeder af St. Franciskus's Hospital og den yndige lille St. Svitunskirke i Stavanger, sagde, at det var med stor Sorg, at de maatte forlade Norge, hvor de saa gerne havde villet blive. Og hvor gerne vilde vi ikke have St. Frans af Assisis aandelige Døtre der oppe mellem de barske Fjelde! Maatte de snart komme igen!

Clervaux — clara vallis — o: den lyse Dal. Her laa altsaa mit fremtidige Hjem. Vi tre rejsende Skandinaver stak Hovederne ud af Kupéinduerne og saa, efter at have faret gennem en Tunnel, et Kloster med et højtstræbende Taarn oven over os oppe paa Klippen. Saa

vær da hilset —! Klosteret er smukt, og Beliggenheden vidunderlig — i idylliske Omgivelser. Clervaux, Clara-vallis.

Her er det altsaa, man beder for Nordens Omvendelse. Velsignet være da dette Sted!

En Lægbroder i den brune Ordensdragt, som Lægbrødrene i den berømmelige franske Kongregation af Benediktinerordenen bærer, modtager os paa Stationen. De ved nøjagtigt, hvornaar vi kommer, thi Abbeden har af lutter faderlig Omsorg flere Gange forhørt sig pr. Telefon hos Sognepræst Joachim, hvis gæstmilde Hus det var svært at forlade. — Straks, da vi kommer ud af Bane-gaarden, ser vi Klosterets graa Mure og røde Teglstenstag oppe paa Bjerget — med det himmelstræbende Taarn som Kronen paa Værket. En vidunderlig Beliggenhed! Klosterets nedre Del skjules af den omgivende Granskov. Et Sceneri, som faar et norsk Hjerte til at banke stærkere.

Med den venlige, stilfærdige, unge Lægbroder (en fhv. Ingeniør) vandrer vi op ad Bjergskrænten ad en Siksaksti i Skoven. Nu og da dukker Klosteret frem over Træernes Toppe. Pludselig er vi der: en imponerende Indgang, foran os det vældige Taarn, i Clugny-romansk Stil (saadan er det tekniske Udtryk), det minder om det saakaldte Vievandstaarn i det berømte Cluny-Abbedi.

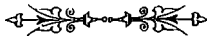
Gæstepateren, en født fransk Greve, hvis Broder er abbas resignatus, og hvis Familie har ladet dette Kloster bygge, Dom du Coëtlosquet, modtager os uhyre høfligt og tjenstvilligt. — Han er den sidste mandlige Ætling af sin Familie, men — som jeg sagde til ham, det er den smukkeste Maade, en Familie kan udslukkes paa, den, at den helt vier sig til Gud. Den Familie staar indskrevet i Livsens Bog. —

Fra vore Gæsteværelser hører vi nogle dejligt klingende Klokker ringe til Højmesse, dybe, malmfulde, tonende, rungende. Ved en Kontrastvirkning gribes jeg af den benediktinske Fred, som aander her: *Quam dilecta tabernacula tua!* (Hvor elskelige er dine Boliger!)

Jeg vil ikke her skildre en Konventual-Messe i et Benediktiner-Abbedi; man kan læse derom hos Johs. Jør-

gensen for at faa et Begreb om en saadan Gudstjenestes Ro og Alvor og ærværdige Ceremoniel; eller bedre, man kan tilbringe et Par Dage af sin Ferie i Clervaux-Klosteret, hvortil Adgangen er saa let fra de omliggende tyske, belgiske og franske Jernbaneknudepunkter. Velkommen hertil, Skandinaver!

Derimod vil jeg fortælle, at Clervaux-Munkene tager deres Opgave alvorligt: Bønnen for Nordens Omvendelse (Foreningen er stiftet af Pius X); de tænker paa os, interesserer sig for os, beder og gør Bod for os, — og de vil grunde et Kloster i Norden; det kan blive snart, det kan blive efter mange Aars Forløb — kun Gud ved, hvornaar; men fra Clervaux vil der blive gjort en Foundation i Skandinavien. Og vi venter paa nordiske Novicer; de vil komme, thi der er Klosterkald i Norden . . .

Et Ord til Pastor Krarup.

I Anledning af Hofjægermester Garth-Grüners Artikel i Ugebladets Nummer 36 angaaende Pastor C. Krarups Bog »Bibelord og Pavetale« vil jeg som Moder og Enke med tre Børn blot føje et lille Ord til. I den Stund min Mand forlod denne Verden, foer den Tanke igennem mig: Børnene! min Dreng, mine to smaa Piger, hvordan skal jeg, som absolut ikke er Pædagog, faa dem hjulpet, frelst igennem alt det daarlige, der er oppe i Tiden, saa deres sidste Stund maa blive lig deres Faders, han sagde: »Nu ser jeg Jesus med sine Engle komme!« Men Svaret paa min Ængstelse var ikke langt borte. Vor hellige katholske Kirke med sin Stab af fromme, intelligente Præster, »Skriftfædre«, den vil hjælpe mig. Med Utaalmodighed venter jeg paa den Dag, da jeg kan bringe mine Børn til Skriftemaal og Kommunion, og vil Børnene blot Livet igennem holde sig til Kirken, til Skriftestolen og til den hellige Kommunion, da er jeg fuldkommen rolig for deres Sjæles Frelse.

Samtidig vil jeg bringe Gud min Tak for den sande Tros Naade og i Særdeleshed for Skriftestolen. Det er godt, at Pastor Krarup ved sin Bog giver os Katholikker en Anledning til at oplyse de vildfarende. Forresten hører

det jo slet ikke til »god Tone« mere at være saa uoplyst om den katholske Kirkes Sandheder.

Intelligente Mennesker skaffer sig Bøger, der er skrevet af Katholikker, og hvoraf de virkelig lærer Sandheden at kende, som den er. Sandheden er jo kun een. Og saa maa jeg tilføje, at efter endt Læsning af de rette Bøger faar som Regel de logisk tænkende lidt mere at tænke paa.

Elisabeth Hemicke,
Holbæk.

Georges Goyau og det franske Akademi.

Af François Vuillot.

Det fornemme Franske Akademi har aabnet sine Døre for en af Frankrigs berømteste katholske Forfattere. At kalde ham en berømt Forfatter er nu ikke rigtig relfærdigt i Forhold til den Anseelse, Georges Goyau nyder. Thi denne fremragende Historiker og Sociolog er sikkert den allerbetydeligste og højst ansete af alle Frankrigs katholske Forfattere.

Det nuværende Slægtled nærer en dyb Beundring for ham paa Grund af hans Tankes Klarhed og hans Værkers glimrende Form. Men denne lærde og utrættelige Videnskabsmand viser desuden en Beskedenhed og Venlighed, der er fuldstændig franciskansk. Saa fremragende han end er ved sin Viden og sine Evner, skjuler han sig altid i dybeste Ydmyghed.

Han er elsket og tillige æret. Samtidig med at vort Slægtled drages til ham i Kærlighed, er det ogsaa bundet til ham ved den største Sympathi for hans Værker.

Sin første Undervisning har Goyau faaet i Statens Skoler og Kollegier, og som ung viede han sig til historiske Studier. Men til Trods for sin Statsuddannelse er han et fuldstændigt Mønster paa katholsk Liv og Overbevisning. Han er ikke tilfreds med at forsvare og lovprise Religionen; han forkynder den ogsaa overalt ved sit Eksempel.

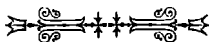
Efter at have tilbragt nogle Aar med Studier i Rom blev Georges Goyau grebet af Leo XIII's store Encyklika

»Rerum Novarum«. Han forlod nu Fortidens Historie, uden at glemme dens Lære, og helligede sine første Bøger til Undersøgelse af denne Encyklikas Principper og deres Anvendelse. Og fra det Øjeblik af har han aldrig vaklet i sin Trofasthed mod den katholske sociale Bevægelse.

Georges Goyaus Værker er meget talrige. Han har skrevet tre Bind om »Social Catholicisme«; der er otte Bind, der behandler »Det religiøse Tyskland« et Værk, Tyskerne selv raadfører sig med. En lang Række Bøger handler om Paven, Katholikkerne og det sociale Spørgsmaal, Nutidens Skole, og en af hans Bøger er en udtømmende Skildring af »Pavedømmet og Kristenheden under Benedikt XV.« Samtidig har han skrevet talrige Artikler i Revue des Deux Mondes og i de katholske Tidsskrifter, Artikler, der udmærker sig ved en fuldendt Stil og ved glimrende Tanker, og som tillige imponerer ved den Fylde af Viden, deres Forfatter er i Besiddelse af.

Men betydeligst af alt, hvad Goyau har skrevet, er det store Værk »Den franske Nations religiøse Historie«, hvor den nøjagtigste Videnskabelighed er forbundet med en varm katholsk Tro og Overbevisning.

Nu har da det Franske Akademi aabnet sine Døre for ham. Æren kommer noget sent. Men ved at optage ham har den franske litterære Verden tildelt en af Frarigs berømteste Forfattere sin højeste Værdighed.

Nogle Indtryk fra en Operaopførelse.

Uden Overdrivelse kan Victorien Sardous Drama sat i Musik af Puccini og kaldet Tosca, siges at være en af vor Tids mest opførte og populære Operaer — og med Rette; Musikken, som jeg ikke skal beskæftige mig med, er baade iørefaldende og i høj Grad dramatisk; men i Særdeleshed vil Handlingen, som foregaar i Rom og paa berømte Steder, altid give Operaen forøget Interesse, saaledes foregaar 1ste Akt i Mariakapellet i St. Andrea della

Valle, 2den Akt i en Sal i Palazzo Farnese, sidste og 3die Akt paa en Tagplatform paa Engelsborg med Udsigt til St. Pietro og Vatikanet.

Navnlig 1ste Akt i Kirken maa interessere os Katholikker, selvom det ikke kan nægtes, at Interessen blandes med en vis Vemod, ja endog Harme, naar Tæppet gaar op, og man bliver Vidne til, hvad der foregaar oppe paa Scenen. — Protestanter og anderledes tænkende maa i Sandhed faa et mærkeligt Indtryk af, hvad der kan finde Sted i en katholsk Kirke.

Helten og Heltinden, Maleren Caravadossi og Floria Tosca, synger ugenert af Omgivelserne paa Trappen op til et Korsfæstelsesbillede, C.'s Mesterværk, skønne Elskovsduetter; Sakristanen, fed og apoplektisk, nusser omkring, snuser Tobak og korser sig uafsladeligt og gør nærmest Indtryk af at være halvvejs Idiot. Unge Lægbrødre opfører med ham som Midtpunkt kaade Ringdansen; alt dette i Gudsmoders Kapel. Altsaa den rene Blasfemi, som kan minde en om de ofte forargelige Scener, man til Tider kan blive Vidne til ved mondæne Bryllupper i herværende protestantiske Kirker.

Jeg overværede denne Akt forleden Aften ved en Galaforestilling til Ære for Dronningen af Holland — uden Tvivl har de fremmede katholske Diplomater følt endnu mere end ellers, at de opholdt sig i et protestantisk Land, idet Regissøren eller Sceneinstruktøren synes at være ganske uvidende om de mest elementære Former og Regler indenfor den katholske Kirke. Læser man den danske Tekst til Tosca, faar man absolut ikke Indtryk af, at Sakristanen er en saa klovnet Theaterfigur, som Hr. Karl Madsen gør ham til, og paa de udenlandske Operascener har denne Figur aldrig stødt min Finfølelse; han var simpelthen ikke blevet taalt af Presse og Publikum. —

Saaledes optraadte Frk. Tenna Frederiksen som Tosca, en fejret Sangstjerne og Kurtisane, i Kirken i et noget ubestemt og dekolleteret Kostume uden Hat, men med en hvid Mantille om sit Hoved, noget en Kvinde af hendes Stand aldrig vilde falde paa; i de sydlige Lande bedækker Kvinder af Folket, naar de betræder Guds Hus, deres Hoved med, hvad der er for Haanden, ofte blot med et

Lommetørklæde; de fine Damer aldrig. For at være korrekt burde Frk. F. have baaret Hat i Stilen fra Direktorie-tiden og lang Spadserestok, hvad jeg da ogsaa altid har set anvendt paa de store Operascener i Paris, Bruxelles og London. Senere indfinder en større Mængde Troende, baade Mænd og Kvinder, sig i Kapellet for at knæle og bede foran Mariaalteret, men ogsaa mellem disse Kvinder opdagede jeg et Par med ubedækkede Hoveder, ja en optraadte endog i Grandetoilette med Fjer og Tiara paa Hovedet, noget ganske utænkeligt i en katholsk Kirke, og paa de tidligere omtalte udenlandske Scener var Iscenesættelsen paa disse Punkter fuldtud korrekt.

At hele Handlingen i Kirken paa mange, ogsaa Ikke-Katholikker, maa virke stødende og usandsynlig, er en Sag for sig, en Sag, Digter og Komponist er ansvarlig for.

Jeg skal nøjes med at give en lille Mundsmag paa den Letsind og den Frivolitet, som findes i Teksten.

Politipræfekten Scarpia, som stræber efter Toscas Gunst, synger i Slutningsarien bl. a. følgende:

Tosca at skue
dine Øjnes straalende Lue
Fryd uden Navn!
Naar hvilende ved mit Bryst
ømt i min Favn
hun skælver af Elskovslyst o. s. v.;

derpaa Koret

»Te Deum laudamus«
»Te Dominum confitemur«

Scarpia synger igen som i en Drøm

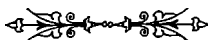
Tosca, for Dig jeg glemte
Gud at prise,

for til Slut at istemme med Koret, mens Tæppet falder

»Te æternum Patrem omnis terra veneratur.«

Disse Optrin og denne Tekst kan det kgl. Theater jo ikke forandre paa, men at dets Sceneinstruktør er saa uvidende om de ikke uvigtige Misgreb, jeg foranstaaende har gjort opmærksom paa, forekommer mig at være beskæmmende baade for Theatret og for dets Sceneinstruktør, men at vente nogen Forandring er vel haabløs.

Helge Jacobsen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Over 40 Aar har de unge Mænd haft maanedlig Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kirke. Her var det Maria-Kongregationens Medlemmer, der mødte. Fra i Aar skal denne Kommunion være for alle unge Mænd, idet de den 4. Søndag i hver Maaned indbydes til at møde ved Herrens Bord i deres Sognekirke; første Gang altsaa den 24. September. Det er en Sag af den største Vigtighed for vor hellige Kirkes Fremgang her i Byen. Frelseren i Alterets helligste Sakramente er det Centrum, hvorom de unge Mænd bør flokkes. Han alene kan give dem den Modstandskraft, de trænger til for at hævde sig i Tidens Angreb imod Troen og imod Livet efter Troen. Vi bør jo alle søge vor Styrke der, hvor de første Kristne fandt den; for vi staar ligesom de i en Kamp mod Hedenskabet i os og omkring os. Maatte da alle unge og alle Hjem sætte alt ind paa at gøre denne Fælleskommunion til et fast Led i vore Menigheders Liv. Samme Søndags Aften vil der desuden holdes et Møde i Vesterhus, hvortil ligeledes alle unge Mænd har Adgang. Der vil der tales om de Ting, der har størst Interesse for unge Katholikker, og der vil være Lejlighed til se Venner og Skolekammerater, med hvem man kan opfriske gamle Minder. K.

Roskilde. Onsdag d. 30te August foretog den højærværdige Sognepræst, Pater Hoppers, Indvielsen af »Sct. Josefs Hjem«, Sct. Josefssøstrenes nye Alderdoms- og Hvilehjem. Hjemmet, der til at begynde med huser otte Søstre og forestaas af Moder Ernestine (forhen i Randers) er indrettet i den St. Josefssøstre tilhørende Villa tæt ved Kirken. Paa 1. Sal har Søstrene ladet indrette et hyggeligt Kapel. Den 5. September foretog Hs. Højærværdighed Provikaren den højtidelige Indvielse af Kapellet, assisteret af de herværende Præster Hoppers, Roomer og Boog, hvorefter Hs. Højærværdighed læste den første hellige Messe og indsatte det allerhelligste Sakramente i Tabernaklet. Fra Kapellets Vindue ser man ud over Fjorden til Bose-rup Skov, og ens Blik strejfer i Forgrunden det Hus, i hvilket vore Præster havde deres første lejede Bolig, da de for enogtyve Aar siden kom hertil, og hvor den hellige Messe læstes for første Gang her i Roskilde efter »Reformationen«. En af de alderstegne Søstre, som nu har faaet Ophold i »Sct. Josefs Hjem«, mindes endnu hine Roskilde Menighedens tidligste Dage, da hun med andre af sine Søstre kom herud for at række Præsterne en hjælpende Haand ved deres Installation. Der er rigtignok sket Forandringer siden den Tid! Vor Herre og Frelser bor i en Kirke og i to Kapeller,

og Byen huser nu foruden Missionærerne af Marias Selskab to kvindelige Kongregationer. Vi ønsker af Hjertet de kære Sct. Josef Søstre velkommen iblandt os! *Roskildenser.*

England. Ved Universitetet i Oxford findes der nu seks katholske Kollegier, der er knyttet til Universitetet. Der er Jesuiternes Studiehus Campion Hall og Salesianernes Kollegium, Benediktinerne har St. Benets Hall og Franciskanerne Grosseteste House, mens Verdenspræsterne bor i St. Charles House, og endelig leder den katholske Universitetspræst Mgr. Barnes et stort Kollegium. Det er saa meget mere interessant, som det indtil 1895 var umuligt for en Katholik at studere i Oxford. Det krævedes nemlig af alle, baade Professorer og Studenter, at de skulde underskrive den anglikanske Kirkes Trosbekendelse og gaa til Alters i anglikansk Kirke. I Løbet af disse godt 25 Aar er Katholikkernes Tal ved Universitetet blevet saa stort.

Indien. Den katholske Kirke i Indien har lidt et stort Tab, idet den katholske Fyrste, Sir Sylvester Norbert Shivanath Rikh, Broder til den katholske Rajah af Tajpur, er afgaaet ved Døden. Afdøde, hvis Titel var Koomar af Tajpur, var Storkorsridder af St. Gregor den Stores Orden. Han havde været syg i over to Aar og baaret sin Sygdom med kristelig Styrke og Taalmodighed. Koomaren modtog sin højere Uddannelse i Oxford og antog ved sin Tilbagekomst til Indien den katholske Tro. Han var en meget intelligent Mand af fin Dannelse, og efter at være bleven Katholik levede han som en Helgen. Hver eneste Morgen var han til den hellige Kommunion, og han tilbragte mange Timer hver Dag i fromme Betragtninger, enten i Sognekirken eller i sit private Kapel. Koomaren havde stor Andagt til den hellige Jomfru, hvis Forbøn han med Taknemmelighed tilskrev Troens uvurderlige Gave.

— Den lovgivende Forsamling i Staten Travancore har valgt to indiske katholske Præster til Medlemmer, nemlig den Apostoliske Vikar af Nottayam Dr. Chulaparanbil og Præsten Cyriac Vettikapally. — Paa Ceylon er Katholikkernes Tal i de sidste 100 Aar vokset fra 130.000 til 400.000. I 1820 var der 33 Præster, nu er der 260, der betjener 770 Kirker og Kapeller. De 731 katholske Skoler søges af 67.000 Elever.

De unge Mænds Søndag d. 24. Septbr.

Alle unge Mænd indbydes til at deltage i **Fælleskommunionen** i deres *Sognekirke* (i St. Ansgars, Rosenkrans- og Sakramentskirken: Kl. 8; i St. Annæ Kirke: Kl. 7) samt i **Fællesmødet** i *Vestehus* Kl. 8 Aften (Tale af Lehnsgreve J. Holstein-Ledreborg: Det centrale — og Koncert af Kgl. Kapelmusikus Knud Pedersen og Violinist Kai Andersen).

Kirkelig Kalender.

17. Sept. 15. Søndag ef. Pintse.	24. Sept. 16. Søndag ef. Pintse. Kirkevielse.
18. — M. Josef af Kupertino, Bekender.	25. — M. Ferialdag.
19. — Ti. Januarius og Lidelsfæller, Martyrer.	26. — Ti. Cyprianus og Justina, Martyrer. Kirkevielse.
20. — O. Eustachius og Lidelsfæller, Martyrer. Tamperfastedag.	27. — O. Cosmas og Damianus, Martyrer.
21. — To. Matthæus, Evangelist.	28. — To. Venceslaus, Martyr.
22. — F. Thomas af Villanova, Biskop og Bek. Tamperfastedag.	29. — F. Mikael, Erkeengel.
23. — L. Linus, Pave og Martyr. Tamperfastedag.	30. — L. Hieronymus, Kirkelærer og Bekender.

Den katolske Højskole begynder sine Møder i Vesterhus Tirsdag den 3. Oktober.

St. Knuds Kapel. Med September genoptages Eftermiddagsandagten Kl. 3 hver Søn- og Helligdag.

Katolsk Forening »Absalon». Vort næste Møde afholdes Mandag den 18. September i Selskabslokalet »Columbus«, Aaboulevarden 21 (Tlf. Centr. 3699).

Bestyrelsen.

25-Aars Jubilæum

for **St. Annæ Menighed i Sundby.**

St. Annæ Menigheds 25-Aars Jubilæum fejres paa følgende Maade:

- 1) Fra Søndag den 17. til Fredag den 22. September afholdes aandelige Øvelser med et Foredrag og kort Andagt hver Aften Kl. 7^{1/2}.
- 2) Søndag den 24. September Kl. 7 Sangmesse med Fælleskommunion, Kl. 10^{1/2} Festgudstjeneste. — Kl. 6 Aften Festmøde med paafølgende Menighedsfest. — Stille Messer Kl. 6 og Kl. 9. — Alle Menighedsmedlemmer og gamle Elever fra St. Annæ Skole indbydes venligst baade til de aandelige Øvelser og til Festmøde med Menighedsfesten.

NBI Til Festmødet og Menighedsfesten er det nødvendigt at tegne sig iforvejen, senest den 22. September.

Katolsk Forening »Absalon«

afholder stor Familiefest Søndag den 1. Oktober fra Kl. 7—1 i Selskabslokalerne, Blegdamsvej 26. Opræden af Illusionist og Bugtaler, Hr. J. Steinbeck med stort, afvekslende Program, og 3 Mands Orkester. Alle Trosfæller er velkomne. Billet 75 Øre for Medlemmer og 1 Kr. for Besøgende, faas hos Kirkebetjent Nielsen, Sakramentskirken, og hos A. Johansen, Birkegade 15², samt hos Foreningens øvrige Medlemmer. 2 Børn gaar paa en Billet, og Baltegn løses i Salen.

Festudvalget.

Paa Grund af Firmelse i Vejle er jeg bortrejst Lørdag den 16., Søndag den 17. og Mandag den 18. ds. J. Olrik.

FREMMEDESPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblad• udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8° V. 5-7.
Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Korvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8°, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.
Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 39.

Søndag den 24. September.

1922.

INDHOLD: Den Kristnes Glæde. — Tanker paa Kirkevielsesfesten.
— Georges Goyau, — Biskop Keppler. — St. Johannes's Grav i Ephe-
sus. — Hellig Hertug Knuds Spil. — Don Luigi Sturzo. — Efterretning-
er fra Ind- og Udland: København. Norge. Tyskland. — Avertisse-
menter.

Den Kristnes Glæde.

Verden er paa Forhaand enig om, at en Kristens Liv maa være trist og sørgeligt. Allerede de første Kristne mødte denne Beskyldning fra deres Side, som kun paa anden Haand var bleven bekendt med deres Liv. Man behøver ikke at spille Ord paa, at dette ikke forholder sig saadan. Den, som af egen Erfaring har lært virkelige Kristne at kende, ved, at man hos ingen andre finder saa hjertelig Imødekommenhed, saa naturlig Glæde og saa harmløs Munterhed som hos dem, naar de da møder lige-sindede Kristne, de kan omgaas uden Tvang. Selv de mest afgjorte Modstandere maa indrømme denne Kendsgerning. Dette er saa iøjnefaldende, at selv den sure, lavede Fromhed, som er det ægte Kendemærke paa falsk Religiositet, ikke kan blive færdig med at sukke og korse sig over, at denne Glæde vover at kalde sig Kristen-
dom! — Disse haarde Dommere har endnu aldrig lært den at kende fra dens rette Side, d. v. s. hvor Troen vises i Gerning; ellers vilde de bedre forstaa, hvorfra det lyk-

kelige Liv, den barnlige Glæde over Naturen, med eet Ord: det aabne, muntre Sind, som udmærker alle ægte kristne Kredse og alle Perioder i Historien, i hvilke Troen virkelig er bleven en Magt, har sin Oprindelse. . . .

Guds Børn har Adgang til langt flere Glæder end Verdens Børn, naturligvis indenfor de Grænser, som Guds Bud og vor Lydighed, og som Kærlighed til Gud og Næsten foreskriver os. Indenfor disse Grænser gælder det paulinske: »Alt er Eders«, ikke det snæverhjertede judaistiske: »Rør ikke, smag ikke, tag ikke derpaa«.

Ogsaa de Kristne, og de særlig, har Ret til at glædes ved de Goder, som trods alt endnu den Dag i Dag findes her paa Jorden — glædes ved Naturen, Familielivet, det nationale Liv og ved Kunsten. Jeg siger særlig de Kristne, thi Gud har skabt disse Goder særlig med dem for Øje, og de forstaar at tage imod dem med Tak, bruge dem til Guds Ære og at hellige dem ved Guds Ord og Bøn. Det Ord: »Gudsfrygt er nyttig til alle Ting og har Forjættelse for det Liv, som nu er, og for det tilkommende« har sikkert ogsaa sin Anvendelse paa Glæden over de jordiske Gaver. »Christi Efterfølgelse« giver den simple, men troværdige Anvisning: »Hav en god Samvittighed, og du vil altid eje Glæde« — og den taler af Erfaring, naar den siger: »Gives der nogen Glæde her i Livet, saa er det Menneske, som har et rent Hjerte, i Besiddelse af den.«

Men saa har jo de Kristne endnu en hel Verden af Glæder, som er ukendte for Verdens Mennesker. Troen, Naadestanden og Bønnen løfter os opad til Gud, hvælver en blaa Himmel over hele Livet, danner Grundlaget for og vogter over et ligeligt, muntert Sind, som heller ikke helt kan mistes under Lidelser og Sorger.

Hvem kan opregne alle Bønnens Glæder? — Den hellige Bernhard siger: »Gud alene er Hvilen, og han skænker Hvile til alle, og det at beskue ham, Hvilen, er det samme som selv at hvile.« Denne Hvile, som Bønnen frembringer i Sjælen, er Betingelsen og Grundlaget for Sjæleglæde.

Af Biskop Keppler: *Mere Glæde.*

Tanker paa Kirkevielsesfesten.

Den hellige Ansgar kalder vi »Nordens Apostel«. Han var den store Missionær, der gik i Spidsen i Arbejdet for Guds Riges Sag, og som ofrede og led for Kristus. Naar man læser om St. Ansgars Liv, saa faar man det stærkeste Indtryk af, at hans Liv har været fyldt med Lidelser og Skuffelser og meget tilsyneladende forgæves Arbejde. Saa-dan har Missionærers Lod ofte været. Men naturligvis har der ogsaa i hans Liv været Øjeblikke med stor Glæde. Og der er sikkert ingen Tvivl om, at hans Livs største Glæder var Indvielsen af de første Kirker i Norden. Han maatte overvinde megen Modstand og arbejde længe, før han naaede saa vidt. Naar vi ser paa de Begivenheder, der knytter sig til de første Kirkebygninger, vokser vor Forstaaelse af Kirkens Værdi og vor Glæde over de Kirker, vi har.

Mærkeligt nok blev den første Kirke i Norden ikke bygget i Danmark, hvor Ansgar dog begyndte sin Virksomhed, men i Sverrig, paa Bjørkø i Mælaren. Vel sjældent er nogen Mission begyndt mere trøstesløst end den. Ansgar og Vitmar var paa Sejladsen blevet overfaldet af Viskinger, de havde med Nød og næppe reddet deres Liv; til Fods maatte de gaa den lange besværlige Vej gennem Gøterigerne, over de store Søer til Bjørkø. Underligt at tænke sig de to Munke der paa Vej tværs gennem Sverrig — for at bygge en Kirke. Men da de saa naaede frem, fik de Løn for alt, en rig Virksomhed aabnede sig for dem, maaske den skønneste Tid i Ansgars Liv. Den første Menighed var de kristne Fanger, der levede i Trældom hos Svenskerne.

Hvilken rig Trøst kunde Missionærerne bringe dem! De levede der saa langt borte fra de kristne Lande, uden Kirke og uden Præster. Deres nyfødte Børn døbte de selv, men det var jo ogsaa det eneste Sakramente, de kunde faa. Navnlig naar en skulde til at dø, da gik Tankerne til Hjemmet, til de hl. Sakramenter, som Præsterne der bragte og styrkede de døende med, men som her aldrig kunde modtages. Trællene samledes om Dødslejet

og bad Bønnerne for den døende, og alle tænkte paa Hjemmet. Men de, der blev født i Trældom deroppe, lærte aldrig rigtig Kristendommen at kende. Her kom nu Ansgar som Kærlighedens Apostel. Med Jubel og med Graad blev han modtaget, og selv græd han med, da han saa de sørgelige Tilstande. Snart fik han fat i det nødvendige til Gudstjenesten, og saa samledes de Kristne igen om Alteret, for mange af dem var det meget længe siden. Der var gamle Mænd iblandt, som var slæbt derop fra Frankerrigerne, dengang de var ganske unge. En vidunderlig Gudstjeneste har det været, denne første!

Men det blev ikke ved Trællemenigheden, snart dannedes der ogsaa en indfødt kristen Menighed med Bjørkøs Høvding, Hergejr, i Spidsen. Hergejr byggede Kirken paa sin Gaard; først var det kun et lille Kapel, men dog et Guds Hus, saa ringe det var. Det var en Glædesdag, da det blev indviet, for hele Menigheden, mest for Ansgar. Hvilken Bøn og hvilken Lovsang lød der indenfor dets Vægge!

Den første Kirke i Danmark har ogsaa sin Historie. Forud gik de sørgeligste Aar i Ansgars Liv, da alt, hvad han havde bygget op i Hamborg, var blevet ødelagt af Kong Horik og hans Krigere. Men da Ansgar saa opsøgte Kong Horik i Danmark, gik det som overalt, hvor han personlig kom. Denne sande Apostel gjorde et stærkt Indtryk paa alle, han kom sammen med; ved Pave- og Kejsershof og hos de nordiske Høvdinger, alle Vegne blev han æret og elsket. Ansgar havde aldrig Fjender. Og naar han talte, særlig naar han talte om Kristendommen, da lyttede alle. Han var, siger hans Biograf, saaledes som St. Gregor kræver det af Evangeliets Forkyndere: De skal ligesom Hyrderne paa Bethlehems Mark kunne tale til alt Folket om Englesyner og om det himmelske Budskab. Ansgar var en af dem, der saa Himmelen aaben, og derfor kunde han tale om den og om alt det himmelske, saa at alle Tilhøreres Hjerter bankede, saa at alles Længsel gik mod Himmelen. Ogsaa Kong Horik og hans Mænd blev grebet af Ansgars Personlighed, og Kongen fandt, at det var baade godt og trøsteligt og glædeligt at høre, hvad han fortalte om Kristus. Saa bad Ansgar om Lov til at bygge en

Kirke til Kristi Ære i Danmark, og det gik Kongen ind paa, for han vilde gerne tækkes Kristus.

Kirken blev bygget i Slesvig eller Hedeby, den store Handelsstad, hvor der fandtes nogle Kristne, og hvor ogsaa udenlandske, kristne Købmænd ofte kom. Det var i Aaret 848, 22 Aar efter at Ansgar første Gang var kommet til Danmark, at han endelig kunde foretage den højtidelige Indvielse af den første danske Kirke, Vor Frue Kirke i Slesvig. Det var et stort Skridt fremad, men det havde ogsaa kostet Arbejde, før man naaede saa vidt. Der var Glæde i den kristne Menighed i Danmark i de Dage.

I de følgende Aarhundreder rejstes Kirker overalt i Landet. Ved Aar 1100 havde Sjælland 150 Kirker, og ca. 100 Aar senere var der alene paa denne Ø 450 Kirker.

Og i alle de øvrige Dele af Danmark var Forholdet det samme, der byggedes stadig Kirker. Af forskellig Art blev Danmarks Kirker. Der er Landsbykirkerne, smaa kullede Granitkirker, eller med trappegavlede Taarne. Der er Købstædernes røde Murstenskirker med høje Hvælvinger og Klostrenes Kirker, hvor Munke og Nonner samledes. Og der er Domkirkerne med deres rige Skønhed, maaske det skønneste af alt, hvad vort Folk har ævnet. Der var mange Kirker, for man kunde ikke leve uden en Kirke. Og til Kirken kom man ikke blot til Barne-daab og Bryllup og Begravelse, men hver Morgen var der mange, som sammen med Præsten sagde: »Introibo ad altare Dei. Jeg vil træde frem for Guds Alter.« Og hele Dagen igennem stod de aabne, alle de mange Kirker, og de var aldrig tomme. Kirken var Guds Hus, og den var ogsaa Folkets Hus, hvor alt, hvad Livet bringer, blev baa-ret frem i Bøn til Herren i Alterens Sakramente. Og om Natten, naar Folket sov, saa lød de stille Bønner og de store Lovsange i Klostrenes Kirker.

Nu er Kirkerne lukkede, og kommer man en Sommerdag gennem Landsbyen, kan man forgæves ruske i Kirkeporten. Der gaar man ikke mere ind og beder saadan en almindelig Hverdag Eftermiddag, det bruges ikke mere. Naa, saa maa jeg hen og hente en stor Nøgle og faa lukket op. Der er ingen Vievandskar, og der brænder ingen

Lampe. Jeg er lige ved at knæle ned, men der er ikke noget at knæle for. Det gamle murede Alterbord staar der endnu, men det er tomt. Jeg læner mig op ad en Pille og staar lidt. Der stod Præsten i sin Tid foran Alteret og læste den hellige Messe, og her har de knælet, Landsbyens Folk, Slægt efter Slægt, og bedt og sunget. Her har de angret og skriftet deres Synd og modtaget Herrens Legeme. Her ved Pillen har mangen en knælet, der var i Nød. Her har maaske en knælet en Aftenstund og grædt over al Livets Tyngde og hentet sig Trøst. Derhenne i Nischen stod dengang Guds Moder med Sønnen paa Armen, altid var der brændende Kerter foran den Statue. Og altid var der knælende Mennesker. Der knælte mange Mødre og bad for deres Børn, der knælte saa mange unge, der vilde leve deres Liv ved Marias Haand. Og nede bag i Kirken, i dens mørkeste Krog, har ogsaa mange bedt, mange, der var som Tolderen og som den fortable Søn, der vendte hjem. Saaledes er det gaaet i Aarhundreder her i den gamle Kirke, i gode og i onde Tider. Kirken var for dem allesammen Guds Hus og Himmels Port.

Paa den gamle Kirkes Væg er der malet en Cirkel med et rødt Kors i. Der har været tolv saadanne Kors, men kun eet er tilbage. Ved den højtidelige Kirkevielse, Konsekrationen, tegnede Biskoppen disse Kors paa Væggen med den indviende Olje. Man ser dem endnu her og der i vore gamle Kirker. De minder om den Dag for mange Aarhundreder siden, da Kirken stod færdig. Længe, maaske i mange Aar havde Menigheden ventet paa den Dag, de havde arbejdet, kørt Sten og Tømmer og gravet og bygget, men Kirken blev ogsaa Midtpunktet i Sognets Liv. Og da saa Biskoppen havde sat Korset paa dens Vægge, var Maalet naaet, nu var det blevet Guds Hus og skulde aldrig være andet. Hvert Aar paa Kirkevielsesfesten brændte der Lys ved alle de tolv Kors, og i Begejstring og Taknemmelighed lød Sangen: »Coelestis urbs Jerusalem — Guds Stad, du ny Jerusalem, du Fredens Bo, du Livets Hjem!«

— — — —

De gamle Kirker staar endnu i stort Tal, men de er ikke med paa Kirkevielsesfesten i Dag. De er for længe

siden holdt op med at fejre den Fest, for de bruges ikke mere, til det, de dengang blev indviet til. Kun i nogle faa, slet ikke gamle Kirker, holdes Kirkevielsesfest, men vi, der samles til Festen i Dag, er glade og taknemmelige for, at vi i det hele taget kan fejre den. Med Vemod og Længsel ser vi til de gamle Kirker, som ikke er aabne for os. Vi elsker disse Kirker, men vi elsker ogsaa de nye, hvor vi nu samles, selv om de i Skønhed staar tilbage for de andre. Vi har Grund til at takke i Dag i alle vore Kirker og i alle vore smaa Kapeller. Der fortælles endnu rundt omkring i vore Menigheder om, hvordan Katholiker i gamle Dage een Gang om Aaret gjorde den lange Rejse til Fredericia eller til København eller fra de sydlige Øer endog ned til Lybæk for een Gang om Aaret at kunne knæle i en Kirke og modtage de hellige Sakramenter, ja mange naaede ikke engang det. Vi har det saa let nu med de mange Kirker og Kapeller, der har rejst sig i de sidste 50 Aar. Men vi maa derfor ikke sætte mindre Pris Kirken. Den maa ogsaa i vort Liv være det, der hjælper og bærer. Lad vore Kirker vidne derom. De er aabne; lad dem aldrig være tomme! De er maaske smaa, nye, fattige, saa maa vi stadig gøre dem rigere og skønnere. De maa kunne vidne tydeligt om, at de for os er »Guds Hus og Himmelens Port«. Paa Alteret i vore Kirker frembæres det hellige Offer, paa Alteret er Herren til Stede og tager imod al vor Bøn. Guds Moder staar ogsaa i vor Kirke mellem Lys og Blomster. Vi mindes med Tak og beder til St. Ansgar, den første Kirkebygger, og vor Hovedkirke bærer hans Navn. Vore Kirker har taget den Arv op, som de gamle Kirker maatte slippe; maatte vi ogsaa selv i vore Kirker kunne løfte Arven og fortsætte det Liv, der levedes engang i alle Danmarks Kirker!

Bernh. Jensen.

Georges Goyau.

(Vi bragte i forrige Nr. af Ugebladet en kort Meddelelse om G. G.'s Valg til det franske Akademi).

Det ligger i den franske Karakter i en særlig Grad at have Sans for det fremragende, det ualmindelige og at hædre det paa en aristokratisk Maade. Trods al Republikanisme, ja trods Udtrykket »Aandernes Republik« holder man sig i Frankrig et aandeligt Aristokrati, bestaaende af fyrretyve »udødelige« førsterangs Videnskabsmænd og Digtere: Det franske Akademi. Bryder der en ny Tid frem, hvis Mænd ikke er tilfreds med Øjeblikkets fyrretyve udmærkede, saa danner de selv et Slags Korsar-Akademi¹⁾. Og Lyrikerne, der føler sig mere aristokratiske end alle andre, vælger sig en ud af deres Midte til endog at være Digterfyrste, prince des poëtes²⁾.

Akademiet er et højeste Norm, der vaager over at Kultur livet ikke forvilder sig for stærkt; det prisbelønner aarligt fremragende skønlitterære og videnskabelige Værker. Medlemmerne af Akademiet bærer Kaarde, trekantet Hat og gyldne Laurbærbroderier paa deres grønne Kjole; at blive Medlem af Akademiet, er den højeste Udmærkelse, som enhver Literat attraar, og det er ikke ualmindeligt, at en genial Digter i sin Ungdom haaner alt, hvad helligt er — altsaa endog Det franske Akademi og Æreslegionen — for saa selv i en modnere Alder at vorde et dekoreret Medlem.

Der sidder vist for Øjeblikket en 15—16 Katholikker i Det franske Akademi, deriblandt Poul Bourget, Henry Bordeaux, René Bazin og Mgr. Baudillart; ogsaa Foch, der jo nok paa en vis Maade kan kaldes en fremragende Videnskabsmand, er Medlem. Da den berømmelige store nationale Litteraturpris skulde sendes ud i Verden for første Gang i 1912, satte de katholske og katholskvenlige Medlemmer igennem, at den tildeltes en forholdsvis ukendt,

¹⁾ Det gjorde Brødrene Goncourt.

²⁾ Verlaine var en Tid lang prince des poëtes.

men altsaa meget talentfuld Katholik, André Lafon. De sidste Aar før Krigen var Akademiets aarlige Prisuddeling Anledning til ligesaa hæftige som tidsbetegnende Sammenstød mellem Katholikker, med Bourget og Bazin i Spidsen, ivrigt bistaaet af Maurice Barrès og Pierre Loti og Fritænkere med Anatole France som Fører.

Ugebladets Læsere vil huske Meddelelsen om den berømte Kirkehistoriker Mgr. Duchesnes Død. Han efterfølges, som man ogsaa vil vide, i Akademiet af den ikke mindre ansete Georges Goyau.

*

*

Georges Goyau er født 1869. Han gik den sædvanlige Vej, en ung fransk Videnskabsmand skal gaa, kom ind paa Normalskolen, hvor kun de bedste af de bedste kommer, og efter sin Eksamen der studerede han Historie ved den franske Skole i Rom.

Han kom paa Normalskolen kort efter at Paul Bourget havde udsendt sin epokegørende Roman »Disciplen«, der gjorde op med den antikristelige Tidsaand, paa den magtfuldeste, mest gennemtrængende ærlige Maade, baaret af en patetisk Maalbevidsthed; Bourget gik i denne Bog bag om alle Kulisser og greb Sagen an under et moralsk Synspunkt; »Disciplen« blev en af de stærkest medvirkende Aarsager til en almindelig Omsindelse hos de Unge — som vi senere skal høre lidt om.

Paa Normalskolen traf Goyau Kammerater, som dengang ikke var almindelige paa den Udklækningsanstalt for religionsfjendske Socialdemokrater og Radikale. Gennemkatholske, dygtige og begejstrede for Leo XIII's kristeligt sociale og republikanske Tanker skrev de sammen et Par Bøger, »Fra Algier talen til Encyklikaen«, der vidnede om deres Optagethed af de øjeblikkelige Ideer, og, da de senere studerede i Rom, »Vatikanet«, der paaviste den Betydning Pavedømmet har haft for Civilisationen gennem Aarhundrederne.

»Talen i Algier« er den Tale, hvormed Kardinal Lavignerie, til ligesaa stor Forfærdelse og Forbavselse for de konservative Katholikker som for de fritænkerneske Repu-

blikanere, ved et Flaadebesøg i Nordafrika hyldede Trikoloren og Republiken og erklærede, at der aldrig vilde komme Fred og Fornuft ind i fransk Politik, før Katholikerne opgav deres monarkistiske Bestræbelser og sluttede sig til Republiken. Og »Encykliæen« er Leo XIII's Rundskrivelse *Rerum novarum* 1891 om Arbejderspørgsmaalet, der anerkendte de moderne sociale og demokratiske Idéer om Arbejderbeskyttelse, retfærdige Lønningslove og Folkestyre — paa kristeligt Grundlag.

I Rom lærte man hurtigt at sætte Pris paa den unge Georges Goyau. Han havde sin Gang i Vatikanet; dagligt samtalede han med Kardinal Ferrata, Paven dikterede ham sine Meninger om franske Forhold; han blev udnævnt til Kommandør af Gregor den Store-Ordenen; han kunde samle Kundskaber, Kendskab og Materiale paa første Haand — ikke blot om Pavens Stilling til fransk Aandsliv og Politik, men ogsaa om tysk Kirkehistorie og Politik — Kulturkampen.

Hans første egne Værk er »Vatikanet, Paverne og Civilisationen«, en Udvidelse af den før berørte Bog »Vatikanet«; den udkom under Pseudonymet Léon Grégoire, hvis symboliserende Bestanddele er lette at paavise.

Imidlertid havde i Frankrig Blandingen af Paul Bourgets — og hans Ven, Melch. de Vogüé's — moralsk-filosofiske Opgør, af Leo XIII's Ideer, af Tolstoyske Doktriner skabt et meget kompliceret og tillige uklart, ubestemmeligt Røre. Almindelige religiøse Følelser, almindelige Tanker om »Menneskelighed« og Samfundsbroderskab med Taalsomhed overfor alle mulige Meninger, som blot havde det vage »moderne« ved sig, — Paavirkning fra nordamerikansk Katholicisme, Kardinal Gibbons og Ærkebiskop Irelands socialtkristne Virke, — Begejstring for dogmefri Moral, en uklar Trang til, at Litteraturens og Tankens Mænd saaledes som i Chateaubriands Dage ogsaa skulde være Politikens, Handlingens Mænd — alt dette havde blandet sig ind i hinanden, med alle tænkelige Nuanceskær, havde skabt et Kaos, hvorfra der skød to

bestemmelige Tankegange frem: den saakaldte Neokatholicisme og det renkatholske kristne Demokrati.

Neokatholicismen sygnede snart hen; levede kun i Aarene 1890—94—95. Den havde noget af alt dette i sig, men var hverken halv eller hel — og fik sin direkte Efterfølger i den mere kompakte og haandgribelige Modernisme. Betegnelsesværdigt er det, at nøjagtigt det samme Røre, men af vildere Karakter, grasserede i Tyskland de samme Aar; som man i Frankrig stiftede en »Union pour l'Action morale«, havde man i Tyskland et »Gesellschaft für Etische Kultur«; men dér var det Nietzsche, der kvalte Rodet og svejsede Kræfterne sammen til Helhed.

Georges Goyau stod ikke udenfor dette, men var kun lidet deltagende. Han begyndte en polemisk Artikelrække »Omkring den sociale Catholicisme«, begyndt 1896, som blev samlet i 5 Serier. Karakteristisk for ham var det paa en Vens Initiativ, at han skrev dem. Ikke saaledes at forstaa, at han var lad eller lignende, men hans Venner fra Kampaarene taler alle om hans store Stilfærdighed, hans næsten franciskanske Ydmyghed, forbundet med en ægte fransk Arbejdsdygtighed. »Han taler lidt, men skriver meget, han sætter sig altid paa sidste Plads, han kan lytte, ligesom lærvillig, til Folk, der véd mindre om Sagerne end han, og det er, som om hans Begavelse synes at være for sart overfor Massen. Hans energiske, enkle Stil, forarbejdet med Omhu, slutter sig altid paa fuldkommen Maade om Tanken, ligesom han altid, uden blind Parti-Paastaelighed, paa fuldkommen Maade kan passe sig til Forholdene«.

Fra første Færd var han Historikeren, Sociologen og Filosofen. Allerede i sin første Bog peger han tilbage — ikke paa det 17. Aarh., som mange Franskmand er saa tilbøjelige til, men tværs over Renaissancen ned til Thomas af Aquin. Han begreb straks Leo XIII's samtlige Encyklikaer som Udtryk for en Tidsaand og dens Lære. Og han erklærede med Videnskabsmandens Tone og Ord, at Thomas af Aquins Summa var Grundlaget — han erklærer det samme med samme Sikkerhed den Dag i Dag: Leo XIII's Encyklikaer er for ham »en Bygning af Lære-

sætninger, hvortil Thomismen er Grundlaget«. Der skal virkelig videnskabelig Kundskabsfyldte og Helhedsaand til for ikke at løbe grassat i saa almindelige Læresprog som: »De første Ord i det første Kapitel er disse essentielle: »I dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød« (Genesis) — senere: »Den som ikke yder Arbejde, skal ikke have Føden« (Paulus), »Livets Goder er fælles for alle alt efter Brugen« (St. Thomas). Det er de sociale Katholikkers Credo.«

Betegnende er det jo, at ogsaa Leo XIII's Encyklikaer udtaler sig meget alment. Man maa næsten være inde i Tankegangen for at vide, hvor langt Sætningerne rækker. Et pudsigt Eksempel er dette, at en brav Mand under en stor Strejkekamp satte sig til at studere Leo XIII's Encyklikaer for at faa at vide, hvad han burde mene om det foreliggende — komplet uden Resultat! Endnu mere almindeligt udtaler Thomas af Aquin sig. Man kunde jo let mene at disse almene Læresætninger er fundne og sat under en Theori, der var skabt af andre Omstændigheder, af andre Love end dem, Læresætningerne udtaler; — at disse Læresætninger egentlig er dertil egnede Citater fra Thomas af Aquin, der giver en almen Sammenfatning og ikke Udgangstanken, den logiske Aarsag, med andre Ord, at Thomas af Aquin har sagt disse meget rummelige Sætninger uden nogensinde at ane selv den svageste Antydning af social, demokratisk Katholicisme; at Thomisme endelig i denne Sammenhæng mere er et Slagord end Virkelighed.

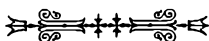
Men Georges Goyau har dermed skabt Doktrinegrund under den Politik, som det kristne Demokrati søgte at føre i 90erne indtil Dreyfusaffæren og den franske Kulturkamp.

Men som god katholsk Student fra l'Ecole Normale blev det ikke ved de sociale Doktriner alene, men han var i sin Ungdom aktivt med i det sociale Vincentsarbejde, der fra gammel Tid, fra Ozanams Dage i 1840—50erne blev gjort til og siden har været Katholicismens livstærkeste sociale Nerve i Frankrig. Senere var han en forunderlig betagende Taler og Leder for de Unge, der

overlog Arbejdet. Lige saavel som Skribent gør han som Taler et varmt, roligt, fastsluttet og ikke mindst tilforladeligt Indtryk.

Goyaus Forbindelse med Rom har ogsaa haft den allerstørste Betydning for ham som Historiker. Han har skrevet to Værker om tysk Kirke- og Religionshistorie: »Det religiøse Tyskland«; fem Bind, hvoraf ét behandler »Protestantismen« og to »Katholicismen« 1800—48; —70, et Værk, der i sin Tid blev prishelønnet af det Akademi, han nu selv er Medlem af; det blev fortsat med et firebinds Værk: »Bismarck og Kirken 1870—87.« Ganske fornylig — for 4—5 Maaneder siden — har han leveret et Hovedværk i fransk Kirkehistorie. Den uhyre energiske Historiker Gabriele Hanotaux har planlagt en Frankrigs Historie, som skal blive et General-Standardværk, og et Led af dette er »Frankrigs religiøse Historie« af Georges Goyau, et i sig selv vældigt Værk, udstyret overdaadigt med Illustrationer af den bekendte religiøse Kunstner Maurice Denis. Mellem disse store Arbejder har Goyau ogsaa faaet Tid til at skrive to mindre Bøger, en om Biskop Ketteler og en anden om Möhler, Forfatteren til »Möhlers Symbolik« — Bøger, der atter vidner om hans Fremstillingsevne og fyldige Kundskaber. En demokratisk og republikansk Ven af ham, Præsten og Politiker og Skribenten Pierre Dalny siger om Goyau: »Spørg Georges Goyau om, hvad De vil, han har altid et Svar at give Dem, netop det nødvendige Svar. Sé hans Værker igennem, og De vil blive forskrækket ved de Henvisninger, han anbringer som Noter, og de Citater, han fyldiggør sin Tekst med. Og spørger De, om det da ikke bare er Henvisninger til den og dens Værker — nej, han har læst dem, og drejer det sig om Nutidsskribenter, har han sét dem.«

Goyau er jo endnu i sin bedste Alder som Videnskabsmand; han vil hævde den ærefulde Tradition fra sin berømmelige Forgænger i Académie Française. A.

Biskop Keppler.

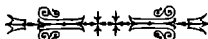
En Forfatter, hvis Navn er kendt i hele den katholske Verden, Biskoppen af Rottenburg Paul Wilhelm v. Kepp-ler, fylder den 28. September 70 Aar. Her i Dan- mark er han mest kendt ved sin lille Bog »Mere Glæde«, som Provst Fenger i sin Tid oversatte; Indledningen i Dag er taget af denne Bog.

Født i Schwäbisch-Gmünd den 28. September 1852 som Søn af en Sagfører tilbragte Paul Keppler sin Barndom i den lille By. Hans Fader, der var Protestant, døde tid- ligt, og hans Morbroder, der var Sognepræst, tog sig da af ham og hans to Brødre. Hos denne Præst vakttes i Paul Sansen for kirkelig Kunst og den Kærlighed dertil, som har besjælet ham altid. Da Drengene blev større og skulde i Latinskolen, flyttede Moderen med alle Børnene til Tübingen. Det var en meget religiøs Opdragelse, hun gav sine Børn, saa at foruden Biskoppen endnu en Søn blev Præst, og to Døtre gik i Kloster. Allerede som 22- aarig Student ved Universitetet i Tübingen vakte Paul Keppler Opmærksomhed ved sin Løsning af den homile- tiske Prisopgave. Den 2. August 1875 blev han viet til Præst og virkede derefter nogle Aar i Sjælesorgen, indtil han i 1883 blev udnævnt til Professor i Exegese ved Uni- versitetet i Tübingen, senere flyttede han til Seminariet i Freiburg i. Br., og i 1898 blev han Biskop af Rottenburg.

Biskop Kepplers Virksomhed som Professor og som Biskop i sit Stift har sikkert haft sin Betydning. Men hans Indflydelse er naaet langt videre ud, og han er ved sine Bøger blevet en Trøster og Fornyer for al Verdens Katholikker, ja mange har han skaffet aandelige Oplevel- ser af allerstørste Værdi. Det er umuligt at nævne alt det, den berømte Forfatter har skrevet om Kunst og Theo- logi i forskellige Tidsskrifter, det er en Mængde Artikler. Kun nogle af hans kendteste Bøger skal nævnes; de har tilsammen alene paa Tysk naaet et Oplag paa $\frac{1}{3}$ Million. Som »den modneste Frugt« af hans litterære Virksomhed har Kritikerne rost hans »Vandringer og Valfarter i Orien- ten«; en mægtig Fantasi og nøgtern Virkelighedssans er

forbundet med en majestætisk og gribende Stil. De to Bind »Kunst og Liv« naar maaske dog højere, men de mægtigste Akkorder, menneskelig Sjælsstemning i det hele taget kan naa, griber en i den lille velsignede Bog »Mere Glæde«. Der viser han, at sand Lykke kun kan findes i den Glæde, der fremgaar af et barnligt rent Sind og kristelig Kærlighed. Ledet af denne Bog er en Mængde Mennesker blevet bevaret for en sørgelig Skæbne og hjulpet igennem Livets Lidelser. I »Lidelsens Skole« har Keppler skrevet et Sidestykke til Glædebogen, som ogsaa har fundet talrige Læsere. Endelig har Biskop Keppler udgivet en Mængde Prædikener og homiletiske Værker, der har haft en delvis Fornyelse af den katholske Prædiken i Tyskland til Følge.

Nu, da Biskop Keppler fylder 70 Aar, vil mange med Tak mindes, hvad han har givet dem. Han har været en Evangeliets Forkynder i den store Stil, man kan ogsaa sige i moderne Stil. Selv har han sikkert den Glæde, han saa skønt har tolket.

St. Johannes's Grav i Ephesus.

For nogle Maaneder siden har man, som man antager, i Ephesus fundet den hellige Apostel Johannes's Grav, og det er et af de interessanteste og betydeligste historiske Fund i Aarhundreder.

Den berømte joniske By Ephesus spiller en vigtig Rolle i den ældste Kirkes Histore. Apostelen Johannes var den første Biskop i Ephesus; der tilbragte han sine sidste Aar, og der blev han begravet. Baade St. Johannes Chrysostomus og andre Forfattere, der levede paa samme Tid, omtaler Apostelens Grav, og derfor synes det vanskeligt at forstaa, hvorledes den elskede Apostels Grav har kunnet være skjult for de Kristnes Øjne i saa lang Tid.

Der er vel kun eet Svar muligt, og det er, at den blomstrende Menighed i Ephesus gik til Grunde. En gammel

Overlevering fortæller, at i denne By, der havde vundet Berømmelse for alle Tider som det Sted, hvor et af de store økumeniske Koncilier var holdt, i denne By var der kun en eneste Kristen tilbage. Saaledes synes det, at den højtidelige Trusel, som Apostelen selv udtalte i Apokalypsen, blev til Virkelighed: »Til Engelen for Kirken i Ephesus skriv — — du har forladt din første Kærlighed — — Jeg vil tage din Lysestage bort fra dens Plads, med mindre du gør Bod.«

Atter maa man undre sig over, hvorfor Tyrkerne ikke ødelagde St. Johannes's Grav. Tyrkerne plejer nu i Almindelighed ikke at rive de bestaaende Bygninger ned. De lod Kirkerne staa, men forvandlede dem til Moskéer. Det var en Fremgangsmaade, som sparede meget Arbejde; de behøvede ikke at rive de oprindelige Bygninger ned og saa bygge Moskéer, maaske paa samme Sted og af de samme Materialier. Det forklarer os den Kendsgerning, at St. Johannes's Kirke i Aarhundredernes Løb blev til St. Johannes's Moské. Foran Bygningen er der en lille Plads med et Springvand, der bruges af Muhamedanerne ved deres religiøse Tvætninger. To høje Cypresser staar ved Siden af og peger op mod den skyfri Himmel, og der er en Stemning af uendelig Fred og Ro over denne ældgamle historiske Bygning.

Grækerne, der nu er i Besiddelse af denne Del af Lilleasien¹⁾, er overordentlig ivrige efter at finde Spor af deres eget Folks gamle Historie. De foretog da ogsaa deres Undersøgelser her. Ligesom i Saloniki var de grundige, og de samlede mange fuldstændige Mosaikker, til Dels meget gamle og af den største arkæologiske Værdi. Men Fundet af St. Johannes's Grav er noget, der gør mere Indtryk end blot antike og arkæologiske Kostbarheder. Det er noget, der taler til enhver Kristens Hjerte, thi intet andet Menneske blev det givet at se Gud i hans Herlighed, at se ham i hans Lidelser, at se ham i hans uendelige Guddomsfyldde.

St. Johannes var til Stede ved Forklarelsen paa Tabor. St. Johannes saa ogsaa i en fuldstændig Vision Billedet af

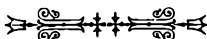
¹⁾ Artiklen er skrevet før de sidste Begivenheder i Orienten. Red.

den guddommelige Vælde. Han kunde ogsaa i højtidelige Ord tale om, naar »der skal ingen Tid være mere«. Da han ved Slutningen af sit Liv var for svag til at tale meget, blev han hver Dag baaret til sin Kirke, hvor han opmuntrede sin Menighed: »Børnlille, elsker hverandre!« Og da han stadig gentog disse ophøjede Ord, spurgte hans Dicile ham, om han ikke blev træt af det. Og han forsikrede dem: »Det er Herrens Bud, og hvis blot det bliver holdt, er det tilstrækkeligt til at blive frelst.«

Under Domitian blev den hellige Johannes ført til Rom, for at han der skulde lide Martyrdøden, og han blev kastet i kogende Olje. Men de jordiske Flammer havde ingen Magt over ham, der var tændt af Guds Kærligheds Flamme. Saaledes steg Apostelen ud af dette brændende Bad, stærkere og ivrigere end før.

Og det er denne hellige Johannes's Grav, Grækerne paastaar at have fundet. Men fandt de den tom? Ingen synes at kunne give nøjagtig Besked. Men nogle Relikvier af Apostlen, deriblandt hans Hoved findes. Og det gør et ubeskriveligt Indtryk at vide, at det er det Hoved, der ved den sidste Nadver hvilede ved Jesu Christi Hjerter som Repræsentant for hele Menneskeheden, der elskedes saa højt af den menneskevordne Gud.

François Léon.

Hellig Hertug Knuds Spil.

Hvor mange Katholikker har ikke glædet sig, da de saa det kongelige Theaters Plakater med ovenstaaende Titel. Det var som et venligt varmenende Pust, der mødte os fra Seklet — fra dem derudenfor. Det var, som naar en Fremmed møder os med et venligt Nik, og mangan en af os har sikkert tænkt: nej da, de interesserer sig for Hertug Knud, han er ikke helt stendød — det gamle ridderlige Ideal for Danmark's Ungdom.

Muligvis har det kgl. Theaters Direktion slet ikke tænkt noget med Ideal eller saadant — men kun haft praktiske og nøgterne Bevæggrunde — som en Direktion bør have.

Mange af os har saa været henne at se det og har glædet os over det, saadan som vi glæder os over all, der har med den hellige Kirke at gøre. Naar vi gaar paa Oldnordisk Museum og ser de gamle brogede Alterskabe og gyldne Monstranser, glæder vi os paa samme Maade — det er en Haand rakt ud over fire kolde Aarhundreder, som vi kan gribe med de Ord: ja, ja vi er her endnu, der er endnu Øjne, der ser paa Jer gamle Helgener med Ærefrygt og glæder sig over, at I staar der velpassede og smukke og vidner om Tider, da Religionen var ny og frodig — vi er her endnu, Sankt Birgitta, Sankt Clemens, Sankt Nikolaus og Sankt Knud. Med Taknemmelighed ser vi Kustoden omhyggelig rulle Gardinet ned, for at Solen ikke skal skade de gamle Farver og faa Krideringen til at skalle af. Vi er ikke paa Museum, vi er et Sted, hvor venlige Mennesker omhyggeligt opbevarer vore gamle hellige Ting. Saadan er vi ogsaa, naar vi er Tilskuere i det kongelige Theater til Hellig Hertug Knuds Spil. For os er det som en af disse gamle naive Alertavler, og vort Hjerte bevæges igen en Gang ved at høre om de gode, der lider og belønnes, og de onde, der straffes. For de fleste af Tilhørerne er det rimeligvis en Kuriositet — en Museumsgenstand, som de betragter med lad Interesse — for os er det levende Liv.

Og selve Formen — dette at man i fem Skridt kommer fra Ribe til Rom — og alt det øvrige — er os i Grunden slet ikke unaturligt — langt mindre latterligt — vi er vant til Abstraktioner — til Billeder i store Træk, der springer alt uvæsentligt over og kun skal illustrere aandelige Ting. Det væsentlige er, at Erik Ejegod kom til Rom og fik Pavens Velsignelse — at der er lang Vej til Rom er i den Sammenhæng ligegyldigt.

I Grunden bevæger vor Tanke sig jo altid i saadanne voldsomme Spring, baade hvad Tid og Rum angaar, og man kan kun undres over, at det moderne Samfund ikke forlængst igen har opdyrket den Art Skuespilkunst — at

de unge Dramatikere ikke sætter over Gærdet ind i det Land, hvor der er Plads til mange Nybyggere — og Nybyggere trænger vi til. Den gamle materialistiske Ager er temmelig fortrampet — nærmest en overfyldt Fold. Strindberg, Claudel og Hofmanshal har gjort Pionerarbejdet, der kommer nok flere efter.

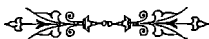
De gamle Altertavler kritiserer man ikke, man tager dem for det, de er. Men hvis de er »restaurerede«, kan der være Grund til Kritik. Unægtelig er der ikke saa lidt Grund dertil i det kgl. Theaters Opførelse af dette Stykke. Det er stærkt restaureret, og paa visse Punkter er det slet gjort. —

Særlig ondartet er de Marteroptrin, der ganske umotiveret er indflettet i Stykket. Teksten begrundet det ikke, og de stakkels Forbrydere har aabenbart ikke anden Op-gave end at være Krydderi paa Suppen. Et af Dagbladene sammenlignede Stykket med Dyrehavsbakken, og man faar virkelig et Øjeblik Indtryk af, at: her ser man hvordan Folk i gamle Dage blev hængte, stegte og radbræk-kede. — Det fylder noget rigeligt, og man synes, at Knud er en slem Blodhund. Det er heldigt for Instruktøren, at man den Gang ikke brugte livsvarigt Tugthus — det havde ikke været saa anvendeligt som Krydderi, selv om det vilde have givet samme Mening.

Den anden Restaurering: Helgenkroningen i Slutningen af Stykket med den vidunderlige St. Knuds Hymne falder i Traad med Stykket og har i høj Grad Berettigelse, idet det giver Lejlighed til at fremføre dette gamle danske Musik-stykke med den Processionsstemning, som det er uløseligt knyttet til.

Derefter opførtes et frækt fransk Skuespil fra det Milieu, der gav Anledning til Revolutionen. Det er der ingen Grund til at overvære. — Direktionen har nok alligevel haft praktiske og nøgterne Bevæggrunde.

Kristoforus.

Don Luigi Sturzo.

Don Luigi Sturzo, den katholske Præst, som er det italienske Partito Popolares organiserende Kraft, er en Mand paa 51 Aar. Det er en lille, mager, bleg Skikkelse, med mørke gennemborende Øjne, livlig, energisk i sine Bevægelser, elskværdig i Omgang med andre. Hans italienske Fjender kalder ham gerne »den lille Lenin« og Føreren for »de sorte Bolsheviker«.

I Virkeligheden er hverken Don Sturzo en »lille Lenin« eller hans Tilhængere »sorte Bolsheviker«. Hans politiske Program indeholder intet nedbrydende eller revolutionært. Han er tværtimod en Mand, der bygger op, i Taalmodighed, med stor Dygtighed og Klogskab. Han er en praktisk Mand, og han arbejder methodisk og utrætteligt. Der er mange, der elsker ham, og lige saa mange, der ikke gør det. Men hvad hans Stilling angaar, er ingen Tvivl mulig — han er Italiens stærke Mand i Politik.

Don Sturzo er født i Caltagirone paa Sicilien; han er ikke Søn af ukendte Bønderfolk, som hans Modstandere gerne siger, men han tilhører en adelig siciliansk Familje og har taget Navn af et af sin Faders Godser — Don Luigi Sturzo d'Altobrando. Han er en Sicilianer af samme Art som den berømte Diplomat Kardinal Rampolla, i enhver Henseende ganske forskellig fra den almindelige Forestilling om en Syditaliener. Udadtil er han lige saa rolig som nogen Angelsakser. Han har en stærk Vilje og stor Selvbeherskelse, og den Verden, han bevæger sig i, er en Verden med haandgribelige Realiteter.

Efter at være blevet Præst i Catania rejste Don Sturzo til Rom, hvor han tog Doktorgraden i Theologi. Men Størstedelen af sit Liv har han tilbragt i sin Fødeby Caltagirone, hvor han har taget ivrig Del i sociale og kommunale Sager. I en Aarrække var han Byens Borgmester, valgt af det katholske Parti. Senere blev han valgt til Vicepræsident for de italienske Kommuners Sammenslutning. Af hans Grundlæggelse af det kristelige Kommunalparti for Sicilien udsprang det Italienske Folkeparti,

som blev stiftet for tre Aar siden, og hvis mægtige Fører Don Sturzo er. Praktisk talt er alle dette Partis Tanker taget fra Leo XIII's berømte Encyklika »Rerum Novarum«, som i sin Tid gav denne Pave det smukke Tilnavn »Arbejderpaven«.

I en tidligere Periode var Don Sturzo iblandt Tilhængerne af Romulo Murri, den italienske Modernismes Fører; men da Murri kom stadig dybere ind i Modernismen, brød Don Sturzo af, loyal mod den katholske Tro. Kort efter Vaabenstilstanden i 1918 stiftede den sicilianske Præst Folkepartiet. I klar Forudseenhed forstod han nemlig, at katholske Organisationer maa spille en Rolle i Europas Genrejsning. Skønt Folkepartiet i hele sit Væsen er et kristeligt Parti, er det dog ikke konfessionelt, og det er derfor unøjagtigt at kalde det det katholske Parti, omend det utvivlsomt helt er gennemtrængt af katholsk Aand og katholske Idealer. Partiet er konstitutionelt og nationalt uden noget Forbehold; dets Forfatning og dets Tendenser er demokratiske, og dets Program er socialt.

Dette nye Parti greb Folket, og i Løbet af kort Tid var det saa godt organiseret, at det ved det sidste Valg kunde sende 100 af sine Medlemmer ind i Parlamentet.

Don Sturzos personlige Betydning og Magt har flere politiske Kriser vist. Da han modsatte sig Giolittis Overtagelse af Regeringen, vandt han Sejr. Men skønt han er Fører for et rent italiensk politisk Parti, naar hans Indflydelse dog langt udover den italienske Halvø. Han staar i nær Forbindelse med de politiske Førere i alle Lande lige fra Lloyd George til Zionisternes Fører, Dr. Weizmann. I hele Europa ved man, at Don Sturzos Stilling til de mange Spørgsmaal, der dukker frem, er af Betydning. Han er »Italiens stærke Mand«.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Et i katholske Kredse velkendt Ægtepar Hurtigmaleren Martini og Hustru, Emiliegade 9, fejrer den 27. ds. deres Guldbryllup. Ægteparret har altid

taget ivrig Del i det katholske Liv her i Byen, og Hr. Martini har utallige Gange hjulpet med til at skabe en hyggelig Aften ved sine morsomme Tegninger og Malerier. Vi ønsker Guldbrudeparret til Lykke og haaber endnu længe at se dem iblandt os.

Norge. Den 1. September afgik Josefssøstrenes Provinsialforstanderinde Mère Marie Clémence ved Døden. Den afdøde, der var født i Savoie i Frankrig, arbejdede i Danmark fra 1874 til 1888, i de sidste ni Aar som Provinsialforstanderinde for Kongregationen i Danmark. Paa Grund af svigtende Helbred maatte Mère Clémence i 1888 vende tilbage til Frankrig, men efter fem Aars Forløb kunde hun atter tage fat i Norden, og nu blev hun Leder af Arbejdet i Norge. Under hendes Ledelse er dette Arbejde vokset overordentligt, de gamle Hospitaler er blevet udvidet, og nye er blevet bygget; netop for Øjeblikket er Søstrene i Færd med store Udvidelser. Forstanderindens Begravelse fandt Sted den 7. ds. og havde samlet en meget stor Sørgeskare i St. Olavs Kirke. Derfra fulgtes hun til Graven af et stort Ligtog med mange Præster i Ornat gennem Kristianias Gader. Den største katholske Begravelse, Kristiania har set. R.I.P.

— Med en Uges Mellemlum har en fransk og en engelsk Dominikaner, Patrene Lutz og Mc Cuskern, holdt Foredrag i St. Olavs Kirke i Kristiania, og de høretes begge med stor Opmærksomhed af en talrig Forsamling.

— Den 8. Oktober vil den nye Apostoliske Vikar for Norge, Biskop Johannes Olav Smit, overtage sit Embede. Overtagelsen vil ske ved en Højtidelighed i St. Olavs Kirke.

Tyskland. I München har de tyske Katholikker afholdt deres Generalforsamling med henved 100,000 Deltagere. Mest Indtryk gjorde Kardinal Faulhaber med en Tale, hvori han fordømte al Revolution og protesterede mod alle Love, der ikke er i Overensstemmelse med Guds Lov. En stor Del af Forhandlingerne drejede sig om de katholske Skolers Stilling, et Spørgsmaal, som i flere Aar har været aktuelt i Tyskland; Kravet gik ud paa at faa frie katholske Skoler, som Staten skulde give Tilskud til i Forhold til Elevantallet. En stor Ungdomskongres afholdtes samtidig. Den Hellige Fader sendte opmuntrende Ord og sin Velsignelse.

Kollekt for den danske katholske Kirkesag.

Søndag den 1. Oktober holdes den af det Apostoliske Vikariat foreskrevne **Ansgarlus-Bonifacius Kollekt** i alle Kirker og Kapeller til Bedste for vore mest trængende kirkelige Institutioner.

Katholsk Forening »Absalon«

afholder stor Familiefest Søndag den 1. Oktober fra Kl. 7—1 i Selskabslokalerne, Blegdamsvej 26. Optræden af Illusionist og Bugtaler, Hr. J. Steinbeck med stort, afvekslende Program, og 3 Mands Orkester. Alle Trosfæller er velkomne. Billet 75 Øre for Medlemmer og 1 Kr. for Besøgende, faas hos Kirkebetjent Nielsen, Sakramentskirken, og hos A. Johansen, Birkegade 15², samt hos Foreningens øvrige Medlemmer. 2 Børn gaar paa en Billet, og Baltegn løses i Salen.

Festudvalget.

Katholsk Forening „Absalon“

Stiftelsesfest afholdes Mandag d. 2. Oktober Kl. 8 i Lokalerne paa 1. Sal i »Columbus« Selskabslokaler, Aaboulevard, kun Medlemmer har Adgang. »Absalons« Fælleskommunion Søndag d. 1. Oktbr. Kl. 8 i Sakramentskirken.

Generalforsamling afholdes Mandag d. 15. Oktbr. Forslag, som ønskes behandlet, naa være indsendt skriftlig til Formanden, A. Johansen, Birkegade 15² N., senest d. 4. Oktbr. 1922.

NB. Grundet paa den store Tilslutning til Foreningen afholdes vore Møder for Fremtiden paa 1. Sal.

Bestyrelsen.

25-Aars Jubilæum

for St. Annæ Menighed i Sundby.

St. Annæ Menigheds 25-Aars Jubilæum fejres paa følgende Maade: Søndag den 24. September Kl. 7 Sangmesse med Fælleskommunion, Kl. 10¹/₂, Festgudstjeneste. — Kl. 6 Aften Festmøde med paafølgende Menighedsfest. — Stille Messer Kl. 6 og Kl. 9. — Alle Menighedsmedlemmer og gamle Elever fra St. Annæ Skole indbydes venligst baade til de aandelige Øvelser og til Festmøde med Menighedsfesten.

NB! Til Festmødet og Menighedsfesten er det nødvendigt at tegne sig iforvejen, senest den 22. September.

St. Josephs Gilde, st. 1885.

Forslag, som ønskes behandlet paa kommende Generalmøde d. 9. Oktbr. 1922, bedes sendt til Formanden Herr. Aug. Wiehe, Forchhammersvej 13 før 1. Oktober.

Bestyrelsen.

Katholske Damers Klub.

K.D.K. Fra 1. Oktober bliver Klubaftenerne hver første og tredje **Torsdag** i Maanednen.

Jesu-Hjertes Budbringer. September—Oktober. Indhold: Pius XI. og Bønnens Apostolat. — Hovedformaal for Bønnens Apostolat. — Pietá. — Foran Tabernaklet. — Gemma Galgani. — Hjemmets Ven. — Jesu Hjerter Andagtens Krønike. — Tillid til Gud. — Vært og Gæst. — Vor hl. Fader Pius XI.'s Kærlighed til sin Moder. — **Børnenes Budbringer:** Da Jesubarnet kaldte paa Rosi. — Lille Sigril.

De unge Mænds Søndag d. 24. Septbr.

Alle unge Mænd indbydes til at deltage i **Fælleskommunionen** i deres *Sognekirke* (i St. Ansgars, Rosenkrans- og Sakramentskirken: Kl. 8; i St. Annæ Kirke: Kl. 7) samt i **Fællesmødet** i *Vesterhus* Kl. 8 Aften (Tale af Løhns greve J. Holstein-Ledreborg: Det centrale — og Koncert af Kgl. Kapelmusikus Knud Pedersen og Violinist Kai Andersen).

Kirkelig Kalender.

24. Sept. 16. Søndag ef. Pintse. Kirkevielse.	1. Okt. 17. Søndag ef. Pintse. Rosenkransfest.
25. — M. Ferialdag.	2. — M. Værneenglene.
26. — Ti. Cyprianus og Justina, Martyrer. Kirkevielse.	3. — Ti. Ferialdag.
27. — O. Cosmas og Damianus, Martyrer.	4. — O. Frans af Assisi, Bekender.
28. — To. Venceslaus, Martyr.	5. — To. Placidus og Fæller, Martyrer.
29. — F. Mikael, Erkeengel.	6. — F. Bruno, Bekender.
30. — L. Hieronymus, Kirkelærer og Bekender.	7. — L. Rosenkransfest.

Den katolske Højskole begynder sine Møder i Vesterhus Tirsdag den 3. Oktober.

St. Franciskus' III. Orden har Møde i St. Knuds Kapel Onsdag den 4. Oktober Kl. 8 Aften (Generalabsolution).

A.C. Onsdag d. 27. ds. Kl. 8¹/₄ afholdes **Rusgilde** i Vesterhus. Kaffe og Punch; Deltagelse: 3 Kr. Medlemmer kan tegne sig paa Lister i A.C.'s Lokaler eller hos en af Administratores. Adm.

Sakramentskirken.

Efter Højmessens paa Kirkevielsesfesten den 24. ds. udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet indtil Aftenandagten Kl. 6.

Højmessens paa denne Dag læses særlig for Sognets levende og afdøde Velgørere.

Fælles Bedetimer: Straks efter Højmessens: Vincentsforeningen. Kl. 4: Birgittaforeningen. Kl. 5: Breviarbøn. Kl. 6: Aftenandagt med Te Deum.

St. Ansgars Kirke.

Under den højtidelige Messe Kl. 8 paa Kirkevielsesfesten den 24. Septbr. udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 3 og 5 reciterer de gejstlige Breviarbønnerne. Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og Te Deum.

Fælles Bedetimer: Kl. 2—3 den eukaristiske Forening; Kl. 3—4 Rosenkransbroderskabet og Mariakongregationen af Apostlenes Dronning; Kl. 4—5 Fidelitas; Kl. 5—6 St. Josefs Gilde; Kl. 6—7 Mariakongregationen for Ynglinge; Kl. 7—8 Mariakongregationen for Mænd.

Paa Grund af **Firmelse i Horsens** d. 1. Oktober og Forretninger i Jylland er jeg bortrejst fra Lørdag Morgen d. 30. Septbr. til Onsdag Aften d. 4. Oktober.

J. Olrik, Provikar.

Ansgariusforeningens Medlemmer udenfor København bedes venligst indsende Kontingent for 1922, 5 Kr., til Pastor B. Jensen, Boyesgade 8³, København V. — Ved at undgaa Opkrævning vil Foreningen spare betydelige Udgifter. — Eventuelle Restancer bedes erindret.

FREMEDSPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblad• udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorene,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5-7,
Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.
Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 40.

Søndag den 1. Oktober.

1922.

INDHOLD: Rosenkransfest. — Et Hus i Splid med sig selv. —
Moder Geneviève (med Portræt). — Grundstensnedlæggelse i Vejle (med
Illustr.). — Højskolen flytter. — Højskolens Maal. — St. Annæ Menig-
heds Jubilæum. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København.
Ordrup. Rom, England. Frankrig. — Avertissementer.

Rosenkransfest.

Landet, i September 1922.

Min kære Ven!

Jeg er lige kommen ind fra Haven med en Buket dej-
lige, røde Roser til Guds Moder. Efter en halv Times
Opholdsvejr skyller Regnen atter ned, og Roserne derude
bøjer deres Hoveder dybt som i graadfyldt Bøn om Sol-
skin. Ja, Sol og Blomster hører nu engang sammen. Hvad
er det, Henrik Suso skriver i en af sine Kommuni-
onbønner: »Se, Herre Jesus, mit Hjerte aabner sig helt for
at modtage dig i sig, saasom de blomstrende Roser ud-
folder sig for Solens tindrende Straaler.« Aldrig har jeg
for Resten set den Tanke saa smukt illustreret som ved
den brogede Konvolvulus, paa Engelsk kaldet »Morning
glory« (Morgenens Herlighed!), som vi dyrkede op ad vor
Havemur i Italien. Den var som en lyslevende Prædiken
hver eneste Morgen hele Sommeren igennem. Saa snart
Solens første Straaler ramte Muren, begyndte alle de smaa,
spiralsnoede Knopper at folde sig ud, og naar vi kom
hjem fra Messe og Kommunion og satte os i Skygge af
Huset for at nyde vort Morgenmaaltid i det frie, saa

kunde vort Øje hvile med Fryd paa det pragtfulde Syn, som Muren nu frembød med sine tusinde Blomsterkalke lysende i Solen. ». . . Og i Særdeleshed helliger jeg dig mit stakkels Hjerter, for at det ikke skal elske andet end dig og maa fortæres som et Offer i din Kærligheds Flamme.« Det er Søster Maria af det guddommelige Hjerter, Droste zu Vischering, der beder saaledes. Ogsaa heri gav Blomsterne paa Havemuren Anskuelsesundervisning: Solens Flammeild fortærede dem — de havde kun levet ved Solen og for Solen.

»Blomstrer, I Blomster, som Liljen, og spreder Vellugt og grønnes herligt; synger en Lovsang og priser Herren i hans Gerninger« (Eccl. 39). Kirken har valgt denne lille fortryllende Harpetone til Kommuniønsvers paa Rosenkranssøndagen. Hvorfor netop til Kommuniønsvers? Tror du ikke, det er, fordi Kommunionen er Hjertets Solopgangsstund? Hvad er det for Blomster, der skal blomstre og dufte og lovsynge Herren i hans Gerninger, om ikke det er Menneskenes Hjerter, gennemglødede af Gudomssolen? Og hvert Hjerter skal ikke blot være som en enkelt Blomst, men som en Have med Mur om (*hortus conclusus*), hvor alle de dejlige Blomster skal folde sig ud i Solglansen, alle de Dyder, som Rosenkransens femten Hemmeligheder rummer: Ydmyghed, Næstekærlighed, Frigjorthed for Verdens Goder, Foragt for Rigdommen og Kærlighed til Fattigdommen, Renhed, Visdom og alle de andre Dyder. Blomstrer de, saa frembringer de som Frugt de Gerninger, som, saa vidt vore Kræfter strækker til, er en Efterfølgelse af Herrens Gerninger — det store Selvfornægtelsens Offer fra Krybben til Korset, som Rosenkransen skildrer. Det er den bedste Lovsang og Pris, vi kan yde Herren i hans Gerninger, dette at gøre hans Gerninger i vort eget Liv.

Men, min kære Ven, vi maa nok passe paa, vi ikke glemmer, at det hedder Vor Frues Rosenkrans. Som Jesus har villet gøre sine Gerninger med Maria som sin Medhjælp ved sin Side, saadan gør vi vist klogest i ogsaa at tage hende med, naar vi fletter vort eget Livs beskedne Rosenkrans. Hun vil hjælpe os!

Lykke med Arbejdet!
 Lev vell

Din hengivne Ven

X.

Et Hus i Splid med sig selv.

1.

Da Morten Pontoppidan for en Aarrække siden udsendte en Række mindre Skrifter med det Formaal: at vække Folkekirkens Medlemmers Kærlighed til den Institution, der religiøst samler dem, kaldte han en af sine Bøger »Det gamle Hus« — med en Mindelse fra en af Grundtvigs Salmer.

Der laa bag den Titel en dyb Kærlighed til Folkekirken, som i de senere Aar kun sjældent har faaet Udtryk. Man har i de Kredse mistet Følelsen for »det gamle Hus« og samtidig faaet en forstærket Følelse for det, der fordem boede i Huset. De senere Aar har været Vidne til, at Protestanterne i Danmark begynder at sætte Skel mellem Kristendom og Folkekirke — to Begreber, der forhen var eet for dem. Dette Fænomen er af Betydning for os, der ved, at Frelsen for vort daglig mer og mere vantro og vrangtro Folk maa komme fra . . . »det gamle Hus«, Huset paa Petri Klippegrund. Det er nemlig et Led i den Aandsbevægelse, den for tidligt glemte, for lidet paaagtede norske Kirkemand Krogh-Tønning kaldte: »den stille Reformation«. Til dette Fænomen (den stille Reformation) føjer sig et nyt, der i disse Dage faar stærke Udslag: »den indre Selvopløsning«. Vil vi forstaa vor Tid, vil vi modnes til at gøre en Indsats i vort Folk, maa vi være vaagne og spejde, »hvordan Natten skrider«. Sidder vi blot selvsikre og glæder os over vort eget, naar vi aldrig til Kontakt med dem, vi skal vinde. Maa jeg faa Lov at ride et Par af Hovedlinjerne i de to Fænomener op.

2.

»Den stille Reformation« betyder, at den ikke-katholske Kristenhed herhjemme langsomt (og maaske sig selv ubevidst) orienterer sig imod Rom, genfinder sin katholske Oprindelse, holder op at stirre paa Afgrunden, der skiller, og faar Øje paa Broerne, der forbinder. Jeg vil nævne fire Tilfælde.

Børnenes Altergang. Fra vidt forskellige Sider i Folkekirken dukker den Trang op: at stede de smaa til Møde med den himmelske Børneven. Ikke blot Mand og Mand imellem tales der om det — der skrives endog om det i kirkelige Ugeblade og i Dagspressen. Nu er de Mennesker, hvis fromme Hjerter under Børnene den Velsignelse, ganske uinteresserede i Theologi og Dogmatik; »Livet« er dem alt. Ellers vilde de se, at de allerede havde indrømmet Basis i den katholske Sakramentslære: at Sakramenterne virker *ex opere operato*, ud fra Christi fuldbragte Værk, og hverken i Kraft af Uddelerens Dyd eller af Modtagerens Forstaaelse. Gror Børne-Altergangen sig stærk i Folkekirken, ligger Vejen aaben for en Tilbagevenden til Oldkirkens Tro og Lære paa det Punkt.

Forbønnen for de Afdøde — denne Tanke, der er til Stede, saa længe og hvor som helst der var og er Religion (i dette Ords egentlige Forstand) i Verden, begynder at finde Indpas i Folkekirken. Den lærde og dybsindige Domprovst Martensen-Larsen i Roskilde har i Bog paa Bog aabnet Døren til Oldkirkens Lære om og Bøn for vore hensovede kære. Ollert Ricard har ogsaa udtalt sig (omend rent personligt og forbeholdent) for den Tanke. Og Allesjæles-Andagterne paa de københavnske Kirkegaarde er — trods de ivrigste Protester — Tegn paa, at den ubevidste, dybt menneskelige Trang til Forbøn for de Afdøde er ved at sejre over en stivbenet dogmatisk Afvisning.

Helgendyrkelse kan man ikke endnu pege paa i den danske Folkekirke (mens den er lovmæssigt forordnet i *Church of England*), men en Spire dertil ligger i de stadig hyppigere Foredrag om »katholske Helgener« og den stadig hyppigere Henvisning til St. Franciskus og St. Katharina, som Johs. Jørgensens Bøger har foranledigt protestantiske Prædikanter til at fremsætte. Faar vi ti nye og lige saa gode Bøger om Helgener, vil ti nye Navne lyde. Dette Forsøg paa Samliv med Kirkehistorien var utænkeligt før vor Tid (man læse blot Chr. Richardts Digte, saa skal man se forrige Generations Præsters Omtale af Helgener og deres Relikvier!).

Internationalismen er det fjerde Tegn paa »den

stille Reformation«. Hvilken Række af protestantiske Koncilier og Synoder har vi ikke set i Sommer — hvilken Trang til ikke at være Folkekirke, men at blive Verdenskirke! Hvilken Mængde af Beretninger fra Udlandets Kirkeliv, hvilken Udveksling af Tanker og Personer! »International« er Halvvejen til »Katholsk« — som »Folkekirke« er den polære Modsætning, er den inkarnerede Sektarisme. Mon vi ikke skulde tage os paa at følge med i alt det, der sker fra den Kant, og som staar at læse saa let tilgængelige Steder som i de store Dagblade. — Nu ved jeg godt, at netop de Mænd, der er førende i disse fire Retninger, allerstærkest vil protestere mod baade at tilstræbe noget katholsk og blot at tendere i den Retning. Jeg har derfor forud sagt: de gør det sig selv ubevidst! Den stille Reformation!

3.

Vil vi studere en Institutions Opløsningstegn (som en Læge studerer et Legemes), maa vi skelne mellem Vidnesbyrd om Sygdomme, der kan helbredes, og Sygdomme til Døden. Guds gamle Kirke har i visse af Historiens Tider fremvist Sygdomstegn, som syntes alvorlige nok (jfr. Johs. Jørgensens Fortale til Th. Fritsches Bog om St. Kamillus); Historien har vist os (som Guds Ord har forjættet det), at de Sygdomme ikke var til Døden, at de altsaa netop ikke var Opløsningstegn; de havde angrebet Hud og Kød (Udseendet og det ydre), men Livsorganerne (Christi Tro og Helligaandens Ledelse) var ubeskadigede, omend i Fare, indtil den store Læge greb ind og skar væk.

Denne Betragtning maa vi ogsaa anvende overfor Folkekirkens Sygdomstegn: er de overfladiske Læsioner, eller er det selve Livsorganerne i den, der er angrebne? Jeg mener at kunne konstatere Sygdomme til Døden. Og jeg mener at kunne paavise, at disse Sygdomstegn — Tegnene paa Subjektivismens Betændelse og paa Demokratiets galopperende Svindsot — nu bliver saa aabenbare, at Menigmand opdager dem. Omsider! — —

Subjektivismens Betændelse blev for faa Dage siden paavist af Frimenighedspræst Morten Larsen, og hans Ord var ikke blide, men han talte med Myndighed, fordi

han har sat Stilling og Eksistens ind, da han saa Sygdommen. »Usandhed og Uredelighed har lovhjemlet Plads i den folkekirkelige Styrelse,« siger han. Præsten aflægger et Præsteløfte, ingen ærlig Mand kan aflægge (fordi det er modsigende i sig selv), og paa dets Basis tillader han sig at fornægte Troen paa Prækestolen og dog at bekende den ved Døbefonten. Han deler sig selv i Forkynderen, der siger, hvad han har Lyst til at sige, og Sakramentsadministratoren, der pænt maa holde sig til den nys fornægtede »Formel«. Morten Larsen paaviser, hvor det er uredeligt, at Grundloven nægter Kongen Religionsfrihed, og at det er Kongen og Ministeren (maaske en jødisk, hedensk eller . . . katolsk Minister), der skal have øverste Afgørelse i Folkekirken. »Der er i og for sig — naar galt skal være — mere Mening i at lægge denne Magt hos Paven i Rom end hos Landets Overhovede,« siger han. »At der ikke opløfter sig et Skrig af Forargelse imod dette (at en Præst kan lære eet og døbe noget andet), er et Tegn paa, at Sandhedssansen er slumret ind i den danske Folkekirke«; »Uredelighed og Usandhed befordres gennem Præsteløftet«, »Folkekirken er ved at blive en Forargelse« . . . er hans bitre, men sande Anklager.

Hvad vil han nu sætte i Stedet? Visselig ikke »Paven i Rom« — nej: foruden Lærefrihed ogsaa Ritualsfrihed, saa enhver Præst (ved Overenskomst med sin Menighed) kan lære, hvad han vil, døbe, som han vil, forrette Allergang og Brudevielse, som han vil. Det bliver saa den enkeltes egen Sag at vælge den Præst, der efter hans, den enkeltes, Overbevisning taler og forretter Guds Ord og Indstiftelser. Man forestille sig Resultatet — ikke i en højskoletrænet, aandeligt vaagen Frimenighed, men — i en ganske almindelig Bondemenighed eller i Saxogade og paa Nørrebro i København!

Men (vil man sige) den Slags Folk vil overhovedet ikke tage noget Standpunkt, de vil afholde sig fra selv den sidste konventionelle Deltagelse i Kirkelivet og vælge »borgerlig« Vielse, Begravelse og »Konfirmation«. Nej, desværre; og her viser det andet Tegn paa Sygdom til Døden sig.

4.

Det demokratiske Kirkeprincip er en praktisk Konsekvens af Luthers Kirkebegreb. Han vilde løsrive Kirken fra Roms Styrelse, og da en Styrelse maatte til (om ikke andet saa efter hans egen Død), fandt han paa at lægge Kirken ind under Staten. Staten er imidlertid et Begreb, der forandrer sig med Aarhundrederne, og Staten er i 1922: Folket, alle Individier i Landet, uden Stands- eller Intelligensforskel. Altsaa maatte Kirken komme i Folkets Magt, da dette tog Magten fra Kongen.

Med Demokratiets Evne til at nivellere følger dets Afsky for »de store«. Dette har i Folkekirken fundet sit Udtryk deri, at man har taget Kirkestyrelsen bort fra (ikke blot, som før sagt, Kongen men ogsaa) Ministeren, Kancelliet, Bisperne, Provsterne og Præsterne — man har dannet kirkelige Arbejder- og Soldaterraad, og i Hænderne paa disse religiøse Soviets, Menighedsraadene, har man lagt Kirkens Styrelse.

Nu kan Demokrati skræmme selv ... Demokrater. De, der lagde Kirkens Styrelse i Menighedsraadets Haand, blev bange for Følgerne og fik forsnævret Begrebet, saa ikke ethvert officielt Medlem af Folkekirken blev kirkelig Vælger — men kun den, der ved Indsendelsen af sit Navn til Valglisten begærede sig optaget som saadan. Man havde ved den Foranstaltning haabet, at kun kirkeligt sindede Mennesker vilde tage Del i Valget. Imidlertid gjorde man Regning uden Vært — Værten hed: de Radikale og Socialisterne. Disse hævder (og med rette!), at de har Ret til at deltage i Styrelsen af en Kirke, de skal være med at betale til, og som de aldrig officielt har forladt. De har drevet deres Folk til Valgurnen, saa man kan forudse den ikke særlig opbyggelige S sammensætning af de nye Raad, i hvis Hænder Folkekirkens aandelige og materielle Skæbne ligger. Der behøves ikke skarpe Brillen for at se, at dette er et Tegn paa Sygdom til Døden, at det er Sygdom i selve Folkekirkens Livsorgan. Det er dens eget »fødende Princip«, der dræber den. Det, den havde troet, var dens Hjærteblod — den demokratiske Styrelse — viser sig at være Gift i dens Aarer. Ogsaa dette indser mange, og mange giver det Udtryk. »Kristel. Dagblad« og »Kirkeligt

Landsforbund« er fortvivlede og oprørte. Og Mand og Mand imellem spørger man sig selv: hvor er Redelighed og Sandhed henne, naar Kirken skal ledes af erklæret trosfjendtlige Vælgermassers og Partiers udkaarne Tjenere?

Hvordan vil troende protest. Præster kunne holde saadanne Raad ud i Længden?

5.

Lægger vi Mærke til de to Sygdomstegn, melder sig straks Problemet: Fremtiden?

Den nærmere Fremtid kan man uden Tvivl forudse: fortsat Kiv og Splid. Rationalister kontra Orthodoxe, det brede kirkelige Vælgerfolk mod »de troende«, Menighedsraadene mod Gejstligheden og mod de »aandelige Hensyn«. Der ligger allerede oplagret Fængstof, som ingen tør røre — f. Eks. Thorkil Skat Rørdam — Sagen i Ryslinge og Usikkerheden og Krisen i den ydre Mission.

Som Begivenheder i den fjernere Fremtid kan man forudse den fuldstændige Adskillelse af Stat og Kirke, fordret af Folkekirken selv og begrædt af ingen. Og saa det Kaos, hvor alle trækker hver til sin Side, og hvor Sekterne fisker i rørt Vande. —

Hvis et Menneske har Kærlighed til sit Folk og til Troen i sit Folk, hvor⁹ og som den endnu findes, maa hans allerstørste Opmærksomhed være henvendt paa disse Foreteelser, der velnok er de største siden »Reformationen« i dansk Kirkehistorie.

Et saadant Menneske vil føle en dyb Smerte og Medynk med de arme Sjæle, der nu snart skal ud i den rene aandelige Forvirring, hvor ingen Røst raaber i Ødemarken.

Og han vil kun have een Tanke: hvorfra skal Hjælpen komme? Vi ved det: fra Guds Kirke! Men skal vi kunne sætte ind, naar alt falder sammen i vort Folks religiøse Liv, maa vi berede os til Gerningen.

Vi maa med Interesse følge selv den mindste Detalje i den kirkelige Debat. Vi maa gøre disse Foreteelser til Genstand for vore Samtaler. Vi maa tage Del, hvor vi hører dem omtalt i Selskabslivet. Men først og fremmest maa vi bede.

Ikke som Farisæeren, der takker Gud, at han har sit i Orden — men bede med det Sind, St. Paulus aabenbarer i Rom. 9, 1—5: »Jeg siger Sandhed i Kristus, jeg lyver ikke, thi min Samvittighed vidner med mig i den Hellig-aand, at jeg har en stor Sorg, en uafsladelig Græmmelse i mit Hjerte: jeg vilde ønske, at jeg selv var forbandet bort fra Kristus for mine Brødre, mine Frænder efter Kødet — de, som er Israeliter hvem Barnekaaret og Herligheden og Pagterne og Lovgivningen og Gudstjenesten og Forjættelserne tilhører, hvem Fædrene tilhører. og for hvem Kristus er kommen i Kødet — han, som er Gud over alle Ting, velsignet i Evighed! Amen.« —

Det er vort Folk, vore Brødre, vore Venner — og de har samme Ret som vi til Christus, til Troen, til Sakramenterne, til den hellige Messe, til al Guds Naade.

Havde vi Kærlighed nok, blev vor Bøn om Sandhedens Lys for disse vore Brødre Gud uimodstaaelig inderlig og ydmyg, og saa var vi nærmere den Stund, da »alle blev eet«.

P. F. J.

Moder Geneviève.

Overraskende for de fleste kommer sikkert Meddelelsen om, at Moder Geneviève om faa Dage rejser til Belgien, og at Ledelsen af Josefssøstrene i Danmark gaar over i andre Hænder. Overraskende — fordi vi nu engang er vant til, at Moder Geneviève er den ledende, de fleste af os har aldrig kendt nogen anden Provinsialforstanderinde, siden 1887 har Værdigheden og Arbejdet og Ansvarret været hendes. Men derfor er det jo heller ikke saa underligt, at den nu 75-aarige Forstanderinde har ønsket at blive fritaget for den byrdefulde Stilling, og endelig har hun faaet sit Ønske opfyldt.

Der er mange Mennesker i Danmark, der kender Josefssøstrene, og der er sikkert ikke mange Katholikker, som ikke paa en eller anden Maade skylder dem Tak. Saa vidt har de vundet frem, og saa udbredt og saa for-

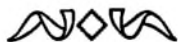
skelligartet er deres Gerning blevet, at vi møder dem overalt og søger deres Hjælp alle Vegne. Ganske bortset fra den personlige Opofrelse hos de mange enkelte Søstre er Kongregationens største Fortjeneste sikkert dens vidunderlige Udviklingskraft, dens Redebonhed til at tage fat paa alle de Opgaver, der kom til at ligge for. Under vore Forhold er det netop den Slags Søstre, man trænger til. Og Josefssøstrene arbejder nu rundt omkring i Landet paa Hospitaler, i Kirkeskoler, i højere Skoler, i Børnehjem, i Foreninger for unge Piger, og ustandseligt udvides deres Virkekreds. Det er klart, at denne Udvikling ikke var blevet saaledes, dersom ikke en saa energisk og dygtig Personlighed som Moder Geneviève havde staaet i Spidsen. Vi har allesammen Grund til at sige hende Tak, hvad enten vi selv personlig har erfaret, hvad Josefssøstrene betyder, eller vi kun ser, hvad de har virket for vor Kirke.

Moder Geneviève har haft en lang Arbejdsdag i Klostret, allerede i 1874 aflagde hun sine Løfter i Moderhuset i Chambéry, og i 35 Aar har hun været Provinsialforstanderinde i Danmark. Hvor mange nye Klostre hun har grundlagt i de Aar, og hvor mange Bygninger hun har rejst, er det mig ikke muligt nu i Øjeblikket at faa undersøgt, men mange er det, det kan man overbevise sig om her i København og rundt omkring i de danske Købstæder. Men hvad maa Moder Geneviève ikke samtidig have betydet for det indre Liv i Kongregationen, at hun i alle de Aar har kunnet samle sine Søstre i Opofrelse og Begejstring for deres Gerning, ofte i smaa og vanskelige Kaar, som det for Resten er i mange af Klostrene endnu, og lad os haabe, at Josefssøstrene vil bevare et saa utrætteligt Initiativ, at de altid har nystiftede smaa og fattige Klostre. Saadanne Steder var der altid Glæde, naar Provinsialforstanderinden meldte sit Besøg. Hun var ikke karrig med Besøg, lang Tid tilbragte hun hvert eneste Aar paa Rejser. Og saaledes blev Moder Geneviève baade Stifteren og Lederen og tillige den, der holdt sammen, saa at alle de mange Søstre udholdende og trofaste gjorde deres Gerning.

Søstrene er naturligvis dem, der i særlig Grad vil savne Moder Geneviève, dem berører det personligt, og de kendte hende bedst. Men alle Katholikker i Danmark

siger hende Tak og ønsker hende som Løn for alt en god og skøn Livsaften, indtil Herren, som hun har tjent saa trofast, vil tage imod hende. *Bernh. Jensen.*

Grundstensnedlæggelse i Vejle.

Søndag den 17. ds. nedlagdes Grundstenen til den nye Kirke i Vejle. Vejle Amts Avis bringer følgende Referat:

Forud for Grundstensnedlæggelsen foregik den højtidelige Firmelse (Konfirmation), der sidst fandt Sted for tre Aar siden. 74 af Menighedens Unge var fremstillet til Firmelse.

Medens Højtideligheden ved Grundstensnedlæggelsen fandt Sted, regnede det næsten uafbrudt. Den store Forsamling holdt dog troligt ud.

Pastor Brems, hans Broder, Pastor Brems og Provikar J. Olrik var i fuldt Ornat og deltog alle i Fremsigelsen af latinske Bønner efter det for Grundstensnedlæggelser fastsatte Ritual, og Menigheden sang den for saadanne Lejligheder skrevne Salme. Pastor Brems oplæste Dokumentet, som derpaa blev lagt i Kapsel og overgivet til Indmuring. Det lyder saaledes:

St. Norberts Menighed i Vejle har siden dens Stiftelse den 1. Februar 1904 savnet en Kirke. Allerede i flere Aar er der tumlet med Tanker og Planer til en katolsk Kirke i Vejle. I Sommeren 1914 saa det ud til, at Planen kunde blive til Virkelighed, men saa kom den ulykkelige Verdenskrig, der udskød Planens Realisation paa ubestemt Tid. Imidlertid skænkede en Velgører en betydelig Gave til Kirken, og Tanken om at bygge en Kirke genoptoges. En Specialist paa Kirkebygningens Omraade, Hr. Arkitekt F. Wipfler fra Odense, leverede Tegningen, der paa en meget praktisk Maade løste Opgaven.

Kirken med Gangen løbende omkring Koret er udvendig 30 M. lang og 12¹/₂ M. bred. Den bliver bygget i gothisk Stil, med 6 fritstaaende Søjler.

Arbejdet ved dens Opførelse blev overdraget for Murerarbejdet til Murermester Hr. N. A. Christensen og Tømrerarbejdet til Firmaet Kaltoft og Nielsen. Den 16 Juni 1922 blev Støbningen af Fundamenterne paabegyndt, og i Dag den 17. September 1922 er Byggearbejderne saa langt fremme, at Kælderetagen i Præsteboligen er færdig, Etageadskillelsen herover lagt, Murværket i Stueetagen godt fremskreden, og i selve Kirken er man naaet til Underkanten af Kirkevinduerne.

Gaar hen og forkynder Evangeliet for alle Folk og døber dem i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn.

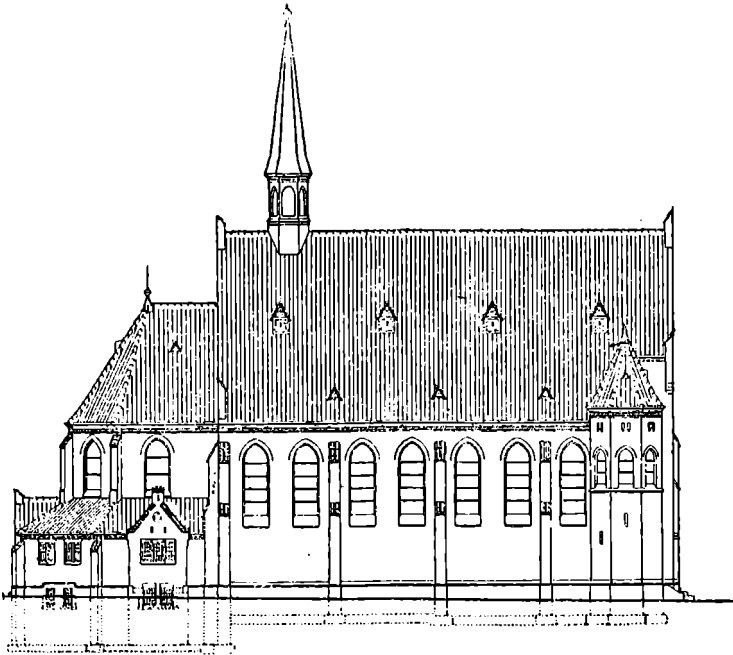
I den h. Trefoldigheds, i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn.

I Herrens Aar 1922 den 17. September, da Pave Pius den 11. styrede den katolske Kirke, da hans Højærværdighed Monseigneur Dr. theol. et Magister, Gummarus Crets var General for Præmonstratenserordenen, da hans Majestæt Christian den 10. var Konge i Danmark, og hans Højærværdighed J. Olrik var Provikar for Danmark, da Kammerherre Knud Vallø var Amtmand over Vejle Amt, da C. Jacobsen var Borgmester i Vejle, da Hr. F. Malachowicz var Kirkeforstander, har Pastor J. L. Brems, Sognepræst og hans Broder, Pastor L. A. Brems lagt Grundstenen til denne Kirke, som har den H. Norbert som Skytshelgen.

(Underskrevet af Sognepræst, Kapellan, Arkitekt, Murer-
mester og Tømrermestre).

Pastor Brems tog Ordet og sagde:

Mine kære Kristne og andægtige Tilhørere! Vi er sam-
lede her for at glæde os over, at vi efter mange Anstren-
gelser og Skuffelser efter Aars Arbejde endelig kan begynde
at se Opfyldelsen af Menighedens oprigtige Ønske: en Kirke,
bygget til Guds Ære, til vor Tilbedelse og Dyrkelse og til
at opbygge det indre religiøse Liv i enhver af os. Vi
bygger Kirken, for at vi efter den Frihed, den danske
Grundlov giver os, kan dyrke Gud efter vor inderste reli-

St. Norberts Kirke i Vejle.

giøse Overbevisning. Og vi bygger den faa Meter fra,
hvor den gamle Klosterkirke stod, ikke flere Meter end
der ligger Aarhundreder mellem den gamle og den ny
Kirke. Her skal forkyndes den samme Lære, som Ansgar
forkyndte vore danske Forfædre, og forkyndes de samme Sa-
kramenter, som blev forkyndt den Gang. Her skal Menig-
heden finde Trøst og indre Lykke. Her skal den samles
til Daab og til Firmelse, her skal den ægteskabelige Pagt
indgaas med Kirkens Velsignelse, og herfra skal Menig-
hedens Medlemmer engang føres til den evige Hvile.

Indtil nu har vi kun haft et meget lille Guds Hus, hvor
vi ikke har kunnet udføre Kirkens pragtfulde Ceremonier.

Dette skal nu være forbi. Hvor lykkelig en Stund bliver det ikke, naar engang den evige Lampe skal tændes her.

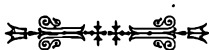
Det er mit oprigtige Ønske til Menigheden, at ligesom Kirken dagligt tiltager, eders religiøse Liv maa tiltage.

Vi nedbeder Guds rigeste Velsignelse over dette Værk, over Arkitekten og Haandværksmestrene, over alle Haandværkerne. Give Gud, at enhver Ulykke maa blive afvendt fra dem. Guds Velsignelse over alle, der bidrager til Kirkens Fuldførelse. Amen!

Pastor Olrik tog derefter Ordet og udtalte en hjertelig Lykønskning. Pastor Brems har længtes efter denne Dag og længes endnu mere efter den Dag til Sommer, da Kirken kan indvies og tages i Brug. Det er en herlig Dag for Præst og Menighed, nu da I har Udsigt til snart at faa det lille Kapel byttet med en Kirke. Jeg beder Vejle Katholikker hjælpe med til at bygge Herren et Hus. Han vil lønne Jer for alt, hvad I har gjort for ham. Han vil komme til Stede den Dag, Kirken indvies. I Lyset af den røde evige Lampe vil han være hos Jer. De betrængte og ulykkelige vil finde Hvile her, og de, der arbejder med paa Herrens Hus, vil ogsaa faa timelig Velsignelse. Hjertelig til Lykke, Menighed og Præst, og Guds rigeste Velsignelse over dette Arbejde. Amen!

Dermed var Højtideligheden til Ende.

Den nye Kirke kommer til at ligge lige ved Siden af, hvor Dominikanernes Klosterkirke laa før Reformationen. En Del Munkesten stammende fra det gamle Kloster vil blive indmuret i den nye Kirke.

Højskolen flytter.

Saa snart Oktober Maaned kommer, begynder Højskolen sin Sæson. Saadan har det været i snart mange Aar, og hver Tirsdag Vinteren igennem samles vi om Talerstolen. Paa Tirsdag begynder vi igen, men i Aar paa et nyt Sted. Vi har forladt den store Sal i Stenosgade, hvor Patrene gæstfrit har givet os Husly i en Del Aar, for at rykke ind i Vesterhus. Jeg ved, at mange i første Øjeblik studser ved dette og finder, at det ikke er noget Fremskridt; der var endda en, som i den Anled-

ning vilde skrive en Nekrolog over Højskolen. Men skal Højskolen være eller nogen Sinde blive noget andet og mere end en Foredragsforening, synes Flytningen uundgaaelig nødvendig.

Lad os ikke glemme, at Højskolens Opgave i første Række er den at yde sin Hjælp i det katholske Ungdomsarbejde, at opdrage de unge. Det er sørgeligt at maatte sige, at vi hidtil saa godt som intet har kunnet gøre i den Retning. Det er ikke alene vor Skyld, men Ungdommen har svigtet os. Naar det da nu tilbydes os rent lokalt at komme den saa nær paa Livet som muligt, vilde det være uforsvarligt ikke at gribe til. Men skal det kunne gaa, er det nødvendigt, at vore trofaste Venner fra Stenosgade ogsaa følger med ind i Vestervoldgade som den faste Kreds, vi kan bygge paa. Lad os ikke bilde os ind, at Vesterhus skulde ligge særlig afsides, naar det er 5 Minuter fra Raadhuspladsen. Salen i Vesterhus er blevet betydelig udvidet; den er alligevel slet ikke saa stor som den i Stenosgade, men i Almindelighed stor nok til os. Og hyggeligt er der derinde. Der vil man kunne samles efter Foredraget til Samtale og Sang, og somme Tider kan man ogsaa faa en Kop Kaffe eller en Kop The. Saaledes vil de, der bryder sig om Højskolen, kunne samles mere end hidtil.

Programmet for den kommende Maaned offentliggøres i dette Nummer af Ugebladet, saa vidt vi har faaet det færdigt. Lad mig med det samme gøre opmærksom paa den Række Foredrag om Danmarks Domkirkebyer, vi begynder paa i Slutningen af denne Maaned, og som vel er det i Programmet, der vil vække den største Interesse. Og saa haaber vi da, at alle Ulykkesprofeter maa faa Uret, og at Højskolen gaar ind til et nyt og frugtbart Liv.

Velkommen til Højskolen i Vesterhus!

Bernh. Jensen.

Højskolens Maal.

Efter alle Solemærker at dømme vil Højskolens — Katholsk Højskoles — Flytning til Vesterhus betyde en ny Æra i dens Historie. Formodentlig og forhaabentlig vil det betyde, at de Unge, som ellers i alt for høj Grad har glimret ved deres Fraværelse, vil finde frém til Foredragene; det er jo i deres eget Hus, de skal holdes. Derfor vil det ikke være helt betydningsløst at gøre sig klart, hvad der egentlig er Højskolens Maal.

Lad mig begynde med det negative. Højskolen skal ikke først og fremmest dyrke Videnskab, skænke Kundskaber. Videnskab og Kundskab er fortræffelige Ting, navnlig hvor de dyrkes for deres egen Skyld, ikke for at føre til praktiske Resultater. Men man overvurderer Videnskab og Kundskab i vore Dage, tror, de kan og skal kunne klare alle Spørgsmaal, bedømmer Menneskenes Værd efter deres Kundskabsmasse. Hvor saadant træffes inden for vore egne Rækker, maa det afvises som ukatholsk. Altsaa kan vor Højskoles Maal ikke ligge der.

Hvad vil Højskolen da? Den vil hjælpe os at gøre vort Liv rigere, dybere, mere bevidst. — Den kan ikke skabe Liv. Det kan kun Gud, paa naturligt Omraade gennem vore Forældre, paa overnaturligt gennem vor hellige Kirke. Men Højskolen kan og efter sit Formaal vil hjælpe os til at gøre vort baade naturlige og overnaturlige Liv mere bevidst. Hvad Liv i og for sig er, er det vel umuligt at give en nøjagtig Definition af. Men eet af det fuldt udviklede Livs bedste Kendetegn er, at det er forplantningsdygtigt, at det ytrer sig uvilkaarligt, næsten nødvendigvis maa slaa ud i indre eller ydre Handlinger. Og her skal Højskolen hjælpe os baade paa naturligt og overnaturligt Omraade.

Først og fremmest paa overnaturligt Omraade. Vi har faaet vort overnaturlige Liv i Daaben, har vi en Tid mistet det, har vi generhvervet det i Boden, vi har næret det, mere eller mindre slittigt, i Alterets Sakramente. Højskolen kan ikke skænke det; den kan hjælpe os til, at det bliver os mere bevidst eller — i værste Fald — vise os, hvor

vi kan finde det. Højskolen giver ikke Timer i Katekismus, i Dogmatik eller Moralthnologi. Men den kan vise os, hvorledes disse Videnskaber er Beskrivelser af Guds Væsen og Liv, og hvorledes Guds Billede træder klart frem for os i store Personligheder og Bevægelser, i Tænkning, i Videnskab, i Kunst.

Det er en katholsk Grundsætning, at det overnaturlige og det bedste naturlige Liv ikke er Modstandere, men Venner. Derfor vil Højskolen ogsaa give Indtryk fra det naturlige Liv, derfor kan der — principielt set — ikke indvendes noget mod, at den ogsaa bruger ikke-katholske Foredragsholdere. Og den vil paa sin Foredragsliste kunne optage alt muligt — fra Gud til Synd, fra Stjernerne til Støvet. —

Men for at den skal blive, hvad den vil være, maa der komme mange Tilhørere, først og fremmest af de Unge. Og det er ikke nok, at de kommer der. Lige saa lidt som vi har opfyldt vor Søndagspligt, blot ved at være til Stede i Kirken under Messen, lige saa lidt kan vi nøjes med at høre paa Foredragene; vi maa tage imod dem med velvilligt Sind, og vi maa hjælpe deres Tanker til at udfolde sig i os.

Med Kritik alene kommer vi ingen Vegne. Alle vi, som har Højskolen kær, kender godt alle dens Mangler, vi ved frem for alt, at den i sin nuværende Form kun er en Begyndelse. De otte Dage paa Højskole er det næste Skridt. — Helt er vi ikke naaet frem, før vi har faaet vor egen Højskole paa Landet, — helst i Forbindelse med et Benediktiner (eller et Birgittiner-) Kloster, saa vi kan deltage i Munkenes Sang, og ogsaa ad den Vej fyldes med Folkets Aand, Kirkens Liv.

Fra Gud er vi kommen, til Folket vi gaar,
Hans Vilje, dets Trivsel være vor Lov.

Georg M. Vøhtz. O. S. F.

St. Annæ Menigheds Jubilæum.

Efter seks Dages forberedende Aftenandagter fejrede St. Annæ Menighed i Formiddags den første Del af sin Jubilæumsfest. —

Allerede Klokken syv samledes en stor Del Trosfæller til Gudstjeneste med Fælleskommunion for Øje. Messen læstes af Pater *Klarr*, der sammen med Pater *Schmiderer* i Gaar kom til København fra Odense for at fejre Højtiden med os. Førstnævnte, der holdt Prædikenen, viste os, hvorledes vor guddommelige Forløser har hjulpet Børnene, de unge og de gamle gennem de forløbne femogtyve Aar, og formanede alvorligt Tilhørerne til at bringe Frelseren en dybtfølt Tak derfor ved den hl. Kommunion. — Antallet af Kommunikanter var saa stort, at det hellige Sakramente foruden fra Højaltret ogsaa maatte uddeles fra Mariaaltret med Bistand af Pater Foreitnik; det var et opbyggeligt Syn at se de tætte Rækker af Altergæster, som i Dag hyldede vor himmelske Vært og Gæst. —

Senere hen paa Formiddagen, da »Hans Bogbinders Allé« var pyntet med gul- og rød- hvide Flag, fandt den egentlige Takkegudstjeneste Sted, — Klokken halvelve — i Form af en Levitmesse, som læstes af P. *Schmiderer*, assisteret af Præsterne P. *Klarr* og P. *Scherz*. — Den med Lys, Blomster og rød-hvide Baand festligt smykkede Kirke var stuvende fuld, da vort godt sammenarbejdede Kor istemte Messen »Pro gratiarum actione« ledet af Herr A. Høhling. — Festprædikenen holdtes af vor mandlige Ungdomsforenings Leder Pater *Javorski*. — Prædikanten talte begejstret om Guds overstrømmende Velsignelser i Kirke og Skole fra Grundlæggelsen indtil Dato og tilskyndede Menigheden, der, som vedkommende sagde, var en af Landets bedste, at fortsætte i Helliggørelsen. —

Som for det meste paa Højtidsdage var vor faderlig værdige Sognepræst, Pater *Resch*, beskæftiget med at uddele Salmebøger eller Smaahæfter blandt tilstedeværende anderledestroende. —

Højtideligheden sluttedes med »Te Deum« og sakramental Velsignelse. —

Det var en smuk Jubilæumsgudstjeneste, som sent eller aldrig bør glemmes, men gemmes som et herligt Minde af St. Annæ Menighed under dens Udvikling indad og udad, paa Vandrigen fremad og opad.

H. G. Steiner.

Om Aftenen Kl. 6 var St. Annæ Kirke tæt fyldt til det store Festmøde. Man havde fjernet Alterets Sakramente,

saa at Kirken kunde bruges til Festsal, og det blev en meget smuk og stemningsfuld Højtidelighed. Efter at Pastor Resch havde budt Velkommen, sang man »Paa Sandheds Fjeld en Bygning staar«

Saa stod cand. mag. Niels Hansen paa Talerstolen og begyndte med de kendte Ord: »Mindet lader som ingenting, er dog et lønligt Kildespring.« Det blev en Mindetale, der var meget personlig, og som derfor ligefrem gjorde Grundlæggelsen og Udviklingen levende for Tilhørerne. Han fortalte om sin store Lykke ved det lille Kapel og Skolen i Christiern II's Allé; med Stolthed viste han de besøgende Messehaglerne, skønt det jo egentlig var saa fattigt altsammen, saa fattigt, at der en Søndag var 7 Øre i Ringepungen. Men en Tid lang var det vanskeligt at faa Præster derud, en Søndag kom Biskoppen selv til Kapellet i Tyrolsgade og læste Messen, for der var ingen anden, der kunde komme. Der sad Skolebørnene paa Altertrinene og skrev, og der blev regnet mange Regnestykker paa Komfuret i Køkkenet. Tak for de gamle Dage! Det er godt og til stort Gavn at kunne huske. Saa kommer man til at angre alt det, man har gjort galt, og intet er saa nyttigt som det. Saa fyldes man ogsaa af Taknemmelighed for alt det gode, der er gjort imod en, og særlig hurde Takken rettes til den afdøde Biskop. Tak ogsaa til de mange Skolebørn, jeg havde i de Aar. Saa ser man ogsaa, hvorledes der af noget ringe og ubetydeligt kan vokse store Ting frem. »Foragter ej de ringe Dage!« Med gode Ønsker for St. Annæ Menighed i de kommende Aar sluttede Taleren.

Et stort Kor under Ledelse af Hr. Husson sen. sang derefter en af Pastor Frederiksen skrevet og af Hr. Husson jun. komponeret Kantate, der begyndte med de kraftige Linjer:

Halvfjerdsindstve, alt i alt,
de til Ægypten kørte,
i Millioner blev de talt,
da Moses bort dem førte.«

Orgel og Strygere fra »Stringendo« ledsagede Sangen, cand. Rønnow reciterede, Solo og Kor vekslede:

»Kald dem fra de vilde Stier
til dit Alter, til dit Bord,
til dit Hus, hvor Tvivlen tier,
Hjertet lytter til dit Ord.
Kan du, naar selv vi maa græde,
se dem vildsom Vej betræde?
Glemme kan vi ej i Dag
vore skilte Brødres Sag.«

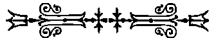
Den smukke Tekst og den festlige Musik gjorde et stærkt Indtryk paa alle.

Sognepræsten aflagde saa en Beretning. Han fortalte om de store økonomiske Vanskeligheder, der ofte havde været, nu kunde man klare sig. Der var heller ikke nogen Menighed i Landet, hvor de enkelte gav saa meget til Kirken som her. Han nævnedes nogle Tal: Skolen har været besøgt af 474 Børn, der er blevet døbt 1108 Børn; 350 Vielser har fundet Sted, 260 Menighedsmedlemmer er døde. Han fortalte om, hvordan Præsterne i de første Aar havde været Genstand for Haan og Spot, naar de viste sig paa Gaden, det var ogsaa forandret. Tilsidst talte Pastor Resch om en ny Kirke, som maatte rejses i en ikke fjern Fremtid, og han sluttede med en kraftig Appel til Ungdommen.

Derefter blev Sakramentet baaret ind, og Festen sluttede med Te Deum og sakramental Velsignelse. Det var en Jubilæumshøjtidelighed af sjælden Skønhed.

En talrig Skare samledes derefter ved Smørrebrødsbordene i Forsamlings salen og tilbragte nogle hyggelige Timer. Der blev sunget og holdt mange Taler. Særlig viste Menigheden sin Taknemmelighed overfor Niels Hansen og overfor sine Præster. Stemningen kulminerede, da et Par store Billeder af Pastor Resch og Pastor Javorski blev afsløret.

Gid alle de gode Ønsker for Menighed og Præster maatte gaa i Opfyldelse!
B. J.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Moder Geneviève, hvis Bortrejse omtales foran i Bladet, forlader Landet den 6. ds for at overtage Stillingen som Priorinde i Brüssel. Hendes Efterfølger som Provinsialforstanderinde bliver Moder Rose Euphrosine, der hidtil var Priorinde i Brüssel, og som tidligere har tilbragt 7 Aar her i Byen.

Ordrup. Den 25. Maj 1923 er det 50 Aar siden, at St. Andreas Kirken blev fuldført og indviet. I den Anledning agter Menigheden at afholde en Mindefest og forinden at indsamle Penge dels til Oprettelse af et Fond til en Drengeskole, som efter St. Andreas Kollegiets Ophør er haardt tiltrængt, dels til Bestridelse af Udgifterne ved de mest paatrængende Reparationer af Kirken. Forstanderskabet har foranlediget, at der paa den kgl. Porcellæns-

fabrik bliver fremstillet to Mindeplatter: en større, dekoreret med en Afbildning af Kirken, i 50 Eksemplarer og en mindre med et St. Andreas Billede i 200 Eksemplarer. Tegningerne vil blive udstillede, og Liebhaveere vil kunne tegne sig. Prisen for Platterne vil blive 50 og 15 Kr. En Aftenunderholdning med Musik, Sang og Oplæsning af fremragende Kræfter agtes afholdt Søndag d. 12 Novbr. i Kollegiets tidligere Festsal, som velvilligst er stillet til Raadighed for denne Aften af Assumptionssøstrene, og senere, formentlig i Februar Maaned n. A., en Basar. W.

— I disse Dage er der blevet opstillet en Døbefont af Marmor i St. Andreas Kirke efter Billedhugger Chresten Skikkilds Tegning.

Endnu er den kun i sin raa Form; men det er Meningen, at Billedhugger Skikkild skal udføre fire Relieffer af den hellige Historie paa Kummen og de fire Evangelistsymboler paa Fodstykket.

Allerede nu tager den sig godt ud, hvor den staar — foran St. Andreas Alter. Den har en elegant og dog kraftig Form, og der et smukt Forhold mellem de enkelte Dele af Fonten, som bestaar af en bægereformet Kumme, en cylinderformet Stilk og en firkantet Fod — paa Kummen og Foden er der en enkelt Tovsnoning. Stilen er romansk. —

Vi vil skatte os lykkelige over snart at komme til at eje et Kunstværk i vor Kirke fra en saa dygtig Mesters Haand.

B. W.

Rom. En ejendommelig og sjælden Gave blev forleden overrakt den Hellige Fader. Det var Medlemmerne af Mount-Everest-Ekspeditionen, der bragte et Klippestykke, som de havde taget paa det højeste Punkt, de var naaet til. Det var indfattet i Elfenben og dekoreret med Sølv.

England. Fra Øen Wight kommer der Meddelelse om, at den franske Regering har anmodet Benediktinerne fra Solesmes, der bor paa Wight, om at vende tilbage til Frankrig, og Munkene har besluttet at følge Anmodningen. Det er ca. 20 Aar, siden Munkene blev jaget bort fra deres gamle Hjem, og de har paa Wight faaet bygget et stort Kloster og en pragtfuld Kirke. Den franske Regering stiller sig nu helt anderledes overfor Ordensfolk, den Tid er forbi, da man forfulgte dem og lukkede alle Klostre. Nu gør man sig Anstrengelser for at faa dem tilbage. Ogsaa Benediktinerinderne fra Solesmes, der bor paa Wight, vender hjem; iblandt dem findes tre Søstre til Prins René af Bourbon. — Der findes endnu flere andre franske Klostre i England, og de engelske Katholikker ser med Sorg, at de nu forlades igen.

Frankrig. Biskoppen af Annecy har modtaget et Brev fra Paven, hvori denne meddeler, at han i Anledning af 300-Aars Mindet om den hl. Frans af Sales, der skal fejres den 28. December, vil udsende en Encyklika til Ære for denne store Kirkelærer, der særlig er stor ved sin brændende Kærlighed og sin Iver for Sjæles Frelse.

Katholsk Højskole.

Møde hver Tirsdag Aften Kl. 8 i Vesterhus, Vestervoldg. 115^a. Adgang 25 Øre. Højskoleforeningens Medlemskort, som koster 3 Kr. een Gang for alle, giver gratis Adgang til alle Vintermøder (fra Oktober til Marts incl.). Indmeldelser modtages hos Hr. Johs. Hansen, Svanholmsvej 12^a, samt ved Indgangen til Foredrags-salen, hvor Betaling for Kortene ogsaa afgives.

Datum	Foredragsholder	Emne
3. Oktbr.	Pastor Bernh. Jensen	St. Vilhelm af Æbelholt.
10. —	Stud. theol. Benzon.	Helgendyrkelse.
17. —	Magister Rosenkjær	Pasteur.
24. —	Læge P. Reiter	Viborg.

Katholsk Højskole.

Tirsdag den 3. Okt. Kl. 8 Aften i Vesterhus, Vestervoldg. 115^a.

Pastor Bernh. Jensen: St. Vilhelm af Æbelholt.

Adgang for alle. 25 Øre. »Sursum corda« bedes medtaget.

Credo. Nr 9 1922. Indhold: Jesuitisk moral. Ur autentiska dokument. — Jesuitermoralen. Till belysning av Biskop Bitters inlaga. — Den papistiska komplotten. — Kunna det heliga korsets relikier vara äkta. — Katoliker och astronomi. — Dom Guéranger och l'année liturgique. — Från Credos torn. — Våra katolska hem. — Från våra församlingar och föreningar. — Kyrklig kalender.

Spejderfest.

Den katholske Pigespejdertrop begynder sin Vintersaison med en rask lille Dilettantkomedie »Charles Tante og Charlottes Onkel«, som opføres i St. Josefs Søstrenes franske Skoles Sal (Indgang Boyesgade) Lørdag den 30. Sept. Kl. 8 præcis.

Efter Komedien er der Spejderopvisning, Kurvefletning, Signalering etc. og til Slut Lejrbaal med Sang.

Komedien gentages Søndag den 1. Okt. Kl. 6 for Børn.

Billetter faas i Frederiksberg Allé 15—17 samt hos Spejderpigerne. Billetter til Børneforestillingen tillige i Pigeskolerne paa Frederiksberg og Nørrebro. Billetpriser: Lørdag Kr. 1,00, — Søndag for Børn Kr. 0,25.

Unio. Tirsdag den 10. Oktober Kl. 8 Em. Musikaften i Koncertpalæets Riddersal. Søndag d. 1. Oktbr. Kl. 1³/₄ Besøg paa Kristiansborg Slot; man samles i Rigsdagsgaarden. Medlemmer gratis, Besøgende 50 Øre.

Mandag den 2. Oktober (Dødsdagen), Torsdag den 5. Oktober (i Sort) læses en stille hl. Messe for Fru Anna Maurer i St. Ansgars Kirke Kl. 8¹/₄. Hendes Venner bedes venligst møde.

Ansgarius-Bonifatius Kollekt.**Marias Optagelse i Himlen.**

Aakirkeby	3.01	Tilbedelseskirken	28.00
Aalborg	40.80	Østerbro	0.00
Aarhus	71.56	Køge	12.00
Esbjerg	4.72	Mariho	17.00
Fredericia	35.50	Nakskov	0.00
Haderslev	0.00	Nyborg	6.00
Helsingør	49.10	Nykøbing F.	15.00
Holbæk	12.50	Næstved	10.00
Horsens	37.00	Odense	28.00
Hørsholm	14.57	Randers	38.61
Kolding	14.82	Ringsted	33.44
København:		Roskilde	40.25
St. Ansgar	57.36	Rønne	0.00
Rosenkranskirken	39.00	Silkeborg	20.00
St. Anna	42.00	Slagelse	13.27
St. Andreas	119.52	Svendborg	32.40
Sakramentskirken	52.00	Vejle	38.04
St. Knud	21.95	Reykjavik	11.54
St. Josef	12.34		
Jesu Hjerte	254.61		
Immaculata	55.30		
			<u>Talt: 1281.21</u>

København, d. 20. Sept. 1922.

Det Apostoliske Vikariat.

Katholsk Forening »Absalon«

afholder stor Familiefest Søndag den 1. Oktober fra Kl. 7—1 i Selskabslokalerne, Blegdamsvej 26. Opræden af Illusionist og Bugtaler, Hr. J. Steinbeck med stort, afvekslende Program, og 3 Mands Orkester. Alle Trosfæller er velkomne. Billet 75 Øre for Medlemmer og 1 Kr. for Besøgende, faas hos Kirkebetjent Nielsen, Sakramentskirken, og hos A. Johansen, Birkegade 15², samt hos Foreningens øvrige Medlemmer. 2 Børn gaar paa en Billet, og Baltegn løses i Salen.

Festudvalget.

Katholsk Forening „Absalon“

Stiftelsesfest afholdes Mandag d. 2. Oktober Kl. 8 i Lokalerne paa 1. Sal i »Columbus« Selskabslokaler, Aaboulevard, kun Medlemmer har Adgang. »Absalons« Fælleskommunion Søndag d. 1. Oktbr. Kl. 8 i Sakramentskirken.

Generalforsamling afholdes Mandag d. 15. Oktbr. Forslag, som ønskes behandlet, naa være indsendt skriftligt til Formanden, A. Johansen, Birkegade 15² N., senest d. 4. Oktbr. 1922.

NB. Grundet paa den store Tilslutning til Foreningen afholdes vore Møder for Fremtiden paa 1. Sal.

Bestyrelsen.

Katholske Damers Klub.

K.D.K. Fra 1. Oktober bliver Klubaftenerne hver første og tredje **Torsdag** i Maanedn.

Kollekt for den danske katolske Kirkesag.

Søndag den 1. Oktober holdes den af det Apostoliske Vikariat foreskrevne Ansgarius-Bonifacius Kollekt i alle Kirker og Kapeller til Bedste for vore mest trængende kirkelige Institutioner.

Kirkelig Kalender.

1. Okt. 17. Søndag ef. Pintse. Rosenkransfest.	8. Okt. 18. Søndag ef. Pintse.
2. — M. Værneenglere.	9. — M. Dionysius og Lidelsesfæller, Martyrer.
3. — Ti. Ferialdag.	10. — Ti. Frans Borgias, Bekender.
4. — O. Frans af Assisi, Bekender.	11. — O. Ferialdag.
5. — To. Placidus og Fæller, Martyrer.	12. — To. Ferialdag.
6. — F. Bruno, Bekender.	13. — F. Edvard, Bekender.
7. — L. Rosenkransfest.	14. — L. Callistus I, Pave og Martyr.

St. Ansgars Kirke. Søndag den 1. Oktober er der ved Aftenandagten Kl. 6 Procession, hvori Rosenkransbroderskabet og de unge Pigers Foreninger deltager.

Mødreforeningen i St. Ansgars Sogn. Tirsdag d. 3. Oktbr. Kl. 8¹/₄ læses den h. Messe for afdøde Pastor Bøhmer.

St. Franciskus' III. Orden har Møde i St. Knuds Kapel Onsdag den 4. Oktober Kl. 8 Aften (Generalabsolution).

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke Fredag d. 6. Okt. til de aftalte Tider.

Rosenkranskirkens Mariakongregation. Møde Onsdag d. 4. Oktbr. Kl. 8 Aften med højtidelig Optagelse. — Fælleskommunion Søndag d. 8. Oktbr. i Messen Kl. 8.

Jesu Hjertes Kirke. Fra Søndag den 1. Okt. indtil Paaske er der hver Søndag Kl. 6 om Aftenen Prædiken og Andagt.
Emnet for Prædikenerne i Okt.: Sakramenterne.

Jesu Hjertes Andagt (Fredag d. 6. Okt.)

St. Ansgars Kirke: Kl. 8¹/₄ Messe med sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 7¹/₂ Aften Andagt.

Sakramentskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Messen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjertes Kirke: Efter 8¹/₄-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt med Prædiken.

St. Andreas Kirke: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 7¹/₂ Aften Andagt.

Paa Grund af **Firmelse i Horsens** d. 1. Oktober og Forretninger i Jylland er jeg bortrejst fra Lørdag Morgen d. 30. Septbr. til Onsdag Aften d. 4. Oktober.

J. Olrik, Provikar.

Ansgariusforeningens Medlemmer udenfor København bedes venligst indsende Kontingent for 1922, 5 Kr., til Pastor B. Jensen, Boyesgade 8², København V. — Ved at undgaa Opkrævning vil Foreningen spare betydelige Udgifter. — Eventuelle Restancer bedes erindret.

FREMMEDESPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

»Nordisk Ugeblad« udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7. Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 41.

Søndag den 8. Oktober.

1922.

INDHOLD: St. Birgittas Fattigdom. — Menighedens Deltagelse i den liturgiske Sang. — Vadstena. — Vor Frue af Roskilde. — Nye Bøger. — Endnu lidt om St. Annæ Menigheds Jubilæum. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Roskilde. Czeko-Slovakiet. Afrika. — Avertissementer.

St. Birgittas Fattigdom.

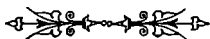
Bruden talte til Jomfruen, sigende: »O, hvor liflig er den Herre Gud. Thi enhver, for hvem han er den lifligste, skal ikke faa nogen Sorg, uden han føler Trøst derved. Thi beder jeg dig, o mildeste Guds Moder, at du saaledes af mit Hjerpe borttager Kærligheden til alle timelige Ting, at din Søn bliver mig kærest freinfor alt lige til Døden.«

Jomfruen svarede: »Siden du attraaer at have min Søn allerkærest, saa efterfølg hans Ord, som han selv talte i Evangeliet, thi de føre dertil, at han selv skal elskes over alt. Derfor drager jeg dig seks af Skriftens Ord til Minde. Det første, at han sagde til den rige Yngling: Gaa hen og sælg alt, hvad du har, og giv det til de fattige og følg mig. Det andet: Bekymrer Eder ikke for Dagen i Morgen. Det tredje: Se, hvorledes Spurvene faa Føde; hvor meget mere skal Eders himmelske Fader give Menneskene Føde. Det fjerde: Giv Kejseren, hvad Kejserens er, og Gud, hvad Guds er. Det femte: Søger først Guds Rige. Det sjette: Alle I, som hungre, kommer til mig, og jeg skal mætte Eder. — Og den kan anses for at sælge alt, som ej attraaer at have mere end Legemets nødtørftige Ophold og uddeler alt andet til de fattige, ej for Verdens Æres Skyld, men Gud til Ære, at han maa vinde Guds Venskab, saa-

ledes som det viste sig med den hellige Gregorius og mange andre Konger og Høvdinge, som Gud, skønt de havde Rigdomme at uddele af til andre, dog elskede lige-saa meget som dem, der paa een Gang forlod alt for Guds Skyld og siden tiggede af andre. Thi de første havde Verdens Rigdomme blot til Guds Ære og havde gerne und-været dem, hvis det havde været Guds Vilje. Men de sidste valgte den Fattigdom, som de attraaede, til Guds Ære. Derfor, hver den, som har Ejendom eller Indkomst af rettelig erhvervet Gods, ham tillades det at oppebære God-sets Indkomst til sit og sine Tjenestefolks Underhold til Guds Ære, men hvad der bliver tilovers, skal han give til Guds fattige Venner. Fremdeles: Bekymrer Eder ej for Dagen i Morgen, thi selv om du ikke ejer andet end den bare Krop, saa haab paa Gud, og han, som føder Spur-vene, skal ogsaa opholde dig, som han har genløst med sit Blod.«

Jeg svarede: »O kæreste Frue, du, som er fager, rig og dydefuld, fager, thi du syndede aldrig, rig, thi du est Guds kæreste Ven, dydefuld, thi du est fuldkommen i alle gode Gerninger, hør mig, som er fuld af Synd og fattig paa Dyd. Vi have i Dag Føde og vor Nødtørf, men i Mor-gen lide vi Trang og Mangel paa alt. Hvorledes kunne vi da være uden Bekymring, naar vi intet have? Thi selv om Sjælen har Trøst af Gud, attraaer Asenet, som er Krop-pen, dog sin Føde.« Jomfruen svarede: »Hvis I have noget overflødigt, og som I kunne undvære, saa sælg og pant-sæt det og lev saa uden Bekymring.« Jeg svarede: »Vi have de Klæder, som vi bruge Nat og Dag, og lidt Hus-geraad, og Præsten har sine Bøger, og vi have Alterkalke og Messeklæder.« Jomfruen svarede: »Præsten bør ej være uden sine Bøger og I ej uden Messe, og ej skal Messen siges uden i rene Klæder, og Eders Legeme skal ej være nøgent, men klædt, for Blufærdigheds Skyld og for ej at fryse. Derfor have I alt saadant behov.« Jeg svarede: »Skal jeg da laane Penge paa min Tro og Love til en be-stemt Frist?« Moderen svarede: »Hvis du er vis paa, at du kan betale til den bestemte Tid, saa laan, men hvis ikke, saa lad det være. Thi det er bedre for dig at savne Mad een Dag end at sætte din Tro og Love paa Spil.« Jeg sagde: »Skal jeg da arbejde for at tjene Føden?« Mo-deren svarede: »Hvad gør du nu daglig?« Jeg svarede: »Jeg lærer Latin, og jeg beder, og jeg skriver.« Men da sagde Moderen: »Ej bør du opgive saadant Arbejde for legemligt Arbejdes Skyld.« Jeg sagde: »Hvad skulle vi da have at spise i Morgen?« Moderen svarede: »Beder om Hjælp i Jesu Kristi Navn, om I ej have anden Udvej.«

Aabenbaringerne VI 46.

Menighedens Deltagelse i den liturgiske Sang.

I gamle Dage var Højmesse ikke blot Søndagens religiøse Midtpunkt, men vel ogsaa den eneste, i hvert Fald betydeligste æstetiske Nydelse, Almuen havde Adgang til. Nu om Stunder har Søndagens Højmesse faaet mange slemme Konkurrenter i alle de Foranstaltninger, der gør Søndagen til Nydelsens og Forlystelsens Dag. Saaledes kan man forstaa, at der gives Katholikker, der Aar ud og Aar ind nøjes med en »stille Messe« om Søndagen. De vil slippe fra deres Søndagspligt saa let som muligt. Men der findes ogsaa Katholikker, som er ivrige Kirkegængere, men næsten aldrig hører nogen Højmesse. Mange af dem har sikkert Grunde, der bør respekteres; men andre kommer simpelthen ikke, fordi de mangler Forstaaelse for Kirkens Liturgi, som netop udfolder sig rigest i Søndagens Højmesse.

Jo inderligere vi tager Del i Højmessens Liturgi, desmere vil den igen blive til det, den skal være: Søndagens Højdepunkt, en virkelig Festgudstjeneste.

Der er mange Maader at tage Del i Liturgien paa. Selve Søndagsbudet kræver som væsentlig Deltagelse i Liturgien, at man med Opmærksomhed følger Messens Hoveddele. En sakramental Deltagelse i Messens Offerhandling og derfor den mest fuldkomne Opfyldelse af Søndagspligten er den hellige Kommunion, Liturgiens Offermaaltid. En Kilde til aandelig Berigelse og Vederkvægelse kan Brugen af Messebogen være, hvorved man følger med i den hellige Tekst, som Præsten beder eller synger, og derved slutter man sig nøje til selve Kirkens Tankegang. Men foruden denne stille Deltagelse i den liturgiske Bøn, har vi i Højmesse Lejlighed til umiddelbart at være medvirkende i Liturgien ved at synge med i den gregorianske Koral.

Dette er Kirkens udtrykkelige Ønske. Naar Pius X i sit »*Motu proprio*« fra 1903, hvormed han indleder sin

store Reform af hele Liturgien, betegner Koralen som Idealet af liturgisk Musik, er det blandt andet ogsaa, fordi Koralen i Modsætning til flerstemmig Sang muliggør Menighedens Medvirken. Derfor bestemmer Paven, at man »i Særdeleshed bør bestræbe sig for at genindføre den gregorianske Sang (Koralen) hos Folket, saa at de Troende paany kan tage mere virksomt Del i Gudstjenesten, saaledes som dette tidligere var Tilfældet.«

Dette er ikke saaledes at forstaa, at Menigheden havde en Ret til at synge med i Liturgien. Det er kun ud fra den protestantiske Opfattelse af Gudstjenesten som »Menighedens Tale til Gud«, at man kan betegne enhver Musik, der tager Ordet fra Menigheden — altsaa Korsangen — som uliturgisk og som Indgreb i Menighedens Rettigheder.

Efter katholsk Lære er Messegudstjenesten en Handling, som vi har Lov til at være Tilskuere og Vidner til. Den udføres paa vore Vegne, men af Personer, som ved et Sakramente er viede til Præster. Med Hensyn til den liturgiske Sang har Kirken kun den Interesse at omgive den hellige Handling med saa megen Skønhed og Højtidelighed som muligt. Derfor har den egentlige Kunstsang fra de ældste Tider haft et Hjemsted i den kirkelige Liturgi. Selv om vi ikke vidste noget om Korets Plads ved Alteret, dets Sammensætning af Solister og Korister (*schola cantorum*), vilde et flygtigt Blik paa de Melodier, der allerede i de første kristne Aarhundreder brugtes ved Gudstjenesten, overbevise os om, at de fleste umuligt har kunnet være Menighedssang.

Det var derfor heller ikke noget Brud paa den liturgiske Udvikling, da Kirken fra det 16. Aarhundrede i stor Udstrækning benyttede sig af den flerstemmige Musik, der jo efter sin Natur ikke kan være Menighedssang.

Pius X.'s Reform ønsker derfor langtfra den flerstemmige Sang afskaffet. Den anerkender selv den moderne Kirkemusiks musikalske og liturgiske Værdier og tillader den, saavidt den bærer kirkeligt Præg og holder sig til de liturgiske Rammer og følger den liturgiske Tekst. Reformdekretet opmuntrer endog til at dyrke det 16. Aar-

hundredes flerstemmige Korsang — Palestrinastilen —, fordi den umiddelbart er vokset frem af den gregorianske Korale. Men Liturgiens privilegerede Musik er og bliver selve Koralen. Præstens Sang og de dertil hørende Svar skal være Korale. Og naar de øvrige Dele, ikke blot de skiftende Messesange (*Introitus, Offertorium* osv.) men ogsaa de staaende — *Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus* og *Agnus Dei* — synges paa Koralmelodierne, mener Pius X., at »den kirkelige Handling intet taber derved i Højtidelighed« Saa langt fra at være Liturgiens Askepot, indtager de gregorianske Melodier Førstepladsen i al den Kunst, som Kirken opbyder for at højtideliggøre Gudstjenesten. Det vilde svare daarligt til Kirkens Opfattelse, om man paa Forhaand forholdt sig afvisende og bevidst uforstaaende overfor disse Melodier. Ogsaa vi skal lære at holde af dette Kirkens Yndlingsbarn, idet vi med Taalmodighed og Kærlighed søger at opdage Koralens skjulte Skønheder ved opmærksomt at lytte til den og, hvor der er Lejlighed dertil, selv at synge med i disse ejendommelige Sange.

Der er en næsten uoverskuelig Rigdom af Koralmelodier. Pius X har den Fortjeneste at have ført dem tilbage til deres oprindelige Renhed og Skønhed. Den nuværende officielle Udgave — *Editio Vaticana* — gengiver i Hovedsagen Koralmelodierne, som de blev sunget i det 12. Aarhundrede, altsaa paa Koralens Blomstringslid. Skønt nogle Melodier, som f. Eks. *Missa de Angelis* og det tredje *Credo* er af yngre Oprindelse, kan vi til Gengæld forfølge andre langt længere tilbage i Tiden. Søndagsmessens skiftende Dele, hvis Tekst er taget af den gamle latinske Bibeloversættelse, der allerede omkring Aaret 600 fortrængtes af Hieronymus's Vulgata, kan saaledes ikke være bleven til efter Gregor den Store 590—604, den Pave, som af Traditionen betegnes som Kirkesmusikkens Læremester, og som Koralen har faaet sit Navn efter. En nøjagtigere Bestemmelse af de enkelte Melodiers Ælde er selvfølgelig kun mulig ved vanskelige musikhistoriske Sammenligninger. Det er dog lykkedes at kunne paavise baade græske og hebraiske Elementer, hvorved vi er naaet op til selve den kristne Oldtid.

Hele denne Skat af de herligste Melodier er den katholske Kirkes Eje. Det er først og fremmest Sangkorenes Opgave at lære at synge dem, men der er ogsaa rig Mulighed for Menighedens Deltagelse. Lad os begynde med det letteste og selvfølgeligste! Hvor meget vilde det ikke hidrage til Liturgiens Højtidelighed, om Svarene til Præstens Sang, de saakaldte Responsorier til Orationerne, Præfationen, *Pater noster* og *Ite missa est* blev sunget ikke af Koret alene, men af hele Menigheden. Maaske kommer du saa til at ofre noget af din private Andagt; men betænk, at der ikke gives nogen bedre Messeandagt end Deltagelsen i Kirkens Liturgi. Af de staaende Messesange, som findes samlede i det saakaldte *Kyriale Romanum*¹⁾ vilde straks den første, *Asperges*, som jo synges hver Søndag paa samme lette Melodi, være vel egnet til Menighedssang, hvis den ikke havde den uheldige Egenskab, at den synges i Begyndelsen af Højmessens, altsaa paa et Tidspunkt, da der ikke er nogen »Menighed« endnu. Næstefter *Asperges* er det især *Credo*, der skulde komme i Betragtning ved Menighedssangen. Det synges praktisk talt kun paa to eller tre Melodier, som man let vil kunne huske udenad. Hvis det lød fra alles Læber, vilde det saa ikke blive til et Højdepunkt i vor Søndagsgudstjeneste: en begejstret fælles Bekendelse af vor fælles Tro? Der synges adskillige Steder *Missa de Angelis*, ikke blot fordi den nærmer sig vor moderne Musikopfattelse mest, men ogsaa fordi den kan faaes som Særtryk. Skulde vi ikke benytte den gunstige Tid og forsyne os med det billige *Kyriale Romanum*! Dermed vilde den største Vanskelighed for Fælleskoralsangen være faldet. Thi musikalsk set turde ingen af de 18 Koralmesser være uoverkommelig. Mange af dem — som f. Eks. Nr. 1, 2, 9, 11, 17 — er sande Perler af kirkelig Musik. Selvfølgelig ikke for meget paa en Gang: Blot vi hvert Aar lærte en eller to nye, saa vilde vi efterhaanden nok faa et tilstrækkeligt Repertoire, der i Overensstemmelse med Kirkeaaet vilde bringe Afveksling. Vi — i hvert Fald de yngre — har da faaet saa megen Sangundervisning og Nodelæsning i

¹⁾ Anm.: Faas i Katholsk Boghandel. Pris 75 Øre.

Skolen, dertil maaske dyre Klavertimer! Skulde virkelig al denne Musikdannelse kun bruges til at tilegne sig de nyeste Revuesange og være ligesom hortblæst, naar det drejer sig om at lære de gregorianske Koralmelodier? Nej, det er næppe Evnen, der mangler, vistnok heller ikke den gode Vilje, men kun Organisationen. Forholdene er ganske vist saare forskellige i de enkelte Menigheder, saa der ikke kan siges noget almengyldigt om, hvorledes Fremgangsmaaden bør være, og hvor langt man vil kunne naa.

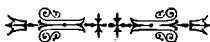
Men ét er sikkert. Med alt det Arbejde, vi anvender paa at lære Koralen, vil vi arbejde med paa den store Reform af den liturgiske Gudstjeneste, som Kirken har sat paa sit Program. Maaske vil allerede vi blive glade for disse Melodier, som til at begynde med syntes os saa fremmede. Men der vil engang komme den Tid — hvorfor ikke allerede i næste Slægtled — da man med Begejstring vil synge Kirkens ældgamle Sange. De er ikke længer fremmede. Folk har hørt og sunget dem fra Barndommen og holder af dem — mere end af de yndigste Folkeviser. Da vil Søndagens Højmesse atter være bleven den Fest, den skal være. Unge og gamle vil glæde sig til den Ugen igennem. De vil ikke kunne tænke sig Søndagen uden Højmesse.

Der er mange udenfor den katholske Kirke, der interesserer sig for den gregorianske Koral, der rejser til katholske Universiteter og til Sydens Benediktinerklostre for at studere den; de misunder den katholske Kirke denne Skat. Ritualisterne i England sender deres Kordirigenter til Solesmes og Maredsous for at lade dem uddanne i Koralsangen. Udenfor den katholske Kirke vil Koralen dog kun kunne friste en Drivhusplantes Tilværelse. Kun hos os lever den, kun i den katholske Kirkes Jordbund kan den trives. Der vokser den ved Allrets Fod, der staar den i Eukaristiens Tjeneste, som er den Sol, i hvis Straaler den er bleven stor, og som den til Gengæld kranser med sine gyldne Ranker.

For os Katholiker har Koralen endnu ganske andre Værdier end de blot musikalske. Det er disse Melodier, vore Forfædre sang, dengang Danmark endnu var katholsk,

i Absalons og Valdemarernes Tid; det er disse Melodier, Ansgar bragte sydfra, hvor de blev sunget i hele den kristne Verden. I disse Toner jubler og græder Middelalderens Mystik, ved disse Toner blev en Augustin rørt til Taarer, i disse Toner sitrer Oldkirkens Inderlighed, Martyrkirkens Heroisme. Disse Melodier sang de første Kristne i Katakombernes og Fængslernes Nat, dem istemte de i Landsforvisningens Elendighed; med disse Sange traadte de ind paa Arenaen under de vilde Dyrs Brøl og de hedenske Folkeskarers Hujen, med disse Sange paa deres Læber besteg de Baalet og bøjede deres Hoved for Bødlens Økse. Derfor elsker vi disse Sange. Det er den katholske Kirkes Sange, ophøjede over Tidernes skiftende Smag, Aartusinder gamle og dog evig unge ligesom Kirken selv. I Liturgien er det Kirken, vor Moder, som folder vore Hænder og lærer os at bede. Men den lærer os ogsaa at synge. De gregorianske Melodier er Kristi Bruds Sange, som den har sunget gennem Aarhundrederne, og som den vil synge, saalænge den fjernt fra Herren vandrer gennem dette Jordeliv: Sions Sange i det fremmede Land, medens vi sidder ved Babylons Floder og grædende længes efter det himmelske Jerusalem.

A. Menzinger S. J.

Vadstena

Det er ligesaavel en særlig Kunst at foretage Rejser, som senere at fortælle om dem. Der er Mennesker, som halvvejs improviserer hele deres Liv, altsaa ogsaa deres Rejser, og det kan have sin Charme: andre planlægger nøjagtigt Dag og Time paa Uret, og hver Daler i Pungen; og det *kan* have sit Udbytte.

Kun naar man er en meget ung 20-aarig Student kan man være 2 Dage om at ordne Pashistorierne, 2 Timer om at hæve sine Penge paa »sine« forskellige Steder og et Kvarter om at pakke sit Habengut af Skjorter etc. i en Rygsæk. Et Par Timer senere er man paa Vejen gennem et Fastland, der strækker sig nordpaa saa langt som fra Skagen

til Sicilien; men man skal kun til *Stockholm* og derfra til *Vadstena* og saa videre.

Man mærker gennem Fartblæsten, der flyger ind gennem Vinduet, Duften fra den svenske Sommernat, fra store, mørke Flader, en Duft af Hø og dugget Jord. Henimod Morgengraaningen sér man ud: Søer som blanke, lysende Rudeskaar, Granskov og Birke i et sumpigt, moseagtigt Ingenmandsland. Paa en Eng staar fire Birke, Engen hegnes af en Strimmel Granskov, af et blankt, smalt Vand og et lavt, stærkt sammentrykt Stengærde. Og den lille Eng driver af sølverhvidgraa Taageem; Himlen er blaa — »blaahtvidt« sagde I. P. Jacobsen, for at »give det røgagtige, meledede ved en ikke helt blaa Himmel« — morgenkold. Naar Emmen over Eng sés langt borte, véd man ikke i denne lysegraa, matte Morgendæmring, om man sér en rigtig Sø, en Flod eller den emmende Eng. Overalt kommer den bare, barske Fjeldgrund frem, Muldjorden ligger blot som en tynd Skræl, som en utilstrækkelig Hud over Stenen. Pludselig farer man frem mellem brudt, ru Fjeld med en Skramlen af Jernlyd, der klapper raat mod Klippevæggen ... og saa er man atter ude i det dæmrende Lysnatteland, sér atter Birke, Stengærder, Morgenen, der sløringgynger om Granerne og de smaa Kornfelter, den megen duggede Eng med de bare Knolde af Fjeld.

Og kun naar man er en meget ung 20-aarig Student kan man en Uge igennem byde sig selv at rejse om Natten, sove tre eller fire Timer, og Dagen igennem at leve under Indtrykshøjpres, stadig opsugende, seende, hørende, noterende — Natur, Bygninger, Mennesker, Landskaber med Belysninger, med Farver og Linjer. . . .

Saaledes rejser man om Aftenen fra *Stockholm*, ryger sin Pibe med Hovedet ude af Vinduet, ude i den lyse Sommernat; læser lidt i en Bog, spadserer i Boggievognens lange Gang, snakker maaske ogsaa lidt — med en ung kvindelig Medrejsende; senere paa Natten laaner man hende sit Rejsetæppe og hjælper hende til Ro paa de plydespolstrede Hynder, og sætter sig selv at sove. . . . Klokken 4 om Morgenen er man saa i *Mjølby*; den unge Dame rejser videre til *Jönköping*: »Farvell og paa Gensyn!« Man børster Tænder, tager ren Flip paa og sætter sig til Rette i det elektriske Tog, som gaar til *Vadstena*. Man er trods fire Døgn Rejseliv og Indtryksliv alligevel ualmindelig lysvaagen. Til *Vadstena*, *Birgittas By*. . . . Atter gennem en Sommermorgen med frisk Gyldenlys og sund, brisende Luft fra duggekøle Enge — og saa griber man sig midt i denne Sansen: Til *Vadstena*, til *Vadstena* . . . man søger at komme i Stemning. . . . Man skal ind i en Atmosfære, i en Dønning, hvor Følelsesafskygningerne

glider frem, farvede af en Helhed, af en stor Fornemmen, der afføder Forestillinger . . . Den lyriske Natur, som man kalder Stemningsmennesket, er slet ikke saadan som man almindeligvis tænker sig — nærmest »flyvsk«, upaalidelig, ikke dybtstikkende. Tværtimod: Stemningsmennesket er et roligt Væsen, hvis Sindsrørelser bundsfældes, og altid er uaktuelle; »Stemning« er et Slags Hængedynd, hvori Affekterne forsvinder, er som en Tone, der ikke forandres i Spring, men i glidende Modulationer; Stemningsmennesket kan paa en forunderlig koldblodig Maade genskabe og gengive sig selv, lade Indtrykkene dukke frem af Hængedyndet, ikke som Affekter, men som en Tonen . . . kan fremkalde Stemning ved Ord, og som Regel er det saadan, at netop det at sysle med Ordene, Klangene, lade Betydningerne vages ud, saa Musikken bliver tilbage, netop denne »Drømmen« bringer Stemningen, Tonen, til at kvælde frem og blive formet enten til Prosa eller Vers . . . Tre Prikker . . . eller en Streg ud i Evigheden — er uhyre betegnende Udtryk for Stemning . . .

Jeg nærmer mig *Vadstena* . . . hvilke Forestillinger skal jeg fremkalde for mig? Han, der engang kom til *Vadstena*, ganske vist modsat fra, ovre fra *Motala*, som tilfældigvis var en H. C. Andersen, ganske tilfældigt kom der en Foraarsdag, med Postvogn, og som var et gemytsfuldt Stemningsmenneske, blandet sammen af Romantik og Realisme, — han frydedes over det ualmindeligt meget grønne Græs han saa, Græstørvet paa den gamle Morlilles rød-malede Hus, hvor der stod et lille Lam oppe paa Taget, under et lille blomstrende Kirsebærtræ ved Siden af Skorstenen . . . og da han kom ind i *Vadstena* By, sagde han den vidunderlige Sætning: »Hvor er her ensomt, stille og græsbegroet i disse Gader«. — Han gav sig straks til at drømme om en dejlig Nonnejomfru, *Agda*, der fra Klosteret sendte romantiske Kærlighedsbreve til *Oluf*, — han citerede Folkeviser splittergalt, fablede om den hellige Birgitta, der laa paa bare Knæ paa Klosterets Celleflise, i Maaneskin, og hviskede sødmebrændende Bønner til sin himmelske Brudgom . . . han tænkte ikke paa, at Birgitta først kom til *Vadstena*, da hun var død. —

»En anden én« kommer til Byen ved *Vättern* Kl. 6 om Morgenen med den elektriske Bane, vandrer fra Stationen ud gennem en Kastanieallé, der straks drejer af . . . Lige til venstre ligger Slottet, man sér nogle tunge svære Taarne paa tre Hjørner og Slotsmuren og udenom en mørkegrøn Voldgrav. Man spadserer frem gennem Kastanievejen, drejer med den — til venstre ligger et morgensollyst Anlæg, mellem nogle smaa Villahuse bag Anlægget øjnes et Glimt af Søen. Dérhenne er — mon en Kirke? nej,

Raadhuset med et Fæstningstaarn fra det 15. Aarhundrede; foran Raadhuset er et lille brolagt Torv; det klinger fra Fliser og Brosten, naar man gaar . . . Jeg møder to unge Mennesker, de sér saa interesserede paa mig; alt er ganske morgenstille; de to standser paa et Hjørne og kigger efter mig; naa, ja! Klokken er 6 om Morgenen. Jeg standser, støtter mig til min Stok, sér mig om og opdager et Boghandlervindu. Endnu mere ualmindelig lysvaagen gransker jeg de udstillede Bøger og Billeder — udelukkende Birgitalitteratur og Birgittabilleder, Klosterkirken udvendig og indvendig og i Smaastykker, og jeg konstaterer med Græmmelse, at jeg af samtlige Bøger kun kender Verner v. Heidenstamms »Heliga Birgittas Pilgrimsfærd.«

Saa spadserer jeg langsomt og nydende over Raadhus-torvet gennem en lille løjerlig Gyde ned til *Vättern*; her lugter trods Morgenfriskheden af solvarmt Tang, jeg værger mig mod Myg og skynder mig gennem en lille Plantage ud ad Havnen til, som er en Slags Kanal mellem to lange Møller . . . Helt ude sætter jeg mig paa en stor Sten og lytter til *Vätterns* søens milde og stille Morgenskulv. Langt borte bag Søen ses graaslørte Højder — det er *Motala* og *Omberg*, derovre ligger *Valdemarsudden* med *Prins Eugens* Sommervilla og endnu længere borte — jeg ser det ikke, men véd det — ligger *Ellen Keys* Bolig for Foden af *Omberget*. En Maage skriger, ikke et Menneske i Nærheden, Smaabølgerne skulper og skulper saa indbydende. Hurtigt Klæderne af Kroppen — er man ung Student eller hvad er man? — og jeg glider ud i det solblanke Vand, i *Vätternsøen*, der efter Sagnet er bundløs . . . Frisk og veltilmode sidder jeg snart igen paa den store Sten og ser ned mod *Vadstena*. Dér helt tilhøjre Slottet med Kupler og undersætsige Taarne, og dér helt tilvenstre Klosterkirken, *Blåkyrkan*, som et stort graablaat Helgenskrin med et lille Spir paa. Nu først kommer jeg rigtig til at tænke paa Birgitta, og som *Vadstena* ligger der i højt lyst Sommermorgensolskin — Herregud! Hun har jo aldrig været her i levende Live! Jeg forstaar, at der er ingen Stemninger at hente her med Kærneforestillingen »Den hellige Birgitta«. Det er idel Løgn og Lyrik at gaa her og være poetisk med Birgitta i Tankerne. Det dejlige Solskin fik mig til at mindes de sidste Ord af et Kapitel i Verner v. Heidenstamms Bog, de Ord, Birgittas Skriftefader siger til hende, da hun har talt om at »at alle har I lettere ved at komme i Him-melen end jeg«, »kan et saadant Menneske tilsidst blive som det bør være, kan den sydende Gryde forvandles til en klar Kilde?« — og Magister Petrus siger saa: »Du behöfver medgængens klara, fulla sommarsol.« Men det er altsaa Løgn og Lyrik og Litteratur at tænke paa det her.

Og jeg begiver mig op mod *Blåkyrkan*; dér maa man kunne komme i rigtig Birgittastemming.

En allersomsvoveste Morlille, ligesaa bred som lille, forklarer mig undervejs fra hendes Hus til Kirken med en forunderlig Indsigt om den fæle Papisme, men den herlige Birgitta, der jo tordnede mod Paven og var en Forløber for Reformationen . . . Jeg har røbet, at jeg var Katholik, men jeg forstaar, at der maa ikke komme Uorden i de obligate Oplysninger. Vi standser ved Kirkens østre Ende; Konen sætter højre Fod frem, slaar ud med Haanden: »Här ser Ni . . .« — jeg staar foran Valfartsporten. Lidt efter nogle smældende Trin i et mægtigt lydt Rum; Kirken er graablaa, lys, stor uden overvældende Vældighed, bred, ædel og ædruelig. Til direkte Sammenligning mellem Kunstværk og Karakter ser man som noget af det første det mest naturtro Portræt af den hellige Birgitta, en Træstatue, skaaret af Munkene kort efter hendes Død. Det viser hende med en bred og kraftig Mund, der visselig maa kunne have talt et djærvt Sprog; hendes Underansigt er, som ofte hos betydelige Mennesker, ligesaa bredt som Overansigtet. Der er et Skær af god og from Ironi over dette Ansigt, dette prægtige, rolige ædruelige Helgenindeaasyn. Hun er en Kvinde med mere sjælelig Magtfylde i sit Udtryk, med kraftigere Kærne og rigere Aand end Alverdens — sandelig talrige Forfatterindeportrætter tilsammen. Der springer et Citat frem i Hovedet paa En, hvori Birgitta med den »gode fromme Ironi« lader Herren sige: »Det strider mod Naturens Orden stedse at staa, men den er stedse staaende, som til alle Tider vil være med Verden og aldrig sidde mig nær.«

Det er den samme sunde Overnaturlighed, der med uextatisk Tilforladelighed lader den himmelske Brudgom sige: »I det Hjerte, som er mit Bosted, skal der være tre Ting: Seng at hvile paa, Bænk at sidde paa og Lys at oplyse med.«

Den hellige Fru Birgitta fremstilles altid i Enkedragt med en Bog, som hun holder i Haanden eller skriver i; stundom ogsaa med Blækhorn og Pennehylster hængende ved Bæltet.

Ved Pillen paa den anden Side af Midtergangen sidder en anden, helt anden St. Birgitta, henstrakt i et gotisk Gys, forkrampet i Extase, med et formløst Helgenindeansigt, fuldt af Himmelskhed, en Kvinde, der aldrig i Livet kunde være Moder til 8 velbyrdige Børn.

— Og som aldrig kunde have planlagt denne Kirke. Thi indtil de mindste Enkeltheder har Birgitta foreskrevet, hvorledes hendes Kirke skulde opføres, f. Ex. at Brødrenes Kor skulde være 26½ Alen bredt. Højalteret ligger mod Vest, og Valfartsdøren mod Øst. Der er tre Skibe, delt i

fem Hvælvinger ved fem ottekantede Piller. Et gammelt Billede viser Kirken med meget højt liggende Alter, med et Gitter omkring Midten af Skibet ned gennem Kirken. Udenfor dette Gitter skulde da Brødrenes Processioner foregaa. Ingen Billeder maatte findes paa Døre eller Vinduer eller Piller eller Vægge, Glasvinduerne skulde være hvide og gule. Men saadan er Kirken ikke mere. I Koret er der et Sakristi af moderne Snedkerarbejde og paa Væggene tarvelige Malerier og Udstilling af Nonnernes Haandarbejder; der er Egetræsbænke i Skibet og et vældigt Orgel foran Hovedindgangen i Øst, der hvor tidligere Nonnernes Kor laa. Det er jo mærkeligt, at Alteret ligger i Vest og Indgangen i Øst, Birgitta har nok set det saadan ved gamle Kirker nede i Rom, men en og anden er udspekuleret nok til at lade Birgitta mene, at *Søstre* spillede den vigtigste Rolle i Kirke som i Kloster, og eftersom det Sted i Kirken, hvor det vigtigste foregik, hidtil havde været i Øster, skulde nu Nonnernes Plads være der. Saadan siger Kirkekonen.

Vi har været hele Kirken igennem, saa oppe ved Siden af Alteret St. Birgittas Helgenskrin, en Egetræskasse med Laag som et Kirketag, og indeni den et Skrin, dækket af sort Fløjl og behængt med nogle Medaljer. Vi har set Nonnernes Skriftestole, og vi er kommet udenfor igen. Og saa fortæller Konen nogle mærkelige Sagn. Blandt andet skulde Kirken fra Begyndelsen være blevet bygget med Alteret i Øst — ligesom alle andre Kirker; men det var mod Birgittas Ordre, og saa vendte hun Kirken, simpelt hen; hun satte Pegefingeren, Langemand og Guldbrand og nedenfor disse Tommelen ind i Stenen ved Østerenden, som altsaa da laa i Vest — og endnu ses i en Sten 4 Huller, der svarer til Fingrenes Stilling. Eller naar Birgittakirken — hvad der er meget usandsynligt nu om Dage — bliver fyldt med Mennesker, saa stor den er, da vil den glide ud paa Bunden af *Vättern* . . . »Jamen *Vättern* er jo hundløs.« »Saa? Ja-ha-a!« Og saa ser hun paa mig med et Nik; derved plus en svensk Sølvenkrone bliver det.

Man spadserer lidt i Klosterhaven, hvor der efter Stigende skal gro sjældne Urter, blandt andet St. Birgittas Løg. Syd for Kirken ligger et Hospital, tidligere Mandsklostret, Nord for Kirken et Galehus, tidligere Kvindeklostret; den Mur, der forbandt Klostrene med Kirken, omslutter den stille Have. Man sætter sig til at læse i en Bog, man ser mange Gange op, er adspredt, det begynder at blive Middag. Her i denne Have har Dronning Margrethe færdedes, Nordens største Kvinde. Aa, hvad »største«? hvad er større og størst, naar man først kommer op paa Vidder som der, hvor Birgitta og Margrethe levede?

Man støtter Panden i Haanden, lukker Øjnene; det er tydeligt nok, man er træt og lidt søvngig, eller maaske nærmest sulten.

Altsaa Farvel, St. Birgitta Kirke; bed for mig, hellige Fru Birgitta, jeg er en meget ung 20-aarig Student, der ikke ved saa helt bestemt, hvor han er i Morgen.

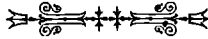
Gennem middagsvarme, lavhusede og knastet brolagte Gader . . . Jeg finder en passende lille Biks, hvor der serveres Kaffe og stortbagte Boller. I Glas og Ramme hænger der nogle Udkast til Bibelbilleder af Carl Larsson: det var noget med Guld og Blaåt og bare Ben og Bælum.

Veltilmode med Kaffe og Boller i Maven belaver man sig til at drage bort; skriver nogle Prospektkort, gaar atter over Raadhustorvet, men éns Fodtrin klinger ikke . . . Man besøger Vasaernes gamle Slot med de grønlig mudrede Voldgrave, drønende Porte og undersætsige bredtrinede Trappegange — nu Landsarkiv.

Man kommer i Snak, naturligvis om Birgitta, med en meget smal, meget høj, meget tyndhaaret Herre, som i Samtalens Løb gør opmærksom paa et Citat af »Aabenbarelserne«, møntet paa Danskernes og Svenskernes Kamp om Skaane: »Efter Syndfloden var der ingen andre Mennesker paa Jorden uden de, som var i Noahs Ark; og af dem fødtes en Slægt, som fór østerud i Verden, af hvilken nogle kom til Sverrig, og en anden Slægt, som fór vesterud i Verden, og af hvilken nogle kom til Danmark. Men de, som først begyndte at dyrke den Jord, som ikke var overfyldt af Vand, de ranede ingenting af deres, som boede paa Øerne — men saadan som skrevet staar om Lot og Abraham, at Abraham sagde til Lot: Gaar du til højre, saa gaar jeg til venstre . . .« Denne Udtalelse af Birgitta mener den høje, smalle, tyndtbehaarede, er en medvirkende Aarsag til senere Tids, Vasatidens fantastiske svenske Historieskrivning, der som f. Ex. *Johannes Magnus* gjorde det, førte de svenske Kongers Stamtavle helt ned til Noah . . . Da man synes duperet, befæster han sin Udtalelse med: Et er jo den religiøse Seerske, et andet det politiske Geni, som er noget af et Hazardspil.

Man forlader Slottet, spadserer endnu lidt rundt i Byen, og to Timer efter gaar Damperen. Ude fra Søen det sidste Farvel til Kirkens graablaa Helgenskrin med det lille Spir, til de smaa rødtagede Huse, til Slottet, Havnens Mole og den store Sten. Henimod Aften hængiver man sig til Vätterns Trylleri, læser Heidenstamm. Sælsomt flyvende kan Belysningen skifte over Vätterns Flade; Søen er ikke blot fortryllende, men ogsaa troldsk; det er som om der er Varg i Vandene. Og er det, fordi

Heidenstamm taler saa skønt derom? — men sent om Aftenen, paa Promenaden udenfor Jönköping gaar man langsommere og langsommere, lytter til Vätternsøens smygende Bølgeskulp mod de aftenblanke Sten. A.

Vor Frue af Roskilde.

Oprindelsen til den nye Altertavle i Sct. Laurentii Kirke i Roskilde er den Tegning, som Malerinden Sofie Holten i 1917 udførte som Titelbillede til min lille Bog »Til Jesus ved Maria«. Den Tanke at fremstille Maria med sin guddommelige Søn paa Skødet og Hostien i sin Haand stammer fra et middelalderligt Kalkmaleri her i Landet. »Der ligger, som man vil forstaa, en dyb Betydning i Fremstillingen: Maria ses her ikke blot som Moder til det lille Jesusbarn, hun har ikke blot skænket ham det menneskelige Legeme, som han ofrede for os paa blodig Vis paa Korset Langfredag, — nej, hun er ogsaa Moder til det »Herrens Legeme«, som paa ublodig Vis ofres for os dagligt i den hellige Messe. Hun er her fremstillet som *vas honorabile*, det ærværdige Kar, Monstransen, eller endnu bedre Ciboriet, som bringer os Himmelbrødet. I Herrens mystiske Legeme optages vi alle, vi som er delagtige i hans hellige Sakramente; Maria viser sig her som vor alles Moder.

Kildebølgerne med de tre Roser¹⁾ ved hendes Fødder gør Billedet hjemligt for os:

Ave Maria, Domina Roskildensis !

Da Bogen var udkommet, bad Pater Kerckhoffs gentagne Gange Frøken Holten om at udføre Billedet som Maleri til Kirkens Maria-Alter. Hun malede da et Udkast, som hun ved Biskop v. Euchs Besøg i Roskilde 1918 viste ham. Biskoppen udtalte sin varme Glæde over Billedet, tildelte det officielt Navnet *Vor Frue af Roskilde* og sagde til Frøken Holten: »Læg Dem paa Knæ, saa skal jeg velsigne Dem

¹⁾ Et Led i Roskilde Byvaaben.

og Deres Arbejde.« Ved en senere Lejlighed, da Biskoppen gæstede Roskilde og saa Udkastene til flere af de andre Billeder (bl. a. Gud Fader), der tilsammen udgør den store Altertavle over det nye Maria-Alter, udtalte han sin Glæde og Beundring og tilføjede med Begejstring: »ja, saadan noget ser man jo ellers kun i Italien!«

Det var ikke blot Billedernes lysende Farvepragt, der mindede den gamle Biskop om Sydens Kunst, men ogsaa hele den dybt udtænkte Gruppering af Skikkelserne.

Ved et Breve, som opbevares i Marias Selskabs Arkiv i Roskilde, og som er dateret d. 10de Juli 1920, har Pave Benedik XV knyttet 300 Dages Aflad til Bønnen »Vor Frue af Roskilde« (»Til Jesus ved Maria« S. 193), saa ofte som den med angerfuldt Hjerte bedes ved dette Maria-Alter i Sct. Laurentii Kirke i Roskilde. —

Altertavlen, som er sammensat af forskellige Billeder, er bygget over Motivet »Confiteor —«. Derfor ses øverst Gud den Almægtige; Gud Fader troner i Himlen; ni smaa Engle, symboliserende de ni Englekor, omgiver ham.

Under Gud Fader ses Gud Hellig Aand i Duens Skikkelse.

Gud Søn sidder paa sin Moders Skød paa det nederste og centrale Billede. Marias Dragt minder ved sin Farve om *rosa mystica*, Jesusbarnets Klædebon er grønt og korn-gult, symboliserende »de udvalgte Hvede«. Korset ses i Barnets Glorie og i Hostien i Marias Haand: begge er allerede mærkede med Offerets Tegn. Det er Kærlighedens Sakramente, Maria viser hen til, dertor ser vi hos det lille Jesusbarn allerede det i Kærlighedsglød luende guddommelige Hjerte.

Til højre for Maria staar i særskilte Felter Sct. Mikael og Sct Peter; denne sidste ses staaende paa Klippen, som strækker sig ud i Baggrunden, hvor man som i et Syn ser Peterskirken, der hviler paa den samme Klippe.

Sct. Mikael holder en Diskus i Haanden, hvorpaa ses et Dobbeltkors samt de græske Bogstaver *Mθ*, der staar for Guds Moder; over Diskusen syv Flammer symboliserende Helligaandsgaverne.

Til venstre staar Sct. Johannes Døberen og Sct Paulus.

Allehelgen repræsenteres paa to højereliggende Felter, i hvilke man til højre ser Sct. Josef, Johannes Evangelist

og Lukas — Marias Brudgom, Plejesøn og Maler; Sct. Laurentius med sin Rist, Roskilde Kirkes Værnehelgen; under disse knæler den store Mariahelgen Sct. Bernard og den Salige Louis Marie de Montfort, Stifteren af Marias Selskab og Forfatteren af den lille men saa betydningsfulde Bog »Den sande Andagt til den hellige Jomfru«. Dernæst kommer Sct. Margrethe Marie Alacoque, den lille Bernadette Soubirous og den lille Søster Therese af Jesusbarnet — disse tre maalede efter de autentiske Portrætter af dem. Bagved Gruppen ses for oven en lille Flok hvidklædte Mænd, som repræsenterer de paa Pintsefesten omvendte Jøder; under dem knæler en Klynge danske Helgener: Sct. Ansgar, Knud Konge og Knud Lavard, sidstnævnte født i Roskilde, og med ham de andre Roskilde Helgener, nemlig Dominikanerne de Salige Rano, Absalon og Mathias af Roskilde samt Sct. Margrethe af Roskilde og endelig den danske Martyr Sct. Willehad (dræbt for sin Tro sammen med 18 andre katholske Præster af Protestanterne i Gorkum 1572). Over hele Skaren svæver Ærkeenglen Gabriel.

I det venstre Sidefelt ser man de navnløse Allehelgen, Sjælene paa Vandring opad mod det nye Jerusalem, der som en østerlandsk By lyser i Aftensol paa Bjergets Top. De fleste af Sjælene stiger op ad Vejen, der gaar i lange Kurver — nogle faa skyder Genvej ad den stejle Sti. Oven over dem alle svæver beskærmende de rejsendes Værneengel Sct. Rafael.

Paa begge Sider af Tabernaklet er der to udskaarne Felter, som Kunstnerinden har farvelagt. De fremstiller rigtbærende Vinranker, i hvilke ses Paafugle — Udødelighedens Symbol, Sjælene, der ved Jesu Blod nærer sig til det evige Liv. Foruden Aks er der ogsaa paa andre Steder af Alteret udskaaret Trekløverblade, Sct. Patricks gamle Symbol paa Treenigheden, og Olivengrene, symboliserende Maria.

Træskærerarbejdet er udført af Billedskærer Clamer, selve Alteret (Egetræ) af Snedker Weitzmann, begge Roskildensere.

E. Rosenørn-Lehn.

Nye Bøger.

Den hellige Birgitta. Kilderne til hendes Historie og Udvalg af hendes Skrifter i Oversættelse ved *Johanne Skovgaard.* (Schönberg 1921.) 204 S. 5 Kr.

Ugebladets Indledning er i Dag, paa St. Birgittas Fest, taget af ovennævnte Bog. Det er en Bog, som paa det varmeste maa anbefales alle Katholikker. Endelig faar vi engang i hvert Fald et Udvalg af Aabenbaringerne i dansk Oversættelse. Frk. Skovgaard indleder Bogen med en Levnedsskildring og Karakteristik af Helgeninden, og denne Indledning er overordentlig godt skrevet. Paa disse 37 Sider er det lykkedes at give et ypperligt Billede af den store Seerske, saa at man forundres over, at en Ikke-Katholik har kunnet skrive det. Ganske vist siges det et enkelt Sted, at »Birgitta ved sin Betoning af det religiøse Livs personlig-etiske Side hører til den Retning indenfor Mysticismen, som peger frem imod Reformationen«, en Frase, en Katholik er ude af Stand til at begribe. Derimod er Forfatterinden fuldstændig klar over, at St. Birgittas skarpe Angreb paa Pave og Gejstlighed fremgaar af et absolut katholsk Sindelag: »I kirkepolitisk Henseende stod Birgitta paa et heltigennem rettroende Standpunkt, og netop fordi hun tillagde Hierarkiet saa stor Betydning, var hendes Angreb paa den raadende Fordærvelse saa skarpe«. »Det var Livet, hun angreb, ikke Forfatningen, ej heller Læren«.

Disse Angreb, som Seersken fra Norden slyngede i Ansiget paa kirkelige og verdslige Stormænd, giver de Udtog af Aabenbaringerne, der følger, et godt Indtryk af. Man forbavses over deres Skarphed og over det Mod, der ligger bagved. Det er rigtigt, at mest fremtrædende hos St. Birgitta er »Evnens til at lade sig rive med af flammende Vrede; det strenge Krav om Relfærdighed; den hensynsløse Dristighed i Fremtræden; den stærke Vilje, Magten og Lysten til at herske«. Men det er lige saa rigtigt, at »man vil ikke give alle disse Egenskaber deres rette Plads, hvis man ikke husker paa, i hvilken Grad hun selv havde stillet dem i Guds Tjeneste, Viljen er lutret, Strengheden er Nidkærhed for Guds Sag, Modet Mod til at gaa hans Ærinde«.

Naar man husker det, saa bøjer man sig i Beundring, naar man læser den gamle Levnedbeskrivelse, som hendes Skriftefædre har forfattet, Aabenbaringerne og Reglen, de sidste kun i smaa Udtog. Hvor er det forskelligt fra mange moderne Opbyggelsesbøger, og til Trods for alle

Visjoner bærer det hele Præget af Sundhed og Kraft, baade legemligt og aandeligt. Og alt som man læser, synes man, at netop saadan maatte Nordens store Helgeninde tale. Er hun ikke i Slægt med Mænd som Knud Konge, Knud Hertug, Abbed Vilhelm? From og selvfornægtende er hun, Kirken elsker hun brændende. Hun er begejstret for sit Land og sin Slægt, hun er i Besiddelse af Tidens største Dannelse. Og saa bruger hun alle sine Evner i Kampen for den gode Sag. Hendes Evner og Guds Kald førte hende videre ud end nogen anden nordisk Helgen, det blev saaledes, at hele den kristne Verden lyttede til hendes Ord. Og de lød med Kraft og ofte skaanselsløst, saa at Birgitta til Tider blev hadet og forfulgt. Men samtidig blev hendes Ord fra mange Sider modtaget med Begejstring, og i Aarhundreder varede hendes Indflydelse, og hendes Bøger læstes lige til Reformationen.

Forhaabentlig vil denne Bog bidrage til, at nogle igen stifter Bekendtskab med St. Birgitta og hendes Aabenbaringer. Man savner mange Ting i det her foretagne Udvalg, meget netop om det religiøse Liv, men der gives dog en hel Del. Oversættelsens Sprog synes mig meget tiltalende, en lille Smule antikveret, og det er kun godt, og det har intet mistet af Originalens Kraft og Djærvhed.

B. J.

Endnu lidt om St. Annæ Menigheds Jubilæum.

Ved Festmødet blev der sunget — som allerede meddelt — en af Pastor Frederiksen skrevet Kantate. Jeg synes, at Teksten af Epilogen er saa smuk og har Betydning for alle, at den bør offentliggøres her i Bladet.

Derfor skal vor Tak sig svinge
op til Naadens Gud i Flugt,
det var ham, der gav den ringe
Hede Grøde, Sæden Frugt.
Mennesket har kun to Arme,
Gud maa give Regn og Varme,
Naadens Sol i Naadens Stund
vækker Vaar af Vinterblund.

Naadens Dug randt paa os alle,
faldt paa Hjertets tørre Muld,
i vor Lod det skulde falde
her at være første Kuld,
end en Draabe kun i Havet,
udenom i Nat begravet.
At Guds Kald os skulde naa,
det maa Naadens Gud forstaa.

Paa en Stamme er vi Kviste,
Troens Træ af himmelsk Sort.
Gode Gartner, Herre Kriste,
lad os ikke visne bort,
lad fra Roden Saften stige,
gør os modne til dit Rige,
og lad Naaden, her tu ter,
times mange, mange fler.

Kald dem fra de vilde Stier,
til dit Alter, til dit Bord,
til dit Hus, hvor Tvivlen tier,
Hjertet lytter til dit Ord.

Kan du, naar selv vi maa græde,
se dem vildsom Vej betræde?
glemme kan vi ej i Dag
vore skille Brødres Sag.

Undrende paa Vægt vi lægger
her din Godhed, her vor Skyld,
Miskundhedens Arm sig strækker
over utro Sjæles Myld,
Du, som drog os til din Kirke,
Naadens Under du fuldvirke,
saa fra Kirken her paa Jord
vi gaar ind i Englekor.

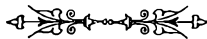
At disse Ord i Forbindelse med Hr. Hussons festlige Musik vakte Begejstring hos alle, kan man let forstaa.

Dagen derefter var der Børnenes Fest. Kl. 9 var der samlet 150 Skolebørn til Festgudstjeneste og Fælleskommunion. Da disse Børn efter Gudstjenesten blev beværtet med Chokolade, Kage og Frugt, vilde deres Jubel og Begejstring næsten ikke faa nogen Ende.

Jeg benytter Lejligheden til at udtale Præsternes bedste Tak for enhver Tjeneste og Opmærksomhed i Anledning af Menighedens Jubilæum.

København S., d. 30/9 1922.

P. Josef Resch.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Vi gør opmærksom paa Foreningen »Unio«s Program for Vintersæsonen, der nu er udsendt. Ligesom i Fjor holdes der hver Maaned et Møde, som Regel i Koncertpalæets Riddersal. Desuden har Foreningen Lokale i Vesterhus hver Onsdag Aften. Den sidste Sæson var jo særdeles vellykket, og der er vel Grund til at antage, at Foreningen igen vil kunne samle mange til sine hyggelige Aftener.

— Tirsdag d. 3. Oktober begyndte Højskolen sine Møder i Vesterhus. Der var mødt 70 Tilhørere, der følte sig veltilpas i den hyggelige Sal. Foredraget holdtes af Pastor Bernh. Jensen, der talte om St. Vilhelm af Æbelholt; det var et Billede fra Danmarks Storhedstid, der traadte levende frem for os, og St. Vilhelm vil sikkert for Fremtiden ogsaa have en Plads i en Del danske Katholikkers Bevidsthed. Efter Foredraget samledes en Del af Tilhørere ved Kaffebordene og tilbragte en fornøjelig Times Tid sammen, og der blev sunget baade »Sursum corda«s Sange og gamle Folkeviser. Det viste sig engang

igen, at vi kan synge. Begyndelsen i Vesterhus var meget lovende.

Roskilde. Der har allerede længe været Tale om, at nu skulde Billedet af »Vor Frue af Roskilde« snart være færdig. Ak ja! men disse Kunstnersjæle ligner nu alle hverandre; naar de er færdige, saa er de det alligevel ikkel de bliver ved at arbejdel — som Frk. Holten selv sagde til mig, igaar da Billedet blev sat op: »ja, jeg har nu omsider ladet det stille op, for jeg er færdig, men . . . jeg kunde godt arbejde paa det i endnu to Aar!« — Javell — Men jeg maa sige vor Kunstnerinde Tak, fordi vi nu i Roskilde faar Lov til at beundre det Mesterværk, som er skabt ud af hendes saa dybt følende og fromme Kunstnersjæl. Sandelig »Vor Frue af Roskilde« er et Mesterværk og saantidig vækker det ens Andagt og stemmer en til Bøn. — En Protestant sagde til mig: »Det maa jeg sige, Frk. Holten maler godt; disse dybe Farver, disse rene Skikkelser — det ligger der noget i.« —

Imorges før Højmessen blev Billedet indviet af Sognepræsten Pastor Hoppers, hvorefter Højmessen læstes for Kunstnerinden, som havde beriget vor Kirke med et i baade timelig og aandelig Henseende saa værdifuldt Maleri.

W. J. Boog s. m. m.

Czeko-Slovakiet. Som oftere omtalt er der stor Uro i Kirken i dette Land. En ny skismatisk Kirke blev dannet for nogle Aar siden, og samtidig var der en Del Præster, som ikke vilde forlade den katholske Kirke, der dannede Foreningen »Jednota«, der skulde reformere Kirken. Denne Præsteforening vilde imidlertid ikke bøje sig for den kirkelige Diciplin og stillede sig selv over Biskopperne, som dens Medlemmer ikke vilde adlyde. Efter lang Tids Tøven har Rom nu i Juli Maaned befalet, at Foreningen »Jednota« skal opløses, da ellers alle dens Medlemmer vilde blive udelukket af Kirken. Præsterne havde nu Valget mellem at blive i Kirken og adlyde eller forlade den. Der blev straks afholdt en Generalforsamling i Prag, og Sensationspressen kunde fortælle, at der havde mere end 200 Præster vedtaget at trodse Paven. I Virkeligheden var der kun 90 Præster til Stede, og af dem tilhørte de 30 den nye skismatiske Kirke. De 60 katholske Præster vedtog at opløse »Jednota« i Overensstemmelse med Befalingen fra Rom Muligvis vil de søge ad andre Veje at gaa videre i deres Opposition, men »Jednota« har ophørt med at eksistere.

Afrika. Fra det sydligste Afrika, fra Kapstaden, kommer der Meddelelse om, at den hellige Stol har vist Trappistmunkenes store Værk sin Anerkendelse ved at overdrage dem den kirkelige Ledelse af de Omraader, de ar-

bejder i. Abbed Felischer er blevet udnævnt til Apostolsk Vikar og har fornylig modtaget Bispevielsen. Trappisternes Navn er nu kendt i hele Landet, og der foretages endog store Selskabsrejser til deres Hovedkloster; men kun den, der selv har set det, kan gøre sig noget Begreb om, hvad Trappisterne har udrettet i de 40 Aar, de har været i Sydafrika. Det første Sted, den afdøde Biskop Ricards havde overladt dem, forlod de snart for at flytte over til Natal, hvor der var en langt større indfødt Befolkning, og hvor der var bedre Betingelser for at drive Landbrug. Faa Mil fra Pinetown byggede de deres Hovedkloster, hvis Navn Mariannahill er blevet verdenskendt, og fra Begyndelsen af velsignede Gud deres Arbejde. Klosteret bestaar nu af majestætiske, store Bygninger. Europæerne ser her haandgribeligt, hvorledes Klostrene i Troens Tider voksede og civiliserede Lande, hvorledes Munkene lærte Menneskene at bruge Naturens Gaver paa den bedste Maade, at faa Ørkenen til at blomstre og forvandle Flodernes Kraft til Livskilder. En smuk Kirke indgyder de indfødte Ærbødighed for den Almægtige, og Billederne paa Væggene fortæller dem den hellige Historie. — Medens Kirken er Klosterlivets Midtpunkt, er der overalt synlige Tegn paa nyttigt og godt Arbejde, der viser, at legemligt Arbejde ikke er under den hvide Mands Værdighed. Paa Markerne lærer Munkene de indfødte Landbrug. Her og der paa de vidtstrakte Ejendomme er der passende Værksteder, hvor unge indfødte lærer al Slags Haandværk. I det fjerne ser man Søstrenes smukke Kloster, hvor de indfødte Piger oplæres. Her kan man se 60 Zulukvinder ved Symaskinerne. Ved Siden af er indfødte Børn i Færd med at sy og brodere. — Det er kun det ydre af en Disciplin, der læres ved Eksempel og hviler paa de hellige Grundsætninger, som de indfødte omhyggeligt og taalmodigt undervises i. Marianhill er Hovedklosteret, men kun et af de mange Centre, hvor det samme Arbejde gøres. Den, der rejser til Øst-Griqualand kan hver Nat sove i et Kloster, og overalt ser han den samme Aand og de samme straalende Resultater. Ogsaa i Transkei har Trappisterne et Centrum for Civilisation og Kristendom; i Rhodesia har de ført Tusinder af Indfødte til Gud og til en saa rig Kultur, som de for Øjeblikket er i Stand til at faa. I Keiland arbejder to Fædre, tre Brødre og fem Søstre af det kostbare Blod med gode Resultater. Derfra besøger de ogsaa Spedalskhedshospitalet i Emjanyana; men det tager to Dage at naa derhen.

Katholsk Højskole.

Møde hver Tirsdag Aften Kl. 8 i Vesterhus, Vestervoldg. 115°. Adgang 25 Øre. Højskoleforeningens Medlemskort, som koster 3 Kr. een Gang for alle, giver gratis Adgang til alle Vintermøder (fra Oktober til Marts incl.). Indmeldelser modtages hos Hr. Johs. Hansen, Svanholmsvej 12⁴, samt ved Indgangen til Foredrags-salen, hvor Betaling for Kortene ogsaa afgives.

Datum	Foredragsholder	Emne
3. Oktbr.	Pastor Bernh. Jensen	St. Vilhelm af Æbelholt.
10. —	Stud. theol. Benzon.	Den hellige Frans af Sales. Et Afsnit af hans Liv.
17. —	Magister Rosenkjær	Pasteur.
24. —	Læge P. Reiter	Viborg.
31. —	cand. phil. Rønnow.	Aarhus.
7. Nov.	stud. mag. E. Frederiksen	Ribe.
14. —		Odense.
21. —	Pastor Bernh. Jensen	Roskilde.
28. —	Pastor E. Ortved.	Maribo.
5. Dec.	Kaptajn Beyer	H. N. Andersen og hans Værk.
12. —	Pastor Boog.	Afrikamissionen.
19. —	Pastor Günther.	Oplæsning.

Katholsk Højskole.

Tirsdag den 10. Okt. Kl. 8 Aften i Vesterhus, Vestervoldgade 115°.
Stud. theol. C. Benzon: Den hellige Frans af Sales.

Et Afsnit af hans Liv.

Adgang for alle. 25 Øre. »Sursum corda« bedes medtaget.

Unio. Tirsdag den 10. Oktbr. Kl. 8. Em. pr. i Koncert-palæets Riddersal: **Musikaften** (Instrumentalafd., Viser og Sange) med paafølgende **Smørrebrødsbord** og **Dans** til Kl. 1. Assistance af: Cellisten Hr. Rudolf Dietzmann, Koncert-sangerinde Fru I. Rostock-Sørensen, Skuespiller Hr. Hjalmar Zangenberg. Ved Klaveret Fru B. Dietzmann.

Billetter à Kr 2,00 for Medlemmer og Kr. 4,50 for Besøgende (indf. ved et Medlem) faas hos samtlige Bestyrelsesmedlemmer samt hos Hr. Fabrikant Herm. Hoffmann, Købmagerg. 48, Tlf. 1389.

Kirkelig Kalender.

8. Okt. 18. Søndag ef. Pintse.	15. Okt. 19. Søndag ef. Pintse.
9. — M. Dionysius og Lidelsesfjeller, Martyrer.	16. — M. Ferialdag.
10. — Ti. Frans Borgias, Bekender.	17. — Ti. Hedvig, Enke.
11. — O. Ferialdag.	18. — O. Lukas, Evangelist.
12. — To. Ferialdag.	19. — To. Petrus af Alcantara, Bekender.
13. — F. Edvard, Bekender.	20. — F. Johannes af Kenty, Bekender.
14. — L. Callistus I, Pave og Martyr.	21. — L. Marias Officium.

Rosenkranskirkens Mariakongregation. Søndag d. 8. Oktbr. Kl. 8. Fælleskommunion under Messen.

Mariakongregationen Den ubesmittede Undfangelse. Møde Torsdag den 12. Oktober Kl. 8.

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes Mandag den 16. Oktober Kl. 8 i Selskabslokalet »Columbus«, Aa-boulevarden 21 (Tlf. Centr. 3699). Bestyrelsen.

Tilbedelseskirken (Jagtvejen). Fra den 9. Oktober holdes Andagten paa Hverdage Kl. 3, paa Søn- og Helligdage Kl. 6.

St. Josefs Gilde st. 1885.

Generalmøde afholdes Mandag d. 9. Oktober Aften Kl. 8 pr. i Bredgade 67.

Bestyrelsen.

St. Andreas Gilde (Ordrup)

afholder sin aarlige Generalforsamling Tirsdag den 24. Oktober Kl. 8 i Charlottenlunds Palmehave. Medlemmerne bedes møde saa talrigt som muligt, da der er vigtige Ting at drøfte.

Bestyrelsen.

A.C. (D. u. S.) Onsdag den 11. Oktober Kl. 8¹/₄ i A.C.'s Lokaler, Vestervoldgade 115⁴. Stud. mag. Kinzi: God og daarlig Paavirkning fra Tyskland. Gæster kan medtages.

Adm.

Ordrup.

Med Undtagelse af Søndagene 3. December (St. Andreasfest), 24. December (Juleaften) og 31. December (Aarets sidste Aften) er der Aaret ud hver Søndag Kl. 4¹/₂ **Katekese og Andagt.**

Ludv. Günther.

St. Knuds Kapel. Søndag d. 8. Oktober læses den hl. Messe **undtagelsesvis** Kl. 7¹/₂. Messen læses for afdøde Baronesse Stampe-Charisius.

P. Jos. Resch.

Ansgariusforeningens Medlemmer udenfor København bedes venligst indsende Kontingent for 1922, 5 Kr., til Pastor B. Jensen, Boyesgade 8³, København V. — Ved at undgaa Optrævning vil Foreningen spare betydelige Udgifter. — Eventuelle Restancer bedes erindret.

Alle Bidrag til **Motorcyklfondet** bedes indbetalt paa

Postkonto 1471 Det Apostolske Vikariat.

Ligeledes bedes alle Pengesendelser til Vikariatet foretaget paa denne Maade.

FREMMEDSPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogluder og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7. Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 42.

Søndag den 15. Oktober.

1922.

INDHOLD: Bryllupsfesten. — En Veteran fra »Kulturkampen«, Grev Clemens Droste zu Vischering. — Levende Stene. — International Missionskongres i Utrecht. — Kristi Legems Korstog. (K. L. K.). — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Roskilde. Rønne. Sverige. Norge. England. — Avertissementer.

Bryllupsfesten.

De budne havde andet at gaa efter. Sjælene forsømmer deres indre Liv og bryder sig kun om det jordiske. Det røver dem den indre Værd og gør dem, der er bestemt til at herske over Verden, til trætte Livegne og Trælle. Den ugudelige Videnskab, Kunst og Kultur er uretfærdig mod det dybeste i Menneskesjælen, dens umættelige Trang til Lys, Skønhed og Glæde. Og naar Mennesket med alle sine Kræfter kun søger jordisk Fortjeneste, saa mister han ved det rent mekaniske Arbejde Følingen med Gud. Maskinen er hans Afgud, der skaffer ham Brødet, og med Jernhaand griber den efter Menneskesjæle, tvinger dem til haard Trældom og dømmer dem til trøstesløs Tomhed.

I Kongens Sale samles til Bryllupsfesten de gode, men ogsaa onde, saadanne, som ikke har Bryllupsklædningen paa. Det er et sørgeligt Syn. De ser ud som visne Blade i Maj, som Rester af en Brand midt i frugtbare Marker. Kongen spørger fuld af Forbavselse: Hvorledes er du kom-

men herind uden Bryllupsklædning? Hvorledes kan du kalde dig Kristen, naar du ikke er genfødt, naar du ikke har lært at være glad og stærk? Hvorledes kan du kalde dig Katholik, naar du ikke engang er vaagnet til Bevidsthed om, at der stilles Betingelser for din evige Salighed, naar du ikke ved, at man ikke kan bestaa uden Guds Naade, uden Livet i Gud, uden at skatte sin egen Sjæl som det værdifuldeste af alt, den kostbare Perle?

Fra den lyse Bryllupssal blev Gæsten stødt ud i den sorte Nat. Det Menneske, hvis Sind og Sjælstilstand ikke passer til Bryllupsfesten, er fuldt af Mørke og gaar det evige Mørke i Møde. Men naar vore verdenstrætte Filossoffer vil have mig til at tro, at Mørke, Sorg og Haabløshed er vor egentlige Lod her paa Jorden, saa henter jeg i Skov og Eng, hos den vilde Rose og hos Markens Blomster det Svar: det er ikke sandt! saa gaar jeg ind i den nærmeste Kirke, hvor jeg i Alterets indviede Ting ser Sømmen af hans Klædning, — hvor han selv bor i Alterets Sakramente, og saa siger jeg: »Her er Jesus iblandt os, jeg vandrer ikke i Mørket, jeg lever i hans Hus og nyder hans Lys, hans Kærlighed!« Ak, der gives mange, som gaar vild ude i Mørket — udenfor hans Kirke, — og mange, som i Kirkens Skød lever i Sjælens Mørke!

Jeg gruer for begge Slags Mørke, som kan tilintetgøre Lyset og Glæden i min Sjæl. Jeg skatter det som den højeste Lykke at være inde i Kirken, hvor al Glans og al Varme straalere ind paa mig. Den, der staar udenfor, kender det ikke rigtigt; men den, der i Bryllupsklædningen sidder ved Kongens Bord og nyder Herren, i de hellige Sakramenter kommer i Berøring med ham, han kan først rigtig fatte, hvad det yderste Mørke maa være, »Mørket udenfor«, hvad det betyder at staa udenfor. Man begynder at forstaa Helgenernes advarende, næsten truende Ord, naar de fordømmer denne Verdens Mørke og kalder Kirken en Frelsens Ark, der svømmer paa Syndflodens Vande. Herre, her er godt at være, Herre, jeg takker dig!

Efter Biskop *Ottokar Prohászka*.

En Veteran fra „Kulturkampen“, Grev Clemens Droste zu Vischering.

Den 14. August fyldte den westfalske Adelsmand (i dette Ords allerbedste Betydning) Grev Clemens Droste zu Vischering halvfemsindstyve Aar. Slægten Droste er en af Westfalens ældste; allerede i det 12. Aarhundrede ombyttede den sit oprindelige Navn, Wulfheim, med Navnet Droste, som var dens daværende Overhoveds Titel, idet han beklædte Stillingen som Overhofmester eller Drost hos Fyrstbiskoppen af Münster. Senere blev Embedet arveligt i Slægten, hvorfor Navnet ofte ses i den ændrede Form Erbdroste. I 1272 modtog Slægten Borgen Vischering ved Lüdinghausen som Len.

I Slutningen af det 18. og Begyndelsen af det 19. Aarhundrede, da det katholske Liv i Tyskland, som i mange Henseender havde været lammet efter Kirkeomvæltningernes Tid, alter vaagnede, var den gamle Bispestad Münster et af de Steder, hvor det kom til rig Blomstring. Navnet Droste zu Vischering var ikke det ringeste i den Kreds, der her samledes med Fürstenberg og Fyrstinde Gallitzin som Midtpunkt. To Brødre Droste var paa det Tidspunkt Biskopper. Den ældre, Caspar Maximilian, var Administrator for Stiftet Münster, og i denne Egenskab optraadte han paa Nationalkoncilet i Paris (Münster var fra 1806-13 fransk Territorium) i 1811 og fordrede som den første, at Napoleon skulde frigive den i Savona fangne Pave, Pius VII. Den yngre Broder, Clemens August, var Ærkebiskop af Köln; ikke længe efter at han i 1836 havde bestøget sit Ærkebispesæde, begyndte allerede Vanskelighederne med den preussiske Regering. Hovedpunktet i disse var Spørgsmaalet om de blandede Ægteskaber; her vilde Ærkebispen ikke vige et Haarsbred fra den pavelige Befaling, kundgjort ved et Brev af 25. Marts 1830, i Følge hvilken katholske Præster ikke maatte vie en Katholik til en anderledestroende uden forudgaaende Garanti for, at eventuelle Børn i Ægteskabet skulde faa en katholsk Opdragelse. Da Regeringen saa, at den hverken ved List

eller Magt kunde faa Bugt med den ubøjelige Bekender, raadede den kendte Minister Bunsen Kongen, Frederik Wilhelm III, til at anholde ham. Kongen gav Ordre til hans Fængsling, og denne Ordre udførtes i Hast og Hjemmelighedsfuldhed om Aftenen den 20. November 1837; som en Forbryder blev Ærkebisen ført til Fæstningen Minden. En Stafet bragte Efterretningen herom til Familien Droste. Biskoppens Brodersøn, den nuværende Grevs Fader, ilede til Minden for at bringe ham den nødvendigeste Hjælp — det var ikke bleven ham forundt at medtage andet end sit Breviar, da han blev ført bort fra sit ærkebiskoppelige Palæ. Senere henvendte den samme Brodersøn sig ogsaa med et Bønsskrift direkte til Kongen og udvirkede, at Ærkebisen fik Tilladelse til at tage Ophold paa Familiens Slot Darfeld, hvor han maatte forblive indtil 1840, hvorefter han flyttede til Erbdrostenhof, Familiens Sæde i Byen Münster.

De to Biskoppers ældste Broder, Grev Clemens's Bedstefader, var som Lægmand lige saa tro imod Kirken og nidkær for dens Sag som sine Brødre. Dette hans Sindelag kom særligt for en Dag overfor de store Skarer af Præster og Ordensfolk, som paa hans Tid blev forjaget fra Frankrig. Paa Godset Darfeld herbergede han bl. a. en hel Koloni af fordrevne Trappistmunke. I det hele er det vel værd at mindes den overmaade store Gæstfrihed, som det katholske Münsterland udviste overfor landflygtige Franskmænd saavel af Adelen som af Præstestanden; ikke mindre end 16 Biskopper og 2600 Præster fandt her Ly og Hjælp.

Alle disse Begivenheder gjorde et uudsletteligt Indtryk paa Drengen Clemens. Han var født i Erbdrostenhof i Münster 1832, og var altsaa kun fem Aar gammel, da hans Grandonkel og Gudfader Clemens August blev fængslet — men det er den Slags Tildragelser, der griber et Barnesind og præger det for Livet. En glødende Begejstring for og Kærlighed til den forfulgte Kirke slog Rod hos ham og gav senere Stødet til den Beslutning, han tog, at vie sit hele Liv til dens Tjeneste med en frejdig Bekendelse, et modigt Forsvar og en trofast Lydighed imod ethvert af dens Bud. I alle Livets Forhold er Grev Droste

forbleven tro imod denne Beslutning; aldrig har han bekymret sig om Verdens Dom, aldrig har han taget Hensyn til egne Interesser, aldrig har han søgt Anerkendelse eller Ære. Han har været en udpræget Fjende af al Opportunisme og Gaaen paa Akkord — naar han saa, hvad der var den rette Vej at gaa, saa gik han den med Glæde — uden at bryde sig om andet end at gøre Guds Vilje.

Allehelgensdag 1840 mistede den kun otteaarige Dreng sin Moder og et Par Aar efter sin ældste Søster. Samtidigt blev hans næstældste Søster, Johanna, angrebet af en Hofteledsbetændelse, saa hendes ene Ben trak sig helt sammen, og hun kun kunde bevæge sig ved Hjælp af Krykker. Efter gentagne forgæves Badekure blev det bestemt at foretage en Valfart til den berømte Relikvie, Vor Frelsers Kjortel i Trier. Den unge Piges tillidsfulde Tro blev bønært. Hendes underfulde Helbredelse blev omtalt i vide Kredse og gav Anledning til, at Heinrich Heine skrev et gement og gudsbespotteligt Digt.

Efter Moderens Død havde Faderen atter giftet sig, og Børnene fik en bundkatholsk Opdragelse i Hjemmet. Efter endt Skolegang besøgte den unge Clemens Universiteterne i Bonn og Berlin og derefter Forstakademiet i Tharandt. I 1849 var hans Fader død, og for at styrke hans Helbred, der havde lidt ved den rystende Sorg og yderligere ved en alvorlig Lungebetændelse i Foraaret 1850, tilraadete Lægen ham et Ophold i Syden. Vinteren 50-51 tilbragte den attenaarige Greve i Rom, og han har i sit senere Liv ofte udtalt, at de Indtryk, han her modtog, blev bestemmende for hele hans Udvikling. Pave Pius IX tog med faderlig Godhed imod den unge, westfalske Adelsmand og tog ham straks i sin Tjeneste som Geheimkammerherre. I 1856 fulgte et nyt Romerophold. Paa Hjemvejen besøgte Greven Wien og tog her Del i Christi Legems Fest Processionen; Kejser Franz Josef var den Gang en ung Mand, og det begejstrede Grev Droste at se ham med hele sit Følge ledsage det allerhelligste Sakramente gennem Wiens Gader.

Efter sin Hjemkomst til Darfeld helligede Greven sig sine Pligter som Godsejer. I 1858 ægtede han Komtesse Helene Galen, et Ideal af en katholsk Kvinde, med hvem

han levede i et lykkeligt Ægteskab i nioghalvtredsindstyve Aar, indtil hun som firsindstyveaarig lukkede sine Øjne. Ægteskabet blev velsignet med 10 Børn, 4 Sønner og 6 Døtre.

Ved attenhundredaars Festen for den hellige Petrus, 1867, var Greven og Grevinden begge i Rom, Greven paa ny som tjenstgørende Kammerherre; han oplevede saaledes det Øjeblik, da Paven paa St. Peter og Pauls Fest forkyndte den verdenshistoriske Begivenhed: det eukumeniske Vatikanerkoncils Sammenkaldelse. Koncilet traadte sammen den 8. December, og Grev Droste havde til den Lejlighed atter indfundet sig for som Malteserridder at være med i Plenarmødernes Æresvagt.

Da den tysk-franske Krig udbrod i 1870, tog Grev Droste til Deutz for at virke paa Lazaretterne der som Malteserridder (Ordenen har som bekendt sin Oprindelse fra Sygeplejetjeneste paa Korstogenes Tid, ja endog før).

Kort efter Frankfurterfreden (Maj 1871) udbrod i Tyskland den saakaldte »Kulturkamp«. Vi har alle hørt Ordet »Kulturkamp« de hundrede Gange, og dog har maaske nogle iblandt os et ret uklart Begreb om, hvad Kulturkampen egentlig var.

Her at give en indgaaende Skildring af Tysklands politiske og aandelige Udvikling i det 19. Aarhundrede er ikke muligt; her kan kun peges paa Hovedtrækkene. Det egentlige Ophav til Kulturkampen var det nationalliberale Parti; dette bestod væsentligst af Landets Lærde, som i politisk Henseende ønskede et forenet Tyskland med Preussen som Leder og under en konstitutionel Forfatning, — i aandelig Henseende et forenet tysk Folk under »den frie Videnskabs« uindskrænkede Herredømme. Ikke for intet var Preussen Kants og Hegels Virkeplads; de »frie« Aander, der var gennemsyrede af enten Voltaires eller Josefinisternes Theorier, fylkedes villigt under den nye, preussiske Filosofis Fane til fælles Stormløb imod den ældgamle Kulturbærer: den katolske Kirke. Den, der vil se dybere end Overfladen, maa ikke glemme den engelske Jøde Disraëli, Jarlen af Beaconsfields Ord i hans Bog »Coningsby«, hvor han skildrer Situationen i tredivefyrrerne af forrige Aarhundrede: »Den mægtige Revo-

lution, som forberedes og brygges i Tyskland, hvor den saavist snart vil forme sig som en ny Reformation, større end den første, under hvis Auspicier naar den sin Udviklings Fylde? under Jødernes Auspicier. Hvem er det, som i Tyskland har faaet næsten udelukkende Monopol paa alle Universitetsprofessoraterne? Jøderne. Kort sagt, hvad er Navnet paa de tyske Professorer af jødisk Race? det Navn er Legion!»

Bismarck, som virkeliggjorde de national-liberales Drøm om et politisk forenet Tyskland og støttede sig paa deres Parti, maatte bøje sig for deres ledende Tanke, den nemlig, at Tysklands Enhed ikke var fuldkommen, saa længe Folket endnu ikke havde eet Sprog, een Opdragelse og een Religion. Det katholske Element i Folket blev erklæret for at være et fremmed Element, der enten maatte assimileres eller udryddes. Dannelsen af det forenede Tyskland som et samlet Rige betragtedes som en Protestantismens Sejr over den katholske Kirke og dens Kultur; allerede Gustaf II Adolf havde i sin Tid haft Planer om Dannelsen af et vældigt nordeuropæisk Rige som Protestantismens faste Borg i evig Modstrid mod Rom, — kun tænkte han sig Sverige som dette Riges Basis. Nu var Sejren endelig vundet, nu skulde den forfølges og fuldkommengøres. Det, det gjaldt om, var at faa løst Baandet mellem Rom og de tyske Katholikker; disse skulde føle sig først og fremmest som Tyskere, Børn af »det store Fædreland«; efterhaanden skulde Begrebet romersk-katholsk erstattes med tysk-katholsk — var man naaet saa langt, vilde Apostasien være følgerigtigt sikret. Gammel-Katholikerne gjorde Skridtet, de saakaldte »Stats-Katholikker« ogsaa, og opnaaede Regeringens allerhøjeste Bevaagenhed ved at bøje sig for dens kirkefjendske Love (specielt »Majlovene«). Men Bismarck, som blev den egentlige Leder af Kulturkampen, havde ikke gjort Regning med Massen af det katholske Folks urokkelige Troskab imod Rom. I Hundredetusindvis sluttede de sig sammen i et Forbund (Mainzer Foreningen), og Rigsdagens Centrumsparti dannedes under den berømte katholske Fører Windhorst. I Modsætning til Gallikanismen i Frankrig, hvis nationaliserende Tendenser særligt udgik

fra den højeste Gejstlighed, mødte Germaniseringsforsøgene overfor den romersk-katholske Kirke i Tyskland, paa ganske enkelte Undtagelser nær, ubøjelig Modstand hos Episkopatet og Præstestanden i sin Helhed. Bismarck blev mere og mere rasende over Modstanden, og en forbitret Forfølgelse imod Katholikerne brød ud. Først Jesuiterne, derefter Redemptorister, Lazarister, Helligaandsfædre og Søstre af Jesu hellige Hjerte blev forviste fra Tyskland. Under Straf af Bøder og derefter Fængsel blev det forbudt Præsterne at udøve deres Embede, dersom de ikke vilde bøje sig for de antikirkelige Statslove. Biskoppernes Troskabsed til deres Konge blev forandret, saaledes at enhver Hentydning til deres Ed til Paven blev slettet, og ubetinget Lydighed mod Statens Love blev paatvungen. Kirkegodset blev konfiskeret, Gejstlighedens Lønninger holdt tilbage, — intet hjalp. Saa blev Biskopper og Præster fængslede eller udviste. I 1880 var 1770 Præster blevne Ofre for Bismarcks og hans fanatiske Minister Falks Love; 646.000 Sjæle var herved blevne berøvede aandelig Bistand. Da det imidlertid viste sig ganske haabløst at overvinde Katholikerne, og det katholske Liv i enhver Henseende kun gik stærkere ud af Kampen, saa ophørte denne lidt efter lidt, indtil den i 1886—87 med den praktiske Ophævelse af Majlovene maatte siges at være afsluttet.

Den her korteligt skildrede Periode i Tysklands Historie er den Ramme, i hvilken Grev Clemens Droste-Vischering's Billede maa ses.

Ved Kulturkampens Udbrud stillede han sig i Spidsen for den katholske Adel, hvis modige Fællesopræden var et af Kirkens bedste Værn. Som Medskaber af Centrums-partiet blev han ogsaa en af dettes virksomste Medlemmer, ligesom han ogsaa havde Sæde i Provinciallanddagen og senere i det preussiske Herrehus; saa snart den ovenfor nævnte Mainzerforening var dannet, viste Grev Droste sig som en ledende og organisatorisk Kraft indenfor dens Rammer. Han var paa det Tidspunkt Æresamtmand, men Regeringen foer haardt frem imod dem, der viste sig ivrige i den »regeringsfjendske« Forening; adskillige Medlemmer idømtes Pengebøder, men Grev Droste dømtes til

at have sit Embede som Amtmand forbrudt med den Motivering, at den anklagedes udpræget kirkelige Sindelag ikke syntes at lade nogen Mulighed aaben for »Forbedring«. Pengebøder blev Greven for øvrigt ogsaa Gang paa Gang idømt, og da han selvfølgelig ikke vilde betale disse ganske vilkaarligt og uretfærdigt idømte Bøder, blev han pantet. En Gang kom saaledes Fogeden til Slottet Darfeld; Tjeneren meldte det til Grevinden, som netop sad i Dagligstuen med sine Børn, medens Greven selv var ude. »Lad Fogeden komme herop«, sagde Grevinden roligt, »saa kan han selv tage, hvad han vil.« Det havde Fogeden imidlertid ikke videre Lyst til, saa gik han da ind i Køkkenet og udpegede nogle Gryder og Kasseroller, som han befalede skulde udleveres ham — men ikke en af Slottets Folk vilde røre den lille Finger for at være ham behjælpelig; omsider fik han fat paa en sølle Drukkenbolt fra Landsbyen, og med nogle Snapse købte han ham til at tage Kasserollerne og bære dem hjem for ham. Det var ikke nogen behagelig Gang for Fogeden ned gennem Landsbyen, hvor alle, gamle og unge, holdt med Greven. Værst blev det for Drankeren, da han naede til sit eget Hus: i Døren stod hans Kone med sin Kost i »præsenter-Gevær«-Stilling og gav ham en varm Modtagelse i Ord og Handling — han greb Flugten, men hun fulgte efter med Kosten, op ad Landsbygaden gik det og rundt om Kirken, først da hun havde jaget ham tre Gange omkring Kirken, syntes den gæve, katholske Kvinde, at han havde faaet offentlig Afstraffelse nok.

Et af Regeringens mest forfulgte Ofre var Biskop Brinkmann af Münster. Da han d. 18de Marts 1875 blev fængslet og skulde føres til Fængslet i Warendorf gjorde Grev Droste sig det til en Ærespligt at ledsage ham dertil. Under Münsterborgernes dundrende Hurraraab for deres Biskop bragtes denne af Politiinspektøren hen til den ventende Postvogn; da de naede den, sad Greven der allerede. Politiinspektøren spurgte om hans Navn, og hvad han vilde der, hvortil Greven svarede, at han var Fyrstendømmet Münsters Arvedrost, og at han vilde køre med. Politiinspektøren betydede ham, at han skulde stige ud, men Greven erklærede, at nu sad han der engang og

havde i Sinde at blive siddende — og derved blev det. Seks Uger efter, da Biskoppens Fængselstid var udløben, afhentede Greven ham i sin egen Vogn med Firspand for, Livjæger og Forrider. Overfor den af Regeringen »afsatte« Biskop som ogsaa overfor de mange nødlidende Præster og Ordensfolk var Grev Droste i alle disse Aar til enhver Tid rede med rundhaandet Hjælp.

I 1896 valgtes Greven til Præsident for Foreningen for katholske Adelsmænd, en Stilling han, besjælet af sin sædvanlige Virksomhedsaand, beklædte i femogtyve Aar. To Aar efter, i 1898, blev han Formand for de tyske Katholikkers Generalforsamlings Centralkomité, idet han paa denne Plads fulgte efter den gamle Fyrst Karl zu Löwenstein (senere indtraadt i Dominikanerordenen under Navnet Pater Raymundus og nyligt død). I over tyve Aar ledede han i denne Stilling Arbejdet med Forberedelserne til de aarlige store Møder. At disse Møder har faaet en saa uhyre Betydning for det katholske Liv i Tyskland skyldes væsentligt hans fremragende Evner som Fører: en aldrig svigtende Arbejdslyst, Takt og Omsigt og ikke mindst en sikker og tro Fastholden af de af Biskopperne angivne Linjer for Virksomheden. En af Biskopperne karakteriserede engang hans Arbejdsydelse, idet han i en Skaaltale ved Slutningen af et af de store Møder sagde: »Nu rejser vi hjem og hviler os efter disse Dages Anstrengelser, — kun Grev Droste har ikke Tid til at være træt.« Sagen var den, at saa snart det ene Møde var afsluttet, blev der straks taget fat paa Forarbejderne til det næste. I »Ugebladet« for 25de August 1912 findes der en interessant Beretning om et af disse Møder, Katholikforsamlingen i Aachen — den 59de. Her nævnes ogsaa den gamle Grev Droste, som netop i de Dage, Mødet stod paa, fejrede sin firsindstyveaarige Fødselsdag og i den Anledning var Genstand for begejstret Hyldest fra Katholikkernes Side. Varmt og jævnt takkede han og forsikrede, at intet vilde være ham kærere, end om de tilstedeværende vilde mindes ham i deres Forbønner. Derefter henvendte han ganske særligt Ordet til Ungdommen, Arvtagerne af den gamle Slægts Arbejde i Kirkens Tjeneste, og opfordrede dem til altid med Trofasthed og Begejstring at staa

Vagt om den romerske Stol. En god Søn af Kirken vil ogsaa altid være en god Søn af Fædrelandet. Grev Droste-Vischerings hele Liv har været det bedste Bevis for Sandheden af hans Ord.

Et Par enkelte Punkter i Grevens private Liv maa endnu berøres. I Aaret 1873 foretog hans Hustrus Onkel, den bekendte Biskop Ketteler af Mainz, Indvielsen af det smukke, romanske, Kapel, som Ægtefællerne med den største Kærlighed havde bygget og ladet udsmykke ved deres Slot Darfeld som Erstatning for det yderst beskedne lille Kapel, der hidtil havde været benyttet. »Det sømmede sig ikke, at jeg boede i et Hus af Cedertræ, medens Guds Ark stod under Telthuder«, sagde Greven med en Hentydning til II Kongernes Bog VII, 2.

Kapellet blev fra den Tid af Midtpunktet for Familienlivet paa Darfeld. Naar Klokkeren i den tidlige Morgenstund kalder til Messe og om Aftenen samler Slottets og Landsbyens Folk til fælles Bøn, saa ser man hver Dag den halvfemsindstyveaarige Greve som den første paa sin Plads, knælende i Tilbedelse for sin Herre og Mester, til hvem hele hans lange Livsdag har været indviet.

I 1899 hærgedes Slottet Darfeld af en frygtelig Ildsvaade, der lagde saa godt som hele den nyere Del undtagen Kapellet i Aske. Som det var at vente, bar Greven det haarde Slag med fuldkommen Gudhengivenhed. Den store Medfølelse og Hjælpsomhed, alle Egnens Beboere viste ham ved denne Lejlighed, var ham en sand Trøst.

Det kan knap undre os, at jordiske Sorger og Bekymringer paa det Tidspunkt maatte finde Grev Droste næsten usaarbar. Han havde netop i 1899 oplevet Begivenheder, der maatte hensætte en Mand af hans Støbning i en anden Verden, et højere Plan end det, hvori vi Mennesker almindeligvis færdes. Han havde med sin Hustru paanygæstet Rom, og her ved den hellige Faders Fødder havde han af dennes Mund erfaret, hvilken stor Naade der var bleven hans Datter, Søster Maria af det guddommelige Hjerte, til Del.

Maria Droste zu Vischering og hendes Tvillingbroder Maximilian, blev født d. 8de September 1863. I 1886

havde hun allerede i sit Hjem begyndt et Slags klosterligt Liv, og to Aar efter indtraadte hun i Den Gode Hyrdes Kloster i Münster. 1894 blev hun allerede sendt som Assistent til Lissabon og samme Aar som Forstanderinde til Porto. Hun havde arvet sin Faders Viljeskraft, og med Kærlighedens Heltemod udrettede Søster Maria af det guddommelige Hjerte sande Vidundere i de Aar, det til Trods for hendes svage Helbred blev skænket hende at virke. (Hos Herder, Freiburg i B., har Benediktineren Dom Chasle Sattler udgivet en fængslende Levnedsskildring af hende). Hovedtrækket i hendes aandelige Liv var hendes glødende Andagt til Jesu Hjerte, og Frelseren lod til Gengæld sin Naade tilflyde hende i rigt Maal. Da hendes Forældre i Maj 1899 blev modtaget i Audiens hos Leo XIII, anede de intet herom; paa den ham egne kærlige Maade betroede han dem, at deres Datter var en højlig benaadet Sjæl, en udvalgt Sjæl, som det overnaturlige Lys skinnede klart for. »Grundet paa de Meddelelser, som jeg har modtaget igennem Deres Datter,« fortsatte Paven, »har jeg besluttet at indvie hele Verden til Jesu allerhelligste Hjerte«. Til Slut paalagde han dem at underrette deres Datter om dette og samtidigt sende hende hans Velsignelse. Søster Maria var allerede den Gang dødssyg. Dagen før sin Død havde hun endnu den Glæde at modtage Encyklikaen *Annum sacrum*. Hun døde ved Vespertid paa Vigilien til Jesu Hjertes Fest, den 8de Juni 1899. Dagen efter begyndte det højtidelige Triduum, som Paven havde paabudt som Forberedelse til Verdensindvielsen, der fandt Sted Søndag d. 11te Juni. Søster Marias Sjæl var den Gnist, der havde tændt det mægtige Baal af Kærlighedsflammer, der fra hele Jordkredsen slog lysende op imod det guddommelige Hjerte i Himlen — men dette Hjerte havde løftet hende op til sig og skænket hende at fejre Festen i salig Forening med sig.

Næste Aar i Maj modtog Leo XIII et tysk Pilegrimstog; Grev Droste var med. Da han knælede foran den Hellige Fader, udtalte denne med høj Røst henvendt til de andre Pilegrimme: »Dette er den lykkelige Fader til Søster Maria af den guddommelige Kærlighed, hvis Sjæl, efter lang Sygdom baaret til Guds Ære, er fløjet ind i

Himlen.« Det er at haabe og forudse, at Søster Maria Droste en Gang vil blive æret som Helgen paa vore Altere ved Siden af Sct. Margrethe Maria Alacoque.

Nu staar den halvfemsindstyveaarige Greve som en Type paa det 19de Aarhundredes fromme, ædle og stærke tyske Adel. Man fristes til at bruge det i tysk Poesi saa ofte anvendte Billede: den gamle, trofaste Eg blandt Ymper og Ungskov. Han har aldrig villet kende nogen anden Forrettighed for en Adelsmand end den at tjene Gud og sine Medmennesker. Han har været tro mod Gud, Kirke, Fædreland og Folk. Gud vil ogsaa være tro imod ham; han har bevaret ham kraftig og aandsfrisk i hans høje Alderdom. Og naar han en Gang skal gaa igennem Dødens Port, da vil de samme Ord staa som straalende Indskrift over den, som han i sin Manddom lod hugge i Sten over Indgangsporten til sit Slot her paa Jorden:

In te, Domine, speravi, non confundar in æternum.¹⁾

E. Rosenørn-Lehn.

Levende Stene.

1.

Paa nogen Afstand — langt nok borte og dog nær nok til ikke selv at være med — har den, der skriver disse Linjer iagttaget tre Fænomener, hørt tre Røster, der paa forskellig Vis sagde det samme: Højskolen.

Det synes, at de forskellige Mennesker ser hen til Højskolen som et Maal, der for enhver Pris skal og maa naaes. Og der synes at herske almindelig Enighed om, at Maalet er langt fra at være naaet. Man slipper de romantiske Drømme, man ser Sandheden, Realiteten i Øjnene: Vi har endnu trods Aars Arbejde — ingen Høj-

¹⁾ Paa dig, Herre, har jeg haabet, jeg skal i Evighed ikke blive tilskamme.

skole, og vi har ingen Udsigt til at faa en saadan i over-skuelig Fremtid.

Bruger man Øren og Øjne, forstaar man ogsaa, hvor ene Jan Ballin staar med de lyse, fine Idealer, han forkyndte i sine Artikler om Thos. Bredsdorf i »Kath. Ungdom«. Og det er et Spørgsmaal, om Pastor Jensen og Cand. Vøhtz har ret mange flere Tilhængere af deres Tanker (som for nylig læstes i dette Blad), end de kan tælle dem paa Fingrene.

Maatte det være mig tilladt at supplere de tre nævnte Herrers Betragtninger med et Par Ord, som kommer fra et Hjerte, der banker varmt for Tanken: Den katholske Højskole.

Jeg vilde gerne nævne tre Faktorer, der absolut skal til, for at vi kan faa vor Skole.

2.

En Forstander. Og ved hans Side et Lærerpersonele. Om Forstanderen — Præst eller Lægmand — disse Tanker, som er hentede hos Højskoletankens Klassiker Jakob Knudsen.

Naar et Menneske faar det saaledes i sin Sjæl og saaledes inden Døre i sit Hjem, at han lever i Fred med sin Sjæl og i dyb Inderlighed, Alvor og Glæde i sine Stuer — naar et Menneske selv bliver dette vaer og tør stole paa det efter Selvprøvelse og Beraadelse med aandelige Mænd og Kvinder — og naar dette Menneske mener at være saa rodfæstet og naturligt groende i sit kristeligt-menneskelige Aandsliv, at han begynder at have Over-skud . . . saa kan den Tanke komme op i ham: Skulde Du ikke lukke Din Dør op for en og anden, der er mindre rig, mindre varm, og prøve paa at drage ham (eller hende) ind i Din egen Aandsverden. Er det ikke Din Pligt »at give og meddele« af det, Du selv har faaet.

Bliver det saa til Virkelighed, har Manden allerede sin Højskole — uden store Sale, uden ydre Apparat. Men han har sin Højskole, som Sokrates havde sin: i det personlige Samvær, den personlige Samtale, den personlige Paavirkning.

Maaske en saadan »Skole« var langt bedre end alle

de mange Møder og Sammenkomster og Foredrag og Taler, hvori aandelig Paavirkning ofte er forstenet.

Kommer der saadan en katholsk Mand eller Mand og Kvinde eller Ægtepar, da er den katholske Højskole der, hvor de er, om saa Skiltet hænger paa et helt andet Hus. — Maatte vi forstaa, at en Højskoleforstander — og allermest en katholsk Højskoleforstander — kan man ikke udnævne eller ansætte — han er det i Kraft af sit eget indre Væsen, og han behøver blot Kirkebestyrelsens Anerkendelse for at fungere officielt.

3.

Elever. Men hvilke? Hvorfra? Næppe den største Fantast og Optimist tør drømme om at se A. C.'s og K. U. F.'s og Kongregationernes unge Mænd og Kvinder skare sig om en nystiftet kath. Højskole ude paa Landet et Sted.

Men den Mand, der havde Evnen, Troen og Viljen, var ikke bange for at gøre, hvad andre før ham har gjort: holde op at snakke, lade alle Udvalg og Bestyrelser fare — og begynde! Begynde en Højskole som alle andre smaa Højskoler, rejse rundt og indbyde, samle de første 10 Elever . . . om de har den ene Tro eller den anden eller slet ingen. Og saa tage fat paa Værket uden Tvang, i Frihed og i tryk Tillid til, at Kirkens Aand er stærkest, den vil sejre.

Skete det, skulde de 10 Elever nok sende nye til næste Aar; og fortsattes Gerningen, og den lille Skole kom i Kontakt med Folket, skulde den nok vokse sig større nedefra og med Sennepskornets Vækst. Dens Resultater skulde ikke alene (og maaske mindst) maales ved Konversionernes Antal — men ogsaa ved dette usynlige, umærkelige: at katholsk Aandsliv spredes, at Fordomme falder, at unge Danske kommer i levende Forhold til Mænd og Kvinder, der er gennemtrængt af . . . ikke blot katholske Dogmer, men ogsaa af Kirkens Aand, og som lever Kirkens rige Liv.

En saadan lille Skole (i en Villa, i et Landsbyhus, i en Længe paa en kath. Herregaard, eller i sin egen Bygning) vilde have de største Muligheder for at gro; dens

Kilder er nemlig ikke blot Danmarks Aandsliv fra de sidste Sekler, dens Udsigt ikke blot »Vinduet i Vest« — dens Kilder er to Tusinde Aars katholsk Kristendom og al den Religion, der nogen Tid og noget Sted var, set i Kirkens Lys — og dens Horisont er alle Lande, hvor Kirken har sat sin Fod. Og dens Emner er — modsat en protestantisk Højskoles — alle Kunstarter: Maleri, Digtning, Musik, Skulptur, Arkitektur osv. i Kirkens, i Guds Tjeneste. Dette er Rigdom! —

Maatte vi forstaa, at Huset bygt af Stene er Bitingen. De levende Stene er Sagen!

4.

Den sidste Sag er Aand. Ved dette Ord forstaaer jeg paa dette Sted Sammenfatningen af Frihed, Tro paa Sagen, Samarbejde uden Revne og Sprække, Sans for, at al aandelig Vækst (ogsaa en Skoles) sker nedenfra og stykkevis — og Mistillid til dem, der vil bygge Huset først og sætte Skiltet paa Façaden med store Guldbogstaver, Mistillid til Eneraadighedens Aand, Mistillid til den ydre og hurtige Sukces, Mistillid til alle ikke-aandelige Midler i Paavirkningen. —

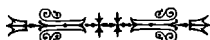
Frihed — ikke *fra* dette og hint, men til at arbejde, virke, hver med sine Evner, Midler og Maader. Frihed fra Pengehensyn og fra Personhensyn. Tro paa Sagen — og ikke paa, at *so ein Ding muss ich auch haben*, paa Nyttehensynet, Konkurrencen. Tro paa, at han, hvis Navn og Aand intet, der vil hedde Højskole, kan komme udenom: Grundtvig, havde sunde Idéer paa dette Felt. Kendskab til ham, hans Tanker, hans Idealer — et Kendskab, der bunder i Kærlighed til, hvad Gud har givet Danmark i ham.

Samarbejde — mellem Læg og Lærd, Præst og Munk, Orden og Orden, Gejstlighed og Lægfolk, som alle tror af hele deres Sjæl, at de — denne lille Kreds af kath. Højskolefolk — er kaldede til at virke ad denne Vej, og som derfor frigør sig for alle Engagementer, der gør deres Højskolegerning til en Bisag, et Tillæg. Den er en Livsgerning og ikke en Bibeskæftigelse.

Sans for aandelig Vækst: at den sker »efter Naturens Orden«, fra Frø til Spire, fra Spire til Plante, fra Blomst til Frugt. Det værner mod at spejde efter Frugter, før Vækstens Tid er skreden. Det værner mod at begynde Husets Bygning fra Taget i Stedet for fra Sylden. Det værner mod at tro paa Bygninger, Penge, Protektion. Og det værner mod at tro paa, at danske Ungersvende og unge Piger bliver Katholikker, dette Navn værd, fordi de faar et Par Maaneders Katekismus — hvis ikke samtidig hele deres Aandsliv lægges om i et katholsk Leje. —

Har vi en Mand, og har han fire, fem Fæller, der véd dette, vil dette og gør dette — saa har vi i al Stilhed den katholske Højskole, hvis Gerning i de kommende stormfulde Aandsuvejr kan blive til usigelig Velsignelse for vort Folk.

Irenæus.

International Missionskongres i Utrecht.

I Dagene 25.—29. September er der i Utrecht blevet afholdt en Kongres, som det turde være af Interesse for Katholikker i Skandinavien at høre lidt om. Kongressens Aabningsmøde var nemlig viet Emnet: Arbejdet i de skandinaviske Lande. Det viser os, hvor stor Interessen i Holland er for vor hellige Kirkes Udbredelse i Almindelighed og for Skandinavien i Særdeleshed. Jeg tror knapt, at vi selv ved, hvor mange Venner vi har hernede.

Kongressen aabnedes i Domkirken i Utrecht med »Veni Creator Spiritus« og pontifikal Andagt, der blev holdt af Ærkebiskoppen, Mgr. Henricus van de Wetering Til Stede var den tidligere Apostoliske Visitor for Skandinavien Mgr. A. F. Diepen, Biskop af 's Hertogenbosch, den Apostoliske Vikar for Norge, Biskop Jan Olav Smit, Mgr. Alexander Chulaparambil, Biskop af Kottayam i Britisk Indien. Denne Prælat, der er fuldstændig sort af Hudfarve, er en af Kirkens første indiskfødte Biskopper, og han tog sig mærkelig ud i sin biskoppelige Dragt; men at se ham blandt de øvrige hvide Prælater gav en Følelse af Kirkens Katholicitet. Godt hundrede Præster af alle Ordener og Kongregationer fyldte Koret. De var kommet fra alle Lande. Der var Kinesere, Javanesere, Missionærer

fra Australien og Indien og fra alle Dele af Afrika og Amerika; næsten alle europæiske Lande var repræsenterede, Norge, Island og Danmark ikke undtaget.

Efter Højtideligheden i Domkirken begyndte Kongressens Møder, der holdtes i Byens største Theater. Ærkebiskoppen selv præsiderede, medens Forhandlingerne leedes af Formanden for det hollandske Andet Kammer Dr. Koolen. Efter at de forskellige Aabningstaler var holdt, traadte Mgr. Diepen, der jo er Skandinaviens særlige Ven, frem og holdt et langt og interessant Foredrag om Skandinavien, hvoraf Hovedtankerne var følgende:

De skandinaviske Lande (Finland medregnet), der i det 16. Aarhundrede blev revet løs fra vor hellige Kirke, er et endog meget vanskeligt Arbejdsomraade. Den lutherske Kirke er beskyttet som Statskirke i alle fire Vikariater. Den katolske Kirke i disse Lande er fattig, og den høje Kultur stiller store Fordringer. Ikke desto mindre er der Grund til at nære gode Forhaabninger. Menneskeligt set bygges disse Forhaabninger paa den bestandig større Religionsfrihed i disse Lande, et stadigt stigende Antal Missionsstationer og stadig flere dygtige Præster, et voksende Kendskab til den katolske Lære, Videnskab, Kunst, Litteratur og Liturgi. Som et særligt Moment kan fremhæves den store Interesse og Offervillighed, der fra hollandske Katholikkers Side vises for Troens Udbredelse, særlig i de nordiske Lande. Der er ogsaa for os Hollændere særlig Grund til at hjælpe Kirken i Skandinavien, fordi et stort Tal af hollandske Præster uselvsk og utrætteligt udøver Sjælesorg deroppe og arbejder paa Troens videre Udbredelse. Alle kan hjælpe Skandinavien ved at slutte sig til den af Paven anerkendte og stærkt anbefalede »Bønforening for de skandinaviske Landes Omvendelse«.

Mgr. Diepen talte længe om Forholdet mellem Stat og Kirke i alle fire Lande. Langt Bifald fulgte Omtalen af vor gamle Biskops Livsværk og Fortællingen om hans Ligfærd. Gid mange skandinaviske Katholikker kunde have set, med hvilken Interesse dette Foredrag blev fulgt og applauderet, ikke mindst da Mgr. Diepen overrakte Mgr. Smit 2500 Gylden, som han lige havde modtaget, før han rejste til Kongressen. Pengene var bestemt til en ung Nordmand, der vilde studere til Præst. Man følte, at Norden havde mange Venner i Holland.

Udlændinge, der blot i kort Tid har levet her i Holland og set, hvor meget Katholikkerne giver til Missionsarbejdet, er forbavsede; det drejer sig om Millioner hvert Aar. Og samtidig har man paa utrolig kort Tid faaet samlet Penge sammen, saa at man kunde oprette et stort katolsk Universitet med tre Fakulteter. For 50 Aar siden kunde

ingen Katholik naa frem til en højere Stilling i Statens Tjeneste; nu er Ministeriets Chef, Ruys de Beerenbrock, og et Par andre Ministre Katholikker. I 1. Kammer er der 32 Katholikker og i 2. Kammer 41. Men jeg vil ikke fortabe mig i Politik og i Lovtaler, men give Ordet til den unge Dansker Knud Mariboe, der af Kongreskomitéen var indbudt til at bringe en Hilsen fra Danmark eller rettere fra Norden. Han udtalte omtrent følgende:

Vi danske Katholikker bringer i Dag alle Hollands Katholikker vor ærbødige Hilsen i Kristus og vor varme Hyldest. Vi beundrer Katholicismens forbavsende Fremgang i de sidste Aartier her i Nederlandene. Vi beundrer eders Indflydelse paa Lovgivningen, eders glimrende Sammenhold, eders Arbejde indadtil i eders Fædreland og eders Arbejde udadtil for Missionen. Vi glæder os over de gode Arbejdere i Herrens Vingaard, vi har faaet fra Holland, og vi føler, at vi ogsaa i Fremtiden vil faa megen Støtte herfra. Her bedes ogsaa for os, Tusinder af Bønner opsendes daglig for Nordens Omvendelse. Vi takker derfor, og vi anmoder om stadig at bede for os og sende os dygtige Arbejdere. Vi vil ogsaa mange Gange trænge til en materiel Haandsrækning fra Holland. Vær overbevist om, at vi danske Katholikker ogsaa vil bede for vore Velgørere, særlig de hollandske, der har hjulpet os saa meget. Gud velsigne Nederland og alle dets Katholikker!

Den anden Kongresdag var Emnet: »Hvorledes enhver kan være Missionær.« De, der ikke selv kan gaa ud i Missionerne, og som heller ikke kan hjælpe med Penge, de kan dog alle bede. Den bedste Bøn for Missionerne er Bønnen om indfødte Præster. De kan ogsaa opofre deres gode Gerninger for Missionerne, alt det er ikke forgæves.

Alle de interessante Foredrag kan her ikke omtales. De holdtes paa mange forskellige Sprog, saa man fik Indtrykket af en virkelig international Kongres. Forhaabentlig vil ogsaa Resultaterne blive store. Kongressens sidste Foredrag holdtes af Norges nye Biskop Mgr. Jan Olav Smit og havde Titlen: »Hvad Holland har gjort for Missionerne, og hvad det for Fremtiden skal gøre.« Det viste sig ved denne Lejlighed, hvor afholdt Mgr. Smit er i Holland; det er ikke for meget sagt, at han var Kongressens Midtpunkt, og at Katholikkerne greb enhver Lejlighed til at vise ham deres Sympathi og deres Sorg over at skulle miste ham.

Vi skandinaviske Katholikker har al Grund til at være glade og taknemmelige over »Den første internationale Missionskongres i Nederland«.

Utrecht i Septbr. 1922.

Deltager.

Kristi Legems Korstog. (K. L. K.).

Del meddeles fra Korstogets Central i London, at vor Hellige Fader Pave Pius XI har velsignet og approberet denne nye Bevægelse til Ære for Altrets helligste Sakramente, som nu tæller flere Millioner Medlemmer hele Verden over. — Ganske vist er Bevægelsen ny; men vi lever i Eukaristiens Aarhundrede, og Kærligheden til den i Tabernaklet skjulte Gud bryder ud og viser sig paa mange forskellige Maader. »Kærlighed er opfindsom«, siges der, og der maa ikke ses med Skepsis paa alt nyt, særlig ikke naar Kristi Stedfortræder har anerkendt det og givet det sin Velsignelse.

Vi læser i Levnedsbekrivelsen af den fromme Nonne Droste zu Vischering, bedre kendt under Navnet Søster Maria af det guddommelige Hjerte, at vor Frelser engang lovede hende, at han vilde forøge hendes himmelske Salighed for hver Gang, hun opnaaede, selvom det var indirekte, at han sakramentalt fik Adgang til en kristen Sjæl. Vi kan ikke tro, at dette kun var et rent personligt Løfte, men at det kan overføres paa alle dem, som arbejder paa at forøge Kærligheden til Jesus i Altrets Sakramente. Samme Belønning vil saaledes kunne ventes af enhver, som optager et nyt Medlem i »Korstoget«. Han har dermed givet Vorherre Adgang til en Sjæl. »Ridderen« og »Tjenerinden« staar Jesu Hjerte nær, de arbejder jo paa at vinde andre til at elske ham, de er det hellige Sakramentes Apostle. »Hvis bare Menneskene vilde elske mig i mit Kærlighedens Sakramente«, sagde Jesus engang til den hellige Margarethe Maria. »Kristi Legems Riddere« og »Tjenerinder« har lovet at elske ham og faa andre til at elske ham.

Emblemet skal være vor Stolthed, det skal faa anderledestroende til at tænke, det skal opbygge vore Trosfæller og stadig minde os selv om, at vi er Kristi Tjenere paa en særlig Maade, og det vil derfor holde os rene, gode og ivrige. Danske Emblemer (emallerede, i Messing eller forsøvede, med Naal eller Knap) faas i Korstogets Sekretariat, Stenosgade 4, og i Katholsk Bogsalg (Kr. 1.— pr. Stk.), ligeledes hos de paa Cirkulærerne nævnte Medlemmer.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Lighed med tidligere Aar vil Sct. Josephs Gilde nu i November Maaned i Sct. Knuds Sal i Stenosgade afholde en Koncert med Organist Hammermüller som Dirigent. Fra tidligere Koncerter er det en Kendsgerning, at det, Gildet har indbudt til, har været noget af det bedste, som kan præsteres; ogsaa denne Gang vil Koncerten ikke komme til at staa tilbage for de tidligere. — De Koncerter, som Sct. Josephs Gilde har afholdt, har altid givet et godt Overskud, som er kommet Vikariatet tilgode, ved den kommende Koncert vil Gildet dele Overskudet mellem Elisabethforeningen og sit Stiftelsesfond; som bekendt ejer Gildet en ret stor Formue, og det er jo et smukt Maal, Gildebrødrene har, at rejse deres egen Bygning med Fribolig for gamle Katholikker.

— Billedhugger Windfeld-Schmidt har nu fuldendt Biskoppens Gravmæle i Ler. Alle, der har Interesse derfor, indbydes til at se det paa Atelieret, Svanholmsvej 5 o. G. Der er aabent hver Dag i denne Uge fra 11—1, undtagen Søndag.

Roskilde. I Anledning af Indvielsen af det nye Alterbillede »Vor Frue af Roskilde«, som vi omtalte i forrige Nummer, skriver »Roskilde Tidende« en længere Artikel, som vi giver nogle Uddrag af: »Lige op til Sct. Laurentii Kirke, paa de gamle Kannikers udfyldte Fiskedamme, ligger i en yppig Have Baronesse Rosenørn-Lehns Villa. Naar den katholske Menigheds Roskildehistorie engang skal skrives, faar den Villa et Kapitel for sig selv, ja to, et for hver af dens Beboere. Baronesse Rosenørn-Lehns Gerning faldt udadtil eller rettere i den forreste Kampfront. I Skrift og i Tale har Baronessen taget mangen Dyst med Katholicismens Modstandere, lige fra Domprovster og ned til italienske Valutarejsende. Derimod har Frk. Sofie Holtens Virksomhed vendt sig mere indad. Frøkenen er af de Holten'er paa »Lindegaarden«, der hører under Krabbesholm, og har i sit Liv fartet viden om. Fra Professor Dalsgaards Studio fløj Frk. Holten med Pensel og Palet det meste af Europa igennem, malede Akropolis, boede i Rom, tilhørte den Koloni af Kunstnere, der samlede sig om Strindberg i den lille franske Landsby — Nationalmusæet i Stockholm har købt Frk. Holtens Portræt (1885) af Mesteren — og slog sig saa endelig ned paa Sct. Laurentiivej sammen med Baronesse Rosenørn-Lehn. Fra Atelieret paa Sct. Laurentiivej er adskillige Lærreder gaaet ud, og de faa begunstigede, hvem Adgang tilstedes dertil og til de to Kvinders Stuer, henter dér et festligt Indtryk af Farver og karakteristiske Portrætstudier. . . . Vor Frue af Ros-

kildel Navnet er fordringsfuldt. Men Virkeligheden opfylder ogsaa alle Fordringerne. Gaa en Eftermiddag ind i den stille, fredfyldte Kirke og stands foran det nye Alterbillede. Enkel og barnefrom er Billedets Stemning, pietetsfuld overfor Traditionerne, med dejlige, afstemte Farver, der gør Helhedsvirkninger: varm og festlig. Og der er baade Hi storie og Minder i det Billede«.

Rønne. Paa Bornholm staar det lige saa sørgeligt til som i det øvrige Danmark med de stakkels polske Børn, som bor langt fra Kirke. Men Søndag d. 24. Septbr. var der stor Glæde i den lille katholske Menighed i Rønne. En elleveaarig polsk Pige, hvis Moder døde for nogen Tid siden, og som Søstrene at det kostbare Blod har antaget sig, modtog nemlig den første hellige Kommunion. Naar man kender Forholdene paa den fjerne Ø og véd, hvor sjældent der fejres en saadan Fest, forstaar man, at der blev gjort alt for, at Højtideligheden kunde blive saa smuk som muligt. En særlig Glæde for Søstrene var det, at en Mængde af deres protestantiske Elever havde indfundet sig i det lille Kapel for at overvære Festen og lykønske deres lykkelige lille Skolekammerat.

Sverige. Trettioårsjubileet av Sankt Eriks Kyrka i Stockholm firades söndagen den 8. oktober med högtidlig levitmässa, celebrerad av Hans Högvördighet Biskop Bitter, som också höll en anslående predikan om kyrkan som Herrens hus med en historisk tillbakablick på den egna kyrkans tillkomst. Efter högmässan samlades ett stort antal av Stockholms katoliker, varibland också märktes franske ministern, i biskopens våning för att bringa den avhållne överherden som snart står i begrepp att frånträda sin post, sin hyllning. En konstnärligt textad adress upplästes av kyrkoherden doktor E. Wessel; och därefter framträdde den kända författarinnan fru Helene Nyblom och läste en dikt, som hon skrivit för att tacka och hylla Sveriges katolske Biskop. Denne gav slutligen alla de närvarande sin välsignelse och mottog sedan deras rörda hyllning.

Norge. Den nye norske Biskop, Mgr. Dr. J. O. Smit ankom Onsdag den 6. ds. til Kristiania for i Søndags at overtage sit Embede. »St. Olav« skriver i den Anledning et Farvel til den bortdragende Overhyrde og et Velkommen til den nye: »... i alle Norges katolske menigheder, fra Hammerfest i nord til Kristiansand i syd, vil der i kirker og kapeller sitre som et sus av bedende hænder, der løfter sig mot himlen for at nedkalde Guds velsignelse over den nye overhyrde, som i Roms hellige navn og rustet med apostolisk myndighet nu skal overta ledelsen av Kristi kirke i Norge. Men ikke bare Norges

katoliker — ogsaa mange av vore i troen skilte brødre vil med levende interesse ta del i vort bispeskifte. Den katolske kirke indtar jo en særstilling blandt de religiøse samfund her i landet. I modsætning til alle de andre dissentersamfund har nemlig den romersk-katolske kirke historisk tradition for sig her i Norge. Vi norske katoliker fortsætter landets religiøse udvikling paa dens oprindelige grundlag. Det tør ogsaa i denne forbindelse fremhæves, at rigtignok var medlemmerne av den menighet, der blev grundlagt her i Kristiania paldemesøndag 1843, alle utlændinger, men nu for tiden er den overveiende del af vore katoliker nordmænd, konvertiter eller barn av konvertiter. Og hvad geistligheten angaar, tør det vel sies, at den i det store og hele har lagt al mulig vegt paa saavel i sin forkyndelse som i sin optræden at finde den særprægede, nationale tone, uten hvilken veien aldrig kan findes til et folks hjerte. Fra det øieblik en katolsk missionær begynder sin virksomhet i et fremmed land, tilhører han dette med liv og sjæl og betrakter det som sit fædreland. Naar engang den norske missions historie skal skrives, vil det derfor nævnes blandt biskop Fallizes største fortjenester, at han altid har optraadt som nordmand. Den mission, hvis ledelse han nu fratræder, er helt igjennem norsk og en værdig — om end foreløbig beskedent — fortsættelse av den virksomhet, Roms kirke har utøvet i vort fædreland gjennem et halvt aartusen.«

England. Den anglikanske Præst J. B. Holland var for kort Tid siden meget omtalt, da Biskoppen af London gik frem imod ham og lukkede hans Kirke, fordi den efterhaanden var blevet helt katholsk. Der holdtes Messe paa Latin efter romersk Ritual, der blev bedt Rosenkrans og meddelt sakramental Velsignelse. Men det blev selv Anglikanerne for meget. Præsten blev afsat, og nu har han endelig gjort Skridtet helt ud og er blevet optaget i den katholske Kirke.

— Englænderne har fejret Propagandakongregationens Jubilæum med et højtideligt Triduum i Westminster's Domkirke og en Missionskongres. Hver Dag holdtes højtidelig Pontifikalmesse, og den sidste Dags Aften meddelte Kardinal Bourne den pavelige Velsignelse. Ved denne Lejlighed var snart alle Jordens Folkeslag repræsenteret i den store Domkirke. Alle Storbritanniens Biskopper var tilstede og en hel Del Biskopper fra fremmede Verdensdele. Der var Missionærer fra de fjerneste Egne af Jorden, Karmelitermunke fra Indien af syro-malabarisk Ritus, arabiske Præster fra Palæstina. Ved Processionen blev Baldakinen baaret af Lægmand fra Indien, Kina, Ægypten, Japan, Siam og Vestafrika.

Kirkelig Kalender.

15. Okt. 19. Søndag ef. Pintse.	22. Okt. 20. Søndag ef. Pintse.
16. — M. Ferialdag.	23. — M. Ferialdag.
17. — Ti. Hedvig, Enke.	24. — Ti. Raphael, Erkeengel.
18. — O. Lukas, Evangelist.	25. — O. Chrysanthus og Daria, Martyrer.
19. — To. Petrus af Alcantara, Bekender.	26. — To. Evaristus, Pave og Martyr.
20. — F. Johannes af Kenty, Bekender.	27. — F. Vigilie.
21. — L. Marias Officium.	28. — L. Simon og Judas, Apostle.

Katholsk Højskole.

Tirsdag den 17. Okt. Kl. 8 Aften i Vesterhus, Vestervoldgade 115°.
Magister Rosenkjær: Pasteur.

Adgang for alle. 25 Øre. »Sursum corda« bedes medtaget.

Mariakongregationen for Mænd afholder Fælleskommunion i Jesu Hjerter Kirke Søndag den 15. Oktober Kl. 8^{1/2}.

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes Mandag den 16. Oktober Kl. 8 i Selskabslokalet »Columbus«, Aaboulevarden 21 (Tlf. Centr. 3699). Bestyrelsen.

St. Andreas Gilde (Ordrup)

afholder sin aarlige Generalforsamling Tirsdag den 24. Oktober Kl. 8 i Charlottenlunds Palmehave. Medlemmerne bedes møde saa talrigt som muligt, da der er vigtige Ting at drøfte.

Bestyrelsen.

Ordrup.

Med Undtagelse af Søndagene 3. December (St. Andreasfest), 24. December (Juleaften) og 31. December (Aarets sidste Aften) er der Aaret ud hver Søndag Kl. 4^{1/2} **Katekese og Andagt.**

Ludv. Günther.

Ansgariusforeningens Medlemmer udenfor København bedes venligst indsende Kontingent for 1922, 5 Kr., til Pastor B. Jensen, Boyesgade 8°, København V. — Ved at undgaa Opkrævning vil Foreningen spare betydelige Udgifter. — Eventuelle Restancer bedes crindret.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der **alle behandles som fortrolige**, bedes rettet til Sekretæren, Arkivar F. J. West, Ordrupvej 96°, Charlottenlund.

For dem, der ønsker at stifte Bekendtskab med den katolske Kirkes Lære, ligesom for dem, der ønsker at genopfriske deres Kundskaber om Religionen, afholder jeg efter den Maalestok, der er den almindelige ved Konvertitundervisning, hver Torsdag Aften Kl. 8 Gennemgang af Troslæren. Undervisningen foregaar i Forsamlingsværelset, Bredgade 64 (Indgang gennem den lange, smalle Gaard og opad Trappen til 1. Sal). Alle er velkomne. Jakob Olrik, Præst.

Alle Bidrag til **Motorcyklfondet** bedes indbetalt paa

Postkonto 1471 Det Apostoliske Vikariat.

Ligeledes bedes alle Pengesendelser til Vikariatet foretaget paa denne Maade.

FREMEDSPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblade udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5-7. Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 43.

Søndag den 22. Oktober.

1922.

INDHOLD: Christjern Pedersens Glosse. — Menighed og Messelbog. — De nye Kirkeklokker til Sønderjylland. — Ved at læse et ukendt Sprog. — Bøn. — Nye Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Norge. Frankrig. Spanien. Czekoslovakiet. Konstantinopel. Indien. — Avertissementer.

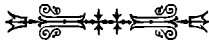
Christjern Pedersens Glosse til Søndagens Evangelium.

Der Vor Herre var 31 Aar gammel, da gik han af Jødeland til Galilæaland. Der han did kom, da foer en Høvding mod hannem af en Stad, hed Kapharnaum. Nikolaus de Lyra siger, at han var ingen Konge, som Teksten synes at lyde. Thi der var ingen Konge i Jødeland paa den Tid. Men Kejseren og de Romerske havde tilsat 4 Høvdinge, som skulde regere Landet og holde dem under Tvang, at de ikke skulde gøre nogen Oprejsning. Denne Høvding var Kejsereus Embedsmand over en Fjerdepart af Landet, som kaldes Galilæaland*). Han hørte Vor Herres gode Rygte af de underlige Jertegn, som han havde gjort. Thi foer han mod hannem, der han kom did i Landet, og bad, at han vilde gange hjem med sig og

*) Christjern Pedersens Forklaring af dette Punkt er vel næppe rigtig.
P. D. St.

gøre hans Søn helbrede, thi han havde Dødsens Tegn paa sig. Vor Herre svarede: »I tro ikke, uden I se Jertegn.« Han straffede hannem ikke, for han bad hannem, men for han viste, at han ikke troede fuldkommelige. Høvdingen sagde igen: »Herre, gik neder med mig, for min Søn dør.« Sanctus Thomas siger, at hans Vantro mærkes aabenbarlige. Thi han troede, at han kunde gøre hannem helbrede; om han kom, før han døde. Men han troede ikke, at han kunde oprejse hannem af Døde. Vor Herre sagde til hannem igen: »Gik hjem gladelige, thi din Søn lever og er karsk og sund.« Chrysostomus siger, at Vor Herre vilde ikke gange hjem med hannem; men han gjorde hans Søn helbrede i sin Fraværelse, at alle deraf kende skulle hans guddommelige Magt og at han oplyses skulde i den hellige Tro. Der Høvdingen kom paa Vejen til sit, da mødte hans Svende hannem og sagde, at hans Søn var karsk og sund. Han spurgte, hvad Time han fik Bod. De svarede: »Hans kolde Syge forlod hannem i Gaar, da Klokken slog syv, og han blev straks karsk og stærk.« Nikolaus de Lyra siger, at dette Jertegn skete, at samme Høvding, som var en Hedning, og alle hans Tjenere skulde omvendes og tro paa Vor Herre. Sanctus Thomas siger, at Vor Herre lægte ikke Sønnen aleniste af sin Sot, men og Faderen og mange flere af deres Vantro.

Ved *P. D. Steidl.*

Menighed og Messebog.

1.

P. Menzingers Opsats i Ugebl. No. 41 vil glæde to Slags Mennesker (Præster indbefattet): de, der gerne ser Kirkekoncerten og den sentimentaltreligiøse Nydelse vige for den hjertelige Deltagelse i Ofret — og de, der mener, at bedre Bønner, bedre Andagt end Kirkens egen findes ikke. Den vil kun mishage hine (om saadanne findes!), der helst bliver ved det tilvante, selv om det tilvante kun

var en midlertidig Nødstilstand — og hine, hvem alt nyt er vederstyggeligt, blot fordi det er nyt og kræver, at man sætter sig ind i det, gør et Arbejde for at forstaa det og tilegne sig det.

Ikke mindst vil Konvertitter glæde sig over Paterens Artikel og haabe, at han maa faa Lykke til at rejse en liturgisk Bevægelse i det danske Apostoliske Vikariat, som man har den i Holland, i England, i Frankrig.

Orare cum Ecclesia, at bede med Kirken, er den bedste Maade at bede paa. Gud har tilladt denne og hin Andagt at opstaa; Gud har ladet St. Den og Den skrive den og den Bog, som er bleven utallige Sjæle til Gavn og Vækst; Guds Kirke er katholsk, og derfor maa den rumme alle Stilarter og Sindelag i sin Bønnebogs- og Andagtslitteratur. Enhver Andagtsbog, der har Kirkens Imprimatur, er god for sig til sin Tid og paa sit Sted . . . men dermed er ikke sagt, at det er Kirkens egen Andagt. Det er nemlig kun Messen: den evige ublodige Gentagelse af Korsoret paa Golgatha. Her er det centrale, det fundamentale — og det udtømmelige; forstaas Messen af en Sjæl, er den ham evigt nok som Andagt. Intet kan være mere katholsk end en inderlig Andagt til det nye Testamentes Offer — dette: at vi ikke gaar til Messe for at stemmes fromt, for at bede vor Rosenkrans, for at holde Meditation eller aandelig Læsning, for at gaa Korsvej eller bede Litanier — men for at *medofre den nye Pagtes Offer*. For at yde Gud den højeste, værdigste Dyrkelse, der kan ydes ham. For at bringe Gud den kraftigste Sone, der kan bringes. For at takke, som Tak er bedst. Og for at styrke sin Bøn med det Blod, der raaber kraftigere end den retfærdige Abels Blod for de arme Syndere. For, i al Korthed, naar Præsten celebrerer, da at sige sit: ogsaa for mig, oh Gud! —

2.

Et Menneske, der Aar ud og Aar ind gaar til Messe og forstaar Messens Væsen, kan aldrig trættes i sin Sjæl deraf. Messen er udtømmelig rig paa Indhold, Tilskyndelser, Budskab — og paa Naade.

Men det kunde tænkes, at den, der ikke forstod Mes-

sens Væsen, blev træt af »det evigt samme«. Ikke at Messen kom i Foragt hos ham — men at han sukkede: Nu kan jeg ikke afvinde den mere Skønhed, mere Indhold; jeg elsker den lige højt, for jeg har intet andet end Alterbordet at klynge mig til i Livets Kampe; der alene duer min Bøn ret, fordi den forenes med Jesu Bøn — men gid dog Tekst og Ceremonier vekslede en Smule, saa var det dog, som om Gud gentog sit gamle Budskab paa en ny, en afvekslende Maade — saa fik jeg maaske mere Inspiration til min Bøn og Betragtning!

Før dette Menneske véd af det, har Kirken Svaret til ham. P. Menzinger har givet det i sin Studie over Deltagelsen i Liturgien.

Hver Messe er forskellig — nyt Indgangsvers, nye Bønner, nyt Evangelium og Epistel ... og dog altid det samme udødelige, uopslidelige Kyrie, Gloria, Credo, Præfation, Pater noster og Agnus Dei. En vidunderlig Blanding af den faste Kerne og en stadigt skiftende Skal — stadig nye, friske Blomster i en herlig, antik Vase ...

Den andægtige Sjæl har da kun eet at gøre: at tage sin Messebog og følge Dagens Tekst. Saaledes vil han — i Forening med Præsten — kunne synge med Jødefolkets Digterkonge David, juble i Haab eller klage i Trængsel med fire store og tolv smaa Profeter, lytte til Lovens Sinai-Torden og Forjættelsernes Trøst fra Jerusalems Tempel og Babylons Floder ... han vil kunne læse med Evangelister og Apostle og bede *cum Ecclesia sancta Dei*, med hele Guds hellige Kirke, som den var og er og bliver, naar den selv beder ved det evige Alter.

Hertil følger den musikkyndige Pater en levende Skildring af det ældgamle musikalske Klædebon, Guds Kirke hyller Messen, Højmessen, i — Guldbrokaden fra det 6. Aarhundrede, hvori Kristi Brud svøber sig, naar hun gaar frem til Bryllupsmaaltidet.

Men — og dette »Men« er manges: vi har jo ingen Messebog mere.

Det er mer end en Messebog, vi mangler — det er et helt liturgisk »Apparat«. —

3.

Her er det, jeg tillader mig at paakalde P. Menzingers ... ikke Bifald og fælles Suk, men Bistand og fuldtønde *Ja!* Vi maa have en ny Messebog i Stedet for den, hvis hele Oplag brændte under Bombardementet af Tournai.

Vi maa have den for de gamle troendes Skyld — uden den er det haabløst at rejse en liturgisk Bevægelse. Vi maa have den for Konvertiterne — uden den kan de ingen Idé faa om Liturgiens Rigdom. Vi maa have den for de katholske Skolers Skyld — uden den er Opdragelse til Liturgi utænkkelig. Og vi maa have den for Ikke-Katholikkers Skyld — ellers bliver Anklagen for Gudstjenestens latinske Uforstaaelighed sand. —

Den Messebog, vi havde, var saa god som nogen i Verden; en sproglig Revision og et Par Udeladelser, et Par Tilføjelser var lette at foretage — saa blev den fuldkommen; saa kunde den stereotyperes i Titusinder af Eksemplarer og staa i et halvt Aarhundrede.

Vil P. Menzinger ikke — siden han har rejst Sagen — sætte sig i Spidsen for en Indsamling og for en Bøn om Hjælp til et rigere katholsk Udland, at vi kan faa den nye Messebog, inden 1923 udrinder. —

Men en Messebog er ikke nok. Vi maa have en Sakramentsbog — et latinsk-dansk Sakramentale. Og vi maa have det for de samme Menneskers Skyld, for hvem Messebogen er nødvendig.

Vore Skolebørn maa lære deres Daabsritual at kende, Kommuniionsritualet, Absolutionsformlen, den sidste Salvelses Ord og Skikke — og hvorfor ikke ogsaa de til Sakramentalierne knyttede Ceremonier. Af en saadan Bogs Kapitler om Daaben burde der tages Masseaftryk til Uddeling blandt de tilstedeværende (ofte Protestanter) ved Barnedaab. Og Ægtevielsesritualet kunde sikkert ogsaa gøre Gavn i Særtryk.

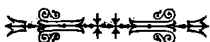
Beuron, Maria Laach, Solesmes, Cath. Truth Society og de hollandske Benediktinere har Udgifter nok, vi kunde tage til Mønster (eller til Advarsel) under Udarbejdelsen af Bogen. Og var mon ikke selve Værket Diskussion værd i vor Højskole og i vore Foreninger? —

4.

Pateren vil sikkert nu udtale det Trylleord, der har standset og standser mangen en god Sag i vor danske Kirke: Penge. Men vi har, og vi faar Penge til saa meget andet — hvorfor skulde vi da ikke kunne faa til dette, om det blev os klart, hvor stort Kravet er og hvor brændende Nødvendigheden.

En Indsamling vil sikkert give Resultat, Hjælp fra Udlandet til en saadan Sag fik vi vel ogsaa, hvis den rette Mand henvendte sig paa rette Sted.

Men hvem siger overhovedet, at vi skal have Penge til det. For et stort Forlag (f. Eks. G. B. N. F.), der ikke ser paa »Imorgen« eller »Iaar«, vil en Messebog og en Sakramentsbog være et solidt Aktiv ned gennem Aarene — de skal jo baade købes af Konvertiter og være Skolebøger. De første 10.000 Ekspl. af hver er da sikre! Men maaske skal den Sag løses sammen med en anden stor Sag: katholsk Forlagsvirksomhed, som jeg skal til-lade mig at røre ved en anden Gang. *Irenæus.*

De nye Kirkeklokker til Sønderjylland.

Et af de mange smertelige Tab, som den ødelæggende Verdenskrig bragte det sønderjydske Folk, var Tabet af Kirkeklokkerne, et Tab, der fik mange Hjerter til at bløde og mange Øjne til at græde.

En af det danske Folks smukke Gerninger i Bestræbelserne for at hjælpe med til at hele Krigens Saar — en Gerning, der bereder mangt et Hjerte Trøst og Glæde — er Genfremstillingen af Kirkeklokkerne.

Adlydende den bitre Krigsnød havde alle Sønderjyllands Kirker maattet afgive de større Klokker, kun den mindste Klokke maatte blive tilbage i hver Kirke. Øde og næsten tomme stod nu Taarnene, mørke og triste skuede de ud over Landskabet. Øde og forladte stod Klokkestolene, nu blot brugt til Reder for vilde Fugle, hvis Pippet og Kvidren klang de fromme Kirkegængere i Møde i Stedet for den sædvanlige friske og glade Ringen. Klagende og jam-

rende klang fra Tid til anden den monotone Klang af den ene lille faderløse Klokke gennem Lydhullerne, den forskrækkede de støjende Fuglesværme og vakte kun Vemod og Sorg i de Kristnes Hjerter.

En Dag, da den kommende Genforening allerede forud udsendte sine Straaler, kom ogsaa den Efterretning, at Danmark vilde lade nye Klokker støbe til Sønderjylland, det var som Balsam paa mange Saar, det vakte Glæde.

Og Efterretningerne — først rygtevis udsprede — blev lidt efter lidt til alvorlig ment, virkelig Sandhed. En Søndag fik vi at vide, at Komiteen for Oprettelse af Nationalfondet blev grundet, og at Klokkegaven var med paa dens Program. Indsamlingen begyndte, og fra alle Kirker blev der indhentet Oplysninger om alle afleverede Klokker. Digterne begyndte at digte »Klokkesprog«, Kunstnerne begyndte at gøre Udkast til Udsmykning af Klokkerne, Ingeniørerne ved det danske Klokkestøberi (Smithske Jernstøberier, Aalborg) begyndte at tegne og kalkulere. Arbejdere, Smelteovne og Digler traadte i Virksomhed for Sønderjyllands Kirker, og snart udgødes Strømme af det gyldne Metal i de omhyggelig tilberedte Forme, hvor det stivnede, og nu forkynder det med uforgængelige Bogstaver Guds Ære og det danske Folks kristelige Sind og Gavnildhed.

Det danske Folk har virkelig med disse Klokker sat sig et Mindesmærke, der vil vare Aarhundreder, og som vil tale til mange fjerne Slægtled.

Af Klokkerne blev engang støbt Kanoner og Helvedesmaskiner, hvis Ildgab spredte Død og Fortvivelse, nu blev der atter støbt Klokker af Kanoner, Klokker, der med deres Malmmunde skulde forkynde Guds Pris, sammenkalde Menighederne til hjertelig Deltagelse i glade og sørgelige Hændelser, opildne de fromme til det gode, vække de træge og ryste de ondes Samvittighed — helt og holdent et Fredsværk, og det et af de allerskønneste.

Det var ingen ringe Opgave, der var blevet stillet de danske Kunstnere og de Smithske Jernstøberier. Klokkerne skulde allesammen forsynes med Dekorationer og Inskriptioner, og det beredte ikke ringe Vanskeligheder med Hensyn til Akustikken.

De bedste danske Kunstnere gjorde Udkast til Dekorationerne, f. Eks. Professor Skovgaard, Agnes og Harald Slott-Møller, Professor Tegner, Kaare Klint, Magdahl Nielsen, Arkitekt Billmann, Arkitekt Brummer, Arkitekt Jacobsen, Odense, Professor Utzon Frank og fl. a.

De danske »Sprog« eller Inskriptionerne er skrevet af

Professor Vilh. Andersen, Valdemar Rørdam, Kaj Friis-Møller, Helge Rode og andre kendte Digttere.

Direktøren for Støberierne, Ingeniør C. F. L. Sørensen, har arbejdet med sine Folk i 2 $\frac{1}{2}$ Aar for at fuldende det store Værk, og man maa sige, at det er lykkedes godt. Skøn, blød og klangfuld lyder Klokkesangen fra de Taarne, hvor Klokkerne allerede er ophængte.

Et stort Værk — 44 nye Klokker kom til Sønderjylland og blev fordelt over hele Landsdelen, Sønderborg fik den største, Haderslev fik de fleste og, som man siger, ogsaa de smukkeste.

Haderslev-Klokkerne har ganske særlig Interesse.

Da den gamle Klokke nedtoges.

Byen ved den smukke Fjord ejede før Krigen 9 Klokker, 4 i Frue Kirke, 3 i Gammel-Haderslev og 2 i den katolske Mariakirke. Deraf blev 6 taget bort og ømsmeltet, og hver Kirke beholdt kun een. Nu kom der 8 nye — altsaa næsten $\frac{1}{6}$ af det hele Antal —, og hvad Værdien angaar, saa andrager den mere end $\frac{1}{6}$, en storslaet Gave. De tilbageblevne Klokker i Frue Kirke og Gammel-Haderslev Kirke maa fjernes, fordi de er falske, medens den gamle Klokke i den katolske Kirke kan blive, da den er ren og passer sammen med de 8 nye Klokker i Tone.

Blandt de nye Klokker er der — og det vil særlig interessere katolske Læsere — en »Mariaklokke« og en »Jesu-Hjerte Klokke«. Guds Moder synes altsaa at ud-

brede sin skærmende Kaabe over Byen, Jesus at udstrække sin velsignende Haand over den og at ville lade sit gudommelige Hjertes Naadestraaler lyse over den, — et godt Varsel for Fremtiden.

»Mariaklokken«, den største i Haderslev, er prydet med et Billede, der forestiller Jomfru Maria med Barnet, og den er bestemt for den protestantiske »Vor Frue Kirke«.

»Jesu-Hjerte Klokke« hænger i den katholske Mariekirke. Den 23. Juni 1922 — paa Jesu-Hjerte Fest — blev den støbt i Nærværelse af Pastor Tembories, Aalborg, og Pastor Wolff, Haderslev. Da Metalmassen var gjort flydende, traadte de to Præster i Ornat hen til Klokke-

Den nye Klokke, 8. Juli 1922.

formen, og P. Tembories holdt en kort Tale om Klok-kens store Betydning. Som en Stemme fra Gud skulde den tre Gange om Dagen lyde — for at opfordre Medlemmerne af de kristne Menigheder til at hæve deres Tanker til deres Skaber og Fader, saavel ved Arbejdet som ogsaa i den velfortjente Hvilestund. Den skulde være en Højtidsklokke, der paa Søn- og Helligdage drog Folk til Guds Hus, og en Sørgeklokke, der talte til dem i Livets tungeste Timer. Den katholske Kirke har derfor ogsaa en særlig Bøn, der skulde bedes i denne særlige Anledning. Andægtige, som var man i en Kirke, som overværede man en vigtig, hellig Handling stod Direktør Sørensen og hans Arbejdere ventende.

Pastor Tembories bad nu den skønne latinske Bøn

fra »Rituale Romanum« og gjorde det hellige Korstegn over Klokkemassen og Klokkeformen.

Hr. Sørensen prøver med skarpt Kenderblik endnu en Gang Klokkemassens Farve, Renhed og Temperatur og undersøger, om alt ved Klokkeformen er, som det skal være. — Alt i den skønneste Orden! — Nogle faa korte, klare Kommandoord, og i næste Øjeblik strømmede det sydende Metal ned i Klokkeformen.

Saaledes blev Begivenheden en from Handling paa katolsk Vis med Bøn til Gud for den Gerning, Klokken skulde have at udrette i den Menighed, den er bestemt for.

Næppe 14 Dage senere, den 6. Juli — Aftenen før den første Fredag i Juli Maaned, kom allerede den færdige Klokke til Haderslev, og Lørdag den 8. blev den ophængt i Taarnet. Den skal være en af de smukkeste i Sønderjylland. Dens Dekorationer er tegnet af Professor Tegner.

Hele Klokkens Overflade er som omgivet af en rig Straalekaabe, hvorfra fire Medailloner lyser frem, — mellem dem er der igen fire Korz, hvoraf hvert især er omgivet med sin egen Straalekrans, og de er forbundne med Medaillonen som til en pragtfuld Kæde, der er lagt om den øvre slanke Del af Klokken.

I den første Medaillon staar:

»De Smithske Støberier i Aalborg gjorde mig, og det danske Folk gav mig til Mariekirken i Genforenings-aaret 1920.

I den anden Medaillon staar det latinske Vers:

Pulsa rite, Pulsus reddo, Cordis Sacratissimi«.

paa Dansk:

»Ringet ret, gengiver jeg, Slaget af Jesu Hjerte«.

I den tredie Medaillon staar det danske Vers:

»Dyd jeg skynder til Mod, Maner hver Synder til Bod«.

Den fjerde Medaillon bærer det danske Rigsvaaben.

Haderslevs 8 nye Kirkeklokker og den ene gamle i den katolske Kirke er afstemt med hinanden, saa de passer sammen, hvad der ikke er Tilfældet i nogen anden dansk By. De danner saaledes et eneste nistemmt Klokkekor, et vidunderligt Sindbillede paa den Endrægtighed, Kærlighed og Enighed, der skal herske mellem alle Borgere i Byen. Disse 9 Klokker, der herefter skal lade deres mægtige Malmstemmer lyde til den Allerhøjestes Lov fra Kirketaarnene, erindrer levende om de ni Kor af Engle, der

staar for Guds Trone, og som daglig raaber og uafsladelig siger med endrægtig Røst: Hellig, hellig, hellig! Herre, Gud Sabaoth. Himmell og Jord er fulde af Din Herlighed. Hosianna i det Høje!

2¹/₂ Aar har Hadersleverne ventet med stor Længsel paa Klokkerne, der nu endelig alle er der. I denne glædelige Anledning har den katholske Præst i Haderslev, Pastor Wolff, fremsat det Forslag, at der skulde ringes samtidig med alle 9 Klokker paa en bestemt Dag een Time, og det for

at takke Gud for Fredens Velsignelser, som han i stedse stigende Grad skænker os, og som Byens Klokker er et udtrykkeligt Symbol paa,

for at takke det danske Folk for den smukke Gave, hvorved det har sat sig et varigt Minde,

for engang at skaffe Befolkningen i Haderslev den Glæde at høre det hele fuldstændige Klokkerkor.

Fremdeles gaar Præstens Forslag ud paa, at den ovennævnte »Klokkeringningstime« — hvis det er muligt, skal fastsættes til vor guddommelige Fredskonge Jesu Kristi store Fødselsfest i dette mindeværdige Aar fra 11—12 Juleaften.

Gid disse nye Klokker i mange Aarhundreder maa tone over Haderslev skønne Fjord over Haderslev By og Haderslev henrivende Omegn.

»Saa lyd nu atter
paa den gamle Vis
til Hjertets Glæde
og Herrens Pris.«

V. Nievelstein.

Ved at læse et ukendt Sprog.

Det var kun en lille Bog, hvad Formatet angaar, men dens tæt trykte Sider løb op til henved tusinde. Og dens Sprog var et, jeg slet ikke kendte. Men hvad, Side paa Side var fyldt med Navne og med Byers Navne og Aars-tal; og da jeg nu vendte det ene Blad efter det andet og saa paa disse Rækker af trykte Navne, blev det pludselig

til det mest betagende historiske Skuespil, noget menneskeligt Øje nogensinde har set. Thi Historien, der fortæltes paa dette ukendte Sprog, begyndte omkring det Herrens Aar 52 og fortsattes videre lige til det nuværende Naadens Aar.

Der gives vel lærde Mænd, som ganske let og roligt ser paa Titlen og saa maaske tørt forstaar alt, hvad der kan forstaas ved *Annuario Pontificio per l'Anno 1922*, Den pavelige Aarvog for Aar 1922. Men jeg kunde kun se Navnene og Byernes Navne og Aarstallenes Rækker, indtil hele det historiske Skuespil ganske uventet blev levende. Og selv om jeg derfor ikke kan fortælle, hvad Bogen siger, saa er dog det, Bogen fortæller, noget andet, der er skjult indenfor dens røde Bind.

Som alle gode Bøger gaar ogsaa dette lille røde Bind tilbage til Sagens egentlige Begyndelse. Og Begyndelsen skete paa en historisk Dag omkring Aar 52, da Kristendommens guddommelige Stifter udvalgte St. Peter fra Bethsaida i Galilæa, Apostlenes Førstemand, til den øverste Biskops Magt. Først stillede Apostlen sin Bispestol op i Antiokien og senere i Rom, hvor den lille Bog fortæller mig, at han led Martyrdøden efter at have styret Kirken i 25 Aar, to Maaneder og syv Dage. Han fulgte St. Linus fra Volterra, og det var i Aaret 67, han overtog Paveembedet, og han beseglede ogsaa sin Gerning med sit Hjerteblood lidt mere end elleve Aar senere.

Nu er der en Historie (den staar ikke i Bogen, og der er ingen Sikkerhed for, at den er sand), men der er en Historie, som fortæller, at skønt denne Linus, Pave og Helgen og Martyr, som var St. Peters første Efterfølger paa Pavestolen, skønt han siges at være fra Volterra, var han i Virkeligheden en Britte. Hans romerske Navn Linus skal blot være en latiniseret Form for det britiske Navn Lleyrn, og hans Fader skal have været den britiske Høvding Caractacus, som blev ført til Rom af de kejserlige Tropper og i den evige Stad hørte Evangeliet af St. Paulus's Læber. Men det er kun en Historie.

Men da St. Linus led Martyrdøden i Aaret 78, fulgtes han af St. Cletus, og denne ophøjede Række af Kirkens Fyrster — en Række paa 31 Paver, der begynder med

St. Peter og ender med Pave St. Marcellus I i Aaret 309 — fortæller, hvorledes hver eneste af disse Paver fandt Døden som Martyr.

Historien bliver imponerende og levende. Det kejserlige Rom med sin Rigdom og Luksus, sine herlige Tempel og offentlige Bygninger; Syditaliens straalende Solskin. Og ved Siden af dette Faklernes Røg; de underjordiske Møder i Katakomberne; Soldatertramp og Vaabenlarm; og tre Aarhundreder, hvor den ene Pave efter den anden uden en eneste Undtagelse led Martyrdøden!

Men da saa Martyrernes Blod har vandet Jordbunden, kommer der Fred til Kirken. St. Eusebius, Grækeren, regerede i to Aar og døde i Fred, skønt Martyrernes Tidsalder endnu ikke er forbi. Men i mere end to Aarhundreder døde Paverne i Fred, og den næste Martyr er St. Johannes af Tuscanum, som led Døden 526, saaledes gik det ogsaa Pave St. Silverius af Campana i 538 og Pave St. Martin I, der døde 655 som den sidste af Martyrpaverne.

I de første tre Aarhundreder af den katholske Kirkes Tilværelse var næsten alle Paverne Romere. Nogle var Afrikanere, og et Par var Grækere. St. Damasus I, som regerede fra 367 til 384, var en Spanier. Men det er først henimod det tiende Aarhundrede, at Paver af ikke-romersk Nationalitet bliver almindelige. Gregor V var en Sakser; Damasus II og St. Leo IX var begge Tyskere; den store Urban II var en Franskmand fra Châtillon, medens Adrian IV var den eneste Englænder, der blev Pave, selv om Historien om St. Linus er sand, thi den gør ham til en Britte og ikke til en Englænder.

I det tiende Aarhundrede begyndte Pavernes Familienavne at blive kendt; thi Benedikt VII, der besteg Pavetronen 975, hørte til de mægtige Grever af Tusculums Slægt. Den samme Fyrstefamilje tilhørte Benedikt VIII og Benedikt IX ligesom ogsaa den Pave, der betegnes som »Giovanni XVIII o XIX o XX«. St. Leo XI var Medlem af det tyske Fyrstehus, Greverne af Dagsburg-Egesheim.

Perspektivet bliver endnu videre, efterhaanden som alle Pavers Familienavne kendes. Den engelske Adrian IV hed Breakspear; to af Familien Orsini var Paver, der var fire

Medici-Paver. Siena-Familjen Piccolomini tilhørte Pius II ligesom en af hans Efterfølgere Pave Pius III, hvis Rege- ring kun varede 28 Dage i 1503.

Men alt dette er kun Historiens Begyndelse. Paverne kommer først, men tæt efter dem følger de Romerske Kar- dinalers Hellige Kollegium; derefter kommer Patriarker, baade de latinske og de orientalske, hvis Titler Kirke- historiens store Episoder staar i nær Forbindelse med. Og saa slaar vi op paa en anden vidunderlig Side, der viser os den almindelige Kirkes Ærkebispesæder og Bispesæder.

Tag blot i Flæng et Par af de mange hundrede Navne og se, hvad de har at sige. Omkring Aar 47 led Apo- stelen Paulus Skibbrud ved Malta, og Malteserne regner deres Kirkes Grundlæggelse fra den Begivenhed. Og Kir- ken paa Malta har eksisteret uden Afbrydelse siden med en Munk af den engelske Benediktinerkongregation som Ærkebiskop for Øjeblikket. Længst fjernet, hvad Tid an- gaar, fra denne Apostoliske Kirke paa Malta er det nye indiske Stift Patna, som det evige Rom lod oprette i 1919. Hvem kan i en Fart komme forbi Aix med dets Bispesæde, der naar tilbage til det første Aarhundrede; det ro- merske Augustodunum eller Autun; Compostella med dets gamle Herlighed; det ærværdige Krakow eller Ungarns store Fyrst-Bispesæder. Den europæiske Civilisation træ- der frem i sin Vorden i samme Øjeblik, som disse be- rømte Navne læses.

Saaledes fortsættes Historien, og hvor vil den standse? Hvilke Hemmeligheder omgiver disse Bispesæder in par- tibus infidelium, de eneste Rester af en gammel kriste- lig Civilisation, der er forsvundet. Men det Liv, der er gaaet under paa disse Steder, springer frem paany i de Apostoliske Vikariater og Præfekturer, hvor Kampen mod Mørkets Magter føres videre den Dag i Dag. Der er hele Romaner i de selvstændige Prælaturer og Abbedier: Præ- laturet af Spaniens Militærorden i Ciudad Real, det fyrste- lige Abbedi i Einsiedeln eller Ærkeabbediet St. Martin i Pannonia.

Men man standser uden saa meget som at se paa Vær- digheden i de romerske Kongregationer, Ridderordenerne

og det store diplomatiske Korps. Og alt dette er dog kun en Tiendedel af, hvad der er skjult under disse Navne og Bynavne og Rækker af Aarstal, der kan aabne denne Bog, hvis Sprog er mig ukendt.

John Ball.

Bøn.

Følgende Paradokser vil tjene til at opmuntre dem, som klager over at deres Bønner aldrig bliver hørt. »Hvis I beder Faderen om noget i mit Navn«, siger vor Frelser, »vil Han give Eder det«. Dette er et meget bestemt Løfte og omfatter alt, forudsat at der bliver bedt derom i Frelserens Navn. Vanskeligheden hos mange er, at de ikke beder i Hans Navn; de beder om Ting, som kunde være skadelige. Nedenstaaende Paradokser skal vise, at Bøn altid er virksom; men naar vi i vor Uvidenhed beder om noget, som ikke bidrager til vor Salighed, kan Bønhørelsen tage en uventet Form.

Han bad om en Sten, og Gud gav ham Brød.

Han bad om Sundhed for at kunne virke;

Gud gav ham Svaghed, for at han kunde lyde.

Han bad om Rigdom for at kunne være lykkelig;

Gud gav ham Fattidom, for at han matte bruge Visdom.

Han bad om Kraft for at kunne gøre større Ting.

Gud gav ham Sygdom, for at han matte gøre bedre Ting.

Han bad om Magt for at kunne høste Menneskers Lov;

Gud sendte ham Svaghed, for at han maatte føle Trang til Gud.

Han bad om alt for at kunne nyde Livet;

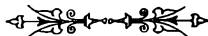
Gud gav ham evigt Liv, for at han kunde nyde alt.

Han fik intet han bad om,

Dog meget mere, end han havde haabet.

Hans Bønner var hørt; han fik rigelig Velsignelse.

(Efter »Stella Maris«.)

Nye Bøger.

Helene Riesch: *Frauengeist der vergangenzen Zeit.* (Heider) 207 Sider.

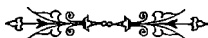
Denne en ret begavet Kvindes Bog om meget begavede Kvinder er aldeles ikke interessant. Noget mere slapt og

ferskt end hvad Helene Riesch skriver om f. E. Madame de Staël, skal man lede længe efter, trods dette Emne, der lynet af Interesse og Tilskyndelse til Aandfuldhed og spirituel Bedrift. Samme Madame de Staël har, Aaret før hun selv gjorde sig til Forfatterinde, meget rigtigt bemærket, at Kvinder bør holde sig fra Litteraturen — som Udøvere. Denne Rolle, Kvinden har spillet i Verdenslitteraturen som udøvende Skribent, er lig Nul i Forhold til den Rolle, hun har spillet som Tilskynder, som den, der foranlediger fremragende Værkers Tilblivelse. *Voltaire* skrev f. Ex. sin »Newtons Filosofi« for en *Marquise du Châtelet*; og hvem maaler den Betydning, fremragende Kvinders »Saloner« har haft for fransk Litteratur; mange af *Baudelaires* berømte Digte er skrevet anonymt til en *Madame Sabatier*.

Kvindens egentlige litterære Kunst er Brevkunst. Hvad der gjorde den tyske Forfatterinde *Emilie Ringseis* berømt, var ikke hendes Epigondramer, men hendes i 1922 udkomne Brevvexling med *Alban Stolz*.

Den foreliggende Bog er nok interessant for dem, der absolut intet kender til de Kvindeskikkelser, den behandler (bl. a. *Isabella d'Este*, *Viktoria Colonna*, *Caritas Pirkeheimer*, *Madame de Maintenon*, *Bettina Brentano*), men Relief og Linjeføring i Karakteristikerne er der intet af, og Forfatterinden lader sig henrive til Vammelhedstirader og Flovse-moralske Hjertesuk. Interessant er en Bogfortegnelse paa 150 Bd. »det hovedsagelige af den benyttede Litteratur«.

Hvis der virkelig er nogen i Danmark, der beskæftiger sig med det foreliggende Emne, kunde man i Forbigaaende anbefale dem en — ikke lignende — meget bedre Bog af *Téodor de Wyzéwa*: »*Figures de Femmes*«. En fransk Mand kan behandle et saadant Emne! A.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Paa Højskolen talte den 10. Oktober stud. theol. Cay Benzon om den hellige Frans af Sales. Det var særlig et Par Aar af Helgenens Liv, Foredragsholderen gennemgik. Man fik et levende Indtryk af hans rastløse Arbejde og store Selvopofrelse, der ogsaa bragte glimrende Resultater. Paa den Maade kan vi ogsaa her-

hjemme tage lidt Del i Jubilæet, ca. 100 Tilhørere havde benyttet sig af Lejligheden til at lære den store Helgen at kende.

Norge. Som tidligere meddelt overtog den nye norske Biskop Mgr. Smit sit Embede Søndag den 8. Oktober. I St. Olavs Kirke i Kristiania fandt der i den Anledning en stor Højtidelighed Sted, der overværedes af mange af Norges Præster og Repræsentanter for de forskellige Menigheder. Gudstjenesten begyndte med Oplæsningen af det pavelige Brev, der udnævner den nye Biskop. Derefter holdt den gamle Biskop Mgr. Fallize en Tale til sin Efterfølger og overrakte ham Bispestaven. Mgr. Smit talte saa for første Gang til de norske Katholikker, og han talte Norsk, hvad der vakte glad Forbavselse. Derefter holdt han den højtidelige Pontifikalmesse, mens Biskop Fallize assisterede. — Et Par Dage efter rejste den gamle Biskop til Bergen, hvor han har bosat sig hos Franciskussøstrene. — Vi danske Katholikker følger baade den gamle og den nye Biskop med vore bedste Ønsker. Gid Fremtiden maa blive stor og smuk for Norges Kirke!

Frankrig. Til Frankrigs berømteste Steder hører Mont-Saint-Michel i Bretagne med en gammel Benediktinerkirke. Siden 1874 har Kirken staaet tom, fordi den næsten var faldefærdig. Nu er endelig den store Restauration saa vidt færdig, at Kirken igen har kunnet tages i Brug. Den første Messe holdtes af den pavelige Nuntius, Mgr. Cerretti, assisteret af flere franske Biskopper, og store Menneskemængder var i Dagens Anledning kommet ud til den berømte Ø. Blandt Frankrigs Katholikker hersker der stor Glæde over, at Ærkeenglens gamle Helligdom igen er bygget op.

Spanien. I Aar fejres 300-Aars Mindet for den hl. Frans Xavers Kanonisation. I den Anledning er der blevet holdt store Højtideligheder i Helgenens Fødeby Xaver. Mægtige Pilgrimstog deltog i Festerne; mest imponerende var Pilgrimstoget fra Madrid, der førtes af Kongen af Spanien og hans Statsminister.

Czekoslovakiet. »Ugebladet« bragte for kort Tid siden den Meddelelse, at Præsteforeningen »Jednota« paa den Hellige Stols Befaling var blevet opløst. Desværre har det vist sig, at disse Præsters Lydighed ikke var alvorlig ment, idet de straks har dannet en ny Forening, som kun er den gamle under et nyt Navn. Fra Roms Side har man da nu efter lang Tids Taalmodighed og flere Aars Tøven udtalt Exkommunikationen over disse Præster og alle deres Hjælpere.

Konstantinopel. Den Hellige Fader har gjort store Anstrengelser for at hjælpe de Kristne i Orienten,

baade Flygtningene og dem, der bliver tilbage i de af Tyrkerne besatte Egne. Mellem Kardinalstatssekretæren og Mustapha Kemal Pascha er der blevet udvekslet Telegrammer, der bl. a. førte til, at alle Katholikker i Smyrna, der stod under Ærkebiskop Mgr. Vallegas Beskyttelse, fik Lov til at blive i Byen. Til den græsk-katholske, unerede Biskop i Konstantinopel, Mgr. Calavassy, har Paven sendt 400,000 Lire, som han skal bruge til at hjælpe de mange Flygtninge, og den Apostoliske Visitator for det armeniske Patriarkat i Kilikien har modtaget 100,000 Lire til Hjælp for Armenierne.

Indien. Den hl. Frans Xaver hviler i Domkirken i Goa. Ustandseligt gaar i Aar Pilgrimstog fra hele Indien og Østasien til den store Missionærs Relikvier. Højdepunktet af Festlighederne vil vel naaes paa Aarets sidste Dage, da der i Goa skal afholdes en katholsk Kongres for Indien, Birma og Ceylon, og det ventes, at alle Indiens Biskopper vil tage Del i den. Paa Kongressens Program staar særlig tre Ting, der skal fremmes: Præsteseminarierne, de indiske Nonneordener og den katholske Presse.

Ny dramatisk Forening's

Velgørenhedsaften

Søndag den 5. November Kl. 6 Aften.

i »Vesterhus« Vestervoldgade 115^a.

Der opføres

„ÆRESGÆLD“

Sørgespil i en Akt.

Derefter Dans.

Billetter à 1,00 Kr. faas i Sekretariatet, Vestervoldgade 115^a, Telf. 10277. Katholsk Boghandel, Stenosgade 3, Telf. Vester 3930 samt ved Telf. Øbro 4736 v.

St. Josephs Gildet's

Koncert

Mandag den 6. November 1922 Kl. 8

i St. Knuds Salen, Stenosgade 4

med velvillig Assistance af Herr Koncertsanger Anders Brems, Fru Brems, Fru Kromann og Herr Operasanger Stenshammer.

PROGRAM:

Joseph Haydn: Schöpfung (Skabelsens første Del) for tre Solostemmer, Kor og Orkester.

Franz Schubert: Solosange af Hr. Anders Brems.

Franz Schubert: Korsange.

Direktion: Herr Jos. Hammermüller.

Billetter faas i Katholsk Bogsalg, Stenosgade 4.

St. Josefs Gilde afholder Stiftelsesfest Onsdag d. 25. Okt. Kl. 8 i Bredgade 67, hvortil alle Brødre indbydes.

Kollekt til Fordel for de katolske Børn fra Landet.

Aakirkeby.....	5.15	Tilbedelseskirken.....	50.00
Aalborg.....	32.00	Østerbro.....	15.00
Aarhus.....	98.95	Køge.....	21.00
Esbjerg.....	15.00	Maribo.....	14.25
Fredericia.....	38.00	Nakskov.....	90.00
Haderslev.....	1.25	Nyborg.....	10.00
Helsingør.....	45.26	Nykøbing F.....	42.00
Holbæk.....	80.00	Næstved.....	15.53
Horséns.....	20.00	Odense.....	92.00
Hørsholm.....	18.35	Randers.....	35.35
Kolding.....	0.00	Ringsted.....	18.38
København:		Roskilde.....	54.00
St. Ansgar.....	143.80	Rønne.....	12.00
Rosenkranskirken.....	61.00	Silkeborg.....	20.00
St. Anna.....	66.50	Slagelse.....	21.30
St. Andreas.....	132.52	Svendborg.....	46.00
Sakramentskirken.....	83.72	Vejle.....	17.12
St. Knud.....	0.00	Reykjavik.....	0.00
St. Josef.....	31.47		
Jesu Hjerte.....	485.83		
Immaculata.....	35.00		
			<u>Ialt: 1967.71</u>

København, d. 12. Okt. 1922.

Det Apostoliske Vikariat.

Mandag den 23. Oktober Kl. 8¹/₄ læses i St. Ansgars Kirke en **Sjælmesse** for afdøde Fru Anna Maurer og Fru Maria Müller.

Unio. Onsdag Aften den 25. Oktober bortfalder Mødet i »Vesterhus«.

De unge Pigers Fællesmøder.

Torsdag d. 26. Oktbr. Kl. 7¹/₂ i Vesterhus. Hr. cand. Rønnow: Foredrag med Lysbillede om »Danske Kirker, Slotte og Herregaarde«. — Dilettantkomedie af de katolske Pigespejdere: »Charles Tante og Charlottes Onkel«.

Mariahjemmets Bogudlaan er aabent hver Onsdag fra Kl. 3—4. Indgangen ad Kapeldøren.

Festen for de 14-aarige.

Katolsk Ungdoms Værn indbyder i Aar de 14-aarige og deres Forældre til Fest i **Vesterhus**, Vester Voldgade 115, i Ungdomsforeningernes Lokale paa tredje Sal. Paa Grund af Pladsmangel holdes Festen i to Afdelinger: **Mandag den 23. Oktober for Pigerne, Onsdag den 25. for Drengene.** Foruden Forældrene indbydes herved ogsaa de Herrer Gejstlige, alle Raadsmedlemmer og Ungdomsforeningernes Formænd til at deltage i Festen.

Efter Kaffeordet (med Taler og Sange) vil der forevises Lysbilleder fra Oberammergau. Til Slut optræder en bekendt Illusionist og Bugtaler. Festen varer fra Kl. 7—11.

De unge Mænds Søndag.

Alle unge Mænd indbydes til **Fælleskommunion** i deres Sognekirke **Søndag den 22. Oktober** (St. Ansgars, Rosenkrans og Sakraments Kirke Kl. 8, St. Annæ Kl. 8¹/₂).

Samme Dags Aften **Fællesmøde** for alle unge Mænd i **Vesterhus**. Stud. mag. H. T. Kiærulff taler om »Verdens Herlighed«. Derefter Lysbillede fra Passionsspillet i Oberammergau og Koncert.

A.C. Onsdag den 25. Oktober Kl. 8¹/₄ i A.C.'s Lokaler, Vestervoldgade 115⁴. Arkivar F. J. West: Kofod-Hansen som katolsk Forfatter.

Kirkelig Kalender.

22. Okt. 20. Søndag ef. Pintse.	29. Okt. 21. Søndag ef. Pin tse.
23. — M. Ferialdag.	30. — M. Ferialdag.
24. — Ti. Raphael, Erkeengel.	31. — Ti. Vigilie.
25. — O. Chrysanthus og Daria, Martyrer.	1. Nov. O. Alle Helgen.
26. — To. Evaristus, Pave og Martyr.	2. — To. Alle Sjæle.
27. — F. Vigilie.	3. — F. Oktavdag.
28. — L. Simon og Judas, Apostle.	4. — L. Carl Borromæus, Biskop og Bekender

Katholsk Højskole.

Tirsdag den 24. Okt. Kl. 8 Aften i Vesterhus, Vestervoldgade 115³
Læge P. Reiter: Viborg (m. Lysbilleder).
Adgang for alle. 25 Øre. »Sursum corda« bedes medtaget.

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes Mandag den 6. November Kl. 8 i Selskabslokalet »Columbus«, Aaboulevarden 21 (Tlf. Centr. 3699). Bestyrelsen.

Ansgariusforeningens Medlemmer udenfor København bedes venligst indsende Kontingent for 1922, 5 Kr., til Pastor B. Jensen, Boysegade 8³, København V. — Ved at undgaa Opkrævning vil Foreningen spare betydelige Udgifter. — Eventuelle Restancer bedes crindret.

Alle Bidrag til **Motorcyklfondet** bedes indbetalt paa

Postkonto 1471 Det Apostoliske Vikariat.

Ligeledes bedes alle Pengesendelser til Vikariatet foretaget paa denne Maade.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katholske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katholikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katholske Kirke. Henvendelser, der **alle behandles som fortrolige**, bedes rettet til Sekretæren, Arkivar F. J. West, Ordrupvej 96², Charlottenlund.

✠ At vor kære gamle Onkel, Geheimekonferentsraad
Kammerherre

Paul de Løvenørn

er afgaaet ved Døden den 12. ds. bekendtgøres herved.

Lensgreve Holstein-Ledreborg og Søskende

Begravelsen har fundet Sted.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn. R.I.P.

✠ Min kære Hustru

Karen Franzen

er afgaaet ved Døden Mandag den 16. ds.

Carl Franzen.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Begravelsen finder Sted paa Katholsk Vestre Kirkegaard
Lørdag den 21. ds. Kl. 12^{1/2}.

FREMMEDESPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5-7. Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 44.

Søndag den 29. Oktober.

1922.

INDHOLD: Helgenernes Liv. — Den nye Biskop (med 2 Illustr.). — Den Hellige Fader Paven takker for de tilsendte Peterspenge. — Ny Udgave af den dansk-latinske Messebog. — Om Gravmælet over Biskoppen. — Herman Hoffmann (med Illustr.) — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Næstved. — Avertissementer.

Helgenernes Liv.

Noget af det bedste og nyttigste for det aandelige Liv er at læse Helgenernes Levned. Denne Læsning har allerede omvendt mange Sjæle fra et syndigt Liv og vakt andre fra aandelig Sløvhed til alvorlig Fromhed. Helgenernes Liv gør mange Gange mere Indtryk paa os og giver vor Tro og Fromhed mere Næring end mange theologiske eller asketiske Afhandlinger. Ved denne Læsning ser vi, hvorledes det egentlig gik til, at disse Mænd og Kvinder blev til de bedste, reneste og ædleste Mennesker, som nogensinde har levet paa Jorden. Helligheden var dem ikke medfødt; nej, de havde den samme syndige Natur, de samme Lidenskaber, de samme indre og ydre Vanskeligheder som vi; men de havde tillige en langt bedre og stærkere Vilje til at aflægge deres Fejl og Synder; de var langt mere energiske til at overvinde de forskellige Vanskeligheder, som hindrede deres Fremgang. De var ikke saa selvtilfredse og magelige som vi, men forstod at bruge Vold mod deres sløve Natur og efterleve Jesu Ord:

»Hvo som vil komme efter mig, han fornægte sig selv!« Uden denne deres Medvirken, uden deres Energi, Selvovervindelse og Udholdenhed havde Guds Naade ikke formaaet at gøre dem til de Helgener, de blev. — Uden større Energi og Selvovervindelse vil heller ikke vi naa et Skridt frem i det aandelige Liv.

Der er særlig een gavnlig Erfaring, vi kan gøre ved at læse Helgenernes Levned. Skønt de var de bedste, ædlestes Mennesker og Gud overmaade velbehagelige, maatte de dog allesammen lide meget, og netop i deres Taalmodighed og Hengivenhed straalte deres Hellighed allermost, netop derved opnaede de deres største Lighed med vor guddommelige Frelser. Naar vi ser dette, vil vi ikke mere sige: »Hvorfor skal netop jeg lide det og det? Hvad har jeg da gjort?« Nej, vi vil snarere sige: »Hvorfor skulde netop jeg være fri for Lidelser, naar selv Guds bedste Venner har lidt saa meget?«

Ved at læse og betragte Helgenernes Liv vil vi faa dem kær, de bliver vore Venner oppe hos Gud, vi fatter Tillid til dem, og naar vi mødes med dem i Gud ved andægtig Bøn, anbefaler vi os og vore særlige Ánliggende til deres mægtige Forbøn; thi vi ved: »Den retfærdiges Bøn formaar meget hos Gud.« Saaledes har vi i vor aandelige Svaghed faaet en god Hjælp hos Gud.

Ja, i sine Helgener har den katholske Kirke en vidunderlig Skat, en mægtig Hjælp i det kristne Liv.

Maatte vi forstaa at drage Nytte af den, idet vi gør Helgenernes Liv til vor Yndlingslæsning og ofte og indtrængende anbefaler os til disse vore himmelske Venners Forbøn.

K.

Den nye Biskop.

Længe har vi ventet. Meget har vi bedt om, at Ventetiden dog maatte faa en Ende, og om at Hyrdestaven maatte komme i værdige Hænder. Og hvor har Ønskerne været mangeartede, hvor har Rygterne svirret! Man syntes, det var ikke altid helt værdigt. Særlig i de sidste Dage, da vi vidste, at Sagen var afgjort, kun ikke hvor-

ledes, var Spændingen stor og gav Anledning til nye Rygter. Endelig Lørdag den 21. kom Efterretningen om, at Pastor Josef Brems i Vejle var blevet udnævnt til Apostolisk Vikar og titulær Biskop af Roskilde. Man studsede først, ham havde Rygterne jo slet ikke brudt sig om. Men Overraskelsen var en glad Overraskelse.

En Grund til stor Glæde er det, at Roms Valg faldt paa en Mand, der er hjemme iblandt os. I henved 20 Aar har den nye Biskop haft sit Hjem og sin Gerning i Danmark. I Ugebladet for 1903 findes der en Efterretning om, at Biskop von Euch den 15. November har

meddelt Firmelsens Sakramente i Randers, og der tilføjes: »Blandt de Tilstedeværende saas ogsaa to hvide Præmonstratenser-Gejstlige fra Averbode i Belgien, som en Tidlang har opholdt sig i Randers hos Pastor Osterhammel.« Korrespondenten har aabenbart ikke kendt deres Navne, men den ene af dem var Pastor Josef Brems. I Randers holdt Pastor Brems ogsaa sin første Prædiken paa St. Ansgars Fest i 1904. Disse enkelte første Ting, Ugebladet meddeler om den Mand, der nu skal være vor Biskop, viser os, hvor han staar i vor katholske Menighed herhjemme. Han tilbragte sin første Tid hos en af de ældre danske Præster i Provinsen, nævnes første Gang i Forbindelse med den afdøde Biskop, holdt sin første Prædiken paa St. Ansgars Fest. Det er maaske Tilfældigheder, at det er gaaet saadan, men det er i Virkeligheden meget betegnende. Den nye Biskop betegner absolut en Fortsættelse af det Arbejde, der er gjort i de forløbne 50 Aar, og ikke paa nogen Maade et Brud eller en Modsætning. Derfor hilser vi ham med Glæde, ikke blot fordi vi igen har faaet en Biskop, men fordi vi netop har faaet ham. Maaske tør der ogsaa i denne Udnævnelse ses en Anerkendelse af, at Arbejdet i Danmark gaar i den rigtige Retning og kun skal fortsættes og udvikles.

Nu kunde jeg jo fortabe mig i Lovtaler over den nye Biskops Personlighed. Fristende er det, thi i de tre Aar, jeg var Præst i Nabobyen, nød jeg saa ofte godt af hans Gæstfrihed og af hans gode Raad. Men jeg skal lade det personlige fare og kun sige, at han vistnok som ingen anden nyder samtlige Præsters fulde Tillid. Baade overfor ældre og yngre Kolleger var han altid helt igennem den gode Medbroder, og derfor hilser vi ham med Glæde som vor Biskop.

Den nye Biskop er Belgier og født den 7. August 1870 i Testelt, ikke langt fra Louvain. Sine Latinskolestudier gjorde han i det flamske Kollegium i Bree og i Seminariet St. Roch. Som kun 19-aarig Student meldte han sig hos Præmonstratenserne, i hvis Orden han blev optaget den 11. Oktober 1889 i Abbediet Averbode. Der var to Ting, som i særlig Grad havde den unge Mands Interesse. Det ene var Musikken; allerede som 10-aarig Dreng kunde

han spille paa Kirkens Orgel ved Højmesse, og i Averbode var han i en Aarrække Klosterkirkens Organist og havde der et af Europas største Orgeler at spille paa. Hans anden Interesse var den flamske Bevægelse; der var han med i Kampen for sit Modersmaal imod alle Autoriteter, og han fortæller ofte om de hidsige Bataljer, det førte med sig. Den 9. Marts 1895 blev Josef Brems viet til Præst af den daværende pavelige Nuntius, og kort efter blev han Kapellan i den lille By Eindthaut. Men den 29. Juli 1903 rejste han til Danmark.

· Biskop von Euch paa Besøg i Vejle 1907.

I Februar 1904 tog Pastor Brems sammen med Pastor F. Eykens Ophold i Vejle, og dermed begyndte han en dansk Provinspræsts taalmodige Virken. De godt 18 Aar, der er gaaet siden, har været fyldt med Arbejde, men har ogsaa givet Resultater. Under en energisk Mands Ledelse er Menigheden i Vejle langsomt vokset frem. Ogsaa i det Ydre ser man Væksten. Først var der et lille fattigt Kapel, indtil en ny Skolebygning blev rejst i 1908, og et nyt Kapel blev indrettet i denne Bygning. I 1913 opførtes det store Maria-Hospital, og paa Pastor Brems Initiativ kom

Mariasøstrene og overtog det. Det er kun faa Uger, siden Ugebladet bragte et langt Referat af Grundstensnedlæggelsen til en ny Kirke. Det er den ydre Vækst, der viser, hvorledes Menigheden har udviklet sig. Samtidig har dens Præst formaaet at vinde Anseelse blandt alle Vejles Beboere. I en Del af Byens og Omegnens Foreninger har han holdt Foredrag, ligesom han er en skattet Foredragsholder i de katholske Nabomenigheder. Ogsaa paa Højskolen i København og i A C har man haft Lejlighed til at glæde sig over hans formfuldendte og indholdsrige Tale.

Det er sikkert en Sorg for den nye Biskop at maatte forlade Vejle netop nu, da Kirken er under Bygning, og al hans Interesse var rettet mod den. Som Biskop vil han komme til at indvie den. Selv er han blevet kaldet til en videre Arbejdsmark. Naar disse Linjer læses, er Biskoppen sandsynligvis allerede i København, og maaske er da ogsaa det pavelige Brev ankommet, saa at han kan overtage Styrelsen af Vikariatet. Alle danske Katholikker er enige om at ønske den nye Biskop Guds rige Velsignelse til hans Gerning. Med aabne Arme og med varme Hjerter tager vi imod ham. Gid hans Bispetid maa blive en stor Tid for vor Kirke. Der er Tegn nok, som tyder paa, at en rig Udvikling staar for Døren. Vi stoler paa, at Biskop Josef Brems vil blive en god Fører.

Bernh. Jensen.

Den Hellige Fader Paven takker for de tilsendte Peterspenge.

Hs. Eminence Kardinal Statssekretæren har tilskrevet mig som følger i Oversættelse:

»Hs. Helligheds Statssekretariat.

Vatikanet den 2. Oktober 1922.

Højærværdige Herre!

Som Tegn paa den barnlige Hengivenhed, de troende i Danmark nærer overfor Jesu Christi Stedfortræders op-

højede Person, har jeg modtaget den Gave paa 1057 Kr. og 94 Øre, som Deres Højærværdighed gennem Landmandsbanken i København har indsendt som Peterspenge.

Af Taknemmelighed for denne Hyldest, der gør det muligt for ham at understøtte de Kærlighedens og Troens Gerninger, som nu mere end nogensinde trænger til Hjælp fra den Apostoliske Stol, sender Hs. Hellighed gennem mig sin varmeste Tak, idet han som Bevis paa sin faderlige Velvilje og som Varsel om den himmelske Løn af Hjertet meddeler Deres Højærværdighed og hver af Giverne den Apostoliske Velsignelse.

Jeg benytter mig af Lejligheden til at forsikre Dem om min oprigtige og udmærkede Højagtelse.

Deres Højærværdigheds Tjener
P. C. Gasparri.α

København, den 19. Oktober 1922.

J. Orlík,
Apostolisk Provikar for Danmark og Island.

Ny Udgave af den dansk-latinske Messebog.

Meddelelse fra det Apostoliske Vikariat.

Det vil sikkert glæde mange Katholikker, at der ikke alene er taget Bestemmelse om en ny Udgave af den dansk-latinske Messebog, men at denne allerede har været under Arbejde i over to Månedes.

Det er overdraget Ugebladets tidligere Redaktør, Hr. Cand. mag. Niels Hansen — Adresse: Villa »Fjordblink«, Thisted — at besørge den nye Udgave, og alle vil forstaa, at den saaledes er i de bedste Hænder og snart vil blive færdig. Hr. Kandidat Niels Hansen har gjort en meget stor Del af Arbejdet ved den første Udgave og er inde i alt, Messebogen vedrørende, som faa. Derfor er Udgivelsen overdraget ham alene og ikke en Kommission, hvad der

som bekendt altid tager langt længere Tid og ofte skader Værkets Enhed og Helhed. Paa den anden Side vil Hr. Kandidat Niels Hansen raadføre sig med vore hjemlige Autoriteter paa Messebogens Omraade, ligesom han har bedt mig gøre opmærksom paa, at han med Interesse og Tak vil modtage de Ideer og Raad, som nogen maatte føle Lyst til at fremkomme med. Den endelige Afgørelse af et Spørgsmaal navnlig af større Betydning træffes dog altid af det Apostoliske Vikariat.

En katholsk Dame har vist den store Velvilje at stille nogle ubrugte Eksemplarer af den gamle Messebog til Raadighed.

Der er straks til en Begyndelse ved mundtlig Forhandling fastsat en vis Ramme om den nye Udgivelse af Messebogen, i hvilken Henseende nedenstaaende Punkter skal anføres:

1) Messebogen skal forkortes men ikke forringes. Alle vidtløftige og ordrige Forklaringer som f. Eks. i Indledningen til den gamle Udgave beskæres. Messebogen maa være saa bekvem som mulig at have med sig og derfor saa lille som mulig.

2) Messebogen skal helt og fuldt være dansk-latinsk Messebog men ikke andet og mere. Derfor falder hele Bønnebogstillæget bort. Dels kan man dog ikke godt bruge Bønnebog i Forbindelse med Messebog under Messen, og dels er det let at have en anden lille Bog med sig, hvis man gerne vil bede andre Bønner efter Messen. Disse kan saa blive efter eget Valg.

Paa den anden Side bliver Messebogen fuldstændig, saa at f. Eks. alle Messerne i Fastetiden tages med. Fastetiden er netop saa hellig og betydningsfuld en Tid og i liturgisk Henseende saa rig og saa harmonisk, at det for enhver, der daglig bruger Messebogen, vilde være en stor og berettiget Skuffelse kun at kunne finde Evangelierne paa Dansk men ikke Messens øvrige Dele netop i Fastetiden.

3) Canonbønnen vil nu blive rigtig oversat og ikke som i den gamle Udgave erstattet med andre Bønner end dem, Præsten beder.

4) Hele Messebogens Ordning vil blive i Overensstem-

melse med de nyeste Forskrifter, hvorved det vil blive ulige lettere at finde sig til rette i den.

5) De forklarende Anmærkninger f. Eks. til Evangelierne indskrænkes til det mindst mulige. Slige Oplysninger kan man bedre finde i vort Nye Testamente, Derimod bibeholdes de kortfattede Forklaringer af Liturgien ligesom Bemærkningerne om, hvem Helgenerne var.

6) I den gamle Messebog begynder Fællesmesserne med nyt Sidetal 1, 2, 3 o. s. v., men dette er til Forskel fra de foregaaende Sidetal indfattet i Klammer saaledes: [1], [2] o. s. v. Dette er sket, fordi Fællesmesserne, som der henvises til i det foregaaende, maa trykkes først.

Disse Sidetal indfattede i Klammer er imidlertid for mange Begyndere en Kilde til Forvirring. Bedre vilde det ubetinget være at sætte en sort Streg under Tallene, saaledes som man kender det fra Toglisterne, naar der er Tale om Klokkeslettene mellem 6 Aften og 6 Morgen. Men heller ikke dette er helt klart.

Det lettest forstaaelige for alle bliver vel nok at lade Fællesmesserne begynde med saa højt et Sidenummer, at de forudgaaende særlige Messer ikke vil kunne naa saa højt. Derved kan det ske, at de særlige Messer kommer til at slutte med f. Eks. Side 1104, medens Fællesmesserne umiddelbart derefter fortsætter med Side 1201; men der kan jo saa trykkes en Bemærkning om, at Siderne 1105 til 1200 ikke findes. Det vil ubetinget for Begynderen være lettere at vide, hvad der menes med f. Eks. Side 1223 end med Side [23] eller 23.

7) De Dele af Messen, der bruges hver Dag, vil komme til at staa midt inde i Bogen ligesom i alle latinske Missaler, da det er meget bekvemmere ved den daglige Brug; Bogen ligger bedre, naar den aabnes i Midten. Der vil saa foran i Bogen komme til at staa en meget tydelig Henvisning.

Der vil snarest blive indledet Forhandlinger med en Bogtrykker, som vist desværre maa søges i Udlandet, dels fordi man der er langt mere øvet i Trykningen af denne Slags Bøger, og dels fordi det kun der vil være muligt

paa billig Maade at faa de smukke Tegninger med, der giver Messebogen dens Særpræg, og som de fleste kun nødtigt vil undvære.

Bekostningen ved denne nye Udgave af Messebogen bliver ikke saa lille, selvom Pengene kan paaregnes at komme ind igen. Jeg beder alle de interesserede Katholikker støtte Vikariatet ved Gennemførelsen med mindre eller større Bidrag, eftersom de kan, og huske paa, at Vikariatets Kasse, der maa betale Udgivelsen, ikke fyldes af sig selv og er af grundlæggende Betydning for Kirkens Bestaaen her i Landet.

Vor gamle Biskop havde før sin Død truffet Beslutning om, at Messebogen skulde udgives paa ny. Der blev allerede for et Par Aar siden nedsat en Kommission paa ca. 15 Medlemmer, men den har ikke faaet begyndt sit Arbejde og er hermed opløst. I den sidste Tid, Biskoppen levede, foretoges andre indledende Skridt, men overvældende Arbejde forhindrede det videre.

Hvis den nye Apostoliske Vikar snart kommer, vil det være godt, om han kan finde alt færdigt til at begynde med at gennemføre denne saa nødvendige Foranstaltning.

Gud give sin Velsignelse til den nye Udgave af Messebogen.

Bredgade 64, København den 20, Oktober 1922.

J. Olrik,

Apostolisk Provikar for Danmark og Island.

Om Gravmælet over Biskoppen.

Gravmælet over vor afdøde Biskop er nu fuldført i i Ler, og alle, der har set det, er enige om, at det er endogsaa meget smukt og overordentlig værdigt. Dertil kommer, at Ligheden er god, mange synes udmærket; og det,

skønt det er en vanskelig Opgave at faa et Portræt til at ligne, naar det skal fremstilles i saa fladt Relief. — Kunst-kendernes Dom om Arbejdet lyder meget gunstigt. I Berlingske Tidende har der været en stor og fortrinlig fotografisk Gengivelse.

Gravmælet skal nu først støbes i Gips, og derefter vil Billedhuggeren Hr. Windfeld Schmidt udhugge det i graagrøn ølandsk Kalksten, et Materiale, der kan taale Vejr-
liget.

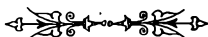
Lykkes Udførelsen i Sten lige saa godt som i Ler, vil vi faa et Mindesmærke, der ikke blot vil være til Ære for vor elskede gamle Biskop men ogsaa og ikke mindst til Ære for Kirken, idet der her vil foreligge et nyt og tydeligt Eksempel paa, hvor gavnligt det virker paa Kunsten, naar den beaandes af vor hellige katholske Kirke. Desuden vil dette Mindesmærke være et talende Vidnesbyrd om, i hvilken Grad vi Katholikker nærer Ærbødighed overfor den af Gud indsatte Autoritet.

Betalingen for Mindesmærket sker i Rater, alt eftersom Arbejdet skrider frem og i Forhold til, hvad der foreligger færdigt. For den fuldendte Model i Ler er der ialt betalt 1000 Kr. Naar Modellen er støbt i Gips, og Stenen er kommet til Stede, betales igen 1000 Kr. Den øvrige Fuldførelse af Værket tilligemed Mindesmærkets Anbringelse paa Graven skal koste 2000 Kr. I Forhold til Arbejdet, Kunstværdien og Materialernes Pris er dette meget billigt.

Der er hidtil indkommet 1127 Kr. 75 Øre, nemlig 760,50 + 200,00 (Chr. M.) + 10,00 (S. M.) + 157,25 (ved Salg af Mindebilleder). For disse Bidrag siges herved en hjertelig Tak.

København den 23. Oktober 1922.

J. Olrik,
Apostolisk Provikar.

Herman Hoffmann.

Blandt de Slægter, der under Kirkens Opgangstider her i Landet i det sidste halve Aarhundrede har ydet vor

Gejstlighed en stor og værdifuld Støtte til Opnaaelsen af det vundne Resultat, indtager Familien Hoffmann en smuk og paaskønnelsesværdig Stilling. Gennem to Generationer har dens Medlemmer utrætteligt og uegennyttigt ofret Kirkens Anliggender deres Arbejde og Interesse.

Saaledes ogsaa Fabrikant Herman Hoffmann, der den 31. Oktober i Aar fejrer et sjældent Jubilæum, idet det paa denne Dag er 25 Aar siden, han indtraadte som Medlem af St. Ansgars Menigheds Kirkeforstanderskab. Som

1897 — 31. Oktober — 1922.

administrerende Kirkeforstander har han i denne lange Aarrække med aldrig svigtende Samvittighedsfuldhed og Iver udført sit ansvarsfulde Hverv. Kun faa aner, hvor stort et Arbejde der er forbunden med denne Stilling. Først og fremmest Menighedens omfattende Regnskabsvæsen, i hvilken Henseende der særlig er Anledning til at fremhæve, at det skyldes hans Initiativ og praktiske Sans, at Aarsregnskabet med alle dets »Kasser« og Afdelinger fremtræder i en saa klar og let overskuelig Form, som det har været Tilfældet siden hans Tiltrædelse. Dernæst den omhyggelige Forvaltning af de mange Legatmidler og

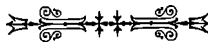
Menighedens øvrige Formue. Men ogsaa paa mange andre Omraader har han beredvillig stillet sin Arbejdskraft og Forretningsdygtighed til Disposition for vore Menigheders øverste Ledelse, særlig ved Ejendoms køb baade her og i Provinserne, hvor hans solide Kendskab til alle derhen hørende Forhold utvivlsomt har været af stor Betydning.

Tillige skal nævnes, at Herman Hoffmann i en Aarrække var Foreningen »Unios« agtede og afholdte Formand og udførte dette ret vanskelige Hverv paa en saadan Maade, at »Unio« under hans Ledelse havde en af sine bedste og mest vellykkede Perioder, hvorfor han da ogsaa ved sin Fratrædelse som Formand blev udnævnt til Æresmedlem af Foreningen.

I det Hele taget er der vel næppe noget indenfor vore Menigheders Liv og Virken, der ikke har hans Interesse; naarsomhelst der har skullet arrangeres et eller andet, har »Købmagergade 48« været et Centralsted for den mere forretningsmæssige Del af Arrangementet.

Nogen Trang til at stille sin egen Person i Forgrunden har Herman Hoffmann trods denne omfattende Virksomhed aldrig vist, tværtimod jævn, stille og tilbageholdende er han i al sin Færd. Men de, der er kommen ham paa nærmere Hold, som har haft den Glæde at arbejde sammen med ham, skatter ham højt for hans Retsindighed, Trofasthed og Omhygeighed.

I den senere Tid har Hoffmanns Helbred desværre været mindre godt, men forhaabentlig vil dette atter rette sig, saa at han endnu i mange Aar vil kunne virke iblandt os. I dette Haab bringes ham herved en hjertelig Tak for hans Gerning i den Tid, der svandt.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Nr. 29 blev der i Anledning af Hr. Pastor Neuvels 80 Aars Fødselsdag omtalt en Broncebuste af Hospitalspræsten, som foræredes ham af en Kreds af gamle Venner, og som tænktes opstillet i Gaarden mellem Sakramentskirken og Skolen, for at kommende Slægter,

som vil søge til denne Institution, kan have den Mands Træk for Øje og taknemmeligt ære Mindet om ham, hvem Sakramentskirken og dens Skole skylder deres Tilblivelse. Denne Buste blev Lørdag d. 21. Oktober anbragt over Hovedindgangen til Skolen, i en efter Claudius Hansens Forslag halvkugleformet Niche. Busten, som findes at have god Lighed med Originalen, er, som tidligere meddelt, et Værk af Billedhugger Jørgen Windfeld Schmidt og støbt i Jetmars Broncestøberi og bidrager ligesom Skytsenglegrotten i høj Grad til at give Skolegaarden et tiltalende Præg. X.

— I den forløbne Uge havde København Besøg af Biskop Bitter fra Stockholm, der var paa Gennemrejse Syd paa, idet han som allerede nævnt nu trækker sig tilbage fra sin Stilling. Biskoppen opholdt sig her kun ganske kort og tog Afsked med gamle Bekendte. Muligvis vil han dog vende tilbage til Sverrig og bosætte sig der. Ugebladet skal en anden Gang nærmere omtale den gamle afholdte Biskop.

— I disse Dage er der i Stilhed blevet fejret et sjældent Jubilæum paa Frederiksberg. Forstanderinden for Josefssøstrene i Frederiksbergallé, Mère Birgitta, har i 25 Aar ledet Klosteret. Der er Grund til at ønske til Lykke, thi det er en stor Udvikling, der er foregaaet i de 25 Aar under Mère Birgittas energiske og kærlige Ledelse. Saa stor er den franske Skole blevet, at den maa flytte, og snart vil sandsynligvis Arbejdet paa den nye Skole tage sin Begyndelse. Desuden har Søstrene stadig undervist i Kirkeskolen i Boyesgade, saa at hele Rosenkranssognet skylder Forstanderinden Tak for hendes Gerning i de 25 Aar.

— En ung katholsk Student Emil Frederiksen har faaet højeste Udmærkelse for sin Løsning af Filologisk-historisk Samfunds Prisopgave: En Skildring af den nyeste franske Litteratur. Student Frederiksen er en af Ugebladets, AC.'s og Højskolens ivrige Medarbejdere. Vi glæder os over denne Anerkendelse og ønsker ham stadig Fremgang paa hans videnskabelige Løbebane, idet vi stoler paa, at det vil blive til Gavn baade for ham selv og for os alle.

— Vi skal henlede Opmærksomheden paa den Concert, som afholdes 6. November i Stenosgade. Efter Programmet at dømme vil det blive en meget fin Aften, St. Joseph Gilde har det smukke Formaal at ville rejse en Bygning til gamle Katholikker, og dette og Elisabethforeningen vil dele det eventuelle Overskud; det er en god Sag at støtte. Vi henviser til omstaande Annonce.

Næstved. »Næstved Tidende« skriver (d. 17. Oktober): »Arbejdet med Opførelsen af Elisabeth-Søstrenes Hospital her i Næstved er nu udbudt. Tegningerne ligger til Eftersyn i Biblioteket paa Industribygningen.«

St. Josephs Gildet's Koncert

Mandag den 6. November 1922 Kl. 8

i St. Knuds Salen, Stenosgade 4

med velvillig Assistance af Herr Koncertsanger Anders Brems,
Fru Brems, Fru Kromann, Fru Leopoldine Seitzberg og
Herr Operasanger Stenshammer.

PROGRAM:

Joseph Haydn: Schöpfung (Skabelsens første Del) for tre Solostemmer, Kor og Orkester.

Franz Schubert: Solosange af Hr. Anders Brems.

Franz Schubert: Klaversolo af Fru Seitzberg.

Franz Schubert: Korsange.

Direktion: Herr Jos. Hammermüller.

Billetter faas i Katholsk Bogsalg, Stenosgade 4.

Sakramentskirken. *Alle Helgens Dag* (Onsdag 1. Nov.): Kl. 7 stille Messe, Kl. 8 Højmesse. Kl. 8 Aften Festandagt. *Alle Sjæles Dag* (Torsd. 2. Nov.): Seks Messer efter hverandre fra Kl. 6¹/₂; Kl. 8 højtidelig Rekvievmesse. Kl. 8 Aften Korsvejsandagt for de afdøde.

Jesu Hjertes Kirke. *Alle Helgens Fest:* Kl. 10 Levitmesse m. Præd., Aften Kl. 8 Festandagt uden Præd. *Alle Sjæles Dag:* Kl. 8¹/₂ højtidelig Sjælemesse.

Rosenkranskirken. *Alle Helgens Fest:* Kl. 8 stille Messe, Kl. 10 Højmesse med Præd. og sakramental Velsignelse. Aftenandagten bortfalder. *Alle Sjæles Dag:* Kl. 6¹/₂ og 8³/₄ stille Messer. Kl. 7¹/₂ Aften Andagt for de arme Sjæle.

Kapellet paa Vestre Kirkegaard. *Alle Helgens Dag* (Onsd. d. 1. Nov.): Kl. 4 Efterm. Andagt m. Præd. og Bønneprocession paa Kirkegaarden. *Alle Sjæles Dag* (Torsdag d. 2. Nov.): Kl. 9¹/₄ Sjælemesse. De, som ved denne Lejlighed ønsker at kommunicere, maa underrette Præsten derom før den hellige Messe.

St. Ansgars Kirke. Onsdag den 1. November Kl. 8 er der ved Aftenandagten Procession, hvori Rosenkransbroderskabet og de unge Pigers Foreninger deltager.

Jesu Hjertes Andagt (Fredag d. 3. Nov.)

St. Ansgars Kirke: Kl. 8¹/₄ Messe med sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 7¹/₂ Aften Andagt.

Sakramentskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Messen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjertes Kirke: Efter 8³/₄-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt med Prædiken.

St. Andreas Kirke: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 7¹/₂ Aften Andagt.

Postkort med **Fotografi af Biskop Brems** faas i Katholsk Boghandel. **Pris 25 Øre.**

Kirkelig Kalender.

29. Okt. 21. Søndag ef. Pintse.	5. Nov. 22. Søndag ef. Pintse.
30. — M. Ferialdag.	6. — M. Oktavdag.
31. — Ti. Vigilie.	7. — Ti. Oktavdag.
1. Nov. O. Alle Helgen.	8. — O. Oktav af Alle Helgen.
2. — To. Alle Sjæle.	9. — To. Laterankirkens Indvielse.
3. — F. Oktavdag.	10. — F. Andreas Avellinus, Bekender.
4. — L. Carl Borromæus, Biskop og Bekender.	11. — L. Martin, Biskop og Bekender.

Katholsk Højskole.

Tirsdag den 31. Okt. Kl. 8 Aften i Vesterhus, Vestervoldgade 115^a.
 cand. phil. Rønnow: Aarhus (med Lysbilleder).

Adgang for alle. 25 Øre. »Sursum corda« bedes medtaget.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke Fredag d. 3. Nov. til de aftalte Tider.

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes Mandag den 6. November Kl. 8 i Selskabslokalet »Columbus«, Aaboulevarden 21 (Tlf. Centr. 3699). Bestyrelsen.

Syforeningen paa Nørrebro genoptager sine Møder den første Torsdag i November Maaned paa St. Josefs Hospital. Saa-vel gamle Medlemmer som event. nye er hjertelig velkomne.

Elisabeth-Vincentsforeningen paa Frederiksberg genoptager sine ugentlige Møder paa Systuen Torsdag d. 2. Nov. De afholdes som sædvanlig Boyesgade 8¹ Torsdag Kl. 2—4.

Eksercitier.

Fra Søndag d. 12. November til Søndag d. 19. Nov. afholdes der i Jesu Hjertes Kirke *Eksercitier* for katolske Mænd og unge Mænd. Det første Foredrag Søndag d. 12. Nov. Aften Kl. 6 (Adgang for alle). De paafølgende Ugedage holdes der Foredrag hver Aften Kl. 8. Søndag Aften bortfalder Foredraget. Søndag (d. 19. Nov.) *Morgen Kl. 8* Prædiken og Fælleskommunion. Søndag Aften (d. 19. Nov.) Kl. 6 Slutningshøjtidelighed (Adgang for alle). Alle katolske Mænd og unge Mænd indbydes venligst til at tage Del i disse Eksercitier.

Ansgariusforeningens Medlemmer udenfor København bedes venligst indsende Kontingent for 1922, 5 Kr., til Pastor B. Jensen, Boyesgade 8^a, København V. — Ved at undgaa Opkrævning vil Foreningen spare betydelige Udgifter. — Eventuelle Restancer bedes erindret.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Arkivar F. J. West, Ordrupvej 96², Charlottenlund.

Alle Bidrag til **Motorcyklfondet** bedes indbetalt paa

Postkonto 1471 Det Apostolske Vikariat.

Ligeledes bedes alle Pengesendelser til Vikariatet foretaget paa denne Maade.

FREMMEPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

•Nordisk Ugeblade udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5-7.
Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.
Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 45.

Søndag den 5. November.

1922.

INDHOLD: Skattens Mønt. — Striden om Biskoppens Titel. —
Abbediet Averbode. — Sandhedens Trængsler. — Romersk-katholsk
Gendøberi? — Tanker om Hunde. — Meddelelser om K. K.'s Rejse-
bureaus Rejser i 1923. — Et Vejleblad om Biskoppen. — Nye Bøger.
— Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Nykøbing F. —
Avertissementer.

Skattens Mønt.

Den lille Hændelse, Dagens Evangelium fortæller os om, er egentlig kun et kort Ordskifte mellem Farisæerne og Christus, men et af de Ordskifter, hvori de talende saa ganske røber sig selv og aabenbarer deres sande Tanker og sande Væsen.

Der er nu først Jøderne. De søgte paa alle Maader en Lejlighed til i Christi Ord eller Gerninger at finde et Holdepunkt for en eller anden Anklage mod ham, men altid forgæves. Nu havde de holdt Raad og samlet deres kløgtigste Hoveder, som virkelig ogsaa havde udspekuleret en særdeles snedig Fælde. Under Foregivende af at ville spørge den vise Mester fra Nazareth til Raads i en tvivlsom Sag, kommer de til ham og stiller Spørgsmaalet: »Er det tilladt at give Kejseren Skat eller ikke?« Paa dette Spørgsmaal mente Farisæerne, at Christus maatte svare enten Ja eller Nej, og begge Svar vilde være angribelige. Svarede Christus bekræftende, kunde de lægge ham for Had hos Jøderne, der ikke vilde anerkende den romerske Kejsers Ret til at herske over dem, og blev Svaret benægtende, kunde de anklage ham som Oprører.

Men nu viser Christus, hvor langt overlegen han var sine Modstandere, hvis onde Hensigt han straks havde gennemskuet, og han siger til dem: »Vis mig Skattens Mønt«. Sikkert med bange Anelser om, at det listige Paa-fund var ved at mislykkes, gav de Christus en Denar, og dermed tager Sagen en Vending, som Farisæerne ikke havde tænkt sig. Saa langt var det Menneskets Hykleri og Falsk-hed, der havde Ordet og prægede Optrinet, men derefter er det den store Mester, der taler og løfter det op til sine Højder med de Ord, hvormed han ikke blot afvæbnede Farisæernes Angreb, men sagde hele Menneskeheden en af de evige Sandheder. Christus spørger, hvis Billede og Navn det er, Mønten bærer, og da de svarer, at det er Kejserens, siger han: »Saa giv Kejseren, hvad Kejserens er, og Gud, hvad Guds er.«

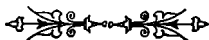
Disse faa Ord, saa jævne og lige til, rummer Grund-tonen for alt menneskeligt Samfund. Giv Kejseren og Gud, Verdens og Himmeriges Herskere, hvad der tilhører dem, giv hver og en, hvad der rettelig tilkommer ham.

Der er maaske ingen Epoke i Menneskeheden Historie, hvor alt har været saaledes i Opløsning som i vore Dage, hvor enhver vil være sig selv nok og sin egen Herre, der ikke vil anerkende nogen Autoritet. Om Menneskene vilde lytte til den Alvorsrøst, der taler gennem Dagens Evange-lium fra ham, der selv var lydlig indtil sin bitre Død, da saa Verden anderledes ud end for Øjeblikket, da vilde Folkene være stærke i Enighed under Herskernes Scepter og Menig-hederne samles som den ene Hjord under den ene Hyrde.

Kejseren, det er ikke blot Landets øverste Herre, hvis Ære er vor egen Ære; det er ikke blot Myndighederne, hvis Lov er vor egen Sikkerhed, nej, det er ethvert Forhold til Verden, hvori vi er Lydighed og Ære skyldige, og hvortil vi skal betale den prægede Skattens Mønt.

Og hvert det Menneske, der giver Kejseren, hvad Kej-serens er, og Gud, hvad Guds er, yder sit Bidrag til Verdens Orden og til at betrygge Tilværelsen for sig selv og andre. Den, der rettelig svarer Skattens Mønt, vil ogsaa engang faa sin Lod og Andel i Lykkens Rige.

Johs. H.

Striden om Biskoppens Titel.

Vor nye Biskop er rigtignok kommet ud i Stormen med det samme. Sikkert blev de fleste Katholikker overraskede, da de hørte, at han skulde have Titlen »Biskop af Roskilde«. Der var ogsaa dem, der mente, at det vilde vække Uro, men ingen havde vel tænkt sig, at det skulde blive saa galt.

Lad os først klart og bestemt hævde, at det er en indre kirkelig Sag, og at den katholske Kirke her i Landet er et privat Samfund, der kan ordne sine Sager, som den vil. Den katholske Biskop har aldrig været anerkendt af Staten, og det er heller ikke Meningen at søge Anerkendelse. Ogsaa fra Ministeriets Side har man officielt aldrig villet vide noget om hans Tilværelse. Kun Sognepræsterne, men ikke Biskoppen, har kgl. Anerkendelse. Dette synes adskillige selv førende Personer slet ikke at være klare over. Den katholske Kirke kan give sin Biskop, hvilken Titel den vil, og behøver ikke Tilladelse fra nogen Side. Endnu i Aften, den 30. Oktober, indeholder »Berl. Tid.« følgende Opfordring til Kirkeministeren: »Lad ikke den katholske Biskop faa Tilladelse til at bære Titelen »af Roskilde«.« Vi har ikke bedt om Tilladelse og behøver det ikke.

For det andet vil vi bestemt hævde, at det ikke har været Meningen at virke udæskende og saarende paa nogen. At Udnævnelsen er kommet netop nu, har, det maa indrømmes, bevirket, at den kom til at se udæskende ud. Men vi vil bede ærligt tænkende Mennesker huske paa, at Sagen har været forberedt, før Folkekirken havde besluttet sig til at oprette et særligt Roskilde Stift, og at man i Rom vel næppe har anet, at Titelen nu kunde virke saadan, og for os Katholikker herhjemme kom det overraskende. Derfor er det ogsaa muligt, at man nu vil søge en Forandring.

Det er sikkert overflødigt og ogsaa uoverkommeligt her at gentage alt, hvad der er foregaaet i denne Sag. Hele Røret blev sat i Scene af Nationaltidende med en Artikel under Mærket B. den 24. Oktober. Derefter fulgte

de forskellige Interviews o. s. v. o. s. v. Helt forandret blev Stillingen, da det viste sig, at man fra katholsk Side havde forespurgt daværende Kirkeminister I. C. Christensen, om det kunde tænkes, at man havde noget imod denne Titel. Der var altsaa fra katholsk Side udvist den allerstørste Hensynsfuldhed og Høflighed overfor Folkekirken, saa at vel næppe nogen mere kunde sige, at Katholikkerne var udæskende. Men i Stedet for, at Hr. I. C. Christensen aabent indrømmede sin Samtale med Hr. Harald Scavenius og sagde sin Mening om Sagen, kom der fra hans Side forskellige Erklæringer med mange Ord uden om det centrale. Hans Telefonsamtale med »København«s Redaktør var blevet misforstaaet af denne, og i sit Brev til »København« taler han om Biskoppens Anerkendelse, en Sag, der aldrig har ligget for. Der var jo sket det, at Kirkeminister Appel havde taget Stilling til Striden, før han vidste, at I. C. Christensen var blevet spurgt, og nu maatte det jo ikke være saadan, at den forrige Kirkeminister havde haft en anden Mening end den nuværende. For Folk, der læser Aviser, synes det umuligt at faa nogen anden Opfattelse af Situationen, og Blade af forskellig politisk Farve har tydelig vist, at de deler denne Opfattelse.

Men medens hele denne Diskussion ellers er blevet ført i en rolig og passende Tone, er der en Mand, der har hævet sig lidt over det almindelige, og som fortjener at huskes. Det er Professor J. Oskar Andersen, der i et Interview erklærede, at Antagelsen af Titelen Biskop af Roskilde var »det mest rasende uforkammede«, han nogensinde havde været ude for. Disse Ord er gaaet igen i alle Landets Blade, i et Provinsblad ser man endda Professorens Portræt med Overskriften: »Rasende uforkammet.« Men han nøjes ikke med stærke Ord, han foreslaar ogsaa at fratage de katholske Sognepræster deres kgl. Anerkendelse, saa at de ikke mere kan føre Ministeralbøger og ikke mere kan forrette Vielser, der har borgerlig Gyldighed. Det, Professor J. Oskar Andersen her foreslaar, er i Virkeligheden Religionsforfølgelse. Overfor en Handling fra katholsk Side, som han ikke synes om, kan han ikke andet end raabe paa Statsmagten.

Jage os ud af Landet kan man ganske vist ikke, men man kan ad administrativ Vej slaa ned paa os. Det er den moderne Form for Religionsforfølgelse, Bismarcks og Prøjseriets Metode, der bliver foreslaaet. Vi vægrer os foreløbig ved at tro, at det skulde være muligt i Danmark.

Vi er kommet i en underlig Stilling. Vi faa Katholikker overfor den mægtige Folkekirkel Og saa ved man fra Folkekirkens Side intet bedre end at raabe paa Statens Magt. Selv staar vi uden det ringeste Magtmiddel, kun stolende paa, at vi lever i et frit Land. Hvorfor møder man os ikke fra den anden Side paa lige Fod? Der tales dog saa meget om Aandelighed, om Frihed. Men nu kender man kun eet: Ministeren! Staten!

Ligger deri hele Folkekirkens Aandelighed, dens Frihed og dens Styrke!
Bernh. Jensen.

Abbediet Averbode.

Af Niels Hansen

Da dette Blads Redaktør saa bestemt har bedt mig om det, skal jeg ogsaa forsøge paa at skrive en lille Smule om det berømte belgiske Abbedi, hvis Navn staar over disse Linjer. Jeg siger bestemt »forsøge«, thi jeg tør ikke være vis paa, at det lykkes; nærværende Linjer er i hvert Fald det tredje Forsøg, jeg har gjort derpaa, siden jeg i Gaar Eftermiddags fik Redaktionen's Brev med Anmodning derom. Jeg ved godt, hvorfor det er faldet mig saa vanskeligt, og hvorfor jeg heller ikke, skønt jeg tit har tænkt derpaa, har faaet skrevet noget til Ugebladet om Averbode: der er saa meget at fortælle, at jeg hverken ved, hvor jeg skal begynde eller ende, saa jeg er vis paa, baade den ene og den anden bagefter vil sige: Men hvorfor fortalte De dog ikke det og det og det? . . .

Averbode har jo faaet forøget, ja aktuel Interesse for danske Katholikker i disse Dage, da det jo saa at sige er

Hjemstavn for vor nye, vistnok fra alle Sider med den hjerteligste Glæde modtagne Biskop. De, der kender ham, har glædet sig over hans elskværdige Gæstfrihed, naar man besøgte Præmonstratensernes ret imponerende Besiddelser i Vejle; denne Gæstfrihed gav sig for mit Vedkommende det udmærkede Udslag, at jeg i Sommer under en lille Rejse til Belgien fik en hjertelig Modtagelse og hyggeligt Ophold to-tre Dage i Averbode.

Nordøst for Louvain ligger en lille Jernbanestation, der bærer det bibelske Navn Sikem. Der kom jeg efter en lang og trættende Jernbanerejse i Juli Maaned og erfarede straks, at den sidste Dampsporvogn til Averbode var kørt. Jeg gik derfor i den skønne Sommeraften de tre Kilometer gennem det flade, flamske, grønne Land til det prægtige gamle Præmonstratenser-Abbedi. Den umiddelbare Omegn af det er meget ufrugtbar; det sidste Stykke, en lang Sti over en Mark, vadede jeg i tørt, gulligt Sand, som midt paa den jydsk Hede.

Abbediet selv er omgivet af mange Fyrretræer og en vældig, prægtig Have, hvor Jordbunden — i hvert Fald nu — er overordentlig frugtbar at se paa. Indgangsporten og Bygningsværket omkring den er meget gammelt, godt 600 Aar. Saa snart man er kommen igennem den, staar man paa en mægtig, jeg vil ikke sige Gaardsplads, thi det vilde give et ganske misvisende Indtryk, men hellere Slotsplads, skønt det heller ikke siger nok. Et mægtigt Torv med Kirke, Slot, andre store Huse, Haver, Træer og Blomster omkring betegner maaske bedst det Indtryk, en Nordbo fra et protestantisk Land faar; man havde ikke tænkt sig Abbediet saa stort og imponerende. Dog naar man kender Præmonstratensernes gamle Borg i Danmark, Børglum Kloster, der øjnes i mange, mange Miles Omkreds i Vendsyssel, som det endnu troner paa sin høje Bakke, burde og maatte man jo være indstillet paa noget endnu prægtigere og mere imponerende nede i det rige og fromme Flandern.

Det var, som allerede nævnt, en god og hjertelig Modtagelse, jeg fik af de hvide Kanniker. Derfor kunde jeg takke vor nye Biskop og — ikke at forglemme — hans Broder, hvem Børnene i Vejle nu ikke mere behøver at

kalde lille Pastor Brems til Forskel fra hans store Broder, da vi nu kun har een Pastor Brems i Danmark, han var paa Besøg i sit Fædreland og sit Abbedi og drog med utrættet Elskværdighed omkring med mig fra Valfartssted til Kirke og Kloster, til ødelagte Byer og genopbygte Byer; men derom skal jeg ikke fortælle nu, kun om det store Abbedi.

Slottets Hovedbygning, om jeg saa maa sige, er det egentlige Kloster, hvis det Udtryk kan bruges, hvor Talen er om Præmonstratenserne, der jo ikke er egentlige Klosterfolk eller Munke. Hvad der var at se af vældige, brede Korridorer med Marmorgulve, af Sale, nogle i herlig og kostbar gammel Rococostil, af Malerier, af Bibliotheksrum og alle mulige andre Stuer og Rum, er ikke til at beskrive; en Bunke gode Billeder vilde alene kunne give et nogenlunde tilfredsstillende Indtryk. Her i disse prægtige Omgivelser fra gammel Tid lever omtrent hundrede Præster og en Mængde Brødre i største Nøjsomhed og Tarvelighed. Ikke saa faa af Præsterne er i Aarevis borte fra Abbediet, idet de er ansatte som Sognepræster rundt om i Egnen i større eller mindre Afstand, ganske som Tilfældet var i Middelalderen omkring Børglum Kloster. Hver Dag synger Præsterne Højmessen og de forskellige kanoniske Bønner i Koret. Desuden var flere af dem stærkt optagne af litterær Virksomhed og alle, paa forskellig Vis, af Sjælepleje.

Klosterkirken er imponerende, som en Domkirke. Hvad der findes af Altre, Relikvier, Marmor, Billedstøtter, Guld og Herlighed kan jeg slet ikke huske eller fortælle; jeg tror, det næsten kunde strække til for alle vorø katolske Kirker her hjemme. Og endnu mere imponerende er det at se, hvor Kirken bruges; Folk kommer strømrende til Kirke baade hellige og søgne Dage, baade Morgen og Aften, og Opslag og Gaver og Bekendtgørelser vidner højlydt om det aandelige Centrum, Averbode er for hele Egnen, ja for en stor Del af Belgien. Jeg havde selv den Ære at ministrere Pater Brems et Par Morgener ved hans Messe i den mægtige Kirke, men jeg var, skønt jeg vel nok uden at prale tør sige, at jeg kan Bønnerne i

Messen, dog saa betaget, at det kneb for mig at klare de smaa Svar rigtigt.

Haven med den vældige Stentrappe op til en mægtig Balkon eller Veranda er i Stil med det øvrige. Der var megen, herlig Frugt og mange sjældne Træer; jeg mindes især et Cedertræ saa tykt, at to voksne Mænd maatte til for at spænde om dets Stamme. Fiskedam, Drivhuse, Bede med alle Slags Urter, smaa, gamle, halvt hensemuldrede Kapeller gav yderligere Haven eller rettere Haverne deres Særpræg. Her var dejligt at vandre omkring Sommeraftener ved Solnedgang og saa oven i Købet at kunne tale sit Modersmaal frit og utvungent med en af Landets egne Sønner.

Gæstefløjen var — som det andet — ogsaa saare interessant. Den var det ældste Bygningsværk med tykke Bjælker og mægtige Mure; i den fandtes Portalen, jeg allerede har omtalt, med Nicher og gamle Figurer og Aars-tallet 1320. Her kunde bo mange fremmede i de store Gæsteværelser med den herlige Udsigt ud over det meste af Abbediet: Kirken til højre, Hovedbygningen lige overfor (dog i stor Afstand), Udbygninger og Have til venstre.

De øvrige Huse og Bygninger skal jeg ikke prøve paa at opregne. Der var Vognporte, Lader og Forraadskamre og meget andet. Hvad det mest forbavsede mig at finde var et stort Trykkeri for Blade og Bøger. Jeg kalder det med Eftertryk »stort«, og det vil Læserne ogsaa give mig Ret i, naar de hører, at de Blade (blot Blade), som udsendtes derfra, havde 350.000 Abonnenter. Det var opbyggelige og oplysende Blade af alle Slags, et af de mange Vidnesbyrd, man i Belgien kan faa af den umaadelige religiøs-sociale Virksomhed, den katholske Kirke der udfolder.

Ja, dette er en lille Smule, af hvad jeg saa og hørte i Averbode. Er Redaktøren tilfreds med det og sætter det i Bladet, takker jeg for Optagelsen, da jeg jo derved har faaet Lejlighed til offentlig at sige en lille Tak for Gæstfriheden i Sommer. Naar jeg med Venlighed har mindedes den Elskværdighed, Pastor Brems viste mig, maa jeg dog heller ikke glemme de andre Præster, jeg talte med dernede, især den øverste af dem alle, Prælaten Mgr. Cretz.

Kuriøst nok var det, da jeg fortalte ham, at jeg nu boede i Thisted, at han saa udbrød, at der havde han ogsaa været og bevarede et lille Minde derfra endnu: han havde givet Karlen paa Hotellet, hvor han boede, en Bunke Prospektkort til Besørgelse og Penge til Frimærker, men ikke et eneste af Kortene var kommet Adressaterne i Hændel. Jeg kunde jo kun beklage det paa min Bys Vegne, men forsikrede ellers, at jeg netop aldrig havde levet blandt saa ærlig en Befolkning som i Thisted. Den elskværdige, fine og fromme Mand smilede og forsikrede, han vidste godt, man kunde være uheldig alle Vegne.

Faar vi mon nogen Sinde noget lignende her hjemme som Averbode? Det ved vi selvfølgelig ikke; men naar man ser paa, hvorledes den katholske Kirke er stillet nu i Sammenligning med for 50 Aar siden, er der vel næppe nogen, der tør paastaa, at det er ganske umuligt.

Sandhedens Trængsler.

Det er farligt, alt det Folk kan hitte paa at fortælle. naar de ingenting ved.

(Bagstrævernes Bog, 2. Oplag S. 114.)

I vort Lands gennemgaaende redelige og rettænkende Befolkning har det vakt stor Forargelse og stærk Bitterhed, at Preusserne har gennemført Sydslesvigs Fortyskning ved en Forfalskning af Sønderjyllands Historie. Kun faa uden for de danske Katholikkers Kredse ved, at der her i 400 Aar med lignende Midler har været ført og endnu føres en Kamp mod Moderkirken.

Den, der vil fortælle om et fremmed Lands Historie, Literatur, Kunst, Videnskab o. s. v. paa Grundlag af et Besøg i Landet, vil ikke nøjes med de flygtige Indtryk, han tager med fra historiske Steder, Læsning af en fjendtligsindet, udenlandsk Kritikers Værker og andre lignende

Kilder. Kan han ikke Sproget, vil den fornuftige Rejsende være meget varsom i sin Dom om slige Emner. Men send til et katholsk Land en brav dansk Mand uden særlige Forudsætninger, og han vil ved Hjemkomsten kunne skrive Artikler og holde Foredrag om det religiøse Liv og den katholske Kirke. Denne Sommer har mange karakteristiske Eksempler herpaa at opvise.

Dette viser først en stor Interesse for Kirken, dernæst stor Uvidenhed om den.

Ikke underligt — — Resultatet af 400 Aars aandeligt Stavnsbaand og 400 Aars mangelfulde Historieundervisning — — ligesom i Sydslesvig 1864-Dato, og dog er dansk Historieundervisning om Kirkerevolutionen og dens Følger bleven meget forbedret i de senere Aartier.

Nogle Fortidslevninger findes imidlertid endnu. Bl. a. fortjener at nævnes: *Danmarkshistorie fortalt for Børn af Nikolaj Nielsen*. Anbefalet af Undervisningsministeriet og autoriseret af Københavns Skoledirektion. 16. Oplag. Trykt i 439000 Eksemplarer.

S. 102 fortælles det, hvorledes Chr. 1. købte Forladelse for alle sine Synder ved at kysse Pavens Tøffel.

S. 113 hvorledes Paverne kunde uddele Helgenernes gode Gerninger »i Form af Syndsforladelse til andre«. Afladsbreve til forskellige Priser. De dyreste gav Forladelse for alle Synder, »om de end var aldrig saa grove og store«.

Anbefalet og autoriseret!!

Danmarks Historie for Folkeskolen, fortalt af Niels K. Kristensen. Andet Oplag. S. 84 »Lige ved Aaret 1500 —

Rundt omkring i Europa begyndte man at oversætte Bibelen fra Græsk og Hebræisk paa de forskellige Landes Sprog, og Folk kunde nu se, at mange af Pavens Lærdomme ikke var rigtige. — — (Vaas).

Munkene var dovne og uvidende — —«. (Mødbevist af Dr. phil. Johs. Lindbæk). S. 89 — — »der skulde prækes paa Dansk«. (Som bekendt blev der først efter »Reformationen« prædiket paa et fremmed Tungemaal (Tysk).

Et Par gode Bemærkninger fortjener dog ogsaa at nævnes: S. 89 »Fr. 1. havde lovet, at han ikke vilde til-

lade lutherske Præster at tale i Danmark, *men det Løfte holdt han ikke, for han var selv Lutheraner*«. (udhævet her) S. 89 »Ogsaa i Norge og paa Island blev *Reformationen* indført med Vold og Magt«.

Skolebogsforfatterne ved altsaa ikke fyldestgørende Besked, mange Lærere naturligvis heller ikke. I vore danske Konversationsleksika træffes der forbløffende Artikler om katholske Emner, men ganske vist er heller ikke en eneste skreven af en katholsk Videnskabsmand — »men vi lever jo i et protestantisk Land«.

De lutherske Theloger? Nogle ved en Del. De tier. Andre ved kun lidt. De taler og skriver. De synes at være de fleste, og til dem hører Pastor Krarup i Tjustrup, hvilket han har bevist i sin Bog »Bibelord og Pavetale«. Mange har haft megen Udbytte af at læse den saglige og grundige Omtale, P. F. J. 10. September gav den her i Bladet. Man kan efter dette ikke vente nogen Imødegaaelse fra Forfatterens Side, maaske nogle Indrømmelser, men i saa Fald vilde han være et enestaaende Fænomen.

En Anmelder har benyttet Lejligheden til den 18. Oktober at blotte sig i »København«. Manden (cand. theol.?) Th. Bruun Rasmussen¹⁾ skriver bl. a. om Bogen: »et Oplysningskrift vedrørende den romersk-katholske Fare, — — en god — og nødvendig — Vejledning for mange Medlemmer af vor Folkekirke, — — en Advarsel mod at lade sig drage bort fra vor lutherske Kirkes Herlighed og Lykke til Romerkirken.« Han tilføjer: »Pastor Krarups Bog bygger paa en Række danske og fremmede Skrifter, der i nyere Tid har kastet Lys over Mellemværendet mellem den romerske og den lutherske Kirke —«. En Jurist vilde ikke tale om Lys over en Sag, naar alene Anklageren var hørt. Hr. B—R. har ikke lagt Mærke til, at der blandt de mange Skrifter ikke findes et eneste katholsk.

Sandt er det, at den lutherske Statskirke er i Fare. Færdes man en Del rundt i Landet, vil man komme til

¹⁾ Ja, ikke blot cand. theol., men Stiftsprovst i Aarhus.

det Resultat, at dens Fundament i det væsentlige er sammensat af Statsstøtte og Uvidenhed om Vore Fædres Kirke. Den Dag, da Oplysningen om den gamle danske Kirke, som den er, vinder Fremgang her, ligesom Sønderjyllands sande Historie nu gaar sin Sejersgang over Kieler-Historiens Ruiner, vil vort Folk forlade den vore Forfædre paatvungne Tro. Sandhedens Trængsler vil være forbi, og det vil kendes, at »hvad Solskin er for det sorte Muld, er sand Oplysning for Muldets Frænde.« *A. F. Beyer*

Romersk-katholsk Gendøberi?

Med »Kristeligt Pressekontor« og »Kristeligt Dagblad« som Kilder meddeler det af Sognepræst Bårris redigerede »Folkerøsten«, at — »den romersk-katholske Kirke i den sidste Tid baade i Norge og Tyskland har døbt enkelte, der er overgaaet til den romerske Kirke, skønt det har kunnet konstateres, at de tidligere er bleven døbt.«

Til denne Oplysning maa et Par Berigtigelser føjes; ellers misforstaaes den og gør Skade. — Kirken døber ikke en Konvertit igen, hvis det kan konstateres, at han (eller hun) tidligere er bleven døbt — og NBl gyldig døbt.

Gyldig døbe kan enhver, der har den rette Hensigt, bruger det rette Stof og siger de rette Ord. — Hensigten skal være: at døbe, som Vor Herre selv vilde have Daaben udført; m. a. O.: at gøre, hvad Guds Kirke vil have gjort ved Daaben. Stoffet er Vand, som skal hældes paa Katekumenens Hoved, samtidig med at Ordene udtales.

Og Ordene er Kristi Ord: Jeg døber Dig i Fader, Søn og Helligaands Navn!

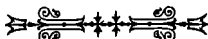
Er denne Hensigt, dette Stof og disse Ord ikke tilstede, er Daaben ugyldig, og døbes vedkommende saa af en katholsk Præst, er dette ikke en Gendaab men en Daab slet og ret.

Kan det ikke konstateres, at disse tre Stykker var tilstede, døbes vedkommende *sub conditione* : betinget — saaledes: Hvis Du ikke er døbt, saa døber jeg Dig nu i . . .

Er vedk. da døbt (skønt det ikke kan konstateres), er den ubetingede Daab intet — er han ikke døbt gyldigt, er dette Daaben.

En saadan »Gendaab« sker ikke af Foragt for andre Trossamfunds gyldige Daab men for at sikre sig mod ugyldig eller sletingen Daab. Herhjemme kan Spørgsmaalet snart blive brændende. Hvis Folkekirken faar den af Grundtvigianerne saa haardt attraaede Ritualfrihed, som tillader Præsten ved Døbefonten at trække fra og lægge til overfor den gamle Tro og den gamle Daab, som han gør det (formedelst »Lærefriheden«) paa Prækestolen, da véd vi ikke mere, om Børn er døbt i den rette Hensigt og med de rette Ord — og da maa vel Det Apostoliske Vikariat paalægge os at lade alle, der er døbt i og efter det Aar, »Ritualfriheden« indførtes, undergaa beetinget »Gendaab.«

»Kristeligt Pressebureau« og »Kristeligt Dagblad« optager næppe denne Berigtigelse, men det tør antages, at Pastor Bårris vil give den en Plads i sit vidt udbredte Blad. Det drejer sig nemlig om en maskeret Anklage mod os for »Gendøberi« og Foragt for andres Daab — og den er falsk, som det vil ses. P. F. J.

Tanker om Hunde.

Alle »Ugebladet«s Læsere har hørt om Forslaget til Tre-dobling af Hundeskatten i København, og de, der iøvrigt studerer Aviser, har samtidig set et ikke ringe Antal groteske Udbrud af vildledt Hundekærlighed. Saaledes har den bekendte Overdyrlæge Svend Larsen i et Interview til stor Glæde for alle overdrevne Dyrevenner udtalt sig om Hundenes Intelligens. Han fortæller bl. a., at »Hunden har et aandeligt Indre, der svarer til Menneskets . . . En Hund kan baade tænke og ræsonnere«. Og det er Hr. Larsen jo slet ikke ene om at stole paa. Der er næppe ret mange Hundevenner her i Landet, som ikke mener ganske det samme.

Til alle disse Mennesker kommer nu vi Katholikker og siger, at det slet ikke forholder sig saaledes, som de tror.

Og jeg kan af egen Erfaring forsikre om, at det slet ikke er let at vove saa dristig en Paastand. Der har netop i Foraaret været — om jeg saa maa sige — et Hundedødsfald i min nærmeste Familie. Og netop ved den Lejlighed fik jeg at erfare, at man ikke ustraffet tør drage Hundens store Intelligens i Tvivl. Hvis ikke mine nærmeste i Forvejen var saa klare over, at Katholicismen er kold og tør Formalisme, saa vilde de i det Øjeblik være naaet til den Overbevisning. At tænke sig, at Hunden ikke skulde være begavet . . .

Naar Hundevennernes offentlige Mening er denne, skulde det være mærkeligt, om ikke mange Katholikker, der er saa glade for Hunde, som f. Eks. jeg er det, ofte udsættes for Fristelsen til at tro paa Hundens Intelligens. Vi er jo alle skrøbelige Kar, og det siger sig selv, at vi kan finde Behag i den Tanke, at naar mange Hunde logrer for os og slikker vor Haand, saa er det, fordi disse kloge Dyr saa klart har erkendt, at vi er gode og brave Mennesker. Og i vor Egenskab af skrøbelige Kar er der ogsaa Behag at finde i den anden Tanke, at naar vi virkelig med Hjertet hænger ved vor Hund, saa er det slet ikke spildt Kærlighed, nej, Hunden forstaar og er taknemmelig, langt mere maaske end et Menneske . . .

Og saa gælder det derfor om at besejre Fristelsen. Nu er det en Skriftefader-Lærdom og en god psykologisk Sandhed, at man ikke skal besejre en Fristelse blot ved at lukke Øjnene og sige Nej!, man skal tvertimod aabne Øjnene og sætte sig ind i Sagens sande Sammenhæng, saa man forstaar, hvor Sandheden ligger, og at Fristelsen er Løgnens Argument. Den Methode skal ogsaa anvendes her, blot ikke i fuld Udstrækning i en lille Artikel. Men det var forøvrigt en god Idé til Brug for Højskolen: »Hr. Pastor Bernhard Jensen, faa fat i en Psykolog og bed ham holde et Foredrag om Dyrenes Mangel paa Intellect.«

I disse hastige Linier nøjes jeg med at paapege, at selv om vi Katholikker med ubøjelig Bestemthed skal holde fast ved, at det er Daarskab at tale om tænkende Dyr, saa har vi dog Ret — ja langt bedre Ret end vore vildledte Medmennesker — til at kaste en ikke ringe Del af

vor Kærlighed paa Dyrene. Det er en overordentlig gavnlig Ting at holde af dem.

Lad os lige først i en enkelt Definition sige, hvad det er for Sjælsevner, vi benægter, at Dyrene har. Det er de Evner, hvorved vi aktivt kan træde i Forhold til Gud. Vor Tanke, som kan give os et fattigt Billede af Guds Storhed og Godhed, og vor Vilje, som fattigt kan stræbe efter Lighed med Guds Vilje. De to Evner, som vi kan bruge ogsaa til mange andre Ting, men som vi aldrig vilde have faaet, hvis de blot skulde anvendes til disse andre Ting, det er dem, vi frakender Dyrene. Og »Ugebladet«s Læsere kan forhaabentlig glæde sig til at høre i Højskolen, hvorfor vi gør det.

Men Dyrene har de andre Sjælsevner, for de har en Sjæl, selv om denne ikke overlever Døden. Og disse Sjælsevner er givet de forskellige Dyr i forskellige Forhold og Sættelser, der betinger disse Dyrs aandelige Træk. Nu er det, at de overdrevne Dyrevenner tilskriver Dyrenes egen Fortræffelighed de gode Karaktertræk. Men det er jo ganske unødvendigt for at holde af Dyrene. Der er tvertimod langt større Gavn at hente af den sandfærdige Tanke, den, at disse Træk er skabte af Gud for til vor Belæring at være en levende moralsk Billedbog. Overdyrlæge Svend Larsen har ganske Ret, naar han fortæller, at »Hunden er tro til Døden, det er de færreste Mennesker. Jeg har set en Hund kalde gode, fine Følelser frem hos haarde og kolde Naturer, netop gennem dens Hengivenhed, dens Æmhed«. Denne Tanke om, at Dyrene er skabte for som Billeder, der ufuldkomment viser os Brudstykker af Guds Fuldkommenhed, at være os et Eksempel og et Forbillede, denne Tanke skal ikke være som en Undskyldning, fordi vi holder af Dyrene. Den skal være som en Udfordring til vor utilstrækkelige Kærlighed. Naar Overdyrlægen taler om »en Hund«, som har virket som et forædlende Eksempel, og ikke om »mange Hunde«, saa er det ikke Hundens (eller rettere: Guds) Skyld, saa er det vor.

Vi Katholikker staar altsaa ikke tilbage for vore ukatholske Landsmænd i Kærlighed til Dyrene. Vi bør endog ifølge vor Tro langt overgaa dem. For vor Kær-

lighed til Dyrene er eet med vor Kærlighed til Gud. Og de andre holder af Dyrene for den Dyrenes Fortjenestes Skyld, som slet ikke er til.

Denne Kendsgerning, at vore Meningsmodstandere i Dyrene dyrker ikke Gud, men Dyrene selv, kan vi se i en større Sammenhæng. Den svarer til, at de har fornægtet den virkelige Nærværelse af Christus i Alterets Sakramente, at de ikke vil knæle for Guds Billede, og at de ikke vil anraabe Helgenerne. Deres Gud svæver i det fjerneste abstrakte, derfor kan deres Tro ikke se ham i det forvandlede Alterbrød, derfor kan Tanken ikke se ham i Billedet, saa de kan knæle for det, derfor tør de ikke tale til Mennesker, naar de ønsker at opnaa en Naade af ham, og derfor ser de ikke Genspejlingen af Guds evige Troskab i Hundens Øjne.

Men vi skulde her, som overalt, se Gud i det skabte. Vi skulde som vore store Helgener gribe os til Hjertet overvældet af, at han næsten er os alt for nær.

H. T. K.

Meddelelser om K. K.'s Rejsebureau's Rejser i 1923.

Allerede nu fremkommer vi med Planer for 1923, da vi ønsker, at eventuelle Deltagere i Tide kan tænke paa at disponere over deres Ferietid, og for at Lysthavende skal kunne vide, hvor store omtrent Udgifterne bliver. I Overensstemmelse med vort Program udarbejder vi baade ganske korte og billige Rejser og ogsaa længere og dyrere. Vor Sæson i 1923 vil strække sig fra Paaske til Eftersommeren, og vort Program vil fremkomme i endelig Skikkelse omkring Nytaar. De Priser, vi nu i Øjeblikket nævner, er ikke bindende, men de angiver vort Forhold til Valutaen medio Oktober; med dens Stigen eller Fald i de paagældende Lande vil vore Priser stige og falde. Vi vil med Tak modtage enhver skriftlig, personlig eller telefonisk Henvendelse, der fremsætter Ønsker, Raad eller Henstillinger (»Vesterhus« hver Aften 8—9, Tel. 10277).

I. *Paaskerejsen* vil strække sig fra Onsdag Aften i den stille Uge til 2. Paaskedags Aften. Maalet er Münster i Westfalen — Domkirkeby, Universitetsby, Centrum for det katholske Liv i Nordtyskland. Byen ejer herlige Kirker, skønne »Nürnberg«-Huse og talrige kirkelige Seværdigheder: Kirker, Klostre, Kapeller, Kunst. Til Rejsen knytter sig et Ophold i Osnabrück, hvor Domkirken m. m. studeres, og en Valfart til det berømte Naastede Telgte. Prisen vil ikke overskride 100 Kr. Toget er III Kl. i Danmark og II Kl. i Tyskland. Hotellerne bliver gode og borgerlige. Maden 1. Kl. Drikkevarer medregnes ikke i Prisen, hvorimod Drager, Transport og Vogne medregnes. Deltagernes Antal maa være 20, for at vi starter Turen.

II. *Foraarsrejsen* søges startet med Tilslutning fra den bredere Offentlighed (navnlig Landet) og vil foregaa i Februar Maaned (ca. 30 Dage) med Italien som Maal. Rejsen byder ikke paa Valuta-Luksus og heller ikke paa kulturelle Vanskeligheder — det er en jævn, god Tur for jævne Mennesker, der vil se det bedste i Italien, men som selv hverken er Sproget mægtige eller besidder historiske og kunstneriske Forudsætninger. To stedkendte Førere deltager. Rejsen gaar over Svejts, hvor der gøres en Dags Ophold, til Milano, Genua og den italienske Riviera (Rapallo m. m.). Vi besøger Firenze og Siena og tager over Assisi til Rom, hvor Hovedopholdet, 8 Dage, bliver. Under dagligt Førerskab vil alle Seværdigheder og Mindesteder blive besøgt, ligesom der vil blive foretaget Udflugter til Tivoli og Nemisøen. Hjemrejsen vil ske over Venedig (nogle Dages Ophold) og München (1 Dag). Prisen bliver ca. 650 Kr. uden Vin men med al Befordring, Transport og Drikkepenge. Tog II. Kl. hele Vejen (Sovevogn betales ekstra, hvis den ønskes). Mindste Deltagerantal: 20.

III. *Sommerrejserne* byder paa tre Maal til tre forskellige Priser.

1. Rejse til Beuron og Sydtyskland. Nedfart over Köln langs og ad Rhinen. Ophold i flere interessante gamle Byer. Hovedophold i Beuron 8 Dage, hvorfra der gøres Udflugter i de herlige Bjergskove. Klostret og Kunstskolerne beses under kyndig Vejledning. Der bliver Lejlighed til at lære Benediktinernes Kirkemusik at kende. Rejsen vil vare ca. 14 Dage og koste ca. 300 Kr. (maaske mindre). Den byder en gunstig Lejlighed til at holde en baade billig og katholsk Sommerferie.

2. Der søges Deltagere (mindst 10) til den for i Aar planlagte store Italiens-Valfart, om hvilken Ugebladet Nr. 20 bragte Meddelelse.

3. Et Par enkelte (fortrinsvis yngre) Deltagere kan modtages til en privat Studentertur til Italien. Turen tager 1 Maaned og gennemføres uhyre sparsomt (III. Kl. Tog, Maaltider i Osterier, Kampering som det træffer sig); og bliver noget anstrengende (Bjergvandring f. Eks.); dens Maal er at studere Kirkeliv, kirkelige Minder, Kunst- og Kulturhistorie. Prisen bliver ca. 400 Kr. Tidspunktet, der retter sig efter Gennemførelse eller Opgivelse af Rejse Nr. 2, bliver mellem 1. Juli og 1. Septb.

4. En Tur i Eftersommeren til Vadstena. Varighed: en god Uge, Pris ca. 125 Kr. — med Besøg i det katolske Sverrig. Maaske et Møde med svenske Katholikker kunde arrangeres paa Vejen. Vi modtager Forslag!

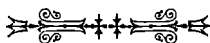
Det gentages, at Priserne er uden Forbindende, da vi hverken kan forudse Valutaen eller Prisniveauet til de givne Tider; dog er der næppe Udsigt til, at de forrykkes meget. Vi maa ogsaa tage ethvert Forbehold overfor eventuelle Indrejse-Forbud og politiske Vanskeligheder.

Det er en Forudsætning, at vi — med de fra 6 Rejser i 1922 indvundne Erfaringer — forud planlægger vore Rejser i de nøjeste Detaljer, arrangerer alt m. H. t. Tog, Hotel og Transport af Bagage, saa Deltagerne helt og fuldt kan hengive sig til Nydelsen af Rejsen, frie for al Bekymring. Deltagelsen staar til alle Rejserne aaben for enhver uden Hensyn til Alder, Stand eller Trosbekendelse. Der vil senere fremkomme Meddelelse i dette Blad om Udgivelsen af det endelige Program.

»Vesterhus« (Telf. 10277 fra 8—9)

i Oktober 1922

Udvalget.

Et Vejleblad om Biskoppen.

»Vejle Amts Avis« skriver den 23. Okt. om vor nye Biskop:

I katolske Kredse Landet over er Pastor Brems' Udnævnelse til van Euch's Efterfølger kommen som en stor, men glædelig Overraskelse. Størst var Overraskelsen maaske her i Byen og allerstørst var maaske Hr. Brems' egen Overraskelse. Ikke en Brøkdal af et Sekund havde jeg tænkt mig Muligheden af denne Udnævnelse, udtalte Pastor Brems i Formiddags.

Der synes dog ikke at være ringeste Tvivl om, at det er et for Katholikerne overmaade heldigt Valg, der er truffet. Biskop Brems er højt anset i alle katholske Kredse, og her i Byen har man ogsaa udenfor katholske Kredse, lært at se op til ham og føle Respekt for hans Virksomhed samtidig med at han er en Charmør, der vinder alle for sig.

Pastor Brems er, som man véd, Belgier af Fødsel. Han er født 1870 og blev præsteviet i Bruxelles den 9. Marts 1895. I Begyndelsen af dette Aarhundrede kom han til Danmark, og den 1. Februar 1904 til Vejle. I 18 Aar har han saaledes haft sin Gerning her i Byen, har set den katholske Menighed vokse sig stor, har taget Initiativet til Oprettelsen af St. Maria Hospital og derefter været den ledende i Arbejdet for Opførelsen af den katholske Kirke, der nu skyder stærkt i Vejret paa Blegbanken.

Han er en betydelig Musiker og har for et Par Aar siden givet en Kirkekoncert i Sakramentskirken i København. Han taler udmærket Dansk og er en oprigtig Ven af Danmark.

Vi har ofte haft Anledning til at søge Biskop Brems. Da vi i Formiddags søgte ham, gik han frem og tilbage i Solen i sin Have.

— Det vil blive et Savn for Biskoppen at skulle bort herfra, siger vi.

— Ja, det vil det. Jeg var ved at gro fast her, thi jeg følte mig stedse stærkere knyttet til Vejle. Jeg havde tænkt at fortsætte mit personlige Arbejde for Kirkens Rejsning, og saa, naar Kirken var indviet, tage mig en længere Hvile og spille lidt Orgel . . .

— Hvorledes vil den nærmeste Fremtid tegne sig?

— Jeg skal nu til København og forhandle nærmere, for endnu véd jeg saa lidt. Derefter skal jeg til Belgien.

— Ikke til Rom?

— Jeg har aldrig været i Rom, men engang vil jeg derned. Det bliver dog næppe i denne Omgang. Saa snart jeg kommer hjem, overtager jeg mit Embede. Hvor Indvielsen finder Sted, véd jeg endnu ikke, men jeg skal antagelig bo i København.

— Hvorledes vil det saa blive med Menigheden i Vejle?

— Jeg tænker, at min Broder, Pastor Adolph Brems, der en Tid har opholdt sig her i Byen paa Grund af Svagelighed, skal træde i mit Sted.

— Endnu har De vel ikke noget Program for Deres fremtidige Gerning?

— Nej, det har jeg ikke, men jeg vil følge de samme Linjer, som Biskop van Euch fulgte, da han førte den

katholske Kirke frem her i Landet, og konsolidere det, han har udført i organisatorisk Henseende.

. . . Og eftertænksomt fortsatte Biskop Brems sin Vandring -- alene -- frem og tilbage i Solen -- den Vandring, der ikke var bleven afbrudt noget Øjeblik, mens han fortalte.

Nye Bøger.

Pax. The Quarterly Review of the Benedictines of Caldey. (September 1922. 1 sh. 6 d.).

Lidt uregelmæssigt er i de senere Aar Tidsskriftet Pax bleven udsendt af Benediktinerne fra den lille Ø Caldey ved Kysten af Wales; men Udgivelsen er dog aldrig standset, og fra næste Aar, lover de, vil den blive ganske regelmæssig. Udstyrelsen er som sædvanlig køn og jævn og Indholdet i flere Henseender interessant. Særlig værd at fremhæve er en Artikel om, hvad Børn læser, og hvad de helst ikke burde læse; det vilde være saare ønskeligt, om en eller anden vilde forsøge at skrive noget lignende om danske Børns Læsning her i Ugebladet. Meget tiltalende og fornøjeligt er det at høre om den lille Ø, godt 2 km lang og godt 1 km bred, hvor Benediktinerne lever i klosterlig Ensomhed, men hvor der ogsaa i Pensionater og Hoteller bliver Plads for mange Gæster. Caldey er i geologisk, arkæologisk, botanisk, zoologisk og andre Henseender af overordentlig Interesse, og et Ophold der i en lille Tid vilde sikkert kunne blive en ideel Ferie for enhver, der i en saadan søger sund Hvile og landlig Ro. I Passionstiden har Munkene opført Skuespil af noget lignende Art som i Oberammergau, og mange Tilskuere har med stor Andagt overværet dem. Øen ligger 4 km syd for Byen Tenby i Wales, med hvilken den staar i daglig Forbindelse ved Hjælp af Øens Baad, der dog ikke løber de Dage, der blæser en halv Orkan, hvilket slet ikke sker saa sjældent ved Wales Klippekyster. De meget store økonomiske Vanskeligheder, som dette fra Protestantismen til den katholske Kirke tilbagevendte Benediktinersamfund i de senere Aar har haft at kæmpe med, synes nu at være, om ikke overvundne, saa dog ikke saa umiddelbart knusende som før, saa der er Haab om, at det ældgamle, saa mærkeligt isolerede Ordenssamfund har en lang og velsignet Fremtid for sig. Klimaet er om Vinteren mildt og behageligt. (Pax. Caldey Island. Tenby. S. Wales. England).

N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Den udvalgte Biskop, Mgr. Brems, ankom Torsdag Aften til København og tilbragte et Par Dage her i Byen. Da det pavelige Brev med Udnævnelsen ikke er ankommet, har Biskoppen endnu ikke kunnet overtage sit Embede. Bispevielsen vil sandsynligvis finde Sted i Præmonstratenserabbediet Averbode i Belgien, og det forventes, at den vil blive foretaget af Kardinal Mercier. Noget bestemt kan dog endnu ikke siges.

— For at holde Festen for de 14-aarige i Ungdommens egne Lokaler i Vesterhus, maatte K. U. V. af Mangel paa Plads indbyde Pigerne og Drengene med deres Forældre hver for sig, Pigerne d. 23. Oktbr., Drengene d. 25. Tilsammen deltog 220 indbudte i Festen, ligesom en Del af Hovedstadens Præster var til Stede. Man samledes om de blomstersmykkede Kaffeborde, hvor der holdtes Taler for Kirken og vor nyvalgte Biskop, til hvem der sendtes Lykønskningstelegram; dernæst holdtes Taler for Fædrelandet og Kongen. Efter Bordet samledes alle i St. Knuds Kapel til Velsignelse. Derefter gik man op i Salen, hvor Hr. P. Koch viste Lysbilleder fra Oberammergau, og Aftenen sluttede med Optræden af en Tryllekunstner og Bugtaler. Begge Aftener var meget vellykkede, og for Ungdomsarbejdet i de københavnske Menigheder har disse aarlige Fester sikkert deres Betydning.

— Musikforeningen »Stringendo« afholder Fredag d. 10. November i Studenterforeningens Festsal sin første »Privat-Koncert« i indeværende Sæson. »Stringendo«s Koncerter plejer at anbefale sig selv og har sit eget faste Publikum, derfor skal vi kun nævne, at kgl. Hofpianistinde Frk. Johanne Stockmarr og kgl. Kammermusikus Fini Henriques vil spille César Frank's Sonate i A-Dur. Alene denne Præstation turde være nok til, at »Stringendo« hurtigt vil kunne melde udsolgt. —

— Tirsdag den 24. ds. begyndte Højskolen sin Række Foredrag om danske Byer. Det var Læge P. Reiter, der talte om sin Fødeby Viborg og gav et udmærket Billede af det rige kirkelige Liv, der i sin Tid blomstrede der. Der var kommet mange Tilhørere, og der vil vist snart blive overfyldt i de nye Lokaler.

Nykøbing F. Lørdag den 21. kom den højærværdige Provikar hertil for at meddele Firmelsens Sakramente. Næste Dag var Kirken overfyldt, saa at mange maatte staa udenfor. Kl. 10¹/₂ holdtes Levitmesse, hvorefter den

apostoliske Provikar i en kraftig og varmfølt Tale begejstrede Menigheden og i Særdeleshed Firmanderne. Derefter blev Firmelsens Sakramente meddelt til 47 Børn og 58 Voksne, iblandt disse 23 voksne Danskere. Højtideligheden sluttede med Te Deum og sakramental Velsigelse.
Pastor Janssen.

Elisabeth-Vincentiskonferentsen
Ø med Kristianshavn og Amager.
Regnskab for Vinteren 1921—22.

INDTÆGT:	UDGIFT:
Kassebeholdning fra forrige Aar 128,09	Kontant Hjælp 175,00
Aarlige Bidrag 110,00	Forskellige Madvarer 31,11
Extra Julegave 100,00	Nye Beklædningsgenstande 183,04
Gave ved Forbrugsforeningen 100,00	Paaskeuddeling 39,00
Indhold af Antoniusbøssen 39,00	2 Exemplarer af »Nordisk Ugeblad« 12,00
Indsamlet ved 7 Møder 34,00	Kassebeholdning ved sidste Møde 70,94
Kr. 511,09	Kr. 511,09

Foreningens 6 Medlemmer har i Løbet af Vinteren besøgt 14 fattige Familier og enligstillede ca. 80 Gange.

Møderne holdes i Mariahjemmet den 1. Tirsdag i hver Maaned fra November til Maj.

Sankt Knuds Feriekoloni.

Afsluttet Regnskab for Sommeren 1922.

INDTÆGT:	UDGIFT:
Div. spec. Beløb 565,06	Dalum Kloster 558,00
Vincentf. Ordrup*) 25,00	
Portneren, Stenosgade*) 12,00	
Kr. 602,06	Kr. 558,00
Kr. 602,06	
» 558,00	
Rest Kr. 44,06	

Martha Hansen.

*) De to sidstnævnte Beløb er indgaaet, efter at Regnskabet med Dalum Kloster var afsluttet.

Alle Bidrag til **Motorcyklefondet** bedes indbetalt paa

Postkonto 1471 Det Apostoliske Vikariat.

Ligeledes bedes alle Pengeforsendelser til Vikariatet foretaget paa denne Maade.

KATHOLSK KLUBS ARBEJDSANVISNINGSBUREAU
 anmoder herved indtrængende katholske Arbejdsgivere, Chefer og Haandværkere om at indgive Meddelelser om ledige Pladser. Vi har pladssøgende Kontorfolk, Herrer og Damer, Landmand, Kok, Typograf, Barber, Snedker, Maskinarbejder o. s. v. Skriftlige Henvendelser foretrækkes, personlige mellem 6—7, Vestervoldg. 115°.

St. Josephs Gildet's Koncert

Mandag den 6. November 1922 Kl. 8

i St. Knuds Salen, Stenosgade 4

med velvillig Assistance af Herr Koncertsanger Anders Brems,
Fru Brems, Fru Kromann, Fru Leopoldine Seitzberg og
Herr Operasanger Stenshammer.

PROGRAM:

Joseph Haydn: Schöpfung (Skabelsens første Del) for tre Solostemmer, Kor og Orkester.

Franz Schubert: Solosange af Hr. Anders Brems.

Franz Schubert: Klaversolo af Fru Seitzberg.

Franz Schubert: Korsange.

Direktion: Herr Jos. Hammermüller.

Billetter faas i Katholsk Bogsalg, Stenosgade 3.

Musikforeningen »Stringendo«.

Privat-Koncert

Fredag d. 10. November 1922 Kl. 7 Aft. i

Studentereforeningens Festsal, V. Boulevard 6

Assistance af

Kgl. Hofpianistinde Frk. JOHANNE STOCKMARR

Kgl. Kammermusikus Hr. FINI HENRIQUS

Koncertsangerinde Fru JOHANNE THOMASSEN

Efter Koncerten Bal.

Billetter til Koncerten à **Kr. 3,00, 2,00 og 1,50** faas hos
samtlige Medlemmer, i Katholsk Boghandel, Stenosgade 3, Telefon
Vester 3930 samt gennem Foreningens Telefon: Central 10.277

Eksercitier.

Fra Søndag d. 12. November til Søndag d. 19. Nov. afholdes der i Jesu Hjertes Kirke *Eksercitier* for katolske Mænd og unge Mænd. Det første Foredrag Søndag d. 12. Nov. Aften Kl. 6 (Adgang for alle). De paafølgende Ugedage holdes der Foredrag hver Aften Kl. 8. Søndag Aften bortfalder Foredraget. Søndag (d. 19. Nov.) *Morgen Kl. 8* Prædiken og Fælleskommunion. Søndag Aften (d. 19. Nov.) Kl. 6 Slutningshøjtidelighed (Adgang for alle). Alle katolske Mænd og unge Mænd indbydes venligst til at tage Del i disse Eksercitier.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle **behandles som fortrolige**, bedes rettet til Sekretæren, Arkivar F. J. West, Ordrupvej 96², Charlottenlund.

Kirkelig Kalender.

5. Nov. 22. Søndag ef. Pintse.	12. Nov. 23. Søndag ef. Pintse.
6. — M. Oktavdag.	13. — M. Didacus, Bekender.
7. — Ti. Oktavdag.	14. — Ti. Josaphat, Biskop og Martyr.
8. — O. Oktav af Alle Helgen.	15. — O. Gertrud, Jomfru.
9. — To. Laterankirkens Indvielse.	16. — To. Ferialdag.
10. — F. Andreas Avellinus, Bekender.	17. — F. Gregor Undergører, Biskop og Bekender.
11. — L. Martin, Biskop og Bekender.	18. — L. Peterskirkens Indvielse.

Katholsk Højskole.

Tirsdag den 7. Nov. Kl. 8 Aften i Vesterhus, Vestervoldgade 115^a. stud. mag. E. Frederiksen: Ribe (med Lysbilleder).
Adgang for alle. 25 Øre. »Sursum corda« bedes medtaget.

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes Mandag den 6. November Kl. 8 i Selskabslokalet »Columbus«, Aaboulevarden 21 (Tlf. Centr. 3699). Bestyrelsen.

Mødeforeningen i St. Ansgars Sogn. Tirsdag d. 7. Novbr. Kl. 8¹/₄ læses den hellige Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

Rosenkranskirken. Mariakongregationen holder Møde Onsdag d. 8. Nov. Kl. 8 Aften. — Søndag den 12. Nov. Kl. 8 Fælleskommunion.

Paramentforeningens Medlemmer bedes møde første Mandag i November Kl. 1¹/₂.

Unio. Tirsdag d. 14. ds. Kl. 7¹/₂ afholdes i Wivels Selskabslokaler **Souper** med paafølgende **Bal**. Nærmere Meddelelse bliver tilsendt Medlemmerne.

A.C. (D. u. S.) Onsdag den 8. November Kl. 8¹/₄ i A.C.'s Lokaler, Vestervoldgade 115^a. Stud. mag. Kinzi: God og daarlig Paavirkning fra Tyskland. Gæster kan medtages.

St. Andreas Gilde (Ordrup).

Tirsdag den 21. November 1922 afholdes ekstraordinær Generalforsamling i Chl. Palmehave Kl. 8. Dagsorden: Ændring af Lovene. Formanden.

Katholske Damers Klub.

K.D.K. Klubaften hver første og tredje **Torsdag** i Maanedn. Torsdag den 16. November Kl. 8 Foredrag af Højærværdige Pater Küpferle. Emne: »Kirkens Dattter«. Alle Klubbens Medlemmer, samt alle de, der tidligere har faaet Indbydelse til Klubben, er hjertelig velkomne. — Vesterhus, Vestervoldgade 115^a.

Postkort med **Fotografi af Biskop Brems** faas i Katholsk Boghandel. **Pris 25 Øre.**

Fotografier af »Biskop von Euch paa Besøg i Vejle 1907« (se forrige Nr. af Ugebladet) faas hos Redaktionen, Boyesgade 8^a, og i Annonceafdelingen, Studiestræde 27^a. **Pris 2 Kr.**

FREMMEPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5-7.
Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.
Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 46.

Søndag den 12. November.

1922.

INDHOLD: November. — Vor Frue af Myans (med Illustr.). —
Skilsmisetal. — Mindeplatter til St. Andreas Kirkes Jubilæum (med 2
Illustr.). — Dansk katolsk Kunst. — Nye Bøger. — Efterretninger fra
Ind- og Udland: København. — Avertissementer.

November.

En Mindedag for de døde var Allesjælesdag, hvor Kirken bad for alle Sjælene i Skærsilden, og den vil, at vi skal bede for dem allesammen og ogsaa hver især for vore egne. Hele Novembermaaned skal være en Mindemaaned for alle dem, der er gaaet forud for os ind i Evigheden. Rigtignok mindes de døde i hver eneste hellig Messe, der læses; kort efter Forvandlingen beder Præsten for dem, at Herren, som nu er paa Alteret, maa være saa naadig at give dem alle Vederkvælgelsens, Lysets og Fredens Bolig, og hver af Timebønnerne slutter Præsten med Bønnen: »De troendes Sjæle hvile ved Guds Barmhertighed i Fred.« Men i denne Maaned skal Himlen særlig bestormes, for at Herren skal føre alle de fangne ud.

Hvad vil det være for en Lykke, hvis vore Bønner frier en Sjæl ud af Skærsilden. Vi kan jo tænke os, hvordan Mennesker, der har siddet i Frængsel i mange, mange Aar, er tilmode, naar de igen naar ud i Friheden. Og dog bringer Friheden dem ofte kun saa lidt, alligevel længes de altid derefter. Eller lad os tænke paa den Dag, da Krigsfangerne vendte hjem til deres kære, til et nyt Liv.

Og dog er det altsammen ikke noget imod det Øjeblik, da en Sjæl føres ud af Fængslet til Herligheden i Himmelen. Det er, som lagde Herren sin Haand paa denne Sjæl som paa den døde Pige i Evangeliet og vakte den til et nyt Liv. Ja, til et virkelig nyt Liv i det himmelske Hjem. Himmelen er jo vor Trøst her paa Jorden. Naar der kommer Fristelser og Lyst til at blive ligegyldig i vort Forhold til Gud, da er Tanken om Himmelen i Stand til at holde os oppe. Og naar der kommer Modgang i Livet, maa Himmelen kunne trøste os, thi der er det jo, vi engang skal leve et langt Liv. Endnu langt mere er Himmelen en Trøst for Sjælene i Skærsilden. De forstaar langt bedre end vi, hvad Himmelens Herlighed er, de maa lide langt mere end vi og længes derfor saa meget mere efter Himmelen. For Sjælene er Himmelen aldrig ude af Sindet, aldrig ude af Tankerne, ja det er netop deri, deres store Lidelse bestaar, at de ikke har Himmelen, at de ikke ser Gud.

Apostlen siger i Epistlen i Dag, at »vor Vandel er i Himmelen, hvorfra vi ogsaa forventer Frelseren, vor Herre Jesus Christus, som skal forvandle vor Fornedrelses Legeme til at blive ligedannet med hans Herligheds Legeme«. Det kunde en Helgen som St. Paulus sige, at hans Vandel var i Himmelen, ligesom han kunde sige: »Jeg lever, dog ikke jeg mere, men Christus lever i mig.« Hans Aand og alle hans Tanker var stedse i Himmelen hos Jesus Christus. Hvor stor maa ikke Sjælenes Længsel være i Skærsilden!

Og hvor stor maa ikke Jubelen være den Dag, Sjælene drager ind i Himmelen. Da skal de ogsaa besegles som Guds Tjenere paa deres Pander. En Engel opstiger fra Solens Opgang, som har den levende Guds Segl, staar der i den hemmelige Aabenbaring. Og han raaber til de fire Engle, hvem det er givet at skade: Skader ikke . . . indtil vi faar beseglet vor Guds Tjenere paa deres Pander. Og de bliver ladet ind til de mange Tusinder og talt med i den store Skare, som ingen kan tælle, af alle Hedninger og Stammer og Folk og Tungemaal, der staar foran Tronen og foran Lammet, iførte lange hvide Klæder og med Palmer i deres Hænder, og ogsaa de raaber med høj Røst og siger: »Frelsen er hos vor Gud, ham, som sidder paa Tronen, og hos Lammet.« Frelsen er hos ham, der tænker Tanker om Fred og ikke om Sønderknuselse.

B. J.

Vor Frue af Myans.

Det er en tidlig Sommermorgen — Klokken er ikke mere end 6 — da vi kører ud fra Chambéry. Solen er endnu ikke kommet op over Bjergene, Savoyens umilde Bjerge, som Græs og Buske ikke helt formaar at dække, og ikke ret mange Mennesker er paa Benene endnu, — vi har Landevejen med de dugvaade Enge og de smaa Vinhaver langs Siderne ganske for os selv.

Vejen drejer; imellem to af de lave Bjerge skimter man pludselig Alpernes snedækte Toppe, solhelyste og skinnende; et Glimt kun, saa er de borte igen. — De lokale Bjerge har hidtil ikke udmærket sig ved særlig iøjnefaldende Former; men nu faar jeg et Puf af min Sidemand: »Læg Mærke til det Bjerg, det, der ser ud, som om den ene Side er skaaret af det, — det er Mont Granier.«

Jeg graver lidt i min endnu ikke helt vaagne Hukommelse, jo, rigtig — det var jo det Bjerg, hvis ene Halvdel styrtelede sammen, saa at de nedvæltende Stenmasser ødelagde hele Omegnen; men da de naaede Notre Dame de Myans, gik de udenom, — nu husker jeg det altsammen fra den Bog, jeg fik stukket ud i Aftes som en Slags Forberedelse til »Pilgrimsfarten« i Dag.

Indtil i Gaar Aftes havde jeg ikke anet Notre Dame de Myans Eksistens; men da fik jeg pludselig at vide, at det var et berømt Valfartssted, maaske det allerældste i det med Guds-Moder-Helligdomme saa rigt velsignede sydlige Frankrig.

Efter en Times Forløb kører vi ned ad en Slags Landsbygade — et Par Huse — et Missionskors; vi drejer om et Hjørne, og foran os ligger Valfartskirken, en køn, men ikke imponerende Bygning, overskygget af vældige Kastanietræer og kronet af en mægtig, lueforgylt Statue af Guds Moder med Barnet. Solen staar nu højt paa Himlen; dens Straaler falder paa den gyldne Statue, der maa lyse langt, langt ud i det grønne, vinkransede Land.

Vi begiver os ind i Kirken. Idet man træder ind, ser man for sig to Kirkerum, en Over- og en Underkirke. I den sidste læses Messe, og vi gaar ned i det dunkle Rum,

— kun omkring Alteret er der lyst af talrige Kærter —, hvor det først er vanskeligt for Blikket at finde sig til Rette. Der er saa mange underlige Ting omkring mig, synes jeg; jeg skimter til venstre en Mængde Krykker, og midt iblandt dem en gylden Bispestav.

Der er kun faa i Kirken, for der er ingen Pilgrimstog i Dag, hvad jeg naturligvis er lidt skuffet over; det vilde have været en interessant Oplevelse for en københavnsk Konvertit; men paa den anden Side er det ganske rart, at vi efter Messen kan gaa rundt i Kirken i Ro og Fred og se os rigtigt om.

Bag Højalteret finder vi den gamle, ældesorte Træfigur — Guds Moder med Barnet —, hvortil alle de skiftende Tidens Mirakler knytter sig.

I 1458 kom Franciskanerne til Myans; da havde der allerede i flere Hundrede Aar fundet Valfarter Sted til det hellige Billede, fortæller deres Krønike. Navnlig havde den før omtalte Begivenhed, det, at Kirken blev skaanet, da Mont Granier i 1248 styrtede ned og ødelagde de fem omliggende Sogne, bevirket en stærk Forøgelse af Andagten til Vor Frue af Myans. Efter Franciskanernes Ankomst voksede de aarlige Valfarters Antal. Tidens Forfattere beretter om talrige mirakuløse Helbredelser, der fandt Sted dernede, og naar særlige Ulykker truede Landet, var det altid Guds Moder i Myans, man tillidsfuldt henvendte sig til, og Hjælpen udeblev ikke. Utallige Votivgenstande smykkede Kirken og bar Vidnesbyrd om alle de aandelige og legemlige Naadegaver, der var modtaget derinde; men desværre forsvandt alle disse Votivgaver i Revolutionstiden, som i det hele taget bragte stor Ødelæggelse over Helligdommen i Myans. Kirken blev hærget og plyndret, og det hellige Billede blev mishandlet og kastet paa Møddingen. Her blev det — i to Stykker — fundet af en from Kvinde, der omhyggeligt gemte det, indtil der blev mere Ro, og det varede ikke ret længe, inden det paany kom til Ære og Værdighed. Ganske vist var Kirken røvet fra Menigheden og Klosteret tomt og øde; men trods alt begyndte Pilgrimstogene igen ganske kort Tid efter Plyndringen. I 1803 kom det hele atter i Kirkens Besiddelse, og siden da har intet — skønt der er gaet saa svære

Tider over Katholikkerne i Frankrig — formaaet at forstyrre Andagten til — og Valfarterne til — Vor Frue af Myans.

Langsomt gaar vi Kirken rundt; de talrige Votivtavler og -gaver taler deres rørende Sprog til os; desværre blev kun en eneste af dem, der fandtes før Revolutionen, fundet igen; men der er for Resten nok endda: fornemme

Marmortavler, velmente, men hæslelige kolorerede Billeder med Indskrifter, utallige Krykker og Stokke, som de helbredte har ladet tilbage, den før omtalte Bispestav — jeg vilde saa gerne vide, hvorfor dens Ejer har ladet den blive her, — og endelig noget, der gør et særlig dybt Indtryk: en Mængde Rammer med Ordener, modtagne for Tapperhed i Verdenskrigen; ingen af dem bærer paa Fløjsunderlaget Navnet paa den, som har skænket Guds

Moder sin Dekoration som Tak for hendes Beskyttelse, kun Forbogstaverne; men alle bærer de Dato og Navnet paa det Sted, hvor Korset blev vundet.

Vi stiger nu op i Kirkens Taarn, op til den forgyldte Statue, som blev rejst i 1855 ved Bidrag fra hele Europa; jeg har set Listen over de fornemste Bidragydere; deriblandt var det italienske Kongehus og den engelske Kardinal Wiseman. Da Statuen blev bragt til Myans, benyttede hele Savoyens Befolkning Lejligheden til ret at vise sin Kærlighed til Guds Moder, og det var i et mægtigt Triumftog, bestaaende af 8 Biskopper, 1000 Præster og 40,000 Lægfolk, at den førtes til Myans, hvor saa den højtidelige Indvielse af hele Savoyen til den hellige Jomfru fandt Sted.

Endelig staar vi paa Platformen ved Statuens Fod og ser ud over Enge og Bjerge; under os ligger Kirkepladsen med de store Kastanietræer øde og stille hen; jeg søger at forestille mig, hvordan det vel ser ud, naar det hele der nede er et Mylder af fremmede, saadan som det ofte er, thi ca. 60,000 Pilgrimme besøger aarlig Myans.

Møjsommelig kravler vi ned igen; det er Tid at afslutte vor Pilgrimsfærd og køre tilbage til Chambéry, berigede med endnu en af de »katholske Oplevelser«, som en dansk Konvertit, jeg kan godt sige graadigt, samler paa, naar han eller hun kommer til katholske Lande.

T. F.

Skilsmissetal.

Den bekendte engelske Jesuit. Pater Herbert Thurston, har i en lille Artikel i »Dublin Review« samlet en Del interessant Skilsmisse-Statistik fra forskellige Lande. Det hjælper os jo saare lidt, at vi i de moderne Samfund bekæmper Skilsmisse-Lovgivningen ved at henvise til Guds Ord og Bestemmelse. Guds Vilje forpligter ikke moderne Lovgivere. Vi maa vælge en anden Argumentation. Vi

maa huske, at den Gud, der har givet os sine Bud, ogsaa er ham, der har skabt os og den Verden, hvori vi skal handle efter hans Vilje. Og Guds Bud er ikke vilkaarlige Bestemmelser, de er et nødvendigt Led i Verdensplanen. Den, der handler mod Guds Vilje, kan derfor ikke undgaa ogsaa at træde i fjendtligt Forhold til den skabte Verdens Sammenhæng. Er Ægteskabet derfor efter Guds Bestemmelse ikke til at ophæves af andet end Døden, saa maa de moderne Staters Skilsmisse-Lovgivning tjene til de samme Staters Fordærv. Og dette kan vi pege paa med Haab om at blive forstaaet. Syndens timelige Følger fremstillet i tørre Tal, det er det eneste Argument for kristen Tanke og Lov, som vi kan fremføre med Haab om Held.

Pater Thurston minder om Leo XIII's Ord i Encyklika'en *Arcanum divinae* fra 1880 om, at den leltede Lejlighed til Skilsmisse kun tjener til at forstærke de Forhold indenfor Ægteskaberne, som skal lindres ved Skilsmisse-Ventilen. Tiden har bekræftet dette. Den Gang var Skilsmissernes Antal, undtagen i De Forenede Stater og i Svejts' protestantiske Kantoner, intet Steds opsigtsvækkende stort. Men siden da...! I Frankrig beløb Skilsmisserne sig i 1887 til 5.797, i 1897 til 7.999, i 1905 til 10.860 og i 1913, det sidste Aar før Verdenskrigen, til 16.335. Og Befolkningsantallet var praktisk talt blevet staaende paa det samme i denne Aarrække. I Løbet af de samme Aar steg Folketallet i Tyskland med en Trediedel, medens Skilsmissernes Antal tredoblede. Der var 6.357 i 1887 og 17.835 i 1913. I Holland forøgedes i den samme Periode Folketallet ligeledes med en Trediedel, medens Skilsmisserne voksede endnu mere i Antal. De talte 337 i 1887 og ikke mindre end 1.015 i 1913. Den belgiske Statistik viser omtrent de samme Tal, som den hollandske, 373 Skilsmisser i 1890 og 1.027 i 1913, men Befolknings-tallet i Belgien er noget større end i Holland.

Værst er Tallene naturligvis for De Forenede Stater: 22.919 Skilsmisser i 1887, 44.679 i 1897, 72.062 i 1906 og 112.036 i 1916, som her er det sidste Fredsaar.

Og nu maa det erindres, at der i alle de nævnte Stater er et ikke ubetydeligt Mindretal af Katholikker, som af

deres Religion forhindres i at gøre Brug af den juridiske Ret til Skilsmisse. I »Revue des Deux Mondes« for September 1921 har Vicomte d'Avenal anslaaet Frankrigs praktiserende Katholikker til en Trediedel af hele Befolkningen. Anslaaes Antallet af Katholikker, som lever efter deres To lidt højere for Belgiens Vedkommende og en Del mindre i Amerika, Holland og Tyskland, saa ser man let, hvilken Rolle Kirkens Stilling til Skilsmissen spiller. Gjaldt Kirkens Bestemmelser ikke, vilde f. Eks. i Frankrig Skilsmissernes Antal være 50 % større, end det er. Og saa har vi endda ikke taget Hensyn til den ikke ubetydelige Indvirkning, det trofaste katholske Mindretals Holdning har paa den øvrige Befolknings Handlesæt.

I Udlandet er det almindeligt i de Kredse, der arbejder paa en stedse lettere Adgang til Skilsmisse, at fremhæve Sverige og Norge som Eksempler paa Lande, hvor Adgangen til Skilsmisse er let og Skilsmissetallet dog ikke grænseløst stort. Sammenlignet med Belgiens 1207 Skilsmisser i 1913, havde Norge 542 i 1917 og Sverige 1.170 i 1919, medens de tilsvarende Befolkningstal var godt $7\frac{1}{2}$ Million, godt $2\frac{1}{2}$ Million og godt $5\frac{3}{4}$ Million. Det er altsaa ganske rigtigt, at Tallene for den skandinaviske Halvø ikke er uhyre store, skønt de dog er betydeligt større end Belgiens.

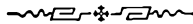
Men nu maa man erindre, hvilken mægtig Forskel det gør, om Folk bor spredt i et Land eller ej. Jo tættere et Land er befolket, og jo større og talrigere Byerne er, des større vil naturligvis Skilsmissetallet blive. Folk paa Landet er jo engang ikke saa opsatte paa Forandring som Byfolk. Og nu er Sverige og Norge i Sammenligning med Belgien tyndt befolkede og byfattige Lande. Tager man Hensyn til dette Forhold, stiger Vægten af de skandinaviske Tal betydeligt.

Dette er de Tal, Pater Thurston fremfører; og enhver kan selv drage Slutningerne af dem. Ingen Stat kan være tjent med, at Familielivet, som er Samfundets stabiliserende Faktor gaar til Grunde. Og det er det, der sker. Moderne Reformvenner har maaske slaaet sig til Taals med Forvisningen om, at Skilsmisse-Lovgivningen kun vilde betyde noget for de faa mest ulykkelige Ægteskaber.

Tallene viser noget andet, de viser, at Leo XIII havde Ret, naar han sagde, at denne Lovgivning ikke bødede paa Ulykkes-Aarsagerne, men fremmede dem.

Man plejer dog fra Skilsmisse-Vennernes Lejr at have et Modargument parat. Man siger, at den lette Skilsmisse bliver et socialt Gode derved, at de illegitime Børns Antal formindskes, naar Ægteskaber, hvor Sympatien er borte, ikke længere opretholdes. Men forholder det sig saaledes? Man nævner det katholske Østrig som Eksempel paa et Land med umoderne Skilsmisselov og uhyre mange illegitime Fødsler. Men i 1913 var af 100 Fødsler knap 13 illegitime i Østrig, medens næsten 16 var det i Sverige med den lette Adgang til Skilsmisse. Og tydeligst af alle Eksempler taler Forholdene i Uruguay, hvor de i 1908 fik en meget liberal Skilsmisselov. Fem Aar efter Lovens Ikrafttræden, i 1913, var den illegitime Fødselsprocent 23.14. I 1915 var den 29.66, i 1917 32.49 og i 1918 37.25, hvilket ikke taler til Gunst for Paastanden.

Her har ikke været omtalt de danske Skilsmissetal. Dels anføres de ikke af Pater Thurston, og dels kan vi tænke os ved senere Lejlighed i en Artikel at behandle vore egne Forhold for sig. Og i det hele taget raader vi de danske Katholikker til at bevæbne sig godt med upartiske Tal, der aldrig kan undlade at være paa Sandhedens Parti. Ganske vist kan Statistik misbruges og misbruges vel oftest, men deri deler Tallene jo kun Skæbne med saare meget lige op til Bibelen. Og Tal er saa behageligt objektive, dem kommer man ikke udenom ved at paabe- raabe sig saakaldte Samvittighedsgrunde og deslige. Tallene vil altid vise sig at være vore Venner. De er Apo- logetikkens fortrinlige Haandgranater. H. T. K.

Mindeplatter til St. Andreas Kirkes Jubilæum.

Til St. Andreas Kirkes 50-aarige Jubilæum d. 25. Maj
1923 fremstilles paa den kgl. Porcellænsfabrik to Minde-

platter: en større, som dekoreres med et Billede af Kirken, og en mindre med et St. Andreas Billede, som hos-

staaende Tegninger viser. Prisen bliver for den mindre Platte 15 Kr. og for den større 50 Kr. Platterne fremstilles kun i et begrænset Antal. Bestillingskort faas i

Præstegaarden. Det ved Salget indkomne Overskud vil gaa til et Skolefond, da Oprettelsen af en katholsk Drengeskole i Ordrup efter St. Andreas Kollegiets Ophør er bleven paatrængende nødvendig.

Dansk katholsk Kunst.

I Brem's's Magasin, Bredgade 63, lige overfor St. Ansgars Kirke er der aabnet en interessant Udstilling. Nogle unge katholske Kunstnere, som er uddannede paa Akademiet, har sluttet sig sammen under Navnet *Manifestatores Dei*. Navnet stammer fra en Kunstnersammenslutning i Siena i det 14. Aarhundrede, der havde sat sig til Op-gave at sprede god religiøs Kunst ud i Hjemmene, og Navnet betyder, at de vil vise os Gud. Det er jo et noget fordringsfuldt Navn, men det viser os, hvorledes disse Kunstnere betragter deres Arbejde. Kunsten stilles helt i Religionens Tjeneste.

De fleste af Kunstværkerne er Helgenbilleder. Der er Apostelfyrsterne Peter og Paul, St. Ansgar og St. Birgitta, St. Augustin og Frans af Assisi; ved alle Fremstillingerne har Kunstnerne søgt tilbage til de ældste Billeder af Helgenerne, f. Eks. er Billedet af den hellige Birgitta malet efter Portrætstatuen i Vadstena. De er malet paa Træ, som man har brugt det lige fra Oldkirkens Dage indtil Renæssancen, og de minder meget om de gamle byzantinske Ikoner. Hvert enkelt Billede er et lille Kunstværk. Nogle større Tavler viser Scener af Evangelierne. Hele Lignelsen om Sædemanden er f. Eks. fremstillet med Tekst paa en Tavle.

Meningen er jo nu, at disse Billeder skulde spredes ud i mange Hjem. Derfor er Kunstnerne ogsaa rede til at kopiere hvert enkelt Billede saa mange Gange, man ønsker det. Gid nu Kunstnerne og Publikum maatte finde hinanden. I Betragtning af, at det er originale Kunstværker, er Priserne meget smaa: 60 Kr., 50 Kr., ja for 20 Kr. kan man her faa et Helgenbillede, som det er en Glæde at have hængende i sin Stue.

Det er dansk katholsk Kunst, der er ved at dukke op, og det er noget nyt, maaske ved første Øjekast lidt fremmed. Dansk Kunst er jo ikke katholsk, og den katholske Kunst er ofte meget langt fra en Danskers Følelser.

Maatte det lykkes virkelig at skabe noget nyt, paa dette Omraade som paa Arkitekturens. Nu maa det i hvert Fald være forbi med alle de forfærdelige importerede Gibsfigurer og Glansbilleder. Den Undskyldning, at man ikke har eller ikke har Raad til noget bedre, gælder ikke mere.

B. J.

Nye Bøger.

Albert Lysander: Jesuiterne i Malmö 1624. En kyrkohistorisk Lokalstudie. (Lund. Gleerups Förlag 1922). 102 S. Kr. 1,75 sv.

»Bliver det en Martyrs eller en Forbryders Historie, jeg her skal læse?« spurgte jeg mig selv, da jeg modtog ovennævnte lille Bog, og det var i stor Spænding, jeg gav mig til at læse om Arnold Weiswyler. Oftere har jeg set dette Navn. Det var en tysk Købmand i Malmö, som de katholske Præster i Begyndelsen af det 17. Aarhundrede ofte opholdt sig hos. Han syntes ganske vist ikke at være en Pryd for den katholske Kirke, for han blev senere henrettet for Tyveri og Utugt. Men de maatte naturligvis søge Husly, hvor de kunde faa det, uden at være kræsne i Valget, tænkte jeg. Men saa saa jeg det fra katholsk Side ganske svagt antydet, at det kunde jo være, det i Virkeligheden var andre Ting, der laa til Grund for Weiswylers Henrettelse; det kunde være Religionen, men man havde ikke noget bestemt at støtte sig til i denne Anskuelse. Det syntes dog lidt ovovet uden videre at gøre en som Forbryder dømt Mand til Martyr.

Naar man vidste saa meget, eller rettere sagt saa lidt i Forvejen, saa er det klart, at man kaster sig over den lille Bog, Sognepræsten ved St. Petri Kirke i Malmö har udgivet. Indledningen, der fortæller om Propagandakongregationen og et Besøg i Propagandakollegiet, som Forfatteren er meget imponeret af, er interessant, men man skynder sig videre. Saa følger Christian IV's Brev den 14. Juli 1623 til Kansleren om med al Flid at forske efter en Jesuit, der er trængt ind i Riget. Og den 14. Januar 1624 udsteder Christian IV paa Kronborg en Ordre til Thomas Nold og Jørgen Seefeldt: »De skal i Morgen tidlig begive sig herfra til Malmö. Naar de er kommet did, skal Thomas Nold begive sig til Sigvard Grubbe paa Slottet — medens Jørgen Seefeldt bliver i Staden — og befale ham ganske forsigtigt at sende Bud efter Borgeren i Malmö Arnold Weiswyler.« Denne skal arresteres, og alle hans

Ejendomme og alle Dokumenter, der findes hos ham, beslaglægges. Det er straks klart, at saaledes begynder man ikke en Proces mod en Tyv. Kongen havde faaet Nys om, at Jesuitpateren Matteus Coolen opholdt sig hos Weiswyler. De blev begge arresteret tillige med Tjenestepigen Else Jakobsdatter.

»Den Almægtige har i disse Dage paa vidunderlig Maade afsløret Katholikkernes Anslag paa disse Lande,« skriver Kongen den 24. Januar. »I Staden Malmø har vi fundet deres Messeklæder, Kalke og Pavens Afladsbreve med dertil hørende Sager . . .« Først er det Meningen, at de arresterede skal føres til København til Proces, men det forandres til, at Pater Coolen bliver udvist af Landet, mens Weiswyler og hans Tjenestepige anklages for Bedrageri og Utugt. Men de er dømt paa Forhaand, der er ikke Tvivl om, hvad den egentlige Grund til Processen er. Kongen skriver, at der skal indberettes til Kancelliet, om de bekender eller ej, »at wi udi des Lejlighed noksom kand forfare og imidlertid med execution i samme sag kand indholde indtil Voris Naadigste derpaa serdelis videre Befalning«. Tydeligere kan det ikke siges, at Sagen er afgjort. Samtidig udstedes nye Love mod Katholikkerne, og den 6. Marts holdes i hele Landet en Taksigelsesfest for den lykkeligt overstandne Fare.

Dagen før Taksigelsesfesten begynde Processen i Malmø. Det er som et Drama at se, hvorledes alle falder over den rige Købmand, som man ved er fortabt. Selve Religionsspørgsmaalet antydes ikke, men alle ved, at det ligger bagved, og da de første Anklager mod ham er ganske umulige, finder man stadig paa noget nyt for at faa Manden dømt. Der er mange fængslende Optrin. Da »de femten Mand« spørger Weiswyler, om han kan bevise sin Uskyldighed med tolv Mands Ed, svarer han, at han ikke har en eneste Ven i Landet, der vil lægge et godt Ord ind for ham. En af hans Forretningsvenner Jøden Isach Choris fra København skynder sig til Malmø, ikke for at hjælpe, men for at redde saa meget som muligt for sig selv. Tjenestepigen Else Jakobsdatter viser sig at være et daarligt og frækt Menneske, og det gør Sagen værre for den anklagede. Opmuntrende er det at læse, hvordan Tinget maa frifinde Weiswyler for Anklagen for Blodskam. Man gør det kun nødigt og med mange Undskyldninger: »Skønt vi har søgt, spurgt og ledt, er der ikke frenkomet noget Vidnesbyrd om deres Forhold, og ingen har villet aflægge Ed paa den Anklage.« Men stadig findes der paa noget nyt, for at Dødsdommen kan fældes, og i Maj Maaned blev Arnold Weiswyler hængt for Tyveri.

Naar man har læst denne Bog, er man ikke i Tvivl om Weiswylers Uskyldighed. Pastor Lysander fortjener Tak, fordi han med en saa beundringsværdig Ærlighed har givet denne Fremstilling. Nu vil vi ogsaa ønske, at Bogen maa vinde stor Udbredelse, baade blandt Katholiker og Protestanter. Den fortæller os om Kirkeus Trængste Tid i vort Land, da det at huse en Præst blev straffet med Døden. Hvem ved, hvad der endnu kan komme frem, naar Historien faar Lov til at tale! Da Pater Metzler i 1919 udgav sin Bog om Nordens Apostoliske Vikarier, udtalte han i Forordet Ønsket om, at den maatte faa andre til at give sig i Lag med Detailstudier. Det har den faaet Pastor Lysander til, som han selv siger i Indledningen, og det er blevet en Studie af stor Interesse og stor Betydning.

Bernh. Jensen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. En af Menighedens gamle trofaste Arbejdere, Lærer Christian Ertner er den 28. Oktober afgaaet ved Døden. Allerede i Begyndelsen af Halvfjernerne begyndte Ertner sin Lærergerning i Horsens, og i 1874 flyttede han til København, hvor han overtog Stillingen som Førstelærer ved St. Ansgars Kirkes Drengeskole. Indtil 1911 gjorde han sin Gerning samvittighedsfuldt og opofrende, og mange er de Katholikker, der i Løbet af disse 37 Aar har været hans Elever og bevarer ham i kær Erindring. I sin Tid tog han ogsaa Del i Menighedslivet og var bl. a. St. Josefs Gildes første Formand, men han trak sig mere og mere tilbage og levede sine sidste Aar i Ensomhed. Lad os mindes ham nu ved hans Død og bede en Bøn for hans Sjæl. Torsdag den 9. ds. Kl. 8¹/₄ holdes der i St. Ansgars Kirke en Sjælemesse for den afdøde, og Begravelsen finder Sted samme Dag Kl. 12¹/₂ paa Katholsk Vestre Kirkegaard.

— Et sjældent Jubilæum fejrer gamle Moder Siena den 13. November. Hun har i 60 Aar været Medlem af Elisabethsøstrenes Kongregation. Hun stammer nede fra Schlesien og gik allerede 17 Aar gammel i Kloster. I 1875 kom Søster Siena til Malmø, hvor hun virkede i 20 Aar, indtil hun 1895 kom til Danmark. I mange Aar var Moder Siena Forstanderinde for Elisabethsøstrene her i Landet, og naar de nu har en saa stor og blomstrende Virksomhed her, skyldes det i særlig Grad hendes utrættelige Arbejde og Initiativ. Alle de mange, der holder af Elisabethsøstrene — og det er mange —, og alle de syge,

der er blevet hjulpet og trøstet af dem, staar ogsaa i Gæld til deres gamle Forstanderinde, og slutter sig til vor Lykønskning til hendes sjældne Højlidsdag. Mange gode Ønsker om Glæde og Velsignelse skal sendes hende.

— Tirsdag den 31. Oktober talte cand. Rønnow paa Højskolen om Aarhus. Det blev en Vandring gennem Aarhus, som det er nu, men saaledes, at vi fik alt det, der er tilbage fra gamle Dage med, selv det, der er skjult under Tæpper paa Kirkegulve eller sidder højt til Vejrs paa Taarnene. Vi fik en hel Del af det, der skjuler sig under den moderne By.

St. Josefs Gilde st. 1885. Mødet d. 12. Novbr. aflyses.

Bestyrelsen.

Den 30. ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ — St. Andreas Fest — afholder **Andreas-Kollegianer-Samfundet** sin aarlige Generalforsamling i Charlottenlund Palmehave. Derefter selskabeligt Sammenvær, Smørrebrød, Øl og Kaffe (eksklusive Drikkepenge) Kr. 4,00, hvortil Medlemmerne venligst indbydes.

Bestyrelsen.

Stor Koncert

Søndag d. 19. November 1922 Kl. 7 $\frac{1}{2}$ i St. Andreas Kollegiets Festsal, Ordrup. Assistance af første Rangs Kunstnere. Billetter til Koncerten à Kr. 4,00, 3,00 og 2,00 faas i katolsk Bogsalg, Stenosgade 3, samt hos Boghandlerne Anthon Andersen og Danø, Charlottenlund, N. C. Nielsen, Gentoftegade 23 og August Olsen, Strandvej 189. Overskudet tilfalder St. Andreas Kirkens Jubilæumsfond.

Til **Biskoppens Gravmæle** er indkommet: 10,00 (C. B. L.) — 500,00 (St. Ansgars Kirkeforstanderskab) — 20,50 (Præsterne i Reykjavik) — 20,50 (Søstrene stds) — 10,00 (S. O.) med det tidligere indkomne ialt Kr. 1688,75. — Hjertelig Tak. *J. Olrik.*

København, den 3. November 1922. Apostolisk Provikar.

Eksercitier.

Fra Søndag d. 12. November til Søndag d. 19. Nov. afholdes der i Jesu Hjertes Kirke *Eksercitier* for katolske Mænd og unge Mænd. Det første Foredrag Søndag d. 12. Nov. Aften Kl. 6 (Adgang for alle). De paafølgende Ugedage holdes der Foredrag hver Aften Kl. 8. Lørdag Aften bortfalder Foredraget. Søndag (d. 19. Nov.) Morgen Kl. 8 Prædiken og Fælleskommunion. Søndag Aften (d. 19. Nov.) Kl. 6 Slutningshøjtidelighed (Adgang for alle). Alle katolske Mænd og unge Mænd indbydes venligst til at tage Del i disse Eksercitier.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Arkivar F. J. West, Ordrupvej 96², Charlottenlund.

Ved **St. Josefs Gildes** Koncert i Stenosgade d. 6. Novbr. er en ny Plysch Kaabe ved en Fejltagelse af Garderobebetjeningen udleveret forkert. Man bedes henvende sig til Skomagermester F. Jørgensen, Tordenskjoldsgade 31³.

Postkort med **Fotografi af Biskop Brems** faas i Katolsk Boghandel. **Pris 25 Øre.**

Kirkelig Kalender.

12. Nov. 23. Søndag ef. Pintse.	19. Nov. 24. Søndag ef. Pintse.
13. — M. Didacus, Bekender.	20. — M. Felix af Valois, Bekender.
14. — Ti. Josaphat, Biskop og Martyr.	21. — Ti. Marias Ofring.
15. — O. Gertrud, Jomfru.	22. — O. Cæcilia, Jomfru og Martyr.
16. — To. Ferialdag.	23. — To. Clemens, Pave og Martyr.
17. — F. Gregor Undergører, Biskop og Bekender.	24. — F. Johannes af Korset, Bekender.
18. — L. Peterskirken Indvielse.	25. — L. Catharina, Jomfru og Martyr.

Katholsk Højskole.

Tirsdag den 7. Nov. Kl. 8 Aften i Vesterhus, Vestervoldgade 115³.
Pastor Steidl: Odense.

Adgang for alle. 25 Øre. »Sursum corda« bedes medtaget.

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes
Mandag den 20. November Kl. 8 i Selskabslokalet »Columbus«, Aa-
boulevarden 21 (Tlf. Centr. 3699). Bestyrelsen.

Rosenkranskirken. Mariakongregationen. Søndag den 12.
Nov. Kl. 8 Fælleskommunion.

Unio. Tirsdag d. 14. ds. Kl. 7½ afholdes i Wivels Sel-
skabslokaler **Souper** med paafølgende **Bal**. Nær-
mere Meddelelse bliver tilsendt Medlemmerne.

NB! Husk Onsdagsmøderne i Vesterhus og aftal Spillepartier
forinden.

Katholske Damers Klub.

K.D.K. Klubaften hver første og tredje **Torsdag** i
Maanedens. Torsdag den 16. November Kl. 8
Foredrag af Højærværdige Pater Kùpferle. Emne: »Kirkens Dattlere.

Alle Klubbens Medlemmer, samt alle de, der tidligere har
faaet Indbydelse til Klubben, er hjertelig velkomne. — Vesterhus,
Vestervoldgade 115³.

Biskop-Billedet!

Den ny Biskop sammen med Biskop v. Euch (se Ugebladet N. 44).
Sælges: *Boyesgade 8³* *Studiestræde 27-29⁴* *Bredgade 6⁴*
(P. B. Jensen) (A. Silcowitz) (P. v. Kettenburg)

Pris 2 Kr.

Pris 2 Kr.

Mangeaarig Lærer ved St. Ansgars Drengeskole

Christian Ertner

er afgaaet ved Døden paa St. Josefs Hospital Lørdag
den 4. ds.

Begravelsen har fundet Sted.

Den afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

FREMMEDSPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbh n. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7. Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 47.

Søndag den 19. November.

1922.

INDHOLD: Vort Anker. — Træk fra det kristne Samfund. — Katholsk Folkehøjskole — Fra andre Blade. — Børnehjælpsdag. — Vil du ogsaa være med? — En sidste Bøn. — Velgørenheds-Koncerten. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Næstved. Aarhus. Sverrig. England. — Avertissementer.

Vort Anker.

November Maaned er maaske Aarets tristeste Maaned. Den er derfor ogsaa de dødes Maaned, og vi har allerede tænkt meget paa vore døde. Men netop ved dette Minde fik vi ogsaa Trøst, Trøst i Tanken om, at Døden ingen egentlig Sejr og ingen dræbende Brod har mere, efter at Jesus Christus er opstanden. Ja, vi fik Trøst i Tanken om, at alle de Sjæle, der nu maa lide, engang skal drage ind i Sejrstog i Himmelen, i Tanken om, at November begyndte med Allehelgensfest. Skønt vi allerede er i Maanedens anden Halvdel, skulde vi gerne endnu føle Toner af disse to Dage, Allehelgensfest og Allesjælesdag, i vore Sjæle. Paa de to Dage har vi tænkt paa andre Mennesker, og det er paany blevet os ganske klart, at denne Jord ikke er vort blivende Sted, men at der efter Døden kommer et nyt Liv. Mens Naturens Skønhed svinder, alting visner og forgaar, skal vore Tanker derhen, hvor intet mere visner, men hvor Livet er evigt.

For en Kristen vækker Døden altid Haabet; Apostlen skriver engang: »I maa ikke blive saaledes bedrøvede som de andre, der intet Haab har.« Haabet er den af de tre guddommelige Dyder, som vi maaske er mindst tilbøjelige til at tænke paa, og som vi i vore Bønner og Andagtsøvelser let forsømmer. Troen opvækker vi ofte, naar vi beder Trosbekendelsen, og Kærligheden til Gud er jo Hovedsagen i alt Kristenliv, lad da ogsaa Haabet komme til sin Ret, Haabet om vore Synders Forladelse, Guds Naade og det evige Liv. Dette Haab skal efter Apostlens Ord være ligesom »Sjælens sikre og faste Anker«.

Haabet gælder først og fremmest overnaturlige Gaver. Ligesom Jøderne paa Grænsen til det forjættede Land gav op i Følelsen af deres Afmagt, saaledes har mange Sjæle staaet ved Indgangen til et nyt og bedre Liv, og saa har de givet op, fordi de selv ingen Kraft havde, og fordi de intet Haab havde. Man kan forstaa det. Naar et Menneske har levet mange Aar som en Hedning, »som de, der intet Haab har«, men som kun kender deres egen Kraft og jordiske Magter, og saa aabnes en Dag hans Øjne. Han staar med begyndende Tro i Hjertet og ser ind i det nye Land, det Land, der flyder med Mælk og Honning, men for at kunne komme derind skal han helt bryde med Syndens Liv, og han kender ikke Haabet om Syndernes Forladelse, han kender kun sin egen Magt, eller nu sin Afmagt, og saa gør han som Jøderne dengang og raaber: Saa hellere dø i Ørkenen.

Haabet er Sjælens sikre og faste Anker, og Tanken paa Allhelgen og Allesjæle skal styrke vort Haab.

B. J.

Træk fra det kristne Samfund.

Det tyske Herder'ske Forlag har sendt »Ugebladet« en lille Bog paa 51 Sider til Anmeldelse. Den hedder »Der christliche Solidarismus« og er skrevet af Dr. rer. pol. *Heinrich Lechtape* paa Grundlag af Jesuiten, Pater *Heinrich Pesch's* social-filosofiske og nationaløkonomiske Skrifter. Det kan ikke nægtes, at *Pesch's* egne Værker er langt mere at anbefale Læserne end dette lille Skrift, men det er overordentlig vel anvendelig for hvem, der ikke har Tid eller Mod til at foretage et lidt mere indgaaende Studium af Kristendommens Forhold til de forskellige Samfundsteorier. At enhver bør være klar over dette Forhold siger sig selv.

Mere var egentlig ikke nødvendig til Anmeldelse. Naar »Ugebladet« har indeholdt de ovenstaaende Linier, saa skulde det være nok. Saa skulde »Katholsk Bogsalg« hurtigst muligt skaffe en Del Eksemplarer af denne Pjece og af Pater *Pesch's* vigtigste Arbejder, og saa skulde Katholikerne herhjemme sørge for, at Boghandleren ikke fik Lov til at beholde et eneste Eksempplar af Bøgerne. Og man har jo Lov til at haabe, at det vil gaa saaledes. Men nogle enkelte vil der i hvert Fald være, som ikke kan læse Tysk eller ikke har Raad til at købe en af Bøgerne (Pjecen kan nu ikke komme til at koste ret mange Ører), eller som man først maa lade smage paa Varerne, før de bestemmer sig. Til Fordel for disse skal vi, uden at tage for meget Hensyn til den nævnte Pjece (den skulde jo helst kunne læses bagefter som noget nyt), fremstille et Par Begyndelsesgrunde af den kristne Samfundsvidenskab.

1.

Kan Kristendommen overhovedet opstille en Samfundsvidenskab? Kristendommen erstatter jo ikke al verdslig Viden; der gives talrige Videnskaber, som Kristendommen ikke blander sig i, endsige erstatter. Vi har ingen kristen Botanik, ingen kristen Mineralogi, ingen kristen Anatomi o. s. v., o. s. v. Har vi da en kristen Samfundsvidenskab? Vi véd, at det er Kirken ligemeget, om en Stat er

Republik eller Kongedømme, vi véel, at et Land kan have Guld- eller Sølv møntfod, uden at Paven udsender nogen Rundskrivelse derom. Om vi herhjemme driver Frihandel eller Toldpolitik, det berører i hvert Fald ikke vor Tros Sandheder. Det kunde ved første Øjekast se ud, som om vi i Egenskab af Katholikker kunde nære, hvilken politisk Opfattelse vi har Lyst til.

Men det er ikke saa. Kirken har givet os ikke saa faa Læresætninger, der afgørende indvirker paa vort Samfundssyn og rundt om Kirkens Læresætninger har den katholske Moralthologi og Moralfilosofi bygget et Læresystem, som vi roligt kan antage i sin Helhed, og som giver os ganske utvetydige Fingerpeg i Samfundsvidenskaben.

At dette er sandt, skal vi straks faa at se.

2.

Naar vi et Øjeblik ser bort fra den kristne Samfundslære, saa er der to store Retninger, der kæmper i Politik og Samfundsvidenskab. Det er Liberalisme og Socialisme. Her i Landet repræsenterer Socialdemokratiet en ret ren Socialisme, medens Liberalismen ikke findes helt rendyrket; Partiet »Venstre« og den industrielle Del af det konservative Parti kan dog anvendes som ret ordentlige Eksempler.

Det vil, naar vi begynder at se nøjere paa Forholdene, gaa op for os, at disse to Retninger i Politik og Samfundslære betegner to stik modsatte og begge yderliggaaende Standpunkter. Og naar vi betragter den kristne Samfundslære, vil det gaa op for os, at den anviser en tredje Retning, som maa betegnes som den gyldne Middelvej.

Læg Mærke til, at vi understreger Ordet: gyldne. For det er af afgørende Vigtighed. Naar vi paa Torvet tinger om Prisen paa Torsk, som Konen forlanger 3 Kr. for, mens vi kun vil give $1\frac{1}{2}$, og vi tilsidst enes om 2 Kr. og 25 Øre, saa er vi netop gaaet Middelvejen, men der er ingen Grund til at kalde den for en gylden Middelvej, det hele bestod jo blot i at lægge sammen og dividere med to. Men naar en Dommer i en indviklet Strid med stor Klogskab udfinder netop Retfærdighedens Maal og giver, ikke

enhver lige meget, men enhver sit, saa kan vi tale om en gylden Middelvej.

Og den gyldne Middelvej er altid Kirkens Retning. Naar Kættere raaber, at Kristus kun er Gud og ikke Menneske, og andre Kættere, at han kun var Menneske og ikke Gud, saa fremhæver Kirken, at han var og er begge Dele. Og Kirken siger ikke dette for at faa et Kompromis, en fedtet Middelvej, i Stand, men for at gaa Sandhedens Vej, som altid er den gyldne Middelvej.

Denne gyldne Middelvej i Samfundslæren skal vi se er Kirkens. Maaske vi intetsteds saa klart som her kan se Kirken som den vise Dommer, der øver Ret og trækker Skel, og forstaa, at den ikke er en almindelig Forligsmand, der lægger Kravene sammen og dividerer med to.

3.

Vi behøver ikke at ofre mange Ord paa at beskrive, hvad Liberalisme og Socialisme er. Fælles for dem er det, at de i første Række er økonomiske Systemer. Nu siger det sig selv, at dette er forkert. Naar Liberalismen tragter efter at skabe »Nationernes Velstand«, saa maa man svare den, at det er meget godt at være rig, men det gælder dog først om at være retfærdig. Og naar Socialismen stiler mod at ophæve Fattigdommen, saa maa man svare paa samme Maade, at det er meget godt at forhindre Nøden, men det gælder dog først om at forhindre Uretfærdigheden. Systemer, der som nærmeste og afgørende Formaal ser et økonomisk Resultat, er tilbøjelige til at ville forme Lov og Ret saaledes, at dette Resultat kan fremkomme, det har vi set talrige Eksempler paa. Men Kristendommens Samfundslære har Retfærdigheden til nærmeste og afgørende Formaal, og saa maa det økonomiske Resultat blive til det, der er i Overensstemmelse med Retfærdigheden. Og det er den rette Orden.

Den store Afstand mellem Liberalismen og Socialismen ligger i Spørgsmaalet: Individ og Stat. Liberalismen vil have, at Individet skal staa fuldstændig frit økonomisk og have Lov til at tjene, hvad det er muligt, og paa hvilken Maade det er muligt — naturligvis holdt i Tøjler af visse Love, som dog ønskes saa tamme som muligt. Staten skal

derimod nøjes med at sørge for, at denne store økonomiske Frihed ikke lider Overlast. — Socialismen vil lige omvendt gøre Staten til den eneste økonomiske frie Faktor, medens Individernes økonomiske Frihed ganske skal borttages.

Intet af disse Systemer er Kristendommens. Vi ser først og fremmest paa den moralske Orden. Og den moralske Orden fordrer, at Menneskene er frie (ogsaa i deres økonomiske Handlinger). Men den moralske Orden lærer os ogsaa Næstekærligheden som en Pligt, og derfor kan vi kun udøve vor økonomiske Frihed med et stadigt moralsk følsomt Hensyn til vore Medmennesker. Kristendommen vil, at Menneskene frit skal samarbejde og hjælpe hinanden. Socialismen vil, at de skal samarbejde tvunget; og Liberalismen, at de frit skal bekæmpe hinanden.

Her ser vi straks den kristne gyldne Middelvej. Det er ikke for at prøve at forlige de to økonomiske Systemer, at vi lægger Vægt baade paa Individ og paa Samfund i Modsætning til de andres Ensidighed. Det er ud fra vore Principer, at vi naar til Middelvejen.

Dette Standpunkt er Kærnepunktet. Nu kommer det blot an paa, hvorledes vi ud fra dette enkle Princip om det frie Samarbejde naar til Principets Anvendelse i det praktiske, alt andet end enkle, Liv.

4.

Liberalismens Princip var den fri Konkurrence. Men nu nøjere bestemt: hvem konkurrerede man med? Med sine Nærmeste! Skomageren konkurrerede ikke med Slagteren, men med sin nære Kollega, den anden Skomager. Og den københavnske Skomager konkurrerede ikke med Skomageren i Vejle, men med sin meget nære Kollega i København. Og ikke med ham i den anden Forstad, men med sin allernærmeste Kollega i samme Gade.

Kristendommens Princip er det fri Samarbejde. Men nøjere bestemt: hvem skal vi saa samarbejde med? Med vore Nærmeste! Skomager med Skomager, Sjællænder med Sjællænder, Østerbro'er med Østerbro'er.

Socialismens Taktik har været at spille Klasse ud mod Klasse. De Mennesker, som arbejdede paa det samme Pro-

dukt, han der fik Ideen til det, han der byggede Maskinerne dertil, han der organiserede Arbejdet derpaa og de der passede Maskinerne, de der førte Regnskaberne og de der sendte Varerne ud, de er ikke ét som Følge af, at de er fælles om Varen, nej, de er Fjender netop af den Grund.

Kristendommens Plan er at forene, hvad der hører sammen. De Mennesker, der arbejder paa samme Vare: Idéens, Teknikens, Organisationens og Haandens Arbejdere, de skal være kristne Brødre, fordi de er fælles om det, de skaber.

Se, nu begynder vi at begribe, at Kristendommen ikke blot har en moralsk Rettesnor i al Almindelighed at byde. Den kan tvertimod skabe en ret udformet praktisk Plan. I denne Artikel har vi kun lovet at ville give Begyndelsesgrunde, saa vi maa hellere standse nu. Den kristne Løsning paa det indfiltrede sociale Problem ligger altsaa her: Samarbejde og stærkest Samarbejde mellem dem, der hører sammen. Det hele er blot et Spørgsmaal om Organisation paa en ny Maade. Ja, vi kan som sagt ikke her tale om Enkeltheder, men vi kan anføre et Billede, som saa Læserne kan udtyde og faa Forstand af.

I en Lagkage ligger Lagene vandret over hinanden. Naar man skærer Lagkagen itu, saa skærer man med lodrette Snit. Det er en god Metode overfor Lagkager, men en liberalistisk og ogsaa en socialistisk Metode overfor et Samfund. Skærer man derimod med vandrette Snit Lagene løs fra hinanden, saa er det overfor et Samfund ogsaa Vold. Vi ser det nu i vore Dage, hvor Erhvervene skiller sig fra hinanden, stifter Partier i Politik og bekriger hinanden. Nej, lad Samfundets Lagkage ligge med det, der hører sammen, uskilt og med nær Forbindelse mellem Lag og Lag. Det er en ægte katholsk Behandling, ikke af Lagkager, men af Samfund.

5.

Tro nu endelig ikke, at Kristendommen ikke har mere paa Hjerte i Samfundsspørgsmaal og økonomiske Spørgsmaal. Den har meget mere at skulle have sagt. Lad os tage et Par Eksempler,

Ejendomsretten. Hvad lærer Liberalismen? At Individets Ret over Ejendommen er ubegrænset. De Ting, man ejer, ejer man paa samme ukrænkelige Maade, som man ejer sit Øje, sin Haand og sit Liv. Hvad lærer Socialismen? At vi slet ingen Ejendomsret skal have. — Den gyldne Middelvej gaar Kristendommen. Den véd, at Retten til at erhverve og besidde er en naturlig og gudgiven Ret. Men den ved ogsaa, at selv om vi ikke havde juridiske Pligter af vor Ejendomsret, saa har vi Pligt overfor Gud til at benytte det, der gives os i Eje, paa en gudvelbehagelig Maade. Og skal den verdslige Orden være i Harmoni med den aandelige, saa maa den indskrænke Ejendomsrettens Gyldighed ved en passende Fremhævelse af denne Rettigheds iboende Pligter.

Et andet Eksempel fra et helt andet Felt. Der findes i statsvidenskabelige Bøger altid et Kapitel, der fortæller os, at Varernes Pris bestemmes af en økonomisk Tyngdelov, der hedder Loven om Tilbud og Efterspørgsel. Liberalismen er meget glad for denne Lov, der tidt og ofte betyder mange, mange rede Penge for en heldig Fyr, og Socialismen er saa bange for denne Lov, at den vil have Staten til at overtage al Tilbud for at regulere lidt paa Lovens Virkninger. — Hvad siger vi Kristne dertil? At hvis det er en Lov, saa er det ikke en saadan Lov som Tyngdeloven, men en saadan Lov som den, der forviste Ordensfolkene fra Frankrig, en menneske-fabrikeret og en ond og ødelæggende Vedtagelse. Det siger sig selv, at hvis jeg syr en Herrekjole og mine Udgifter f. Eks. er 150 Kr. (Tallet er grebet ud af Luften), saa kan jeg maa ske være heldig at finde en Efterspørger, som i en svar Kjoleforlegenhed vil give mig 500 Kr. for den, men jeg er ingen hæderlig Mand, hvis jeg benytter mig deraf. Og som i det smaa, saaledes i det store. Det er ikke Hæderlighed at tage lige saa meget, man kan presse ud af Køberne (og det er »Loven« om Tilbud og Efterspørgsel), men at tage den »retfærdige Pris«, som findes ved, at man udregner Fremstillingsomkostningerne og beregner, at man skal tjene til at leve et standsmæssigt, kristeligt Liv.

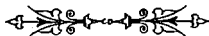
6.

Nu faar »Ugebladets« Læsere ikke mere denne Gang. Men der er en Ting, som skal siges til sidst. Og hvis der var lidt futuristisk Farveglæde hos Bladets Redaktør og Bogtrykker, saa blev disse sidste Ord trykt med store blaa Typer og med blodrøde Udraabstegn.

Vi lever i en Tid, hvor de økonomiske og sociale Spørgmaal ikke kan være en Fritids-Kæphest for nogen. De Spørgmaal rummer en Alvor, der er til at græmme sig over. Og der gives intet sandfærdigt og gavnligt Svar paa disse Spørgsmaal uden det, som vi Katholikker kan give. Protestanternes Verdensanskuelse er for sammenflikket og usystematisk til, at de kan gøre andet end velmente og vage Forsøg paa at bygge en bedre Verden op. Men er det saaledes, at vi alene har Evnen, saa har vi ogsaa en centnertung Pligt. Ingen Katholik, der formaar det, kan undlade at sætte sig ind i den katholske Lære om Samfundet. Ingen Katholik, der har Stemmeret til den lovgivende Forsamling, tør benytte sig af denne Ret, før han véd, hvad han maa kræve af dem, han giver sin Stemme. Havde vi et katholsk Rigsdagsparti, saa var det ingen Nødvendighed, nu er det en Pligt.

Denne Artikel har været en katholsk Betragtning over verdslige Ting. Men ingen Betragtning bør ende, før man har fattet en Beslutning i Anledning af den betragtede Genstand. Beslutningen er ligetil, og vi har et katholsk Bogsalg.

H. T. K.

Katholsk Folkehøjskole.

(Et Svar.)

I en lille Artikel »Levende Stene« i Ugebladets No. 42 fremsætter en Indsender under Pseudonymet Irenæus nogle Grundtanker for en eventuel katholsk Højskolegerning. — Den, der vandrer muttersene i en mørk Skov, kan næppe blive mere glad ved pludselig at høre en bekendt Røst; end jeg blev det ved at læse Irenæus's Artikel. Hans Ord

vidner om en dyb Kærlighed til den katholske Højskole-tanke og et blandt os Katholikker meget sjældent Kendskab til Folkehøjskolen. Jeg kan kun takke Irenæus for hans kloge Artikel, besvare et af hans Spørgsmaal og endelig understrege et Par Problemer.

Det er fuldstændig rigtigt, at en katholsk Højskole bør vokse stille og organisk frem. Irenæus har endvidere Ret, naar han erklærer, at den virkelige Personlighed allerede *har* sin Højskole i Samværet med andre, længe før der er Tale om en Skolebygning. Det er ikke umuligt, at en katholsk Højskole en Gang vil begynde med blot en eller to Lærlinge. *Men* jeg tror egentlig, at det hurtig vilde lykkes at samle et godt lille Elevhold. Jeg tænker mig tre Kategorier af mulige Elever: a) blandt de »katholske Børn paa Landet«, b) blandt Konvertitter eller vordende Konvertitter, c) blandt vore unge Katholikker i Byerne.

a) Spørgsmaalet om Arbejdet for den opvoksende katholske Ungdom paa Landet er saa ofte behandlet her, at jeg kun behøver at nævne det, for at alle skal forstaa min Tanke. Vi kender Faren, der skal imødegaaes, og Opgaven, der skal løses. Vi ved, hvad dette Skridt ud paa Landet betyder for vor hellige Kirkes Vækst i Danmark. Hvis de unge i Byerne trænger til at leve sig ind i katholsk Aandsliv, saa gælder det de unge paa Landet i endnu højere Grad. Hvor let vil ikke Opholdet paa Kommunikantskolen blive udvisket i de bevægede Ungdomsaar. Et maanedlangt Ophold paa en katholsk Højskole vil føre disse unge ind i dagligt katholsk Liv og i hele Kirkens rige Aandsliv. Her vil de Hjem blive forberedt, som vil faa saa stor Betydning for Kirkens Fremtid — netop derude paa Landet. — Her vil maaske endogsaa endnu ædlere Kald gro af den gode Jordbund. De unge katholske Landboer vil heller ikke have svært ved at finde Vejen til den katholske Højskole, deres Kammerater har jo næsten alle været paa Højskole eller glæder sig dertil.

b) Hvor mange Konvertitter — enten de nu er bleven optaget i Kirken eller forbereder deres Konversion — vilde ikke være lykkelige for et Ophold paa en katholsk Højskole. De sukker efter helt at leve, tænke, føle ka-

tholsk; hvor lære dette bedre end paa vor egen Folkehøjskole. Her vilde man Dagen igennem leve som i et ærkekatholsk Hjem, begyndende med Morgenmessen og afsluttende med Aftenbøn. Foredrag, Samtaletimer og Studiekredse vilde føre de nyomvendte ind i en Verden, de kun længes efter at kende. De, der blot var »undervejs,« kunde her i Stilheden, i Bøn og Studie undersøge, om Kirken nu ogsaa har Ret. Jeg tror, at en katholsk Højskole vilde faa mange af den Slags Elever.

c) Endelig er der vore andre unge Katholikker fra København og Provinsbyerne. Det er sikkert rigtigt, at kun faa af dem vilde blive Lærlinge paa en katholsk Folkehøjskole — i hvert Fald i Begyndelsen. — Naa, den grundtvigske Højskole faar jo ogsaa først nu saa smaat Tag i Byfolket. Dette ligger baade i Bysindet og i den store Vanskelighed, det medfører, en Tid at afbryde sin Livsbeskæftigelse, naar man ikke lige er Landmand eller studerende. Men jeg tror dog trods alt, at der ogsaa blandt disse unge er nogle, som kan, og som Kirken har gjort saa levende, at de tørster efter mere Livsoplysning. De vil komme, naar en katholsk Højskole en Dag — med Guds Hjælp — aabner sine Døre.

Endelig tror jeg, at en dansk katholsk Højskole kunde regne med Elever fra de tre andre nordiske Lande, takket være den nu saa godt begyndte katholske Skandinavisme.

— Mange mener som Irenæus og Georg M. Voeltz, at en eventuel katholsk Højskole vilde vinde meget ved at ligge tæt ved et eventuelt Benediktinerkloster, og dette — ved vi — er ikke mere en ren Utopi.

— — Irenæus berører to Problemer, som nærmest staar uløste, og som jeg heller ikke selv vil løse, men blot understrege, at alle Højskoleidéens Venner kan tænke over dem.

Der er nu for det første Forholdet til *Grundtvig* og hele hans Lære. Det er absolut rigtigt, at vi i en katholsk Højskolegerning maa bygge paa mange af hans Idéer om Skole og Folkeliv. Men hvor meget maa vi ikke ogsaa vrage! Sigtelsen af godt og ondt i denne Lære maa gaa gennem Kirkens Filosofi og Theologi, og — det bliver ikke lidt, man maa skille ud. Blot — eller netop —

Frihedstanken maa grundig revideres i en autoritetslydig katholsk Højskole. Den kirkelige Øvrighed vil selvfølgelig ikke fortrænge Skolens personlige Præg og Selvstyre, men den maa i det mindste forbeholde sig absolut Tilsyns- og Vetoret. — Her er endnu meget at udgranske, og — som allerede sagt — jeg angiver kun visse Problemer uden at erklære dem for løste. — —

— Johannes Jørgensen, der ligesom jeg selv var meget glad for den omtalte Artikel, gjorde mig opmærksom paa, at dens Forfatter som Pseudonym havde valgt Navnet paa den eneste Kirkefader, Grundtvig holdt rigtig af. Vil vor Irenæus mon ikke dermed antyde, at ogsaa han vil vælge og vrage i Arven fra Grundtvig, og at det bedste dér er og bliver det, den gamle Folkeprofet har til fælles med Kirken.

Assisi Oktober 1922.

Jan Ballin.

P. S. Om end vi endnu ikke har en katholsk Folkehøjskole, har vi dog allerede *noget* i vor Højskoleforening i Vesterhus, hvad Irenæus synes at overse.

Fra andre Blade.

I »Amager Borgerven« læstes for nogen Tid siden følgende: »I Sundby Kirke har Pastor Brenk, der i Sommerens Løb har søgt at genoplive nogle af de gamle Kirkeskikke, nu begyndt at bruge Messeklæder i de gamle liturgiske Kirkefarver, hvad Biskoppen har givet sit foreløbige Samtykke til som forsøgsvis Indførelse, hvorefter det muligvis vil blive fast indført, saafremt det finder Tilslutning i Menigheden, Kirkefarven er nu i Trinitatis-Tiden grøn og af smuk Virkning ved Altertjenesten. Messeklæderne er leverede af Værkstederne for kirkelig Kunst i Mainz.

Sundby Kirke bliver dermed den første Kirke, hvor de gamle Kirkefarver anvendes; nogle enkelte Levninger deraf skal findes i Helligaands og Trinitatis Kirke her i Byen, medens ellers den nærmeste Kirke, hvor de findes, er Sct. Petri Kirke i Malmø.« — Den stille Reformation!

»Ja, Ufordrageligheden skyder stadig friske Skud. Ikke mindst hos dem, der lufter et patenteret Frisind«, skriver »Vejle Amts Folkeblad,« og det anfører nogle Udtalelser af den norske Skoleinspektør Platou, bl. a. følgende: »En Mor fortalte mig for en Tid siden, at en Skolebestyrerinde havde sagt, at hendes Datter, der var uddannet som Lærerinde, ikke kunde faa nogen Ansættelse som Lærerinde, fordi hun nylig var gaaet over til Katolicismen. Det er sandt, at hun efter norsk Lov ikke kan komme til at undervise i Religion. Den, som skal undervise heri i Statens eller Kommunens Skoler, maa tilhøre Statskirken. Det er jo rimeligt nok. Men saa galt er det da ikke, at man ikke kan blive betroet at undervise i andre Fag, f. Eks. i Regning, uden at staa i Statskirken. Men der er vist mange, der mener det samme som hin Skolebestyrerinde. Saa tolerante (taalsomme) er vi.« »Mon ikke den norske Skolemand bør høres ogsaa hernede?« spørger Vejlebladet.

I Septemberheftet af »Gads Danske Magasin« har stud. mæg. Louis Hjelmslev skrevet nogle »Indtryk fra Litauen«, hvor han i særlig Grad fremdrager Religionen som hørende med til det litauiske Folks Væsen. Han skildrer en stor Kirkefest med Procession og fortæller: »Ud paa natten vandrede jeg med Tumas [en Præst] til den hellige høj. Maanen skinnede og gav landskabet en spøgelseagtig glans. Floden laa som et sølvbælte foruden, stjernernes herskarer straaledede foroven. Ved korset knælede to kvinder i stille andagt. Længe laa de ubevægelige, rejste sig saa, kyssede korset og forsvandt. Se, siger Tumas til mig, en saadan romantik ejer vi i dette land. Alltid ved nattelede kan man finde kvinder i bøn rundt om ved korsene her. Sandelig, der er fromhed i landet.«

Student Hjelmslev skriver samme Sted om Religionen i Litauen: »Men det er ikke blot ved festlige lejligheder, at litauerne viser deres fromhed.

Hver eneste morgen kl. 7 gaar hver eneste indbygger i landsbyen til messe i kirken, kvinder og mænd og børn, de spæde paa deres moders arm, alle begynder de deres dag med andagt. Og hver søndag er kirken fyldt til døren. Omtrent hver bondemand rejser ved sit hus eller i sin have et kors med et udskaaret helgenbillede eller andre ornament.

Og præsten lever som en fyrste. Man hilser ham ved at kysse ham paa haanden, man tiltaler ham med kærlige deminuliver, og man skænker ham gode fede gaver naar som helst det lader sig gøre. Præsten har saa at sige

andel i hvert svin der slagtes og hvert neg der mejes. Og til præstegaarden hører altid en stor bedrift.

Religionen gennemsyrrer hele den daglige færds. Ogsaa i sproget mærkes dens magt. Hvor vi siger »Goddag« — »Goddag« siger de litauiske bønder »Ære være Jesus Kristus« — »I evighed«. Hvis man træffer en mand ved hans arbejde, hilser man ham ved at sige »Gud hjælpe dig«. Det er smukt, thi det er paa eengang hyggeligt og højtideligt.

En mand, der i sin gerning staar fjernt fra kirken, byraadsformanden i Kaunas, ingeniør Skardinskas, hævdede bestemt over for mig, at en gudløshed som den vest-europæiske altid vil være uforenelig med det litauiske folks natur. Og nægtes kan det ikke, at det er præsterne, der hidtil har baaret hele den nationale kultur.«

I Diskussionen om Bispetillen har der været mange interessante Indlæg, som man kunde fristes til at citere. Men Ugebladets Læsere har jo sikkert fulgt godt med i Aviserne. I »Danskeren«, der udgaar i Haderslev, finder vi imidlertid en Artikel, som vel de færreste har set. Den er skrevet af Pastor Alfred Bindslev, der for øvrigt ellers er en af vore heftigste Angribere. Han skriver bl. a.: »Men for øvrigt har Sagen rørt ved vor Kirkes ømme Punkt, at den kun maadeligt har værnet om sine nationale Rammer.

Det er det triste ved Reformationen, som den gennemførtes i 1536, at den havde alle Muligheder for at indvarsle en protestantisk Renæssance med Bevarelse af de givne nationale Rammer. Kongen havde ved sit Kup fuldstændig frie Hænder, kunde bryde, hvor han vilde, og holde Traaden knyttet, hvor han vilde. Brud skulde vi have, det var klart. Men kun med Paven, saaledes som det allerede i Praksis var fuldbyrdet. Derimod skulde vi intet Brud have med Absalon og Eskil og Andreas Sune-søn. Det var Skaden. Thi det saa Kongen ikke.

Vi fik hele det lutherske Apparat med Superintendenten i Steden for Biskopper. Successio apostolica, Haands-paalæggelsens ubrudte Linje tilbage til Aposteltiden, gik desværre i Stykker. Vi fik Brud med Paven, men ulykkeligtvis ogsaa Brud med mere. Og naar nu Katholikkerne søger at tage den Roskilde Bispetitel som deres retmæssige Ejendom, saa smerter Reformationens ømme Punkt. Som et Stykke daarlig Samvittighed sidder den endnu og minder om vor Folkekirkes store Brist: at dens nationale Linjer er uklare og flossede.

Middelalderens Hundreder af prægtige Kirkebygninger har vi for en overvejende Del endnu. Der viser Historien

sit herlige Ansigt. Her er Linjen ubrudt og Traditionen uomstødt. Det forstod vor Reformation ikke. Endnu kan man med Harmen tænke paa det Hærværk, som Reformationens Vandalerhorder fandt det fortjenstfuldt at øve. Et Tal, som min Hjerne har present: alene 29 Kirkebygninger i Viborg Stift blev jævnet med Jorden.

Men Gud ske Tak, at et Flertal fik Lov at staa. I de gamle Hvælvinger toner endnu Stemmerne af kristne Danske fra Middelalderen. Hvor var vi fattige uden dem.

Samvittigheden har smertet. Lad os da lære heraf at genoprette, hvad genoprettes kan, mens Tid er. Den nationale danske Kirke med Traadene knyttet tilbage over Bruddet med Absalon. Paven og hans Fremmedvælde kan vi være foruden. Den Lære skal Propagandakatholicismen nok til sin Tid faa at nemme.«

I Nr. 40 bragte Ugebladet en Artikel af P. F. J. »Et Hus i Splid med sig selv«, hvori der bl. a. henvistes til, hvad de nye Vælgere til Menighedsraadene kunde komme til at betyde for Folkekirken. Som en talende Illustration finder vi i »Strandvejs-Kommunerne« et Indlæg af H. Svanholm Nielsen, der skriver:

»Men vi ønsker at bevare Luften i Folkekirken saa frisk, at enhver kan holde ud at være der. Folkekirken har kun Eksistensberettigelse, hvis den er saaledes indrettet, at den kan rumme alle, der selv ønsker at være i den, baade de dybest religiøst grebne og dem med den ringeste religiøse Sans, som maaske kun giver sig Udslag i, at de kigger indenfor en Juleaften og kommer i Barnestemning, eller de ønsker at tage Afsked med Slægtninge under Kirkerummets Højtidelighed.

Det er 400 Aar, siden Kirken sidst gennemgik en Fornyelse, nemlig ved den lutherske Reformation. Tiden er sikkert ved at blive moden til en ny Reformation af en langt mere gennemgribende Art, end den lutherske. Her er en stor Opgave for Vælgerne til Menighedsraadene: i givet Tilfælde at støtte Reformatorerne og at slaa Vand paa, naar intolerante Orthodoxe begynder at slæbe Ved sammen til nye Kætterbaal.

Vi kommer altsaa som Aandsfrihedens Vogtere for ved vor Stemmeseddel at værne selvstændige Præster — som Rørdam — mod at blive sat udenfor. Skal Folkekirken bevares, skal det være paa aandelig Friheds og Rummeligheds Grund. Ellers maa den hellere ophæves.«

Børnehjælpsdag.

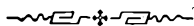
Søndag d. 19. Novbr. er det katholsk Børnehjælpsdag.

Kollekten afholdes i alle Byens Kirker og Kapeller til Fordel for Elisabethforeningen, der tager sig af forældre-løse og forsømte Børn.

Vi er overbeviste om, at Menigheden heller ikke i Aar vil svigte, naar vi tillidsfuldt henvender os til den med Bøn om Hjælp i disse svære Tider. Elisabethkollekten hjælper betydeligt til Opretholdelsen af denne samfundsnyttige og velsignelsesrige Virksomhed.

For de Menighedsmedlemmer, som ikke er til Stede ved Indsamlingen, og som dog ønsker at yde deres Skærv til de ulykkeligt stillede Smaa, vil Foreningens Protektor, højærv. Hr. Pastor Braun, med Glæde og Tak modtage ethvert Beløb, som maatte blive ham tilsendt. Bredgade 64, 3. Sal.

Bestyrelsen.

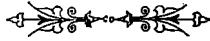

Vil du ogsaa være med?

Har du, kære Læser, lagt Mærke til den Energi, hvor-med Folkekirken gennem Pressen indbyder sine Medlemmer til at støtte Diakonissesagen og de fattige? Har vi Katholikker ingen fattige iblandt os? Gør vi tilstrækkeligt for at støtte dem? Se, Vinteren er nu for Døren, og vore Indsamlinger begynder snart. Støt nu disse Indsamlinger ret kraftigt, luk ikke din Haand, sig ikke Nej, men vær barmhjertig og gavmild.

Vi har vore Vincentsforeninger, der hele Aaret igennem arbejder for at lindre Næstens Nød. Egentlig bestod jo Vincentsforeningen til at begynde med af unge Studenter, som opsøgte de skjulte fattige og stod dem bi i aandelig og legemlig Nød. Hvormange katholske Studenter og unge Katholikker staar nu i vore Vincentskonferenser? Hvis du, kære Læser, ikke har Tid og Lejlighed til at deltage paa en aktiv Maade i vor Virksomhed, saa bliv idetmindste passivt Medlem. Indsend et Beløb til din Sognepræst, og tegn dig for et aarligt Beløb som passivt Medlem af Vincentsforeningen. Du kan ikke komme uden-om Spørgsmaalet om aandelige og legemlige Barmhjertig-

hedsgerninger, som enhver Kristen er forpligtet til efter Evne at udøve. Vil du ogsaa være med, saa har du her en Lejlighed til at øve Næstekærlighed. Giv dit Svar i Dag, og indsend din Gave. *En Vincentsbroder.*

En sidste Bøn.

Ja, endnu en Gang tør jeg appellere til mine Trosfællers Hjælpsomhed. Da jeg begyndte min lille Franciskus Kirke, havde jeg aldrig tænkt mig, at det vilde volde mig saa mange Bryderier.

Man havde advaret mig, at man altid maatte regne med Ekstraudgifter. Men selv havde jeg ingen Erfaring paa dette Omraade, og tillidsfuldt begyndte vi Arbejdet. Vi var ikke naaet længere end til Fundamenterne, da maatte jeg allerede bøde med 10 000 Kroner Ekstrafundering for min Mangel paa Erfaring. Senere blev denne Sum stærkt forøget, og nu sidder jeg i Pengesorger til op over Ørene. En af Præsterne sagde mig engang, at Kirken i havde gjort ham graahaaret. Jeg mente den Gang, at det var Spøg. Men nu tror jeg det.

Hvorfra skal Hjælpen komme?

For to Maaneder siden har jeg under Mærket A. S. anmodet om et mindre Laan til en Kirke. Senere har jeg opdaget, at Annoncen var misvisende.

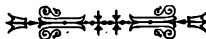
Meningen var at opnaa flere mindre Laan, for at ikke en skulde komme til at bære hele Byrden, men mange kunde hjælpe til.

Og enhver, som har en Hundredkroneseddel, som ikke skal bruges idag eller imorgen, kunde laane den til Kirken i Stedet for at sætte den i Banken.

Jeg haaber, at jeg ikke beder forgæves. Forholdene er alvorlige, ja saa alvorlige, at hvis der ikke kommer Hjælp, er jeg nødt til at sælge Præstegaarden og i Stedet leje en beskedne Lejlighed.

Hvor godt jeg end personlig kan finde mig i meget beskedne Forhold, vil dog enhver, som kender Kirkens, Skolens, Børnehjemmets og Præstegaardens Beliggenhed, sige, at det vilde være sørgeligt. Præstegaarden skulde nødvendig sælges.

Pater A. Smitz.
Nakskov.

Velgørenheds-Koncerten

i Andreas-Kollegiets Festsal paa Søndag.

Her bør alle møde. Alle Billetter bør rives bort. Det gælder her en meget vigtig katholsk Sag. Den lille hyggelige St. Andreas Kirke i Ordrup fejrer — som tidligere meddelt — til Foraaret sit 50 Aars Jubilæum. Dette Jubilæum skulde helst bringe St. Andreas Menighed et Skridt fremad. Men der mangler Penge. — Store Arbejder indenfor Kirken er begyndt, og en Menighedsskole derude i Ordrup er paatrængende nødvendig. Ved ihærdigt Arbejde har en Komité indenfor Menigheden faaet arrangeret denne Koncert. Jeg tør nok sige den største og fineste Koncert, der har været indenfor den katholske Menighed.

Danmarks største og bedste Kunstnere vil denne Aften staa paa den gamle Scene i Andreas-Kollegiets Theatersal, som Assumptionssøstrene saa venligt har stillet til Raadighed for denne Aften. Flere af vore store Kunstnere optræder denne Aften uden Vederlag. Vi Katholikker bør vise disse Kunstnere vor Taknemmelighed; vi bør derfor alle møde. Kgl. Skuespillerinde Fru Betty Hennings, kgl. Kammersangerinde Frk. Tenna Trederiksen og kgl. Hofpianistinde Frk. Johanne Stockmar vil paa Søndag vise os deres store Kunst. — Ligeledes optræder Skuespiller ved det kgl. Theater Henrik Malberg, Kammersanger Einar Forchhammer og Dobbeltkvartetten »Orpheus«. Alle disse Kunstnere vil vi paa Søndag faa at høre. For Sagens Skyld og for Kunstens Skyld bør Kollegiets Theatersal være stuvende fuld. For nogle faa Kroner vil man faa en Søndag Aften, der længe vil mindes. Mød derfor alle. Mød for Sagens Skyld! Mød for Kunstens Skyld! I omstaaende Annonce bekendtgøres, hvor Billetter kan faas. Paa Gensyn Søndag Aften. *Alfr. Silcowitz.*

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Naar »Stringendo« byder til Koncert ved man, at man ikke kommer til at spille sin Tid, man kan altid være sikker paa at tilbringe sin Aften paa den bedste Maade. Saaledes ogsaa i Fredags, da Stringendo gav en af sine Sæson-Koncerter. Hovedinteressen samlede sig naturligvis om selve Orkesterets Ydelser. Dets Dirigent, Hr. Lauritz Hansen, skal have en Kompliment for det godt sammensatte Program. Især dette, at den klas-

siske Musik bliver sat i Højsædet, vidner om, at han har den rette Forstaaelse af Musikens (særlig den klassiske Musiks) Betydning for Ungdommens musikalske Opdragelse. Intet mindre end Schuberts H-Moll Symfoni indledede Koncerten. Det var en Fornøjelse at høre, hvor den blev gengivet smukt og nænsomt, og dog med udpræget Sans for det rytmiske. Der sluttedes af med tre Orkesterstykker af Halvorsen, Sibelius og Wagner, gode Repræsentanter for den mere moderne Musik. Her kneb det måske lidt med Intonationen, alle Amatørorkestres Achilleshæl. Den kunstneriske Assistance var den bedst mulige. Med blændende Kunst spillede Frk Johanne Stockmar og Hr. Fini Henriques Cèsar Franks A-Dur Sonate, samt et Par Smaastykker af Fini Henriques, medens Fru Johanne Christiansen foredrog Sange af Grieg, H. Rung og Selim Palmgren til Tilhørernes fulde Tilfredshed. Alt i alt en udmærket Koncert. Efter Koncerten var der Bal.

— Som det vil ses i omstaaende Annonce har *Katholsk Klubs Rejsebureau* faaet den gode Idé til Jul at arrangere en Pilgrimsfærd til den hl. Stad. Da Programmet omfatter Besøg paa de mest minderige Steder saavel i Milano, Rom som Florenz, er der ingen Tvivl om, at Udbyttet vil blive stort i alle Henseender, og da Rejsen falder i Juleferien og arrangeres meget billigt, kan vi kun ønske at et saa stort Antal Trosfæller som muligt kan deltage i en Rejse, som jo for hele Livet vil staa som en minderig Oplevelse. —

— Der var lange Tider, hvor Korsangen i Danmark havde fattige Kaar; derfor maa enhver ærlig Bestræbelse for at bringe den i Højsædet hilses med Glæde. — Frem for alt er det Kirkekorene, der bør gaa i Spidsen; de skal jo, som der staar i Davids Salmer, »syng Herren en ny Sang.« — Ved Koncerten i Knuds-Salen, til Fordel for Elisabethforeningen og St. Josphs Gildets Stiftelsesfond, havde Medlemmer af de katholske Kirkekor, paa Organist *Joseph Hammermüllers* Initiativ, paataget sig den ærefulde Opgave at syng 1. Del af Haydns Oratorium »Skabelsen«. Det er paa ingen Maade nogen let Opgave, saa det var en Fornøjelse at høre, hvor flinkt den løstes; selv den fugerede Sats blev sunget præcist og sikkert. Det lille Amatørorkester gjorde sit bedste, og til det gode Resultat bidrog i høj Grad de tre Solister: *Fru Erna Kromann*, hvis lyse, rene Sopran er som skabt for Englen Gabriels Sang, Koncertsanger *Poul Knudsen*, der sikkert og stilfuldt sang Tenorpartiet, og Operasanger *Stenshammer*, som med myndig Basstemme foredrog Englen Rafaels Recitativer. Organist Hammermüller havde lagt et stort Arbejde i Indstuderingen, og hans Ledelse var præget af

en Begejstring der ikke kunde andet end virke inspirende. — Forud for Oratoriet gik en hel Schubert Afdeling med dygtig »à capella« Sang af Koret, Klaverspil af Fru Seilzberg og fire Lieder, sunget meget smukt af Poul Knudsen til Fru Valborg Knudsens forstaaende Klaverledsagelse. Den vellykkede Koncert havde samlet et fuldtalligt Auditorium. A. E.

— Paa Højskolen holdt Student Emil Erederiksen et overordentlig indholdsrigt og stemningsfuldt Foredrag om den gamle Domkirkeby Ribe. Som det var at vente af denne Foredragsholder, blev det ligesaa meget et litterært som et historisk Foredrag, hvor særlig de gamle Folkeviser blev draget frem.

— Hos Kleis paa Østergade har Billedhugger Chresten Skikkild udstillet nogle Prøverelieffer og Studier til sine Arbejder paa Alteret i Tilbedelseskirken. Disse Studier er til Salg, saa at de mange, der forstaa og skatter denne ypperlige religiøse Kunst, her har en Lejlighed til at erhverve noget af den. — Iøvrigt minder vi om Udstillingen i Brems Magasiner, Bredgade 63, som Billedhugger Skikkild jo ogsaa er Sjælen i. Der er stærk Rift efter disse eBilleder, saa de, der vil have et med, maa skyndesig.

Næstved. Kirkeforholdene i Næstved er vel næppe de allerbedste, idet Kapellet ikke kan rumme mere end højst 120 Mennesker (60 Siddepladser + 60 Staapladser). Og da Menigheden tæller c. 650 Medlemmer, der er spredt over hele Sydsjælland, kan enhver forstaa, at det lille Kapel umuligt kan give Plads til dem alle, og det er vort Haab, at vi i en ikke altfor fjern Fremtid kan faa lidt bedre Rumforhold. Den snævre Plads var ogsaa Skyld i, at Firmelsens h. Sakramente maatte meddeles paa to Dage. Den 1. November blev der holdt polsk Gudstjeneste, under hvilken 15 modtog dette Sakramente, medens ved den danske Gudstjeneste Søndag den 5. November 12 Konvertitter blev firmede. At Kapellet begge Gange var overfyldt, behøves vel ikke at fremhæves. Søndag den 5. November om Eftermiddagen holdt Provikaren Hr. Pastor Olrik i Søstrenes Forsamlingsaal et opmuntrende Foredrag for Konvertitterne.

Aarhus. Ved den katholske Menigheds Basar den 5. og 6. Novbr. har Bortlodningen fundet Sted med følgende Resultat: 1068 et Oliemaleri af Gisela Trapp, 988 et Stueur, 1456 en Damecykle, 110 en Herrecykle, 1399 en haandbroderet Kaffedug, 1375 to hæklede Sengetæpper, 259 en monteret Kurvestol, 1049 et Kaffestel, 549 en stor Bavydukke, 145 et Søvlommeur.

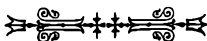
Gevinsterne afhentes i Katholsk Præstegaard, Ryesgade 26, Aarhus.

— Den 5. og 6. Novbr. afholdt Menigheden her et Basar. Kort refereret: Til Salg fandtes mange smukke Ting, hvis Priser dog var for høje for de fleste. Dellageres Købe-
evne. Der blev derfor mange til Rest; men det gør intet, da de nok finder gode Afsætnings-Former ved kommende »Familieaftener«, og da — som Sognepræst, P. Nøsen, bemærkede i en kort Takketale Mandag Aften — alt var skænket, intet købt. Til Bortlodningen var der ligeledes en Mængde gode Genstande og det til billige Lodsedler. Underholdningen var næsten allfor god, bestaaende af Musik og Sang — med Pastor Geller som tilsyneladende utrættelig Førstekraft. Med »allfor god« menes, at de smukke Præstationer ofte druknede i den Larm, som vel vanskelig kan undgaas paa en Basar. Et gjaldende Negerorkester havde bedre kunnet tiltvinge sig sin Ret! Men de agerende tog dog Situationen med godt Humør. Og vi haaber af Hjertet paa et Gensyn med dem alle inden allfor længe. Det skal dog indrømmes, at der var næsten helt stille under to af Sangkorets Perler, nemlig: »quam gloriosum est regnum« af Vittoria (noget om »Den store hvide Flok« med mere Kirke og mindre Koncert i Tonen end den kendte griegske) og »Sanctus« og »Benedictus« af Nekes »O Crux Ave Messe«. Af den mere materielle Underholdning maa fremhæves Søstrenes dejlige Bagværk og Kaffen, der som sædvanlig var »uovertruffen i Velsmag«. Hele Arrangementet: Smukt og praktisk! Besøget: Godt, om Søndagen Trængsel, mange Ikke-katholikker. Og Resultatet: Nærvæd 5000 Kr., som vil være en god Hjælp til det smukke Formaal, hvorunder bl. a. Kirkens videre Udsmykning. Nu faar vi de elektriske Lysekroner, Kirken længe har savnet. — — Men hvilket Arbejde er der ikke gaaet forud for Basaren! Tanken derom virker helt beskæmmende for os, der har maattet nøjes med en Tilskuers eller Tilhørers Rolle. Derfor skal det ogsaa til de mange flittiges Opmuntring siges, at »vi andre« forstaar og værdsætter deres forholdsviis mægtige Præstation — og takker dem derfor!

—en.

Sverrig. I Følge »Acta Apostolicæ Sedis« er samme Dag som Mgr. Brems, den 10. Okt., ogsaa den nye Apostoliske Vikar for Sverrig blevet udnævnt. Det er en bayersk Præst, Johannes Ev. Müller.

England. Et stort Tab har det katholske England lidt ved den berømte Jesuit Pater Bernhard Vaughans Død den 31. Oktober. Hans Livsgerning og hans Betydning for Kirken i England har været overordentlig stor.

Kollekten for de katolske Børn paa Landet

blev fordelt paa følgende Maade, til:

Aalborg.....	Kr. 50.—	Nykøbing F.	Kr. 250.—
Aarhus.....	— 100.—	Odense.....	— 200.—
Haderslev.....	— 125.—	Ordrup.....	— 25.—
Helsingør.....	— 50.—	Randers.....	— 50.—
Holbæk.....	— 100.—	Roskilde.....	— 50.—
Køge.....	— 50.—	Rønne.....	— 50.—
Maribo.....	— 250.—	Slagelse.....	— 50.—
Næstved.....	— 200.—	Svendborg.....	— 50.—
Nakskov.....	— 267.—	Vejle.....	— 50.—

Ialt: Kr. 1967.71

København d. 13. Novbr. 1922.

Det Apostoliske Vikariat.

Den kvindelige katolske Ungdoms Julefest i Vesterhus

Torsdag den 28. Decbr. Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Tale af Pastor Günther. — Chokoladebord, Juletræ og Julelotteri.
Billetter à 50 Øre, der giver Adgang til alt det ovennævnte, faas ved Fællesmødet d. 23. Novbr. og i »Kvindelig katolsk Ungdoms Opholdsstue i Vesterhus« hver Mandag og Torsdag Aften mellem Kl. 8—10, senest Torsdag d. 21. Decbr.

Katolsk Værneforening *Komiteen for den kvindelige katolske Ungdoms Fællesmøder.*
for unge Kvinder.

K. V.

„Unge Kvinders Katolske Kreds“

»Katolsk Værneforening for Unge Kvinder« har stiftet et fælles Samlingspunkt for kvindelige Katholikker under Navn af »Unge Kvinders Katolske Kreds« med oplysende, katolske Foredrag, og Adgang til Spørgsmaal og Diskussion, — med det Formaal, at aktuelle og sociale Spørgsmaal uddybes og klarlægges fra katolsk Synspunkt. For enhver Katholik er det af Vigtighed i vor Tid at tage sit Standpunkt til disse Spørgsmaal, der Gang paa Gang møder En i det daglige Liv, særlig naar man, som her, lever paa protestantisk Jordbund, og stadig er udsat for Indflydelse fra Anderledestroende.

»Unge Kvinders Katolske Kreds« har Aftenmøde i Foredragssalen i Stenosgade 4 hver fjerde Onsdag i Månedens Kl. 8.

Adgang for katolske Kvinder. Medlemmer af »Katolsk Værneforening for Unge Kvinder« viser deres Medlemskort, ellers benyttes som Adgangstegn K. V.s Mærkeknep à 50 Øre, der faas ved Indgangen til Foredragssalen.

Onsdag d. 22. Nov. Kl. 8 Foredrag af Højærværdige Pater Menzinger. Emne: *Den katolske Kvinde og Nutiden.*

Dannet ung Dame kendt med alt Kontorarbejde, Stenografi og Maskinskrivning søger Ansættelse straks eller til 1. December helst fra 10—5. Billet mrk. »Kontor« modtager Ugebl. Kontor.

Jesu Hjertes Budbringer. Nov.—Dec. 1922. Indhold: Biskop Johs. Smit. — Af Kærlighed alene, — Jesu Hjerte Andagters Krønike. — Foran Tabernaklet. — Bønnens Apostolat. — Gemina Galgani. — Om Pave Pius XI's Levevis. — Vor Spørgekasse. — **Børnens Budbringer.** Indhold: Bernadette. — Kun et: Hil dig, Maria. — Juleaften.

IV. Ansgarius-Bonifacius- Kollekt

(Rosenkrans-Søndag.)

Aakirkeby.....	1.45	Tilbedelseskirken	30.00
Aalborg.....	48.50	Østerbro.....	6.65
Aarhus.....	82.68	Køge.....	8.00
Esbjerg.....	7.00	Maribo.....	30.00
Fredericia.....	48.00	Nakskov.....	20.00
Haderslev.....	2.30	Nyborg.....	7.00
Helsingør.....	38.91	Nykøbing F.....	28.50
Holbæk.....	26.00	Næstved.....	10.00
Horsens.....	0.00	Odense.....	46.00
Hørsholm.....	15.95	Randers.....	35.55
Kolding.....	13.36	Ringsted.....	16.00
København:		Roskilde.....	26.10
St. Ansgar.....	146.32	Rønne.....	2.00
Rosenkranskirken.....	69.47	Silkeborg.....	20.00
St. Anna.....	38.00	Slagelse.....	13.15
St. Andreas.....	130.64	Svendborg.....	24.07
Sakramentskirken.....	63.26	Vejle.....	36.69
St. Knud.....	22.98	Reykjavik.....	0.00
St. Josef.....	38.61		
Jesu Hjerter.....	241.15		
Immaculata.....	23.00		
			<u>Talt: 1417.29</u>

København, d. 9. Nov. 1922.

Det Apostoliske Vikariat.

Paa Søndag 19. Novbr. Kl. 7¹/₂: Paa Søndag

Velgørenheds-Koncerten

St. Andreas Kollegiets Festsal – Ordrup.

.....

Kgl. Skuespillerinde Fru **Betty Hennings** (velv. Ass.)

» Hofpianistinde Frk. **Johanne Stockmarr** (» »)

» Kammersangerinde Frk. **Tenna Frederiksen** (» »)

Skuespiller v. d. kgl. Teater **Henrik Malberg**

Kammersanger **Einar Forchhammer**

Dobbeltkvartetten »Orpheus«.

BILLETTER à Kr. 4,00, 3,00 og 2,00 faas inde i Byen i Katholsk Bogsalg, Stenosgade 3, — Silcowitz, Studiestræde 27-29⁴. — I Charlottenlund hos Boghandlerne Anthon Andersen og Danø. I Gentofte hos Boghdl. N. C. Nielsen, Gentoftegade 23. I Hellerup hos Boghdl. August Olsen, Strandvej 189.

Overskudet tilfalder St. Andreas-Kirkens Jubilæumsfond.

En Dreng paa 2 Aar og en Pige paa 8 Mdr. søges **bortadoperet** nu eller senere hos gode katholske Familier, da de ellers ikke kan faa en god katholsk Opdragelse. Billet mrk. »Adoption« modtager Ekspeditionen.

Kirkelig Kalender.

19. Nov. 24. Søndag ef. Pintse.	26. Nov. 25. Søndag ef. Pintse.
20. — M. Felix af Valois, Bekender.	27. — M. Ferialdag.
21. — Ti. Marias Ofring.	28. — Ti. Ferialdag.
22. — O. Cæcilia, Jomfru og Martyr.	29. — O. Vigilie.
23. — To. Clemens, Pave og Martyr.	30. — To. Andreas, Apostel.
24. — F. Johannes af Korset, Bekender.	1. Dec. F. Ferialdag.
25. — L. Catharina, Jomfru og Martyr.	2. — L. Bibiana, Jomfru og Martyr.

Katholsk Højskole.

Tirsdag den 21. Nov. Kl. 8 Aften i Vesterhus, Vestervoldgade 115^a.
Pastor Bernh. Jensen: Roskilde (m. Lysbilleder).
Adgang for alle. 25 Øre. »Sursum corda« bedes medtaget.

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes
Mandag den 20. November Kl. 8 i Selskabslokalet »Columbus«, Aa-
boulevarden 21 (Tlf. Centr. 3699). Bestyrelsen.

PILGRIMSFÆRD TIL ROM

arrangeres med Afrejse fra København Søndag den 17. December
over Hamborg, Basel, Milano (Ophold), Ankomst til Rom den 21.
December. Alle Seværdigheder beses, Audiens hos den hl. Fader,
Juleaften paa Hotellet. Afrejse den 26. December til Florenz, 1
Dags Ophold, og Hjemrejse over München, Berlin (med Ophold),
Tilbagekomst 31. December Kl. 7 Aften.

Pris: for II. Kl. Kr. 815.00, for III. Kl. Kr. 725.00.

Nærmere Oplysninger samt Indtegning ved Henvendelse paa
Kontoret: Mandag, Onsdag og Fredag mellem 7—8. Telefon
Byen 7137.

Katholsk Klubs Rejseburcau.

St. Franciskus' III. Orden har Møde i St. Knuds Kapel Fre-
dag den 24. November Kl. 8 Aften (Generalabsolution og Profes).

De Herre-Organister

bedes om godhedsfuldt at ville anbringe følgende Rettelse
i deres Orgelbog: **248 (= 106)**. Det er en Fejl, at der er trykt:
(= 89). Med Bøn om elskværdig Overbærenhed.

Pastor *L. Günther*, Ordrup.

Til **de katolske Børn fra Landet** er modtaget 10 Kr. (X). —
Hjertelig Tak. *J. Orlík*, Apostolisk Provikar.

Til den **dansk-latinske Messebog** er modtaget Kr. 12,50 (A.D.).
— Hjertelig Tak. *J. Orlík*, Apostolisk Provikar.

Biskop-Billedet!

Den ny Biskop sammen med Biskop v. Euch (se Ugebladet N. 44).
Sælges: *Boyesgade 8^a* *Studivæde 27-29^a* *Bredgade 6^a*

(P. B. Jensen) (A. Silcowitz) (P. v. Kettenburg)

Pris 2 Kr. samt Katholsk Boghandel, Stenosg. 3. Pris 2 Kr.

Postkort med **Fotografi af Biskop Brems** faas i Ka-
tholsk Boghandel. **Pris 25 Øre.**

FREMMEDSPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

«Nordisk Ugeblad» udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5-7. Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 48.

Søndag den 26. November.

1922.

INDHOLD: En Dom. — I Anledning af Striden om Roskilde Bispestol. — Den mørke Skov. — Om Korsang. — Enhver sit! — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. England. Rumænien. — Brevkasse. — Avertissementer.

En Dom.

Vi har ikke mange saa stærkt gribende Bøger som Beretningen om »Den jødiske Krig« i Aaret 90 e. Chr. Hvad Jesus i profetiske Ord antyder om Jerusalems Undergang, det fortæller Historieskriveren Josephus Flavius i sine 7 Bøger som Kendsgerning. Han synger en Salme om Guds Relfærdighed, om Guds Hævn over hans fordem saa elskede og udvalgte Folk. Jos. Flavius var en fint dannet Mand og havde som Organisator og Anfører vist baade Kraft og Dyglighed. Han var Jøde, kendt med hver en Afkrog af Jerusalem, fortrolig med enhver Bestemmelse i Loven. Dertil kommer endnu, at han var med til Jerusalems Belejring. Han kan derfor sige: »Angaaende den historiske Sandhed vil jeg ikke tage i Betænkning at paa-staa med al Dristighed, at jeg har taget den som Rette-snor og den alene.« Saa meget mere gribes man da af hans Fremstilling af Jerusalems Undergang. Man bliver efter den tilbøjelig til at tro, at Herren vilde straffe netop paa den samme Maade, som Synden var blevet begaaet paa.

Jøderne havde udleveret Herren til Romerne. Nu blev de selv indesluttet af de romerske Legioner. Tusinder

døde i Kampen. Mange vilde løbe over, men de blev grebne, grusomme Soldater sprættede dem op for at søge efter Penge i deres Indvolde. I een Nat døde der henved to Tusind paa denne frygtelige Maade. — Fædrene havde tiljublet Røveren Barabbas, Sønnerne maalte nu under Røvernes Herredømme gaa til Grunde. I den belejrede By øvede nemlig tre Røverbander Vold. De kæmpede mod hverandre og mod Borgerne. I Massevis laa Ligene rundt omkring i Byen, og i Templet flød Blod i Strømme. — Som Herren var blevet anklaget af falske Vidner og dømt til Døden, saaledes anklagedes nu paa samme Maade mange uskyldige og myrdedes. »Det, man sædvanligvis greb til, var at bringe falske Vidner, som skulde udsige, at Vedkommende (især rige og fornemme Folk) vilde løbe over til Romerne . . . Paa denne Maade drak man hverandres Skaal i Borgernes Blod.« — »Græder over eder selv og over eders Børn,« havde Jesus sagt til Kvinderne; naar vi læser Josephus's Bog, maa næsten ogsaa vi græde. Sønner rev Brødet fra deres Faders, Mødre fra deres Børns Mund. Som blodløse Skygger trængtes unge Mænd og Drengene paa Pladserne og segnede til Jorden. En fornem Kvinde greb sin lille Dreng, som endnu laa ved Brystet, og sagde: »Du ulykkelige Skabning, født i Krig, Hungersnød og Oprør, hvilken af disse tre Ting skal jeg opbevare dig til? . . . Vel, saa bliv en Spise for din Moder.« Saa slagtede hun sin lille Søn, stegte ham og spiste deraf.

Fordi de havde korsfæstet Herren, maatte nu Skarer af Jøder dø paa Korset. En Jøde blev fangen, og den romerske Anfører lod ham straks slaa paa Korset. Ved den fremskridende Belejring flygtede mange ud af Byen. Men Romernes Had og Harme var saa stor, at næsten alle Flygtninge maalte paa Korset. Enhver nagledes fast i en anden Stilling. Snart fandt man ikke Træer nok til at kunne skaffe saa mange Kors.

Efter fortvivlede Kampe faldt tilsidst hele Byen og Templet i Romernes Hænder og blev Flammernes Rov. Det var Enden paa hin By, ved hvis Syn de hjemvendende Jøder havde grædt af Glæde, mens de sang: »Jeg glædede mig ved dem, som sagde til mig: vi vil gaa til Herrens Hus!« Det var Enden paa det Folk, Gud engang havde sagt til: »Om ogsaa hun (en Moder) kunde glemme sit Livs Søn. da vil jeg dog ikke glemme dig. Se, jeg har tegnet dig i mine Hænder.« Hvor ofte havde Herren tugtet dem, men bagefter hedder det altid igen i Skriften: »Dog saa han til dem, da de var i Angst, idet han hørte deres Raab.« Men da kom hin Dags Aften var Naadens Dag forbi. Og Israels Historie fortæller fra nu af indtil

Tidernes Ende om Guds Naade og Kærlighed, og om hans Retfærdighed.

Er det ikke saa mangen Sjæls Historie?

Bliver det maaske ogsaa engang min Sjæls Historie?
din Sjæls Historie? G. S.

I Anledning af Striden om
 Roskilde Bispestol.

Svar til cand. mag. Elise Bockelund.

Ærede Hr. Redaktør!

»Berlingske Tidende« (Morgenudgave) d. 1ste November d. A. indeholdt en Artikel betitlet »I Anledning af Striden om Roskilde Bispestol« af cand. mag. Elise Bockelund. Artiklen var saa fuld af Skævsyn og Usandhed i historisk Henseende, at jeg ufortøvet indsendte medfølgende berigtigende Svar til Bladet.

»Berlingske Tidende« nægtede at optage det, hvis der ikke blev foretaget saadanne Ændringer i det, at Meningens faktisk derved gik tabt. Forsøg paa at faa et af de andre Hovedstadsblade til at optage Artiklen strandede ligeledes: paa høflig men ubønhørlig Maade mødte den overalt Redaktionernes Afslag. Med andre Ord: Sandheden er ilde hørt.

Naar jeg nu beder Dem optage Svaret til cand. mag. Bockelund i »Ugebladet«, saa er det, fordi jeg mener, at en og anden af vore Katholikker maaske kunde have Nytte af de Forsvarsvaaben imod Protestanternes ubillige Angreb, som deri findes.

Med Tak for Optagelsen

København, d. 14. Novbr. 1922.

Deres ærbødige

E. Rosenørn-Lehn.

Frøken Bockelund begynder sin Artikel med at opstille det store Spørgsmaal: »Hvilken er den nationale Kirke i Danmark: den romersk-katholske eller den evangelisk-lutherske?« Det forekommer mig, at et andet Spørgsmaal er endnu større: *Hvilken er den sande Kirke* — i Dan-

mark som overalt paa Jordkloden? Christus stiftede en Kirke, almindelig (= katolsk) for alle Folk, og som saadan bestod den i nitten Aarhundreder og vil blive ved at bestaa til Tidernes Ende. I hele det Nye Testamente kan der ikke peges paa et eneste Sted, hverken i Christi eller i Apostlenes Forkyndelse, der kunde blot saa meget som antyde, at Kirken skulde være national — tvært imod, Pintseunderet (det aandelige Modstykke til den babyloniske Sprogforvirring) samlede Nationerne til een Kirke under een apostolisk Styrelse. Denne Kirke kan ikke være sand den ene Dag og ikke sand den anden Dag. Hvad der var Sandhed for 1100 Aar siden, da denne Kirke blev indført i Danmark, det maatte nødvendigvis stadig være Sandhed, ogsaa i 1536, og blive ved at være Sandhed ogsaa i 1922. Fordi man forkaster Sandheden, ophører den ikke at være sand, lige saa lidt som Solen ophører at skinne, fordi man trækker tykke Gardiner for sine Vinduer.

Magisteren giver dernæst en »klar« Fremstilling af »Reformationens« Indførelse i Danmark, men som har den Fejl at være ganske uhistorisk. Magisteren fremsætter sikkert sine Meninger i god Tro, men hun burde alligevel vide bedre Besked. Man læse blot med uhildet Dømmekraft de Afsnit, som i Fabricius's Danmarkshistorie omhandler Lutherdommens Indførelse, saa vil man ikke faa slet saa rosenrødt et Syn hverken paa Christian III eller Adelen eller de Borgere, der gjorde fælles Sag med Lübeckerne. Man faar ogsaa et andet Indtryk af den Rolle »det jævne danske Folk« spillede ved Antagelsen af Luthers Lære, naar man læser, hvorledes Chr. III knægtede og kuede den jyske Bondestand med en Underkuelse, der gjorde sig gældende i Aarhundreder, og hvorledes den almindelige Rigsdag, der i Oktober 1536 vedtog den nye Læres Indførelse, bestod af næsten hele Adelen (ca. 400 Personer), udvalgte af Borgerstanden og kun nogle faa af Bondestanden, samt at der blev taget saa lidet Hensyn til disse sidste, at man ikke engang lod dem undertegne Rigsdagsbeslutningen.

(I Chr. Fr. Hammerich »Danmark under Adelsvælden« S. 36 staar der at læse: »Navnlig hængte Kvinder og Al-

muesfolket mange Steder med en rørende Hengivenhed fast ved Moderkirken«.) Endnu fyldigere Oplysning om hele dette Afsnit af vort Fædrelands Historie finder man i den 1859 hos Andr. Fred. Høst udkomne, paa protestantiske Kilder byggede »Den katholske Kirke i Danmark . . . Led-saget af et historisk Kildeskrift om Graabrødrenes Ud-jagelse af deres Klostre i Danmark,« samt i Ludvig Schmitts lille Piece »Hans Tavsens eller den danske Luther« (Mohns Bogtrykkeri 1895).

Den katholske Kirke har aldrig lagt Skjul paa, at Reformation fra Tid til anden er nødvendig (aldrig i Læren, som vel er underkastet Udvikling men ikke Forandring), men den hævder, at en saadan maa ske indenfor Kirkens Rammer — ellers bliver det ikke Reformation men Revolution.

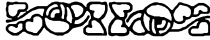
Magister Bockelund mener, at vor katholske Middelalder var fattig paa store religiøse Personligheder, idet hun vil reducere Mennesker som Absalon, Saxo og Margrethe til nationale frem for religiøse Typer. En højt begavet Franciskanerpater, som jeg kendte i Italien, blev engang spurgt, hvorfor han ikke skrev noget om Sct. Frans. Dertil svarede han: »Jeg har ikke Tid til at skrive om Sct. Frans, for jeg *lever* ham.« Det samme kunde med Rette hævdes om vore katholske Stormænd — de *levede* deres Tro — det var derfor, de blev saa store. Det, som senere Tiders største, religiøse Mænd tænkte, digtede om og gav andre at tænke og leve paa, det var den Efterslet, der endnu grønnedes mellem Stubbene paa den katholske Kirkes afmejede Mark.

At det er den lutherske og ikke den katholske Kirke, som i vore Dage har samlet unge Danske i Tusindvis, det kan vel ikke undre nogen, eftersom Vilkaarene har været og er saa langt gunstigere for førstnævnte. Ved tyranniske Love blev den katholske Kirke holdt fuldstændig borte fra Danmark lige fra »Reformationen« og indtil Grundloven i 1849 gav den Borgerret. Netop Borgerret — den er ikke »Gæst« her i Landet, lige saa lidt som den er det noget andet Steds paa Jorden. Vi danske Katholikker, der i 1849 knap talte 550, vi tæller nu 20.000, og vi er lige saa gode og fædrelandselskende Borgere som de øv-

rige Danske. Vi er en Del af *det danske Folk*, og vi hævder vor Ret til dette Folks Minder og Traditioner lige saa fuldt som nogen anden. Vi kræver den Frihed, som Grundloven tilsiger os.

E. Rosenørn-Lehn.

Roskilde, 1. November 1922.

Den mørke Skov.

»una selva oscura«

Dante: Inferno I 1

Det er glædeligt at se, at Jan Ballin ikke gør sig Illusion angaaende *Antallet* paa Tilhængere af den sunde, ægte Højskoleidé. »Muttersene i en mørk Skov,« siger han — ene som Dante, »midt paa Livets Bane«.

Det er ogsaa glædeligt, at han har kunnet forstaa, at jeg skrev af *Kærlighed* til Højskolen; utroligt nok har der været »venlige Sjæle«, der læste det modsatte i min Op-sats.

Endnu gladere blev jeg, da jeg saa, at baade Jan Ballin og Johannes Jørgensen i Navneskjulet »*Irenæus*« saa den Kirkefader, en katholsk Højskoles to Sider — det katholske og det grundtvigske — kan »gaa op i.« D'Hrr. kan læse en Ting til i Navnet: dets Betydning, naar det oversættes fra Græsk!

Jeg skal ikke bekræfte alt det, Jan Ballin og jeg er enige i, men ligesom han pege paa Problemer.

1.

Det nationale Problem. Er Ballin klar over, at en Ud-lænding — Præst eller Lægmand — kun med yderste Vanskelighed og aldrig helt til Bunden vil kunne forstaa Grundtvig eller skelne mellem det brugbare og det ubrugbare i Grundtvig? Og er Ballin klar over, at en fremmed aldrig helt vil kunne blive eet med det danske af alt dansk: Højskoletanken, den *frie* Paavirknings Idé? Og at der kan rinde bitre Vanskeligheder heraf.

2.

I Klosterets Skygge vil Ballin lægge sin Skole. I Benediktinerordenens Skygge. Var Ballin og jeg uenige i alt,

vilde vi dog være Venner, fordi vi begge nærer den dybeste Kærlighed til og Beundring for O. S. B. Og fordi vi snart sagt er de eneste Danskere (foruden Johannes Jørgensen), der virkelig kender den. Men er Ballin klar over, at en Højskole aldrig maa blive og aldrig kan være et Ordensarbejde. Dens inderste Livsnerve er Frihed, dens Hjærteblod er ubunden Aandspaaevirkning — den kan ikke have en Ordensmand, hvis første Maal er Ordenslivet indadtil, i Spidsen; den maa have en Mand, hvis hele aandelige og legemlige Liv er eet med hans Skoles. Og Skolens Liv kan ikke afhænge af en Skolen ligegyldig Provinsial eller Melleminstans mellem Forstanderen og en udenlandsk kirkelig Autoritet. Den kan over Forstanderen kun have een Autoritet: Danmarks Biskop — thi hans og alene hans er Ansvarret; han maa have Veto og Haand- og Halsret; men han maa ogsaa lade Skolen saa vidt muligt i Fred. Vil »Klosterets Skygge« komme til at betyde: Beliggenhed i Nærheden af et Kloster, Deltagelse i Klosterets Guds-tjenester, aandelig Hjælp fra Klosterets Mænd, saa bliver »Skygge« = Læ. Ellers bliver Skygge = dræbende Kulde.

3.

Lægelementet er af vital Betydning i en Højskoles Lærerstab. Ikke som Modvægt mod det lærde og gejstlige Element — men Højskole er Livspaaevirkning, er Livslære. Og til et jævnt Menneskeliv hører et Hjem. Skal Lærlingene lære at bygge sig selv et Hjem, et katolsk Hjem en Gang, maa de paa Skolen i Kontakt med katolske Hjem. Med Mand og Hustru og med Samliv mellem Forældre og Børn. Kan Ballin tænke sig i sin Skole at have læge og gifte Lærerepar? Naturligvis ved Siden af Præster. Et Svar paa dette Spørgsmaal vil være af Interesse.

Maa jeg sluttelig foreslaa Ballin en Ting: hver Morgen og hver Aften at gentage for sig selv: Vi er allerhøjest 5 Mennesker, der helt forstaar og helt elsker Fremtidens katolske Højskole; der er 500, der ikke forstaar det ringeste af den, og som vil modarbejde den; men der er 5000, der er lige glade med den, og de maa vindes. Det kan de kun hvis der skrives og tales og tales og skrives, til Forstaael-

sen gryer. Da Ugebladets Redaktør er en af de 5, giver han vist gerne Plads for den Slags. *Irenæus.*

P. S. til Redaktøren.

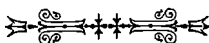
Jeg overser ikke det noget, vi har i Højskoleforeningen i Vesterhus — jeg glæder mig over det — men jeg mindes alt for vel, at en af de Folk, der i sin Tid var med i Styrelsen udtrykte sin Forstaaelse af Grundtvig i denne Formel: »en gammel Nar« — og at en andens Syn paa Sagen var omtrent dette: »so ein Ding müssen wir auch haben«. Mellem de Opfattelser og min kan der, selv med den bedste Vilje, i Evighed ikke bygges Bro.

Da »Irenæus« sendte mig sin første Artikel, den, der staar i Ugebladets Nr. 42 under Titlen »Levende Stene«, skrev jeg nogle Linjer, som det først var min Mening at føje til. Men jeg besluttede mig til at lade Artiklen virke for sig selv, da jeg saa, at min Tilføjelse let kunde have ledet Opmærksomheden bort fra det væsentlige. Men da nu baade Jan Ballin og Irenæus omtaler »Den katholske Højskole«s Virksomhed, og da jeg endnu har de Linjer liggende, jeg skrev dengang, vil jeg sætte dem i ganske uforandret. Kun maa jeg tilføje, at Højskolens nuværende Styrelse nødig skulde undgælde for, hvad tidligere Medlemmer kan have sagt. — Det, jeg dengang skrev, var følgende:

Meget kunde der siges til de Tanker, der her er blevet fremsat, en livlig Diskussion kunde der blive om mange Enkeltheder. Lad mig nøjes med at sige, at jeg er enig med »Irenæus« i Hovedsagen. Maaske er der dem, der husker, at jeg for nogle Aar siden paa et Møde fortalte, at det var min Tanke engang at begynde paa en Højskole netop saadan, som det her foreslaas. Siden er jeg ikke kommet videre, og heller ingen anden har begyndt det. Der er jo een Ting, der ogsaa er nødvendig, før nogen kan tage fat, og det er en ydre Fritstillethed, at de Forhold, man lever under, gør det muligt, og at man kan frigøre sig for andre Krav. Derfor er det hidtil blevet ved Tanken og Ønsket og Troen paa, at det er den Vej, man skal gaa. Men alligevel er det Arbejde, der gøres i det,

vi her kalder »Katholsk Højskole«, ikke uden Værdi. Ogsaa om det gælder, at Resultaterne ikke kan maales og tælles. Og vi gør ogsaa der Arbejdet ud fra de Tanker, der maa være Grundlaget for enhver katholsk Højskole. Det er det eneste, der berettiger os til Navnet, som viser, hvad vi gerne vilde, men ikke kan, hvad vi haaber engang maa komme fra os eller fra andre. Naar det engang kommer, har maaske ogsaa vor beskedne Gerning været med til at lægge Grunden.

Bernh. Jensen.

Om Korsang.

For en Del Aar siden, det var vist i 1907, stiftedes der her i Byen et blandet Kor med det velklingende Navn »CRESCENDO«. Paa Grund af forskellige Forhold kom det nævnte Kor, efter at have virket nogle Aar, til at føre en noget tilbagetrukket Tilværelse. Nu har man imidlertid besluttet, at »Crescendo« skal opgive sin Passivitet og atter træde i Funktion, hvad der markeres ved, at vi den 7. December i *Paladstheatrets blaa Sal* giver en *Præsentationskoncert*, hvorom der henvises til omstaaende Annonce.

Adskillige vil formentlig endnu huske saavel »Crescendo« som dets energiske Dirigent, Hr. Ingeniør A. Husson, bl. a. fra vor afdøde Biskop Johannes von Euch's Jubilæumsfest i Aaret 1910, ved hvilken Lejlighed Koret udførte en stor Kantate. Skulde denne eller andre af Korets Ydelser imidlertid være gaaet af Minde, vil jeg henlede Opmærksomheden paa, at »Crescendo« ogsaa i allernyeste Tid har ført Bevis for sin Eksistens, nemlig ved St. Annæ Menigheds Jubilæum, hvor Koret udførte en til Anledningen komponeret Kantate, og jeg tror, at man uden at overdrive kan tilskrive »Crescendo« en ikke ubetydelig Del af Æren for den særdeles vellykkede Aften. —

Vor Plan gaar nu ud paa fra Tid til anden at opføre i velgørende Øjemed saavel kirkelige som verdslige Kompositioner, ligesom vi vil stille os til Disposition, hvor der ved større festlige Lejligheder o. l. indenfor de katholske Menigheder stilles Krav om sanglig Assistance eller Tilrettelægning af musikalsk Underholdning.

De, som maatte ønske det, og som efter aflagt Prøve

for Korets Dirigent, *Hr. Ingeniør A. Husson*, (Stenosgade Nr. 5, Tlf. Vester 787 x) skønnes at besidde de fornødne Kvalifikationer, vil kunne optages som Medlemmer af Koret. Der betales *intet Kontingent*, idet man venter at kunne afholde Udgifterne til Musikalier m. v. af den ved særlige Koncerter paaregnede Indtægt. *Prøverne* holdes hver Fredag Aften Kl. 8 (undt. 1ste Fredag i Mnd.) i Gymnastiksalen ved den franske Skole: *Frederiksberg Allé Nr. 17*.

Selskabet tæller i Øjeblikket ikke færre end 34 aktive Medlemmer; dog er det vort Haab, at mange flere unge, stemmebegavede Damer og Herrer vil slutte sig til os i Tillid til, at de i »Crescendo« vil faa rig Lejlighed til at udvikle deres Smag for den gode Musik, i hvilken Henseende vi vil bestræbe os for at holde Faen højt. — Naar saa den fælles Begejstring for og Kærlighed til den virkelige Skønsang er Drivfjeden i vort Arbejde og Grundlaget for de Kræfter, vi sætter ind paa Løsningen af de forskellige Opgaver, skulde det da gaa mærkeligt til, om det ikke lykkedes at bringe Præstationerne op i Nærheden af de Idealer, som vi stedse vil holde os for Øje.

Med bedste Tak for Optagelsen.

Soelberg
Bankkasserer,
»Crescendo«s Sekr.

Enhver sit!

I Ugebladets Nr. 47 har Hr. H. T. K. i en yderst tankevækkende Artikel henledet vor Opmærksomhed paa Kirkens Stilling til de sociale Spørgsmaal. H. T. K. har utvivlsomt Ret i, at de er noget nær de vigtigste i vor Tid. Men, men — vi har nu engang ikke *alle* hverken Tid eller Evner til ordentligt at give os af med dem; og at give sig grundigt af med noget, man ikke er kaldet til, fører kun til Dilettanteri og praktisk Ubehjælpssomhed; jeg mindes mine egne mislykkede Forsøg paa at anvende Leo XIII.'s bekendte Encyclika om Arbejderspørgsmaalet. Enhver bør blive ved sin Læst! En ved Kunst, en anden ved Litteratur, en tredje ved Religionshistorie, en fjerde ved Polyteknik, en femte ved Medicin o. s. v. Men Hr. H. T. K., som vist bedre end nogen anden af os er inde i de sociale Spørgsmaal kan hjælpe os af andre Specialiteter optagne Mennesker til en saa *praktisk* Forstaaelse af dem,

at vi kan tage en nogenlunde rigtig Stilling, f. E. ved Rigsdagsvalg. Men jeg vil anbefale Hr. H. T. K. at bruge den Harald-Nielsenske Metode. D. v. s. slaa ned paa et eller andet Fænomen i vort offentlige Liv, som vi alle kender fra Dagbladene, analysere det efter de kirkelig-soziale Principper, vise, at dette i Fænomenet er rigtigt, hint derimod galt, noget er tilraadeligt, andet absolut forkasteligt o. s. v.

Jo oftere Hr. H. T. K. vil bringe saadanne Analyser, desto hurtigere vil vi faa Færten af, hvor Tampen brænder. Jeg skal være med blandt de første til at prise abstrakt Tænkning. Men man maa nu engang, naar man vil have »Folket« i Tale, regne med, at de fleste Mennesker (ikke mindst de fleste Kvinder) i Almindelighed og vore Dages Mennesker i Særdeleshed har saare ringe Evne til at forstaa en abstrakt Tanke og endnu ringere Evne til at bruge denne abstrakte Tanke i de praktisk-konkrete Tilfælde. Derfor anbefaler jeg ovenfor fremsatte Metode, ikke blot for Hr. H. T. K., men for enhver, som vil oplyse »Folket«. Og vi maa alle have saa meget Frisind, at, hvor vigtige vi end hver for sig finder vor specielle »Kæphest«, skal vi ikke lyse dem i Ban, som ikke vil ride med paa den.

G.M.V.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Tirsdag og Onsdag i den kommende Uge holder Josefssøstrene deres aarlige Bazar i Hotel Phoenix. Nogen særlig Anbefaling behøver den sikkert ikke hos Ugebladets Læsere. Vi er jo alle klare over, hvor meget vi skylder Søstrene, og hvor meget vi endnu venter af dem. Det bør da vise sig i de kommende Dage, baade Taknemmeligheden og Ønsket om fortsat god Virksomhed. Lad begge Dele faa Udtryk i Gaver til og Besøg paa Bazaren.

— »Ikke det moderne, aristokratiske, i mange forskellige Selskabskredse inddelte Odense, hvortil en stakkels Paria ikke faar Adgang«, var Genstand for Pastor Steidls Foredrag paa Højskolen sidste Tirsdag, men det gamle, kirkelige, katolske Odense. Om det fortalte han ud fra sit store og dybtgaaende Kendskab og lod en Række interessante Personligheder blive levende for os.

— Eksercitiere, som Pastor Sialm holdt i den sidst forløbne Uge i Jesu Hjerter Kirke, viste, hvad Antallet af Deltagere angik, at vore københavnske Menigheder maa

gaa godt og sikkert frem. Ellers havde det været umuligt at samle saa mange Mænd af alle Aldre Aften efter Aften. Naar vi om Aftenen forlod Kirken, kunde det godt for tilfældige Forbipasserende se ud som en Demonstration, da det jo er et sjældent Syn at se udelukkende Mænd forlade en Kirke. For os, som tog Del i disse Møder, havde det alt andet end Karakter af Demonstration, men kunde snarere sammenlignes med Gangen til »Canossa«, hvis ikke Hensigten med disse aandelige Øvelser tillige var en personlig Fornyelse, et Redningsanker for at holde sig oven Vande. Den, der blot har en lille Smule af Renligheds-sans, indser ogsaa Nødvendigheden af engang at lufte ud i Hjertekrogene. Og Pastor Sialm tog ikke blidt paa de Afveje, man kan befinde sig paa, det Selskab, man kan komme i, eller de Bøger, som mange Gange bliver tilbuddt en, ej heller undlod han at fortælle os Følgerne. Det var klare og utvetydige Ord, som han paa sin sædvanlige ligefremme og indtrængende Maade forsøgte at indprente os, og som mandede ud i, at Valget kun var et »Enten — eller«. At fatte et godt Forsæt efter saadanne Foredrag er ingen Sag, og at Viljen ogsaa var til Stede hos os, maa den Fælleskommunion i Søndags Morges være en Borgen for. At der var Feststemning om Aftenen Kl. 6 til Afslutningen er kun naturligt, det maa der jo være, hvor en saa højtidelig Handling skal foregaa, at et større Antal Mænd i alles Paahør fornyer deres engang givne Løfter til Trosbekendelsen. Her var ingen Vaklen eller Forbehold til den eller hin Trosartikel, her faldt Svarene taktfast og med en Appel, som straks maatte undlive enhver Tvivl om Ærligheden i Svarene. Et mere stemningsfuldt Øjeblik kan heller næppe tænkes end over for det udstillede allerhel- ligste Sakramente at forny sit Daabsløfte for endelig til- sidst yderligere at bekræfte det lovede med Ordene: »I denne vor hellige Tro vil vi leve og dø.« Efter denne Høj- tidelighed tog Orgelet fat, og dets kraftige Toner bruste gennem Kirkerummet, og med en enstemmig Begejstring og Taknemlighedsfølelse sang vi alle: Fast skal min Daabs- pagt evig staa — og Kirken vil jeg ære — jeg aldrig den vil svigte! Efter Tedeum og den sakramentale Velsignelse meddelte Pateren os den pavelige Velsignelse, hvortil der var knyttet en fuldkommen Aflad. At det for os alle har været en glædelig og meget naaderig Tid, har vi sikkert alle følt i rigeligt Maal, og næst Gud har Pater Sialm fortjent vor bedste Tak derfor. Og denne Taknem- lighedsgæld kan vi bedst afvikle paa den Maade, at vi allerede nu gennem vore Bønner forbereder os til de næste Eksercitier, og ganske særlig ved Bøn for alle dem, som

vi denne Gang savnede, saa Jesu Hjertes Kirke, naar der om nogle Aar atter bliver kaldt paa katholske Mænd, hver eneste Aften kan fyldes til Trængsel. *En Deltager.*

Ordrup. Opfordringen til at komme til Velgørenhedskoncerten i Søndags Aftes havde frugtet. Det var nu heller ikke saa underligt, for en smukkere Underholdning har man vist aldrig budt paa, naar der er blevet arrangeret noget fra katholsk Side. Selvfølgelig var Salen fuld, og selvfølgelig var Begejstringen stor over Dobbeltkvartetten »Orpheus«s Sang, Fru Hennings vidunderlige Oplæsning, Frk. Stockmarrs fine Spil, Hr. Forchhammers mandige Sang og Hr. Malbergs Jeppe. Man skal jo lede længe for at faa samlet et Program som det. Den Aften kom man ikke blot for det gode Formaals Skyld, men for at nyde godt af disse udmærkede Kunstneres Præstationer. Der er Grund til at være dem meget taknemlige for deres Velvilje.

England. For en Uges Tid siden holdt den anglikanske Kirke sin Aarskongres i Sheffield. I Almindelighed gik Talerne ud paa, at Kirken har mistet sin Indflydelse paa Folket. I et Sektionsmøde, der holdtes af den Engelske Kirke-Union, faldt der Udtalelser, som er opsigtsvækkende. Det var Lord Halifax, der fortalte om en Samtale, han havde haft med Kardinal Mercier. Kardinalen havde forsikret ham om, at Kristendommens Enhed var et stort Maal, man maatte arbejde paa, og han var enig med Lord Halifax i, at mange af de Spørgsmaal, der skilte England fra Rom, skyldtes Misforstaaelser og ikke virkelige dogmatiske Uoverensstemmelser. Den protestantiske Lord fortsatte: »I den sidste Krig var eet Hoved af væsentlig Betydning for Udfaldet, og er ikke ogsaa for Kristendommens Kirke eet Hoved af væsentlig Betydning for Kampen mod Synd og Vantro! Skal vi ikke hilse Pius XI Velkommen, som vore Hære hilste Marskal Foch! ... Der er tilstrækkelige Grunde til at antage den romerske Lære om et Primat af guddommelig Oprindelse, der blev givet til St. Peter. Det er nødvendigt for hele Kristenheden at have et synligt Centrum og Hoved.«

Rumænien. Der er stort Røre i den nye Provins Transylvanien paa Grund af en ministeriel Skoleforordning. Den ophæver nemlig det Selvstyre, de private og religiøse Skoler hidtil har haft og stiller dem direkte under Statens Embedsmænd. Da alle de katholske Skoler i Transylvanien stammer fra den Tid, da Provinsen hørte til Ungarn, føler Katholikerne det som et Brud paa den Traktat, der sikrede dem Rettigheder som religiøs Minoritet. Alle de katholske Skolers Ledere protesterer og har sendt en Skrivelse til Kongen om Sagen. Skulde det blive uden Resultat, agter man at appellere til Folkenes Forbund.

Brevkasse.

Herr Pastor *B. Jensen*. Skønt jeg maa antage, at De allerede har gjort Bekendtskab med nærværende, har jeg dog ikke kunnet undlade at sende Dem det, — det passerer rimeligvis i disse Dage gennem alle Provinshlade. Det synes heraf at fremgaa, at Pastor *Moe* er den eneste sanddru Præst, maaske det eneste sanddru Menneske her paa Jorden!

Forøvrigt har jeg to Udklip fra ældre Ugeblade liggende (1915), hvor Pastor *Moe* omtales som værende ude i fuld Krigsmaling, med Tomahawk — efterjagende katholske Skalpe.

Her i det nærværende er han imidlertid over Grænsen for det tilladelige, selv for en Præst i den danske Folkekirke! Han er næsten, for at bruge et temmelig aktuelt Udtryk: »noget af det mest rasende uforskammede«, der kan tænkes. Hvis en katholsk Præst havde brugt de anførte Udtryk om den lutherske Kirke! (Man tør ikke vove at tænke paa Virkningen!)

Han hugger imidlertid ogsaa løs paa sine egne — kort sagt, han er sandhedskærlig!

Ugebladet har før givet ham kølende Pulvere — men maaske han nu maa regnes for incurabel? A.

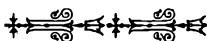
Til forskellige: Tak for den venlige Tilsendelse af Blade med Pastor *Moes* Prædiken. Men jeg synes egentlig ikke, der er nogen Grund for Ugebladet til at svare. Naar en Mand ikke har andet end Skældsord for vor Kirke, saa er det jo haabløst at tale med ham og overflødigt at tale om ham. Hans Ord er jo af den Slags, der ikke kan virke overbevisende paa noget Menneske; det kan Skældsord aldrig. Red.

Til Nordisk Ugeblad for katholske Kristne.

Der stød nylig i Ugebladet, hvor godt det var at læse om Helgenernes Liv. Var det mon ikke muligt, at Bøger derom kunde blive læst højt om Aftenen af f. Ex. 2 Katholikker paa Skift, hver $\frac{1}{2}$ Times Tid, for at støtte hinanden og til Afveksling — for danske Arbejdere. Om Oplæsningen fandt Sted i Vintertiden f. Ex. fra 7—8 i et opvarmet Lokale, gratis, efter Opslag paa en lille Tavle over Emnet, kunde det dog maaske hænde, at manges en brav, retskaffen Arbejder fandt mere Behag i at lytte til disse hellige Mænds Levned, end hvad de ellers er vante til at høre paa i de sociale Foreninger, som fylder manges en Arbejder med Lede og Tomhed — om intet værre. Med megen Agtelse

D. O.

Hr. *D. O.* Jeg giver med Glæde Plads for Deres Forslag. Intet var bedre, end om det kunde realiseres. Men hvem vil gøre Forsøget? Red,

KONCERT,

Korforeningen „CRESCENDO“

giver

Torsdag den 7. December Kl. 8
en Præsentationskoncert
i Paladsteatrets blaa Sal.

Af Programmet fremhæves:

B. HUSSON: *KANTATE* for Kor, Solo og Orkester, udført ved
St. Annæ Menigheds 25 Aars Jubilæum.

N. W. GADE: *ELVERSKUD*, Udtog.

Billetter à 3 og 4 Kr. faas i Katholsk Bogsalg, St. Annæ
Præstegaard, Sundby, samt hos Kordirigenten, Hr. Alb. Husson,
Stenosgade Nr. 5.

Unio. Tirsdag den 5. Decbr. Kl. 8. Em. pr. i Koncert-
paleets Riddersal: **Foredrag med Lysbilleder.**

Jesu Hjertes Andagt (Fredag d. 1. Dec.)

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe med sakramental Velsignelse,
Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse,
Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt.

Sakramentskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse,
Kl. 8 Aften Andagt.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Messen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjertes Kirke: Efter 8 $\frac{1}{4}$ -Messen sakramental Velsignelse,
Kl. 8 Aften Andagt med Prædiken.

St. Andreas Kirke: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse,
Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre Til-
bedelsen i St. Ansgars Kirke Fredag d. 1. Dec. til de aftalte Tider.

Unio. Foreningen lader læse en Messe for sine afdøde
Medlemmer Mandag d. 27. ds. Kl. 7 i St. Ansgars
Kirke.

A.C. Onsdag den 29. November Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Studenterforenin-
gen. Pastor Fr. Kùpferle: Pius XI og de klassiske
Studier. Gæster kan medtages. *Adm.*

Vincentskonferensernes 4. Generalmøde
afholdes Søndag d. 10. December Kl. 11 $\frac{1}{4}$ i St. Annæ Præstebolig,
Hans Bogbinders Allé, Sundby. Alle aktive og bidragydende Med-
lemmer indbydes.

En Dreng paa 2 Aar og en Pige paa 8 Mdr. søges **bortadop-**
teret nu eller senere hos gode katholske Familier, da de ellers
ikke kan faa en god katholsk Opdragelse. Billet mrk. »Adoption«
modtager Ekspeditionen.

Postkort med **Fotografi af Biskop Brems** faas i Ka-
tholsk Boghandel. **Pris 25 Øre.**

Kirkelig Kalender.

26. Nov. 25. Søndag ef. Pintse.	3. Dec. 1. Søndag i Advent.
27. — M. Ferialdag.	4. — M. Petrus Chrysologus, Biskop, Kirkelærer.
28. — Ti. Ferialdag.	5. — Ti. Ferialdag.
29. — O. Vigilie.	6. — O. Nikolaus, Biskop og Bekender.
30. — To. Andreas, Apostel.	7. — To. Ambrosius, Biskop og Kirkelærer.
1. Dec. F. Ferialdag.	8. — F. Marias ubesmit- tede Undfangelse.
2. — L. Bibiana, Jomfru og Martyr.	9. — L. Oktaydag.

Katholsk Højskole.

Tirsdag den 28. Nov. Kl. 8 Aften i Vesterhus, Vestervoldgade 115^a.
Pastor Ortved: Maribo.
Adgang for alle. 25 Øre. »Sursum corda« bedes medtaget.

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes
Mandag den 4. December Kl. 8 i Selskabslokalet »Columbus«, Aa-
boulevarden 21 (Tlf. Centr. 3699). Bestyrelsen.

De Herrer Organister

bedes om godhedsfuldt at ville anbringe følgende Rettelse
i deres Orgelbog: **248 (= 106)**. Det er en Fejl, at der er trykt:
(= 89). Med Bøn om elskværdig Overbærenhed.

Pastor L. Günther, Ordrup.

Basar.

Under Protektion af Hds. Højhed Prinsesse Aage afholder
St. Joseph-Søstrene den aarlige Basar til Fordel for deres for-
forskellige charitative Virksomheder. Basaren finder Sted i Hotel
Phoenix, Dr. Tværgade, Tirsdag 28. og Onsdag 29. November fra
Kl. 3. Netop i denne trange Tid tør vi ikke give Afkald paa den
Hjælp, vi er overbeviste om, vil blive ydet os af vore mange tro-
faste Venner. Vi beder dem støtte os ved Besøg paa Basaren,
ligesom vi vil være meget taknemlige for Gaver af enhver Art,
store og smaa; de modtages paa følgende Steder:

Griffenfeldtsgade 44
Østerbrogade 7 D.

Strandvej 91.
Frederiksberg Allé 17.

Ligesom de foregaaende Aar agter undertegnede i Anledning
af Julen at foranstalle en **Indsamling** til Fordel for fattige og en-
ligstillede i **Rosenskrankirkens Sogn**. Det er vort Haab, at en-
hver efter Evne vil yde sin Skærv hertil. Sognepræsten, Kapellanen
saa vel som undertegnede er villige til at modtage Gaver.

Frk. M. Hoffmann,
H. C. Ørstedesvej 48.
Frkn. Rongé
Lykkesholmsallé 14 C St.

Fru E. Osterhammel
Bülowsvej 30 A¹.
Fru Em. Siegler
Kingsgade 17, Mezz.

Biskop-Billedet!

Den ny Biskop sammen med Biskop v. Euch (se Ugebladet N. 44).
Sælges: *Bojesgade 8^a* *Studiestræde 27-29^a* *Bredgade 64^a*
(P. B. Jensen) (A. Silcowitz) (P. v. Kettenburg)
Pris 2 Kr. samt Katholsk Boghandel, Stenosg. 3. Pris 2 Kr.

FREMMEDSPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

Nordisk Ugeblade udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5-7. Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 49.

Søndag den 3. December.

1922.

INDHOLD: Adventstid.— G. K. Chesterton. — Om Billederne til den nye dansk-latinske Messebog. — Vor fremtidige Domkirke i København. — Fra de yderste Grænser. — Et lille Ord med i Laget. — Benediktinerordenen og Højskolen. — Meddelelse om en katolsk Fællesrejse til Averbode i Anledning af Biskop Brems's Bispevielse. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Sverrig. Tyskland. Letland. Frankrig. — Avertissementer.

Adventstid.

Vi ved, hvad Adventstiden vil mane frem for det kristne Folk. Først og fremmest Bevidstheden om, at det Led i vor Tro, som taler om Herrens Komme for at dømme levende og døde, skal være os lige saa nærværende som alle de andre; vi bør ikke tænke, at dette Komme varer umaadelig længe og er derfor ikke af særlig Interesse, men vi skal i Troens Inderlighed holde fast ved, at ved vi end ikke, naar han kommer, ved vi vist, at han kommer, og at denne Dag vil være hans og alle hans troendes store Sejersdag.

Og dernæst vil Adventstiden jo tyst og stille berede Hjerterne til i Tro og Kærlighed at genopleve vor Herres ydmyge Komme som Menneskebarn i syndigt Køds Lignelse, med andre Ord, vi kan ikke vente at skulle fejre en ret kristen Jul uden gennem Adventstiden at have forberedt os til den.

Derfor er Adventstiden fremfor nogen anden Tid i Kirke-aaret Forventningens og Forhaabningens Tid. Haabets Dyd maa den Kristne ikke glemme at pleje, heller ikke i Tider, hvor alt ser graat og smaat ud. Lad os derfor lægge os denne Søndags Evangelium paa Hjerte og i vor Herres vidunderlig skønne Lignelse finde en forhaabningsfuld Fremtid skildret for Kirken her i vort Fædreland. Der er Ting, der peger hen paa, at Sommeren er nær. Der

er meget, der skyder Blomst og Frugt blandt os, som man Aar tilbage ikke havde ventet skulde komme saa snart. Vi har faaet en ny Biskop, der har været omtrent tyve Aar blandt os og er bleven som en af vore egne; han er fra et lille Land som vort, hvis Indbyggere ligesom vi har været faa og smaa mellem mægtige Naboer; og han kommer til os som Biskop af et af vore egne gamle, hjemlige Bispesæder og ikke af et fremmed. Er det ikke Vaartegn, der kunde tyde paa, at Sommeren er nær?

Og der arbejdes og kæmpes i Skrift og Tale og i Ger-ning mere og mere for at knytte de Baand sammen, der blev sønderrevet for 400 Aar siden, at forbinde vort Lands gamle, stærke katholske Tid med vore Dages spæde Spire. Katholsk er denne, men den kræver mere og mere bevidst ogsaa at være dansk, ikke som en Modsætning til tidligere Arbejde, men som en Følge af, at der er slaet Rod i den hjemlige Jord. Ikke saa lidt af det kirkelige Arbejde i Foreninger, Velgørenhed, Fattig- og Sygepleje er heller ikke længere præget af fremmed Skik, men har faaet et hjemligt Præg. Ligesaa er vor Virksomhed i Litteraturen — lad mig fremhæve, hvad der ligger nærmest: Ugebladet — undergaaet en ikke saa lille Forandring; læs en Aargang fra for 30—40 Aar siden igennem og en af de sidste, og Forvandlingen vil være iøjnefaldende.

Tør vi af alt dette drage den herlige Slutning, at denne Slægt skal ikke forgaa, før det sker alt sammen, d. v. s., at vi — eller de fleste af os — skal opleve at se vort Fædreland katholsk som før Reformationen. Jeg tror det ikke, sligt gaar ikke saa hurtigt; hvor Herrens Aand arbejder, tager Udviklingen sin Tid, ofte lang Tid; det gaar ikke saa rask, som naar man arresterer Biskopperne, udjager Munkene og sætter Dødsstraf for at læse den hellige Messe; den Forandring tager kun nogle Maaneder. Vi sætter ikke Pris paa saaledes at blive hjulpet; vi forlanger kun lige Kaar for alle og Respekt, saaledes som vi respekterer alle ærlige, fromme Sjæle.

Men vi tør maaske haabe at opleve, at den katholske Kirke her hjemme vil komme til at staa som en betydende Aandsmagt i vort Samfund, som en Faktor, alle maa regne med, naar religiøse og moralske Spørgsmaal bevæger vort Land, som den gamle Kirke, det i alt Fald var ønskeligt, at alle andre Trossamfund kom til at staa i et godt Forhold til.

At det Haab kan gaa i Opfyldelse, afhænger naturligvis ikke af Mennesker, men af Guds Aand; dog kan efter Guds Riges Grundlov een Ting til ikke undværes, de danske Katholikkers Villighed til at lade sig lede af Guds Aand.

Niels Hansen.

G. K. Chesterton.

For et Par Maaneder siden stod der at læse her i Bladet, at G. K. Chesterton var blevet optaget i den katholske Kirke. For de fleste Læsere har dette ikke været nogen sensationel Oplysning, de ved ikke, hvem G. K. Chesterton er. Til den Ende at bøde herpaa er jeg blevet opfordret til at foretage en Præsentation.

G. K. Chesterton er Englænder og omtrent 50 Aar gammel. Mere behøver man ikke at vide om hans Livs-skæbne. Det skulde da være, at han vistnok for en halv Snæs Aar siden blev gift, og at hans Kone er lige saa fin og tynd, som G. K. C. selv er ud over al Maade gigantisk tyk. Han kan f. Eks., naar han under et af sine mange Foredrag skal tørre Panden, ikke selv naa ned i sin Baglomme til Lommelørklædet, det besørger af hans Kone, der diskret sidder i Nærheden i denne Hensigt! Og da han en Gang fra et Tog, der netop havde sat sig i Bevægelse, sprang ned paa Perronen, faldt han, hvorefter han skrev en Artikel, der fortalte om Kalamiteten, men ikke om, hvorvidt han selv havde stødt sig, kun om hvilken Mishandling Perronen havde været Genstand for.

G. K. Chesterton er en flittig Mand. Han skriver lige godt overalt. Han skriver kørende i en Droske, siddende ovenpaa en Omnibus, kort sagt overalt. Har han ikke almindelig hvidt Papir beregnet til det samme, saa skriver han paa Indpakningspapir af enhver som helst Farve.

G. K. Chesterton er en munter Mand. Ingen ler saa barnligt af Hjertet over hans morsomme Indfald som han selv. Ingen Englænder er saa vælig en Modstander af Afholdssag som han. Dog maa det bemærkes, at han, som hans Ven Hilaire Belloc ogsaa gør det, kun nyder Drikkevarer, som de fandtes i Middelalderen. Whisky o. l. er de senere, mislykkede Aarhundreders Frembringelser. G. K. C. har ogsaa den barnlige, glade Lyst at fryde sig over at være klædt ud. Ingen deltager med større Begejstring i private Jule-Pantomimer end han.

G. K. Chesterton er en alsidig Mand. Han skriver om alle Ting. Professor Edvard Lehmann i Lund gaar for

at være et Fænomen i Retning af Alsidighed. Sammenlignes han med Chesterton, er hans Horisont snæver.

Og nu er G. K. Chesterton Katholik. Nu er han en lykkelig Mand.

*

*

Dette var kun til Indledning. Det vigtigste ved G. K. Chesterton i hans Forhold til os er hans Tankeverden. Den findes til Studium i ca. 30 Bøger + flere Tusinde Artikler. En af Bøgerne er et Skuespil, et halvt Dusin er Romaner og Fortællinger, et Par indeholder Digte, Resten er smaa og store Essays, hvad enten de bærer højtidelige Titler saasom: »Englands Historie« eller spøgefulde, saasom: »En Shilling for mine Tanker«. Hver en Linie, han har skrevet, er typisk for ham. Om vi læser alt, hvad han har skrevet, eller vi læser en enkelt lille Artikel, Billedet af Manden er det samme.

Det vil være i god Overensstemmelse med hans egen Problemstilling, om vi begynder med Spørgsmaalet: Er Chesterton Optimist eller Pessimist? Han benægter nemlig, at han er nogen af Delene. Og han hævder, at det er en ukristelig Ting at være nogen af Delene, saaledes som Benævnelserne opfattes af de fleste. Han er Krieger, og han opfatter Kristendommen ogsaa som en Krig. Han kan ikke være Pessimist, for han elsker Verden. Men at være Optimist og finde Verden god nok, det er ækelt. Nej, det gælder om at elske Verden nok til at være rede til at gøre sig hvilken Umage, det saa end skal være, for at gøre den god.

Paa samme Maade med hans Fædreland. Mere fuldblods Nationalist end G. K. C., netop *fuldblods*, finder man ikke. Men anerkender han derfor Formlen: »Mit Fædreland! right or wrong!«? Nej, sidst af alt. Han siger ikke, at fordi det er hans Fædreland, har det altid Ret. Han siger, at fordi det er hans Fædreland, skal det sørge for at have Ret, og vé de Skurke, der bringer England til at gøre Uret. Han viste sin Fædrelandskærlighed i rette Lys, den Gang Pengemænd tvang England til med Skændsel at føre Krig mod Boerne.

Lad os tage forskellige Problemer og høre Chestertons

Svar. Er han Tilhænger af Kvindesagen? Han svarer Ja. Intet vil han hellere tage sig af end Kvindernes Kvindesag. At Kvinderne vil være Kvinder, intet kan være smukkere og mere i sin Orden. Men betyder Kvindesagen, at Kvinderne ikke længere vil være Kvinder, nu ja, saa er det netop ikke Kvindesag, da det er Kvindens Sag at være Kvinde.

Ejendomsretten. Med hele sin Pens Magt, der vejer utallige Gange mere til end selve hans uhyre Legeme, kaster han sig i Breschen for Ejendomsretten. Det er den dybeste af al verdslig Trang, Trangen til at kalde selv det mindste for sit eget. Han fortæller om en fattig Mand, Jones, der ejer en lille trekantet Jordlod. Og han udtaler en Forbandelse over den, der vil regulere eller ekspropriere den til en anden Form. Den, der gør det, er en Mand, *»der har stjaalet en Trekant«*.

Socialisering og lignende: Chesterton fnyser. En Mand spurgte ham engang, om det ikke var praktisk med Fælleskøkkener, hvorfra mange Mennesker fik deres Mad. Det var besparende, ikke sandt? »Jo«, svarede Chesterton, »men det er ogsaa besparende, hvis flere Mennesker sover paa forskellig Tid, saa kan de gaa med det samme Par Bukser. Det kommer ikke an paa, hvor billigt man køber, det kommer an paa, *hvad* man køber«.

O. s. v., o. s. v. Overalt har Chesterton djærve Svar, der rammer Centrum. Reformationen kalder han *»de Riges Revolution«*. Mens han smiler over Spiritisterne, haanler han over Materialisterne, der ikke er i Stand til blot taaleligt elegant at afværge Spiritisternes Angreb. Darwinisterne, som der endnu er mange af i England, har ingen sikrere Modstander end ham, skønt han er uden Fagkundskab, kun bevæbnet med en Logik, der ikke lader sig narre. De fattige Mødre i England, der er Ofre for Racehygiejnikernes ustandselige Indgreb i deres Hjems Ukrænkelighed, har ham som Formand for *»Mødrenes Liga«*. Og nu har Guds Kirke faaet ham, der i snart mange Aar har staaet med draget Sværd for Kirkeporten til Kirkens Værn, faaet ham til Medlem af sit synlige Samfund. Det er blevet meddelt i engelske Blade, at han har faaet Firmelsens Sakramente. Chesterton er firmet!

Gud Helligaand har styrket Chesterton til Guds Riges Kamp!! Stridsmands-Naaden er givet Englands store kristne Stridsmand!!! Held den, der nu ikke tælles blandt Kirkens Fjender!!!

*

*

*

Det er ikke ved Guds Naades Hjælp til vort blot logiske Arbejdes Resultater, at vi konverterer. Den, der skriver dette, har for sit eget Vedkommende engang troet det. Men det passer ikke. Hvilket Træk i det sjælelige Fysiognomi er det da, der styrket ved Tankens Resultater og først og sidst styrket af Gud har betinget Chestertons Konversion? Hans Barnlighed.

Chesterton er et Barn overfor Naturen og overfor Guds Kirke. Man kan ikke læse selv nok saa lidt af hans Værker, uden at han fører en ved Haanden ud i vor Barndoms Skov. Til daglig er vi altfor voksne og ved altfor meget om, hvad Botanik og slig Overflødighed fortæller os, til at vi kan gaa i Barndommens Skov under Barndommens Himmel. Men med Chesterton ved Haanden er Alverden saa uhyre stor, som den er i Virkeligheden, og som den var for os i vor Barndom. Mens vi gaar afsted, stiller han os underlige Spørgsmaal: »Hvorfor tror du, at Træerne har Kronen mod Himlen og Rødderne i Jorden, hvorfor ikke omvendt?« »Se, den Kone derhenne, ligner hun ikke det Træ, vi saa?« »Har du hørt om Elverpiger med hule Rygge; jeg tror, at Manden i Billethullet paa Stationen er en Elverpige, jeg har kun set ham forfra — — ja, hvorfor kan han ikke være det??« Verden er mærkelig, hvorfor er den, som den er, hvorfor er den mon ikke lige omvendt eller helt anderledes?

Og Guds Kirke kaldte Chesterton allerede for 15 Aar siden for en Moder. Da vi var Børn, spurgte vi Mo'r: »hvorfor det?« og »hvordan det?« og hun gav os Svar, som vi stadig bagefter fandt var sande. Vi erfarede det altid, og vi stolede paa Mo'r, for hun forklarede os, hvad vi ikke vidste, og det var sandt, det viste sig, og hvor vi ikke kunde erfare Bekræftelse, der var det ogsaa sandt, fordi alt det andet var det. Og som Mo'r saaledes forklarer Guds Kirke os mange Ting, vi ikke ved, Og overalt,

hvor Livet giver os en Erfaring, der kan bekræfte eller benægte alt, eftersom Forklaringen var sand eller ej, der bekræfter Livet, hvad Kirken lærte. Og saa faar vi den Tillid til den, som vi havde som Børn til Mo'r. Den lærer altid Sandhed. Forstaar jeg dens Lære, eller forstaar jeg den ikke, hvad gør det? Den har vist sig at være min Mo'r, der taler Sandhed.

Der er ingen Grund til at tvivle om, at det er Chestertons Barnesind, der mest har Skyld i hans Indgang i den Kirke, som er Forgaarden til Himlen, hvor Barneaanden har lettest ved at finde ind.

H. T. K.

Om Billederne til den nye dansk-latinske Messebog.

Det vilde være sørgeligt, om det virkelig skulde være nødvendigt at lade den nye Udgave af vor dansk-latinske Messebog trykke i Udlandet. Det Apostoliske Vikariat har derfor henvendt sig til forskellige Trykkerier her, for i hvert Fald at prøve, om der ikke skulde kunne faas et Tilbud, der var blot nogenlunde lige saa billigt som de Tilbud, der kan faas fra Udlandet. Paa den anden Side er det jo af den største Betydning for Benyttelsen af Messebogen, at Prisen for den er saa lav, som det blot er muligt at faa den.

I Forbindelse med disse Bestræbelser er ogsaa den Tanke opstaaet, at faa en af vore egne Kunstnere i det mindste en nordisk, til at tegne Billeder til Messebogen.

Da det drejer sig om mindst 15 Billeder, og da de skal være færdige saa hurtigt, at Trykningen af Messebogen ikke bliver sinket, da Billedernes Emner tilmed er bestemt angivne, og den Betaling, der kan ydes for Arbejdet, er meget ringe, er de Forsøg, der er blevet gjort hos alle egentlig danske katholske Kunstnere for at faa dem til at paatage sig Arbejdet, strandede. Derimod er det lykkedes

at faa en skaansk katholsk Kunstnerinde Fru Gisela Trapp, Enke efter Konsul Trapp i Helsingborg, til at paa tage sig Arbejdet paa de stillede i Virkeligheden meget strenge Vilkaar.

Fru Trapp er en meget dygtig Kunstnerinde, der netop har givet sig af med katholsk kirkelig Kunst og særligt ogsaa med Bogkunst. Fru Trapp har saaledes tegnet Billeder og Vignetter til Pastor Assarssons bekendte Bog »Fädernas Kyrka«, til den svenske Oversættelse af Kristi Efterfølgelse, til en lille Bog om Sct. Arild fra Skaane, og Fruen tegner til Stadighed til det katholske Tidsskrift »Credo«. Fru Trapp har malet forskellige større Billeder, der har hængt i Jesuiternes Refektorium paa Sct. Andreaskollegiet, og desuden har Fru Trapp smykket sit eget af hende selv byggede Privatkapel i Arilds Låge med en Række yndefulde Kalkmalerier. Fru Trapp har ogsaa holdt Udstilling i Helsingborg af sine Malerier en Udstilling, der blev meget smukt omtalt i Dagbladet »København«.

Vor nye dansk-latinske Messebog vil saaledes bliive en Frembringelse af nordisk katholsk Samarbejde, og dette vil uden Tvivl forhøje dens Værdi i alle danske Katholikkers Øjne og forhaabentlig bidrage sit til, at den vil vinde Yndest hos Katholikerne i vore nordiske Broderlande. Det vil være en meget stor Fordel, om der vil kunne paa regnes Salg af Messebogen i Norge og Sverrig ligesom paa Island og i Finland; Messebogen vil nemlig saa kunne trykkes i flere Eksemplarer og derved blive billigere og tilgængelig for flere.

Fru Trapp har vist den største Imødekommenhed og vil navnlig helt underordne sig Opgaven, saadan som den nærmere skal udvikles i det følgende. Der vil under Udarbejdelsen af Billederne finde et stadigt Samarbejde Sted med forskellige Præster, og desuden har Hr. Direktør Helge Jacobsen fra Glyptoteket lovet at ville gennemse Tegningerne og give sine Raad.

Der er Enighed om følgende Regler for Billederne:

Der lægges Vægt paa, at alle og enhver straks skal kunne se, hvad de skal forestille.

Tegningerne udføres væsentligt med enkle, faste og klare Streger og Linjer.

Hovedsagen er den saglige og værdige Fremstilling af det, der foregaar.

Skikkelserne og Ansigterne skal være udtryksfulde, alvorlige og prægede af de klassiske Begreber om Skønhed.

Udførelsen skal være let og lys.

Billederne maa være saaledes, at ogsaa almindelige Mennesker, der ikke er i Besiddelse af særlig Kunstforstand, kan have Glæde af at betragte dem og føle sig opbyggede derved.

Vi nærer den største Tillid til, at Gud vil hjælpe til, at der maa fremkomme noget, der rigtig vil blive til hans Ære. Saaledes er det gaaet ganske udmærket med Billedet paa Biskoppens Gravmæle, og saaledes skal det ogsaa nok gaa godt her. Gud svigter ikke dem, der handler i Tillid til hans Naades Bistand.

Æmnet for alle Billederne bliver Offertanken, saadan som det passer bedst netop i Messebogen. Den hellige Messe er først og fremmest den ny Pagts Offer, hvor Offerdyrets Kød og Blod fra Golgathas Høj bringes paa vore Altre under Brøds og Vins Skikkelser og dør modtages af Gud, idet det fortæres paa hans Vegne ikke af Ild som i den gamle Pagt men af den Præst, der frembærer Ofret. Offertanken, der er saa uhyre vigtig men desværre altfor lidt forstaaet, — Offertanken, siger jeg, skal ved Hjælp af Billederne gaa som den røde Traad eller som Ledemotiv gennem hele Messebogen, saa at man til Stadighed mindes om, at den hellige Messé er et Offer.

Billederne skal derfor være de følgende. Ordenen hvori de skal komme og Stederne hvor de skal staa, er ikke helt afgjort, navnlig vil Hr. Kandidat Niels Hansen, der redigerer alt det øvrige af Messebogen, blive spurgt først.

1) Christus dør paa Korset. Det vil blive søgt fremstillet, hvorledes hans Død ligesom genspejler sig hos hans hellige Moder.

Nedenunder skal staa: Hebr. 10, 10 »... ere vi helligede ved Jesu Christi Legemes Oftring een Gang for alle.«

2) Abels Offer; Kains ses noget borte. Nedenunder: 1. Mosebog 4, 4. »Men Abel frembar ligeledes et Offer.«

Den gamle Pagts Ofre har jo deres hovedsagelige Betydning som Forbilleder paa den nye Pagts Offer.

3) Noahs Offer. Man ser Arken, Regnbuen og Dyrene antydede. Nedenunder: 1. Mosebog 8, 20. »Men Noah byggede Herren et Alter og tog af alt rent Kvæg og af alle rene Fugle og ofrede et Brændoffer paa Altret.«

4) Melchisedechs Offer. Dalen antydes, og Abraham og Kongen af Sodoma ses.

1. Mosebog 14, 18. »Men Melchisedech, Kongen af Salem, frembar Brød og Vin; han var nemlig den højeste Guds Præst.«

5) Abrahams Offer paa Moria Bjerg. Landskabet antydes.

Isak ligger bundet paa Altret. Engelen og Vædderen kommer til Syne. Nedenunder: 1. Mosebog 22, 10. »Og Abraham rakte sin Haand ud og greb Kniven for at ofre sin Søn.«

6) Israeliterne slagter Paaskelammet i Templets Forgaard. Man ser Præsten udgyde Blodet ved Altrets Fod. Dette Billede kunde f. Eks. staa ved den stille Uge. Nedenunder: 2. Mosebog 12, 5-6. »Men det skal være et aargammelt Vædderlam uden Lyde, og hele Israels Børns Mængde skal ofre det henimod Aften.«

7) Elias Offer paa Karmels Bjerg. Folket, de rædselslagne Baalspræster og Achab antydes. Nedenunder III. Kongernes Bog 18, 38. »Da faldt Herrens Ild ned og fortærede Brændofferet og Træet og Stenene.«

Dette Billede kunde maaske anbringes ved Pinsefesten, hvor der jo, omend paa en anden Maade, kom Ild ned fra Himlen.

8) Jesusbarnet fremstilles med Armene udbredte i Korsform. I Vignetten ved Siderne antydes Korset og Lidelsesredskaberne og Hostien over Kalken. Nedenunder: Hebr. 10, 5. »Derfor siger han ved sin Indtrædelse i Verden: »Offer og Gave¹⁾ vilde du ikke, men du har beredt mig et Legeme.« - Det Billede passer kun til Julefesten.

¹⁾ Jødernes sædvanlige Ofre og Gaver.

9) Vismændene fra Østerland. Math. 2,11. »Og de oplode deres Skatte og ofrede ham Gaver: Guld, Røgelse og Myrrha.«

10) Marias Tempelgang:

Lucas 2, 22-24 »: .. førte de ham til Jerusalem for at fremstille ham for Herren og for at bringe Ofret efter, hvad der er sagt i Herrens Lov: et Par Turtelduer . . .«

11) Indstiftelsen af Alterens Sakramente og den hellige Messe. Lucas 22, 19. »Og han tog Brød, takkede og brød det, gav dem og sagde: »Dette er mit Legeme, som hængives for eder. Gører dette til min Ihukommelse.«

Dette Billede kan f. Eks. staa enten allerførst eller foran Messens Canon.

12) Kong Knud den Helliges Død i Sct. Albans Kirke. Ælnoth 28. »Saa strakte han sine Hænder ud i Korsform, og nedkastet foran Altret opgav han sin Aand, idet han atter og atter udraabte Jesu hellige Navn.«

Nedenunder: Lucas 9, 24. »Hvo, som mister sit Liv for min Skyld, . . .«

13) Den hellige Messe under Elevationen, set lige forfra. Malachias 1,11. »Fra Solens Opgang og til dens Nedgang skal mit Navn være stort blandt Hedningerne; thi paa alle Steder ofres der til mit Navn, og frembæres der et rent Madoffer.«

14) Præsten knæler foran Kalken efter Vinens Forvandling, set fra Siden. Det er Sjælemesse, og man ser Kisten eller Katafalken med Lys omkring. Nedenunder II Machab. 12, 43 »: . . . for at der kunde bringes et Souffer for de afdødes Synder.«

15) Christus som Paaskelammet. Kan anbringes ved Paaskefesten.

I. Kor. 5, 7 »thi vort Paaskelam Christus er ofret.«

Maaske kan der endnu blive Tale om at fremstille Aarons første Offer, det første Offer i Salomons Tempel og Nehemias Offer. Disse tre Ofre har deres særlige Betydning som i en fremragende Grad officielle Ofre, hvor Gud paa den tydeligste Maade viste, at han modtog disse Ofre, derved at han paa mirakuløs Maade sendte Ild ned for at fortære Ofrene.

Jeg vil til Slut bede alle, der har Kærlighed til vor nye

Messebog, om at bede om Guds Velsignelse til Arbejdet paa den; saa kan den blive en stor Skat for os.

Med Hensyn til den kunstneriske Udsmykning venter jeg mig noget særligt, hvis Guds Moder paakaldes under Benævnelsen »Causa nostræ lætitiae« — »Vor Glædes Aarsag.«

København den 23. Novbr. 1922.

J. Olrik,
Apostolisk Provikar.

Vor fremtidige Domkirke i København.

Det er paa ingen Maade Hensigten med disse Linjer at ville opfordre nogen til nu for Tiden at give Bidrag til den Domkirke i København, som vi en Gang maa have. Jeg vil langt snarere opfordre til at bidrage til andre Formaal som f. Eks. de katholske Børn fra Landet, Biskoppens Gravmæle, Messebogen o. l. Men der er blevet gjort opmærksom paa, at det let kan være, at der er nogle, der netop særlig ønsker at give eller testamentere noget til en katholsk Domkirke i København, og saadanne vilde sikkert være glade ved at vide, at det kan lade sig gøre og det særlig let, da Fondet allerede er grundlagt.

Grundlæggelsen er sket derved, at en ikke-katholsk Herre en Dag kom og ønskede at give en Sten til vor nye Domkirke. Gjort opmærksom paa, at der overhovedet ikke blev samlet ind til en saadan, fastholdt han sit Ønske om alligevel at maatte give en Sten. Overfor et saa bestemt Ønske og et saa fornuftigt og godt Formaal var der ikke andet at gøre end straks at oprette en Konto »Til den katholske Domkirke i København« og bagefter indsætte Beløbet 10 Kr. (A. N.) paa en Sparekassebog.

Giveren havde aabenbart slet ikke tænkt sig at skulle blive den første. Han vilde kun give en almindelig lille Sten til Muren. Men, kan hændt, vil netop denne lille Sten drage en hel Mængde andre smaa Stene efter sig og nogle større, og paa den Maade vil Domkirken efterhaanden nærme sig sin Virkeliggørelse, lad det saa kun

ligesom med de allerfleste og allerskønneste Katedraler gaa meget langsomt. »Det er som et Sennepskorn, der, naar det saas i Jorden, er det mindste af alle Sædekorn, som er i Jorden; men naar det er saaet, løber det op og bliver større end alle Urter og skyder saa store Grene, at Himmelens Fugle kunne bo under dets Skygge.« (Mark. 4. 31).

Tanken om en katholsk Domkirke i København noget ud i Fremtiden er helt igennem fornuftig, og dens Virkeliggørelse vil efterhaanden mere og mere vise sig at være en Nødvendighed.

Vor fremtidige Katedral vil ikke kunne bygges paa een Gang; men den maa i Lighed med saa mange andre store og herlige Domkirker bygges i Afdelinger, som tages i Brug efterhaanden. Den kan ogsaa bygges i Afdelinger med Hensyn til Højden.

Da Fantasien er en Løftestang af den allerstørste Betydning for Viljen, og da der skal megen Viljekraft til for at faa den nye Domkirke rejst, saa vil jeg foreslaa følgende Fantasibillede, der selvfølgelig er ganske uforbindende:

En romansk Kirke i Lighed med dem i Ribe, Viborg og Lund, mægtige Dimensioner, og efter Københavns Vaaben tre høje Taarne, Jesustaarnet som det højeste i Midten, Mariataarnet tilhøjre og Josefstaarnet tilvenstre, det hele til Guds Ære og til en Pryd for Danmarks Hovedstad.

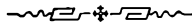
Med Fantasi alene udrettes der naturligvis inlet. Uden Fantasi udrettes der paa den anden Side heller ikke noget, men alt gaar i staa. Intet Fremskridt uden et Fantasi-billede!

Det vigtigste af alt er imidlertid Bønnen. Derfor: Gud give os en Gang en ny og stor Domkirke, værdig og skøn.

København d. 22. November 1922.

J. Olrik,

Apostolisk Provikar.

Fra de yderste Grænser.

I Nr. 42 bragte Ugebladet en Meddelelse om den store Højtidelighed, hvormed man i London havde fejret Propagandakongregationens Jubilæum. Følgende Brev fra en Deltager giver os et godt Begreb om denne Begivenhed.

Red.

Overalt er der Vaabenlarm, fra London indtil Bosporus. Det var i et passende Øjeblik og i en underlig Atmosfære, at Herrens Stridsmænd mødtes i Westminster; thi i Westminster tænker enhver paa Krig, selv om kun faa taler derom.

I den ene Ende af Victoria Street ligger Westminster Abbey, i den anden Ende Kathedralen. Begge Steder tænker man paa Krig. Men der er en Forskel. Thi nede ved Downing Street er Kongens Ministre travlt optaget af Overvejelser om, hvordan de bedst kan holde Tyrkerne ude fra Stræderne. Men i Kathedralen er Herrens Tjenere ikke saa meget i Færd med Overvejelser, de er tværtimod i den vildeste Kamp med det onde, som de søger at drive ud af utallige Menneskesjæle, mens de lader Evangeliets Lys straale.

Det var en gribende Taksigelse, som den katholske Del af vort Folk frembar i det højtidelige Triduum, der blev holdt i Anledning af Propagandakongregationens 300 Aars Jubilæum og 100 Aars Jubilæet for Foreningen for Troens Udbredelse. De af os, der tog Del i de højtidelige Gudstjenester i Westminster Kathedral, og vi er mange, thi den store Kirkes Skibe var tæt fyldte, de har set et vidunderligt Syn, som man vistnok aldrig før har haft for sine Øjne her i London. Jeg taler ikke om Missionsudstillingen med dens interessante Ting fra Hedningemissionerne, og jeg taler heller ikke om de store begejstrede Møder. Nej, vi har løftet vore Hoveder og set op og set os omkring i den store Helligdom, hvor skæggede Biskopper, djærve Apostoliske Vikarer og Ordensfolk i alle mulige Dragter og Farver havde samlet sig fra Jordens yderste Grænser og taget Plads iblandt os.

Naar man sad eller knælte i den store Kirke og betragtede disse Repræsentanter for Kirkens uhyre Missionsvirksomhed, naar man overværede den daglige Pontifikalmesse, og naar man saa Westminsters Kardinal og alle Storbritanniens Biskopper i den højtidelige Procession med Alterens Sakramente, da var det unuligt at fatte, at dette vort England for ikke særlig lang Tid siden — set med Kirkens Øjne — selv hørte med til Jordens yderste Grænser, hvor Kirken var forbudt, Messen en Forbrydelse og den katholske Præst blot paa Grund af sin Præsteværdighed en Landsforræder.

Under dette Flag, der engang var Tegnet paa den bitreste Forfølgelse, var Missionærerne nu kommet sammen i Rigets Midte for at tale om de Evangeliets Vidundere, der er naaet i britiske Lande og i Lande, hvor det britiske Flag aldrig har vajet. Hvide Fædre fra Afrika, der er trængt igennem indtil Islams inderste Kilder; Jesuiter

fra Hedenskabets Lande i Sydamerika og fra det yderste Nordens iskolde Lande; ærværdige Karmeliter fra Malabarkysten, hvis Folk kan føre sin stolte Historie tilbage til Apostlenes Dage; Belgiere og Franskmand, Arabere og Kinesere — fra hver en Del af Verden var disse Krigere kommet sammen i Westminster, og med vore egne Øjne saa vi disse Vidundere af Tapperhed, der staa urokkeligt selv overfor Dødens og Helvedes Magter!

Men det centrale ved denne Forsamling af Evangeliets Krigere er, synes det, ikke, at vi her i London nu kan sidde roligt og glæde os over det, som andre har saaet. Det centrale er; at den Magt, der styrer denne store Kamp imod Mørkets Magter, er den samme, som virkede i tre Aarhundreders Forfølgelse og frelste Englands gamle Kirke og Religion fra den Udryddelse, den var dømt til. Der er Steder her paa Jorden, hvor Kirken har kunnet leve sit Liv uforstyrret gennem alle Aarhundreder. Men der er ogsaa andre Steder, hvor Helvedes Porte har været saa mægtige, at de har truet med helt at udrydde selv Drømmen om det evige Kongedømme.

Og naar Kampen var haardest, naar Slaget syntes næsten tabt, var det den Hellige Propagandakongregation, hvis 300 Aars Jubilæum vi fejrede, der kom til og holdt Kraften oppe i de næsten udmattede Krigere — da Blodet af myrdede Præster og Lægfolk fra Londons Gader raaabte til Himmelen. Naar vi da nu sidder under Westminster Domkirkes høje Hvælvinger og i dens store Kor ser denne Forsamling af Missionærer fra Jordens yderste Grænser, saa bliver Aarsagen til vor Taksigelse ganske klar. Thi det er Propagandaen, der gjorde denne Domkirke mulig — Propagandaen og Foreningen for Troens Udbredelse. Og Propagandaen, der frelste os, er den bærende Magt bag disse Missionærer, der har levet deres Liv efter samme Rettesnor som Martyrerne paa Henrik VIII's og Elisabeths Tid.

I 38 Aar var der ingen Biskop i England, kun en Ærkepræst styrede Kirken. Og da saaledes Kirken med sit organiserede Hierarki syntes at hænge i den tyndeste Traad, traadte Rom i Gregor XV's Person til. Den første Apostoliske Vikar blev udnævnt, og Episkopatet blev saa ledet gennem Propagandaen indtil Mikkelsdag 1850, da Pius IX. gengav England dets egen hierarkiske Styrelse med egne Biskopper.

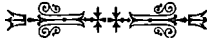
»Vi stoler paa,« sagde Paven i sit Brev til Missionskongressen, »at Englands Gejstlighed og troende vil faa Gavn af dette Møde og styrkes i Troen; og at de vil fyldes af den Broderkærlighedens Aand, der bør herske hos Medlemmerne af en Nation, hvis Herredømme strækker

sig saa vidt ud over Land og Sø. Vi taler om den Broderkærlighed, der gør os alle til Brødre i Jesus Christus, og hvis Magt, naar den har dyb Rod i Hjerterne, gaar ud over alle nationale Forskelligheder.«

Disse veltalende Ord fra Rom fik deres synlige Udtryk i den store Procession med Alterens Sakramente i Westminster's Domkirke, da man var Vidne til et vidunderligt Syn. Der saa man de engelske Martyrers Arvinger, Westminster's Kardinal, der bar Monstransen, og sammen med ham Hierarkiets Medlemmer.

Og sammen med dem var der Repræsentanter for Hierarkiet i de oversøiske Lande; Apostoliske Vikarer og lærde Theologer og Missionspræster fra Palæstina, Indien, Sydamerika, Vestindien, Afrika og Sydhavsøerne. Og i Midtpunktet, som alle disse viede Mænd omgav, blev Baldakinen baaret af katholske Lægmand, indfødte fra Indien, Kina, Japan, Siam og Vestafrika. Alle nationale Forskelligheder var borte; det var Folkenes Forbund, hvor Aandens Vaaben aldrig lægges bort; det Rige, hvori Retfærdighedens Sol aldrig gaar ned!

John Ball.

Et lille Ord med i Laget.

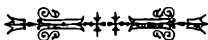
Der hører Dristighed, næsten Dumdristighed, til at melde sig som Deltager i den Diskussion, der i den sidste Tid har været ført her i Ugebladet om Højskolespørgsmaalet med mere mellem Student Jan Ballin og forskellige Pseudonymer. Dumdristighed siger jeg; thi det er paa Forhaand afgjort, at der er saa uendelig faa, der overhovedet har nogetsomhelst Begreb om Sagerne. Tænk, der er kun tre Danskere, der kender noget rigtigt til Benediktinerne: af dem sidder den ene, Johannes Jørgensen, i Italien, den anden, Ballin, i Frankrig, og den tredje er den store ukendte: Irenæus. Hvad i al Verden skal vi andre uvidende gøre, der enten intet eller intet virkeligt ved om Benediktinerne, vi er i en pinlig Forlegenhed. Den katholske Højskole er der allerhøjest fem Mennesker, der helt forstaar; Irenæus er selvfølgelig den ene, Redaktør B. Jensen er den anden (det siger Irenæus), og Jan Ballin

utvivlsomt den tredje; underlegnede har altsaa meget lidt Chance for at blive regnet med blandt hine allerhøjest fem kloge Jomfruer, der forstaaer den katholske Højskoletanke. Der hører altsaa, som sagt, Dumdristighed, ja næsten Storhedsvanvid til for at tage Del i Diskussionen om nævnte Emne; men jeg vil alligevel trods Risikoen ved at blive tillagt disse Egenskaber (jeg er lidt haardhudet fra gamle Dage) dog give mit lille Besyv med.

Hvad der fremføres af Irenæus og de andre er i det hele og store rigtigt, efter min Formening. Det er gruopvækkende, hvad der af Uvidenhed og manglende Dømmekraft kan møde en. Jeg mindes saa grant en af vore førende Katholikker af dansk Fødsel, der gentagne Gange hævdede, at Danskerne duede ikke som Opdragere af Ungdommen, saa var rigtignok Tyskerne nogle anderledes Karle paa det Omraade. Og det var, efterat den danske Højskole i over et halvt Hundrede Aar havde gjort sit mægtige, i Verden enestaaende Opdragerarbejde overfor den danske Ungdom, et Arbejde, som man netop i Tyskland har forstaaet at vurdere og prøvet paa at tage op, som det passer for Folkekarakteren der. Der kan fremdrages mange Eksempler paa Uvidenhed; men jeg tror ikke, der naas ret meget derved.

Lad os hellere fremhæve det, der er gjort, og glæde os over den Forstaaelse, der er vaagnet. Der er mere, end de forskellige ukendte Mærker vil indrømme. Jeg skal ikke fremhæve det Arbejde, jeg selv saa mange Aar har været med til, fra den første Omtale af hele Sagen — jeg er nu ude af Sagaen og kommer ikke til at staa i Vejen for nogen — men blot bestemt hævde, at man ikke naar noget ved at se saa pessimistisk eller saa selvovervurderende paa Udviklingen, at man ikke kan se, at noget Arbejde er gjort, især i Retning af at bryde Muld og drage Ploven hen over Mark, der før var ganske ubearbejdet; nej, ved at anerkende det, der er gjort, ved at bygge videre paa det Arbejde, der blev »lagt Grund til med trange Kaar«, udretter man langt mere for den Sag, man har kær og gerne vil have fremmet.

Niels Hansen.

Benediktinerordenen og Højskolen.

I Ugebladets Nr. 48 har Irenæus fremsat nogle Udtalelser om vor tilkommende Højskoles Forhold til Benediktinerordenen, som jeg gerne vilde knytte et Par Bemærkninger til.

Som jeg allerede tidligere (Ugebladet 1922 Nr. 40) har pointeret, er det først og fremmest for Liturgiens Skyld, jeg haaber paa et Samarbejde mellem Højskolen og Benediktinerordenen. Det er den *liturgiske* Fromhed, som trænger til at vækkes og næres herhjemme. Der har i den sidste Tid jævnlige lydt Røster om at bruge Kirkens egne Bønner under Messen, særligt under Højmessen. Dette er fortræffeligt, men det er ikke nok. Det er godt at vide, at Byen hedder Snærpe, men endnu bedre ogsaa at vide, hvor den snærper hen. Vi maa dybere ind i Liturgien — det er den bedste Vej udover visse Skavanker, som vort hjemlige katolske Fromhedsliv lider under.

Vort nuværende Fromhedsliv er ofte saa individualistisk. Den enkelte Sjæls Forhold til Gud, den enkeltes større eller mindre Sorger og Bekymringer, den enkeltes Ønsker og Forhaabninger — er bleven Fromhedens Tyngdepunkt. Men vigtigere end den enkeltes indre Liv og ydre Gerninger, hvad Kirken lever af og trænger til. Og Liturgien, d. v. s. det, først og fremmest at bruge Kirkens Bønner og gøre disse til sine egne, kan hjælpe os udover vor egen Begrænsning, baade vor individuelle Begrænsning, vor nationale og vor lidsbestemte Begrænsning, vi faar Samfølelse med alle Tider, alle Lande, alle Slægter, dybest set ogsaa med de før-kristne Folkeslag, ja endog med de allerprimitiveste, da ogsaa for dem Offer og Bøn har været Fromhedens Pulsslag.

Vort nuværende Fromhedsliv er ofte vegt og ængsteligt. Jo mere man lever sig ind i Liturgien, desto mere fyldes man med Helligaanden, og jo klarere et Billede faar man af vor Konge, Christus, i sin Forklarelse. Det hjælper udover Forsagthed og Veghed. Kirkens Modstandere (fra Pascal til Edv. Lehmann) har ofte rettet deres Skyts mod Kasuistiken. De har hyppigt haft en klarere Forstaaelse end Kirkens egne Børn af, at Kasuistikens Fordringer er Minimums-Fordringer. Men de har taget Fejl i at tro, at det ikke er os Katholikker tilladt — ja raadeligt at stille højere Krav *til os selv* end disse Minimums-Fordringer. Og Liturgien vil netop i Kraft af det Christusbillede, den efterhaanden danner i os, tvinge os til at stille større Fordringer *til os selv*, Fordringer, som vi ganske vist hverken kan eller skal generalisere, d. v. s. stille til andre, men som vil

gøre os selv mere lydøre for, hvad Kirken trænger til og hvad vi bør gøre. Og har mange af os lært at finde vor aandelige Næring i Liturgien, vil vi ogsaa under Gudstjenesten kunne opleve de helliges *Samfund* og udenfor Guds-tjenesten kunne lære at løfte i Flok.

Vor Højskole maa jo først og fremmest være katolsk. Men den maa ogsaa være dansk. Men al Nationalisme har — som ogsaa den grundtvigske Højskoles Historie viser — Tilbøjelighed til at blive Chauvinisme, d. v. s. til ikke alene at regne sit eget Land for fortræffeligt, men andre Lande for ringere. Vi danske er enkeltvis — maaske? — mindre hovmodige end andre Folk. Men vort *nationale* Hovmod er langt større end de flestes, større end selv Fortidens Preussen og Nutidens Frankrig. Og skal den katolske Højskole ikke forfalde til saadan Chauvinisme, maa den have et Korrektiv inden for sine egne Mure. Men det vil netop Deltagelse i Kirkens Liturgi være — den er ved Sproget en stadig Forkynder af Internationalisme og ved Indholdet af Supernationalisme. Ogsaa derfor er Benediktinerordenens Samarbejde med Højskolen ønskelig.

Hvis Irenæus har Ret i, at et Samarbejde mellem Højskole og Benediktinerordenen kan gøre Højskolen afhængig af en *udenrigsk* Provincial, ja saa er slikt Samarbejde absolut uheldigt. Men saavidt jeg har forstaaet Benediktiner-nes Organisation, er de enkelte Klostre uafhængige af hinanden — det synes jeg ogsaa, at Historien viser, selv den nyeste Historie (Maredsows Forhold til Beuron under Krigen) bekræfter det. Men har Irenæus Ret, saa er det ikke Benediktinerordenen, men Birgittinerordenen, vor Højskole maa søge sin Tilslutning til. *Dens* enkelte Klostre er i al Fald indbyrdes uafhængige. Men da denne Orden vel ikke mere kan opstaa i sin oprindelige Skikkelse — f. Eks. som Dobbeltkloster — vil den jo af andre Grunde næppe blive helt vaskeægte — i al Fald uskikket til at føre vore *Middelalder*-Traditioner videre.

Men foreløbig er jo alle disse Tanker om ikke nogen Utopi, saa i al Fald: »Zukunftsmusik.« —

Georg M. Vöhtz.

Meddelelse om
en katolsk Fællesrejse til Averbode
i Anledning af
Biskop Brems's Bispevielse.

Fra forskellige Sider har KATHOLSK KLUBS REJSE-BUREAU faaet Opfordring til at muliggøre ikke-sprogkyndige og ikke-rejsevante danske Katholikkers Overværelse af vor nye Biskops Indvielse.

Forudsat at denne vil finde Sted i Averbode i Belgien, har vi lagt følgende foreløbige Plan. Saasnart Datoen er endelig bestemt, vil der blive maskintrykt endelige Planer, som af alle interesserede gratis kan afhentes i vort Kontor.

Afrejsen sker 2 Dage før Vielsesdagen, Kl. 11 Aften med Sovevogn fra København over *Warnemünde*.

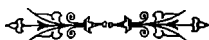
1. *Dag.* Ankomst Hamborg, videre med Toget til Køl'n ca. 7 Aften,
2. *Dag.* Fra Køl'n ca. 8 Morgen over Aachen til Averbode med Ankomst om Eftermiddagen.
3. *Dag.* Bispevielsen.
4. *Dag.* Fra Averbode til Brüges, hvis vidunderlige, middelalderlige Kirker, Gader og Huse, Beginegaarde og Kanaler besøges. Besøg ved Salige Karl den Godes Relikvieskrin. Undervejs et Ophold mellem to Tog i Gand for at se det berømte Alterbillede: »Lammets Tilbedelse« (hvoraf en Kopi hænger i Sct. Ansgars Kirke), et af den religiøse Kunsts sublimeste Værker.
5. *Dag.* rejses til Louvain, hvor Ruinerne af de 1200 sønderskudte Huse, Raadhuset, den skændede St. Pierre og det imponerende Abbedi Mont Cesar beses under kyndigt Førerskab. Videre til Køl'n.

Hjemrejsen foregaar ad hurtigste Vej uden yderligere Ophold. (Sprogkyndig og rejsevant Fører deltager).

Som man vil se, er her Lejlighed til baade at glæde Biskop Brems med dansk Deltagelse i hans Fest, at opbygge sig selv med Overværelsen af vor Biskops Indvielse (hvor vi faar Kardinal Mercier at se), at berige sig med prægtige Middelalder-Indtryk og at danne sig et Selvsyn af Krigens Rædsler.

Der vil blive overnattet i 1. Kl. gode Hoteller, som KATHOLSK KLUBS REJSEBUREAU før har benyttet. Turen gøres paa II. Kl. Jernbane hele Vejen med Sove-

vogn de to Nætter, vi kører. Alle Maaltider vil blive rigelige og gode (Drikkevarer betales særskilt). Al Transport af Bagage og al Leje af Vogne og Kanalbaade i Brüges betales af Bureauet. Prisen, som vil blive fikseret i den endelige Plan, ligger mellem 350 og 375 Kr. Pas besørges viseret af os. Der maa melde sig 15 Deltagere, for at Turen kan gøres til denne Pris, foreløbig Indtegning modtages straks paa Kontoret i Vesterhus: Mandag, Onsdag og Fredag fra Kl. 7—8. Telf.: Byen 7137. *Udvalget.*

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Mgr. Brems, der i den sidste Tid har opholdt sig i Averbode i Belgien, ventes nu hertil. Naar dette læses, vil han maaske allerede være ankommet medbringende det pavelige Brev med sin Udnævnelse. Han vil da ogsaa straks overtage Styrelsen af Vikariatet.

— Paa Højskolen talte Tirsdag den 21. Pastor Bernh. Jensen om Roskilde. Overfor det umulige i et kort Foredrag at samle alt det, der rummes i denne Titel, havde Foredragsholderen valgt at give en Skildring af Byen og dens kirkelige Liv paa et ganske bestemt Tidspunkt, nemlig for 400 Aar siden, da Biskop Lave Urne med fast Haand styrede Roskilde Stift.

Ordrup. St. Andreas Gilde holdt den 24. Oktober i Charlottenlund Palmehave sin aarlige Generalforsamling med Bogholder A. Holler som Dirigent. Formanden, Grosserer Grugni, forelagde forskellige Lovændringer. De afgaaende Medlemmer af Bestyrelsen, Bogholder H. Holler, Redaktør Hutter og Bankassistent N. Nordencrone, ønskede ikke at modtage Genvalg. Da der ikke kunde opnaas Enighed om de foreslaaede Lovændringer, vedtoges det at lade disse gaa til 2. Behandling paa en ekstraordinær Generalforsamling. Et fra en enkelt Side fremsat Forslag om at ophæve Foreningen mødtes med en bestemt Protest. Paa den ekstraordinære Generalforsamling den 21. November forelagde Formanden de omtalte Lovændringer til 2. Behandling. Efter en kort Diskussion vedtoges de enstemmigt. Det vedtoges bl. a. at nedsætte Kontingentet fra 8 til 4 Kr. aarlig og at indskrænke Antallet af Bestyrelsesmedlemmer fra 5 til 3. Derefter foretoges forskellige Valg. Bestyrelsen kom til at bestaa af Grosserer Grugni

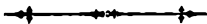
(Formand), Urmager Hylleholt og Redaktør F. Opffer. Til Revisor genvalgte Fru Wulff og Hofforgylder Weber sen. Efter Generalforsamlingen samledes man ved Kaffe-bordet, hvor der udtaltes mange gode Ønsker for St. Andreas Gildets Fremtid. De nye Love vil blive tilsendt alle Foreningens Medlemmer.

Sverrig. Som Ugebladet meddelte i Nr. 47, er Mgr. Johs. Müller udnævnt til Apostolisk Vikar for Sverrig. Han faar Titlen Biskop af Loréa, en By i Arabien. Mgr. Müller er 43 Aar gammel. Efter en Tid lang at have undervist i Liturgi ved Præsteseminariet i München-Freising levede han en Aarrække i Rom som Kapellan ved den tyske Kirke Santa Maria dell'Anima. I Rom tog han Doktorgraden i Kirkeret, og da han vendte hjem til München, blev han udnævnt til Kannik ved Domkirken og fik overdraget Ledelsen af det katholske Ungdomsarbejde i Bayern. Paa dette Omraade har han virket meget velsignelsesrigt som den fødte Fører og Organisator. I Fjor blev Mgr. Müller udnævnt til pavelig Husprælat. Det er af Interesse, at Mgr. Müller er en nær Ven af den nye norske Biskop Mgr. Smit. Gid Sverrigs nye Biskop maatte faa megen Velsignelse i sin nye Gerning, alle danske Katholikker følger ham med Bønner og gode Ønsker.

Tyskland. Ifølge »Stuttgarter Sonntagsblatt« staar Danmark i 3. Række i Statistikken over Besøgende i Oberammergau i Aar (Forenede Stater, England, Danmark). Først bagefter kommer Schweiz, Østrig, Czekoslovakiet og de andre Lande.

Letland. Mellem Republikken Letlands Regering og den Hellige Stol er der efter lange Forhandlinger blevet afsluttet et Konkordat. Ratifikationen fandt Sted i Vatikanets Statssekretariat, hvor Kardinal Gasparri undertegnede for den Hellige Stol og Direktøren for det lettiske Udenrigsministerium Albat for Letland.

Frankrig. En gammel Sag er ved at blive taget op igen baade af franske og engelske Katholikker, nemlig Arbejdet paa at faa den franske Konge Ludvig XVI kanoniseret. Mange Biskopper har sluttet sig til det, og man mener, at Tiden nu er kommen til Retfærdiggørelsen af denne ulykkelige Konge, der blev henrettet den 21. Januar 1793. Man betragter ham som en Troens Martyr, og baade Theologer og Historikere støtter Sagen, idet de finder, at det er et virkeligt Martyrium, saaledes som Paverne Benedikt XIV og Pius VI forstaar denne Betegnelse. Allerede 1874 fik Kardinal Guibert af Paris en Kommission nedsat til at forberede Sagen. Blandt dem, der dengang stillede Andragendet til den Hellige Stol, var ogsaa Kejserinde Eugénie og Greven af Paris.

KONCERT.

Korforeningen „CRESCENDO“

giver

Torsdag den 7. December Kl. 8
en Præsentationskoncert
i Paladsteatrets blaa Sal.

Af Programmet fremhæves:

B. HUSSON: *KANTATE* for Kor, Solo og Orkester, udført ved
St. Annæ Menigheds 25 Aars Jubilæum.

N. W. GADE: *ELVERSKUD*, Udtog.

Billetter à 3 og 4 Kr. faas i Katholsk Bogsalg, St. Annæ
Præstegaard, Sundby, samt hos Kordirigenten, Hr. Alb. Husson,
Stenosgade Nr. 5.

Vincentskonferensernes 4. Generalmøde

afholdes Søndag d. 10. December Kl. 11 $\frac{1}{2}$ i St. Annæ Præstebolig,
Hans Bogbinders Allé, Sundby. Alle aktive og bidrøgende Med-
emmer indbydes.

St. Andreas Gilde (Ordrup). Tirsdag d. 5. Dec. 1922. Kl. 8
afholdes **Andespil** i Charlottenlunds Palmehave. Talrigt Møde
forventes.

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes
Mandag den 4. December Kl. 8 i Selskabslokalet »Columbus«, Aa-
boulevarden 21 (Tlf. Centr. 3699). Hurtigmaleren Hr. Martini
holder Foredrag om København paa Frederik den VII's Tid.
Bestyrelsen.

Ligesom de foregaaende Aar agter undertegnede i Anledning
af Julen at foranstalte en **Indsamling** til Fordel for de fattige i
St. Ansgars, St. Annæ og Sakramentskirkens Sogne. Det er vort
Haab, at enhver efter Evne vil yde sin Skærv hertil. Hr. Pastor
Braun, Hr. Pastor Resch og Hr. Pastor Ronge saa vel som un-
dertegnede er villige til at modtage Gaver. De trængende, som
ønsker at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa personlig
henvende sig hos en af Præsterne eller hos en af undertegnede
inden 15. Decbr.

Frü A. Osterhammel,
Frederiksborggade 54^a.

Frk. A. Stratbøcker,
Jægersborg Allé 19, Charl.
Frk. C. Tetzlaff,
Paludan Müllersvej 5.

Alle, der viste mig Venlighed paa min Jubilæumsdag, beder
jeg modtage en hjertelig Tak. *Mater Siena.*

Postkort med **Fotografi af Biskop Brems** faas i Ka-
tholsk Boghandel. **Pris 25 Øre.**

Katholsk Boghandel Stenosgade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-6 Tlf.
Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier

Kirkelig Kalender.

3. Dec. 1. Søndag i Advent.	10. Dec. 2. Søndag i Advent. I Messen: Marias ubesmittede Undfangelse.
4. — M. Petrus Chrysologus, Biskop, Kirkelærer.	11. — M. Damasus I, Pave og Bekender.
5. — Ti. Ferialdag.	12. — Ti. Oktavdag.
6. — O. Nikolaus, Biskop og Bekender.	13. — O. Lucia, Jomfru og Martyr.
7. — To. Ambrosius, Biskop og Kirkelærer.	14. — To. Oktavdag.
8. — F. Marias ubesmittede Undfangelse.	15. Dec. F. Oktav af Marias ubesmittede Undfangelse.
9. — L. Oktavdag.	16. — L. Eusebius, Biskop og Martyr.

Katholsk Højskole.

Tirsdag den 5. Dec. Kl. 8 Aften i Vesterhus, Vestervoldgade 115^a. Kaptajn Beyer: H. N. Andersen og hans Værk (m. Lysbilleder). Adgang for alle. 25 Øre. »Sursum corda« bedes medtaget.

St. Ansgars Kirke. Søndag den 3. December Kl. 8 er der ved Aftenandagten Procession, hvori Rosenkransbroderskabet og de unge Pigers Foreninger deltager.

Mødreforeningen i St. Ansgars Sogn. Tirsdag d. 5. Decbr. Kl. 8¹/₄ læses den hellige Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggende.

Rosenkranskirken. Mariakongregationen. Møde Onsdag d. 6. Decbr. Kl. 8 Aften. Søndag den 10. Decbr. Kl. 8 Fælleskommunion.

St. Franciskus' III. Orden har Møde i St. Knuds Kapel Fredag den 8. December Kl. 8 Aften (Generalabsolution).

Unio. Tirsdag den 5. Decbr. Kl. 8. Em. pr. i Koncert-palæets Riddersal: **Foredrag (med Lysbilleder)** af Løjtnant Mainertz om: »En Rejse paa Sumatra«. Derefter Smørrebrødsbord og selsk. Samvær. Adgangskort à Kr. 1,75 for Medlemmer og Kr. 4,50 for Besøgende (indført ved et Medlem) faas hos Bestyrelsens Medlemmer samt hos Fabrikant Jos. Hoffmann, Købmagergade 13. Telf. 1389.

Ligesom de foregaaende Aar agter undertegnede i Anledning af Julen at foranstalte en **Indsamling** til Fordel for fattige og enligstillede i **Rosenkranskirken Sogn**. Det er vort Haab, at enhver efter Evne vil yde sin Skærv hertil. Sognepræsten, Kapellanen saa vel som undertegnede er villige til at modtage Gaver.

Frk. *M. Hoffmann*,

H. C. Ørstedesvej 48.

Frkn. *Ronge*

Lykkesholmsallé 14 C St.

Fru *E. Osterhammel*

Bûlowsvej 30 A¹.

Fru *Em. Siegler*

Kingosgade 17, Mezz.

Biskop-Billedet!

Den ny Biskop sammen med Biskop v. Euch (se Ugebladet N. 44). Sælges: *Boyesgade 8^a* *Studivstræde 27-29^a* *Bredgade 64¹*

(P. B. Jensen)

(A. Silcowitz)

(P. v. Kettenburg)

Pris 2 Kr. samt Katholsk Boghandel, Stenosg. 3. Pris 2 Kr.

FREMMEPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer,
i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7.
Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.
Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 50.

Søndag den 10. December.

1922.

INDHOLD: Visdom. — »En betydende Aandsmagt.« — »Dumdristighed.« — Omkring Højskoledebatten. — En Hilsen. — Nye Bøger. — Apropos Chesterton. — En Henstilling til Foreninger og Koncertgivende. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Spanien. Indien. — Meddelelse fra det Apostoliske Vikariat. — Avertissementer.

Visdom.

Der gives to Slags Mennesker, der gør Krav paa at være vise. Der er dem, som søger at faa det mest mulige ud af Livet allerede her paa Jorden. Det gælder for dem om ikke at lade nogen Rose staa, som de kan plukke; intet vil de give Afkald paa, aldrig fornægte sig selv, men Livet skal være en lang Kæde af Nydelser. De naar ganske vist aldrig dette Maal fuldstændig, men de søger at virkeliggøre det, saa godt de kan. Og der gives en anden Slags Mennesker, som ser den højeste Visdom i netop ikke at bryde sig om det, denne Verden kan byde. De ser længere frem, fordi de ved, at Livet paa Jorden kun er kort, og det gælder da om, at Døden bliver Indgangen til et nyt Liv. For alle Kristne er dette den sande Visdom. Visdommens Gave, en af Helligaandens syv Gaver, virker netop det, at Mennesket altid ser ud efter sit endelige, egentlige Maal og søger at indrette alt efter det. Jo mere et Menneske naar til det, altid at tænke paa det evige, desto visere og klogere er han,

Om Martyrerne hedder det: »For Daarernes Øjne syntes de at dø, men de er i Fred.« De havde Sans for de virkelige Værdier og vidste, at der gaves noget, som var

langt mere værd end alle Jordens Skatte, mere værd end selve Livet, og derfor gav de alt, gav ogsaa Livet hen. Somme Tider søgte man at faa Martyrerne til at falde fra Troen ved at love dem ikke blot Livet, men et Liv i Nydelse og Anseelse, men de gav det hen altsammen. — Den viseste af alle Helgener er alle Helgens Dronning, Guds Moder Maria, hende, som vi i Litaniet kalder »Visdommens Sæde«. Hun tabte aldrig Maalet af Syne, ja aldrig blot saa meget, at hun begik selv den mindste Synd. Hun undgik alt det, som Verden lokker Mennesker med, altid havde hun sine Tanker i det hinsides, hos Gud, saa at hun med Rette kan kaldes Visdommens Sæde. Men det blev hun ogsaa paa en anden Maade, endnu langt mere bogstaveligt, dengang den evige Visdom selv, Guds enbaarne Søn, tog Bolig i Maria. Det skete i Nazareth, da Gabriel kom fra Himmelen, og det skete i det Øjeblik, Maria bøjede sit Hoved og sagde: »Se, jeg er Herrens Tjenerinde.« De Ord er netop Udtryk for den højeste Visdom, og enhver, der siger det og mener det, har virkelig Visdom. Se, jeg er Herrens Tjener, det skal derfor være et Valgsprog for alle Kristne, jeg har ingen anden Opgave, og jeg har intet andet Ønske end at tjene Herren. Det er den højeste Visdom. Maria blev Visdommens Sæde, dengang hun bar sin Søn under sit Hjerte, og dengang hun bar ham paa sine Arme.

Men Guds Moder havde Visdommens Gave længe før. Hun fik den fra sit Livs første Øjeblik af, da hun blev undfanget uden Synd. Hendes Sjæl var fra Skabelsens Øjeblik af iført den helliggørende Naade. Og med den helliggørende Naade følger i Sjælen Helligaandens Gaver, ogsaa Visdommens Gave. Det er saadan med den, som der staar i Salomons Ordsprog: »Visdommen bor ikke i en ond Sjæl og drager ikke ind i et Hjerte, der er hengivet til Synd.« Men i Marias rene Sjæl havde Visdommen hjemme.

Vil du selv være vis, saa sørg for, at din Sjæl er saaledes, at Visdommen kan bo i den. Nu i Advent skal vi gøre Plads. Den evige Visdom selv vil komme. En af Adventsbønnerne lyder saadan: »O Visdom, udgangen af den Højestes Mund, virksom fra Pol til Pol, alt ordner du med Kraft og Mildhed. Kom og lær os Klogskabs Vej.« Det venter vi os af Julen, en Fornyelse i den Evne at kunne vurdere alt, hvad vi møder i Livet, paa den rigtige Maade. Netop i Julen er det, som om alle Mennesker pludselig anerkender, hvor den sande Visdom er, hos Barnet i Bethlehems Stald. Gid hun, der bærer Barnet, hun, der er Visdommens Sæde, maa hjælpe os til at faa Del i Visdommen.

B. J.

„En betydende Aandsmagt.“

Denne Artikel skrives ikke for at sige noget Nyt men for at sætte en tyk rød Streg uuder Kandidat *Niels Hansens* Ord i Nr. 49 af Ugebl. Lad dem blive gentaget med spærret Skrift:

Vi tør maaske haabe at opleve, at den katholske Kirke herhjemme vil komme til at staa som en betydende Aandsmagt i vort Samfund, som en Faktor, alle maa regne med, naar religiøse og moralske Spørgsmaal bevæger vort Folk, som den gamle Kirke, det i alt Fald var ønskeligt, at alle andre Trossamfund kom til at staa i et godt Forhold til.

Siden jeg — paa lang Afstand — læste de danske Sønderjyders marvfulde Opraab: Nu er Dagen der, vi vil hjem — har jeg ikke set nogen Sætning, der som den citerede egner sig til at være et fængende Program. Maatte vi gentage den for os selv, til vi ikke blot kan den udenad, men til vi er trængt ind i dens Aand.

For at give et lille Bidrag til at uddybe den — og der vil nok komme flere, forhaabentlig ogsaa fra selve dens Ophavsmand — beder jeg om Forlov at fremsætte et Par Bemærkninger.

1. Niels Hansen har peget paa, at Katholicisme ikke blot er: at faa Folk til at anerkende nogle Dogmer, de hidtil enten var uvidende om eller plat benægtede. Det er at føre Folk ind i et *Aandsliv*, en Tankeretning, en Kultur, en *Mentalitet*, de ikke hidtil besad. Det er et helt Arbejdsprogram, som fordrer en Nyorientering hos Arbejderen baade overfor Metoder og overfor det Folk, han henvender sig til. Det vil jo sige: ikke at gøre Konvertitten til en Eneboer i dansk Kultur og Aandsliv — men til Besidder af en Aand, der er stærkere, og som skal i Kontakt med hans forrige Aandsliv . . . ikke et Brud men en Videreførelse, en Fuldendelse, en Fuldkommengørelse af alle hidtidige Tankegange hos ham.

2. N. H. har løftet sit Hoved (og sit Hjerte) til at se stort og til at lære os at se stort — paa Missionen. Han er ikke tilfreds

med en Konvertit hist og en her — han vil i Kontakt med hele Danmark, med dansk Aandsliv i dets fulde Udstrækning. Han vil se Kirkens Tanker faa Udtryk i Dagens Debat . . . jeg tænker mig, han mener: i Aviser, paa Talerstole, i Bøger, paa Møder og Mand og Mand imellem. Hans Ord minder om *Georges Williams*: Hele Verden er mit Sogn (det Ord, der skabte Verdensbevægelsen K. F. U M.). Hele Danmark er vor Missionsmark, alle Danske vore Sognebørn og Sognesøskende. Hvor er der et *sursum corda* i Niels Hansens Ord, hvor virker det løftende og befriende ovenpaa saa megen Forsagthed og Nøjen-sig-med-lidt!

3. Hvordan mon N. H. tænker sig, at dette nye skal ske? Mon ikke ved at vi bliver (eller stræber at blive) en Aandsmagt hver paa sit Sted? A. C. en Aandsmagt mellem Studenterne. K. U. F. ikke blot for sine egne men for Danmarks Ungdom. Vore Blade en Aandsmagt blandt kirkelige Blade. Vore Bøger en Aandsmagt i Litteraturen (som Johannes Jørgensen altid har været det). Vor Musik og vor Kunst ikke en fremmed Tone, en udenlandsk Farve, men et nyt Skud paa den ældgamle Rod. Og vore Missionsstationer en Aandsmagt i hver enkelt By. Gid N. H. vil udvikle den Tanke, og gid andre vil kaste Lys over den.

4. Niels Hansen slutter med et sidste Pnnkt: at det maa blive ønskeligt for andre Trossamfund at komme til at staa i et godt Forhold til os. Det begynder. Man læser og citerer Ugebladet i stadig større Kredse. Var Bladet større, vilde det faa Plads for mere positivt Stof. Det kunde da henvise den »indendørs« Debat til sine sidste Sider og bruge de første 10, 20, 30 til positiv Meddelelse af katholsk Aand — til Biografier af Helgener og Kirke-mænd, til Oversigter over fremmede Landes kirkelige Kaar og Forhold (hvor sker der store Ting i Italien, England og Tyskland, og hvor véd vi lidet om det), til udførlige Referater af katholske Bøger, til Gengivelse af katholsk Nutidskunst . . . der er Stof nok, og taget under eet er det: katholsk Aandsliv. N. H. har Ret i, at Ugebl. er paa allerbedste Vej — men Vejen fører videre frem og er lang, før Maalet er naaet. Opnaar vi noget af det, vil andre Trossamfund ogsaa føle, at de ikke staar overfor

en Fremmed, men overfor Aand af deres eget Fædrelands Aand omend af anden Art: katholsk, romersk, universelkristelig Aand inkarneret i dansk Tale, dansk Tankesæt, dansk Udtryksform og dansk Stil (i vore Kirker, Kapeller, Statuer, Billeder og Bøger).

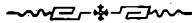
5. N. H. peger paa to Betingelser for, at dette kan ske: en indadtil og en udadtil.

Indadtil: forøget Bøn om Guds Aand og forøget Lydighed mod Guds Aand. Maatte han faa Lejlighed til at skrive os et Par »små Indledninger« om det Emne!

Udadtil: Hel og fuld Religionsfrihed ikke blot efter Bogstaven men efter Aanden. Frihed til at fremsætte vort Aandsliv i Aviser og Bøger, paa Højskoler og Møder, fra Talerstole og i det stille. Der er langt frem, til det er naaet!

Maatte Niels Hansens Ord ikke blot blive et Hjertesuk men et Opraab, der fængede og viste Vej til praktiske Resultater.

Fr. Taciturnus a Verbo Dei.

„Dumdristighed“.

Det har bedrøvet mig, at Hr. Niels Hansen har misforstaaet mig og er bleven syrlig i Anledning af mine Indlæg.

Hvor »katholsk Højskole« nævnes, nævnes Niels Hansens Navn jo af sig selv i samme Aandedrag. Ingen tænker jo paa at overse eller glemme dem, der hidtil har arbejdet, eller det, der hidtil blev arbejdet. Skal vi videre frem, maa det *ikke* være gennem et *Brud* med det hidtidige men gennem en *Udvikling*, en *Videreførelse* af det.

Mine Tal skal Hr. N. H. ikke tage altfor bogstaveligt. 5 betyder »meget faa« og 3 »endnu færre«. Kun overdreven Ængstelighed kan tro, at der ikke bliver Plads til Niels Hansen blandt »de kloge Jomfruer«.

Selvom der kunde sættes et 0 bagved de 3 og de 5, er Tallet dog meget lille — og hellere gøre sig det klart end at bygge paa Illusioner om at have en Falanks bag sig.

Irenæus.

Omkring Højskoledebatten.

En Lægmand drister sig til at bede om at maatte gøre en Bemærkning i den saa interessante Diskussion om Højskolesagen, fordi han mener, at nationale Følelser kunde kaste Skygge over noget vigtigere.

I denne Diskussion føres Grundtvigs Navn frem. Grundtvigs store Betydning for det danske Folk straalere i tre Retninger. Han var den religiøse, den folkelige og den nationale Vækker. I det foreliggende Emne er det nødvendigt for Katholiken, at se paa disse Forhold i et katholsk-kristeligt Lys, selvom jeg godt ved, der vil blive sagt, at her er kun Tale om Methoden.

I Troen — hvad var Værket? traadte han ud af det protestantiske Drømmeland? han greb efter noget fast, efter et Holdepunkt i alt det flydende, og med genial Intuition greb han i den rigtige Retning, hen *imod* Klippen; men han fik ikke grebet Klippen. For den, der er naaet op paa Klippen, er det vel en Taknemmelighedens Pligt at mindes dette, hvis det har været vejledende for ham; men at gøre mere vilde være at se tilbage efter at have lagt Haanden paa Ploven.

Blomstre som en Rosengård
skal de øde Vange,
blomstre i et Gyldenaar
mellem Naadesange —

men gør de det? Allerede da Pontoppidan skrev »Muld«, hvor de gamle mødes i vemodig Erindring om Gyldenaar, var den første Begejstringens Tid passé. Er Grundt-

vigianismen nu mere end en kirkelig-dogmatisk Retning blandt de mange »Lærdommens Vinde«, der blæser hen over Folket, omend vel den lifligste? Nej, hold fast paa Ploven og se ikke tilbage.

At tale om Grundtvig som katholsk Vejviser i Danmark har ikke mere paa sig end, naar Stiftsprovsten i København kokerterer med den hl. Frants af Assisi som en Protestantismens Svale. Og endelig: i katholske Forhold at tage Grundtvig ved Haanden — er dette ikke noget stødende? Vel synger han:

Tak, vor Fader, for dem alle
fra Ansgarius til Balle,

men ogsaa

Herrens Bog var lagt paa Hylden,
Eventyr i Kirken lød;
for en Krone, for en Gylden
Himmerig tilfals man bød,

og endelig:

Tak, fordi trods alle Paver
Ordet gaar, og Skriften staar.

Det er at drive Taknemmeligheden for vidt eller at lade sig føre vild af nationale Stemninger at slaa en Streg over dette. Grundtvig burde saavel som alle Protestantismens andre gejstlige ifølge sin Uddannelse have vidst, at slige Ord er Usandhed. Da han var den store Aand, bliver han den store Modstander. Det gælder her: Ingen kan tjene to Herrer.

Grundtvig var den store folkelige Vækker. Han vakte Folkeandaen. Vækkelsen var straks stærkt kristelig farvet. Men er den det mere i udpræget Grad? Tænderer den vakte Folkeand særlig i kristelig Retning? Vel saa man nu i Ryslingesagen Odensemødet tælle Tusinder. Men det vilde ogsaa have været altfor sørgeligt, om det havde været anderledes ved en saadan Anledning. Naar Sandheden skal siges: er den danske Folkeand, naar der ses paa den i Grundtvigs Aand, saadan som man kunde vente, han vilde have ønsket den? Vi kender alle, om saa blot

fra Literaturen, Brydningen mellem de første Højskoleers Slægtled og den følgende, vel saa fremragende dygtige, men dog saa materielt anlagte Generation. Hvor er de Aandens Kendemærker, der efter den store Opsang nu kunde ventes at præge det offentlige Liv? hvad der gaar for sig i Lønkamrene vide vi ikke, men hvor er Samfundets Idealer? Paa deres Frugter skulle i kende dem. Endelig: hvor er den grundtvigske Bevægelses Virkninger paa Byfolket? over det er den gaaet sporeløst hen. Og indtil videre staar Katholicismen herhjemme kun overfor Byfolket. Landbefolkningen kender endnu kun Kirken som Arvefjenden.

Vel er de Tider ikke mere, da Kirken kunde faa Europas Folk til med een Stemme at raabe: Gud vil det. Men endnu se vi dog tusindtallige Skarer fra Østen og Vesten, fra Norden og Syden vandre til de hellige Steder, endnu kan i katholske Lande Sogne og Slægter samle sig for at drage til de Troen dyrebare Steder for dog een Gang i deres Liv at bringe det Hellige en særlig højtidelig Hyldest og Tak. Er sligt tænkeligt andre Steder end i den katholske Kirke? Naar denne besidder saadanne Incitementer, er det da nødvendigt at søge udenfor for at finde Forbilleder og nye Metoder? er det rene Væld ikke nok?

En gammel Dansker skrev i Foraaret smukt i dette Blad om Modersmaalet og dets Ret. Vel er dets Krav store.

Modersmaal er det Rosenbaand,
som store og smaa omslynger.
I det lever kun Fædres Aand,
og deri kun Hjertet gynger.

Men hvor dyrebare og berettigede disse Krav end kan være, maa det ikke glemmes, at det nationale, kristeligt set, er en Begrænsning, der bunder i det ufuldkomne, en Sydens Følge.

De store Pavers Arbejde i Middelalderen paa at skabe eet Kristenfolk af Europas Folk afbrødes grumt ved denne Verdens Magter, og Nationerne, som vi kende dem, ud-

formedes i en ustandselig Kamplummel. Nu, da Monarkierne falder, synes Folkene paa Vej til at finde hinanden, men vel udenom Kirken og under de tre Internationalers Ægider. Da en Fredsdeputation kom til Haag for at formane Konferencen, svarede Fyrst Nelidoff den vittigt: »Tro dog ikke, at vi kan udrette i en Haandevending, hvad Kristendommen ikke har formaaet i nitten Aarhundreder.«

Haagkonferencernes Magthavere er nu styrtede, og de nye Magter, der skal overtage Arven, er under Opmarsch. Masserne føler sig som Brødre Jorden over. Det er Udbytningen og Lidelsen og Forventningen om Andel i de jordiske Goder, der fører dem sammen. Men Mennesket lever ikke af Brød alene. Om de, der føler Kaldet og har Evnen til det store Arbejde, vilde tage Kending af Tidens Tegn og ikke fortabe sig i poetiske og nationale Drømmerier og Petitesser! om de vilde kaste Blikket ud og se Hærene, der nu rykker frem! her er Plads for Arbejdet for et 4de Internationale i Kærlighedens Konges Navn! at ikke hans Tjenere skal blive til Skamme for de andre Internationalers, naar Syndens jordiske Skranker falder.

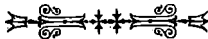
Veni, pater pauperum,
veni, dator munerum,
— veni, lumen cordium!

Masserne sukker efter Brødet. Gaa med dem nu og giv dem det himmelske. Det første vil ikke blive dem nok.

Endda kan Grundtvig ogsaa blandt os faa sin Ære, som en Discipel af ham er fremstaaet i vor Midte for at tage den Harpe op, hvis gyldne Streges dybe Toner ikke har klinget, siden han gik bort, før de nu atter lyder med:

Kom, Due blid, paa Ørneflugt
med Olieblad og moden Frugt.

E. Lier. Kühl.

En Hilsen.

Det sidste Nummer af Acta Apostolicæ Sedis meddeler, at den Hellige Fader den 9. Oktober har udnævnt de to afgaaede Apostoliske Vikarer for Sverrig og Norge til titu-

lære Ærkebiskopper. Det er en stor Ære, Kirkens Ledelse dermed viser disse to Biskopper, en Anerkendelse af det Arbejde, de har gjort, og som de nu lynget af Aarene har maattet nedlægge.

Fra Stockholm skriver man til os, at Biskop Bitters Udnævnelse til Ærkebiskop har vakt den største Glæde blandt alle svenske Katholikker, og den nye Ærkebiskop har været Genstand for megen Hyldest i den Anledning. Lykønskninger i Mængde er strømmet ind til ham fra alle Sider, endog fra den svenske Kongefamilje. Formodentlig er der ogsaa Glæde i Norge, og ogsaa Ærkebiskop Fallize, der bor i Bergen, er sikkert blevet hyldet.

Fra henholdsvis 1886 og 1887 har de to Ærkebiskopper styret Kirken i Sverrig og i Norge, og efter den lange byrdefulde Arbejdsdag fortjener de al den Ære, der kan gives dem. Ogsaa de danske Katholikker glæder sig og sender de to Ærkebiskopper en ærbødig Hilsen og Lykønskning.

Nye Bøger.

Illustreret dansk Litteraturhistorie ved Carl S. Petersen og Vilhelm Andersen. (8. Hæfte 1 Kr. 50 Øre. Gyldendal. København. 1922.)

Det skulde jeg ikke have gjort! I 1916. Da forærede jeg bort 2. Udgave af P. Hansens illustrerede Litteraturhistorie, for nu var jo 3. Udgave begyndt at udkomme. Men endnu er kun 8 Hæfter kommet af det stort anlagte og under Udgivelsen mægligt groede Værk. I December 1921 kom syvende Hæfte med Begyndelsen af Grundtvigs Liv; men først, elleve Maaneder efter, afslutter Vilhelm Andersen Behandlingen heraf med 55 store, tætrykte Sider i nærværende Hæfte. Forlaget lovede i November 1919, at fra da af skulde der komme tre Hæfter om Aaret. Det var samme November, Carl S. Petersen fik 5. Hæfte af første Bind færdigt; i de tre Aar har Publikum nu med Spænding ventet paa 1ste Binds 6. Hæfte, der skal bringe bl. a. Niels Stenos Levned fra den Haand, der har saa mange Betingelser for at skrive skønt og klart om den fremragende, for os Katholikker særlig dyrebare Personlighed. Foruden de nævnte 55 Sider om Grundtvig bringer dette Hæfte godt 20 Sider om Ingemann, som dog ingen-

lunde dermed er færdigbehandlet. Det er ikke Livsskilddringer, Professor Andersen giver af Digterne, men litterære, psykologiske, biografiske Betragtninger over dem, ofte af stor Interesse og med mange originale Synspunkter, men tit vanskelige at finde Traaden i og næsten uanvendelige for den, der vil lære bestemte Ting fra den enkelte Digers Liv og Virksomhed at kende. Jo mere man i Forvejen ved om den Ting og de Forhold, hvorom Talen er, desto mere Fornøjelse har man af at læse Professor Andersens Behandling af dem. Særlig oplysende er i dette Hæfte Gennemgangen af Grundtvigs kirkelige og folkelige Digte og Sange. N. H.

Julehefterne er kommet og fylder allerede Boghandlernes Vinduer. Fra Gyldendal har vi faaet tilsendt det smukke og festlige Juleroser. Efter Prof. Zakarias Nielsens skønne Indledningsdigt »End skælver vor Jord —«, det sidste Arbejde Forlaget modtog fra Digterens Haand, møder man et Væld af Billeder, der er samlet om Emnet: Nordiske Kunstneres Erindringer og Indtryk fra Rom. Baae ældre og yngre Kunstnere er repræsenteret, D. C. Bluncks bekendte Billede af Thorvaldsen blandt danske Kunstnere i Rom er gengivet for første Gang i Flerfarvetryk; endvidere findes der om dette Emne Billeder af Eckersberg, Marstrand, Th. Brendstrup, Irminger, Zartmann, Chr. F. Beck, Danneeskjold-Samsøe og flere. Af de nordiske Forfattere og Kunstnere der har leveret Tekstbidrag kan nævnes: Georg Nygaard, Helge Rode, Sophus Michaëlis, Andreas Haukland, Joh. F. Vinsnes, Vald. Neiiendam og Poul Sarauw. Selv om det just ikke er det, Katholikker søger i Rom, der her fremdrages, har det dog stor Interesse. — »Breve fra to Aarhundreder« kalder Fru Oberstinde Rantzau en Novelle, hvis første Halvdel bestaar af virkelige Breve fra 1822, medens Slutningen, Breve fra 1922, er tildigtede og paa en morsom Maade kaster Lys over de to Tiders forskellige Tænkemaade. For en Gangs Skyld har Ordet om »de gode gamle Dage« Ret. — Desuden bringer Juleroser mange interessante Bidrag og et righoldigt Billedstof, mange fremragende Malerier i udmærket Farvegengivelse.

Børnenes Juleroser, som nu er udkommet hos Gyldendal, er paa sin Vis ikke mindre righoldig end de Voksnes. Dette smukke og morsomme Julehefte, som Børnene fra Aar til Aar imødeser med Forventning, bringer som de tidligere Aargange en Række Bidrag af Skandinaviens bedste Børnefortællere og Kunstnere. Et billigere Hefte for de mindste er Juletid, der sikkert ogsaa faar mange Venner,

Almanakken Danmark 1923, redigeret af Gustav Hetsch og Jeppe Aakjær. Kr. 2,75.

Pressens Almanak er som altid interessant. Indledningen er et Digtl om Holberg af Johannes V. Jensen. Saa følger tre Noveller, der er udvalgt af 174 Manuskripter, der var indsendt til en Konkurrence. Særlig interessant er Skitser og Dagbogsblade af Malerne Johannes Larsen og Achton Friis, »Paa Rejse mellem Danmarks Smaaøer«. Man glæder sig over de mange udmærkede Billeder fra de smukkeste Steder i Landet og læser med en vis Spænding de 144 Svar paa Spørgsmaalet: »Hvor er der skønnest i Danmark?« Som Bilag følger et stort Verdenskort.

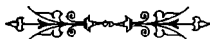
B. J.

Apropos Chesterton.

Den, der interesserer sig for C. — og det er der vist mange, der gør efter H. T. K.s udmærkede Præsentation — kan finde Artikler af ham i det af Kaj Friis-Møller redigerede *Nye Intelligensblade* (50, Købmagergade). Nr. for August, September og Oktober bragte lange Bidrag af ham. Skriftet koster kun 1 Kr. pr. Maaned.

P. F. J.

En Henstilling til Foreninger og Koncertgivende.

Den hellige Families Fest, som i flere Aar har haft en ret omtumlet Tilværelse, en næsten problematisk Eksistens, er jo nu af den øverste kirkelige Myndighed gennem Ritskongregationen i Rom endelig for hele Kirken fastlagt til første Søndag efter Hellig Tre Konger.

Da samme Fest er *den hellige Familie-Forenings* eneste offentlige Fest om Aaret, hvor der derfor gerne skulde komme saa mange som muligt baade af ældre og stadig ny Medlemmer til Stede ved Aftengudstjenesten i Sognekirkerne for den Dag højtidelig at forny deres Families Indvielse til den hellige Familie af Nazareth — saa vilde det være i høj Grad ønskeligt, om man fra de selskabelige Foreningers Side saa vidt muligt vilde tage Hensyn dertil og ikke henlægge Jule- og Nytaarsfester og lignende Sammenkomster til den Søndag.

Dette bedes venligst erindret.

En Sognepræst.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Opmærksomheden henledes paa Vincentskonferensernes 4. Generalmøde den 10. Decbr. Kl. 11¹/₂ i St. Annæ Præstebolig, Sundby, hvortil alle aktive og passive Medlemmer indbydes.

— Tirsdag den 28. Nov. sluttede Højskolens Foredragsrække om danske Byer. Pastor Ortved talte om Maribo. I et meget interessant og fængslende Foredrag fortalte han om Maribo Klosters Grundlæggelse og Historie og gav et godt Billede af det Liv, der levedes indenfor dette Birgittinerklosters Mure. Skønt Foredraget var det længste af dem, der er holdt i denne Serie, naaede Taleren dog ikke at blive færdig, og det er derfor at haabe, at vi engang kan faa Fortsættelsen.

Rom. I Anledning af, at den tidligere Bibliothekar ved det vatikanske Bibliothek P. Franz Ehrle S. J. fornylig fyldte 80 Aar, er der blevet dannet en international Komité, der agter at ære denne fremragende Videnskabsmand med et stort Værk under Titlen *Miscellanea Francesco Ehrle*. Det skal indeholde Studier over middelalderlig Kirke- og Kulturhistorie. Værket bliver paa 3 Bind med i alt 1200 Sider. Fra saa godt som alle Lande tager Videnskabsmænd Del i denne Hædersbevisning, og det meddeles, at ogsaa Danmark har en Repræsentant. Det er vistnok første Gang efter Krigen, at et saadant internationalt Arbejde finder Sted. — Det forlyder nu ogsaa med Bestemthed, at Pater Ehrle vil blive udnævnt til Kardinal i den kommende Uge.

— Pave Pius XI vil afholde sit første Konsistorium i December Maaned for bl. a. at udnævne 6 nye Kardinaler. Det hemmelige Konsistorium bliver den 11. Dec. og det offentlige den 14. Af de 6 nye Kardinaler er de tre Italienerne, nemlig den Apostoliske Delegat i Washington Mgr. Bonzano, den pavelige Nuntius i Lissabon Mgr. Locatelli og Ærkebiskoppen af Bologna Mgr. Nasalli-Rocca. To franske Biskopper vil blive optaget i det Hellige Kollegium, Ærkebiskop Charost af Rennes og Biskop Touchet af Orléans. Den sjette Kardinal bliver Spaniens nye Primas, Ærkebiskop af Toledo Enrique Reiz y Casanova. Muligvis vil endnu flere blive udnævnt, men disse 6 synes at være sikre.

Spanien. Det katolske Spanien er særlig rigt paa Franciskanere, der navnlig tager ivrig Del i Hedningemissionerne. Det meddeles, at Tiendedelen af alle Kirkens Missionærer er Franciskanere, og en Femtedel af alle de Søstre, der arbejder i Missionerne, hører til Franciskus-kongregationer. Kapucinerne har i Sevilla et stort Klo-

ster til Uddannelse af Missionærer. Dette Kloster har for Øjeblikket 1056 Munke ude i Missionerne.

Indien. I Madras er den kristne Befolkning i Løbet af de sidste 10 Aar vokset med 14,2 %, saa at der nu er 1,380,672 Kristne af forskellige Konfessioner. Fler-tallet er Katholikker, hvis Tal i disse Aar er steget med 71,239, saa at de nu er 749,088, d. v. s. 56 % af de Kristne, mens 42 % er Protestanter og 2 % syriske Kristne. Halvdelen af hele Indiens katholske Befolkning lever i Sydindien, nemlig 1,400,000. Siden en kvindelig Orden i Begyndelsen af dette Aar aabnede et Noviciat i Birma, har saa mange Aspiranter meldt sig, at Søstrene ikke kan modtage dem alle. — En ejendommelig Højtidelighed fandt for nylig Sted i Champakulam, da Biskoppen Mgr. Kurialachery meddelte Ordinationer til 17 Medlemmer af Karmeliterordenen af den syromalabariske Ritus. To af disse indiske Karmeliter modtog Præstevielsen, de øvrige de lavere Vielser. Denne indiske Karmeliterorden udbreder sig stadig mere blandt de indfødte Kristne.

Udmærket Jule- og Nytaarsgave!

Et Gavekort,

der giver Ugebladet frit
tilsendt en hel Aargang.
Pris 12 Kroner.

Faas i Ekspeditionen og i Boghandelen.

Credo. No.v 1922. Indhold: Ett farväl till Hans Högvärdighet Biskopen. — Tillbedja katolikerna helgonen? — Två svenska martyrer under Gustaf II Adolfs regering. — Biskopens tack. — Vor Frue af Roskilde. — Från Credos torn. — Våra katolska hem. — Från våra församlingar och föreningar. — Kyrklig kalender.

Generalmøde.

St. Josephs Gilde afholder ekstraordinært Generalmøde *førstkommende* Mandag d. 11. December Kl. 8 Aften pr. i Bredgade 67.
Bestyrelsen.

Katholsk Boghandel Stenogade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-6 Tilf Vester 3930. Bøger, Billede, Devotionalie.

For dem, der ønsker at stifte Bekendtskab med den katholske Kirkes Lære, ligesom for dem, der ønsker at genopfriske deres Kundskaber om Religionen, afholder jeg efter den Maalestok, der er den almindelige ved Konvertitundervisning, **hver Torsdag Aften Kl. 8** Gennemgang af Troslæren Undervisningen foregår i **Forsamlingsværelset, Bredgade 64** (Indgang gennem den lange, smalle Gaard og opad Trappen til 1. Sal). Alle er velkomne. Jakob Olrik, Præst.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katholske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katholikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katholske Kirke. Henvendelser, der **alle behandles som fortrolige**, bedes rettet til Sekretæren, Arkivar F. J. West, Ordrupvej 96², Charlottenlund.

Til Sognepræsterne.

Den nye *Lov om Ægteskabs Indgaaelse* træder i Kraft den 1. Januar 1923. Reglerne om Fuldmyndighed er dog allerede traadt i Kraft den 1. Oktbr. d. A. Loven kan faas i Boghandelen.

København, den 2. December 1922.

J. Olrik,
Apostolisk Provikar.

Vincentskonferensernes 4. Generalmøde

afholdes Søndag d. 10. December Kl. 11¹/₂ i St. Annæ Præstebolig, Hans Bogbinders Allé, Sundby. Alle aktive og bidragydende Medlemmer indbydes.

Ligesom de foregaaende Aar agter undertegnede i Anledning af Julen at foranstalle en **Indsamling** til Fordel for de fattige i St. Ansgars, St. Annæ og Sakramentskirkenes Sogne. Det er vort Haab, at enhver efter Evne vil yde sin Skærv hertil. Hr. Pastor Braun, Hr. Pastor Resch og Hr. Pastor Ronge saa vel som undertegnede er villige til at modtage Gaver. De trængende, som ønsker at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa personlig henvende sig hos en af Præsterne eller hos en af undertegnede inden 15. Decbr.

Fru A. Osterhammel,
Frederiksborggade 54^a.

Frk. A. Stratbøcker,
Jægersborg Allé 19, Charl.

Frk. C. Tetzlaff,
Paludan Müllersvej 5.

Den kvindelige katolske Ungdoms Julefest i Vesterhus

Torsdag den 28. Decbr. Kl. 7¹/₂.

Tale af Pastor Günther. — Chokoladebord, Juletræ og Julelotteri.

Billetter à 50 Øre, der giver Adgang til alt det ovenanførte, faas i »Kvindelig katolsk Ungdoms Opholdsstue i Vesterhus« hver Mandag og Torsdag Aften mellem Kl. 8—10, senest Torsdag den 21. Decbr.

Katolsk Værneforening
for unge Kvinder.

Komiteen for den kvindelige katolske
Ungdoms Fællesmøder.

Der er i Lighed med i Fjor rettet en **Opfordring** til Redaktionen, om den vil optage en Navneliste paa Menighedsmedlemmer, der i Stedet for at udsende Jule- og Nytaarskort til andre Menighedsmedlemmer vil tilstille Redaktionen et Beløb til Fordeling blandt **Vincentsforeningens Konferencer** (Minimum 5 Kr. + 50 Øre for Annoncen).

Redaktionen vil gerne efterkomme denne Opfordring, som, hvis den vinder Bifald, kunde blive en god Indtægt for Vincentsforeningen og iøvrigt spare Folk for en hel Del Ulejlighed. En Forudsætning er dog, at der melder sig et tilstrækkeligt Antal.

Meddelelse om Optagelse paa Navnelisten, som trykkes i Nr. f. Søndag d. 24. Dec., samt Gaver + 50 Øre maa være indsendt d. 16. Dec. til Redaktionen el. Købmagergade 48 Mez. (Hoffmann).

Børn, som kunde ønske at glæde et fattigt Barn i **Sønderjylland** med et Stykke brugt Legetøj, bedes aflevere dette hos Portneren paa den franske Skole, Frederiksbergallé 15—17 senest den 15. December.

Postkort med **Fotografi af Biskop Brems** faas i Katolsk Boghandel. **Pris 25 Øre.**

Kirkelig Kalender.

10. Dec. 2. Søndag i Advent. I Messen: Marias ubesmittede Undfangelse.	17. Dec. 3. Søndag i Advent.
11. — M. Damasus I, Pave og Bekender.	18. — M. Ferialdag.
12. — Ti. Oktavdag.	19. — Ti. Ferialdag.
13. — O. Lucia, Jomfru og Martyr.	20. — O. Ferialdag (Tamperfastedag).
14. — To. Oktavdag.	21. — To. Thomas, Apostel.
15. Dec. F. Oktav af Marias ubesmittede Undfangelse.	22. — F. Ferialdag (Tamperfastedag).
16. — L. Eusebius, Biskop og Martyr.	23. — L. Ferialdag (Tamperfastedag).

Katholsk Højskole.

Tirsdag den 12. Dec. Kl. 8 Aften i Vesterhus, Vestervoldgade 115°.
Pastor Boog: Afrikamissionen.
Adgang for alle. 25 Øre. »Sursum corda« bedes medtaget.

Rosenkranskirken. Mariakongregationen. Søndag den 10. Decbr. Kl. 8 Fælleskommunion.

Mariakongregationen for Mænd afholder Fælleskommunion i Jesu Hjerter Kirke Søndag den 10. December Kl. 8^{1/2}. Om Aften Mandag Kl. 6 højtidelig Andagt med Prædiken i *St. Ansgars Kirke*.

Mariakongregationen »Den ubesmittede Undfangelse«. St. Knuds Kapel. Torsdag den 14. December Kl. 8 pr. Optagelse.

A.C. (D. u. S.) Onsdag den 13. December Kl. 8^{1/4} i A.C.'s Lokaler, Vestervoldgade 115°. Stud. theol. Strøbæk: Beuron. Gæster kan medtages. Adm.

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes Mandag den 18. December Kl. 8 i Selskabslokalet »Columbus«, Aaboulevard 21 (Tlf. Centr. 3699). Bestyrelsen.

Ligesom de foregaaende Aar agter undertegnede i Anledning af Julen at foranstalte en **Indsamling** til Fordel for fattige og enligstillede i **Rosenkranskirken Sogn**. Det er vort Haab, at enhver efter Evne vil yde sin Skærv hertil. Sognepræsten, Kapellanen saa vel som undertegnede er villige til at modtage Gaver.

Frk. *M. Hoffmann*,

H. C. Ørstedesvej 48.

Frkn. *Ronge*

Lykkesholmsallé 14 C St.

Fru *E. Osterhammel*

Bülowsvej 30 A¹.

Fru *Em. Siegler*

Kingosgade 17, Mezz.

Kalenderen for 1923 er udkommen og kan faas hos **Ekspeditionen, Boyesgade 8°** (Telf. Vester 7515) samt ved Kirkerne og i Boghandelen.

Pris **40 Øre**. Ved Indsendelsen af 60 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen portofrit. *Ansgariusforeningen.*

Biskop-Billedet!

Den ny Biskop sammen med Biskop v. Euch (se Ugebladet N. 44). Sælges: *Boyesgade 8°* *Studiestræde 27-29°* *Bredgade 64¹*
(P. B. Jensen) (A. Silcowitz) (P. v. Kettenburg)

Pris **2 Kr.** samt **Katholsk Boghandel, Stenosg. 3.** Pris **2 Kr.**

FREMMEDESPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

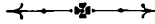
Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

Nordisk Ugeblad* udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag
Abonnement 3 Kr. Kvarlalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer.
I alle Bogluder og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5-7.
Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. —
Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515.
Træffes bedst Kl. 5-7 Eftermiddag.

Nr. 51.

Søndag den 17. December.

1922.

INDHOLD: »Herren er nær.« — Foraaret og Historien om Gud.
— Afsluttende Indlæg i Højskoledebatten. — »En betydende Aands-
magt.« — Nye Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Køben-
havn. — Avertissementer.

„Herren er nær.“

Det er kun to Søndage, siden vi hørte om Herrens Komme paa den yderste Dag og fyldtes med Skræk ved Tanken om Dommedagens Rædsler. Det kunde derfor synes underligt i Dag at opfordre til Glæde ved Ordene: »Herren er nær.« Og dog skriver St. Paulus i Søndagens Epistel: »Glæder eder i Herren altid; atter siger jeg, glæder eder! . . . Herren er nær!« Der er ikke Spor af Angst, ja ikke engang stille Ærefrygt eller Følelse af Uværdighed, nej: Glæder Eder, glæder eder! Det kommer sikkert af, at Herren allerede engang havde været hos Paulus, og dengang havde han bragt ham den største Glæde.

Det var, dengang han forfulgte Guds Kirke med frygteligt Had. Da var Herren pludselig kommet til ham foran Damaskus, da »et Lys fra Himmelen omstraalede ham«. Men i dette Lys fra Himmelen saa han, som Profeten engang havde spaaet om dem, der skulde møde Messias, »Herrens Herlighed og vor Guds Glans«. Og denne Herrens Herlighed havde fyldt Kristenforfølgerens Sjæl.

Nu forfulgte han ikke mere Kristendommen, nej, snart var han den ivrigste Tilhænger og Forkynder. Dette Møde med Herren havde bragt ham usigelig Lykke, fyldt hans Hjerte med Naade og gjort ham fra en Kristenforfølger til den store Apostel. Derfor fyldes hans Sjæl ved Tanken om, at Herren snart skal komme igen, kun med Glæde. Nu har han jo i alle de mange Aar siden sin Omvendelse kun virket for Herren, han har gennemvandret mange Lande og grundet mange Menigheder, og han har maattet lide meget, og nu sidder han fængslet i Rom — i Fængslet skriver han dette Brev til Philipperne — han har da kun Grund til at glæde sig. Denne Gang tør han dog af Herren vente langt mere end den første Gang, derfor: »Glæder eder! Herren er nær!« Han tænker ogsaa paa den gamle Spaadom hos Profeten om al den Glæde, som Herren bringer: »De af Herren forløste skal vende hjem og drage op til Sion med Lovsange; evig Glæde kroner deres Hoved; Jubel og Glæde faar de, og Smerte og Jammer skal vige.« Selv kan Apostelen betragte sig som en af dem, der er forløst af Herren, og de gode Kristne i Philippi er det ogsaa. Altsaa gælder ogsaa om dem, at de skal »drage op til Sion med Lovsange«.

Og nu gælder Apostelens Ord os. Julen skal jo ikke blot være en Mindefest, men en Gentagelse af Herrens Komme. Da skal han komme med særlig Naade til hver kristen Sjæl, og alle Forudsigelser om Landet, der skal blomstre, og Ørkenen, der skal blive frugtbar, vil da gaa i Opfyldelse i vore Sjæle. Thi nu er det os, der er Guds udvalgte Folk, det nye Israel, det nye Jerusalem. Derfor synger Kirken i Dag: »Glæd dig og fryd dig, Jerusalem, thi din Frelser kommer.«

B. J.

Foraaret og Historien om Gud.

De eneste to Ting, der kan tilfredsstille Sjælen, er en Person og en Historie, og selv en Historie maa være om en Person. Der findes ganske vist meget overdaadige Glæder og Nydelser i blotte Abstraktioner, saasom Matematik, Logik eller Skak. Men disse blotte Sindets Glæder er ligesom de blot legemlige Glæder. Det vil sige, de er blot *Glæder*, skønt de kan være gigantiske Glæder, de kan aldrig ved bare at vokse blive til *Lykke*. En Mand, der lige skal hænges, kan maaske nyde sin Frokost, især hvis det er hans Yndlings-Frokost; og paa den samme Maade kan han maaske nyde en Debat med Præsten om Kætteri, især hvis det er hans Yndlings-Kætteri. Men om han er i Stand til at nyde nogen af de to Ting, det afhænger ikke af nogen af disse Ting; det afhænger af hans sjælelige Holdning overfor en senere Begivenhed. Og den Begivenhed er virkelig interessant for Sjælen, fordi den er Enden paa en Historie og — som nogle mener — Enden paa en Person.

Nu er denne enkle Sandhed, ligesom mange andre, for enkel til, at vore Videnskabsmænd kan se den. Det er derfor, de tager Fejl, ikke blot angaaende den saunde Religion, men ogsaa angaaende de falske, saa at deres Beretning om Mytologien er mere mytisk end Myterne selv. Jeg nøjes ikke med at sige, at de er ganske ukorrekte, naar de f. Eks. hævder, at Christus var en Legende om døende og genfødt Vegetation. Jeg siger, at selv om Adonis var en Gud for Vegetation, saa har de dog faaet helt galt fat i hele Ideen om ham. For det første er ingen tilstrækkeligt interesseret i visnende Grøntsager som saadanne til at skabe dem et særligt Mysterium eller en særlig Forklædning og sikkert heller ikke tilstrækkeligt til at forklæde dem som en meget smuk ung Mand, der er en uhyre meget mere interessant Ting. Hvis Adonis blev forbundet med Bladenes Fald om Efteraaret og Blomsternes Genkomst om Foraaret, saa var Tankeprocessen en ganske anden. Det var en Tankeproces, der spontant springer frem hos alle Børn og unge Kunstnere. Den

springer spontant frem i alle sunde Samfund. Men den er meget vanskelig at forklare i et sygt Samfund.

Det er noget omtrent som dette. Mennesker, der med ét kaster Blikket paa Foraarsblomsterne, har en skærende Følelse af paa en Gang at være berusede og utilfreds-stillede, en Følelse, der kun kan udtrykkes med Ordene: »Hvad er alt dette til?« Hvad er det for et skinnende Mysterium, der kaldes Verdens Skønhed? Hvem gjorde det, hvorfor gjorde de det, hvad vil de nu gøre, hvad skal jeg gøre ved det, hvad betyder det? Vegetationen betragtet som Proces kunde Mennesket i næsten enhver Tidsalder have forklaret sig simpelthen som en Proces; man kendte Masser af Processer, legemlige, huslige, nyttige, der arbejdede som Urværk, og som man aldrig knyttede noget helligt til. Hvad der krævede Forklaring, var ikke Processen, men vor Interesse i Processen, de ordløse Følelser, der bemægtigede sig Mennesket ved Synet af visse Ting og ikke ved Synet af andre. Der var ikke saa meget Tale om et vist System i Verden som om en vis Fortryllelse, der var lagt paa Mennesket, og man kan bemærke, at Rejsende og Missionærer, de viseste og de mest overfladiske, alle beretter, at i barbariske Stammer er Religionens Mindestmaal altid en Tro paa Fortryllelsen eller Trolddommen i visse Skabninger og Ting. Det var ikke Blomsternes Oplukkelse, som Mennesket ønskede forklaret, men Opluk-kelsen af hans eget Hjerte ved Synet af dem. Religionen begyndte ikke med Botanik, men med noget langt højere. Der findes en Del fortræffelige Folk, der kaldes Agno-stikere, og som nu rimeligvis tæller et Flertal af de bedst uddannede og mest indflydelsesrige Klasser i Samfundet, og som siger, at det er sandt, at Sjælen spørger dette lidens-kabelige og personlige Spørgsmaal, men at der ikke er noget Svar. Jeg diskuterer ikke med disse Folk, ikke lige nu. Jeg beretter blot, hvad de ansvarlige blandt dem alle vil indrømme: at i heroiske Øjeblikke i Ungdom eller Enfol-dighed spørges Spørgsmaalet altid, at det efter den person-lige Mening ofte besvares, og at det altid, naar som helst det kan siges at blive besvaret, besvares paa én Maade. Sjælen er kun tilfreds, Sjælen kan kun tilfredsstilles ved noget, der indeholder en Person eller en Historie. Enhver

Forklaring er god nok til Græs, der er til i Dag og i Morgen er kastet i Ovnen. Men kun én Forklaring er god nok til Græssets Skønhed. Det er den Forklaring, der springer frem paa Læberne af enhver god Vildmand, enhver god Digter og, jeg kan tilføje, enhver god Theolog. Det er en Gud.

Saa kommer den befriede Sjæls næste store Spring, som Videnskabsmændene ikke kan forstaa. Naar først Blomsternes Fortryllelse har rørt ved Sjælen, forlanger den en Historie og en Person. Men fra det Øjeblik, der tros paa Personen, bliver han Ti Tusind Gange større end Blomsterne og endog end Historien. Han gør, hvad ingen undtagen en Person kan gøre: han forklarer. Den forvirrende Skønhed, der kaldte ham frem som en Hypotese, bliver nu hans blotte Attribut og Prydelse. Saaledes som den Enfoldige ser det: Blomsterne var kun et Par Antydninger om, at der *var* en Historie, men nu er Historien begyndt. For Sjælen bryder sig ikke om Primulaer, men den bryder sig om Foraarets Historie.

Et Barn, der ser Frostens skinnende Gitterværk paa en Rude, siger ikke: »Dette kan kun forklares ved, at en Mand, der hedder Fader Frost, gør det med sin Finger«. Men det føler, at en saadan fjedret Nøjagtighed antyder en eller anden Finger, og da det ikke i de bedst ordnede moderne Familier har Lov til at sige, at det er Guds Finger, siger det, at det er Fader Frost eller enhver anden, det nu kan have hørt om. Processen, der stadig er ganske direkte og øjeblikkelig, er Overgangen fra Skønhedens Idé til Personlighedens Idé: Kunsten raaber efter en Kunstner. Det er absolut umuligt, at saa mønstergyldigt et Arbejde som Universet skulde forblive anonymt.

Men naar et Barn først har tænkt paa Fader Frost, tænker det mere paa Fader Frost end paa Frosten selv. Mønsteret interesserer kun, men Personen tilfredsstiller. Naar Sagen er endt, er Barnet begyndt at føle, at Fader Frost egentlig har hædret Vinduerne ved overhovedet at tegne paa dem. Han staar hævet over Vinduer, hævet endog over Vinteren, han er, hvad ingen døde Ting kan være: han er i en Historie. Som disse Børn lænker om Vinteren, saaledes har alle Menneskenes Børn tænkt om

Efteraar og om Foraar. Hvis al denne Skønhed betød Hensigt, saa indtog Hensigten den første Plads, hvis ikke, var Skønheden næppe engang skøn. Hvis Blomsterne betød en Gud, blev de kastet for Gudens Fødder. Hvis de ikke betød en Gud, blev de kastet bort.

G. K. Chesterton.

Ovenstaaende Artikel er oversat fra Jesuiter-Tidsskriftet »America«. Læserne stifter igennem den Bekendtskab med Chesterton i al hans Særprægethed. Artiklen vinder ved at gennemlæses flere Gange. Hvis nogen paa Grundlag af den vil fremføre Anklage mod G. K. C. for at tilsidesætte Forstandens trygge Gang mod Erkendelsen af Gud, er det overilet. Set i Sammenhæng med hele hans Produktion er de her foreliggende Linier ikke et Forsøg paa at begrunde en »Væsensskuen« af Gud, men blot en aandfuld Fremstilling af Skønhedens Uselvstændighed. Skønhedens Glæde er som Madglæden før Henrettelsen, en afhængig Glæde.

H. T. K.

Afsluttende Indlæg i Højskoledebatten.

Red. har givet mig Lov at svare Hr. *E. Lier. Kühl* paa hans elskværdige og klare Indlæg. Det er jeg meget taknemmelig for; det er nemlig rart at se en Modstander af Ens egen Opfattelse komme *aabent* og *ærligt* frem og sige: Der og der tager Du fejl, og har Du tænkt paa det og det? Saaledes kan man faa talt stille og roligt ud om Sagen.

Hr. Kühls Anskuelse er sikkert delt af mange.

Maa jeg have Lov at betegne den som: *de ængsteliges* Anskuelse. Og maa jeg give den et irenisk Svar.

1. Jeg véd, at der er Folk, der frygter for *Ortodoxien* paa den event. kath. Højskole, hvis den ikke *garanteres* i ganske særlig Grad. Ogsaa her har man anset et Klosters Nærhed som en Fordel.

Personlig tror jeg ikke, at en Orden er større Garanti

for Ortodoxi end en Kreds af Verdenspræster under Ansvar overfor den lokale Biskop er det. Men det vilde være interessant, om anderledes menende vilde udtrykke deres Grunde for den modsatte Opfattelse.

2. Jeg véd ogsaa, at denne Frygt for Ortodoxien paa den kath. Højskole har to Kilder: man er bange for at se en i Kirken hidtil uprøvet og ukendt Institution og Arbejdsmaade, der tilmed er »opfundet« af en protestantisk Kirkemand, stige frem som aandelig Frugt af en saaa ung og endnu saa lidet rodfæstet Menighed som den danske. Og man er bange for, at det nationale Element skal komme i Konflikt med det religiøse og med Vikariatets øvrige nationale Elementer.

Der er en Fare paa begge de Punkter. Men jeg tror, at den første Fare let afbødes, naar den frie og uafhængige Højskole kommer til at ligge i aandeligt Læ af et Kloster.

Den anden Fare maa Skolen selv afbøde ved sin Aand og Holdning og ved i sin Lærerstab at optage et Element af Udlændinge — være sig Lægfolk, Verdenspræster eller Ordensfolk — der kan bringe de stærke, rige Strømme fra deres katholske Hjemlande eller fra deres blomstrende Missionsegne ind som Befrugtning fra den store Verden til det Korn, der hedder den danske Højskole.

Her ligger en Fordel for os Katholikker, at vi ikke behøver at nøjes med det danske alene men kan og skal sætte det i Vekselvirkning med alle Kirkens Nationer, saa vidt vi formaar. Det er Rigdom — det er mer end »Vinduet i Vest« — det er Udsigt til alle Sider. Den praktiske Ordning af Balanceforholdet er ligegyldig paa nærværende Tidspunkt, hvor kun de yderste Omrids og de mest til Grund liggende Principper debatteres. Det mest til Grund liggende Princip er: aandelig Frihed; tror nogen — Dansk eller Fremmed — at han har noget godt, rigt og stærkt at bringe Højskolens Elever, vil næppe nogen lukke Døren for ham. Tror andre, at deres er bedre, vil de i fuld Frihed kunne forkynde ethvert Ideal, der staar paa Kirkens Klippegrund — og det stærkeste vil sejre; det er deres Tro, som mener, at Aand og Frihed rimer sig godt. Uden det Ideal vil en »Højskole« blive *Højskolens* egen Forræder og Banemand.

3. Hr. *Kühl* rejser en Indvending, han næppe staar ene med, naar han peger paa Konflikten: den protestantiske Grundtvig & den katholske Højskole. Jeg maa straks pege paa, at jeg i »Levende Stene« og *Jan Ballin* i »Katholsk Folkehøjskole« kun har *rørt ved* Problemet — ikke løst det, næppe nok peget paa en Løsning.

Hr. *Kühl* derimod peger paa en Løsning: han forkaster Grundtvigs Navn og Aand som brugbart indenfor katholsk Højskoles Mure. Hovedsagelig fordi det er *offending for pious ears*; det er ham (og maaske andre med ham) en Forargelse.

Dette Synspunkt forekommer mig saa meget alvorligere, som det er en Dansker, en Akademiker og en theologisk højt dannet Mand, der fremsætter det. Jeg kunde have Lyst til først at svare med en glødende Kærlighedserklæring til Grundtvigskikkelsen — vel den største Mand i Danmark siden Absalon. Til hans Kraft og Varme, hans Kærlighed til Land og Folk, til hans Sprog i Salme og Tale. Og til at fortælle, hvorledes Gud har brugt ham vidunderligt som Vejviser for mig (og for mange andre) til Sandhedens Kirke. Dette vilde imidlertid være endnu værre for de »fromme Øren« og er jo ogsaa en personlig Sag. Men jeg maa have Lov til at hævde dette »historiske Syn« (for at tale Grundtvigsk) paa vor Missions Indtræden som et Led i hele Danmarks Aands- og Kirkehistorie.

Da luthersk Ortodoxi afgang Herredømmet over Troslivet i Danmark til Rationalismen, var der skabt den *været mulige Baggrund* for den Mission, der skulde bøje det skille sammen og vise Vejen tilbage til Rom. Men med Grundtvigs Opvækkelse skete der det, at det danske Folk opvakte til at længes, frigjordes fra det trykte Bibelords Trældom, fandt Vejen tilbage mod sakramental Kristendom og lærte den apostoliske Trosbekendelse, som er Vejen hjem til Oldkirken. Og dette var *den bedst mulige Baggrund* for Missionen. Jeg kan kun se Guds Finger deri og se hans Forberedelse af den Stund, Religionsfriheden skulde muliggøre vor Virken. Jeg kan kun i Grundtvig se *Romerkirkens Johannes den Døber i Danmark*. Trods al Kærlighed til ham kan jeg godt skelne mellem

cand. theol. N. F. S. G. og *Skjalden*, *Seeren* N. F. S. G. Den første delte alle *cand. theol.*'ers Fejltagelser; den anden anede og *saa* dybere end nogen anden førende Dansker før ham Vejen hjem til Oldkirken.

Og ham kan vi takke for, at Ord, Klange, Toner, der ellers vilde være *odiøse* i Landet, er blevne kendte, ja kære: *Helgen, Kirke, skrifte, Skærsild, Rosenkrans . . .*

Hr. Kühl har citeret; ogsaa jeg skal citere — Ord, der har lydt som Klokkeklang og Orgelbrus i mit Sind fra Barnshen af, og som har muliggjort det for mig at blive Katholik — uden at blive mindre fanatisk Elsker af Danmark og det danske Sprog, af Grundtvig og af hans Tanker:

Helgen her og Helgen hisset — —
 — — Helgensamfund af Guds Naade — —
 — — Helgenlivets høje Fred og Fryd — —
 Kirken er som Himmerige — —
 Kirken den er et gammelt Hus — —
 Tusind Aar stod Kristi Kirke — — (trods 4. Vers!)
 Kirken hun sad i Enkestand — —
 — — I en gylden Aftenstund
 under Sang vi atter bygge
 paa den gamle Klippegrund — —
 — — Naar der skrifies saa i Nord — —
 — — I Skærsildsluer paa Herrens Ord — —
 — — Livets Rosenkrans — —
 — — Rosenkrans om Kors at vinde — —

Disse *Klange*, denne *Tone* har vist mig og mange Vejen bort fra »Menighed« og Mødesal til Kirken. Selve Ordet »Kirken« hos Grundtvig i Modsætning til den moderne Lavkirkeligheds »Menigheden«, »Herrens Venner«, »de frelste«, »Samfundet« har hos flere end mig vakt Spørgsmaalet: Hvor er da den sande Kirke? Og Grundtvigs oldkirkelig paavirkede Nadver- og Helligaands-Salmer har ført os hen, hvor vi takker Gud for ham som Vejviser. Og det er min og fleres Tro, at gjorde vi disse Klange, disse Toner, disse Billeder til Udgangspunkt for vor Forkyndelse, da kendte det Folk, hvem de er kendte og kære, os lettere paa Røsten og fandt hurtigere Vejen, for da blev vor Forkyndelse ikke et *Brud* paa Retningslinjen i

dansk Aandsliv men en *Videreførelse* af den, en *Konsekvens*.

Dette Syn paa »Grundtvig og Rom« forpligter os ikke til noget som helst Forhold til »moderne Grundtvigianisme« og heller ikke til at sluge Grundtvig med Hud og Haar.

4. Herhen hører et Problem, som er bleven drøftet Mand og Mand imellem, og som jeg næppe tør blot pege paa: Mon det ikke kunde tænkes, at Gud vilde skænke sin Kirke noget, naar han begynder at kalde hele Folkeslag (Amerika, Nordtyskland, England og Norden) tilbage til Rom? *Selvfølgelig* ikke noget dogmatisk, ikke noget ethisk Nyt — men maaske nye *Metoder*, nye *Væje* at kalde Sjæle ad.

Kristus er »det sande Lys, som oplyser ethvert Menneske« (Johs. 1). Der er ikke Lys uden fra ham. Men er der da i Grundtvig blot Dagning før Kirkens nye Morgen gry, er denne Dagning — som hos Døberen — af Gud, som er fri i sine Gaver og kan berede sin Vej, som og gennem hvem han vil. — Helt kan denne Tankegang, der bør gennemtænkes under Bøn og Troens Bekendelse, næppe afvises. I Lyset af den vil en Højskole, der optager *den katholiserende Del* af Grundtvigs Tanker, kunne ses som en Fortsætter og Fuldkommer af det, Gud lod begynde ved sit Redskab Grundtvig.

5. Da Red. ønsker denne Debat sluttet inden længe, og da dette bliver mit sidste Indlæg i den, vil jeg gerne ende med en praktisk Opfordring til *Jan Ballin*, som har arvet den katholske Højskoletanke fra sin uforglemmelige Fader. Kunde J. B. ikke tænke sig at anskaffe en tyk Bog med hvide Blade og at lade den cirkulere regelmæssigt blandt Tankens Venner og Fjender, saa enhver, der har Interesse i Sagen, kunde nedskrive sine Tanker, Forslag, Forespørgsler, Raad og Anker i den, og læse de andres Bidrag. Hvad der viser sig af blivende Værd i den, kunde da en Gang udgives. Og til sene Tider vilde den være et Kildeskrift til Ideens baade *Genesis* og *Exodus*, Grundlaget for dens *Leviticus* og — ved Antallet paa de bidragydende — Vidnesbyrd om dens *Numeri*.

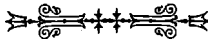
Enhver interesseret behøvede da blot at melde sig til J. B. for at gaa ind i Rækken af Bogens Modtagere, Bi-

dragydere og Videresendere. Saaledes vilde de deltagende faa større Ytringsfrihed, og Ugebladet vilde blive aflastet for en Del Stof, det med Aandsfrihed og Gæstfrihed har modtaget fra baade Tilhængere og Modstandere af Højskoletanken.

Irenæus.

Dette Indlæg skulde gerne være det afsluttende i denne Diskussion, ikke fordi Sagen er uddebatteret, men foreløbig kan Ugebladet ikke godt ofre mere Plads. Forhaabentlig har den bidraget til at vække mere Interesse for Højskolesagen og maaske ogsaa til at klare nogle Tanker.

Interessant er det at se, hvad en af de førende katolske Præster i Tyskland, Professor *Dr. Schreiber*, hvis Forelæsninger jeg selv engang har hørt, udtaler til »Berlingske Tidende« om Grundtvig: »Hvilken stor og lærerig Skikkelse! Jeg har syslet meget med hans Tanker, særlig hans *Folkkehøjskoleidealer*, og har med største Glæde holdt det ene Foredrag om ham efter det andet i min Hjemegn.« — Det skulde da nødigt gaa saadan, at det katolske Udland lærer af Grundtvig, mens det katolske Danmark ikke gør det. Tak for alle Bidrag om denne Sag! *Red.*

„En betydende Aandsmagt.“

Et Ord til de danske katolske Kvinder.

Hr. cand. mag. Niels Hansens Ord og de dertil knyttede Bemærkninger i sidste Nr. af Ugebladet kalder ogsaa mig frem med nogle Betragtninger, som længe har ulmet i mig, og som jeg ofte har følt Trang til at henvende til de danske katolske Kvinder.

Jeg er Konvertit og var allerede inden min Overgang til den katolske Kirke for ca. 10 Aar siden baade ved min Stilling og ved mine Interesser knyttet til forskellige sociale Institutioner, Foreninger o. s. v., og jeg er vedblevet at staa i disse Rækker. Jeg har derigennem af og til faaet Lejlighed til at rette forskellige Fordomme, Vrang-

lærer o. lign. angaaende den katholske Kirke hos mine protestantiske Medfæller i Foreninger og Bestyrelser. Ikke saaledes at jeg gaar rundt og gør Propaganda (dertil føler jeg mig nu absolut hverken værdig eller velfunderet nok), men kom der et eller andet paa Tale om katholske Forhold, saa bekendte jeg altid straks Kulør med et ganske kort: jeg vil gøre Dem opmærksom paa, at jeg er Katholik. Ofte resulterede det i Spørgsmaal og Bemærkninger, som gjorde, at jeg fik Lejlighed til at ramme en Pæl gennem mærkelige Opfattelser fra de andres Side, og jeg er altid blevet hørt med forstaaende Opmærksomhed og tror virkelig, at jeg har faaet rettet vildledende Oplysninger om vor Kirke og vor Tro.

Men nu kommer vi til det brændende Spørgsmaal: hvor er de katholske Kvinder henne i det daglige sociale Livs mange Forhold og Hverv? Mig bevidst har jeg aldrig truffet een eneste hverken i politiske Bestyrelser og Foreninger eller i den store Kvindeforening »Dansk Kvinde-samfund«, der omfatter alle Kvinder hele Landet over fra de højeste til de laveste, fra alle politiske Syn og fra alle religiøse Kredse, ung og gammel, rig og fattig. Men hvorledes tror Katholikkerne, at de kan faa Magt i et Samfund, hvor de holder sig som en Stat i Staten, hvor de ikke søger gennem deres Arbejde sammen med de andre og for de fælles Interesser i Stat, Kommune, Lovgivning m. m. m. at faa Indflydelse paa de borgerlige Forhold. Var det ikke rart, ja nødvendigt, om de andre forstod, at vi ganske vist først og fremmest er Katholikker, men at vi saa sandelig ogsaa er Borgere i Danmark. Vi skylder os selv og det Land, den Kommune, vi lever i, at arbejde for det Samfund, hvis Medlemmer vi er, og hvor vi gerne skulde høre til blandt de bedste.

Nu vil maaske de katholske Kvinder svare mig: vi deltager i vort eget Menighedsarbejde, vi staar i vore Mødreforeninger, Kongregationer, Højskolen, Ungdomsværnet m. m., og vi kan ikke overkomme mere og har heller ikke Evner i den Retning, det interesserer os virkelig ikke. Dertil svarer jeg: det er udmærket, at De deltager i Menighedsarbejdet, men det er ikke nok, og der maa ses at skaffe Tid til det andet ogsaa; med Hensyn til Evnerne,

ja, saa er det meget ofte, at Evnerne kommer eller vokser, naar Kravet er der, og man ikke er det overhørig; og med Hensyn til Interessen, ja, saa er det sandelig en meget stor Fejl, om man ikke interesserer sig for Politik, idet Politik ikke er andet end Tilblivelsen af de Love, hvorunder vi lever og arbejder, og vore Børn opdrages med og under disse Love. Kvindesagen kan heller ikke være nogen Kvinde ligegyldig, thi den er Underretning om hele den Udvikling, Kvinderne har gennemgaaet gennem Tiderne, og Dansk Kvindesamfund er ingen Forsamling af hverken pjankede eller emanciperede Kvinder, men et Samfund af alvorlige, ærligt stræbende Kvinder: Husmødre, Lærerinder, akademisk uddannede Kvinder, Kvinder fra Handel, Haandværk, Industri og Landbrug, der alle har det samme Maal, at skabe en sund, arbejdende, maalbevidst Kvinde, der kender saavel sin Ret som sin Pligt, som kræver den første, men ogsaa er villig til at yde den sidste. Dér maa den katholske Kvinde være med, hvis hun ikke vil distanceres i Livet, hvis hun vil have, at man skal regne med hende, og hvis hun vil skaffe sig den Magt og Indflydelse, uden hvilken hun ikke kan arbejde med Udbytte for sin Kirkes Fremgang.

Altsaa, katholske Kvinder, I maa ud i det Samfund, I lever i, bland eder med de andre, søg Underretning om all og giv til Gengæld Underretning om det, I ved bedre, saa har I bygget med og lagt eders Sten til den Bygning, der hedder den katholske Kirkes Fremgang i Danmark.

Det er muligt, at noget lignende kunde siges til de katholske Mænd, men det vil jeg overlade til en Mand at sige, eller jeg vil bede Mændene ogsaa læse dette, tænke over det og drage Konsekvenserne deraf.

Gentofte den ¹²/₁₂ 22.

Helga Tardini.

Nye Bøger.

Katholsk Lommekalender 1923. · 50 Øre.

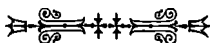
Ansgariusforeningen har sammen med Vægkalenderen denne Gang ogsaa udsendt en lille Lommekalender. Den

har et praktisk lille Format og hvide Blade til Noteringer. De vigtigste Oplysninger om Gudstjenester baade i København og Provinserne forøger dens Brugbarhed.

Eventyr af Wessel Wellesen. Illustrationer og Omslag af M. Andersen Fisker. Pris 2,50 Kr. J. Zeuner. Aarhus.

Kontorchef W. Wellesen i Aarhus anmoder os om at omtale hans Eventyr ogsaa i Nordisk Ugeblad. Det gør vi gerne, thi de fortjener det. Disse 12 Eventyr er fantasifulde og ypperlig fortalte for Børn. De naar ud over det almindelige, og nogle af dem er ligefrem Perler. Moralen i dem er sund og smuk. Titlerne paa Eventyrene er: Eventyret om Viktor; »Hanefar« paa Langfart; Julemanden og den Hjemløse; Trylleringen; Maaneféen; Krøltoppen med Sjæspejlene; Eventyrkongens Sejr; Julenissen og Sukkerjomfruen; Den forsvundne Prinsesse; En firbenet Helt; Julemandens Assistent; Hjertedybets Paradis.

J. S.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Korforeningen »Crescendo«, som i mange Aar ikke har ladet høre fra sig, er atter levelt op, idet den i Torsdags, efter saa lang Tids Forløb, gav en Koncert i Paladstheatrets blaa Sal under Hr. A. Hussons Ledelse. At Interessen for Korsang i vore Menigheder er saa stor, at et saadant Kors Eksistens er mulig, er kun glædeligt, kun maa man haabe, at det ikke kommer til at gaa ud over vore Kirkekor. Disse bør først og fremmest stilles, og her burde ingen af vore stemmebegavede Trosfæller holde sig tilbage. Har man saa Tid tilovers, kan det kun anbefales at melde sig ind i »Crescendo«. — Koncerten forløb paa det bedste. Der blev sunget særdeles smukt og godt nuaneret, man mærkede, at der var nedlagt et stort Arbejde i Indstuderingen. Der indledes med et lille Udtog af Gades Elverskud til Klaverledsagelse (Frk. Johanne Burmeister). Derefter fulgte 3 Sange for Dame-Dobbeltkvartet, og endelig sluttedes af med B. Hussons Kantate ved St. Annæ Menigheds 25 Aars Jubilæum. Koncerten var godt besøgt, og forhaabentlig blev der den Aften vundet adskillige Proselytter baade for »Crescendo« og de forskellige Kirkekor.

ST. ANDREAS GILDE

(Ordrup)

JULEFEST

afholdes Fredag den 29. December 1922 Kl. 6

Charlottenlunds Palmehave

for alle Menighedens Medlemmer og Børn. Børnene trakteres med Chokolade, Gaver m. m. Dans om Juletræet. Tombola for Voksne og Børn.

Børnenes Fest slutter Kl. 9, derefter Dans for de Voksne. Billetter for Menighedens Voksne og Børn under 15 Aar à 1 Kr., besøgende Voksne à Kr. 1,50, besøgende Børn Kr. 2,00 faaes hos Bestyrelsen samt hos Undertegnede, hvor Gaver ogsaa modtages med Tak.

Fru Grugni,
Hovmarksvej 9,
Tel. Ord. 1197.

Fru Holler,
Jernbanevej 2,
Tel. Ord. 986.

Fru Wulff,
Bramsvej 11,
Tel. Ord. 1266.

Elisabethforeningens Kollekt

Søndag den 19. November har indbragt:

St. Ansgars Kirke	426,25	Rosenkranskirken	42,00
Østerbro	9,55	St. Annæ Kirke	30,00
St. Knuds Kapel	2,00	Sakramentskirken	92,30
Jesu Hjertes Kirke	400,00	St. Josefs Kirke	52,91
Tilbedelses Kirken	38,00	St. Andreas Kirke	115,00
Immaculatakirken	40,00		
			Ialt Kr. 1248,01

Alle Bidragydere — baade store og smaa — som har hjulpet med til dette i Henseende til Tidernes Ugunst overordentlig smukke Resultat, bedes herved modtage en hjertelig Tak.

Paa Bestyrelsens Vegne

København d. 10. Decbr 1922.

J. Braun, Sognepræst.

Der er i Lighed med i Fjor rettet en **Opfordring** til Redaktionen, om den vil optage en Navneliste paa Menighedsmedlemmer, der i Stedet for at udsende Jule- og Nytaarskort til andre Menighedsmedlemmer vil tilstille Redaktionen et Beløb til Fordeling blandt **Vincentforeningens Konferencer** (Minimum 5 Kr. + 50 Øre for Annoncen).

Redaktionen vil gerne efterkomme denne Opfordring, som, hvis den vinder Bifald, kunde blive en god Indtægt for Vincentforeningen og iøvrigt spare Folk for en hel Del Ulejlighed. En Forudsætning er dog, at der melder sig et tilstrækkeligt Antal.

Meddelelse om Optagelse paa Navnelisten, som trykkes i Nr. f. Søndag d. 24. Dec., samt Gaver + 50 Øre maa være indsendt d. 16. Dec. til Redaktionen el. Købmagergade 48 Mez. (Hoffmann).

NBI Næste Nr. udsendes en Dag tidligere.

Fransk Undervisning.

Hr. og Fru Berggreen, Fjordsgade 22.

Katholsk Lommekalender. Pris 50 Øre.

Faas i Ekspeditionen og i Boghandelen.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katholske, akademiske Lægefolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katholikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katholske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som forrolige, bedes rettet til Sekretæren, Arkivar F. J. West, Ordrupvej 96², Charlottenlund.

Kirkelig Kalender.

17. Dec. 3. Søndag i Advent.	24. Dec. 4. Søndag i Advent.
18. — M. Ferialdag.	25. — M. Juledag.
19. — Ti. Ferialdag.	26. — Ti. Stephan, Martyr.
20. — O. Ferialdag (Tamperfastedag).	27. — O. Johannes, Apostel og Evangelist.
21. — To. Thomas, Apostel.	28. — To. Uskyldige Børn.
22. — F. Ferialdag (Tamperfastedag).	29. — F. Thomas af Canterbury, Biskop og Martyr.
23. — L. Ferialdag (Tamperfastedag).	30. — L. Oktavdag.

Katholsk Højskole.

Tirsdag den 19. Dec. Kl. 8 Aften i Vesterhus, Vestervoldgade 115³.
Pastor Günther: Oplæsning.

Adgang for alle. 25 Øre. »Sursum corda« bedes medtaget.

A.C. Onsdag den 20. December Kl. 8¹/₄ i A.C.'s Lokaler, Vestervoldgade 115⁴. P. Kùpferle: Pius XI og de klassiske Studier. Gæster kan medtages. *Adm.*

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes Mandag den 18. December Kl. 8 i Selskabslokalet »Columbus«, Aa-boulevarden 21 (Tlf. Centr. 3699). Bestyrelsen.

Udmærket Jule- og Nytaarsgave!

Et Gavekort,

der giver Ugebladet frit
tilsendt en hel Aargang.
Pris 12 Kroner.

Faas i Ekspeditionen og i Boghandelen.

Kalenderen for 1923 er udkommen og kan faas hos
Ekspeditionen, Boyesgade 8³
(Telf. Vester 7515) samt ved Kirkerne og i Boghandelen.

Pris **40 Øre.** Ved Indsendelsen af 60 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen portofrit. *Ansgariusforeningen.*

Biskop-Billedet!

Den ny Biskop sammen med Biskop v. Euch (se Ugebladet N. 44).
Sælges: *Boyesgade 8³ Studiestræde 27-29⁴ Bredgade 64¹*
(P. B. Jensen) (A. Silcowitz) (P. v. Kettenburg)

Pris **2 Kr. samt Katholsk Boghandel, Stenosg. 3. Pris 2 Kr.**

Min bedste Ven, mine Børns kærlige Fader
Vilhelm Seitzberg
er afgaaet ved Døden vel forberedt og styrket med
de hl. Naademidler.

Leopoldine Seitzberg

Theresia, Wilhelm, Leopold, Svend Aage, Eiler, Aloysius.

FREMMEÐSPROGTRYKKERIEÐ »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svaneniosesgaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne

70. AARGANG

Nordisk Ugeblad udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7. Tlf. Vester 7515). — Under Kortsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 52.

Søndag den 24. December.

1922.

INDHOLD: Juleglæden. — Midnats-Messe-Salme. — Se, jeg forkynder eder en stor Glæde — (med 4 Illustr.). — Jule-Sang. — Naalebilledet i Kevelaer. — Nye Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. — Kirkelig Kundgørelse. — Avertissementer.

Juleglæden.

Et Barns Fødsel bringer i Reglen Glæde, naar da ikke Familjeforholdene er altfor usle. Det nye Liv bringer Glæde. Men det bringer ogsaa Bekymringer hos Fader og Moder, det skulde det i hvert Fald gøre, naar Forældrene er alvorlige Mennesker. Ingen ved jo, om den nyfødte vil bringe Velsignelse og selv faa. Velsignelse, eller om han vil blive til Ulykke for sig selv og andre. Det faar vi altsammen først Vished for, naar Livet er forbi. — Det Barn, hvis Fødselsfest vi fejrer i Dag, har forlængst tilendebragt sit Liv. Og naar vi nu vil se rent menneskeligt paa det, saa ser det ikke ud til, at der er saa megen Grund til Glæde. Thi dette Barn maatte senere dø Forbryderens Død paa Retterstedet. Og hvilken Velsignelse bragte det andre? Dem, der sluttede sig til det, bragte det i lange Tider, som det syntes, kun Ulykker. De frygteligste Forfølgelser og Pinsler blev de Genstand for. Og dog fejrede de ogsaa Jul dengang. Dengang samledes de forfulgte i deres Skjulesteder og mindedes ogsaa i Glæde og Kærlighed Jesu Fødsel, skønt dette Barn dog var Skyld i alt det, de nu maatte døje, og i alt det, de endnu havde Udsigt til at lide. Men dette Barn var ogsaa Skyld i, at de kunde lide alt dette med Glæde, ja det var Skyld i, at de kunde gaa i Døden med Glæde.

Det skal vi tænke paa ved Jesu Krybbe, at dette lille Barn skal vinde den store Sejr. Det er hans Storhed. Han skal sejre over Legemets Død, thi naar han engang er død, skal han opstaa igen for at leve altid. Han skal sejre over Sjælenes Død, thi han vil være i Stand til at rense dem fra al Synd og give alle Sjæle Liv igen. Han skal sejre over den evige Død, thi han skal aabne Himmelens Porte og dermed aabne Vejen til evig Frelse for alle. Det vidste Hyrderne, dengang de tilbad Herren, da »de forstod det Ord, der var talet til dem«. Ordet om, at der var født en Frelser, som var Christus Herren, det vil sige ham, der skulde sejre over alle Menneskenes Fjender.

»Se, jeg forkynder eder en stor Glæde!« Ja, der skal ganske vist for det nyfødte Barns Skyld flyde mange Taa-
rer; selv vil det komme til at lide meget i sit Liv, og mange vil komme til at lide for dets Skyld. Alligevel er det en Glæde, Engelen forkynder, for bag alle Sorger og Lidelser staar Sejren og Triumfen.

Engelen forkynder Hyrderne en stor Glæde, men denne Glæde skulde ikke blot fylde deres Hjerter, nej, det er en Glæde, »som skal vederfares alt Folket«. Og dermed menes ikke blot det jødiske Folk, dermed menes ikke blot alle Jordens Mennesker og Folkeslag paa Jesu Fødsels Tid. Denne Glæde skal vederfares alle Mennesker til alle Tider. Paa en vidunderlig Maade er Engelens Ord gaaet i Opfyldelse. Hvert Aar, endnu over 1900 Aar efter, mindes Alverdens Mennesker de Ord, glæder sig over dem og fejrer Julefesten.

Ja, vi skal ved Julefesten mindes de Ord og glædes over Frelserens Komme. »Var dette Barn paa Jord ej født, vi fik Fortabelse og Død; nu Frelse vi har fundet.«

Var dette Barn paa Jord ej født, saa havde vi ikke kendt Gud. Saa havde vi ikke hver Dag kunnet vende os til vor Herre med vore Bønner og slutte os til ham i Glæde og Sorg, i alle Livets Omskiftelser. Var dette Barn paa Jord ej født, saa havde vi ingen Kirke haft, hvor vi kunde samles om Alteret til Messe. Vi havde ikke kendt noget Herrens Bord og den Glæde og Kraft, som der skænkes. Var dette Barn paa Jord ej født, ja saa havde vi vel levet nedsunkne i Hedenskab og Synd uden Mulighed for nogen Frelse. »Var dette Barn paa Jord ej født, vi fik Fortabelse og Død; nu Frelse vi har fundet.« »Se jeg forkynder eder en stor Glæde«, Barnet er født og ligger i Svøb i en Krybbe i Davids Stad, Frelseren er født, som er Christus, Herren.

Midnats-Messe-Salme.

*Kom, Kristne, lad os knæle
 paa Staldens Gulv og Straa
 tilbedende og dvæle,
 mens Tusind Klokker gaa,
 for Barnet, som blev baaret
 paa Jomfru-Moderskød —
 for Kongen, som blev kaaret,
 da Stjærnen Mulmet brød.*

*Du klare Nat og skære,
 som, medens Verden staar,
 til Jesus-Barnets Ære
 nyføder Naadens Aar —
 for hundred tunge Dage
 i Synd og Sorg og Brøst,
 Du er for al vor Plage
 Husvælelse og Trøst.*

*Velsigned' Midnatstime,
 hvor vi til Kirke gaa,
 mens Jordens Klokker kime
 og Engle Harper slaa —
 tænd over vore Sjæle
 Din klare Stjærnes Skin —
 lad fødes, mens vi knæle,
 Barn Jesus i vort Sind.*

BRODER ULV,

Se, jeg forkynder eder en stor Glæde —

Billeder af Chr. Skikkild, Tekst af Br. Ulv.

Mariæ Bebudelse.

*Som et Lyn fra Nattehimplens dunkle Bue
stod Ærkeenglen Gabriel foran Vor Frue;*

*Hil sæl, Maria! rene, naudefulde Kvinde,
af Dig al Verdens Sol i Julenat skal rinde.*

*Mig ske, som Gud det vil, skønt sært at sinde —
jeg véd kun eet: Jeg er min Herres Tjenerinde!*

Jesu Fødsel.

*Varslet af Viismand,
savnet af Synder,
fødes Vor Frelser,
som Fredstid forkynder.*

*Skyerne skilles,
Kerubim kvæder —
Herren af Himlen
i Klude sig klæder.*

*Mulmet blev Morgen,
Skaberen skabes —
at ingen af Israels
Folk skal fortabes.*

De hellig tre Konger.

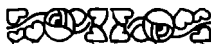
*De hellig tre Konger af Østerled
faldt i Stalden paa deres Aasyn ned.*

*De kyssed hans Haand, og de kyssed hans Fod,
de sendte ham deres Virak imod.*

*Af Jaspis-Skaaler og gyldne Kar
al Verdens Offer de tre frembar.*

*En kongelig Tak fra et Barnesind
de læste i Øjnenes Stjerneskin,*

*da Jesus-Barnet dem smiled imod,
og Stjernen ret over Stalden stod.*

Ofringen i Templet.

*Det Gamle Testamente tog det Ny i Favn,
da Profeten i Templet hviskede Jesus-Barnets Navn.*

*Hvor var han træt af Venten — Israels sidste Profet —
nu sang han nunc dimittis, for det store var sket:*

*I Herrens Tempel spirede Isai yngste Skud.
Gud Herren selv havde klædt sig i Adams Skrud,*

*som én Gang — purpurfarvet — skal miste al sin Pragt
men tredje Dagen efter blive Adams Bryllupsdragt.*

Broder Ulv.

Jule-Sang.

(Efterfølgende lille Artikel er kun et Brudstykke af et større Arbejde om Den danske Folkekirkes katolske Salmer. Andre Brudstykker kan maaske følge til Fastelavn, til Paaske, Pintse og næste Advent.)

Den ældste Mindelse om gammeldansk katolsk Jul findes i den gamle Dagvise. — Storladent vider den religiøse Følelse i Salmen sig ud, og med den oprindeligste Fromheds Magtfulde drager den hele Naturen til sig i en stor, simpel Højtidelighed:

»Den signede Dag, den signede Tid
Vor Herre hans Fødsels Time,
Da kom der Lys fra Himmelen ned
Saa vide over Verden at skinne,
Det lyser for os evindeligt
Nu og foruden Ende.«

Naar den danske lutheranske Menighed synger dette Vers i Grundtvigs geniale Gendigtning:

»Den signede Stund, den Midnats-Tid,
Vor Herre han lod sig føde,
Da klared det op i Øster-Lid
Til deiligste Morgen-Røde,
Da Lyset oprandt, som Jordens Bold
skal lysne udi og glødel«

— tænker man da paa, at det er en gammel katolsk Salme? Nej, og med Rette. — Og hvor mange gode danske Lutheranere, der forarges over «Biskoppen af Roskilde», tænker vel paa, at nogle af de kæreste Julesalmer som f. Eks. »Et Barn er født i Bethlehem« eller »Glæden hun er født i Dag« og flere andre er katolske?

Men saadan er det. I den mest storslaaede Salmeskat, en Mand nogensinde har skænket sin Menighed, i Grundtvigs »Sang-Værk« findes 14 gamle katolske Julesalmer, som Grundtvig har »blanket op«; deraf er 4 optaget i den nugældende folkekirkelige Salmebog.

Grundtvig var ingen smaalig Per Nittengryn med Fortolkningen af hans eget Ord:

»Til Hjærte ej gaar, hvad fra Hjærte ei kom
 saa gaar det med alt, hvad der kommer fra Rom,
 Saa vel maa med Fædre
 vi bede: Gud bedre,
 Gud fri os fra Rom!«

— Den første romersk-katholske Salme i Grundtvigs Gen-
 digtning, som staar i Folkekirkens Salmebog er »Et Barn
 er født i Bethlehem« Nr. 126. »*Puer natus in Bethle-
 hem*« findes i Hans Thomissøns Salmebog fra 1569 med
 en dansk Oversættelse, som Grundtvig naturligvis har be-
 nyttet.

Salmen kendes paa Latin i 10 forskellige Overleveringer.
 Hans Thomissøns Tekst stemmer ganske overens med
 Teksten i Val. Bapst's lutherske »Gesangbuch« fra 1545,
 og ikke med nogen anden mig bekendt, som han kunde
 have benyttet, ifald han ikke havde en gammel Original;
 Digteren er ukendt.

Alle Opskrifter er enige om fire Billeder (og alle be-
 gynder med Rimet Bethlehem-Jerusalem, som natur-
 ligvis ogsaa kommer igen i andre Julesalmer). Gennem de
 10 forskellige Tekster kan man følge, hvorledes de oprinde-
 lige simple Billeder omdigtes og overbedigtes paa alle Maader,
 men i én Manér. Den ældste Tekst paa 6 tolinjede Vers
 med to smaa Omkvæd¹⁾ synges om Barnet i Krybhen,
 Æslet og Oksen, og de hellige tre Konger, som ofrer
 Guld, Røgelse og Myrrha. Disse Guldtavl ciseleres og om-
 snørkles prydeligt med baade de siirligste og platteste
 Rimerier. Og den tiende Tekstform er da paa 12 Vers i
 fire Linjer, hvoraf den tredje lyder: »*Deus amor, o deus
 amor*«, og disse Ord slutter sidste Linje:

»*Puer natus in Bethlehem,
 unde gaudet Jerusalem,
 Deus amor, o deus amor
 quam dulciter venis, o deus amor.*«

Tolv saadanne Vers igennem faar man tilsidst en Klang

¹⁾ *Puer natus in Bethlehem
 lætus nunc in gaudio
 unde gaudet Jerusalem
 in cordis júbilo.*

i Hovedet af noget Frelsens Hær-agtigt gjaldende Lirumlarum . . .

Skønnest, enklest og størst er Salmen utvivlsomt i Grundtvigs Gendigtning. Selve Versformen:

»Et Barn er født i Bethlehem, Bethlehem,
Thi glæde sig Jerusalem, Halleluja, Halleluja!«

er laant fra Hans Thomissøn, som altsaa kan have den fra Valentin Bapst.¹⁾ Men Grundtvig viger meget hurtigt fra Hans Th., han har f. Eks. slet ikke H. Th.s Vers:

»En Oxe oc Asen der |: hoss stod :|
Oc saae der denne Herre oc Gud |: Halleluja :|«

Og efter Verset om Østens Vise og deres dyre Gaver, fjerner Grundtvigs Salmer sig helt fra Originalen og synger i sin umiddelbare Jubel og Billedglæde f. Eks:

»Paa Stjærnetæpper lyseblaa
Skal glade vi til Kirke gaa.«

— naar vi engang er naaet ind i det himmelske Jerusalem. En saadan Jubel, der svinger sig ud hinsides de yderste Ting, finder vi slet ikke i de latinske Tekster; de holder sig til det jordiske.

Nr. 127 i Folkekirkenes Psalmebog er »Glæden hun er født i Dag«, paa Latin »*Dies est lætitiæ*«; den findes hos Hans Thomissøn i en ti-linjet Form, meget kunstfærdigt slynget; men den eksisterer ogsaa i en enkel tre-linjet Form:

<i>Dies est lætitiæ</i>	Dette er en Glædens Dag
<i>nam processit hodie</i>	thi i Dag blev Christus født
<i>Christus rex de virgine.</i>	af en Jomfru.
Omkvæd: <i>Sine viro</i>	Uden Mand
<i>virgula de flore</i>	paa vidunderlig Vis,
<i>modo miro.</i>	Frugt af en jomfruelig Blomst.

Hovedverset og en Linje senere henne »*ut testatur Daniel*« kunde jo minde om »*Dies iræ*«, men Rytmen er spinklere og lettere, i Overensstemmelse med Indholdet.

¹⁾ Grundtvig gentager denne Versform i en anden Julesalme: »Guds Engle sang i Stjerne-Tal« og i Pintsesalmen: »Fra Himlen kom den Helligaand.«

Hans Thomissøns Vers ser saadan ud:

*Dies est lætitia
in ortu regali,
Nam processit hodie
de ventre virginali:*

*Puer admirabilis
totus delectabilis
in humanitate,
qui inæstimabilis
est et ineffabilis
in divinitate.*

Den signede Dag er oss beteed,
Thi maa wi frillige quæde,
Christ er fød, det er nu skeed,
Thi maa wi oss vel glæde.
Hand er it barn saa underligt
faut oc skønt oc lysteligt
alt inden sin Manddoms Ære,
hans mact hun er wtenckelig
hans krafft hun er wkrenckelig,
alt inden sin Guddoms Ære.

(Hans Th.'s Oversætt.) frillige
= glæde.

Ved at det latinske Vers skrives op, som det er gjort her, ser man let, hvor fint det er bygget op efter Mening og Rimefølge. Grundtvig har efter de første fire Linjer paa en næsten raa umusikalsk Maade brækket Rytmen:

»Glæden hun er født i Dag
Himmeriges Glæde,
Nu Gud Fader Velbehag
Har til Jordens Spæde!
Han som var frygtelig
Og utilgængelig
I sin høie Bolig
Han nu i Barne-Dragt
Har sig i Krybben lagt
Blev med Støv fortrolig!«

Grundtvig oversætter eller — som Grundtvig jo gør — gendigter alle Salmens 8 Vers. Hans Th.'s Oversættelse gaar igen i Kingos Salmebog 1699 med faa Rettelser til klarere Mening og fastere Versemaal; denne Tekst staar da uforandret i Pontoppidans Salmebog 1770. I de gyse- lige Misfostre, Guldbergs Salmebog 1778 og Evangelisk- kristelig Salmebog 1798 findes den ikke, men efter at Grundtvig havde meddelt den i »Sang-Værk til den danske Kirke« 1837, blev den optaget i »Tillæg til Roskilde Konvents Salmebog« 1873 og staar med 3 Vers i Folkekirkens nu- gældende Salmebog.

Andet Vers heri indeholder en ægte Grundtvigsk Grin- aglighed:

»Hyrder som paa Natte-Vagt
laae i Blomster-Vange« ...

De Hyrder og de Blomstervange kan Gr. ikke faa fra hin-

anden; i hans Gengivelse af den gamle Salme: *A solis ortus cardine* staar der:

»Det saa Guds Engle med Hjærtens Fryd
Og dybt beundred vor Herres Dyd.
I Blomster-Vange
Med Ære-Sange
De Hyrder meldte, sig føde lod
Nu Hyrden god.«

Det er et væmmeligt Vers, naar man kender den latinske Original; og fæle er de Hyrder i Rokoko! Hvor Grundtvig i samme Vers af »Glæden hun er født i Dag« taler om Jesusbarnet, der ligger »ussel i Krybbe-Rum, dog som Pjalte-Jøden« er det i Salmehogen smukt rettet til »hviler i Krybbe-Rum, har dog alt Herredom, skøn som Mørgenrøden.«

Nr. 128 i Folkekirkenes Salmebog er »Lad det klinge sødt i Sky,« paa Latin »*Resonet in laudibus*;« Grundtvig har gendigtet den i »Sang-Værk«.

Grundtvigs Versform synes noget underlig, og den er en Sammenstilling af *Resonet in laudibus* med en Korsang, der har været og hos Hans Th. ogsaa findes forbundet med den tre-linjede Salme; af denne Korsang er alter forskellige Linjer taget fra gamle Hymner. Betragter man da Grundtvigs Vers:

»Lad det klinge sødt i Sky
Længe leve Kongen ny (Salmel.: »Lovet være Kongen.«)
Zions Konge barnebly.
Nu er skeet til Jordens Held
Hvad os meldte Gabriel
Eja, Eja.
Født er Herren af en Møe,
Vi ei fødes til at døe.
Gud med os Emanuel.«

Ser man, at det er et mixtum-compositum af

» <i>Resonet in laudibus</i>	Lad Sion genlyde af dens
<i>cum jucundis plausibus</i>	Troendes Jubel og glade
<i>Sion cum fidelibus.</i>	Haandklap:
Kors.-Omkvæd: <i>Apparuit</i>	Thi han er født
<i>quem genuit</i>	som Maria
<i>Maria.</i>	undfangede.

*Sunt impleta
quæ prædixit
Gabriel
Eja, Eja
virgo deum genuit
quem divina voluit
clementia.*

De Ting er opfyldt,
som Gabriel forudsagde
eja, eja!
Jomfruen føder
Guden, saaledes som
Guds Overbærenhed
krævede det.

Hos Hans Th. findes en Inu:

»*Hodie apparuit in Israel
ex Maria virgine est natus rex
magnum nomen Domini Emanuel
quod annunciatum est per Gabriel.*«

Idag opstod der en Konge i Is-
rael, født af Jomfru Maria; et
stort Guds Navn Emanuel, som
Gabriel forkyndte det.

I en Redaktion af det tre-linjede Hovedvers staar:

»*Natus est Emanuel
quem prædixit Gabriel
testis est Ezechiel*«

»E. er født, som G. forud for-
kyndte; Ez. vidner derom.«

Dette minder jo igen om en Tekstform af »*Dies est læ-
titiæ*«, og i en anden Redaktion af »*Resonet . . .*« finder vi:

»*Dies est lætitiæ
Gaudeamus hodie
puellæ et viduæ*«.

»Det er en Glædesdag, jubler
alle Piger og Enker!«

Dette lille Syvspring giver blot en svag Forestilling om Middelalderens Heksesabbat af Tekstsammenblandinger, som særlig gik ud over Salmer, hvis Digtere var ube- kendte.

Grundtvigs Salme er ikke meget fremragende, saalidt som hans Forbillede hos Hans Thomissøn; den bestaar af tre tre-linjede Vers med det lange Omkvæd fra »Nu er skeet til Jordens Held« . . . Hans Th.s Tekst stemmer ordret overens med Teksten i Valentin Bapst's ovennævnte Bog fra 1545. Hans Th. har ogsaa oversat den til Dansk, men meget forenklet og uden første Vers.

Særlig interessant er Salmen »Julen har Englelyd« Nr. 129 i Folkekirkens Salmebog.

Hos hans Th. finder vi en Salme, som næsten kunde

kaldes macaronisk¹⁾): Hveranden Linje er latinsk og passer saa halvt om halvt til de danske:

Priis oc Ære oe Dyd gantske meget
Summo Jesu Christo pro isto
 Den tid Gud saa oss trengde
dedit auxilium,
 wi vaare i nød saa lenge
tunc misit filium
 hans loff ville wi siunge
 baade met hierte oc tunge
canendo dulciter cœqualiter.«²⁾

Salmen er paa 8 Vers, sidste Vers den sædvanlige Doxologi, som Grundtvig ikke tager med. Den snurrige Salme findes i »Sang-Værk« p. 399:

»Ære, Priis og Dyd
 Vi med Fryd
 Os barnlig paa Gud-Fader
 Forlader.
 Vi var i Nød saa længe
 Dog hørte han vor Bøn,
 Og som han saa os trænge
 Han sendte os sin Søn!
 Thi ville vi nu sjunge
 Med Hjærte og med Tunge
 Hans Priis saa godt vi kan
 Sjunger alle Mand!«

Denne Gendigtning holder sig undtagen i de to sidste Linjer forholdsvis nær op til den gamle Salme. I »Kirkesalmer udgivne til Prøve« 1845 finder vi Formen:

»Julen har Engle-Lyd
 Vi med Fryd«

med Slutningslinjerne:

. . . »Ære være Gud
 for sit Jule-Bud!«

¹⁾ Macaronivers er meget bekendte: »man tager« et dansk Vers og giver Ordene latinske Endelser, blander ogsaa enkelte latinske Gloser ind.

²⁾ En lignende Sang hos Hans Th. »In dulci jubilo siunge wi oc ere fro« har Gr. ogsaa gendigtet: »En sød og liflig Klang er i vor Jule-Sang«; han kalder den Tydsk-Latinsk, jeg har ikke kunnet finde den andre Steder en hos Thomissøn.

kun paa tre Vers, som saa senere (1852) kom i »Roskilde Konvents Salmebog« og derfra i den nuværende.

Endelig er der ogsaa Salmer, der anses for at være gamle, men ikke er det. »Dejlig er Jorden« f. Eks. er fuldt original fra Ingemanns Haand og ikke nogen gammel Korsfarersang. Korsfarernes Sang var *Notkers Hymne Media vita in morte sumus* (oversat af Johannes Jørgensen Digte 1898); den blev senere forbudt, fordi man efterhaanden tillagde den Trolddomskraft:

Salmen »Lovet være du Jesu Krist« Nr. 130 angives i »Konvents-Salmebog« at være digtet af Gregor (den Store). Dermed hænger det saadan sammen:

I Thomissøns Salmebog finder vi Gregors Jule-Sekvents:

*»Grales nunc omnes reddamus
domino deo
Qui sua natiuitate
nos liberavit
De diabolica potestate:
huic oportet
Ut canamus cum angelis
semper gloria in excelsis.«*

Nu lad oss alle tacke Gud, vor Herre, huilcken med sin Fødelse oss haffuer forløst fra Dieffuelens mact. Loffuer Herren. Hannem bør altid at wi siungæ met Englene Ære oc priis være Gud i det Høyeste.«

I Kingos Psalmebog staar denne Sekvents med Tilføjjelsen: »Og derpaa straks tre gange dette vers (af Luther!)

»Lofvet være du Jesu Christ,
al du Menniske vorden est
født af en Jomfru reen og klar
Thi glæder sig alle Engle-Skar
Kyrie eleis.

Med Sequentsen en gang: hannem bør altid, at vi sjunge Med Englene: ære og Priis være Gud i det Høyeste.«

Hos Pontoppidan finder vi da Salmen under »Lovet være Jesus Christ«; den efterfølges stadigt af »Kyrie eleis« og ender med: »Hannem bør altid . . .« o. s. v. Uden dette Paahæng optræder Luthers Salme da tilsidst solo i »Psalmer udgivne til Prove 1845« og under Gregors Navn i Konvents-Salmebogen.

*

*

*

Som nævnt har Grundtvig i sit »Sang-Værk« 14 katolske Julesalmer, deraf 12 romersk-katolske; blandt

disse f. Eks. *A solis ortus cardine* («Fra Solens Vugge til Solens Grav»¹⁾ omdigtning efter Luther), hvoraf vi paa Dansk ialt har 4 Oversættelser (den sidste Johannes Jørgensens, som er i vor Salmebog).

Det vil naturligvis være barnagtigt at se noget polemisk i denne lille Undersøgelse — ligesom i en større. Det nærmeste Formaal hermed er at søge vor katholske Salmeskal forøget, især med Salmer, som vi véd er blevet sunget her i Danmark før Reformationen, — hvad enten de saa bliver sungne her efter Reformationen i den ene eller den anden Form.

Emil Frederiksen.

Naadebilledet i Kevelaer.

I Vesttyskland, ved Hollands Grænse, ligger der en lille By ved Navn Kevelaer, som er Maalet for henved 600 Processioner, ca. 800 000 Pilgrimme, hvert Aar. Hvad drager saa mange Mennesker til dette Sted? Et lille Billede, saa stort som en Haand. Men dette Billede forestiller Guds hellige Moder, og ved det er mange vidunderlige Helbredelser sket. Men hør nu den gamle Legende om Billedet!

Under Trediveaarskrigen levede en fattig Handelsmand ved Navn Heinrich Buschmann i Geldern (nogle Mil fra Kevelaer). Engang, han kommer forbi Kevelaer-Vejkorset og som sædvanlig knæler derved, hører han en Stemme sige til sig: »Her skal du bygge mig en Helligdom.« Dette gentages senere, og Buschmann forstaar, at det er hans Pligt at bygge et Kapel der i Kevelaer. Det bliver ikke let for ham, men lydig begynder han dog at lægge sine Smaaskillinger op. — Engang kommer saa, medens han atter er paa Rejse, nogle Soldater til hans Hus og faar Indkvartering der. De kommer fra Luxembourg og har hos

¹⁾ Denne lidt urigtige Oversættelse kan maaske være en Reminiscens fra *Columbanus* Hymne: »*A solis ortu ad ossidua*«.

sig to Billeder af den hl. Gudsmoder af Luxembourg, som dengang var et berømt Valfartssted, og de tilbyder hans Hustru Mechel det for en »Blaumeuser« (15 Pf.). Det har hun dog ikke Raad til, alt, hvad hun kan spare sammen, skal jo lægges hen til Helligdommen i Kevelaer. Soldaterne drager da videre til Kempen. Men om Natten straalte Fru Mechels Hus af et klart Lys, og Folk udenfor forstaaer ikke, hvad det er. Men derinde viser vor kære Frue sig for den fromme Kone og viser hende et af disse Billeder i et lille Kapel. Da hendes Mand kommer hjem og erfarer, hvad der er sket, begiver de sig øjeblikkelig paa Vej til Kempen for at købe det ene Billede. Men hvilket skal de købe? Da sker et Under: en syg bliver helbredet ved at berøre det ene Billede, og dette køber de da. Den 1. Juni 1642 førtes endelig Naadebilledet i højtidelig Procession fra Buschmanns Hus til det nyopførte Kapel. Det blev nu Kilden til megen Velsignelse for hele Egnen. Og det trængte den til den Gang, thi det var en forfærdelig Krigens Tid, raa Horder hærgede Landet, og Kevelaer havde været særlig udsat. Men naar Nøden er størst, er Hjælpen jo nærmest.

Siden da er Pilgrimmenes Antal stadig vokset, og man strømmer dertil fra stadig fjernere Steder. Den gamle Sognekirke har ikke mere kunnet rumme de mange Pilgrimme (i det lille Naadekapel er kun Plads til nogle faa Personer), og man har derfor bygget nye Kirker. Lige bag det lille Gnadenkapelle ligger Kerzenkapelle. Her er alle Sider behængt med Vaabenskjolde fra de mange Processioner, der i Tidens Løb er kommet hertil, med Angivelse af Bynavn og Aarstal. Her modtager Pilgrimme den sakramentale Velsignelse, og her ofrer de deres Kerter. Paa den anden Side Kapellet ligger Mariakirken, en stor dejlig Kirke med en vidunderlig kunstnerisk Udsmykning. Man glemmer sent Kommunionbænken med de herlige Udskæringer. Og de Malerier der er! Havde man haft Tid, kunde man godt bruge nogle Dage til ret at nyde dem. Her havde jeg den for en Dansker sjældne Oplevelse at overvære to Levitmesser i Træk (paa en almindelig Hverdag). Bygget sammen med Mariakirken er Beichtkapelle, en stor Kirke ganske fyldt med Skriftestole,

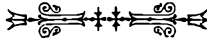
som er i stadig Brug hele Dagen igennem. Her er nogle Vægmalier, forestillende Dommedag, de apokalyptiske Riddere og forskellige Lignelser, som maner til Bod. Skøn er ogsaa den gamle Sognekirke, der er bygget i det trettende Aarhundrede til Ære for den hl. Antonius, særlig interessant paa Grund af de fem Gruppebilleder i udvendige Nischer i Kirkens Mur, forestillende de fem Hemmeligheder i den smertefulde Rosenkrans. — Og endelig er der Korsvejen. I hvilken Kirke? vil man maaske spørge; thi her i Landet kender man jo kun Korsveje som smaa Billeder paa Kirkens Vægge. Men denne Korsvej bestaar af legemsstore Gruppebilleder i smaa Kapeller i en dertil anlagt Park og strækker sig over en halv Mil. Den tolvte Station dannes af en herlig Golgatagruppe under det ældgamle Kreuzbaums Skygge.

Desforuden er der en stor Præstegaard, hvor de mange Præster, der her er saa god Brug for, bor, og der er Klarissenkloster, Marienhospital, Kapellet Maria in der Not, to Antoniuskapeller og et Josefskapel. Den øvrige By bestaar næsten udelukkende af Hoteller (over 100) og Devotionalieforretninger.

Den Dag jeg besøgte Kevelaer, var en ganske almindelig Hverdag i Slutningen af August, men til Trods for, at det altsaa ikke var en af de »store« Dage, kom der dog fire eller fem Processioner til Byen den Dag, alle Gaderne var myldrende fulde, og det var ikke til at komme til noget Sted, i den store Mariakirke stod jeg klemt i Midtergangen under Messen. Og Midtpunktet for dette Liv er Naadekapellet. Her staar et Alter, foran hvilket der er Plads til nogle faa Mennesker, og paa den anden Side er det lille Naadebillede anbragt, og her er Væggen aaben. Uden for denne Side er anbragt nogle Bedeskammeler, og her trænger Folk stadig paa og lader deres Lommetørklæder, Rosenkranse, Medicinflasker o. s. v. berøre Naadebilledet, og omkring Kapellet gaar stadig mange, bedende, paa deres indviede Rosenkranse. Jeg havde ikke den Oplevelse at se en Krøbling blive helbredet, men selv har jeg paa min ny-indviede Rosenkrans bedt til Guds Moder og erfaret hendes Magt.

Det er en stor Hjælp for en Katholik i et protestantisk Land at komme et Sted, hvor saa stærkt religiøst Liv rører sig, hvor saa mange Mennesker strømmer sammen for at søge den himmelske Læges Hjælp for deres legemlige og aandelige Sygdomme.

Knud Kinzi.

Nye Bøger.

H. C. Frederiksen: Med et barn ved min side. 3die udgave.
Aug. Bangs forlag. 1922.

For nogle Aar siden stod Prof. Frederiksen paa Vallekilde Højskoles Talerstol; han var da en højt bedaget Mand; men naar han talte, kunde man ikke andet end blive betaget af den stærke personlige Alvor, hvormed han henvendte sig til Eleverne; men trods Alvoren var der en paafaldende Barnlighed over hans Ord, ja, paa en Maade var det, som om han i egentligste Forstand var gaaet i Barndom.

Alvor og Barnlighed — det er Hovedtrækkene ogsaa i denne skønne Bog; en alvorlig Tale til enhver, som har med Børns Opdragelse at gøre; de skal købe den og læse den, for der er saa meget at lære af den; det er en streng Bog — en Eksersitiebog for Opdragere.

Der kommer saa mange Bøger med Iagttagelser og Analyser af Børns Sjæleliv; de beskues, bedømmes og opdrages udefra; denne Mand begyndte indefra, i Barnets Hjerte. Han kendte overfor Børn intet til den ilde anbragte Overlegenhed, der saa hyppigt findes hos voksne, skønt de som Regel hverken er bedre eller klogere. Det gælder ogsaa om Barnesjælens Himmerige, at ingen kommer derind, som ikke selv ejer Barnenatur og Barnesind; men gør man det, saa er Vejen aaben, saa kan man komme ind, og saa vokser man selv i Klogskab og Kærlighed, saadan som Forfatteren siger det:

»aldrig jeg graded' mit hjertes den inderste varme,
førend jeg løfted' et barn på to vuggende arme«.

Man forstaar, at en Mand, der har ejet en saadan dydmyg Kærlighed til Barnet, nærede stor og ærbødig Hengivenhed for den hl. Josef, Fædres og andre Opdrageres store Helgen; et af Bogens Digte hedder »Josef tømmer-

mand« og er en herlig Lovsang om Opdragerkaldet, hvorom han siger, at

»der finder jeg stadig mig selv og min Gud,
der folder hele min verden sig ud«,

men det sker i Ydmyghed, thi:

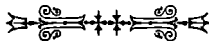
»mere jeg ved: at det lidt jeg gav
til tak for min frelsers kvide,
det modtog han selv i skikkelse af
det barn, der går ved min side.«

Forældre skal læse den Bog, fordi den vækker deres Ansvarsfølelse, saa at de f. Eks. ikke bruger Skolen (eller Skriftefaderen) til at dække over deres egne Synder i Opdragelsen. I denne Bog stilles Barnet ved vor egen Side — mit Barn ved min Side og dit Barn ved din Side.

St.

P. Steidl: Legenderoser fra vor Frues Urlegaard. (Høst. 1922.)
Pris 3 Kr.

Det er umuligt allerede denne Gang at give en udførlig Anmeldelse af denne Bog, som Pastor Steidl lige har udsendt i disse Dage. Vi skal blot henlede Opmærksomheden paa den og anbefale den til Julegave blandt Katholikker. En nærmere Omtale skal komme senere.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Den 5. December talte paa Højskolen Kaptajn *Beyer* om H. N. Andersen og hans Værk. Det var et meget livligt og fængslende Foredrag, der efterfulgtes af en Række udmærkede Lysbilleder. Med stor Interesse fulgte Tilhørerne med i Udviklingen af de store Foretagender, som H. N. Andersen har skabt. — Den 12. December talte Pastor *Boog* fra Roskilde om Missionen i Britisk Njassa Land i Afrika, efter lang Tids Forløb endelig igen et Foredrag om Mission. Pastor Boog var i Stand til at give et godt Indtryk af Negernes Liv og Missionærernes Arbejde og Ofre.

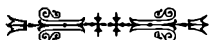
— Onsdag den 13. December ankom *Mgr. Brems* her til fra Vejle, hvor han har opholdt sig i nogle Dage. Straks efter sin Ankomst overtog han sit Embede som

Apostolisk Vikar og er altsaa nu vor Overhyrde. Julen vil Mgr. Brems tilbringe i Vejle, og derefter rejser han atter til Belgien, hvor Bispevielsen finder Sted i Averbode den 28. Januar.

— Vincentsforeningens 4. Generalmøde blev afholdt Søndag d. 10. December ved St. Annæ Kirke i Sundby. Der var mødt 26 Medlemmer med Provikaren, Pastor Olrik, som Præses. Sekretæren for Lokaltraadet, Chr. Hartmann, var bortrejst. Desforuden havde Hr. Herman Hoffmann, der af Helbredshensyn var forhindret i at komme, skriftligt meddelt, at han desværre saa sig nødsaget til at opgive sin Stilling i Lokaltraadet, og at han, saa snart et nyt Lokaltraad var traadt i Funktion, vilde afgive Kassen til den nye Kasserer. — De forskellige Konferensers Beretninger blev oplæste: St. Ansgars Konferens havde 10 aktive og 26 passive Medlemmer (Bidrag 18 Kr. 66 Ø.); St. Mariæ Konferens 10 aktive 19 passive (Bidrag 291 Kr. 60 Ø.); St. Annæ Konferens 11 aktive og 5 passive (Bidrag 75 Kr. 95 Ø.); St. Josefs Konferens [Sakramentskirken] 18 aktive og 6 passive (Bidrag 142 Kr. 36 Ø.); St. Andreas Konferens 10 aktive og 8 passive (Bidrag 106 Kr. 88 Ø.). — Derpaa holdt Pastor Olrik et længere Foredrag om de katholske Børn paa Landet, idet han berørte Børnesags-Mødet i Roskilde, hvor der blev talt og forhandlet om, hvorledes man kunde skaffe disse Børn religiøs Undervisning og Opdragelse. Pastor Olrik berettede om Kollekten, der blev afholdt desangaaende i alle Kirker og Kapeller, og om dens Fordeling blandt de Stationer, hvor der fandtes Børn paa Landet. Han fremsførte endvidere Tallene paa de Børn, som levede paa Landet, og som trængte til Religionsundervisning, og han opfordrede til at gøre alt, for at frelse disse Børn. Muremester Günther mindedes i smukke Ord afdøde Lærer Ertner, der i mange Aar har forestaaet Bibliotheket, og Forsamlingen bad en Bøn for ham ved Slutningen af Mødet. Pastor Resch henviste til den store (ofte skjulte) Nød, der herskede for Tiden især i Københavns mindre bemidlede Distrikter, en Nød, som oftest kun kendes af Sognepræsten, og at hjælpe *der*, var ifølge Vincentsforeningens Statuter dens *første* Opgave. — P. Resch gjorde endvidere opmærksom paa, at der for Tiden ikke eksisterede noget Lokaltraad, og at det var nødvendigt at vælge et saadant. St. Ansgars Konferens Bestyrelse blev opfordret til at indkalde de enkelte Konferensers Bestyrelse til et Møde ang. Valget af et Lokaltraad. Til Mødestedet for det næste Generalmøde blev Rosenkranskirken bestemt. —

Rom. Kardinal van Rossum har oprettet en ny Lærestol ved Propagandakollegiet, nemlig Professoratet i Mari-

ologi, Kundskaben om Guds Moder. Til at beklæde denne Post har han udnævnt Generalprokuratoren for Marias Selskab Pater Dr. H. Gebhard.

Kirkelig Kundgørelse.

Det meddeles herved, at jeg den 8. ds. har modtaget en Skrivelse fra den Hellige Stol, ifølge hvilken den Hellige Fader den 10. Oktober har udnævnt mig til Apostolisk Vikar for Danmark og Island. I Henhold hertil har jeg den 14. December overtaget Styrelsen af Vikarialet.

Bispevielsen finder Sted i Averbode i Belgien sandsynligvis den 28. Januar, og det vil være mig meget kært, om mange Katholikker herfra Landet, baade Præster og Lægfolk, kunde være til Stede ved denne Højtidelighed.

Da jeg allerede den 22. ds. igen maa forlade Byen, bedes man angaaende alle Embedsforretninger henvende sig til Hr. Pastor Braun.

København den 19. December 1922.

Josef Brems,
Apostolisk Vikar.

Ene pige. En ung Pige, ikke ukendt med alm. Madlavning, kan faa en god Plads i Hellerup til den 1. Januar. Tlf. Helr. 357.

Unio. Fredag den 5. Januar 1923 Kl. 7 $\frac{1}{2}$ afholdes Julefest med paafølgende Bal til Kl. 2. Nærmere i næste Nr.

K. V.

„Unge Kvinders Katholske Kreds”

Oplysende Foredrag om aktuelle sociale Emner fra katolsk Synspunkt hver fjerde Onsdag i Maaenen i Foredragssalen, Stenosgade 4 Kl. 8.

Den fjerde Onsdag i December bortfalder paa Grund af Juleugen.

Den fjerde Onsdag i Januar (d. 24.) Foredrag over Emnet: Den katolske Kvinde i protestantiske Omgivelser: Kontoret, Forretningen, Sygepleje, Husgerning, Skolegerning o. s. v.

Alle katolske Kvinder er velkomne.

Fransk Undervisning.

Hr. og Fru Berggreen, Fjordsallé 22.

ST. ANDREAS GILDE

(Ordrup)

JULEFEST

afholdes Fredag den 29. December 1922 Kl. 6

i

Charlottenlunds Palmehave

for alle Menighedens Medlemmer og Børn. Børnene trakteres med Chokolade, Gaver m. m. Dans om Juletræet. Tombola for Voksne og Børn.

Børnenes Fest slutter Kl. 9, derefter Dans for de Voksne.

Billetter for Menighedens Voksne og Børn under 15 Aar à 1 Kr., besøgende Voksne à Kr. 1,50, besøgende Børn Kr. 2,00 faaes hos Bestyrelsen samt hos Undertegnede, hvor Gaver ogsaa modtages med Tak.

Fru Grugni,
Hovmarksvej 9,
Tel. Ord. 1197.

Fru Holler,
Jernbanevej 2,
Tel. Ord. 986.

Fru Wulff,
Bramsvej 11,
Tel. Ord. 1266.

Gudstjenesten Juledag

St. Ansgars Kirke. Kl. 12 Midnat Levitmesse med Prædiken. Fra Kl. 7 Morgen stille Messe. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 6 Festandagt.

Jesu Hjertes Kirke. Kl. 12 Midnat Levitmesse med Prædiken. Kl. 7, 7¹/₂, 8 og 8¹/₂ stille Messer. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 6 Festandagt med Prædiken.

St. Knuds Kapel (Vestervoldgade 115). Kl. 8 stille Messe. Kl. 3 Efterm. Prædiken og Festandagt.

Immaculatakirken (Strandvej 91). Kl. 12 Midnat Højmesse og derefter 10 stille Messer. Kl. 9 og 9¹/₂ stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 2¹/₂ Festandagt.

Klosterkirken paa Jagtvej. Kl. 12 Midnatsmesse. Kl. 7¹/₂ og 8 stille Messe. Kl. 6 Festandagt.

Sakramentskirken. Kl. 12 Midnat Levitmesse med Prædiken. Kl. 8, 8¹/₂, 9 og 9¹/₂ stille Messer. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Festandagt.

St. Josefs Kirke. Kl. 5 Morgen Højmesse med Udstilling af det allerhelligste. Kl. 6 stille Messe. Kl. 9 Højmesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm. Festandagt.

Rosenkranskirken. Kl. 12 Midnat Sangmesse med Prædiken; derefter 2 stille Messer. Kl. 8¹/₂ og 9 stille Messer. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 5 Efterm. Festandagt.

Assumptionskapellet (Ordrup). Kl. 12 Midnat Højmesse. (Kun Adgang for de med Kort forsynede.) Kl. 8 og 8¹/₂ stille Messe. Kl. 4¹/₂ Efterm. Velsignelse.

St. Annæ Kirke. Kl. 12 Midnat Højmesse med Prædiken. Kl. 7 Sangmesse med Fælleskommunion. Kl. 8 og 8¹/₂ stille Messer. Kl. 10 Højmesse med Prædiken, Kl. 11¹/₂ Gudstjeneste for Polakker. Kl. 6 Aften Prædiken og Festandagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup). Kl. 12 Midnat Messe med Prædiken; stille Messe Kl. 8. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 5 Festandagt.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katholske, akademiske Lægefolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katholikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katholske Kirke. Henvendelser, der **alle behandles som fortrolige**, bedes rettet til Sekretæren, Arkivar F. J. West, Ordrupvej 96^a, Charlottenlund.

Kirkelig Kalender.

24. Dec. 4. Søndag i Advent.	31. Dec. Søndag i Juleoktaven.
25. — M. Juledag.	1. Jan. M. Jesu Omskærelse.
26. — Ti. Stephan, Martyr.	2. — Ti. Jesu Navnefest.
27. — O. Johannes, Apostel og Evangelist.	3. — O. Oktav af Johannes.
28. — To. Uskyldige Børn.	4. — To. Oktav af Uskyldige Børn.
29. — F. Thomas af Canter- bury, Biskop og Martyr.	5. — F. Vigilie.
30. -- L. Oktavdag.	6. — L. Epifani (H. 3 K.).

St. Franciskus III. Orden har Møde i St. Knuds Kapel Fredag den 29. December Kl. 8 Aften (Generalabsolution).

Katholsk Forening »Absalon«. Vort næste Møde afholdes Mandag den 1. Januar Kl. 8 i Selskabslokalet »Columbus«, Aa-boulevarden 21 (Tlf. Centr. 3699). Bestyrelsen.

Tilbedelseskirken (Jagtvej). Søndag den 24. holdes Andagten Kl. 3.

Jesu Hjerter Kirke. Søndag den 24. bortfalder Aftenandagten.

Sakramentskirken. Søndag den 24. Sakramental Velsignelse efter Højmessens; Eftermiddagsandagten bortfalder.

* * * * *

Jesu-Hjertes-Budbringer.

* Tilsendt fra Aarhus i Korsbaand aarligt 3 Kr. 60 Øre; *
* tilsendt som postanmeldt 3 Kr. 37 Øre. *

* * * * *

Udmærket Jule- og Nytaarsgave!

Hj Gavekort,

der giver Ugebladet frit
tilsendt en hel Aargang.
Pris 12 Kroner.

Faas i **Ekspeditionen og i Boghandelen.**

Kalenderen for 1923 er udkommen og kan faas hos **Ekspeditionen, Boyesgade 8°** (Telf. Vester 7515) samt ved Kirkerne og i Boghandelen.

Pris **40 Øre.** Ved Indsendelsen af 60 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen portofrit. *Angariusforeningen.*

Katholsk Lommekalender. Pris 50 Øre.

Faas i **Ekspeditionen og i Boghandelen.**

Alle Postabonnenter bedes huse at forny Abonnementet ved Postvæsenet snarest.

FREMMEDESPROGTRYKKERIEET »ATHENE« (ALB. HANSEN).

Svanemosegaardsvej 4. Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.

Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne

70. AARGANG

Nordisk Ugeblad^e udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement 3 Kr. Kvartalet (incl. Porto) modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader og paa Ugebladets Ekspeditionskontor (Boyesgade 8^a V. 5—7. Tlf. Vester 7515). — Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 20 Kr. aarligt. — Redaktør: Pastor Bernh. Jensen, Boyesgade 8^a, Kbh. V. Tlf. Vester 7515. Træffes bedst Kl. 5—7 Eftermiddag.

Nr. 53.

Søndag den 31. December.

1922.

INDHOLD: Nytaarsaften. — Kardinal Franz Ehrle — Lidt Statistik og et Par Tanker. — En betydende Aandsmagt. — Sagen fra en anden Synsvinkel. — Maribo—Mariebo. — »Crescendo«. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Haderslev. — Avertissementer.

Nytaarsaften.

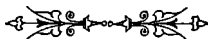
Hvert Aar, naar vi holder Jul, mindes vi dermed en Begivenhed, som Mennesker i Tusinder af Aar havde set frem til og længtes efter som al Tidens Fylde. Det var for dem, som hvert Aar og hvert Aarhundrede kun førte fremad mod denne Fylde, da Verdens Frelser skulde komme, og naar det engang var sket, var der ikke mere noget at vente paa. For Menneskene efter Kristus blev der alligevel noget at vente paa, en ny Tidens Fylde, naar Herren kom igen. Og i den første kristne Tid ser vi, hvorledes Tanken om Herrens andet Komme til Dommen altid var i de Kristnes Sind. De ventede, at han meget snart vilde komme igen, og de sagde allesammen som Apostlen Johannes: »Kom, Herre Jesus!« Men Tiden gik, og han kom ikke. Nye Tider og nye Slægter kom, men Herren kom stadig ikke, og dog gik han ikke af Glemme. Ligesom før sin Fødsel var Frelseren ogsaa senere altid i Menneskers Tanker, hvad Julefesten nu igen har vist os. Det er gaaet, som der staar i Salmen: »Tider skal komme, Tider skal henrulle, Slægt skal følge Slægters Gang. Aldrig forstummer Tønen fra Himlen i Sjælens glade Pilgrimssang.« I alt det, der er skiftet om paa Jorden er eet

blevet staaende, Tonen fra Himlen, Juleevangeliet med det kristne Haab. Nu afsluttes et lille Afsnit af den store Tid, eet Aar er igen forbi. Det stemmer Sindet til Alvor, maa-ske til Sorg. Menneskene søger at komme ud over Alvoren ved Fest og Halløj. Lad os søge at komme ud over det ved Tanken paa det, der aldrig ældes, vor Tro paa Jesus Christus, Verdens Frelser, og vort Haab paa ham. Vi vil lade Tonen fra Himmelen klinge kraftigt i Aften og overdøve Tidernes Skiften. Det er den, som hele Livet igennem skal overdøve Verdens Larmen og Hjerternes Uro og gøre Livet udholdeligt for os. Det er vort Livs Opgave at sørge for, at denne Tone fra Himmelen altid kan naa os.

Julens Budskab er blevet Menneskenes Tilflugt i Sorg og Nød, efter at den gamle Forjættelse er gaaet i Opfyldelse. Hyrderne, der havde set den nyfødte Frelser er blevet ved med at tænke paa ham. Fulde af Glæde vendte de tilbage og lovede og takkede Gud for alt, hvad de havde hørt og set. Naar senere hen Livet blev trangt for dem, har de tænkt paa det, de havde hørt og set. De havde med deres egne Øren hørt Tonen fra Himmelen, Englenes Sang og Budskab: »Jeg forkynder eder en stor Glæde. Eder er i Dag en Frelser født.« De havde set Verdens Frelser. Det er blevet deres Trøst i Døden, da den kom med sin Bitterhed ogsaa til dem. — Det var det samme Budskab, der gav Apostle og Martyrer Styrke i alle Forfølgelser og Lidelser. Apostlene havde kendt Frelseren og været sammen med ham, og de længtes kun efter det ene, at komme sammen med ham igen. Hvordan skulde disse Mennesker have kunnet gaa deres Pilgrimsvandring her paa Jorden med Glæde og med Sang, dersom de ikke havde hørt denne Tone, dersom ikke Budskabet var blevet levende og virkeligt for dem.

Det skal det ogsaa blive for os i al Nød. Ogsaa de, der har haft de store Sorger i det forløbne Aar skal takke Herren. Men de kan det kun i Tro og Haab. De, der har mistet deres Kære, kan kun takke, fordi de har Haabet om den evige Frelse og om Gensynet i Evigheden, fordi vi har en Frelser, der har aabnet Himmelen for os. Ja, der er kun Mening i hele vort Liv, naar denne Tone fra Himmelen er der, den skal bære os gennem alt. Kun da kan vi sige, at »dejlig er Jorden, prægtig er Guds Himmel, skøn er Sjælenes Pilgrimsgang«. Uden den er alt kun Elendighed.

B. J.

Kardinal Franz Ehrle.

Ugebladets Redaktør ønsker en orienterende Artikel om Pater Franz Ehrle, som den 11. December sammen med 7 andre Gejstlige blev udnævnt til Kardinal.

P. Ehrle blev født i Isny i Württemberg den 17. Oktober 1845, var fra 1856 til 1861 Elev i Jesuiternes Kostskole »Stella Matulina« i Feldkirch (Østerrig), indtraadte i Jesu Selskab 1861 og blev præsteviet 1876. Derefter var han et Aar i England, hvor han virkede som Kapellan ved et »Workhouse«. De Erfaringer, han her gjorde, førte til hans første litterære Arbejde: »Fra Fattigvæsenets Historie«. To eller tre Aar opholdt han sig derpaa i Belgien for som Medarbejder ved Jesuiternes Tidsskrift »Stimmen aus Maria-Laach« at benytte Bibliothekerne i Bryssel.

Hans Hovedinteresse var Granskning af Skolastikens, den katholske Filosofis og Theologis, Historie i Middelalderen. Disse Studier førte ham 1880 til Rom, hvor han haabede at kunne finde mange vigtige, endnu ikke offentliggjorte Kildeskrifter. Men her aabnede der sig en saa vid og udyrket Mark, at han helt kastede sig over Haandskrifternes og Bibliothekernes Historie. 1790 udkom 1. Bind af hans epokegørende Værk om Vatikanerbibliothekets Historie (*Historia bibliothecae Romanorum Pontificum*), som samme Aar indbragte ham Udnævnelsen som Sekretær hos dette Bibliotheks Præfekt, Monsignore Carini. Ved dennes Død (1895) kaldte Pave Leo XIII Pater Ehrle til hans Efterfølger. Denne Pave havde jo aabnet Vatikanets Arkiv og Bibliothek for alle lærde og ønskede, at Benyttelsen af disse Samlinger skulde lettes saa meget som muligt. Den nye Præfekt gik fuldstændigt ind paa sin høje Foresattes Planer. Han skrev selv om denne Udnævnelse: »Nu havde jeg Valget mellem at nøjes med et Slags Overtilsyn, som ikke vilde hindre min egen litterære Virksomhed, eller at tilsidesætte mine egne Studier og helt at vie mine Kræfter til Bibliothekets Reform. Det var klart, hvad jeg havde at gøre. Denne enestaaende Skat af Haandskrifter maatte være lige saa let tilgængelig, lige saa sik-

kert opbevaret som de store Bibliothekers i London og Paris. Det krævede den hellige Stols Anseelse og det videnskabelige Kulturarbejdes Fremme.« Allerede 1891 var Bibliotheket under hans Ledelse bleven flyttet til nye og mere tidssvarende Lokaler. Siden blev ogsaa det Vatikanske Trykkeris Lokaler inddraget i Bibliotheket og en ny, moderne udstyret Læsesal indrettet. Under denne anbragtes brand- og tyverisikre Skabe til Haandskrifterne, som gennem en Elevator sendes op i Læsesalen.

P. Ehrles Plan var, ikke at indrette et almindeligt Bibliothek — for af dem fandtes der i Forvejen seks i Rom — den gik ud paa, at det Vatikanske Bibliothek skulde være det førende paa Haandskrifternes Omraade. Derfor øgede han dets Samling ved Køb af store og værdifulde Bibliotheker, som Fyrst Borgheses's (400 Haandskrifter fra det 13.—15. Aarhundrede og Størstedelen af det pavelige Bibliothek i Avignon), Barberini's Bogsamling og Arkiv (10 000 Manuskripter, 10 000 Bind og Bundler Arkivalia og 10 000 trykte Værker).

Til stor Nytte for de i det Vatikanske Bibliothek arbejdende lærde var det 80 000 Bind tællende Haandbibliothek, som P. Ehrle lod anlægge, og som staar til fri Disposition for alle, der benytter det pavelige Arkiv eller Bibliothek.

Da de ældste og mest værdifulde Manuskripter i Tidens Løb havde lidt meget, og da der var Fare for, at de til sidst vilde gaa helt til Grunde, installerede han efter meget omhyggelige Undersøgelser et Mønsterværksted til gamle Haandskrifters Bevarelse, hvor ikke blot mange andre Bibliothekers Manuskripter blev udbedret, men hvor ogsaa Arbejdere og Direktører for lignende Værksteder blev uddannet.

Ved Siden af dette omfattende organisatoriske Arbejde besørgede P. Ehrle ogsaa Udgivelsen af mange videnskabelige Værker. Saaledes ca. 20 Bind med fototypiske Reproduktioner af vigtige Haandskrifter, Reproduktioner af Roms Byplaner fra det 16. og 17. Aarhundrede, over 20 Bind Kataloger med nøjagtige Beskrivelser af de enkelte Manuskripter o. s. v.

Havde P. Ehrle saaledes skabt et Bibliothek, der ydede den videnskabelige Forskning de største Tjenester, saa var

det hans personlige Imødekommenhed og uselviske Tjenstvillighed som Bibliothekar, der vandt ham alle de Videnskabsmænds Hjerter, der benyttede Bibliotheket. Der foreligger utallige Udtalelser derom. Jeg vil kun meddele de Ord, som den protestantiske Professor Kehr i Göttingen skrev i 1901: »P. Ehrle leder Bibliotheket paa en Maade, der har fundet almindelig Anerkendelse i Ind- og Udland. Hos ham findes ikke Spor af Snæversind og Pedanteri; enhver virkelig Forsker, Protestant eller Katholik er sikker paa, ikke blot at finde al Støtte indenfor Reglementets Ramme, men han vil ogsaa se sine Arbejder fremmet ud over denne. At man allerede efter et Kvarters Forløb kan faa de ønskede Manuskripter, vil ikke kunne opnaas i ethvert Bibliothek. At man selv føres hen til Skabene med Haandskrifterne for hurtigt at orientere sig, vilde selv vore liberale Bibliothekarer holde for et ubilligt Forlangende. At Præfekten selv udenfor sin Tjenestetid giver lærde, som har travlt, Lov til at arbejde under hans Tilsyn, er vel enestaaende i hele Verden. Denne Methode, som er saa dejlig fri for al Bureaukratisme, er udelukkende behersket af Viljen til at bringe Bibliothekets Skatte til fuld Udnyttelse, at tjene Videnskaben og af al Kraft at fremme de filologiske og historiske Studier.« Ogsaa »Berlingske Tidende« havde i en Artikel om Leo XIII (Aug. 1903) et Par anerkendende Ord om P. Ehrle, som især fremhæver hans omfattende Viden, hans enorme Arbejds-kraft, hans store Organisationstalent og hans overordentlige Elskværdighed mod Gæsterne.

Man forstaaer, at en saadan Leder af et verdensberømt Institut maatte træde i venskabelig Forbindelse med mange lærde og videnskabelige Institutioner hele Verden over. Dette viste sig bl. a. ved de talrige Hædersbevisninger, han modtog. Han blev Æresdoktor ved Universiteterne i Oxford, Münster, Cambridge, Louvain og Medlem af forskellige videnskabelige Selskaber. I Anledning af hans forestaaende 80aarige Fødselsdag agter lærde fra de forskellige Lande at udgive et Festskrift til hans Ære; iblandt dem findes ogsaa en dansk Videnskabsmand.

Da Leo XIII udnævnte ham til Præfekt, gav han ham Lov til at bede om en Efterfølger, saasnt han kunde

udpege en dertil egnet Person. I 1911 mente han i Monsignore Ratti, Præfekt ved det Ambrosianske Bibliothek i Milano, at have fundet den rette Mand. Han bad derfor om at maatte trække sig tilbage. Men han stødte paa stærk Modstand, bl. a. fra Kardinal Rampollas Side; desuden kunde der ikke findes en Efterfølger for Monsignore Ratti i Milano, saa P. Ehrle blev nødt til at holde ud. Først i August 1914, faa Dage før Pius X's Død, kunde han nedlægge sit Embede, som han havde forvaltet med saa stor Kløgt og Nidkærhed i 19 Aar.

Der er vel ingen, der bedre kan bedømme hans Fortjenester end hans Efterfølger i Embedet, til hvem han var knyttet baade ved mangeaarigt Samarbejde og Venskab. Det er derfor let at forstaa, at Pave Pius XI vilde hædre ham med Kardinalatet. Det skal være Pavestolens og hele Kirkens Anerkendelse for et Liv, der helt var viet Pavens, Kirkens og Videnskabens Interesser. *Jos. Koch.*

Lidt Statistik og et Par Tanker.

Skønt Statistik efter Sigende kan vise alt, hvad man ønsker, saa er der dog een Ting, den viser uden Mulighed for Fejltagelser, nemlig den, at vi Katholikker blandt alle andre udenfor Folkekirken staaende Trossamfund har Rekorden med Hensyn til borgerlige Ægteskaber. — Jeg skal kun beskæftige mig med de her i København indgaaede borgerlige Ægteforeninger, men disse taler ogsaa for hele Landet. Til Sammenligning er kun medtaget de to Trossamfund, der kommer os nærmest med Hensyn til det aarlige Antal Ægteskaber, og er der kun medtaget de tre Tiaar fra Hundredaarsskiftet inkl. samt det sidst forløbne Aar.

Herefter fordeler Ægteskaberne sig saaledes:

1899/1900:	Katholikker	3,
	Jøder	11,
	Irvingianere	2.

1909/10:	Katholikker	10,
	Jøder	16,
	Irvingianere	7.
1919/20:	Katholikker	39,
	Jøder	16,
	Irvingianere	4.
1921/22:	Katholikker	30,
	Jøder	24,
	Irvingianere	4.

Som det ses, er det i det i det sidste Tiaar, at Tallene for Katholikkernes Vedkommende er steget ret stærkt, og naar der ses hen til, at hvert Ægteskab betyder et Frafald fra Kirken, forekommer Stigningen mig eventyrlig stor. Der paatrænger sig ganske uvilkaarlig det Spørgsmaal: »Hvilke Resultater bringer egentlig vore Ungdomsarbejder?« Jeg tror at turde besvare Spørgsmaalet: »For faa i Forhold til Arbejdet«. Lægge Skylden herfor paa de unge alene kan man ikke uden at forudsætte, at katolske unge er ringere end alle andre, og derfor nødes man for en Del — og vel den største — at lægge Skylden paa Arbejdet.

Man kan nu indvende, at de ovennævnte Tal som relativt smaa ikke kan berettige til en saadan Slutning, men hertil kan jeg kun bemærke, at Tallet paa Frafald i Virkeligheden er meget større, idet man ogsaa maa regne med dem, hvor Frafaldet sker ved Indgaaelse af Ægteskab i Folkekirken, og dem, der falder fra Kirken af andre Grunde, og det samlede aarlige Tal for Københavns Vedkommende ligger sikkert ikke saa langt under 100.

Dette maa mane til Eftertanke.

For det første: arbejder vi intensivt nok, og for det andet: er Formen den rigtige?

Jeg tror, det vilde være blodig Uret mod dem, der har ofret sig for Ungdomssagen, at beskyldte dem for Mangel paa Iver, og derfor mener jeg, Spørgsmaalet er reduceret til, om vi arbejder paa rette Maade. Her tror jeg nok, Fejlen ligger, og jeg tror, den ligger deri, at der er for faa til Arbejdet. Forholdet er jo det i København, at kun ganske enkelte deltager i det aktive Ungdomsarbejde, og

man kan ikke med Rimelighed forlange, at de paagældende skal kunne komme i saa intim Kontakt med den enkelte, som behøves, og jeg lader herved det Spørgsmaal gaa videre til rette Vedkommende, om det ikke er en Tanke, der kunde prøves, at dele Arbejdet i mange smaa Kredse, hver med en ældre som Leder, hvilke Kredse saa igen samledes i en Hovedorganisation. Maaske kunde der findes andre Ordninger, der kan vise sig hensigtsmæssige. — For Landets Vedkommende er i den senere Tid baade talt og skrevet meget, og der kan vist ingen Tvivl være om, at det, der her er nødvendigt, er Højskoler og Kommunikantanstalter, men alt dette har bestandig været Fremtidsmusik. Jeg vil til Slut blot opkaste det Spørgsmaal, om det ikke vilde være muligt i Løbet af kort Tid at realisere disse skønne Drømme. Efter min Mening mangler man dertil kun en stor Bondegaard, ved Hjælp af hvis Drift man kunde holde baade Høj-, Landbrugsskole og Kommunikantanstalt i Gang. Dette kan igen opnaas ved Hjælp af 50—75,000 Kr., og findes der ikke 5000 danske Katholikker, der kan tegne sig for et aarligt Bidrag paa 5 Kr., indtil Summen er naaet, for i saa Fald vil det ikke vare længe, før alle Drømme er Realiteter.

Men maaske findes der ikke engang saa mange.

K. Boje Danielsen.

„En betydende Aandsmagt.“

Et Ord til danske katholske Kvinder.

Det har glædet mig overordenligt meget at læse Fru Tardinis Indlæg i Nr. 51 af Ugebladet, hvori Fruen slaar til Lyd for danske katholske Kvinders Indsats i det daglige sociale Livs Forhold og Hverv, da jeg selv er en af de Kvinder, der tager Del i nævnte Interesser, og det er derfor forstaaeligt, at det interesserer mig at se, at en af mine kvindelige Trosfæller ser med samme Øjne paa den foreliggende Opgave, som jeg selv gør.

Jeg mener ogsaa, at den danske katholske Kvinde gør sig for lidt gældende med Hensyn til de fælles Interesser

i Stat, Kommune, Lovgivning m. m., som Politik jo endelig er, hun ser for pessimistisk paa alt, hvad der ikke angaar hendes Religion, og det, tror jeg, er beslægtet med hendes ydmyge og beskedne Væsen, som hun i Følge sin katholske Opdragelse har faaet.

Men for at glæde Fru Tardini kan jeg dog oplyse, at to katholske Kvinder sidder som Bestyrelsesmedlemmer i en politisk Forening, som sikkert hellere end gerne vil tage imod enhver katholsk Kvinde.

Imidlertid har jeg i Reglen, naar jeg har henvendt mig herom til katholske Kvinder, faaet det samme Svar: »Det forstaar jeg mig ikke paa, det egner jeg mig ikke til.« Jeg personlig har faaet den Opfattelse af de fleste katholske Kvinder, at de synes, at det er en Utroskab, de gør sig skyldige i overfor Religionen, hvilket jo er en stor Fejltagelse, idet de jo netop i Tidens Løb vilde kunne gavne deres Tro, hvis de fik en indflydelsesrig Stilling.

Men der er ogsaa andre Ting, som ligger mig dybt paa Sinde. Før den danske katholske Kvinde vender sig mod politiske Interesser og Kvindeforeninger udenfor hendes Tro, maa jeg bede hende kaste et Blik ind i sit eget Jeg. Det er maaske ikke altid lige behageligt, men læg Haanden paa Hjertet og spørg dig selv: »Hvad gør jeg for min katholske Tro? Ofrer jeg saa meget som to Timer om Ugen for de forældreløse katholske Børn ved at sy Tøj til dem, eller giver jeg et aarligt Kontingent til dem? Ser jeg til, eller besøger jeg gamle, svage, fattige, ensomme Katholikker, eller er jeg Medlem af Elisabeth-Vincents-Foreningen for derved at give min Skærv til Glæde og Opmuntring for syge og fattige? Eller interesserer jeg mig for katholsk Værn for unge Kvinder, som kan trænge til Raad og Daad, og som staar ene i Verden?« Jeg ser de søndagspligtige katholske Kvinder møde klædt efter nyeste Mode og i kostbart Pelsværk, de modtager alle de velsignede Naadegaver, som vor kære Frelser giver os i den hellige Messe, men hvorledes betaler vi igen? Giver vi af det, vi kan undvære, er vi optaget af vor katholske Menigheds Liv, er vi optaget af at støtte vore mindre bemidlede Menighedsfæller, eller overlader vi dette store Arbejde til nogle enkelte faa Damer indenfor Menigheden? Kender den katholske Kvinde ikke de Foreninger, der paatager sig dette Arbejde, maa hun gøre sig bekendt med dem, hun behøver blot at spørge sin Præst, han skal nok give hende de Oplysninger, hun ønsker. Vi kan ikke altid være de nydende, vi maa ogsaa en Gang imellem være ydende.

Der findes ganske vist en bestemt lille Kreds af katholske Damer, som særlig har lagt sig i Selen, og som i Spidsen har en ypperlig Chef, som altid er redebon og

med et elskeligt varmt Hjerte og et Smil paa Læben uegen-
nyttigt virker i den antydede Retning, men det er vel ikke
Meningen, at der kun skulde være disse faa, der skulde
være mange med Lyst og Iver for den gode Sag. Først
naar vi har gjort vort bedste i Menighedsarbejdet, da kan
vi med Sindsro give os i Lag med alle de Kvinde-Anlig-
gender, som staar vore Interesser nær, og hvorigennem vi
maaske kan yde en større Propaganda for vor Tro, end
vi selv ved af, om ikke just direkte, saa indirekte.

København, d. 17/12 22.

Bertha Lübcke.

Sagen fra en anden Synsvinkel.

Fru Tardini kalder i en Artikel i Nr. 51 sine kvinde-
lige Trosfæller frem paa Arenaen. Efter hendes Syn paa
Sagen, gemmer vi danske katholske Kvinder os for meget
bag egne Vægge, egne Interesser, saa at vi løber Fare for
ikke at blive regnet med, at blive distanceret o. s. v.
Fruen syntes det »rart«, ja nødvendigt, at man opfattede
os ikke alene som Katholikker, men ogsaa som Borgere i
Danmark. Alt det kan jo lyde meget rigtigt og godt, og
dog er jeg overbevist om, at hvis ikke denne Generations
Konvertitter — navnlig de kvindelige — afholder sig —
jeg siger udtrykkelig afholder sig fra — navnlig i det of-
ficielle Liv at optræde qua Katholik, vil Resultatet blive
stik modsat det tilsigtede. Bortset fra, at det i de aller-
fleste Tilfælde vilde tjene den paagældende Kvinde og den
Sag, hun mener at være Talsmand for bedre, om hun,
netop i sin Egenskab af Kvinde, valgte den væbnede Neu-
tralitet fremfor praktisk Deltagen i Foreninger, Bestyrelser
o. s. v., vil en Kvinde altid gøre sig selv ringere ved at
gaa Mændene i Bedene. Kvindens naturlige Baner er fra
Skaberens Haand saa skarpt præciserede, at det kun kan
blive paa egen Risiko, om hun nævneværdigt afviger fra
disse.

Naar Fru Tardini netop fremhæver, at vi katholske
Kvinder sandelig ogsaa er Borgere i Danmark, maa det
dog ikke glemmes at vort *katholske* Borgerskab er af saa
ny Dato, at man, — det maa enhver dog rent intuitivt
føle — ikke rigtig har »akcepteret os i Ensemblet« endnu.
At »bore« sig frem vilde i dette Tilfælde sikkert være
Kraftspild.

En gammel, iøvrigt meget varieret, græsk Anekdote
lader en Mand fra den lille Ø Serifos i Arkipelagus sige

til Temistokles. »Du blev ikke berømt for Din egen, men for Dit Lands Skyld.« Og Temistokles giver det tvægede Svar: »Nej, som Serifler vilde jeg ikke være bleven stor, og *du* vilde ikke være bleven død, om du ogsaa havde været Athenienser«, hvilket omtrent vilde sige: Ikke den gavner mest, hvem Tilfældet gør til Talsmand for store Opgaver, men derimod den, der stiller sine Evner i de store Opgavers Tjeneste. I den Udstrækning man gør dette helt og med en vis barnlig Ydmyghed, der lader det personlige Jeg træde tilbage for det evige — i samme Udstrækning vil ogsaa Fædreland og Samtid regne dermed og bringe ham eller hende sin Tak — og ligesaa meget for det over den jævne Tilværelses smaa Interesser hævede Sindelag som for de i Menneskehedens og Folkenes Skæbner dybt indgribende Handlinger.

Hellerup 15. Decbr. 22.

E. B. Brandt.

Maribo—Mariebo.

Ved foredraget på højskolen d. 28de f. m. var »Ugebladets« redaktør fraværende på grund af nyttigt arbejde andensteds.

Derved kom desværre noget, som blev lagt tilhørerne på hjerte, til for bladets og dermed dets ikke tilstedeværende læsers vedkommende at tabe sig ubemærket i det øde rum.

Det var ordet Mariebo. Det er blevet skik, voldet af protestanterne, støttet af katolikerne, at skrive og sige Maribo, og vi katoliker bør og kan føre navnets rette form tilbage.

Lige fra det, klostrets navn første gang møder os i sin danske form, det være sig i latinsk eller dansk tekst, står der Mariebo. Endnu i 1417 findes kun betegnelsen Skjemminge, men efter at pave Martin V i 1418 havde godkendt navnet Habitaculum Mariæ, skreves stedet Mariebo.

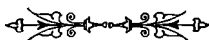
Et af de allerældste er den just ved denne tid påbegyndte og i løbet af et århundrede fastsatte dødebog for St. Petri benediktinerkloster i Næstved (det senere Skovkloster og Herlufsholm); denne noterer »Mariebo brødre og søstre« til ihukommelse. Den ældste skrivelse fra en abbedisse i klostret er af februar 1432 — samme stave-

måde. Idet kong Kristjern I i 1468 henvender sig til pave Paul II, skriver han: »I Odense stift er grundet et kloster, alment kaldet Mariebo.« Her må lægges mærke til, at navnet kunde latinere — til hvilke brevet jo er skrevet — umulig læse anderledes end som et 4-stavel-sesord. Og at det af danskerne også udtaltes 4-stavet, siges i kongens ord: *vulgariter dictum*, alment kaldet.

Når man nu véd, at i vor middelalderlatin står bogstavet e aldeles almindelig brugt istedenfor æ, bl. a. i ejefald — så Mariebo er = Marias bo — træder det endnu sikrere frem, at æ't er blevet udtalt.

Vi ser da også, at i danske tekster findes stundom skrevet æ og ikke blot e. Som eksempler kan fremdrages Niels Gyldenstjernes testamente af 1456, flere af de endnu i Mariebo kirke beroende alterutensilier fra ca. 1620, en i kirken liggende gravsten fra 1626. Men at udtale det brede æ, i ubetonet stavelse lydende som vort korte e, kommer man ikke udenom uden navneforvanskning.

E. O.

„Crescendo“.

I Anledning af vor Anmeldelse af »Crescendo«s Koncert har jeg modtaget følgende, som jeg gerne giver Plads for.
København, 22. December 1922.

Hr. Redaktør!

Jeg beder Dem oplyse Ugebladets Læsere om, at »Crescendo« er en privat Forening, bestaaende hovedsagelig af Medlemmer af St. Annæ- og Sakraments-Kirkekorene, som alle har forpligtet sig til ikke at forsømme Prøverne i deres respektive Kirkekor. At de vil overholde denne Forpligtelse, garanterer jeg for.

Med Tak for Optagelsen

ærbødigst

A. Husson, »Crescendo«s Kordirigent.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I »Dansk Tonekunstner-Forening« holdt Organist Joseph Hammermüller Tirsdag d. 19. Decbr. efter Opfordring et Foredrag om »Liturgisk Musik«. Hr. Hammermüller gik med Rette ud fra, at Medlemmerne af D. T. F. som tilhørende den evangeliske Kirke ikke er fortrolige med den katholske Kirkes Liturgi, og gav derfor en kort Redegørelse for dens Princip, specielt for Messens Handling og dens uadskillelige Forbindelse med den gregorianske Koral. Af denne Sang fik Tilhørerne et smukt Indtryk gennem den saa almindelig bekendte »Missa de angelis« og flere andre Dele af Gradualet sunget dygtigt af St. Ansgars og Jesu Hjerter Kirkes Kor, der var placeret foran den store Gradualebog. Ogsaa den flerstemmige Sangs Glansperiode var repræsenteret ved Kompositioner af Palestrina og Vittoria.

Efter Fællesspisningen, ved hvilken Formanden for D. T. F., Komponisten Peder Gram bragte Koret og dets Ledere: Hr. Pater Menzinger og Hr. Hammermüller en Tak for den ikke helt almindelige Aften, sang Koret det prægtige »Tantum ergo«, der maatte gentages, og flere andre Koralsange, samt af flerstemmig Musik Værker af Goller, Mitterer, Ravello og Griesbacher, hvilken sidste viser en Tendens til at gaa i den ikke-kirkelige Retning. Alt i alt var det en smuk Aften for Tonekunstner-Foreningen og for de assisterende Kor med deres Ledere. A. E.

— I denne Sammenhæng kan det have Interesse at erfare, at det den 1. Jan. er 50 Aar siden Hr. Hammermüller begyndte sin Virksomhed som Organist i Kirkens Tjeneste. Det var i Randers, han begyndte som ganske ungt Menneske. Vi kan ønske ham til Lykke med et godt og langt Arbejde ved Orglet.

— Den Apostoliske Vikar Mgr. Brems har bedt Ugebladet meddele, at Datoen for Bispevielsen har maattet forandres. Det bliver ikke, som sidst meddelt den 28., men Torsdag den 25. Januar.

— Katholsk Forening »Absalon« tilbragte i sidste Maaned flere interessante Aftener i »Café Columbus«, Aa-boulevard. Hr. Pastor Raabe holdt et meget interessant Foredrag om det sociale Spørgsmaal: Ejendomsretten. Hr. Martini skildrede for os: »København paa Frederik den Syvendes Tid« paa en gemytlig og belærende Maade, og endelig paa Aarets sidste Møde talte Hr. Pastor Sialm om det aktuelle Spørgsmaal »Spiritismen«.

Vi trænger til at faa mange af disse aktuelle og søciale Spørgsmaal belyst i katholsk Aand og et af vor Forenings Formaal er at søge Vejledning og Belæring desangaande. Vor Forening, som blev stiftet for et Aar siden, tæller nu ca. 70 Medlemmer, som møder til selskabelig Sammenkomst første og tredie Mandag i hver Maaned.

— »Venstres Ungdom for København og Omegn« afholder Torsdag den 4. Januar Kl. 8 — paa Hotel MONO-POL, Hj. af Kongens Nytorv og Vingaardsstræde — et Møde, hvor højærværdige Herr Pater A. Menzinger vil holde et Foredrag om den katholske Kirkes Syn paa Ejendomsretten. Flere kendte Politikere er indbudt til at deltage i Diskussionen. — Foreningen haaber ogsaa at se mange Katholikker til dette Møde, der sikkert bliver interessant.

Haderslev [*St. Nikolaus Dag*]. Lige som forrige Aar havde den hl. Nikolaus igen i Aar haft den Godhed at tænke paa de sønderjydske Børn. Rejsen fra Himmelen var dennegang forbunden med særlig store Besværligheder. Paa Grund af det ualmindelig vaade og stormende Vejr om Aftenen den 5. December — saaledes fortalte den hl. Biskop os — havde Englene ikke turdet lade ham rejse af Frygt for, at han paa Grund af sin høje Alder let kunde forkøle sig; og han havde derfor ventet lige til den 6. December. Vejret vilde ikke blive bedre, men hans store Kærlighed til Børnene nødte ham til at rejse, saa at han for ingen Pris vilde lade sig holde tilbage. Med stor Glæde kunde han konstatere en virkelig Forbedring hos de fleste Børn, saa at hans tro Tjener Ruprecht slet ikke behøvede at straffe ret meget. Børnene har da ogsaa under Taarer lovet den hl. Nikolaus at være meget flittige og gode i hele det kommende Aar. Det er ret beklageligt, at den hl. Nikolaus endnu stadig maa komme til Haderslev paa et Æsel. I det vaade og stormende Klima og paa de slette Veje er det virkelig for besværligt. Hvor gerne havde vi ikke stillet en Motorcykle eller en lille Motorvogn til hans Raadighed for at lette ham hans apostoliske Rejser. Desværre var det heller ikke denne Gang muligt for os. Han var en Smule utaalmodig over, at Motorcyklefondet slet ikke vil vokse, og at Præsten fra Haderslev endnu stadig maa gennemkrydse Landet paa en almindelig Cycle, og maa gøre de frygteligste Ture, der, som St. Nikolaus mente, i Løbet af kort Tid fuldstændig vilde undergrave hans Sundhed. St. Nikolaus sender de hjerteligste Hilsener til de gode ivrige Katholikker i Danmark, der dog sikkert alle er i Besiddelse af et ægte apostolisk Hjerte,

og han hengiver sig til det Haab, at nu til Jul vil de forbarne sig over det ved Krig og Revolution saa skadelidte Sønderjylland og alle give en lille Skærv til Motorcycle-fondet som Julegave.

P. Wolff.

— Præstegaarden og Hedvigssøstrenes Børnehjem i Haderslev sender alle, som som ved deres venlige Bidrag har afhjulpet vor Fattigdom, herved den hjerteligste Tak for det forløbne Aar. Vi vil mindes vore Velgørere i Bønnen og ved den hl. Messe.

 * * * * *
 * Jesu-Hjertes-Budbringer. *
 * Tilsendt fra Aarhus i Korsbaand aarligt 3 Kr. 60 Øre; *
 * tilsendt som postanmeldt 3 Kr. 37 Øre. *
 * * * * *

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke Fredag den 5. Jan. til de aftalte Tider.

Unio. Fredag den 5. Januar Kl. 7½ Julefest i Koncertpalæets Riddersal.

Billetter à Kr. 2,50 for Medlemmer og Kr. 5,00 for Besøgende faas hos Bestyrelsen samt hos Fabrikant Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Tlf. 1389. — Medlemmers Børn har gratis Adgang.

K.D.K. Klubften hver første og tredje Torsdag i Maanednen Kl. 7—11.

Torsdag den 4. Januar: Nytaarsfest. 1 Kr. pro Persona. Nytaarsstale af Højærværdige Pater Sialm Kl. 8.

Alle Klubbens Medlemmer og tidligere Indbudte er hjertelig velkomne.

Biskop-Billedet!

Den ny Biskop sammen med Biskop v. Euch (se Ugebladet N. 44). Sælges: *Boyesgade 8°* *Studivestrade 27-29^a* *Bredgade 64¹*

(P. B. Jensen) (A. Silcowitz) (P. v. Kettenburg)

Pris 2 Kr. samt Katholsk Boghandel, Stenosg. 3. Pris 2 Kr.

Alle Bidrag til Motorcyclefondet bedes indbetalt paa

Postkonto 1471 Det Apostoliske Vikariat.

Ligeledes bedes alle Pengesendelser til Vikariatet foretaget paa denne Maade.

KATHOLSK KLUBS ARBEJDSANVISNINGSBUREAU

anmoder herved indtrængende katholske Arbejdsgivere, Chefer og Haandværkere om at indgive Meddelelser om ledige Pladser. Vi har pladssøgende Kontorfolk, Herr og Damer, Landmand, Kok, Typograf, Barber, Snedker, Maskinarbejder o. s. v. Skriftlige Henvendelser foretrækkes, personlige mellem 6—7, Vestervoldg. 115°.

For dem, der ønsker at stifte Bekendtskab med den katholske Kirkes Lære, ligesom for dem, der ønsker at genopfriske deres Kundskaber om Religionen, afholder jeg efter den Maalestok, der er den almindelige ved Konvertitundervisning, hver Torsdag Aften Kl. 8 Gennemgang af Trostørens Undervisningen foregaar i Forsamlingsværelset, Bredgade 64 (Indgang gennem den lange, smalle Gaard og opad Trappen til 1. Sal). Alle er velkomne. Jakob Olrik, Præst.

Kirkelig Kalender.

31. Dec. Søndag i Juleoktaven.	7. Jan. 1. Søndag e. Hellig 3 Konger. — Den h. Families Fest.
1. Jan. M. Jesu Omskærelse.	8. — M. Oktavdag.
2. — Ti. Jesu Navnefest.	9. — Ti. Oktavdag.
3. — O. Oktav af Johannes.	10. — O. Oktavdag.
4. — To. Oktav af Uskyldige Børn.	11. — To. Oktavdag.
5. — F. Vigilie.	12. — F. Oktavdag.
6. — L. Epifani (H. 3 K.).	13. — L. Oktav af H. 3 K.

Nytaarsaften (Søndag den 31. December).

Takkedagstjeneste (ev. med Prædiken). Te Deum.

St. Ansgars Kirke Kl. 6. Rosenkranskirken Kl. 6. St. Annæ Kirke Kl. 7. Jesu Hjerter Kirke Kl. 6. St. Josefs Kirke Kl. 7½. Sakramentskirken Kl. 6. St. Andreas Kirke Kl. 7.

Kirkekollekt. I de københavnske Kirker afholdes **Nytaarsdag Kollekt af Peterspenge** til den Hellige Fader.

I Vikariatets Kirker afholdes **Hellig tre Kongers Dag i Følge pavelig Anordning Kollekt til de afrikanske Missioner.**

Sakramentskirken, Hellig tre Kongers Dag. Kl. 7 stille Messe. Kl. 8 Højmesse og sakramental Velsignelse. Kl. 8 Aftenandagt.

Jesu Hjerter Kirke. Hellig tre Kongers Dag. Stille Messe Kl. 6, 7 og 7½. Kl. 8¼ Højmesse. Kl. 8 Aften Festandagt.

St. Josefs Gilde afholder Mandag den 8. Januar 1923 Kl. 8 i Bredgade 67 ekstraordinært Generalmøde med eneste Sag paa Dagsordenen: Suppleringsvalg til Bestyrelsen; derefter ordinært Maanedsmøde.

Katholsk Forening »Absalon«.

Vort næste Møde er Nytaarsdag og former sig som Juletræsfest for Medlemmer og Børn. Børnene føres ind Kl. 5 pr. Billetter kan faas hos Formanden, A. Johansen, Birkegade 15². Bestyrelsen.

Udmærket Jule- og Nytaarsgave!

Et Gavekort,

der giver Ugebladet frit
tilsendt en hel Aargang.
Pris 12 Kroner.

Faas i Ekspeditionen og i Boghandelen.

Kalenderen for 1923 er udkommen og kan faas hos **Ekspeditionen, Boyesgade 8³** (Telf. Vester 7515) samt ved Kirkerne og i Boghandelen.

Pris 40 Øre. Ved Indsendelsen af 60 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen portofrit. *Angariusforeningen.*

Katholsk Lommekalender. Pris 50 Øre.

Faas i Ekspeditionen og i Boghandelen.

Alle Postabonnenter bedes huse at forny Abonnementet ved Postvæsenet snarest.

FREMMEDESPROGTRYKKERIET »ATHENE« (ALB. HANSEN).
Svanemosegaardsvej 4, Kbhvn. V. — Tlf. Nora 1008 x.
Færdigt fra Redaktionen Tirsdag Aften, fra Trykkeriet Onsdag.

Indholds-Fortegnelse.

I. Smaa Indledninger.

Annus Domini 1922 (<i>Josef Resch</i>).....	1
Jomfru Marias »diplomatiske Evner« (<i>F. Olrik</i>).....	17
Brylluppet i Kana (<i>Niels Hansen</i>).....	33
Familieliv (<i>St.</i>).....	49
Jesus, vor Trøst (<i>P. D. Steidl</i>).....	81
Den skjulte Skat (<i>Fr. K�pferle</i>).....	97
Sædemanden (<i>A. Menzinger</i>).....	113
I �rkenen (<i>B. J.</i>).....	145
Forklarelsen (Efter <i>Ottokar Proh�szka</i>).....	161
�resmedlem eller passivt Medlem (<i>Josef Resch</i>).....	177
Jesus, Englenes Glæde (<i>B. J.</i>).....	217
Den stille Uge (<i>Fr. Jaworski</i>).....	241
Alvorlige Paasketanker (<i>Ch. Raabe</i>).....	265
Herrens Legeme (<i>Cassian</i>).....	289
Den gode Hyrde (<i>Johs. H.</i>).....	313
St. Josef (<i>J. v. Rijckevorsel</i>).....	337
Sandhedens Aand (<i>Fidelis</i>).....	361
Christi Himmelfart (<i>R. v. Poquet</i>).....	385
Den eukaristiske Kongres (<i>B. J.</i>).....	409
Ogsaa Hedningerne (<i>B. J.</i>).....	433
Apostlenes Tale (<i>B. J.</i>).....	457
Glæde (<i>B. J.</i>).....	529
En Død i Vildnisset (Efter » <i>The Universe</i> «).....	553
Den lange Vej (<i>B. J.</i>).....	577
Den evige Stad.....	601
Abba, Fader (<i>B. J.</i>).....	625
Jesus gr�der over Jerusalem (Efter <i>Ottokar Proh�szka</i>).....	643
Farisæeren og Tolderen (<i>Johs. H.</i>).....	673
Marias Optagelses Fest.....	697
Retfærdiggørelse (<i>N. H.</i>).....	721
Den guddommelige Alvidenhed (<i>Kard. Newman</i>).....	737
Præsten (Efter » <i>Stella Maris</i> «).....	757
St. Matthæus (<i>B. J.</i>).....	781
Den Kristnes Glæde (Af <i>Biskop Keppler: Mere Glæde</i>).....	805
Rosenkransfest (<i>X</i>).....	829
St. Birgittas Fattigdom (<i>Aabenbaringerne VI 46</i>).....	853
Bryllupsfesten (Efter <i>Biskop Ottokar Proh�szka</i>).....	877
Christiern Pedersens Glosse til Søndagens Evangelium (<i>P. D. Steidl</i>).....	901
Helgenernes Liv (<i>K.</i>).....	921
Skattens Mønt (<i>Johs. H.</i>).....	937
November (<i>B. J.</i>).....	961
Vort Anker (<i>B. J.</i>).....	977

En Dom (G. S.)	1001
Adventstid (Niels Hansen)	1017
Visdom (B. J.)	1041
Herren er nær (B. J.)	1057
Juleglæden (B. J.)	1073
Nytaarsaften (B. J.)	1097

II. Aktstykker, Afhandlinger og større Artikler.

Pater Friederich Evers † (Ludv. Günther og Alfr. Silcowitz)	4
Hr. Joachim Rønnow (F. F. M.)	19, 35, 51, 82, 101, 131, 147, 164, 230, 247
Til Danmarks Katholikker i Anledning af Benedikt XV's Død	65
Pave Benedikt XV (F. F. Maurer)	70
Pavens Eftermæle i den danske Presse	88
Pave Pius XI	99
Den nye Pave (Efter <i>The Universe</i> ved B. J.)	120
Fastemandat	129
Lehnsbaronesse Stampe-Charisius (Bernh. Jensen)	179
Til Danmarks og Islands Katholikker i Anledning af Biskop Johannes von Euch's Død	193
Af Biskoppens Liv (Bernh. Jensen)	200
Biskoppens Begravelse (B. J.)	221
Fra det Apostoliske Vikariat i Anledning af Biskoppens Død og Jordeførd	226
Biskop Johannes (L. Günther)	243
Brev fra Rom fra Kardinal van Rossum	251
Unionsbestræbelser (Fr. K.)	256
Thomas Moores Vid og Lune (Niels Hansen)	267
Katholske Børn i Fare (P. Wolff)	275
Brev fra Biskoppen af Osnabrück	291
Hovedtræk af den islandske Kirkes Historie (S. P. Fornjotur)	292, 315, 339, 365, 390
Vi Katholikker og vort Modersmaal (Dansker, Niels Hansen, T. F., Reduktøren, E. Rosenørn-Lehn, Fr. Ronge, Fr. Küpferle, Bernh. Jensen, P. Wolff, Johs. Frederiksen)	298, 321, 344, 398, 427, 441
Den hellige Johannes af Nepomuk (Efter J. Kiefer ved A. M.)	386
De eukaristiske Kongresser (E. Rosenørn-Lehn)	415
Tre Altre (E. F. R.)	422
»Apostlenes Gerninger« — den Helligaands Evangelium (R. Galdos ved Niels Hansen)	435, 470
Et Gravmæle over Biskoppen (J. Olrik)	438, 539, 930
Den eukaristiske Kongres (S. P. Fornjotur)	459
Den Hellige Kongregation for Troens Udbredelse holder 300 Aars Jubilæum (J. Olrik)	482
Propagandakongregationen (Bernh. Jensen)	484
Tilbedelse af Jesu Hjerte i Danmark (P. Wolff)	489
Corvey og Høxter. Jubilæumstanker (F. F. Maurer)	492, 508
Hvad er Sandhed! (J. Holstein-Ledreborg)	531
Hos Kirkens Styrere (S. P. Fornjotur)	554
Pastor Antonius Neuvel (N. N.)	579
Lidt om Begrebet »Kultur« (Ellen Bohn-Jespersen)	582
Katholske Landes Kultur	603
Erindringer om Baroness Stampe (M.)	608
Katholsk international Forening til Værn for unge Piger. 7. Kongres	613

Hvad en eneste Præst formaar	630
Kongressen for Børnesagen	650
St. Birgittæ kirkens jubilæum (E. O.)	675, 706
Ignatius af Loyola (Johs. H.)	681
Pave Benedikts Brev om Missionerne	698, 723
Opdragelse (Niels Hansen)	747
Om Kollekten til Fordel for de danske katholske Børn fra Landet (J. Olrik)	759
Bibelord og Pavetale (P. F. J.)	761
St. Annæ Menigheds 25 Aars Jubilæum (P. Jos. Resch)	783
Et Rejselbrev	788
Tanker paa Kirkevielsesfesten (Bernh. Jensen)	807
Georges Goyau (A.)	812
Et Hus i Splid med sig selv (P. F. J.)	831
Menighedens Deltagelse i den liturgiske Sang (A. Menzinger)	855
Vadstena (A.)	860
En Veteran fra »Kulturkampen«, Grev Clemens Droste zu Vischering (E. Rosenørn-Lehn)	879
Levende Stene (Irenæus)	889
Menighed og Messebog (Irenæus)	902
De nye Kirkeklokker til Sønderjylland (V. Nievelstein)	906
Den nye Biskop (Bernh. Jensen)	923
Den Hellige Fader Paven takker for de tilsendte Peterspenge....	926
Ny Udgave af den dansk-latinske Messebog (J. Olrik)	927
Striden om Biskoppens Titel (Bernh. Jensen)	939
Abbediet Averbode (Niels Hansen)	941
Vor Frue af Myans (T. F.)	963
Træk fra det kristne Samfund (H. T. K.)	979
Katholsk Folkehøjskole (Jan Ballin, Irenæus, Redaktøren, Niels Hansen, Georg M. Vøhtz, E. Lier-Kühl) 985, 1006, 1032, 1045,	1063
I Anledning af Striden om Roskilde Bispestol (E. Rosenørn-Lehn)	1003
G. K. Chesterton (H. T. K.)	1019
Om Billederne i den nye dansk-latinske Messebog (J. Olrik)	1023
Vor fremtidige Domkirke i København (J. Olrik)	1028
Foraaret og Historien om Gud (G. K. Chesterton og H. T. K.)...	1059
En betydende Aandsmagt (Fr. Taciturnus, Helga Tardini, Bertha Lübecke og E. B. Brandt) 1043, 1067, 1104	1106
Jule-Sang (Emil Frederiksen)	1080
Kardinal Franz Ehrle (Jos. Koch)	1099

III. Mindre Artikler af forskelligt Indhold.

Penge (Svar til Rc.)	8
Biskop Felix Korum af Trier † (Efter »Die Welt«)	10
»Det nye ved Reformationen —« (A. F. Beyer)	11
Kardinal de Cabrières † (Efter »La Croix«)	25
En katholsk Politiker (B. J.)	42
»Den store Reformator« (A. F. Beyer, Johs. Frederiksen) 44,	62
Brudstykker	44, 644, 715, 752
De nye Stater i Europa og deres Forhold til Kirken (The Catholic Times)	55
Jul i Sønderjylland (Spectator)	57
Vidnepligt (Elisabeth Rosenkrantz-Charisius)	60
To Anekdoter om den afdøde Pave	73
Pavevalget	74

VI

Vore Fædre i Troen (<i>F. F. M.</i>)	75
Ved Pavens Død	107
Katholske Børn i Fare (<i>A. Smitz</i>)	120
Tanker og Praksis (<i>A. P.</i>)	138
Katholsk Landsforbund	153
Enkebaronesse Stampe Charisius (<i>Josef Resch</i>)	170
Henstilling (<i>Josef Resch</i>)	184
Ogsaa en Form for Religionsfrihed (<i>Karlo Poulsen</i>)	185
Katholsk Klubs Bureauer	186
Fra den gamle Redaktør (<i>Niels Hansen</i>)	207
Vor gamle Biskop (<i>F. F. M.</i>)	208
Et Minde i Litteraturen	211
Ugebladet (<i>Redaktøren</i>)	213
Den eukaristiske Kongres i Rom (<i>E. Rosenørn-Lehn</i>)	234
Ansgariusforeningens Virksomhed i 1921	236
Ny Biskop i Norge (<i>B. J.</i>)	255
Vincentforeningen (<i>O. J.</i>)	258
Et nyt Ridderskab (<i>J. K.</i>)	259
Et Interview	282
Skolen i Czekoslovakiet	302
666 (<i>A. Menzinger</i>)	305
Selvfølgelig (<i>Johs. Frederiksen</i>)	306
Om det katholske Udbytte af Rhinturen (<i>Deltager</i>)	326
En tredobbelt Tak	330
Deo gratias (<i>A. F. Beyer</i>)	331
Paven og Genuakonferencen	363
Oplysning og »Oplysning« (<i>A. F. Beyer</i>)	371
8 Dage katholsk Højskole (<i>Bernh. Jensen</i>)	440
Katholsk sommerferie (<i>Christopher</i>)	449
Hjælp vore Drengel! (<i>Kaj Lundby</i>)	451
Fra andre Blade	452, 663, 988
Pastor H. Gamøl (<i>Bernh. Jensen</i>)	469
Landsforbundssagen (<i>Fr. Opffer</i>)	475
De danske katholske Børn fra Landet (<i>A. Smitz</i>)	497
Brev fra London (<i>C. N. S.</i>)	498
Valfarten til Haraldsted (<i>Bernh. Jensen</i>)	500
Engageringsbureau (<i>Holstein-Ledreborg</i>)	522
Et Forslag (<i>Fr. Ronge</i>)	548
Vor Religionsfrihed (<i>B. J.</i>)	565
Den græske Ild (<i>Preben Wenck, B. J., Johs. Jørgensen</i>)	571, 690,
Katholsk Højskoles Kursus (<i>Bernh. Jensen</i>)	573
Fra Island (<i>S. P. Fornjotur</i>)	590
Efter Kongressen	592
Er det ikke noget for os? (<i>En Bonde fra Studiekredsen i Maribo</i>)	594
Katholsk Klubs Arbejdsanvisningsbureau (<i>C. Christiansen</i>)	596
Lidt om afdøde Biskop Johannes von Euch (<i>Frederik Opffer</i>)	616
Perosis Tilstand (<i>M. Lupes</i>)	621
Træk fra det vestlige Irland (<i>P. A. L.</i>)	636
Aabent Brev (<i>Alfred Silcowitz</i>)	639
Søster Joseph	640
Den katholske Skole og Demokratiet	641
Vore Børns Religionsundervisning (<i>N. Gravgaard</i>)	667
Klosteret i Allerslev (<i>Edw. Ortved</i>)	667
»Skytsengelen« (<i>Holger Baadslund</i>)	694
En Opfordring (<i>Niels Hansen</i>)	716
Det virkelige Frankrig	729
Eine alte Geschichte (<i>Garth-Grüner</i>)	742
Jubilæet i Maribo (<i>E. O.</i>)	744
Den katholske Presse — vigtigere end Kirkeklokker	751
Monsignore Seipel, Østerrigs Kansler (<i>X.Y.Z.</i>)	775

VII

Til alle katolske Mødre (<i>M. Luppés</i>)	777
Et Ord til Pastor Krarup (<i>Elisabeth Hemicke</i>)	797
Georges Goyau og det franske Akademi (<i>François Veuillot</i>)	798
Nogle Indtryk fra en Operaopførelse (<i>Helge Jacobsen</i>)	799
Biskop Keppler	818
St. Johannes's Grav i Ephesus (<i>François Léon</i>)	819
Hellig Hertug Knuds Spil (<i>Kristoforus</i>)	821
Don Luigi Sturzo	824
Moder Geneviève (<i>Bernh. Jensen</i>)	837
Grundstensnedlæggelse i Vejle	839
Højskolen flytter (<i>Bernh. Jensen</i>)	842
Højskolens Maal (<i>Georg M. Vøhtz</i>)	844
St. Annæ Menigheds Jubilæum (<i>B. J. og Josef Resch</i>)	846, 871
Vor Frue af Roskilde (<i>E. Rosenørn-Lehn</i>)	867
International Missionskongres i Utrecht (<i>Deltager</i>)	893
Kristi Legems Korstog	896
Bøn (» <i>Stella Maris</i> «)	915
Hermann Hoffmann	931
Sandhedens Trængsler (<i>A. F. Beyer</i>)	945
Romersk-katolsk Gendøberi? (<i>P. F. J.</i>)	948
Tanker om Hunde (<i>H. T. K.</i>)	949
Meddelelser om K. K.'s Rejsebureaus Rejser i 1923 (<i>Udvalget</i>) ..	952
Et Vejleblad om Biskoppen	954
Skilsmissetal (<i>H. T. K.</i>)	966
Mindeplatter til St. Andreas Kirkes Jubilæum	969
Dansk katolsk Kunst (<i>B. J.</i>)	972
Om Korsang (<i>Soelberg</i>)	1009
Enhver sit (<i>G. M. V.</i>)	1010
Fra de yderste Grænser (<i>John Ball</i>)	1029
Meddelelse om en katolsk Fællesrejse til Averbode (<i>Udvalget</i>) ..	1036
En Hilsen	1049
Naadebilledet i Kevelaer (<i>Knud Kinzi</i>)	1088
Lidt Statistik og et Par Tanker (<i>K. Boje Danielsen</i>)	1102
Maribo—Mariebo (<i>E. O.</i>)	1107

IV. Digte og Fortællinger.

Bjergvandreren (<i>Karl V. Poulsen</i>)	12
»Stille Nat« (Efter » <i>Die Welt</i> «)	42
Christi Hovedsmand (<i>E. F. R.</i>)	162
In memoriam (<i>H. K.-H.</i>)	206
Biskop Johannes in memoriam (<i>Broder Ulv</i>)	219
Uventet Visitats (<i>S. P. Fornjotur</i>)	280
Tantum ergo Sacramentum (<i>Broder Ulv</i>)	411
Knud Lavards Pilgrimssang	505
Søster Josephas Historie (<i>Jennie Hanson »The Catholic Standard and Times«</i>)	656
Fra Tyrol (<i>Susanne Saab-ye</i>)	772
Midnats-Messe-Salme (<i>Broder Ulv</i>)	1075
Se, jeg forkynder eder en stor Glæde (<i>Broder Ulv</i>)	1076

V. Nye Bøger.

Pax, Quarterly Review (<i>N. H.</i>)	108, 377
Carl S. Petersen og Vilhelm Andersen: Ill. Dansk Litteraturhistorie (<i>N. H.</i>)	123, 1050

VIII

N. P. Nielsen: Margrethe Dagmar, Danernes Dronning (<i>Bernh. Jensen</i>)	328
M. Scharlau: Über alles die Liebe (<i>P. Wolff</i>)	329
P. Etienne Pernet. En moderne Munk og Ordensstifter (<i>E. Rosenørn-Lehn</i>)	375
H. Martensen-Larsen: Spiritismens Blændværk og Sjælelivets Gaader (<i>A. Menzinger</i>)	557
C. Krarup: Bibelord og Pavetale (<i>P. F. J.</i>)	761
Johanne Skovgaard: Den hl. Birgitta (<i>B. J.</i>)	870
Helene Riesch: Frauengeist der vergangenen Zeit (<i>A.</i>)	915
Albert Lysander: Jesuiterne i Malmö (<i>Bernh. Jensen</i>)	974
H. Lechtape: Der christliche Solidarismus (<i>H. T. K.</i>)	979
Julehefter (<i>B. J.</i>)	1051
Katholsk Lommekalender 1923	1069
Wessel Wetlesen: Eventyr (<i>J. S.</i>)	1070
H. C. Frederiksen: Med et barn ved min side (<i>St.</i>)	1091
P. Steidl: Legenderoser fra Vor Frues Urtegaard	1092

VI. Aarsberetninger, Kollekter og andre Smaating.

Jesu Barndoms Forening	27
Elisabeth-Vincent's Konferens F.	79
— — — Ø.	958
St. Knuds Feriekoloni	958
Dansk-kath. Kirkesag (Ans.-Bonif.) Aarsregnskab	551

Kollekter:

Peterspenge	63
Afrikanske Missioner	79
Langfredags-Kollekt til den hellige Grav	455
Danske katholske Kirkesag (Ansg. Bonif. Kollekt).....	526, 851, 999
Hedningemissionen	599
Kath. Børn fra Landet	919, 998
Elisabethforeningen	1071
Brevkasse	14, 126, 158, 380, 670, 1014
Billige Bøger (<i>B. J.</i>)	155
Meddelelse fra Katholsk Klub	189
Elisabethforeningens Basar	214
Hertug Knuds Division (<i>F.</i>)	238
Den eukaristiske Kongres i Rom (<i>K. K.'s Rejsbureau</i>)	257
Motorcyklefondet (<i>B. M.</i>)	308
Berigtigelse (<i>J. Olrik</i>)	453
Til en ny Kirke i Helsingør	575
Børnesagkongressen (<i>A. Smitz</i>)	597
Børnehjælpsdag	992
Vil du ogsaa være med? (<i>En Vincentsbroder</i>)	992
En sidste Bøn (<i>A. Smitz</i>)	993
Velgørenhedskoncert (<i>Alfr. Silcowitz</i>)	994
Apropos Chesterton (<i>P. F. J.</i>)	1052
En Henstilling til Foreninger (<i>En Sognepræst</i>)	1052
Kirkelig Kundgørelse fra Biskoppen (<i>Josef Brems</i>)	1094
»Crescendo« (<i>A. Husson</i>)	1108

VII. Efterretninger.

A. Udenlandske.

Afrika 873. *Asien* 755. *Australien* 31 77. *Belgien* 238. *Czeco-Slovakiet* 174 598 718 873 917. *England* 46 125 286 333 549 694 717 733 803 849 899 997 1013. *Frankrig* 261 285 406 549 849 917 1038. *Holland* 188 779. *Indien* 31 126 670 803 918 1054. *Irland* 454 526 669. *Island* 77. *Italien* 717. *Kina* 46. *Konstantinopel* 917. *Lettland* 1038. *Nord-Amerika* 733 754. *Norge* 109 309 430 622 826 898 917. *Portugal* 174. *Rom* 238 261 380 406 430 502 526 646 669 733 754 849 1053 1093. *Rumænien* 1013. *Rusland* 286 525 549 670 695 779. *Schweiz* 478. *Spanien* 917 1053. *Sverrig* 124 898 997 1038. *Tyskland* 30 46 188 646 826 1038. *Ungarn* 333. *Østerrig* 125 502 669.

B. Indenlandske (udenfor København).

Aalborg 142 (Gudstjenester). 157 (P. Osterhammels Foredrag). 574 (Den nye Klokke til Haderslev indvies). 598 (Firmelse). 754 (Agent Sørensens Begravelse). *Aarhus* 997 (Menighedsbasar). *Esbjerg* 13 (Pastor A. Brems rejser). *Haderslev* 13 (Julefest). 174 (Sprogforholdene). 188 (Bibliotheket). 406 (Første hl. Kommunion). 478 (Den ny Klokke). 549 (Kristi Legemsfest). 598 (Ny Klokke ophænges). 1111 (St. Nikolaus Dag. En Tak). *Hørsholm* 454 (Besøg af P. Günther). *Kolding* 173 (En lille Wienerpige begravet). 406 (»Unios« Generalforsamling). *Maribo* 13 (De danske Katholikker). 95 (Skomager Winnickis Guldbryllup). 156 (St. Birgittakirkens Jubilæum). *Nykøbing F.* 621 (Skolen). 957 (Firmelse). *Næstved* 30 (P. Steidl ansat). 379 (P. Dutschke tilskadekommet). 934 (Det ny Hospital). 996 (Firmelse). *Odense* 109 (Menighedssammenkomst). 157 (Aftenunderholdning). 379 (P. Dutschke rejser). *Ordrup* 29 (P. Evers Begravelse). 124 (P. Evers Legat). 173 (Faste-lavnsfest). 187 (Skoleforholdene). 574 (Forberedelser til Jubilæet). 848 (Ny Døbefont. Jubilæumsplatte). 1013 (Velgørenhedskoncert). 1037 (St. Andreas Gilde). *Randers* 575 (Firmelse). *Reykjavik* 77 (Hospitaler). *Roskilde* 156 (P. Olrik holder Foredrag). 332 (Begivenheder i Vinterens Løb). 454 (Højtidelig Gudstjeneste). 502, 523 (Kristi Legemsfest). 621 (Forhandling om Børnesagen). 732 (Præsterne holder Eksercitier). 802 (St. Josefs Hjem indvies). 873, 897 (Vor Frues Alter). *Rudkøbing* 63 (Gudstjeneste). *Rønne* 30 (Skole- og Julefest). 898 (Første hl. Kommunion). *Svendborg* 13 (Basar).

C. Københavnske.

12 (Højskolen). 45 (»Unios« Julefest. Skolekomedie. Spejdernes Fest for Gamle). 62 (Højskolen). 77 (Kongen kondolerer Biskoppen i Anledning af Pavens Død. Festen for de Gamle). 94 (Sjælemesse for Pave Benedikt). 109 (Højskolen). 124 (Højskolen). 141 (Graver Iversen 80 Aar. Højskolen. Eksercitier). 155 (Højskolen. St. Elisabeths Hospital. Stringendos Privatkoncert. »Absalon«s Agitationsmøde). 171 (P. Olrik holder Foredrag i »Det fri Kirkesamfund.« Vincentskonferensernes 1ste Generalmøde. Højskolen). 187 (Højskolen. Mère Margrethes Begravelse). 214 (Højskolen). 237 (Højskolen). 260 (Højskolen). 284 (Ungdomsværnets Generalforsamling. Spejdernes Fest for de Gamle). 309 (Kirkeregnskaberne. Stringendo afholder Koncert). 332 (Ny dramatisk Forening). 357 (Unio holder Generalforsamling). 378 (Stringendos Velgørenhedskoncert. Katholske Fællesrejser. St. Annæ Kirkes

Regnskab. Dilettantforestilling). 405 (Vincentiskonferensens 2det Generalmøde). 430 (Vincenteforeningen). 477 (Baronesse Rosenkrantz-Charisius' Begravelse). 523 (Biskoppens Ligsten). 598 (Elisabeths søstre opgiver Arbejdet i Dyvekes Allé). 621 (Vincenteforeningens Sommermøde). 645 (Vincenteforeningens 3dje Generalmøde. Det hollandske Orkester). 802 (De unge Mænds Søndag). 826 (Hurtigmaleren Martini's Guldbryllup). 848 (Mère Geneviève rejser til Bruxelles). 872 («Unio.» Højskolen). 897 (St. Josephs Gilde. Biskoppens Ligsten). 916 (Højskolen). 933 (Buste af Pastor Neuvel. Biskop Bitter besøger København. Mère Birgittas Jubilæum. Stud. mag. Frederiksen faar Prisbelønning. Koncert). 957 (Mgr. Brems paa Besøg. Fest for de Unge. Stringendo holder Koncert. Højskolen). 974 (Lærer Ertner afgaaet ved Døden. Moder Siena's Jubilæum. Højskolen). 994 (Stringendos Koncert. Katholsk Klubs Rejsebureau. Koncert. Højskolen). 1011 (St. Josephssøstrenes Basar. Højskolen. Eksercitierne for Mænd i Jesu Hjerter Kirke). 1037 (Mgr. Brems vendt hjem fra Belgien. Højskolen). 1053 (Højskolen). 1070 («Crescendo» holder Koncert). 1092 (Højskolen. Mgr. Brems kommer hertil fra Vejle. Vincenteforeningens 4de Generalmøde). 1109 (Dansk Tonekunstnerforening. Hammermüller har 1. Jan. 1923 Jubilæum). 1110 Meddelelse fra Mgr. Brems. Katholsk Forening »Absalon«).

Billeder.

Pater Evers.....	4
Pave Benedikt XV.....	69
Pave Pius XI.....	99 163
Lensbaronesse Stampe-Charisius.....	179
Mariahjemmet.....	181
Biskop Johannes von Euch.....	195
Biskoppens Fødested.....	200
Biskoppen som Kapellan.....	201
Biskoppen som Sognepræst.....	203
Biskoppen paa castrum doloris.....	205
Bispestaven.....	206
Biskoppen i sit Arbejdsværelse.....	212
Biskoppens Begravelse.....	223 225
Den hellige Johannes af Nepomuk.....	389
Emilie Tamisier.....	415
Fra Kongressen i Montreal 1910.....	417
Fra Kongressen i Wien 1912.....	419
Fra Kongressen i Lourdes 1914.....	421
Sakramentskirkens Alter.....	424
Tilbedelseskirkens Alter.....	425
Melkisedeks Offer.....	426
Paven aabner den eukaristiske Kongres.....	461
Pavemessen i Peterskirken.....	463
Knud Hertug.....	507
Biskoppens Gravmæle.....	567
Pastor Antonius Neuvel.....	579
St. Birgittæ Kirke i Maribo.....	677 679
Skytsengelen.....	693
Villaen i Christiørn II's Allé.....	783
Tyrolsgade 11.....	785
St. Anne Kirke.....	787
Moder Geneviève.....	839
St. Norberts Kirke i Vejle.....	841

XI

Da den gamle Klokke i Haderslev nedtoges.....	908
Den nye Klokke i Haderslev.....	909
Mgr. Brems.....	923
Biskop v. Euch paa Besøg i Vejle 1907.....	925
Hermann Hoffmann.....	932
Vor Frue af Myans.....	965
Mindeplatter til St. Andreas Kirkes Jubilæum.....	970
Mariæ Behudelse.....	1076
Jesu Fødsel.....	1077
De hellig tre Konger.....	1078
Ofringen i Templet.....	1079

